

ALAMANEG – BREZHONEG

Genver 2017

A, a n. (-/-P.-s) : **1.** A, a g. *das kleine A*, an a munut g., an a skrivet bihan ; *das große A*, an A bras g., an A skrivet gant ul lizherenn vras g., ar bennlizherenn A b. ; **2.** [sonerezh] la g. ; **3.** *Nummer 20a*, eil 20, eil niverenn 20 ; **4.** *von A bis Z*, a-hed-da-hed, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, eus an eil penn d'egile, war e hed, hed-ha-hed, hed-da-hed, a-bezh, eus an deroù d'an diwezh, a-zeroù da ziwezh, adalek an eil penn betek egile ; *das A und O*, **a** an deroù hag ar fiñvez (Gregor), an deroù hag ar fin, an deroù hag an termen ; **b**) ar c'hraf pouezusañ g., ar c'hraf pennañ g., ar c'hentañ pezh eus udb g., ar penngraf g., ar vudurun b., ar skoulm g., an dalc'h brasañ g., ar poent grevusañ g., ar poent pounnerañ g., an dailh b., ar gempenn b., an amanenn g., ar pep pouezusañ g., ar pep donañ eus udb g., ar pep kentañ g., ar penn g., ar penn kentañ g., ar pezh pouezusañ g., ar pep retañ g., ar pezh retañ g., ar pezh a gont ar muiañ g., ar pezh a zoug g., ar pezh a vern g., an tad g. ; *wer A sagt muss auch B sagen*, ar bugel graet, n'eus mui nemet magañ anezhañ - arabat labourat evel ur yar dilost - ret eo kas an erv da benn - pa vez ar c'hazh da foetañ, e foetañ diouzhtu eo ar gwellañ - p'en devez un den ur c'hazh da foetañ, koulz eo e foetañ diouzhtu - arabat chom a-sav hanter hent - arabat lezel an arar e-kreiz an erv - ul labour boulc'h 'zo da gas da benn - tost ne dap ket, berr ne skoulm ket - to pa ri ti, pa ri ti to.

à araog. : *drei Stück à drei Euro*, tri eus ar re a zo tri euro an tamm.

Ä / ä n. (-,-) : A daoubik warnañ g., a daoubik warnañ g., A-Umlaut g., a-Umlaut g.

Aa n. (-) : [tro-lavar, yezh ar vugale] *Aa machen*, ober kakac'h.

AA¹ n. (-) : [berradur evit **Auswärtiges Amt**] ministrerezh an Diavaez g., ministrerezh an Aferioù diavaez g.

AA² lies. : [berradur evit **Anonyme Alkoholiker**] Alkooleien Dizanav lies., Boesonerien Dizanav lies.

Aachen n. (-s) : Aac'hen b., kêr Aac'hen b.

Aal g. (-s,-e) : [loen.] silienn b. [*liester* sili, siliou, siliennou] ; *der Aal schlüpfte ihm durch die Finger*, ar silienn a ziflipas a-dre e zaouarn, sinklañ a reas ar silienn eus etre e zaouarn, en em ziframmañ a reas ar silienn a-dre e zaouarn, e vizied a rampas diwar ar silienn ;

Zitteraal, sili-morzenn str., sili-krenerezh str. ; *Seeaal*, sili-mor str. ; *Aale fangen*, siliaoua, sontañ ; *Glasaal, Älchen*, keuruz str., stlaof str. ; *Glasaale fangen*, keurusa.

Aalbutt g. (-s,-e) : [loen.] teod-ki g.

aalen V.em. : **sich aalen** (hat sich (t-rt) geaalt) : *sich in der Sonne aalen*, ober grallig en heol, tommheoliañ, heoliañ, sorañ, bezañ e baradoz ar gwrac'hed.

Aalfang g. (-s) : siliaoua g.

aalförmig ag. : stummet evel ur silienn, heñvel ouzh ur silienn, a-stumm gant ur silienn, e doare ur silienn, e doare sili, a-zoare gant ur silienn, a-zoare gant ar sili, a-seurt gant ur silienn, a-seurt gant ar sili, naerheñvel.

Aalgabel b. (-,-n) : krog siliaoua g., bazh siliaoua b., morve g., bac'h b./g.

aalglatt ag. : **1.** lampr evel ur silienn, riklus evel ur silienn, flibous, libous ; **2.** [dre skeud.] libistr tout, gogez, tanav, melus, luban, mitaouik, milis, chaou, klouar, mitennek.

Aalkasten g. (-s,-kästen) : kidell siliou b., kavell siliou g., poulre siliou b.

Aalschlange b. (-,-n) : [loen.] sili-mor str.

Aalstecher g. (-s,-) : krog siliaoua g., bazh siliaoua b., morve g., bac'h b./g.

Aalsuppe b. (-,-n) : soubenn ar siliou b.

Aalstrich g. (-s,-e) : linenn zu [*war kein ur marc'h pe un azen*] b.

Aalwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] buzbug str., preñv-douar g.

a.a.O. [berradur evit **am angegebenen Ort**] : el lec'h merket.

Aar g.(-s,-e) : erer g. ; *preußischer Aar*, erer prusian g.

Aare b. (-) : [stêr] Aar g.

Aargau g. (-s) : *der Aargau*, Argovia b., Bro an Aar b.

Aas¹ n. (-es,-e) : gagn b., korf marv g., goann b. ; *wo aber ein Aas ist, da sammeln sich die Geier*, e pep lec'h bennak ma vo ur c'horf marv, eno en em zastumo ar guped (ar branc'hagned).

Aas² n. (-es, Äser) : lakepod g., lampon g., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., palod g., mordok g., beg vil g., beg lor g., bongorz g., paotr hek e c'henoù g., loen g., loen gars g., pemoc'h badezet g., mab gagn g., mab gast g., mab ar c'hast g., mab ar c'hagn g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh

divalav g., higenn b. ; *ein kleines Aas*, unan gwazh eget ar vosenn, ul lampon g., un hailhevod g., ul lavagnon g., ul louzaouenn fall b., un turmud g., un hailhevodeg g., un hailhoneg g., ur peñsel fall g., ur pikouz fall g., ur gaster g., ur stronk g., ur standilhon g., un diaoul a baotr g., ul lakepod g., ur pezh fall a zen g., un den brein betek mel e eskern g., un dra milliget g., ul loen brein g., ul loen vil g., ul loen lous g., ul loen fall g., ul loen mut g., ur vosenn a zen b., ul lec'hidenn a zen fall b., ul lastezenn b., ur paotr e gont a fallagriezh ennañ g., un den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., un den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., ur paotr n'eus netra a vat ennañ g., ur paotr gagn g., ur gwall higolenn b., ur fall lakez g., ur gwall bezh g., ur pezh lous g., ur pezh vil g., ur pezh divalav g., un higenn b., ur bikez b., ur bebreñn b., un diaoulez b., ur baboreñn b., ul loen gars g., ur c'hast b., ur renavi g.

aasen V.gw. (hat geaast) : **1.** *mit seiner Gesundheit aasen*, ober diouzh kleñvel, gwallgas (findaoniñ, foeltrañ, drastañ, distresañ, distruj, diskar, euvriñ, rivinañ) e yec'hed, ober gaou (ober noaz) ouzh e yec'hed, lakaat e yec'hed en arvar, en em zifindaoniñ, koll e yec'hed (Gregor) ; **2.** *P. mit seinem Geld aasen*, dismantrañ (koufonañ, fontañ, flutañ, fuilhañ, foranañ, foeltrañ, frigasañ, fripañ, fritañ, abuziñ, diviañ, drouziviañ, beveziñ) e arc'hant, debriñ e draoù, debriñ e stal, debriñ e beadra, debriñ e arc'hant, kas e arc'hant e skuilh hag e ber, bezañ ul liper e drantell eus an-unan, debriñ e gestenn, mazaouiñ e zanvez, foetañ e drantell, drailhañ arc'hant, boulc'hañ an dorch dre an daou benn, bezañ mat da zispign, ober diskempenn war e arc'hant.

Aasfliege b. (-, -n) : [loen.] kelien glas str.

Aasfresser g. (-s, -) : [loen.] gagnaouaer g., gagnaouer g.

Aasgeier g. (-s, -) : **1.** [loen.] gup gwenn g. ; **2.** [dre skeud.] P. gagnard g., arloup g., suner arc'hant g., serrer g., skrafer a zen g.

Aaskäfer g. (-s, -) : [loen.] c'hwil gagnaouaer g., c'hwil gagnaouer g.

Aaskrähe b. (-, -n) : [loen.] frav g./b., kavan b., bran-dour b., bran zu b.

ab adv. pe araog. + [t-d-b pe t-rt]

I. EN EGOR. **a)** lusk eus an nec'h d'an traoñ,

b) adalek, adal, eus

II. EN AMZER. Adalek, adal, diwar

III. LAMADUR. Nemet, da dennañ

IV. Troioù-lavar.

V. ab sein.

VI. Rakverb rannadus.

I. EN EGOR : **a)** *Hut ab !* diwiskit ho togoù, tennit ho togoù ! lamit ho togoù diwar ho pennoù ! ; *Gewehr ab !* lakait ho fuzuilhoù ouzh ho treid ! **b)** *von hier ab*, adalek amañ, ac'hanen ; *fünf Schritte vom Wege ab*, pemp kammed eus an hent ; *weit vom Wege ab*, pell diouzh an hent ; *drei Meilen vom Strande ab*, teir lev diouzh an aod ; [kenw.] *ab Berlin*, kemeret e Berlin ; *ab Fabrik*, kemeret el labouradeg, o kuitaat al labouradeg ; [treuzdoug.] *Speisewagen ab Köln*, bagon-zebriñ adalek Kolun b.

II. EN AMZER : *ab acht Uhr*, adalek eizh eur ; *ab heute*, *von heute ab*, diwar an deiz hiziv, diwar hiziv, adalek

hiziv, a-hiziv, a-vremañ, diwar vremañ ; *ab März*, adalek miz Meurzh ; *ab heute ist Schluss damit*, diwar hiziv ez eo fin gant an dra-se ; *von da ab*, a-benn neuze, diwar neuze, adalek neuze, adal neuze, a-neuze, abaoe neuze, adal ar c'houlz-se, diwar ar c'houlz-se, diwar se, goude-henn, diwar ar pred-se, diwar ar mare-se, a-ziwar neuze, a-ziwar an deiz-se ; *ab sofort*, *ab jetzt*, evit a-benn kaer, a-benn bremañ, diwar vremañ, adal bremañ, pelloc'h, a-belloc'h, a-vremaik, goude-henn, avamañ, en dazont, a-neuze ; *ab dieses Jahr*, *ab diesem Jahr*, diwar ar bloaz-mañ ; *ab meinem fünfzehnten Lebensjahr*, *ab mein fünfzehntes Lebensjahr*, ur wech ma oan deuet pemzek vloaz.

III. LAMADUR : *von fünf drei ab*, lamomp tri diwar bemp ; *ab Diskonto*, an diskont 'zo da lemel ; *Unkosten ab*, ar mizoù 'zo da dennañ.

IV. Troioù-lavar : *ab und zu*, *ab und an*, ur wech an amzer, ur wechig an amzer, ur wechig dre vare, amzer-hag-amzer, amzer d'amzer, pred-ha-pred, mare-mare, gwech hag amzer, bep ar mare, bep ur mare, bep an amzer, bep un amzer, bep ar wech, a amzer da amzer, ur wech dre vare, gwech an amzer, dre bep taol, taol-ha-taol, gwechoù, gwezhave, gwezhavez, gwech ar mare, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, a wech da wech, gwech a vezh, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, dre bep div wech, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhiadoù, a-dachadoù, a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, a-bennadoù, bep eil penn, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a vare da vare, bep eil mare, a-goulzadoù, a-goulzoù, koulz-ha-koulz, a-rabinadoù, a-bell-da-bell, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-reuziadoù, a bellik da bellik, tanav, a-roadoù (Gregor) ; *ab und zu muss man schweigen*, tevel a ranker ober a-wechoù ; *auf und ab*, a-hed hag a-dreuz, dre gleuz ha garzh, krec'h ha traoñ, eus an nec'h d'an traoñ, sav-diskenn, sav-disav, ribin-diribin ; *auf und ab gehen*, mont ha dont, pazeal, foetañ ar pavezioù / ober kozh botoù (Gregor) ; *die Preise gehen auf und ab*, sav-diskenn (sav-disav) a zo war ar prizioù ; *der Weg geht auf und ab*, sav-diskenn eo an hent, sav-disav eo an hent, ribin-diribin eo an hent.

V. *ab sein*, bezañ aet kuit, bezañ kouezhet, bezañ distag ; *das Rad ist ab*, ar rod a zo aet kuit.

VI. Rakverb rannadus a verk :

a) al loc'hañ : *abfahren*, loc'hañ ; *abgehen*, mont kuit.

b) an disparti : *abtrennen*, dispartiañ ; *absondern*, dispartiañ.

c) al lamadur : *abziehen*, tennañ, lemel.

d) ar bihanadur : *abnehmen*, digreskiñ ; *herabsetzen*, izelaat.

e) an displeberidigezh : *ein Kleid abtragen*, kas ur pezh dilhad da bilhoù ; *abwirtschaften*, kas da get.

Abakus g. (-, -se pe Abaki) : **1.** boulaoueg b., bouloù jediñ lies., taolenn-jediñ b., abakenn b. ; **2.** [tisav.] gorretog g., abakenn b.

Abalone b. (-, -n) : [loen.] mormilh str., ourmel str.

abänderbar ag. : kemmus.

abändern V.k.e. (hat abgeändert) : kemmañ, reizhañ, daskemmañ, argemmañ, neuzneveziñ, treuzneuziañ.

Abänderung b. (-, -en) : **1.** cheñchamant g., neuznevezadur g., kemm g., kemmadenn b., kemmadur

g., reizhadenn b., daskemm g., daskemmadenn b., daskemmadur g., treuzfurmidigezh b., treuzfurmadurezh b., treuzfurmadur g., treuzneuziadur g., treuzneuziadenn b. ; *eine Abänderung vornehmen*, degas ur cheñchamant, cheñch udb. ; **2.** [polit.] enkemmad g.

Abänderungsantrag g. (-s,-anträge) : [polit.] kinnig enkemmad g., kinnig reizhadenn g.

abarbeiten V.k.e. (hat abgearbeitet) : **1.** divrazañ ; **2.** echuiñ ul labour ; **3.** *er arbeitet seine Schulden ab*, labourat a ra a-benn peurbaeañ e zleoù.

V.em. : **sich abarbeiten** (hat sich (t-rt) abgearbeitet) : terriñ ha breviñ e gorf gant al labour, drastañ e gorf gant al labour, en em zrastañ, en em greviñ o labourat, drailhañ e gorf gant al labour, en em zrailhañ, bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, bezañ kriz ouzh e gorf, gwallgas e gorf gant al labour, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, labourat evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ul loen, evel ur marc'h), lopañ, loeniñ, loeniñ e gorf, bezañ war ar charre, en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, lorgnañ, forsiñ, kiañ ouzh al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, kiañ d'al labour, c'hwezhañ e-barzh, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, bezañ ki war e labour, gwallboaniañ, plantañ e-barzh, labourat evel ur c'hi, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, reiñ bec'h d'ar c'hanab, daoudortañ war an tach, c'hwistañ, bouc'halañ, en em yostañ o labourat.

Abart b. (-,-en) : **1.** spesad g., gouennad b., seurtad g. ; **2.** isspesad g., spesad bastardet g.

abartig ag. : **1.** amreizh, direizh, dizoare, dinatur, fall ; **2.** P. sot, foll, diskiant, diboell, pitilh, troet, trelatet.

Adv. : P. abominapl, spontus.

Abartigkeit b. (-,-en) : amreizhder g., amreizhded b., direizhder g.

abätzen V.k.e. (hat abgeätzt) : daskrignat, kengrignat, skuriañ.

abbalgen V.k.e. (hat abgebalgt) : kignat, diskroc'henañ, digroc'henañ, dibourc'hañ, dibrennañ [chupenn ul loen], disklipañ.

V.em. : **sich abbalgen** (hat sich (t-rt) abgebalgt) : en em gannañ, en em c'hennañ, en em bilat, tabutal, chabousat, en em chabousat, riotal, rendaeliñ, daelañ, en em zrailhañ, en em vegata, en em chaokat, en em chikanañ, en em zebriñ, bezañ c'hoari etrezo, bezañ bec'h etrezo, bezañ jeu etrezo, bezañ butun etrezo.

Abbau g. (-s) : **1.** dispennadenn b., dispennadeg b., dismantrerezh g., dismantridigezh b., diskaridigezh b. ; [lu] *Abbau einer Festung*, diskaridigezh ur c'hreñvlec'h b. ; **2.** digreskidigezh b., lamidigezh b. ; *Abbau von Beamten*, digreskidigezh niver ar gargidi b., lamadur postoù kargidi g. ; **3.** [kenw.] digresk g. ; *Abbau der Preise*, digresk war ar prizioù g., diskenn war ar prizioù g. ; [dre skeud.] *Abbau der Lebenshaltungskosten*, digresk ar c'houst bevañ g., digresk war priz ar bevañ g. ; **4.** [mengleuz.] korvoerezh g., korvodur g. ; *Abbau einer Lagerstätte*, korvoerezh ur gwelead g., lakidigezh ur gwelead da dalvezout b., tennerezh danvez eus ur gwelead g. ; *zum Abbau freigegebene Bergmine*, dalc'h g., dalc'h mengleuz g., mengleuz koñsedet b., koñsedadenn b., lañvaz korvoiñ evit ur mengleuz g. ; **5.** [dre astenn.] tamm-

labour g., ober g., oberenn b. ; **6.** [kimiezh] digevanidigezh ar molekul b., torradur ar molekul g.

abbaubar ag. : **1.** gounezus, gounezadus, korvodur ; **2.** dispennadus, disleberus ; *biologisch abbaubar*, bevzispennadus, a c'hall disleberañ en un doare biologel, bevzisleberus.

abbauen V.k.e. (hat abgebaut) : **1.** dispennañ, difregañ, divontañ, disevel, dizastum ; *ein Zelt abbauen*, plegañ un deltenn, dizober un deltenn, divontañ un deltenn, dastum un deltenn ; *eine Eisenbahnlinie abbauen*, difregañ ul linenn hent-houarn ; **2.** [dre heñvel.] krennañ ; *seine Lebenshaltung abbauen*, krennañ e zispignoù ; **3.** [melestr.] dic'hoprañ, difredañ, ezfredañ, dizorniañ, digouviañ, digargañ, leiaat ; *Personal abbauen*, leiaat ar c'hoskor, dic'hoprañ implijidi, difredañ implijidi, dizorniañ implijidi, ezfredañ implijidi, digouviañ implijidi, digargañ implijidi, terriñ postoù-labour ; **4.** [mengleuz.] korvoiñ, eztennañ, divengleuziañ, mengleuziañ ; *Erze abbauen*, eztennañ kailh, korvoiñ kailh, divengleuziañ kailh, mengleuziañ kailh, gounit kailh ; **5.** disleberañ, puzuilhañ, breinañ, kuzumiñ.

V.gw. (hat abgebaut) : **1.** *der Zirkus baut ab*, emañ ar sirk o vont kuit, emañ ar sirk o pakañ e stal ; **2.** [dre skeud.] diskenn, gwanaat, dinerzhañ, mont war fallaat, mont war zisteraat, laoskaat, distanañ, klouaraat, koll e nerzh, gwevnaat, koll e lañs, koll e startijenn, dont da vorediñ, morzañ, dont da vorzañ.

abbaufähig ag. : gounezus, gounezadus, korvodur.

Abbaufont b. (-,-en) : [mengleuz.] talbenn korvoerezh g., talbenn korvoiñ g., talbenn an troc'h g.

Abbaugerechtigkeit b. (-,-en) : gwir korvoiñ g., lañvaz korvoiñ g.

Abbauhalde b. (-,-n) : terril g., fagnaj g., koc'hieneg b., bern reier didalvez g., berniad reier didalvez g., yoc'h reier didalvez b., yoc'had reier didalvez b., krugell atred b., menez atredoù g.

Abbauhammer g. (-s,-hämmer) : morzhol pigeller g., morzhol-pigell g.

Abbauprodukt n. (-s,-e) : **1.** distaoladur g. ; **2.** [kimiezh] dilerc'h g., dilerc'hiadenn b.

Abbausohle b. (-,-n) : [mengleuz.] live talbenn an troc'h g., live korvoiñ g., estaj korvoiñ g.

Abbaustrecke b. (-,-n) : riboul mengleuz g., toullenn gorvoiñ b.

Abbé g. (-s,-s) : abad g.

abbeeren V.k.e. (hat abgebeert) : dirañsañ, dishiliañ.

abbeißen V.k.e. (biss ab / hat abgeissen) : **1.** diframmañ gant an dent ; *ein Stück Wurst abbeißen*, dantañ kaer ur silzigenn, skeiñ un taol dent gant ur silzigenn ; *sich lieber die Zunge abbeißen als ...*, mont en tan kentoc'h eget ..., bezañ prest da reiñ e groc'h en evit ..., bezañ gwelloc'h d'an-unan bezañ dallet eget ... ; **2.** [dre skeud.] P. *da beißt die Maus keinen Faden ab*, *da beißt keine Maus einen Faden ab*, un dra asur eo kement-se, ken sur ha graet eo.

abbeizen V.k.e. (hat abgebeizt) : daskrignat, kengrignat, skuriañ, spurañ.

Abbeizmittel n. (-s,-) : danvez skuriañ g., spuruzenn b.

abbekommen V.k.e. (bekam ab / hat abbekommen) : **1.** tennañ, lemel ; **2.** kaout, tapout, resev, degouezhout gant an-unan ; **3.** pakañ, tapout ; *der Hase hat Schrot*

abbekommen, ar c'had he deus tapet plom ; *ich habe eine ordentliche Regendusche abbekommen*, paket em eus ur c'hlebiadenn, paket ez eus bet ur revriad dour ganin ; P. *er hat was abbekommen*, tapet (paket, kavet) en deus e begement, roet eo bet e stal dezhañ, klevet en deus e begement, klevet en deus e holl anvioù, klevet en deus e seizh seurt, bet en deus pater ha prezegenn da selaou, klevet en deus seizh gwirionez an diaoul, klevet en deus anezhi, tapet en deus anezhi, bet en deus anezhi da bakañ ; **4.** c'hoarvezout droug gant an-unan ; *er hat ganz schön was abbekommen*, paket en deus ur gwall daol ; *er hat eins abbekommen*, paket en deus ur pezh mell takad, tapet en deus un taol bennak, paket en deus un taol bennak.

abberufen V.k.e. (rief ab / hat abgerufen) : **1.** difredañ, ezfredañ, digargañ, terriñ ; *jemandem vom Amt abberufen*, digargañ u.b., lemel e garg digant u.b., dizorniañ u.b., terriñ u.b. eus e garg ; *einen Gesandten abberufen*, reiñ urzh d'ur c'hannadour da zistreiñ d'ar vro, kemenn d'ur c'hannadour distreiñ d'e vro ; **2.** [barzh.] gervel ; *Gott berief ihn ab*, galvet e oa bet dirak Doue, e c'halvet en doa Doue davetañ.

Abberufung b. (-,-en) : digargadur g., torridigezh b.

abbestellen V.k.e. (hat abbestellt) : digoumanantiñ diouzh, diskemenn, freuzañ, nullañ, terriñ ; *etwas abbestellen*, freuzañ (nullañ, foeltrañ, terriñ) ar werzh, dislavaret, ober freuztaol, terriñ e varc'had, diskemenn ar werzh, diurzhiadiñ udb.

Abbestellung b. (-,-en) : freuztaol g., torridigezh b., digoumanantiñ g., diurzhiadiñ g., diskemenn g.

abbezahlen V.k.e. (hat abbezahlt) : **1.** rannbaeañ, paeañ a-lodennoù (a-skodennoù, miz-ha-miz, bep miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz), rannañ e baemant miz dre viz, paeañ war dermen ; **2.** peurbaeañ, peurdalañ ; *ich habe alle meine Schulden abbezahlt*, peurbaet (peurdalet) em eus va dleoù, en em guitezet em eus.

abbiegen V.k.e. (bog ab / hat abgebogen) : plegañ, krommañ, gwarañ.

V.gw. (bog ab / ist abgebogen) : treiñ, distreiñ ; *vom rechten Wege abbiegen*, diroudennañ, riklañ diwar an hent mat, distreiñ diwar an hent mat, mont diwar an hent mat ; [kirri-tan] *nach links abbiegen*, treiñ en dorn kleiz, treiñ war e zorn kleiz, treiñ war an tu kleiz, mont war gleiz, mont war an dorn kleiz, treiñ a-gleiz.

Abbiegespur b. (-,-en) : [hentoù] forzh evit treiñ a-gleiz [pe a-zehou] b.

Abbild n. (-s,-er) : skeudenn b., poltred g., taolenn b., patrom g. ; *getreues Abbild*, melezhour feal g. ; *sie ist das getreue Abbild ihrer Mutter*, he mamm d'an neudenn eo, pimpatrom he mamm eo, ar vi diwar he mamm eo, he mamm pakret eo, honnezh a zo merc'h d'he mamm, honnezh a zo memes tra Doue evel he mamm, patrom-buhez eo d'he mamm, honnezh a zo un heñvel eus he mamm.

abbilden V.k.e. (hat abgebildet) : skeudenniñ, taolenniñ, tresañ, neuziañ.

Abbildung b. (-,-en) : **1.** skeudenn b., asskeudenn b., eilskeudenn b., skeudennaouadur g., linenndresadur g. ; *ein Buch mit vielen Abbildungen*, ul levr gant kalz a skeudennoù ; *mit Abbildungen versehen*, skeudennaouañ, skeudenniñ, taolennañ ; **2.**

skeudennadur g., skeudennerezh g., skeudenniñ g., skeudennaouiñ g.

Abbildungstiefe b. (-,-n) : donder sti g.

abbimsen V.k.e. (hat abgeimst) : brikañ.

abbinden V.k.e. (band ab / hat abgebunden) : **1.** distagañ, digordennañ, dispenn, diskoulmañ ; *ein Bündel Holz abbinden*, dispenn un hordenn geuneud, difagodiñ un duilh keuneud ; **2.** [mezeg.] lienañ, lienennañ, stagellañ, sparlañ ; *den Arm abbinden*, lakaat ur sparl-berr en-dro d'ur vrec'h.

V.gw. (band ab, hat abgebunden) : **1.** [tekn.] kalediñ, kaletaat ; *der Kalk bindet ab*, kalediñ a ra ar raz ; **2.** [kegin.] fetisaat.

Abbindung b. (-,-en) : ereadur g.

Abbitte b. (-,-n) : pardon g., digarez g., distaol g., diskarg g. ; *jemandem für etwas Abbitte tun (leisten)*, goulenn pardon digant u.b. eus udb., goulenn pardon ouzh u.b. eus udb ; *öffentliche Abbitte*, emzigarez foran g. ; *öffentliche Abbitte tun*, *öffentliche Abbitte leisten*, en em zigareziñ a-glev d'an holl.

abbitten V.k.e. (bat ab / hat abgebeten) : *jemandem etwas abbitten*, **a)** goulenn pardon digant u.b. eus udb. ; **b)** goulenn diskarg eus udb digant u.b.

abblasen V.k.e. (bläst ab / blies ab / hat abgeblasen) : **1.** c'hwezhañ kuit ; *den Staub abblasen*, skarzhañ ar bouttrem ; **2.** dileuskel ; *Gas abblasen*, *Dampf abblasen*, dileuskel gaz (burezh) ; *abblasen lassen*, dic'hwezañ ; **3.** *die Jagd abblasen*, kornal ar chas [Gregor], kornal diwezh ar chase ; **4.** [dre skeud.] skubañ, nullañ, dislavarout, diskemenn ; *wegen des schlechten Wetters wurde der Ausflug abgeblasen*, abalamour d'an amzer fall e oa bet skubet ar valeadenn.

abblassen v.gw. (ist abgeblasst) : distronkañ, dislivañ, morlivañ, drouglivañ, koll e liv, plombañ, dont liv ar grampouezhenn gentañ war an-unan, dont liv krampouezh Kemper war e c'henoù, staenañ, mont e liv diouzh an-unan, gwiskañ liv peñver, gwiskañ liv blin, gwennaat, gwiskañ gwall liv / glazañ (Gregor) ; *du bist ja ganz schön abgeblasst !* te 'vat, 'zo gwennaet !

abblättern V.k.e. (hat abgeblättert) : **1.** dizeliañ, dizeliennañ, dizeliaouiñ ; **2.** follennata, feilhañ.

V. gw. (ist abgeblättert) : skarnilañ, skarrañ, diskantañ ; *die Farbe blättert ab*, skarnilañ a ra ar gwiskad liv.

Abblätterung b. (-,-en) : diskantadur g., skarnilañ g.

ableiben V.gw. (blieb ab / ist abgeblieben) : **1.** P. chom da strañ ; **2.** steuziañ.

abblendbar ag. : eneptrallus, enepdallus.

abblenden V.k.e. (hat abgeblendet) : **1.** *die Lampe abblenden*, mouchañ ar gleuzer ; **2.** *die Scheinwerfer abblenden*, lakaat gouleier ar c'harr-tan war-draoñ, lakaat gouleier-etre ; **3.** [optik] rañvellat.

V.gw. (hat abgeblendet) : lakaat gouleier ar c'harr-tan war-draoñ, lakaat gouleier e garr-tan war-draoñ, lakaat gouleier-etre.

Abblendlicht n. (-s,-er) : gouloù-etre g., gouloù war-draoñ g.

abblitzen V.gw. (ist abgeblitzt) : P. [dre skeud.] *jemandem abblitzen lassen*, kas u.b. da sutal, kas u.b. war ar c'herzhed, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouic'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are,

kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, reiñ e dus d'u.b., kas u.b. diwar-dro, kas u.b. d'an tus, kas u.b. da foar an diaoul, kas u.b. da lusa, kas u.b. da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ, kas u.b. da c'hennat panez, kas u.b. da sotal brulu da bark an aod, kas u.b. da strakal brulu, kas u.b. da vrammat, kas u.b. gant ar foeltr, kas u.b. da foar ar c'hwitelloù, kas u.b. d'ar foar, kas u.b. da foar an ifern, kas u.b. da foar an tri mil, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da c'hwileta, distekiñ u.b., reiñ e sac'h poell hag all d'u.b., kas u.b. da aveliñ e loeroù, kas u.b. da beuriñ, kas u.b. da droadañ, kas u.b. da logota da Venez-Are, reiñ herr d'u.b., reiñ an digouvi d'u.b., reiñ e begement d'u.b., distouvañ u.b., reiñ e zistag d'u.b., reiñ ur c'habestr d'u.b., reiñ e gouign d'u.b., pediñ u.b. da vont da lec'h all da c'hwileta, diarbenn u.b., divorodiñ u.b., distranañ u.b., kas u.b. da bourmen, kas u.b. da vale / kas u.b. da driñchina (Gregor), kas u.b. da granketa, kas u.b. da vaez, kas u.b. da glask triñchin ; *bei jemandem mit seinem Projekt abblitzen*, tapout e sac'h, bezañ brallet, bezañ refuzet, pakañ (tapout) un distokadenn, kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., bezañ kaset da vale (da driñchina, da fistoulat e lost e lec'h all), kaout heiz, bezañ kaset d'en em glask e lec'h all, kaout e zigouvi digant u.b., kaout ur c'habestr, bezañ pedet da vont da lec'h all da c'hwileta, kaout e visac'h, tapout e visac'h, kaout herr.

abblocken V.k.e. (hat abgeblockt) : lakaat harp war, harpañ, sparlañ, stankañ, gronnañ, stouvañ, kaeañ ouzh. V.gw. (hat abgeblockt) : 1. nac'h kendivizout, nac'hañ kendivizout ; 2. [mezeg.] sourdañ.

abblühen V.gw. (ist abgeblüht) : gweñviñ ; *abgeblühte Rose*, rozenn weñv b. [*liester* roz gweñv].

abböschchen V.k.e. (hat abgeböschet) : *einen Damm abböschchen*, reiñ tal (kof) d'ur chaoser, reiñ troad d'ur chaoser (Gregor).

Abbrand g. (-s,-brände) : 1. dilerc'hioù al loskidigezh lies. ; 2. [nukl.] loskidigezh b., devidigezh b., devadur g., leskiñ derc'hanel g.

abbrausen V.k.e. (hat abgebraust) : breliñsat, strimpañ, gwalc'hiñ dindan an dour o strinkañ ; *den Wagen abbrausen*, ober un tamm gwalc'hiñ d'ar c'harr-tan.

V.gw. (ist abgebraust) : [karr-tan] loc'hañ gant un tizh an diaoul (gant ur foll a dizh, d'an druilh, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant tizh ar mil diaoul, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken na yud, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, evel ur c'hurunoù, evel un tenn, evel an tan, d'an tan ruz).

abbrechen V.k.e. (bricht ab / brach ab / hat abgebrochen) : 1. terriñ ; *ich habe die Spitze meiner Nadel abgebrochen*, diveget em eus va nadoz ; *einen Zweig abbrechen*, distagañ ur skourr, disklosañ ur skourr ; 2. dismantrañ, diskar, freuzañ, difregañ, fregañ, difoeltrañ, pilat, disac'hañ, dic'hastañ, distrujañ, bannañ d'an traoñ ; *ein Haus abbrechen*, dismantrañ (freuzañ, disac'hañ, difregañ, distrujañ, pilat) un ti, bannañ un ti

d'an traoñ ; 3. [dre astenn] dastum, plegañ, dizober, divontañ ; *das Lager abbrechen*, sevel ar c'hamp, mont kuit, troñsañ e damm stal ; *ein Zelt abbrechen*, plegañ un deltenn, dizober un deltenn, divontañ un deltenn, dastum un deltenn ; 4. [dre skeud.] terriñ, troc'hañ, dilezel, diskregiñ diouzh, krennañ, lakaat diwezh da, paouez gant, treiñ kein da ; *ein Spiel abbrechen*, ehanañ gant un abadenn c'hoari, terriñ (troc'hañ) un abadenn c'hoari bennak, dilezel un abadenn c'hoari ; *Verhandlungen abbrechen*, terriñ (krennañ) ar c'hendivizoù, nac'hañ kenderc'hel gant ar c'hendivizoù, diskregiñ diouzh an divizoù, troc'hañ berr ; *eine Diskussion kurzerhand abbrechen*, sac'hañ ar gaoz, troc'hañ berr, mont dre verr, treiñ d'ar berrañ, krennañ trumm e gaoz ; *einen Streik abbrechen*, lakaat diwezh d'un diskrog-labour ; *alle Brücken hinter sich abbrechen*, na gaout diant ebet ken, na vezañ distro ebet evit an-unan, terriñ da vat gant an tremened, lakaat diwezh d'e holl zarempredoù diagent ; P. *sich keinen abbrechen*, a) *du wirst dir schon keinen abbrechen*, ne vo ket diframmet (dispennet) da anv kaer gant kement-se, kement-se ne ray droug ebet da'z prud vat ; b) *brich dir mal keinen ab ! du sollst dir nur keinen abbrechen !* arabat ober lentigoù (kamambre, geizioù, pismigoù, ismodoù, tailhoù, yezhoù) ! arabat dit ober da fagodenn ! n'a ket d'ober jestroù ! paouez a ober geizoù 'ta ! arabat dit chom da orbidiñ ! arabat dit chom da ardaouiñ ! perak kement a orimantoù ?

V. gw. (bricht ab / brach ab / ist abgebrochen) : 1. terriñ, fregiñ, kreviñ, regiñ, difloskiñ, rannañ, broustañ ; 2. chom a-sav ; *mitten in der Rede abbrechen*, chom a-sav e kreiz e brezegenn, chom e deod a-ispih, chom e deod ouzh ar groug, koll penn e neudenn, chom berr war e c'her, koll penn e gudenn, chom ouzh an drez ; *kurzerhand abbrechen*, chom krenn a-sav, chom pik a-sav, troc'hañ berr ; *lasst uns abbrechen*, peoc'h hag echu bremañ ! ha mat pell 'zo ! peoc'h gant ar gaoz-se bremañ ! peoc'h gant ar gaoz-se ha fin dre eno ! peoc'h gant ar gaoz-se ha kuit ha fin dre eno ! laoskomp se !

abbremsen V.k.e. (hat abgebremst) : gorrekaat, gorregañ, difonnaat ; *der Fallschirm bremst die Fallgeschwindigkeit ab*, gorrekaat a ra an harz-lamm an tizh kouezhañ, gorrekaat a ra an harz-lamm tizh an diskenn.

V.gw. (hat abgebremst) : krennañ war e dizh, gorregañ e dizh, gorrekaat war e herr, difonnaat, arouarekaat, lentaat.

Abbremsung b. (-,-en) : gorrekadur g., gorrekaat g.

abbrennen V.k.e. (brannte ab / hat abgebrannt) : 1. bannañ ; *ein Feuerwerk abbrennen*, bannañ fuzeennoù un tan-arvest ; 2. [tekn.] skuriañ, puraat ; *Metall abbrennen*, skuriañ Metall gant un drenkenn ; *Stahl abbrennen*, puraat dir ; 3. deviñ, leskiñ, bezeziñ, flammañ, luduañ ; *Unkraut abbrennen*, deviñ louzeier, flammañ louzeier, leskiñ louzeier ; *eine Wiese abbrennen*, deviñ geot sec'h ur prad.

V. gw. (brannte ab / ist abgebrannt) : 1. pulluc'hañ, deviñ penn-da-benn, treiñ e ludu, peurzeviñ, peurleskiñ, luduañ, poluiñ en tan ; *das Haus brannte ab*, pulluc'het e voe an ti gant an tangwall, peurzevet e voe an ti, peurlosket e voe an ti, devet-lip e voe an ti, luduet e voe an ti ; *das Feuer abbrennen lassen*, leuskel an tan da beurzeviñ (da

beurleskiñ, da vervel, da vougañ, d'ober e dalaroù) ; *das Holzscheit brennt langsam ab*, emañ ar penn-kef o leskiñ a-nebeudoùigoù, ar penn-kef a bolu tamm-ha-tamm en tan ; **2.** [dre skeud.] *er ist abgebrannt*, rivinet eo e boch gant ar vezh - aet eo war e blankenn lardet - bremañ int aet holl en e revr - bremañ eo aet holl e vadoù en e revr - debret eo e gestenn gantañ - mazaouet en deus e zanvez - kaset en deus e beadra e skuilh hag e ber - debret en deus pep tra, gwir ha font - n'eus ket ur gweneg el loch gantañ ken - n'en deus ket an disterañ moneiz - n'eus mui a graf el loch gantañ - n'eus ket ur gweneg toull gantañ ken - n'en deus ket daou wenneg da deurel ouzh toull ur c'hi ken - n'en deus takenn ebet ken - kras eo an traoù gantañ - kras eo - berr eo war e gezeg - erru eo skañv e yalc'h - debret en deus e stal - berr eo en e skeuliad - n'en deus ket mui a voullou - uzet en deus e spilhenn - n'en deus ket a segal ken - bremañ emañ Fañch ar Berr gantañ - dispignet en deus e arc'hant kement ha ken bihan ken en deus debret e holl stal - ne ra na koar na mel - e zanvez a zo aet e bevez ; **3.** P. *er ist abgebrannt*, skubet (skaret) en deus ar ouinell, harpet en deus ar vanell, aet eo el lev, diskampet eo, aet eo da redek ar c'had.

abbringen V.k.e. (brachte ab / hat abgebracht) : **1.** lemel, tennañ, sammañ ; **2.** [dre skeud.] dizaliañ, dibennadiñ, distreiñ, pellaat ; *jemanden von seinem Plan abbringen*, argas ur ratozh bennak diwar spered u.b., dizaliañ u.b. da gas e raktres da benn, dibennadiñ u.b. a ober udb., distreiñ u.b. a ober udb, lakaat u.b. d'ober ur soñj all, ober d'u.b. ober daou c'her eus unan ; *jemanden von seinem Glauben abbringen*, distreiñ (pellaat) u.b. diouzh e feiz, lakaat u.b. da bellaat diouzh e feiz, difeizañ u.b. ; *ich werde ihn von dieser Meinung abbringen*, pouezañ a rin warnañ da gemmañ e vennozh ; *sich von seiner Meinung nicht abbringen lassen*, delc'her mort d'e soñj, pegañ ouzh e vennozh, bezañ ur pennad en an-unan, delc'her start (mat, yud, gwevn) d'e vennozh, na zispegañ diouzh e vennozh ; *jemanden von einer Gewohnheit abbringen*, divoazañ u.b. diouzh udb, dizonañ u.b. ; *jemanden von einem Laster abbringen*, disiañ u.b., eeunañ ar pleg fall a zo en u.b. ; *jemanden vom rechten Weg abbringen*, divarchiñ u.b., diheñchañ u.b., dihentañ u.b., diroudennañ u.b., distreiñ u.b.

Abbringen n. (-s) : dizalierezh g.

abbröckeln V.k.e. (hat abgebröckelt) : bruzunañ, munudañ, diskantañ.

V.gw. (ist abgebröckelt) : mont a dammoù, mont a grennadur, bruzunañ, diskantañ, distagañ, didammañ, drailhañ, en em zishiliañ ; *der Putz bröckelt ab*, mont a ra an indu a dammoù, mont a ra an indu a grennadur, emañ an indu o vruzunañ, emañ an indu o tidammañ, emañ an indu o tistagañ diouzh ar mein.

Abbröckelung b. (-, -en) : bruzunadur g., bruzunerezh g., bruzunidigezh b.

Abbruch g. (-s, -brüche) : **1.** dismantridigezh b., diskaridigezh b., freuzerezh g., diskaradur g., dispennadur g., distrujadenn b. ; *Abbruch des Hauses*, dismantridigezh an ti b., diskaridigezh an ti b., freuzerezh an ti g. ; *die Abtei von Cluny wurde auf Abbruch verkauft*, gwerzhet e voe abati Cluny da vezañ freuzet (evit bezañ pilet) ; **2.** [douar.] disac'hadeg b., disac'h g. ; *Abbruch des*

Ufers, disac'hadeg ar ribl b., disac'h ar ribl g. ; **3.** [polit.] torridigezh b., torr g. ; *Abbruch der diplomatischen Beziehungen*, torridigezh an darempredoù Stad (diplomatel) b. ; **4.** [dre skeud.] gaou g. ; *jemandem großen Abbruch tun*, ober un tamm mat a goll (a c'haou) ouzh u.b., ober ur pezh gaou ouzh u.b., gaouiñ brav u.b., gaouiañ brav u.b. ; *das tat seinem Ruhm keinen Abbruch*, kement-se n'en doa ket dispennet e vrud, ne voe ket diframmet e anv kaer gant kement-se, kement-se ne reas droug ebet d'e vrud vat ; **5.** [tro-lavar] *das tut der Liebe keinen Abbruch*, n'eo ket marv mil den, ne denn ket da wall dra, ne ra forzh, ne vern, ne denn ket da vraz, ne laz ket, n'eus ket a ziaez, n'eus ket a forzh, n'eo ket tener, n'eus nemeur a zroug, gwelloc'h eo eget an eost da vankout, an dra-se ne ra ket ! ne rit ket kalz a forzh ! ne rit ket paot a forzh ! forzh ebet ! ne rit forzh ebet ! ne rit ket a forzh ! ne rit ket forzh ! ne rit forzh a netra ! n'eo ket kalz tra ! n'eo ket kalz a dra ! n'eo ket pikol tra ! n'eo ket pikol !

Abbrucharbeiten lies. : dismantridigezh b., diskaridigezh b., freuzerezh g., diskaradur g., dispennadur g., distrujadenn b.

Abbrucharbeiter g. (-s, -) : dispenner g., dismantrer g.

abbruchreif ag. : dirapar, flodac'h, prest da gouezhañ en e boull, darev da gouezhañ en e buch, darev da gouezhañ en e boull, mat da bilat, mat da vezañ bannet d'an traoù, aet da beñse, en arvar da bilat.

Abbruchunternehmer g. (-s, -) : diskarer g., freuzer g.

abbrühen V.k.e. (hat abgebrüht) : **1.** skaotañ ; **2.** P. [dre skeud.] *er ist abgebrüht*, hennezh a zo kroc'hen ouzh e ober, hennezh n'eo ket tanav e lâr, hennezh a zo ur c'hole, kiger a-walc'h eo, un den en ur pezh eo, ur paotr reut eo, ur paotr tout en un tamm eo, a bep seurt buhezioù en deus bet, ur galedenn a zen a zo anezhañ, a bep seurt soubenn en deus bet en e vuhez, hennezh a zo bet ruilhet-diruilhet gant ar vuhez evel piz er pod (evel piz dre ar pod), hennezh zo ur galon dir a zen, gwelet en deus meur a varr-avel, tremenet ez eus bet kalz a draoù dreistañ, gwall drubuilhoù en deus bet a-walc'h, mizerioù en deus bet a-walc'h, hennezh en deus bet e lod er bed-mañ.

abbrummen V.k.e. (hat abgebrummt) : P. *seine Strafe abbrummen*, dougen ar boan dleet d'e felladenn (Gregor), gouzañv kastiz an toull-bac'h, digoll e felladenn dre gastiz, peurbaeañ e felladenn dre boan, dedalvezout e gastiz ; *er musste seine drei Monate abbrummen*, e dri miz en doa ranket da baeañ.

abbuchen V.k.e. (hat abgebucht) : tennañ, diskontañ ; *von einem Konto abbuchen*, tennañ diwar ur gont-vank bennak.

Abbuchung b. (-, -en) : [arc'hant.] lamadenn b., tennadenn b., erlamad g., erlamadur g. ; *Abbuchung per Dauerauftrag*, tennadenn arc'hant d'an termen merket hep rakkemenn b., tennadenn emgefre b., lamadenn emgefre b., treuzkasadenn emgefre b.

Abbuchungsauftrag g. (-s, -aufträge) : aotre ma vefe tennet arc'hant diwar e gont hep rakkemenn g., aotre lamadenn emgefre g.

abbürsten V.k.e. (hat abgebürstet) : broustañ, barrskubañ, palouerañ, palouerat ; *einen Mantel*

abbürsten, palouerat ur vantell ; *den Staub von einem Mantel abbürsten*, diboultrennañ ur vantell gant ur broust.
abbüßen V.k.e. (hat abgeüßt) : paeañ [evit ur felladenn], gouzañv, dic'haouiñ, dedalvezout ; *eine Strafe abbüßen*, dedalvezout e gastiz, dougen ar boan dleet d'e felladenn (Gregor), gouzañv kastiz an toull-bac'h, gouzañv evit ur fazi, digoll ur felladenn dre gastiz, peurbaeañ e felladenn dre boan ; *er musste seine drei Monate abbüßen*, e dri miz en doa ranket da baeañ.

Abbüßung b. (-, -en) : dedalvezadur g., dic'haou g., dic'haouadur g., digoll.

Abc n. (-, -) : lizherenneg b., kroaz-Doue b. ; *nach dem Abc*, hervez urzh al lizherenneg, hervez urzh ar groaz-Doue ; *das Abc lernen*, deskiñ e lizherennoù, deskiñ al lizherenneg ; [dre skeud.] diazezoù kentañ lies., elfennoù kentañ lies., rustennoù lies. ; *das gehört zum Abc der Mathematik*, an dra-se a zo unan eus diazezoù kentañ ar jedoniezh, an dra-se a zo unan eus rustennoù ar jedoniezh, an dra-se a zo unan eus elfennoù kentañ ar jedoniezh.

ABC- : ... nukleel, biologel ha kimiek, NBK;

ABC-Alarm g. (-s, -e) : alarm armoù NBK g., alarm NBK g.

Abc-Schütze g. (-n, -n) : bugel a zesk lenn g., bugel a zo en ur c'hlas prientiñ g.

ABC-Waffen lies. : [lu] armoù NBK lies. [armoù nukleel, biologel ha kimiek].

abchecken V.k.e. (hat abgecheckt) : 1. ensellet, kontrollañ, gwiriañ, reoliañ, arnodiñ, prouadiñ ; 2. *etwas mit jemandem abschecken*, divizout gant u.b. diwar-benn udb.

abdachen V.k.e. (hat abgedacht) : 1. tennañ an doenn diwar, disteñ ; 2. sevel war-naou, lakaat a-zinaou ; *eine Böschung steil abdachen*, lakaat sonn ur savadenn zouar, sonnañ ur c'hleuz, sershaat ur c'hleuz, sevel un ardiñ.

V.em. : **sich abdachen** (hat sich (t-rt) abgedacht) bezañ pouez-traoñ gant an dra-mañ-tra, bezañ traoñ gant dra-mañ-tra, bezañ war ziribin, bezañ diribin gant dra-mañ-tra, bezañ war-naou, bezañ war gostez, bezañ war rabañs.

Abdachung b. (-, -en) : naou g., dinaou g., pantenn b. [*liester* pantennoù, pantoù] ; *steile Abdachung*, savadenn zouar a-serzh b., dinaou sonn g.

abdämmen V.k.e. (hat abgedämmt) : 1. chaoseriañ, fardellañ, bardellañ ; *einen Fluss abdämmen*, sevel chaoserioù a-hed ur stêr, sevel chaoserioù hed ur stêr, sevel chaoserioù dre hed ur stêr, chaoseriañ ur stêr ; 2. [mengleuz.] gwareziñ diouzh an dour-beuz ; *ein abgedämmtes Grubenfeld*, ur vengleuz gwarezet diouzh an dour-beuz b.

Abdämmung b. (-, -en) : 1. chaoseriadur g., chaoseriañ g. ; 2. chaoser g., bardell b., stankell b., fardell b., stoc'h g.

Abdampf (-es, -dämpfe) : aezhenn diskarz b., burezh diskarz b.

abdampfen V.k.e. (hat abgedampft) : diaezhenniñ, kas da aezhenn, kas da vurezh.

V.gw. (ist abgedampft) : 1. diaezhennañ, mont da aezhenn, mont da vurezh, koazhañ, mont e koazh ; 2. P. troc'hañ kuit didrouz-kaer, mont kuit hep ober brud, en

em laerezh kuit, mont kuit evel ul laer, kuitaat didrouz, en em silañ kuit, flipañ, diflipañ, en em denañ, treiñ e gilhorou, sachañ e gilhorou gant an-unan, kas e gilhorou, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, rankout he c'hribat, gounit a veg botez, c'hoari a veg troad, gallout kaout hed e c'har, gallout kaout hed e votez, skubañ ar ouinell, mont d'e dreid, harpañ ar vanell, mont er gas, sachañ e garavelloù gant an-unan, mont da redek ar c'had, dibradañ.

Abdampfen n. (-s) : diaezhennadur g.

Abdampfahn g. (-s, -hähne) : kog spurjañ g.

abdanken V.gw. (hat abgedankt) : reiñ e zilez, en em zigargañ, emzigargañ, emzizerc'hel, dilezel ar veli, dilezel e garg a rieg, ober e zilez a roue, dont er-maez a roue, mont er-maez a roue ; *der König dankte ab*, ar roue a roas e zilez, dilezel a reas ar roue e gurunenn, ar roue a reas dilez eus e gurunenn ; *abgedankter Offizier*, ofiser kaset war e leve g., ofiser lakaet war e dorchenn vihan g.

Abdankung b. (-, -en) : emzilez g., dilez g., diskarg g., emziskarg g./b., emzizalc'h g.

abdarben V.em. : **sich abdarben** (hat sich (t-d-b) abgedarbt) : dioueriñ, tremen hep ; *sich den Bissen vom Munde abdarben*, en em lakaat war var a voued, espern diwar e vevañs (Gregor), derc'hel udb war e bredoù.

abdecken V.k.e. (hat abgedeckt) : 1. goleiñ, disglaviñ, gwareziñ ; *etwas gegen den Regen abdecken*, lakaat udb en disglav, disglaviñ udb, lakaat udb goudor diouzh ar glav, sevel un disglavenn evit gwareziñ udb ; *ein Risiko abdecken*, kretaat ur riskl ; 2. [tennañ] dic'holoiñ, dizoleiñ, disteñ ; 3. [dre heñvel.] *den Tisch abdecken*, distaliañ (disterniañ, disternañ, sevel, diwiskañ, dieubiñ, distrollañ, distlabezañ, diac'hubiñ, dijabliñ, distalagenniñ, distaliata, diservijout, diservijañ) an daol, divec'hiañ an daol, distaliañ ar staliou, distaliañ diouzh an daol, distaliañ, diservijout, diservijañ, distaliañ ; *den Mittagstisch abdecken*, distaliañ diouzh merenn ; 4. [dre astenn.] *Tiere abdecken*, dispenn loened, diskroc'henañ loened, kignat loened, dibrennañ chupenn loened 'zo, disklipañ loened.

Abdecker g. (-s, -) : dispenner-loened g., diskroc'hener-loened g., kigner g. ; *Tiere zum Abdecker schicken*, gwerzhañ loened d'ar c'hign, gwerzhañ loened da baotred ar c'hign.

Abdeckerei b. (-) : dispennerezh loened g., dispennadur loened g., dispenn g., kignerezh g., kign g.

Abdeckstift g. (-s, -e) : [kened] bazh liv evit kuzhat an distronkennoù b.

Abdeckstreifen g. (-s, -) : bandenn wareziñ b.

Abdeckung b. (-, -en) : gwiskad g., goloenn b., golo g., goloadur g.

Abdeckungsquote b. (-, -n) : [armerzh] feur goleiñ g.

abdichten V.k.e. (hat abgedichtet) : stoupañ, kalafetiñ, stoupañ, stankañ, difuiñ ; *ein Fass abdichten*, kalafetiñ un donell ; *ein Fenster abdichten*, stoupañ an dro d'ur prenestr ; *gegen den Schall abdichten*, didrouzañ, disonaat ; *etwas mit Pech abdichten*, difuiñ udb gant peg ; *eine Naht zwischen hölzernen Schiffsplanken abdichten*, kalafetiñ ur grem g., stoupañ ur grem g., kalafetiñ ur c'haran etre div regennad bordajennoù war

kouc'h ur vag b., stoupañ ur c'haran etre div regennad bordajennoù war kouc'h ur vag b.

abdichtend ag. : stankaus, stankus.

Abdichtung b. (-, -en) : 1. [tekn.] junt g., gwrem g. ; 2. stankadur g., stankerezh g., stouverezh g., stouvadur g., kalafetadur g.

abdiene V.k.e. (hat abgedient) : [lu] *seine Zeit abdiene*, ober e goñje, ober e amzer soudard.

abdingen V.k.e. (hat abgedingt) : 1. marc'hata ; *einen Preis abdingen*, dont a-benn da gaout un distaol war ar priz ; 2. dic'hoprañ, difredañ, ezfredañ, digouvian, dizorniañ ; 3. dirollañ, digochiñ, distreiñ u.b. diouzh unan all.

abdrängen V.k.e. (hat abgedrängt) : pellaat, distokañ, diarbenn, dizarbenn, kas kuit, kas war-drefiv, hemolc'hiñ, chaseal ; *jemanden vom Platz abdrängen*, distroadañ u.b., didroadañ u.b., riñsañ e dreid d'u.b., diarbenniñ u.b., skarzhañ u.b., kemer karg u.b.

abdrehe V.k.e. (hat abgedreht) : 1. distagañ, tennañ, gweañ, terriñ ; *einen Knopf abdrehe*, distagañ un nozelenn, tennañ kuit un nozelenn ; 2. [dre heñvel.] *das Wasser abdrehe*, troc'hañ red an dour ; *das Gas abdrehe*, troc'hañ ar gaz, treiñ an duellenn war an aezhenn, serriñ kog ar gaz (kog an aezhenn-leskiñ).

V.gw. (hat pe ist abgedreht) : [merdead.] treiñ bourzh, cheñch roud, cheñch tu ; *das Schiff dreht ab*, ar vag a cheñch hent, treiñ bourzh a ra ar vag.

abdrösch V.k.e. (drischt ab / drosch ab / hat abgedroschen) : 1. freilhañ, dornañ ; 2. *ein abgedroschener Witz*, ur fentigell bet klevet seizh kant gwech warn-ugent b. ; *abgedroschene Phrasen*, komzoù goullou lies., komzoù aner lies., komzoù didalvez lies., gerioù gwan lies., komzoù divlaz lies., teuc'hadennoù lies.

abdriften V.gw. (ist abgedriftet) : 1. drival, mont d'an driv, diruzañ, mont gant red an dour, bezañ kaset-degaset a-youl avel hag a-youl mor ; 2. [dre skeud.] *ins Abseits abdriften*, arlezadekaat, koll pep levezon.

abdrosseln V.k.e. (hat abgedrosselt) : 1. mougañ, tagañ ; 2. *den Motor abdrosseln*, a) lakaat ar c'heflusker da dreiñ dousik-dousik ; b) lakaat ar c'heflusker da sac'hañ.

Abdruck¹ g. (-s, -drücke) : roud g., louc'h g., louc'had g., louc'hadur g., louc'hadenn b., roudenn b., merk g., roud g., enlouc'had g., enlouc'hadur g., enlouc'hadenn b., engwask g., engwaskadur g., moull g., moulladenn b. ; *Fingerabdrücke*, bizlouc'hadoù lies., louc'hoù ar bizied lies., merkoù ar bizied lies., roudoù bizied lies., louc'hadoù bizied lies., louc'hadennoù bizied lies. ; *in den Fossilien findet man Überreste, Abdrücke und Spuren von Pflanzen und Tieren*, er c'harrekaennoù e kaver relegoù, moull pe tres plant ha loened.

Abdruck² (-s, -drucke) : embannadur g., moulladur g. ; *neuer Abdruck*, adembannadur g., advoulladur g.

abdrucken V.k.e. (hat abgedruckt) : embann, moullañ, gwaskerellañ, lakaat er moull, lakaat er goullou ; *eine Rede abdrucken*, embann (moullañ) ur brezegenn.

abdrücken V.k.e. (hat abgedrückt) : 1. merkañ, enlouc'hañ, engwaskañ, moullañ ; *in Gips abdrücken*, moullañ e plastr ; 2. [lu] *die Pistole abdrücken*, pouezañ war pluenn ar bistolenn, pouezañ war draen ar bistolenn ; 3. [dre skeud.] *das drückt mir das Herz ab*, kement-se a

rann va c'halon, mesket eo va spered gant an dra-se, glac'haret (doaniet, enkrezet, trubuilhet, trechalet) on gant an dra-se, gwasket eo va c'halon gant an dra-se, an dra-se laka diaes va c'halon, un diframm eo evidon, ne c'hallan ket kaout peoc'h diouzh an debr-spered-se, an debr-spered-se ne ro peoc'h ebet din, P. an dra-se a ya da greviñ ac'hanon ; 4. *seine Freundin abdrücken*, amouriñ a-zevri ouzh e vignonez, ober moumounoù d'e vignonez, ober moumounerezh d'e vignonez ; 5. [mezeg.] *eine Schlagader abdrücken*, amwaskañ un dalmerenn.

Abdrückmutter b. (-, -n) : [tekn.] bouster gant sich g.

abdrücken V.gw. (hat abgedrückt) : [boks] stouiñ evit dizarbenn un taol.

abdunkeln V.k.e. (hat abgedunkelt) : 1. damsklêrijennañ, brizhañ [ar goullou], teñvalaat ; 2. stankañ, kuzhat, amguzhat.

abdünsten V.gw. (ist abgedünstet) : diaezhennañ.

Abdünstung b. (-, -en) : diaezhennadur g.

abdrücken V.k.e. (hat abgeduscht) : breliñsat, strimpañ, gwalc'hiñ dindan an dour o strinkañ.

V.em. : **sich abdrücken** (hat sich (t-r) abgeduscht) : kaout ur flistradenn, kaout ur vreliñsadenn, mont dindan an dour, kemer ur vreliñsadenn, kemer ur strimpadenn, mont dindan an dour o strinkañ, kemer ur strinkadenn.

abebben V.gw. (ist abgeebbt) : sioulaat, habaskaat, gouzizañ, terriñ, terriñ war an-unan, kouezhañ, mougañ, tevel.

abelsch- ag. : abelian, abelel ; *abelsche Gruppe*, gronnad abelian g., stroll abelel g.

Abend g. (-s, -e) : abardaez g., abardaez-noz g., abardaevezh g., abardaevezh-noz g., pardaez g., pardaevezh g., pardaez-noz g., abardaevezhiad g., noz b., nozvezh b., nozvezhiad b., nozvezhiadeg b., kuzheol g., endervezh g., enderv g., enderv-noz g., endervezhiad g., enderviad g., gousper g., selin b. ; *es wird Abend*, emañ ar serr-noz o tont, abardaez eo anezhi, pardaez eo anezhi, emañ an abardaez o tont, abardaeziñ a ra, pardaeziñ a ra, emañ an abardaez oc'h erruout warnomp, serrnoziñ a ra, emañ o serrnoziñ ; *guten Abend* ! nozvezh vat ! nozvezh vat dit (deoc'h) ! abardaevezh vat dit (deoc'h) ! abardaevezh laouen d'an holl ! ; *gen (gegen) Abend liegen*, bezañ lec'hiet er C'huzh-Heol ; *gegen Abend*, e-tro an enderv, war-dro mareoù an abardaez, e-tro an abardaez, e-tro an noz digor, war-dro serr-noz ; *am Abend*, diouzh an abardaez, diouzh an abardaez-noz, d'enderv-noz, d'an abardaez, d'abardaez-noz, war an abardaez, war ar pardaez, er pardaevezh, diouzh ar pardaez, da bardaez, d'ar pardaez, d'abardaez, en abardaez, d'enderv, e-tro an abardaez, e-tro an abardaez-noz ; *eines schönen Abends*, ur pardaevezh ; *eines Abends*, un deiz bennak diouzh an abardaez, un abardaevezh, un dervezh diouzh an noz ; *spät am Abend*, *am späten Abend*, abardaez mat, d'ar pardaezh diwezhat, war an diwezhad, war an diwezhadoù ; *er kam spät am Abend nach Hause*, abardaez mat e oa pa zistroas d'ar gêr ; *vom Morgen bis zum Abend*, abaoe ar mintin betek an noz, eus ar mintin betek an noz, adalek ar mintin betek an noz, a vintin betek an noz, adalek ar beure betek an noz, abaoe ar beure betek an noz, abaoe ar beure betek ar pardaez, eus ar beure betek an noz ; *heute Abend*, *diesen Abend*,

hiziv da noz, fenoz, en enderv-mañ, da noz, diouzh an noz, emberr d'abardaez, emberr da noz, henozh ; *morgen Abend*, warc'hoazh da noz ; *gestern Abend*, dec'h d'enderv, dec'h d'an noz, dec'h d'an abardaez, dec'h da noz, en neizheur, neizheur ; *vorgestern Abend*, kent neizheur ; *am Abend des nächsten Tages*, antronoz da bardaez, antronoz d'abardaez ; *der heilige Abend*, ar pellgent g. ; *am Abend vorher*, en abardaez kent ; *an einem Sonntagabend*, ur sulvezh d'abardaez ; *zu Abend essen*, koaniañ, bezañ gant e goan, lopañ koan ; *zu Abend aßen sie zusammen*, koan a voe etrezo ; *er hatte hier zu Abend gegessen*, amañ e oa bet gant e goan, amañ e oa bet o koaniañ ; *jemanden zu Abend einladen*, pediñ u.b. da goaniañ, pediñ u.b. d'e goan, pediñ u.b. da chom gant e goan, pediñ u.b. da zont gant e goan, pediñ u.b. da zont da goaniañ / kouviañ u.b. da goaniañ (Gregor) ; *um wie viel Uhr essen wir zu Abend ?* da bet eur emañ koan ? da bet eur e vo servijet koan ? ; *haben Sie schon zu Abend gegessen ?* debret eo koan ? ha debret eo koan ganeoc'h ? P. ha brifet eo koan ganeoc'h ? ha lopet eo koan ganeoc'h ? ; *was essen wir zu Abend ?* petra 'vo da goan ? ; *die Kühe zu Abend füttern*, koaniañ ar saout ; *guten Abend sagen*, hetiñ un nozvezh vat ; *das Melken am Morgen und das Melken am Abend*, ar mare beure hag ar mare noz, ar goro bep penn deiz g., ar goro beure-noz g., ar goro noz-veure g., ar goro noz ha beure g., ar goro da vintin ha da noz g. ; *Zusammenkunft am Abend*, nozad b., noziad b., nozvezh b., nozvezhiadeg b., beilhadeg b., beilhadenn b., filaj g. ; *man soll den Tag nicht vor dem Abend loben*, na ganit ket ken abred diouzh ar beure betek-gouzout e c'hwibanfec'h emberr, arabat gwerzhañ ar vioù e revr ar yer, ret eo gortoz an noz evit lavaret eo bet kaer an deiz, dibaot ar yar na goll e vi o kanañ re goude dozviñ, a-raok kanañ ar gousperoù e ranker anaout an oferenn-bred, pa c'hoarzh an den re e ouel goude se, arabat ober ar youc'hadeg a-raok ar varradeg, re uhel e kan ho kilhog, an neb a gan diouzh ar beure a ouel lies d'abardaez ; *es ist noch nicht aller Tage Abend*, n'eo ket ret stlapañ ar boned war-lerc'h an tog, n'eo ket ret c'hoazh stlepel ar billig goude an trebez, n'eo ket graet ganeomp c'hoazh, n'eus ket ket fin deomp c'hoazh.

Abendandacht b. (-,-en) : [relij.] komplidoù lies.

Abendanzug g. (-s,-anzüge) : gwiskamant cheuc'h g., dilhad cheuc'h g., dilhad gala g.

Abendaufführung b. (-,-en) : abadenn c'hoariva diouzh an noz b., c'hoariadenn diouzh an noz b.

Abendball g. (-s,-bälle) : fest-noz b., bal noz g., dañsadek noz b., korolladeg noz b., nozad dañs b., nozad dañsadek b.

Abendblatt n. (-es,-blätter) : kazetenn-noz b.

Abendbrot n. (es,-e) : koan b., pred koan g., pred-noz g., P. tag teoñ g. ; *Abendbrot essen*, *das Abendbrot einnehmen*, koaniañ, bezañ gant e goan, debriñ e goan, pakañ e goan, debriñ koan, bezañ gant koan ; *Mensch, der sein Abendbrot einnimmt*, koanier g. ; *das Abendbrot zubereiten*, aozañ koan, ober koan, fardañ koan ; *Mutter hat das Abendbrot fertig zubereitet*, dave eo koan gant mammig ; *zweites Abendbrot*, fiskoan b., adkoan b., askoan b. ; *ein zweites Abendbrot zu sich nehmen*,

fiskoaniañ, adkoaniañ, askoaniañ ; *zum Abendbrot gehen*, mont da glask e goan, mont d'e goan, mont da glask penn d'e goan, mont da glask penn eus e goan, mont da glask penn eus koan, mont da gaout e goan, P. mont d'an tag teoñ ; *jemandem das Abendbrot servieren*, koaniañ u.b., reiñ d'u.b. da goaniañ.

Abenddämmerung b. (-,-en) : deroù-noz g., digor-noz g., rouz-noz g., rouz an noz g., toullig an noz g., peuznoz b., nozig b., serr-noz g., serr-deiz g., barvenn-noz b., bannwel-noz g., mare ar rouedoù g., abardaez-noz g., pardaez-noz g., goubanner-noz g., gousper g., lammig-an-noz g., yaouankiz an noz b., doubl-noz g., kuzh an deiz g., noz b. ; *in der Abenddämmerung*, da zigor-noz, da rouz-noz, e toullig an noz, da beuznoz, etre doubl-deiz ha doubl-noz, e-tro an noz digor, war-dro serr-noz, da serr-noz, d'ar serr-noz, da vare serr-noz, e-ser an noz, diouzh an noz, diouzh noz, da vare noz, d'an noz, edan an noz, dindan an noz, etre deiz ha noz, da vare ar rouedoù, d'an abardaez-noz, d'ar pardaez-noz, da bardaez-noz, war-dro an noz digor ; *in der Abenddämmerung eines Sommertages*, arselin, en arselin.

abendelang Adv. : e-pad nozvezhioù ha nozvezhioù.

Abendessen n. (-s,-) : koan b., pred koan g., pred-noz g., P. tag teoñ g. ; *die Speisekarte für das Abendessen*, ar roll-meuzioù da goan g. ; *es ist Zeit zum Abendessen*, emañ koulz koan, emañ poent koan ; *das Abendessen einnehmen*, koaniañ, bezañ gant e goan, debriñ e goan, pakañ e goan, debriñ koan, bezañ gant koan ; *Mensch, der sein Abendessen einnimmt*, koanier g. ; *Mutter hat das Abendessen fertig zubereitet*, dave eo koan gant mammig ; *zweites Abendessen*, fiskoan b., adkoan b., askoan b. ; *ein zweites Abendessen einnehmen*, fiskoaniañ, adkoaniañ, askoaniañ ; *nach dem Abendessen*, goude koan, da c'houde koan, goude bezañ koaniet ganeomp, goude bezañ koaniet, ur wech koaniet ganeomp, ur wech lopet koan ganeomp ; *das Abendessen zubereiten*, aozañ koan, ober koan, fardañ koan ; *zum Abendessen gibt es Fisch*, pesked a vo da goan ; *der Tod ereilte ihn beim Abendessen*, mervel a reas trumm e-kreiz debriñ e goan ; *zum Abendessen gehen*, mont da glask e goan, mont d'e goan, mont da glask penn d'e goan, mont da glask penn eus e goan, mont da glask penn eus koan, mont da gaout e goan, P. mont d'an tag teoñ ; *jemandem das Abendessen servieren*, koaniañ u.b., reiñ d'u.b. da goaniañ.

Abendesser g. (-s,-) : koanier g.

abendfüllend ag. : a ya an abardaevezh a-bezh gantañ, a bad an abardaevezh a-bezh.

Abendgebet n. (-s,-e) : pedenn noz b. ; *ins Bett gehen, ohne seine Abendgebete verrichtet zu haben*, mont da gousket hep Pater na Noster ; *Abend- und Morgengebete*, pateroù daou benn an deiz lies.

Abendgeläute n. (-s) : 1. mouezh ar c'hleier diouzh an abardaez b., son ar c'hleier diouzh an abardaez g., tintadoù ar c'hleier diouzh an abardaez lies. ; 2. keulfe g.

Abendgesellschaft b. (-,-en) : nozad b., noziad b., nozvezhiadeg b., nozvezh b., beilhadeg b., beilhadenn b., filaj g. ; *an einer Abendgesellschaft teilnehmen*, filajañ ; *Anwesender bei einer Abendgesellschaft*, filajer g.

Abendglocke b. (-,-n) : kloc'h an noz g.

Abendglockenläuten n. (-s,-) : [relj.] añjeluz diouzh an abardaez g.

Abendgymnasium n. (-s,-gymnasien) : kentelioù noz eil derez lies.

Abendkasse b. (-,-n) : [c'hoariva] keff g.

Abendkleid n. (-s,-er) : gwisk cheuc'h g., gwiskamant cheuc'h g., dilhad cheuc'h g., dilhad gala g. ; *im Abendkleid*, gwisket cheuc'h.

Abendkleidung b. (-,-en) : gwisk cheuc'h g., gwiskamant cheuc'h g., dilhad cheuc'h g., dilhad gala g.

Abendkühle b. (-) : freskadurezh an abardaez b., freskijenn an abardaez b., distan an abardaez g.

Abendkurs g.(-es,-e) : kentelioù noz lies.

Abendland n. (-es) : kornôg g., kornaoueg g., kornaouog g., Kuzh-heol g.

Abendländer g. (-s,-) : kornôgad g., kornaouegad g.

abendländisch ag. : kornôgat, kornôk, ... ar c'hornôg, eus ar c'hornôg, eus ar C'huzh-heol, ... ar C'huzh-heol.

abendlich ag. : ... abardaez ; *abendliche Festveranstaltung*, fest-noz b.

Abendlüftchen n. (-s) : kleienn b.

Abendmahl n. (-s) : [relj.] 1. Sakramant an Aoter g., ar Sakramant benniget g., eukaristiezh b., pask g., komunion b. ; *das Abendmahl nehmen*, paskañ, komuniañ, sakramantiñ, kaout Sakramant an Aoter, ober ur gomunion ; *zum heiligen Abendmahl gehen*, sakramantiñ, paskañ, komuniañ, ober e Bask ; *jemandem das Abendmahl spenden*, komuniañ u.b., ministrañ ar gomunion d'u.b. ; *Abendmahl unter beiderlei Gestalt*, komunion dindan ar spesoù a vara hag a win b., komunion dindan ar spesoù b., komunion dindan ar skeudoù a'r Sakramant b., komunion dindan an doareoù a vara hag a win b., komunion dindan spurmantoù ar bara hag ar gwin b., komunion edan anad ar bara hag ar gwin b. ; 2. Koan-Fask b. ; *das Abendmahl Jesu, das Letzte Abendmahl*, ar goan diwezhañ b.

Abendmahlssaal g. (-s) : [relj.] kambr-lid b., kambr al lid b., kambr-Fask b.

Abendmahlzeit b. (-,-en) : koan b.

Abendmenu n. (-s,-s) / **Abendmenü** n. (-s,-s) : roll-meuzioù da goan g.

Abendnebel g. (-s) : brumenn ar pardaez b.

Abendprogramm n. (-s,-e) : roll an abadennoù noz g.

Abendröte b. (-) : / **Abendrot** n.(-s) : kuzh-heol g., deroù-noz g., digor-noz g., rouz-noz g., rouz an noz g., toullig an noz g., peuznoz b., nozig b., serr-noz g., serr-deiz g., barvenn-noz b., bannwel-noz g., mare ar rouedoù g., abardaez-noz g., pardaez-noz g., goubanner-noz g., gousper g., lammig-an-noz g., yaouankiz an noz b., doubl-noz g., kuzh an deiz g., ruzell ar c'huzh-heol b., ruzder ar c'huzh-heol g. ; *Abendrot verspricht schönes Wetter, Abendrot verheißt schönes Wetter*, pa vez ruz an oabl da guzh-heol ez eus reze da gaer, un oabl ruz da guzh-heol a dalv amzer gaer.

abends Adv. : diouzh an abardaez, d'an abardaez, d'abardaez-noz, war an abardaez, war ar pardaez, d'abardaez, en abardaez, d'enderv, d'enderv-noz, da noz ; *um acht Uhr abends*, da eizh eur diouzh an abardaez, da eizh eur noz ; *er arbeitet abends*, labourat a ra war ar pardaez ; *zu Hause beteten wir morgens und abends*, du-mañ e veze lavaret gus noz-beure, du-mañ

e veze lavaret ar c'hreañsoù noz ha mintin, du-mañ e veze lavaret ar bedenn diouzh ar mintin ha diouzh an noz, du-mañ e veze lavaret ar pateroù diouzh ar mintin ha diouzh an noz.

Abendschule b. (-,-n) : kentelioù noz lies., skol-noz b.

Abendschüler g. (-s,-) : perzhiaer e kentelioù noz g.

Abendstern g. (-s) : [stered.] Gwerelaouen b., Berleven b.

Abendstille b. (-,-n) : sioulder an abardaez g.

Abendstunde b. (-,-n) : eur diouzh an abardaez b.

Abendtau g. (-s) : selin b., glizh-noz g., glizhienn b., glizhenn noz b., gouzienn b.

Abendverkauf g. (-s) : [Bro-Suis] stal-werzh digor diouzh an noz b., gwerzh diouzh an noz b.

Abendvorstellung b. (-,-en) : abadennoù noz b.

Abendzeit b. (-) : abardaez g., gousper g., pardaez g. ; *zur Abendzeit*, diouzh an abardaez, d'an abardaez, war an abardaez, d'abardaez, en abardaez, d'enderv, da vare koan.

Abendzusammenkunft b. (-,-künfte) : nozad b., noziad b., nozvezh b., nozvezhiadeg b., beilhadeg b., beilhadenn b., filaj g.

Abenteurer n. (-s,-) : avanturadenn b., avantur b., tro b., troad b., troiad b., troidenn b., troienn b., tro-gaer b., abadenn b., degouezhadenn b., chañs b. ; *er hatte Sehnsucht nach seinem früheren Leben als Korsar und den damit verbundenen Abenteuern*, hirnez en doa d'an amzer pa oa kourser ha d'ar chañsoù a veze da-heul ; *auf Abenteuer ausziehen (ausgehen)*, mont da redek an avantur, mont da welet peseurt chañs a zeuio d'an-unan, mont war-lerc'h e chañs, mont da redek ar c'hwitell, mont da redek e reuz, mont da ruilhal e voul, mont da glask e vad, mont da glask e chañs, mont en avantur Doue, mont gant e avel ; *auf galante Abenteuer aus sein*, redek ar c'hwitell ; *was für ein Abenteuer !* pebezhañ abadenn ! petore abadenn ! pebezhañ troiad e oa bet honnezh !

abenteuerlich ag. : avanturus, arvarus, risklus, turmudus, darvoudaouek ; *abenteuerliche Fahrt*, beaj arvarus-kenañ b., beaj leun a zarvoudoù dic'hortoz b., beaj turmudus b., beaj darvoudaouek b.

Abenteuerlichkeit b. (-,-en) : 1. hardison b., hardizhegezh b., hardizhañs b., hardizhder g., hardizhded b., herder g., herded b. ; 2. diboullder g., dibennaj g., diotaj g., follezh b., follezhenn b. ; 3. estlammusted b., boemusted b., moliac'h g.

Abenteuerlust b. (-) : debren da redek an avantur g., sec'hed a avanturioù g.

abenteuerlustig ag. : her, avanturus.

abenteuern V.gw. (ist geabenteuert) : redek an avantur, redek ar c'hwitell ; *er abenteuerte jahrelang herum*, a bep tu en doa redet e-pad bloavezhioù ha bloavezhioù, aet e oa da redek bro (da redek an avantur, da redek ar c'hwitell, da redek hent, da redek hentoù) e-pad bloavezhioù ha bloavezhioù, hennezh en doa roulet ar bed e-pad bloavezhioù ha bloavezhioù, hennezh en doa ruilhet dre an hentoù e-pad bloavezhioù ha bloavezhioù.

Abenteuroman g. (-s,-e) : romant avanturioù g., romant troioù-kaer g.

Abenteuerspielplatz g. (-es,-spielplätze) : tachenn avanturioù evit ar vugale b., park avantur g.

Abenteuerurlaub g. (-s,-e) : vakansoù leun a zarvoudoù dic'hortoz ha boemus lies.

Abenteurer g. (-s,-) : avanturer g., klasker-chañs g., spered avanturus a zen g., distoadenn b.

aber Adv. : *aber und abermals*, meur ha meur a wech, na pet gwech, nag a wech, nag a bet gwech hag a bet gwech, pet kant warn-ugent, pet mil warn-ugent, pet gwech warn-ugent, tremen kant gwech, kant ha kant gwech.

Stagell genurzhiañ : hogen, met, mes, nemet, en enep ; *aber ja ! aber sicher !* ya 'vat, sur 'vat, ya a-dra-sur ! ; *nun aber*, hogen, avat, ha padal, koulskoude ; *nun ist es aber genug*, trawalc'h bremañ ; *ich glaubte, es wäre dort was los gewesen, ich habe mich aber zu Tode gelangweilt*, me a gave din em befe bet plijadur, ha padal e oan bet enoeet-marv ; *sie wollten mit dem Flugzeug hinfliegen, werden nun aber mit dem Zug fahren müssen*, edont e soñj beajiñ dre nijerez ha padal e rankint mont gant an tren ; *sie wussten, dass sie die Prüfung bestanden hatten, aber dass sie noch viel arbeiten mussten*, gouzout a ouient e oa deuet an arnodenn ganto, met anat (sklaer) e oa dezho e rankfent strivañ kalet c'hoazh ; *er ist zu ihm gegangen, aber hat ihn nicht angetroffen*, aet e oa d'e welet, hogen n'en doa ket e gavet - aet e oa d'e welet, nemet n'en doa ket e gavet ; *ich wollte ins Kino, mein Freund aber nicht*, c'hoant am boa mont d'ar sine, va mignon avat ne felle ket dezhañ dont ; *wir warteten auf ihn, er kam aber nicht*, gortozet hor boa anezhañ, met (ar pezh 'zo, pezh 'zo, ar pezh eo, pezh eo) ne oa ket deuet ; *gestern regnete es, heute aber scheint die Sonne*, glav a oa bet dec'h, hiziv avat e par an heol - kement a c'hlaev ma oa dec'h, ken splann e par an heol hiziv ; *es war schon spät, die Mutter arbeitete aber noch*, diwezhat e oa dija, ar vamm avat a laboure c'hoazh ; *sie ist fleißig, er aber ist faul*, houmañ a zo aketus, hennezh en enep a zo lezirek - houmañ a zo aketus, egile, en eskemm, a zo lezirek - houmañ a zo aketus e-lec'h egile a zo lezirek - houmañ a zo aketus e-skoaz egile a zo lezirek - houmañ a zo aketus pa vez lezirek egile - houmañ a zo aketus, hennezh avat a zo lezirek - hi a zo aketus hag eñ a zo lezirek ; *sie kannten ihn nicht, seinen Bruder aber*, ne anavezent ket anezhañ, e vreur, ya ; *er lag wach auf seinem Bett, seine Augenlider aber waren geschlossen*, dihun e oa en e wele, daoust a kloz e valvennoù ; *es ist unglaublich, aber dennoch wahr*, digredus eo, met gwir eo memes tra ; *so anständig hatte sie sich aber nicht ausgedrückt*, ha c'hoazh n'he doa ket komzet ken brav-se ; *er war kein guter Läufer, aber doch ein guter Schwimmer*, ne oa ket mat da redek, da neuial ne lavaran ket ; *er fährt nicht mit dem Auto, wohl aber mit der Straßenbahn*, ne'z aio ket gant ar c'harr-tan, gant an tramgarr gant an hini eo ez aio ; *er ist nicht in der Wohnung, im Keller aber*, n'emañ ket er ranndi, er c'hav emañ ; *ich habe welche, aber nicht viele*, bez' em eus eus outo, met pas stank ; *oder aber*, peotramant, a-hend-all, pe, anez ; *er will nicht oder aber er kann nicht*, ne venn ket pe ne c'hall ket ; *sie wollten sich gerade prügeln, aber sie hatten einen Lehrer bemerkt, der*

plötzlich aufgetaucht war, ez aent d'en em gannañ keneve m'o doa gwelet ur c'helenner o tiboukañ - ez aent d'en em gannañ, nemet gwelet o doa ur c'helenner o tiboukañ.

Ger pouezañ : *die singt aber schön !* gwasat ma kan brav ! ; *es ist aber heiß heute*, na tomm eo an amzer hiziv ! na tommat eo hiziv ! tomm-grizias eo hiziv, tomm-berv eo hiziv, gwrez a zo hiziv ; *es sind aber viele Leute da !* nag a dud amañ ! hag a dud amañ ! hag a hini amañ ! nag a hini amañ ! a bet hini amañ ! tud a zo amañ, nann ! pegement a dud n'eus ket amañ ! ; *er sieht aber angegriffen aus*, pebezh neuz fall a zo warnañ ! pebezh liv a zo war e c'henoù ! n'emañ ket en e liv ; *er war aber froh !* nag eñ a oa laouen ! ; *es ist aber heiß heute*, na tomm eo an amzer hiziv ! na tommat eo hiziv ! tomm-grizias eo hiziv, tomm-berv eo hiziv, gwrez a zo hiziv ; *diese Reihe ist aber nicht schnurgerade*, treflez emañ al linenn-se war a welan ; *dieses Schiff ist aber völlig vergammelt*, honnezh a zo brein, ar vag-se ; *ich gehe aber jetzt*, me a zo o vont atav, me a zo o vont bepred.

Aber n. (-s,-) : abegadenn b., digarez g., arguz g. ; *es ist ein Aber dabei*, un abegadenn a vefe d'ober d'an dra-se, un draig am eus da lavaret en dra-se ; *das Wenn und das Aber bedenken*, pouezañ mat pep tra, pouezañ ha dibouezañ, pouezañ an eil tu hag egile, ober daou vennozh, ober daou soñj, daousoñjal, sellet ouzh an daou du, sellet ouzh ar rag hag ouzh ar perag, sellet pizh ouzh ar ya hag ouzh an nann, hañvalout ; *ohne Wenn und Aber*, hep mar na digarez, n'eus na rag na perag da lavaret war se ; *viele Wenn und Aber*, arguzoù e-leizh.

Aberauge n. (-s,-n) / **Abergeschoss** n. (-es,-e) : [louza.] taolaj str.

Aberglaube g. (-ns) / **Aberglauben** g. (-s) : brizhkredenn b., treuzkredenn b., gwrac'herezh g., fals kredennoù lies., gwall gredennoù lies., kredennoù faos, brizh kredennoù lies., gaou g., teñvalijenn ar gaou b. ; *sie wollen uns im Aberglauben erhalten und befestigen*, falvezout a ra dezho hon derc'hel atav dindan o lavarioù faos ha tromplus, falvezout a ra dezho hon derc'hel atav dindan kredennoù sot, falvezout a ra dezho hon derc'hel atav e teñvalijenn ar gaou.

abergläubisch ag. : brizhkredennus, treuzkredennus, hegedus.

aberhundert niver. : *hundert und aberhundert*, kant ha kant.

Aberhunderte lies. : kantadoù ha kantadoù, kant ha kant ha kant all.

aberkennen V.k.e. (erkante ab, hat aberkannt) : nac'h, nac'hañ, terriñ, lemel, dianzav, dianzavout ; *jemandem die Staatsbürgerschaft aberkennen*, lemel e geodedadelezh digant u.b.

Aberkennung b. (-,-en) : nac'h g., nac'hadenn b., nac'hidigezh b., lamidigezh b. ; *Aberkennung der bürgerlichen Ehrenrechte*, lamidigezh ar bri keodedel b., forc'herezh diouzh ar gwirioù keodedour g., lamidigezh ar gwirioù keodedour b.

abermalig ag. : meur a.

abermals Adv. : a-nevez, c'hoazh, ur wech c'hoazh, c'hoazh ur wech, ur wech ouzhpenn, adarre ; *aber und abermals*, meur ha meur a wech, na pet gwech, nag a

wech, nag a bet gwech hag a bet gwech, pet kant warn-ugent, pet mil warn-ugent, pet gwech warn-ugent, tremen kant gwech, kant ha kant gwech ; *nein und abermals nein !* nann ha pa lavaran nann ne lavaran ket ya ! nann ha ne rin ket daou c'her eus unan ! nann a lavaran ha n'eus ket dislavar ganin !

abernten V.k.e. (hat abgeerntet) : eostiñ, mediñ ; *die Felder sind abgeerntet*, an eost 'zo bet graet, kenteliet eo bet an eost (Gregor), dastumet eo bet an eost.

Aberration b. (-, -en) : aberradenn b., gouskoevad g.; *chromatische Aberration*, aberradenn gromatek b., gouskoevad livel g. ; *Aberration des Lichts*, pellaenn b., gouskoevad steredoniel g., aberradenn steredoniel b.

Aberschoss g. (-es, -e) / **Aberschösslein** n. (-s, -) : [louza.] taolaj str.

abertausend niver. : *tausend und abertausend Leute*, miliadoù ha miliadoù a dud, mil ha miloù, mil ha mil ha miloù, mil ha mil ha mil all, tud a vil-vern, tud a vilieroù, milieroù ha milieroù a dud.

Abertausende lies. : miliadoù ha miliadoù, mil ha miloù, mil ha mil ha miloù, mil ha mil ha mil all, a-vil-vern, a-vordilh, a-vilieroù, milieroù ha milieroù.

Abertrieb g. (-s, -e) : [louza.] taolaj str.

Aberwitz g. (-es) : brizherezh g., diskianterezh g., diboelegezh b., diskiantegezh b., follentez b., morminechoù lies., belbi g.

aberwitzig ag. : diboeil, diskiant, foll, sot, sot-mat, sot-mik.

Aberzeingeschoss n. (-s, -e) / **Aberzelein** n. (-s, -) : [louza.] taolaj str.

abessen V.k.e. (isst ab / aß ab / hat abgegessen) : debriñ [diwar udb, diouzh udb]

Abessinien n. (-s) : Abisinia b.

Abessinier g. (-s, -) : Abisiniad b.

abessinisch ag. : abisiniat, ... Abisinia, eus Abisinia.

abfackeln V.k.e. (hat abgefackelt) : 1. leuskel da beurzeviñ, leuskel da beurleskiñ, leuskel da vervel, leuskel da vougañ ; 2. lakaat da zeviñ, leskiñ, deviñ.

abfädeln V.k.e. (hat abgefädelt) : dineudañ.

abfahrbereit ag. : prest da loc'hañ, prest da ziloc'hañ, darev da vont kuit, e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da loc'hañ, pare da loc'hañ.

abfahren V.k.e. (fährt ab / fuhr ab / hat abgefahren) : 1. kas kuit, charreat ; *Steine abfahren*, charreat mein ; 2. [dre astenn.] *eine Strecke abfahren*, diheiliañ un hent dre forzh tremen, gwastañ un hent dre zalc'h tremen, gwastañ un hent dre fin tremen ; *dein Reifen ist abgefahren*, da rod a zo lufr, da rod a zo erru lufr ; 3. [dre heñvel.] *jemandes Bein abfahren*, flastrañ gar u.b. [gant e garr].

V. gw. (fährt ab / fuhr ab / ist abgefahren) : 1. diloc'h, diloc'hañ, loc'hañ, mont kuit, distekiñ, dibradañ, lañsañ, diharpañ, diblas ; *der Zug fährt eben ab*, bez emañ an tren o loc'hañ (o vont kuit), diloc'h eo an tren, dibradañ a ra an tren, dibrad eo an tren, diharpañ a ra an tren ; *der Bus ist leer abgefahren*, ar c'harr-boutin a zo aet kuit ent goull ; 2. P. *man ließ ihn abfahren*, un distokadenn en doa bet, bet en doa un distro lous, tapet en doa un distro lous, kaset e oa bet da sotal, kaset e voe war ar c'herzhed, kaset e voe da gac'hat, kaset e voe da glask brennig da Venez-Are, kaset e voe da dalaregeta, kaset

e voe da c'hwitellat, kaset e voe da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kaset e voe da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kaset e voe da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kaset e voe da wriat botoù, kaset e voe da vaez, kaset e voe da dreiñ bili d'an aod, kaset e voe da dreiñ bili d'an heol, kaset e voe da gousket, kaset e voe da gousket d'an heol, kaset e voe d'an heol, roet e voe herr dezhañ, bet en deus bet herr, roet e voe an digouvi dezhañ, roet e voe e begement dezhañ, distouvet e voe, roet e voe e zistag dezhañ, kaset e voe diwar-dro, kaset e voe d'an tus, roet e voe e dus dezhañ, kaset e voe da foar an diaoul, kaset e voe da lusa, kaset e voe da c'hwennat panez, kaset e voe da sotal brulu da bark an aod, kaset e voe da strakal brulu, kaset e voe gant ar foeltr, kaset e voe da foar ar c'hwitelloù, kaset e voe d'ar foar, kaset e voe da foar an ifern, kaset e voe da foar an tri mil, distoket e voe, roet e voe e sac'h poell hag all dezhañ, kaset e voe da aveliñ e loeroù, kaset e voe da beuriñ, kaset e voe da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ, kaset e voe da droadañ, kaset e voe da logota da Venez-Are, roet e voe ur c'habestr dezhañ, pedet e voe da vont da lec'h all da c'hwileta, diarbennet e oa bet, divorodet e oa bet, distranet e voe, bet en deus bet heiz, kaset e voe da granketa, kaset e voe da glask triñchin, kaset e voe da bourmen, kaset e voe da bourmen, kaset e voe da vale / kaset e voe da driñchina (Gregor) ; 3. *er fährt auf sein Lieblingsthema ab*, emañ gant e stultenn (e rambre, e albac'henn, e sorc'henn).

Abfahrende(r) ag.k. g./b. : loc'her g., loc'herez b.

Abfahrt b. (-, -en) : 1. disparti g., loc'hañ g., dilec'h g., diblas g. ; *zur Abfahrt ansetzen*, bezañ war lusk, bezañ tost da loc'hañ ; 2. diskenn g., diskennidigezh b.

abfahrbereit ag. : prest da loc'hañ, prest da lañsañ, prest da ziloc'hañ, darev da vont kuit, e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da loc'hañ, e-tal da loc'hañ, e-doare da loc'hañ, pare da loc'hañ.

Abfahrtslauf g. (-es, -läufe) : [ski] kevezadeg ski-diskenn b.

Abfahrtsläufer g. (-s, -) : [ski] diskenner g.

Abfahrtszeit b. (-, -en) : mare mont kuit g., eur disparti b., eur loc'hañ b.

Abfall¹ g. (-s, -fälle) : 1. lastez str., stlabez g., dilerc'h g., dilerc'hiadenn b., bruzunailhoù lies., deval g., dispennoù lies., karzhioù lies., karzhadenn b., drailhadur g., reputailhoù lies., skarzhadur g., skubadur g., krennadur g., kollaj g., restadoù lies. ; *es gibt viel Abfall*, kalz a goll a zo ; *radioaktiver Abfall*, dilerc'hioù skinoberiek lies. ; 2. [louza.] *Abfall von Blüten*, diskar bleunioù g., skub bleunioù g. ; *den Abfall der Blüten verursachen*, divleuniañ, divleuñviñ ; *Abfall von Früchten*, diskar frouezh g., skub frouezh g.

Abfall² g. (-s) : 1. dilez g., renavierezh g., dinac'h g., dinac'hadenn b. ; [relig] *Abfall von Gott*, dilez eus ar feiz kristen g. (Gregor), dianzavadur-feiz g. ; 2. [polit.] disrannidigezh b., disrann g. ; [istor] disrannidigezh b. ; *Abfall der Niederlande*, emsavadeg an Izelvroioù b.

Abfallaufbereitung b. (-, -en) : tretañ al lastez g., treterezh al lastez g., danzeadur al lastez g., danzen al lastez g.

Abfallbeseitigung b. (-, -en) : dastum ha danzeadur al lastez.

Abfalleimer g. (-s,-) : pod-lastez g., poubellenn b., boest-lastez b., bourrier g.

abfallen¹ V.gw. (fällt ab / fiel ab / ist abgefallen) : 1. kouezhañ, en em ziskrougañ, distagañ ; *von der Wand abfallen*, kouezhañ diouzh (diwar, a-ziwar) ar voger ; [louza.] *die Blüten fallen ab*, divleuñviñ a ra ar gwez, mont a ra ar bleunioù (ar bleuñv) diouzh ar gwez ; *die Blumenblätter fallen ab*, emañ ar bleuñv o tispluñvan ; *Blätter, die jedes Jahr abfallen*, delioù dibad lies. ; [greun] disgreuniñ, dishiliañ ; *das Korn fällt ab*, dishiliañ a ra an ed, disgreuniñ a ra an ed, emañ an ed o teuler had ; 2. bezañ pouez-traoñ gant udb, bezañ traoñ gant udb, bezañ war ziribin, bezañ diribin gant udb, bezañ war-naou, bezañ war gostez, bezañ war rabañs, bezañ war-ziribañs, bezañ war wintell, bezañ tostalek ; *der Acker fällt ab*, war e gostez emañ ar park, kostezet eo ar park, rabat a zo gant ar park, dinaou a zo gant ar park, tostalek eo ar park, dichal a zo gant ar park, diribin eo ar park ; *der Strand fällt flach ab*, damblaen eo an draezhenn, war zamzinaou emañ an draezhenn, nebeut a zinaou a zo gant an draezhenn, ildraoñ a zo gant an draezhenn ; *der Hang fällt steil ab*, kalz a zinaou a zo gant tor ar menez, a-bik emañ tor ar menez, sonn (serzh) eo tor ar menez ; 3. degouezhout ; P. *für dich fällt bei dem Geschäft etwas ab*, un dra bennak a zegouezho ganit en afer-se ; 4. [merdead.] kouezhañ a-dreuz ; *das Schiff abfallen lassen*, lakaat ar vag a-dreuz.

abfallen² V.gw. (fällt ab / fiel ab / ist abgefallen) : 1. treiñ kein da, dilezel ; *von einer Partei abfallen*, treiñ kein d'ur gostezenn bolitikel ; 2. [relij.] dilezel, dianzavout, dianzav, nac'h, dinac'h, nac'hañ ; *von seinem Glauben abfallen*, dianzav (dislavaret) e gredenn, nac'h e feiz, dinac'h e feiz, koll ar feiz ; *von Gott abfallen*, dilezel ar feiz kristen, dianzavout e feiz, nac'h Doue, dianzav ar feiz, nac'hañ ar feiz.

Abfallen g. n. (-s) : kouezh g., kouezhadenn b. ; *das Abfallen der Blätter*, kouezh an delioù g. ; *das Abfallen der Äpfel*, kouezh an avaloù g.

abfallend ag. : stouet, war zinaou, war ziskenn, war ziribin, en deval, war an deval, war e gostez, disonn, kouch, tostalek, kostezet, war rabat ; *flach abfallend*, damblaen, war zamzinaou, nebeut a zinaou gantañ ; *steil abfallend*, serzh, sonn.

Abfallhaufen g. (-s,-) : bern lastez g., yoc'h lastez b., yoc'had lastez b., bruzunailhoù lies., kaoc'higell b., bourrier g.

abfällig ag. : 1. dismegañsus, disprizañsus, faeüs, disprizus, rok, dichek, digoll, otus, dipitus ; 2. pouez-traoñ gantañ, traoñ gantañ, diribin, war ziribin, diribin gantañ, war-naou, war gostez, war rabañs, war rabat ; 3. nac'hus, diemsav ; *ein abfälliges Urteil*, ur mennozh nac'hus g., ur varnadenn nac'hus b. ; *abfällige Kritik*, pismigerezh g., abegerezh g., pigelloù lies., dispennadenn b., dispennadur g. ; 4. [relij.] renavi.

Adv. : gant dismegañs b., gant fae g., gant dispriz g. ; *sich abfällig über etwas äußern*, ober goap eus udb, ober fae eus (ouzh, war) udb.

Abfälligkeit b. (-,-en) : dismegañs b., dismeg g., fae g., dispriz g., disprizañs b., dambriz g., desped g., despezh g.

Abfallprodukt n. (-s,-e) : isprodu g., adkenderc'had g.

Abfallstoffe lies. : dilerc'hioù lies., dilerc'hiadennoù lies., skarzhadur g.

Abfalltreteimer g. (-s,-) : pod-lastez gant troadikell g., poubellenn gant troadikell b.

Abfallverbrennungsanlage b. (-,-n) : pulluc'hva g., luduer lastez g., dever lastez g.

Abfallverwertung b. (-,-en) : adaozañ al lastez g., atoradur al lastez g., adaozadur an dilerc'hioù g.

abfangen V.k.e. (fängt ab / fing ab / hat abgefangen) : 1. dastapout, tapout, pakañ, sourpren, daspakañ, sigotañ ; *eine Nachricht abfangen*, dasklevet (dastapout, daspakañ, soupren) ur c'heloù ; *den Ball abfangen*, dastapout ar volotenn, daspakañ ar volotenn ; 2. [taol] distreiñ, diarbenn, kaeañ, morzañ ; 3. [nij.] *ein Flugzeug abfangen*, kaeañ ur c'harr-nij, distreiñ ur c'harr-nij diwar e roud, dirodañ ur c'harr-nij, skrapañ ur c'harr-nij ; 4. skorañ, harpañ, stañsoniñ, speurellañ, pantilhoniñ, sintrañ, tintañ, skoaziañ, reiñ harp da.

Abfangjäger g. (-s,-) : [lu] karr-nij kaeañ g., kaeer g., daspaker g., nijerez daspakañ b.

abfärben V.gw. (hat abgefärbt) : 1. dislivañ, koll e liv ; *dieses Grün färbt ab*, dislivañ a ra al liv gwer-se ; *diese Hose färbt ab*, ne chom ket ar bragoù-mañ en e liv ; *auf etwas (t-rt) abfärben*, dislivañ war udb ; 2. [dre skeud.] teurel war, kregiñ war, dislivañ war, levezonañ, efediñ war, gwerediñ war ; *seine Umgebung färbt auf ihn ab*, levezonet e vez gant e endro, dislivañ a ra e endro warnañ, teurel a ra e endro warnañ, gwerediñ a ra e endro warnañ ; *seine Ansichten haben auf dich abgefärbt*, dislivet o deus e vennozhioù warnout, kroget o deus e vennozhioù warnout, taolet o deus e vennozhioù warnout.

Abfärben n. (-s) : dislivañ g. ; *Abfärben des Berufs auf das Privatleben*, *Abfärben des Berufs auf den Menschen*, treuzvoaz micherel g.

abfasern V.k.e. (hat abgefasert) : pilhoustennañ, pilpouzañ, dispenn, difi, difiañ, diboubañ, dispilhañ, dineudennañ.

V.gw. (ist abgefasert) : pilhoustennañ, pilpouzañ, dispenn, en em zispenn, mont e pilpouz.

abfassen V.k.e. (hat abgefasst) : 1. soupren, pakañ, dastapout, tapout, degouezhout [war u.b.], kouezhañ [war u.b.].

2. skrivañ, kompozañ, sevel, aozañ, geriañ ; *einen Brief abfassen*, skrivañ (sevel) ul lizher ; *einen Kaufvertrag abfassen*, sevel ur gread gwerzhañ.

Abfassung b. (-,-en) : savidigezh b., skritur g./b. ; *Abfassung einer Klageschrift*, savidigezh ur c'hlemm b., skritur ur c'hlemm g./b.

abfaulen V.gw. (ist abgefaut) : *das Obst fault ab*, kouezhañ a ra ar frouezh gant ar pezhell ma'z int.

abfedern V.k.e. (hat abgefedert) : terriñ nerzh ar stok, distroñsañ, distroñsaat, blotaat ; *dieser Wagen ist gut abgefedert*, kiberou mat a zo gant ar c'harr-tan-se, distroñserioù mat a zo d'ar wetur-se.

V.gw. (ist abgefedert / hat abgefedert) : [sport] kemer e lusk, kemer e randon, klask e randon, kemer e lañs, kemer e dizh, kemer e herr, kemer penn herr, kemer lañs, kemer tizh, kemer herr, ober ul lañsadenn, lañsañ.

abfegen V.k.e. (hat abgefeigt) : 1. skubañ ; *den Staub abfegen*, skubañ an uloc'h (ar bouttrenn) ; *den Teppich*

abfeigen, diboultrennañ ar pallenn ; **2.** [loen.] *der Hirsch fegt sein Geweih ab*, emañ ar c'harv o klask en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus kroc'hen voulouzek e vrankoù ; **3.** [dre skeud.] P. troc'hañ kuit, en em dennañ, treiñ e gilhorou, sachañ e gilhorou gant an-unan, kas e gilhorou, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, rankout he c'hribat, gounit a veg botez, c'hoari a veg troad, gallout kaout hed e c'har, gallout kaout hed e votez, skubañ ar ouinell, mont d'e dreid, harpañ ar vanell, mont er gas, sachañ e garavelloù gant an-unan, mont da redek ar c'had.

abfeiern V.k.e. (hat abgefeiert) : *etwas abfeiern*, digoll udb gant devezhioù vak ouzhpenn, atoriñ eurvezhioù labour.

abfeilen V.k.e. (hat abgefeilt) : livnañ, divarbekaat, divarvañ.

abfertigen V.k.e. (hat abgefertigt) : **1.** kas, difraeañ ; *ein Paket abfertigen*, kas ur pakad ; *Gepäck abfertigen*, enskrivañ pakadoù ; **2.** [polis, maltouterezh] ensellet, kontrollañ ; **3.** [dre astenn] ober war-dro, servijañ, servijout ; *Kunden abfertigen*, ober war-dro arvalien, ober diouzh arvalien, servijañ arvalien ; *einen Zug abfertigen*, leuskel un tren da loc'hañ ; **4.** [dre skeud.] *jemanden kurz abfertigen*, kas u.b. da sutal brulu da bark an aod, kas u.b. da strakal brulu, kas u.b. war ar c'herzhed, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da vrammat, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. da foar an diaoul, kas u.b. da lusa, kas u.b. da c'hwennat panez, kas u.b. diwar-dro, kas u.b. d'an tus, kas u.b. gant ar foeltr, kas unan bennak da foar ar c'hwitelloù, kas u.b. d'ar foar, kas u.b. da foar an ifern, kas u.b. da foar an tri mil, kas u.b. da aveliñ e loeroù, kas u.b. da beuriñ, kas u.b. da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ, kas u.b. da droadañ, kas u.b. da logota da Venez-Are, kas u.b. da vale, kas u.b. da bourmen.

Abfertigung b. (-,-en) : **1.** kasadenn b., kasadur g., difraeoù lies. ; **2.** [polis, maltouterezh] enselladenn b., kontrollerezh g. ; **3.** [dre skeud.] *seine Abfertigung bekommen*, tapout (klevet, pakañ, kavout) e begement, klevet e holl anvioù, klevet e seizh seurt, selaou pater ha prezegenn, klevet seizh gwirionez an diaoul, klevet anezhi, tapout anezhi, kaout anezhi da bakañ, bezañ lardet e billig d'an-unan.

Abfertigungshalle b. (-,-n) : hall enrollañ g., hall enskrivañ g.

Abfertigungsschalter g. (-s,-) : dorikell enrollañ b., dorikell enskrivañ b.

abfeuern V.k.e. (hat abgefeuert) : **1.** leuskel [un tenn], diskargañ [un tenn] ; *eine Salve auf jemanden abfeuern*, leuskel un dennadeg war u.b., leuskel un dennadeg gant u.b., leuskel ur barrad tennoù gant u.b., leuskel ur barrad tennoù war u.b., diskargañ ur barrad tennoù war u.b.,

tanfoeltrañ ur barrad tennoù war u.b., distagañ ur barrad tennoù gant u.b. ; **2.** tennañ gant ; *sein Gewehr abfeuern*, leuskel un tenn fuzuilh, lezel un tenn fuzuilh, ober un tenn fuzuilh, tennañ gant e fuzuilh, diskargañ e fuzuilh ; *ein Geschütz abfeuern*, tennañ gant ur c'hanol, leuskel un tenn kanol.

abfinden V.k.e. (fand ab / hat abgefunden) : dic'haouiñ, digoll, dic'hoantañ, reiñ un digoll da, difallañ ; *jemanden mit Geld abfinden*, dic'haouiñ u.b., digoll u.b., reiñ un digoll arc'hant d'u.b. evit ur gaou bennak bet graet outañ ; *ich habe ihn abgefunden*, bremañ on dizle dioutañ.

V. em. : **sich abfinden** (fand sich ab / hat sich (t-rt) abgefunden) : [dre skeud.] *sich mit etwas abfinden*, gouzañv udb habask, plegañ diglemm d'udb, soublañ diglemm d'udb, en em ober diouzh udb, asantiñ d'udb, tremen diouzh udb, en em ober gant udb, ober e gorniad diouzh e vutun, ober gant udb evel m'emañ, lakaat e ouel diouzh e avel, ober e samm diouzh e dorchenn, malañ diouzh an dour ; *ich muss mich damit abfinden*, me a rank ober ganti, me a rank en em ober diouti ; *sich mit der Armut nicht abfinden*, kiañ ouzh ar seizh dienez ; *sich mit seinem Schicksal abfinden*, plegañ d'e stad, soublañ d'e stad, asantiñ d'e blanedenn, heuliañ e donkadur, gouzañv e blanedenn, plegañ d'e blanedenn, dougen e blanedenn hep klemm, en em ober diouzh an amzer, en em ober diouzh e blanedenn, bezañ laouen ouzh ar boan, karet ar pezh a zo karet gant Doue (Gregor), bezañ diglemm ouzh e blanedenn, dougen bec'h e vuhez hep klemm, dougen e groaz hep klemm, gouzañv poanioù e vuhez hep klemm ; *jeder muss sich mit seinem Schicksal abfinden*, pep hini a rank dougen e blanedenn, bez e ranker peuriñ pe euzhiñ el lec'h ma vezer staget ; *sich mit dem eigenen Tod abfinden*, gouzañv ar marv ; *und würden Sie sich damit abfinden, dass aus ihnen Sklaven werden*, ha gouzañv a rafec'h e teufent d'ober sklaved ?

Abfindung b. (-,-en) : digoll g., dic'haou g., dic'haouenn b., dic'haouadur g., dic'haouadenn b., garedon g./b., kompezadur g., emglev g., emglevadenn b., treuzvarc'had g., treuzemglev g., penntrok g.

Abfindungssumme b. (-,-n) : gopr digoll g., gopr dic'haouiñ g., garedon g./b., penntrok g.

abflachen V.gw. (ist abgeflacht) : mont war ziskar, sioulaat, habaskaat, gorrekaat, gorregañ e dizh, difonnaat, gouzizañ, terriñ, terriñ war an-unan, kouezhañ, diskenn.

V.k.e. (hat abgeflacht) : kompezañ, plaenaat, pladañ, flakaat, liveañ, plaenañ, heñvelaat.

V.em. : **sich abflachen** (hat sich (t-rt) abgeflacht) : pladañ, flakaat, plaenaat, mont war blaenaat, plaenañ.

Abflachung b. (-,-en) : **1.** dinaou disterik a-walc'h g., diribin disterik a-walc'h g. ; **2.** liveadur g., kompezañ g., kompezidigezh b., plaenaat g., plaenadur g., flakadur g. ; **3.** gorrekadur g., diskar g.

abflammen V.k.e. (hat abgeflammt) : tanañ, suilhañ, gouleskiñ, simuc'hiñ.

abflauen V.gw. (ist abgeflaut) : **1.** souchiñ, sioulaat, habaskaat, gouzizañ, terriñ, terriñ war an-unan, kouezhañ, mogañ, ameniñ, gwanaat ; *der Wind flaut ab*, gouzizañ a ra an avel, sioulaat a ra an avel, tevel a ra an avel, terriñ a ra an avel, terriñ a ra war an avel,

kouezhañ a ra an avel, habaskaat a ra an avel, mougañ a ra an avel, gwanaat a ra an avel ; **2.** laoskaat, distanañ, klouaraat, koll e nerzh, gwevnaat, koll e lañs, koll e startijenn, dont da vorediñ ; *das Geschäft flaut ab*, n'eus lañs ebet gant an aferioù, mont a ra fall an traoù gant an aferioù, ne dalv tra penaos e ya an aferioù, null eo an aferioù, mont a ra an aferioù da fall, mont a ra an aferioù en tu rekin, digompez e ya an aferioù.

abfliegen V.gw. (flog ab / ist abgeflogen) : **1.** dibradañ, dizouarañ, gorren ; *das Flugzeug fliegt ab*, emañ ar c'harr-nij o tibradañ, emañ ar c'harr-nij o tizouarañ, emañ ar c'harr-nij o c'horren ; *das Flugzeug ist gerade abgeflogen*, dibrad eo ar c'harr-nij ; **2.** nijal kuit ; *ein Stück des Propellers flog ab*, un tamm eus ar viñs-tro (eus an droellenn) a nijas kuit.

V.k.e. (flog ab // ist/hat abgeflogen) : anaoudaduriñ gant ur c'harr-nij ; *eine Strecke abfliegen*, anaoudaduriñ un hentad gant ur c'harr-nij.

abfließen V.gw. (floss ab / ist abgeflossen) : **1.** redek, berañ, deverañ, diruilh, dishalañ, dinaouiñ, dizouarañ ; *das Wasser aus dem Teich abfließen lassen*, skarzhañ (karzhañ, goullouiñ, goullonder, lakaat goullou, goullonderiñ) ar stank, digeriñ war ar poull-dour ; **2.** goullouiñ.

Abfließen n. (-s) : beradur g., dever g., diruilhad g., diskarg g., dizour g.

Abflug g. (-s, -flüge) : **1.** [nij.] dibradañ g., disparti g., dibrad g., distok g. ; **2.** [dre skeud.] *den Abflug machen*, a) plegañ e stal, mont en hent, en em lakaat en hent, mont el lev, loc'hañ, diloc'hañ, diflach, diblasañ, dibradañ, lañsañ, digludañ, lavaret yao, kemer foet an nor, skubañ er-maez, pakañ (dastum) e fleütoù, pakañ e rabotoù, fardañ mont kuit, troñsañ (dastum) e damm stal ; **b)** kouezhañ eus e sav-sonn, ledañ e gorf, mont da bokat d'an douar, kouezhañ en e led (a-hed e gorf, a-hed e groc'hen, a-stok e gorf, a-stok-korf, a-stok e lañjer, a-blad, hed-blad e gorf) (Gregor), mont war e gement all, ober ur gwall lamm, pakañ ul lamm-stok, kouezhañ a-dreuz e gof, kouezhañ àr e zivbav, kouezhañ a-dreuz-kof (a-stok e lañs, a-blad-kaer, war e gof), kouezhañ a-flav, kouezhañ sonnet war e c'henoù, astenn e groc'hen war an douar, kouezhañ a-c'hwen e groc'hen war an douar, kouezhañ war e fri, kouezhañ war e c'henoù, tapout (pakañ) ul lamm ouesk, mont e gantolor en aer, mont da bokat da wreg ar c'hantonier, kaout kann ouzh bugale ar c'hantonier, mont da bokat da vugale ar c'hantonier, mont da vuzuliañ an dachenn, lipat pri, kouezhañ evel un taol c'hwist, terriñ e c'houzoug.

abflugbereit ag. : [nij.] prest da zibradañ, darev da zizouarañ, e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da zibradañ, pare da zizouarañ.

Abflughafen g. (-s, -häfen) : [nij.] aerborzh loc'hañ g., aerborzh dibradañ g.

Abflughalle b. (-, -n) : [nij.] sal-lestrañ b., hall lestrañ g.

Abflugzeit b. (-, -en) : eur dibradañ b., eur disparti b.

Abfluss g. (-s, -flüsse) : **1.** beradur g., ber g., dever g., deverad g., diruilhad g., diskarg g., diskargadur g., skarzhadur g., dishal g., dizour g. ; *dieses Gelände hat keinen Abfluss*, n'eus pouez-traoù ebet gant an dachenn-se, n'eus traoù ebet gant an dachenn-se, n'eus dichal ebet d'an dour gant an dachenn-se ; **2.** toull diskarg g.,

kan-foll g., skorf g., rañvell b., distrouilh g., kan-distrouilh g., kan-skarzh g., dinaou g. ; *Wasserabfluss*, toull diskarg g., distrouilh g., toull-distrouilh g., riboul g.

Abflussgebiet n. (-s, -e) : [dour] diazad degemer g., diazad hidrografek g., diazad doureier g.

Abflussgraben g. (-s, -gräben) : touflez g./b., distrouilh g., kan-distrouilh g., kan-skarzh g., riboul-diskarg g., dizourer g. ; *Abflussgräben ziehen*, disaniañ, gwazhiañ, gouerañ, kaniañ d'an dour.

Abflussloch n. (-s, -löcher) : toull diskarg g., toull an dizour g., toull-ber g. ; *Abflussloch eines Spülbeckens*, toull-dar g.

Abflussmenge b. (-, -n) : fonnder ur stêr g., kas ur stêr g., taol g.

Abflussreiniger g. (-s, -) : danvez distankañ g., distoc'her g.

Abflussrinne b. (-, -n) : kanol-skarzh b., kan-foll g., kan-distrouilh g., distrouilh g., skorf g., poull-skorf g. ; *Abflussrinnen ziehen*, disaniañ, gwazhiañ, gouerañ, kaniañ d'an dour ;

Abflussrohr n. (-s, -e) : **1.** kan-dastum g., distrouilh g., kan-distrouilh g., kan-foll g., kan-skarzh g. ; **2.** tuellenn-distrouilh b., korzenn-skarzh b.

Abfolge b. (-, -n) : heuliad g., dibunadenn b., heuliadenn b. ; *Abfolge von Ereignissen*, heuliad degouezhioù g.

abfordern V.k.e. (hat abgefordert) : goulenn groñs [digant u.b.], goulenn start [digant u.b.], azgoulenn [digant u.b.], arc'hiñ.

abformen V.k.e. (hat abgeformt) : moullañ.

V.em. : **sich abformen** (hat sich (t-rt) abgeformt) : parañ, spisaat ; *das Werk formt sich in seinen großen Zügen ab*, divrazet eo bet an oberenn, gwelet e vez mat dija pennlinennoù an oberenn.

Abformung b. (-, -en) : moulladur g.

Abfrage b. (-, -n) : [stlenn.] reked g./b.

abfragen V.k.e. (hat abgefragt) : **1.** goulenn [digant u.b.] ; **2.** lakaat da zibunañ e gentel ; **3.** [stlenn.] reketiñ.

abfressen V.k.e. (frisst ab / fraß ab / hat abgefressen) : **1.** peuriñ, broustañ ; **2.** lonkañ, plaouiañ.

abfrieren V.gw. (fror ab / ist abgefroren) : skornañ, revañ, sklasañ, kleriñ ; *bei diesem Wind froren mir die Ohren ab*, an avel rip-se a sklase va divskouarn, gant an avel rip-se e oa va divskouarn o skornañ ; *sich die Füße abfrieren*, tapout riv d'e dreid ; *P. sich einen abfrieren, sich den Arsch abfrieren*, kaout riv da walc'h a riv, bezañ e revr o skornañ, kaout riv da gac'hat tachoù, bezañ rivet e sac'h, tapout paourentez, fritañ gant ar riv, skarnilañ gant ar riv, kaout labour da gaout riv, bezañ seizet gant ar riv, skornañ e doull, kreviñ gant ar riv, bezañ sklaset betek ibil e lagad, bezañ sklaset betek mel e eskern.

Abfuhr b. (-) : **1.** lamerezh g., dilamerezh g., dastumadeg b., dastum g. ; *Müllabfuhr*, servij al lastez g., paotred al lastez lies. ; **2.** *P. jemandem eine Abfuhr erteilen*, refuziñ u.b., reiñ an digouvi d'u.b., reiñ e begement d'u.b., distouvañ u.b., reiñ e zistag d'u.b., kas u.b. da choukañ, kas u.b. da satal brulu war Menez-Are, kas u.b. da strakal brulu, kas u.b. war ar c'herzhed, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are,

kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da vrammat, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwieta, kas u.b. da dreñ bili d'an aod, kas u.b. da dreñ bili d'an heol, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. d'an tus, kas u.b. da stoupa, kas u.b. da ganañ, kas u.b. da granketa, kas u.b. da glask triñchin, kas u.b. da driñchina, kas u.b. da bark an aod, kas u.b. da dreñ mein da sec'hañ, kas u.b. da bizmoc'ha, kivijañ u.b., distekiñ u.b., reiñ e sac'h d'u.b., kas u.b. da logota da Venez-Are, kas u.b. da vale, kas u.b. da bourmen, reiñ herr d'u.b. ; *er hat mir eine Abfuhr erteilt*, refuzet e voen gantañ ; *eine Abfuhr einstecken, sich (t-d-b) eine Abfuhr holen*, bezañ refuzet, kaout e refuz, kaout e zigouvi, kaout heiz, bezañ kaset diwar-dro, bezañ kaset da driñchina, bezañ kaset da bark an aod, bezañ kaset da dreñ mein da sec'hañ, bezañ kaset da bizmoc'ha, bezañ kivijet, bezañ distoket, tapout e sac'h poell hag all, bezañ brallet, pakañ e sac'h, tapout un distokadenn, kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., kaout herr.

abführen V.k.e. (hat abgeführt) : 1. kas kuit, skarzhañ, diskargañ, lemel ; *Gefangene abführen*, mont kuit gant prizonidi, kas prizonidi gant an-unan, kas prizonidi d'an toull-bac'h, kunduiñ prizonidi d'an toull-bac'h ; 2. [dre skeud.] *das führt zu weit vom Thema ab*, arabat mont re bell diouzh ar gêr da wriat, emaomp o vont gant an dra-se diwar danvez ar gaoz, pell emañ Yann diouzh e gazez, emaomp pell diouzh ar gêr, emaomp oc'h ober krampouezh gant yod ; 3. *eine Summe abführen*, paeañ ur somm arc'hant, talañ ; 4. [duvell] *er wurde abgeführt*, ledet e voe ouzh torgenn, skoet e voe ouzh torgenn, faezhet e voe, roet e voe lamm dezhañ, kouezhañ a reas ouzh torgenn, chom a reas ouzh torgenn.

V.gw. (hat abgeführt) : [mezeg.] skarzhañ ar bouzelloù, kas d'an traoñ, spurjañ, tanavaat ar c'hof, leuskel ar c'hof, aesaat an difankañ, lakaat ar c'hof da vezañ libr.

abführend ag. : [mezeg.] digaledus, mat da skarzhañ ar bouzelloù, mat da danavaat ar c'hof, ... skarz, ... spurj, ... sklis, mat evit leuskel ar c'hof, ... kas d'an traoñ, laoskus, spurjus, skarzhus.

Adv. : *das wirkt abführend*, an dra-se a zo mat da skarzhañ ar bouzelloù, an dra-se a laosk ar c'hof, an dra-se a laka ar c'hof da vezañ libr, an dra-se a zo mat evit leuskel ar c'hof, an dra-se a ra kas, spurjus eo an dra-se, skarzhus eo an dra-se, an dra-se a zo mat da danavaat ar c'hof.

Abfuhrmittel n. (-s,-) : [mezeg.] spurj g., laoskuzenn b., louzoù-spurj g., louzoù digaledus g., louzoù laoskus g., louzoù spurjus g., louzoù skarzhus g., louzoù-sklis g., louzoù-skarzh g., louzoù mat da skarzhañ ar bouzelloù g., louzoù kas d'an traoñ g., louzoù mat evit leuskel ar c'hof g., louzoù mat da danavaat ar c'hof g., louzoù mat da lakaat ar c'hof da vezañ libr g.

Abführung b. (-,-en) : 1. prizonerezh g., prizonadur g., bac'hidigezh b. ; 2. paeamant g., diendleadur g. ; *Abführung von Geldern*, degasadur arc'hant g. ; 3. [mezeg.] skarzhadur ar bouzelloù g., spurjadur g.

Abfüllbetrieb g. (-s,-e) : 1. embregerezh boutailhañ g. ; 2. embregerezh ensac'hañ g.

abfüllen V.k.e. (hat abgefüllt) : 1. boutailhañ ; *er füllt Bier in Flaschen ab*, emañ o voutailhañ bier ; 2. ensac'hañ ; 3.

P. *jemanden abfüllen*, plantañ boeson en u.b., lakaat u.b. da vezañ mezv, mezviñ u.b., pennvezviñ u.b., troñsañ u.b., P. louzaouiñ u.b.

abfüttern V.k.e. (hat abgefüttert) : 1. boueta ; *die Tiere abfüttern*, reiñ boued d'al loened, boueta al loened ; 2. P. paskañ, magañ ; 3. [dre skeud.] doublañ ; *einen Überzieher abfüttern*, doublañ ur porpant, doublañ ur chupenn-hir.

Abfütterung b. (-,-en) : bouetadur g. ; *Abfütterung der Raubtiere*, bouetadur al loened preizh g.

Abgabe¹ b. (-,-n) : 1. roidigezh b. ; *Abgabe einer Erklärung*, roidigezh un displegadenn b. ; 2. dilaoskadenn b. ; *radioaktive Abgaben*, dilaoskadennoù skinoberiek lies. ; 3. dasparzh g., dasparzhidigezh b. ; 4. [eskemmd] gwerzh b. ; 5. [sport] kas g.

Abgabe² b. (-,-n) : [arc'hant.] taos g., tell b., karg b., kustum g., gwirioù lies., droed g. ; *steuerliche Abgaben*, *Steuerabgabe*, tailhoù lies. ; *öffentlich-rechtliche Abgaben*, kemeradurioù dre ret lies.

abgabenfrei ag. : disammet diouzh pep taos, kuit a dailhoù, kuit a delloù, kuit a wirioù ; *abgabenfreier Betrag*, arc'hant na vez ket savet tailhoù diwarno g.

abgabepflichtig ag. / **abgabenpflichtig** ag. : telladus.

Abgabetermin g. (-s,-e) : deiziad diwezhañ evit rentañ udb g.

Abgang 1. disparti g., diblas g., dilec'h g., kuitadenn b., sortiadenn b. ; *Abgang eines Schauspielers*, mont kuit ur c'hoarier eus al leurenn g. ; *Abgang eines Beamten*, disparti ur c'hargiad a zeu war e leve g. ; 2. [kenw.] gwerzh b. ; 3. [mezeg.] deveradur g., argasadenn b., skarzhadur g. ; 4. [mezeg.] marv g. ; 5. [post] kasadenn b.

Abgänger g. (-s,-) : skoliad a zilez e studioù re abred g., skoliad diskoliet g. ; *Kirchenabgänger*, dilezer eus ar feiz g.

abgängig ag. : dank.

Abgängige(r) ag.k. : [Bro-Aostria] diandak g.

Abgängigkeitsanzeige b. (-,-n) : [Bro-Aostria] kemennadenn evit adkavout un diandak b., disklêriadur un diandakenn g.

Abgangsbahnhof g. (-s,-höfe) : porzh-houarn loc'hañ g.

Abgangsentschädigung b. (-,-en) : gopr digoll g., gopr dic'haouiñ g.

Abgangsprüfung b. (-,-en) : arnodenn diwezh ar skoliataerezh b.

Abgangswinkel g. (-s,-) : [lu] korn bannañ g.

Abgangszeugnis n. (-ses,-se) : testiñ eus diwezh ar skoliataerezh g.

Abgas n. (-es,-e) : gaz diskarzh g., gaz skarzhet g., moged g.

abgasarm ag. : a zilaosk nebeut a c'haz diskarzh, a zilaosk nebeut a c'haz skarzhet, tost ansaotrus.

Abgasentschwefelung b. (-,-en) : disulfuriñ ar gazoù diskarzh g., disulfuradur ar gazoù skarzhet g.

abgasfrei ag. : ansaotrus.

Abgassonderuntersuchung b. (-,-en) : kontroll ar saotradur dre ar gazoù diskarzh g., kontroll ar saotradur dre ar gazoù skarzhet g.

Abgaswolke b. (-,-n) : koumoulennad gaz diskarzh b., koumoulennad gaz skarzhet b.

abgaunern V.k.e. (hat abgegaunert) : *etwas abgaunern*, P. skrapat udb, skrapañ udb, divorañ udb, kemer udb a-gildorn, flipañ udb a-gildorn, rañvat udb, ripañ udb, sigotañ udb, tuniñ udb, c'hwibañ udb, c'hwiblaerezh udb, sammañ udb, ober skrap war udb, pokañ udb.

abgearbeitet ag. : torret ha brevet e gorf gant al labour, uzet e gorf gant al labour.

abgeben V.k.e. (gibt ab / gab ab / hat abgegeben) : 1. reiñ, ober dilez eus, dizerc'hel, dilezel, lezel ; *er musste seinen Pass bei der Polizei abgeben*, ret e oa bet dezhañ lezel e baseporzh gant an archerien ; *jemandem etwas abgeben*, ober dilez eus udb gant u.b., dilezel udb gant u.b., lezel udb gant u.b. ; *jemandem Rechte abgeben*, ober aotreoù d'u.b., dilezel gwirioù gant u.b. ; *sein Eigentum an jemanden abgeben*, lakaat e beadra war anv u.b., riklañ e vragoù ; *einen Brief bei jemandem abgeben*, reiñ ul lizher d'u.b. ; *einen Brief bei der Post abgeben*, postañ ul lizher ; *seine Samen abgeben*, teuler e had, teurel e had ; 2. [dre heñvel.] *seine Stimme für jemanden abgeben*, mouezhiañ evit u.b., votiñ evit u.b., reiñ e vouezh d'u.b. ; 3. *ein Dementi abgeben*, dianzav ur c'heloù, leuskel levrini da redek war-lerc'h gedon unan bennak, dizarbenn brudoù faos, divrudañ ur c'heloù ; 4. [gwir] *dougen* ; *ein Urteil abgeben*, dougen ur varmedigezh, setañsiñ, dougen ur setañs (Gregor) ; 5. [dre skeud.] *seine Meinung abgeben*, *eine Stellungnahme abgeben*, reiñ e aviz da c'houzout, reiñ e vennozh da anaout, lavarout (displegañ) e soñj, en em ziavaeziñ, diskuliañ peseurt mennozh a zo en e spered ; 6. *viel an Steuern abgeben*, paeañ ur bern tailhoù ; 7. *billig abzugeben*, da gaout evit ur priz dister ; 8. [tro-lavar] *er wird einen guten Handwerker abgeben*, un artizan mat a vo anezhañ, hemañ a raio un artizan mat, danvez (gouenn) un artisan mat a zo ennañ ; 9. *es hat Prügel abgegeben*, fest ar vazh a oa bet, chabous (patati) a oa bet, fest ar geuneudenn a oa bet, koad a oa bet roet, kabadiuilh a oa bet, roet e voe ur saead bazhadoù, roet e voe ur gwiskad bazhadoù, ur grizilhad fustadoù a oa bet (Gregor) ; 10. [sport] *den Ball abgeben*, ober ur c'has ; 11. *einen Schuss aus der Pistole abgeben*, leuskel un tenn poultr (un dalm, un taol) gant e bistolenn, lezel un tenn gant e bistolenn, diskargañ un tenn gant e bistolenn, distagañ un tenn gant e bistolenn ; 12. *ein böses Beispiel für die Kinder abgeben*, gwallskoliañ ar vugale, gwallskoueriañ ar vugale, gwallgenteliañ ar vugale, droukskoueriañ ar vugale, droukskoliañ ar vugale ; 13. [dre skeud.] P. *den Löffel abgeben*, lipat (lonkañ) e loa, kreñviñ, kreviñ, talpiñ, pibidañ, c'hwitañ, disweañ, menel, pakañ, mont er bord all, mont d'an tu all, mont en tu all, serriñ e levr (e doull), ober (leuskel) e vramm diwezhañ, foeltrañ, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, terriñ e neudenn, ober e lamm gwashañ, ober e astenn gar diwezhañ, koll e c'hwitell, koll e groc'hen, treiñ e lagad, ober e dro, tremen dreist kae ar vuhez, mont d'ar c'hae, distaliañ diwar ar bed, sailhañ er bailh, tortañ, pakañ anezhi. V. em. : **sich abgeben** (gibt sich ab / gab sich ab / hat sich (t-rt) abgegeben) : 1. *sich mit etwas abgeben*, ober war-dro udb, plediñ gant (war, ouzh) udb, pleustriñ gant udb, ober en-dro d'udb, ober diouzh udb, ober ouzh udb, ober evit udb, emellout eus udb ; *sich mit Nichtigkeiten abgeben*, reiñ e amzer da draoù netra, koll e amzer (dispign

e amzer) gant traoù netra, bezañ dalc'het hepmuiken gant mibiliezhoù, kaoù amzer gollet, ober traoù a get, bezañ ranell gant disterajoù, koll e amzer (dispign e amzer) gant belbiajoù, koll e amzer (dispign e amzer) gant abuzetezioù, c'hoari lallaig, c'hoari lallig, kalfichat un ibil re voan, ober beg d'un ibil re voan, brochañ laou, lazhañ laou evit gwerzhañ o c'hroc'hen, tremen e amzer o treiñ mein ar stêr da sec'hañ, glapezenniñ, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, koll e boan, lugudiñ, c'hwileta, chuchual, chom da velc'hweta, chom da c'hoariellat gant kac'herezhioù, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, chom da zastum an tachoù, ober almanagoù, turlutañ, laerezh e amzer, koll e amzer (debrñ e amzer) oc'h ober netra, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, abuziñ e amzer, chom da gontañ pet bran a ya hebïou, chom da vuzhugenniñ (da lonkañ avel, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ, da lugudiñ), rodal evel ur gazhez lizidant, chom da logota, chom da c'horñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, en em deuler dezhi, falaoueta, na ober glad, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, na vezañ mat nemet da dreiñ ar vein da sec'hañ, pismigañ, pismigellat, belbetat, bitellat, firbouchal ; *sich mit Kleinlichkeiten abgeben*, bezañ strizh a spered, bezañ skars, bezañ taskagn ; 2. *sich mit jemandem abgeben*, en em arastriñ gant u.b., pleustriñ (hentiñ, daremprediñ) u.b., ober emglev (en em glevet, en em ober, en em gordañ) gant u.b., en em luziañ gant u.b., kemer afer ouzh u.b., kaoù d'ober gant u.b., kaoù d'ober ouzh u.b. ; *sich mit schlechter Gesellschaft abgeben*, daremprediñ tud dizonest, daremprediñ tud fall, hentiñ tud fallakr ; *man sollte sich nicht mit schlechter Gesellschaft abgeben*, ma tornatait an amann e vezo druz ho kraban ; *sie wusste nicht, mit wem sie sich abgeben wollte*, ne ouie ket ouzh peseurt den edo o vont da gemer afer ; *wer sich mit denen abgibt, ist nicht mehr zu retten*, un den en o melloù a zo un den kollet.

abgebrannt ag. : 1. *er ist abgebrannt*, rивнет eo e boch gant ar vezh - aet eo war e blankenn lardet - bremañ int aet holl en e revr - dispignet en deus e arc'hant kement ha ken bihan ken en deus debret e holl stal - bremañ eo aet holl e vadoù en e revr - debret eo e gestenn gantañ - mazaouiet en deus e zanvez - kaset en deus e beadra e skuilh hag e ber - debret en deus pep tra, gwir ha font - n'eus ket ur gweneg el loch gantañ ken - n'en deus ket an disterañ moneiz - n'eus mui a graf el loch gantañ - n'eus ket ur gweneg toull gantañ ken - n'en deus takenn ebet ken - kras eo an traoù gantañ - kras eo - berr eo war e gezeg - erru eo skañv e yalc'h - debret en deus e stal - berr eo en e skeuliad - n'en deus ket mui a vouloù - uzet en deus e spilhenn - n'en deus ket a segal ken - bremañ emañ Fañch ar Berr gantañ - ne ra na koar na mel - e zanvez a zo aet e bevez ; 2. P. *er ist abgebrannt*, skubet (skaret) en deus ar ouinell, harpet en deus ar vanell, aet eo el lev, diskampet eo, aet eo da redek ar c'had.

abgebrochen ag. : 1. *abgebrochene Studien*, studioù n'int ket bet kaset da benn lies. ; 2. *abgebrochener Jurist*, studier war ar Gwir n'en deus ket kaset e studioù da benn g.

abgebrüht ag. : P. kaledet ; *er ist abgebrüht*, hennezh a zo kroc'hen ouzh e ober, hennezh n'eo ket tanav e lêr, hennezh a zo ur c'hole, kiger a-walc'h eo, un den en ur

pezh eo, ur paotr reut eo, ur paotr tout en un tamm eo, a bep seurt buhezioù en deus bet, ur galedenn a zen a zo anezhañ, a bep seurt soubenn en deus bet en e vuhez, hennezh a zo bet ruilhet-druilhet gant ar vuhez evel piz er pod (evel piz dre ar pod), hennezh a zo ur galon dir a zen, gwelet en deus meur a varr-avel, tremenet ez eus bet kalz a draoù dreistañ, gwall drubuilhoù en deus bet a-walc'h, mizerioù en deus bet a-walc'h, hennezh en deus bet e lod er bed-mañ.

abgedacht ag. : stouet, war zinaou, en deval, war an deval, war ziribin, disonn, kouch.

abgedroschen ag. : mil anavezet, bet klevet seizh kant gwech warn-ugent, divlaz, goullo, dister ; *ein abgedroschener Witz*, ur fentigell bet klevet seizh kant gwech warn-ugent b., ur fentigell mil anavezet b. ; *abgedroschene Phrasen*, komzoù goullo lies., komzoù aner lies., komzoù didalvez lies., gerioù gwan lies., komzoù divlaz lies., teuc'hadennoù lies.

abgefallen ag. : reneat, renavi, skismatek, skismek.

abgefeimt ag. : touet, eus ar re washañ, pomet, ken ez eo, tre, arloupet, echu, peurechu, eus ar penn, diouzh ar penn, sakre, sapre ; *ein abgefeimter Lügner*, un toull gevier g., ur sac'h gevier g., ur marc'h gevier g., ur gaouier touet g., ur gaouiad eus ar penn g., ur gaouiad diouzh ar penn g., ur penn gaouiad g., ur gaouiad pomet g. ; *ein abgefeimter Schuft*, ur brav a gazh g., ur fripon touet g., ur fripon eus ar penn, ur filouter daonet g., ul lampon touet g., ul lampon eus ar penn g., ul lampon diouzh ar penn g., un hailhevod eus ar re washañ g., ur pezh teil g., un tamm teil g., ur vosenn a zen b., ul lastezenn b., ur paotr e gont a fallagriezh ennañ g., un den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., ur paotr n'eus netra a vat ennañ g., un den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., unan gwazh eget ar vosenn g., ul loen gars g., ur c'hast b.

Abgefeimtheit b. (-) : gwidre g., tunioù lies., ijin fall g., friponerezh g., hailhonerezh g., hailhevodaj g., filouterezh g.

abgegriffen ag. : 1. uz, uzet ; *ein abgegriffenes Geldstück*, ur pezh moneiz uzet dre forzh bezañ bet implijet g. ; 2. mil anavezet, bet klevet seizh kant gwech warn-ugent, divlaz, goullo, dister ; *ein abgegriffener Witz*, ur fentigell bet klevet seizh kant gwech warn-ugent b., ur fentigell mil anavezet b.

abgehackt ag. : [doare komz] a-stroñs, stroñs-distroñs, a-frapadoù ; *abgehackt sprechen*, bezañ stroñs gant e gomzoù, lakaat stroñs en e gomzoù, kaozeal evel taolioù horzh, bezañ ur faouter-keuneud eus an-unan ; *laut und abgehackt sprechen*, komz gouez.

abgehangen ag. : [kegin., bara] diazez, diazezet.

abgehängt ag. : digrap.

abgehärmt ag. : mantret e galon gant ar glac'har, hanter-varv gant ar glac'har, krignet e galon gant ar glac'har, malet e galon gant ar c'hloaz, o valañ enkreiz ha glac'har.

abgehärtet ag. : kaledet, graet ouzh ar boan, kroc'hen ouzh e ober, reut, ur paotr tout en un tamm anezhañ, ur paotr en ur pezh anezhañ, ur galedenn a zen anezhañ, ur galon dir a zen anezhañ.

abgehen V. gw. (ging ab / ist abgegangen) : 1. loc'hañ, diloc'hañ, mont kuit, kuitaat, dilezel, dibradañ, lañsañ, difretañ, difretañ kuit, diblas ; *der Zug geht ab*, emañ an

tren o loc'hañ (o vont kuit, o tibradañ), dibrad eo an tren ; *der Schüler geht zu Ostern ab*, a-benn gouel Pask e tiskolio ar skoliad da vat, a-benn gouel Pask e tilezo ar skoliad ar skol da vat ; *mit sechzehn ging ich von der Schule ab und blieb zu Hause*, c'hwezek am boa pa oan chomet er gêr eus ar skol, c'hwezek am boa pa'm boa lezet ar skol da chom er gêr ; *von der Bühne abgehen*, kuitaat al leurenn ; *von einem Amt abgehen*, dilezel (lezel, kuitaat) ur garg, dont er-maez a garg, mont er-maez a garg ; *ein Rad geht ab*, ur rod a ya kuit ; *der Boden des Fasses geht ab*, o tidañ emañ ar varrikenn ; *der Stiel des Besens geht ab*, distroadañ a ra ar skubellenn ; *die Tapete ist abgegangen*, dispeg eo ar paper-moger.

2. [dre skeud.] treiñ kein da, diskregiñ diouzh, distreiñ diwar, dilezel ; *von jemandem abgehen*, treiñ kein d'u.b., dilezel u.b., lezel u.b. ; *er wird von seiner Meinung nicht abgehen*, ne zistroio ket diwar e vennozh, ne zistroio ket diwar e veno, ne zilezo ket e vennozh, ne ziskrogo ket diouzh e vennozh, pegañ a raio ouzh e vennozh, derc'hel mort (yud, gwevn, start) a raio d'e vennozh ; *er lässt sich nichts abgehen*, hennezh a oar mat c'hoari anezhi, hennezh ne ra e ziuver a dra ebet.

3. [dre skeud.] *vieles geht ihm ab*, ne gompren ket pep tra, kalz a draoù a zo dreist e gompren, kalz a draoù a chom kuzh dezhañ, ur bern traoù a dremen e spered, kalz a draoù a zo dreist e spered, ur bern traoù a zo dreist e vaner ; *es geht mir dadurch nichts ab*, an dra-se ne zigaso koll ebet din, ne gollin siseurt gant kement-se.

4. [tro-lavar] *auf- und abgehen*, mont ha dont, pazeal, foetañ ar pavezioù / ober kozh botoù (Gregor).

5. [kenw.] *die Ware geht reiðend ab*, hewerzh eo ar varc'hadourezh-se ken ez eo, ar varc'hadourezh-se a ya er-maez, gwerzh vat a zo d'ar varc'hadourezh-se, an diskrap (arigrap, foar an arigrap, ar beilh, ar skrap, prez, kas, klask, mall) a zo war ar varc'hadourezh-se, firbouch a zo en-dro d'ar varc'hadourezh-se, an dud a lamm war ar varc'hadourezh-se, en em skeiñ a ra an dud a-dreuzoù war ar varc'hadourezh-se, skeiñ a ra an dud war ar varc'hadourezh-se, an dud a beg war ar varc'hadourezh-se, ar varc'hadourezh-se a gav fred diouzhtu, ar varc'hadourezh-se a vez kalz a fred warno, ar varc'hadourezh-se a gav sav diouzhtu, evel krampouezh ez a an dra-se gant an dud, evel krampouezh e vez gwerzhet an dra-se, herrek e ya an dud d'ar varc'hadourezh-se, an dra-se a ya e skrap.

6. disteurel ; *von seinen Forderungen abgehen*, disteuler war e c'hoantoù, diskanañ, izelaat e c'hoantoù, bukañ izeloc'h, ameniñ, ober un tamm krennañ d'e rekedoù ; *vom Preise abgehen*, rabatiñ war ar priz, disteuler war ar priz, kinnig un distaol war ar priz.

7. *von der Summe gehen zwei Euro ab*, daou euro a zo da ziskontañ diwar an hollad.

8. mont en-dro, c'hoarvezout ; *alles ist gut (glatt) abgegangen*, aet eo bet pep tra evel war ar ganell, ne oa ket bet a drubuilh, pep tra a zo bet c'hoarvezet evit ar gwellañ, aet e oa an traoù mat en-dro, pep tra a oa aet reizh hag en urzh, treiñ a reas lenkr an traoù, aet eo bet pep tra reizh hag en urzh, ne oa bet skoilh ebet war an hent, plaen ha brav eo bet aet pep tra, kempenn e oa aet an traoù en-dro, aet eo bet pep tra a het (Gregor).

9. skarnilañ, diskantañ, dislivañ ; *diese Farbe geht ab*, skarnilañ a ra ar gwiskad liv-se.

10. P. *es geht dort ab*, du-hont 'vat e strak an traoù, draskal a ra, bec'h a zo du-hont, trouz a zo du-hont, du-hont ez eus ur charre, du-hont ez eus patati, du-hont ez eus chabous, gwall c'hoari a zo du-hont, du-hont ez eus jeu, chao a zo du-hont, du-hont ez eus buheziou.

V. k. e. (ging ab / ist abgegangen) : 1. [tekn.] *Schienen abgehen*, mont a-hed ul linenn-houarn (hed ul linenn-houarn, dre hed ul linenn-houarn) evit sellet ouzh stad ar railhennoù (ouzh stad an div roudenn).

2. [lu] *der General geht die Front ab*, ober a ra ar jeneral gweladeg d'ar soudarded, ober a ra ar jeneral gwel, ober a ra ar jeneral gweloù, ober a ra ar jeneral moustr (Gregor).

abgehetzt ag. : stenn e nervennoù, gwasket, bec'h warnañ, streset.

abgehoben ag. : 1. distag diouzh ar bed gwirion, er c'houmoul, gant e huñvreoù, en infernioù, a blav e lec'h all, e spered o nijal, azezet war e spered, dibrad ; 2. [komzoù] flammik, orbidus, difetis ; 3. [mennozh] diwirion, diveiziadek.

Abgehobenheit b. (-) : dibrad g., diveiziadegezh b.

abgekämpft ag. : brev, brevet, divi, eok, forbu, tanailhet, skuizh-brein, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, faezh betek skoulm e ene, kabac'h gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, gourdet gant ar skuizhder, asik, mac'homet, broustet e gorf, distronket-holl, brevet e gorf, karzhet e gorf, kaset, distruj, nezet tout e izili dindanañ, eoget gant ar skuizhder, distronk, flakik, dinerzhet, asik, torr, og, eoget, forbuet, hernet, erru dilañs, falsvarchet, fat, fatik, yost, yostet, rentet, krevet, gell.

abgekartet ag. : iriennet, kavailhet, punet a-bell zo ; *ein abgekartetes Spiel*, ur c'havailh bet punet a-bell zo g., un irienn bet punet a-bell zo b., un taol itriket g.

abgeklärt ag. : seder.

Adv. : gant sederoni, gant sederidigezh.

Abgekratze(s) ag.k. n. : karzh str., karzhioù lies., karzhadenn b., rakadur g., karzhadur g., karzhien g., skrabadenn b., skrabadur b., raskadenn b., parador g., skarzhadur g., frotadenn b.

abgelaufen ag. : 1. echu, tremenet ; *die Frist ist abgelaufen*, echu eo an termen ; 2. diamzeret, didalvoud, aet re gozh, aet d'e dermen, diwezhet ; *der Pass ist abgelaufen*, diamzeret eo ar pasport-se, ar pasport-se n'eo ket mat ken ; 3. uzet, uz, poazh, teuc'h, diamzeret ; *diese Schuhe sind ganz schön abgelaufen*, ar botoù-mañ o deus graet un uzañ mat, teuc'h-mat eo ar botoù-se, poazh eo ar botoù-se, aet eo botoù-se, ar botoù-se o deus graet o reuz, tremen aet eo ar botoù-mañ.

abgelegen ag. : distro, didud, didu, dibleustr, dizarempred, dianket war ar maez, diannez, digevannez, digenvez, distok, distag, diamezeg, dihentad, diamen, gouez, kollet, pell diouzh pep tra ; *ein abgelegenes Haus*, un ti distro g. ; *abgelegener Ort*, lec'h distro g., lec'h dianket war ar maez g. ; *abgelegenes Nest*, difouilh g., lec'h kollet g., toull gouez g., toull kêr g., toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., lastez kêrig vihan b., bourc'hadenn laou b., kozh lec'h distro g., toullig bro g., Kerneblec'h, Kernetra, Kerneuz, Keribil-Beuz.

Abgelegenheit b. (-) : digenvez g., dizarempred g., digenvezder g., distro g./b., pellder g., pellded b.

abgelten V.k.e. (gilt ab / galt ab / hat abgegolten) : 1. paeañ en-dro, diendleañ, daskorañ ; 2. [dre skeud.] *einen Dienst abgelten*, talvezout e skoazell d'u.b., rentañ d'e dro ar servij graet d'an unan, kas an dorzh en-dro d'ar gêr, distreiñ an dorzh en-dro d'ar gêr.

Abgeltung b. (-, -en) : [gwir] digoll g., dic'haou g. ; *eine Abgeltung zahlen*, paeañ un digoll, paeañ un dic'haou.

abgemacht ag. : merket, divizet, lakaet ; *zum abgemachten Preis*, d'ar priz divizet.

abgemagert ag. : kastiz, treut, dishevelebet, dizeriet, diviet, sinac'h, karzhet e gorf, kaset, distruj, skarn, koazhet ; *ein abgemagertes Gesicht*, ur fas kinviet g./b. ; *bis auf die Knochen abgemagert*, kastiz, digiget, treut-ki, treutoc'h eget ur sklisen, kastiz evel an Ankoù, treut evel ar marv, treut-marv, treut-gagn, treut evel ur c'hagn, treut-kign, treut-eskern, diskarn, distronk, karzhet e gorf, distruj, kaset, moan evel an drezen, n'eus mann outañ, treut evel ur c'hant tachoù ; *er ist durch seine Krankheit abgemagert*, kastizet eo gant e gleñved, koazhet eo gant ar c'hleñved, drailhet eo gant ar c'hleñved, diviet eo e gorf gant ar c'hleñved, karzhet eo e gorf gant ar c'hleñved, kaset eo gant e gleñved, fontet eo gant ar c'hleñved ; *er ist abgemagert*, cheñchet eo, kastizet eo, koazhet eo.

Abgemessenheit b. (-) : [dre skeud.] elevez b., emzalc'h g., mezh fur b., dalc'h, azdalc'had g.

abgeneigt ag. : 1. enep, a-enep da ; 2. [dre skeud.] *kerterius ; dem Laster abgeneigt sein*, kaout erez ouzh ar plegoù fall, kaout euzh ouzh ar youloù fall, kaout doñjer ouzh an techoù fall, kaout rukun ouzh ar sioù fall, kaout diegi d'an techoù fall ; *abgeneigt sein, etwas zu tun*, nac'hañ ober udb, bezañ e chal d'ober udb, kaout prederi oc'h ober udb, karnañ d'ober udb, na gaout lañs d'ober udb, na vezañ lamprek evit ober udb, kavout bras ober udb, bezañ iskriv gant an-unan ober udb, bezañ bras gant an-unan ober udb, kavout bras (kalz, start, diaes) ober udb ; *nicht abgeneigt sein etwas zu tun*, bezañ a-du (asant) d'ober udb, na vezañ droug gant an-unan ober udb, bezañ da gant an-unan ober udb, na ober dispiljadur d'an-unan ober udb.

Abgeneigtheit b. (-) : diegi b., lure g., kerteri b., baleg g., reked g./b., prederi b., erez b., euzh g., hiris g., rukun g., doñjer g., diaezamant g., heg g.

abgenutzt ag. : uzet, uz, aet, aet betek an neudenn, poazh, uzet betek an neudenn, teuc'h betek an neudenn, rouedenn, rouedennet, diamzeret, dirapar ; *diese Betttücher sind abgenutzt*, poazh eo al liñselioù-mañ, uz eo al liñselioù-mañ, aet eo al liñselioù-mañ, al liñselioù-mañ o deus graet o reuz, rouedenn eo al liñselioù-mañ ; *dein Reifen ist abgenutzt*, da rod a zo lufr, da rod a zo erru lufr.

Abgenutztheit b. (-) : kozhded b., kozhder g., teuc'hder g., teuc'hded b., poazhder g., poazhded b.

Abgeordnete(r) ag.k. g./b. : [polit.] kannad g., kannader g., kannadez b., dileuriad g., dileuriadez b., depute g., deputez b., dilennad g., dilennadez b., dibabad g., dibabadez b.

Abgeordnetenamt n. (-es, -ämter) : kannadelezh b.

Abgeordnetenbank b. (-, -bänke) : [polit.] bank ar gannaded g.

Abgeordnetenhaus n. (-es) / **Abgeordnetenversammlung** b. (-) : [polit.] kambr ar gannaded b., kambr an deputeed b.

Abgeordnetenwürde b. (-) : kannadelezh b.

abgerissen ag. : 1. [dilhad] e pilhoù, e truilhoù, pilhennek, pilhaouek, trabidennek, aet e pilhoù, aet e truilhoù, roget ; *abgerissene Kleidung*, libourc'h g., trabidennoù lies., dilhad truilh g./str., gagnoù lies., liboudennoù lies., dilhadoù karget a brenester lies., pilhoù lies., dilhadoù roget lies.

2. [tud] a bilhoù hag a druilhoù, truilhek, pilhennek, pilhaouek ; *er macht einen abgerissenen Eindruck*, n'eus nemet truilhoù warnañ, a bilhoù hag a druilhoù eo.

3. [komzoù, mennozhioù] diere, diliamm, digempoell, digendalc'h, dibenn, besk.

4. diskolp ; *abgerissener Zweig*, skourr diskolp g., brank diskolp g., barr diskolp g., skoultr diskolp g., bod diskolp g.

Abgerissenheit b. (-) : 1. stad truilhek b., stad pilhennek b., stad pilhaouek b. ; 2. [dre skeud.] digempoell g., digendalc'h g.

Abgesandte(r) ag.k. g./b. : dileuriad g., dileuriadez b., kannad g., kannader g., kannadez b., leuriad g., leuriadez b.

Abgesang g. (-s, -gesänge) : 1. lodenn diwezhañ kanaouennoù karantez eus ar Grennamzer b., epodenn b. ; 2. [dre skeud.] an abadenn diwezhañ b., finvez an abadenn b., angoni b. ; *das war der Abgesang des Königtums*, kement-se a sone angoni ar roueelezh, kloc'h angoni ar roueelezh e oa an dra-se.

abgeschabt ag. / **abgeschauert** ag. : uz, aet, aet betek an neudenn, uzet betek an neudenn, poazh, teuc'h betek an neudenn, rouedenn, rouedennet, debret, dirapar ; *abgeschauertes Tuch*, rouedenn b.

abgeschieden ag. : 1. distro, didud, didu, dizarempred, dianket war ar maez, diannez, digevannez, digenvez, distok, distag, diamezeg, dibleustr, dicheñs-bras, gouez, kollet, pell diouzh pep tra ; *eine abgeschiedene Gegend*, ul lec'h distro (digenvez) g., ul lec'h dianket g., ul lec'h kollet g., un dachenn ouez b. ; *abgeschiedenes Nest*, difouilh g., toull gouez g., toull kêr g., toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., lastez kêrig vihan b., bourc'hadenn laou b., kozh lec'h distro g., lec'h kollet g., toullig bro g., Kerneblec'h, Kernetra, Kerneuz, Keribil-Beuz ; 2. marvet, tremenet, marv ; *sie ist gestern abgeschieden*, dec'h eo e oa marvet, dec'h eo e oa tremenet.

Adv. : ez distag, en distro, distok diouzh an dud all, en e bart e-unan, pell diouzh darempred an dud, pell diouzh safar ar bed, pell diouzh ar bed ; *abgeschieden leben*, simudiñ, bevañ ez distag diouzh an dud all, chom distok diouzh an dud all, mont ez distag, bevañ en e bart e-unan, ren e vuhez en e bart e-unan, bevañ en e zigenvez, chom pell diouzh darempred an dud, chom pell diouzh safar ar bed, tec'hel diouzh an dud, bevañ pell diouzh safar ar bed, bezañ un den ennañ e-unan, bevañ en distro, bevañ evel ul lean en un tu bennak, bevañ pell diouzh ar bed / bevañ er-maez eus ar bed (Gregor).

Abgeschiedene(r) ag.k. g./b. : *der Abgeschiedene*, an hini marv g. ; *die Abgeschiedene*, an hini varv b. ; *die Abgeschiedenen*, ar re varv lies., an anaoñ lies.

Abgeschiedenheit b. (-) : 1. digenvez g., dizarempred g., digenvezder g. ; 2. distro g./b., lec'h distro g., lec'h digenvez g., lec'h dianket g., difouilh g. ; 3. buhez ez distag b., buhez en distro b., buhez distok diouzh an dud all b., buhez en e bart e-unan b., buhez pell diouzh darempred an dud b., buhez pell diouzh safar ar bed b., buhez pell diouzh ar bed b.

abgeschlafft ag. : 1. brev, brevet, divi, forbu, tanailhet, skuizh-brein, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, faezh betek skoulm e ene, kabac'h gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, gourdet gant ar skuizhder, asik, mac'homet, karzhet e gorf, kaset, distruj, broustet e gorf, distronket-holl, brevet e gorf, nezet tout e izili dindanañ, eoget gant ar skuizhder, distronk, flakik, dinerzhet, asik, torr, og, eok, eoget, forbu, hernet, erru dilañs, falsvarchet, fat, fatik, yost, yostet, rentet, krevet, gell ; 2. ur morgousket a zen anezhañ, lizidant, diek, lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk, dalc'h ebet ennañ, netra ennañ, startijenn ebet ennañ, deltu ebet gantañ, dilañs ennañ, diegus, mors, gwevn, lizidour, morgousket, kousket evel an naer er goañv, ur vuzhugenn anezhañ, bouk evel ur velc'hwedenn, lugut evel ur velc'hwedenn, gour, lugudus, luguder, nemet dour irvin en e wazied, nemet dour karotez en e wazied, tamm mel en e eskern, ur varvadenn anezhañ, ur varvasenn anezhañ, ur vezeleñ anezhañ, ul luduenn anezhañ, evel un tamm koad.

abgeschlagen ag. : 1. [sport] laosket war-lerc'h, dilañs gantañ ; 2. [polit.] skarzhet, skarz, lamm, koll ; 3. [kenw.] faezhet gant e gevezerien, ha n'emañ ket mui war renk ar re all ; 4. brev, brevet, divi, forbu, tanailhet, skuizh-brein, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, faezh betek skoulm e ene, kabac'h gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, gourdet gant ar skuizhder, asik, mac'homet, broustet e gorf, distronket-holl, karzhet e gorf, kaset, distruj, brevet e gorf, nezet tout e izili dindanañ, distronk, flakik, dinerzhet, asik, torr, og, eok, eoget gant ar skuizhder, marv diwar e sav, forbu, hernet, erru dilañs, falsvarchet, fat, fatik, yost, yostet, rentet, krevet, gell.

Abgeschlagenheit b. (-) : mantr g./b., mantradur g., mantridigezh b., mantr-kalon g., skuizhder g., grevadurezh b., grevañs b., greventez b., grevidigezh b., loes b., loesti b.

abgeschliffen ag. : lenkr, lenkrus, lufr, levn, lintr, flour.

abgeschlossen ag. : 1. alc'hwez, prenet, kloc ; 2. peurechu, peurc'hraet, klok, pengennet ; *ein abgeschlossenes Geschäft muss man doch begießen*, ne vez ket graet nep afer war ar sec'h ; 3. digenvez, distro, dianket, kollet ; *eine abgeschlossene Gegend*, ul lec'h distro (digenvez) g., ul lec'h kollet g., ul lec'h dianket g., un difouilh g. ; 4. [tiez] distag, dizalc'h, distok ; 5. kloc ; *abgeschlossener Hof*, porzh-kloc g..

Adv. : *abgeschlossen leben*, simudiñ, bevañ ez distag diouzh an dud all, chom distok diouzh an dud all, mont ez distag, bevañ en e bart e-unan, ren e vuhez en e bart e-unan, bevañ en e zigenvez, chom pell diouzh darempred

an dud, chom pell diouzh safar ar bed, tec'hel diouzh an dud, bevañ pell diouzh safar ar bed, bezañ un den ennañ e-unan, bevañ en distro, bevañ evel ul lean en un tu bennak, bevañ pell diouzh ar bed / bevañ er-maez eus ar bed (Gregor).

Abgeschlossenheit b. (-) : 1. digenvez g., dizarempred g., digenvezder g. ; 2. distro g./b., lec'h distro g., lec'h kollet g., lec'h digenvez g., lec'h dianket g., difouilh g. ; *von der Abgeschlossenheit befreien*, dienezenniñ, digeriñ war ar bed ; 3. buhez ez distag b., buhez en distro b., buhez distok diouzh an dud all b., buhez en e bart e-unan b., buhez pell diouzh darempred an dud b., buhez pell diouzh safar ar bed b., buhez pell diouzh ar bed b.

abgeschmackt ag. : 1. divlaz, disaour, goular, disasun, peñver, dic'houst, flak, digar, milis ; *abgeschmacktes Gerede*, kaozioù lañs ebet ganto lies., kaozioù dister lies., kaozioù patatez lies., kaozioù flak lies., komzoù divlaz lies., komzoù goular lies. ; *abgeschmacktes Zeug zusammenschwatzen*, kontañ flugez, glabousañ a bep seurt diotajoù, kontañ flugezennoù, kontañ lerbaj, kontañ kantikoù, dibunañ diotajoù, louadiñ, distilhañ garzaj (garzennaj), pentañ lern, tennañ siklezonoù, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, bezañ ur chaoker-e-c'henoù (ur chaoker-e-spered) eus an-unan, bezañ ur chaoker kaozioù ; 2. sot, diboell, diot, amzere, amzereat, direizhpoell, direzon, diskiant, sot-mat, dibenn.

Abgeschmacktheit b. (-) : 1. dijended b., dizereadegezh b., amzereadegezh b., disevended b., disevender g., disevenidigezh b. ; 2. garzaj g., garzennaj g., flugez str., flugezenn b., boutikl g./b., diotajoù lies., siklezonoù lies., koñchoù born lies., koñchennoù born lies., kaozioù treflez lies. ; 3. milister g., milisted b.

abgeschragt ag. : skelp, skerb, skerbet.

abgeschuppt ag. : diskant.

abgesehen von Adv. : nemet, war-bouez, anez, panevet, keneve, war-vetek, betek ; *die Spritze hatte nichts bewirkt, abgesehen davon, dass nun der Zahn schmerzte*, ar bikadenn n'he doa graet netra nemet kizidikaat an dant ; *er arbeitet jeden Tag, abgesehen von den Sonntagen*, labourat a ra bemdez nemet da Sul.

abgespannt ag. : brev, brevet, divi, skuizh, distronket, faezh, yost, yostet ; *er sieht abgespannt aus*, distronket eo, distruj eo e benn, karzhet eo e gorf, doareet-fall eo ; *sie macht ja einen abgespannten Eindruck*, sell pebez liv a zo war he genoù, sell pebez liv a zo warni, tres ar skuizhder a weler war he dremm, liv ar skuizh a zo warni, doare a zo dezhi da vezañ skuizh.

Abgespanntheit b. (-) : skuizhder g., diviadur g., diviañs b., faezhidigezh b., bog b.

abgestanden ag. : avelet, fall ; *abgestandenes Bier*, bier avelet g., bier c'hwezh an aveladur gantañ g., bier blaz an avelet warnañ g. ; *abgestandene Luft*, aer fall g., aer c'hwezh ar c'hozh (an tuf, ar moeltr, ar stouv, al loued, an touf) gantañ g., amaer g.

abgestorben ag. : 1. morzet, kropet, bav, gour, nodet, seizet, aet gour, gourdet (Gregor), pistiget ; *mein Bein ist abgestorben*, deuet eo ar c'houk em gar, deuet eo va gar da vervel ouzhin, me a zo morzet va gar ouzhin, me a zo marv va gar ouzhin, me a zo morzet va gar evel kegel va mamm-gozh, morzet (kropet, bav, gour, nodet,

seizet, soret) eo va gar, sonnet eo va gar ouzhin, aet eo gour va gar, gourdet eo va gar (Gregor) ; *mein Arm ist abgestorben*, mank eo va brec'h, marv eo va brec'h ouzhin, deuet eo va brec'h da vervel ouzhin, morzet eo va brec'h ouzhin ; *meine Hand ist abgestorben*, mank eo va dorn, marv eo va dorn ouzhin, deuet eo va dorn da vervel ouzhin, morzet eo va dorn ouzhin ; 2. *ein abgestorbener Baum*, ur sec'henn b., ur grinenn b., ur wezenn varv b.

abgestuft ag. : dereziek, dereziet, rannet e meur a live.

abgestumpft ag. : 1. diveget, diveg, dilemm, dall, taltous, togn, tougnellet, tozon, kloc'het, bouc'h, ratous, soc'h, talsoc'h, tuzum, besk, kizet, dallet ; 2. [dre skeud.] digas, diseblant, kaledet ouzh poan ar re all, fastet, dizonet, divorc'het, divanier ; *du mit deinen abgestumpften Gefühlen !* paotr digalon (paotr e galon dir, paotr e galon vaen, paotr e galon skornet, paotr e galon morzet evit ar mad, paotr e galon spelc'het, paotr e galon grin, paotr e galon krinet, paotr e galon disec'het-pizh, paotr e galon kaledet) ac'hanout !

Abgestumpftheit b. (-) : 1. bouc'hded b., bouc'hder g. ; 2. [dre skeud.] diseblanted b., digasted b., kaledet b.

abgetakelt ag. : P. 1. [louvigez, gast] war an diskar, war an distro ; 2. [arzour] mod kozh, dic'hizet.

abgetragen ag. : uzet, uz, aet, aet betek an neudenn, poazh, uzet betek an neudenn, teuc'h betek an neudenn, rouedenn, rouedennet, diamzeret, dirapar ; *diese Schuhe sind ganz schön abgetragen*, ar botoù-mañ o deus graet un uzañ mat, teuc'h-mat eo ar botoù-se, poazh eo ar botoù-se, aet eo botoù-se, ar botoù-se o deus graet o reuz, tremen aet eo ar botoù-se.

abgetrocknet ag. : peursec'h, dever, disec'h, dizour, kras, hesk, krin, sec'h-koadesk, sec'h-korn, sec'h-karn, sec'h-kras, sec'h-spoue, sec'h-tont, sec'h evel un tamm koad, skarnilek.

abgewinnen V.k.e. (gewann ab / hat abgewonnen) : 1. gounit ; *jemandem beim Spiel Geld abgewinnen*, gounit arc'hant en ur c'hoari diwar-goust u.b. ; 2. [dre skeud.] gounit ; *der Lehrer hat mir Achtung abgewonnen*, va doujañs en deus gounezet ar c'helenner-se, deuet on da gaout doujañs ouzh ar c'helenner-se ; 2. [dre skeud.] kaout plijadur gant, kemer plijadur gant, kemer un tamm plijadur gant, kavout dudi gant, kemer bourd e, bourrañ ouzh, bourrañ gant, saouriñ ouzh ; *dem Leben die schönsten Seiten abgewinnen*, c'hoari anezhi, kas warni, ober anezhi, kas an ton, kas anezhi, na vezañ ur penn trist, kemer ar vuhez dre ar penn mat, fringal, ober e ran, saouriñ ar vuhez, c'hoari e roll, kemer ar vuhez diouzh an tu mat, tremen kempennik ha brav e damm buhez, bezañ gwell diouzh e vuhez, ren ur vuhez distrafulh, bevañ en (diouzh) e roll ; *einer Sache Geschmack abgewinnen*, kaout plijadur gant udb, kemer plijadur (kavout dudi) gant udb, kemer un tamm plijadur gant udb, kemer bourd en udb, bourrañ ouzh udb, bourrañ gant udb, reiñ udb plijadur d'an-unan, saouriñ ouzh udb, kavout plijus udb, plijout udb d'an-unan, kemer e ebat gant udb, en em hetiñ gant udb, en em blijout oc'h ober udb, bezañ udb da d'an-unan, ober udb vat da galon an-unan, en em dommañ ouzh udb, bezañ gras d'an-unan kaout udb, bezañ gras ouzh an-unan ober udb, kavout gras ober udb, kaout ur misi ober udb, saouriñ udb.

abgewogen ag. : kompez, kempouez, poellek, poellet, pouezet mat, avizet.

Abgewogene(s) ag.k. n. : *das Abgewogene*, ar bouezadenn b.

Abgewogenheit b. (-) : poellegezh b., kompezded spered b., kempouez g.

abgewöhnen V.k.e. (gewöhnte ab / hat abgewöhnt) : digustumañ, divoazañ, divoaziañ, dizonañ, distagañ, troc'hañ ur pleg fall, didechiñ ; *jemandem das Rauchen abgewöhnen*, digustumañ u.b. da vutuniñ, divoazañ u.b. diouzh ar butun ; *jemandem das Trinken abgewöhnen*, divoazañ u.b. diouzh ar boeson, dizonañ ur mezhvier, dizonañ Yann lonk, pareañ u.b. diouzh e dech fall da evañ re, ober d'u.b. diskregiñ diouzh ar boeson, ober d'u.b. dilezel ar werenn ; *einem Pferd das Keilen abgewöhnen*, divoazañ ul loen eus ar gwinkal.

V.em. : **sich abgewöhnen** (gewöhnnte sich ab / hat sich (t-d-b) abgewöhnt) : *sich etwas abgewöhnen*, dilezel ur pleg bennak, divoazañ diouzh udb, en em zivoaziañ diouzh udb, distagañ diouzh udb, lavaret kenavo d'udb, diblegañ da ober udb, diskregiñ diouzh udb, terriñ un tech bennak, trec'hiñ un tech bennak, paouez gant udb ; *er hat sich das Lärmen abgewöhnt*, hennezh a zo diblegat d'ober trouz ; *sich das Rauchen abgewöhnen*, ehanañ da vutuniñ, divoazañ diouzh ar butun, diskregiñ diouzh ar butun, lavaret kenavo d'ar butun, kuitaat ar butun, paouez gant ar butun ; *er hat sich das Rauchen abgewöhnt*, diskrog eo diouzh ar butun, paouezet eo gant ar butun, kuitaat en deus ar butun ; *er hat sich das Trinken abgewöhnt*, ne ya ket mui d'ar boeson, ned a ket mui d'ar gwin, dilezet en deus ar werenn, diskrog eo diouzh ar werenn.

Abgewöhnung b. (-, -en) : divoazadur g., didozelladur g., digustumadur g., didechadur g., dizon g.

abgezehrt ag. : kastiz, digiget, digig, treut-ki, treutoc'h eget ur sklisen, kastiz evel an Ankoù, treut evel ar marv, treut-marv, treut-gagn, treut evel ur c'hagn, treut-kign, treut-eskern, karzhet e gorf, diskarn, distronk, kaset, distruj, kinviet, skarn, moan evel an drezen, n'eus mann outañ, treut evel ur c'hant tachoù, diviet, dizeriet, koazhet ; *er ist durch seine Krankheit abgezehrt*, kastizet eo gant e gleñved, kinviet eo gant e gleñved, koazhet eo gant ar c'hleñved, draihet eo gant ar c'hleñved, karzhet eo e gorf gant e gleñved, kaset eo e gorf gant e gleñved, diviet eo e gorf gant ar c'hleñved, fontet eo gant ar c'hleñved ; *ein abgezehrter Kranker*, ur c'hlañvour dishevelebet (Gregor) g., ur c'hlañvour dizeriet g., ur c'hlañvour koazhet g., ur c'hlañvour diviet g. ; *abgezehrtes Gesicht*, fas kinviet g./b.

abgezweigt ag. : forc'hek, skalfek, forc'hellek.

abgießen V.k.e. (goss ab / hat abgegossen) : 1. skuilhañ, fennañ ; 2. dizourañ ; *die Kartoffeln abgießen*, dizourañ ar patatez, lakaat ar patatez da zizourañ ; 2. [tekn.] moullañ ; *eine Statue in Bronze abgießen*, moullañ un delwenn arem.

Abglanz g. (-es) : 1. adsked g., adskeudenn b., dassked g., dasskedadur g., dameuc'h g., distaol g., luc'hdistaol g., enebañs b. ; 2. [dre skeud.] distaol g., skleur g., bann g. ; *Abglanz seines Ruhmes*, skleur e vrud g.

Abgleich g. (-es, -e) : keñver g., keñveriadur g., keñveridigezh b., keñveriadenn b., kemm g.

abgleichen V.k.e. (glich ab / hat abgeglichen) : keñveriañ, keverata, paraviziñ, lakaat keñver-ha-keñver, lakaat e kemm, lakaat tal-ouzh-tal, lakaat tal-ha-tal, lakaat e paravis, lakaat e-skoaz.

abgleiten V.gw. (glitt ab / ist abgeglitten) : 1. rampañ, ruzañ, ruzikal, risklañ, riklañ, linkañ ; 2. [dre skeud.] izelaat, disteraat, kouezhañ, degouezhañ ; *sozial abgleiten*, mont divalav e damm standilhon, izelaat (disteraat) e gendere, mont d'ar baz, mont e vleud da vrenn, mont da raz, kouezhañ diwar lost ar c'harr, kouezhañ eus e stad diaraok, izelaat (disteraat) e stad, mont eus ar foenneg d'ar menez, mont eus ar park d'al lanneg, kouezhañ eus e renk, koll e renk er gevredigezh, mont da baour, paouraat, na zerc'hel e droad er par ; 3. *im Ton abgleiten*, kanañ faos, distonañ ; 4. [dre skeud.] *alles gleitet an ihm ab*, ne beg netra outañ.

Abgott g. (-es, -götter) : 1. falsdoue g., doue faos g., idol g. ; *sie beteten zu Abgöttern*, idoliñ a raent, azeuliñ a raent an idoloù ; 2. [dre skeud.] *er war ihr Abgott*, azeuliñ a rae anezhañ evel Doue, ober a rae un doue anezhañ, hec'h Aotrou Doue e oa, he doue e oa, douget ken-ha-ken e oa dezhañ, douget e oa dezhañ mui-pegem-mui, karout a rae anezhañ dreist ar barr, karout a rae anezhañ dreist-penn, sot (nay, pitilh, gwrac'h, ran, dall) e oa gantañ.

Abgötterei b. (-) : falsazeulerezh g., idolerezh g. ; *Abgötterei betreiben*, azeuliñ an doueoù pagan, azeuliñ ar falsdoueed, idoliñ.

abgöttisch Adv. : *jemanden abgöttisch lieben*, karout u.b. dreist ar barr, karout u.b. dreist-penn, azeuliñ u.b. evel Doue, kehelañ u.b., karet u.b. dreist-penn, bezañ pitilh (nay, gwrac'h, sot, ran, dall) gant u.b., ober e zoue eus u.b., dougen u.b., karet bras u.b.

Abgottschlange b. (-, -n) : [loen.] boa moustrer g., naerejen b.

abgraben V.k.e. (gräbt ab / grub ab / hat abgegraben) : 1. kleuzañ, toullañ, kevian, distreiñ, plaenaat, izelaat, gouzizañ ; 2. *ein Moor abgraben*, dizourañ ur palud, disec'hañ ur c'heun ; 3. [dre skeud.] *jemandem das Wasser abgraben*, distreiñ an dour diwar prad u.b., tennañ an dour diwar prad u.b., toullañ dindan u.b., troc'hañ ar foenn dindan treid u.b., falc'hat e brad d'u.b.

abgrämen V.em. : **sich abgrämen** (hat sich (t-rt) abgegrämt) : bezañ enkrezet, bezañ war enkreze, bezañ un enkreze war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ ur pouez war e spered, bezañ diaes e galon, chalañ, en em chalañ, en em lakaat e poan, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkreze en an-unan, sevel enkreze gant an-unan, mont e benn e gin, mont diaes e benn, en em ziaezañ, ober e ziaezamant, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, en em chaokat, nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, doaniañ, glac'hariñ, kemer glac'har, en em ambreniñ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drebouliañ, en em drechalañ.

abgrasen V.k.e. (hat abgegrast) : 1. peuriñ, broustañ ; 2. furchal, ober ar furch e, ober furch e, ober furch ha klask e ; 3. [dre skeud.] P. mont a zor da zor (a di da di, eus an eil ti d'egile) [evit gwelet tud 'zo, evit kavout udb] ;

die Trödeläden abgrasen, traoua, mont da draoua ; 4. [dre skeud.] P. *ein Thema abgrasen*, plediñ gant (ouzh, war) kement kraf 'zo, disec'hañ ur c'hraf bennak, diskejañ ur c'hraf bennak, studiañ pizh ur c'hraf bennak, mont war don ur c'hraf bennak ; 5. diviañ, uzañ.

abgraten V.k.e. (hat abgegratet) : [tekn.] livnañ, divarvañ, divarbekaet.

abgreifen V.k.e. (griff ab / hat abgegriffen) : 1. uzañ dre forzh implijout, lakaat uz e ; *ein abgegriffenes Geldstück*, ur pezh moneiz uzet dre forzh bezañ bet implijet g. ; *ein abgegriffener Witz*, ur fentigell bet klevet seizh kant gwech warn-ugent b., ur fentigell mil anavezet b. ; 2. P. kregiñ e, lakaat e grabanoù war, krabanata, lakaat en e zalc'h, lakaat en tu diouzh an-unan, perc'hennañ, kribañ madoù e nesañ, kemer en tu diouzh an-unan, sammañ, kas gant an-unan, skrapañ, divorañ, plaouiañ, delc'her en tu diouzh an-unan, ober e rann eus, ober e lod eus, aloubiñ, ober e gerz eus, riñsañ ; 3. [mezeg.] dornata, merat, tastomat, talmeta.

abgrenzen V.k.e. (hat abgegrenzt) : 1. bonnañ, bevennañ, termenañ, didermenañ, dispartiañ ; *jemandes Arbeitsbereich klar abgrenzen*, bevenniñ pizh tachenn labour u.b., kantañ u.b. en un dachenn labour resis ; *eine Hecke grenzt den Garten gegen das Nachbargrundstück ab*, ur c'harzh a verk ar vevenn etre hol liorz ha tachenn an ti all ; 2. disheñvelaat, diforc'hekaat, lakaat kemm [etre traoù 'zo].

V.em. : **sich abgrenzen** (hat sich (t-rt) abgegrenzt) : *sich gegen jemanden abgrenzen*, pellaat diouzh u.b., mont digant u.b., treiñ diwar u.b., en em zistrollañ diouzh u.b., en em zistagañ diouzh u.b.

Abgrenzung b. (-, -en) : 1. bevennadur g., bevenniñ g., bevennerezh g., bonnerezh g., arbenn g. ; 2. disheñvelaat, diforc'hekaat.

Abgrenzungsbegriff g. (-s, -e) : [preder.] mennozhiaed bevennat g., mennozhiaed bevenn g.

Abgrund g. (-s, -gründe) : 1. islonk g., isfont g., torrod g., torr-gouzoug g., kondon g., toull don g., toull-lonk g., geol g., kleuzenn hudur b., lonk g. ; *ein jäher Abgrund*, un islonk don-spontus g. ; *die Abgründe des Meeres*, kondonioù ar mor lies., an abisoù lies., donderioù ar mor bras lies. ; *in der Tiefe des Abgrunds*, e goueled an islonk ; *bodenloser Abgrund*, islonk distrad g. ; *jemanden in die Tiefe des Abgrunds stürzen*, stlepel u.b. e strad an isfont ; *etwas in einen Abgrund stürzen*, isfontañ udb, islonkañ udb, kondonañ udb ; *in einen Abgrund versinken*, koñfontañ, sankañ en un islonk ; *am Rand des Abgrunds*, war ribl an islonk, war ribl al lonk ; 2. [dre skeud.] islonk g. ; *der Diktator brachte das Land an den Rand des Abgrunds*, tost e oa bet ar vro da vezañ rivinet da vat gant an diktatur, kaset en doa an diktatur ar vro betek un islonk ma oa o vont da gouezhañ, kivist e voe ar vro gant an diktatur, lakaet e voe ar vro a-blad gant an diktatur ; *die bretonische Sprache aus der Tiefe des Abgrunds ziehen*, tennañ ar brezhoneg eus e islonk marvus ; *die Menschen versinken in einem Abgrund von Gemeinheit*, sankañ a ra an dud en un islonk a fallagiezh, koñfontañ a ra an dud en un islonk a fallagiezh ; *wir treiben dem Abgrund zu*, gwall ziwezh a vo a-benn nebeut, emaomp war sin mont da goll (mont da beurgoll, mont d'an argoll, mont e drouziwezh), emañ

hor stal o vont d'an dour, emaomp o vont da wall fin, kement-se a denno d'ur gwall fin ; 3. islonk g., disheñvelder bras g., disheñvelidigezh vras b., diforc'h bras g., diforc'had bras g., diforc'helezh vras b., kemm bras g., disheñvel bras g. ; *im Bereich der Religion bestand ein Abgrund zwischen den Auffassungen meines Vaters und denen meiner Mutter*, va zad ha va mamm a oa disheñvelidigezh vras etrezo a-fet relijion ; *es besteht ein Abgrund zwischen dem, was sie sagen und dem, was sie tun*, dislavaret a reont o c'homzoù dre o oberoù, bras-meurbet eo an disrann etre ar pezh a lavaront hag ar pezh a reont, o oberoù ne gordont ket gant o lavarou ; *ein Abgrund trennt die Führungsschicht vom Volk*, un islonk a zisrann an uhelidi diouzh ar bobl.

abgrundhässig ag. : divalav-mezh, vil-spontus, divalav kenañ-kenañ, divalav-mantrus, ken divalav ma'z eo un doñjer chom war e dro, divalav ken na spont an dud ouzh e welet, divalav ken na souz an dud diwarnañ, divalav da ober d'an dud skrijañ, viloc'h eget diaoul ar Yeuc'h ; *er ist abgrundhässig*, un doñjer eo tostaat outañ gant an divalav ma'z eo, ken divalav eo ma'z eo un doñjer chom war e dro, divalav-mezh eo, vil-spontus (divalav kenañ-kenañ, divalav-mantrus) eo, divalav eo ken na spont an dud ouzh e welet, divalav eo ken na souz an dud diwarnañ, divalav eo da ober d'an dud skrijañ, ur spont eo gwelet anezhañ, un hiris eo gwelet anezhañ, e zremm a zo ur skrij da welet, pebez troñsad den ! sell ar fas vil-se !

abgründig ag. : 1. disont, distrad, direvr, dizeun, islonk, islonkus, don-spontus, don kenañ-kenañ, abisel ; 2. didreuzus g., n'eus ket tu da ziroestlañ anezhañ, n'eus ket tu da gavout penn dezhañ, diveizus, digompren, rinek, teñval, kevrinus, kevrinleun, kevrinek, kevrinel, misterius, divinadellek, divinadellus, goloet ; *abgründiges Lächeln*, minc'hoarzh goloet g., minc'hoarzh divinadellek (divinadellus, dizivinus) g.

abgrundtief ag. : 1. disont, distrad, direvr, dizeun, islonk, islonkus, don-spontus, don kenañ-kenañ, abisel ; *abgrundtiefes Meer*, mor distrad g., mor na c'heller ket kavout e foñs g., mor na c'heller ket kaout e foñs g., mor islonk g. ; 2. divent, dreistmuzul, diroll, bras-divent ; *abgrundtiefer Hass*, kasoni verv b., kasoni an ifern b., kaz ar marv g., kasoni diremed b., kasoni hep distro b., kasoni bras-meurbet b., droug bras-meurbet g. ; *abgrundtiefes Elend*, dienez ar vrasañ b., brasañ dienez b., paourentez an ezhommekeañ b., paourentez vras b., mizer zu b., mizer ruz b., duañ ezhomm g.

abgruppieren V.k.e. (gruppierte ab, hat abgruppiert) : dirummañ, diglasañ.

abgucken V.k.e. (hat abgeguckt) : 1. [skol] truchañ ; 2. *jemandem seine Kunst, sein Handwerk abgucken*, sellout pizh ouzh doare-ober un arzour pe un artizan evit kemer skouer diwarnañ goude-se.

V.em. : **sich abgucken** (hat sich abgeguckt) : [tro-lavar] *sich (t-d-b) die Augen abgucken*, dispourbellañ e zaoulagad, astenn e zaoulagad, diskalfañ e zaoulagad, dislontrañ e zaoulagad, diskolpañ e zaoulagad, dislonkañ e zaoulagad, disloagal e zaoulagad, dispourbellañ, bezañ balc'h e lagad, ober gaou ouzh e zaoulagad, dallañ mouilc'hi.

abgürten V.k.e. (hat abgegürtet) : *etwas abgürten*, dic'hourizañ udb.

Abguss g. (-es,-güsse) : [tekn.] **1.** [oberiadur] moullañ g., moullerezh g., moulladur g. ; **2.** [traezenn] moulladur g., moulladenn b.

abhaben V.k.e. (hatte ab / hat abgehabt) : **1.** kaout ul lodenn [eus udb], kaout un tamm [eus udb] ; *etwas abhaben wollen*, kaout c'hoant kaout e damm ivez, goulenn e lod ; **2.** *er hatte den Hut ab*, tennet en doa e dog diwar e benn ; **3.** kaout an dizober [eus udb], bezañ deuet a-benn da lemel [udb].

abhacken V.k.e. (hat abgehackt) : **1.** bouc'haliñ, troc'hañ gant ur vouc'hal, didroc'hañ ; *jemandem die Hände abhacken*, jemandem die Hand abhacken, dizornañ u.b. ; **2.** [dre skeud.] *abgehackt sprechen*, bezañ stroñs gant e gomzoù, lakaat stroñs en e gomzoù, kaozeal evel taolioù horzh, bezañ ur faouter-keuneud eus an-unan ; *laut und abgehackt sprechen*, komz gouez.

abhaken V.k.e. (hat abgehakt) : **1.** diskregiñ, diskrougañ, distagañ, digrougañ, diskourrañ ; *ein Bild abhaken*, diskregiñ un daolenn ; **2.** [dre skeud.] barrennañ, kroaziañ, merkañ, poentañ ; *einen Namen auf einer Liste abhaken*, barrennañ un anv war ul listenn, merkañ un anv gant un taol kreion war ul listenn.

abhalftern V.k.e. (hat abgehalftert) : **1.** divridañ, dirañjennañ, digabestrañ, dibennvestrañ ; **2.** P. dic'hoprañ, difredañ, ezfredañ, digouviañ, digargañ, dizorniañ, reiñ e zisentez da.

abhalten V.k.e. (hält ab / hielt ab / hat abgehalten) : **1.** distreiñ ; *jemanden von der Arbeit abhalten*, distreiñ u.b. eus (diouzh, diwar) e labour, chom da abuziñ u.b. war e labour, daleañ u.b., dilerc'hiañ u.b., lakaat u.b. da zebriñ e amzer labour ; *jemanden mit seinem dummen Gerede von der Arbeit abhalten*, direzoniñ d'u.b., skeiñ langaj gant u.b.

2. [dre skeud.] mirout, herzel, delc'her [d'ober udb], parraat [ouzh u.b. a ober udb] ; *jemanden von etwas abhalten*, lakaat harz d'udb, mirout ouzh u.b. a ober udb, herzel ouzh u.b. a ober udb, herzel ouzh u.b. da ober udb, herzel u.b. da ober udb, herzel u.b. a ober udb, mirout ouzh u.b. na rafe udb, mirout ouzh u.b. da ober udb, delc'her u.b. da ober udb, enebiñ ouzh u.b. da ober udb., parraat ouzh u.b. a ober udb, sparlañ ouzh u.b., sparlañ d'u.b. ; *jemanden von einer Unbesonnenheit abhalten*, mirout ouzh u.b. a vezañ diskiant (diaviz) a-walc'h evit ober udb ; *er hat vergeblich versucht, sie davon abzuhalten*, aner eo bet dezhañ klask he dizaliañ.

3. *eine Sitzung abhalten*, delc'her kuzul, delc'her e azezoù, divizout, kuzuliata, emguzuliata, breujata, sezañ, delc'her ur vodadeg, bezañ gant un dalc'h (gant un emvod) ; *dienstags wird hier Markt abgehalten*, bep Meurzh e vez dalc'het marc'had amañ, bep Meurzh e vez marc'had amañ ; [relij.] *einen Gottesdienst abhalten*, lavaret an oferenn, oferenniñ, lidañ an oferenn ; [lu] *eine Parade abhalten*, ober moustr (gwel, gweladeg, gweloù).

Abhaltung b. (-,en) : **1.** harz g., skoilh g., sparl g. ; **2.** dalc'h g., dalc'hadur g., lid g., lidadur, liderezh g., lidadenn b. ; *Abhaltung einer Messe*, liderezh g. ; **3.** aozadur g., aozerezh g., aozidigezh b.

abhandeln V.k.e. (hat abgehandelt) : **1.** marc'hata, prenañ marc'had-mat ; *jemandem etwas abhandeln*,

frapañ udb digant u.b., dont a-benn da c'hounit udb digant u.b. ; *jemandem etwas billig abhandeln*, frapañ ur marc'had brav gant ur gwerzher ; **2.** [dre skeud.] displegañ, merat ; *ein Thema abhandeln*, displegañ un danvez, displegañ ur c'hraf ; *etwas auf die Schnelle abhandeln*, daoulammat udb, dihasañ udb, ober udb diwar vont, ober udb diwar mont ha hanter vont, ober udb a-bempoù, ober udb diwar herr, ober udb gant herr, ober udb gant kalz a herr.

abhandenkommen V.gw. (kam abhanden / ist abhandengekommen) : mont da goll, mont e skouarn ar c'had ; *der Schlüssel ist mir abhandengekommen*, dianket (kollet) em eus an alc'hwez, diank eo an alc'hwez, kollet eo an alc'hwez, kollet eo va alc'hwez kuit, kollet eo va alc'hwez ganin, aet eo va alc'hwez e skouarn ar c'had ; *als ich bemerkte, dass das Geld mir abhandengekommen war*, p'em boa kavet an diank eus va arc'hant ; *neu eingetroffene Information über einen abhandengekommenen Gegenstand*, kavarad b., kavaraded b.

Abhandenkommen n. (-s) : koll g., kolladenn b., kollidigezh b., diankadenn b., diank g.

Abhandlung b. (-,en) : studiadenn b., studienn b., skridenn b., pleustrad g., displegerezh g., skrid-displeg g. ; *Abhandlung über Philosophie*, studiadenn a brederouriezh b. ; *Abhandlung über die Methode*, displeg war an hentenn g.

Abhang g. (-s,-hänge) : naou g., dinaou g., roz g., tor g., grav b., gravienn b., deval g., devalenn b., krispenn b., krap g., skrap g., pantenn b. [*liester* pantennoù, pantoù], runell b., runenn b., bri b., diribin g., diskenn g., gwantenn b., krog g. ; *ein steiler Abhang*, un dinaou sonn (serzh) g., ur bantenn sonn (serzh) b., ur roz sonn (serzh) g., un diarnaou g., un diarroz g., ur grapenn b., un tarroz g., ur serzhenn b. ; *am Abhang*, a-grap an dosenn, ouzh tor ar menez, war grap ar run, e-krap an dorgenn, war-bign an dorgenn, war dinaou an dorgenn ; *der Gießbach stürzt den Abhang hinunter*, diruilhal a ra ar froud gant tor ar menez.

abhängen¹ V.k.e. digemm (hat abgehängt) : **1.** diskregiñ, diskrougañ, digrougañ, distagañ, diskourrañ, digrapañ ; *ein Bild abhängen*, diskregiñ un daolenn ; *abgehängt*, digrap ; **2.** [sport] lañsañ war, tapout lañs war, gounit lañs war, gounit hent war, leuskel hent gant ; *er hängte die anderen ab*, tapout a reas lañs war ar re all, gounit a reas lañs war ar re all, laosket en doa ar re all war e lerc'h, gounit a reas hent war re all, leuskel a reas hent gant re all, lañsañ a reas war ar re all ; *sich abhängen lassen*, dilañsañ, kemer dilañs ; **3.** [melestr., dre skeud.] *jemanden abhängen*, dilec'hiañ (diblas, diblasañ) u.b. ; **4.** [tekn.] diskoublañ, digoublañ, disparañ.

abhängen² V.k.d. kemmus (hing ab / hat abgehangen) : **1.** *von jemandem abhängen*, bezañ dindan u.b., bezañ e dalc'h u.b., bezañ dindan dalc'h u.b., bezañ dindan perzh u.b., bezañ dindan aotrouniezh (beli) u.b., klevet ouzh u.b. ; *es hängt von Ihrem guten Willen ab*, deoc'h d'ober pezh a garit, frankiz a-walc'h hoc'h eus d'en ober ma karit, en ho kerz emañ en ober, c'hwil a raio ho santimant, diampech a-walc'h oc'h evit en ober m'ho pefe c'hoant (Gregor), n'eo ket ken ret ha mervel ; **2.** bezañ diouzh, depantout ; *das hängt vom Wetter ab*, diouzh an amzer e

vo ; *das hängt davon ab*, se a zo hervez ; *das hängt ab* ! diouzh ma vo an dro e vo ! diouzh ma tegouezho e vo ! se 'zo hervez ma tegouezho ! hervez !

V.gw. (hing ab / ist abgehangen) : [kegin., bara] diazezañ, disaourañ.

abhängig ag. : *abhängig von*, **a**) dalc'het da, dalc'het gant, dindan beli u.b., e dalc'h u.b., dindan dalc'h u.b., dindan perzh u.b., dindan u.b., dindan aotrouniezh u.b., suj da, sujet da, o klevet ouzh u.b. ; *wir sind von ihm abhängig*, sujet dezhañ omp, en e zalc'h emaomp ; **b**) [mezeg.] estoueat ouzh.

Abhängigkeit b. (-, -en) : 1. dalc'h g., sujidgezh b., sujete b. ; 2. [mezeg.] drammetoue g., estoue ouzh udb g. ; 3. [preder.] *Abhängigkeit eines Menschen von einem anderen*, abalietidigezh b.

Abhängigkeitssyndrom durch psychotrope Substanzen n. (-s) : drammidigezh b., kaezhiadezh b., drammgaezhiadezh b.

Abhängigkeitsverhältnis n. (-ses, -se) : 1. keñver a sujidgezh g., stad a sujidgezh b., sujidgezh b. ; 2. [preder.] abalietidigezh b.

abhärmen V.em. : **sich abhärmen** (hat sich (t-rt) abgehärmt) : disec'hañ (en em leuskel da vont, bezañ krignet e galon, bezañ devet e galon) gant ar glac'har, bezañ malet e galon gant ar gloaz, malañ enkreze ha glac'har, disec'hañ gant ar boan-spered, uzañ gant ar boan-spered, bezañ enkreze, bezañ war enkreze, bezañ un enkreze war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ ur pouez war e spered, bezañ diaes e galon, chalañ, en em chalañ, en em lakaat e poan, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkreze en an-unan, sevel enkreze gant an-unan, mont e benn e gin, mont diaes e benn, en em ziazezañ, ober e ziaezamant, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, en em chaokat, nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, doaniañ, glac'hariñ, kemer glac'har, en em ambreniñ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drebouliñ, en em drechalañ ; *eine abgehärmte Frau*, ur vaouez mantret (rannet) he c'halon gant ar glac'har b., ur vaouez malet he c'halon gant ar gloaz b.

abhärten V.k.e. (hat abgehärtet) : kaletaat, kalediñ ; *den Körper abhärten*, kaletaat ar c'horf, tennañ ar sev eus ar c'horf, ober e gorf ; *Wind und Wetter härten den Hirten ab*, kaletaat a ra ar mēsaer (ar bugul) dindan ar glav hag an avel, kaletaat a ra ar mēsaer (ar bugul) gant aer ar wallamzer, ober a ra ar mēsaer e gorf diouzh glav hag avel.

V.em. : **sich abhärten** (hat sich (t-rt) abgehärtet) : kaletaat, ober e gorf, ober e galedenn, kalediñ, tennañ ar sev eus e gorf.

Abhärtung b. (-, -en) : kaletadur g., kaleter g.

abhaspeln V.k.e. (hat abgehaspelt) : dibunañ, divoullañ, dirollañ, kaladuriañ.

abhauen V.k.e. (hieb ab / P. haute ab // hat abgehauen) : troc'hañ, diskar, pilat.

V.gw. (haute ab / ist abgehauen) : diskampañ, skampañ kuit, sevel ar c'hamp, foetañ er-maez, disvantañ kuit, jilgammañ, mont el lev, mont er gas, en em dennañ, treiñ e gilhorou, sachañ e gilhorou gant an-unan, kas e

gilhorou, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù gant an-unan, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, rankout he c'hribat, skubañ ar ouinell, harpañ ar vanell, sachañ e garavelloù gant an-unan, mont da redek ar c'had, ober gardenn, rahouenniñ kuit, skijañ, gounit a veg botez, c'hoari a veg troad, mont d'an tarv, mont d'an tarv-ruz, partial d'an tarv, partial evel un tenn, gallout kavout hed e c'har, gallout kavout hed e votez, kavout e ribouloù da dec'hel, c'hwistañ, diskrapañ, mont d'e dreid, frizañ, kravat, kravat kuit, kravat gant an-unan, sachañ e revr, skarzhañ, karzhañ, kribañ ; *er ist abgehauen*, skubet en deus ar ouinell, harpet en deus ar vanell, kravet kuit eo, ranket en doa he c'hribat ; *jemanden abhauen lassen*, leuskel hed e c'har gant u.b. ; *mit Sack und Pack abhauen*, pakañ (dastum) e fleütoù, pakañ e rabotoù, fardañ mont kuit, troñsañ (dastum) e damm stal ; *hau ab* ! skarz ! kae er-maez ac'hanen ! distailh ac'hanen ! kerzh diwar va zro ! kae pell diouzhin ! kae pelloc'h ! kae gant da hent ! kerzh gant da hent ! kae kuit ! er-maez ! kerzh kuit ! kerzh alese ! kae lark diouzhin ! sach da loa ganit ! sach da dreid ganit ! skarz kuit ! sach da skasoù ganit ! kae da aveliñ da loeroù ! kae da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ ! kae gant ar grug ! kae gant ar mil mallozh va Doue ! kerzh d'an diamig ! an diaoul da'z lonkañ (da'z sammo, da'z kaso gantañ) ! d'an diaoul ganit ! kae gant ar mil mallozh va Doue ! boued ar gounnar ! ar marv da'z reudo hag an diaoul da'z flastro ! kae gant an tanfoeltr ! an diaoul da'z tougo ! me a garfe e vefes aet daouzek kant hanterkant lev dindan an douar ! ra vezi taget ! an tag ra'z tago ! an dag ra'z tago ! an tag dit ! ar moug ra'z moug ! Doue da'z pendraouilho eus an eil moger d'eben ken e vi erru war ar plaen ! kerzh gant an diaoul ! kae da wriet da votoù ! kae d'en em glask e lec'h all ! kae da c'houzout ! ; *haut ab, wenn euch euer Leben was wert ist*, pellait buan, m'hoc'h eus damant d'ho puhez - kravit kuit, m'hoc'h eus damant d'ho puhez - mar ne garit kuitaat, me am bo ho puhez.

abhäufeln V.k.e. (hat abgehäufelt) : diverniañ.

abhäuten V.k.e. (hat abgehäutet) : diskroc'henañ, digroc'henañ, kignat, dibourc'hañ, dibrennañ chupenn ul loen, disklipañ.

abheben V.k.e. (hob ab / hat abgehoben) : 1. lemel, dilemel, tennañ, sevel, diskregiñ, distekiñ, distagañ, divoullañ, didammañ, didroc'hañ ; *den Deckel abheben*, sevel ar goulc'her, sevel ar golo ; 2. [kegin.] *den Rahm abheben*, *die Sahne abheben*, **a**) digoaveniñ, diennañ, diziennañ ; **b**) [dre skeud.] ober e fagodenn, ober e graf, ober god, ober godell, ober yalc'h, ober e eost, lardañ, lartaat, tapout gant an-unan, tapout forzh gwenneien, ober krazadenn, ober e ran, ober fortun, redek an dour d'e vilin, ober ur fortun, ober mat, gounit arc'hant evel glav, dastum arc'hant evel ur mengleuzier, dastum arc'hant a-vozadoù, ober aour gant morzholioù, ober arc'hant war an oaled, bastañ mat pep tra evit an-unan ; 3. [kenw.] tennañ ; *Geld von der Bank abheben*, tennañ arc'hant eus an ti-bank, tennañ arc'hant diwar e gont ; 4. [kartoù] troc'hañ ; *die Karten abheben*, troc'hañ ar c'hartoù ; 5. [gwiad] *eine Masche abheben*, tremen ur mailh, tennañ ur mailh, ober ur mailh nebeutoc'h, diskar ur poent.

V.gw. (hob ab / hat abgehoben) : 1. [nij.] nijal kuit, dibradañ, dizouarañ, gorren ; 2. [pellgehentiñ] diskregiñ ; 3. P. a) alkaniñ, glabousañ a bep seurt diotajoù, direzoniñ, belbiañ, louadiñ, berlobiañ, brellañ, na vezañ nemet traoù displeet er gaoz gant an-unan, kontañ flugez (flugezennoù, krakoù, bidennoù, bitrakoù, koñchoù born, koñchennoù born, kaozioù, lerbaj), tennañ siklezennoù, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, mont gant kaozioù iskis, trevariañ, trevagoniñ, dizatiñ, mont dreist-penn, gallegañ, gallegat, rambreal, treuzfaltaziañ, treuzkomz, diskiantañ ; b) bezañ kollet (beuzet) en e brederiadennnoù, mont gant e soñjoù iskis, bezañ adarre gant e sorbiennnoù, bezañ o lonkañ soñjoù, bezañ gant e huñvreoù, bezañ en ifernioù, bezañ o playañ e lec'h all, bezañ e spered o nijal, bezañ azezet war e spered, lezel kabestr gant e spered, balafenniñ, soñjal e lec'h all, treiñ e spered e lec'h all, treiñ a bep tu gant avel e huñvreoù, na vezañ gant e jeu, mont e spered a-zehoù hag a-gleiz, bezañ e soñj war veaj, bezañ disoñj e spered.

V.em. : **sich abheben** (hob sich ab / hat sich (t-rt) abgehoben) : ober un tarch splann, diferañ, disheñvelaat, flammañ (war udb), dargemmañ (ouzh udb), diskemmañ (ouzh udb) ; *die Berge heben sich am Horizont ab*, sevel a ra splann trolinennnoù ar menezioù war an dremmwel.

Abheben n. (-s) / **Abhebung** b. (-, -en) : 1. lamerezh g., dilamerezh g., tennañ g., tennadenn b., savadenn b. ; 2. [dre skeud.] moulladenn b., moulladur g. ; 3. [dre skeud.] troc'h g. ; 4. [nij.] *das Abheben*, ab dibradadur g., an dibradañ g.

abheften V.k.e. (hat abgeheftet) : renkañ, lakaat en ur renkell.

abheilbar ag. : [mezeg.] pareüs, pareadus.

Abheilung b. (-, -en) : [mezeg.] 1. pare g., diglañvadur g., pareidigezh b., pareañs b., yac'hidigezh b., gwelladenn b., gwelladur g., gwelladurezh b., gwelladenn b., gwelladeg b. ; 2. kleizhennerezh g., kigennerzh g., teñverezh g., kroc'henniñ g. ; 3. pareidigezh b., kur b., mezegañ g., mezegadur g., louzaouerezh g., louzaouiñ g., prederiañ g., prederioù lies.

abhelfen V.k.d. (t-d-b) (hilft ab / half ab / hat abgeholfen) : 1. remediñ ouzh, kompezañ, plaenaat, degas remed da ; 2. [dre skeud.] diarbenn, parraat, parraat ouzh ; *dem Dringsten abhelfen*, plediñ gant ar pep mallusañ ; *einem Übel abhelfen*, klask remed ouzh un droug bennak, diarbenn ur gwall bennak, parraat un droug bennak ; *einer Sache abhelfen*, paraat ouzh un diemsav ; *der Sache kann abgeholfen werden*, tu 'zo da zegas an dra-se en e stad reizh en-dro, kavet e vo remed d'an dra-se.

abhetzen V.k.e. (hat abgehetzt) : 1. lakaat an tach da, ober an hu war-lerc'h, ober an hu war, lakaat enk war, lakaat kalet da, serrañ a bep tu, serrañ an durkez war, enkañ, enkaat (Gregor) ; 2. mac'homiñ, faezhañ, diviañ, regas, soulmac'hañ, soulgas, gwatalañ.

V.em. : **sich abhetzen** (hat sich (t-rt) abgehetzt) : bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, bezañ kriz ouzh e gorf, gwallgas e gorf gant al labour, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, labourat a laz-horf, en em lazhañ gant al labour, lazhañ e gorf, brevañ e

gorf o labourat, kiañ outi, kiañ, kiañ ouz al labour, kiañ e gorf, lopañ, lardañ, kordañ da vat gant al labour, mont a-lazh-korf ganti, bezañ war ar charre, en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, labourat a-nerzh, lakaat leizh ar vourell, korfañ, reiñ bec'h d'ar c'hanab, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.

Anv-gwan verb **abgehetzt** : stenn e nervennoù, gwasket, bec'h warnañ, streset.

Abhilfe b. (-) : remed g. ; *Abhilfe schaffen*, remediñ, degas remed ; *Abhilfe schaffend*, sikourus, skoazellus, skorus.

abhobeln V.k.e. (hat abgehobelt) : [tekn.] rabotañ, digoadañ, diwariañ, plaenaat.

V.em. : **sich abhobeln** (hat sich (t-rt) abgehobelt) : [dre skeud.] sevenaat, dic'hrosaat.

Abhobeln n. (-s) : raboterezh g., rabotadur g., rabotañ g.

abhold ag. : a-enep, enep ; *er ist der Sache abhold*, a-enep an dra-se emañ ; *allem Förmlichen abhold*, a-enep pep kamambre, a-enep an holl ardoù, a-enep pep doare a don hag a c'heizoù, digompliment, netra dreist gantañ.

abholen V.k.e. (hat abgeholt) : 1. kerc'hat, mont da gerc'hat, dont da glask ; *ein Paket am Zoll abholen*, kerc'hat ur pakad eus ti ar valtouterien, kerc'hat ur pakad da di ar valtouterien, mont da gerc'hat ur pakad da di ar valtouterien, paeañ ar gwirioù maltouterezh evit ur pakad ; *jemanden am Bahnhof abholen*, mont d'an ti-gar da gerc'hat u.b., mont da glask u.b. en ti-gar ; *ihr werdet abgeholt*, kerc'het e viot ; *sie sind gekommen, mich abzuholen*, deuet int da'm c'herc'hat ; *der Schulbus holt die Schüler an verschiedenen Haltestellen ab*, mont a ra ar c'harr-boutin skol a arsavlec'h da arsavlec'h da zastum ar skolidi ; 2. sevel ; *den Leichnam abholen*, sevel korf an hini marv, kerc'hat ar c'horf da interiñ.

Abholmarkt g. (-es, -märkte) : stal pak-ha-pae b., stal emservij b.

Abholung b. (-, -en) : 1. kerc'hat g. ; 2. *die Abholung des Leichnams*, ar sav-korf g.

abholzen V.k.e. (hat abgeholzt) : digoadañ ; *einen Wald abholzen*, lakaat an troc'h en ur c'hoad.

Abholzung b. (-, -en) : digoaderezh g., digoadadur g., difardadur g.

Abhöraktion b. (-, -en) : [polis] selaouerezh dre guzh g., selaou dre guzh g.

Abhöranlage b. (-, -n) : [polis] stramm selaou dre guzh ar polis g., stramm selaou ar polis kuzh g.

abhorchen V.k.e. (hat abgehört) : 1. selaou dre guzh, spiañ, sigotañ ; 2. [mezeg.] selaouennañ, klevata.

Abhorchen n. (-s) : [mezeg.] selaouennerezh g., selaouennañ g.

Abhorchgerät n. (-s, -e) : ardivink selaou al lu g., selaouenner g.

Abhördienst g. (-es, -e) : servij an enepspierezh g., servij selaou g.

Abhöreinrichtung b. (-, -en) : [polis] stramm selaou dre guzh ar polis g., stramm selaou ar polis kuzh g.

abhören V.k.e. (hat abgehört) : 1. lakaat da zibunañ e gentel ; *die Schulaufgaben abhören*, lakaat ur skoliad da zibunañ e gentel ; 2. [polis] selaou dre guzh, sigotañ ; *jemanden abhören*, spiañ pellgomzadennoù u.b. ; *ein Gespräch abhören*, dasklevet ur gaozeadenn, selaou ur

gaozeadenn dre guzh, sigotañ ; **3.** [skingomz] selaou ; *Rundfunk abhören*, selaou ar skingomz ; **4.** [mezeg.] selaouennañ, klevata.

Abhören n. (-s) : [mezeg.] selaouennerezh g., selaouennañ g.

Abhörgerät n. (-s,-e) : [polis] ardivink selaou ar polis kuzh g., selaouenner g.

Abhörposten g. (-s,-) : [polis] stramm selaou dre guzh ar polis g., stramm selaou ar polis kuzh g.

abhörsicher ag. : enepselaou.

Abhörstation b. (-,-en) : [polis] savlec'h selaou dre guzh ar polis g., savlec'h selaou ar polis kuzh g.

abhungern V.em. : **sich abhungern** (hat sich abgehungert) : **1.** *sich (t-rt) abhungern*, heuliañ ur reolvoued treutaat ; **2.** *sich (t-d-b) etwas abhungern*, **a)** heuliañ ur reolvoued treutaat evit koll udb ; **b)** espem udb diwar e vevañs (Gregor), bevañ diwar soubenn an tri zraig evit gallout prenañ udb.

Abi n. (-s,-s) : [berradur evit **Abitur**] bachelouriezh b., bacho b. ; *das Abi schaffen*, ober berzh er vachelouriezh, bezañ degemeret er vachelouriezh, tapout ar vachelouriezh, dont ar vachelouriezh gant an-unan, gounit ar vachelouriezh, tremen ar vachelouriezh gant berzh, bezañ bachelouriet ; *durchs Abi fallen*, c'hwitañ e vachelouriezh, bezañ korbellet er vachelouriezh, kaout korbell er vachelouriezh, ober bouc'h er vachelouriezh, bezañ nac'het er vachelouriezh, bezañ rasket d'e vachelouriezh, degas ur penn leue d'ar gêr evit ar vachelouriezh, tapout ar bouc'h er vachelouriezh, bezañ bet ur penn leue er vachelouriezh, distreiñ eus ar vachelouriezh gant ur bouc'h, kaout yod er vachelouriezh, bezañ yotaet er vachelouriezh, kaout ul louzenn er vachelouriezh, pakañ korbell er vachelouriezh, kaout ar billig toull er vachelouriezh.

abirren V.gw. (ist abgeirrt) : **1.** diankañ, diroudiñ, diheñchañ, divarchiñ ; *vom Wege abirren*, mont diwar an hent, diheñchañ, faziñ war an hent, treiñ diwar an hent, saouzanñ war an hent (Gregor), kouezhañ war ar c'heotenn-voem ; **2.** [dre skeud.] faziñ.

Abirring b. (-,-en) : **1.** saouzan g., diheñchadur g. ; **2.** fazi g. ; **3.** diboellerezh g., diboelladenn b.

Abitur n. (-s,-e) : bachelouriezh b. ; *das Abitur machen*, mont da glask e vachelouriezh, tremen e vachelouriezh ; *das Abitur bestehen*, *das Abitur schaffen*, ober berzh er vachelouriezh, bezañ degemeret er vachelouriezh, tapout ar vachelouriezh, dont ar vachelouriezh gant an-unan, gounit ar vachelouriezh, tremen ar vachelouriezh gant berzh, bezañ bachelouriet ; *durchs Abitur fallen*, c'hwitañ e vachelouriezh, bezañ korbellet er vachelouriezh, kaout korbell er vachelouriezh, ober bouc'h er vachelouriezh, bezañ nac'het er vachelouriezh, bezañ rasket d'e vachelouriezh, degas ur penn leue d'ar gêr evit ar vachelouriezh, tapout ar bouc'h er vachelouriezh, bezañ bet ur penn leue er vachelouriezh, distreiñ eus ar vachelouriezh gant ur bouc'h, kaout yod er vachelouriezh, bezañ yotaet er vachelouriezh, kaout ul louzenn er vachelouriezh, pakañ korbell er vachelouriezh, kaout ar billig toull er vachelouriezh ; *zum Abitur zulassen*, aotren [u.b.] da dremen ar vachelouriezh ; *das*

Gymnasium bereitet die Schüler auf das Abitur vor, al lise a brient ar skolidi d'ar vachelouriezh.

Abiturfeier b. (-,-n) : gouel ar vachelouriezh g., gouel ar vachelourien nevez g., riboul ar vachelourien nevez g.

Abiturient g. (-en,-en) : bachelour g.

Abiturientenball g. (-s,-bälle) : nozvezh dañsal ar vachelourien nevez b.

Abiturium n. (-s) : bachelouriezh b.

Abiturklasse b. (-,-n) : klas termen g., klas ar vachelouriezh g.

Abiturzeugnis n. (-ses,se) : testeni a vachelouriezh g., diplom bachelouriezh g.

abjagen V.k.e. (hat abgejagt) : **1.** findaoniñ ; *er hat seinen Hund abgejagt*, faezhet en deus bet e gi dre forzh chaseal, findaonet en doa e gi ; **2.** *ein Jagdrevier abjagen*, aozañ un hu war un dachenn chase ; **3.** [dre skeud.] *P. jemandem etwas abjagen*, skrapat udb digant u.b., skrapañ udb digant u.b., divorañ udb digant u.b., kemer udb a-gildom digant u.b., flipañ udb a-gildom digant u.b., rañvat udb digant u.b., ripañ udb digant u.b., sigotañ udb digant u.b., tuniñ udb digant u.b., c'hwibañ udb digant u.b., c'hwiblaerezh udb digant u.b., sammañ udb digant u.b., ober skrap war udb, pokañ udb digant u.b.

Abk. [berradur evit **Abkürzung**] : berradur g.

abkalben V.gw. (hat abgekalbt) : halañ ; *die Kuh wird bald abkalben*, emañ ar vuoc'h o tevezñ, da c'hortoz halañ emañ ar vuoc'h, da c'hortoz hec'h amzer emañ ar vuoc'h, war-nes halañ emañ ar vuoc'h, war ar bord da halañ emañ ar vuoc'h, emañ ar vuoc'h gant droug he leue, emañ ar vuoc'h war droug he leue, droug al leue a zo gant ar vuoc'h.

abkämmer V.k.e. (hat abgekämmt) : **1.** broustañ, kribañ ; *einen Hund abkämmer*, broustañ ur c'hi, kribañ ur c'hi ; **2.** [lu] diskribellañ ; **3.** [dre skeud.] furchal ; *den Wald abkämmer*, furchal ar c'hoad, fuketal ar c'hoad, ober ar furch er c'hoad, ober furch er c'hoad, ober furch ha klask er c'hoad.

abkämpfen V.k.e. (hat abgekämpft) : skrapat dre stourm, kaout diwar stourm.

anv-gwan verb : **abgekämpft** brev, brevet, divi, eok, forbu, tanailhet, skuizh-brein, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, faezh betek skoulm e ene, kabac'h gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, gourdet gant ar skuizhder, asik, mac'homet, broustet e gorf, distronket-holl, karzhet e gorf, kaset, distruj, brevet e gorf, nezet tout e izili dindanañ, eoget gant ar skuizhder, eok, yost, yostet, rentet, krevet, gell.

V.em. : **sich abkämpfen** (hat sich (t-rt) abgekämpft) : labourat a laz-h-korf, bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, bezañ kriz ouzh e gorf, gwallgas e gorf gant al labour, en em lazhañ gant al labour, lazhañ e gorf, brevañ e gorf o labourat, kiañ outi, kiañ, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, lopañ, lardañ, kordañ da vat gant al labour, mont a-lazh-korf ganti, bezañ war ar charre, en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, lakaat leizh ar vourell, korfañ, reiñ bec'h d'ar c'hanab, foeltrañ e revr, labourat a-nerzh, na vouzhañ ouzh al labour, uzañ e nerzh.

abkanten V.k.e. (hat abgekantet) : [tekn.] 1. darnañ, boulc'hañ ; *Teller abkanten*, darnañ asiedoù, boulc'hañ asiedoù ; 2. skerbañ, beskellañ, askerbiñ, aveskellañ ; *einen Spiegel abkanten*, skerbañ ur melezour ; 3. chafrenañ, divevenniñ, beskellañ, skerbañ, askerbiñ, aveskellañ ; *ein Stück Holz abkanten*, chafrenañ un tamm koad, dizremmañ un tamm koad ; 4. digorniañ ; *einen Tisch abkanten*, digorniañ un daol.

Abkantung b. (-, -en) : 1. darnañ g., boulc'hadur g. ; 2. skerbañ g., beskellañ g. ; 3. chafrenañ g. ; 4. digorniañ g.

abkanzeln V.k.e. (hat abgekanzelt) : skandalat, kas [d'u.b.], noazout [u.b.], kelenn c'hwerv [u.b.], gourdrout, gourdrout gant, gourdrout war-lerc'h, ober brud da, sarmonal, rezoniñ [u.b.], en em rezoniñ [ouzh u.b.] ; *jemanden heftig abkanzeln*, kelenn c'hwerv u.b., ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., c'hweshañ e teod u.b., plantañ kentel gant u.b., sarmonal u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., lavaret e Bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutoniou war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennou d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., skandalat u.b., noazout u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., gourdrout u.b., kiviañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor).

abkapseln V.em. : **sich abkapseln** (hat sich (t-rt) abgekapselt) : 1. [louza.] en em zastum, en em vac'hañ, emglozañ ; *der Samen kapselt sich ab*, en em zastum a ra an hadenn en he bolc'h ; 2. [dre skeud.] emdenn g., emsparlañ, chom en e gorn, en em serriñ warnañ e-unan, ober ar goullou en-dro d'an-unan ; *er kapselt sich ab*, tec'hel a ra diouzh an dud, en em dennañ a ra pell diouzh safar ar bed, ober a ra ar goullou en-dro dezhañ, n'en em ro da zen ebet, c'hoant en deus chom e-unan-penn, c'hoant en deus chom e-unan-kaer, chom a ra pell diouzh darempred an dud, chom a ra en e gorn, simudiñ a ra, chom a ra distok diouzh an dud all, bevañ a ra ez distag diouzh an dud all, mont a ra ez distag, bevañ a ra en e bart e-unan, ren a ra e vuhez en e bart e-unan, ul leue hanter dizonet a zo anezhañ, bevañ a ra en digenvez, chom a ra pell diouzh safar ar bed, bevañ a ra pell diouzh safar ar bed, un den ennañ e-unan eo, bevañ a ra en distro, bevañ a ra evel ul lean en un tu bennak, bevañ a ra pell diouzh ar bed / bevañ a ra er-maez eus ar bed (Gregor) ; 3. [mezeg.] enkistañ, enkaledenniñ, nozelenniñ.

Abkapselung b. (-, -en) : 1. digenvez g., dizarempred g., digenvezder g., klozder g., klozded b., emglozadurezh b., emdenn g., emdennañ g., emsparlañ g. ; *identitäre Abkapselung*, emdenn hennadour g., emdenn hevelebour g. ; 2. [mezeg.] enkistañ g., enkistadur g., enkaledenniñ g., nozelenniñ g.

abkarren V.k.e. (hat abgekarrt) : 1. karigellañ ; 2. [dre skeud.] P. kas kuit.

abkarten V.k.e. (hat abgekartet) : irienniñ, kavailhañ, kabaliñ, punañ ; *ein abgekartetes Spiel*, ur c'havailh bet punet a bell 'zo g., un irienn bet punet a bell 'zo b., un taol itriket g.

abkassieren V.k.e. (kassierte ab / hat abkassiert) : enkefiañ, godellañ.

V.gw. (kassierte ab, hat abkassiert) : *er hat beim Lotto ganz schön abkassiert*, hennezh a zo bet tapet gantañ el loto, graet en deus e graf gant al loto, graet en deus e ran gant al loto, graet en deus krazadenn gant al loto, graet en deus fortun gant al loto, graet en deus ur fortun gant al loto, graet en deus mat gant al loto, graet en deus e eost gant al loto, graet en deus e fagodenn gant al loto.

Abkassierer g. (-s, -) : rasteller g., serrer g., arloup g., skrafer a zen g.

abkaufen V.k.e. (hat abgekauft) : 1. *jemandem etwas abkaufen*, prenañ udb digant u.b. ; 2. [dre skeud.] *jemandem die Courage abkaufen*, lakaat u.b. da lentañ, ober aon d'u.b., abafiñ u.b., lakaat u.b. da foerañ, spontañ (spouronañ, lorc'hañ) u.b., teuler spouron e kalon u.b., plantañ aon en u.b., ober (lakaat) aon d'u.b., lakaat aon da sevel e kalon u.b., lakaat aon da sevel gant u.b., reiñ un tamm spont d'u.b., reiñ ur pezh spont d'u.b., estlammiñ u.b.

Abkehr b. (-) : 1. dilezadenn b., disparti diouzh g. ; 2. [dre skeud.] *Abkehr vom Bösen*, baleg ouzh ar fall g., erez b. (hiris g., rukun g., doñjer g.) ouzh an droug, heg ouzh ar fall g.

abkehren V.k.e. (hat abgekehrt) : 1. skubañ, torchañ, naetaat ; *den Tisch abkehren*, torchañ (naetaat) an daol ; 2. [dre skeud.] *den Blick von etwas abkehren*, a) distreiñ e zaoulagad diouzh udb, distreiñ e selloù diouzh udb ; b) disellet ouzh udb, serriñ e zaoulagad war udb, serriñ an daoulagad war udb, gwilc'hañ an daoulagad (Gregor).

V.gw. (ist abgekehrt) : dilezel ar vengleuz.

V.em. : **sich abkehren** (hat sich (t-rt) abgekehrt) : *sich von jemandem abkehren*, treiñ kein d'u.b., dilezel u.b., en em yenañ ouzh u.b., dont da yenaat ouzh u.b., mont diwar-dro u.b., distrollañ diouzh u.b., mont a-zigant u.b., kazañ u.b., en em zistagañ diouzh u.b. ; *sich von Satan abkehren*, dilezel Satan, e fougeoù hag e oberoù - diouennañ ar pec'hed eus e ene - harluañ ar pec'hed eus e ene.

Abkehren n. (-s) : skub g., skuberezh g.

abklaffern V.k.e. (hat abgeklaffert) : kordennañ, berniañ ; *Holz abklaffern*, kordennadiñ keuneud, kordennadiñ koad ; *das Holz wurde abgeklaffert*, graet e voe kordennadoù keuneud / kordennadet e voe ar c'heuneud (Gregor) ; *das Abklaffern des Holzes*, ar c'hordennadiñ keuneud g.

abklappbar ag. : pleg, plegus, hebleg.

abklappern V.k.e. (hat abgeklappert) : furchal, furchata, ober ar furch e, ober furch e, ober furch ha klask e, mont a zor da zor (a di da di, eus an eil ti d'egile) [evit gwelet tud 'zo, evit kavout udb] ; *die Trödeläden abklappern*, traoua, mont da draoua.

abklären V.k.e. (hat abgeklärt) : 1. sklaeraat, spisaat ; 2. [kimiezh] dilaviñ ; *Wein abklären*, dilaviñ gwin ; 3. [dre skeud.] *abgeklärter Mann*, den a boell g., den poellek g., perc'henn skiant g., spered den g., spered digor a zen g.,

skiant vat a zen g., lagad eeun a zen g., den a benn g., spered diabaf a zen g., spered divorfil a zen g., den ijinemat, den a ijin g., spered kompez a zen g., spered poellet a zen g.

Abklärung b. (-, -en) : 1. sklaeriadur g., sklaeriadenn b., sklaeridigezh b. ; 2. dilaverezh g., dilav g.

Abklatsch g. (-es, -e) : 1. peurheñveladur g., adskeudenn b. ; 2. [moull.] kliched g., luc'hdaolenn b., luc'hskeudenn b., moulldaolenn b. ; 3. treutzresadenn b., treuzlinennadur g., treutzresadur g. ; 4. adro g., marmouzerzh g., marmouzadur g., komzoù klevet seizh kant gwech warn-ugent lies., teuc'hadennoù lies. ; *schwacher Abklatsch*, drevez divlaz g., drevezadenn didalvoud b., doubl didalvoud g. (Gregor).

abklatschen V.k.e. (hat abgeklatscht) : 1. kammheñvelout, marmouzañ ; 2. treuzlinennañ, treutzresañ, treuzeilañ, diskalkañ, kalkañ.

Abklatschen n. (-s) : treuzlinennerezh g., treutzreserezh g., treuzeilerezh g., treuzeiladur g., treutzresadur g.

abklemmen V.k.e. (hat abgeklemmt) : 1. gwaskañ, frikañ, flastrañ ; 2. [tredan] dilugañ, dilugellañ.

Abklingbecken n. (-s, -) : [nukl.] poull diweredekaad g., poull dizoberiekaad g.

abklingen V.gw. (klang ab / ist abgeklungen) : sioulaat, habaskaad, terriñ, terriñ war an-unan, mougañ, distanañ, distanañ d'an-unan, laoskaad, klouaraad, koll e nerzh, gwevnaat, koll e lañs, koll e startijenn ; *der Gesang klingt ab*, emañ ar ganaouenn o vougañ, tamm-ha-tamm e ya ar ganaouenn war sioulaat ; *die Erregung klingt ab*, sioulaat a ra an traoù, distanañ a ra d'an dud ; *seine Wut auf ihn klingt ab*, emañ o treiñ e imor dioutañ, emañ o tidaeriñ ; *die Krise klingt ab*, a) terriñ a ra tamm-ha-tamm war e gaouad kleñved, distanañ (terriñ, sioulaat, esmoliñ, koazhañ, kizañ) a ra tamm-ha-tamm e gaouad kleñved ; b) war wellaat e ya an enkadenn tamm-ha-tamm, sioulaat a ra an traoù.

Abklingenlassen n. (-s) : [nukl.] diweredekaad g., dizoberiekaad g.

abklopfen V.k.e. (hat abgeklopft) : 1. *den Staub abklopfen*, diboultrañ, diboultrennañ ; 2. [dre heñvel.] *eine Mauer abklopfen*, skeiñ a daolioù bihan gant ur voger evit amprouiñ he diabarzh, selaouennañ ur vur a daolioù bihan, pigosat war ur voger ; 3. [mezeg.] *den Rücken abklopfen*, skeiñ a daolioù bihan ouzh ar c'hein, pigosat war ar c'hein ; 4. *Haus für Haus abklopfen*, mont a di da di da c'houlenn an aluzen.

V.gw. (hat abgeklopft) : [son.] *der Kapellmeister klopft ab*, bleiner al laz-seniñ (ar penn orkestra) a gemenn da baouez.

abknabbern V.k.e. (hat abgeknabbert) : krignat ; *die Knochen abknabbern*, krignat an eskern (Gregor) ; *etwas vom Brot abknabbern*, krignat un tamm eus ar bara.

abknallen V.k.e. (hat abgeknallt) : lazhadegañ, drailhañ, diskar, tanfoeltrañ un tenn gant, bountañ un tenn e, leuskel un tenn war (gant), lazhañ mik gant un tenn, P. reiñ polos da ; *wer sich rührt, wird abgeknallt* ! tan gant neb a fiñvo ! ; *die Hasen werden abgeknallt*, lazhet e vez ar gedon forzh pegement, lazhet e vez ar gedon ken-haken, lazhet e vez ar gedon ken-ha-kenañ, lazhet e vez ar gedon mui-pegem-mui, lazhet e vez ar gedon gwazh-pegem-gwazh, lazhadegat e vez ar gedon.

abknappen V.em. : **sich abknappen** (hat sich abgeknappt) : *er hat es sich (t-d-b) mühsam abgeknappt*, gallet en doa prenañ an dra-se dre zalc'h espern diwar e vevañs, bevet en doa e-pad pell diwar soubenn an tri zraig evit gallout prenañ an dra-se.

abknapsen V.k.e. (hat abgeknapst) : krignat, krennañ.

V.em. : **sich abknapsen** (hat sich abgeknapst) : *er hat es sich (t-d-b) mühsam abgeknapst*, gallet en doa prenañ an dra-se dre forzh espern diwar e vevañs, bevet en doa e-pad pell diwar soubenn an tri zraig evit gallout prenañ an dra-se.

abkneifen V.k.e. (kniff ab / hat abgekniffen) : skejañ, troc'hañ.

abknicken V.k.e. (hat abgeknickt) : 1. plegañ ha terriñ ; 2. plegañ.

V.gw. (ist abgeknickt) : 1. plegañ ha terriñ ; 2. korntroiañ, gaoliñ.

abknipsen V.k.e. (hat abgeknipst) : 1. troc'hañ, skejañ ; 2. [dre skeud.] tennañ ur poltred, luc'hskeudenniñ.

abknöpfbar ag. : a c'heller divoutonañ ; *abknöpfbarer Kragen*, gouzougenn faos b.

abknöpfen V.k.e. (hat abgeknöpft) : 1. divoutonañ, dinozelañ, dibrennañ ; 2. [dre skeud.] P. *jemandem Geld abknöpfen*, truantal ouzh u.b., goro arc'hant digant u.b., truflañ arc'hant diwar u.b., diwadañ u.b., sunañ u.b., peilhat (kignat) u.b., diskantañ e yalc'h d'u.b., krignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., dispegañ gwenneien diouzh yalc'h u.b., displuñvañ (touzañ) u.b., debriñ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b.

abknüpfen V.k.e. (hat abgeknüpft) : diliammañ, dieren, dizeren, distagañ.

abknutschen V.k.e. (hat abgeknutscht) : 1. pokat-dibokat da ; 2. reiñ ur pok penn-da-benn da, reiñ ur pok martolod da ; 3. reiñ pokoù trouz da.

V.em. : **sich abknutschen** (haben sich (t-rt) abgeknutscht) : pokata, poketal, pokedal, bezañ pok-pok, en em bokat a-leizh o genaouioù, en em lipat, P. en em gannañ a daolioù joskenn.

abkochen V.k.e. (hat abgekocht) : poazhañ, lakaat da virviñ, birviñ ; *abgekochte Milch*, laezh bervet g., laezh poazhet g. ; *zur Hälfte abkochen*, rollvirviñ ; *kurz abkochen*, redisañ.

abkommandieren V.k.e. (kommandierte ab / hat abkommandiert) : 1. *jemanden zu etwas abkommandieren*, daveiñ u.b. da ober udb, kemenn d'u.b. ober udb, P. sevel u.b. a-zindan e votoù ; 2. *jemanden abkommandieren*, reiñ urzhioù d'u.b.

Abkomme g. (-n, -n) : diskennad g.

abkommen V.gw. (kam ab / ist abgekommen) : 1. mont diwar, treiñ diwar, riklañ diwar, skeiñ diwar, pellaat diouzh, fraziañ diwar, dilezel ; *vom Wege abkommen*, treiñ diwar e hent, riklañ diwar an hent mat, skeiñ diwar an hent mat, fraziañ diwar an hent mat, diheñchañ, divarchiñ a-ziwar an hent, mont diwar an hent, diroudañ, diroudenniñ, kouezhañ war louzaouenn-ar-saouzan, kouezhañ war ar c'heotenn-voem ; [dre skeud.] *vom rechten Wege abkommen*, diroudennañ, riklañ (distreiñ, mont) diwar an hent mat, dilezel an hent mat, divarchiñ a-ziwar an hent mat, dihenchañ, tec'hout diwar an arroudenn vat, mont dre an hent fall ; 2. [dre heñvel.]

mont kuit ; *er kann nicht abkommen*, n'eus ket tu dezhañ da vont kuit, dalc'het eo gant udb ; **3.** [dre skeud.] *er ist von seiner früheren Absicht abgekommen*, distroet eo diwar e vennozh kentañ, cheñch santimant en deus graet, cheñch soñj en deus graet ; *von einer Mode abkommen*, dilezel ur c'hiz, distreiñ diwar ur c'hiz ; *vom Thema abkommen*, treiñ diwar ar gaoz, distreiñ diwar e gaoz, ober distroioù-kamm, na chom en e erv, tec'hel diwar e erv, mont diwar e graf, mont diwar ar gont, pellaat diouzh e gezeg, mont pell diouzh e gazeg, mont pell diouzh ar gêr da wriat, treiñ yod da grampouezh, treiñ krampouezh da yod ; **4.** [lu] kemer e gouch.

Abkommen n. (-s,-) : **1.** lignez b., diskennidi lies.

2. feur-emglev g., kendivizad g., lizher-emglev g., emglev g., kenemglev g., emglevadenn b., feur-skrid g., skrid-feur g., skrid-emglev g., feur g., feuriad g. ; *ein Abkommen treffen*, tremen (skoulmañ) ur feur-emglev gant u.b., ober marc'had, feuriañ ; *mit jemandem ein Abkommen über etwas (t-rt) treffen*, divizout udb gant u.b., divizout gant u.b. ober udb, sevel (skoulmañ, tremen) un emglev etre an-unan hag unan all a-zivout ur c'hraf bennak ; *zu einem Abkommen kommen*, ober emglev, erruout mat, en em gordañ, en em glevet ; [polit.] *Münchner Abkommen*, feur-emglev München g., kuzuliadeg München b. ; *die Schengener Abkommen*, emglevioù Schengen lies. ; *ein gültiges Abkommen*, un emglev dre gaer g., un emglev hep arguz g. (Gregor).

Abkommenentwurf g. (-s,-entwürfe) : ragemglev g., rakfeur g.

Abkommensrecht n. (-s) : gwir kendivizadel g.

abkömmlich ag. : vak, dioueradus.

Abkömmlichkeit b. (-) : vakted b., dioueradusted b., digarg b.

Abkömmling g. (-s,-e) : **1.** diskennad g. ; **2.** [kimiezh] deverad g., eilkenderc'had g. ; *die Abkömmlinge des Morphins*, deveradoù ar morfin lies.

abkönnen V.k.e. (kann ab / konnte ab / hat abgekonnt) : [rannyezh] P. gouzañv, padout ouzh, pakañ, avelañ ; *er kann sie nicht ab*, n'eo ket evit gouzañv anezhi, ne bad ket e spered (e skiant) o welet anezhi, n'eo ket evit padout outi, n'eo ket evit pakañ anezhi, n'eo ket evit avelañ anezhi, n'eo ket evit ahelañ ganti, ur malis en deus outi, n'eo ket evit en em ahelañ ganti ; *dieses Gedudel kann ich auf den Tod nicht ab*, heg am eus ouzh ar biniaouachoù-se ; [boeson] *er kann viel ab*, dougen a ra plaen.

abköpfen V.k.e. (hat abgeköpft) : *einen Baum abköpfen*, divegañ ur wezenn, dibennañ ur wezenn, tagosenniñ ur wezenn, penndogiñ ur wezenn, penndoliñ ur wezenn, divleinañ ur wezenn, penndologiñ ur wezenn.

abkoppeln V.k.e. (hat abgekoppelt) : **1.** diskoublañ, digoublañ, disparañ ; **2.** [karr-tan] distagañ, diskregiñ, diskourrañ.

abkratzen V.k.e. (hat abgekratzt) : **1.** raskañ, rakañ, raklañ, peliat, rinkat, kignat, daladuriñ, grakañ, skribañ, krifinat, rac'hañ, roskignat, razhañ, raskennañ ; *meine Mutter kratzte das Brot richtig ab, um die Butter zu sparen*, va mamm a skrabe ar bara evit espern an amanenn, va mamm ne lakae nemet ur raskadenn (ul livadenn) amanenn war ar bara ; *den Dreck abkratzen*, naetaat, kempenn, dilastezañ, dilouzañ, difankañ,

distlabezañ, dideilañ ; **2.** *Schuhe abkratzen*, dizouarañ botoù, dibriañ botoù ; **3.** [tisav.] *den Putz abkratzen*, dizinduiñ un ti.

V.gw. (ist abgekratzt) : P. **1.** kreñviñ, kreviñ, pibidañ, disweañ, foeltrañ, mont d'an tu all, mont en tu all, mont er bord all, serriñ e levr (e doull), ober (leuskel) e vramm diwezhañ, lipat (lonkañ) e loa, pakañ anezhi, pakañ, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, terriñ e neudenn, ober e lamm gwashañ, sailhañ er baillh, tortañ, ober e astenn gar diwezhañ, koll e c'hwitell, koll e groc'henn, treiñ e lagad, ober e dro, tremen dreist kae ar vuhez, mont d'ar c'hae, distaliañ diwar ar bed ; **2.** diskampañ, skampañ, disvantañ kuit, jilgammañ, mont el lev, mont er gas, en em denañ, treiñ e gilhorou, sachañ e gilhorou gant an-unan, kas e gilhorou, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, rankout he c'hribat, skubañ ar ouinell, mont d'e dreid, harpañ ar vanell, sachañ e garavelloù gant an-unan, mont da redek ar c'had, gounit a veg botez, c'hoari a veg troad, gallout kavout hed e c'har, gallout kavout hed e votez, kavout e ribouloù da dec'hel, ober gardenn, rahouenniñ kuit, kravet, kravet kuit, kravet gant an-unan, sachañ e revr, kribañ, mont d'an tarv, mont d'an tarv-ruz, partial d'an tarv, partial evel un tenn.

V.em. : **sich abkratzen** (hat sich abgekratzt) : *sich (t-d-b) etwas abkratzen*, skrabañ udb evit e lemel, lemel udb dre gravat.

Abkratzen n. (-s) : grakerezh g., razherezh g., skrab g., raskennadur g.

abkriegen V.k.e. (hat abgekriegt) : P. **1.** tennañ, lemel ; **2.** kaout, tapout, resev, degouezhout gant an-unan ; *sie hat keinen abgekriegt*, n'he deus ket kavet he far, chomet eo dizimez, n'he deus ket kavet fred, n'he deus ket kavet ur gwaz da zimeziñ ganti, manet eo, chomet eo d'ober moereb ; **3.** pakañ, tapout ; *der Hase hat Schrot abgekriegt*, ar c'had he deus tapet plom ; *ich habe eine ordentliche Regendusche abgekriegt*, paket em eus ur c'hlebiadenn, paket ez eus bet ur revriad dour ganin ; [dre skeud.] *er hat was abgekriegt*, paket (kavet, tapet) en deus e begement, roet eo bet e stal dezhañ, klevet en deus e holl anvioù, klevet en deus e seizh seurt, bet en deus pater ha prezegenn da selaou, klevet en deus seizh gwirionez an diaoul, klevet en deus anezhi, tapet en deus anezhi, bet en deus anezhi da bakañ, klevet en deus e begement ; **4.** c'hoarvezout droug gant an-unan ; *er hat eins abgekriegt*, paket en deus ur pezh mell takad, tapet en deus un taol bennak, paket en deus un taol bennak ; *er hat ganz schön was abgekriegt*, paket en deus ur gwall daol.

abkühlen V.k.e. (hat abgekühlt) : lakaat da zistanañ, yenaat, gouyenaat, freskaat, klouaraat, klouarañ, mingliñ, yenañ, distanañ ; *das Wasser abkühlen*, terriñ e dan d'an dour, lakaat an dour da zistanañ.

V.dibers. (hat abgekühlt) : freskaat, yenaat, gouyenaat, distanañ ; *es kühlt ab*, freskaat a ra an amzer, yenaat a ra an amzer, yenañ a ra ; *gegen Abend kühlt es ab*, d'enderv-noz e vez distanusoc'h, d'enderv-noz e teu ar freskadurezh, diouzh an abardaez e vez freskoc'h an aer.

V.em. : **sich abkühlen** (hat sich abgekühlt) : **1.** *sich (t-rt) abkühlen*, terriñ d'an-unan, terriñ war an-unan, sioulaat,

habaskaat, distanañ d'an-unan, laoskaat ; *sein Zorn hat sich abgekühlt*, torret eo d'e varr imor, rabatet eo dezhañ ; **2.** *sich (t-d-b) etwas abkühlen*, didanilhañ udb ; *ich ziehe mir mal die Schuhe aus, um mir die Füße abzukühlen*, ez an da lemel va botoù da zidanilhañ va zreid, ez an da lemel va botoù da zistanañ va zreid.

V.em. dibers. (hat sich abgekühlt) : freskaat, yenaat, gouyenaat, klouaraat, klouarañ, mingliñ, distanañ ; *es kühlt sich ab*, freskaat a ra an amzer, yenaat a ra an amzer ; *gegen Abend kühlt es sich ab*, d'enderv-noz e vez distanusoc'h, d'enderv-noz e teu ar freskadurezh, diouzh an abardaez e vez freskoc'h an aer.

abkühlend ag. : **1.** distanus, yenaus, freskaus ; **2.** [amzer, avel] sin.

Abkühlung b. (-,-en) : **1.** distan g., distanadur g., yenadurezh b., yenadur g., yenerezh g. ; **2.** [fizik] yenidigezh b. ; **3.** [dre skeud.] yenijenn b., digarantez b.

Abkunft b. (-) : orin g., hil g. ; *von vornehmer Abkunft*, a lec'h uhel, a renk, a renk uhel, a diegezh vat.

abkupfern V.k.e. (hat abgekupfert) : P. *etwas abkupfern*, fripañ udb., skridpreizhañ udb.

V.gw. (hat abgekupfert) : P. *von etwas abkupfern*, fripañ udb, skridpreizhañ udb.

abkuppeln V.k.e. (hat abgekuppelt) : **1.** diskoublañ, digoublañ, disparañ ; **2.** [karr-tan] diskregiñ, distagañ, diskourañ.

abkürzen V.k.e. (hat abgekürzt) : krennañ, berraat, troc'hañ berr, diverrañ ; *den Weg abkürzen*, skeiñ berroc'h a-dreuz, mont dre an eeunañ hent (an hent berrañ), troc'hañ berroc'h dre an hentoù-treuz, klask un hent-treuz da ziverrañ, klask tro da ziverrañ, troc'hañ berr, troc'hañ berroc'h, kemer berroc'h, troc'hañ a-dreuz, mont a-dreuz, kemer un hent-treuz, mont gant ur wenodenn viliner ; *eine Diskussion abkürzen*, troc'hañ berr, krennañ an diviz.

V.gw. (hat abgekürzt) : **1.** skeiñ berroc'h a-dreuz, troc'hañ berroc'h dre an hentoù-treuz, mont dre an eeunañ hent (an hent berrañ), troc'hañ dre an hentoù-treuz, mont gant an hentoù-treuz, klask un hent-treuz da ziverrañ, klask tro da ziverrañ, troc'hañ berr, troc'hañ a-dreuz, mont a-dreuz, kemer un hent-treuz, mont gant ur wenodenn viliner ; **2.** skrivañ berr-ha-berr, skrivañ e berr.

Abkürzung b. (-,-en) : **1.** berradur g., berradurezh b., berradenn b., diverradenn b., krennadur g. ; **2.** hent-treuz g., hent a-dreuz g., treuzhent g., gwenodenn viliner b. ; *eine Abkürzung nehmen*, treuziata, skeiñ a-dreuz, mont gant un hent-treuz, kemer berroc'h ; *nimm die Abkürzung über die Felder*, sko a-dreuz dre ar parkeier, kae gant an hentoù-treuz.

Abkürzungsverzeichnis n. (-ses,-se) : roll ar berradurioù g.

Abkürzungsweg g. (-s,-e) : hent-treuz g., hent a-dreuz g., treuzhent g., gwenodenn viliner b.

abküssen V.k.e. (hat abgeküsst) : pokat-dibokat da, poketa da, poketal da

V.em. : **sich abküssen** (haben sich (t-rt) abgeküsst) : pokata, poketal, pokedal, bezañ pok-pok, en em bokat a-leizh o genaouioù, en em lipat, P. en em gannañ a daolioù joskenn.

Ablad g. (-es) : [Bro-Suis] diskarg g., diskargerezh g., diskargadur g., diskargañ g.

abladen V.k.e. (lädt ab / lud ab / hat abgeladen) : **1.** diskargañ, digargañ, disammañ, diboullañ ; *einen Wagen abladen*, diskargañ ur c'harr ; *Müllabladen verboten !* difennet groñs eo lakaat (diskargañ) lastez amañ ! ; **2.** [dre astenn.] *eine Last abladen*, kaout an disamm (an dizober, an distag, distag) eus udb, frankaat gant udb ; **3.** [dre skeud.] *seinen Kummer bei jemandem abladen*, disammañ e galon glac'haret d'u.b., divec'hiañ e galon glac'haret d'u.b., digeriñ e galon glac'haret d'u.b.

Abladeplatz g. (-es,-plätze) : diskarg g., diskargva g.

Ablader g. (-s,-) : simiad g., portezet g., douger-sammoù g., difarder g., dibouller g.

Abladung b. (-,-en) : diskarg g., diskargerezh g., diskargadur g., difardañ g., diboullañ g., diskargañ g.

Ablage b. (-,-n) : **1.** teuliad g., diell b. ; **2.** diellerezh g., diellaouiñ g. ; *die Ablage machen*, diellaouiñ ; **3.** mirlec'h g., dastumlec'h g., ti-dastum g., magazenn b. ; *Kleiderablage*, gwiskva g., kambr-dilhad b. ; **4.** [karr-tan] lak-pep-tra g. ; **5.** kombod g.

Ablagekorb g. (-s,-körbe) : kestenn lizheroù b., paner lizheroù b., lak-pep-tra g.

Ablagemappe b. (-,-n) : **1.** renkell dielloù b. ; **2.** [dre skeud.] *einen Plan in die Ablagemappe geben*, lakaat ur raktres bennak en ankounac'h, teurel ur raktres bennak e puñs an ankounac'h.

ablagern V.k.e. (hat abgelagert) : **1.** diskargañ ; **2.** etrepaezhañ, kledouriñ, magazennañ, sanailhañ, grignoliañ, grignoliñ ; **3.** [gwin] leuskel da gozhañ ; **4.** [koad, butun] leuskel da sec'hañ.

V.gw. (ist/hat abgelagert) : **1.** [gwin] kozhañ ; *ist der Wein lange genug abgelagert ?* ha chomet eo ar gwin pell a-walc'h da gozhañ ? ; **2.** [koad, butun] sec'hañ.

V.em. : **sich ablagern** (hat sich (t-rt) abgelagert) : tevioniñ, gouelezenñ, gweleadiñ, lec'hidenñ, dilaviñ ; *in den Wasserröhren lagert sich Kalk ab*, krestenniñ a ra ar c'horzennoù dour.

Ablagerung b. (-,-en) : **1.** [gwin] kozhañ g.

2. [koad, butun] sec'hañ g., sec'hadur g..

3. tevioniñ g., gouelezennadur g., gouelezenñ g., lec'hidenñ g., berniadur g., diskargadur o tont eus ar stêrioù g., dichaladur g.

4. tevion g., gouelezenn b., gouelezennad b., lec'hid g., lec'hidad g., lec'hidenn b., foer-sistr g.

5. krestennenn b.

6. krestenniñ g.

Ablagerungsgestein n. (-s,-e) : gouelezenn b., karregad ouelezennek b., roc'h atrede b., kendorbezenn b.

ablaichen V.gw. (hat abgelacht) : [pesked] teuler greun, teuler e c'hreun, teuler he greun, greuniañ, parañ, dozviñ
ablandig ag. : ... douar ; *ablandiger Wind*, avel zouar g.

Abläss g. (-es,-lässe) : [relij.] induljañs b., distaol g.

Ablässbrief g. (-s,-e) : builh induljañs g.

ablassen V.k.e. (lässt ab / ließ ab / hat abgelassen) : **1.** dileuskel, fuiñ ; *Luft ablassen*, bezañ o tic'hwezañ, dic'hwezañ, bezañ ar c'hwez o vont kuit diouzh an-unan ; *Dampf ablassen*, **a)** dileuskel aezhenn, dileuskel burezh, fuiñ ; **b)** [dre skeud.] ober un tamm sav-kein (un tamm diskuizh, un diskuizh(ig), un diskuizhadenn, un tamm diskrog), ober ur pennadig diskuizhañ, ober e ziskuizhoù, ober ur ruilh, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, kemer didorr, ober ur gourvez, lakaat e gorf da

zibouezañ, diblegañ e gein, digeinañ, kavout e repoz, kemer e repoz, repoziñ, leuskel da vont un tammig, diskargañ e spered, disammañ e spered, diderriñ e spered, avelin e benn ; *Wasser ablassen*, dourenniñ ; **2.** *den Teich ablassen, das Wasser aus dem Teich ablassen*, skarzhañ (karzhañ, goulloñ, goulloñder, lakaat goullo, goulloñderiñ) ar stank, digeriñ war ar poull-dour, disec'hañ ur poull.

V.k.d. (lässt ab ließ ab / hat abgelaassen) : **1.** [dre astenn] disteuler, skañvaat ; *von einer Schuld ablassen*, disteuler (skañvaat) un die ; **2.** [dre skeud.] dilezel, distreiñ diwar, diskregiñ diouzh, ehanañ udb ; *von einem Plan ablassen*, distreiñ diwar e ratozh, cheñch mennozh, diskregiñ diouzh e ratozh, argas ur raktres diwar e spered, dibennadiñ ; *er ließ von seinem ausschweifenden Leben nicht ab*, en em zerc'hel a reas da vambochal ; *von seinem Laster ablassen*, terriñ e dech fall, trec'hiñ e bleg fall ; **3.** *von jemandem ablassen*, paouez ouzh u.b., reiñ peoc'h d'u.b., ehanañ ouzh u.b.

Ablassen n. (-s) : dilaoskadur g., distaol g. ; *Ablassen auf See*, dilaoskadur war ar mor bras g., distaol war ar mor bras g.

Ablashahn g. (-s,-hähne) : kog diskarzh g., kog spurjañ g., kog distaol g., kog skarzhañ g., kog diskas g.

Ablasseleitung b. (-,-en) : korzenn diskarzh b., korzenn spurjañ b., korzenn distaol b., korzenn skarzhañ b., korzenn diskas b.

Ablassrohr n. (-s,-e) : tuellenn diskarzh b., tuellenn spurjañ b., tuellenn distaol b., tuellenn skarzhañ b., tuellenn diskas b.

Ablassventil n. (-s,-e) : klaped distaol g., klaped skarzhañ g., klaped karzhañ g., klaped diskas g., klaped diskarzh g., klaped spurjañ g.

Ablativ g. (-s,-e) : [yech.] tro-bellaat b., ablativ g.

ablatschen V.k.e. (hat abgelatscht) : uzañ, teuc'hiñ, lakaat uz e ; *diese Schuhe sind ganz schön abgelatscht*, ar botoù-mañ o deus graet un uzañ mat.

ablauben V.k.e. (hat abgelaubt) : dizeliañ, dizeliennañ, dizeliaouiñ, fouilhezañ.

Ablauf g. (-s,-läufe) : **1.** beradur g., dever g., diruilhad g., diskarg g., dizour g.

2. hiris g. ; *Ablauf eines Teiches*, hiris ur stank g., lost ur stank g.

3. loc'hañ g.

4. moradur g. ; *Ablauf eines Schiffes*, moradur ur vag g.

5. [dre skeud.] red g., dibun g., dibunad g., dibunadur g., kerzh g., argerzh g., argerzhad g., argerzhadur g., oberidigezh b. ; *Ablauf der Geschichte*, dibun an istor g., red an istor g., kerzh an istor g. ; *Ablauf der Schlacht*, dibunadur (kerzh, red) an emgann g. ; *der Eroberungsablauf*, dibun an aloubidigezh g. ; *feierlicher Ablauf*, lid g., lidadur g., liderezh g. ; *die Abläufe*, an darvoudoù lies, red an darvoudoù g., dibun an darvoudoù g., kerzh an darvoudoù g.

6. [mor] *Ablauf der Flut*, tre g., dichal g.

7. *vor Ablauf dieser Woche*, a-raok dibenn ar sizhun ; *nach Ablauf von vierzehn Tagen*, ur pemzektez goude, en ur ober ur pemzektez, dindan ur pemzektez, e-korf ur pemzektez, a-benn ur pemzektez, pa voe fournis ar pemzektez.

8. [kenw] termen g. ; *Ablauf eines Wechsels*, termen lakaet d'ul lizher-eskemm g. ; *beim Ablauf des Pachtvertrages*, pa zegouezho an termen.

9. disoc'h g. ; *Ablauf eines Geschäfts*, disoc'h un afer genwerzh g.

10. *Verkehrsablauf*, kas war an hentoù g., ruilherezh g., ruilhadur g., ruilh g., hentred g.

Ablaufberg g. (-s,-e) : [hentoù-houarn] krugell war bouez-traoñ b., tosenn war bouez-traoñ g., torgenn war bouez-traoñ b.

Ablaufdiagramm n. (-s,-e) : [stlenn.] aozlun g., frammlun g.

ablaufen V.k.e. (läuft ab // lief ab // hat/ist abgelaufen) : **1.** [hat/ist] [melestr.] kontrollañ, gwiriañ ; *die Strecke ablaufen*, ober un droiad war an hent evit gwelet e peseurt stad emañ hennezh ; **2.** [hat] [dre skeud.] dont da vezañ trec'h da ; *jemandem den Rang ablaufen*, dont da vezañ gwelloc'h eget unan all, riñsañ e dreid d'u.b., rouzañ ar bloneg d'u.b., dont da vezañ trec'h d'u.b., mont dreist u.b., kemer al levezon war u.b., distroadañ u.b., kannañ u.b., kemer an tu kreñv war u.b., kemer e greñv war u.b., sevel war varr, tapout an tu war-c'horre war u.b., skubañ dindan botoù u.b., troc'hañ a-raok d'u.b., troc'hañ dindan u.b., troc'hañ ar foenn dindan treid u.b., kaout ar gounid war u.b., souriñ war u.b., dont da vezañ sour war u.b., dont da vezañ mestroc'h eget unan all, pakañ u.b., tremen dreist u.b., dont da vezañ barreko'h eget u.b., dont da gaout muioc'h a ampartiz eget u.b., dont da dalvezout war u.b. ; **3.** [hat] *seine Schuhe ablaufen*, karzhañ e votoù, uzañ e votoù, lakaat uz en e votoù.

V.gw. (läuft ab / lief ab / ist abgelaufen) : **1.** redek, dinaouiñ ; *das Wasser läuft ab*, redek a ra an dour, an dour a ya kuit ; **2.** [dre heñvel.] dibunañ ; *der Film läuft ab*, emañ ar film o tremen (o tibunañ) ; *das Schlagwerk läuft ab*, emañ an horolaj o tistignañ, emañ an horolaj o seniñ ; **3.** chom a-sav ; *die Uhr läuft ab*, emañ an eurier o chom a-sav ; **4.** [dre skeud.] *deine Uhr ist abgelaufen*, un den marv out, ned ai ket pell ganti, n'eus warc'hoazh ebet evitout, ne badi ket pell ken, gra bremañ da bak, gra bremañ da bakad, lavar da "in manus", graet ac'h eus da reuziad war an douar ; **5.** dont d'e dermen, soetiñ, echuiñ, bezañ o tilostañ, dont d'e zibenn, dibennañ, tennañ d'e ziwezh, bezañ tost echu, bezañ tost disoc'h, bezañ o tisoc'h, bezañ damdost echu, bezañ war e bare, bezañ war an echu ; *der Vertrag läuft ab*, emañ ar gevrat o tilostañ, ar gevrat a denn d'e dermen, soetiñ a ra ar gevrat, erru pare eo ar gevrat ; *die Frist läuft ab*, emañ an termen o vont da echuiñ (oc'h echuiñ) ; **6.** diamzeriñ ; *die Garantie auf etwas (t-rt) (für etwas) ist abgelaufen*, udb a zo e-maez gwarant, udb n'emañ ket dindan warant ken ; *der Pass ist abgelaufen*, diamzeret eo ar pasport-se, ar pasport-se n'eo ket mat ken ; **7.** *jemanden ablaufen lassen*, reiñ an digouvi d'u.b., reiñ e begement d'u.b., distouvañ u.b., reiñ e zistag d'u.b., kas u.b. da choukañ, kas u.b. da satal brulu war Menez-Are, kas u.b. da strakal brulu, kas u.b. war ar c'herzhed, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gloc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gloc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are,

kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da vrammat, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwieta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. d'an tus, kas u.b. da stoupa, kas u.b. da ganañ, kas u.b. da granketa, kas u.b. da glask triñchin, kas u.b. da driñchina, kas u.b. da bark an aod, kas u.b. da dreiñ mein da sec'hañ, kas u.b. da bizmoc'ha, kiviañ u.b., distekiñ u.b., reiñ e sac'h poell hag all d'u.b., kas u.b. da logota da Venez-Are, kas u.b. da vale, kas u.b. da bourmen, reiñ herr d'u.b.

Ablaufen n. (-s) : beradur g., dever g., diruilhad g., diskarg g., dizour g.

Ablauffrist b. (-, -en) : termen g.

Ablaufhahn g. (-s, -hähne) : kog g., tuellenn b.

Ablaufhaspel b. (-, -n) : dibuner g., estell g., karr-dibuner g., marc'h-dibuner g., kaladur g., kos g., punour g., traouilh g.

ablaugen V.k.e. (hat abgelaugt) : koueziañ, lisiviñ, bugadiñ.

ablauschen V.k.e. (hat abgelauscht) : selaou dre guzh, spiañ, sigotañ

Ablaut g. (-s, -e) : kemmadur ar vogalennoù g., apofoniezh b.

ablauten V.k.e. ha V.gw. (hat abgelautet) : kemm vogalenn ar bennrann.

abläuten V.k.e. (hat abgeläutet) : seniñ [al loc'hañ].

ableben V.gw. (ist abgelebt) : mervel, mont da anaon.

Anv-gwan verb : **abgelebt** *eine abgelebte Sitte*, ur c'hiz aet da get b., ur c'hiz diamzeret b., ur c'hiz dispredet b., ur c'hiz divoaziet b., ur c'hiz er-maez a voaz b.

Ableben n. (-s) : marv g.

ablecken V.k.e. (hat abgeleckt) : lipat ; *seinen Teller ablecken*, ober ul lip d'e asied ; *die Katze hat mir die Hand abgeleckt*, ar c'hazh en deus lipet va dorn.

V.em. : **sich ablecken** [dre skeud.] *sich (t-d-b) die Finger ablecken*, lipat e vourroù diwar ur meuz bennak, lipat e vourrennoù diwar ur meuz bennak, lipat e vuzelloù, lipat e bav.

Ablecken n. (-s) : lip g., lipat g., lipadenn b.

abledern V.k.e. (hat abgeledert) : lufrañ gant gavrgen.

Abledern n. (-s) : lufrezezh g., lufrañ g.

ablegen V.k.e. (hat abgelegt) : **1.** tennañ kuit, diwiskañ ; *eine Last ablegen*, teuler ur bec'h war an douar ; *den Mantel ablegen*, tennañ (diwiskañ, lemel) e vantell ; **2.** renkañ ; *Briefe ablegen*, renkañ lizhiri, diellaouiñ lizherioù ; **3.** [dre heñvel.] disteurel ; *eine Karte ablegen*, difouilhañ (disteurel, pellaat) ur gartenn ; *abgelegte Karten*, difouilh g. ; *die Kutte ablegen*, en em zivelegiñ, divelegiñ, divanac'hiñ, mont er-maez a veleg, mont er-maez a vanac'h ; *er hat seinen Adelstitel abgelegt*, ober a reas dilez eus e lesanv a noblañs ; *eine Maschine ablegen*, lakaat ur mekanik a-gostez, reputuiñ ur mekanik ; *Kröten legen ihren Laich in Gewässern ab*, nodiñ a ra an tousegi e poullou-dour ; **4.** [dre skeud.] *die Kinderschuhe ablegen*, erruout en oad a skiant, bezañ echu e vugaleaj ; *einen alten Fehler ablegen*, troc'hañ ur pleg fall, en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus ur pleg fall ; *die Gewohnheit ablegen*, divoazañ, divoaziañ, en em zivoazañ ; *alle Scham ablegen*, staotañ e vezh, kas d'an

traoñ e lonkad mez, dont da vezañ divezh ; *er musste diese schlechte Gewohnheit abrupt ablegen*, dizonet-krak e voe diouzh e dech fall ; **5.** [gwir] *Rechenschaft ablegen*, reizhabegañ e emzalc'h, reiñ un displeg, rentañ kont ; *einen Rechenschaftsbericht ablegen*, rentañ kont eus e vererezh ; *ein Geständnis ablegen*, *ein Bekenntnis ablegen*, anzav, anzavout, ober un anzavadenn, ober un diskarg eus e dorfedoù, anzav e wall, P. dont e-barzh, dont d'ar gêr, dont d'an dosenn, diskargañ e c'hor, dislonkañ e dorfedoù ; *Zeugnis ablegen*, reiñ testeni, rentañ testeni, dougen testeni, testeniañ ; *einen Eid ablegen*, ober ul le, touiñ ; [dre astenn.] *ein Versprechen ablegen*, prometiñ, ober ur bromesa, gouestlañ ober udb ; *die Ordensgelübde auf Lebenszeit ablegen*, ober e leoù hollbad, ober e ouestloù didermen, ober e ouestloù da viken, ober e ouestloù hed-buhez ; **6.** *eine Prüfung ablegen*, tremen un arnodenn.

V.gw. (hat abgelegt) : **1.** [merdead.] **a)** digaeañ, dizouarañ, diborzhiañ ; **b)** drivañ, mont a-skign ; **2.** [kimiezh] dilaviñ, tevioniñ, gweleadiñ, gouelezenniñ, lec'hidenniñ.

Ablegen n. (-s) : [merdead.] digaeatur g., diborzhiañ g.

Ableger g. (-s, -) : **1.** [louza.] redenn b., skoultr-red g., skoultrig g., koad-red g., skoultr daoubennek g., skourr daoubennek g., nevez str., broñs g., broñsenn b., broust str., broustenn b., bout g., kellid g., kreskenn b., lañsadenn b., taol g., aztaol g., azdiwanaj g., bouilhastr str., glastreñn b., bann g. ; **2.** [dre skeud.] eilstal b., adstal b. ; **3.** trevadenn b., trevadennad b. ; **4.** [dre fent] diskennad g., distaoladenn b.

Ablegemanöver lies. : [merdead.] digaeatur g., diborzhiañ g.

Ablegeraum g. (-s, -räume) : gwiskva g.

Ablegung b. (-, -en) : **1.** [melestr.] renkañ g., renkadur g., diellaouiñ g. ; **2.** [louza.] aztaoladur g. ; **3.** [gwir] *Ablegung eines Eides*, touadenn dirak al lez-varn b. ; **4.** *Rechnungsablegung*, daskor kont g.

ablehnen V.k.e. (hat abgelehnt) : nac'h, dinac'h, nac'hañ, nakañ, dianzavout, dianzav, dideurel, disteurel, dic'hrataat, refuziñ, diarbenn ; *eine Preisverleihung ablehnen*, nac'h ur priz, refuziñ ur priz ; *ein Geschenk ablehnen*, nac'h ur prof, refuziñ ur prof ; *er hatte das Glas Wein abgelehnt*, n'en doa ket asantet kemer ur banne gwin, refuzet en doa ar banne gwin ; *ich hatte ihm etwas zu trinken angeboten, er hatte es aber abgelehnt*, kinniget em boa ur banne dezhañ met refuzet en doa, kinniget em boa ur banne dezhañ met n'en doa ket kemeret, kinniget em boa da evañ dezhañ met n'en doa ket kemeret ; *jemandes Vorschlag ablehnen*, refuziñ u.b., refuziñ kinnig u.b., disteurel kinnig u.b. ; *meinen Vorschlag, gemeinsam nach Spanien zu fahren, hat sie abgelehnt*, refuzet he deus ac'hanon da vont ganin da Vro-Spagn ; *jemandes Bitte ablehnen*, na reiñ e c'houlenn d'u.b., diarbenn goulenn u.b., dizarbenn u.b. eus e c'houlenn, diharpañ u.b. eus e c'houlenn, nac'hañ e c'houlenn ouzh u.b., nac'h e c'houlenn ouzh u.b., ourzal e c'houlenn ouzh u.b., dinac'h e c'houlenn ouzh u.b., dinac'h e c'houlenn d'u.b., refuziñ u.b. ; *ich kann Ihren Antrag unmöglich ablehnen*, n'on ket evit ho refuziñ, n'em eus nag ar galloud nag ar volontez evit ho refuziñ ; *er lehnte es ab, mitzukommen*, nac'h a reas mont ganeomp, ne

falvezas ket dezhañ mont ganeomp, ne falvezas ket gantañ mont ganeomp, refuziñ a reas dont ganeomp ; [gwir] *den Zeugen ablehnen*, nac'h(añ) an test, nac'h u.b. da dest, nac'h u.b. evel test.

Ablehner g. (-s,-) : nac'her g.

ablehnend ag. : 1. nac'hus, nac'hek, nac'hel ; 2. [dre heñvel.] a-enep ; *sich ablehnend verhalten*, na vezañ a-du, diskouez bezañ a-enep, ourzal ; *ablehnende Haltung*, emzalc'h nac'hus g., enebiezh b. ; *das steigerte erheblich ihre ablehnende Haltung gegen meinen Vorschlag*, kement-se a rae dezhi argilañ kalz muioch, kement-se ne reas nemet kreñvaat hec'h emzalc'h nac'hus.

Ablehnung b. (-,-en) : nac'h g., nac'hidigezh b., nac'hadenn b., dinac'h g., dinac'hadur g., nak g., refuz g., distaol g., enebadur g., eneberezh g., enebiezh b. ; *Ablehnung der Religion*, *Ablehnung von Religion*, enebiezh ouzh ar relijion b.

ablehren V.k.e. (hat abgelehrt) : jaojañ.

ableiern V.k.e. (hat abgeleiert) : salmiñ ; *seine Rede ableiern*, dibunañ e brezegenn war don an Anaon (war don ar gousperoù, war don ar c'hoant kousket, war don ar c'hrapouezh-mouzik) ; *abgeleiertes Lied*, randonnenn b., ranell b., kanaouenn klevet meur a wech b., ribourtadenn b., bourouell b., kanaouenn Mari-bladenn b.

ableisten V.k.e. (hat abgeleistet) : ober, seveniñ, kas da benn, pengenniñ, lakaat klok, kas da vat ; *seinen Wehrdienst bei der Marine ableisten*, ober e goñje war vor.

Ableistung b. (-,-en) : sevenidigezh b. ; *Ableistung eines Eides*, touadenn dirak al lez-varn b.

ableiten V.k.e. (hat abgeleitet) : 1. distreiñ, cheñch tu da, diroudañ ; *einen Bach ableiten*, distreiñ ur wazh-dour, cheñch tu d'ur wazh-red, treiñ ur wazh-dour diwar he red ; 2. riboulat ; *Wasser ableiten*, riboulat dour ; 3. diarbenn ; *den Blitz ableiten*, diarbenn ar foeltr gant ul lonk-kurun (un harz-kurun), kas ar foeltr d'an douar gant harp un diskuruner ; 4. [yezh.] tennañ, deverañ ; *von einem Wort ableiten*, tennañ eus ur ger bennak, sevel diwar ur ger bennak ; *abgeleitetes Wort*, deverad g. ; 5. [preder.] dezastum, dezren [ag.v. : dezreet] ; *etwas von etwas ableiten*, dezastum udb diouzh (diwar, eus) udb all, dezren udb diouzh (diwar, eus) udb all ; 6. *sich von etwas ableiten lassen*, dont (diskenn, deverañ, dedarzhañ, dinaouiñ, bezañ, deredek) eus udb, deverañ diouzh udb, deredek diouzh udb, ober chadenn gant udb, dont diwar udb.

V.em : **sich ableiten** (hat sich abgeleitet) : deverañ eus, deverañ diouzh, dont eus, ober chadenn gant, dont diwar ; *sich (t-rt) von einem Wort ableiten*, deverañ eus ur ger bennak, dedarzhañ eus ur ger bennak ; *abgeleitete Sprache*, eilyezh b.

ableitend ag. : dezastumus, dezrenus.

Ableiter g. (-s,-) : [tekn.] dihenter g., dirouder g., gougammer g.

Ableitung b. (-,-en) : 1. diheñchadur g., distro b., distroenn b., diroudañ g., gougammañ g. ; 2. dilaoskadenn b., distaoliadur g. ; *radioaktive Ableitungen*, dilaoskadennoù skinoberiek lies. ; 3. [yezh.] deveradur g., deveradurezh g. ; 4. [yezh.] deveradenn b., dinaouadur g., deverad g., adpennger g., ger deveret g. ; 5. [preder.]

dezastum g., dezastumidigezh b., dezren g., dezrenadur g., dezastumadur g.

Ableitungskanal g. (-s,-kanäle) : kanol diroudañ b., kandour g.

Ableitungsrohr n. (-s,-e) : tuellenn diskarz b., tuellenn spurjañ b., tuellenn distaol b., tuellenn skarzhañ b., tuellenn diskas b.

Ableitungswort n. (-s,-wörter) : deveradenn b., dinaouadur g., deverad g., adpennger g., ger deveret g.

ablenkbar ag. : 1. fiñvus, heloc'h, gougammas ; 2. [dre skeud.] hag a c'haller aes distreiñ e evezh, a vez e spered o nijal evit an disterañ abeg, a vez alies o soñjal e lec'h all evit abeg pe abeg, a ziank alies diwar e labour evit an disterañ abeg, a vez alies er c'houmoul.

ablenken V.k.e. (hat abgelenkt) : 1. diheñchañ, diroudiñ, diroudennañ, distreiñ ; *von der Fährte ablenken*, diheñchañ eus an tres, lakaat da goll an tres ; [kilhoù] *die Kugel ablenken*, diborzhiañ ar voul ; 2. [fizik] dassignañ ; *Strahlen ablenken*, amskogañ skinoù ; 3. [dre skeud.] distreiñ ; *den Verdacht von sich ablenken*, distreiñ an diskred diwar an-unan, disteuler an diskred diwar e chouk ; *vom Thema ablenken*, treiñ diwar ar gaoz, treiñ diwar ar gont, treiñ diwar e dorchenn, distreiñ ar gaoz, treiñ ar gaoz, treiñ kaoz, cheñch kaoz, cheñch neudenn en e nadoz, cheñch tiretenn, cheñch park, lakaat (tennañ) ar gaoz war ur c'hraf all, mont diwar e graf, treiñ yod da grampouezh, treiñ krampouezh da yod, kas ar saout da beuriñ en ur park all, cheñch park d'ar saout, cheñch tu d'e grampouezhenn, mont pell diouzh e gazez, pellaat diouzh e gazez, mont pell diouzh ar gêr da wriat, distreiñ diwar e gaoz ; *jemanden von seinen Sorgen ablenken*, distreiñ spered u.b. eus e drubuilhoù, dihenchañ spered u.b. eus e drubuilhoù ; *jemanden von seiner Arbeit ablenken*, distreiñ u.b. eus (diwar, diouzh) e labour ; *sich von der Arbeit ablenken lassen*, treiñ diwar e labour, diankañ diwar e labour ; *er lässt sich nicht von der Arbeit ablenken*, hemañ a vez gant e labour, ne vez ket gant traoù all ; 4. *jemanden ablenken*, distreiñ evezh u.b.

Ablenker g. (-s,-) : [tekn.] dihenter g., dirouder g., gougammer g.

Ablenkung b. (-,-en) : 1. distroadur g. ; *jemandem Ablenkung von seinen Sorgen verschaffen*, distreiñ spered u.b. eus (diwar, diouzh) e drubuilhoù ; 2. [dre skeud.] diduell b., diduadenn b. ; *sich (t-d-b) Ablenkung schaffen*, diduellañ (diduelliñ) e amzer, kas e amzer gant traoù all evit disoñjal e drubuilhoù, freskaat e benn, aveliñ e benn ; *er braucht Ablenkung*, ezhomm bras en deus da freskaat e benn, ezhomm bras en deus da aveliñ e benn.

Ablenkungsmanöver n. (-s,-) : [lu] tun brezel evit distreiñ evezh an enebourien g., gaouargad g.

Ablenkungswinkel g. (-s,-) : korn dehentadur g., korn gougammañ g.

Ablesefehler g. (-s,-) : fazi lenn g.

Ablesegerät n. (-s,-e) : lenner g.

ablesen V.k.e. (liest ab / las ab / hat abgelesen) : 1. lenn ; 2. dastum ; *Beeren ablesen*, dastum hugennoù, hugenna ; *Raupen ablesen*, diviskoulañ ; 3. [dre skeud.] *den Zähler ablesen*, sellet ouzh ar c'honter, merkañ sifroù ar c'honter ; 4. *einen Wunsch an jemandes Augen ablesen*, merzout ur c'hoant bennak o parañ e daoulagad u.b., lenn ur c'hoant bennak diwar selloù u.b., anavezout

ur c'hoant bennak war u.b. ; *jemandem jeden Wunsch von den Augen ablesen*, ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober flourig d'u.b.

V.gw. (liest ab / las ab / hat abgelesen) : 1. sellet ouzh ar c'honter, merkañ sifroù ar c'honter ; 2. lenn.

ableuchten V.k.e. (hat abgeleuchtet) : 1. sklêrijennañ ; *den Himmel ableuchten*, furchal an oabl gant luc'hvannerioù ; 2. [mengleuz., treflamm] *die Luft in einer Grube ableuchten*, gwiriañ ar bec'h metan en aer.

ableugnen V.k.e. (hat abgeleugnet) : dianzav, dianzavout, dislavaret, nac'h, nac'hañ, dinac'h, dizanavezout, dianavezout, dianaout, disteurel ; *ein Verbrechen ableugnen*, nac'h un torfed ; *das leugne ich ja gar nicht ab*, ne lavaran ket ar c'hontrol.

Ableugnung b. (-,-en) : nac'h g., dinac'h g., dinac'hadur g., nac'hadur g., dislavar g., gwad g.

ablichten V.k.e. (hat abgelichtet) : luc'hskeudenniñ, luc'heilañ.

Ablichtung b. (-,-en) : luc'hskeudenn b., luc'heilenn b., luc'heilañ g., luc'heilañ g.

abliefern V.k.e. (hat abgeliefert) : degas, pourchas, pourveziñ, darbariñ, dereiñ.

Ablieferung b. (-,-en) : kasadur g., degasadenn b., degas g.

Ablieferungsschein g. (-s,-e) : lizher-diskarg g., diskarg g., skrid-degemer g., kuitañs b., paper-diskarg g.

Ablieferungstermin g. (-s,-e) : termen evit dereiñ ar varc'hadourezh g.

abliegen V.gw. : 1. (lag ab / hat abgelegen) : bezañ digenvez, bezañ distro, bezañ kollet, bezañ dianket ; *das Dorf liegt weit ab*, distro eo ar gêriadenn, ur gêriadenn zigenvez eo ; 2. (lag ab, ist abgelegen) : mont en e c'hourvez, gourvez.

ablisten V.k.e. (hat abgelistet) : 1. kaout dre finesa, kaout dre widre, kaout dre fil, kaout dre ijin, trufañ, sigotañ ; 2. P. *jemandem etwas ablisten*, skrapat udb digant u.b., skrapañ udb digant u.b., divorañ udb digant u.b., kemer udb a-gildom, flapañ udb a-gildom, rañvat udb digant u.b., ripañ udb digant u.b., sigotañ udb, tuniñ udb digant u.b., c'hwibañ udb digant u.b., c'hwiblaerezh udb digant u.b., sammañ udb digant u.b., ober skrap war udb, pokañ udb, trufañ udb diwar u.b. ; 3. [dre skeud.] sigotañ, ludañ.

ablocken V.k.e. (hat abgelockt) : 1. *jemandem etwas ablocken*, tennañ udb digant u.b., trufañ udb diwar u.b. ; 2. *jemandem ein Lächeln ablocken*, lakaat ur mousc'hoarzh da barañ war diweuz u.b.

ablösbar ag. : 1. digenstrolladus, distrolladus, distrollus ; 2. [arc'hant.] a c'haller peurbaeañ, dastaladus, ardaladus, dasprenadus.

ablöschen V.k.e. (hat abgelöscht) : 1. [tan] lazhañ, mougañ, distanañ, didanañ, esteuziñ ; 2. sec'hañ gant paper-splu (gant paper-stoub) ; 3. [kegin.] dilindrenniñ, dilindriñ, P. riñsañ.

Ablöschen n. (-s) : [tan] mougadur g., mougerezh g., mougadenn b.

Ablöse b. (-,-n) : [Bro-Aostria] 1. [kenw.] adkemer an arrebeuri g., adkemeradur an arrebeuri g. ; 2. [arc'hant.] treuzkasadenn arc'hant b.

ablösen V.k.e. (hat abgelöst) : 1. distagañ, dispegañ, distekiñ, dieren, dizeren ; *Briefmarken ablösen*, distagañ

(dispegañ, dibegañ) timbroù ; *das Zahnfleisch ablösen*, dizoleiñ gwrizienn un dant, dizoleiñ gwrizioù an dent, disklosañ an dant.

2. *jemanden in der Arbeit ablösen*, eilañ ouzh u.b., derc'hel lec'h u.b., derc'hel plas u.b., kemer lec'h u.b., kemer plas u.b., ober e dro labour goude unan all, amsaviñ u.b. ; *ein Jahr löst das andere ab*, ar bloazioù a zeu an eil goude egile (Gregor), ar bloazioù a zeu an eil war-lerc'h egile ; [lu] *einen Posten ablösen*, cheñch gedour, cheñch (sevel) ar gward, sevel ar ged, mont d'e dro d'ober gward e lec'h unan all ; *eine Truppe ablösen*, kas soudarded da gemer plas ur bagad all, amsaviñ ur bagad soudarded.

3. *eine Hypothek ablösen*, nullañ un dle, peurbaeañ un dle, mougañ un dle, ardalañ un dle ; *eine Schuld ablösen*, ardalañ un dle, peurbaeañ un dle, en em zientleañ, diendleañ, mougañ un dle ; *eine Rente ablösen*, peurbaeañ ul leve, ardalañ ul leve.

V.em : **sich ablösen** (haben sich abgelöst) : 1. en em eilañ, en em bebeilañ, en em sevel an eil egile ; *sie lösten sich (t-rt) ab*, en em eilañ a raent, labourat a raent tro-ha-tro, labourat a raent a-bep-eil ; 2. mont kuit, distagañ, diskregiñ ; *der Boden des Fasses löst sich ab*, o tidalañ emañ ar varrikenn ; *die Briefmarke hat sich abgelöst*, diskrog (distag, dispeg) eo an timbr.

Ablösesumme b. (-,-n) : somm an dreuzkasadenn arc'hant b.

Ablösung b. (-,-en) : 1. cheñchamant g., savidigezh b. ; [lu] *Wachablösung*, cheñchamant ar gward g., savidigezh ar gward b., savidigezh ar ged b., amsav g.

2. distagadur g., dibegadur g., [mezeg.] distagidigezh b.

3. erlec'hiadur g., amsav g.

4. [arc'hant.] ardaladur g., diendleadur g., peurbaeamant g.

Ablösungsanleihe b. (-,-n) : amprest evit peurbaeañ un dle g., amprest ardalañ g.

Ablösungssumme b. (-,-n) : somm an dreuzkasadenn arc'hant b.

ablöten V.k.e. (hat abgelotet) : [merdead.] santeal, sontañ, gourhedañ.

ablötsen V.k.e. (hat abgelotst) : P. *jemandem Geld ablötsen*, truantal ouzh u.b., goro arc'hant digant u.b., diwadañ u.b., sunañ u.b., peilhat (kignat) u.b., diskantañ e yalc'h d'u.b., krignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., dispegañ gwenneien diouzh yalc'h u.b., displuñvañ (touzañ) u.b., debriñ u.b., trufañ arc'hant diwar u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b.

abluchsen V.k.e. (hat abgeluchst) : P. *jemandem Geld abluchsen*, truantal ouzh u.b., goro arc'hant digant u.b., diwadañ u.b., sunañ u.b., peilhat (kignat) u.b., diskantañ e yalc'h d'u.b., krignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., displuñvañ (touzañ) u.b., debriñ u.b., trufañ arc'hant diwar u.b., dispegañ gwenneien diouzh yalc'h u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b.

Abluft b. (-,-lüfte) : 1. [tekn.] aer diskarzh g./b., aer saotret g./b. ; 2. [nukl.] aer skarzhet g./b., aer distaolet g./b.

ABM b. (-,-s) [berradur evit **Arbeitsbeschaffungsmaßnahme**] diarbenn skoazell evit

krouiñ postoù labour g., darbaroù skoazell evit krouiñ postoù labour lies.

abmachen V.k.e. (hat abgemacht) : 1. tennañ, distagañ, lemel, dispegañ ; *das Firmenschild über der Tür abmachen*, tennañ ar skritell (ar barr-ti) a-ziwar an nor ; *die Tapete von der Wand abmachen*, dispegañ ar paper diouzh ar voger.

2. renkañ, kompezañ, plaenaat, erruout mat, skoulmañ un emglev, tonkañ ; *eine Sache gütlich abmachen*, erruout mat, renkañ un afer dre gaer, renkañ un afer hep arguz (Gregor) ; *abgemacht* ! tonk aze ! ro din da zorn ma vo tonket ! a-du ! asant on ! graet eo ar gra ! graet eo ar stal ! tonket eo ar marc'had ! tonkit em dorn ! taolit ho torn em hini ! ho torn em hini ! dao ! dao dezhi ! dao va den ! darc'haou aze ! graet eo an abadenn ! gwerzhet eo ar moc'h bihan ! ; *einen Streit abmachen*, plaenaat an trouz savet etre tud 'zo, renkañ un diemglev, reizhañ ur rendael, kompezañ ur rendael, kompezañ un disrann, heñvelaat ar mennozhioù.

Abmachung b. (-, -en) : 1. reizhadur g., emglev g., kenemglev g., emglevadenn b., stal b., gra g., tonkadenn b., marc'had dre gendiviz g. ; *nach Abmachung, laut Abmachung*, diwar ziviz, diwar gendiviz, hervez ar c'hendiviz, diouzh ar c'hendiviz ; 2. diferadenn b., diviz g. ; *Vertragsabmachungen*, diferadennoù ar gevrat lies., divizoù ar gevrat lies.

abmagern V.k.e. (hat abgemagert) : treutaat, lakaat da dreutaat, sinac'hañ, kinviañ.

V.gw. (ist abgemagert) : kastizañ, treutaat, treudiñ, koazhañ, kurzañ, moanaat, askornekaat, teuziñ, sinac'hañ, digigañ, mont treut, koll, mont e dor en e gein, gwerzhañ kig da gaout bara, tristaat, [loened] mizeriñ.

Abmagerung b. (-, -en) : treutadur g., treutaat g., kastizadur g., kastizañ g., moanaat g.

Abmagerungskur b. (-, -en) : kur treutaat b., kur moanaat b., kur yuniñ b.

abmähen V.k.e. (hat abgemäht) : falc'hat, troc'hañ, spazhañ ; *das Gras abmähen*, troc'hañ ar geot, falc'hat ar geot, spazhañ geot ; *mit einem Sichelhieb abgemähtes Schnittgut*, stropad g.

abmahnen V.k.e. (hat abgemahnt) : gouzaviñ, ober ur wech div wech [gant u.b.], dec'hervel [u.b.] d'an urzh.

Abmahnung b. (-, -en) : gouzav g., gouzavadenn b., dec'halv d'an urzh g.

abmalen V.k.e. (hat abgemalt) : 1. eillivañ ; 2. livañ, taolenniñ, taolennañ, deskrivañ, dezrevell.

Abmarsch g. (-es, -märsche) : [lu] disparti g., loc'hañ g.

abmarschbereit ag. : prest da loc'hañ, prest da ziloc'hañ, d'arv da vont kuit, e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da loc'hañ, pare da vont en hent.

abmarschieren V.gw. (marschierte ab / ist abmarschiert) : mont en hent, en em lakaat en hent, mont kuit, diloc'hañ, loc'hañ.

abmartern V.k.e. (hat abgemartert) : boureviañ, jahinañ, doaniañ, enkreziñ, heskinañ, merzheriañ.

V.em. : **sich abmartern** (hat sich (t-rt) abgemartert) : en em ambreniñ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drebouliñ, en em drechalañ, en em chalañ, en em lakaat e poan, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkreiz en an-unan, sevel enkreiz gant an-

unan, mont e benn e gin, mont diaes e benn, en em ziaezañ, ober e ziaezamant, diarbenn nec'h, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, en em chaokat, kemer merfeti, kemer glac'har, ober gwad fall, chaokat e ivinoù, debriñ sonjoù, ober tachoù, ober bil, ober biloù, bezañ lakaat e wad da dreiñ e gwelien.

abmatten V.k.e. (hat abgemattet) : 1. mac'homiñ, skuizhañ, faezhañ, diviañ, asikañ, drastañ, fatikañ, flakañ, helc'hiñ, lazeriañ, tanailhañ, breviñ ; 2. [tekn.] dilufrañ, moukaat, diflourañ ; 3. P. *eine Runde abmatten*, ober ur morgouskig, ober ur gouskadennig, ober ur mored berr, ober ur vorenn verr, ober ur jar.

abmehren V.gw. (hat abgemehrt) : [Bro-Suis] votiñ dre sav dorn.

Abmeldeformular n. (-s, -e) : [melestr.] 1. [tud] furmskrid diannezañ g. ; 2. [karr-tan] furmskrid evit disklêriañ ne vez ket implijet ken ur c'harbed bennak g., furmskrid divarilhañ g.

abmelden V.k.e. (hat abgemeldet) : 1. kemenn disparti u.b., reiñ da c'houzout ne vo ket mui implijet udb, divarilhañ ; 2. [dre skeud.] P. *bei mir ist er abgemeldet* ! hennezh n'em bo ket ezhomm mui da skubañ va zi war e lerc'h ! torret eo ar votez etrezomp ! n'em eus afer ebet mui outañ ! ned eo ken un estren evidon bremañ ! echu eo tout etrezomp !

V.em. : **sich abmelden** (hat sich (t-rt) abgemeldet) : *sich bei der Polizei abmelden*, kemenn d'an archerien emeur o vont kuit (o treiñ annez).

Abmeldung b. (-, -en) : 1. [pellgomz, skinwel, skingomz] torr-lizher g. ; 2. disklêriadur an diannezadur g. ; 3. [karr-tan] disklêriadur ne vez ket implijet ken ur c'harbed bennak g., divarilhañ g. ; 4. P. sellit ouzh Abmeldeformular.

abmergeln V.k.e. (hat abgemergelt) : skuizhañ, faezhañ, breviñ, lazeriañ, findaoniñ, gwallgas ; *ein abgemergeltes Pferd*, ur marc'h treut-gagn g., ur marc'h diflaket g., ur sprec'henn b., ur marc'h treut-eskern (treut-ki, sec'h-karn, kartzhet) g., ur gagn b.

abmessen V.k.e. (misst ab / maß ab / hat abgemessen) : 1. mentañ, muzuliañ, metrañ, gwalennata, rahouennañ, ober muzul, ober muzulioù, kemer muzul, kemer mentoù udb ; *eine Entfernung abmessen*, muzuliañ un hed bennak, mentañ un hed bennak ; 2. [dre skeud.] *seine Worte abmessen*, pouezañ e gomzoù, teuler evezh war e gomzoù, pouezañ mat pep ger a-raok komz, komz dibab, sellet pizh ouzh e gomzoù, bezañ sevenet-pervezh e gomzoù, ober gant komzoù mistr.

Abmessung b. (-, -en) : 1. ment b., mentlizh g., mentlizhad g. ; *die Abmessungen eintragen*, mentlizhañ ; *Plan mit eingetragenen Abmessungen*, steuñv mentlizhet g. ; 2. metradur g., metrañ g., muzuliadur g., mentadur g., bindedadur g., pouez g. ; 3. [dre skeud.] poellegezh b., kompezded spered b.

abmildern V.k.e. (hat abgemildert) : c'hwekaat, dousaat, skañvaat, distanañ, disteraat.

abmontieren V.k.e. (montierte ab / hat abmontiert) : divontañ, distrollañ, dibezhiañ, dispenn, diazoañ, dizober.

abmontiert ag. : divontet, distrollet dibezhiet, dispennet, diaozet, divarc'het.

Abmontierung b. (-, -en) : distrolladur g., divontañ g., distrollañ g., dibezhiañ g., dispenn g., dizober g.

abmühen V.em. : **sich abmühen** (hat sich (t-rt) abgemüht) : diswinkal, strivata, poaniañ, trevelliñ, ober bec'h, bec'hiañ, dispac'hañ, kabalat, merat, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ ; *sich abmühen, etwas zu tun*, strivata d'ober udb, trevelliñ d'ober udb, difretañ d'ober udb, diskrapañ d'ober udb, kiañ ouzh udb, poaniañ ouzh udb., poaniañ gant udb, lakaat poan d'ober udb, lakaat e boan d'ober udb, daoubenniñ war ul labour, reiñ bec'h d'ober udb, ober bec'h oc'h ober udb, kemer bec'h oc'h ober udb, lakaat bec'h evit ober udb, bec'hiañ d'ober udb, en em boursuiñ d'ober udb, merat e gorf evit dont a-benn eus udb, [plac'h] aveliñ he lostenn evit dont a-benn eus udb.

abmurksen V.k.e. (hat abgemurkst) : *jemanden abmurksen*, reiñ e stal (e gont) d'u.b., ober e stal (e lod) d'u.b., reiñ e stal ouzh u.b., ober e varv d'u.b., lazhañ u.b., baotañ u.b., diskar u.b., tortañ u.b.

abmusteren V.k.e. (hat abgemustert) : 1. [lu] disoudardañ, dienrollañ ; 2. [merdead.] dirollañ, lemel diwar roll an dud a vor ; *abgemusterter Seemann*, martolod diroll g., martolod roet e sac'h dezhañ g., martolod taolet er-maez eus ar verdeadurezh g., martolod dic'hopret g., martolod dirollet g., martolod lakaet war e dorchenn vihan g. V.gw. (hat abgemustert) : [merdead.] reiñ e zilez eus ar verdeadurezh, lakaat lemel e anv diwar roll an dud a vor.

Abmusterung b. (-, -en) : 1. [lu] dienrolladur g., disoudardañ g. ; 2. [merdead.] dirolladur g.

abnabeln V.k.e. (hat abgenabelt) : [mezeg.] *jemanden abnabeln*, troc'hañ gor e vegel d'u.b., troc'hañ e gordennig-vegell d'u.b.

V.em. : **sich abnabeln** (hat sich (t-rt) abgenabelt) : *sie hat sich von ihrer Mutter abgenabelt*, en em yenet eo ouzh he mamm, dispeg eo bremañ diouzh he mamm, yenaet eo ouzh he mamm, yenet eo ouzh he mamm, deuet eo da vezañ yen ouzh he mamm, en em zistaget eo diouzh he mamm.

abnagen V.k.e. (hat abgenagt) : krignat.

abnähen V.k.e. (hat abgenäht) : 1. strishaat, strizhañ, krizañ ; 2. berridañ ha gwariat.

Abnäher g. (-s, -) : pleg reizhañ g., kriz g.

Abnahme b. (-, -n) : 1. prenidigezh b., pren g., prenadur g.

2. lamidigezh b., lamadur g., lamerezh g., dilamerezh g., savadenn b., diskrog g. ; [relij] *Abnahme Christi vom Kreuz*, disammidigezh ar groaz b., diskenn ar C'hrist eus ar groaz (Gregor) g. ; [mezeg.] *Abnahme eines Beines*, troc'hadenn ur c'har b., troc'hadur ur c'har g., dic'haradur g., ambidatur ur c'har ; [gwir] *Abnahme der Siegel*, lamidigezh ar sielloù b.

3. bihanidigezh b., digresk g., rabat g., koazh g., koazhadur g. ; *Gewichtabnahme*, treutadur g., treutaat g., kastizadur g., kastizañ g. ; *Abnahme der Kräfte*, diheiliadur yec'hed g., gwastadur g., diskar g., disteradur g.

4. [kenw.] degemeridigezh b., gwerzh b. ; *Abnahme der Ware*, a) gwerzhidigezh b. ; b) degemeridigezh ar varc'hadourezh b.

5. [stered.] diskar g., distroenn b.

Abnahmebeamte(r) g. ag.k. g. : gwazour degemerour g., degemerour g.

Abnahmebedingungen lies. : roll ar c'hargoù g., roll an diferadurioù g.

Abnahmeprüfung b. (-, -en) : [tekn.] kontroll degemerusted g., gwiriadur degemerusted g.

Abnahmeschein g. (-s, -e) : kemenn degemer g., lizher-diskarg g., skrid-diskarg g.

abnehmbar ag. : distagadus, lem-laka, distrolladus, distrollus.

abnehmen V.k.e. (nimmt ab / nahm ab / hat abgenommen) : 1. diskregiñ, diskourrañ, diskrougañ, digrougañ, digrapañ, tennañ, lemel, diharpañ, remuiañ ; *ein Bild abnehmen*, diskregiñ un daolenn ; *den Deckel abnehmen*, tennañ ar golo, dibradañ ar goulc'her, sevel ar golo, dizoleiñ ur pod (ur gastelodenn) ; *den Hörer abnehmen*, diskourrañ selaouer ar pellgomzer, diskregiñ ; *den Sattel abnehmen*, dizibrañ ur marc'h ; *das Zaumzeug abnehmen*, divridañ ur marc'h, dibenvestrañ ur marc'h, digabestrañ ur marc'h ; *einen Gehängten vom Galgen abnehmen*, digrougañ u.b. ; *jemandem die Fesseln abnehmen*, distagañ u.b., dichadennañ u.b., digordennañ u.b., dishualañ u.b., diliammañ u.b., dieren u.b., dieren ar u.b., dizeren u.b. ; [mezeg.] *einen Arm abnehmen*, ambidañ ur vrec'h, troc'hañ ur vrec'h, divrec'hañ ; *Blut abnehmen*, kemer ur santilhon gwad, sevel gwad ; *den Verband abnehmen*, tennañ al lienenn diwar ur gouli, tennañ al lienad diwar ur gouli, diliennañ ur gouli, divandennañ ur gouli ; [dre skeud.] *die Maske abnehmen*, divasklañ, sevel ar maskl, dizoleiñ piv eur e gwirionez, en em reiñ da anaout (Gregor) ; [tekn.] *den Besatz von einem Kleide abnehmen*, diwarnisañ ur vrozh (Gregor) ; *vor jemandem den Hut abnehmen*, diwiskañ e dog evit saludiñ u.b., ober un diskrag d'u.b., diwiskañ e dog d'u.b., diwiskañ e dog dirak u.b., lemel e dog dirak u.b., tennañ e dog d'u.b., reiñ un diwisk-tog d'u.b.

2. degemer ; *Eid abnehmen*, degemer al le, kemer le u.b. ; *der Richter nahm ihm den Eid ab*, ar barner a lakeas anezhañ da douiñ war e le, ar barner a gemeras e le ; *eine Truppenparade abnehmen*, ober moustr, ober gwel (Gregor), ober gweladeg, ober moustr, ober gwelou ; *Ware abnehmen*, degemer marc'hadourezh ; *eine Wohnung abnehmen*, ensellet stad ur ranndi.

V.gw. : digreskiñ, bihanaat, berraat, koazhañ, mont e koazh, treutaat, treudiñ, kastizañ, koll, koll e guilhaer, kurzañ, gwashaat, tristaat, askornekaat, digigañ, diguilhañ, negezañ, diminuiñ, teuziñ, skarsaat, mont bihan, disteraat, izelaat, nebeutaat, mont en diminu, mont war ziminu, mont war rabat, divrazañ ; *die Anzahl der Schüler hat abgenommen*, nebeutaet eo ar vugale er skol, diskennet eo niver ar skolidi, digresket (gouzizet, izelaet, disteraet, bihanaet, berraet, koazhet) eo niver ar skolidi, en diminu eo aet niver ar skolidi, war ziminu eo aet niver ar skolidi, war zigresk emañ niver ar skolidi, diskar a zo war niver ar skolidi, war rabat eo aet niver ar skolidi, nebeutaet eo niver ar skolidi ; *in einem Monat hat sie sechs Pfund abgenommen*, c'hwec'h lur he deus kollet honnezh en ur ober ur mizvezh ; *er hat abgenommen*, aet ez eus un dro diwarnañ ; *er hat aber viel abgenommen*, aet eo gwall skañv, deuet eo da vezañ netra, gwerzhet en deus kig da gaout bara, gwashaet kalz eo, kastizet eo en un doare meurbet spontus ; *es beunruhigte sie, zu sehen, wie ihre Tochter weiter*

abnahm, ankeniet e oant o welet o merc'h o kastizañ (o koazhañ) evel ma rae, ankeniet e oant o welet o merc'h o vont treutoc'h-treutañ, ankeniet e oant o welet o merc'h o vont treutoc'h pe dreut ; *das abgesetzte Kalb nimmt ab*, al leue nevez dizonet a ra e goazh, mizeriñ a ra al leue nevez dizonet ; *grünes Holz nimmt beim Trocknen ab*, kurzañ a ra ar c'hoad dre ma teu da sec'hañ ; *abnehmende Reihenfolge*, urzh war zigresk g. ; *in abnehmender Reihenfolge*, dre urzh war zigresk ; *im Abnehmen*, en diminu, war ziminu ; *das Wasser nimmt ab*, dichalañ a ra an dour, n'eus ket kement a zour ken, digreskiñ a ra an dour, diskenn a ra live an dour, koazhañ a ra an dour ; *abnehmender Mond*, diskar-loar g., diskar al loar g., digresk-loar g., nevez bihan g. ; *der Mond nimmt ab*, digreskiñ a ra al loar, diskar a ra al loar, emañ al loar war he diskar, emañ al loar war an diskar ; *bei abnehmendem Mond*, war an diskar, war an digresk, war ar c'hozh ; *seine Sehkraft nimmt ab*, fallaat a ra e zaoulagad, dont a ra e zaoulagad da vezañ fall, erru eo teñval e zaoulagad, erru eo teñval e lagad, diskediñ a ra e zaoulagad, fallaat a ra e vrennigennoù, fallaat a ra e ziv vrennigenn ; *der Schmerz nimmt ab*, distanañ (terriñ, sioulaat, esmoliñ, koazhañ) a ra ar boan, terriñ a ra war ar boan ; *die Tage nehmen ab*, dont a ra an deiz da vezañ berroc'h, emañ an deiz o tивerrañ, mont a ra an deiz war ziverraat, berraet eo an deiz, berraat a ra an deiz, war verraat ez a an deizioù.

Abnehmen n. (-s) : 1. prenidgezh b., pren g., prenadur g. ; 2. lamidgezh b., lamadur g., lamerezh g., dilamerezh g. ; 3. digresk g., koazh g., koazhadur g. ; 4. [kenw] degemeridgezh b. ; 5. [stered.] diskar g., distroenn b. ; *Abnehmen des Mondes*, diskar al loar g., diskar-loar g., digresk-loar g., nevez bihan g.

Abnehmer g. (-s,-) : prener g., degemerer g., kemerer g. ; *einen Abnehmer finden*, a) kavout e berc'henn ; *die Kuh hat einen Abnehmer gefunden*, kavet he deus ar vuoc'h he ferc'henn ; b) kavout sav ; *er hat einen Abnehmer für seine Kuh gefunden*, kavet en deus sav d'e vuoc'h.

Abnehmerland n. (-es,-länder) : bro brener b., bro degemerer b.

Abneigung b. (-,-en) : diegi b., lure g., kerteri b., baleg g., reked g./b., prederi b., divlazamant g., diaezamant g., erez b., euzh g., hiris g., rukun g., doñjer g., heg g., onglenn b., glazentez b., digarantez g./b., digengarantez b., kaz g., droukc'has b. [gegen, ouzh], regred g., hegaz g. ; *Abneigung vor (gegen) Alkohol*, baleg ouzh alkool, erez (hiris, rukun, doñjer, heg) ouzh an alkool, diegi d'an alkool ; *Abneigung gegen jemanden bekommen*, kemer heg ouzh u.b., glazañ ouzh u.b., kemer kaz ouzh u.b., kemer hegaz ouzh u.b. ; *eine tiefe Abneigung gegen jemanden hegen*, magañ un tamm mat a gaz en an-unañ e-keñver u.b.

abnorm ag. : amreizh, ezreol, direizh, direol, direoliek ; [mezeg.] *abnormes Lebewesen*, euzheg g.

abnormal ag. : [Bro-Aostria, Bro-Suis] amreizh, ezreol, direizh, direol, direoliek.

Abnormität b. (-,-en) : 1. amreishter g., amreishted b., amreizhded b., direizhded b., ezreolder g. ; 2. [mezeg.] euzhegezh b.

abnötigen V.k.e. (hat abgenötigt) : tennañ dre heg ; *jemandem ein Geständnis abnötigen*, rediañ u.b. da anzavout, goro u.b., sachañ (tennañ) un anzav dre heg digant u.b., P. rediañ u.b. da ziskargañ e c'hor.

abnutzen / abnützen V.k.e. (hat abgenutzt / hat abgenützt) : uzañ, teuc'hiñ, lakaat uz e, teuziñ.

V.em : **sich abnutzen / sich abnützen** (hat sich (t-rt) abgenutzt / hat sich (t-rt) abgenützt) : teuc'hiñ, uzañ, mont da fall, mont dre uz, mont gant an uz, findaoniñ.

anv-gwan verb : **abgenutzt / abgenützt** aet, aet betek an neudenn, dirapar, poazh, uzet betek an neudenn, teuc'h betek an neudenn, rouedennet, rouedenn ; *diese Betttücher sind abgenutzt*, poazh eo al liñselioù-mañ, aet eo al liñselioù-mañ, uz eo al liñselioù-mañ, al liñselioù-mañ o deus graet o reuz, rouedenn eo al liñselioù-mañ ; *dein Reifen ist abgenutzt*, da rod a zo lufr, da rod a zo erru lufr.

Abnutzung b. (-,-en) / **Abnützung** b. (-,-en) : implij g., uz g., uzadur g. ; *Abnutzung einer Münze*, uzadur ur pezh moneiz g.

Abnutzungsanzeiger g. (-s,-) / **Abnützungsanzeiger** g. (-s,-) : [tekn.] meneger an uzadur g.

Abnutzungskrieg g. (-s,-e) : brezel uzañ g. ; *den Feind in einen zermürbenden Abnutzungskrieg verwickeln*, ober brezel d'an enebourien war api.

Abo n. (-s,-s) : [berradur evit **Abonnement**] koumanant g./b.

Abolition b. (-) : freuzerezh g., freuzidigezh b., diskaridigezh b., torridigezh b., defoulañs b., dismantradur g., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarz g., skarzhadur g., skarzherezh g., skubadur g.

Abolitionismus g. (-) : defoulerezh g. ; 1. enepsklaverezh g., enepsklavelouriezh b. ; 2. luskad a-enep al louvigezh g. ; 3. luskad a-enep ar c'hastiz-lazh (ar boan a varv) g. ; 4. luskad a-enep bep bac'hidigezh hag a-enep ar gwir kastizel g.

Abolitionist g. (-en,-en) : 1. defouler g. ; 2. enepsklavour g.

Abonnement n. (-s,-s) : koumanant g./b. ; *mein Abonnement geht zu Ende*, va bloaz kazetenn a zo war an echu, erru pare eo va bloaz kazetenn ; *ein Jahresabonnement*, ur bloaz kazetenn g., ur goumanant vloaz b., ur c'houmanant bloaz g. ; *sein Abonnement kündigen*, *sein Abonnement aufgeben*, digoumanantiñ, digoumanantiñ diouzh ur gazetenn bennak, terriñ e goumanant ; *ein Abonnement erneuern*, *sein Abonnement verlängern*, adkoumanantiñ, neveziñ e goumanant d'ur gelaouenn.

Abonnementfernsehen n. (-s) : skinwel da baeañ g.

Abonnementsverlängerung b. (-,-en) : adkoumanant g.

Abonnent g. (-en,-en) : koumananter g. ; *die Anzahl der Abonnenten ist sprunghaft angestiegen*, niver ar goumananterien en deus graet ul lamm, kresket kalz eo pare ar goumananterien.

abonnieren V.k.e. (hat abonniert) : 1. koumanantiñ da ; *eine Zeitschrift abonnieren*, koumanantiñ d'ur gelaouenn ; *auf eine Zeitschrift abonniert sein*, *eine Zeitschrift abonniert haben*, bezañ koumanantet d'ur gelaouenn ; *eine Zeitschrift erneut abonnieren*, adkoumanantiñ d'ur gelaouenn, neveziñ e goumanant d'ur gelaouenn ; 2.

jemanden bei einer Zeitung abonnieren, koumanantiñ u.b. d'ur gelaouenn.

abordnen V.k.e. (hat abgeordnet) : dileuriañ, dileuriñ, leuriñ, kannadañ, kas, daveiñ ; *er wurde von der Regierung als Sonderbeauftragter ins Ausland abgeordnet*, dileuriet e oa bet da gannad d'ur vro estren (da vaez bro) gant ar gournamant.

Abordnung b. (-, -en) : 1. dileuriadur g., leuriadur g., kannadur g., kannaderezh g., kannadouriezh b., kefridiezh b. ; 2. dileuridi lies., strollad kannaded g. ; *eine Abordnung zu jemandem entsenden*, kas kannaded davet u.b., leuriñ kannaded davet u.b.

Aborigine¹ g. (-s, -s) : orinad g., henvroad g., gwirvroad g., kentvroad g.

Aborigine² b. (-, -s) : orinadez b., henvroadez b., gwirvroadez b., kentvroadez b.

Abort¹ g. (-s, -e) : priveziou lies., kambr-aes b., retredou lies., korn klet g., korn distro g., stao b., P. kominiti b.

Abort² g. (-s, -e) / **Abortus** g. (-) : [mezeg.] diforc'herezh g., koll g., kollad g., kolladenn b., koll-bugale g., disparti g., diskenn-bugale g. ; *einen Abort haben*, ober ur c'hollad, ober ur golladenn, kaout un disparti, koll he frouezh, koll he bugel, ober gwall vloavezh, diforc'hiñ diwar vugale, koll he bloavezh.

Aboulie b. (-) : anyoul b., diyoul b., divennerezh g., diyoulegezh b.

abpacken V.k.e. (hat abgepackt) : arbarañ, pakata ; *abgepacktes Brot*, bara ensac'het g. ; *nicht abgepackt*, a-drak, hep pakadurezh, evel-evel, P. vel-vel.

abpassen V.k.e. (hat abgepasst) : gortoz, gedal ; *eine günstige Gelegenheit abpassen*, gortoz ar c'hrog da vezañ krog, gortoz ken na vo krog ar c'hrog, gedal un dro vat d'en em ginnig, gedal un taol kaer d'en em ginnig, gortoz apoue vat.

abpausen V.k.e. (hat abgepaust) : treuztresañ, treuzeilañ.

abpellen V.k.e. (hat abgepellt) : peliat, dibluskañ, raskañ.

abperlen V.gw. (ist abgeperlt) : perlezenniñ, perlezennañ, pizennañ, pizenniñ, pizañ, paterenniñ, perzañ.

abpfeifen V.k.e. (pfiiff ab / hat abgepfiiffen) : reiñ un taol sutell ; *die Halbzeit abpfeifen*, sutal an ehan-kreiz ; *den Zug abpfeifen*, reiñ aotre d'an tren da vont kuit gant un taol c'hwitell.

V.gw. (pfiiff ab / hat abgepfiiffen) : 1. reiñ an taol sutell dibenn ; 2. sutal an ehan-kreiz ; 3. sutal ur fazi.

Abpfiiff g. (-s, -e) : taol sutell dibenn g.

abpflücken V.k.e. (hat abgepflückt) : kutuilh, dastum.

abpicken V.k.e. (hat abgepickt) : pigosat ; *einzelne Trauben abpicken*, dibab ar rezin greunenn-ha-greunenn.

abplacken V.em : **sich abplacken** (hat sich (t-rt) abgeplackt) : P. strivata, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, poaniañ, daoubenniñ.

abplagen V.em : **sich abplagen** (hat sich (t-rt) abgeplagt) : *sich abplagen, etwas zu tun*, strivata da ober udb, kiañ ouzh udb, poaniañ ouzh udb., poaniañ gant udb, daoubenniñ war ul labour.

abplatten V.k.e. (hat abgeplattet) : pladañ, flakaat, plaenaat, plaenañ.

Abplattung b. (-, -en) : liveadur g., kompezañ g., kompezidigezh b., plaenaat g., plaenadur g., flakadur g.

Abprall g. (-s, -e) : dazlamm g., adlamm g., dilamm g., astaol g., adtaol g.

abprallen V.gw. (ist abgeprallt) : 1. dazlammat, adlammat, dasteurel, dilammat ; *die Kugel ist an der Mauer abgeprallt*, dastaolet en doa ar voled ouzh ar voger ; 2. [dre skeud.] *alles prallt an ihr ab*, hounnezh ne ra forzh a netra, forzh zo dezhi petra a c'hoarvez, ur plac'h a foeltr forzh an hini eo, ne ra foutre kaer eus ar bed en-dro dezhi, ne beg netra outi.

Abpraller g. (-s, -) : [lu] dazlamm g., adlamm g., astaol g., adtaol g.

abpressen V.k.e. (hat abgepresst) : 1. *jemandem etwas abpressen*, tennañ udb dre heg digant u.b., skrapat udb digant u.b., skrapañ udb digant u.b., divorañ udb digant u.b., kemer udb a-gildorn, flipañ udb a-gildorn, rañvat udb digant u.b., ripañ udb digant u.b., sigotañ udb, tuniñ udb, c'hwibañ udb digant u.b., c'hwiblaerezh udb digant u.b., sammañ udb, ober skrap war udb, pokañ udb, truflañ udb diwar u.b. ; 5. [mezeg.] *eine Schlagader abpressen*, amwaskañ un dalmerenn.

abprotzen V.k.e. (hat abgeprotzt) : [lu] *ein Geschütz abprotzen*, lemel kilhoroù ur c'hanol, lemel redelloù ur c'hanol, lakaat ur c'hanol en e reizh evit tennañ.

abpumpen V.k.e. (hat abgepumpt) : tennañ dour [eus udb] gant ur vangounell, tennañ dour [eus udb] gant ur riboul.

abputzen V.k.e. (hat abgeputzt) : 1. torchañ, naetaat, kempenn, dilastezañ, dilouzañ, difankañ, distlabezañ, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, propaat, purañ, puraat, difallañ, digousi, digousiañ, disaotrañ, distronkiñ, divastrouilhiñ, frotañ, raskañ ; *die Füße abputzen*, difankañ e dreid, torchañ e dreid ; *ein Kind abputzen*, torchañ ur bugel ; *den Dreck abputzen*, naetaat, kempenn, dilastezañ, dilouzañ, difankañ, distlabezañ, dideilañ ; 2. [tisav.] *ein Gebäude abputzen*, induañ a-nevez un ti ; 3. [dre skeud.] P. *jemanden abputzen*, kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., kanañ e roched d'u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., kanañ e gouez d'u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., skandalat u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., gourdrouz u.b., lardañ e billig d'u.b., reiñ e stal d'u.b., lavaret e begement d'u.b.

V.em : **sich abputzen sich (t-d-b) die Hände abputzen**, torchañ e zaouarn.

abquälen V.k.e. (hat abgequält) : boureviañ, jahinañ, doaniañ, enkreziñ, heskinañ, merzheriañ.

V.em : **sich abquälen** (hat sich (t-rt) abgequält) : en em ambreniñ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drebouliñ, en em drechalañ, en em chalañ, en em lakaat e poan, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkreiz en an-unan, sevel enkreiz gant an-unan, mont e benn e gin, mont diaes e benn, en em ziaezañ, ober e ziaezamant, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, en em chaokat, kemer merfeti, kemer glac'har, ober gwad fall, chaokat e ivinoù, debriñ sonjoù,

ober tachoù, ober bil, ober biloù, bezañ e wad o treiñ da welien, en em zaoubenniñ, daoubenniñ, en em reveulziañ.

abqualifizieren V.k.e. (qualifizierte ab / hat abqualifiziert) : divrudañ, gwallvrudañ, reiñ gwallvrud da, dichekal, binimañ.

abrackern V.em : **sich abrackern** (hat sich (t-rt) abgerackert) : *er rackert sich ab*, er galeoù emañ, krugañ a ra ouzh al labour, lakaat a ra kas war e gorf, terriñ a ra e gein, foeltrañ a ra e revr, direzon eo ouzh al labour, labezañ a ra e gorf gant al labour, hennezh a zo kriz ouzh e gorf, friket eo gant al labour, labourat a ra evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), forsiñ a ra, en em darzhañ a ra gant al labour, kefridi a zo warnañ ken ma puf, war ar charre emañ, lopañ a ra, loeniñ a ra, loeniñ a ra e gorf, lorgnañ a ra, kiañ a ra ouzh al labour, kiañ a ra, kiañ a ra outi, kiañ a ra e gorf, c'hwezhañ a ra e-barzh, poaniañ a ra ken gwazh hag an diaoul kamm, hennezh a zo ki war e labour, hennezh a blant e-barzh, hennezh a vez atav o ruilhal hag o verat e gorf, labourat a ra evel ur c'hi, reiñ a ra poan ha n'eo ket ober goap, reiñ a ra poan ha n'eo ket ober an neuz eo, reiñ a ra bec'h d'ar c'hanab, ennañ ez eus ur gounnar labourat, daoudortañ a ra war an tach, astenn emañ gant e labour, c'hwistañ a ra, bouc'halañ a ra, ne vouzh ket ouzh al labour ; *sich als Algen- und Muschelsammler an der Küste abrackern*, c'hwistañ an aod.

Abraham g. : Abraham g.

abrahmen V.k.e. (hat abgerahmt) : *die Milch abrahmen*, dziennañ al laezh, digoaveniñ al laezh, diennañ al laezh, kignat al laezh, diaozañ al laezh ; *abgerahmte Milch*, laezh digoavenet g., laezh digoaven g., laezh diennet g., laezh kignet g., laezh treut g., laezh n'eo ket druz g.

Abrakadabra n. (-s) : abrakadabra g., kaozioù diskonterien lies., orogell b., orezonoù lies., strobinoù lies., sorserezhoù lies., breoù g., komzoù hep penn na lost lies.

abrasieren V.k.e. (rasierte ab / hat abrasiert) : **1** lemel, troc'hañ, aotenniñ, razhañ, falc'hat ; **2**. diframmañ, diskar rez an douar / lakaat rez ar sol (Gregor), diskar a-bennfont, peurziskar, rezañ, dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, gwastañ, glac'hariñ, drastañ, disac'hañ, dic'hastañ, freuzañ, razhañ.

V.em : **sich abrasieren** (rasierte sich ab / hat sich abrasiert) : *sich (t-d-b) den Bart abrasieren*, lemel e varv, troc'hañ e varv, aotenniñ e varv, razhañ e varv, falc'hat e varv.

Abrasion b. (-) : [tekn.] raskennerezh g., reñvievezh g.

Abrasionsfähigkeit b. (-, -en) : [tekn.] dalc'hañ ouzh ar raskennerezh b., harz ouzh ar raskennerezh g., dalc'hañ ouzh ar reñvievezh b., harz ouzh ar reñvievezh g.

abraten V.k.e. (rät ab / riet ab / hat abgeraten) : dialiañ, dizaliañ, diguzuliañ, dibennadiñ, reiñ an dizali ; *ich habe ihn davon abgeraten, das zu tun*, dialiet (dizaliet, diguzuliet) em eus bet anezhañ d'ober an dra-se, roet em boa dezhañ an dizali d'ober an dra-se, dibennadet (distroet) em boa anezhañ a ober an dra-se.

Abraum g. (-s, -räume) : atredoù lies., dismantrou lies., drailhoù lies.

Abraumbagger g. (-s, -) : kleuzer g., kevierez b.

Abraumbetrieb g. (-s, -e) : [mengleuz.] korvoerezh dre ziatrediñ g.

abräumen V.k.e. (hat abgeräumt) : renkañ, diatrediñ, distaliañ, disterniañ, disternañ, sevel, diwiskañ, dieubiñ, distlabezañ, diac'hubiñ, dijabliñ, divec'hiañ, distrollañ, distrobañ, distrobellañ, diwarnisañ, distankañ, divorañ, kempenn ; *den Tisch abräumen*, distaliañ (disterniañ, disternañ, sevel, diwiskañ, dieubiñ, distrollañ, distlabezañ, diac'hubiñ, distalagenniñ, distaliata, dijabliñ, diservijout, diservijañ) an daol, divec'hiañ an daol, distaliañ ar staliou, distaliañ diouzh an daol, distaoliañ, diservijout, diservijañ, distaliañ ; *den Mittagstisch abräumen*, distaliañ diouzh merenn.

Abraumhalde b. (-, -n) : terril g., menez atredoù g.

Abraumsalz n. (-es, -e) : [kimiezh] holen potas g., hal potas g.

Abräumung b. (-, -en) : diatrediñ g., diatredadur g.

abrauschen V.gw. (ist abgerauscht) : P. pakañ e rabotoù, sammañ e revr, diskampañ, disvantañ kuit, jilgammañ, mont el lev, mont er gas, en em denañ, treiñ e gilhorou, sachañ e gilhorou gant an-unan, kas e gilhorou, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, rankout he c'hribat, gounit a veg botez, c'hoari a veg troad, gallout kaout hed e c'har, gallout kaout hed e votez, skubañ ar ouinell, mont d'e dreid, harpañ ar vanell, sachañ e garavelloù gant an-unan, mont da redek ar c'had.

abreagieren V.k.e. (reagierte ab / hat abreagiert) : dilasañ, diskargañ, pellezvannañ, divoustrañ ; *seinen Frust an jemandem abreagieren*, diskargañ e galonad kounnar war u.b., diskargañ (terriñ) e gounnar war u.b., delammat a-enep u.b., treiñ e imor fall war u.b., bezañ direizhet war u.b., ober sodadennoù war u.b., terriñ e gaouad war u.b.

V.em : **sich abreagieren** (hat sich (t-rt) abreagiert) : ober un dilas spered, leuskel da vont, diskargañ e spered, disammañ e spered, diderriñ e spered, aveliñ e benn, breddiskargañ, en em zivoustrañ.

Abreaktion b. (-, -en) : breddiskarg g., pellezvannañ g., divoustrañ g.

abrechnen V.k.e. (hat abgerechnet) : **1**. diskontañ, dilemel ; *die Kosten abrechnen*, diskontañ ar mizoù, tennañ kuit ar frejoù ; **2**. mentelañ, kempouezañ, reizhañ ; *ein Konto abrechnen*, mentelañ ur gont, kempouezañ ur gont.

V.gw. (hat abgerechnet) : **1**. enkefiañ ; **2**. ober ar gont, reizhañ ar c'hontoù ; **3**. [dre skeud.] talvezout, paeañ, daskor, daskoriñ ; *mit jemandem abrechnen*, ober e gont (e jeu) d'u.b., ober e stal d'u.b., talarat gant u.b., reiñ e gement all d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e gont d'u.b., ober e lod d'u.b., tortañ u.b.

Abrechnung b. (-, -en) : **1**. diskont b. ; *gegenseitige Abrechnung*, kempouezadur g. ; *nach (unter) Abrechnung von*, goude bezañ lamet udb ; *nach Abrechnung aller Unkosten*, goude bezañ lamet an holl vizoù.

2. kont b.

3. fakturenn der ar munud b.

4. [dre skeud.] daskor g., digoll g., distro-gwall g., heñvelboan b., freuz fregañ g., dial g.

Abrechnungsbank b. (-, -en) : bank kempouezañ g.

Abrechnungsstelle b. (-, -en) : ofis kempouezañ g., amaezhva kompouezañ g.

Abrechnungstermin g. (-s, -e) : deiz ma vez (ma vo) reizhet ar c'hontoù g.

Abrede b. (-, -n) : 1. emglev g. ; *sie trafen eine Abrede*, emglev a rejont.

2. *etwas in Abrede stellen*, arguziñ ouzh udb, kavout abeg en udb, arzaelañ udb, kavout si en udb, kavout da abegiñ diwar-benn udb, kavout tro da abegiñ, kas brav war-lerc'h udb, kavout anv en udb, gouzout anv en udb, pismigañ udb, klask abeg en udb, kemer abeg en udb, kavout anv en udb, gouzout anv en udb, skeiñ bazhadoù a-zivout udb., begonata udb, nageniñ a-zivout udb, stagañ drezenn ouzh udb, kavout da lavaret en (war) udb, dianzav udb, dianzavout udb, dislavaret udb, nac'h udb, nac'hañ udb, dinac'h udb, dizanavezout udb, dianavezout udb, dianaout udb ; *jemandes Aussage in Abrede stellen*, reiñ un dislavar d'u.b., dispenn komzoù u.b., distreiñ ur gaoz, treiñ an traoù a-reakin ; *das stelle ich ja gar nicht in Abrede*, ne lavaran ket ar c'hontrol.

abreden V.k.e. (hat abgeredet) : dinac'h, nac'h, nac'hañ ; *er redet das ab*, dinac'h a ra kement-se.

V.k.d. (hat abgeredet) : dialiañ, dizaliañ, diguzuliañ ; *sie redete mir davon ab*, dizaliet he doa ac'hanon d'ober an dra-se, diguzuliet he doa ac'hanon d'en ober (Gregor).

V.em : **sich abreden** (hat sich (t-rt) abgeredet) : mont skuizh o kaozeal, koll glaour e c'henoù, disec'hañ e skevent.

abregen V.em : **sich abregen** (hat sich (t-rt) abgeregt) : P. terriñ d'an-unan, terriñ war an-unan, sioulaat, habaskaat, distanañ d'an-unan, ameniñ, afliñ d'an-unan, didaeriñ, digounnariñ ; *regen Sie sich ab !* goustavit !

abreiben V.k.e. (rieb ab / hat abgerieben) : 1. frotañ, torchañ, taravat, rimiañ ; *ein Pferd abreiben*, torchañ ur marc'h ; *mit Bimsstein abreiben*, frotañ gant ur maen-spoù, frotañ gant un tamm maen-poeñs ; 2. malañ, braeañ, toueziañ, meskañ, kemmeskañ, fuilhañ, kejiñ ; *Farben abreiben*, malañ liv, braeañ danvez liv ; 3. *die Zitronenschalen abreiben*, raklañ (raskañ, rac'hañ, razhañ) suravaloù.

Abreibung b. (-, -en) : 1. rimierezh g., tarav g., taravadur g., frotterezh g., frotadenn b. ; 2. [liviou] braerezh g. ; 3. [dre skeud.] P. bazhadoù lies., saead vazhadoù b., frotadenn b., lordadenn b., fustadenn b., keuneudennadoù lies., roustad g., kempenn g./b., dres g., frot g., prad g., pred g., predad g., lardadenn b., lardenn b., lip g., flum g., flumad g., lord g., lordad g., pulloc'h g., rapenn b., trepan g., pradadenn b., toufad g., fraead g., fraeadenn b. ; 4. [dre skeud.] P. teñsadenn b., kroz g., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b., trouz g., soroc'h g.

abreichern V.k.e. (hat abgereichert) : [fizik] arheskiñ ; *abgereichertes Uran*, uraniom arhesket g.

Abreise b. (-, -n) : dilec'h g., loc'hañ g., disparti g., diblas g. ; *die Abreise nach Italien*, al loc'hañ war-zu Italia g.

abreisefertig ag. : prest da loc'hañ, prest da zilloc'hañ, darev da vont kuit, e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da loc'hañ, pare da vont en hent ; *wir machen uns abreisefertig*, emamp oc'h en em glask evit mont kuit, emamp oc'h en em glask da vont en hent, emamp oc'h

aveiñ mont kuit, emamp o fardañ mont kuit, emamp oc'h en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vont kuit, stag omp gant darbaroù hor beaj, ober a reomp hor pak da vont en hent.

abreisen V.gw. (ist abgereist) : mont kuit, loc'hañ, dilloc'hañ, kimiadiñ ; *abreisen nach*, loc'hañ war-zu, loc'hañ etrezek, loc'hañ etramek, mont kuit trema, mont kuit da-geñver ; *ich reise morgen ab*, warc'hoazh eo an deiz din da vont kuit diouzhoc'h, kimiadiñ a rin warc'hoazh diouzhoc'h.

Abreisende(r) ag.k. g./b. : loc'her g., loc'herez b.

Abreißblock g. (-s, -blöcke) : 1. bloc'h-notennoù g., bloc'h-notañ g., strobac-notennañ g. ; 2. karned gant seulennoù g.

abreißen V.k.e. (riss ab / hat abgerissen) : 1. parfoeltrañ, dismantrañ, freuzañ, difregañ, fregañ, difoeltrañ, diskar, pilat, disac'hañ, dic'hastañ, bannañ d'an traoñ, gwintañ d'an traoñ, kas d'an traoñ, teuler d'an traoñ, kalavriñ, distrujañ, dispenn, fontañ ; *ein Haus abreißen*, dismantrañ (freuzañ, difregañ, disac'hañ, dic'hastañ, diskar, distrujañ, pilat) un ti, bannañ un ti d'an traoñ, gwintañ un ti ; *dieses Haus muss noch abgerissen werden*, an ti-se a zo da vezañ distrujet, dont a raio an ti-se en traoñ ; *eine Festung abreißen*, dismantrañ ur c'hreñvlec'h, diskar kreoù ha mogerioù ur c'hreñvlec'h, divuriañ ur c'hreñvlec'h (Gregor) ; 2. *einen Zweig abreißen*, dichontrañ ur skourr, diskolpañ ur brank, diskalfañ ur brank ; 3. regiñ ; *ein Blatt abreißen*, a) distagañ ur follenn eus ul levr ; b) distagañ un delienn eus he garenn ; 4. *jemandem die Maske abreißen*, sevel maskl u.b., divasklañ u.b. ; 5. *dem Baum die Krone abreißen*, diskribellañ ur wezenn ; 6. *der Hund würde jedem, der zu nahe an ihm vorbeikommt, die Wade abreißen*, an hini a dremenfe re dost e yafe kof e c'har gant ar c'hi.

V.gw. (riss ab / hat abgerissen) : 1. terriñ, fregiñ, kreviñ, regiñ, c'hwitañ dindan ar bec'h, difloskiñ, rannañ, broustañ ; 2. ehanañ trumm, chom mik a-sav ; *die Musik reißt ab*, trumm ec'h ehan ar sonerezh, ar sonerezh a chom mik a-sav ; *das Gespräch reißt ab*, ar gaoz a ya da hesk, an diviz a ya d'an hesk, emañ ar gaoz o vougañ (o vigañ), mouget eo ar gaoz, miget eo ar gaoz, en digeflusk emañ an diviz, troc'het eo ar gaoz.

Anv-gwan verb **abgerissen** *abgerissene Kleider*, truilhoù str., pilhoù str., dilhad aet da bilhoù lies., dilhad aet e pilhoù lies., dilhadoù roget ha diroget lies.

Abreißkalender g. (-s, -) : deiziadur [gant ur strobac follennoù hag a vez distaget unan anezho bemdez] g.

abreiten V.k.e. : 1. (ritt ab / hat abgeritten) : difindaoniñ ; *ein Pferd abreiten*, kas ur marc'h betek penn e nerzh, difindaoniñ ur marc'h ; 2. (ritt ab, ist/hat abgeritten) : [lu] *die Front abreiten*, ober moustr (gwel, gwelou) war varc'h (Gregor), ober gweladeg war varc'h.

V.gw. : (ritt ab / ist abgeritten) : mont kuit war varc'h.

abrennen V.gw. (rannte ab, ist abgerannt) : mont kuit d'ar red, redek kuit.

abrichten V.k.e. (hat abgerichtet) : 1. pleustriñ, dresañ, reizhañ, embreger, doñvaat, dic'houezañ, doujañ, sevel diouzh e zorn, deskiñ ; *einen Hund abrichten*, pleustriñ ur c'hi, dresañ ur c'hi, doujañ ur c'hi, reizhañ ur c'hi ; *zur Jagd abrichten*, deskiñ da chaseal ; 2. [tekn] disgwarañ,

disgwariañ, diwarañ, digammañ, diweañ, eeunañ, plaenaat ; *ein Brett abrichten*, disgwarañ (disgwariañ, diwarañ, digammañ, diweañ) ur plankenn.

Abrichten n. (-s) : embregerezh g., pleustridigezh b., pleustradur g.

Abrichter g. (-s,-) : pleustrer g., dreser g., reizher g.

Abrichtobelmaschine b. (-,-n) : [tekn.] disgwarez b., plaenaerez b.

Abrichtung b. (-,-en) : pleustrezezh g., pleustradur g., dres g., dresañ g., embregerezh g.

abriegeln V.k.e. (hat abgeriegelt) : 1. prenañ, krouilhañ, morailhañ, sparlañ, klaviañ, kikedañ, barrennañ ; *eine Tür abriegeln*, prenañ (sparlañ, morailhañ, krouilhañ, klaviañ, barrennañ) un nor ; 2. stankañ, gronnañ, bardellañ, kelc'hiañ ; *eine Straße abriegeln*, stankañ (gronnañ, bardellañ) ur straed.

Abriegelung b. (-,-en) : 1. [polis, lu] bardell b., fardell b., stankell bolis b., bloc'had g., gronnadur g., kelc'hiadur g. ; 2. [tredan] diskoublerezh g., digouplerezh g., digoubladur g., digoublañ g., disparañ g.

abringen V.k.e. (rang ab / hat abgerungen) : skrapañ dre stourm, kaout diwar stourm.

V.em : **sich abringen** (rang sich ab / hat sich abgerungen) : gwaskañ warnañ e-unan evit ober udb ; *sich (t-d-b) ein Lächeln abringen*, gwaskañ warnañ e-unan evit mousc'hoarzhin.

Abriß g. (-es,-e) : 1. diskaradur g., diskaridigezh b., freuzerezh g., freuzidigezh b. ; 2. damdresadenn b., berrdaolenn b. ; 3. diverradur g., diverrañ g., berradur g., krennadur g., berrskrid g., divraz g.

abrollen V.k.e. (hat abgerollt) : 1. dibunañ, divoullañ, dirollañ, kaladuriañ ; *Papier abrollen*, dibunañ ur roll paper ; *ein Seil abrollen*, dibunañ ur gordenn ; 2. chalbotat, charreat, treuzdougen ; *Güter abrollen*, chalbotat marc'hadoerezh.

V.gw. (ist abgerollt) : 1. dirollañ, dibunañ ; 2. tremen, mont hebiou ; *die Zeit rollt ab*, tremen a ra an amzer, dont a ra an amzer, mont a ra an amzer hebiou ; 3. [karr] diloc'hañ, mont kuit.

Abrollen n. (-s) : dibun g., dibunad g., dibunadur g., dirolladur g.

abrücken V.k.e. (hat abgerückt) : pellaat, distokañ, tennañ ; *den Tisch vom Fenster abrücken*, pellaat (distokañ) an daol diouzh ar prenestr.

V.gw. (ist abgerückt) : 1. mont en hent, en em lakaat en hent, mont kuit, diloc'hañ, loc'hañ ; *die Truppe rückt ab*, emañ ar soudarded o vont kuit ; 2. *von jemandem abrücken*, pellaat diouzh u.b., mont digant u.b., treiñ diwar u.b., en em zistrollañ diouzh u.b., kazañ u.b., en em zistagañ diouzh u.b. ; 3. *von etwas abrücken*, diskregiñ diouzh udb, tremen hep udb, dilezel udb, lavaret kenavo d'udb, ober e zilez eus udb, en em zistagañ diouzh udb, pellaat diouzh udb., distagañ e galon diouzh udb, disteurel udb, en em gazañ ouzh udb, treiñ kein da (ouzh) udb, dont da yenaat ouzh udb, en em yenañ ouzh udb.

Abruf g. (-s,-e) : 1. terridigezh b., digargadur g., dizorniadur g. ; *Abruf eines Ministers*, terridigezh ur maodiem eus e garg b., digargadur ur maodiem g. ; 2. [arc'hant] gourc'hemenn g., kerz b. ; *Kauf auf Abruf*, prenadur hervez an ezhommoù g. ; *auf Abruf bereit stehen*, bezañ e gourc'hemenn u.b., bezañ e kerz u.b.,

bezañ en ardremez u.b. ; 3. [stlenn.] galv g., galvadenn b.

abrufbar ag. : [stlenn.] a c'haller gervel, a c'haller sellet outañ.

abrufbereit ag. : 1. prest da emellout diouzhtu, davev da vont dezhi, e-tailh da emellout diouzhtu, a-du da emellout diouzhtu, e tres da emellout diouzhtu, e tu da emellout diouzhtu, war an tu da emellout diouzhtu, e tro da emellout diouzhtu, pare da vont en hent.

2. [arc'hant] *abrufbereite Gelder*, arc'hant a c'haller tennañ diouzhtu, arc'hant dibres g., arc'hant diouzhtu g., arc'hant dizolo g., arc'hant a-benn g.

3. [marc'hadoerezh] a c'haller kerc'hat, a c'haller prenañ diouzhtu.

abrufen V.k.e. (rief ab / hat abgerufen) : 1. kemenn ; *den Zug abrufen*, kemenn disparti (*pe* donedigezh) an tren ; 2. [arc'hant] tennañ ; *Geld abrufen*, tennañ arc'hant ; 3. [stlenn.] gervel ; *Daten abrufen*, gervel stlennoù ; 4. [marc'hadoerezh] kerc'hat ; 5. dec'hervel.

abrühren V.k.e. (hat abgerührt) : [kegin.] basañ, trapañ.

abrunden V.k.e. (hat abgerundet) : 1. rontaat, krennañ, krennaat, enboullaat, krommañ ; 2. [dre heñvel.] krennañ, rontaat ; *einen Betrag abrunden*, krennañ ur sammad, rontaat ur sammad d'an unanenn ; 3. peurechuiñ ; 4. lufrañ, levnañ ; 5. [tekn.] kantourniñ, heskennat a-dro.

V.em : **sich abrunden** (hat sich (t-rt) abgerundet) : rontaat, krennaat, enboullaat.

Abrundung b. (-,-en) : 1. rontaat g., rontadur g. ; 2. krennañ g., krennadur g. ; 3. peurechuamant g., peurechuadur g.

abrupfen V.k.e. (hat abgerupft) : 1. kutuilh, dastum ; 2. tennañ, displantañ.

abrupt ag. : krak, krenn, trumm.

Adv. : a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, en un taol-kont, en un taol berr, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, soudenn, a-daol-dak, a-sav-daol, prim, a-daol-herr, a-daol-krenn, a-daol-krak, a-benn-krak, a-daol-tarz, en un taol trumm, en un taol krak, dre un taol trumm, gant un taol trumm, a-benn-krak, hep rakkemenn, krak, krenn, trumm, brusk, pik, feuls ; *abrupt abbrechen*, tevel mik, troc'hañ berr ; *er musste diese schlechte Gewohnheit abrupt ablegen*, dizonet-krak e voe diouzh e dech fall ; *an dem Tag, wo seine Frau starb, brach sein ganzes Glück abrupt zusammen*, e eürusted a voe troc'het feuls deiz marv e wreg.

abrüsten V.k.e. (hat abgerüstet) : dizarmañ ; *ein Land abrüsten*, dizarmañ ur vro ; [merdead.] *ein Schiff abrüsten*, dibaramantiñ ul lestr, dibaramantiñ ur vag, dibaramantiñ ur vatimant ; *das Schiff wurde abgerüstet*, chom a reas ar vag e kostez an aod.

Abrüstung b. (-,-en) : dizarmañ g., dizarmerezh g., dizarmadur g., dizarmadeg b.

Abrüstungsbeauftragte(r) ag.k. g./b. : kuzulier dileuriet evit an dizarmañ g., kuzulier dileuriet ouzh an dizarmañ g.

Abutschen n. (-s) : rikladenn b., rampadenn b.

abutschen V.gw. (ist abgerutscht) : 1. rampañ, ruzañ, ruzikal, risklañ, riklañ, linkañ, lampraat ; 2. tec'hel, divalañ, diruzañ ; *unter meinen Füßen rutschte der Sand ab*, tec'hel a rae an traezh a-zindan va zreid, divalañ a

rae an traezh a-zindan va zreid ; *die Leiter ist von der Mauer abgerutscht*, tec'het eo ar skeul diouzh ar voger.

Abruzzen lies. : *die Abruzzen*, Abruz b.

ABS n. (-) : [berradur evit **Antiblockiersystem**] reizhiad ABS b., disklomer g.

absacken V.gw. (ist abgesackt) : 1. [nijerezh] koll uhelder ; *das Flugzeug sackt ab*, koll a ra ar c'harr-nij uhelder gant ur stroñs ; 2. [douar.] ober e goazh, koazhañ, gwantañ, gouzizañ, dont da bukañ, flakañ, flodiñ ; *der Boden sackt ab*, dont a ra an dachenn da goazhañ, dont a ra an douar da bukañ ; 3. [merdead.] sankañ, gouelediñ, mont d'ar strad, mont d'ar goueled, mont d'an deun, ober peñse, peñseañ, soliñ, bezañ lonket gant ar mor, plantañ en dour ; *das Schiff sackt ab*, emañ al lestr o ouelediñ (o vont d'ar strad, o soliñ, o plantañ en dour).

Absacken n. (-s) : flakadur g., gwantañ g., gouzizadenn b., izelidigezh b., koazhadur g.

Absage b. (-, -n) : nac'h g., nac'hidigezh b., nac'hadenn b., dinac'h g., dinac'hadur g., nak g., refuz g., dislavar g., digouvi g., distokadenn b., distro lous b. ; *Absage einer Einladung*, nac'hadenn da asantiñ d'ur gouviadenn b., distaol ur gouviadenn g. ; *jemandem eine Absage erteilen*, nac'h e c'houlenn ouzh u.b., nac'h e c'houlenn d'u.b., refuziñ u.b., diarbenn goulenñ u.b. ; *er hat mir eine Absage erteilt*, refuzet e voen gantañ ; *eine Absage hinnehmen müssen, eine Absage einstecken müssen, eine Absage bekommen, eine Absage erhalten*, bezañ refuzet, kaout e refuz, tapout e sac'h, bezañ brallet, pakañ (tapout) un distokadenn, kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., kaout e zigouvi, bezañ kaset da vale (da driñchina, da fistoulat e lost e lec'h all), bezañ kaset d'en em glask e lec'h all, kaout ur c'habestr, kaout ur gabestrenn, bezañ pedet da vont da lec'h all da c'hwileta, kaout heiz, kaout e visac'h, tapout e visac'h, kaout herr.

Absagebrief g. (-es, -e) : lizher digareziñ g., lizher nac'hañ g.

absagen V.k.e. (hat abgesagt) : nac'h, nac'hañ, dinac'h, nakañ, refuziñ, dislavarout, diskemenn, disteurel ; *eine Einladung absagen*, nac'h ur gouviadenn, disteurel ur gouviadenn.

V.k.d. (t-d-b) (hat abgesagt) : dianzavout, dianzav, diskregiñ diouzh, tremen hep, dilezel, disteurel, ober e zilez eus, treiñ kein da, treiñ kein ouzh, en em zistagañ diouzh, pellaat diouzh, en em gazañ ouzh ; *dem Laster absagen*, gwellaat e vuhezgezh, distreiñ a-zevri (Gregor), dilezel e dechoù fall, lakaat onestiz en e vuhezgezh, argas an droug diouzh e vuhez, en em barfediñ.

V.gw. : diskemenn un emvod, dislavaret un emvod, nullañ un emgav.

absägen V.k.e. (hat abgesägt) : 1. heskennat ; 2. [tro-lavar] *er ist dabei, den Ast abzusägen, auf dem er sitzt*, emañ o kac'hat en e dok hag a-benn nebeut e vo ret dezhañ e lakaat war e benn ; *den Ast absägen, auf dem man sitzt*, en em antell e-unan, reiñ bazh d'e gannañ, tommañ dour d'e skaotañ, mont a-enep e vara, ober e valapa, bezañ enebour da vab e dad, lakaat e zorn en e zisheol, lakaat e zorn en e c'houlou, toullañ dindan an-unan, en em ziharpañ, ober goap ouzh e lazioù, ober

dezhañ e-unan ar gwashañ taol, gweañ e gordenn, nezañ e gordenn, distreiñ an dour diwar e brad, mont war e blankenn lardet, kas e garr el lagenn, noazhout ouzh an-unan, ober noaz (gaou) ouzh an-unan, freuzañ e stal, kas e blouz da ludu, kaoc'hañ e stal, kas ar stal d'an dour, foeltrañ e stal, en em lakaat war an teil, en em lakaat war ar sec'h, kas e stal da stalig hag e stalig da netra ; 3. [dre skeud.] P. *jemanden absägen*, distroadañ u.b., didroadañ u.b., riñsañ e dreid d'u.b., diarbenniñ u.b., skarzhañ u.b.

absahnen V.k.e. (hat abgesahnt) : 1. diziennañ, diennañ, kignat, digoaveniñ ; *die Milch absahnen*, diziennañ (kignat, digoaveniñ) al laezh ; 2. [dre skeud.] rastellat, rozellat.

V.gw. (hat abgesahnt) : rastellat arc'hant, rozellat arc'hant, tapout gant an-unan, tapout forzh gwenneien, ober e graf, ober god, ober godell, ober yalc'h, ober e ran, ober krazadenn, ober fortun, redek an dour d'e vilin, ober ur fortun, fortunañ, ober berzh, ober struj, ober mat, dastum arc'hant gant ar rozell, dastum kregin gant ar rozell, dastum arc'hant a-foziadoù, dastum arc'hant dre an nor ha dre ar prenestr, gounit arc'hant bras, bezañ kavet gant an-unan andon an arc'hant, ober e eost (e fagodenn), lardañ, lartaat, ober arc'hant war an oaled, bastañ mat pep tra evit an-unan.

Absahner g. (-s, -) : rasteller g., serrer g., arloup g., skrapet a zen g.

absatteln V.k.e. (hat abgesattelt) : dizibrañ, disterniñ.

Absatz g. (-es, -sätze) : 1. seul g./b. ; *sich die Absätze abtreten*, uzañ seuliou e votoù, lakaat uz e seuliou e votoù ; *mit einem Absatz versehen*, seuliañ ; *mit einem Absatz ausgestattet*, seuliek ; *Bleistiftabsätze*, *Pfennigabsätze*, seuliou uhel ha moan lies., seuliou pik lies. ; *beim Gehen auf die Schuhabsätze drücken*, kerzhel (bale) war blad e votoù.

2. rannbennad g., dilinennad g. ; *einen Absatz machen*, dilinennañ, kregiñ gant ul dilinennad nevez, kregiñ gant ur rannbennad nevez.

3. mellad g.

4. [skalieroù] pondalez g.

5. [kenw.] fred g., sav g., digor g., diskarg b., disamm g., gwerzh b. ; *guten Absatz finden*, bezañ hewerzh, bezañ aes kavout sav (fred, digor, diskarg) d'an-unan, mont er-maez, bezañ gwerzh vat d'an-unan, bezañ kas war an-unan, bezañ klask war an-unan, bezañ reked war an-unan ; *schlechter Absatz*, diwerzh b., fallwerzh b. ; *dieses Erzeugnis findet keinen Absatz*, ar c'henderc'had-se n'eus ket gwerzh dezhañ, an oberiad-se n'eus ket gwerzh dezhañ.

6. [kimiezh] gouelezenn b., tevion g., dilav g.

Absatzbereich g. (-es, -e) : 1. [kenw.] rann werzh b., rann genwerzhelañ b. ; 2. [botoù] rannbarzh ar seul b.

Absatzbeschlag g. (-s, -beschläge) / **Absatzseisen** n. (-s, -) : minell b. ; *Absatzseisen an Schuhen anbringen*, minellañ botoù.

absatzfähig ag. : hewerzh, a c'haller kenwerzhiñ, a c'haller kenwerzhelañ, a c'haller nevidañ, kenwerzheladus.

Absatzfähigkeit b. (-, -en) : kenwerzheladusted b., kenwerzhelezh b.

Absatzfohlen n. (-s,-) : ebeul-gourbloaz g., ebeul dizon g.

Absatzfeld n. (-es,-er) : gwerzhlec'h g.

absatzfördernd ag. : kenwerzhuz, gounidus evit ar c'henwerzh, ... herouezañ.

Absatzförderung b. (-,-en) : brudwerzh b., taol gwerzh g., taol brudañ g., arwerzh b., herouezadur g., herouezañ g.

Absatzgebiet n. (-es,-e) : gwerzhlec'h g.

Absatzgelegenheit b. (-,-en) : toull da werzhañ e varc'hadourezh g., tro da werzhañ e varc'hadourezh b.

Absatzgenossenschaft b. (-,-en) : koperativ g., kevelouri b.

Absatzgestein n. (-s,-e) : karregad ouelezennek b., roc'h atrede b., kendorbezenn b.

Absatzkrise b. (-,-n) : [kenw.] diwerzh b., fallwerzh b.

Absatzkurve b. (-,-n) : krommenn ar gwerzhioù b.

Absatzmarkt g. (-es,-märkte) : [kenw.] gwerzhlec'h g., nevid g. ; *einen Absatzmarkt erschließen*, kavout un nevid (fred, digor, sav, diskarg, disamm) nevez d'e varc'hadourezh, kavout toull da werzhañ e varc'hadourezh, kavout tro da werzhañ e varc'hadourezh ; *Absatzmärkte erweitern*, frankaat an nevid, ledanaat tachenn an nevid, kavout tachennoù nevez da gaout fred d'e varc'hadourezh.

Absatzmöglichkeit b. (-,-en) : gwerzh mar karer b.

Absatzschwierigkeiten lies. : [kenw.] diwerzh b., fallwerzh b., gwerzh diaes b.

Absatzstockung b. (-,-en) : [kenw.] diwerzh b., fallwerzh b.

Absatzstrategie b. (-,-n) : strategiezh evit ar gwerzhañ b.

absaufen V.gw. (säuft ab / soff ab / ist abgesoffen) : 1. mervel mouget gant an dour, beuziñ ; 2. [merdead.] sankañ, gouelediñ, mont d'ar strad, mont d'ar goueled, mont d'an deun, ober peñse, peñseañ, soliñ, bezañ lonket gant ar mor, plantañ en dour ; 3. bezañ kollet gant an dour-beuz, beuziñ ; *der Schacht säuft ab*, kollet eo ar vengleuz gant an dour, chagañ a ra (chaget eo, sac'hañ a ra) an dour er vengleuz ; 4. [kirri-tan] *den Motor absaufen lassen*, beuziñ ar c'heflusker.

absaugen V.k.e. (hat abgesaugt) : sunañ, naetaat gant ur sunerez.

Absaugen n. (-s) : sunerezh g.

Absauggerät g. (-s,-e) : sunerez b.

abschaben V.k.e. (hat abgeschabt) : 1. raskañ, rakañ, raklañ, peliat, rinkat, kignat, daladuriñ, grakañ, skrabañ, krifinat, rac'hañ, roskignat, razhañ ; *meine Mutter schabte das Brot richtig ab, um die Butter zu sparen*, va mamm a skrobe ar bara evit espern an amanenn ; 2. teuc'hiñ, uzañ, lakaat uz e ; *abgeschabte Hose*, bragoù tremen teuc'h g., bragoù teuc'het betek an neudenn g., bragoù dirapar g., bragoù tremen aet g.

V.gw. (ist abgeschabt) : teuc'hiñ, uzañ, mont da fall.

Abschaben n. (-s) : rask g., grakerezh g., razherezh g., skrab g.

Abschabsel n. (-s) : skrabadenn b., skrabadur g., raskadenn b., livadenn b., karzh str., karzhioù lies., karzhadenn b., karzhadur g., karzhien g., paradur g., skarzhadur g., frotadenn b. ; *auf meiner Schnitte Brot war nur ein Abschabsel Butter*, war va zamm bara ne oa

nemet ur skrabadenn (ur raskadenn, ul livadenn) amanenn.

abschaffen V.k.e. (hat abgeschafft) : 1. terriñ, freuzañ, dilemel, lemel, defoulañ, diskar, skarzhañ, gwintañ d'an traoñ, skubañ ; *dieses Gesetz soll abgeschafft werden*, keal a zo da derriñ (da nullañ, da freuzañ, da lemel, da zefoulañ) al lezenn-se ; 2. en em zizober diouzh.

Abschaffung b. (-,-en) : 1. freuzerezh g., freuzidigezh b., defoulañs b., diskaridigezh b., torridigezh b., torradur g., dismantradur g., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skubadur g. ; *Abschaffung der Todesstrafe*, freuzerezh ar c'hastiz-lazh g., diskaridigezh ar c'hastiz-lazh b., torridigezh ar c'hastiz-lazh b. ; *Abschaffung des Wehrdienstes*, dismantradur (skarzh, skubadur) an amzer soudard ret g./b. ; 2. dizober g., dieub g., distag g., disamm g., distlabez g.

abschälen V.k.e. (hat abgeschält) : digoc'hennañ, dibluskañ, kignat, diskroc'hennañ, peliat, raskañ, eskaoutiñ ; *einen Baum abschälen*, digoc'hennañ ur wezenn, dibluskañ ur wezenn, diruskañ ur wezenn, kignat ur wezenn ; *abgeschält*, dirusk, diblusk, digoc'henn, kignet ; *abgeschältes Holz*, koad kign, keuneud kign g. ; *Eichen zur Herstellung von Lohe abschälen*, peliat kouez, diframmañ rusk diouzh gwez-derv evit ober kivij, kignat derv da c'hounit kivij ; *abgeschälte Rinde zur Herstellung von Lohe*, peilh g., peliadur g.

V.em : **sich abschälen** (hat sich (t-rt) abgeschält) : peliat, mont kuit, diskantañ ; *seine Haut schält sich ab*, peliat a ra e groc'hen.

abschalten V.k.e. (hat abgeschaltet) : 1. troc'hañ, digevreañ ; *den Strom abschalten*, troc'hañ an tredan, troc'hañ ar red tredan, digevreañ an tredañ, disredañ ; 2. lazhañ, herzel ; *eine Maschine abschalten*, lazhañ un ardivink, herzel ur mekanik ; *das Radio abschalten*, lazhañ ar skingomzer ; 3. [tekn.] dizenkrogañ, diantellat, diskoublañ, digoublañ, disparañ.

V.gw. : [dre skeud.] 1. P. mont diant e spered, kaout un diantkadenn spered, plavañ e lec'h all, bezañ azezet war e spered ; *ich habe kurz abgeschaltet und konnte nicht mitdenken*, un diantkadennig am eus bet ha ne'm ket heuliet ho prederiadennoù ; 2. diskuizhañ e spered, distegnañ e spered (Gregor), distennañ e spered, ober ur ruilh.

V.em. : **sich abschalten** (hat sich (t-rt) abgeschaltet) : chom sac'het.

Abschaltreaktivität b. (-,-en) : [nukl.] reaktivelezh dilerc'h b., galloudezh a-zilerc'h b.

Abschaltung b. (-,-en) : 1. troc'h g., troc'hadenn b., troc'hadur g., troc'hañ g. ; 2. diskoublerezh g., digoubladur g., digoublañ.

abschätzen V.k.e. (hat abgeschätzt) : feuriañ, lakaat ur priz da, ober ur priz da, prizañ, priziañ, prizachañ, istim, gwalennañ, jaojañ, tebiñ, barn, dewerzhañ ; *ein Haus abschätzen*, dewerzhañ un ti, feuriañ un ti, lakaat (ober) ur priz d'un ti ; *ein Grundstück abschätzen*, dewerzhañ un dachenn, feuriañ un domani, lakaat (ober) ur priz d'un domani ; *nach Augenmaß abschätzen*, braskontañ, brasventañ, brasprizout, muchañ, feuriañ d'ar much, dewerzhañ a-wel dremm, prizañ a-wel dremm.

abschätzend ag. : souteüs, fuketer.

Abschätzer g. (-s,-) : istimour g., prizachour g., prizer g., feuraer g.

abschätzig ag. : dismegañsus, disprizañsus, faeüs, disprizus, rok, dichek, otus, dipitus ; *abschätzig über jemanden sprechen*, drouklavaret war u.b., droukprezeg u.b., droukprezeg eus u.b., gwrac'hellat diwar-benn u.b., gwrac'hiñ diwar-benn u.b., gwashaat u.b., ober fae war (eus) u.b., dantañ u.b., flipata u.b., droukkomz eus u.b., droukprezeg diwar-benn u.b., flemmañ u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., ober e votoù d'u.b., pilat u.b., lavaret droug eus u.b., lavaret droug diwar-benn u.b., kaketal u.b., displuñvañ e benn d'u.b., hiboudiñ.

Abschätzung b. (-,-en) : feuriañ g., feuriadur g., prizidigezh b., priziadur g., prizadur g., istimadur g., istim b., istimadenn b., prizach g., prizachadenn b., prizacherezh g. ; *eine Abschätzung vornehmen*, ober ur prizadur (ur brizachadenn), feuriañ, lakaat ur priz da, ober ur priz da.

abschauen V.k.e. (hat abgeschaut) : [Bro-Aostria] P. von jemandem *abschauen*, taneal u.b., marmouzañ u.b., drezvellañ u.b., tailhañ u.b., dambreziñ u.b.

Abschaum g. (-s) : 1. eon g., spoum g.

2. [dre skeud.] orintud lies., gouenn ar re fallakr b., lastez str., gagnoù lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., truilhenned lies., hailhoned lies., hailhonedeg lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., noueañs b., ravalidi lies., reilhaj g., strailhaj g., ragoustailh g., skubadur g., gisti lies., torfedourien en o had lies., tud foei lies., lignez b., tud didalvez lies. ; *der Abschaum des Volkes*, ar jaloded lies., ar jalodaj g., al livastred lies., al lagailhoù lies., al lorgnez str., an noueañs b., ar breinaj g., al lastez str., ar re n'o deus nag onestiz na magadurezh / ar gomun b. / ar bobl displeit b. (Gregor) ; *der Abschaum der Menschheit*, stlabez ar bed-holl g., mezh an dud b., ar ravalidi lies.

abschäumen V.k.e. (hat abgeschäumt) : [kegin.] dizeonenniñ, dizeoniñ, dieonennañ, dispoumañ.

abscheiden V.k.e. (schied ab / hat abgeschieden) : 1. didoueziañ, eztennañ, rannañ, dispartiañ, disrannañ, distagañ, digevreañ, digevredañ ; 2. dourenniñ, deverañ, diskargañ, borc'hañ.

V.gw. (schied ab, ist abgeschieden) : mervel, tennañ e huanad diwezhañ ; *er ist abgeschieden*, rentet en deus e vuhez (e galon, e ene), aet eo d'an tu all, aet eo da (d'an) Anaon, serret en deus e levr, paket eo e dan dezhañ, tremenet eo ; *die Abgeschiedenen*, ar re varv, an Anaon lies.

V.em : **sich abscheiden** (schied sich ab / hat sich (t-rt) abgeschieden) : 1. bezañ diskarget, bezañ borc'het, dourenniñ ; 2. en em zistagañ.

Abscheider g. (-s,-) : [tekn.] 1. dastumer g. ; 2. didouezerez b.

Abscheidung b. (-,-en) : [kimiezh] tevion g., gouelezenn b., koc'hion g.

abscheren V.k.e. (schor ab, hat abgeschoren) : touzañ.

Abscheu g. (-es) : baleg g., reked g./b., erez b., euzh g., hiris g., rukun g., doñjer g., heug g., divlazamant g., argarzhidigezh b., dic'houst g., hegaz g., onglenn b., regred g. ; *Abscheu vor jemandem (gegen jemanden) haben*, kaout euzh ouzh u.b., euzhiñ ouzh u.b., kaout

heug ouzh u.b., heugañ ouzh u.b., kaout onglenn ouzh u.b., kaout euzh rak u.b. (Gregor), argarzhñ u.b. (Gregor) ; *Abscheu davor haben, etwas zu tun*, kaout kerter d'ober udb, kaout rukun oc'h ober udb ; *Abscheu erregend*, euzhus, heugus, fallakr, argarzh, argarzhus, spouronus, braouac'hus, estonus, estlamm, estlammus, skrij, skrijus, hirisus, hakr, hudur ; *seinen Abscheu loswerden*, difastañ ; *von seinem Abscheu heilen*, difastañ ; *das flößt mir Abscheu ein, das erfüllt mich mit Abscheu*, hegaz am bez ouzh an dra-se, onglenn am bez ouzh an dra-se, ne c'hallan ket gwelet an dra-se hep hirisñ.

abscheuern V.k.e. (hat abgescheuert) : 1. purañ, spurañ ; 2. frotañ, torchañ, taravat, rimiañ, brikañ ; 3. teuc'hiñ, uzañ, lakaat uz e ; 4. rasklañ, kignat, krabisañ, krafignat, diskroc'henañ, skrabañ.

V.em : **sich abscheuern** (hat sich (t-rt) abgescheuert) : 1. teuc'hiñ, uzañ, mont da fall ; 2. kignat e groc'hen, krabisañ e groc'hen, krafignat e groc'hen, skrabañ e groc'hen.

abscheuerregend ag. / **abscheulich** ag. : euzhus, euzhus-diremed, diharak, heugus, fallakr, pugnes, argarzh, argarzhus, spouronus, braouac'h, braouac'hus, estonus, estlamm, estlammus, skrij, skrijus, orrupl, hirisus, didailh, hakr, hudur, gloann, hek, divlas, iskis, kriz, regredus, stramm, digernezh, divalav, hegaz, hegazus, ifam, kasaus, kazus ; *diese abscheuliche Todsünde*, an argarzh pec'hed marvel-se g. - ar pec'hed marvel ifam-se g. - ar pec'hed marvel-se, m'en argarzh g. ; *wie abscheulich !* gwashat ! ur mezh-e-envel eo an dra-se ! mezh eo !

Abscheulichkeit b. (-,-en) : euzh g., euzhenn b., euzhadenn b., euzhuster g., euzhusted b., divlasted b., divlaster g., grizisted b., griziester g., krizder g., krizded b., orrol b., hegasted b., argarzhidigezh b.

abschicken V.k.e. (hat abgeschickt) : kas kuit, postañ ; *eilig abschicken*, dibilhañ, daveiñ.

Abschiebehaft b. (-) : bac'hadenn da c'hortoz an argasadenn eus ar vro b., toullbac'hañ da c'hortoz an argasadenn diouzh ar vro g., azdalc'h da c'hortoz an argasadenn eus ar vro g.

Abschiebehaftgefängnis n. (-ses,-se) kreizenn azderc'hel melestradurel b.

abschieben V.k.e. (schob ab / hat abgeschoben) : 1. poulzañ, bountañ, pellaat, distokañ, tennañ, kas war-dreñv ; 2. teuler er-maez eus ar vro, skarzhañ eus ar vro, argas diouzh ar vro, bannañ eus ar vro, ermaeziañ ; *einen Ausländer abschieben*, teuler (skarzhañ, argas) un estrañjour er-maez eus ar vro, bannañ un estrañjour eus ar vro, ermaeziañ un estrañjour ; 3. [dre skeud.] *eine Schuld von sich abschieben*, lemel un tamall graet a-enep d'an-unan, en em zidamall, en em wennañ, en em ziskargañ ; 4. [dre skeud.] *etwas auf jemanden abschieben*, teurel an digarez war u.b., teurel war unan all, teurel ar bec'h (ar garez) war unan all, teurel an tamall d'unan all, lakaat ar bec'h war unan all, en em ziskargañ diwar-goust unan all, en em zisammañ war u.b., lakaat udb war gwall u.b. all.

V.gw. (schob ab / ist abgeschoben) : P. *er schob ab*, skampañ a reas kuit, diskampañ a reas, disvantañ kuit a reas, jilgammañ a reas, sachañ a reas e skasoù (e dreid,

e loaioù, e c'har, e groc'hen, e lêr, e revr) gantañ, hag hennezh da skarañ (da reiñ gaol dezhi).

Abschiebung b. (-, -en) : argasadenn eus ar vro b., argasadenn diouzh ar vro b., ermaeziadur g.

Abschied g. (-s, -e) : 1. kimiad g., kimiadoù lies., dilec'h g., diblas g., disparti g. ; *liebevoller Abschied*, kimiad a garantez g. ; *von seinen Eltern Abschied nehmen*, digouviañ e dud, kimiadiñ diouzh e dud, kimiadiñ digant e dud, dispartiañ diouzh e dud, lavaret kenavo d'e dud, lezel e dud, partial eus e dud ; *Abschied nehmen*, ober e gimiadoù, kemer e gimiad, ober e gimiad, kemer kimiad, kimiadiñ, kimiadañ, dispartiañ, en em zispartiañ, en em guitaat, lavaret kenavo ; *er nahm schweren Herzens von ihr Abschied*, hiraezh en doa ouzh he c'huitaat, kargañ a reas e galon ouzh he c'huitaat, keuz bras en doa o vont diganti, start e kavas he lezel ; *er ist dabei, Abschied zu nehmen*, war e gimiad emañ, war gimidiñ emañ ; *ein letztes Glas zum Abschied einschenken*, diskenn glac'harig da evañ, diskenn ul loaia diwezhañ a-raok dispartiañ b. ; *die Stunde des Abschieds hat geschlagen*, deuet eo eur an disparti, erruet eo an disparti, sonet eo evidomp kloc'h an digouvi, bremañ emaoamp o vont d'ho lezel ; 2. ehan da vat g., dilez g. ; *seinen Abschied nehmen*, dont war e leve, reiñ e zilez ; *jemandem den Abschied geben*, lakaat u.b. er-maez a garg.

Abschiedsbesuch g. (-s, -e) : gweladenn evit kimiadiñ b.

Abschiedsbrief g. (-es, -e) : lizher kimiadiñ g., rakkemenn kimiadiñ g.

Abschiedsfeier b. (-, -n) : gouel kimiadiñ g.

Abschiedsgesuch n. (-s, -e) : goulenn kimiadiñ g., goulenn dont war e leve g.

Abschiedsglas n. (-es, -gläser) : banne glac'harig g., glac'harig g./b., banne partañs g., loaia diwezhañ a-raok dispartiañ b.

Abschiedsgruß g. (-es, -grüße) : kimiad g., kimiadoù lies., kenavo g.

Abschiedskuss g. (-es, -küsse) : pok diwezhañ a-raok kimiadiñ g., pok kimiadiñ g.

Abschiedsrede b. (-, -n) : prezegenn gimidiñ b.

Abschiedsschmerz g. (-es, -en) : glac'har ar c'himiadoù g./b., melkoni ar c'himiadoù b.

Abschiedsszene b. (-, -n) : abadenenn gimiadoù b., [dre fent.] pardon ar joskennoù g.

Abschiedsträne b. (-, -n) : daeraouenn gimidiñ b., daer kimiadiñ g.

Abschiedstrunk g. (-s, -trünke) : banne glac'harig g., glac'harig g./b., banne partañs g., loaia diwezhañ a-raok dispartiañ b.

Abschiedswort n. (-es, -e) : kimiad g., kimiadoù lies., kenavo g.

abschießen V.k.e. (schoss ab / hat abgeschossen) : 1. diskar gant un tenn, tanfoeltrañ un tenn gant, lazhañ mik gant un tenn ; *ein Rebhuhn abschießen*, diskar ur glujar diwar nij gant un tenn ; *einen Panzer abschießen*, distrujañ ur c'harr hobregonet gant un tenn, pulluc'hañ ur c'harr-argad gant un tenn ; *ein Flugzeug abschießen*, diskar ur c'harr-nij d'an douar ; 2. bannañ ; *eine Rakete abschießen*, bannañ ur fuzeenn ; *einen Satelliten abschießen*, bannañ ul loarell ; *einen Pfeil abschießen*, gwaregañ, diwaregañ ur bir, diaskañ ur bir, bannañ ur bir, disvantañ ur bir, tennañ ur bir / leuskel un tenn bir

(Gregor), distagañ un tenn bir ; *Pfeile auf jemanden abschießen*, leuskel saezhiou ouzh u.b., leuskel saezhiou gant u.b. ; 3. diskargañ ; *ein Gewehr abschießen*, diskargañ ur fuzuilh ; 4. diframmañ gant un tenn ; *jemandem ein Bein abschießen*, diframmañ e c'har d'u.b. gant un tenn ; 5. [dre skeud.] P. *er hat den Vogel abgeschossen*, aet eo ar maout (ar c'hilhog) gantañ, skoet en deus e-barzh, deuet eo gantañ, bez en deus bet pae, graet en deus nav, dibradet en deus ar maout, ar maout en deus bet ; 6. [dre skeud.] P. *man hat ihn abgeschossen*, roet eo bet ar skar dezhañ, roet eo bet e gont dezhañ, savet eo bet e loaiou dezhañ, roet eo bet e begement da glevet dezhañ, roet eo bet e stal dezhañ, roet eo bet e bak dezhañ, lardet eo bet e billig dezhañ, riñset eo bet e dreid dezhañ.

V.gw. (schoss ab / hat abgeschossen) : 1. kouezhañ a-blom (a-serzh, a-bik, a-darzh) ; *die Felswand schießt ab*, kouezhañ a ra ar pored a-blom (a-serzh, a-bik, a-darzh), kouezhañ a ra ar vri a-blom (a-serzh, a-bik, a-darzh) ; 2. dislivañ, koll e liv.

abschilfern V.gw. (hat abgeschilfert) : diskantañ, diskroc'henañ ; *bei Scharlach schilfert die Haut ab*, diskroc'henañ a-dammoù e vezer gant an derzhienn ruz.

abschilfernd ag. : diskantus.

Abschilferung b. (-) : [mezeg.] diskantadur g.

abschinden V.k.e. (schindete ab / hat abgeschunden) : diskroc'henañ, digroc'henañ, kignat, dibrennañ chupenn ul loen, disklipañ.

V.em. : **sich abschinden** (schindete sich ab / hat sich (t-rt) abgeschunden) : *er schindet sich ab*, direzon eo ouzh al labour, labezañ a ra e gorf gant al labour, hennezh a zo kriz ouzh e gorf, er galeoù emañ, krugañ a ra ouzh al labour, lakaat a ra kas war e gorf, terriñ a ra e gein, foeltrañ a ra e revr, friket eo gant al labour, labourat a ra evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), en em darzhañ a ra gant al labour, kefridi a zo warnañ ken ma puf, war ar charre emañ, lopañ a ra, loeniñ a ra, loeniñ a ra e gorf, lorgnañ a ra, forsiñ a ra, kiañ a ra ouzh al labour, kiañ a ra, kiañ a ra outi, kiañ a ra e gorf, c'hwezhañ a ra e-barzh, poaniañ a ra ken gwazh hag an diaoul kamm, hennezh a zo ki war e labour, hennezh a blant e-barzh, hennezh a vez atav o ruilhal hag o verat e gorf, labourat a ra evel ur c'hi, reiñ a ra poan ha n'eo ket ober goap, reiñ a ra poan ha n'eo ket ober an neuz eo, reiñ a ra bec'h d'ar c'hanab, ennañ ez eus ur gounnar labourat, daoudortañ a ra war an tach, a-stenn emañ gant e labour, c'hwistañ a ra, bouc'halañ a ra, ne vouzh ket ouzh al labour.

Abschirmdienst g. (-es, -e) : servijoù an enepspionerezh lies.

abschirmen V.k.e. (hat abgeschirmt) : 1. digenvezañ, dispartiañ, disrannañ, lakaat en distro ; 2. diwall, diogeliñ, goudoriñ, gwaskediñ, gwareziñ ; *ein Risiko abschirmen*, gwareziñ diouzh ur riskl ; 3. lakaat en diogel (e surentez, er goudor, e savete, er gwarez, er gwasked, en aior, a du vat), lakaat en ul lec'h klet (Gregor) ; 4. dousaat, skañvaat ; *das Licht abschirmen*, damsklêrijennañ, brizhañ ar gouloù.

V.em. : **sich abschirmen** (hat sich (t-rt) abgeschirmt) : chom en e gorn, simudiñ, chom distok diouzh an dud all, bevañ ez distag diouzh an dud all, mont ez distag, bevañ

en e bart e-unan, ren e vuhez en e bart e-unan, bevañ en digenvez, chom pell diouzh darempred an dud, chom pell diouzh safar ar bed, tec'hel diouzh an dud, bezañ ul leue hanter dizonet eus an-unan, bevañ pell diouzh safar ar bed, bezañ un den ennañ e-unan, bevañ en distro, bevañ evel ul lean en un tu bennak, bevañ pell diouzh ar bed / bevañ er-maez eus ar bed (Gregor).

Abschirmung b. (-,-en) : 1. digenvez g., dizarempred g., distok g.; 2. gwarez g., skramm gwarez g.

abschirren V.k.e. (hat abgeschirrt) : disterniañ, diharnezañ, distagañ.

abschlachten V.k.e. (hat abgeschlachtet) : diskar, lazhañ, lazhadegañ, drailhañ.

Abschlachtung b. (-,-en) : lazhadeg b., drailh g.

abschlaffen V.gw. (ist abgeschlafft) : dont da vezañ flakik, dinerzhañ.

anv-gwan verb **abgeschlafft** : flakik, kabac'h gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, gourdet gant ar skuizhder, skuizh-brein, skuizh-divi, skuizh-marv, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, asik, mac'homet, faezh, dinerzhet, brev, brevet, divi, yost, yostet, rentet, krevet, gell.

Abschlag g. (-s,-schläge) : 1. diskar g., troc'h g. ; *Abschlag von Eichen*, diskar derv (Gregor) g., troc'h derv g. ; *die Zeit geht im Kreis, der Tod macht den Abschlag*, an amzer a dro, an Ankoù a sko ; 2. distaol g., rabat g., diskar war ar priz g., raval war ar priz g., diskenn-priz g. ; *großer Preisabschlag*, distaol bras g., rabat bras g., diskar bras war ar priz g., raval bras war ar priz g. ; 3. rannbae b., darnbae b., rakpae g. ; *einen Abschlag zahlen*, meudañ arc'hant ; 4. *auf Abschlag kaufen*, prenañ war dermen ; *auf Abschlag bezahlen*, paeañ a-lodennoù ; 5. [sport] *Ballabschlag*, tenn kas kuit g., tenn pellaat g., tenn dirouestañ g., diskas g.

abschlagen V.k.e. (schlägt ab / schlug ab / hat abgeschlagen) : 1. diskar, pilat ; *einen Baum abschlagen*, diskar ur wezenn, pilat ur wezenn, lakaat ar vouc'hal dindan ur wezenn, bouc'haliañ ur wezenn ; 2. krennañ, troc'hañ, terriñ ; *dem Baum wurde vom Blitz die Krone abgeschlagen*, diveget (dibennet) e voe ar wezenn gant ar gurun ; *jemandem den Kopf abschlagen*, dibennañ u.b., dic'houzougañ u.b., troc'hañ e benn d'u.b., P. krennañ u.b., lemel e benn digant u.b. a-ziwar e zivskoaz ; *jemandem die Hand abschlagen*, troc'hañ e zorn d'u.b., dizornañ u.b. ; 3. palichat ; *Nüsse abschlagen*, palichat kraoñ, diskar kraoñ gant ur palich, gwalennata kraoñ ; 4. divontañ, dispenn ; *ein Gerüst abschlagen*, divontañ ur chafod ; *einem Fass den Boden abschlagen*, didalañ ur varrikenn ; 5. *Wasser abschlagen*, skuilhañ ur banne dour, dizourañ, ober un dizour, troazhañ, staotañ, dizourañ e gig, troazhañ, teurel dour, cheñch dour war ar buzhug, frigat, ober e boull, ober ur poulladig, ober, [merdead] cheñch dour war ar pesked, cheñch dour war ar c'hranked ; 6. [dre skeud] nac'h, nac'hañ, dideurel, disteurel, diarbenn, dizarbenn, dic'hrataat, refuziñ ; *eine Bitte abschlagen*, nac'h seveniñ ur reked, distekiñ ur reked, diarbenn goulenn u.b., na reiñ e c'houlenn d'u.b., nac'h e c'houlenn ouzh u.b., nac'hañ e c'houlenn ouzh u.b., refuziñ u.b. ; 7. [lu] diarbenn, dizarbenn, diharpañ, kas war-dreñv, diboulzañ, distreiñ

war e giz ; 8. [kenw.] digreskiñ, bihanaat, disteraat, izelaat, diskenn.

abschlägig ag. : leiel, nac'hus, nac'hek, nac'hel ; *abschlägiger Bescheid*, nac'h g., nac'hidigezh b., nac'hadenn b., dinac'h g., dinac'hadur g., nak g., refuz g. ; *jemandem einen abschlägigen Bescheid erteilen*, na reiñ e c'houlenn d'u.b., diarbenn goulenn u.b., nac'h e c'houlenn ouzh u.b., nac'hañ e c'houlenn ouzh u.b., refuziñ u.b. ; *abschlägig beschieden werden*, bezañ refuzet, kaout e refuz, tapout e sac'h, bezañ brallet, pakañ (tapout) un distokadenn, kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., kaout e zigouvi, bezañ kaset da vale (da driñchina, da fistoulat e lost e lec'h all), bezañ kaset d'en em glask e lec'h all, kaout ur c'habestr, bezañ pedet da vont da lec'h all da c'hwileta, kaout heiz, kaout e visac'h, tapout e visac'h, kaout herr.

Abschlagsdividente b. (-,-n) : rannenn-c'hounid da c'hortoz b., lodenn-c'hounid da c'hortoz b., rannal da c'hortoz b.

Abschlagszahlung b. (-,-en) : rannbae b., darnbae b., paeamant a-lodennoù (a-skodennoù, miz-ha-miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz) g.

abschlämmen V.k.e. (hat abgeschlämmt) : gwalc'hiñ, difankañ, digailharañ, dilaviñ.

abschleifen V.k.e. (schliff ab / hat abgeschliffen) : 1. levnaat, brikañ, lufrañ, levnañ, lenkrañ, lenkraat, lamprañ, blouc'haat, raskennañ, flouraat ; 2. uzañ, lakaat uz e, toгнаñ, dallañ.

V.em : **sich abschleifen** (schliff sich ab / hat sich (t-rt) abgeschliffen) : 1. uzañ, toгнаñ, dallañ, (dent) tozonañ ; 2. sevenaat.

Abschleifung b. (-,-en) : grakerezh g., razherezh g., skrab g., raskennadur g.

abschleifen V.k.e. (schliss ab / hat abgeschliffen) : uzañ, teuc'hiñ, lakaat uz e ; *abgeschliffene Kleidung*, dilhad tremen teuc'h lies., dilhad teuc'het betek an neudenn lies., dilhad poazh lies., dilhad aet lies., dilhad dirapar lies.

Abschleppdienst g. (-es,-e) : 1. servij disac'hañ g., servij stlejañ g. ; 2. paotred ar garrvac'h lies., paotred ar vac'herezh kirri lies.

abschleppen V.k.e. (hat abgeschleppt) : stlejañ, ramokiñ, disac'hañ, kas d'ar vac'herezh kirri, kas d'ar garrvac'h ; *dein Wagen ist abgeschleppt worden*, kaset eo bet da garr-tan d'ar garrvac'h, kaset eo bet da garr-tan d'ar vac'herezh kirri, sammel eo bet da oto gant an archerien, bac'het eo bet da oto gant ar polis ; *Abstellplatz für amtlich abgeschleppte Fahrzeuge*, karrvac'h b., bac'herezh kirri b. ; *jemanden abschleppen*, disac'hañ u.b., distankañ u.b.

V.em : **sich abschleppen** (hat sich (t-rt) abgeschleppt) : terriñ e gein o tougen ur samm bennak.

Abschleppfahrzeug n. (-es,-e) : 1. disac'herez-kirri b. ; 2. karr paotred ar garrvac'h g., karr paotred ar vac'herezh kirri g.

Abschleppseil n. (-s,-e) : fun ramokiñ b.

Abschleppstange b. (-,-n) : barrenn ramokiñ b.

Abschleppwagen g. (-s,-) : 1. disac'herez-kirri b. ; 2. karr paotred ar garrvac'h g., karr paotred ar vac'herezh kirri g.

abschließen V.k.e. (schloss ab / hat abgeschlossen) : 1. alc'hwezañ, morailhañ, prenañ, krouilhañ, serriñ war alc'hwez ; *eine Tür abschließen*, alc'hwezañ (morailhañ, prenañ, krouilhañ) un nor, serriñ un nor war alc'hwez, alc'hwezañ klocz un nor ; *die Tür ist von innen abgeschlossen*, an nor a zo prennet en diabarzh ; 2. stankañ, stouvañ ; 3. klozañ, peurglozañ, gourfenniñ, klokaat, echuiñ gant, finisañ, peurechuiñ, pengenniñ, degas tre, lakaat klok, kas da benn ; *ein Konto abschließen*, peurwiriañ ur gont, renkañ ur gont, echuiñ gant ur gont, klozañ ur gont ; *ein Fest abschließen*, klozañ ur gouel ; *sein Studium abschließen*, echuiñ e studioù, klozañ e studioù ; *er hat seinen Wehrdienst abgeschlossen*, peurechuet en deus e amzer soudard, peurechu eo e amzer soudard gantañ ; *er hat seine Arbeit abgeschlossen*, kaset en deus e labour da benn, pengennet en deus e labour, echuet en deus e labour, echu eo e labour gantañ ; *seine Arbeit ist abgeschlossen*, disoc'h eo e labour, echu eo e labour gantañ ; *etwa nicht abschließen*, darniñ udb, dilostañ udb, chom e-pign gant udb ; *nicht abgeschlossen werden*, chom dam, chom e dam, chom da restañ, chom o restañ, chom a-blad, chom a-sac'h, chom e-pign, chom a-istribilh, chom a-spilh, chom e-skourr, chom ouzh torgenn, chom e boulc'h, chom diechu ; 4. skoulmañ, tremen ; *einen Vertrag abschließen*, skoulmañ un emglev, tremen un emglev, ober emglev, feuriañ ; *eine Brandversicherung abschließen*, kretaat ouzh an tan ; *ein Geschäft abschließen*, ober afer, ober marc'had, skoulmañ anezhi, tremen ur gra, juntañ ur marc'had, tonkañ ur marc'had, siellañ ur marc'had ; *ein abgeschlossenes Geschäft muss man doch begießen*, ne vez ket graet nep afer war ar sec'h ; 5. bevenniñ, riblañ, bordañ, erienañ.

V.k.d. (schloss ab, hat abgeschlossen) : 1. *mit etwas abschließen*, a) echuiñ udb, echuiñ gant udb, finisañ udb, peurechuiñ udb, kas udb da benn, pengenniñ udb, lakaat diwezh (harz, disoc'h) d'udb ; b) bezañ bevennet (riblet, bordet, erienet) gant udb ; 2. *mit jemandem abschließen*, ober afer gant u.b., skoulmañ ur marc'had gant u.b., skoulmañ anezhi gant u.b.

V.gw. (schloss ab, hat abgeschlossen) : 1. alc'hwezañ, morailhañ, prenañ, krouilhañ, serriñ war alc'hwez ; 2. echuiñ, klozañ ; *mit einem Defizit abschließen*, klozañ war un divigad.

V.em. : **sich abschließen** (schloss sich ab / hat sich (t-rt) abgeschlossen) : *sich von der Welt abschließen*, simudiñ, bevañ ez distag diouzh an dud all, mont ez distag, bevañ en e bart e-unan, ren e vuhez en e bart e-unan, bevañ en digenvez, bezañ ul leue hanter dizonet eus an-unan, chom pell diouzh darempred an dud, chom pell diouzh safar ar bed, tec'hel diouzh an dud, bevañ pell diouzh safar ar bed, bezañ un den ennañ e-unan, bevañ en distro, chom distok diouzh an dud all, bevañ evel ul lean en un tu bennak, bevañ pell diouzh ar bed / bevañ er-maez eus ar bed (Gregor).

abschließend ag. : diwezhañ.

Adv. : evit klozañ, evit echuiñ, evit an diwezh, da ziwezhañ, en diwezh.

Abschließung b. (-,-en) : 1. [tekn.] difuiñ g., disfuiñ g., disfuadur g. ; 2. forc'herezh g., diforc'hidigezh b., forc'hadur g., forc'h g.

Abschluss g. (-es,-schlüsse) : 1. fin b., dibenn g., diwezh g., klozadur g., disoc'h g., gourfenn g., isu g., penn-diwezhañ g., termen g. ; *zum Abschluss*, evit klozañ, evit an diwezh, da ziwezhañ, en diwezh, evit echuiñ ; *zum Abschluss kommen*, *zum Abschluss gelangen*, echuiñ, disoc'h, finvezañ, finisañ, bezañ o tilostañ, dont d'e zibenn, dibennañ, tennañ d'e ziwezh, bezañ tost echu, bezañ tost disoc'h, bezañ damdost echu, bezañ war e bare, bezañ war an echu, soetiñ, gourfenniñ, bezañ krog ar c'hrog ; *zum Abschluss bringen*, peurober, peurechuiñ, kas da benn, kunduiñ da benn, kas da vat, lakaat klok, kas betek penn, kas betek pal, degas tre, peurgas, peurseveniñ, peurechuiñ, disoc'h udb, disoc'h d'ober udb, pengenniñ, debengenniñ, finisañ, dibennañ, direstañ, gourfenn, peurglokaat, peuraozañ, barrañ ; *zum krönenden Abschluss*, da beurdogañ ar stal ; 2. [kenw.] kontoù lies., peurwiriadur ar c'hontoù g. ; *er macht seinen Abschluss*, emañ oc'h ober e gontoù ; *Jahresabschluss*, kontoù bloaz lies., budjed ar bloaz tremenet g. ; 3. marc'had g., gra g., afer b., skoulmadur g., skoulmidigezh b.

Abschlussball g. (-s,-bälle) : bal klozañ g.

Abschlussbilanz b. (-,-en) : roll kaout-ha-dleout g., bilañs g., kont b.

Abschlussbuchung b. (-,-en) : klozadur ur gont g., stad ar c'hontoù b.

Abschlussfeier b. (-,-n) : lid klozañ g., gouel klozañ g.

Abschlussklasse b. (-,-n) : klas termen g.

Abschlusskundgebung b. (-,-en) : abadenn glozañ b.

Abschlussprüfer g. (-s,-) : peurwiriñ kontoù g., komiser ar c'hontoù g.

Abschlussprüfung b. (-,-en) : 1. arnodenn diwezh ar studioù b. ; 2. peurwiriadur ar c'hontoù g.

Abschlussrechnung b. (-,-en) : kont da vat b.

Abschlussring g. (-s,-e) : [tekn.] anell serriñ b., anell stankañ b., anell stouvañ b.

Abschlusszeugnis n. (-ses,-se) : diplom diwezh ar studioù g., testeni-studi g.

abschmecken V.k.e. (hat abgeschmeckt) : 1. tañva, blazañ, blaseta, blasaat, blazata, ober un tañva da, goustiñ, raktañva ; *vorsichtig abschmecken*, moustañva ; *eine Speise abschmecken*, tañva ur meuz bennak, ober un tañva d'ur meuz bennak, raktañva ur meuz bennak, blazata ur meuz bennak ; 2. lakaat blaz war, blazañ, temzañ ; *mit Salz wird die Suppe abgeschmeckt*, gant holen e vo blazet ar soubenn, holen a lakaio blaz war ar soubenn, gant holen e vo temzet ar soubenn.

abschmelzen V.k.e. (schmilzt ab / schmolz ab / hat abgeschmolzen) : teuziñ.

V.gw. (schmilzt ab / schmolz ab / ist abgeschmolzen) : teuziñ.

abschmettern V.k.e. (hat abgeschmettert) : 1. P. *jemanden abschmettern*, reiñ an digouvi d'u.b., reiñ e begement d'u.b., distouvañ u.b., reiñ e zistag d'u.b., kas u.b. da choukañ, kas u.b. da sutañ brulu war Menez-Are, kas u.b. da strakal brulu, kas u.b. war ar c'herzhed, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gloc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gloc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da vrammat,

kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwieta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. d'an tus, kas u.b. da stoupa, kas u.b. da ganañ, kas u.b. da granketa, kas u.b. da glask triñchin, kas u.b. da driñchina, kas u.b. da bark an aod, kas u.b. da dreiñ mein da sec'hañ, kas u.b. da bizmoc'ha, kiviañ u.b., distekiñ u.b., reiñ e sac'h poell hag all d'u.b., kas u.b. da logota da Venez-Are, kas u.b. da vale, kas u.b. da bourmen, reiñ herr d'u.b. ; **2.** *eine Klage abschmettern*, nac'h (nac'hañ, dianzavout, dianzav, disteurel) ur c'hlemm ; **3.** [sport] ober un tenn kas kuit, ober un tenn pellaat, ober un tenn dirouestlañ, diskas ar vell.

abschmieren V.k.e. (hat abgeschmiert) : **1.** [tekn.] lardañ, eouliñ ; **2.** [skol] P. *etwas von jemandem abschmieren*, kopiañ war u.b., fripañ skridoù unan all, truchañ, eilskripañ labour unan all.
V.gw. (ist abgeschmiert): [kirri-nij] kouezhañ d'an douar, diflipañ.

abschminken V.k.e. (hat abgeschminkt) : lemel ar fard diwar, difardañ, dilivañ, tennañ al livaj diwar.

V.em : **sich abschminken** (hat sich abgeschminkt) : **1.** *sich (t-rt) abschminken*, lemel ar fard diwar e zremm, difardañ e zremm, dilivañ e zremm, tennañ al livaj diwar e zremm ; **2.** [dre skeud.] P. *sich (t-d-b) etwas abschminken*, kroaziañ war udb, ober e gañv d'udb, ober e ziouer eus udb.

abschmirlgen V.k.e. (hat abgeschmirlgelt) : smerilhañ, livnañ gant smerilh, brikañ gant lien smerilh, brikañ gant paper sabl.

abschnallen V.k.e. (hat abgeschnallt) : divouklañ.

V.gw. (hat abgeschnallt) : **1.** bezañ kouezhet e lipenn war e lapenn, kac'hañ en e vragez, kemer e sac'h, diskouez e seulioù, teuler (lezel) pep tra ouzh an drez, stlepel (teuler) ar boned war-lerc'h an tog, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, teuler (stlepel) ar billig goude an trebez, lezel pep tra ouzh torgenn ; **2.** P. *da wirst du abschnallen !* kouezhañ a ri war da gement all, kouezhañ a raio an alvaon warnout ! taolet e vi en alvaon ! souezhet e vi ! ne vi ket evit disaouzanañ ! peadra da estlammiñ az po ! peadra a vo da bilat ac'hanout ! un estlamm gwelet ! n'eo ket ur fall dit gwelet seurt arvestoù ! ur bam eo ! peadra da vamañ az po ! mantrañ a ri !

abschnappen V.k.e. (hat abgeschnappt) : plaouiañ war, pakañ krog e.

V.gw. (ist abgeschnappt) : P. krefñviñ, kreviñ, pibidañ, disweañ, mont d'an tu all, mont en tu all, mont er bord all, serriñ e levr (e doull), ober (leuskel) e vramm diwezhañ, foeltrañ, lipat (lonkañ) e loa, pakañ anezhi, pakañ, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, terriñ e neudenn, ober e lamm gwashañ, sailhañ er bailh, tortañ, ober e astenn gar diwezhañ, koll e c'hwitell, koll e groc'hen, treiñ e lagad, ober e dro, tremen dreist kae ar vuhez, mont d'ar c'hae, distaliañ diwar ar bed.

abschneiden V.k.e. (schnitt ab / hat abgeschnitten) : **1.** troc'hañ kuit, troc'hañ ; *jemandem den Hals abschneiden*, krennañ u.b., dic'houzougañ u.b., toullgouzougañ u.b., dibennañ u.b., troc'hañ e c'houzoug d'u.b. (Gregor), [dre skeud.] tagañ u.b., mougañ u.b., terriñ melloù e

c'houzoug d'u.b., nezañ e c'houzoug d'u.b., ober ur moull da c'houzoug u.b. ; *einem Tier die Gurgel abschneiden*, diwadañ ul loen, dic'houzougañ ul loen, troc'hañ e c'houzoug d'ul loen, toullgouzougañ ul loen, diwadañ ul loen ; *jemandem die Zunge abschneiden*, troc'hañ e deod en e veg d'u.b., dideodañ u.b. ; *die Nabelschnur abschneiden*, troc'hañ funig ar begel, troc'hañ funig ur babig nevez-c'hanet ; *die Haarspitzen abschneiden*, divleñchañ ar blev ; *etwas glatt abschneiden*, *etwas sauber abschneiden*, troc'hañ c'hwec' udb, troc'hañ lip udb ; [mezeg.] *einen Arm abschneiden*, ambidañ ur vrec'h, troc'hañ ur vrec'h, divrec'hañ ; **2.** [dre astenn.] stankañ ; *jemandem den Weg abschneiden*, stankañ an hent ouzh u.b., stankañ hent ouzh u.b., stankañ an hent d'u.b., troc'hañ hent d'u.b., troc'hañ dirak u.b., troc'hañ an hent dirak u.b., troc'hañ an hent a-raok u.b., mirout ouzh u.b. da dremen, diarbenn u.b., degouezhout a-dreuz hent gant u.b., bontañ an hent d'u.b. ; *einer Armee den Rückzug abschneiden*, bontañ an distro d'un armead ; *die Zufuhr abschneiden*, troc'hañ (stankañ) udb, troc'hañ ar red, stankañ an tremen ; **3.** *von etwas abschneiden*, dispartiañ diouzh udb, dispartiañ eus udb, digevrediañ eus udb, distrollañ eus udb ; **4.** [mezeg.] ezskejañ, dazbidañ ; **5.** [dre skeud.] *jemandem das Wort abschneiden*, troc'hañ e gaoz d'u.b., dastroc'hañ e gaoz d'u.b., mont war gaoz u.b., mont war c'her u.b., dastroc'hañ e gomz d'u.b., troc'hañ e gomz d'u.b. / mont war gomz u.b. (Gregor) ; *die Ehre abschneiden*, reiñ dizenor d'u.b. / ober dizenor d'u.b. / degas dizenor d'u.b. / koll enor u.b. (Gregor), dizenoriñ u.b., kas enor u.b. da ludu, kas da goll enor u.b., kas da fall enor u.b., kailharañ enor u.b., dispenn anv mat u.b., stlejañ anv kaer u.b. e-kreiz ar c'hailhar, druilhañ u.b. er c'hailhar, gwashaat u.b., lemel e anv mat digant u.b., falc'hat e brad d'u.b.

V.gw. (schnitt ab / hat abgeschnitten) : **1.** *gut abschneiden*, ober berzh, bezañ en e verzh, na vezañ ur vezh da welet, dont brav gant an-unan ; **2.** *schlecht abschneiden*, bezañ bet ur penn leue, kas ur penn leue d'ar gêr, bezañ gwall zisterik e zisoc'hoù, kaout un distokadenn, ober kazeg, chom kazeg, ober kazh e-lec'h mil, mont e daol da gazh, bezañ beleg ; **3.** skeiñ berroc'h a-dreuz, troc'hañ berroc'h dre an hentoù-treuz, mont gant an hentoù-treuz, mont dre an eeunañ hent (an hent berrañ), troc'hañ dre an hentoù-treuz, klask un hent-treuz da ziverrañ, klask tro da ziverrañ, troc'hañ berr, troc'hañ berroc'h, troc'hañ a-dreuz, mont a-dreuz, kemer un hent-treuz, mont gant ur wenodenn viliner.

V.em : **sich abschneiden** (schnitt sich ab / hat sich abgeschnitten) : krennañ, troc'hañ ; *sich (t-d-b) die Nägel abschneiden*, krennañ e ivinoù.

Abschneider g. (-s,-) : **1.** malvenn b., grem g., lemm g., barvenn b., silh g., neudenn b., direnn b. ; **2.** hent-treuz g., gwenodenn viliner b. ; **3.** troc'herez b.

abschnellen V.k.e. (hat abgeschnellt) : bannañ, diwaregañ diaskañ.

V.gw. (ist abgeschnellt) : *der Pfeil schnell ab*, bannet e vez ar bir, diwareget e vez ar bir.

abschnippeln V.k.e. (hat abgeschnippelt) : **1.** troc'hañ-didroch'hañ ; **2.** krignat, krennañ.

Abschnitt g. (-es,-e) : **1.** tamm g., rann b., rannad b., troc'had g., pennad g., eilpennad g., skejenn b. ; *ein*

genau so langer Abschnitt in seinem Leben, ur c'heit all eus e vuhez g. ; *Bauabschnitt*, troc'had labourioù savadurioù g., troc'had labourioù adeiladurioù g. ; **2.** [karnedoù, bilhedoù] seulenn b., seulgenn b. ; *Scheckabschnitt*, seulenn chekenn b. ; **3.** [arc'hant.] talvoudenn b. ; **4.** [gwir] mellad g., rannbennad g., kevrenn b. ; **5.** [lenn.] arroud g., arroudenn b., arroudennad b., pajenn b., pennad g., rannbennad g., pennadenn b., chabistr g. ; **6.** [lu] tolead g., tachenn b., rann b., dazrann b., takad g. ; **7.** [mengleuz.] karregenn diskaret b. ; **8.** [mat.] segmant g., regenn b.

abschnittsweise Adv. : a bennadoù, a dachennoù.

abschnüren V.k.e. (hat abgeschnürt) : **1.** [mezeg.] stagellañ, eren, sparlañ, hualañ ; **2.** rezañ diouzh al linenn, rezañ diouzh ar siblenn, linennañ.

Abschnürung b. (-,-en) : **1.** [polit.] blokus g., kaeladur g. ; **2.** [mezeg.] eradur g.

abschöpfen V.k.e. (hat abgeschöpft) : **1.** tennañ an eonenn, dizeoniñ, dizeonenniñ, dieonennañ, dispoumañ ; *sie schöpft die Fleischsuppe ab, sie schöpft den Schaum von der Fleischsuppe ab*, tennañ a ra an eonenn a-ziwar soubenn ar c'hig ; **2.** dziennañ, diennañ, digoavenañ ; *den Rahm abschöpfen*, **a)** dziennañ, diennañ, digoavenañ ; **b)** [dre skeud.] P. kemer ar bouf, kemer ar vouedenn, kemer an dibab, mont ar manam gant an-unan, kemer an askorn bras, kemer ar vegenn, sachañ brav dour d'e vilin ar muiañ ar gwellañ, kas ar pep gwellañ gant an-unan, mont an dibab gant an-unan, lakaat ar pep gwellañ en tu diouzh an-unan, skrapañ an tammoù gwellañ, sachañ an dour war e brad ar muiañ ar gwellañ, sachañ ar pep gwellañ d'e du.

Abschöpföffel g. (-s,-) : dieonennerez b., loa-sil b., friket b., friketez b.

abschotten V.k.e. (hat abgeschottet) : **1.** lakaat en distro, digenvezañ, disrannañ, dispartiañ ; **2.** [merdead.] speurennañ, speuriañ ; **3.** [armerzh] gwareziñ diouzh an diavaez.

V.em : **sich abschotten** (hat sich (t-rt) abgeschottet) : en em glozañ, emdenañ, emsparlañ, chom en e gorn, simudiñ, chom distok diouzh an dud all, bezañ ul leue hanter dizonet eus an-unan, bevañ ez distag diouzh an dud all, mont ez distag, bevañ en e bart e-unan, ren e vuhez en e bart e-unan, bevañ en digenvez, chom pell diouzh darempred an dud, chom pell diouzh safar ar bed, tec'hel diouzh an dud, bevañ pell diouzh safar ar bed, bezañ un den ennañ e-unan, bevañ en distro, bevañ evel ul lean en un tu bennak, bevañ pell diouzh ar bed / bevañ er-maez eus ar bed (Gregor).

Abschottung b. (-,-en) : klotder g., klotded b., emglozadurezh b., emdenn g., emdenañ g., emsparlañ g. ; *identitäre Abschottung, Abschottung in die eigene Identität*, emdenn hennadour g., emdenn hevelebour g.

abschrägen V.k.e. (hat abgeschrägt) : divevenniñ, beskellañ, skerbañ, askerbiñ, aveskellañ.

Abschrägung b. (-,-en) : **1.** [plankenn] beskeñ b. ; **2.** [toenn] naou g., dinaou g.

abschrauben V.k.e. (hat abgeschraubt) : diviñsañ, diserjantañ ; *abgeschraubt*, diviñs, diviñset.

abschrecken V.k.e. (hat abgeschreckt) : **1.** spontañ, efreizhañ, saouzañ, ober aon da, goudaviñ, lorc'hiñ ; *sich von nichts abschrecken lassen*, na gaout aon dirak

mann ebet - na ober forzh petra d'ober - bezañ ur paotr a foeltr forzh - bezañ disaouzan - bezañ ur paotr diouzh an druilh - bezañ ur paotr diskramailh - na gaout aon rak e anv - na gaout aon rak e skeud - na zoujañ na bev na marv, na Doue na diaoul ; **2.** [tekn.] *Metall abschrecken*, temzañ metal ; **3.** [kegin.] soubañ en dour yen.

V.gw. (hat abgeschreckt) : dibennadiñ.

abschreckend ag. : euzhus, skrijus, efreizhus, didailh, divlas, spontus, hakr, urupailh, doanius ; *ein abschreckendes Beispiel*, ur skouer da blantañ kentel en holl, ur skouer da genteliañ an holl, ur skouer da spontañ an holl b.

Abschreckung b. (-,-en) : dibennadiñ g., goudaviñ g., dibennaderezh g.

Abschreckungsmaßnahme b. (-,-n) : diarbenn dibennadiñ g., diarbenn goudaviñ g., darbar dibennadiñ g., darbar goudaviñ g.

Abschreckungsmittel g. (-s,-) : diarbenn dibennadiñ g., diarbenn goudaviñ g.

Abschreckungstreitmacht b. (-) : nerzhioù dibennadiñ lies., nerzhioù goudaviñ lies.

Abschreckungswaffe b. (-,-n) : arm dibennadiñ g., arm goudaviñ g.

abschreiben V.k.e. (schrieb ab / hat abgeschrieben) : **1.** eilskrivañ, adskrivañ, deskrivañ ; **2.** [dre skeud.] skridbreizhañ, fripañ, goubreizhañ, kopiañ ; *fremde Gedanken abschreiben*, tennañ e vennozhioù eus dour puñs unan all, kopiañ diwar levr unan all ; **3.** traolañ ; *eine Maschine abschreiben*, traolañ ur mekanik ; **4.** [kenw.] diskontañ ; *eine Schuld abschreiben*, nullañ (diverkañ) un dle, kuitezañ [u.b.], disammañ [u.b.] eus un dle, reiñ diskarg [d'u.b.] eus un dle, diskargañ [u.b.], disteuler un dle [d'u.b.], disteuler dle [diwar u.b.], lemel e zle [diwar u.b.], diendleañ [u.b.], reiñ an distaol eus e zle [d'u.b.], ober kuit [u.b.] diouzh e zle, kuitaat [u.b.] diouzh e zle ; **5.** [dre skeud.] P. *jemanden abschreiben*, lakaat u.b. en ankounac'h, teuler u.b. e puñs an ankounac'h, treiñ kein d'u.b., na gontañ ken war u.b. ; **6.** kroaziañ war, ober e gañv da, ober e ziouer eus, koll pep spi da ; *dieser Arzt hatte meine Mutter schon abgeschrieben*, ar mezeg-se a oa prest da gas va mamm d'ar vered ; **7.** uzañ dre forzh skrivañ.

V.gw. : (schrieb ab, hat abgeschrieben) : **1.** skridbreizhañ, fripañ, kopiañ, truchañ ; **2.** [kouviadenn] diskemenn, digouviañ.

V.em. : **sich abschreiben** (schrieb sich ab / hat sich (t-rt) abgeschrieben) uzañ dre forzh skrivañ.

Abschreiber g. (-s,-) : **1.** adskriver g., eilskriver g., deskriver g., eilskrivagner g., kopistr g. ; **2.** [gwashaus] friper g., goubreizher g., skridbreizher g., trucher g., deskriver g.

Abschreibung b. (-,-en) : [arc'hant.] diskont g., diskontadur g., distaol g., diendleadur g., ardaladur g. ; *steuerliche Abschreibung*, diskont diouzh an tailhoù g.

abschreiten V.k.e. (schritt ab // ist/hat abgesritten) : **1.** muzuliañ, gwalennata, rahouennañ ; *eine Strecke abschreiten*, lakaat ar walenn war ul lec'h bennak (Gregor), gwalennata un hed bennak ; **2.** [lu] *die Front der Truppen abschreiten*, ober moustr, ober gwel (Gregor), ober gweladeg, ober gweloù.

Abschrift b. (-, -en) : 1. eilskrid g., adskrid g., eilad g., eiladur g., eilskrivadenn b., deskrivadenn b., doubl g. ; [melestr.] *Abschrift beglaubigt*, "an eilskrid-mañ a glot gant ar skrid orin", "eilad testeniet kewir", "eilskrid kewir gant ar skrid orin" ; 2. [gwir] bazh b., eilskrid g.

abschrubben V.k.e. (hat abgeschrubbt) : frotañ, torchañ, taravat, rimiañ, purañ, spurañ ; *ein Schwein absengen und abschrubben*, riziañ ur pemoc'h, razhañ ur pemoc'h, P. direunañ ur pemoc'h.

V.em. : **sich abschrubben** (hat sich abgeschrubbt) : en em skrabañ, en em gravat, ober ur frotadenn.

abschuften V.em. : **sich abschuften** (hat sich (t-rt) abgeschuftet) : P. bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, bezañ kriz ouzh e gorf, gwallgas e gorf gant al labour, terriñ ha breviñ e gorf gant al labour, en em zrastañ, en em greviñ o labourat, drastañ e gorf gant al labour, drailhañ e gorf gant al labour, en em zrailhañ, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, labourat evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), en em darzhañ gant al labour, bezañ war ar charre, bezañ kefridi war an-unan, lopañ, loeniñ, loeniñ e gorf, lorgnañ, forsiñ, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, c'hwazhañ e-barzh, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, labourat evel ur c'hi, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, reiñ bec'h d'ar c'hanab, daoudortañ war an tach, c'hwistañ, bouc'halañ.

abschuppen V.k.e. (hat abgeschuppt) : 1. diskantañ, diskantenniñ ; *Fische abschuppen*, diskantañ pesked ; 2. [tekn.] *Metall abschuppen*, digoc'hennañ metal.

V.gw. (hat abgeschuppt) : diskantañ, diskroc'henañ ; *bei Scharlach schuppt die Haut ab*, diskroc'henet a-dammoù e vezer gant an derzhienn ruz.

V.em. : **sich abschuppen** (hat sich (t-rt) abgeschuppt) : diskantañ, diskroc'henañ ; *bei Scharlach schuppt sich die Haut ab*, diskroc'henet a-dammoù e vezer gant an derzhienn ruz.

Abschuppen n. (-s) : diskantadur g., diskant g.

abschuppig ag. : diskantus.

abschürfen V.k.e. (hat abgeschürft) : rasklañ, kignat, krabisañ, krafignat, skrabañ.

V.em. : **sich abschürfen** (hat sich (t-rt) abgeschürft) : kignat e groc'henn, krabisañ e groc'henn, krafignat e groc'henn, regiñ e groc'henn, skrabañ e groc'henn, didammañ e groc'henn.

Abschürfung b. (-, -en) : 1. spinadur g., diruskadur g., graspadur g. ; 2. garchennadur g., kignadenn b., kign g., kignadur g.

Abschuss g. (-es, -schüsse) : 1. [arm-tan] tenn g., diskarg g. ; 2. bannerezh g., bannadenn b., taolidigezh b. ; 3. diskaridigezh b., diskar g. ; *Abschuss eines Flugzeugs*, diskaridigezh ur c'harr-nij b. ; 4. [hemolc'h] pezh jiber diskaret g. ; 5. P. skarz labour g., digouvi g.

Abschussbasis b. (-, -basen) : bannlec'h g., taolva g., sichenn-vannañ b., bannsiehenn b., bannva g. ; *Abschussbasis für Raketen*, bannlec'h fuzeennou g.

abschüssig ag. : 1. serzh, sonn, plom, tenn, diribin ; 2. *abschüssig sein*, bezañ pouez-traoñ gant udb, bezañ traoñ gant an dra-mañ-tra, bezañ war-ziribin, bezañ

diribin, bezañ diribin gant an dra-mañ-tra, bezañ war-naou, bezañ war gostez, bezañ kostezet, bezañ war rabañs, bezañ war zirabañs, bezañ war-ziribañs, mont war-zinaou, bezañ war wintell, bezañ kouch, bezañ war ziskenn, bezañ tostalek, bezañ rabat gant an dra-mañ-tra, mont war rabat, bezañ dichal d'an dour gant an dra-mañ-tra ; *der Acker ist abschüssig*, war e gostez emañ ar park, kostezet eo ar park, rabat a zo gant ar park, mont a ra ar park war rabat, dinaou a zo gant ar park, tostalek eo ar park, traoñ a zo gant ar park, diribin eo ar park, war-ziribin emañ ar park, war-zinaou emañ ar park, ar park-se a zo dichal d'an dour gantañ.

Abschüssigkeit b. (-, -en) : 1. dinaou g., diribin g., dichal g., ardraoñ g., pouez-traoñ g., rabat g., diskennadur g. ; 2. serzhder g., serzhded b., sonnder g., sonned b.

Abschussliste b. (-, -n) : 1. roll an dud da ziskar g. ; 2. [dre skeud.] roll an dud da skarzhañ g.

Abschussrampe b. (-, -n) : dinaou-bannañ g.

Abschussturm g. (-s, -türme) : tour-bannañ g.

abschütteln V.k.e. (hat abgeschüttelt) : 1. hejañ, dihejañ, horellañ, horjellañ, dishorellañ, diskogellañ ; *den Staub von seinem Mantel abschütteln*, ober un tamm hej d'e vantell d'he diboultrennañ ; *die Schneestäubchen von seinem Mantel abschütteln*, ober un tamm hej d'e vantell da skarzhañ ar mouchadoù erc'h diouti ; *Obst abschütteln*, dihejañ frouezh, hejañ frouezh / horellañ frouezh / horjellañ frouezh (Gregor) ; *die Erde lässt sich leicht von diesen Wurzeln abschütteln*, ar gwriennou-se a zizouar aes-kenañ ; 2. [dre skeud.] *die Fremdherrschaft abschütteln*, disujañ / en em zilasañ a-zindan mestroni an estrañjourien (Gregor), terriñ yev an estren, en em zisujañ eus an estren, disteuler gwardoniezh an estren, en em zieubiñ diouzh gwask an estren, hejañ gwask an estren diwar an-unan ; *das Joch der Ausbeuterklasse abschütteln*, terriñ yev ar renkad korvoer, hejañ yev ar renkad korvoer diwar an-unan ; *seine Fesseln (seine Ketten) abschütteln*, terriñ e ereoù (e chadennoù), breviñ e ereoù (e chadennoù), strinkañ a dammoù e ereoù diouzh an-unan, dichadennañ, en em zichadennañ ; 3. [dre skeud.] *einen Tadel abschütteln*, disteuler un tamall diouzh an-unan ; 4. [dre skeud.] P. *einen Bittsteller abschütteln*, kaout an dizober eus un azgoulenner, en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus un azgoulenner ; 5. *seine Schläfrigkeit abschütteln*, divordoiñ, divorediñ ; 6. [sport] *jemanden abschütteln*, leuskel hent gant u.b., leuskel u.b. war e lerc'h, en em zistagañ diouzh u.b., kaout an dizober eus u.b.

Abschütteln n. (-s) : *das Abschütteln von Obst*, an hejadeg frouezh b., an hejañ frouezh g.

abschütten V.k.e. (hat abgeschüttet) : 1. [liñvenn] skarzhañ, diskargañ ; 2. [legumaj] dizourañ, strilhañ.

abschwächen V.k.e. (hat abgeschwächt) : 1. gwanaat, dinerzhañ, skañvaat ; 2. *das Licht abschwächen*, lakaat gouloù bihan, lakaat ar gouloù lutig, brizhañ ar gouloù ; 3. *etwas in abgeschwächter Form wiederholen*, dousaat (c'hwekaat, dic'hwervaat) e gomzoù, klouaraat e gomzoù, rabatiñ war e gomzoù, diskanañ ; 4. terriñ nerzh udb, distroñsañ, distroñsaat, blotaat, morzañ, souplaat ; *der Aufprall wurde durch das Gras abgeschwächt*, torret e oa bet nerzh ar stok gant ar geot, distroñset e voe e lamm

gant ar geot, blotaet e voe e lamm gant ar geot, morzet e voe ar stok gant ar geot, souplaet e voe al lamm gant ar geot.

V.em. : **sich abschwächen** (hat sich (t-rt) abgeschwächt) : sioulaat, habaskaat, gouzizañ, terriñ, terriñ warnañ, kouezhañ, gwanaat, dinerzhañ, skañvaat, laoskaat, distanañ, klouaraat, koll e nerzh, gwevnaat, koll e lañs, koll e startijenn, dont da vorediñ.

Abschwächung b. (-, -en) : gwanadur g., gwanadenn b., gwanidigezh b., skañvadur g., bihanadur g., digresk g., flakadur g., izilaat g., blinaat g., venizion b., sioc'hanidigezh b.

abschwätzen (hat abgeschwätzt) / [su Bro-Alamagn]

abschwätzen (hat abgeschwätzt) : *jemandem etwas abschwätzen*, dont a-benn da druflañ udb diwar u.b. gant komzoù brav (gant kaozioù brav).

abschweifen V.gw. (ist abgeschweift) : 1. pellaat ; *vom Thema abschweifen*, treiñ diwar ar gaoz, distreiñ diwar e gaoz, ober distroioù-kamm, na chom en e erv, tec'hel diwar e erv, mont diwar e graf, mont diwar e gaoz, mont diwar ar gont, pellaat diouzh e gezeg, mont pell diouzh e gazeg, mont pell diouzh ar gêr da wriat, treiñ yod da grampouezh, treiñ krampouezh da yod ; 2. fablañ, rambreal, alfoiñ, alteriñ, trevariañ, berlobiañ, ambren, trelatañ, mont gant komzoù iskis, bezañ en alfo, dibabiñ, raneal, treuzfaltaziañ.

Abschweifung b. (-, -en) : distroell b., kaoz distroellet b., distro-prezeg g., laeradenn b., tec'hadenn diwar an arroudenn b., diskerzh g. ; *Abschweifungen*, eriuell b., rambreal g., sorc'henn b., sorbienn b., brizhuñvre b., treuzfaltazi b., emdouelladur g., sorc'hennerezh g., frenezi b., jaodre g., randon g.

abschwellen V.k.e. (schwellt ab / schwellte ab / hat abgeschwellt) : dic'hwezañ, digoeñviñ.

V.gw. : (schwillt ab / schwoll ab / ist abgeschwollen) 1. digoeñviñ ; *der Fuß schwillt ab*, digoeñviñ a ra an troad ; 2. [dre skeud.] digreskiñ, sioulaat, habaskaat, gouzizañ, terriñ, terriñ war an-unan, kouezhañ, gwanaat, dinerzhañ, skañvaat, mont en diminu, mont war ziminu, mougañ.

Abschwellen n. (-) : *zum Abschwellen bringen*, dic'hwezañ, digoeñviñ.

abschwemmen V.k.e. (hat abgeschwemmt) : 1. diswalc'hiñ, gwalc'hiñ, riñsañ, karzhañ, ober karzhadenn, skarzhañ ; 2. lakaat da neuviñ.

abschwenken V.k.e. (hat abgeschwenkt) : 1. diswalc'hiñ, riñsañ, karzhañ, ober karzhadenn, skarzhañ ; 2. [legumaj] dizourañ, strilhañ.

V.gw. (ist abgeschwenkt) : 1. diheñchañ ; *vom Wege abschwenken*, diheñchañ, mont diwar an hent, treiñ diwar e hent ; 2. [lu] cheñch roud.

abschwindeln V.k.e. (hat abgeschwindelt) : *etwas abschwindeln*, truflañ udb, skrapat udb, skrapañ udb, divorañ udb, kemer udb a-gildom, flapañ udb a-gildom, rañvat udb, ripañ udb, sigotañ udb, tuniñ udb, c'hwibañ udb, c'hwiblaerezh udb, sammañ udb, ober skrap war udb, pokañ udb.

abschwirren V.gw. (ist abgeschwirrt) : 1. pellaat en ur voudal (en ur fraoñval, en ur safroniñ, en ur sardonniñ, en ur soural, en ur vouboual) ; 2. [bir] pellaat en ur sutal ; 3. [laboused] nijal kuit gant un trouz eskell ; 4. [amprevaned] nijal kuit en ur fraoñval.

abschwören V.k.e. (schwor ab / hat abgeschworen) : 1. nac'h, dinac'h, nac'hañ, dianzavout, dianzav, dislavaret, disteurel ; *seinen Glauben abschwören*, dianzav (dislavaret) e gredenn, nac'h e feiz, dinac'h e feiz ; 2. dilezel, diskregiñ diouzh, distagañ diouzh, en em zistagañ diouzh, paouez gant, ober diouer eus.

Abschwörung b. (-, -en) : dianzav g., dianzavadur g., dinac'h g., dinac'hadenn b.

Abschwung g. (-s, -schwünge) : 1. [sport] lamm diwezhañ evit kuitaat ar paramantoù g. ; 2. [armerzh] resedadur g., resediñ g., enkil g., fallaenn b.

absegeln V.gw. (ist abgesegelt) : dizeoriañ, sevel an eor, mont kuit.

V.k.e. (hat abgesegelt) : dedreuziñ udb gant ur vag dre lien.

absegnen V.k.e. (hat abgeseget) : reiñ e vennozh da, bennigañ.

absehbar ag. : rakwelus, a c'haller diawelet ; *in absehbarer Zeit*, war verr dermen, kent pell, kent pell-bras, ac'hanen da bell, hep pell, dizale, hep dale, prestik, tuchantik, ne vo ket kozh an dale.

absehen V.k.e. (sieht ab / sah ab / hat abgesehen) : 1. diawelet, rakwelet, sellet a-bell, ; *das Ende absehen können*, tostaat ouzh e gazeg, kavout beg ar skeul, bezañ pell ganti, bezañ erru pell ganti ; 2. gwelet ; *an den Augen etwas absehen*, lenn udb diwar daoulagad u.b. ; 3. *von jemandem etwas absehen*, truchañ diwar u.b. ; 4. [dre skeud.] *es auf etwas abgesehen haben*, bezañ e-sell da dizhout udb, bezañ e-sell da gaout udb, kouchañ war udb, teurel e c'hoant war udb, c'hoantaat udb, kaout atapi ouzh udb, kaout spi war udb, bezañ e sell war udb, bezañ e alan war udb, bizañ d'udb, bezañ e galon war udb, bezañ hiraezhet d'udb, divizout udb, drouk'hoantaat udb, gwallc'hoantaat udb, bezañ taer war udb ; *es auf jemanden abgesehen haben*, bezañ e sell war u.b., bezañ e alan war u.b., bizañ d'u.b., kouchañ war u.b., karet droug d'u.b. (ouzh u.b.), bezañ e malis ouzh u.b., endevout malis ouzh u.b., klask tro war u.b., klask an dro a u.b., klask en-dro a u.b., klask tu war u.b., klask an tu war u.b. ; *er hat es auf dieses Mädchen abgesehen*, aet eo da gouchañ war ar plac'h-se, taolet en deus e c'hoant war ar plac'h-se, c'hoantaat a ra ar plac'h-se, emañ e galon war ar plac'h-se, troet en deus e limon dre du kalon ar plac'h-se, lakaet en deus en e soñj gounit kalon ar plac'h-se, taolet en deus e c'hoant war ar plac'h-se, taolet en deus e vrall war ar plac'h-se.

V.gw. (sieht ab / sah ab / hat abgesehen) : chom hep ober udb, lezel hep, tremen hep ; *wir sollten lieber davon absehen*, n'eo ket a boan deomp ober an dra-se, gwelloc'h e vefe deomp chom hep ober an dra-se, furoc'h e vefe chom hep ober an dra-se, fall e rafemp ober an dra-se ; [gwir] *von einer Strafe absehen*, lezel digastiz (Gregor), chom hep kastizañ, tremen hep kastizañ.

Anv-gwan verb **abgesehen** : [tro-lavar] *abgesehen von ...*, nemet, war-bouez, anez, panevet, keneve.

abseifen V.k.e. (hat abgeseift) : soavoniñ.

abseigern V.k.e. (hat abgeseigert) : [mengleuz.] kleuzañ (toullañ) a-sonn.

abseihen V.k.e. (hat abgeseiht) : silañ.

abseilen V.k.e. (hat abgeseilt) : 1. diskenn [udb] gant ur gordenn ; 2. [dre skeud.] P. *einen abseilen*, kac'hat, difankañ, fankañ, dozviñ, dozviñ ur vi hep pluskenn, ober un neizh, lakaat un tamm da yenañ, leuskel ur bouton, leuskel un huanad da gouezañ, ober ur gac'hadenn, ober traoù tev, lakaat un dra bennak da sec'hañ.

V.em. : **sich abseilen** (hat sich (t-rt) abgeseilt) : 1. diskenn gant ur gordenn ; 2. [sport] diskenn en desach.

Abseilen n. (-s) : [sport] diskenn dre sach-fun g., diskenn en desach g.

Abseite b. (-, -n) : 1. [tisav.] kostez a-dreñv g. ; 2. sanailh b., skiber g.

abseitig ag. : 1. distok, distag, distro, diamezeg ; 2. dinatur, fall.

abseits Adv. : 1. en distro, distok, a-gostez, distag, ez distag, en e bart e-unan ; *sich abseits halten*, chom en e doull, chom en e gorn, chom distok diouzh ar re all, mont ez distag, chom a-gostez, chom en e bart e-unan, simudiñ, bevañ en e zigenvez, chom pell diouzh darempred an dud, tec'hel diouzh an dud ; *die Kirchen wurden abseits von den Häusern gebaut*, savet e veze an ilizoù distag (distok) diouzh an tiez ; *sich abseits des Getümmels halten*, chom er-maez eus ar grogdeg ; 2. [sport] *der Fußballspieler ist (steht) abseits*, e-maez c'hoari emañ ar melldroader ; 3. [dre skeud.] *ins Abseits abdriften*, arlezadekaat, koll pep levezon.

Abseits n. (-, -) : 1. [sport] e-maez c'hoari g., freuz-c'hoari g. ; 2. digenvez g., digenvezder g.

Abseitsstellung b. (-, -en) : [sport] e-maez c'hoari g., freuz-c'hoari g. ; *sich in Abseitsstellung befinden*, bezañ e-maez c'hoari.

absenden V.k.e. (sendete ab / sandte ab // hat abgesendet / hat abgesandt) : kas kuit, postañ.

Absenden n. (-s) : kasidigezh b., postañ g.

Absender g. (-s, -) : kaser g. ; *Absender eines Fernschreibens*, pellskriver g.

Absendung b. (-, -en) : 1. kasidigezh b., kasadenn b., kas g. ; 2. dileuriadur g., kannadur g., kannaderezh g.

absengen V.k.e. (hat abgesengt) : tanañ, suilhañ, goupleskiñ, simuc'hiñ ; *ein Huhn absengen*, tanañ ur penn-yar, suilhañ ur yar, goupleskiñ ur penn-yar ; *ein Schwein absengen und abschrubben*, riziañ ur pemoc'h, razhañ ur pemoc'h, P. direunañ ur pemoc'h.

absenken V.k.e. (hat abgesenkt) : 1. izelaat, gouzizañ ; 2. [louza.] *eine Pflanze absenken*, plegañ ur brankig evit kaout strujennoù dre an douar, plegañ ur brankig en douar evit e lakaat da wriziennañ (Gregor), daoubennañ ur blantenn, pourvegñiñ ; 3. [tekn.] divoullañ.

V.em. : **sich absenken** (hat sich (t-rt) abgesenkt) : 1. stouiñ, plegañ, kostezañ, soublañ ; 2. ober e goazh, koazhañ, gouzizañ, flakañ, flodiñ ; *der Boden senkt sich ab*, dont a ra an dachenn da goazhañ.

Absenker g. (-s, -) : 1. brankig bet pleget evit kaout strujennoù dre an douar g., drezenn daoubennek b., skoultr-red g., pourvegn g. ; 2. [dre fent] diskennad g., distaoladenn b.

Absenkung b. (-, -en) : izeladur g., izelidigezh b., digresk g.

absensen V.k.e. (hat abgesenst) : dewilchat.

absentieren V.em. : **sich absentieren** (absentierte sich / hat sich (t-rt) absentiert) : mont kuit.

Absentismus g. : ezvezantiz b., ezveziadegezh b., ezvezañ g.

Absenz b. (-, -en) : ezvesañ b., ezveziadur g.

abservieren V.k.e. (servierte ab / hat abserviert) : 1. *den Tisch abservieren*, distaliañ (disterniañ, sevel, diwiskañ, dieubiñ, distlabezañ, diac'hubiñ, dijabliñ) an daol, divec'hiañ an daol ; 2. *jemanden abservieren*, kas u.b. da sotal krak-ha-berr (da stoupa, da ganañ, da driñchina, da dreiñ mein da sec'hañ, da bark an aod, da bizmoc'ha), kas u.b. da granketa, kas u.b. da glask triñchin, kas u.b. war ar c'herzhed, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da vrammat, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kiviañ u.b., kas u.b. d'an tus, kas u.b. da vale, kas u.b. da bourmen, kas u.b. da logota da Venez-Are ; 3. *jemanden abservieren*, reiñ e stal (e gont) d'u.b., ober e stal (e lod) d'u.b., reiñ e stal ouzh u.b., ober e varv d'u.b., lazhañ u.b. ; 4. P. [sport] *distrihañ brav ha kempenn, distrihañ a-blad-kaer*, lakaat war e c'henoù, pladañ, pilat, faezhañ, flastrañ rac'h, daoubenniñ, disparfoeltrañ, distokañ, krazhañ naet, minmalañ, trec'hiñ treuz-ha-hed, bazhata, barrskubañ, peurdrec'hiñ, razhañ, dornañ, diskolpañ, klaviañ, lakaat lamm, reiñ e lazhañ da, reiñ un distres eus ar re wellañ da.

V.gw. (servierte ab, hat abserviert) : distaliañ (disterniañ, sevel, diwiskañ, dieubiñ, distlabezañ, diac'hubiñ, dijabliñ) an daol, divec'hiañ an daol.

absetzbar ag. : 1. torrus, torridik, digargus ; 2. [kenw.] gwerzhadus ; *leicht absetzbare Ware*, marc'hadourezh hewerzh b.

Absetzbecken n. (-s, -) : poull dilaviñ g., poull tevioniñ g., poull gouelezenñiñ g.

Absetzbewegung b. (-, -en) : [lu] kiladeg g., diskrog g., souzadenn b.

absetzen V.k.e. (hat abgesetzt) : 1. tennañ ; *den Hut absetzen*, diwiskañ e dog, dizoleiñ e benn, tennañ e dog diwar e benn ; 2. [nij.] *Fallschirmjäger absetzen*, leuskel harzlammerien da lammat, dozviñ harzlammerien ; 3. lakaat war an douar ; [lu] *sein Gewehr absetzen*, lakaat e fuzuilh ouzh e droad ; 4. [dre skeud.] *Zeile absetzen*, kregiñ gant ul linenn nevez, dilinennañ ; 5. [kenw.] gwerzhañ, nevidañ, diboullañ ; *Waren absetzen*, kavout fred (sav, digor, dor zigor, disamm, diskarg) d'e varc'hadourezh, diboullañ e varc'hadourezh, kavout toull da werzhañ e varc'hadourezh, kavout tro da werzhañ e varc'hadourezh ; *seine Ware zu einem guten Preis absetzen*, ober foar vat, ober arc'hant mat eus e varc'hadourezh, kaout arc'hant mat eus e varc'hadourezh, tennañ arc'hant mat eus e varc'hadourezh, sevel arc'hant mat diwar gwerzh e varc'hadourezh ; 6. [arc'hant.] *von der Rechnung absetzen*, tennañ kuit diouzh ar facturenn, diskontañ ; *von der Steuer absetzen*, diskontañ diouzh an tailhoù ; 7. [polit.] *von der Tagesordnung absetzen*, tennañ diwar ar roll-labour ; 8. [gwir] *den König absetzen*, lakaat sav

dindan ar roue, didronañ ar roue, lakaat ar roue er-maez a garg (Gregor), diroueañ u.b. ; **9.** *einen Beamten absetzen*, terriñ ur c'hargiad eus e garg, difredañ ur c'hargiad, ezfredañ ur c'hargiad, dizorniañ ur c'hargiad, digouviañ ur c'hargiad, digargañ ur c'hargiad, lemel ur c'hargiad a garg, lemel e garg digant ur c'hargiad, lakaat ur c'hargiad er-maez a garg, tennañ ur c'hargiad a garg ; *abgesetzt werden*, bezañ lamet e garg diouzh an-unan, bezañ torret eus e garg, chom war al lann ; **10.** [kimiezh] *tevisioniñ, gouelezenniñ, dilaviñ ; der Wein setzt Hefe ab*, dilaviñ a ra ar gwin ; **11.** [abadenn] *nullañ, tennañ eus roll an abadennoù, freuzañ, dispenn, terriñ ; 12.* [mezeg., louzoù] *ehanañ gant ; 13.* sevel ; *sein Glas absetzen*, sevel e werenn ; **14.** [loen.] *ein Kalb absetzen*, dizonañ ul leue, forc'hiñ ul leue diouzh e vamm ; *abgesetztes Kalb*, leue dizon g., dizonadenn b., lead g. ; *das Kalb ist noch nicht alt genug, um abgesetzt zu werden*, n'eo ket bras a-walc'h al leue da zizonañ ; *das Kalb wurde vor zwei Monaten abgesetzt*, daou viz dizonet eo al leue ; *das abgesetzte Kalb nimmt ab*, al leue nevez dizonet a ra e goazh ; **15.** [merdead.] *jemanden absetzen*, dilestrañ u.b., divorañ u.b., douarañ u.b.

V.gw. : **1.** *ohne abzusetzen*, en ur redadenn, hep diskrog, en ur c'hrogad, en un treu, hep divridañ, en un taol brid, hep kerc'ha, hep ehanañ, en ur varc'hekadenn ; **2.** [merdead.] *vom Land absetzen*, pellaat diouzh an aod, distagañ diouzh an aod.

V.em. : **sich absetzen** (hat sich (t-rt) abgesetzt) : **1.** goloiñ, kouezhañ war, en em silañ dindan ; **2.** lec'hideniñ, tevioniñ, gouelezenniñ, gweleadiñ, dilaviñ ; *Flüssigkeit mit abgesetztem Bodensatz*, dourenn dilav b. ; **3.** mont da guzhat ; *er hat sich nach Südamerika abgesetzt*, aet eo da guzhat (aet eo da skoachañ, aet eo da goach, aet eo d'en em glenkañ) e Su Amerika, aet eo da glask repu e Su Amerika ; **4.** *sich von etwas absetzen*, ober un tarch splann en udb, bezañ disheñvel-groñs diouzh udb, bezañ disheñvel-razh diouzh udb, diforc'hiñ diouzh udb, flammañ war udb, diferañ ; **5.** [dre heñvel.] *sich vom Feinde absetzen*, diskregiñ diouzh an enebourien, souzañ ; **6.** [sport] *sich vom Hauptfeld absetzen*, en em zistagañ diouzh an druilhadr, leuskel ar strobadr war e lerc'h, kemer (gounit) lañs war an druilhadr, gounit hent war an druilhadr, leuskel hent gant an druilhadr, distokañ diouzh an druilhadr.

Absetzen n. (-s) : [loen.] dizonadur g., dizonidigezh b., dizon g., divoazañ g., forc'herezh g., forc'hadr g.

Absetzleiste b. (-,n) : rizenn b., bardell b., taledenn b., daez g. ; *mit einer Absetzleiste versehen sein*, bezañ rizennek ; *mit einer Absetzleiste versehen*, bardellañ.

Absetzung b. (-,en) : **1.** diskont g. ; *steuerliche Absetzung*, disamm (diskarg, skañvadur) tailhoù g. ; **2.** [polit.] diskarg g., digargadur g. ; *Absetzung eines Beamten*, digargadur ur c'hargiad ; *Absetzung eines Herrschers*, skarzhadur ur roue (ur rieg) g., diroueañ g., karzhadenn ur roue b., skarzhadur (digargadur) ur penntiem g. ; **3.** [abadenn] nulladur g., freuz g., freuzidigezh b., torr g., torridigezh b., dispenn g., dispennerezh g.

absichern V.k.e. (hat abgesichert) : **1.** gwareziñ, gwarediñ, diwall, rakdiwall, suraat, gouarn, mirout ouzh ; *ein Risiko absichern*, gwareziñ diouzh ur riskl ; **2.**

gwarantiñ, kretaat, diogeliñ, asur ; *etwas vertraglich absichern*, gwarantiñ udb dre gevrat.

V.em. : **sich absichern** (hat sich (t-rt) abgesichert) : **1.** kemer kretadur ; **2.** kemer diarbennoù (difennnoù, evezhioù, diwalloù), sellet ouzh an nor a-dreñv, rakdiwall, en em virout ouzh.

Absicht b. (-,en) : ratozh b., rat b., mennad g., bukad g., soñj g., mennozh g., devez g., amboaz g., amkan g., aviz g., diviz g., ampriz g., raktres g., raktresadenn b., anv g., santimant g., [preder] ambredad g., ambredenn b., ambredañ g. ; *mit Absicht*, a-fetepañs, a-benn-kefridi, a-benn-kaer, a-zevri-bev, a-ratozh-kaer, gant rat vat dezhañ, a-barfeted, gant rat, gant rat vat, a-zevri-kaer, a-ratozh, a-ratozh-vat, dre e ratozh, a-youl, espres-kaer, a-benvest-kaer, a-rat, a-befiañs, a-venifiañs ; *das wurde mit Absicht getan*, se a zo bet goulennet, se a zo bet graet a-ratozh-kaer ; *ich habe es nicht mit Absicht getan*, es war keine Absicht, das war nicht meine Absicht, ne oa ket falvezet din ober kement-se, hep soñj em boa graet an dra-se, me ne oa ger ebet ganiñ d'ober kement-se, hennezh ne oa ket va mennozh ; *ich hatte gar nicht die Absicht, sie zu kränken*, me ne oa ket a geloù ganin da feukañ anezhi, me ne oa ket em santimant feukañ anezhi, me ne oa ket va santimant feukañ anezhi, me ne oa ger ebet ganin da feukañ anezhi, ne oa ket va soñj (va devez, em ratozh) chifañ anezhi, ne oa ket em mennozh he chifañ, n'em boa ket an disterañ rat d'he chifañ, he chifet 'm eus hep klask e ober ; *strafbare Absicht*, c'hoant seveniñ un torfed g., devez seveniñ ur felladenn bennak g., devez fallakr g. ; *seine wahren Absichten verbergen*, kuzhat ar pod, kuzhat peseurt mennozh a zo en e spered ; *seine Absichten offenlegen*, dispakañ e jeu, diskuliañ peseurt mennozh a zo en e spered ; *was sind seine Absichten ?* peseurt mennozh a zo en e spered ? ; *üble Absichten, böse Absichten*, droukyouloù lies., droukprederioù lies., drouksoñjoù lies. ; *böse Absichten haben*, drouksoñjal, bezañ youloù fall en an-unan, bezañ bizet fall, bezañ tuet fall ; *die Absicht haben, etwas zu tun*, ratozhiñ ober udb, bezañ en e ratozh ober udb, bezañ e gwel d'ober udb, bezañ e pennad d'ober udb, bezañ en e santimant ober udb, bezañ e santimant ober udb, bezañ er gwel d'ober udb, kaout devez d'ober udb, ober e zevez d'ober udb, bezañ en e vennozh ober udb, bezañ gant ar soñj d'ober udb, bezañ e soñj ober udb, bezañ en e soñj d'ober udb, kaout soñj d'ober udb, lakaat e soñj d'ober udb, bezañ en e benn d'ober udb, bezañ e-sell d'ober udb, kaout mennozh d'ober udb, soñjal ober udb, bezañ keloù gant an-unan d'ober udb, bezañ anv gant an-unan d'ober udb, bezañ ger gant an-unan d'ober udb, bezañ keal gant an-unan d'ober udb, bezañ kont gant an-unan d'ober udb, bezañ kistion gant an-unan d'ober udb, bezañ en aviz d'ober udb, prederiañ ober udb, mennadiñ udb, mennout ober udb, bezañ en e vennad ober udb, aozañ ober udb ; *Sie können doch nicht die Absicht haben, meine Tochter auf die Straße zu setzen*, n'eo ket posupl ho pije ar goustiañs da blantañ va merc'h er-maez ; *wir haben die Absicht, im Speicher zwei Zimmer einzurichten*, soñj a zo da sevel div gambr er solier ; *ich hatte die Absicht, zu Paul zu gehen*, e-sell e oan da vont da di Baol ; *ich habe die Absicht, nach Köln zu fahren*, devez am eus da vont da Golun, va soñj a zo

mont da Golun, emañ e-sell da vont da Golun, emañ o soñjal mont da Golun ; *in der Absicht, etwas zu tun*, en amboaz ober udb, war an amboaz ober udb, a-wel d'udb, en aviz ober udb, e-sell d'ober udb ; *in welcher Absicht ?* en aviz petra ? ; *er tut es in der Absicht, sie loszuwerden*, ober a ra kement-se dre an abeg o lakaat er-maez ; *sie war in der Absicht gekommen, die Messe zu hören*, hi a oa bet aze o klask an oferenn ; *Absichten auf etwas haben*, bezañ e sell war udb, bezañ e youl kaout udb, bizañ d'udb, bezañ e-sell da dizhout udb, bezañ e-sell da gaout udb, kouchañ war udb, teurel e c'hoant war udb, c'hoantaat udb, kaout atapi ouzh udb, kaout spi war udb, bezañ e alan war udb ; *redliche Absichten hegen*, bezañ bizet mat, bezañ hep kuzh seurt ebet, bezañ eeun a bep hent, bezañ eeun e pep hent, bezañ eeun a galon, bezañ eeun en e baperioù, mont eeun ganti, kaout mennozhioù reizh ha sklaer, na vezañ a veskelloù gant an-unan.

absichtlich ag. : mennadel, mennet, ratozhet, mennozhiet, diarvenn, diarvennel, dre rat.

Adv. : a-fetepañs, a-benn-kefridi, a-benn-kaer, a-zevri-bev, a-ratozh-kaer, gant rat vat dezhañ, a-rat, a-barfeted, gant rat dezhañ, gant rat vat dezhañ, a-zevri-kaer, a-ratozh, a-ratozh-vat, dre e ratozh, a-youl, espres-kaer, a-benves-kaer, a-rat, a-befiañs, a-venifiañs, a-gentizh-kaer ; *ich habe es nicht absichtlich getan*, ne oa ket falvezet din ober kement-se, hep soñj em boa graet an dra-se, me ne oa ger ebet ganiñ d'ober kement-se, hennezh ne oa ket va mennozh.

Absichtlichkeit b. (-en) : kentpoellad g., ragaoz b., mennadelezh b., ambredadelezh b., ambredañ g.

Absichtserklärung b. (-en) : bann-amkan g., disklêriadur mennad g., disklêriadur mennadoù g.

absichtslos ag. : diratozh, divalis, hep malis, hep gouzout d'an-unan, dre zisoñj / hep soñj (Gregor), dre zievezh, hep rat dezhañ, dre un taol dievezhded, dre zievezhded, hep e c'housout, hep teurel evezh, hep soñjal, mank a eveshaat.

Absichtssatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] lavarenn a verk ar pal b., lavarenn davedel b.

absieben V.k.e. (hat abgesiebt) : kroueriañ, krouerat, silañ, tamouezat, burutellañ, bleutaat, gourneriañ, gournat, grellat, kroelardiñ, ridellat.

absingen V.k.e. (sang ab / hat abgesungen) : 1. kanañ diwar ur skrid-sonerezh ; 2. kanañ [ur ganaouenn] en he fezh ; 3. [dre skeud.] *eine abgesungene Stimme*, ur vouezh raouliet dre zalc'h kanañ b.

absinken V.gw. (sank ab / ist abgesunken) : izelaat, diskenn, digreskiñ, mont en diminu, mont war ziminu, laoskaat, distanañ, klouaraat, koll e nerzh, gwevnaat, koll e lañs, koll e startijenn ; *auf den Meeresgrund absinken*, sankañ, gouelediñ, mont d'ar strad, mont d'ar goueled, mont d'an deun, mont d'ar foñs, ober peñse, peñseañ, soliñ, koñfontiñ, kondoniñ, fontañ, isfontañ, islonkañ, beuziñ, bezañ lonket gant ar mor, plantañ er mor.

Absinth g. (-s,-e) : huelenn b.

absitzen V.gw. (saß ab / ist abgesessen) : 1. *vom Pferde absitzen*, diskenn diwar varc'h, diskenn diwar e varc'h ; [lu] *absitzen ! abgesessen !* diskennit ! ; 2. [Bro-Suis] azezañ.

V.k.e. (saß ab / hat abgesessen) : 1. [dre heñvel.] *die Hose absitzen*, kas foñs e vragoù da bilhoù, uzañ foñs e

vragoù, lakaat uz e foñs e vragoù ; 2. [gwir] *eine Strafe absitzen*, dougen ar boan dleet d'e felladenn (Gregor), gouzañv kastiz an toull-bac'h, digoll ur felladenn dre gastiz, peurbaeañ e felladenn dre boan, dedalvezout e gastiz ; *er musste seine drei Monate absitzen*, e dri miz en doa ranket da baeañ.

absolut ag. : peurvoudek, peurvoudel, klokvoudek, klokvoudel, peurglok, klok ha kempenn, dizave, absolut, groñs, mik, rik, krenn, diharz, tralen, leun ; *absoluter Wert*, talvoud dizave g., talvoud krenn g. ; *absolute Monarchie*, monarkiezh hollveliel b., monarkiezh hollveliek b., unpenniezh hollveliek b. ; *absolute Mehrheit*, muianiver dreistel g. ; *absoluter Nullpunkt*, mann dizave g., mann krenn g. ; *absolutes Vakuum*, peurc'houllo g. ; *absolut konvergent*, kengerc'hus ent-dizave ; *absolute Konvergenz*, kengerc'h dizave g. ; *absoluter Superlativ*, dreistrez dizave g., dreistrez tralen g. ; *absolute Unendlichkeit*, anvevenn tralen b. ; *jetzt herrscht absolute Ruhe*, peoc'h a zo bremañ gant pep tra ; *das ist absolute Spitze !* n'emañ ket ar sifern gant an dra-se ! neuz en deus an dra-se ! dreist ! dispar ! biskoazh gwell ! biskoazh bravoc'h tra ! ur marvailh eo ! ; *als Näherin ist sie absolute Spitze*, ne vefe ket kavet par dezhi evit gwriat ; *mit absoluter Sicherheit*, sur ha serten, divarteze, ken sur ha tra, hep mar na digarez, sigur, difazi, asur-divrall, a-daol-sur, peursur, ha n'eo ket marteze eo ; *so kommen Sie mit absoluter Sicherheit zu Ihrem Ziel*, an hent-mañ a gaso ac'hanoc'h difazi (divank, a-daol-sur) betek ho pal - an hent-mañ a gaso ac'hanoc'h betek ho pal, m'en lavar deoc'h gant gwarant ; *das ist der absolute Wahnsinn*, aze emañ ar boch.

adv : groñs - mik - rik - krak - krenn - a-grenn - war-naet - hep mar - ret-mat - ret-holl - ret a-grenn - tu priz, tu miz - seul priz, seul miz - kousto pe gousto - koustet a gousto - koust pe goust - koust pe ne goust - koustet pe gousto / koustet pe goustet (Gregor) - daoust-pe-zaoust - dre hent pe hent - a-gleiz pe a-zehoù - a-dreuz pe a-hed ; *absolut notwendig*, ret-holl, ret-mat, ret a-grenn, ret-ha-ret, rekis, dav-mat, diziouerus ; *er muss absolut kommen*, ret eo dezhañ dont, n'eus ket da dorañ - ret eo dezhañ dont hep lakaat mar - ret eo dezhañ dont hep mank ebet ; *ich muss absolut hin*, dav-mat eo din mont di, ret-mat eo din mont di, dober bras am eus a vont di ; *absolut sicher*, sur ha serten, divarteze, ken sur ha tra, ha n'eo ket marteze eo, hep mar na digarez, sigur, difazi, a-daol-sur, asur-divrall, peursur ; *es ist jetzt absolut sicher, dass er sein Geld bekommt*, bremañ eo krog en e arc'hant ; *er hatte die strikte Anweisung bekommen, zwei Tage lang absolut keine Nahrung zu sich zu nehmen*, goulennet e oa bet outañ chom hep debriñ groñs e-pad daou zevezh, goulennet e oa bet outañ ober kof moan e-pad daou zevezh, goulennet e oa bet outañ ober bouzellenn voan (bouzelloù moan) e-pad daou zevezh, lavaret e oa bet dezhañ chom hep debriñ groñs e-pad daou zevezh ; *absolut nicht*, mallozhtouenn tamm ebet, tamm tout ebet, ket an disterañ, naren, nann 'vat, nann avat, nann da, e giz ebet, e nep keñver, griñsenn, war nep tro / e nep tro / tamm / tamm-tamm / tra-tra / eskenn / brienenn / e nep feson / e nep hent / a nep hent / (Gregor).

Absolute(s) ag.k. n. : peurvoud g., tralen g., tralenad g.

Absolutheit b. (-) : 1. dalc'hegezh b., mennerezh g., youlegezh b. ; 2. difaziusted b. ; 3. [preder.] tralended b.

Absolutheitsanspruch g. (-s,-ansprüche) : *er hat einen Absolutheitsanspruch*, krediñ a ra dezhañ bezañ pevare person an Dreinded.

Absolution b. (-) : absolvenn b., distaol g., distaol d'ar pec'hedoù g., diskarg g., gwalc'h g. ; *jemandem die Absolution erteilen*, *jemandem Absolution erteilen*, dibec'hediñ u.b., reiñ an absolvenn d'u.b., absolviñ u.b., reiñ d'u.b. an distaol d'e bec'hedoù, disteurel e bec'hedoù diwar u.b., gwalc'hiñ u.b. eus e bec'hedoù, resteuler ; *die Absolution bekommen*, kaout e absolvenn, kaout an distaol eus e bec'hedoù ; *keine Absolution bekommen*, kaout an absolvenn gleiz, kaout korbell, kaout termen, bezañ savet, bezañ dalc'het ; *jemandem die Absolution verweigern*, delc'her an absolvenn ouzh u.b., nac'h an absolvenn ouzh u.b., dinac'h an absolvenn ouzh u.b.

Absolutismus g. (-) : hollveliegezh b., unpenniezh hollveliek b., monarkiezh hollveliel b., monarkiezh hollveliek b., renad diharzveliek g. ; *aufgeklärter Absolutismus*, despotegezh sklaerwel b. ; *der französische Absolutismus*, ar Renad Kozh g.

Absolutist g. (-en,-en) : hollveliour g.

absolutistisch ag. : hollveliel, hollveliek, hollveliour.

Absolvent g. (-en,-en) 1. den hag en deus heuliet ur rummad kentelioù g. ; 2. diplomad g.

absolvieren V.k.e. (absolvierte / hat absolviert) : 1. [relij.] absolviñ, gwalc'hiñ, dibec'hediñ, reiñ an absolvenn, disteurel e bec'hedoù diwar u.b., reiñ d'u.b. an distaol d'e bec'hedoù, resteurel ; 2. [dre astenn.] kas da benn, pengenniñ, tremen gant berzh ; *die Schule absolvieren*, kas da benn e amzer skol, kas da benn e studioù, pengenniñ e studioù ; *eine Prüfung absolvieren*, tremen un arnodenn gant berzh.

Absolvierung b. (-,-en) : tremen gant berzh g., tremenidigezh gant berzh b., peurechuamant g.

absonderlich ag. : digunvez, digustum, divoas, divoutin, iskis, espar, kurius, drol, droch, pampes ; *die absonderlichsten Gedanken wirten in meinem Kopf*, pebezh kemmesk mennozhioù droch em fenn.

Absonderlichkeit b. (-) : esparded b., iskister g., iskisted b., drocherezh g.

absondern V.k.e. (hat abgesondert) : 1. dispartiañ, didoueziañ, diforc'h, diforc'hiñ, forc'hiñ, disrannañ, digej, digemmañ, digevreañ, digevrediñ ; *einen Kranken absondern*, dispartiañ ur c'hlañvour diouzh ar re all ; 2. [kimiezh] *den Wasserstoff vom Wasser absondern*, eztennañ an hidrogen diouzh an dour ; 3. [dre skeud.] *das Gute vom Bösen absondern*, dispartiañ an droug diouzh ar mad, anavezout an droug diouzh ar mad (Gregor) ; 4. [mezeg.] ezverañ, ezwagrennañ, diskargañ, teurel, dourennaouiñ, borc'hañ ; *Eiter absondern*, diskargañ lin, teurel lin brein, goriñ, gwiriñ, dislinañ, P. dizourañ ; *die Leber sondert Galle ab*, teurel bestl a ra an avu.

V.em. : **sich absondern** (hat sich (t-rt) abgesondert) : emglozañ, chom en e gom, simudiñ, chom distok diouzh an dud all, ober ar goulo en-dro d'an-unan, bezañ ul leue hanter dizonet eus an-unan, bevañ ez distag diouzh an dud all, mont ez distag, bevañ en e bart e-unan, ren e vuhez en e bart e-unan, bevañ en digenvez, chom pell

diouzh darempred an dud, chom pell diouzh safar ar bed, tec'hel diouzh an dud, bevañ pell diouzh safar ar bed, bezañ un den ennañ e-unan, bevañ en distro, bevañ evel ul lean en un tu bennak, bevañ pell diouzh ar bed / bevañ er-maez eus ar bed (Gregor).

Absonderung b. (-,-en) : 1. dispartiañ g., disparti g., diforc'h g., diforc'had g., diforc'hidigezh b., forc'herezh g., didoueziañ g., didoueziadur g., disrannadur g., disrann g., digejadur g. ; 2. [mezeg.] dourennadur g., deveradur g., diskarg g., diskargadur g., ezwagrennadur g., ezveradur g., borc'hañ g. borc'hadur g. ; *blutige Absonderung*, dourwad g., linwad g., borc'had gwadek g., borc'had gwadigellet g.

absorbieren V.k.e. (absorbierte / hat absorbiert) : lonkañ, euvriñ, spluiañ, sorbiñ, puñsañ, lugañ, desunañ.

Absorption b. (-) : euvridigezh b., euvradur g., spluiadur g., lugadur g., lugañ g.

Absorptionslinie b. (-,-n) : [fizik] reg lugañ g.

Absorptionsspektrum n. (-s,-spektren) : [fizik] skalfad lugañ g.

Asorptionsverlust g. (-es,-e) : [fizik] koll dre lugadur g.

Absorptionsvermögen n. (-s) : [fizik] lugusted b., desunusted b.

abspalten V.k.e. (hat abgespaltet) : 1. rannañ, disrannañ, digevreañ, digevrediñ, faoutañ, didammañ [udb diouzh udb all] ; 2. [fizik] didorbezañ, didoueziañ ; *der Atomkern spaltet ein Teilchen ab*, distagañ a ra ur rannig dre skiriadur an derc'han.

V.gw. (ist abgespaltet) : digevreañ, digevrediñ, dispartiañ, en em zispartiañ, distagañ, en em zistagañ ; *eine Partei spaltet von der Mehrheit ab*, ur gostezenn a zo o tispertiañ diouzh ar muianiver politikel.

V.em. : **sich abspalten** (hat sich (t-rt) abgespaltet) : digevrediñ, en em zispartiañ.

Abspaltung b. (-,-en) : 1. dispennadur g., digenstrolladur g. ; 2. [fizik] skiriadur g., didorbezerezh g., didouezierezh g., torradur g.

abspänen V.k.e. (hat abgespant) : rabotañ, digodañ.

abspannen V.k.e. (hat abgespannt) : 1. disterniañ, distagañ ; *Pferde abspannen*, distagañ kezeg, disterniañ kezeg ; *einen Pferdewagen abspannen*, disterniañ ur c'harr ; 2. distennañ, distignañ, distizhañ, distardañ, disvantañ, dizantellañ, leuskel da vont ; *die Leine abspannen*, distennañ ar sugell, leuskel ar sugell da vont ; 3. [tekn.] distardañ ; *ein Werkzeug abspannen*, distardañ ur benveg ; 4. mac'homiñ, faezhañ, diviañ.

Anv-gwan verb **abgespannt** : brev, brevet, divi, skuizh, faezh, mac'hom, yost, yostet ; *er sieht abgespannt aus*, distronket eo, liv ar skuizh a zo warnañ, doareet-fall eo ; *sie macht ja einen abgespannten Eindruck*, sell pebezh liv a zo war he genoù, sell pebezh liv a zo warni, honnezh a zo karzhet he bizaj.

Abspannung b. (-,-en) : 1. disterniañ g. ; 2. [tekn.] sintradur g., skoradur g., harperezh g., pantilhonadur g., pantilhonerezh g., obankañ g., obankadur g. ; 3. [dre skeud.] skuizhder g.

absparen V.em. : **sich absparen** (hat sich (t-d-b) abgespart) : *sich (t-d-b) etwas vom Munde absparen*, espenn udb diwar e vevañs (Gregor), bevañ diwar soubenn an tri zraig evit gallout prenañ udb.

abspecken V.k.e. (hat abgespeckt) : [dre skeud.] skañvaat, treutaat, dilardañ.

V.gw. (hat abgespeckt) : **1.** dilardañ, treutaat, kastizañ, tristaat, koll, kurzañ, digigañ ; **2.** digreskiñ, koazhañ, mont en diminu, mont war ziminu.

abspeichern V.k.e. (hat abgespeichert) : [stlenn.] gwarediñ, saveteiñ ; *eine Datei abspeichern*, gwarediñ ur restr, gwarediñ ur restr, saveteiñ ur restr.

abspeisen V.k.e. (hat abgespeist) : [dre skeud.] *jemanden mit leeren Worten abspeisen*, sorc'henniñ u.b., bevañ u.b. gant esperañs ha promesaoù goullou, paeañ u.b. gant ur vitez torret, paeañ u.b. gant ur fuzuilh dorret, paeañ u.b. gant diwiskoù tog, reiñ d'u.b. ar vazh-yod da lipat, hejañ per melen d'u.b. kinnig d'u.b. trouz arc'hant ha c'hwezh vat d'ober yalc'h ha kofad, bevañ u.b. gant promesaoù kaer ha paemantoù laosk.

V.gw. (hat abgespeist) : peurbredañ, echuiñ e bred.

abspenstig Adv. ; *abspenstig machen*, distreiñ u.b. diouzh unan all, truflañ, lakaat en tu diouzh an-unan, skrapañ, divorañ, disc'hwelañ.

Abspentsigmachen n. (-s) : disc'hweladur g., skraperezh g.

absperren V.k.e. (hat abgesperrt) : **1.** stankañ, bardellañ, fardellañ, sparlañ, bontañ, stoc'hañ, troc'hañ ; *die Straße absperren*, stankañ ar straed, stankañ an hent, bardellañ an hent, bontañ an hent, troc'hañ an hent ; *den Verkehr absperren*, stankañ an tremen ; **2.** [tredan.] troc'hañ ; *den Strom absperren*, troc'hañ an tredan (ar red tredan) ; **3.** [su Bro-Alamagn] alc'hwezañ, morailhañ, prenañ, krouilhañ, serriñ war alc'hwez.

V.gw. (hat abgesperrt) : [su Bro-Alamagn] alc'hwezañ, morailhañ, prenañ, krouilhañ, serriñ war alc'hwez.

Absperrgitter n. (-s,-) : kloued b., klouedenn [liester klouedennoù, klouedinier] b., draf g., kael b., bardell b.

Absperrhahn g. (-s,-hähne) : kog stankañ g.

Absperrkette b. (-,-n) : chadenn evit stankañ an tremen b.

Absperrschieber g. (-s,-) : rañvell b., pal-dour b.

Absperrung b. (-,-en) : **1.** stankadur g., troc'h g., gronnadur g. ; *Absperrung des Stromes*, troc'h an tredan ; *Absperrung des Dampfes*, stankadur ar vurezh g., stankadur an aezhenn g. ; **2.** fardell b., bardell b., bloc'had g., kloued b., klouedenn [liester klouedennoù, klouedinier] b., draf g., kael b. ; **3.** renknad archerien b., steudad archerien b.

Absperrventil n. (-s,-e) : klapedenn stankañ b.

abspiegeln V.k.e. (hat abgespiegelt) : distaoliñ, disteurel.

V.em. : **sich abspiegeln** (hat sich (t-rt) abgespiegelt) : melezouriñ, en em skeudiñ.

abspielen V.k.e. (hat abgespielt) : **1.** uzañ ; *eine abgespielte Platte*, ur bladenn sonerezh uzet b. ; *abgespieltes Stück*, ribourtadenn b., kanaouenn Mari-bladenn b. ; **2.** [son.] *vom Blatte abspielen*, c'hoari diwar ur skrid-sonerezh ; **3.** *eine Schallplatte abspielen*, lakaat ur bladenn sonerezh da seniñ ; **4.** [dre skeud.] P. *da spielt sich nichts ab !* n'emañ ket e-barzh, n'eus ket kistion eus se, n'eus ger a-se (a gement-se), n'eus kaoz ebet a gement-se, n'eus ditour ebet da se, n'eus keal (meneg) ebet eus an dra-se, n'eus ger a se, n'eus anv ebet a gement-se, n'eus ket a barlant ober se, dibosupl a-

grenn eo, teuteuteut – to-to-to – ta-ta-ta – pop ! pop ! pop !

V.gw. (hat abgespielt) : [sport] tremen ar vell, kas ar vell, ober ur gasadenn.

V.em. : **sich abspielen** (hat sich (t-rt) abgespielt) : c'hoarvezout, tremen, dibunañ ; *ein Ereignis spielt sich ab*, un darvoud bennak a zo o c'hoarvezout.

Abspielgerät n. (-s,-e) : lenner g.

abspinnen V.k.e. (spann ab / hat abgesponnen) : **1.** dibunañ, dirollañ ; **2.** [dre skeud.] *sein Garn abspinnen*, dibunañ e chapeled, dibunañ e gudenn.

absplittern V.k.e. (hat abgesplittert) : lakaat da darzhañ, strinkañ a dammoù, diskolpañ.

V.gw. (ist abgesplittert) : tarzhañ, dedarzhañ.

V.em. : **sich absplittern** (hat sich (t-rt) abgesplittert) : tarzhañ, dedarzhañ.

Absprache b. (-,-n) : emglev g., divizadur g., diferadenn b.

absprachegemäß Adv. : evel ma oa bet divizet.

absprechen V.k.e. (spricht ab / sprach ab / hat abgesprochen) : **1.** divizout, diferañ ; *die Tagesordnung absprechen*, divizout diwar-benn ar roll-labour.

2. *durch Urteil absprechen*, diberc'hennañ dre ur varnadenn.

3. *absprechendes Urteil*, barnadenn nac'hus b.

4. diskrediñ, nagenniñ, dinac'h ; *jemandem den guten Willen absprechen*, diskrediñ war youl vat u.b., nagenniñ youl vat u.b. ; *den Eltern das Eigentumsrecht an ihren Kindern absprechen*, *den Eltern das Recht absprechen*, *Eigentümer ihrer Kinder zu sein*, dinac'h ouzh ar gerent ez int perc'henn d'o bugale.

V.em. : **sich absprechen** (spricht sich ab / sprach sich ab / hat sich (t-rt) abgesprochen) : en em guzuliañ, en em glevet, en em gordañ, divizout ; *sich mit jemandem absprechen*, ober emglev gant u.b., divizout gant u.b., en em glevet gant u.b.

absprengen V.k.e. (hat abgesprengt) : **1.** lakaat da darzhañ ; *Felsblöcke absprengen*, lakaat reier da darzhañ, dispenn reier gant taolioù-min, dispenn reier gant tennoù-min.

2. दौरा ; *den Rasen absprengen*, दौरा al letonenn.

abspringen V.gw. (sprang ab / ist abgesprungen) : **1.** lammat, diskenn en ul lamm, lammat en traoñ, lammat d'an traoñ ; *von der Straßenbahn abspringen*, lammat eus an tramgarr ; *mit dem Fallschirm abspringen*, harzlammat ; *von einer Mauer abspringen*, lammat diwar ur voger, lammat diwar ur vur ; **2.** mont kuit, lammat kuit ; *der Knopf springt ab*, an nozelenn a ya kuit, an nozelenn a lamm kuit, an nozelenn a ya diwar ar chupenn ; **3.** skarnilañ, skarraf, diskantañ ; **4.** [chadenn ur marc'h-houarn] dichadennañ, lammat kuit ; *die Kette des Fahrrades ist abgesprungen*, dichadennet eo ar marc'h-houarn, lammet kuit eo chadenn ar marc'h-houarn.

abspritzen V.k.e. (hat abgespritzt) : **1.** lemel gant dour o strinkañ, strinkañ kuit ; **2.** strimpañ, strinkañ ; **3.** lazhañ gant ur bikadenn.

V.gw. (hat abgespritzt) : [kleuk] diskargañ, skopañ, strujañ, tufañ, strinkañ.

V.em. : **sich abspritzen** (haben sich (t-rt) abgespritzt) : en em strimpañ.

Absprung g. (-s, -sprünge) : lamm g.

abspulen V.k.e. (hat abgespult) : dibunañ, divoullañ, dirollañ, kaladuriañ.

abspülen V.k.e. (hat abgespült) : gwalc'hiñ, disgwalc'hiñ, riñsañ, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn da, riboulat, strabouilhatañ ; *die Teller abspülen*, ober un tremen d'an asiedoù, riñsañ an asiedoù, ober un tamm riñs d'an asiedoù.

V.gw. (hat abgespült) : skaotañ an traoù.

Abspülung b. (-, -en) : gwalc'h g., gwalc'herezh g., gwalc'hadurezh b., gwalc'hadur g., gwalc'hidigezh b., gwalc'hadenn b., gwalc'hadeg b., gwalc'hiñ g., bugadurezh g., skaotañ g.

abstammen V.k.d. (stammt ab / *anv-gwan-verb ebet*) : **1.** diskenn eus, diskenn diouzh, gaoliañ diouzh, bezañ savet a, dont eus, deverañ diouzh, deverañ eus, dont diwar, sevel eus ; *er stammt von armen Eltern ab*, hennezh a ziskenn eus tud paour, hennezh a ziskenn diouzh un tiegezh paour, hennezh a zo savet a lec'h izel (Gregor), hennezh a zo savet a dud paour (Gregor), hennezh a zo savet a dud izelek, hennezh a zo dister e ouenn ; *er stammt in direkter väterlicher Linie von Jaxa von Köpenick ab*, diskenn a ra war-eeun eus Jaxa a Göpenick dre e dad ; **2.** [yezh.] deverañ eus, dedarzhañ eus ; *das Wort stammt von ... ab*, ar ger-se a zevel eus ..., dedarzhañ a ra ar ger-se eus ..., ar ger-se a zo tennet eus ..., ar ger-se a zo deveret eus ...

Abstammung b. (-, -en) : orin g., hil g., lignez b., lignezadur g., sper g., had g. ; *spanischer Abstammung*, a hil spagnat, a orin spagnat ; *guter Abstammung*, a ouenn vat, a rumm vat, gouennet-mat, diwar ur giez vat, diwar ur gazeg vat, diwar ur gazhez vat, h.a. ; *alle festen Bewohner der Bretagne, egal welcher Hautfarbe, Religion, Abstammung oder Sprache sie sind, sind Bretonen*, Breizhiz eo an holl dud a chom ingal e Breizh hep diforc'h a liv kroc'h, a relijion, a orin pe a yezh.

Abstammungslehre b. (-) : lamarkouriezh b., [kelennadurezh Lamarck].

Abstammungsprinzip n. (-s) : gwir ar gwad g.

Abstammungstafel b. (-, -n) : gwezenn ar gerentiezh b. [liester : gwezennoù ar gerentiezh].

Abstand g. (-s, -stände) : **1.** [egor] etrehed g., hed g., distag g., distok g., esaouenn b., disparti g., tarz g., gwask g., skarr g., skalf g., skalfenn b., difouilh g., koulzad g., keit g. ; *die Bäume wurden in regelmäßigen Abständen gepflanzt*, ingal eo bet plantet ar gwez, keit-ha-keit an eil diouzh eben emañ ar gwez ; *in unregelmäßigen Abständen*, bep pell ha pell, a-bell-da-bell, a-rabinadoù ; *den Abstand verkürzen*, bihanaat an distok, bihanaat an esaouenn, adtapout an dale ; **2.** *mit Abstand*, a-galz, a-vras, war an ampl, pell, war bell, a-hed pell, a-bell, eus pell, e-leizh, eus a-bell, ur flipad, un toullad, ur barr ; *mit Abstand besser*, kalz gwelloc'h, pell gwelloc'h, ur barr gwell, un toullad gwell, gwell ur flipad, un tamm mat gwelloc'h, ur barr en tu all d'ar re all, un hanter gwelloc'h, war an ampl gwelloc'h, kant gwech gwelloc'h ; **3.** dilezadur g. ; *von etwas Abstand nehmen*, diskregiñ diouzh udb, tremen hep udb, ober e zilez eus udb, ober e ziouer ag udb, en em zistagañ diouzh udb, pellaat diouzh udb, treiñ diwar udb, en em zistrollañ diouzh udb, distagañ e galon diouzh udb, disteurel udb,

en em gazañ ouzh udb, dilezel udb, lavaret kenavo d'udb, treiñ kein da (ouzh) udb, dont da yenaat ouzh udb, en em yenañ ouzh udb ; **4.** [dre skeud.] *Abstand zu jemandem halten*, bezañ yen e-keñver u.b., bezañ argil en an-unan en andred u.b., bezañ argilus e-keñver u.b. ; **5.** *Abstand gewinnen*, gortoz, lezel da c'hoiñ ; **6.** [kenw.] freuz-marc'had g. ; *Abstand zahlen*, paeañ mizoù freuz-marc'had, paeañ mizoù freuztaol, paeañ evit un diskan (Gregor) ; **7.** [amzer] etrekoulz g. ; *in regelmäßigen Abständen*, ingal-ingal ; *in gewissen Abständen*, *in unregelmäßigen Abständen*, taol-ha-taol, mare-mare, a-dachadoù, a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, a-bennadoù, bep eil penn, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a vare da vare, bep eil mare, a-goulzadoù, a-rabinadoù, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-reuziadoù, a-brantadoù, dre gasadennoù, a-roadoù (Gregor).

Abstandsgeld n. (-s, -er) : mizoù freuz-marc'had lies., digoll da baeañ evit un dislavar (evit un diskan, evit ur freuztaol) g., dic'haou da baeañ evit un dislavar (evit un diskan, evit ur freuztaol) g.

Abstandshalter g. (-s, -) : [tekn.] distokell b., speurell b.

Abstandsmesser g. (-s, -) : [tekn.] menter esaouennoù g.

Abstandsstück n. (-s, -e) : [tekn.] distokell b., speurell b.

Abstandssumme b. (-, -n) : **1.** digoll g., dic'haou g. ; **2.** priz adkemer g.

abstatten V.k.e. (hat abgestattet) : kinnig, ober, rentañ ; *Besuch abstatten*, ober ur gwel da, rentañ ur gwel da, rentañ bizit da, ober ur weladenn da, ober ur gweled da, bizitañ, gweladenniñ ; *es verlief kein einziger Monat, ohne dass er uns wenigstens einen Besuch abstattete*, ne basee ket ur miz hep dezhañ dont d'hor gwelet ; *sein Bote hat mir heute einen Besuch abgestattet*, deuet eo e gannad da'm c'haout hiziv ; *Dank abstatten*, trugarekaat, lavaret trugarez ; *Bericht abstatten*, rentañ kont, danevelliñ.

Abstattung b. (-, -en) : *Abstattung eines Besuches*, gweladenn b., gwel g., gweled g. ; *Abstattung eines Berichts*, rentañ-kont g.

abstauben V.k.e. (hat abgestaubt) : diboultrañ, diboultrennañ, reiñ un taol torch da, torchañ, ober un tamm diboultrennañ da.

V.gw. (hat abgestaubt) : [sport] en em vataat (mataat) eus un dro-vat evit plantañ e-barzh, kemer tro eus un degouezh kaer evit lojañ ar vell, kemer e dro eus un degouezh kaer evit plantañ e-barzh.

abstechen V.k.e. (sticht ab / stach ab / hat abgestochen) : **1.** [lazhañ] *ein Schwein abstechen*, diwadañ (gwadañ) ur porc'hell, dic'houzougañ ur porc'hell, troc'hañ e c'houzoug d'ur porc'hell, toullgouzougañ ur porc'hell ; **2.** [barrikenn] lakaat war doull ; **3.** [tekn.] redek [metal teuzet], lakaat da redek, diskargañ ; **4.** [dre heñvel.] *den Rasen abstechen*, troc'hañ al leton ; *Soden abstechen*, diskantañ an douar, tennañ kuchennoù leton, troc'hañ mouded glas ; *Torf abstechen*, taouarc'ha, troc'hañ moudennoù taouarc'h (moudennoù du, moudennoù lo'h) gant an heskenn-brad.

V.gw. (sticht ab / stach ab / hat abgestochen) : [dre skeud.] diforc'h, diforc'hiñ, en em zigemmañ ; *abstechende Farbe*, liv disheñvel krenn diouzh ar re all g., marell b. ; *diese Farbe sticht von den anderen ab*,

disheñvel krenn diouzh ar re all eo al liv-se, diferañ a ra al liv-se, un tarch splann a ra al liv-se e-touez ar re all, flammañ a ra al liv-se war ar re all, gwelet e vez diouzhtu al liv-se war-greiz ar re all, diforc'hiñ a ra krenn al liv-se diouzh ar re all.

Abstecher g. (-s,-) : hent-distro g., hent-tro g., tro b., distro g./b., kammdro b., hent kammdroius g., kammigell b., troiad b., kildroenn b. ; *einen Abstecher machen*, ober un distro, ober un tamm tro, ober ur gildroenn, reiñ tro d'e hent, klask tro d'e hent, korntroiañ.

abstecken V.k.e. (hat abgesteckt) : 1. spilhennañ, pikañ ; *ein Kleid abstecken*, spilhennañ ur vroz ; *etwas mit Nadeln abstecken*, pikañ udb gant spilhoù ; 2. peuliata, peuliañ, bonnañ, bevenniñ ; *ein Grundstück abstecken*, peuliata un dachenn-douar, bonnañ un dachenn ; 3. [dre astenn.] *ein Ziel abstecken*, lakaat ur pal da dizhout.

Absteckpfahl g. (-s,-pfähle) / **Absteckstange** b. (-,-n) : pikerom g., piked g.

Absteckung b. (-,-en) : bevennerezh g., bonnerezh g., tresadur g.

abstehen V.k.d. (stand ab / hat abgestanden) : 1. bezañ distok diouzh ; *das Haus steht von der Straße ab*, n'eo ket stok an ti ouzh ar straed, distok eo an ti diouzh ar straed ; *der Schrank steht von der Wand ab*, n'eo ket stok an armel ouzh ar voger, distok eo an armel diouzh ar voger ; 2. [gwir] tremen hep, dilezel, lezel hep, chom hep, leuskel hep ; *von einer Klage abstehen*, tremen hep sevel klemm, chom hep ober klemm ; 3. [dre skeud.] *von etwas nicht abstehen*, derc'hel mort (start, mat, yud, gwevn) d'udb, derc'hel mat d'e grog, pegañ ouzh udb, na zispegañ diouzh udb.

Anv-gwan verb **abgestanden** : *abgestandenes Bier*, bier avelet g., bier c'hwezh an aveladur gantañ g., bier blaz an avelet gantañ g. ; *abgestandene Luft*, aer fall g., aer c'hwezh ar c'hreiz (an tuf, ar moeltr, ar stouv, al loued, an touf) gantañ g.

abstehend ag. : balirek, distok ; *abstehende Ohren*, divskouarn podez lies., divskouarn diskolpet lies., divskouarn distoket lies., divskouarn sparfell lies., divskouarn diflaket lies., divskouarn a-divilh lies. (Gregor) ; *umlaufender, abstehender Rand*, erien g.

abstehlen V.k.e. (stiehlt ab / stahl ab / hat abgestohlen) : laerezh, skrapat, skrapañ, divorañ, kemer a-gildom, flapañ a-gildom, rañvat, ripañ, sigotañ, tuniñ, c'hwibañ, c'hwiblaerezh, sammañ, ober skrap war, pokañ.

V.em. : **sich abstehlen** (stiehlt sich ab / stahl sich ab / hat sich abgestohlen) : *sich (t-d-b) die Zeit abstehlen*, dioueriñ ur pennad amzer [evit u.b./evit udb]

absteifen V.k.e. (hat abgesteift) : 1. stegnañ, stennañ, reutaat, sonnañ, reudiñ ; 2. skorañ, harpañ, stañsoniñ, pantilhoniñ, tintañ, skoaziañ, speurellañ, sintrañ, reiñ harp da.

Absteifung b. (-,-en) : [mengleuz.] sintradur g., skoradur g., harperezh g., pantilhonadur g., pantilhonerezh g.

Absteige b. (-,-n) : ti pikous g., ti a louvigezh g., fouzhti g., P. ti fall g., ti lous g., [dre fent] Leti an Degemer Mat g.

absteigen V.gw. (stieg ab / ist abgestiegen) : 1. diskenn, ober e ziskenn, diskenn, diskenn d'an traoñ, diskenn d'an douar, mont d'an douar, pignat d'an traoñ, krapat d'an traoñ, skeuliañ d'an traoñ ; *vom Fahrrad absteigen*, diskenn diwar e varc'h-houarn ; *vom Pferde absteigen*,

diskenn diwar varc'h, diskenn diwar e varc'h ; *in einem Hotel absteigen*, ober e ziskenn en un ostaleri (en ul leti), diskenn en ul leti ; *bei Freunden absteigen*, ober e ziskenn e ti mignonet 'zo, kemer lojeiz e ti mignonet 'zo ;

2. [dre skeud.] *absteigende Linie*, diskennidi lies., lignez b. ; 3. [sonerezh] *die absteigende Tonleiter singen*, kanañ an eizhvedellad war-ziskenn, kanañ ar skeulenn war-ziskenn ; 4. [dre skeud.] *auf dem absteigenden Ast sein*, bezañ war e ziskar, mont da goll (da get, da netra, war netra, war e benn, da vann, da droadañ, war ziskar, da fall), dont a-dreñv, treiñ da fall, mont d'ar baz, mont e vleud da vrenn, mont da neuz, mont da hesk, mont d'an hesk, islonkañ ; *sozial absteigen*, mont divalav e damm standilhon, izelaat (disteraat) e gendere, kouezhañ diwar (diouzh, eus) lost ar c'harr, kouezhañ eus e stad diaraok, izelaat (disteraat) e stad, mont eus ar foenneg d'ar menez, mont eus ar park d'al laneg, kouezhañ eus e renk, koll e renk er gevredigezh, mont da baour, mont d'ar baz, mont e vleud da vrenn, mont da raz, paouraat, na c'hallout derc'hel e droad er par.

Absteigen n. (-s) : diskenn g., diskennidigezh b.

absteigend ag. : 1. war zinaou, war ziskenn, war ziribin, en deval, war an deval ; 2. [dre skeud.] *absteigende Linie*, diskennidi lies., lignez b. ; *absteigende Luftströmung*, redenn diskenn b. ; 3. [sonerezh] *die absteigende Tonleiter singen*, kanañ an eizhvedellad war-ziskenn, kanañ ar skeulenn war-ziskenn ; 4. [dre skeud.] *auf dem absteigenden Ast sein*, bezañ war e ziskar, mont da goll (da get, da netra, war netra, war e benn, da neuz, da vann, da droadañ, war ziskar, da fall), dont a-dreñv, treiñ da fall, mont d'ar baz, mont e vleud da vrenn, mont da hesk, mont d'an hesk, islonkañ.

Absteigequartier n. (-s,-e) : 1. lec'h-lojañ g. ; 2. ti pikous g., ti a louvigezh g., fouzhti g., P. ti fall g., ti lous g., [dre fent] Leti an Degemer Mat g.

Absteiger g. (-s,-) : 1. [sport] skipailh a ziskenn d'ur rummad a-is g. ; 2. ravaled [liester ravalidi] g., den a ya divalav e damm standilhon g., den a zo e gendere oc'h izelaat (o tisteraat) g., den a ya d'ar baz g., den a ya da raz g., den a zo o kouezhañ diwar lost ar c'harr g., den a zo o kouezhañ eus e renk g., den a zo o koll e renk er gevredigezh g., den a zo o vont da baour g., den na zalc'h ket mui e droad er par g.

abstellen V.k.e. (hat abgestellt) : 1. lakaat en ul lec'h bennak ; *Gepäck abstellen*, a) lakaat e bakajoù war al leur, leuriañ e bakajoù ; b) lakaat e bakajoù en ur mirlec'h (er pakva) ; *sein Rad abstellen*, renkañ e varc'h-houarn, lakaat e varc'h-houarn tu bennak ; *seinen Wagen abstellen*, tuañ e garr-tan, parkañ e garr-tan ; 2. [dre heñvel.] troc'hañ, stankañ, lazhañ ; *das Wasser abstellen*, troc'hañ an dour, troc'hañ red an dour ; *den Dampf abstellen*, troc'hañ (stankañ) ar vurezh, troc'hañ (stankañ) an aezhenn ; *den Strom abstellen*, troc'hañ an tredan ; *den Motor (eine Maschine) abstellen*, lazhañ ar c'heflusker (un ardivink) ; 3. [dre skeud.] lakaat diwezhañ da, lakaat harz da, remediñ ouzh ; *einen Fehler abstellen*, lakaat diwezhañ d'ur fazi ; 4. *der Plan ist auf ... (t-rt) abgestellt*, ar pal da dizhout gant ar raktres-se a zo ...

Abstellgleis n. (-es,-e) : [hentoù-houarn] hent a-gostez g., linenn-houarn-porzhañ b.

Abstellhebel g. (-s,-) : [tekn.] loc'henn lazhañ ar mekanik b.

Abstellkammer b. (-,-n) / **Abstellraum** g. (-s,-räume) : skiber g./b., sanailh b., magazenn b., trankl g., siklud g., siklutenn b.

Abstellplatz g. (-s,-plätze) : mirlec'h g., dastumlec'h g. ; *Abstellplatz für amtlich abgeschleppte Fahrzeuge*, karrvac'h b., bac'herezh kirri b.

Abstellschrank g. (-s,-schränke) : armel renkañ b.

Abstelltisch g. (-es,-e) : taol-servij g.

Abstellung b. (-,-en) : 1. lamedigezh b. ; 2. troc'h g., harz g. ; 3. lakidigezh b.

Abstellvorrichtung b. (-,-en) : [tekn.] stramm lazhañ an ardivink g.

abstempeln V.k.e. (hat abgestempelt) : 1. siellañ, stampiñ, kachediñ ; *Marken abstempeln*, siellañ timbroù, merkañ timbroù ; *den Pass abstempeln*, siellañ ur pasport, kachediñ ur pasport ; 2. [dre skeud.] *jemanden zum Dummkopf abstempeln*, ober ur genaoueg eus u.b., tremen u.b. da sot ; 3. [mengleuz.] skorañ, sintrañ, stañsoniñ, pantilhoniñ.

Abstempelung b. (-,-en) : 1. kachedadur g., stampadur g. ; 2. [mengleuz.] sintradur g., skoradur g., harperez g., pantilhonadur g., pantilhonerezh g.

absteppen V.k.e. (hat abgestept) : gwriat.

absterben V.gw. (stirbt ab / starb ab / ist abgestorben) : 1. mervel, dizeriañ, mont war zizeriañ, disec'hañ, koazhañ, ober e goazh, negezañ, perianiñ, skoanañ, mont e wad e dour, treiñ e wad e dour, teuskaat, teuskiñ, mougañ, mont da get ; *ein abgestorbener Baum*, ur sec'henn b. ; 2. sorañ, morzañ, nodiñ, kropañ, mont gour, gourdañ ; *mein Bein ist abgestorben*, deuet eo ar c'houk em gar, deuet eo va gar da vervel ouzhin, me a zo morzet va gar ouzhin, me a zo marv va gar ouzhin, me a zo morzet va gar evel kegel va mamm-gozh, morzet (kropet, bav, gour, nodet, seizet, soret) eo va gar, sonnet eo va gar ouzhin, aet eo gour va gar, gourdet eo va gar (Gregor) ; *mein Arm ist abgestorben*, mank eo va brec'h, marv eo va brec'h ouzhin, deuet eo va brec'h da vervel ouzhin, morzet eo va brec'h ouzhin ; *meine Hand ist abgestorben*, mank eo va dorn, marv eo va dorn ouzhin, deuet eo va dorn da vervel ouzhin, morzet eo va dorn ouzhin.

Abstich (-es,-e) : 1. toulladur g., toullañ g. ; 2. [tekn.] diskargadur ar metal teuz g., redadur g., redek g.

Abstieg g. (-s,-e) : 1. diskenn g., diskennidigezh b. ; 2. diskar g.

abstillen V.k.e. (hat abgestillt) : dizonañ, forc'hañ, troc'hañ bronnig da, troc'hañ bronn da.

V.gw. : ehanañ da reiñ bronn d'ur poupig, dizonañ ur bugel, troc'hañ bronn d'ur poupig, troc'hañ bronnig d'ur poupig, digustumañ ur babig da zenañ, forc'hañ ur babig.

abstimmen V.gw. (hat abgestimmt) : votiñ, mouezhiañ ; *durch Erheben von den Sitzen abstimmen*, votiñ dre sevel diwar e gador pe dre chom en e goazez ; *über etwas abstimmen lassen*, lakaat da votiñ a-zivout udb, lakaat da vouezhiañ a-zivout udb ; *en bloc abstimmen*, mouezhiañ a-vloc'h.

V.k.e. (hat abgestimmt) : [arzoù] 1. lakaat da genglotañ, parigellañ, jaojañ, koublañ brav, keidañ, lakaat a-unan ; *die Farben aufeinander abstimmen*, lakaat al livioù da

genglotañ, parigellañ (jaojañ) al livioù, koublañ brav al livioù, keidañ al livioù an eil diouzh egile ; *nicht aufeinander abgestimmte Farben*, livioù na zeont ket an eil diouzh egile lies., livioù dijaoj lies., livioù a zijaoj lies. ;

2. [son.] toniañ, keidañ, songeidañ ; *die Orchesterinstrumente aufeinander abstimmen*, toniañ binvioù sonerezh ul laz-seniñ an eil gant egile, songeidañ binvioù sonerezh ul laz-seniñ an eil diouzh egile ; 3. [tekn.] kempredañ ; *Maschinen aufeinander abstimmen*, kempredañ mekanikoù ; 4. *die Produktion auf die Nachfrage abstimmen*, keidañ ar c'henderc'h diouzh ar goulenn, lakaat ar c'henderc'h a-unan gant ar goulenn, keidañ ar c'henderc'h diouzh ezhommoù ar marc'had.

V.em. : **sich abstimmen** (haben sich (t-rt) abgestimmt) : *sich mit jemandem abstimmen*, ober emglev gant u.b., en em glevet gant u.b., en em gordañ gant u.b., feuriañ un emglev gant u.b., bezañ a-vouezh gant u.b.

Abstimmsschärfe b. (-) : [skingomz] selektivelezh b., dibaberezh g., diuzelezh b., diuzusted b.

Abstimmung b. (-,-en) : 1. dilennadeg b., dilennadenn b., dilennadur g., mouezhiadeg b., mouezhiadenn b., mouezhiadur g., voterezh g., votadeg b., votadenn b. ; *Abstimmung durch Handzeichen*, voterezh dre sav dorn g. ; *Abstimmung durch Zuruf*, votadeg (mouezhiadeg) dre youc'hal b., votadeg (mouezhiadeg) dre youc'h an holl b. ; *geheime Abstimmung*, voterezh kuzh g. ; *namentliche Abstimmung*, voterezh war un anv g. ; *Abstimmung per Brief*, mouezhiañ dre lizher g. ; *zur Abstimmung !* votomp ! votit ! ; *zur Abstimmung schreiten*, mont d'ar mouezhioù ; 2. kentoniadur g.

Abstimmungsergebnis n. (-ses,-se) : disoc'hoù ar vouezhiadeg lies.

Abstimmungsniederlage b. (-,-en) : drougziwezh da-geñver ur vouezhiadeg g., drouglamm da-geñver ur vouezhiadeg g., lamm da-geñver ur vouezhiadeg g.

Abstimmungssieg g. (-s,-e) : trec'h da-geñver ur vouezhiadeg g.

abstinenz ag. : emziouerus, dirwestel, emziouer.

Abstinenz b. (-) : 1. emziouer g. ; *Abstinenz von Alkohol*, dirwest g. ; *sexuelle Abstinenz*, emziouer revel g. ; 2. [relij.] vijil g.

Abstinenzler g. (-s,-) : emziouerer g., dirwestour g.

Abstinenztag g. (-es,-e) : [relij.] deiz vijil g.

abstoppen V.k.e. (hat abgestoppt) : 1. herzel ; *einen Wagen abstoppen*, herzel ur c'harr, ober d'ur c'harr chom a-sav ; 2. [sport] *die Zeit abstoppen*, padventañ.

Abstoß g. (-es,-stöße) : 1. bountadenn b., bount g., poulzad g. ; 2. [sport] tenn pellaat g., tenn dirouestlañ g., diskas g.

abstoßen V.k.e. (stößt ab / stieß ab / hat abgestoßen) : 1. kas kuit, distekiñ, disteurel, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal ; *das Boot vom Ufer abstoßen*, distekiñ ar vag diouzh ar ribl ; *den Ball abstoßen*, bannañ ar volotenn, tennañ pell, dirouestlañ ; 2. [dre skeud.] heugañ, ereziñ ; *einen Freund abstoßen*, reiñ doñjer (regred, baleg) d'ur mignon, degas heug (rukun) d'ur mignon, ober erez d'ur mignon, lakaat ur mignon da gaout doñjer ouzh an-unan ; 3. *sich die Hörner abstoßen*, teuler e c'hrom (Gregor), ober e reuz paotr yaouank, ober e daol-diroll kentañ ; 4. [gwir] *eine Schuld abstoßen*, en em zientleañ ; *Waren*

abstoßen, gwerzhañ war zistaol ; **5.** [tekn] divevenniñ ; *Ecken abstoßen*, digorniañ.

V.gw. (stößt ab // stieß ab // ist/hat abgestoßen) : *das Schiff stößt vom Ufer ab*, emañ ar vag o loc'hañ (o tiaodañ, o tizouarañ), diloc'h eo ar vag.

abstoßend ag. : doñjerus, euzhus, heugus, rukunus, hirirus, erezus, diharak, hakr, hek, hudur, ifamus, regredus ; *abstoßender Eindruck*, doñjer g., rukun g., baleg g., hiris g., regred g., erez b. ; *er ist abstoßend hässlich*, un doñjer eo tostaat outañ gant an divalav ma'z eo, un heug hag ur rukun eo tostaat outañ gant an divalav ma'z eo, heug ha rukun en deus an den o sellet outañ gant an divalav ma'z eo, ken divalav eo ma'z eo un doñjer chom war e dro, divalav-mezh eo, vil-spontus (divalav kenañ-kenañ, divalav-mantrus) eo, divalav eo ken na spont an dud ouzh e welet, ur vraouac'h eo gwelet anezhañ, viloc'h eo eget diaoul ar Yeuc'h, divalav eo ken na souz an dud diwarnañ, divalav eo d'ober d'an dud skrijañ, ur spont eo gwelet anezhañ, un hiris eo gwelet anezhañ, e zremm a zo ur skrij da welet, pebezhe troñsad den ! sell ar fas vil-se !

Abstoßreaktion b. (-, -en) : [mezeg.] dazgwered disteurel g., distaol an imboud g.

Abstoßung b. (-, -en) : distaol g.

Abstoßungskrise b. (-, -n) : [mezeg.] dazgwered disteurel g.

Abstoßungsphänomen n. (-s, -e) : anadenn disteurel b., c'hoarvoudenn disteurel b.

Abstoßungsreaktion b. (-, -en) : [mezeg.] dazgwered disteurel g., distaol an imboud g.

abstottern V.k.e. (hat abgestottert) : P. rannbaeañ, paeañ war dermen, paeañ a-lodennoù (a-skodennoù, miz-ha-miz, bep miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz), rannañ e baemant miz dre viz.

abstrahieren V.gw. (abstrahierte / hat abstrahiert) : *von etwas abstrahieren*, lezel udb a-gostez, na zerc'hel kont eus udb.

V.k.e. (abstrahierte / hat abstrahiert) : dezren, dezastum, goubarañ, goubarelaat, goubarekaat ; *etwas von etwas abstrahieren*, dezren udb eus udb all, dezastum udb eus udb all, goubarañ udb diouzh udb all.

abstrahlen V.k.e. (hat abgestrahlt) : **1.** [fizik] fennañ, amstrewiñ ; **2.** [tekn.] traezhañ, strinkañ traezh ouzh.

abstrakt ag. : amlun, difetis, diheverz, distrilhet, diverzadus, doareanver, goubar, goubarel, goubarek ; *abstrakter Begriff*, meizad difetis g. ; *abstrakte Kunst*, arz diheverz g., arz diskeudenniek g., arz solluniek g., solluniegezh b. ; *abstrakte Malerei*, liverezh amlun g., livouriezh solluniek g.

Abstraktheit b. (-) : diheverzded b., diheverzder g., difetisted b., goubar g., goubarelezh b.

Abstraktion b. (-, -en) : **1.** dezren g., difetisadur g., goubaradur g., goubarañ g., goubarad g. ; **2.** [arz] solluniegezh b., solluniañ g. ; *lyrische Abstraktion*, solluniañ lourennek g. b.

Abstraktionsvermögen n. (-s) : galloud dezren g., galloud difetisaat g., galloud goubarañ g.

Abstraktum n. (-s) : mennozh goubarel g., meizad difetis g., ger doareanver g., anv goubar g.

abstrampeln V.em. : **sich abstrampeln** (hat sich (t-rt) abgetrampelt) : **1.** troadikellat evel un dall (a-lazh-ki, a-

lazh-korf, evel ur c'hi) ; **2.** *er strampelt sich ab*, direzon eo ouzh al labour, labezañ a ra e gorf gant al labour, hennezh a zo kriz ouzh e gorf, er galeoù emañ, krugañ a ra ouzh al labour, lakaat a ra kas war e gorf, terriñ a ra e gein, foeltrañ a ra e revr, friket eo gant al labour, labourat a ra evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), en em darzhañ a ra gant al labour, kefridi a zo warnañ ken ma puf, emañ war ar charre, lopañ a ra, loeniñ a ra, loeniñ a ra e gorf, lorgnañ a ra, forsiñ a ra, kiañ a ra ouzh al labour, kiañ a ra, kiañ a ra outi, kiañ a ra e gorf, c'hwezhañ a ra e-barzh, poaniañ a ra ken gwazh hag an diaoul kamm, hennezh a zo ki war e labour, hennezh a blant e-barzh, hennezh a vez atav o ruilhal hag o verat e gorf, labourat a ra evel ur c'hi, reiñ a ra poan ha n'eo ket ober goap, reiñ a ra poan ha n'eo ket ober an neuz eo, reiñ a ra bec'h d'ar c'hanab, ennañ ez eus ur gounnar labourat, daoudortañ a ra war an tach, a-stenn emañ gant e labour, c'hwistañ a ra, bouc'halañ a ra, ne vouzh ket ouzh al labour.

abstreichen V.k.e. (strich ab / hat abgestrichen) : **1.** rakañ kuit, raklañ kuit ; **2.** diskontañ ; **3.** [lu] *ein Gelände mit dem Scheinwerfer abstreichen*, furchal un dachenn gant ul luc'hvanner.

V.gw. (strich ab / ist abgestrichen) : *der Vogel streicht ab*, al labous a nij kuit.

Abstreicher g. (-s, -) : raker g., raklerezh b., sklerenn b., rakl g.

abstreifen V.k.e. (hat abgestreift) : **1.** en em zizober eus, raskañ, rakañ, raklañ, peliat, rinkat, kignat, daladuriñ, grakañ, skrabañ, razhañ ; *die Schlange streift ihre Haut ab*, emañ an naer o tiskantañ, emañ an naer o cheñch kroc'henn ; **2.** [dre astenn.] tennañ kuit, diwiskañ, dibourc'hañ ; *einen Schleier abstreifen*, dioueliañ, tennañ ur ouel ; *Handschuhe abstreifen*, divanegañ ; *Beeren abstreifen*, dastum hugennoù, hugenna ; **3.** [dre skeud.] *alte Vorurteile abstreifen*, distreiñ diwar e rakvarnoù kozh.

V.k.d. (ist abgestreift) : *vom Wege abstreifen*, treiñ diwar an hent, diheñchañ, fasiañ war an hent (Gregor), saouzaniñ war an hent (Gregor), divarchiñ a-ziwar an hent, kouezhañ war louzaouenn-ar-saouzan, kouezhañ war ar c'heotenn-voem, mont diwar an hent.

V.gw. (hat abgestreift) : *die Schlange streift ab*, emañ an naer o tiskantañ, emañ an naer o cheñch kroc'henn.

Abstreifer g. (-s, -) : **1.** kraver g., kraverez b., rask g., rakerez b., raklouer g., skraber g., kravell b., raker g., raklerezh b., rakl g., sklerenn b., difanker g., barr-botoù g., karzhprenn g. ; **2.** krib hugennoù b. ; **3.** [metal.] saverez tolzennoù b., ijinenn sevel tolzennoù b.

abstreiten V.k.e. (stritt ab / hat abgestritten) : **1.** nagenniñ, arguziñ ouzh, arguziñ a-enep, arvariñ war, kaout douetañs war, kavout abeg e, kavout errol e, dianzav, dianzavout, dislavaret, nac'h, nac'hañ, dinac'h, dizanavezout, dianavezout, dianaout, sevel mar war, bezañ war var a ; *etwas abstreiten*, nac'h groñs udb, dianzav udb ; *eine Schuld abstreiten*, **a)** nac'h bezañ kiriek d'un droug bennak, dianzav ur giriegezh bennak ; **b)** nac'h un dle, nac'h bezañ dastumet un dle bennak, dianzav un dle bennak ; *das kann man ihm nicht abstreiten*, ne vo ket lamet an dra-se digantañ ; **2.** [tro-

lavar] *er lässt es sich nicht abstreiten*, derc'hel mort (yud, start, gwevn) a ra.

Abstrich g. (-es,-e) : 1. [mezeg.] savadenn b., erlamad g., erlamadur g. ; 2. [kenwerzh] diskont g., diskontadur g., didennadur g., didennad g. ; 3. [metal.] kenn g., kenn houarn g., koc'hion g., koc'hien g., kaoc'h-houarn g. ; 4. [dre skeud.] *Abstriche machen*, ameniñ, diskanañ, plegañ e santimant, rabatiñ war e c'hoantoù, krennañ e c'hoantoù, dic'hwezañ d'an-unan, kouezhañ e lipenn war e lapenn ; 5. [moull., lodenn dev ul lizherenn] garr b. [liester girri], post g., garenn b.

abströmen V.gw. (ist abgeströmt) : 1. redek, ruilhal, deverañ ; 2. [dre skeud.] mont kuit ; *die Menge strömt langsam ab*, mont a ra kuit an dud goustadik ; 3. [merdead.] drival, drivañ, mont gant red an dour, mont d'an driv.

abstrus ag. : rouestlet, dispis, displann, kudennek, fuilhet, luziet, kemmesket, amsklaer.

abstufen V.k.e. (hat abgestuft) : [dre skeud.] skeuliadañ, pazennañ, derezata, dereziañ, renkadiñ, urzhasaat, tregemmañ ; *die Arbeit abstufen*, pazennañ al labour ; *die Farben abstufen*, dereziañ al livioù, arlivañ, dinaouiñ ; *die Preise abstufen*, tregemmañ ar prizioù ; *die Löhne abstufen*, tregemmañ ar goproù.

V.em. : **sich abstufen** (hat sich (t-rt) abgestuft) : *der Park von Sans-Souci stuft sich ab*, liorz kastell Sans-Souci a zo anezhi ul liorz savet war-ziri.

Abstufung b. (-,-en) : 1. skeuliaderezh g., pazennadur g., dereziadur g., skeuliad b., skeulenn b., dereziad g., dereziadenn b. ; 2. skeul-renk b., urzhaz g., renkadorezh b., hierarkiezh b. ; 3. tregemmañ g. ; 4. derezioù lies.

abstumpfen V.k.e. (hat abgestumpft) : 1. dallañ, toгнаñ, bouc'hañ, bouc'haat, ratouzañ, kizañ, soc'hañ, talsoc'hañ, taltouzañ, tozonañ, tuzumiñ, flastrañ ; 2. divegañ, diveglemmañ ; 3. [dre skeud.] digizidikaat, kalediñ, lakaat da vezañ diseblant, krizañ.

V.gw. (ist abgestumpft) : 1. dallañ, dont togn, mont dall, kizañ, bouc'haat, bouc'hañ, ratouzañ, tevaat, soc'hañ, talsoc'hañ, taltouzañ, tozonañ, tuzumiñ ; 2. [dre skeud.] digizidikaat, dont diseblant, dont difrom, kalediñ, krizaat, dont da vezañ dibalamour, koll e lañs, tuzumiñ, morediñ, moreañ, dont da vorzañ, morzañ, fastañ, dont da fastañ ; *er ist abgestumpft*, fastet eo, dizonet eo, deuet eo da vezañ digas, deuet eo da galediñ ouzh poan ar re all, deuet eo da grisaat ouzh poan ar re all, deuet eo da vezañ diseblant, deuet eo da vezañ divorc'het (divanier), n'eo ket mui ken troet gant udb, kollet en deus e lañs, morzet eo e spered, deuet eo e spered da vorzañ, deuet eo da fastañ.

abstumpfend ag. : diotaus, louadus.

Abstumpfung b. (-,-en) : 1. divegadur g., tognadur g. ; 2. [tekn.] krennadur g. ; 3. [dre skeud.] kaletaat g., kalediñ g., kaletadur g., digizidigezh b., difrom g., digasted b., digaster g., diseblanted b., tuzumadur g.

Absturz g. (-es,-stürze) : 1. kouezhadenn a-serzh b., lamm g. ; *ein Flugzeug zum Absturz bringen*, diskar ur c'harr-nij ; *Flugzeugabsturz*, peñse karr-nij g., gwallreuz aerverdeñ g., flastradur g., krach g.

2. diribin serzh g., bri serzh b., tor sonn g., toreñ b., torrod g., pored g.

3. digreskidigezh trumm b., digresk (diskenn) trumm g., laoskadenn drumm b.

4. droukverzh g., c'hwitadenn grenn b., afochadenn g., tro-wenn b., distokadenn b.

5. P. tontonad g., revriad g., korfad g., sac'had g., toullad g., tognad g., picherad g., soubenn b., rouladenn b.

6. [stlenn.] sac'hadenn b.

abstürzen V.gw. (ist abgestürzt) : 1. kouezhañ, pakañ lamm, tapout lamm, kaout lamm, tapout un dorosennad ; *von einer Brücke abstürzen*, kouezhañ diwar ur pont.

2. [nij.] mont da bladañ, mont da flastrañ, kouezhañ d'an douar ; *in Flammen abstürzen*, kouezhañ d'an douar an tan krog ennañ.

3. ober kazeg, chom kazeg, tapout e lip, tapout un distokadenn.

4. P. tapout un tontonad (ur revriad, ur c'horfad, ur sac'had, un toullad), distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, pakañ unan, mezviñ, korfata, klukañ, lipat, lonkañ, ober un tortad, tapout un tortad, ober pant, ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, ober ur picherad, tapout ur picherad, puñsal ar pintoù, pital, lakaat tenn war e vegel, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, pakañ ur soubenn.

5. [stlenn.] sac'hañ.

Absturzstelle b. (-,-n) : 1. [karr-nij] lec'h enstok g. ; 2. [menezioù] lec'h ar gwallzarvoud g.

abstützen V.k.e. (hat abgestützt) : 1. skorañ, sintrañ, pantilhoniñ, harpañ, tintañ, stañsoniñ, speurellañ, harpelliñ ; *einen Ast abstützen*, harpañ (tintañ) ur skourr, skorañ (stañsoniñ) ur brank, harpañ ur forc'hig en ur skourr ; *die Mauer mit einem Balken abstützen*, lakaat un treust da skor d'ar voger, lakaat un treust da harpañ ar vur, derc'hel ar voger en he sav war-bouez un treust ; 2. [dre skeud.] skoaziañ, harpañ, skoazellañ.

Abstützung b. (-,-en) : harp g., harpell b., harzell b., skor g., skoazell b., speurell b., stañson g., sintr g., sintradur g., skoradur g., harperezg g., harpelliñ g., pantilhonadur g., pantilhonerezh g.

absuchen V.k.e. (hat abgesucht) : furchal, furchata, ober ar furch e, ober furch e, ober furch ha klask e ; *jemandem die Flöhe absuchen*, dic'hwenañ u.b.

Absud g. (-s,-e) : bervadur g., glec'h g., glec'hiadur g., bervadenn b.

absurd ag. : diskiant, diboell, sot-mat, dibenn, direizhpoell, direzon.

Absurdität b. (-,-en) : dibennaj g., diskianterezh g., brizherezh g., nannster g.

Abszess g. (-es,-e) : gor g., gorad g., goradenn b., pugnez g., apotum g., droug-sant-Kirio g. ; *dieser Abszess erregt stechende Schmerzen im Arm*, ar gor-se a sko em brec'h a daolioù, ar gor-se a sko taolioù em brec'h, ar gor-se a zegas broudoù lemm da'm brec'h, pistiget e vezañ em brec'h gant ar gor-se ; *einen Abszess hervorrufen*, degas gor e korf u.b. ; *Abszesse hervorrufend*, gorus ; *für Abszesse anfällig*, gorus ; *der Abszess platzt*, *der Abszess bricht auf*, *der Abszess geht auf*, tarzhañ a ra ar gor, dedarzhañ, a ra ar gor, toullañ a ra ar gor, talpiñ a ra ar gor.

Abszisse b. (-, -n) : ledenn b., daveenn gentañ b., absisenn b. ; *die Abszisse und die Ordinate*, al ledenn hag an hedenn

Abt g. (-es, Äbte) : abad g.

Abt. [berradur evit : **Abteilung**] : rann b., rannadur g., kevrenn b.

abtakeln V.k.e. (hat abgetakelt) : *ein Schiff abtakeln*, dibaramantiñ ul lestr, dibaramantiñ ur vag, dibaramantiñ ur vatimant ; *das Schiff wurde abgetakelt*, chom a reas ar vag e kostez an aod.

Anv-gwan verb **abgetakelt** : echu, P. displeber.

abtasten V.k.e. (hat abgetastet) : 1. tastomat, palvata, pavata, toulbapat, merat, teuta, meudikañ, meudata, meuta, domata, butukañ, talmeta ; 2. klask, furchal, sontañ, sounteal ; 3. [stlenn.] skanniñ, c'hwilerviñ ; 4. jaojañ, prizañ, istimañ.

V.em. : **sich abtasten** (haben sich (t-rt) abgetastet) : jaojañ an eil egile, en em jaojañ ; *sich (t-rt) auf etwas (t-rt) abtasten*, en em jaojañ a-fet udb.

Abtaster g. (-s, -) : [tredan] dezranner g., elfenner g.

Abtastung b. (-) : [stlenn.] skanniñ g., c'hwilerviñ g.

Abtauautomatik b. (-) : [yenerrez] direver emgefre g., direverez emgefre b.

abtauchen V.gw. (ist abgetaucht) : mont da guzhat, mont da skoachañ, mont da goach, mont d'en em glenkañ.

abtauen V.k.e. (hat abgetaut) : direviñ, diskornañ, teuziñ.

V.gw. (ist abgetaut) : direviñ, diskornañ, teuziñ.

Abtei b. (-, -en) : abati b. ; *Frauenabtei*, abati leanezed b.

Abteil g./n. (-s, -e) : kombod g.

abteilen V.k.e. (hat abgeteilt) : 1. kombodiñ, rannañ ; 2. bevenniñ, dispartiañ ; 3. debarzhañ, deverkañ, derannañ, ardaoliñ, dereiñ, reiñ.

Abteilung b. (-, -en) : 1. rann b., rannad b., rannadur g., kevrenn b., kevrennad b., [kenwerzh] terenn b., egorenn b. ; *pädagogische Abteilung*, rann ar c'helenn b. ; 2. gwazadur g., servij g., gwazrann b. ; *Abteilung der Handelsmarine*, gwazadur (servij) ar verdeadurezh a genwerzh g. ; 3. kombod g. ; 4. [lu] kevrenn b., strollad g.

Abteilungsleiter g. (-s, -) : penn ar servij g., penn gwazrann g., penn terenn g.

abteilungsweise Adv. : rann-ha-rann, kevrenn-ha-kevrenn.

Abteilwagen g. (-s, -) : bagon gombodek b.

Abteipfründe b. (-, -n) : abatiez b.

abtelefonieren V.gw. (telefonierte ab / hat abtelefoniert) : pellgomz evit diskemenn ur bedadenn, pellgomz evit diskemenn un emvod.

abteufen V.k.e. (hat abgeteuft) : kleuzañ ; *einen Schacht abteufen*, kleuzañ un toull mengleuz, kleuzañ ur poull.

abtippen V.k.e. (hat abgetippt) : skriverezañ, bizskrivañ ; *ich tippe etwas ab*, skriverezañ (bizskrivañ) a ran un eilskrid bennak.

Äbtissin b. (-, -nen) : abadez b.

abtönen V.k.e. (hat abgetönt) : *Farben abtönen*, arlivañ, dazlivañ, dereziañ livioù.

Anv-gwan verb **abgetönt** dereziet.

Abtönung b. (-, -en) : dereziadur g., dereziad g., arliv g., dazliv g.

Abtordinarius g. (-, -ordinarien) : [relij.] abad eskob g.

abtöten V.k.e. (hat abgetötet) : 1. lazhañ, mougañ, distrujañ ; 2. [mezeg.] *Bazillen abtöten*, dezinfektiñ,

dilouediñ, dilouezañ, digontammiñ ; 3. [mezeg.] *einen Zahnerv abtöten*, digizidikaat un dant, tennañ nervenn un dant, ezvevekaat un dant ; 4. *sein Fleisch, die Sinnenlust abtöten*, kastizañ e gorf.

Abtötung b. (-, -en) : 1. distrujadur g., distrujidigezh b., distrujerezh g. ; 2. [dre skeud.] *Abtötung der Sinnlichkeit*, kastizadur ar c'horf evit trec'hiñ ha sujañ e youloù fall g., sujidigezh e skiantoù b., emgastiz g. ; 3. [relij.] gwanadur g., kastizadur g., emgastiz g.

Abtrag g. (-s, Abträge) : 1. atredoù lies. ; 2. [gwir] gaou g., droug g., domaj g.

abtragen V.k.e. (trägt ab / trug ab / hat abgetragen) : 1. diatrediñ, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, diac'hubiñ, kas kuit gant an-unan ; 2. diskar, freuzañ, difoeltrañ, distrujañ, razhañ, dispenn, diwriziennañ, pilat, bannañ d'an traoñ ; *ein Gebäude abtragen*, diskar (freuzañ, difoeltrañ, diwriziennañ, pilat, razhañ) ur savadur ; *einen Steinhaufer abtragen*, diverniañ mein ; 3. [douar.] krignat, klotañ ; 4. [dre astenn] *Kleider abtragen*, teuc'hiñ (uzañ, teuziñ) dilhad, kas dilhad da bilhoù, lakaat uz en e zilhad ; *abgetragene Kleider*, dilhadoù teuc'h lies., dilhadoù graet o reuz ganto lies. ; *abgetragene Sachen*, rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., gagnoù lies. ; 5. *die Speisen abtragen*, distaliañ (disterniañ, disternañ, sevel, diwiskañ, dieubiñ, distrollañ, distlabezañ, diac'hubiñ, distalagenniñ, distaliata, dijabliñ, diservijout, diservijañ) an daol, divec'hiañ an daol, distaoliañ, diservijout, diservijañ ; 6. [arc'hant.] paeañ, paeañ a-lodennoù (a-skodennoù, miz-ha-miz, bep miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz), rannañ e baemant miz dre viz, paeañ war dermen, rannbaeñ ; *seine Schulden abtragen*, diverrañ e zleoù tamm-ha-tamm ; *eine Schuld abtragen*, en em ziendleañ, paeañ un dle ; 7. [dre skeud.] *Dank abtragen*, trugarekaat, lavaret trugarez. V.em. : **sich abtragen** V.k.e. (trägt sich ab / trug sich ab / hat sich (t-rt) abgetragen) : mont da fall, uzañ, teuc'hiñ, mont gant an uz, mont dre uz.

abträglich ag. : [Bro-Suis] sellit ouzh **abträglich**.

abträglich ag. : noazus, fall, diampled, dizampled, diemsav ; *der Gesundheit abträglich*, fall d'ar yec'hed, klañvus, diyec'hed, diyec'hedus, diyac'h.

Abtragung b. (-, -en) : 1. distrujadur g., distrujidigezh b., distrujerezh g., diskaradur g., freuzerezh g., karzh g., skarz g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadenn b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., razherezh g., diatredadur g. ; 2. [arc'hant.] diendleadur g. ; 3. [douar.] krignerezh g., klotañ g.

abtrampeln V.em. : **sich abtrampeln** (hat sich (t-rt) abgetrampelt) : pilpazañ, pavata, kalemarc'hiñ.

Abtransport g. (-s, -e) : 1. treuzdougen g., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarz g., skarzherezh g., skarzhadur g. ; 2. treuzkasadenn b., treuzkasadur g., treuzkas g.

abtransportieren V.k.e. (transportierte ab / hat abtransportiert) : treuzdougen, treuzkas.

abtreiben V.k.e. (trieb ab / hat abgetrieben) : 1. argas, kas kuit, skarzhañ, kas er-maez, touch kuit, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal ; *der Wind treibt die Wolken ab*, an avel a skub an oabl, an avel a gas kuit ar c'houmoul ; 2. [mengleuz.] *Gestein abtreiben*, eztennañ ar c'hailh ; 3. [kimiezh] *Silber aus Blei abtreiben*, puraat arc'hant ; 4.

[mezeg.] dispartiañ, diforc'h, diforc'hiñ, lakaat da ziforc'hiñ ; *ein Kind abtreiben*, diforc'hiñ ur vaouez, lakaat ur vaouez da ziforc'hiñ diwar he bugel, sioc'haniñ ur vaouez, lakaat ur vaouez da zispartiañ diouzh he bugel kent an amzer, ober d'ur vaouez dispartiañ diouzh he c'hrouadur, ober d'ur vaouez koll he c'hrouadur, ober ur rikladenn d'ur vaouez, lakaat ur vaouez da riklañ he bugel, lakaat ur vaouez da goll he bugel ; *sie hat zwei Kinder abgetrieben*, daou vugel he deus dispartiet, diforc'het eo diwar daou vugel, div rikladenn a zo bet graet dezhi, daou vugel he deus riklet.

V.gw. : **1.** (trieb ab, hat abgetrieben) : [mezeg.] dispartiañ, diforc'h, diforc'hiñ, terriñ he brazezed, sioc'haniñ ur vaouez ; **2.** (trieb ab, ist abgetrieben) : [merdead.] drival, drivañ, mont d'an driv, diruzañ.

Abtreiben n. (-s) : [tekn., metal.] digemmeskadur g.

Abtreibung b. (-,-en) : **1.** argasaden b., karzh g., karzhaden b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g. ; **2.** [mengleuz] korvoerezh g., eztennañ g., eztennerezh g. ; **3.** [kimiezh] puradur g. ; **4.** [mezeg.] diforc'h g., diforc'hidigezh b., rikladenn b., riskladenn b., sioc'hanadur g., disparti g. ; **5.** [merdead.] drival g., driv g., diruzadur g.

Abtreibungsmittel n. (-s,-) : danvez diforc'hiñ g., louzoù diforc'hiñ g., hilastaler g.

Abtreibungsspile b. (-,-n) : pilulenn diforc'hiñ b., pilulenn an deiz war-lerc'h b.

Abtreibungsversuch g. (-s,-e) : taol diforc'hiñ g., argeziad diforc'hiñ g.

abtrennbar ag. : rannus, rannadus.

abtrennen V.k.e. (hat abgetrennt) : **1.** rannañ, disrannañ, dispartiañ, diemprañ, diframmañ, forc'hiñ, digevreañ, digevredañ, distekiñ, distrollañ ; **2.** regiñ, diskolpañ, diskalfañ, distagañ, didammañ [udb diouzh udb all] ; **3.** diwriat.

Abtrennung b. (-,-en) : disparti g., disrann g., diforc'h g.

abtreten V.gw. (tritt ab / trat ab / ist abgetreten) : mont kuit ; *der Richter ließ die Zeugen abtreten*, ar barnar a roas aotre d'an testoù da vont kuit ; *von der Bühne abtreten*, **a)** kuitaat al leurenn ; **b)** [dre skeud.] mont diwar-wel, mont en a-dreñv.

V.k.e. (tritt ab, trat ab, hat abgetreten) : **1.** leuskel, ober e zilez eus, ober dilez eus, ober an dilez eus, dilezel, dizerc'hel, reiñ, lezel ; *jemandem ein Zimmer abtreten*, leuskel ur gambr gant u.b., dilezel ur gambr gant u.b., ober dilez eus ur gambr ; *er hat mir alles spottbillig abgetreten*, lezet en deus pep tra ganin evit ur bouton ; *jemandem etwas abtreten*, ober e zilez eus udb d'u.b. ; *jemandem ein Recht abtreten*, dilezel ur gwir bennak gant u.b., ober e zilez eus ur gwir bennak d'u.b., ober dilez eus ur gwir bennak gant u.b., ober an dilez eus ur gwir bennak gant u.b., lezel ur gwir bennak gant u.b. / reiñ ur gwir bennak d'unan all (Gregor) ; *jemandem Rechte abtreten*, ober aotreoù d'u.b.

2. torchañ e dreid ; *den Schnee abtreten*, en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistabezañ, en em zistrobañ) eus an erc'h chomet stag ouzh e votoù, dijabliñ a'n (diouzh an) erc'h chomet stag ouzh e votoù.

3. *seine Absätze abtreten*, uzañ seuliou e votoù, lakaat uz e seuliou e votoù, torkuliñ e votoù.

V.em. : **sich abtreten** (tritt sich ab / trat sich ab / hat sich (t-rt) abgetreten) : uzañ, teuc'hiñ.

Abtretende(r) ag.k. : [gwir] dilezer g., dilezour g. (Gregor).

Abtreter g. (-s,-) : torch-treid g., torch-botoù g.

Abtretung b. (-,-en) : dilez g., dilezidigezh b., dilezadenn b., dizalc'h g., dizalc'hidigezh b., roidigezh b.

Abtretungsurkunde b. (-,-n) : testeni an dilezadenn g., testeni ar roidigezh g., dilezoù lies.

Abtrieb g. (-s,-e) : **1.** *Waldabtrieb*, troc'h koad g., diskar gwez g. ; **2.** [merdead.] drival g., drivañ g., driv g. ; **3.** diskenn eus peurlvanou an Alpoù g.

Abtritt b. (-,-en) : [merdead.] drival g., drivañ g., driv g.

abtrinken V.k.e. (trank ab / hat abgetrunken) : **1.** evañ ur banne ; **2.** tarlipat, muzevañ.

Abtritt¹ g. (-s,-e) : **1.** disparti g., mont kuit g. ; *Abtritt von der Bühne*, disparti eus al leurenn g. ; **2.** dilez g. ; *Abtritt eines Ministers*, dilez e garg gant ur maodiern g.

Abtritt² g. (-s) : privezioù lies., kambr-aes b., retredoù lies., korn klet g., korn distro g.

abtrocknen V.k.e. (hat abgetrocknet) : sec'hañ, disec'hañ, torchañ, dizourañ ; *das Geschirr abtrocknen*, torchañ al listri.

V.em. : **sich abtrocknen** (hat sich abgetrocknet) : sec'hañ, disec'hañ, torchañ ; *sich (t-d-b) die Hände abtrocknen*, (di)sec'hañ e zaouarn ; *sich (t-d-b) die Stirn abtrocknen*, ober ur sec'h d'e dal, sec'hañ ar c'hwezenn diwar e dal, dic'hweziñ e dal, torchañ ar c'hwezenn a bizenn war e dal ; *sich nach dem Bad abtrocknen*, sec'hañ e gorf gant ur serviedenn war-lerc'h ar gibelladenn.

Abtrocknen n. (-s) : digleboradur g., digleboriñ g., disec'hadur g., dizourennañ g., dizouradur g., sec'hadur g., sec'h g., hesk g., heskadur g.

abtrocknend ag. : disec'hus, heskus., sec'hus.

abtröpfeln / abtropfen V.gw. (ist abgetröpfelt / ist abgetropft) : berañ, diverañ, deverañ, takenniñ, didakenniñ, tapenniñ, beradañ, bilbilhat, strilhañ, redek, dizourañ ; *Nudeln abtropfen lassen*, lakaat toazennoù da zizourañ.

Abtropfen n. (-s) / **Abtröpfeln** n. (-s) : dever g., deverad g., deveradur g., strilhadur g., ber g., beradur g.

Abtropfbrett n. (-s,-er) : *Abtropfbrett für Löffel*, parailher g. ; *Abtropfbrett für Flaschen*, deverer g., deverouer g.

Abtropfpanne b. (-,-n) : kas g., lechefre b.

Abtropfständer g. (-s,-) : kanastell [*liester* kanastelloù, kenestell] b.

abtrotzen V.k.e. (hat abgetrotzt) : *jemandem etwas abtrotzen*, truflañ udb diwar u.b., tennañ udb dre heg digant u.b.

abtrudeln V.gw. (ist abgetrudelt) : *das Flugzeug trudelt ab*, kouezhañ a ra ar c'harr-nij d'an douar en ur droellennañ, diruilhal a ra ar c'harr-nij d'an douar mell-divell.

abtrünnig ag. : disuj, reneat, renavi, skismatek, skismek, desfaihl ; *abtrünnig werden*, dianzav e feiz, nac'h e feiz, nac'h e vadeziant, nac'h e Zoue.

Abtrünnige(r) ag.k. g./b. : renavi g., renead g., desfaihl g., nac'her-e-Zoue g., nac'her-e-feiz g., nac'her-e-vadeziant g. ; *Julian der Abtrünnige*, Juluan ar Renavi g.

Abtrünnigkeit b. (-,-en) : reneadelezh b., renavierezh g., dianzavadur-feiz g.

Abtsstab g. (-s, -stäbe) : [relij.] bazh-abad, kammell b., gros b.

abtun V.k.e. (tat ab / hat abgetan) : 1. tennañ, dilezel, diwiskañ ; *den Rock abtun*, diwiskañ e borpan ; *als ich ein Mann wurde, tat ich ab, was freundlich war*, pa'z on deuet da vezañ un den, em eus dilezet ar pezh a oa eus ar bugel ; 2. P. *jemanden kurz abtun*, kas u.b. da sutal krak-ha-berr (da stoupa, da driñchina, da dreiñ mein da sec'hañ, da bark an aod, da bizmoc'ha), kas u.b. da granketa, kas u.b. da glask triñchin, kas u.b. war ar c'herzhed, kas u.b. da ganañ, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da vrammat, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kiviñ u.b., kas u.b. d'an tus, kas u.b. da vale, kas u.b. da bourmen, kas u.b. da logota da Venez-Are ; 3. disteurel ; *einen Einwand abtun*, tremen dreist un enebadenn, na ober (na reiñ) a fed d'un enebadenn, na deuler pled ouzh un enebadenn, disteuler un enebadenn ; 4. [dre skeud.] *eine Unsitte abtun*, troc'hañ d'ur pleg fall, trec'hiñ (terriñ) un tech fall ; 5. P. *das ist abgetan*, peurreizhet eo an afer, paket eo an tan ha gwerzhed al ludu, graet ar gra ; *damit ist's noch nicht abgetan*, n'hon eus ket talarat c'hoazh gant an afer-se, n'eo ket c'hoazh holik echu an afer.

abtupfen V.k.e. (hat abgetupft) : torchañ, sec'hañ, spoueañ.

V.em. : **sich abtupfen** (hat sich abgetupft) : torchañ, sec'hañ, disec'hañ ; *sich (t-d-b) die Stirn abtupfen*, ober ur sec'h d'e dal, sec'hañ ar c'hwezenn diwar e dal, dic'hweziñ e dal, torchañ ar c'hwezenn a bizenn war e dal.

Abulie b. (-) : [mezeg.] divennerezh g., anyoul g.

aburteilbar ag. : barnadus.

aburteilen V.k.e. (hat abgeurteilt) : barn, kondaoniñ ; *endgültig aburteilen*, barn hep engalv, kondaoniñ hep eskemm.

Aburteilung b. (-, -en) : barnedigezh b., kondaonidigezh b.

abverdienen V.k.e. (verdiente ab / hat abverdient) : gounit diouzh c'hwezenn e dal, gounit o c'hweziñ.

Abverkauf g. (-s, -verkäufe) : [Bro-Aostria : kenwerzh] peurwerzh b., pilwerzh g., skarzhadeg vras b., arc'hantadur g.

abverlangen V.k.e. (verlangte ab / hat abverlangt) : goulenn groñs [digant u.b.], goulenn start [digant u.b.], azgoulenn [digant u.b.] ; *die Pässe abverlangen*, goulenn ar pasportoù ; *er verlangt viel von seinen Leuten ab*, ul loufrez eo, sklouf eo, mac'hom eo.

abvieren V.k.e. (hat abgeviert) : [tisav.] karrezañ, karreañ.

Abvieren n. (-s) : karreerezh g., karrezerezh g., karreadur g., karrezadur g.

abwägen V.k.e. (wog ab / wägte ab // hat abgewogen / hat abgewägt) : pouezañ, dibouezañ, pouezata, braspouezañ, lakaat e kemm, keñveriañ, hañvalout,

pouezañ ha dibouezañ, daspouezañ, tebiñ, roulat en e benn, ruilhal en e benn ; *seine Worte abwägen*, dibab e c'herioù, teuler evezh war e gomzoù, pouezañ mat e gomzoù, pouezañ mat pep ger a-raok kaozeal, ober nav zro gant e deod en e c'henoù a-raok komz, en em soñjal ervat a-raok lavaret udb, komz gant preder, ober gant komzoù sevenet-pervezh, ober gant komzoù mistr, komz goude bezañ soñjet mat er pezh a lavaror, ober daou soñj kent komz, komz dibab, beilhañ war e deod, beilhañ war e soñjoù, beilhañ war e galon ; *das Für und Wider abwägen*, pouezañ ha dibouezañ, pouezañ mat pep tra, pouezañ an eil tu hag egile, ober daou vennozh, ober daou soñj, daousoñjal, sellet ouzh an daou du, sellet ouzh ar rag hag ouzh ar perag, sellet pizh ouzh ar ya hag ouzh an nann, hañvalout ; *zwei Lösungsmöglichkeiten gegeneinander abwägen*, lakaat e kemm daou zoare da zirouestlañ ur gudenn, lakaat e-skoaz daou zoare da zirouestlañ ur gudenn, roulat en e benn div voaien da zirouestlañ ur gudenn, ruilhal en e benn div voaien da zirouestlañ ur gudenn.

Abwägung b. (-, -en) : divizadeg b., divizadenn b., keñveriadur g., heñveladur g.

Abwahl b. (-) : blakboliñ g., boulzuañ g., skarzhañ da-geñver ur vouezhiadeg g., diskaridigezh b., diskargadur g.

abwählbar ag. : 1. a c'haller blakboliñ, a c'haller skarzhañ da-geñver ur vouezhiadeg ; 2. [danvez-skol] diret, diredi.

abwählen V.k.e. (hat abgewählt) : 1. korbellañ, boulzuañ, blakboliñ, skarzhañ ; 2. [danvez-skol] dilezel.

abwälzen V.k.e. (hat abgewälzt) : 1. dirollañ ; 2. [dre skeud.] teurel, disteurel, kas diwar e dro ; [gwir] *eine Schuld (eine Beschuldigung) auf einen anderen abwälzen*, teurel war unan all, teurel an digarez war unan all, skeiñ ar bec'h war unan all, skeiñ ar bec'h war kein unan all, teuler ar bec'h war kein unan all, teurel ar bec'h war unan all, teurel ar garezh war unan all, kareziñ unan all, lakaat u.b. e gaou, teurel ar gaou war u.b., teurel gaou war u.b., teurel an tamall d'unan all, teurel un tamall war unan all, kas un tamall ouzh unan all, lakaat ar bec'h war unan all, en em ziskargañ diwar-goust unan all, en em zisammañ war unan all, lakaat ur mank bennak war gont unan all, lakaat udb war gwall unan all ; *eine Schuld von sich abwälzen*, en em ziskargañ, en em zidamall, en em wennañ, en em gaeraat.

abwandeln V.k.e. (hat abgewandelt) : adaozañ, cheñch, kemmañ, treiñ, treuzkemmañ, argemmañ ; *seine Gedanken abwandeln*, distreiñ diwar e vennozhioù, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, cheñch soñj, cheñch mennozh, cheñch santimant, dibennadiñ, dilezel e vennozh, treiñ meno, treiñ kordenn.

V.gw. : *auf- und abwandeln (ist auf- und abgewandelt)*, mont ha dont.

abwandern V.gw. (ist abgewandert) : 1. mont kuit ; *ein großer Teil der Landbevölkerung wanderte aus den ländlichen Gebieten in die Städte ab*, un tamm mat eus poblañs ar maezioù a zivaezias ; *aus wirtschaftlichen Gründen abwandern*, mont da-heul e vara, heuliañ e vara ; 2. treuzannezañ ; 3. *von etwas abwandern*, dilezel udb, lavaret kenavo d'udb, kuitaat udb ; 4. divroañ.

Abwanderung b. (-,-en) : 1. divroerezh g., divroadenn b., divroadeg b., divroañ g., fuadur g. ; *Abwanderung von geistigem Kapital*, fuadur ar speredoù g. ; *Abwanderung von qualifizierten Arbeitskräften*, fuadur an dud labour stummet g. ; 2. treuzannezadur g. ; *Abwanderung der Bevölkerung*, diboblidigezh b., dibobladur g. ; *die Abwanderung macht unser Land fertig*, an divroañ a laz hor bro.

Abwanderungsverlust g. (-es,-e) : bilañs embroañ-divroañ negativel g., mentel embroañ-divroañ leiel b.

Abwandlung b. (-,-en) : 1. kemmadur g., kemmadenn b., kemm g., treuzkemm g., treuzkemmadr g., treuzkemmadr b. ; 2. [yezh.] kemmadur g., displegadur g., troadur g. ; 3. adstumm g., eilstumm g.

Abwärme b. (-) : tommder dilaosket g., gwrez kollet b.

Abwart g. (-s,-e) : [Bro-Suis] porzhier g., dorjoer g., gward kendi g.

abwarten V.k.e. ha V.gw. (hat abgewartet) : chom war vete gwelet, chom war vetek-gouzout, gortoz betek-gouzout, gortoz gouzout hiroc'h, gortoz, gedal, amzeriñ, treizhañ diouzh an amzer, chom da c'hortoz ; *etwas (ruhig) abwarten*, lezel an amzer da ober (Gregor), gortoz distrafulh ar pezh a zo da zont d'an-unan ; *abwarten, bis ...*, gedal ma ... ; *warten wir ab, bis das Obst reif ist*, gortozomp ma vo dave ar frouezh, gortozomp ar frouezh da zareviñ ; *warten wir ab, bis der Regen aufhört*, gedomp ar glav da devel, gortozomp ar glav da devel, gortozomp ma tavo ar glav, gortozomp ac'hanen ma tavo ar glav, gortozomp ken a davo ar glav, gortozomp ken na davo ar glav, gortozomp ken na raio ket glav ken ; *warten wir ab, bis der Sturm vorbei ist !* gortozomp ar barrad amzer da dremen ! gedomp ar barrad amzer da dremen ! ; *warten wir hier das Unwetter ab !* chomont amañ da c'hortoz ma tremeno ar barrad amzer ! chomont amañ da c'hedal ma tremeno ar barrad amzer ! gortozomp amañ ar barrad amzer da dremen ! gedomp amañ ar barrad amzer da dremen ! ne vefe ket gwazh deomp chom amañ da c'hortoz eget mont dindan an amzer fall ; *warten wir so lange ab !* gortozomp ac'hanen di ! ; P. *abwarten und Tee trinken*, n'hon eus ken nemet amzeriñ ur pennadig d'ober (nemet diskouez hor seizh pasianted d'ober), gortoz pell gortoz gwell

Abwarten n. (-s) : gortozerezh g., gortozidigezh b.

abwartend ag. : *eine abwartende Haltung annehmen, sich abwartend verhalten*, chom war vete gwelet, chom war vetek-gouzout, gortoz betek-gouzout, gortoz gouzout hiroc'h, chom da c'hortoz penaos e troio an traoù, chom etre daou, bezañ etre an dour hag ar c'hler, gortoz, lezel da c'hoiñ, chom (menel) war vordo, treizhañ diouzh an amzer, amzeriñ, gortoz an degouezhioù da zont ; *sich abwartend verhaltende Person*, gortoz g., treizher g., koulzelour g., koulzataer g.

abwärts Adv. : 1. d'an traoñ, war-naou, war-draoñ, war-ziskenn, war-ziribin, war-bouez traoñ, war-ziaz, war-rabat ; *der Weg führt abwärts, der Weg geht abwärts*, mont a ra an hent war-draoñ (war-ziskenn, war-ziribin, war-bouez-traoñ, war-rabat), war-naou e ya an hent, war-ziribin emañ an hent, war-bouez-traoñ emañ an hent, diribin a zo gant an hent, rabat a zo gant an hent, war-ziskenn emañ an hent, pouez-traoñ a zo gant an hent, traoñ a zo gant an hent, dont a ra an hent war-ziaz ; *nun*

führte die Straße abwärts, krog e oa an hent da ziskenn ; *jetzt geht es abwärts*, krog eo an diskenn ; 2. [dre skeud.] *mit ihr geht es abwärts*, falloc'h-fallañ eo he yec'hed, mont a ra war zieriañ ganti, mont a ra he nerzh kuit, war fallaat e ya ganti, gwanaat a ra he nerzh, gwashaet eo dezhi, war washaat e ya ganti, emañ oc'h ober ruskenn fall, gwastañ a ra he stad.

Abwärtsbewegung b. (-,-en) : diskenn g., lusk war-draoñ g.

Abwärtstransformator g. (-s,-en) : [tredan] isvarerez b.

Abwärtstrend g. (-s,-s) : tuadur war zigresk g., tuadur war-ziskenn g., enkil g.

Abwasch¹ g. (-es) : skaotaj g., skaotadenn b. ; *den Abwasch des Geschirrs besorgen*, skaotañ al listri (an traoù), skaotañ, gwalc'hiñ al listri, ober ur skaotadenn, ober ar skaotaj, gwalc'hiñ ar stalioù, gwalc'hiñ ar stalikerezh.

Abwasch² b. (-,-en) : [Bro-Aostria] dar b.

abwaschbar ag. : gwalc'hus, gwalc'hadus, a ya kuit pa vez gwalc'het.

Abwaschbecken n. (-s,-) : dar b.

abwaschen V.k.e. (wäscht ab / wusch ab / hat abgewaschen) : 1. gwalc'hiñ, diwalc'hiñ, diverkañ ; *eine Beleidigung abwaschen*, gwalc'hiñ ur flemm ; 2. skaotañ ; *das Geschirr abwaschen*, skaotañ al listri (an traoù), skaotañ, gwalc'hiñ al listri, ober ar skaotaj, gwalc'hiñ ar stalioù, gwalc'hiñ ar stalikerezh.

V.em. : **sich abwaschen** (wäscht sich ab / wusch sich ab / hat sich (t-rt) abgewaschen) : en em walc'hiñ.

Abwaschlappen g. (-s,-) : lapas g., torch g.

Abwaschtisch g. (-es,-e) : deverer g., kanastell b.

Abwaschung b. (-,-en) : 1. gwalc'h g., gwalc'herezh g., gwalc'hadurezh b., gwalc'hadur g., gwalc'hidigezh b., gwalc'hadenn b., gwalc'hadeg b., gwalc'hiñ g., bugaderezh g., naetadur g. ; 2. [relij.] emwalc'h g., emwalc'hadenn b.

Abwaschwasser n. (-s,-) : gwelien g.

Abwasser n. (-s,-wässer) : *die Abwässer*, an dour-skarzh g., an dour-koll g., an dourioù lous lies., an dourioù dilerc'h lies., an dour-distrouilh g., ar gwelien g.

Abwasseraufbereitung b. (-,-en) : treterezh an dour-skarzh g., danzeadur an dourioù skarzh lies.

Abwasserkanal g. (-s,-kanäle) : kanol-skarzh b., kan-distrouilh g., distrouilh g., kan-skarzh g., kan-skarzhañ g.

Abwasserreinigung b. (-,-en) : puradur an dourioù lous g.

abwechseln V.k.e. ha V.gw. (haben abgewechselt) : eilañ, cheñch, eskemmañ, treuzkemmañ.

V.em. : **sich abwechseln** (haben sich (t-rt) abgewechselt) : en em eilañ, en em bepeilañ, pebeilañ ; *sie wechselten sich ab*, en em eilañ a raent, en em bepeilañ a raent, labourat a raent tro-ha-tro, labourat a raent a bep eil, labourat a raent an eil goude egile ; *Lachen und Niedergeschlagenheit wechselten sich ab*, c'hoarzh ha dic'hoarzh a voe a bep eil.

abwechselnd ag./Adv. : diouzh tro, bep eil tro, a bep eil, bep eil, pep eil, bep un eil, pep eil taol, tro-ha-tro, bep eil gwech, an eil goude egile.

Abwechslung b. (-,-en) : 1. pebeil g., pebeilañ g., pebeiladur g., pebeilad g., cheñchamant g., eskemm g., eskemmadr g., treuzkemm g., treuzkemmadr g.,

treuzkemmadenn b., nevezadur g. ; *er mag Abwechslung*, plijout a ra an nevezadur dezhañ ; **2.** *diverr-amzer g., dudi g./b., didu g., dihued g., diduell b., diduamant g., diduadenn b., ebat g., plijadur b.*

abwechslungshalber Adv. : evit cheñch un tammig, kement hag ober (kement ha gwelet, kement ha selaou) traoù all.

abwechslungslos ag. : digemm.

abwechslungsreich ag. : **1.** cheñch-dicheñch, kemm-digemm, keflusk-digeflusk, liesdoare, liesneuz, liesfurm, liesstumm ; *abwechslungsreicher gestalten*, liesdoareañ, liesseurtaat ; **2.** diduellus, diduant, dudius, diverrus, dihuedus, bourrus, plijadurus, plijus.

Abweg g. (-s,-e) : **1.** hent-distro g., hent-tro g., tro b., distro b., kammadro b., hent kammadrois g., kammigell b., kildro b. ; **2.** [dre skeud.] *auf Abwege geraten*, mankañ diwar an hent mat, fiziañ diwar an hent mat, distreiñ diwar an hent mat, diheñchañ, fiziañ war an hent (Gregor), saouzanñ war an hent (Gregor), divarchiñ a-ziwar an hent, kouezhañ war louzaouenn-ar-saouzan, kouezhañ war ar c'heotenn-voem ; *jemanden auf einen Abweg führen*, diheñchañ u.b.

abwegig ag. : direizh, diwir, faos, fazius, tromplus, treuz, treuzenep, a-dreuz ; *seine Überlegung ist abwegig*, fazius (tromplus) eo pezh a soñj.

Abwegigkeit b. (-,-en) : direizhded b., diwirded b., faosoni b., fazierezh g., dibennaj g., brizherezh g., diskianterezh g.

Abwehr b. (-,-en) : **1.** difenn g., harzadur g., diarbenn g., dizarbenn g., diarbennadur g. ; *in Abwehr stehen*, bezañ war an difenn ; **2.** enepspierezh g.

abwehrbereit ag. : [lu] dindan an armoù, prest evit en em zifenn, pare d'en em zifenn, war an difenn.

Abwehrbereitschaft b. (-) : [korf.] difennoù ar c'horf lies., gwarezoù ar c'horf lies., gwarezoù imunizel lies., gwarezoù ar reizhiad imunekaad lies., difennoù hangae lies., difennoù ar reizhiad hangaeañ lies.

abwehren V.k.e. (hat abgewehrt) : **1.** diarbenn, dizarbenn, pellaat, distekiñ, kas war-dreñv ; *Besucher abwehren*, pellaat gweladennerien, distekiñ gweladennerien, kas gweladennerien diwar-dro ; **2.** [dre skeud.] *Dank abwehren*, nac'h bezañ trugarekaet ; **3.** *Unheil abwehren*, distreiñ ur gwallleur, diarbenn ur gwallleur, parraat un droug bennak ; **4.** [lu] *einen Angriff abwehren*, diarbenn (distreiñ, sparlañ, terriñ, talañ ouzh, kaeañ ouzh) un argadenn, rentañ penn ouzh ur fard, pennañ ouzh ur fard ; **5.** *einen Schlag abwehren*, dihellñ un taol, diarbenn un taol, distreiñ un taol.

abwehrend ag. : ... emzifenn, diarbennus, diarbennekaus, -diarbenn, sparlus, skoilhus, kaeañ, sparlañ.

Abwehrfeuer n. (-s,-) : [lu] tennadeg sparlañ b., tennadeg kaeañ b.

Abwehrkampf g. (-es,-kämpfe) : stourm emzifenn g.

Abwehrkräfte lies. : [korf.] difennoù ar c'horf lies., gwarezoù ar c'horf lies., gwarezoù imunizel lies., gwarezoù ar reizhiad imunekaad lies., difennoù hangae lies., difennoù ar reizhiad hangaeañ lies.

Abwehroffizier g. (-s,-e) : ofiser eus an enepspierezh g.

Abwehrreaktion b. (-,-en) : ersav emzifenn g.

Abwehrstoff g. (-s,-e) : [mezeg.] antikorf g.

Abwehrsystem n. (-s,-e) : reizhiad emzifenn b., difennoù lies. ; *sein ganzes Abwehrsystem ist zusammengebrochen*, e zifenn a zo aet da netra (war netra), e zifenn a zo aet da vann, e zifenn a zo troet e kas, e zifenn a zo kouezhet e kas, e zifenn a zo aet e kas.

abweichen V.gw. (wich ab / ist abgewichen) : **1.** diheñchañ, diroudennañ ; *vom Wege abweichen*, diheñchañ / pellaat diouzh e hent (Gregor), mont (distreiñ, treiñ) diwar an hent, divarchiñ a-ziwar an hent, fiziañ (riklañ) diwar an hent mat, skeiñ diwar an hent mat, diroudennañ ; **2.** [merdead.] mont d'an driv, drival, drivañ ; **3.** [dre skeud.] bezañ trec'h d'e ouenn, trec'hiñ gouenn, terriñ ar ouenn, bezañ direizh, direizhañ ; *diese Satzform weicht von der Regel ab*, stumm ar frazenn-se a ya a-enep ar reolenn (a zo direizh e-keñver ar reolenn) ; **4.** [dre skeud.] *vom Thema abweichen*, treiñ diwar ar gaoz, distreiñ diwar e gaoz, treiñ diwar e dorchenn, ober distroioù-kamm, na chom en e erv, tec'hel diwar e erv, mont diwar e graf, mont diwar e gaoz, mont diwar ar gont, pellaat diouzh e gezeg, mont pell diouzh e gazeg, mont pell diouzh ar gêr da wriat, treiñ yod da grampouezh, treiñ krampouezh da yod ; *von der Wahrheit abweichen*, treiñ diwar ar wirionez rik, distekiñ diouzh ar wirionez plaen, mont en tu-hont d'ar wirionez, mont dreist ar wirionez, mont dreist dalc'h ; *er ist nicht so stark von der Wahrheit abgewichen wie sein Mittäter*, n'eo ket aet keit eus ar wirionez hag e genwaller ; **5.** [dre skeud.] *ihre Meinungen darüber weichen voneinander ab*, n'int ket ali war an dra-se, n'int ket eus ar memes aviz war an dra-se, n'emaint ket a-du an eil gant egile war an dra-se, pep hini en deus e soñj war an dra-se, ne welont ket an traoù dre an hevelep lomber.

abweichend ag. : dizunvan, diforc'h, diforc'hus, direizh, amreizh, inkruzum ; *leicht abweichende Bedeutung*, arster g.

abweichler g. (-s,-) : gwariadour g., diarroudennad g., disivouder g., disrannad g., dihentad g., dihentadour g.

Abweichlertum n. (-s) : gwariadouriezh b., dihentadur g., disivoud g., dihentadouriezh b.

Abweichung b. (-,-en) : **1.** diheñchadur g., diroudennadur g., dihentadur g., tec'hadenn diwar an arroudenn b. ; **2.** [gwir] amreoliadur g., direkizadur g. ; **3.** forc'hadezh b., forc'hadur g., forc'hadenn b., diforc'h g., diforc'had g., forc'had g., kemm g. ; *zulässige Abweichung*, aotrevarz g., marz fiziañ g. ; **4.** [stered.] ledkorn g. ; **5.** direizhded b. ; *in Abweichung von*, daoust da, en desped da, en eneb da ; **6.** adstumm g., eilstumm g. ; *Abweichung von der Regel*, nemedenn b., ezreol b., ezreolenn b., ezreolder g.

Abweichungsbeobachtung b. (-,-en) : [lu] evezhiadur ar forc'hadoù g., evezhierezh ar forc'hadoù g.

Abweichungswinkel g. (-s,-) : [fizik] ledkorn g., korn gwariañ g.

abweiden V.k.e. (hat abgeweidet) : peuriñ, broustañ, ober ur peur da ; *die Kühe weiden das Gras ab*, ober a ra ar saout ur peur d'ar geot ; *Klee abweiden*, peuriñ melchon.

abweisen V.k.e. (wies ab / hat abgewiesen) : argas, dideurel, disteurel, nac'hañ, nac'h, dinac'h, nakañ, refuziñ, dizarbenn, diarbenn, dic'hrataat, distekiñ ;

jemanden abweisen, reiñ an digouvi d'u.b., reiñ e begement d'u.b., distouvañ u.b., reiñ e zistag d'u.b., reiñ e dus d'u.b., kas u.b. da sutal, kas u.b. war ar c'herzhed, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da wriet botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. diwar-dro, kas u.b. da foar an diaoul, kas u.b. da lusa, kas u.b. da c'hwennat panez, kas u.b. d'an tus, kas u.b. da aveliñ e loeroù, kas u.b. da beuriñ, kas u.b. da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ, kas u.b. da sutal brulu da bark an aod, kas u.b. da strakal brulu, kas u.b. da droadañ, kas u.b. da vrammat, kas u.b. gant ar foeltr, kas unan bennak da foar ar c'hwitelloù, kas u.b. d'ar foar, kas u.b. da foar an ifern, kas u.b. da foar an tri mil, distekiñ u.b., reiñ e sac'h d'u.b., reiñ ur c'habestr d'u.b., reiñ e gouign d'u.b., pediñ u.b. da vont da lec'h all da c'hwileta, kas u.b. da logota da Venez-Are, diarbenn u.b., divorodiñ u.b., distranañ u.b., bannañ u.b., kas u.b. da granketa, kas u.b. da glask triñchin, kas u.b. da bourmen, kas u.b. da vale / kas u.b. da driñchina (Gregor), reiñ herr d'u.b. ; *beide Parteien wurden vom Gericht gleichermaßen abgewiesen*, el lez-varn e oant bet lakaet kein-ouzh-kein o-daou ; *durch Wahl abweisen*, blakboliñ, boulzuañ ; *von jemandem abgewiesen werden*, bezañ refuzet gant u.b., kaout e zigouvi digant u.b., kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., kaout un distokadenn digant u.b. ; *mit seiner Klage abgewiesen werden*, c'hwitañ gant e glemm dirak al lez-varn, bezañ nac'het e glemm gant al lez-varn, bezañ dizarbennet eus e glemm, bezañ diharpet eus e glemm.

abweisend ag. : nac'hus, pellaus, diarbennus, rust, dihetus, divourrus ; *Wasser abweisend*, dourpellaus, disgleborus.

Abweisung b. (-, -en) : distaol g., argasadenn b., nac'h g., nac'hidigezh b., nac'hadenn b., dinac'h g., dinac'hadur g., nak g., diarbennerezh g., refuz g., dizarbenn g.

abwendbar ag. : diredi, a c'haller tremen hebiou dezhañ, hepkoradus.

abwenden V.k.e. (wandte ab / wendete ab // hat abgewandt / hat abgewendet) : hepkoriñ, parraat, parraat ouzh, distreiñ, diarbenn, dizarbenn, kaeañ ouzh ; *eine Gefahr abwenden*, distreiñ un dañjer, diarbenn un dañjer, troc'hañ a-raok an droug, parraat ouzh un dañjer bennak ; *wenden Sie die Pest von uns ab !* troit ar vosenn diwarnomp ! harluit ar vosenn eus hon touez ! *tec'hit ar vosenn diouzhomp !* ; *einen Schlag abwenden*, dihellñ un taol, diarbenn un taol, distreiñ un taol, parraat un taol ; *das Schicksal [von sich/von jemandem] abwenden*, terriñ ar blanedenn [diwar an-unan/diwar u.b.], treiñ ar blanedenn [diwar an-unan/diwar u.b.] ; *den Kopf abwenden*, *das Gesicht abwenden*, distreiñ e benn ; *die Augen abwenden*, *den Blick abwenden*, distreiñ e zaoulagad, distreiñ e selloù ; *kein Auge abwenden (von ...)*, chom e lagad war ..., na denañ lagad ebet diwar ..., na lemel lagad ebet diwar ..., na dec'hout e zaoulagad diouzh

..., derc'hel e zaoulagad war ..., bezañ digor e lagad war ...

V.em. : **sich abwenden** (wandte sich ab / wendete sich ab // hat sich (t-rt) abgewandt / hat sich (t-rt) abgewendet) : dihellñ, treiñ e gein ; *sich von jemandem abwenden*, dilezel u.b., treiñ kein da (ouzh) u.b., dont da yenaat ouzh u.b., en em yenañ ouzh u.b., distagañ e galon diouzh u.b., en em zistagañ diouzh u.b., kazañ u.b., disteurel u.b. ; *sich von der Familientradition abwenden*, bezañ trec'h d'e ouenn, trec'hiñ gouenn, terriñ ar ouenn ; *sich von etwas abwenden*, distagañ e galon diouzh udb, en em zistagañ diouzh udb, disteurel udb, en em gazañ ouzh udb, dilezel udb, treiñ kein da (ouzh) udb, lavaret kenavo d'udb, dont da yenaat ouzh udb, en em yenañ ouzh udb ; *sie hat sich gefühlsmäßig von ihrer Mutter abgewandt*, en em yenet eo ouzh he mamm, yenet eo ouzh he mamm, deuet eo da vezañ yen ouzh he mamm, deuet eo da yenaat ouzh he mamm, dispeg eo bremañ diouzh he mamm, diskrog eo bremañ diouzh he mamm, distag eo bremañ diouzh he mamm, en em zistaget eo diouzh he mamm, en em ziskroget eo diouzh he mamm.

Abwendung b. (-, -en) : harzadur g., diarbenn g., dizarbenn g., diarbennadur g.

abwerben V.k.e. (wirbt ab / warb ab / hat abgeworben) :

1. *Mitarbeiter abwerben*, disc'hwelañ implijidi un embregerezh all, klask tuta implijidi un embregerezh all ;
2. *Wähler abwerben*, klask gounit mouezhierien ur gostezenn all ;
3. *Abonnenten abwerben*, klask koumananterien nevez.

Abwerbung b. (-, -en) : 1. disc'hweladur g., klask tuta implijidi un embregerezh all g. ; 2. klask gounit mouezhierien ur gostezenn all g. ; 3. klask praktikoù nevez g.

abwerfen V.k.e. (wirft ab / warf ab / hat abgeworfen) : 1. disteurel ; *Fesseln abwerfen*, terriñ ar yev, en em zilas(añ), en em zieubiñ, terriñ e ereoù ; [karv] *das Geweih abwerfen*, koll e vrankoù ; *jedes Jahr wirft der Hirsch sein Geweih ab und setzt dann ein neues auf*, kouezhañ ha kreskiñ adarre a ra brankoù ar c'hirvi bep bloaz, kouezhañ ha neveziñ a ra brankoù ar c'hirvi bep bloaz ; 2. *Kleider abwerfen*, en em ziwiskañ ; 3. teurel d'an traoñ ; *das Pferd wirft den Reiter ab*, ar marc'h a daol ar marc'heger d'an traoñ, ar marc'h a ro lamm d'e varc'heger ; 4. [lu] *Bomben abwerfen*, bombezañ, bombezennañ, dozviñ bombez, digarnijañ bombez ; 5. [nij.] *das Flugzeug wirft Fallschirmjäger ab*, dilaoskiñ (dozviñ) a ra ar c'harr-nij harzlammerien, digarnijañ a ra ar c'harr-nij harzlammerien ; 6. [arc'hant] *Zinsen abwerfen*, gounit (degas) kampi, teurel kampi ; *Nutzen abwerfen*, ober splot, bezañ splotus, bezañ talvoudus, bezañ emzavus, bezañ gounidus, ober fonn, ober ampled ; 7. [louza.] *der Baum wirft seine Blüten ab*, divleuñviñ (divleuniañ) a ra ar wezenn, emañ ar wezenn o koll he bleuñv ; *der Baum wirft seine Blätter ab*, emañ ar wezenn o teuler he delioù, diwiskañ a ra ar wezenn, dizeliañ (dizeilañ) a ra ar wezenn ; 8. [kartoù] *die Herzdame abwerfen*, en em ziskargañ diouzh an damez keur, en em zistlabezañ diouzh an damez keur, en em zisammañ diouzh an damez keur.

V.gw. (wirft ab, warf ab, hat abgeworfen) : *der Hirsch wirft ab*, emañ ar c'harv o koll e vrankoù.

abwerten V.k.e. (hat abgewertet) : **1.** didalvoudekaat ; **2.** dibriziañ, dibrizañ, istalvoudekaat, iswerzhekaat, disteraat, divoniañ.

abwertend ag. : gwashaus, dismegus.

Abwertung b. (-,-en) : **1.** didalvoudekadur g. ; **2.** dibriziadur g., divoniadur g., gouwerzhekadur g., gouwerzhekaat, istalvoudekaat g., iswerzhekadur g.

abwesend ag. : **1.** ezvezant, diank ; *abwesend sein*, ezvezañ, bezañ ezvezant, bezañ diank ; *ich war gerade einen Moment abwesend und habe nicht mitgedacht*, un diankadenning am eus bet ha ne'm ket heuliet ho prederiadennoù ; [gaopaus] *rühmlichst abwesend sein*, bezañ splann e ezvezañs, bezañ merzet splann eur ezvezant, ober berzh gant e ezvezañs ; **2.** [gwir] desfaiñ ; *abwesend sein*, desfaihañ ; *bei einer Gerichtsverhandlung abwesender Angeklagter*, desfaiher g., desfaiñ g. [liester desfaihed].

Abwesende(r) ag.k. g./b. : **1.** ezveziad g., ezveziadez b. ; *ein Abwesender zieht immer den Kürzeren, der Abwesende muss Haare lassen*, gwazh a se d'ar re a vez el lec'h all, mat eo bezañ war al lec'h : lagad a dalv teod, gwelloc'h brammañ dirak ar vro eget kreviñ en ur c'horn-tro, kant kleved ne dalv ket ur gweled, un den war al lec'h a dalv daou ezvezant (Gregor) ; **2.** [gwir] desfaiñ g.

Abwesenheit b. (-,-en) : **1.** ezvezañs b., ezveziadur g., ezveziadegezh b., ezvezañ g., mank g., mankadenn b. ; *in jemandes Abwesenheit*, en ezvezañs u.b. ; *in meiner Abwesenheit*, e-keit ma vin oc'h ober va zro, pa vin ezvezant, pa ne vin ket amañ ; [gaopaus] *durch Abwesenheit glänzen*, bezañ splann e ezvezañs, bezañ merzet splann eur ezvezant, splannañ dre e ezvezañs ; **2.** diouer g., defot g., diank g., mank g. ; *in Abwesenheit von*, e defot udb, en diouer ag udb ; *Abwesenheit von Wohnsitz*, annez ebet er vro ; **3.** [gwir] *Abwesenheit vor Gericht*, desfaiherezh g. ; *in Abwesenheit verurteilen*, barn dre zefailh ; *Abwesenheit während der Tat*, bezañs en ul lec'h all da vare an darvoud b., digarez diarvar g., diskarg g., alibi g.

Abwesenheitsquote b. (-,-en) : feur ezvezañ g.

Abwesenheitsurteil n. (-s,-e) : [gwir] barnedigezh dre zefailh b., barnadenn dre zefailh b. ; *ein Abwesenheitsurteil fällen*, kondaoniñ dre zefot, kondaoniñ o vezañ desfaiñ an tamallad, kondaoniñ dre zefailh, barn dre zefailh.

abwetzen V.k.e. (hat abgewetzt) : uzañ, teuc'hiñ, kas da bilhoù, lakaat uz e ; *abgewetzt*, aet betek an neudenn, poazh, uzet betek an neudenn, teuc'het betek an neudenn, rouedennet, rouedenn, tremen aet, aet da bilhoù, debret, dirapar ; *abgewetzte Sachen*, rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., gagnoù lies.

abwichsen V.em. : **sich abwichsen** (hat sich abgewichst) : *sich (t-d-b) einen abwichsen*, P. hejañ e gleier, brallañ e gloc'h., en em vasturbiñ, c'hoari war an noazh, pitouchal, c'hoari gant e flip, en em voloiñ, c'hoari bazh-noilh, frotañ e beul.

abwickelbar ag. : **1.** a c'haller dibunañ, a c'haller dirollañ ; **2.** [mat.] dispakadus.

abwickeln V.k.e. (hat abgewickelt) : **1.** dibunañ, dirollañ, divoullañ, dirouestlañ, direustliñ, diluziañ, kaladuriañ ;

eine Spule abwickeln, dibunañ ur ganell ; **2.** [kenw] *ein Geschäft abwickeln*, kas un afer da benn, pengenniñ un afer, tonkañ ur marc'had, ober marc'had, skoulmañ ganti, tremen ur gra ; *die laufenden Geschäfte abwickeln*, kas ar standur ; **3.** renkañ, dirouestlañ, kaout an distag eus, kaout distag eus, kaout an disamm (an dizober, an dieub) eus, frankaat gant.

V.em. : **sich abwickeln** (hat sich (t-rt) abgewickelt) : [dre skeud.] tremen ; *alles wickelt sich reibungslos ab*, mont a ra an traoù en-dro, mont a ra ar bed evel ur ganell, mont a ra an traoù evel war ur ganell, pep tra a c'hoarvez evit ar gwellañ, mont a ra mat an traoù en o hent, plaen ha brav e ya pep tra, difazi (distok) e ya pep tra, pep tra a ya diroufenn en-dro, pep tra a ya lampr en-dro, mont a ra klok an traoù, mont a ra pep tra d'e blas, mont a ra pep tra a het (Gregor).

Abwickeln n. (-s) : dibun g., dibunad g., dibunadur g., dirolladur g.

Abwickler g. (-s,-) : [tekn.] dibuner bandenn g., diroller g.

Abwicklung b. (-,-en) : **1.** dirolladur g., dibunadur g., dibunerezh g. ; *Abwicklung von Wolle*, dibunadur (dibunerezh) ar gloan (Gregor) ; **2.** sevenidigezh b. ; **3.** [polit., gwir] dibennfreuzadur g. ; *gerichtliche Abwicklung*, dibennfreuzadur barnerezhel g. ; **4.** difredadur g., torrgopr g. ; **5.** [mat.] dispakad g., dispakadur g.

Abwicklungsgeschäft n. (-s,-e) : [kenw.] gwezhiadenn dibennfreuzañ b.

Abwicklungsverfahren n. (-s) : argerzhadur dibennfreuz g.

abwiegen V.k.e. (hat abgewiegt) : **1.** sioulaat, peoc'haat, distanañ, distav ; **2.** *jemanden abwiegen*, lubaniñ u.b. gant komzoù brav, lubaniñ u.b. gant kaozioù brav, trufennat u.b. gant komzoù flour, lorbiñ u.b. gant e gomzoù flour, alaouriñ an neudenn d'u.b., teurel ludu e daoulagad u.b., sorc'henniñ u.b., bamañ (gouestlañ spered) u.b. gant e gomzoù flour, ober e glufan, ober e gazh gleb.

V.gw. (hat abgewiegt) : alaouriñ an neudenn, propikat an traoù, disteraat ar c'hudennoù.

abwiegen V.k.e. (wog ab / hat abgewogen) : pouezañ, pouezata, sammediñ, sammouezañ, sammata, dibouezañ, braspouezañ ; *mit der Hand abwiegen*, palvata ; *abgewogene Rede*, prezegenn voder b., prezegenn gerreizh (fur, kempouez, pouezet mat pep ger enni) b. ; *das Abgewogene*, ar bouezadenn b.

Abwiegen n. (-s) : pouezadenn b., pouezerezh g.

abwimmeln V.k.e. (hat abgewimmelt) : P. **1.** argas, disteurel, nac'h, dinac'h, dizarbenn, diarbenn ; **2.** *jemanden abwimmeln*, kas u.b. da sutal, kas u.b. war ar c'herzhed, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. gant ar foeltr, kas u.b. da foar an diaoul, kas u.b. da lusa, kas u.b. da foar ar c'hwitelloù, kas u.b. d'ar foar, kas u.b. da foar an ifern, kas u.b. da foar an tri mil, kas u.b. da c'hwennat penez, kas u.b. da

aveliñ e loeroù, kas u.b. da beuriñ, kas u.b. da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ, kas u.b. d'an tus, kas u.b. da stoupa, kas u.b. da ganañ, kas u.b. da droadañ, kas u.b. da vale, kas u.b. da bourmen, distekiñ u.b.

Abwind g. (-s,-e) : 1. red aer war-ziskenn g., aerredenn war-draoñ b., redenn diskenn b. ; 2. [armerzh] fillidigezh b., flakadur g., flakenn b., falladenn b.

abwinkeln V.k.e. (hat abgewinkelt) : plegañ ; *sein Bein abwinkeln*, plegañ e c'har.

abwinken V.gw. (hat abgewinkt) : 1. ober ur sin gant e zorn evit nac'hañ ; 2. nac'h, dinac'h, nac'hañ.

V.k.e. (hat abgewinkt) : [treuzdougen] *einen Zug abwinken*, ober sin d'un tren da loc'hañ, reiñ ar sinal loc'hañ d'un tren.

abwirtschaften V.k.e. (hat abgewirtschaftet) : kas da get, rivinañ, diskar, kas ar stal da stalig hag ar stalig da netra, kas e skuilh hag e ber ; *abgewirtschafteter Betrieb*, embregerezh war an diskar (o vont da get, en e sach diwezhañ) g.

abwischen V.k.e. (hat abgewischt) : torchañ, sec'hañ, disec'hañ, ober un tremen da, ober un torchañ da ; *die Tafel mit dem Schwamm abwischen*, diverkañ (torchañ, disfasañ) an daolenn gant ur spoueenn, ober un torchañ d'an daolenn ; *sich (t-d-b) die Stirn abwischen*, ober ur sec'h d'e dal, sec'hañ ar c'hwezenn diwar e dal, dic'hweziñ e dal, torchañ ar c'hwezenn a bizenn war e dal ; *seine Tränen abwischen*, disec'hañ an daeroù diwar e zivjod ; *den Staub abwischen*, diboultrañ, diboultrennañ, reiñ un taol torch ; *den Tisch abwischen*, tremen an torch-listri war an daol, ober un torchañ d'an daol ; *einem Kind den Speichel vom Mund abwischen*, dic'hlaourenniñ ur bugel, divabouzañ ur bugel, sec'hiñ e vabouz d'ur bugel.

Abwischen n. (-s) : torch g., sec'h g.

abwracken V.k.e. (hat abgewrackt) : [merdead.] dibaramantiñ ; *ein Schiff abwracken*, dibaramantiñ ul lestr.

Abwrackung b. (-,-en) : [merdead.] dibaramantiñ g., dibaramanterezh g.

Abwurf g. (-s,-würfe) : 1. dilaoskadur g., dilaoskidigezh b., taolidigezh b., taoladenn b. ; *Abwurf einer Bombe*, taolidigezh ur vombezenn b., taoladenn ur vombezenn b. ; 2. distaol g., distaolidigezh b. ; [karv] *Abwurf des Geweihs*, distaol ar brankoù g. ; 3. [sport] tenn pellaat gant an dorn g., tenn dirouestlañ gant an dorn g., diskas gant an dorn g.

Abwurfwehrwerk n. (-s,-e) : [kirri-nij] redell a c'haller disteurel b., kilhoroù helarg lies.

Abwurfstelle b. (-,-n) : 1. [kirri-nij] pal da vombezañ g., pal da dizhout g. ; 2. [sport] par g., lec'h ma lakaer an troad evit stlepel udb g. ; 3. [tekn.] lec'h diskargañ g.

abwürgen V.k.e. (hat abgewürgt) : 1. *jemanden abwürgen*, mougañ u.b., tagañ u.b., kafunañ u.b. ; 2. [dre skeud.] *eine Diskussion abwürgen*, troc'hañ berr, krennañ (klozañ) trumm un diviz ; 3. [kirri-tan] *den Motor abwürgen*, lakaat ar c'heflusker da vouzhañ, lakaat ar c'heflusker da skoilhañ, ober d'ar c'heflusker skoilhañ, bourdiñ, lakaat ar c'heflusker da sac'hañ, harpañ ar c'heflusker.

abzählbar ag. : a c'haller niveriñ, a c'haller kontañ, niveradus.

abzahlen V.k.e. (hat abgezahlt) : paeañ, paeañ a-lodennoù (a-skodennoù, miz-ha-miz, bep miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz), rannañ e baemant miz dre viz, paeañ war dermen, rannbaeañ ; *seine Schulden abzahlen*, diverrañ e zleoù tamm-ha-tamm.

abzählen V.k.e. (hat abgezählt) : 1. kontañ, niveriñ, pegementiñ, jedadenniñ ; *Geld abzählen*, kontañ arc'hant ; *an den Fingern abzählen*, kontañ war e vizied ; 2. [dre skeud.] *das kann man sich (t-db) an den zehn Fingern abzählen*, *das kann man sich (t-d-b) an den fünf Fingern abzählen*, m'en douet, drouksantout a c'haller an dra-se, diawelet a c'haller an dra-se, sellet a c'haller an dra-se a-bell, diskrediñ a c'haller an dra-se, se 'zo anat kerkent, se 'zo sklaer, anat eo, anat an dra, kaer eo gouzout, brav eo gouzout, aes eo gouzout, sklaer eo gouzout, tremen splann eo ; *man kann seine Anhänger an den fünf Fingern abzählen*, bez e c'heller kontañ a re a zo a-du gantañ war bemp bizied un dorn, n'eus ket ur boutegad tud ouzh e heul ; ; 3. lemel, diskontañ.

Abzählen n. (-s) : 1. kontañ g., kont b., konterezh g., niveradur g., diniveradur g., niveridigezh b. niveradeg b., sifradur g. ; 2. lamadur g.

Abzählreim g. (-s,-e) : rimostell b., rimodell b., rimadell b.

Abzahlung b. (-,-en) : paeamant g., diendleadur g. ; *auf Abzahlung kaufen*, prenañ war dermen, prenañ war zle, prenañ war gred, prenañ da vezañ paeet a-lodennoù.

Abzahlung b. (-,-en) : niveradur g., diniveradur g., niveridigezh b.

Abzahlungsgeschäft n. (-s,-e) : [kenwerzh] gwerzh war dermen b.

Abzählvers g. (-es,-e) : rimostell b., rimadell b.

abzapfen V.k.e. (hat abgezapft) : 1. tennañ ; *Wein abzapfen*, tennañ gwin eus ar varrikenn, goro ar varrikenn ; [mezeg] *Blut abzapfen*, gwadañ u.b. (Gregor), tennañ gwad d'u.b., toullañ gwad d'u.b. ; 2. [arc'hant] *P. jemandem Geld abzapfen*, peilhañ (kignat) u.b., goro e arc'hant digant u.b., diskantañ e yalc'h d'u.b., krignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., dispegañ gwenneien diouzh yalc'h u.b., displuñvañ (touzañ, diwadañ) u.b., trullañ arc'hant diwar u.b., debriñ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b. ; 3. [tekn.] divontañ, distouvañ ; *einen Teich abzapfen*, sevel sklotur ur stank / distankañ ul lenn (Gregor), sevel al laerez, sevel ar sklotur.

abzappeln V.em. : **sich abzappeln** (hat sich (t-rt) abgezappelt) : diswinkal, strivata, poaniañ, trevelliñ, merat, ober bec'h, reiñ bec'h, kemer bec'h, lakaat bec'h, bec'hiañ, poursuiñ, dispac'hañ, kabalat, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ.

abzäumen V.k.e. (hat abgezäumt) : dirañjennañ, divridañ, digabestrañ ; *ein Pferd abzäumen*, dirañjennañ ur marc'h, divridañ ur marc'h, digabestrañ ur marc'h.

abzäunen V.k.e. (hat abgezäunt) : kaeliat, garzhañ, kaeañ, klozañ, termenañ.

Abzäunung b. (-,-en) : 1. sklotur g., kael b., garzh b., kleuz g. ; 2. bloc'had g., stankell bolis b.

abzehren V.k.e. (hat abgezehrt) : kinviañ, lakaat da zizeriañ, dishevelebiñ, krignat, drastañ, skoanañ, dinerzhañ, drailhañ ; *ein abgezehrter Kranker*, ur c'hlañvour dishevelebet (Gregor) g., ur c'hlañvour dizeriet g., ur c'hlañvour diviet g., ur c'hlañvour drailhet gant ar

c'hleñved g., ur c'hlañvour koazhet gant ar c'hleñved g., ur c'hlañvour fontet gant ar c'hleñved g. ; *abgezehrtes Gesicht*, fas kinviet g./b.

V.em. : **sich abzehren** (hat sich (t-rt) abgezehrt) : dizeriañ, mont war zizeriañ, kastizañ, koll, digigañ, skoanañ, mont e wad e dour, treiñ e wad e dour ; *sich vor Kummer abzehren*, dizeriañ (disec'hañ) gant ar glac'har, dizeriañ (disec'hañ) gant ar boan-spered, bezañ malet e galon gant ar gloaz, malañ enkrez ha glac'har.

Abzehrung b. (-,en) : langis b., krinderzhienn b., kleñved-sec'h g.

Abzeichnen n. (-s,-) : medalenn b., merk g., arouez b., spilhenn-arouez b.

abzeichnen V.k.e. (hat abgezeichnet) : **1.** eiltresañ ; *ein Muster abzeichnen*, eiltresañ ur patrom ; **2.** [sinañ] lakaat e sin war, tioñviñ.

V.em. : **sich abzeichnen** (hat sich (t-rt) abgezeichnet) : **1.** ober un tarch splann en udb, diferañ, bezañ disheñvel diouzh, disheñvelout diouzh, dishañvelout diouzh, diforc'hiñ diouzh ; **2.** [dre skeud.] dont war wel, en em lakaat en heol, en em ziskouez ; *eine Gefahr zeichnet sich ab*, diougan a zañjer a zo, sin gwall zañjer a zo, dañjer a zeu war wel, reze a zo a zañjer.

Abziehbild n. (-s,-er) : diskalk g., diskalkadenn b., treuztres g., trespegad g.

abziehen V.k.e. (zog ab / hat abgezogen) : **1.** lemel, tennañ, tennañ kuit, didennañ, pellaat, remuiñ ; *die Betten abziehen*, tennañ al liñselioù diwar ar gweleoù, dispenn ar gweleoù, bannañ lenn ha liñsel diwar ar gweleoù ; *den Hut abziehen*, diwiskañ e dog, tennañ e dog ; *vor jemandem den Hut abziehen*, diwiskañ e dog evit saludiñ u.b., ober un diskrab d'u.b., diwiskañ e dog d'u.b., reiñ un diwisk-tog d'u.b., diwiskañ e dog dirak u.b., tennañ e dog d'u.b. ; *den Schlüssel abziehen*, tennañ an alc'hwez a-ziwar an nor ; *einem Hasen das Fell abziehen*, digroc'henañ (diskroc'henañ, dibourc'hañ, disklipañ, kignat) ur c'had, dibrennañ chupenn ur c'had ; *die Haut vom Fleisch abziehen*, diframmañ ar c'hroc'h en diwar ar c'hig ; *die Fäden abziehen*, dineudenniñ ; **2.** [dre heñvel.] *ein Rad abziehen*, divontañ ur rod ; **3.** [dre astenn] *Wein abziehen*, tennañ gwin eus ar varrikenn, goro ar varrikenn ; **4.** *einen Film abziehen*, dizoleiñ ur film, diskuliañ ur film ; **5.** [dre skeud.] *die Gedanken von etwas abziehen*, argas udb diwar e spered ; **6.** P. [dre skeud.] P. *eine Nummer abziehen*, bragal, pauniñ, inkaneañ, rodal, rodal e revr, torodelliñ, pompadiñ dindan selloù an holl, ober pompad, ober lorc'hajoù, bezañ digoroù gant an-unan, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ stroñs gant an-unan frankik, ruflañ avel ha moged, bezañ digoroù gant an-unan frankik, ober tron, bezañ ur bern tron gant an-unan, bezañ modoù bras gant an-unan, bezañ modoù randonus gant an-unan ; *er zieht eine Schau ab*, emañ oc'h ober tron, kankalat a ra, emañ o poufal, emañ oc'h ober e babor, emañ oc'h ober e gañfard ; **7.** [tekn.] brikañ, lintrañ, levnañ, flourañ, kuñvaat ; *das Rasiermesser abziehen*, lemman an aotenn, ober ul lemm d'an aotenn ; *diese Messer müssen abgezogen werden*, ar c'hontilli-se ez eo poent diskouez ar vreolm dezho, pred eo lemman ar c'hontilli-se, poent eo lemman ar c'hontilli-se ; **8.** [arc'hant] *Skonto abziehen*, diskontañ ; *Kosten abziehen*, diskontañ ar mizoù, diskontañ ar

frejoù ; *die Steuern werden direkt vom Lohn abgezogen*, miret (savet) e vez an tailhoù diwar ar pae, tennet e vez an tailhoù a-ziwar ar gopr ; *die Verpflegungskosten sind vom Lohn abzuziehen*, arc'hant ar bod hag ar boued a rank bezañ savet diwar ar pae, priz e vevañs a rank bezañ savet diwar e bae, miret e vo e vevañs dioutañ ; *ich werde dir einen Arbeitstag vom Lohn abziehen*, me a daolo un devezhiad labour dit d'an traoñ ; **9.** [livioù] *die Farben abziehen*, reiñ luf d'al livioù ; **10.** [kimiezh] *eine Flüssigkeit abziehen lassen*, lakaat un dourenn bennak da zilaviñ, lakaat un dourenn bennak da ouelezenniñ ; **11.** treuzlinennañ, treuztresañ, treuzeilañ, diskalkañ, kalkañ ; **12.** [moull.] moullañ, lakaat er moull, gwaskerellañ, embann, lakaat er gouloù, lakaat er wask ; **13.** *die Toilette abziehen*, sachañ war ar c'has dour ; **14.** [alpaerezh] *das Seil abziehen*, desachañ ar gordenn.

V.gw. (zog ab / ist abgezogen) : mont kuit, mont en e raok, mont a-raok, en em dennañ, en em dapout, pellaat, digludañ ; *sang- und klanglos abziehen*, en em dennañ, kouezhet e vannieloù gant an-unan (izel e gribell) - mont kuit evel ul laer (hep ober brud, didrouz ha mezhek, hep archer nag urcher, mezhek evel ur yar dilostet, abaf evel ur yar displuñvet) ; [lu] *die Wache zieht ab*, ar gward a ya kuit ; *den Rauch aus etwas abziehen lassen*, divogediñ udb ; *wie ein begossener Pudel abziehen*, mit langer Nase abziehen, mont kuit evel ur c'hazh gleb, mont kuit tutek evel ur c'hi bihan skandalet gant e vestr, mont kuit ken mezhek ha tra, mont kuit ken mezhus ha tra, mont kuit lostek evel ul louarn bet tapet (bet paket, bet louzet, bet kabestret, bet c'hoariet) gant ur yar, mont d'ar gêr dre roc'h ar skid, mont kuit ken mezhus hag ul louarn bet gennet gant ur yar, mont kuit pinous evel ur c'hog displuñvet, mont kuit abaf evel ur yar displuñvet, mont kuit mezhek evel ur yar dilostet, mont d'e doull ; *unverrichteterdinge abziehen*, mont klapez d'ar gêr, mont glapez d'ar gêr, mont d'ar gêr dre roc'h ar skid, distreiñ e gwenn d'ar gêr, distreiñ gant ur bouc'h, bezañ graet kazh e-lec'h mil, bezañ graet taol gwenn, bezañ graet tro wenn, bezañ graet un dro wenn, bezañ beleg, bezañ rip, bezañ halegenn, bezañ kazeg o tistreiñ d'ar gêr, bezañ graet kazeg, bezañ graet un tenn gwenn, bezañ graet kazh, bezañ aet an taol da gazh, bezañ graet un dro gazh, bezañ graet un dro c'houllo, bezañ graet tro c'houllo, mont d'ar gêr gak (ez goullou, ent goullou, e gwenn), dont goullou d'ar gêr, dont goullou en-dro, dont en-dro gant e vazh a-dreñv, dont en-dro e vazh a-dreñv gant an-unan, dont ent goullou en-dro, dont en-dro gant ur sac'h goullou, dont d'ar gêr gak (ez goullou, ent goullou, e gwenn).

Abziehen n. (-s) : **1.** [moull.] moull g., moullañ g., moulladur g., moullerezh g., moulladenn b., tennadenn b. ; **2.** treuzlinennerezh g., treuztreserezh g., treuzeiladur g., treuztresadur g.

Abzieher g. (-s,-) : [korf.] kigenñ bellaer b., pellaer g.

Abziehfeile b. (-,n) : livn kuñv g.

Abziehlatte b. (-,n) : reolenn vañsonat b., reolenn vañsoner b., reol ar mañson b.

Abziehmaschine b. (-,n) : [moull.] eilskriver g., eiladerez b.

Abziehmuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenñ bellaer b.

Abziehstein g. (-s,-e) : maen-lemmañ g., higolenn b., maen-higolenn g.

Abziehung b. (-,-en) : diskontadur g., diskonterezh g., lamadenn b.

abzielen V.k.d. (hat abgezielt) : *auf etwas (t-rt) abzielen*, a) bizañ d'ur pal (Gregor), ober devez da seveniñ udb, kaout udb da bal, tennañ d'un amkan bennak ; b) [bruderezh] bukañ udb.

abzirkeln V.k.e. (hat abgezirkelt) : bevenniñ ; *die beiden Großmächte zirkeln ihren Einflussbereich ab*, emañ an div vro c'halloudus (an div zamani vras) o vevenniñ pizh o c'helc'hioù levezon.

abzocken V.k.e. (hat abgezockt) : P. *die Touristen abzocken*, goro arc'hant digant an douristed, rozellat arc'hant an douristed, tennañ arc'hant digant an douristed, diwadañ an douristed, sunañ an douristed, peilhat (kignat) an douristed, diskantañ o yalc'h d'an douristed, krignat an douristed, sunañ o gwenneien digant an douristed, displuñvañ (touzañ) an douristed, ober yalc'h diwar-goust an douristed, ober godell diwar-goust an douristed, laerezh an douristed.

Abzug g. (-s,-züge) : 1. diskont g., diskontadur g., diskonterezh g., dilemel g., diskontañ g., savadenn b. ; *Abzug vom Preis*, distaol g., rabat g., raval g., diskar a briz g., diskar war ar priz g., raval war ar priz g., diskenn-priz g., diskont g. ; *unter (nach) Abzug von .....*, goude bezañ tennet ..., goude bezañ diskontet ... ; *in Abzug bringen*, diskontañ, tennañ, lemel ; *Abzüge vom Arbeitslohn*, arc'hant miret (savet) diwar ar pae lies., arc'hant miret (savet) a-ziwar ar gopr lies., diskontoù diwar ar gopr lies. ; 2. [lu] *Abzug der Truppen*, pellidigezh ar soudarded b., disparti ar soudarded g., dilec'h ar soudarded b., mont kuit ar soudarded g. ; 3. [film] *Abzug eines Fotos*, luc'hskeudenn tennet eus ur c'hinenn b., luc'htaolenn b. ; 4. amproenn b. ; 5. [tekn] sklotur g., laerez b. ; *Rauchabzug*, sunerez voged b., toull ar siminal b., korzenn-siminal b. ; 6. [armoù] pluenn b., draennenn b., draen g., spletenn b., ki g. [liester kioù] ; 7. treuzlinennadur g., treuztresadenn b., treuzeiladur g., treuztresadur g.

abzüglich araogenn (t-c'h) : ur wech diskontet udb.

abzugsfähig ag. : didennadus.

Abzugsfeder b. (-,-n) : gwinterell distenn b., pluenn b., draen g., spletenn b.

abzugsfrei ag. : disammet diouzh bep taos.

Abzugsgraben g. (-s,-gräben) : kanol-skarzh b., kan-distrouilh g., distrouilh g., dizourer g., risienn b., gouer b. ; *querlaufender Abzugsgraben*, treuzkiz g. ; *einen Abzugsgraben ziehen, einen Abzugsgraben auswerfen, querlaufende Abzugsgräben ziehen*, treuzkizañ, treuzkiziat, treuzkiziñ.

Abzugshahn g. (-s,-hähne) : [tekn.] ki g. [liester kioù], pluenn b., draen g., draennenn b., spletenn b.

Abzugshaube b. (-,-n) : [tekn.] tumenn sunañ b.

Abzugskanal g. (-s,-kanäle) : kanol-skarzh b., kan-distrouilh g., distrouilh g., dizourer g., risienn b., gouer b.

Abzugsöffnung b. (-,-en) : toull-distrouilh g., toull skarzhañ g., toull karzhañ g.

Abzugsrohr n. (-s,-e) : tuellenn-distrouilh b., korzenn-skarzh b.

Abzugsseil n. (-s,-e) : [alpaerezh] kordenn desachañ b.

Abzugsventil n. (-s,-e) : klaped distaol g., klaped skarzhañ g., klaped karzhañ g., klaped diskas g., klaped diskarzh g., klaped spurjañ g.

abzupfen V.k.e. (hat abgezapft) : pilhoustennañ, pilpouzañ, dispenn, difi, dispilhañ, dineudennañ ; *abgezapfte Fischblättchen*, deliennou pesked distaget diouzh ar gwenn-pesked lies.

abzwacken V.k.e. (hat abgezackt) : 1. piñsat, gwaskañ ; 2. krignat, krennañ.

V.em. : **sich abzwacken** (hat sich abgezackt) : *sich (t-d-b) etwas abzwacken*, dioueriñ udb, tremen hep udb, dizerc'hel diouzh udb.

abzwecken V.k.e. (hat abgezweckt) : *etwas auf etwas (t-rt) abzwecken*, bizañ d'ur pal gant udb (Gregor), ober devez da seveniñ udb gant udb, kaout udb da bal gant udb, tennañ gant udb d'un amkan bennak.

V.gw. (ist abgezweckt) : *auf etwas (t-rt) abzwecken*, bizañ d'ur pal (Gregor), ober devez da seveniñ udb, kaout udb da bal, tennañ d'un amkan bennak.

Abzweig g. (-s,-e) : skourrad g., forc'h g., gaol b., toull-hent g., kroashent g.

abzweigen V.k.e. (hat abgezweigt) : 1. [louza.] diskoultrañ, divarrañ, divleñchañ, diskourrañ, divrankañ, noashaat ; *einen Baum abzweigen*, diskoultrañ (divarrañ, divleñchañ, diskourrañ, divrankañ, noashaat) ur wezenn ; [dre skeud.] *Geld für einen bestimmten Zweck abzweigen*, mirout arc'hant e sell d'ober udb resis ; 2. *etwas abzweigen*, skrapat udb, skrapañ udb, divorañ udb, kemer udb a-gildorn, flipañ udb a-gildorn, rañvat udb, ripañ udb, sigotañ udb, tuniñ udb, c'hwibañ udb, c'hwiblaerezh udb, sammañ udb, ober skrap war udb, pokañ udb.

V.gw. : 1. dont eus ; 2. gaoliañ, forc'hiñ, skourrañ, korntroiañ, brankañ ; *der Weg zweigt ab*, gaoliañ a ra an hent el lec'h-se.

Abzweigung b. (-,-en) : 1. gaol b., toull-hent g., kroashent g., forc'h b., skourrad g. ; 2. [tredan] adlinenn b., amdreugad g.

abzwicken V.k.e. (hat abgezwickt) : troc'hañ, skejañ, tennañ.

abzwingen V.k.e. (zwang ab / hat abgezwungen) : *jemandem etwas abzwingen*, truflañ udb diwar u.b., tennañ udb dre heg digant u.b., tunañ udb digant u.b. ; *jemandem die Unterschrift abzwingen*, sipañ sinadur u.b.

a. C. / ante Christum (natum) kent hor Salver, KHS.

a capella Chor g. (-es, Chöre) : laz-kanañ a capella g., kor a capella g.

Accessoire n. (-s,-s) : prest g., bitrak g., rikoù lies., reizhoù lies.

Acciacatura b. (-,-s) : [sonerezh] notenn flastret b.

Acetat n. (-s,-e) : aketat g.

Aceton n. (-s) : aketon g.

Acetylen n. (-s) : aketilen g.

Acetylenlampe b. (-,-n) : lamp aketilen g./b.

ach ! estl. : a ! siwazh ! ac'h ! allas ! maleürus ! o ! ; *ach wirklich ! n'eo ket gwir alato ! ; ach komm ! ach kommen Sie ! deus 'ta ! deuit 'ta ! be ! neuze 'ta ! neuze 'ta 'vat ! ; ach so ! a ! sell ! ac'hanta ! ; ach was ! tamm ebet ! naren ! ya, war lost al leue ! pu ! puf ! ba ! bac'h ! bo ! chekon ! ta ta ta ! ta ra ta ta ! be ! deus 'ta ! ya, moarvat ! ya da, moarvat ! ; „ich bin bald wieder da ! “ - „ach was !“, ne vin ket pell gant va zro ! - nann da !*

Ach n. (-s,-/s) : klemmvan g., hirvoud g., huanad glac'har g. ; *mit Ach und Krach*, gant mil boan, gant poan vras, goude kalz a boan, a boan vras, dre boan vras, stroñs-distroñs, nemet a-boan, a-grip hag a-grap, bec'h-ha-bec'h, bec'h-bec'h, krip-ha-krap, diblaen ; *er bestand die Prüfung mit Ach und Krach*, a-grip hag a-grap (gant bec'h) e oa deuet a-benn eus e arnodenn, bec'h-bec'h e oa bet dezhañ dont a-benn da gaout e arnodenn, krip-ha-krap e oa deuet e arnodenn gantañ.

Achäne b. (-,-n) : [louza.] frouezh unhadenn str.

Achat g. (-s,-e) / **Achatstein** g. (-s,-e) : agatenn b.

Achel b. (-,-n) : [louza.] barv g.

Acheron g. (-[s]) [mojenn.] Akeron g.

Achill g. (-es) / **Achilles** g. (-) : Akilles g.

Achillesferse b. (-,-n) : 1. seul Akilles g. ; 2. [dre skeud.] gwiridig g., kaledenn b., klañvenn b., tu gwan g., kizidig g., tu kizidik g., tu gwak g., gor g.

Achillessehne b. (-,-n) : [korf.] stirenn ar seul b.

a. Chr. / ante Christum (natum) : kent hor Salver, KHS.

Achromat g. (-s,-e) : ferenn akromatek b., amkanell akromatek b.

achromatisch ag. : akromatek.

Achse b. (-,-n) : 1. ahel g., gwerzhid b. ; *mit einer Achse versehen*, ahelañ ; *eine Achse verlieren*, diahelañ, dizahelañ ; *der Wagen hat eine Achse verloren*, diahelet eo ar c'harr ; *die Achse eines Wagens abmontieren*, dizahelañ ur c'harr, diahelañ ur c'harr ; [polit., istor] *die Achse Berlin-Rom*, an ahel Berlin-Roma g. ; 2. *sich um seine Achse drehen*, treiñ warnañ e-unan ; *sich um die eigene Achse drehen*, **a** [kirri-tan] ober un dro penn-revr, ober un dro penn-ouzh-revr, penndalostennat ; **b**) treiñ warnañ e-unan, kornigellat ; 3. *P. immer auf Achse sein*, na badout e revr e neblec'h, na gaout ur revr da azezañ, bezañ holen kras en e revr, bezañ ar vi en e revr, bezañ poazh a revr, bezañ atav war orjal, bezañ bepred en hent, bezañ bepred o ruilhal dre an hentoù, na ober nemet lavigañ, bezañ evel war orjal, bezañ ur breser eus an-unan, bezañ ur breskenner eus an-unan, bezañ bepred war ar bale, bezañ un drapikell eus an-unan.

Achsel b. (-,-n) : 1. [korf.] kazel b., skoaz b. ; *die Achseln (mit den Achseln) zucken*, ober ur c'hruz d'e zivskoaz, hejañ e zivskoaz, ober un hej d'e skoaz, ober un hej d'e zivskoaz, ober ur sav d'e zivskoaz, ober ur souch d'e zivskoaz ; 2. *jemanden über die Achsel ansehen*, sellet ouzh u.b. gant fae, sellet ouzh u.b. gant morgan, sellet ouzh u.b. gant rogoni, sellet a-dreuz ouzh u.b., sellet dreist penn e skoaz ouzh u.b. ; 3. *etwas auf die leichte Achsel nehmen*, na ober van eus (ouzh) udb, na ober foutre (foutre kaer) eus udb, na ober foeltr-kaer gant udb, na ober na forzh na brall gant udb, na ober forzh gant (eus, ag) udb, na ober kaz ag udb, na vezañ gwall nec'het gant udb, lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr, na vezañ e chal gant udb.

Achsel- : [korf.] kazelel, ... kazel, ... an divgazel.

Achselband n. (-s,-bänder) : stolikenn-skoaz b., skoazgenn b.

Achseldrüse b. (-,-n) : [korf.] gwerblenn gazel b.

Achselgrube b. (-,-n) : [korf.] toull-kazel g., kazel b., pleg ar gazel g.

Achselhaare lies. : [korf.] blev kazel str.

Achselhöhle b. (-,-n) : [korf.] toull-kazel g., kazel b., pleg ar gazel g.

Achselklappe b. (-,-n) : [lu] stolikenn-skoazb., patenn-skoaz b., skoazgenn b., skoazwisk g.

achsellos ag. : diahel.

Achselpolster n. (-s,-) : skoazgenn b.

Achselrebe b. (-,-n) : [louza.] taolaj str.

Achselschnur b. (-,-schnüre) : [lu] akuilhetenn skoaz b., akuilhetenn-enor b.

Achselstück n. (-s,-e) : stolikenn-skoaz b., patenn-skoaz b., skoazgenn b., skoazwisk g.

Achseltrieb g. (-s,-e) : [louza.] taolaj str.

Achselzucken n. (-s) : kruz skoaz g., hej skoaz g., diskoazadenn b., sav g., souch g. ; *etwas mit Achselzucken aufnehmen (quittieren)*, na lakaat van ebet gant udb, na ober forzh gant udb, na ober van eus udb, lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr, na ober foeltr-kaer gant udb, na ober na forzh na brall gant udb, na ober kaz ag udb, na vezañ e chal gant udb, na deuler pled gant udb.

achselzuckend ag. : hag a ra ur c'hruz d'e zivskoaz, hag a hej e zivskoaz, hag a ra un hej d'e skoaz, hag a ra un hej d'e zivskoaz, hag a ra ur sav d'e zivskoaz, hag a ra ur souch d'e zivskoaz.

Adv. : gant ur c'hruz d'e zivskoaz, gant un hej d'e skoaz, gant un hej d'e zivskoaz.

Achsenabstand g. (-s,-abstände) : [tekn.] hed etre div ahel g., hed etreahel g., etreahel g., esaouenn etre div ahel b.

Achsenantrieb g. (-s,-e) : [tekn.] erlusk dre an ahelioù g.

Achsenbruch g. (-s,-brüche) : [tekn.] torr ahel g.

Achsendruck g. (-s,-e) : [tekn.] bec'h war an ahel g., bec'hiad war an ahel g.

Achsenkopf g. (-s,-köpfe) : penn-ahel g.

Achsenkreuz n. (-es,-e) : [mat.] sistem ahelioù g., reizhad ahelioù b.

Achsenlager n. (-s,-) : [tekn.] kib b., kib-ahel b. ; *etwas mit einem Achsenlager versehen*, kibañ udb.

Achsenmächte lies. : [istor] broioù an ahel Berlin-Roma lies., nerzhioù an Ahel lies.

Achsenstab g. (-s,-stäbe) : [korf.] notokordenn b.

Achsgehäuse n. (-s,-) : [tekn.] kib b., kib-ahel b. ; *etwas mit einem Achsgehäuse versehen*, kibañ udb.

-achsig ag. : *einachsig*, un ahel dezhañ ; *zweiachsig*, daou ahel dezhañ.

Achslager n. (-s,-) : [tekn.] kib b., kib-ahel b. ; *etwas mit einem Achslager versehen*, kibañ udb.

Achslast b. (-) : [tekn.] bec'hiad brasañ aotreet war bep ahel g., bec'h brasañ aotreet war bep ahel g.

Achsnabe b. (-,-n) : [tekn.] moell-karr g., bendell g.

Achsstand g. (-s,-stände) : [tekn.] hed etre daou ahel g., hed etreahel g., etreahel g., esaouenn etre div ahel b.

Acht¹ b. (-) : 1. evezh g., pled g., diwall g., damant g., preder g., soursi g., istim b., stad b., man b./g. ; *Acht geben, sich (t-rt) in Acht nehmen*, teuler evezh, teuler me, teuler meiz, teuler pled, diwall, chom war ziwall, chom war e ziwall, chom war evezh, bezañ gant e jeu, beilhañ pizh, kemer e ziwalloù, en em ziwall, eveshaat ; *etwas in Acht nehmen*, kemer damant (preder) gant udb, kemer soursi (stad) eus udb, soursial ouzh udb, damantiñ d'udb ; *nehmen Sie sich in Acht*, bezit war evezh na

c'hoarvezfe droug ganeoc'h ; *auf jemanden Acht haben, auf jemanden Acht geben*, kemer damant gant u.b., damantiñ d'u.b., kemer soursi eus u.b., soursial ouzh u.b., ober war-dro u.b., kempenn u.b., diwall u.b., ober en-dro d'u.b., ober diouzh u.b., ober ouzh u.b., ober evit u.b., kompren en u.b., teuler evezh d'u.b., evezhiañ ouzh u.b., eveshaat war u.b., eveshaat ouzh u.b., teuler evezh war u.b., teuler evezh ouzh u.b., teuler evezh en u.b. ; *sie gaben nicht darauf Acht*, ne raent van ebet, ne ouezient ket anv, n'o doa ket kemeret o ziwalloù ; *vor jemandem Acht haben, sich vor jemandem in Acht nehmen*, en em ziwall (lakaat evezh, ober evezh, bezañ war ziwall, en em virout) ouzh u.b., diwall dirak u.b., diwall ouzh itrikoù u.b., bezañ war evezh gant aon rak u.b., disfiziout ouzh u.b., kaout disfiz diouzh u.b., eveshaat war u.b., lakaat evezh rak u.b. / diwall ouzh u.b. / eveshaat ouzh u.b. (Gregor) ; *nimm dich in Acht vor ihm*, diwall dioutañ, diwall diouzh e itrikoù, mat e vo dit en em ziwall dioutañ, evesha outañ, hemañ a zo da ziwall dirazañ ; *etwas außer Acht lassen*, bezañ digaz ouzh udb, bezañ diseblant ouzh udb, bezañ diseblant dirak udb, na ober van eus udb, na ober na man na mordo eus udb, lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr, disprizañ doujañ d'udb, lakaat udb en ankounac'h, sigotañ udb ; **2.** forbannerezh g., forbannidigezh b., forbannadur g. (Gregor) ; *in Acht und Bann tun*, ober forbann / forbanisañ (Gregor), forbannañ, dispellañ, lakaat en dispell, lakaat war bedenn ar Sul.

Acht² b. (-,-en) : eizh g. ; *eine Acht schreiben*, skrivañ un eizh ; *das Rad hat eine Acht*, gwe a zo aet er rod, gwar a zo aet er rod, gwariet (gwar, gwaret) eo ar rod ; [kartoù] eizh g.

acht niver. : eizh ; *heute in acht Tagen*, hiziv penn sizhun, hiziv e penn sizhun ; *Montag in acht Tagen*, dilun penn sizhun, dilun e penn sizhun ; *auf acht Tage hinauschieben*, deren (dereniñ, daleañ) a-benn eizhtez ; *etwa acht*, un eizhad g. ; *acht Tage*, un eizhteziad g., un eizhtevezh g., un eizhtez g. ; *er blieb bloß acht Tage hier*, ne chomas amañ nemet un eizhteziad ; *durch acht teilen*, eizhvedenniñ ; *acht Kleine*, eizh vihan lies. ; *acht Große*, eizh vras lies. ; *acht Kinder*, eizh bugel lies., eizh a vugale lies. ; *um acht, um acht Uhr*, da eizh eur ; *acht schöne Pferde*, eizh vrav a gezeg lies., eizh marc'h brav lies. ; *wir acht*, ni hon-eizh ; *ihr acht*, c'hwil hoc'h-eizh ; *diese acht*, int o-eizh.

achtbar ag. : doujadus, doujañsus, enorus, din a zoujañs.

Achtbarkeit b. (-) : enorusted b., enoruster g., dereadegezh b., doujusted b.

achtarmig ag. : eizhskourrek, eizh brank dezhañ.

achte(r,s) ag. : eizhvet ; *der Achte des Monats*, an eizh eus ar miz ; *der achte Januar*, an eizh a viz Genver g.

Achteck n. (-s,-e) : eizhkogn g., eizhkogneg g., eizhkorn g., eizhkorneg g.

achteckig ag. : eizhkogneg, eizhkorneg.

achteinhalf Adv. : eizh ... hanter.

achtel ag. : eizhvedenn b. ; *ein achtel Morgen*, ur bevarenn b., un eizhvedenn eus un devezh-arat b.

Achtel n. (-s,-) : eizhvedenn b.

Achtelfinale n. (-s,-) : eizhvedenn gourfennou b.

Achtelnote b. (-,-n) : [son.] krogenn b.

Achtelpause b. (-,-n) : [son.] hanterboent-tav g.

achten V.k.d. (hat geachtet) : teuler evezh war udb, teuler evezh ouzh udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, teuler evezh en udb, teuler pled da [udb/u.b.], teuler pled war, teuler pled ouzh, teuler pled gant, teuler perzh ouzh ; *auf etwas (t-rt) achten*, teuler evezh ouzh (war, en, da, gant) udb, sipañ e spered war udb, teuler pled da (gant, ouzh, war) udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, lakaat evezh war (gant, ouzh, da) udb, teuler reiz ouzh (da, war) udb, teuler me ouzh (da, war) udb, ober a fed d'udb, reiñ fed d'udb, ober fed ouzh udb, reiñ a fed ouzh udb, prederiañ ouzh udb, mont diouzh udb, ober forzh gant udb, ober van ouzh udb, ober stad eus udb, derc'hel stad eus udb, derc'hel stad ag udb, derc'hel kont eus udb, derc'hel kont ag udb, bezañ evezhiezh war udb, bezañ evezhiezh ouzh udb ; *ich hatte nicht darauf geachtet*, n'em boa ket taolet pled a (ouzh) se, n'em boa graet van ebet, n'em boa ket gouezet anv, ne oan ket evezhiezh war ar poent-se ; *ich werde darauf achten, dass die Milch nicht überkocht*, lakaat a rin evezh na zeufe al laezh d'an tan, teurel a rin evezh na zeufe al laezh war an tan, diwall a rin na zeuio al laezh d'an tan, lakaat a rin evezh evit mirout na zeufe al laezh war an tan, preder am bo da virout na zeufe al laezh war an tan, lakaat a rin prederi na zeuio al laezh d'an tan.

V.k.e. (hat geachtet) : **1.** doujañ, kaout doujañs evit, azaoueziañ, azaoueziañ da [udb/u.b.], kaout azaouez ouzh, istim, kaout istim ouzh, dougen bri da [udb/u.b.], briaat, bezañ azaouezus e-keñver, istimañ, prizañ, prizout, revilañ ; *jemanden hoch achten*, kaout un azaouez dreist ouzh u.b., ober stad vras eus u.b., kaout un istim vras evit u.b., kaout kalz a istim evit u.b., dougen bri d'u.b., ober gwazoniezh d'u.b., dougen gwazoniezh d'u.b., bezañ e doujañs dirak u.b., azaoueziañ u.b., uhelbrizañ u.b., uhelbrizout u.b. ; *ich achte ihn*, bri a zougant dezhañ, doujañs am eus evitañ, istim am eus evitañ ; *er war sehr geachtet*, enoret bras e oa, douget e veze bri dezhañ, e doujañs vras e veze an dud dirazañ ; *sie wurde allgemein geachtet*, istim vras he doa digant an holl dud ; *etwas gering achten*, ober ruz war udb, na zalc'her (na ober) stad ebet eus udb, ober dismegañs war udb, dismegañsiañ udb, dismegañ udb, disprizañ udb, disprizout udb, ober fae war (ouzh, eus) udb, ober goap eus udb ; *jemanden gering achten*, ober fae war (eus, ouzh) u.b., kaout dispriz evit u.b., disprizañ u.b., kaout dismegañs evit u.b., kaout dismegañs ouzh u.b., dismegañsiañ u.b., ober dismegañs war u.b. ; *den Tod nicht achten*, c'hoarzhin war ar marv, bezañ dispont rak ar marv, bezañ disaouzan rak ar marv, bezañ dizaon rak ar marv, bezañ dispouron rak ar marv, disprizañ ar marv, sellet hep doujañs ouzh ar marv ; *die Gesetze achten*, kaout doujañs d'al lezennoù, doujañ d'al lezennoù, seveniñ d'al lezennoù, bezañ doujus d'al lezennoù, mirout al lezennoù ; **2.** kavout, tremen da, sellet evel, lakaat da, istimañ evel ; *etwas für gut achten*, kavout d'an-unan ez eo mat udb, kavout da udb, kavout mat udb, bezañ mat udb d'an-unan ; **3.** *die Mühe nicht achten*, na zamantiñ d'e boan (d'e gorf), bezañ dizamant eus e boan, na gaout damant d'e boan, bezañ ki ouzh e gorf, lakaat e holl nerzh d'ober udb, plantañ e holl nerzh d'ober udb, poaniañ evel an diaoul kamm, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e

gein, foeltrañ e revr, kiañ outi, kiañ, kiañ e gorf, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, loeniñ, loeniñ e gorf, lopañ, lardañ, kordañ da vat gant al labour, bouc'halañ, bezañ kalet ha didruez ouzh e gorf, reiñ bec'h d'ar c'hanab, ruilhal ha merat e gorf, labourat evel ur c'hi, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, c'hwezhañ e-barzh, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ, daoubenniñ war al labour, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, bezañ didruez outañ e-unan, labourat a-lazh-korf, bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, bezañ kriz ouzh e gorf, gwallgas e gorf gant al labour, labourat a-nerzh, en em darzhañ gant al labour, bezañ war ar charre, strivañ a-zevri-kaer, strivañ parfet, bezañ kefridi war an-unan, strivañ a-dro-vat, bezañ gwir wellañ o labourat, merat, reiñ bec'h, ober bec'h, kemer bec'h, poursuiñ, labourat start, labourat tenn, lakaat bec'h, bec'hiañ, na vouzhañ ouzh al labour.

ächten V.k.e. (hat geächtet) : ober forbann / forbanisañ (Gregor), forbannañ, lakaat war bedenn ar Sul, milligañ ; *ächtet die Atomwaffen !* kasait an armoù nukleel !

Achtender g. (-s,-) : karv eizh korn war e vrangoù g.

achtens Adv. : da eizhvet, d'an eizhvet.

achtenswert ag. : din a zoujañs, doujadus, enorus, dellezus, dellezek a vrud.

Achter g. (-s,-) : [sport] bag eizh roeñver b.

Achterbahn b. (-,-en) : trenig kermes sav-disav g., trenig kermes sav-diskenn g., trenig kermes ribin-diribin g., manej ribin-diribin g.

Achterdeck n. (-s,-e) : [merdead.] tilher a-dreñv g., pont a-dreñv g.

Achterklärung b. (-,-en) : forbannerezh g., forbannadur g., forbannidigezh b. (Gregor).

achterlei Adv. : *auf achterlei Art*, en eizh doare disheñvel.

Achterlied n. (-s,-e) : [merdead.] ravalink diavaez b., ravalink olavent b., ravalink diwar avel b.

achtern Adv. : [merdead.] a-dreñv ; *der Wind kam von achtern*, avel a-dreñv a oa, a-du e oa an avel.

Achtersteven g. (-s,-) : [merdead.] tampot g., stambod g., tambod g., rozenn b.

Achterstevenruder n. (-s,-) : [merdead.] stur stambod g.

achtfach / 8-fach ag. : eizhkement, eizh gwech kement all ; *das Achtfache*, un eizhkement g.

achtflächig ag. : eizhtuek.

Achtflächner g. (-s,-) : oktaedr g., eizhtueg g.

achtgeschossig ag. : ... eizh estaj, ... a eizh estaj, eizh solier dezhañ.

achtgliederig ag. : eizh elfenn dezhañ.

achtgeben V.gw. (gibt acht / gab acht / hat achtgegeben) : *sellit ouzh Acht*.

achthaben V.gw. (hat acht / hatte acht / hat achtgehabt) : *sellit ouzh Acht*.

achthundert niver. : eizh kant.

achthundertjährig ag. : ... eizh kant vloaz, eizh kant vloaz dezhañ.

achthundertste(r,s) ag. : eizh kantvet.

achthunderttausend niver. : eizh kant mil.

achtjährig ag. : ... eizh vloaz, eizh vloaz dezhañ ; ein achtjähriges Kind, ur c'hrouadur a eizh vloaz g.

achtköpfig ag. : 1. ... eizh den ; 2. ... eizh penn, eizhpennek.

achtletzte(r,s) ag. : eizhvet diwezhañ.

achtlos ag. : diaked, dievezh, dieneb, diistim, dispriz, disprizus, disprizañs, divanier, dizamantus, euver, gwallek, lezoher, lureek, difoutre.

Achtlosigkeit b. (-) : dievezhiegezh b., diaked g., dispriz g., disprizañs b., disprizerezh g., divanieramant g., gwallegezh b., lez-ober g.

achtmal Adv. : eizh gwech ; *achtmal zwei*, eizh gwech daou.

achtmalig ag. : eizh, eizh gwech, graet eizh gwech.

Acht-Minuten-Takt g. (-s,-e) : *im Acht-Minuten-Takt*, bep eizh munutenn.

achträderig g. / **achträdrig** ag. : eizhrodek, ... eizh rod.

achtsam ag. : evezhiek, evezhius, evezhet, war evezh, evezhiant, aketus, arvezet, pizh.

Achtsamkeit b. (-) : evezh g., evezhded b., evezhiañs b., pled g., evezhiegezh b., aket g., pizhder g., pizhded b.

achtseitig ag. : 1. eizhtuek ; 2. eizh pajenn oc'h ober anezhañ.

Achtsitzer g. (-s,-) : karbed eizh plas g.

achtsitzig ag. : ... eizh plas.

achtstellig ag. : ... eizh sifr.

achtstöckig ag. : ... eizh estaj, ... a eizh estaj, eizh solier dezhañ.

achtstrophig ag. : ... eizh poz.

Achtstundentag g. (-es,-e) : devezh labour eizh eurvezh g.

achtstündig ag. : ... eizh eurvezh.

achttagig ag. : ... eizh devezh.

achttaglich ag. : bep eizhteze.

achttausend niver. : eizh mil.

Achtheiler g. (-s,-) : [skinwel] heuliadenn eizh abadenn b., heuliad eizh abadenn g., stirad skinwel eizh abadenn g.

achtteilig ag. : [skinwel] ... eizh abadenn, ... eizh lodenn.

achtundzwanzig niver. : eizh warn-ugent.

Achtundsechziger g. (-s,-) : 1. paotr eizh ha tri-ugent vloaz g. ; 2. emsaviad eus ar bloaz eizh ha tri-ugent g., paotr eizh ha tri-ugent g.

Achtung b. (-,-en) : 1. evezh g., pled g., diwall g. ; *Achtung !* diwall(it) ! taol(it) pled ! evezh ! chomit war (bezt war) evezh ! taolit (lakait) evezh ! da ziwall ez eus ! bezit gant ho jeu ! ; *Achtung, da kommt die Polizei !* diwallit, erru eo beg-e-dog ! ; 2. doujañs b., douj g., istim b., azaouez g., bri g., eneb g., enebrann b., revil g., respet g., miridigezh b. ; *auf die Achtung der Menschenrechte hinwirken*, diogeliñ an doujañs ouzh gwirioù mab-den ; *die Anerkennung und Achtung der Rechte und Freiheiten aller Bürger sichern*, diogeliñ ma vo anavezet ha doujet gwirioù ha frankizioù an holl geodediz, gwarantñ gwirioù ha frankizioù an holl geodediz ; *alle Achtung !* gwellañ gourc'hemennou ! ; *jemandem Achtung schulden*, dleout respet d'u.b. ; *Achtung gebietend*, meurdezus ; *Achtung genießen*, bezañ doujet, bezañ istimet ; *sich Achtung verschaffen*, gounit doujañs an dud, gounit istim an dud, tennañ doujañs ouzh (war) an-unan, dougen an dud d'an doujañs ouzh an-unan ; *Achtung empfinden für [t-rt]*, *Achtung empfinden vor [t-d-b]*, doujañ u.b., kaout doujañs

evit u.b., dougen bri d'u.b., kaout doujañs evit u.b., azaouezñ u.b., azaouezñ d'u.b., kaout azaouez ouzh u.b., bezañ azaouezus e-keñver u.b., bezañ e doujañs dirak u.b., ober stad vras eus u.b., kaout istim evit u.b. ; *bei jemandem in Achtung stehen*, kaout istim u.b., bezañ istimet gant u.b. ; *sie erfreute sich allgemeiner Achtung*, istim vras he doa digant an holl dud ; *er ist in meiner Achtung gesunken*, kollet en deus un tamm mat eus an doujañs am boa outañ, kollet en deus ur bechad mat eus an doujañs am boa outañ, koazhet eo an istim am boa evitañ, izelaet eo an doujañs am boa en e geñver ; *er bringt ihm keinerlei Achtung entgegen*, n'en deus tamm istim evitañ ; *aus Achtung vor*, dre azaouez ouzh, dre zoujañs evit.

Ächtung b. (-, -en) : forbannerezh g., forbannidigezh b., forbannadur g. (Gregor).

achtunggebietend ag. / **Achtung gebietend** ag. : meurdeus

Achtungsaplaus g. (-es, -e) : stlakadeg-dauarn azaouezus b.

Achtungserfolg g. (-s, -e) : disoc'hoù enorus lies., brud g./b.

Achtungsverlust g. (-es) : divruderezh g., divrud g.

achtungsvoll ag. : doujus, doujañsus, azaouezus, gant azaouez, gant doujañs ; *sich vor jemandem achtungsvoll beugen*, dougen bri d'u.b., plegañ gant azaouez d'u.b., soublañ gant azaouez d'u.b., sentiñ gant doujañs ouzh u.b., ober e vizizoù d'u.b.

achtzehn niv. : triwec'h, eitek ; *denken Sie mal, sie ist erst achtzehn !* hag-eñ n'eo nemet triwec'h vloaz ! pa soñjer n'eo nemet triwec'h vloaz ! gwelet n'eo nemet triwec'h vloaz !

achtzehnhundert niv. : triwec'h-kant.

achtzehnte(r,s) ag. : triwec'hvet, eiteket.

achtzeilig ag. : 1. ... eizh linenn ; 2. ... eizh gwerzenn.

achtzig niver. : pevar-ugent, eikont ; *zweiundachtzig*, daou ha pevar-ugent, eikont daou ; [tro-lavar] *auf die Achtzig gehen*, na vezañ pell diouzh e bevar-ugent vloaz, mont d'e bevar-ugent vloaz, bezañ tost da bevar-ugent vloaz.

achtziger ag. : *in den achtziger Jahren*, e-pad ar bloavezhioù pevar-ugent.

Achtziger¹ g. (-s, -) : *ein Achtziger*, un den en e bevar-ugent vloaz g., un den pevar-ugent vloaz g. ; *er wird bald zu den Achtzigern gehören*, krog eo en e bevar-ugentvet bloavezh, emañ o fourchadiñ skalier ar pevar-ugent vloaz.

Achtziger² g. (-s, -) : 1. gwin eus ar bloaz 1980 g. ; 2. *er ist in den Achtzigern*, un dra bennak war pevar-ugent vloaz en deus, pevar-ugent vloaz bennak en deus, aet eo dreist d'e bevar-ugent vloaz ; 3. *die Achtziger*, ar bloavezhioù pevar-ugent lies.

Achtzigerjahre lies. / **80er-Jahre** lies. : bloavezhioù pevar-ugent lies.

achtzigjährig ag. : ... pevar-ugent vloaz, pevar-ugent vloaz dezhañ.

Achtzigpfennigmarke b. (-, -n) : timbr pevar-ugent pfennig g.

achtzigste(r,s) ag. : pevarugentvet.

Achtzimmerwohnung b. (-, -en) : ranndi eizh pezh b.

Achtzylinder g. (-s, -) : karr-tan eizh sailh g., karr-tan eizh bailh g.

Achtzylindermotor g. (-s, -en) : keflusker eizh sailh g., keflusker eizh bailh g.

achtzylindrisch ag. : ... eizh sailh g., ... eizh bailh g.

ächzen V.gw. (hat geächzt) : klemmichal, kestal, hirvoudiñ, leñvañ, leuskel huanadoù glac'har, morleñvañ, kluc'hunañ, termal, garmiñ, kouignal, kestal, kunuc'henniñ, gwigourat, kunuc'hañ, kunudañ, gouerouzat, mousklemm, mousklemmañ, toreañ.

Ächzen n. (-s) : klemmvan g., hirvoud g., hirvoudennoù lies., huanadoù glac'har lies., kunuc'hennou lies., leñv g., mousklemmoù lies., tore g., siwadenn b., siwadennou lies., gwigour g.

Ächzer g. (-s, -) : 1. klemmvan g., hirvoud g., kunuc'henn b., leñvadenn b., huanad glac'har g., mousklemm g., siwadenn b., gwigour g. ; 2. huanad g., huanadenn b.

Acker g. (-s, Äcker) : park g., parkad g., tachennad b., maeziad g., trevad b. ; *einen Acker misten*, skignañ (dispenn, fuilhañ, ledañ, skuilhañ, stlabezañ, teurel) teil war ur park, teilañ (temzañ, trempañ, kardellat) ur park ; *einen Acker jauchen*, fennañ dour-hañvouez war ur park ; *mit einer Walze über einen Acker fahren*, rollañ ur park, roulat douar ur park, ruilhal douar ur park, tremen ar roll (ur c'hran douar, ur ruilh, ur ruilher, ur ruilherez) war ur park ; *riesengroßer offener Acker*, maeziad g. ; *weiter Acker*, marez g./b. ; *weiter umzäunter Acker*, trest g. ; *diesen Acker schaffen wir noch vor Anbruch der Nacht*, a-benn ma vo deuet an abardaez e vo paket ar parkad-se ; *durch diesen Acker fließt ein Bach*, bez' ez eus ur wazh a ya dre ar park-se.

ackerbar ag. : aradus.

Ackerbau g. (-s) : *der Ackerbau*, al labour-douar g., gounidegezh an douar b., an tiekaat g., ar gounezerezh-douar g., ar gounid-douar g. ; *gemischter Ackerbau*, gounidegezh liestrevad b. ; *Ackerbau treiben*, gounit douar, labourat douar, bevañ diwar al labour-douar.

ackerbautreibend ag. / **Ackerbau treibend** ag. : a vev diwar al labour-douar.

Ackerboden g. (-s, -böden) : douar-labour g., douar-gounid g., douar tomm g., atil g./b., douar-atil g., douar-stuz g., douar bev g. ; *dort geht der Ackerboden nicht sehr tief, sodass man seine Zuflucht zu reichlicherer Düngung nehmen muss*, eno n'eus ket kalz a doullañ ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus ket kalz a gondon ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus nemet douar krakik (douar bas, douar berr) ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez, eno n'eus nemet bazidi ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez.

Ackerbohne b. (-, -n) : [louza.] fav-gall str., fav-munut str., fav-marc'h str.

Ackerdistel b. (-, -n) : [louza.] askolenn-bikoù b., askol-pikoù str., askolenn-zu b., askol-du str. [*Cirsium arvense*].

Ackerecke b. (-, -n) : beskelloù lies.

Ackererde b. (-) : douar prad g.

Ackerfläche b. (-, -n) : gorread labour gounid g., gorread douar-gounid g., gorread douar-labour g., trevidig g.

Ackerflur b. (-, -en) : douaroù-labour lies., douaroù-gounid lies., douaroù-stuz lies.

Acker-Gänsedistel b. (-,-n) : [louza.] laezhegenn b., sikorea laezhek g./b., askol gwenn str., askol mor str., askol aod str., askol-laezhek str.

Ackergauchheil g. (-s,-e) : : [louza.] gleizh-ruz str., louzaouenn-ar-gleizh b.

Ackergaul g. (-s,-gäule) : 1. marc'h-tenn g. ; 2. [gwashaus] sprec'henn b.

Ackengerät n. (-s,-e) : benveg labour-douar g., ostilh labour-douar g.

Acker-Hellerkraut n. (-s) : [louza.] gwennig b.

Ackerhundskamille b. (-,-n) : [louza.] aouredal g.

Ackerkratzdistel b. (-,-n) : [louza.] askolenn-bikoù b., askol-pikoù str., askolenn-zu b., askol-du str. [*Cirsium arvense*].

Ackerkrume b. (-) : douar-labour g., douar-gounid g., douar tomm g., douar-teil g., douar bev g., douar-stuz g., douar-atil g., atil g./b., gounid g.

Ackerland n. (-s,-länder) : 1. douar-labour g., douar-gounid g., douar-teil g., douar tomm g., atil g./b., douar-stuz g., douar-atil g., gounid g., douar bev g. ; 2. trevidig g.

Ackermann g. (-s, Ackerleute) : [barzh.] labourer-douar g., gounideg g., tieg g.

Ackermännchen n. (-s,-) : [loen.] hej-e-lost g., strinkerez-dour b., kannerez b., kannerez-dour b., kannerezig-an-dour b., kannerezig-ar-beleg b., foeterezig-an-dour b., foetorig-dour g., dimezell b., beleg g., beleg-laouer g., gwalc'herez b., gwalc'herezig b., lammorig g.

Ackermennig g. (-s,-e) : [louza.] skav-ar-Werc'hez str.

Ackermünze b. (-,-n) : [louza.] bent park g./b.

ackern V.k.e. (hat geackert) : arat, enandiñ.

V.gw. (hat geackert) : [dre skeud.] poaniañ, mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, lakaat ar vourell en e gerc'henn, pegañ, bezañ er wakol, dont e wakol gant an-unan, ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, krugañ ouzh al labour, labourat a-zevri, labourat parfet, bezañ gwir wellañ o labourat, gwallgas e gorf gant al labour, en em zuañ el labour, kiañ, kiañ outi, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, mont dizamant dezhi, brevañ e gorf o labourat, en em lazhañ gant al labour, lazhañ e gorf, daoudortañ war an tach, lakaat leizh ar vourell, korfañ, c'hwistañ, labourat evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, bezañ kriz ouzh e gorf, gwallgas e gorf gant al labour, labourat a-nerzh, en em darzhañ gant al labour, bezañ war ar charre, lopañ, lorgnañ, forsiñ, bouc'halañ, c'hwezhañ e-barzh, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, ruilhal ha merat e gorf, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ ur gounnar labourat en an-unan, bezañ a-stenn gant e labour, ober fonn, reiñ bec'h d'al labour, bezañ kefridi war an-unan, labourat a-dro-vat, na vouchañ ouzh al labour.

Acker-Pfennigkraut n. (-s) : [louza.] gwennig b.

Ackerquecke b. (-,-n) : [louza.] geot lasoù str., geot-red str.

Ackerrade b. (-,-n) : [louza.] lagadig-yar g.

Ackerraute b. (-,-n) : [louza.] flemm-douar g., flemmeter g.

Ackerrain g. (-s,-e) : gwrinnenn b., glizenn b., ribl ur park g., goulenn b., gwerenn b., lez ur park g., lezenn ur park b., or ur park g., bevonn ur park b., kleuz g., relach g. ; *seine Kühe auf dem Ackerrain weiden lassen*, gwrinnennañ e saout, relachiñ e saout.

Ackerrettich g. (-s,-e) : [louza.] alc'hwezen str., elvezen str., raonell g.

Ackerröte b. (-,-n) : [louza.] [*Sherardia arvensis*] sherardi str.

Ackersalat g. (-s,-e) : [louza.] : rannyezh. gwalorig g., dousezig g., dousetez str., yalc'h-ar-person b.

Ackerschachtelhalm g. (-es,-e) : [louza.] lost-marc'h g., c'hwist g., balan-louarn g., lost-hoc'h g.

Ackerschlepper g. (-s,-) : traktor g.

Ackerscholle b. (-,-n) : 1. moudenn b. [*Ilester* mouded, moudennou], tamm bomm-douar g., tamm boem g. ; 2. [dre skeud.] bro c'henidik b.

Acker-Schwarzkümmel g. (-s,-) : [louza.] niell g.

Ackersenf g. (-s,-e) : [louza.] sezv gouez g., gouezirvin str.

Ackersmann g. (-s, Ackersleute) : [barzh.] labourer-douar g., gounideg g., tieg g.

Acker-Spark g. (-s) / **Acker-Spörgel** g. (-s,-) : [louza.] nadoz-ar-maeser b., balboc'h g.

Acker-Stiefmütterchen n. (-s,-) : [louza.] boked-an-Dreinded g., louzaouenn-an-Dreinded b.

Acker-Täschelkraut n. (-s) : [louza.] gwennig b.

Ackerveilchen n. (-s,-) : [louza.] boked-an-Dreinded g., louzaouenn-an-Dreinded b.

Ackerwagen g. (-s,-) : karr g., karr-pederrod g.

Ackerwalze b. (-,-n) : kran douar g., ruilh g., ruilher g., ruilherez b., roll g.

Ackerwicke b. (-,-n) : [louza.] piz-logod-bihan str.

Ackerwinde b. (-,-n) : [louza.] lavrig g., riel g., troell str., gweerez b., hiviz-ar-Werc'hez b.

Ackerwinkel g. (-s,-) : beskelloù lies.

Acker-Zinnkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] lost-marc'h g., c'hwist g., balan-louarn g., lost-hoc'h g.

a conto Adv. : kement-se o talvezout da rannbae.

Acrobat Reader g. (-[s]) : [stlenn.] Acrobat Reader g.

Acryl n. (-s) : akrilik g., materi akrilek g., danvez akrilek g.

Acrylglas n. (-es) : gwer akrilek str.

acte gratuit g. (-) : [preder.] gread diabeg g.

Actinium n. (-s) : [kimiezh] aktiniom g.

Action b. (-) : bervder g., berv g., birvilh g., startijenn b., lañs g., deltu g. ; *ein Film mit Action*, ur film birvidik g., ur film gant startijenn g., ur film niñvek g.

Actionfilm g. (-s,-e) : film birvidik g., film gant startijenn g., film niñvek g.

ActiveX n. : [stlenn.] ActiveX g.

a. D. : 1. [berradur evit **außer Dienst**] war e leve ; 2. [berradur evit **an der Donau**] war ribl an Danav, an Danav ; *Krems a. D.*, Krems an Danav b.

A. D. : [berradur evit **Anno Domini** (im Jahre des Herrn)] er bloaz ... goude Hor Salver, g.H.S.

Adabei g. (-s,-s) : [Bro-Aostria] chaoker g., brozenour g., teileg g., fringer g., brammer g., bugader g., braller g., braller e gloc'h g., breser g., breser kaoc'h g., mailhard g., straker g., poufer g., foerivour g., toull-ourgouilh g., c'hwezer g., brabañser g., boufon g., pabor g., fougeer g., kankaler g., toner g., kañfard g., konikl g., fougaser g., glabouser g., bern trein g., lorcheh g., P. bern teil g., sac'h-c'hwez g., marc'h-kaoc'h g., hejer-e-doull g., kac'her polos g., fougaser brein g., koantat pabor g., kac'her kanetiniere g.
ad absurdum Adv. : *etwas ad absurdum führen*, lakaat anat ez eo sot-mat udb ; *die Reductio ad absurdum*, ar poellata dre zireizhpoeil g., ar poellata dre an emsiv g., ar poellata emsivek g., an diren d'an direizhpoeil g., an diren d'an emsiv g.

ADAC g. (-s) : [berradur evit **Allgemeiner Deutscher Automobil-Club**] kleub alaman ar vleinerien-girri g.

ad acta Adv. : *ad acta legen*, renkañ, lakaat e-barzh an dielloù, klozañ.

adagio Adv. : adajio.

Adagio n. (-s,-s) : adajio g.

Adam g. : 1. Adam g. ; *seit Adams Zeiten*, a bep memor den / a bep amzer (Gregor), a-hed-ar-wech, abaoe ez eus koun, a-holl-viskoazh, a bep mare, a-vepred, a-viskoazh, dalc'hmat ; *bei Adam und Eva anfangen*, klask amzer Noe, mont da glask traoù a zo ken kozh hag an douar (traoù o deus barv gwenn), ober tro en e gaoz evit mont da glask traoù kozh-Noe ; 2. [dre skeud.] *den alten Adam ausziehen*, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin, cheñch doare bevañ, kerzhout en ur vuhez nevez, en em ziwiskañ eus an den kozh a zo en an-unan, en em ziwiskañ eus e gig (eus e gorf), cheñch buhez / kuitaat e vuhez kozh (Gregor) ; *nach Adam Riese*, nemet fasiañ a rafen, ma ne fazian ket, ma'z eo mat ar gont, diouzh ar jed, diouzh ar much.

Adamsapfel g. (-s,-äpfel) : aval-gouzoug g., aval ar gouzoug g.

Adamskostüm n. (-s,-e) : *im Adamskostüm*, en abid ar c'hi, hep strilh dilhad, hep neudenn dilhad en dro dezhañ, na dilhad na mann en dro dezhañ, en e blusk, en e beskig, noazh evel ur pesk, en noazh-bev, noazh evel ur ran, noazh evel ur ranig, noazh-ran, en noazh-ran, war e ranig, en e ranig, en noazh-glan, en noazh-ganet, noazh evel pa oa ganet, en noazh-blouc'h, en noazh-glez, en noazh-barbilh, en noazh-dibistilh, en noazh-dibourc'h, en noazh-grizilh, en noazh-puilh, en noazh-pourc'h, noazh-bloc'h.

Adaptation b. (-,-en) : [kleweled] azasaat g., azasadenn b., heñvelekaat g., aozidigezh b.

Adapter g. (-s,-) : 1. [tekn.] kloter g., azasaer g. ; 2. [tredan] keider g.

adaptieren V.k.e. (hat adaptiert) : 1. azasaat, lakaat da glotañ, reizhañ, lakaat klenk, kleñkañ, juntrañ, keidañ, heñvelekaat, aozañ, kempenn ; 2. [Bro-Aostria] aozañ, kempenn, anezhañ, aveiñ, terkañ.

V.em. : **sich adaptieren** (hat sich (t-rt) adaptiert) : *sich an etwas (t-rt) adaptieren*, en em azasaat ouzh udb, en em ober ouzh udb, boazañ ouzh udb, en em voazañ

ouzh udb, en em akoursiñ ouzh udb, en em gustumiñ ouzh udb, mont klenk gant udb, mont c'hwek gant udb, mont kloz gant udb, klotañ gant udb.

Adaption b. (-,-en) : 1. azasaat g., akoursadur g. ; 2. [kleweled] azasaat g., heñvelekaat g., azasadenn b., aozidigezh b.

adäquat ag. : kevazas, dereat, reizh, klenk, a-vod, kenglot, dik.

Adäquatheit b. (-) : kevazasted b., dereadelezh b., dereadegezh b., reizhder g., reizhded b.

addieren V.k.e. (hat addiert) : sammañ, kendaspugn, kendastum, ouzhpennañ, holladañ, hollañ.

V.gw. (hat addiert) : sammañ.

Addiermaschine b. (-,-n) : [tekn.] jederez sammañ b.

Addition b. (-,-en) : sammadenn b., sammadur g. ; *die Addition gehört zu den Grundrechenarten der Arithmetik*, ar sammadur a zo anezhañ unan eus pennoberiadurioù an niveroniezh.

additiv ag. : sammadel.

Additiv n. (-s,-e) : [kimiezh] danvez ouzhpenn g., ouzhpennadenn b., ouzhpennad g., additiv g., arodad g.

Additivität b. (-) : [mat.] sammegezh b., sammadezh b.

ade estl. : *ade ! kenavo ! adeo ! joa deoc'h ! kenavo er joaiou ! kenavo an tazoù ! kenavo, ar bed all ! kenavo er bed all !*

Adebar g. : [lesanv ar c'hwibon] aotrou tad-c'hwibon g.

Adel g. (-s) : 1. noblañs b., uhelstad b., tudjentil lies., jentiled lies., brientinien lies. ; *Landadel*, noblañs diwar ar maez b., noblañs a-ziwar ar maez b. ; *von Adel sein*, bezañ nobl, bezañ denjentil, bezañ eus an noblañs, bezañ noblañs ; *imperialer Adel*, noblañs impalaeriel b. ; *er gehört dem niederen Adel an*, un tammig noblañs eo ; *Adel verpflichtet*, ar vertuz a ra ar gwir noblañs (Gregor) ; 2. [dre skeud.] noblded b., haelled b., haelder g., uhelder g., uhelled b. ; *Adel der Seele*, noblded a galon b., haelled a galon b., haelled a spered b., haelder a galon g., haelder a spered g.

Adelheid b. : Adelaida b.

adelig ag. : nobl, jentil, uhelouenn, uhel, uhelwad ; *ein Adeliger*, un denjentil g. [*liester tudjentil*, an dudjentil], ur jentil g., ur brientin g. ; *es waren Adelige*, an dud-se a oa noblañs ; *die Adelligen*, an noblañsoù lies., an noblañs b., an dudjentil lies., ar re nobl lies., ar jentiled lies., ar brientinien lies., an dud nobl lies. ; *nicht adelig*, partabl, dinobl, bilen ; *adliger Gutshof*, maner g., kastell g., noblañs b.

Adelieland n. (-s) : *das Adelieland*, Douar Adelie g.

adeln V.k.e. (hat geadelt) : 1. noblañ / noplaat (Gregor), lakaat da nobl, kas (lakaat) e renk an noblañs, uhelaat da nobl ; 2. degas enor da, meurekaat, noplaat.

Adelsbrief g. (-s,-e) : breou noblañs g., lizher noblañs g., lizher noplaat g., parchoù lies.

Adelspartikel b. (-,-n) : rannig anv noblañs b., merkig an noblañs dirak an anv-tiegezh g.

Adelsstand g. (-es) : brientinelezh b., aristokratiezh b., uhelstad b., noblañs b. ; *in den Adelsstand erheben*, noblañ / noplaat (Gregor), lakaat da nobl, kas (lakaat) e renk an noblañs, uhelaat da nobl ; *Erhebung in den Adelsstand*, nobladur g., nobladurezh g. / noblidigezh b. (Gregor).

Adelstitel g. (-s,-) : titl noblañs g., lesanv a noblañs g. ; *er legte seinen Adelstitel ab*, ober a reas dilez eus e lesanv a noblañs ; *er hat seinen Adelstitel verloren*, kouezhet eo eus e noblañs, kollet en deus e lesanv noblañs ; *jemandem den Adelstitel verleihen*, noblañ u.b. / noplañ u.b. (Gregor), lakaat u.b. da nobl, kas (lakaat) u.b. e renk an noblañs, uhelaat u.b. da nobl.

Adenotomie b. (-) : [mezeg.] struzhennezvenañ g., oberatadenn ar struzhennoù b.

Adept g. (-en,-en) : 1. dalc'hiad g., heulier g., mab speredel g. ; 2. deskoniad g. ; 3. hudstrilhour g., alkimiour g.

Ader b. (-,-n) : 1. [korf.] gwazhienn b. [liester : gwazhiennoù, gwazhied, gwazhioù] ; *Blutader*, gwazhienn-degas b., venenn b. ; *Schlagader*, gwazhienn-gas b., arterenn b., gwadkaser g., talmerenn b. ; *die Ader abbinden*, eren ar wazhienn-degas, serriñ war ar wazhienn-degas ; [kozh] *jemanden zur Ader lassen*, gwadañ u.b., toullañ gwad d'u.b., tennañ gwad digant u.b. ; *gequetschte Ader*, aveladenn b., gwazhienn avelet b., gwazhienn forset b. ; *das Blut kreist (fließt, strömt im Kreislauf) in den Adern*, redek a ra ar gwad hed-da-hed d'ar gwazhied, kaset-degaset e vez ar gwad er gwazhied, treiñ a ra ar gwad er gwazhied, redek ha deredek (treiñ ha distreiñ) a ra ar gwad er gwazhied (Gregor) ; 2. [dre skeud.] *das Blut kocht mir in den Adern*, me a ya va gwad e dour, emañ va gwad o virviñ em gwazhied, me a sav va gwad da'm fenn, birviñ a ra va gwad em gwazhied ; *vor Schreck erstarrte ihm das Blut in den Adern*, gant ar spont e voe sklaset e wad en e wazhied, gant ar spont e sonnas e wad en e wazhied, frimañ a reas e wad gant ar spont, gant ar spont e yenas e wad en e wazhied, sec'hañ a reas gant ar spont, treantet e voe e galon gant ar spont (Gregor) ; *es fließt kein Tröpfchen Liebe in deinen Adern*, n'eus ket ur beradig gwad a garantez ennout ; *eine dichterische Ader haben*, bezañ barzh en e had, bezañ donezonet evel barzh, kaout un donezon natur evel barzh ; 3. [mengleuz.] gwazhenn b., gwazhennad b., ruskennad b., ruskenn b., bazenn b., splead g., spleadad g. ; 4. P. *jemanden zur Ader lassen*, goro arc'hant digant u.b., rozellat arc'hant u.b., krignat (kignat, peilhat) u.b., sunañ e wenneien digant u.b., displuñvañ (touzañ, diwadañ) u.b., diskantañ e yalc'h d'u.b.

Äderchen . (-s,-) : 1. [korf.] gwazhiennig b. ; 2. mengleuz.] gwazhennig b.

aderdurchzogen ag. : gwazhiennek, gwazhiennet, gwazhiennus.

Aderhaut b. (-,-häute) : [korf.] tolgennsae b., koroidenn b.

aderhäutig ag. : [korf.] gwazhiennek, gwazhiennet, gwazhiennus.

aderig ag. / **adrig** ag. : -gwazhied, gwazhiennek, gwazhiennus, gwazhiennet.

Aderlass g. (-es,-lässe) : gwadañ g., diwad g.

ädern V.k.e. (hat geädert) : gwazhiennañ, gwazhennañ ; *geädert*, a) [korf.] gwazhiennek, gwazhiennet, gwazhiennus ; b) [koad, maen] gwazhennek, gwazhennus, brizhellek.

Aderstamm g. (-s,-stämme) : [korf.] mammwazhienn b.

Äderung b. (-,-en) : 1. [korf.] gwazhiennoù lies. ; 2. [louza.] gwazhennoù lies., linennoù lies., brizhelladur g.

Aderverkalkung b. (-,-en) : [mezeg.] skleroz ar gwazhied b.

Adhäsion b. (-,-en) : 1. peguster g., peg g., glenañ g., glenadur g., glenusted b. ; 2. [fizik] pegadur g., pegañ g., pegerezh g.

Adhäsionskraft b. (-,-kräfte) : galloud pegañ g., nerzh pegañ g.

Adhäsionsverschluss g. (-es,-verschlüsse) : serr embeg g., prenn embeg g.

ad hoc Adv. : 1. a-ratozh, a-dailh, azas, kevazas ; 2. raktal, war an tach, a-benn-kaer.

Ad-hoc-Kommission b. (-,-en) : kengor a-ratozh g.

Ad-hoc-Maßnahme b. (-,-n) : diarbenn a-ratozh g., diarbenn azas g., darbar kevazas g.

adieu ! estl. : kenavo ! adeo ! joa deoc'h ! kenavo er joaioù ! kenavo an tazoù ! kenavo ar bed all ! kenavo er bed all !

Ädil g. (-en,-en) : [istor] aedil g., ofiser a gêr g. / mestr a gêr g. / penn a gêr g. (Gregor).

ad infinitum Adv. : hep fin na difin, hep termen.

ad interim Adv. : betek-gouzout, evit c'hoazh, da c'hortoz, da c'hedal, da c'hortoz gouzout hiroc'h, o c'hortoz gouzout hiroc'h, evit ar mare, evit ar c'houlz, evit bremañ, evit an tremen, evit ur mare, bete gwelet, en etretant.

adipös ag. : behinek, behinel, teuc'h, teuc'hek .

Adipositas b. (-) : [mezeg.] behinegezh b., teuc'hder g., teuregezh b.

Adjektiv n. (-s,-e) : anv-gwan g., adanv g. ; *attributives Adjektiv*, stagenn b., doareenner g. ; *prädikatives Adjektiv*, doareenn b.

Adjunkt g. (-en,-en) : [Bro-Suis, Bro-Aostria] eiler g., skorer g.

adjustieren V.k.e. (hat adjustiert) : justaat, keidañ, lakaat da glotañ, skarvañ.

Adjutant g. (-en,-en) : eil-a-gamp g.

Adlatus g. (-, Adlaten) : 1. letanant g. ; 2. [dre skeud.] eiler g., skorer g.

Adler g. (-s,-) : [loen.] erer g., er g. ; *der Adler schießt auf seine Beute nieder*, rabaniñ a ra an erer war e breizh, kouezhañ a ra an erer evel ur maen war e breizh.

Adlerauge n. (-s,-n) : [dre skeud.] lagad lins g. ; *mit Adleraugen sehen*, sellout (ouzh u.b./udb) gant daoulagad lins (gant daoulagad lemm evel re an naer e-barzh ar c'hleuz, gant ul lagad ken krak hag hini ur goulm).

Adlerfarn g. (-s,-e) : [louza.] raden-glas str. gourradenn str.

Adlerhorst g. (-es,-e) : neizh erer g.

Adlernase b. (-,-n) : fri sparfell g., fri kamm g., fri kromm g., fri skoul g., fri krogek g., fri bourbonel g., fri begererheñvel g., fri mouchañ gouloù g., fri da gac'hat en e c'henoù g.

Adlerorden g. (-s,-) : *roter Adlerorden*, urzh an Erer Ruz g.

adlig ag. : nobl, gentil ; *ein Adliger*, un denjantil g., ur gentil g., ur brientin g. ; *es waren Adlige*, an dud-se a oa noblañs ; *die Adligen*, an noblañsoù lies., an dudjantil

lies., ar re nobl lies., ar jentiled lies. ; *nicht adlig*, partabl, dinobl, bilen.

Administration b. (-,-en) : 1. melestradurezh b., melestrerezh g. ; 2. gouarnamant amerikan g.

Administrator g. (-s,-en) : melestrour g., merour g.

administrativ ag. : melestradurel, -merañ, -melestriñ.

Admiral¹ g. (-s,-e/Admiräle) : admiral g., amiral g.

Admiral² g. (-s,-e/Admiräle) : [loen.] [*Vanessa atalanta*, ivez *Pyrameis atalanta*] vanessa du b., vulkan g.

Admiralität b. (-) : amiraliezh b.

Admiralitäts- : -amiraliezh

Admiralsrang g. (-s) : rez a amiral b.

Admiralswürde b. (-) : amiraliezh b.

Admirativ g. (-s,-e) : [yezh.] derez-estlamm g.

ad notam [tro-lavar] : *etwas ad notam nehmen*, merkañ udb.

Adolf g. : Adolf g.

Adonis g. : 1. Adonis g. ; 2. [tud] brav g., brav a baotr g., paotr a droc'h g., paotr faro g., farod g., gogez koant g.

adoptieren V.k.e. (hat adoptiert) : 1. kemer da vogel (da vab, da verc'h), perc'hennañ, advugelañ, advabañ, adverc'hañ ; 2. degemer ; *Bretonisch als Sprache adoptieren*, mont war ar brezhoneg.

Adoption b. (-) : [gwir] advugelañ g., advabañ g., adverc'hañ g., advugelerezh g., advaberezh g., adverc'herezh g., perc'hennadenn b., perc'hennadur g., perc'hennidigezh b.

Adoptivbruder (-s,-brüder) : advreur g.

Adoptiveltern lies. : actud lies., adkerent lies.

Adoptivkind n. (-es,-er) : advugel g., bugel perc'hennet g., krouadur perc'hennet g.

Adoptivmutter b. (-,-mütter) : advamm b.

Adoptivschwester b. (-,-n) : adc'hoar b.

Adoptivsohn g. (-s,-söhne) : advab g.

Adoptivtochter (-,-töchter) : adverc'h b.

Adoptivvater g. (-s,-väter) : actad g.

Adposition b. (-,-en) : [yezh.] adstagen b.

Adrenalin n. (-s) : adrenalin g.

Adrenalin Spiegel g. (-s,-) : feur adrenalin g.

Adrenalinstoß g. (-es,-stöße) : stokad adrenalin g., diskarg adrenalin g.

Adressant g. (-en,-en) : kaser g.

Adressat g. (-en,-en) : degemerer g., donezonad g.

Adressatengruppe b. (-,-n) : [kenwerzh] rummad pal g., bukenn b.

Adressbuch n. (-s,-bücher) : 1. karned chomlec'hioù g., kavlevr g. ; 2. bloazlevr g.

Adressbüchlein n. (-s,-) / **Adressheft** n. (-es,-e) : karned chomlec'hioù g., kavlevr g.

Adresse b. (-,-n) : 1. chomlec'h g., annez g., annezlec'h g. ; *an die falsche Adresse geraten*, a) faziañ war an ti, mont d'ur chomlec'h fall ; b) [dre skeud.] mont da graoña en ur vodenn fall, en em fourrañ e kudennoù, kouezhañ en un toull fall ; *an die richtige Adresse kommen*, kavout (kouezhañ war) an den reizh, kavout maneg diouzh e zorn ; *per Adresse*, da reiñ d'u.b. evit unan all, da lezel e ti ... ; [stlenn.] enneg g. ; *virtuelle Adresse*, chomlec'h galloudel g. ; 2. [polit.] goulenn g., reked b., mennad g.

adressieren V.k.e. (hat adressiert) : 1. lakaat ar chomlec'h war ; 2. kas.

Adressiermaschine b. (-,-n) : mekanik da begañ ar chomlec'hioù war ar goloioù-lizher g., chomlec'herez b.

Adressierung b. (-,-en) : [stlenn.] chomlec'hiadur g., ennegañ g.

Adressraum g. (-s,-räume) : [stlenn.] egorenn chomlec'hioù b., egorenn enneg b.

adrett ag. : strak, kran, cheuc'h, kempenn, mistr, a-stroñs, faro, moust, nifl, lipet, propik, a neuz, stipet, turgn, gwisket brav, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz, paket cheuc'h, feul, brintin, frink, gwisket mistr ha mibin.

Adria b. (-) : *die Adria*, Mor-Adria g.

Adrianopol n. : Adrianopolis b.

adriatisch ag. : ... Adria ; *das adriatische Meer*, Mor Adria g.

A-Dur n. (-) : la major g., la muiañ g.

Advektion b. (-,-en) : [hinouriezh] dizoug g. ; *Advektion und Konvektion*, dizoug ha kendoug.

Advent g. (-s,-e) : Azvent g., Advent g.

Adventist g. (-en,-en) : azventour g.

Adventivkegel g. (-s,-) : [douar.] adpikern g.

Adventskalender g. (-s,-) : deiziater an Azvent g.

Adventskranz g. (-es,-kränze) : kurunenn skourroù glas an Azvent b.

Adventssonntag g. (-s,-e) : Sul an Azvent g.

Adventszeit b. (-) : Azvent g.

Adverb n. (-s,-ien) : [yezh.] adverb g., rakverb g.

adverbial [yezh.] ag. : ... adverb, adverbel, adverbaat, rakverbel.

Adverbialbestimmung b. (-,-en) : [yezh.] renadenn dieeun b., renadenn doareañ b.

Adverbialpartikel b. (-,-n) : [yezh.] rannig adverb b.

Adverbialsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] islavarenn-doareañ b.

Adverbialwendung b. (-,-en) / **Adverbphrase** b. (-,-n) : [yezh.] troienn adverb b., rummenn adverb b.

adversativ ag. : [yezh.] gourzhel, ... kevenebañ ; *adversative Konjunktion*, kevarezhell c'hourzel b., stagell gevenebañ b.

Advokat g. (-en,-en) : 1. [Bro-Aostria, Bro-Suis] alvokad g., breutaer g., advoue g. ; 2. [dre skeud.] alvokad g., kampion g.

Advokatur b. (-,-en) : 1. [Bro-Suis] micher a breutaer b., stad a breutaer b. ; 2. kabined breutaer g.

Advokaturbüro n. (-s,-s) : [Bro-Suis] kabined breutaer g.

Advokaturkanzlei b. (-,-en) : [Bro-Aostria] kabined breutaer g.

Aerobic n. (-s) / b. (-) : aerobik g.

Aerodynamik b. (-) : 1. aerodinamik g., aernerzhoniezh b. ; 2. [karr-tan] aerodinamism g., anharzusted b.

aerodynamisch ag. : 1. aerlinennek, aerstummet, aerwezhel, anharzhus ; 2. [fizik] aerodinamikel ; *aerodynamischer Widerstand*, stlejder aerodinamikel g.

Aerolith g. (-en,-en) : aerolit g., aervaen g., P. maen-kurun g.

Aeronautik b. (-) : 1. [skiant] aerlestrerezh g. ; 2. [greanterezh] aerlestrsaverezh g.

Aerosol n. (-s,-e) : aerosol g.

Aerostatik b. (-) : aerostatik g., aersavoniezh b.

Affäre b. (-,-n) : tra g., abadenn b., afer b., plegenn b. ; *sich geschickt aus der Affäre ziehen*, kavout e lank, kavout lank, tennañ e spilhenn eus ar c'hoari, kavout ar

c'hraf, sevel e grog, gouzout e ziluzioù, kavout ar voaien da dennañ e lost eus ar vrae, terriñ ode war udb, en em sachañ diouzh un abadenn, disac'hañ, en em zisac'hañ a wall blegenn, en em zisac'hañ eus ur grenegell, tennañ e lost eus ar vrae, tennañ e frap, dont war-c'horre, bezañ barrek, en em lipat, disac'hañ an denn, tennañ e spilhenn, en em gavout da dennañ e fri a wall afer, kavout war peseurt avel sturiañ e vatimant, en em silañ etre an horzh hag ar genn, sachañ e groc'hen gant an-unan, sachañ e ibil gant an-unan, en em zifreñ, tennañ begig e spilhenn eus ar c'hoari, tennañ e damm spilhenn, dibunañ e gudenn, en em dennañ eus an abadenn, tennañ e fri a wall afer, en em dennañ a boan, en em ziluziañ, en em zibab, en em sachañ, en em dreiñ, en em zic'hennañ, tennañ e bleg, tennañ e blegoù, en em zibab, en em dreiñ, sevel e grog, sachañ e graf gant an-unan, en em dennañ eus ur gwall boull, en em zilamm a nec'hamant ; *politisch-finanzielle Affäre*, droukskouer politikel-hag-arc'hantel b., gwarzh politikel-hag-arc'hantel g. ; *jemandem aus der Affäre ziehen*, astenn ar skeul d'u.b., disac'hañ u.b., dibab u.b., tennañ u.b. er-maez eus al lagenn (eus ur blegenn fall), difallañ u.b., dibeskiñ u.b., divankout u.b., dishualañ u.b., divec'hiañ u.b.

Äffchen n. (-s,-) : 1. marmouzig g. ; *geschickt wie ein Äffchen*, skañv evel ur marmouz. ; 2. [dre skeud.] tad an ardoù fall g.

Affe g. (-n,-n) : 1. [loen.] marmouz g. ; *Äffin*, marmouzez b. mounika b. ; 2. [dre skeud.] *flink wie ein Affe*, skañv evel ur marmouz, skañv evel ur gwiñver, meür evel ur gwiñver, meür evel ur silienn, skañv evel ur c'harv, gwevn evel ur gwiñver, gwevn evel ur wennili, bliv evel ur c'hazh-koad, gwevn evel un naer, likant e rodoù ; 3. P. *vom Affen gebissen sein*, c'hoari gant e voned, kaout kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ e spered gant an-unan, bezañ kollet e spered gant an-unan, bezañ kollet e benn gant an-unan, bezañ paket anezho, mankout ur berv d'an-unan, direzoniñ, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, mankout ul loaia d'an-unan, bezañ trelatet e spered, bezañ laban, bezañ troet e spered e dour, bezañ aet e spered da stoupa, bezañ deuet da vezañ gwrac'h, bezañ tapet war ar portolof, bezañ droch-pitilh, bezañ sot-plaen, bezañ pampes, bezañ droch-ran, bezañ droch-yar, bezañ droug sant-Koulm o c'hoari gant an-unan, bezañ paket droug sant-Briag, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad, bezañ kollet e sterenn ; 4. P. *an jemandem einen Affen gefressen haben*, bezañ gwrac'h (pitilh, ran, erru nay, trelatet, sot-pitilh, sot-plaen, dall) gant u.b., karout u.b. dreist-penn, karout u.b. dreist ar barr ; 5. P. *einen Affen haben*, bezañ tomm d'e fri (tommaet d'an-unan, badaouet, abafet, karrigellet, lañset-mat, digadao, kazeg, hanter gazeg, loufok, erru gleb e c'henoù, lanson, mav, penndommet, ur banne dindan e fri, ur banne war an-unan, ur banne e-barzh e fas, tomm d'e benn, suilhet), bezañ un toulladig gant an-unan, bezañ ar ouenn gant an-unan, bezañ trenk e doull, kaout ur picherad, bezañ savet e vanne d'e benn, bezañ tomm d'e veg ha bec'h d'an-unan o lakaat neud en nadoz, kaout ur garrigellad, bezañ evet d'an-unan, bezañ ur sac'had gant an-unan, bezañ ganti, bezañ e-barzh, bezañ a-strew, bezañ lous e

fri, bezañ erru lous e fri, kaout ur mouchig avel en e letern, bezañ damvezv (krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, hanter vezv, un tammig frev, chokolad, sañson, drev, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet), bezañ tomm e glipenn, bezañ mezvet, bezañ tommedik d'an-unan, bezañ evedik d'an-unan, bezañ damdomm d'an-unan ; P. *sich einen Affen kaufen*, toulladiñ, distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, kargañ e boch, sammañ toulladoù, kargañ betek toull e c'houzoug, en em gargañ a win, kemer ur c'horfad gwin, tapout un tontonad (ur revriad, ur c'horfad, ur sac'had, un toullad, ur pifad, ur foñsad, ur picherad, ur jiletennad, ur senklennad, un tortad, ur garg), pakañ unan, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'horfad, ober un tortad, ober ur pifad, mezviñ, sistra, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, lakaat tenn war e vegal, ober pant, ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, korfata, klukañ, lipat, lonkañ, evañ leizh e gof ; 6. P. *ich glaub', mich laust der Affe ! ich glaub', mich kratzt der Affe !* ne c'hallan ket krediñ, pezh a welan ! n'eo ket gwir alato ! biskoazh kement all ! biskoazh em buhez kement all ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh oueskoc'h ! kent ne welis evel-henn ! un estlamm gwelet ! kur gaer ! ur gur gaer ! ur bam eo ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! peadra a zo da vamañ ! ; 7. P. *seinem Affen Zucker geben*, a) en em reiñ d'e blegoù-natur, en em reiñ d'e arzougoù ; b) bezañ dirollet naet, fraoñval, meskañ ha berviñ, ober ur riboul, turlutañ ; 8. P. *vom wilden Affen gebissen sein*, c'hoari gant e voned, kaout kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ e spered gant an-unan, bezañ kollet e spered gant an-unan, bezañ kollet e benn gant an-unan, c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaia d'an-unan, na vezañ mat e benn, na vezañ mat anezhañ, bezañ klañv e benn, bezañ laban, bezañ kollet e sterenn gant an-unan, bezañ bet badezet gant eoul gad, bezañ bet badezet gant soubenn wadegenn, bezañ bet skoet gant ar morzhol, bezañ skoet e benn, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad, kaout un tammig lod e park ar brizh, kaout ul lodenn e park ar brizh, bezañ eus Kerwazi, bezañ gad diwar c'had, kaout kig leue, bezañ e spered o kerzhout war flac'hioù, bezañ tapet war ar portolof, na vezañ bet meret e bleud an tanavañ, na vezañ eus ar c'horadenn gentañ, bezañ treid leue en e votoù, kaout kig leue en e votoù, bezañ aet ganto, bezañ paket anezho, bezañ bet lakaet d'an-unan e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, bezañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, bezañ brizh, bezañ chomet ar brenn e-touez ar bleud gant an-unan, na vezañ gwall stank e damouez, bezañ laosket an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, bezañ laosket un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, bezañ mat da dreiñ ar rod, bezañ toull e vurutell, dougen banniel sant Laorañs, bezañ bet ganet da Sadorn da noz, bezañ bet ganet da Sadorn goude koan, bezañ bet ganet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, bezañ bet ganet goude ar c'hampouezh, bezañ eus dibenn ar bloaz, bezañ eus deizioù diwezhañ ar sizhun, bezañ eus penn diwezhañ ar sizhun, na vezañ eus penn kentañ ar sizhun,

bezañ faout e girin, kuzhat al loar en e c'henoù, parañ al loar en e c'henoù, faziñ ur c'hreunenn d'e chapeled, mankout d'an-unan ur c'hreunenn en e chapeled ; **9. du, böser Affe, du !** marmouz fall ac'hanout ! ; **10.** sac'h-soudard g., sac'h-broc'h g., drouin g.

Affekt g. (-s,-e) : [gwir] luskadenn imor b., luskad g., trivial g., luzad g., poulzad g., froudad g., kaouad follezh b./g., barrad follentez g., sodadenn b., folladenn b., luskadenn galon b. ; *im Affekt handeln*, seveniñ ur felladenn bennak diwar atiz e imor, seveniñ ur felladenn bennak broudet gant e imor, lazhañ diwar-goust oaz-kren, seveniñ un torfed diwar oaz, seveniñ un torfed marc'h-Amon, seveniñ un torfed angerzhel, ober udb diwar e gounnar, ober udb diwar gounnar, ober udb en e arfleu, ober udb war e euzhenn, ober udb war e folladenn ; *im Affekt begangen*, froudadek, graet war e folladenn, graet diwar e gounnar, graet diwar gounnar, graet en e arfleu, graet war e euzhenn, angerzhel ; *im Affekt begangener Mord*, torfed angerzhel g., torfed diwar oaz g.

Affektzugsyndrom n. (-s,-e) : diouer trivial g., diouer trivialad g., negez kantaezel g.

Affekthandlung b. (-,-en) : luskadenn imor b., luskad g., sodadenn b., folladenn b., taol follezh g.

affektiert ag. : afetet, ardouüs, orbidus, kamambre, flammik, leun a orbidoù, pompus, pompadus, milis, a ra tailhoù, a blij dezhañ ober lorc'hajoù, a blij dezhañ ober pompad, a blij dezhañ ober pompadoù (ober digorou, ober digorded), stroñs gantañ frankik, modoù bras gantañ, ur paotr a-stroñs anezhañ, digorou gantañ frankik, ur bern tron gantañ, gaolek, klouar ; *affektiertes Frauenzimmer*, pebrenn b., pompinell b., pompinenn b., poupinell b., toull kamambre g., kamambre b., reuzenn b., penn chuchu g., damez b., sac'h-ardoù g., sac'h-kamambre g., mamm an ardoù fall b., beg moan g., segalenn b., Katellig toull-sev b. ; *affektiert reden*, komz en un doare orbidus.

Affektiertheit b. (-) : geizerezh g., afeterezh g., milisted b., milister g., modoù bras lies, modoù randonus lies.

affektiv ag. : kantaezel ; *affektive Ambivalenz*, amluskegezh kantaezel b.

Affektivität b. (-) : trivialdigezh b., kantaezidigezh b.

affen V.k.e. (hat geäfft) : taneal, marmouzañ, drezvellañ, tailhañ, dambreziñ, drevezañ, ober goap eus.

affenähnlich ag. : marmouzeheñvel, e doare ur marmouz, e doare ar marmouzed, a-zoare gant ur marmouz, a-zoare gant ar marmouzed, a-seurt gant ur marmouz, a-seurt gant ar marmouzed.

affenartig ag. : **1.** marmouzek, marmouzeheñvel, e doare ur marmouz, e doare ar marmouzed, a-zoare gant ur marmouz, a-zoare gant ar marmouzed, a-seurt gant ur marmouz, a-seurt gant ar marmouzed ; **2.** [dre skeud.] *mit affenartiger Geschwindigkeit*, gant un tizh an diaoul, gant pep tizh, gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, d'ar c'haloup, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant tizh ar mil diaoul, gant tizh ken na yud, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, endra c'hall, evel an tan, d'an tan ruz.

Affenbrodbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] *afrikanischer Affenbrodbaum*, baobab g./str., baobabez str.

affengeil ag. : dreist, dispar.

Affenhaus n. (-es,-häuser) : pavilhon ar marmouzed g., pavilhon ar marmouzien g., marmouzezezh b.

Affenhitze b. (-) : tommder kriz g., pulluc'h b., pulluc'h tan b.

affenjung ag. : gwall yaouank, yaouankik.

Affenkäfig g. (-s,-e) : kaoued ar marmouzed b., kaoued ar marmouzien b.

Affenkomödie b. (-,-n) : marmouzezezh g.

Affenliebe b. (-) : karantez diroll b., karantez viridik b.

Affenmensch g. (-en,-en) : [loen.] marmouz denheñvel g.

Affenpinscher g. (-s,-) : [ki] grifon g.

Affenschande b. (-) : P. ur mezh-e-envel g., mezh ar chas b.

Affentempo n. (-s) : *mit (in) einem Affentempo fahren*, frizañ d'an druilh-drast, reiñ kentr d'e varc'h, bleinañ gant tizh ar mil diaoul, bleinañ gant un tizh an diaoul (gant ar foeltr, gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken na yud, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, endra c'haller, evel an tan, d'an tan ruz), tremen evel ur c'hurunoù, mont gant ar foeltr.

Affentheater n. (-s) : karbac'h g., estlamm euzhus g., safar g., brud g./b., bosenn b., abadenn b., jabadao g., tousmac'h g., diframm g., karnaj g., c'hoari gaer g., freuz ha reuz, kabal b., marmouzezezh g. ; *wegen etwas ein Affentheater machen*, ober charre en-dro d'udb, ober charre gant udb, ober gwelien gant udb, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, ober kalz a drouz evit nebeut a dra, ober kalz a drouz evit ken nebeut all, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, ober c'hoari gaer gant traoù a netra, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, un abadenn, jabadao, tousmac'h, karnaj) abalamour d'udb, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar en askont d'udb, ober kalz a reuz evit netra, ober ur van evit nebeut a dra, toumpial en askont d'udb, tournial en abeg d'udb, kas karbac'h en askont d'udb, kas trouz en arbenn d'udb, kas safar abalamour d'udb, ober cholori (talabao) en arbenn d'udb, karnajal en abeg d'udb, ober e zen gars en abeg d'udb.

Affenzahn g. (-s,-zähne) : **1.** [louza.] taolaj str. ; **2.** *mit (in) einem Affenzahn fahren, einen Affenzahn draufhaben*, frizañ d'an druilh-drast, reiñ kentr d'e varc'h, bleinañ gant un tizh an diaoul (gant tizh ar mil diaoul, gant ar foeltr, gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken na yud, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, endra c'haller, evel an tan, d'an tan ruz).

Äfferei b. (-,-en) : marmouzezezh g., goapaerezh g.

affig ag. : lu, droch, chin, pampes.

Affigkeit b. (-) : doare lu g., doare droch g., doare chin g.
Äffin b. (-, -nen) : marmouzez b., mounika b.
Affinität b. (-, -en) : 1. nesaiezh b., dedennadur g., nesañded b., kengejusted b., kengejuster g., heñvelidigezh b., heñvelder g., heñvelder b. ; 2. [fizik] krafusted b. ; *Elektronenaffinität*, elektronlenidigezh b.
affirmativ ag. : asantus, diogelus, kadarnaus ; [yezh.] *affirmativer Aussagesatz*, lavarenn kadarnaat b., lavarenn diogeliñ b.
Affirmativsatz g. (-es, -sätze) : [yezh.] lavarenn kadarnaat b., lavarenn diogeliñ b., frazenn kadarnaat b., frazenn diogeliñ b.
Affix n. (-es, -e) : [yezh.] amc'her g., kreskenn-c'her b.
Affodill g. (-s, -e) : [louza.] milad str., kenin g.
Affront g. (-s, -s) : mezhadenn b., mezhekadenn b., dismegañs b., taol dismegañs g., feukadenn b., gwalennad b. ; *das war wohl der größte Affront, den ich je einstecken musste*, honnezh a oa bet ur walennad din-me !
affrontieren V.k.e. (hat affrontiert) : dismegañsiñ, ober un dismegañ da, teurel dismegañs war.
Afghanistan n. (-s) : Afghanistan b.
Afrika n. (-s) : Afrika b.
Afrikaander g. (-s, -) : Boer g.
Afrikaans n. (-) : [yezh.] afrikaans g.
Afrikaner g. (-s, -) : Afrikad g., Afrikan g.
afrikanisch ag. : afrikat, afrikan, ... Afrika.
Afrikanist g. (-en, -en) : afrikanegour g.
Afroamerikaner g. (-s, -) : Afroamerikan g.
afroamerikanisch ag. : afroamerikan.
Afrolook g. (-s) : look afro g.
After g. (-s, -) : fraezh g., toull ar revr g., toull diadrefiv g., P. toull ar brenn g., lagad a-drefiv g., lagad du g., toull ar bramm g., toull ar yod g., toull ar patatez g., toull kardell g., toull skarz g., toull flaer g., riboul ar patatez g., dibuner g., milin-vrenn b., milin vrammoù b., Kervramm b., sikluten b., lec'h ma krog ar c'hein da goll e anv g. ; [loened] toull al lost g.
after- : 1. a-drefiv ; 2. a eil dorn ; 3. droug-, gwall-, brizh-, krak-, dam-, fals-.
Afterbereich g. (-s, -e) : [korf.] garbedenn b.
Afterbildung b. (-, -en) : brizhouiziegezh b., brizhdeskadurezh b.
Aftergegend b. (-, -en) : [korf.] garbedenn b.
Aftergelehrte(r) ag.k. g./b. : beuz g. (-ed), brizhouizie g.
Afterklaue b. (-e, -n) : [chas] gourivin g.
Afterkorn n. (-s) : [labour-douar] greun munut str., munudajoù greun lies.
Afterkralle b. (-, -n) : [chas] gourivin g.
Aftermieter g. (-s, -) : kambred g., eilfeurmer g.
After-Sales-Management n. (-s) : [kenwerzh] servij goude gwerzh g., gwazerezh goude gwerzh g.
Afterschlag g. (-s, -schläge) : [louza.] taolaj str.
Aftershave n. (-[s], -s) aftershave g.
Afterspinne b. (-, -n) : [loen.] kemener g., falc'heg g. [*liester* falc'heged, falc'heien], falc'hour g. [*liester* falc'hourien].
Aftertrieb g. (-s, -e) [louza.] taolaj str.
Afterzehe b. (-, -n) : [chas] gourivin g.
AG b. (-, -s) : [berradur evit **Aktiengesellschaft**] kevredad dre gevrannoù g., KDG g.

Ägäis b. : *die Ägäis*, Mor Egea g., ar Mor-Enezek g., an Enezvor g., Mor Egeios g.
ägäisch ag. : egean, ... Mor Egea.
Agave b. (-, -n) : [louza.] agavez str.
Agelei b. (-, -en) / **Aglei** b. (-, -en) / **Akelei** b. (-, -en) : [louza.] beskenn-an-ltron-Varia b.
Agens n. (-, Agenzien) : 1. [yezh.] renadenn oberour b., klokaenn oberour b., graer an ober g. ; 2. [kimiezh] graer kimiek g., danvez oberius g., gwezher g.
Agent g. (-en, -en) : 1. gwazour g., kourater g. ; 2. spier g.
Agentenring g. (-s, -e) : rouedad spierien b. ; *der Agentenring flog auf*, dizoloet ha diskaret e voe ar rouedad spierien.
Agententätigkeit b. (-, -en) : spierezh g.
Agentur b. (-, -en) : 1. [kenwerzh] kourati g., burev-kouraterezh g., kouraterezh b., ajañs b., amsez b. ; 2. [kazetennoù] amsez kelaouiñ b., burev-kelaouiñ g.
Agenturbericht g. (-s, -e) : primskrid amsez kelaouiñ g., primskrid kelaouiñ g.
Agglomerat n. (-s, -e) : torbezeg g., torpezenn b., torpez str., torpezad g.
Agglomeration b. (-, -en) : [Bro-Suis] tolpad kêrioù g., tolpadur kêrioù g., kengêriad b.
Agglomerationsgürtel g. (-s, -) : tro-kêr bell b.
agglomerieren V.k.e. (hat agglomeriert) : torbezennañ, torpezañ, tolzennañ, tolpañ.
agglutinieren V.gw. (hat agglutiniert) : kenbegañ, dazgludañ.
Aggregat n. (-s, -e) : 1. [tekn.] stramm g. ; *Dieselaggregat*, stramm diezel g., ganer tredan dre ziezal g., tredanerez dre ziezal b. ; *Stromaggregat*, ganer tredan g., tredanerez b. ; 2. [douar.] kevellstrollad g. ; 3. [armerzh] kevanstroll g. ; 4. [kirri-tan] organ g., benvegenn b.
Aggregatzustand g. (-s, -zustände) : [fizik] stad ar materi b.
Aggression b. (-, -en) : 1. argad g., tagadenn b., atahinerezh g. ; 2. tagusted b., argadusted b., argaduster g., atahinusted b.
Aggressionsstau g. (-s, -e) : diarbennerzh ar c'hoant tagañ g., arvoustrañ ar c'hoant tagañ g.
aggressiv ag. : tagus, argadus, jahinus, atahinus, emgannus ; *aggressiv werden*, sevel war e elloù (e gentroù), sevel e gribell, divanegañ e ivinoù, taeraat ; *sie ist aggressiv*, honnezh a zo pikez, honnezh a zo un tamm pikez du, honnezh a zo un tamm pikez fall, honnezh a zo un dañvadez, honnezh a zo ur baborez.
Aggressivität b. (-) : tagusted b., argadusted b., argaduster g., atahinusted b.
Aggressor g. (-s, -en) : tager g., argader g., atahiner g.
agieren V.gw. (hat agiert) : bezañ, en em zalc'her, en em ren.
Ägide b. (-) : gwarez g.
Ägidius g. : Jili g.
agil ag. : 1. dibilh, mibin, gren, koujourn, blim, frev, fresk, eskuit, diliamm, dilu, skañv, divreilh.
Agio n. (-s, -s) : [arc'hant.] agio g., priz ouzhpenn g., ouzhpennadenn b., mizoù ouzhpennet lies.
Agitation b. (-, -en) : [polit.] propaganda g., politprop g., kortherezh g.

Agitator g. (-s,-en) : [polit.] propagandour g., korzhour g., dispac'her g., reveulzier g., penn-dispac'h g., kabaler g., iriennet g., fourgaser g., mesker g., difreter g.
agitatorisch ag. : [polit.] dispac'hus g., kabalus.
agitieren V.gw. (hat agitiert) : [polit.] dispac'hañ, irienniñ, kabaliñ, skignañ propaganda, skignañ korzherez, taerñ war an dud ; *gegen jemanden agitieren*, lakaat da drenkañ enep u.b.
Aglei b. (-,-en) / **Agelei** b. (-,-en) / **Akelei** b. (-,-en) : [louza.] beskenn-an-ltron-Varia b.
Agnes b. : Oana b.
Agnosie b. (-) : [mezeg.] *visuelle Agnosie*, breddallentez b. ; *auditive Agnosie*, bredbouzardet b. ; *taktile Agnosie*, ankounañ-merzerzh g.
Agnostiker g. (-s,-) : ananavezour g., aknostikour g., aknosteg g.
Agnostizismus g. (-) : aknostikouriezh b., aknostegezh b., ananavezouriezh b.
agnostizistisch ag. : ananavezat, aknostek.
Agonie b. (-) : angoni b., kleñved mervel g., tremenvan b., paouezvan g., ankoù g., pasion b. ; *die Agonie*, ar finvezioù diwezhañ lies., ar finvez diwezhañ b., an angoni b.
Agraffe b. (-,-n) : kloched g., skrafenn b., kraf g. ; *den Champagnerkorken mit einer Agraffe versehen*, neudenniñ ur voutailh champagn gant orjal.
Agrafie b. (-) : [mezeg.] anskriñ g., anskriv g.
agrar ag. : ... an douaroù, ... labour-douar, ... al labour-douar, gounez, gounidegezhel, gladaozel.
Agrarbehörde b. (-,-n) : kambr al labour-douar b.
Agrarerzeugnis n. (ses,-se) : kenderc'had labour-douar g., kenderc'had an douar g. ; *Agrarerzeugnis aus der Pflanzenproduktion*, gounezad g.
Agrargesellschaft b. (-,-en) : kevredigezh diazezet war al labour-douar b.
Agrarier g. (-s,-) : perc'henn fontoù g., perc'henn douaroù g., perc'henn glad g.
agratisch ag. : ... an douaroù, ... labour-douar, ... al labour-douar.
Agrarkommunismus g. (-) : komunouriezh an douaroù b.
Agrarkrise b. (-,-n) : enkadenn war tachenn al labour-douar b.
Agrarland n. (-s,-länder) : bro labour-douar b.
Agrarmarkt g. (-s,-märkte) : marc'had kenderc'hadoù al labour-douar g., nevid al labour-douar g.
Agrarpolitik b. (-) : politikerezh war tachenn al labour-douar g., leviadurezh c'hounez b. ; *gemeinsame Agrarpolitik*, (GAP), politikerezh boutin evit al labour-douar g.
Agrarprodukt n. (-s,-e) : kenderc'had labour-douar g., kenderc'had an douar g. ; *Agrarprodukt aus der Pflanzenproduktion*, gounezad g.
Agrarstruktur b. (-,-en) : stumm an douaroù g.
Agrartechnik b. (-,-en) / **Agrarwesen** n. (-s) : ijinerezh ar maezioù g.
Agrarwirtschaft b. (-) : gounidegezh b., gounezerezh-douar g.
Agrarwissenschaft b. (-,-en) : gounezoniezh b., douarc'hounezouriezh b., agronomiezh b., labourerezh-douar g.

Agrochemie b. (-) : gounezgimiezh b., agrokimiezh b.
Agronom g. (-en,-en) : gounezoniour g., gounidegour g., douarc'hounezour g.
Agrumen lies. : frouezh sitroñsheñvel str., agrum str., aouravaleg g.
Ägypten n. (-s) : Egipt b.
Ägypter g. (-s,-) : Egiptad g.
ägyptisch ag. : 1. egiptat ; 2. [dre skeud.] *ägyptische Finsternis*, teñvalijenn beurzu (ken du hag ar pec'hed, du-pod, du-sac'h) b., noz dall b. ; [relij.] *ägyptische Plagen*, gwalinier Bro-Egipt lies., gloazioù Bro-Egipt lies. ; *die zehn ägyptischen Plagen*, an dek gwalenn a Egipt lies., an dek gloaz a Vro-Egipt lies.
Ägyptologe g. (-n,-n) : egiptour g.
Ägyptologie b. (-) : egiptouriezh b.
ah ! estl. : ac'hanta ! o ! ; *ah so* ! sell 'ta ! ; *ah was* ! ac'hanta ! o !
äh ! estl. : ac'h ! ec'h ! ac'hamen ! beurk ! be ! foei ! puf ! fec'h ! chô ! ac'h foei ! ec'h, m'en argas ! flaer a zo gant kement-se holl ! (Gregor).
aha ! estl. : ac'hanta ! o ! a !
Aha-Erlebnis n. (ses,-se) : [bred.] gwered eureka g.
Ahasver g. : 1. [Bibl] Asuerus g. ; 2. ar Boudedeo g.
Ahle b. (-,-n) : minaoued g.
Ahn g. (-s/-en,-en) / **Ahne**¹ g. (-n,-n) : gourdad g., kendad g., hendad g., diagentad g., kar diagent g. ; *unsere Ahnen*, hor re gent lies, hor re ziagent lies., hor re gozh lies, hon tadoù lies., hon tadoù kozh lies, hon tadoù-kozh lies., hor gourdadoù lies, hon hendadoù lies, hon diagentidi lies.
ahnden V.k.e. (hat geahndet) : kastizañ, punisañ, kas d'al lez-varn ; *eine Zuwiderhandlung ahnden*, kastizañ ur felladenn, punisañ ur felladenn.
Ahndung b. (-,-en) : kastiz g., kastizadenn b., kastizadur g., pinijenn b.
Ahne¹ g. (-n,-n) : *sellit ouzh Ahn*.
Ahne² b. (-,-n) : gourvamm b., henvamm b., diagentadez b.
ähneln V.k.d. (hat geähgelt) : *jemandem ähneln*, hañvalout ouzh u.b., hañvalout d'u.b., heñvelout ouzh u.b., seblantout ouzh u.b., bezañ heñvel ouzh u.b., bezañ un tamm heñvel ouzh u.b., tennañ d'u.b., teuler d'u.b., dougen d'u.b., bezañ treset d'u.b., tresañ d'u.b., aparchantañ ouzh u.b., bezañ a-zoare gant u.b., bezañ a-seurt gant u.b., bezañ a-stumm gant u.b.
V.em. : **sich ähneln** (haben sich geähgelt) : bezañ heñvel an eil ouzh egile, tennañ an eil d'egile, dougen an eil d'egile ; *die zwei Brüder ähneln sich immer mehr*, heñvelaat a ra muioc'h-mui an daou vreur an eil ouzh egile.
ahnen V.k.e. (hat geahnt) : 1. douetiñ, raksantout, spurmantiñ, amgreidiñ, diawelet, diskrediñ, primveizañ, nadiñ, damwelet, merzout, rakwelet, gwelet, drouksantiñ, drouksantout ; *er ahnte seinen nahen Tod*, spurmantiñ a rae ar marv o tostaat da zistroadañ anezhañ, santout a rae ar fiñvez o tont, gouzout a rae ne rafe ket ruskenn vat, douetiñ a rae ne rafe ket kozh kroc'hen, drouksantout a rae e varv, drouksantiñ a rae e varv o tostaat ; *das lässt ahnen*, was uns bevorsteht, kement-se a zamziskouez petra 'zo da zont c'hoazh (peseurt c'hoari 'zo en hent), kement-se a lusk diskouez peseurt c'hoari 'zo en hent ;

ich ahnte nicht, was uns bevorstand, ne ouien ket petra a vije gouest da c'hoarvezout, ne welen ket petra a oa en hent dirazomp, ne welen ket petra a oa o tont deomp, ne ouien ket dre belec'h hor boa da dremen ; *ich ahnte so etwas*, m'en douete, drouksantet em boa an dra-se, diawelet em boa an dra-se, sellet em boa an dra-se a-bell, diskredet em boa an dra-se, e ged e oan eus se, spurmantet em boa an dra-se, e gortoz edon da gement-se, gwelet em boa an dra-se ; *so etwas hatte ich gar nicht geahnt*, ne oan ket e-sell a gement-se, ne oan ket e-sell a se, ne oan ket e-sell a gen, ne oan ket e ged a gement-se, ne oan ket en engortoz a gement-se, n'edon ket e gortoz da gement-se, n'em boa ket douetet kement-se, n'em boa ket gwelet kement-se ; *er ahnt, dass es lange dauern wird, bevor er zurückkann*, ne wel ket distreiñ ken buan, e zrouksant en deus ne zistroio ket ken buan ; *ich ahne, wo er ist*, diskrediñ a ran e pelec'h e c'hell bezañ ; **2.** [dre skeud.] *ihm ahnt nichts Gutes*, trechalet eo, gwelet (drouksantout) a ra gwall drubuilhoù o tont dezhañ, un drouksant poanuis a bouez war e galon, brizhaon en deus tamm pe damm rak an dazont, damaon en deus tamm pe damm rak an dazont.

Ahnenbild n. (-es,-er) : poltred gourdad g., poltred hendad g.

Ahnenforschung b. (-) : lignezouriezh b., ac'hadur g., ac'hadurezh b., Hilrenkoù lies.

Ahnengalerie b. (-,-n) : palier poltreoù hendadoù g., poltreadaoueg hendadoù b.

Ahnengemälde n. (-s,-) : poltred gourdad g., poltred hendad g.

Ahnenkult g. (-s) : kehelerezh an hendadoù g., azeulerezh an hendadoù g.

ahnenlos ag. : didadoù.

Ahnenreihe b. (-,-n) : [istor] gwezenn ar gouradoù hag ar gourvammoù b. [liester : gwezennoù ...]

Ahnentafel b. (-,-n) : gwezenn ar gerentiezh b. [liester gwezennoù ar gerentiezh], taolenn-ligne b..

Ahnfrau b. (-,-en) : gourvamm b., henvamm b., diagentadez b.

Ahnherr g. -n,-en) : gourdad g., hendad g., diagentad g.

Ahnin b. (-,-nen) : gourvamm b., henvamm b., diagentadez b.

ähnlich ag. : **1.** heñvel, hañval, damheñvel, peuzheñvel, heñvelseurt, heñvelidik, a-stumm gant, a-zoare gant, a-seurt gant, par da, re-bar da ; *zwei ähnliche Länder wie Deutschland und Österreich*, div vro er c'houchoù an eil gant eben evel Bro-Alamagn ha Bro-Aostria lies. ; *sie ist ihrer Mutter ähnlich*, tennañ a ra d'he mamm, taolet he deus d'he mamm, un tamm eo heñvel ouzh he mamm, dougen a ra d'he mamm, hañvalout a ra d'he mamm, hañvalout a ra ouzh he mamm, heñvelout a ra ouzh he mamm, ar vi eo diwar he mamm, he mamm pakret eo, honnezh a zo poltred he mamm pakret, memes tra Doue eo evel he mamm, honnezh a zo un heñvel eus he mamm, tresañ a ra d'he mamm ; *er sieht seinem Vater ähnlich*, hennezh a zo mab e dad, un tamm eo heñvel ouzh e dad, hennezh n'eo ket bastard ; *ähnlich waren sie sich, insofern als beide genauso dreckig waren*, aze e oa an eil c'hoar d'eben gant al loustoni diouto, aze e oa an eil kar d'eben gant al loustoni diouto, dre al loustoni e oant heñvel-mik, ken lous ha ken lous e oant o-div ;

einander zum Verwechseln ähnlich sein, bezañ heñvel evel daou vi (heñvel-mik, heñvel-bev, heñvel-poch, heñvel-buhez, heñvel-vi, heñvel-pent, heñvel-Doue, heñvel-rik, heñvel-pakret, hañval-pakret, peurheñvel), bezañ heñvel evel daou vi moualc'h ; *er ist seinem Vater zum Verwechseln ähnlich*, e dad eo, fri ha lagad - pimpatrom e dad eo - e dad d'an neudenn eo - hennezh a zo poltred e dad pakret - e dad pakret eo - pakret eo d'e dad - patrom-buhez eo d'e dad - ar vi diwar e dad eo - heñvel-poch ouzh e dad eo ; *dieses Foto ist Ihnen nicht sehr ähnlich*, n'eo ket heñvel-mik ar poltred diouzhoc'h, ar poltred-se n'eo ket gwall fidel ouzhoc'h ; *meine Pfeife sieht deiner ähnlich*, va c'horn-me a zo breur da'z hini ; **2.** hevelep, seurt-se, memes, memp ; *Solches und Ähnliches*, traoù seurt-se lies., traoù eus ar seurt-se lies., traoù ar seurt-se lies., ar seurt traoù lies. ; *ich kann nichts Ähnliches brauchen*, ne welen ket petra a c'hallfen ober gant traoù seurt-se, n'em eus ezhomm ebet eus traoù seurt-se ; *er ist mit dem Mädchen verwandt oder so etwas Ähnliches*, karr pe gilhorou eo d'ar plac'h ; *Margarine ist so etwas Ähnliches wie Butter*, ur menestin amanenn (ur meni amanenn, un asez amanenn, un tammig evel an amanenn) eo ar margarin, un dra karr pe gilhorou d'an amanenn eo ar margarin, doare an amanenn a zo gant ar margarin, un doare amanenn a zo eus ar margarin, re-bar d'an amanenn eo ar margarin ; **3.** [dre skeud.] heñvel, heñvel dra, memes tra, memes mod ; *mir geht es ähnlich*, heñvel dra eo ganin-me ; *mir ist Ähnliches passiert*, c'hoarvezet ez eus heñvel tro ganin, c'hoarvezet ez eus heñvel ganin ; *das sieht ihm ähnlich !* bez emañ roud e zorn war an dra-se ! anaout a reer lec'h e zorn ! n'eus nemetañ evit ober traoù seurt-se. -ähnlich ag. : e doare [udb], a-zoare gant [udb], a-seurt gant [udb], e stumm [udb].

Ähnlichkeit b. (-,-en) : **1.** heñvelder g., heñvelded b., hañvalded b., hañvalder g., heñveledigezh b., heñvelidigezh b., hañvaldedigezh b., hevelebiezh b., hevelept g., hevelepted b. ; *eine gewisse Ähnlichkeit mit jemandem haben*, kaout un tamm aeridigezh gant u.b., kaout ur serten aer eus u.b., tennañ d'u.b., teuler d'u.b., dougen d'u.b., bezañ treset d'u.b., tresañ d'u.b. ; *die äußerliche Ähnlichkeit trügt*, se a zo ar pezh eo ar vesperenn d'ar berenn ; **2.** peuzheñvelder g., peuzheñvelded b., damheñvelder g., damheñvelded b., kendoare g., kerentiezh b., nesañded b., nesaeezh b., nested b., nester g. ; **3.** [mat.] heñveliezh b.

Ähnlichkeitsbeweis g. (-es,-e) : [mat.] prouadenn an heñveliezh b.

Ähnlichkeitsgesetz n. (-es) : [bred.] reolenn an heñvelidigezh b.

Ahnung b. (-,-en) : **1.** douetañs b., raksant g., raksantad g., naderezh g., damgeal g., primvezad g. ; *böse Ahnung, düstere Ahnung*, drouksant g., droukziougan g., brizhaon g., damaon g. ; **2.** [dre astenn] naoudur g., keal g., alberz g., raksoñj g. ; *ich hatte keine Ahnung davon*, *ich hatte nicht die geringste Ahnung davon*, ne ouien anv ebet (keal ebet, doare na netra, ster, ger, griek) eus an dra-se, n'em boa naoudur ebet eus an dra-se, biskoazh n'em boa klevet ger eus an dra-se, n'em boa raksoñj ebet ; *davon habe ich nachweislich keine Ahnung gehabt*, aes e vo prouiñ e oan dic'houzvez-kaer eus

kement-se, aes e vo prouiñ e oan en dic'houzout kaer eus kement-se ; *keine blasse Ahnung von einer Sache haben*, na c'houzout anv ebet eus udb (doare ebet d'udb, alberz ebet ag (eus) udb), na c'houzout dare (keloù, keal, ster, ger, grik, anv) ag (eus) udb, na c'houzout dare a-zivout udb, na c'houzout doare na netra d'udb, na c'houzout netra diouzh udb, bezañ dic'houzvez-krenn eus (war, diwar-benn) udb, bezañ diouiziekaer eus udb, na gompren ur c'heuz en udb ; *er hat eine kleine Ahnung von Musik*, un tamm gouiziadur eus ar sonerezh en deus, gouzout a ra un dra pe dra diouzh ar sonerezh ; *von etwas keine große Ahnung haben*, damanavezout udb, na c'houzout ur c'hagnad war-dro udb ; *dieser Schüler hat wirklich null Ahnung*, amzesk-pok eo ar skoliad-se, diouizieklous eo ar skoliad-se ; *von Tuten und Blasen keine Ahnung haben*, na c'houzout na hent na wenodenn, na c'houzout na ton na son, na c'houzout na tailh na bailh diwar-benn udb, bezañ divalav (bezañ dic'houzvez) war udb, na gaout raksoñj ebet, na c'houzout na diouzh sou na diouzh diha, na c'houzout tra ebet, na c'houzout na penn na beniad da vann ebet, na gompren tra ebet, na c'houzout dare, na intent takenn, na c'houzout doare na netra, bezañ dall e gazh (e saout) ; *ich habe keine Ahnung, wer dieser Kerl ist*, n'ouzon tamm ebet piv eo an dra-mañ - n'ouzon dare piv eo an dra-mañ, neudenn ebet - n'ouzon mann eus doare an den-se ; *keine Ahnung, wann es war !* n'ouzon nag an eur nag an amzer ; *ich habe keine Ahnung, wo er sein mag*, aet eo d'an nouzon pelec'h, aet eo da belec'h din-me ; *ich hatte keine Ahnung, was uns bevorstand*, ne ouien ket petra a vije gouest da c'hoarvezout, ne welen ket petra a oa en hent dirazomp, ne welen ket petra a oa o tont deomp, ne ouien ket dre belec'h hor boa da dremen.

ahnungslos ag. : dic'houzvez, diemouez, diemskiant, diveiz, dirat, dizanaoudek, dianaoudek, dianavez ; *ahnungslos sein*, na c'houzout doare na netra, bezañ dall e gazh (e saout), bezañ diemouez, na welet petra 'zo o tont d'an-unan, bezañ dic'houzvez-kaer, bezañ en dic'houzout kaer.

Ahnungslosigkeit b. (-) : 1. diouiziegezh b., dianaoudegezh b., dic'houzvez g. ; 2. diemouez g., diemskiant b., diveiz g.

Ahnungsvermögen n. (-s) : divinererezh g., divin g., divinadur g.

ahnungsvoll ag. : a spurmant ar pezh a zo o tont.

ahoi ! estl. : *Boot ahoi !* o, martoloded ! - salud deoc'h, martoloded !

Ahorn g. (-s,-e) : [louza.] skav-gwrac'h str.

Ahornblatt n. (-es,-blätter) : delienn skav-gwrac'h b. [liester delioù/deil]

Ähre b. (-,-n) : penn-ed g., tañvouez str., tañvouezenn b., tañvouezennad b., toc'had str., toc'hadenn b., lanvenn b. ; *sich zu Ähren ausgewachsen, in Ähren schießen*, pennañ, diveuziñ, tañvouezennañ, evodiñ, pennaouiñ, diodañ / disac'hañ (Gregor) ; *der Weizen hat sich zu Ähren ausgewachsen*, disac'h eo ar gwinizh ; *Ähren lesen*, pennaouiñ, tañvoueza, tañvouesa, tañvouezennañ, teskaouiñ, teskata, lanvenniñ, toc'hata ; *die Ähren neigen sich dem Boden zu*, bridet eo an toc'had ; *Ähre, die höher gewachsen ist als die anderen*, selaouer g., sellerez b. ; *leere Ähren, komlose Ähren*,

pennou-ed divoued lies., pennoù-ed beret lies. ; *volle Ähren*, pennoù-ed gant o leun a c'hreun lies.

Ährenbildung b. (-,-en) : [louza.] evod g., evodiñ g., diodañ g.

Ährenbüschel n. (-s,-) : tesk g., teskad g., teskaouenn b. [liester : teskoù, teskaouennoù].

Ährenfeld g. (-es,-er) : park dindan winizh g., edeg b., gwinizheg b.

Ährenfisch g. (-es,-e) : [loen.] beleg g.

ährenförmig ag. : stummet evel un doc'hadenn, a-stumm gant un doc'hadenn, e doare un doc'hadenn, e doare tañvouez, a-zoare gant un doc'hadenn, a-zoare gant an tanvouez, a-seurt gant un doc'hadenn, a-seurt gant pennoù-ed.

Ährenlese b. (-,-n) : teskataerezh g., pennaouerezh g.

Ährenleser g. (-s,-) : pennaouer g., tañvouezer g., tañvouesaer g., tañvouezenner g., teskaouer g., lanvenner g., toc'hataer g.

Ährenminze b. (-,-n) : [louza.] bent-ki b.

Aids n. (-) : [mezeg.] haza g., azoniad hangaezvig arzeuat g., [kenyezh] sida g. ; *manifestes Aids*, haza anat g. ; *Aids haben*, bezañ gant an haza, bezañ klañv gant an haza, bezañ paket an haza, bezañ kouezhet an haza war an-unan, bezañ dastumet an haza, bezañ stag an haza ouzh an-unan, bezañ dalc'het gant an haza.

Aidshilfe b. (-) : kevredigezh stourm ouzh an haza b.

aidsinfiziert ag. : seropozitivel, gwadveizyaek, dalc'het gant an haza.

Aidsinfizierte(r) ag.k. g./b. : den seropozitivel g., gwadveizyaeg g. [liester gwadveizyaeged].

aidskrank ag. : gant an haza, klañv gant an haza, paket an haza gantañ, kouezhet an haza warnañ, dastumet an haza gantañ, stag an haza outañ, dalc'het gant an haza, hazaek.

Aidskranke(r) ag.k. g./b. : den klañv gant an haza g., hazaeg g. [liester hazaaien].

Aidstest g. (-s,-s/-e) : prouad diournat an haza g.

Aidsvirus n. (-,-viren) : viruz an hangaezig arzeuat denel g., vihad g.

Aiguade b. (-,-n) : dourlec'h g.

Aikidō n. (-s) : aikido g.

Air n. (-s,-s) : 1. sonenn b., ton g. ; 2. doare g., tres g., min g., neuz-dremm b.

Airbag g. (-s,-s) : airbag g., torchenn-aer b., torchenn c'hwez b.

Airbus® (-ses/-,-se) : airbus® g.

Aischylos g. : Aichilos g., Aesc'hulos g.

Ajatollah g. (-[s],-s) : aiatolla g.

Ais n. [son.] diez b., diezenn b., lemmell b.

Akademie b. (-,-n) : 1. skol-veur a deknologiezh b. ; 2. akademiezh b. ; *Mitglied einer Akademie*, akademiad g. ; 2. [Henamzer] Akademia b. ; *die Jüngere Akademie*, an Akademia Nevez b.

Akademiker g. (-s,-) : diplomad ur skol-veur bennak g., skolveuriad g., grazued g.

akademisch ag. : 1. [arz] akademek, akademiek ; 2. ... skol-veur, skolveuriek, skolveurel ; *akademischer Grad*, graz g. ; *jemandem einen akademischen Grad verleihen*, grazuañ u.b.

Akademismus g. (-) : [arz] akademegezh b., akademiegezh b., akademiadegezh b., arz akademiek g.

Akanthus g. (-,-) : [louza.] kraban-arzh b.
Akzie b. (-,-n) : [louza.] akasia g., gwez-akasia str., kasia g., gwez-kasia str., kasiaenn b. ; *falsche Akzie*, robinenn b., gwez-robin str., gwezenn-robin b.
Akziengummi n. (-s) : gom Arabia g., gom arabek g.
Akelei b. (-,-en) : [louza.] beskenn-an-ltron-Varia b., kloc'h-glas g.
Aklamation b. (-,-en) : youc'hadeg b., stlakadeg-daouarn b., youadeg b.
akklimatisieren V.k.e. (hat akklimatisiert) : broelañ, boazañ, gouennañ.
V.em. : **sich akklimatisieren** (hat sich (t-rt) akklimatisiert) : broiañ, broelañ, gouennañ, boazañ.
Akklimatisierung b. (-,-en) : boazadur g., broeladenn b., broeladur g., broelerezh g., broelañ g.
Akkolade b. (-,-n) : [tisav.] gwareg vriataek b.
Akkord g. (-s,-e) : **1.** [son.] klotad sonioù g., kendon g., frapad notennoù g., liesson g., kensonegezh b. ; *einen Akkord anschlagen*, c'hoari ur frapad notennoù ; *gebrochener Akkord*, arpejad g., dishiliad g., arpeggio g. ; *konsonanter Akkord*, klotad kensonek g. ; *dissonanter Akkord*, klotad disonek g. ; **2.** *im Akkord arbeiten*, labourat diouzh ar pezh, labourat diouzh feur, labourat diouzh marc'had, labourat dre varc'had.
Akkordarbeit b. (-) : labour diouzh ar pezh g., labour diouzh feur g., labour diouzh marc'had g., labour dre varc'had g.
Akkordarbeiter g. (-s,-) : micherour a labour diouzh ar pezh g., micherour diouzh feur g., micherour diouzh marc'had g., micherour dre varc'had g.
Akkordbrechung b. (-,-en) : [sonerezh] notenn flastret b.
Akkordeon n. (-s,-s) : akordeoñs g., akordeon g., P. boest an diaoul b.
Akkordeonspieler g. (-s,-) : akordeoñser g., akordeonour g.
Akkordlohn g. (-s,-löhne) : gopr diouzh ar pezh g., gopr diouzh feur g., gopr diouzh marc'had g., gopr dre varc'had g., treziad g.
akkordieren V.k.e. (hat akkordiert) : **1.** lakaat da glotañ ; **2.** skoulmañ [un emglev], tremen [un emglev], divizout, erruout mat, feuriañ.
V.gw. (hat akkordiert) : bezañ a-du an eil gant egile, klotañ.
V.em. : **sich akkordieren** (haben sich (t-rt) akkordiert) : en em glevet, en em gordañ, ober emglev, erruout mat, divizout.
Akkordzuschlag g. (-s,-zuschläge) : arc'hopr askorusted g.
akkreditieren V.k.e. (hat akkreditiert) : **1.** kretaat ; *jemanden für den Betrag von 8000 Euro akkreditieren*, reiñ 8000 euro kred d'u.b. ; **2.** enkredekaat, fiziekaat ; *einen Botschafter akkreditieren*, fiziekaat ur c'hannadour.
Akkreditiv . n. (-s,-e) : **1.** [kenw.] lizher kretaat g., enkredadur g. ; **2.** [polit.] lizher-kred g., lizher enkredekaat g., lizher fiziekaat g.
Akku g. (-s,-s) : [berradur evit **Akkumulator**] daspugner tredan g.
Akkulturation b. (-) : destuziañ g.
Akkumulation b. (-,-en) : daspugnadur g.

Akkumulator g. (-s,-en) : daspugner tredan g. ; *einen Akkumulator laden*, kargañ un daspugner, bec'hiañ un daspugner.
akkumulieren V.k.e. (hat akkumuliert) : daspugn, dastum, berniañ.
akkurat ag. : aketus, evezhiek, priminik, pervezh, pizh.
Adv. : pervezh, pizh.
Akkuratesse b. (-) : pervezhidigezh b., pervezhded b.
Akkusativ g. (-s,-e) : [yezh.] akuzativ g., tro-renet b., tro-damall b.
Akkusativobjekt n. (-s,-e) : [yezh.] renadenn en dro-renet b., renadenn dra eeun b.
Akne b. (-) : [mezeg.] porbolenn b., burbu str., burbuad str., burbuenn b., akne g.
Akonit n. (-s,-e) : [louza.] louzaouenn ar bleiz b.
Akontozahlung b. (-,-en) : [kenw.] rannbae b., dambae b., paeamant a-lodennoù (a-skodennoù, miz-ha-miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz) g.
Akribie b. (-) : pervezhidigezh b., pervezhded b.
akribisch ag. : aketus, evezhiek, priminik, pervezh, pizh, enk.
Adv. : pizh, pervezh.
Akrobat g. (-en,-en) : gwinider g., den ouesk g., c'hoarier-ouesk g., oueskad g., ouesker g.
Akrobatenstück n. (-s,-e) : tro-ouesk b., oueskadenn b.
Akrobatik b. (-) : troioù ouesk lies., oueskerezh g.
akrobatisch ag. : ouesk ; *akrobatischer Akt*, tro-ouesk b., oueskadenn b. ; *diese Arbeit ist schon ein akrobatischer Akt*, ur pezh labour eus ar re oueskañ an hini eo ; *akrobatische Kunststücke*, troioù-ouesk lies., oueskadennoù lies., souplesaoù lies.
Akronym n. (-s,-e) : [yezh.] gwreskanv g.
Akropolis b. (-, Akropolen) : *die Akropolis*, an Akropolis g., Gorre-Kêr Atena g.
Akrospore b. (-,-n) : konidi str., konidienn b.
Akrostichon . (-s, Akrosticha / Akrostichen) : [barzh.] akrostich g.
Akrylfaser b. (-,-n) : gwienn akrilek b.
Akrylharz n. (-es,-e) : rousin akrilek g.
Akrylsäure b. (-,-n) : trenkenn akrilek b.
Akt g. (-es,-e) : **1.** ober g., taol g., gread g., gra g., akt g., tro b. ; *kriegerischer Akt*, taol-brezel g. ; *akrobatischer Akt*, tro-ouesk b., oueskadenn b. ; *diese Arbeit ist schon ein akrobatischer Akt*, ur pezh labour eus ar re oueskañ an hini eo ; **2.** *feierlicher Akt*, lid g., lidadeg b., lidadenn b. ; **3.** [c'hoariva] arvest g., akt g. ; *im ersten Akt*, er c'hentañ arvest, en arvest kentañ ; *Zwischenaktmusik*, sonerezh kinniget e-pad an ehan-c'hoari g. ; **4.** [arz] nozhenn b., poltred un den en nozh g., delwenn un den en nozh b. ; *ein weiblicher Akt*, poltred ur vaouez en nozh g., delwenn ur vaouez en nozh b. ; **5.** *sellit ouzh Akte*.
Aktaufnahme b. (-,-n) : nozhenn b., luc'hskeudenn a ziskouez un den en nozh b.
Aktbild n. (-s,-er) : nozhenn b., poltred un den en nozh g.
Akte b. (-,-n) / **Akt** g. (-es,-e) : diell b., teul g., teuliad g., gread g., grad b., akt g., akta g., merk g. ; *notarielle Akte*, akt noter g., akta noter g., akt noteriet g., akta noteriet g., gread noteriet g. ; *die Erstellung von Akten*, ar sevel

teuliadoù g. ; *zu den Akten (ad acta) legen*, renkañ, lakaat e-barzh an dielloù, klozañ, lakaat termen da.

Aktenberg g. (-s,-e) : bern teuliadoù g., gwrac'hell deuliadoù b., yoc'h teuliadoù b.

Aktenbündel n. (-s,-) : teuliad g.

Aktenduplikat n. (-s,-e) : eilmerk g., eilad g.

Akteneinsicht b. (-) : aotre da lenn un teuliad g.

Aktenkoffer g. (-s,-) : maletenn b., maletennig b.

aktenkundig ag. : 1. [tud] a anavez mat an teuliad ; 2. [traoù] a zo enskrivet e-barzh an teuliad, testenius.

Aktenlage b. (-) : *nach Aktenlage*, diouzh pezh a zo en teuliad.

Aktenmappe b. (-,-n) : 1. kleurenn b., teuliad g. ; 2. doug-teulioù g., doug-dielloù g., sac'h g., malizennig b., maletenn b.

Aktenmensch g. (-en,-en) : skridacher g., paotr e bluenn g., kozh skriver g., burever g., burokrat g.

Aktennotiz b. (-,-en) : notenn lakaet e-barzh an teuliad b., kounskrid g.

Aktenordner g. (-s,-) : renkell b.

Aktenschrank g. (-s,-schränke) : armel an teuliadoù b., fichennaoueg b.

Aktenstoß g. (-es,-stöße) : bern teuliadoù g., gwrac'hell deuliadoù b., yoc'h teuliadoù b.

Aktenstück n. (-s,-e) : diell b., teul g., pezh diell g., pezh teul g.

Aktenstudium n. (-s,-studien) : studi un teuliad b.

Aktentasche b. (-,-n) : doug-teulioù g., doug-dielloù g., sac'h g., malizennig b., maletenn b.

Aktenzeichen n. (-s,-) : niverenn an teuliad b., daveenn b., dave g.

Akteur g. (-s,-e) : 1. dremmour g., c'hoarier g., aktour g., akteur g. ; 2. oberour g., oberer g.

Aktfoto n. (-s,-s) / **Aktfotografie** b. (-,-n) : noazhenn b., luc'hskeudenn a ziskouez un den en noazh b.

Aktie b. (-,-n) : kevran b. ; *Namensaktie*, kevran war anv b. ; *Aktien begeben*, krouiñ kevranoù, kinnig kevranoù ; *Aktien einziehen*, darbranañ kevranoù, dasprenañ kevranoù ; *Aktien zeichnen*, isskridañ da gevranoù ; *die Aktien tendieren fester*, kanañ a ra (war gresk emañ, bez ez eus kresk) war ar c'hevranoù ; *die Aktien tendieren schwächer*, diskar (digresk) a zo war ar c'hevranoù ; *auf den Namen des Inhabers lautende Aktie*, kevran d'an douger b.

Aktienbank b. (-,-en) : bank dre gevranoù g.

Aktienbesitz g. (-es,-e) : perc'henniezh kevranoù b.

Aktienbesitzer g. (-s,-) : dalc'her kevranoù g., douger kevranoù g., kevraneg g.

Aktienbezugsschein g. (-s,-e) : testeni promesa gevranoù g.

Aktienbuch n. (-s,-bücher) : marilh ar gevranneien g.

Aktieneinzahlung b. (-,-en) : degasadenn kevalaoù nevez b.

Aktieneinziehung b. (-,-en) : digresk niver ar c'hevranoù g.

Aktiengesellschaft b. (-,-en) : kevredad dre gevranoù g., KDG g., kevredad dre genlodennoù g., kompagnunezh dizanv b.

Aktiengesetz n. (-es,-e) : lezenn a-zivout ar c'hevredadoù dre gevranoù b.

Aktienhandel g. (-s) : brokerezh flodus g., arvrokerezh flodus g., agioterezh g.

Aktienindex g. (-es,-e/-indizes) : feuriader ar c'hevrannoù g.

Aktieninhaber g. (-s,-) : dalc'her kevrannoù g., douger kevrannoù g., kevraneg g.

Aktienkapital n. (-s,-e/-ien) : kevala e kevrannoù g., font sokial g., font kevredigezhel g.

Aktienkaufangebot n. (-s,-e) : [arc'hant.] *öffentliches Aktienkaufangebot*, kinnig prenañ foran g., K.P.F. g.

Aktienkurs g. (-es,-e) : feur g.

Aktienmakler g. (-s,-) : kourater kevrannoù g.

Aktienmarkt g. (-s,-märkte) : nevid ar c'hevrannoù g.

Aktienmehrheit b. (-,-en) : *die Aktienmehrheit übernehmen*, dont gant an-unan ar muianiver a gevrannoù, dastum muioc'h eget hanter-kant dre gant eus ar c'hevrannoù war e anv.

Aktiniden lies. : aktinid str.

Aktinie b. (-,-n) : [loen.] morvronn str., friz dour b., paourez b., flemmerez b., bronn-vor b., buoc'h-vor b. [*liester* saout-mor], kouilhenn-gazh b., linad-mor str.

aktinisch ag. : aktinek.

Aktinium n. (-s, Aktinien) : aktiniom g., danvez skinoberiek g.

Aktion b. (-,-en) : obererezh g., oberiadenn b., oberiantiz b., taol g., koulzad g., gwechad b., kroaziadeg b., stourmad g. ; *in Aktion treten*, stagañ ganti, mont war an dachenn, dont war wel, kregiñ gant udb, mont dezhi, mont d'an oberoù, mont d'an ober, emellout ; *Aktionen zivilen Ungehorsams*, stourm-disentidigezh g. ; *die Katholische Aktion*, an Obererezh Katolik g. ; *Polizeiaktion*, taol polis g.

Aktionär g. (-s,-e) : kevraneg g., kenlodenner g., kenlodeg g.

Aktionärshauptversammlung b. (-,-en) : bodadeg veur ar gevranneien b.

Aktionismus g. (-) : difretezh g., difretezh diratozh g.

aktionsfähig ag. : prest da emellout diouzhtu, dave da vont dezhi, e-tailh da emellout diouzhtu, a-du da emellout diouzhtu, e tres da emellout diouzhtu, e tu da emellout diouzhtu, war an tu da emellout diouzhtu, e tro da emellout diouzhtu, pare da vont en hent.

Aktionskomitee n. (-s,-s) : poellgor stourm g., poellgor skoazell g.

Aktionsprogramm n. (-s,-e) : roll-mennadoù g.

Aktionsradius g. (-,-radian) : 1. hed-diraez g., hed gwerediñ g. ; 2. talvoudva g., takad obererezh g., tachennad levezon b., takad gwerediñ g., takad efediñ g., kelc'h levezon g.

aktionsunfähig ag. : divarrek da vont dezhi, dic'houest da gregiñ e-barzh.

aktiv ag. : 1. oberiant, oberiat, oberiek, greant, strivant, birvidik, leun a startijenn, leun a zeltu, gweredus ; *er ist ein aktiver Politiker*, ur politikour oberiant an hini eo ; *er ist politisch aktiv*, don eo er politikerezh, emouestlet eo er politikerezh, politikañ a ra ; [gwir votiñ] *aktiver Bürger*, keodedad oberiant g. ; *bei einer Operation übernimmt der Chirurg die aktive Rolle, während der Patient sich auf die passive Rolle beschränkt*, en ur oberatadenn emañ ar roll oberiat gant ar surjian, ar roll gouzañvat gant ar c'hlañavour ; 2. [lu] *aktiver Offizier*, ofiser war ar vicher g. ;

aktive Dienstzeit, servij soudard g., amzer tremenet evel soudard b./g. ; **3.** [kenw.] *aktive Bilanz*, mentel vuie b., mentel gredek b., mentelad kredek b., taolenn gempouez war gaout b. ; *aktive Handelsbilanz*, mentel genverzhel kredek b., mentelad kenverzhel kredek b.

Aktiv n. (-s,-e) : [yezh.] tu-ober g., tu-gra g.

Aktiva lies. : kaoudoù lies., fredoù lies. ; *Aktiva und Passiva*, kaoudoù ha dleoudoù lies., fredoù ha dleoudoù lies.

Aktivbürger g. (-s,-) : [gwir votiñ] keodedad oberiant g.

Aktive(r) ag.k. g./b. : pleustrer g., sporter pleustrer g.

aktivieren V.k.e. (hat aktiviert) : **1.** lakaat da vont en-dro ; **2.** [arc'hant.] treuzkas ; **3.** [stlenn.] gweredekaot.

Aktivismus g. (-) : oberelouriezh b., stourmerez g., [gwashaus] difreterezh g., difreterezh diratozh g.

Aktivist g. (-en,-en) : oberelour g., stourmer g., emsaver g., kabaler g., [gwashaus] difreter g. ; *Aktivist der ersten Stunde* [RDA], stourmer e-touez ar re gentañ g.

Aktivität b. (-,-en) : obererezh g., oberiantiz b., ober g., birvidigezh b., greanted b., labourerezh g., oberiegezh b., oberiadegezh b. ; *seismische Aktivität*, krenerezh douar g.

Aktivkonto n. (-s,-konten/-konti) : [kenw.] kont kredek b., kont an arc'hant deuet b., tu fred g., kont-kaoud b.

Aktivposten g. (-s,-) / **Aktivsaldo** g. (-s,-salden) fredoù korvoerezh lies., kaoudoù lies., mentel vuie b., mentel gredek b.

Aktivseite b. (-,-n) : tu fred g., kont-kaoud b.

Aktivurlaub g. (-s,-e) : vakañsoù oberiant lies., vakañsoù sport lies.

Aktivvermögen g. (-) : kaoudoù lies., fredoù lies.

Aktmalerei b. (-) : noazhenn b., poltred livet un den en noazh g.

Aktmodell n. (-s,-e) : plac'h pe baotr o talvezout da batrom en noazh, pozer noazh g., pozerez noazh b., patrom noazh g.

Aktor g. (-s,-en) : [tekn.] lusker g.

Aktstudie b. (-,-n) : studiaden ar war ar c'horfoù noazh b., studiaden ar war ur c'horf noazh b.

aktualisieren V.k.e. (hat aktualisiert) : nevesaat, hizivaat, bremanaat.

Aktualität b. (-,-en) : **1.** keloù g., darvoud g. ; **2.** bremanelezh b. ; **3.** [preder. Aristoteles] gweredelezh b.

Aktuar g. (-s,-e) : [Bro-Suis] sekretour g.

aktuell ag. : **1.** a-vremañ, diouzh hiziv an deiz, diouzh an deiz a hiziv, bremañ, diouzh bremañ, bremanel, kempredel, kempred, hiziv, er mod 'zo, poentel ; *diese Frage ist wieder aktuell geworden*, deuet eo ar gaoz-se en-dro war-c'horre ; *ein aktuelles Problem*, ur gudenn boentel b. ; [polit., breujoù] *aktuelle Stunde*, goulennoù diwar-benn ar stad a-vremañ lies. ; **2.** [preder. Aristoteles] gweredel ; **3.** [relij.] *aktuelle Gnade*, gras a-vremañ b.

Aktzeichnung b. (-,-en) : noazhenn b., tresaden un den en noazh b.

Akupressur b. (-,-en) : [mezeg.] dorloerezh dre waskañ g.

Akupunktur g. (-s,-e) : nadozwaner g.

akupunktieren V.k.e. (hat akupunktiert) : nadozwanañ, mezegañ dre nadozwanerezh.

V.gw. : nadozwanañ, bezañ nadozwaner.

Akupunktur b. (-,-en) : nadozwanerezh g. ; *jemanden durch Akupunktur behandeln*, nadozwanañ u.b., mezegañ u.b. dre nadozwanerezh.

Akustik b. (-) : **1.** [fizik] klevedoniezh b., stemoniezh b., sonouriezh b., akoustik g. ; **2.** [arz] klev g., klevidiket b. ; *in dieser Kirche ist die Akustik wirklich gut*, skeltr eo an iliz-mañ, heglev eo an iliz-mañ.

Akustiker g. (-s,-) : klevedoniour g., stemoniour g.

Akustikkoppler g. (-s,-) : [stlenn.] koubler stene g.

akustisch ag. : klev, klevedoniel, stemoniel, stene g. ; *akustische Vorsatzlinse*, ekoferenn b.

akut ag. : **1.** mallus, trumm, gwaskus ; *akute Frage*, afer vallus b., afer da renkañ diwar blaen ha barr b., kudenn da renkañ diouzhtu b., kudenn waskus b., kraf a vremañ g., kistion vallus b. ; **2.** [mezeg.] trumm, prim, a zeu trumm hag a emdro buan, fourradus, taer, lemm ; *die Krankheit ist akut*, ur c'hleñved prim an hini eo, fourradus eo ar c'hleñved-se, ur c'hleñved taer an hini eo ; *akute Bronchitis*, bronkezfo lemm g., bronkit lemm g.

Akut g. (-es,-e) : [yezh.] tired lemm g., tired begek g., tired serr g.

AKW n. (-s,-s) : [berradur evit **Atomkraftwerk**] kreizenn nukleel b., kreizenn derc'hanel b., tredanva derc'hanel g.

Akzelerator g. (-s,-en) : **1.** buanaer g., herrekaer g. ; **2.** [nukl.] c'hwimmer rannigoù g., buanaer rannigoù g.

Akzent g. (-s,-e) : **1.** taol-mouezh g., pouez-mouezh g., stumm-lavar g., giz prezeg b. ; *er spricht mit hartem Akzent*, pounner eo e bouez-mouezh ; *sie unterscheiden sich durch ihren Akzent*, komz a reont disheñvel ; *er spricht Bretonisch mit französischem Akzent*, komz a ra brezhoneg gant an taol gallek ; **2.** [dre skeud.] *den Akzent auf etwas legen*, pouezañ (delc'her, forsiñ) war udb, lakaat ar pouez war udb, gouverkañ udb, lakaat udb war wel ; **3.** [yezh.] tired g. ; *dumpfer Akzent*, tired boud g., tired digor g. ; *spitzer Akzent*, tired begek g., tired lemm g., tired serr g. ; *Setzung der Akzente*, tirederezh g. ; *Akzente setzen*, tirediñ ; **4.** [yezh.] pouez-mouezh g., skoad g.

akzentfrei ag. : hep pouez-mouezh estren pe rannyezhezh.

akzentuieren V.k.e. (hat akzentuiert) : **1.** taolmouezhiañ, pouezmouezhiañ, toniañ, skeiñ ar vouezh war, pouezañ war ; **2.** pouezañ war, delc'her war, forsiñ war, lakaat ar pouez war, gouverkañ, lakaat war wel.

Akzept n. (-es,-e) : [kenw.] asant g., darbenn g.

akzeptabel ag. : degemerus, degemeradus, gouzañvus, darbennadus.

Akzeptant g. (-en,-en) : [kenw.] tennadour g., darbenniad g.

Akzeptanz b. (-) : asant g.

akzeptieren V.k.e. (hat akzeptiert) : asantiñ, degemer, aprouiñ ; *es wurde ohne weiteres akzeptiert*, aet eo bet evel va biz em genoù, se a oa deuet evel un tamm farz gant ar paotr kozh, aet e oa e-barzh evel toaz er forn.

akzessorisch ag. : a eil renk, dibouez, dister.

Akzidens n. (-, Akzidenzen / Akzidentia / Akzidenzen) : **1.** degouezh g., darvoud g. ; **2.** [sonerezh] sonverk deberzhel g.

akzidentell ag. / **akzidentiell** ag. : degouezhus, darvoudus, darvoudel, darvoudek.

Akzise b. (-, -n) : [istor] tellou-kêr lies., taos-kêr g., kustum g.

AL b. (-, -s) : [berradur evit **Alternative Liste**] roll an arallekologourien evit an dilennadegoù g., listenn ekologour arbenmour b., listenn ekologour dazeilat b.

à la Adv. : [kegin.] giz, mod.

Alabaster g. (-s, -) : alabastr g., glanvaen g.

alabastern ag. : ... glanvaen, ... alabastr, graet en alabastr.

Alarm g. (-s, -e) : alarm g., alum g., galv-diwall g., garm-galv g., evezh g., kemenn g. ; *Alarm blasen*, *Alarm schlagen*, seniñ alum, seniñ ar galv-diwall, lakaat an dud war evezh, lakaat an dud war o diwall, gelver d'an evezh ; *Alarm schlagen*, tokañ ; *blinder Alarm*, falsengalv g., galv-diwall evit netra, galv-diwall hep abeg, galv-diwall diabeg ; *Alarm !* war vale ! evezh ! forzh !

Alarmanlage b. (-, -n) : stignad alarmini g., reizhiad alarmini b., kenreizhiad alarmini b., stramm alarmini g., kemenner g.

Alarmapparat g. (-s, -e) : alarm g., kemenner g.

alarmbereit ag. : war ziwall, war evezh, war ar pare.

Alarmbereitschaft b. (-) : evezhiegezh b., stad diwall b., stad a evezh b.

Alarmglocke . (-, -n) : sonerez alarmini b., kloc'h-kemenn g., kloc'h-galv g., kloc'h-euzh g., son-galv g., kemenner g. **alarmieren** V.k.e. (hat alarmiert) : 1. alarmini, lakaat war evezh, gervel ; *die Feuerwehr alarmieren*, gelver ar bomperien, kemenn ar bomperien ; 2. trechalañ, ober chal da.

alarmierend ag. : nec'hus, morc'hedus, trubuilhus, strafuilhus, enkrezus, chalus, trechalus, chifus, ankenius, doanuis, glac'harus, anoazus, prederius, maritellus, nec'hañsus, rec'hus, trabasus, tregasus, trevellus, trekouus, gwaskus.

Alarmsignal n. (-s, -e) : sinal kemenn g., arouez alarmini g., arhent kemenn g., arhent diwall g., galv-diwall g., kemenner g.

Alarmstufe b. (-, -n) : derez alarm g.

Alarmübung b. (-, -en) : pleustradeg alarm g.

Alarmvorrichtung b. (-, -en) : stignad alarmini g., reizhiad alarmini b., stramm alarmini g., kemenner g.

Alarmzustand g. (-es, -zustände) : stad diwall b., stad a evezh b.

Alaska n. (-s) : Alaska b.

Alaun g. (-s, -e) : alum g.

Alaunbad n. (-es, -bäder) : alumiñ g.

Alaunerde b. (-) : alumin g.

Alb¹ b. (-, -en) : 1. peurvan-alpenn b., alpenn b., alpaj g. ; 2. [douar.] *die Alb*, ar Jura g. ; *schwäbische Alb*, Jura Bro-Swabia g., Jura Swabia g.

Alb² g. (-s, -en) : 1. mac'herig g., mac'her-noz g., moustrerig-noz g., hurlink g., moustr g., huñvre du g., gwallhuñvre g. ; *der Alb drückte mich*, ur mac'herig am boa bet, ur moustrerig-noz am boa bet, ur gwallhuñvre am boa graet, huñvreoù du (huñvreoù fall) am boa bet ; 2. spes g., teuz g., tasmant g., spontailh g., skouer g., spurmant g., bugel-noz g., hoper-noz g., moustr g., semeilh g., seblant g.

Albaner g. (-s, -) / **Albanier** g. (-s, -) : Albanad g., Albaniad g.

Albanien n. (s) : Albania b.

albanisch ag. : 1. albanat, albaniat, ... Albania ; 2. [yezh] albanek.

Albanisch n. : albaneg g. ; *das Albanische*, an albaneg g.

Albatros g. (-, -se) : [loen.] morc'hup g., albatroz g.

Albdruck g. (-s, -drücke) : mac'herig g., mac'her-noz g., hurlink g., moustr g., huñvre du g., moustrerig-noz g., gwallhuñvre g.

Albe b. (-, -n) : 1. [relij.] surpilis g., kamz b. ; 2. [loen.] bolog g. ; 3. [louza.] elv gwenn str.

Alberei b. (-, -en) : diotaj g., noucherezh g., louaderezh g., tariell b., foutouilhenn b., brichinerezh g., bleuperezh g., garzaj g., garzennaj g., furlifinerezh g., P. droug-sant-Beulbez g.

albern ag. : genaouek, geoliek, alvaonet, droch, pampes, diskiant, nay, born, loñsek, nouch, magn, cheulk, bleup, gloud, louad, brichin, brizh, direzon, glep, gloukes, loukes, darsot, gars, silhek ; *albernes Lächeln*, mousc'hoarzh alvaonet g. ; *albernes Zeug zusammenreden*, glabousañ a bep seurt diotajoù, tennañ konchoù born (konchoù gwrac'hed, konchoù gwrac'h kozh, kontoù pikous) eus e gelorn, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, na vezañ na penn na lost gant e gomzoù, dont komzoù besk gant an-unan, kontañ flugez (krakoù, bidennoù, bitrakoù, kaozioù, konchoù born, drocherezh, lerbaj), kontañ flugezennoù, tennañ siklezonoù, mont gant komzoù iskis, mont gant komzoù brizh, na vezañ nemet traoù displet er gaoz gant an-unan, gallegañ, jaodreañ ; *albernes Gewäsch*, glabous g., garzaj g., garzennaj g., boutikl g./b., glabouserezh g., kaketerezh g., flap g., flaperezh g., flapaj g., flapennaj g., flep g., fistilh g., fistilherezh g., drailh g., chaok g., chaokerezh g., gragailh g., ragach g., ragacherezh g., faragouilh g., ravoderezh g., rabardellerezh g., bourouell g., rac'hoan g., rac'hoanerezh g., ragacherezh g., jaodre g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., komzoù gwrac'h lies., kaozioù gwrac'hed kozh lies., koñchoù gwrac'h kozh lies., konchoù lies., koñchennoù lies., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., kaozioù lies., frazennoù lies., krakoù lies., kaozioù toull lies., kaozioù goull lies., komzoù goull lies., komzoù aner lies., gerioù gwan lies., komzoù brizh lies., siklezonoù lies., rimadellerezh g., rimadelloù lies., rimostelloù lies., borod g., arabad g., pifoù lies., rambre g., rambreerezh g., diotajoù lies., dibennajoù lies., sorc'hennoù dibenn lies., babouz g., barboterezh g., daofenn b., fidoriennoù lies., koñchoù born lies., koñchennoù born lies., tarielloù lies., flugaj g., flugez str., flugezennoù lies., siklezonoù lies., bidennoù lies., bitrakoù lies., sotonioù lies., trabellerezh g., randon g., randonerezh g., randonnennoù lies., foutouilhennnoù lies., drocherezh g.

albern V.gw. (hat gealbert) : kampinodiñ, genaouekaat, glabousañ a bep seurt diotajoù, brichinañ, ober e vrichin, ober e zen gars, ober ar jirfoll, ober e jirfoll, noualantiñ, tariellañ, louadiñ, ober gennoù (troioù kamm, bourdoù), c'hoari taolioù-bourd, farsal, dibunañ bourdoù, reiñ melladoù, ober farsoù (farsadennoù, farsig-farsoù, fent), lakaat fent, distagañ fentigelloù, reiñ fent, fentigellañ, gogeal, furlukinat, ober furlifinerezh, ober e veurlarjez, ober e cholori, ober e farouell, ober ar bourjin, ober e rampono, ober e baotr fistoulik, ober e rouz, c'hoari e loa,

c'hoari al loa, kontañ flugez, dibunañ diotajoù, distilhañ garzaj (garzennaj), kontañ flugezennoù, kontañ lerbaj, kontañ kantikoù, tennañ siklezonoù, pentañ lern, tennañ siklezonoù, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, bezañ ur chaoker-e-c'henoù (ur chaoker-espered) eus an-unan, lavaret drocherezh, bezañ ur chaoker kaozioù.

Albernheit b. (-, -en) : diotaj g., noucherezh g., louaderezh g., tariell b., foutouilhenn b., brichinerezh g., garzaj g., garzennaj g., mibilij g., mibiliezh b., rabadiezh b., belbi g., drocherezh g., P. droug-sant-Beulbez g.

Albigenser g. (-s, -) : Albizad g. ; *Albigenser Krieg*, brezel ar groaz a-enep an Albiziz g.

Albino g. (-s, -s) : albineg g., gwennard g., gwennardenn b., gwennardez b.

Albion n. : Preden b. ; *das perfide Albion*, ar Saoz gwidal g.

Albit g. (-s, -e) : [maen.] albit g.

Albtraum g. (-s, -träume) : mac'herig g., mac'her-noz g., moustrerig-noz g., gwallhuñvre g., hurlink g., moustr g., huñvre du g.

Album n. (-s, Alben) : albom g., levr-dastum g.

Albumin n. (-s, -e) : albumin g.

Älchen n. (-s, -) : [loen.] keuruz str., stlaon str. ; *Älchen fangen*, keurusa.

Alchimie b. (-) : hudstrilhouriezh b., alkimiezh b.

Alchimist g. (-en, -en) : hudstrilhour g., alkimour g.

Aldehyd g./n. (-s, -e) : aldehid g.

al dente Adv. : al dente.

aleatorisch ag. : degouezhus, dargouezhel, dargouezhek, arvarek.

Alemanne g. (n, -n) : Aleman g.

alemannisch ag. : 1. aleman ; 2. [yech] alemanek.

Aleppo n. : Alep b., Aleppo b.

alert ag. : dibilh, mibin, gren, koujour, blim, frev, fresk, eskuit, diliamm, dilu, skañv, divreilh, diheut.

Aleuronschicht b. (-, -en) : [louza.] koc'henn c'hreun b.

Aleuten lies. : *die Aleuten*, inizi Aleout lies.

Alexander g. (-s) : Aleksandr g.

Alexandrin g. (-s, -) : [barzh.] daouzekveder g., aleksandrin g.

Alexie b. (-) : [mezeg.] anlenn g., lenndallentez b.

Alfa b. (-) : [louza.] alfa str.

Alfalfa b. (-) : [louza.] geot-gall str., geot-dall str., serradel str., luzern str., melchon-gall g.

Alfagras n. (-es) : [louza.] alfa str.

Alge b. (-, -n) : 1. [louza.] bezhin str., goumon g. ; *im Meer lebende Alge*, felu-mor g., felu g. ; *Algen von der Küste herausholen*, galziñ, aocha bezhin, bezañ en aod ; *Algen ernten*, bezhina, goumona, ober bezhin, ober goumon, mediñ bezhin, troc'hañ bezhin, dastum bezhin, derc'hel bezhin ; *Algen aus dem Meer ziehen*, divorañ bezhin, diboullañ bezhin, divorañ goumon, diboullañ goumon ; *Platz zum Austrocknen der Algen*, klegereg b. ; *Algen an der Küste sammeln*, dastum bezhin a-hed ar c'hostez ; *mit Algen düngen*, bezhinañ, goumonañ ; *gestrandete Algen*, bezhin-rasklenn str., bezhin-torr str., bezhin-peñse str., bezhin-avel str., bezhin-distag str., bezhin-dalc'h str., bezhin disol str., fes g., lanvad bezhin g., goumon-torr g., torraj g., bezhin torraj str., bezhin

tonnet str., mareaj bezhin g. ; *lose schwimmende Algen*, bezhin-tonn str. ; *Algen zum Verbrennen*, bezhin-tan str., keuneud-bezhin g. ; *Algen zum Ernten*, bezhin-troc'h str., bezhin-med str., goumon-troc'h g. ; *durch Wellengang oder Sturm abgerissene Algen*, bezhin-skign str. ; *mit reichen Algenbeständen*, bezhinek ; *reiche Algenvorkommen begünstigend*, bezhinus ; 2. *Algen als Düngemittel*, bezhin g., teil-mor g., teil-aod g. ; *Algen eignen sich nicht als Düngemittel für Weizenerde*, ar bezhin (an teil-mor, an teil-aod) n'eo ket mat da winizh.

Algebra b. (-) : aljebr g., lizherjedoniezh b.

algebraisch ag. : aljebrel, aljebrek, lizherjedoniezhel ; *algebraische Kurve*, krommenn aljebrel b.

Adv. : ent-aljebrel.

Algenbauer g. (-n, -n) : bezhinaer g., goumonaer g., pesketaer bezhin g.

Algenblüte b. (-, -n) : lanv glas g.

Algen-Diemen g. (-s, -) : kazeg b. [*liester kazegennoù*], reud g., tolz vezhin b., tolzenn vezhin b., bodenn vezhin b., bodennad vezhin g.

Algendünger g. (-s, -) : tremp-bezhin g., tremp-mor g., teil aod g., teil-mor g., bezhin g.

Algernernte b. (-, -n) : bezhinad g., bezhinadeg b., bezhinaerezh g., dastumadeg vezhin b., troc'hañ bezhin g. ; *Saisonarbeiter, der bei der Algernernte hilft*, pitouilher g. ; *auf Algernernte spezialisiertes Schiff*, bag vezhina b. ; *ein Arbeitstag in (bei) der Algernernte*, un devezhiad kerc'hat bezhin g. ; *Sense für die Algernernte auf See*, gilhotin b.

Algenfeld n. (-s, -er) : bezhineg b.

Algenfischer g. (-s, -) : bezhinaer g., goumonaer g., pesketaer bezhin g.

Algengabel b. (-, -n) : krog aod g.

Algenharke b. (-, -n) : rastell-vor b.

Algenpest b. (-) : lanv glas g.

Algenpflanze b. (-, -n) : [louza.] bezhinenn b.

Algensammler g. (-s, -) : bezhinaer g., goumonaer g., pesketaer bezhin g. ; *sich als Algen- und Muschelsammler an der Küste abrackern*, c'hwistañ an aod.

Algenstück n. (-s, -e) : [louza.] bezhinenn b.

Algenwald g. (-es, -wälder) : bezhineg b.

Algenwatte b. (-) : [louza.] bleud-dour g., glandour g., mammenn an dour b.

Algerien n. (-s) : Aljeria b.

Algerienfranzose g. (-n, -n) : Pied-noir g. (*liester Pieds-noirs*), Gall eus Aljeria g., Frañsez eus Aljeria g.

Algerier g. (-s, -) : Aljeriad g.

algerisch ag. : aljeriat, aljerian.

Algier n. (-s) : Aljer b.

Algorithmik b. (-) : algoritmik g., treolouriezh b.

algorithmisch ag. : algoritmek, treolel ; *algorithmische Logik*, logik algoritmek g.

Algorithmus g. (-, Algorithmen) : [mat.] algoritm g., treol g.

alias ag. [digemm] : lesanvet, moranvet, lavaret.

Alibi n. (-s, -s) : digarez g., alibi g.

Alibifunktion b. (-, -en) : arc'hwel a alibi g., arc'hwel a zigarez g.

Alignement n. (-s, -s) : [peulvanoù] meineg b., steudad meurvein b.

Alimente lies. : leve bevañ g., leve-magañ g. ; *er musste Alimente für das Kind zahlen*, rankout a reas kenderc'hel d'ar bugel peadra da vevañ.

Alk g. (-s/-en, -e/-en) : [loen.] god g., godez b., erev g.

Alkali n. (-s, Alkalien) : alkali g.; kali g.

alkalisch ag. : alkaliek ; *alkalisch machen*, alkaliekaat, bazekaat.

Alkaloid n. (-s, -e) : alkaloid g.

Alkohol g. (-s, -e) : alkool g., boeson g., gwin-an-tan g. ; *dem Alkohol verfallen*, en em lakaat da voesonniñ, en em lakaat da evañ, en em reiñ da evañ, en em deuler d'ar gwin, mont d'ar gwin, en em reiñ d'ar gwin ha d'e blijadurioù, en em boazhañ oc'h evañ traoù yen ; *er verfiel immer mehr dem Alkohol*, mont a rae gwashoc'h-gwazh d'ar boeson ; *seitdem habe ich keinen Alkohol getrunken*, abaoe n'em eus ket evet a voeson ; *er ist vom Alkohol ganz dumm im Kopf*, abafet eo gant ar boeson, aet eo sot gant ar boeson, dibenn eo bremañ, morzet eo e spered gant ar boeson ; *er war vom Alkohol ganz benebelt*, brumennet e oa ha brav, trellet e oa e spered gant an evajoù, lizennet e oa e spered gant ar boeson, dallet kuit e oa gant ar boeson, koc'hennet e oa e spered gant ar boeson, koabrennet e oa e spered gant ar boeson, morzet e oa e spered gant ar boeson ; *er riecht nach Alkohol*, c'hwezh an taf a zo gantañ, mouezh an taf a zo gantañ, breiñ eo e anal gant ar boeson.

alkoholarm ag. : nebeud a alkool ennañ, dinerzh, gwan, flak ; *alkoholarme Wein*, gwin dinerzh g., gwin gwan g., gwin flak g.

Alkoholblutprobe b. (-, -en) : amprouenn alkool b., alkootest g., kontroll alkoolelezh g.

Alkoholeinfluss g. (-es, -einfüsse) / **Alkoholeinwirkung** b. (-, -en) : dalc'h an alkool g., krog an alkool war u.b. g.

Alkoholessig g. (-s, -e) : gwinegr alkool g.

Alkoholfahne b. (-, -n) : c'hwezh an taf b., mouezh an taf g., anal brein gant ar boeson b.

alkoholfrei ag. : dialkool.

Alkoholgegner g. (-s, -) : dirwestour g.

Alkoholgehalt g. (-s, -e) : derez alkoolelezh g., derez alkool g. ; *Alkoholgehalt des Weines*, nerzh ar gwin g.

Alkoholgenuss g. (-es) : bevezerezh alkool g. ; *übertriebener Alkoholgenuss*, abuz eus an alkool g., (an) evañ direizhet g., (an) evañ re g.

alkoholhaltig ag. : alkool ennañ, alkoollek, speredus.

Alkoholika lies. : diedoù alkoollek kreñv lies., boesonioù kreñv lies.

Alkoholiker g. (-s, -) : alkooleg g. [*liester* alkooleien], boesonier g., ever ingal g., P. penn-boeson g., lagoutaer g., gwinardantaer g., lonker g., korfeg g., mezvier g., pantier g., ivragh g., sac'h gwin g., toull-sistr g., karg-e-doull g., lonk-e-sizhun g., beg chopin g., chopiner g., paotr glout g., glout g., rouler g., torter g., liper g., laper g., Yann-lak-e-barzh g., Yann frank-e-c'houzoug g., paotr sant Lonk g., Yann lonk g., lip-e-werenn g., liper-e-werenn g., liper-bont g., ever fall a zour g., plomer g., kof dour g., gourlañchenn frank b., gouzoug karn g., gouzoug staen g., reilh g., glout g., kluker g., plomer g., trezer g., staoter g., paotr kollet gant ar boeson g., paotr ar c'h/KGB g., barrikenn didalet b. ; *Anonyme Alkoholiker*, Alkooleien Dizanav lies., Boesonerien Dizanav lies.

alkoholisch ag. : alkool, alkoollek, alkoollel, speredus ; *alkoholische Getränke*, boeson g., diedoù alkoollek lies., evajoù lies., evajoù a c'hall mezviñ lies. ; *alkoholische Gärung*, goerezh alkoollek g., goriñ alkoollek g.

alkoholisieren V.k.e. (hat alkoholisiert) : alkoolekaat.

alkoholisiert ag. : 1. alkool ennañ, alkoollek ; 2. evet dezhañ.

Alkoholkonsum g. (-s) : bevezerezh alkool g. ; *übermäßiger Alkoholkonsum*, abuz eus an alkool g., (an) evañ direizhet g., (an) evañ re g.

Alkoholranke(r) ag.k. g./b. : alkooleg g. [*liester* alkooleien], alkoolegez b., boesonier g., ever ingal g., boesonierez b., everez ingal b. ; *in eine Klinik für Alkoholranke eingeliefert werden*, bezañ kaset d'ur glinikenn a breder an alkoolegezh, P. mont da dreiñ ar rod.

Alkoholismus g. (-) : alkoolegezh b., mezventi b., mezverezh g., lonkerezh g., boesonniñ g., droug-sant-Martin g. ; *der Alkoholismus ist eine schlimme Geißel*, ur vosenn spontus eo al lonkerezh, ul lorgnez spontus eo al lonkerezh, ul lovrnez spontus eo al lonkerezh.

Alkoholmessgerät n. (-s, -e) : alkoolventer g., P. binioù g.

Alkoholnachweis g. (-es, -e) : gwiriadur an alkoolelezh g., gwiriadur an alkoolwadvec'h g., gwiriadur ar gwadvec'h alkool g.

Alkoholpegel g. (-s, -) / **Alkoholspiegel** g. (-s, -) : alkoolelezh b., alkoolwadvec'h g., gwadvec'h alkool g.

alkoholsüchtig ag. : sujet d'ar boeson, dalc'het gant ar boeson, boesonier, ever ingal.

Alkoholsünder g. (-s, -) : blenier evet dezhañ g.

Alkoholtest g. (-s, -s) : kontroll alkoolelezh g., alkootest g., amprouenn alkoolelezh b.

Alkoholverbot n. (-es, -e) : berz kenderc'hiñ ha gwerzhañ diedoù alkoollek b., berzidigezh ar boeson b.

Alkoholvergiftung b. (-, -en) : alkoolegezh b., etilegezh b.

Alkoven g. (-s, -) : kombod-gwele g., kuzh-gwele g., speurenne-wele b.

Alkylierung b. (-, -en) : alkiladur g., alkilañ g.

Alkyone b. (-) : [mojenn.] morvoualc'h b., moualc'h-vor b.

all ag. : 1. holl, razh, rac'h, kement a zo, tout, bloc'h, glan, gwitibunan ; *alle, alle Leute, alle Welt*, bloc'h an dud, ar bed-holl g., an holl, an holl dud, holl an dud, an dud-holl, razh, razh an dud, rac'h an dud, kement den a zo, tout an dud, an dud tout, ar re-holl ; *alle ohne Ausnahme*, tout-razh, holl-razh, an holl gwitibunan, an holl dud tout, hep diskontañ nikun, hep na vank gour, hep faot ebet, holl a-bezh, holl en ur bagad, holl a-gevret, holl d'un dro, holl e-kevret, holl asambles, en ur ser, ser-ha-ser, e-ser, holl a-genstroll, holl a-geñver, holl a-gor, holl a-unan, holl a-unvan, holl a-unstroll, holl asambles hep digarez ebet, tout-pizh-razh, razh a-bezh, pizh an dud, kement den a zo tout ; *alle ohne Ausnahme kamen, um sich diese Leute anzusehen*, ne oa hini ebet a gement na vije ket bet o rentañ ur gwel d'an dud-se, deuet e oant holl gwitibunan da rentañ ur gwel d'an dud-se, deuet e oant razh a-bezh da rentañ ur gwel d'an dud-se ; *alle Mann hoch*, hep na vank gour, a-bezh, a-bezh-kaer ; *alle Stadtbewohner*, kêriz-holl lies. ; *alle Hausbewohner*, an holl diad g., ar familhad a-bezh b., an tiegezhiaer a-bezh

g., an holl re a zo o chom e-barzh an ti lies., ar re-holl a zo o chom e-barzh an ti lies. ; *alle drei*, o-zri, o-zeir, int o-zri, int o-zeir, holl o-zri a-bezh, holl o-zeir a-bezh ; *alle drei weinten*, o-zeir e leñvent, o-zri e leñvent ; *alle fünf waren spazieren*, o-femp int bet o vale ; *alles, was ...*, kement tra a ..., kement a ..., razh an traoù a ..., pep tra a ... ; *alle, die dort waren*, ar re-holl a oa eno, an holl re a oa eno, an holl a oa eno ; *er ließ alles, was beim Götzendienst benutzt wurde, vernichten*, karzhañ a reas ar vro a gement tra en doa servijet da enoriñ an idoloù, karzhañ a reas ar vro a gement en doa servijet da enoriñ an idoloù ; *alles, was ich habe, gehört dir*, kement a zo din a zo dit ivez, holl ar pezh a zo din a zo dit ivez, kement tra holl a zo din a zo dit ivez ; *man kann doch nicht alles wissen*, ne c'heller ket gouzout razh an traoù ; *allen zum Trotz*, daoust da bep tra ; *allen und jedem zum Trotz*, en enep d'an holl ; *fast alle*, peuzholl, damholl, hogos an holl, tost an holl, an holl tost da vat, an holl war-vete nebeut ; *alle Menschen müssen sterben*, mervel a zo ret ; *alle singen wie ein Mann*, holl e kanont ; *alle wissen es*, an dud-holl er goar ; *hört mir alle zu !* selaouit bloc'h ! ; *man wird sie alle ermorden*, bloc'h e vint lazhet ; *alle guten Bürger*, an holl geodediz vat lies., kement keodedad mat ; *all die anderen*, ar re all kement a zo anezho, ar pep all ; *mit all seiner Liebe*, gant e holl garantez, gant tout e holl garantez, gant e garantez-holl ; *wenn all die Leute, die eine Einladung bekommen haben, wirklich erscheinen, ist alles in Ordnung*, mar deu ar pezh 'zo lavaret dezho dont e vo mat ; *alles*, bloc'h an traoù, pep tra, kement tra a zo holl, an holl draoù, holl an traoù, an tout, razh an traoù ; *dies alles, all das, das alles, all dies*, kement-mañ tout, kement-se tout, kement-se, kement-se-holl, kement tra a zo holl amañ, an traoù-se holl, razh an traoù-se ; *all diese Leute*, ar re-mañ-holl ; *das wäre alles*, setu tout ! n'eus ket ken ! pik echu ! ; *alle deine Spielsachen*, holl da c'hoarielloù lies., da holl c'hoarielloù lies., bloc'h da c'hoarielloù lies. ; *alles Beliebige*, kement ha ma plij deoc'h, kement tra 'zo ha ma fell deoc'h, kement tra zo holl ha ma plij deoc'h ; *alles Schöne*, kaerañ traoù a zo (a zo holl) ; *alles Mögliche unternehmen*, ober kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober kement ha ma c'hall, ober muiañ ma c'haller, ober ar muiañ ma c'haller, ober herrañ ma c'hall, ober her da ma c'hall, ober e seizh posupl, ober e seizh gwellañ, ober e walc'h, ober e wir wellañ, ober eus e wellañ ; *alles oder nichts*, bloc'h pe netra, bloc'h e-giz m'emañ pe netra ; *und was alles noch !* ha kement tra zo c'hoazh ! ha kement tra zo holl ! ; *wir alle*, an holl ac'hanomp ; *ihr alle, Sie alle*, an holl ac'hanoc'h ; *sie alle*, an holl anezho ; *ich werde es ihnen allen sagen*, lavaret a rin an dra-se dezho razh, lavaret a rin an dra-se dezho holl ; *hier sind sie alle*, setu int-i glan, tout-razh emaint amañ ; **2.** bep, pep a ; *alle Jahre wieder*, bep bloaz, a vloaz da vloaz, eus an eil bloaz d'egile ; *alle zwei Tage*, a bep eil deiz ; *alle zwei Jahre*, bep eil bloaz, bep daou vloaz ; *schenk uns allen ein Gläschen ein !* degas dimp pep a vanne ! ; **3.** *ein für alle Male*, ur wech da vat, ur wech evit mat ; **4.** *auf alle Fälle*, bepred - gant a ri - (n'eus) forzh penaos - petra bennak a vez / erruet pe erruo / bezet pe vezo / bezet pe vezet / petra bennak a vez (Gregor) - kousto pe gousto - koustet a gousto -

koust pe ne goust - tu priz, tu miz - seul priz, seul miz - daoust pe zaoust - dre hent pe hent - a-gleiz pe a-zehoù - a-dreuz pe a-hed - e pep darvoud - e pep degouezh - bezet drouk, bezet mat gant neb a garo - bezet pe vezet ; **5.** *vor allen Dingen, vor allem*, kentañ tra zo d'ober eo ..., a-raok pep tra, a-barzh pep tra, da gentañ-penn, da gentañ ha dreist pep tra, da gentañ-holl, da gentañ-razh, da gentañ-unan, da gentañ-tout, diwar blaen ha barr, dreist-holl, dreist-an-holl, dreist pep tra, a-dreist pep tra, pergen, peurgetket, ispisial, bepred, gant a ri, end-eeun ; *vor den eigenen Freunden musste er vor allem auf der Hut sein*, muiañ m'en doa da ziwall e oa dirak e vignoned ; **6.** *was es noch alles wird !* pet ha pet all a zo c'hoazh ! ; *dort gab es allerlei zu essen : Fleisch, Gemüse, Käse und was weiß ich noch alles*, eno e oa forzh pegement a draoù da zebrñ (na pegement a draoù da zebrñ a oa eno) : kig, legumaj keuz ha me 'oar (ha me 'oar-me, ha me 'oar-me petra c'hoazh, ha kement 'zo, ha mil dra all, ha mil ha mil dra all) ; **7.** *er ist alles andere als dumm*, n'eo ket sot, pell ac'hano (nag a-bell, an tazoù, war-bouez kalz, kalz a vank, kalz a faot), hennezh n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, n'eo ket speredek a hanter ; *er ist alles, nur kein Pädagoge !* mat eo e pep keñver nemet evel pedagogour ! ; **8.** *in aller Frühe*, abred diouzh ar mintin, mintin-mat, beure-mat, mintin-c'houlou-deiz, abred diouzh ar beure, abred-mat, abred-kaer, abredik diouzh ar beure ; **9.** *mit aller Deutlichkeit*, en un doare splann hag anat, hep na vije tu d'an-unan da vezañ sklaeroc'h ; **10.** *für alle Ewigkeit*, da viken, evit (betek) biken, da virviken ; **11.** *was in aller Welt denken Sie sich ?* petra an diaoul 'zo o c'hoari ganeoc'h ? ; **12.** *was hat er alles gesagt ?* petra en doa lavaret 'ta ? ; **13.** *alles in allem, alles zusammen*, en holl, etre-holl, etre tout, gwitibuntamm, a-benn ar fin, er fin, a-benn fin ar gont, a-barzh fin ar gont, an eil dre egile, an eil da gas egile, an eil e-ser egile, well-wazh, erfont ; *das macht alles zusammen zehn Franken aus*, dek lur suis e vo en holl (etre-holl) ; **14.** *ihr ein und alles*, ar pep priziusañ eviti ; **15.** *da hört doch alles auf !* re 'zo re ! aet on diwar re ! te 'vat a ya er-maez en dro-mañ ! kement-se a ya dreist ar roudenn (an arroudenn, ar yev) ! arabat mont re bell ganti ! arabat lammat dreist ar c'hleuz memes tra ! arabat lammat dreist ar c'harzh memes tra ! arabat mont er-maez eus ar park memes tra ! ; **16.** *mir ist alles eins*, ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! ; **17.** *jetzt ist alles aus !*

echu an abadenn ! echu an neizh kegin ! bremañ emaomp kempenn ganti ! setu ni paket propik ! en ur soubenn vrav emaomp ! bez' emaomp fresk ! fresk emañ hor c'hased 'vat ! paket an tan ha gwerzhed al ludu ! e-barzh ar sac'h ! en taol-mañ ez eo echu brav ha kempenn ! brav emaomp ganti ! ; **18. *aller Anfang ist schwer***, an neb a sellfe ouzh an erv ed ne c'hounezfe ket - ret eo kregiñ a-raok echuiñ - naet an douar ... pa vez c'hwennet - ret eo evit ober mat charreat teil kent kardellat - hadañ en daeroù, mediñ el levenez, al loc'hañ eo an diaesañ - un deroù a zo da bep tra hag e ve da zeskiñ debriñ yod gant ul loa koad - gant ar c'hammed kentañ e krog ar veaj hirañ - un deroù a zo eus tout - bez' ez eus un deroù eus tout ; **19. *Ende gut, alles gut***, mat eo pep tra oc'h echuiñ mat ; **20.** P. diviet, pare, erru pare, aet, aet da netra, aet war netra, aet e skuilh hag e ber, aet da vann, aet da hesk, aet d'an hesk ; *der Wein ist alle*, n'eus ket mui a win, n'eus ket a win pelloc'h, diviet eo ar gwin, pare eo ar gwin, aet eo ar gwin, ar gwin a zo aet da netra (war netra), ar gwin a zo aet da vann, erru pare eo ar gwin, echu eo ar gwin ; *die Flasche ist alle*, skarzhet-razh eo ar voutailh ; *das Fass Wein ist bald alle*, aet eo bas ar gwin er varrikenn, tost echu eo ar varrikenn, emañ ar gwin o vont bihan er varrikenn ; *unsere Vorräte sind bald alle*, sadorniñ a ra ar pourveziou, prim eo ar pourveziou, ne bado ket pell ar pourveziou ouzhomp, hep dale e vo echu ar bevañs ganeomp, prestik e vo echu ar bevañs ganeomp, emaomp o vont da zivouedañ, erru eo tanav ar pourveziou, bihanaat a ra ar pourveziou àr-dreñv, emañ ar bevañs o vont bihan, berr a bourveziou omp, berr e pourveziou omp, berr war ar pourveziou omp, en em gavet omp berr gant ar pourveziou ; *das Brennholz ist alle*, n'eus mui tamm keuneud, n'eus mui tamm keuneud ebet, n'eus ket keuneud pelloc'h, echu eo ar c'heuneud ; *das Brot ist alle*, ne chom mui tamm bara, echu eo ar bara ; *mein Tabak ist alle*, war yun butun emañ, war yun a vutun emañ, echu eo a butun ; **21. *ich bin alle***, eok ha tremen eok on, erru on e penn va nerzh, eok ha divi on, tremen skuizh on ; **22. *alles wie gehabt***, evel boaz, evel kustum, hervez kustum, evel an ordinal, mont a ra pep tra evel boaz, treiñ a ra ar bed evel kustum, mont a ra an traoù evel boaz.

Allah g. (-s) : Allah g. ; *Allah existiert*, Allah a zo anezhañ ; *Allah existiert nicht*, n'eus ket eus Allah, Allah n'eus ket anezhañ ; *Allahu akbar ! Allahou akbar !*

All n. (-s) : **1.** kosmoz g., hollved g. ; **2.** [dre heñvel.] hollelezh b., hollad g.

allabendlich ag./Adv. : bemnoz.

allbekannt ag. : brudet a bep tu, anavezet evel ar bleiz ; *das ist eine allbekannte Sache*, ar brud-se a zo a bep tu, ne gomzer a gen, brud a zo dre-holl, anavezet eo gant an holl.

alldem raganv : kement-se holl ; *bei (trotz) alldem*, daoust da gement-se holl.

allddeutsch ag. : [istor] hollalaman, hollc'herman ; *allddeutscher Verband*, kevrenn hollalaman g., kevrenn hollc'herman g.

Alldeschtum n. (-s) : hollalamanegzh b., hollalamanouriezh b., hollc'hermanegzh b., hollc'hermanouriezh b.

alldieweil stag. isurzh. [kozh] : peogwir, diwar-benn ma, dre an arbenn ma, en arbenn ma, abalamour ma, rak ma, pa.

alldem raganv : kement-se holl ; *bei (trotz) alldem*, daoust da gement-se holl, en desped da gement-se holl.

Allee b. (-,-n) : bali b., rabin b., alez b., mailh g., paramailh g. ; *Inhalt einer Allee*, rabinad b., baliad b., aleziad b.

Allegorie b. (-,-n) : skeudennadur g., treuzskeudenn b., heñveladenn b., hañvaladenn b., adammeg b.

allegorisch ag. : skeudennadurel, treuzskeudennel, adammeg.

allegorisieren V.k.e. (hat allegorisiert) : treuzskeudenniñ.

Allegro n. (-s,-s/Allegri) : allegro g.

allein ag./Adv. [digemm] : **1.** va-unan, da-unan, e-unan, hec'h-unan, hon-unan, hoc'h-unan, o-unan, nemetañ, didu, hep nikun ; *er war ganz allein*, e-unan-penn e oa, den ebet war e dro - e-unan-kaer e oa, den ebet war e dro - e-unan-kaer e oa hep ken all - tro-dro ne oa gour (penn, kristen) nemetañ ; *das Kind ist ganz allein*, e-unanig emañ ar babig, war e-unanig emañ ar babig ; *sie haben mich ganz allein gelassen*, va lezet o deus va-unanig ; *er lebt allein*, emañ o chom e-unan-penn, emañ o chom e-unan-kaer, bevañ a ra en e bart e-unan ; *sie wohnt allein*, hec'h-unan e vez en he zi, bevañ a ra en he fart hec'h-unan ; *ich bin allein zu Hause*, n'eus ken nemedon er gêr ; *ein Unglück kommt selten allein*, pa erru ur c'holl en ti ec'h erru daou pe dri ; *das Kind läuft schon allein*, mont a ra ar bugel e-unan dija, ar bugel a oar mont e-unan dija, gouest eo ar bugel da vont diskrog dija, an hini bihan a bazi ; *ich schaffe es schon ganz allein !* emsav on ! erruout a rin me va-unan ! ; *ich habe diese Mauer ganz allein errichtet*, va-unan am eus savet ar voger-se ; **2.** nemet, hepken, hep-mui, nemetken, hepmuiken, hepmuiket, paneveken, hep netra ken, ken tra nemet, ken ; *der Mensch allein kann sprechen und denken*, n'eus nemet an den a gement a ve gouest da gomz ha da soñjal, an den nemetken a zo gouest da gomz ha da soñjal ; *allein der Minister kann entscheiden*, n'eus nemet ar maodiern a gement a c'hallfe kemer an diviz, ar maodiern hepken a c'hallfe kemer an diviz ; *allein der Gedanke daran versetzt mich in Angst*, aon am bez ken soñjal en dra-se, aon am bez ken tra nemet soñjal en dra-se, aon am bez netra nemet soñjal en dra-se, an disterañ ma soñjan en dra-se e sav aon ennon, mann nemet soñjal en dra-se e sav aon ennon ; **3.** hogen, mes, met, nemet ; *ich erwartete ihn, allein ich wurde enttäuscht*, o c'hortoz anezhañ edon, hogen dipitet oan bet ; *ich käme gern, allein ich habe keinen Wagen*, dont a rafan laouen, nemet ur c'harr n'em eus ket - dont a rafan gant plijadur, nemet ur c'harr a faot din.

Alleinbesitz g. (-es,-e) : perc'henniezh u.b. hepken b., unperc'henniezh b., unpioau g.

Alleinberechtigung b. (-,-en) : gwir miret strizh evit u.b. nemetken g., gwir peurziwallet g., unwerzh b., unpioau g.

Alleinerbe g. (-n,-n) : hêr nemetañ g., hêr nend eus nemetañ g., hêr hep ken all g., legadad an holl vadoù g., laesiad an holl vadoù g., laesiad war an holl vadoù g., laesadour hollek g., laesadour war an holl vadoù g., legader an holl vadoù g., pennhêr g. ; *reicher Alleinerbe*,

minor g., pennhêr pinvidik g. ; *durch die Geburt eines zweiten Kindes wurde er als Alleinerbe ausgeschaltet*, dibennet e voe evel pennhêr gant ganedigezh un eil bugel.

Alleinerbin b. (-, -nen) : hêrez nemeti b., hêrez nend eus nemeti b., hêrez hep ken all b., legadadez an holl vadoù b., laesiadez an holl vadoù b., laesiadez war an holl vadoù b., laesadourez hollek b., laesadourez war an holl vadoù b., legaderez an holl vadoù b., pennhêrez b.

Alleingang g. (-s, -gänge) : [dre skeud.] *im Alleingang*, eñ e-unan-penn, en e anv, diouzh e benn e-unan, hep n'en dije graet den tra evit e skoazellañ ; [sport] *einen Alleingang machen*, c'hoari diouzh e benn e-unan.

Alleingesang g. (-s, -gesänge) : unkan g., unkanad g., solo g.

Alleingespräch n. (-s, -e) : unangomz b.

Alleinhalt b. (-, -en) : bac'hadur en ur gell digenvezañ g.

Alleinherrschaft b. (-, -en) : unpenniezh b., unvelouriezh b.

Alleinherrscher g. (-s, -) : unpenn g.

alleinig ag. : unan, nemetañ.

Alleinrecht n. (-es, -e) : gwir-miret g., gwir peurziwallet g., unwerzh b., unpiaou g.

Alleinsein n. (-s) : digenvez g., digenvezder g., digenvezded b.

alleinstehend ag. : 1. en e-unan, e-unanig, war e-unanig, digeneil, en e bart e-unan, e-unan, digompagnun, digenseurt, en e du e-unan, a-gostez, chomet etre treid ar bed, pell diouzh darempred an dud, chomet e-unan evel ul lakez pikez, e-unan evel ur c'hi, e-unan evel ur penn-ki, evel ur wezenn divarret, distok diouzh an dud all ; 2. dizimez.

Alleinstehende(r) ag. k. g./b. : 1. den a vev e-unan en e di ; 2. dizimeziad g.

Alleinverkauf g. (-s, -verkäufe) : unwerzh b., gwerzh e stal u.b. aotreet hepken b., gwerzh dre u.b. aotreet hepken b., gwerzh peurviret b., kenwerzh peurziwallet g./b.

Alleinvertreter g. (-s, -) : gwerzher aotreet nemetañ g., unwerzher g.

Alleinvertrieb g. (-s) : unwerzh b., dasparzh miret strizh evit u.b. nemetken g., gwerzh dre u.b. nemetken b., kenwerzhiñ miret strizh evit u.b. aotreet hepken g., kenwerzh peurziwallet g./b.

allemaal Adv. : a-hed ar wech, e-doug ar wech, a-zoug ar wech, bepred, atav ; *ein für allemal*, ur wech evit mat, ur wech da vat.

allenfalls Adv. : 1. gant ar stard, d'ar muiañ-holl, d'an hirañ-holl, d'an hirañ, da hirañ, d'ar gwellañ tout ; 2. marteze, marse, emichañs, pechañs, moarvat, diouzh ma vo tro, diouzh ma vo kont, diouzh ma tegouezho, hervez ma tegouezho, hervez ma tegouezho ar bed, diouzh an darvoudoù, hervez ma troio ar stal, hervez stad an traoù.

allenthalben Adv. : dre-holl, a bep tu ; *allenthalben auf der Welt trifft man Bretonen*, kavet e vez Bretoned dre ar bed-holl.

allerallerkleinste(r,s) ag. : *das allerallerkleinste Teilchen*, ar bihanañ tamm eus kement a zo holl g.

allerart Adv. : a bep seurt.

allerbest ag. : gwellañ-holl ; *er hat am allerbesten gearbeitet*, hennezh an hini eo en deus strivet ar muiañ.

allerchristlichster König g. : [istor] roue Kristen-Meurbet g. [*rex christianissimus*].

allerdings Adv. : 1. koulz all, padal, evelkent, neoazh, koulskoude, evelato, avat ; 2. e gwirionez, evit gwir, a-dra-sur, a-dra-wir, sur-mat ; 3. *allerdings* ! feiz ya ! ya da ! sur 'vat ! nebaon ! douetañs ebet ! na petra 'ta ! ya 'vat ! ya tre ! membri ! dam ! eya ! atoue sur !

allererste(r,s) ag. : kentañ-holl ; *das allererste Mal*, kentañ biskoazh.

allerfrühestens Adv. : d'an abretañ-holl.

allergen ag. : allergenek.

Allergen n. (-s, -e) : allergen g.

Allergie b. (-, -n) : allergiezh b. ; *Allergie gegen Staub*, allergiezh ouzh ar boultrenn b.

Allergietest g. (-s, -s) : [mezeg.] prouad diournat an allergiezhioù g.

Allergiker g. (-, -s) : allergeg g. [*liester allergeien*].

allergisch ag. : 1. allergek ; *gegen Staub allergisch*, allergek ouzh ar boultrenn ; 2. *manche sind allergisch gegen jede Form von Autorität*, dam 'zo ne c'houlennont ket bezañ mestroniet, dam 'zo ne vezont ket evit padout ouzh pep stumm a aotrouniezh, dam 'zo a nac'h pep stumm a aotrouniezh.

Allergologe g. (-n, -n) : allergologour g.

allerhand Adv. : 1. a bep seurt, meur a, niverus, niverek, e-leizh, stank, paot a, druz, puilh ; *allerhand Geschichten*, konchoù a bep seurt, a bep seurt konchoù ; *ihr werdet allerhand mitmachen müssen*, a bep seurt buhezioù ho po, c'hoari ho po, trenk ha c'hwerv ho po, kejañ a reot gant an trenk hag ar c'hwerv, gwelout a reot a bep seurt re gamm ha re dort, kavout a reot trenk ha c'hwerv, ho telazhoù ho po, gwelout a reot traoù briket ha traoù marellet ; *er hat allerhand mitgemacht*, gwelet en deus meur a varr-avel, roulet ar bed en deus bet ; *ich habe noch allerhand zu tun*, mil maneur am eus d'ober c'hoazh ; *allerhand Zeug(s)*, traoù a bep seurt lies., a bep seurt traoù lies., traoù mesk-ha-mesk lies., traoù kej-mesk lies., traoù kej-mej lies. ; *dort gab es allerhand zu essen* : *Fleisch, Gemüse, Käse und und was weiß ich noch alles*, eno e oa forzh pegement a draoù da zebriñ (na pegement a draoù da zebriñ a oa eno) : kig, legumaj keuz ha me 'oar (ha me 'oar-me, ha me 'oar-me petra c'hoazh, ha kement 'zo, ha mil dra all, ha mil ha mil dra all) ; *obwohl sie schon allerhand besitzen, beklagen sie sich dauernd*, hag-eñ pegement a draoù o deus dija e vezont atav o klemm ; *obwohl sie allerhand zu tun haben, sind sie gekommen*, deuet int hag-eñ pegement a draoù o devez d'ober ; *dort bekommt man allerhand zu sehen*, eno ez eus peadra da luc'hañ ; 2. *allerhand Geld*, un tousegad brav a arc'hant g., arc'hantoù bras lies., ur poched mat a arc'hant g., un dornad (ur poullad) brav a arc'hant g., ur pezhriad moneiz g., ur somm vras a arc'hant b., arc'hant e-leizh g., ur varlennad arc'hant b., ur sammad gouest g., ur voujedenn bravik a-walc'h b., un tamm mat a voujedenn g. ; 3. [dre skeud.] P. *das ist allerhand* ! re 'zo re, se 'zo mont re bell ganti, kement-se a ya dreist ar roudenn (an arroudenn, ar yev) ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh oueskoc'h ! kent ne welis evel-henn ! sed amañ ur c'hloc'had ! kur gaer ! ur gur gaer !

Allerheiligen n. (-) : gouel an Hollsent g., an Hollsent g. ; *Allerheiligen und Allerseelen*, gouelioù kala-goañv lies.

Allerheiligste(s) ag.k. n. : 1. santual g., neved g. ; 2. [templ Jeruzalem, lec'h ma oa arc'h an Emglev] ar santel santelañ g. ; 3. Sakramant an Aoter g., ar Sakramant benniget g. ; *das allerheiligste Sakrament*, Sakramant an Aoter g., ar Sakramant benniget g., an eukaristiezh b., ar gomunion b. ; 4. [dre skeud., kambr brevez] santel santelañ u.b. g., neved g.

allerhöchste(r,s) ag. : uhelañ-holl.

allerhöchstens Adv. : gant ar stard, d'ar muiañ-holl, d'an hirañ-holl, d'an hirañ, da hirañ, d'ar gwellañ tout ; *allerhöchstens zehn*, pa lavaran dek e lavaran mil, dek d'ar muiañ-holl, dek d'an hirañ-holl, dek hep tamm ouzhpenn ; *mein Vater ging allerhöchstens einmal im Jahr zur Beichte*, a-vec'h ma veze va zad ur wech er bloaz o kofes.

allerlei Adv. : a bep seurt, eus kement seurt 'zo, meur a zoare, lies ; *allerlei Schönes*, traoù kaer a bep seurt, a bep seurt traoù kaer, ur meskad traoù kaer g. ; *allerlei Vereine wurden gegründet*, a bep seurt kevredigezhioù a node er vro ; *allerlei Sorgen*, lies anken ; *allerlei Spaß*, lies plijadur ; *dort gab es allerlei zu essen : Fleisch, Gemüse, Käse und was weiß ich noch alles*, eno e oa forzh pegement a draoù da zebriñ (na pegement a draoù da zebriñ a oa eno) : kig, legumaj keuz ha me 'oar (ha me 'oar-me, ha me 'oar-me petra c'hoazh, ha kement 'zo, ha mil dra all, ha mil ha mil dra all) ; *sie hat sich allerlei Auskünfte eingeholt*, graet eo ganti he fourvez a ditouroù ; *allerlei Bücher wurden über ihn verfasst*, levrioù a bep seurt (a bep seurt levrioù, meur a zoare levr, lies seurt levr) a zo bet savet en e gerz ; *mir schwirren allerlei Gedanken durch den Kopf*, mennozhioù a dorimelle em spered, mennozhioù a ribote em fenn, mennozhioù a oa o tañsal em fenn, mennozhioù a gorolle kein-dre-gein em fenn, ur froudad mennozhioù a oa o tarzhañ em spered, ur revriad traoù a oa em fenn.

Allerlei n. (-s,-s) : *Leipziger Allerlei*, masedoan g., saladenn legumajoù mesk-ha-mesk b., meskadenn legumaj b.

allerletzte(r,s) ag. : diwezhañ-holl, olañ ; *als allerletztes Mittel*, d'ar gwashañ-holl, war an diwezhañ, diwezhañ tra d'ober a vefe ... ; *zu allerletzt*, da ziwezhañ-holl, war an diwezhad, a-benn fin ar gont, war (diouzh) an diwezhadoù, da ziwezhañ tout, erziwezh ; *in allerletzter Minute*, krip-ha-krap, d'an diwezh-tre ; *er konnte eben noch in allerletzter Minute aus dem Wagen springen*, just en doa bet goar da sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, a-boan en doa bet goar da sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, a-vec'h en doa bet goar da sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, gallet en doa krip-ha-krap sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan.

allerliebste(r,s) ag. : *die Allerliebste*, ar muiañ-karet b. ; *allerliebste Mutter*, mamm a garantez b. ; *am allerliebsten*, dreist pep tra, kentoc'h eget n'eus forzh petra all.

allermeiste(r,s) ag. : an darn vrasañ (an darn vuiañ, ar pep brasañ, ar braz, al lodenn vrasañ, ar c'halz muiañ, ar fonn, ar fonn vuiañ, ar fonn muiañ, an hanter brasañ) eus, ar peurvuiñ eus ; *am allermeisten*, in den *allermeisten Fällen*, peurvuiñ, an aliesañ, ar fonn vuiañ, ar fonn muiañ, ar peurliesañ ; *dieses Lied gefällt mir am*

allermeisten, ar ganaouenn-se a blij din muioc'h eget nep hini all.

allernächste(r,s) ag. : just e-kichen, tostañ-holl.

allerneueste(r,s) ag. / **allerneuste(r,s)** ag. : nevez-flamm-flimin, nevez-flamm, flamm-flimin, war e gentañ lamm, war e gentañ tro.

Allernötigste(s) ag.k. n. / **Allernotwendigste(s)** ag.k. n. : *das Allernötigste*, *das Allernotwendigste*, ar pep retañ g., ar retañ-holl g. ; *das Allernötigste fehlt ihnen*, *das Allernotwendigste fehlt ihnen*, en diouer a bep tra emaint, ar pep retañ a vank dezho, dibourvez eus pep tra int, dibourvez int a gement tra 'zo, mankout a reont a bep tra, en em gavout a reont en dilez ar brasañ, ne gevont nemet dre an diouer hag an dilez a bep tra, n'o deus tra war o anv (en o c'herz, en o anv), n'o deus kerz e nep tra, n'o deus ket an hanter eus netra, dileve int, diant eo pep tra dezho, pep tra a ra diant dezho, n'o deus nag erv nag ant, n'o deus na bod na skod, n'o deus mann dezho, n'o deus netra drezo o-unan, difournis a bep tra int, diarc'hant int, dizanvez int, n'o deus ket daou wenneg da deuler ouzh toull ur c'hi, n'o deus gweneg ebet, skañv (diskantet, plat, ridet, moan, treut) eo o yalc'h, deuet eo o yalc'h da bladañ, aet eo o yalc'h d'an hesk, n'eus gweneg ebet el loch ganto, n'eus gweneg toull ebet ganto, n'o deus takenn ebet, berr int war o c'hezeg, n'o deus ket a segal ken, emañ Fañch ar Berr ganto, bihan-bihan eo pep tra ganto.

allerorten Adv. / **allerorts** Adv. : dre-holl, e pep lec'h, e kement lec'h a zo, er pevar avel, er seizh avel, d'ar pevar avel, d'ar seizh avel ; *allerorts auf der Welt trifft man Bretonen*, kavet e vez Bretoned dre ar bed-holl.

allerschönste(r,s) ag. : ... ar c'haerañ, ar c'haerañ-holl, eus ar c'haerañ, eus ar re gaerañ ; [dre skeud.] P. *das Allerschönste kommt erst jetzt*, n'hoc'h eus ket gwelet ar pep gwellañ c'hoazh, ar pep gwellañ a zo war-lerc'h.

Allerseelen n. (-) : gouel an Anaon g. ; *Allerheiligen und Allerseelen*, gouelioù kala-goañv lies.

allerseits Adv. : eus pep lec'h, eus a bep tu, a bep tu, a bep hent, a bep lec'h, a bep kostez.

allerspätstens Adv. : d'an diwezhañ-holl, da ziwezhañ-holl, evit an diwezhañ-holl.

allerwärts Adv. / **allerwege** Adv. : dre-holl, e pep lec'h, e kement lec'h a zo.

allerweil Adv. : atav, bepred.

Allerwelts- : boutin, standur, eus an ordinaloù.

Allerweltsheil n. (-s) : [louza.] gleizh-glas str., louzaouenn-santez-Veronika b.

Allerweltskerl g. (-s,-el/-s) : paotr start g., bouilh g., hinkin g., c'hwil g., ibil g.

Allerweltsname g. (-ns,-n) : anv gwall voutin g. ; *das ist ein Allerweltsname*, e-barzh ar vro meur a Vari a zo.

Allerweltswort n. (-s,-wörter/-e) ger gwall voutin g.

allerwenigste(r,s) ag. : nebeutañ-holl ; *am allerwenigsten*, an nebeutañ-holl, kalz nebeutoc'h eget ar re all.

Allerwerteste(r) ag.k. g. : *setz dich mit deinem Allerwertesten auf den Stuhl*, taol da galite war ar gador, taol da revr war ar gador, taol da bouez war ar gador, laka da revr war e c'henoù amañ war ar gador, laka ar born war e c'henoù amañ war ar gador.

allesamt Adv. : gwitibunan, hep na vankfe hini.

Allesfresser g. (-s,-) : [loen.] hollzebrer g., jastren [*liester jastrened*] g. ; *als Säugetiere sind die Schweine Allesfresser*, ar moc'h a zo bronneged hollzebrer ; *das Schwein ist ein Allesfresser*, loened jastren a zo eus ar moc'h.

Alleskleber g. (-s,-) : peg hollimplij g., kaot hollimplij g.

Alleswisser g. (-s,-) : den en deus respont da bep tra g. - par dube g. - brizhouizie g. - paotr a oar pet lost en deus ar yar g. - den hag a zo muioc'h a gagel eget a c'hloan gantañ g. - den hag a ra muioc'h a voged eget a dan g. - den taer en e gomzoù ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti g. - den re vras e benn evit deskiñ tra g. - den teodet hir ha dornet berr g. - den hag a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer g. - den a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz) - penn boutouz : bras ar genoù, bihan al lost g. - lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan g.

alleweil Adv. / **allezeit** Adv. : bepred, atav.

allfällig ag. : [Bro-Suis] degouezhus, a c'hell bezañ ; *bei allfälligen Widerständen*, e ken kaz ma savfe enebiezh.

Allgegenwart b. (-) : hollvezañs b.

allgegenwärtig ag. : hollvezant.

allgemach Adv. [kozh] : 1. goustadik, war e bouezig, dousik, bravik, dre sil, a-silik, dre vrav, gant moder, dre voder, dre gaer, dre du ; 2. lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, an eil war-lerc'h egile, an eil da-heul egile, pep hini d'e dro, pep hini e dro, pep hini en e dro, diouzh tro, tro-ha-tro, bep eil tro, bep eil taol, bep un eil, a bep eil.

allgemein ag./Adv. : 1. ... an holl, hollek, boutin, foran, hollvedel, hollvedek, hollveziadel, hollveziadek, peur... ; *sie erfreute sich allgemeiner Achtung*, istim vras he doa digant an holl dud ; *das ist allgemein bekannt*, se a ouier a-walc'h, se a ouier mat, n'emañ ket da c'houzout, brud a zo dre-holl, ar brud-se a zo a bep tu, anavezet eo gant an holl, ne gomzer a gen, an holl er goar ; *allgemeiner Nutzen*, mad an holl g., laz foran g., laz hollek g. ; *man sagt allgemein*, dass, ar brud a zo da lavaret e ..., poz d'an dud e ..., liz d'an dud e ..., war a lavar an dud e ..., war lavar an holl e ..., da lavaras an dud e ..., evel ma lavaras an dud e ..., hervez ar brud e ..., gouez d'an dud e ..., diouzh pezh a lavarer e ..., hervez ar gaoz e ..., diouzh al lavarioù e ..., da lavaras ar gaoz e ..., hervez klevet e ..., hervez kont e ..., war a lavarer e ..., hervez m'emañ ar brud e ..., hervez ar mod e ..., hervez a lavarer e ... ; *allgemein gültig*, a c'hall bezañ implijet e pep lec'h, a c'hall bezañ graet gantañ e pep degouezh ; *allgemein verständlich*, aes da intent gant an holl, diouzh intent an holl, diouzh meiz an holl, en akomod d'an holl, diouzh kement ha ma c'hall kompren an holl, en ardremez an holl ; *er hielt seine Vorträge immer in einfacher Sprache*, was *allgemein verständlich* war, e brezegennou a veze atav plaen hag aes da gompren ; *allgemein nützlich*, talvoudus d'an holl, a laz hollek, a laz foran ; *allgemeine Verbreitung*, hollvedeladur g., peurskignadur g. ; [polit] *allgemeines Wahlrecht*, mouezhiadeg hollek b., hollvouezhiadeg b., mouezhiañ hollek g., hollvouezhierezh g. ; *allgemeine Dienstpflicht*, amzer-soudard hollek ret g./b., servij-soudard hollek dre ret ; [istor] *allgemeine Erklärung der Menschenrechte*, disklêriadur hollveziadel gwiroù Mab-den g. ; [preder.] *vom Allgemeinen auf das Besondere schließen*, mont

dre zezastum eus an hollad d'ar munud ; [fizik] *allgemeine Relativitätstheorie*, arlakedenn ar geñverelezh hollek b. ; 2. penn-, pennañ ; *allgemeine Richtlinien*, pennreolennoù lies. ; *allgemeine technische Daten*, karakteristikoù teknikel pennañ lies., spisverkoù teknikel pennañ lies. ; 3. Adv. : dre-vras, en holl, evit an darn vrasañ, gwitibuntamm, peurliesañ, peurvuiañ, ordinal, d'an ordinal, evit ar pep brasañ, evit al lodenn vrasañ, evit ar c'halz muiañ, ar fonn muiañ, ar fonn vuiañ.

Allgemeine(s) ag.k. n. : 1. [preder.] hollvedelezh b., hollvedegezh b., hollveziadelezh b., hollveziadegezh b., hollidigezh b., hollelezh b. ; 2. *im Allgemeinen*, dre-vras, en holl, evit an darn vrasañ, gwitibuntamm, peurliesañ, peurvuiañ, ordinal, d'an ordinal, evit ar pep brasañ, evit al lodenn vrasañ, evit ar c'halz muiañ, ar fonn muiañ, ar fonn vuiañ.

Allgemeinbefinden n. (-s) : [mezeg.] stad hollek b.

Allgemeinbildung b. (-) : stummadur hollek g., deskadurezh hollek b.

allgemeingültig ag. : a dalvoudegezh hollvedel, hollvedel, hollvedek, holveziael, hollveziadek.

Allgemeingültigkeit b. (-) : hollvedelezh b., hollveziadelezh b., hollvedegezh b., hollveziadegezh b., talvoudegezh hollvedel b.

Allgemeingut n. (-es,-güter) : traoù anavezet gant an holl lies., kenc'hlad dizanvezel g., glad dizanvezel an holl g.

Allgemeinheit b. (-) : 1. an dud lies., an holl lies. ; *der Allgemeinheit zugänglich*, digor d'an holl ; 2. hollegezh b., traoù dre vras lies., displegadenn dre vras b.

Allgemeinheiten lies. : komzoù dister lies., boutinoù lies., klichedoù lies., orogell b., lavarioù boutin lies., komzoù boutin lies., komzoù treut lies.

Allgemeinmedizin b. (-) : mezegiezh hollek b.

Allgemeinmediziner g. (-s,-) : medisin hollegour g., medisin hollek g., hollegour g., mezeg hollegour g., mezeg hollek g.

Allgemeinwohl n. (-s) : mad an holl g., mad an dud g., mad ar vroiz g., laz foran g., laz hollek g., kenvad g.

Allgewalt b. (-) : hollc'halloud g., hollc'halloudegezh b., hollc'halloudezh b. ; *Gottes Allgewalt*, hollc'halloudezh Doue b.

Allheilmittel n. (-s,-) : louzoù mat evit kement seurt kleñved a zo g., louzoù hollbare g.

Allheit b. (-) : [preder.] hollelezh b.

allhier Adv. : du-mañ.

Allianz b. (-,en) : [istor] emglev g. ; *die Heilige Allianz*, an Emglev Santel g.

Alligator g. (-s,-en) : [loen.] aligator g.

Allierte(r) ag.k. g./b. : [istor] kevredad g., kevredadezh b., kengevredad g., kengevreded g., kengevredadezh b., unvanad g., unvanadezh b. ; *die Alliierten*, ar re unanet lies., ar gevredidi lies., [eil brezel-bed] ar Re Gevreded lies.

Alliteration b. (-,en) : kenganezh ar c'hensonennoù b., kengan war ar c'hensonennoù g., klotenn-gensonenn b., kensonerezh g., kengensonadur g.

alljährlich ag./Adv. : bep bloaz.

Allmacht b. (-,mächte) : hollc'halloud g., hollc'halloudegezh b., hollc'halloudezh b.

allmächtig ag. : hollc'halloudus, hollc'halloudek ; *Allmächtiger* ! va Doue benniget ! va Doue benniget, mardouen ! pebez torad filiped ! va Doue benniget, ar vadeziant a-raok an eured ! Gwerc'hez Vari ! Gwerc'hez santel ! n'eo ket posupl ! Jesuz, va Doue ! va Doue ! Salver Doue ! Salver benniget ! Salver Jesuz 'ta va Doue ! va Doue ivez 'ta ! traoù (gwa, mallozh) Doue ! mallozh ene Doue ! mallozh va Doue ! mallozh gast ! mil mallozh Doue ! ; *der allmächtige Dollar*, an dollar hollc'halloudus g., an dollar hollc'halloudek g., an dollar benniget g.

Allmächtige(r) ag.k. g. : *der Allmächtige*, an Hollc'halloudek g., an Tad hollc'halloudus g. ; *Allmächtiger* ! va Doue benniget ! mardouen ! va Doue benniget, pebez torad filiped ! va Doue benniget, ar vadeziant a-raok an eured ! Gwerc'hez Vari ! Gwerc'hez santel ! n'eo ket posupl ! Jesuz, va Doue ! va Doue ! Salver Doue ! Salver benniget ! Salver Jesuz 'ta va Doue ! va Doue ivez 'ta ! traoù (gwa, mallozh) Doue ! mallozh va Doue ! mallozh gast ! mallozh ene Doue ! mil mallozh Doue !

allmählich ag./Adv. : tamm-ha-tamm, tamm-dre-damm, a damm da damm, a van da van, nebeut-ha-nebeut, a nebeut da nebeut, a-nebeudoù, a-dammoù, a-nebeudoùigoù, a-dost da dost, a-nes-da-nes, bep un tammig, bep a dammig, a raz e raz, pep a nebeut, bep un nebeud, a-sil-da-sil, a-sil, a-silik, a-sil-kaer, taol-ha-taol, a-zoug-kamm, war bouezig.

Allmende b. (-, -n) : douar ar gumun g., douaroù ar gumun lies., douaroù boutin lies., boutinoù lies., boutinajoù lies., maez g., fuajoù lies. ; *Nutzungsrechte an den Allmenden*, gwirioù kumunel lies.

allmonatlich ag./Adv. : bep miz.

allmorgentlich ag./Adv. : bep mintin.

allnächtlich ag./Adv. : bemnoz.

Allod n. (-s, -e) : [gwir, istor] douar gant ur perc'hennaj leunwir stag outañ g., douar-kuit g.

alldial ag. : a sell ouzh an douaroù-kuit.

Allonge b. (-, -n) : stagadenn b., astenn g.

Allongerücke b. (-, -n) : perukenn hir, perukenn blev rodellet-hir b.

Allotria lies. : kabal b., cholori ha jabadao ; *Allotria treiben*, ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gerniel, ober an diaoul hag e bevar, ober hailhonerezh, c'hoari e loen, ober cholori ha jabadao, ober ar seizh diaoul hag e benn, magañ cholori ar mil diaoul, ober karnaj an droukspered, bostoc'hiñ, bezañ foar (ur sabad, cholori, un todilhon, ur jabadao) gant an-unan, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h), c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, krial evel un egaret, toupial, ober karnaj, tournial, kas karbac'h, kabalat, kas trouz, kas safar, ober trouz (cholori, talabao), ober e zen gars, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, cholorial, trouzal, loeniñ.

Allotropie b. (-) : allotropiezh b.

Allparteienregierung b. (-, -en) : gouarnamant a ya dileuridi eus an holl gostezennoù d'en ober g.

Allquantor g. (-s, -en) : [preder.] kementader hollerdalat g.

Allradantrieb g. (-s, -e) : [kirri-tan] *mit Allradantrieb*, peder rod-luskañ dezhañ ; *Fahrzeug mit Allradantrieb*, karbed (karr-tan) peder rod-luskañ g.

Allroundwissenschaftler g. (-s, -) : skiantour barrek war an holl dachennoù g., skiantour liesvarrek g.

allseitig ag. : ... an holl gwitibunan, ... gant an holl, ... eus pep lec'h, ... e pep lec'h, ... eus a bep tu, ... a bep tu, ... a bep hent, ... a bep lec'h, hollet ; *allseitiger Widerstand*, enebadeg a bep tu b. ; *auf allseitigen Wunsch*, diwar goulenn an holl.

Adv. : *allseitig begabt*, lievarrek, barrek war an holl dachennoù ; *allseitig interessiert*, dedennet gant ur bern traoù ; *allseitig informiert*, titouret a bep tu.

Allseitigkeit b. (-) : hollidigezh b.

allseits Adv. : 1. dre-holl, e pep lec'h, e kement lec'h a zo ; 2. a bep hent, e pep hent, e pep keñver, e kement stumm a zo holl, e pep feur, e pep giz.

allslawisch ag. : hollslavek, hollslavour ; *allslawische Bewegung*, hollslavegezh b., hollslavouriezh b.

Alltag g. (-s, -e) : 1. pemdez g., buhez pemdeziek b. ; *die Zwänge des Alltags*, redioù ar vuhez pemdeziek lies. ; *der graue Alltag*, louedaj ar pemdez g., tammig reuz ar pemdez g., ar c'hozh plegoù lies., trepetoù ar vuhez pemdeziek lies., morloc'h ar pemdez g., turlut ar pemdez g., al labour standur g., ar standur b., ar sermoul g. ; 2. deiz labour g., deiz oberat g., devezh pemdez g.

alltäglich ag. : 1. bemdez, bep deiz ; *die Zwänge des alltäglichen Lebens*, redioù ar vuhez pemdeziek lies. ; 2. boutin, standur, eus an ordinaloù ; *ein nicht alltäglicher Mann*, ul labous iskis a zen g., un den dezhañ e-unan g., un oristal g., un oristal a zen g., un orin a baotr g., ur pichon g.

Alltäglichkeit b. (-) : boutinder g., boutinded b.

alltags Adv. : war ar pemdez, da bemdez, d'ar pemdez, war ar sizhun.

Alltagsgeschäfte lies. : labour standur g., standur b., sermoul g. ; *die Alltagsgeschäfte führen*, kas ar standur.

Alltagskleid n. (-s, -er) / **Alltagskleidung** b. (-, -en) : dilhad sizhun lies., dilhad pemdez lies., dilhad da bemdez lies., pemdezieg g. ; *seine Alltagskleidung anhaben*, bezañ gwisket war e bemdezieg.

Alltagskost b. (-) : tinell b., keusturenn b., kundu b.

Alltagskultur b. (-) : tolpstuziadur g.

Alltagsleben n. (-s) : tammig reuz ar pemdez g., ar c'hozh plegoù lies., trepetoù ar vuhez pemdeziek lies., morloc'h ar pemdez g., turlut ar pemdez g., al labour standur g., ar standur b., ar sermoul g.

Alltagsmensch g. (-en, -en) : den a nep hini g., den ordinal g., den eus an ordinaloù g., den boutin g.

Alltagstrott g. (-s) : *der Alltagstrott*, louedaj ar pemdez g., tammig reuz ar pemdez g., ar c'hozh plegoù lies., trepetoù ar vuhez pemdeziek lies., morloc'h ar pemdez g., turlut ar pemdez g., al labour standur g., ar standur b., ar sermoul g.

allüberall Adv. : dre-holl, e pep lec'h, e kement lec'h a zo tout.

allumfassend ag. : hollek, hollvedel.

Allüren lies. : 1. doareoù lies., dalc'h g., neuz b. ; 2. minoù lies.

alluvial ag. : dichaladurel ; *alluvialer Fächer*, kern an atredoù b., kern dichaladur b.

Alluvialebene b. (-, -n) : plaenenn dichaladurioù b.
Alluvionen lies. : dichaladur g., dichaladurioù lies., diskargadur o tont eus ar stêrioù g., liñvaj g., douar-stlej g.
Allvater g. (-s) : Doue an Tad g.
allverehrt ag. : istimet gant an holl, doujet gant an holl.
Allvoraussicht b. (-) : [relij.] ragouizhiegezh b.
allweil Adv. : atav, bepred.
allwissend ag. : hollouizieik.
Allwissendheit b. (-) : hollouiziegezh b.
allwöchentlich ag./Adv. : bep sizhun.
allzeit Adv. : atav, bepred.
allzu Adv. : *allzu sehr, allzu viel*, kalz re, pell re, betek re, un hanter re, re-holl a-bell, re-holl a-galz, re en holl ; *er würde sich allzu sehr freuen*, re laouenn-holl e vefe ; *er hat es ohne allzu große Anstrengungen geschafft*, deuet eo a-benn hep kiañ re-hollik ; *allzu oft*, re alies, kalz re alies, alies betek re ; *allzu gelehrt*, gouizieik betek re, re ouizieik-holl ; *allzu bekannt*, re anavezet-holl ; *allzu viel ist ungesund*, netra re morse n'en deus padet pell, ken gwazh re ha re nebeut, re a vann ne dalv mann, gwelloc'h eo boued da venel evit kof da freuzañ, an hini a erbed e sec'hed a erbed e yec'hed, an hini a ziwall sec'hed a ziwall yec'hed, an hini a gousk war e sec'hed en devez muioc'h a yec'hed, nemet sec'hed pe naon vije na zebr tamm ha na ev banne, gwelloc'h un tamm bemdez eget re da veurlarjez, neb a zo re vignon d'e gof a zo enebour da vab e dad, ur c'horf re vaget a ya d'e hanter amzer d'ar vered, ar saout a zebr lann a vez druz o amann ; *ohne allzu lange zu warten*, hep pell gortoz ; *sie hatte keine allzu große Lust, bei ihm zu bleiben*, ne c'houlenne ket kaer chom gantañ ; *er war nicht allzu böse*, ne oa ket gwall zroug, ne oa ket re-holl zroug ; *er ist von der Arbeit nicht allzu stark beansprucht*, n'eus ket re-holl brez warnañ ; *er trank allzu gern einen Schluck*, hennezh a gave mat re en holl e vanne ; *ihr verwöhnt das Kind allzu sehr*, ar bugel-mañ a zo kollet ganeoc'h, gwastet e vez ar bugel ganeoc'h ; *sie beklagen sich nicht allzu sehr*, ne glemmont ket re en holl.
allzumal Adv. : 1. [barzh.] an holl gwitubunan ; 2. da gentañ-penn, da gentañ ha dreist pep tra, a-raok pep tra, a-barzh pep tra, ispisial, dreist-holl ; 3. bepred, atav.
Allzweck- liesimplij, liesarver.
Allzweckhalle b. (-, -n) : sal liesimplij b., sal liesarver b.
Alm b. (-, -en) : peurv-analpenn b., alpenn b., alpa g. ; [labour-douar] *auf die Almen ziehen*, treuzpeuriañ, treuzpeuriñ.
Almanach g. (-s, -e) : almanag g.
Almauftrieb g. (-s) : treuzpeuriadur g., treuzpeuriñ g.
Almosen n. (-s, -) : aluzen b., aluzon b., karitez b., diner ar paour g. ; *jemanden um ein Almosen bitten*, goulenn an aluzen ouzh u.b., truantal ouzh u.b. ; *ein Almosen geben*, reiñ an aluzen, ober an aluzen, aluzeniñ ; *jemandem Almosen geben*, reiñ aluzenoù d'u.b. ; *Almosen sammeln*, kestal, kestañ, kas an aluzen [d'u.b.] ; *von Almosen leben*, bevañ diwar an aluzen, bezañ war an aluzen, bevañ en aluzen ; *ich habe nicht immer von Almosen gelebt*, n'on ket bet atav en aluzen ; *etwas als Almosen bekommen*, kaout udb en aluzen ; *Glück bringendes Almosen*, diner ar chañs g. ; *gib der Arme etwas von dem Almosen ab*, so wird er reich, aluzen

diwar aluzen a laka ar paour pinvidik ; *das Almosen löscht die Sünden aus*, aluzen a walch ar pec'hedoù.
Almosengeber g. (-s, -) : aluzener g. ; *Johannes der Almosengeber*, sant Yann Aluzener, sant Yann an Aluzener.
Almosenier g. (-s, -e) : [istor] aluzener g.
Almosensammler g. (-s, -) : kester g.
Aloe b. (-, -n) : [louza.] aloez g./str., aloezenn b.
Alose b. (-, -n) : [loen.] aloz g. [*liester alozed*], alouzenn b. [*liester alouzenned*].
Alp¹ b. (-, -en) : peurv-analpenn b., alpenn b., alpa g.
Alp² g. (-es, -e) / **Alpdruck** g. (-s, -drücke) / **Alptraum** g. (-s, -träume) : mac'herig g., mac'her-noz g., moustrerig-noz g., gwallhuñvre g./b., hurlink g., moustr g., huñvre du g./b., bomm-noz g. ; *der Alp drückte mich, ich hatte einen Alpdruck, ich hatte einen Alptraum*, ur mac'herig am boa bet, ar moustrerig-noz a oa bet o voustrañ din va feultrin en noz-se, ur gwallhuñvre am boa graet, huñvreoù du (huñvreoù fall) am boa bet, moustreal am boa graet, hurlinkañ am boa graet ; *die Bombenangriffe waren ein echter Alptraum*, ar bombezadegoù a oa gwall bar d'ur wallhuñvre, ar bombezadegoù a oa ur gwir hurlink.
Alpaka n. (-s, -s) : 1. [loen.] alpaga g. ; 2. [gwiad.] gloan alpaga g. ; 3. metal arc'hantet g.
Alpdruck g. (-s, -drücke) : mac'herig g., mac'her-noz g., moustrerig-noz g., hurlink g., moustr g., huñvre du g./b., gwallhuñvre g./b., bomm-noz g. ; *ich hatte einen Alpdruck*, ur mac'herig am boa bet, ar moustrerig-noz a oa bet o voustrañ din va feultrin en noz-se, ur gwallhuñvre am boa graet, huñvreoù du (huñvreoù fall) am boa bet, moustreal am boa graet, hurlinkañ am boa graet.
Alpdrücken n. (-s) : mac'herig g., mac'her-noz g., moustrerig-noz g., hurlink g., moustr g., huñvre du g./b., gwallhuñvre g./b.
Alpen lies. : *die Alpen*, an Alpoù lies.
Alpenbirke b. (-, -n) : [loen.] krakvezv str.
Alpendohle b. (-, -n) : [loen.] kavan beg melen g.
Alpenfauna b. (-) : loened an Alpoù lies., fauna an Alpoù b.
Alpenflora b. (-) : plant an Alpoù str.
Alpengänsekresse b. (-) : [louza.] gwennig b.
Alpenjäger g. (-s, -) : [lu] alpaer g.
Alpenkette b. (-) : aridennad an Alpoù b.
Alpenklub g. (-s, -s) : kleub alpaerien g.
Alpenkrähe b. (-, -n) : [loen.] kavan beg ruz g., bran-beg-ruz b.
Alpenland n. (-[e]s, -länder) : bro e-barzh an Alpoù b.
Alpenlärche b. (-, -n) : [louza.] gwez-tourmantin str.
Alpenpass g. (-es, -pässe) : ode en Alpoù b.
Alpenpflanze b. (-, -n) : plant an Alpoù str.
Alpenrepublik b. (-) : republik Aostria b.
Alpenrose b. (-, -n) : [louza.] brug-roz str., gwez-roz str., rododendron str., P. roz doñdoñ str.
Alpensneehuhn n. (-s, -hühner) : [loen.] brugyar-erc'hegi b. [*liester brugyar-erc'hegi*].
Alpensiegler g. (-, -s) : [loen.] glaouer kof gwenn g.
Alpenspitzmaus b. (-, -spitzmäuse) : [loen.] minoc'h an Alpoù g.

Alpensport g. (-s) : alpaerezh g.

Alpensteinhuhn n. (-s,-hühner) : [loen.] klujar-roc'h b., klujar-ruz b.

Alpenstrandläufer g. (-s,-) : [loen.] sourouc'han boutin g.

Alpenveilchen n.(-s,-) : [louza.] flammell b., bara-an-hoc'h g.

Alpenvorland n. (-[e]s) : *das Alpenvorland*, ar Ragalpoù lies.

Alphabet n. (-s,-e) : lizherenneg b., kroaz-Doue b. ; *das griechische Alphabet*, al lizherenneg c'hresianek b. ; *das lateinische Alphabet*, al lizherenneg latin b. ; *das kyrillische Alphabet*, al lizherenneg kirillek b. ; *das koptische Alphabet*, al lizherenneg koptek b. ; *das Alphabet gut beherrschen*, gouzout mat e lizherennoù ; *mein Vater kannte nur ein paar Buchstaben aus dem Alphabet*, va zad ne ouie just ul lizherenn bennak ; *das Alphabet lernen*, deskiñ e lizherennoù, deskiñ al lizherenneg ; *Wörter nach dem Alphabet ordnen*, renkañ gerioù hervez urzh al lizherenneg.

alphabetisch ag. : lizherennek ; *in alphabetischer Reihenfolge*, hervez urzh al lizherenneg, hervez al lizherenneg, diouzh urzh ar groaz-Doue, dre urzh al lizherennoù, en urzh al lizherennoù ; *Wörter alphabetisch ordnen*, renkañ gerioù hervez urzh al lizherenneg.

alphabetisieren V.k.e. (hat alphabetisiert) : deskiñ lenn ha skrivañ da, lennekaat, skoliata.

Alphabetisierung b. (-) : deskiñ lenn ha skrivañ g., lennekaat g., skoliata g.

Alphabetzeichen n. (-s,-) : arouezenn eus al lizherenneg b., arouezenn lizherennek b.

alphanumerisch ag. : alfaniverek, lizhersifrennel.

Alphastrahlen lies. : skinoù alfa lies.

Alphorn n. (-s,-hörner) : korn-boud an Alpoù g., horgorn an Alpoù g.

alpin ag. : alpat, alpek, ... an Alpoù ; *die alpinen Skimeisterschaften*, kampionadoù ski-diskenn lies.

Alpinismus g. (-) : alpaerezh g.

Alpinist g. (-en,-en) : alpaer g.

Äpler g. (-s,-) : annezad an Alpoù g.

Alptraum g. (-s,-träume) : mac'herig g., mac'her-noz g., moustrerig-noz g., hurlink g., moustr g., huñvre du g./b., gwallhuñvre g./b. ; *ich hatte einen Alptraum*, ur mac'herig am boa bet, ar moustrerig-noz a oa bet o voustrañ din va feultrin en noz-se, ur gwallhuñvre am boa graet, huñvreoù du (huñvreoù fall) am boa bet, hurlinkañ am boa graet, moustreal am boa graet ; *das Leben wurde ihm zum Alptraum*, deuet e oa e vuhez da vezañ un hurlink ; *die Bombenangriffe waren ein echter Alptraum*, ar bombezadegoù a oa gwall bar d'ur wallhuñvre, ar bombezadegoù a oa ur gwir hurlink.

Alraun g. (-s,-e) / **Alraune** b. (-,-n) : [louza.] mandragon b.

als stagell :

I. Stagell genurzhañ dirak a.k. pe a.gw. : evel, o vezañ, en e garg a, e-giz, e stumm, evit.
II. Stagell goude un a.gw. pe un adv. en un derez bennak : eget, evit, o vezañ ma.
III. Stagell isurzhañ : pa, dre ma, tra ma, endra, e-keit ma, etre ma, diwar-greiz ma, evel pa, e doare pa.

I. stagell genurzhañ. *als Arbeiter*, evel (o vezañ) micherour, e kement ha ma'z eo micherour ; *als Gärtner war er für die Blumenbeete zuständig*, ober a rae war-dro ar bleuñvegoù en e vicher a liorzhour ; *er ist bei uns als Gärtner tätig*, liorzhour emañ ganeomp, emañ oc'h ober liorzhour du-mañ, emañ oc'h ober evel liorzhour du-mañ, emañ oc'h ober evit liorzhour du-mañ, emañ o labourat evel liorzhour du-mañ ; *vorher war er als Briefträger tätig*, a-raok edo oc'h ober paotr al lizheroù ; *als Arzt tätig sein*, ober mezeg, ober mezegiezh, bezañ mezeg diouzh e vicher, bezañ mezeg dre vicher, bezañ mezeg dre e vicher, bezañ mezeg a vicher, mezegañ ; *er fragt den Arzt als Ratgeber*, goulenn a ra e ali ouzh ar mezeg, goulenn a ra kuzul digant ar mezeg ; *er entlarvte sich als Betrüger*, diskouezet e voe anat e oa c'hwib, diskouezet e voe anat e oa ur c'hwiblaer anezhañ ; *als Vormund handeln*, bezañ en e garg a gulator ; *als Mönch verkleidet*, treuzwisket e manac'h, dic'hizet e manac'h ; *als Kind*, e kement ha ma'z eo bugel (Gregor), dre ma'z eo hennezh ur bugel c'hoazh, o vezañ ma'z eo hennezh ur bugel c'hoazh ; *als Märtyrer sterben*, mervel evel merzher ; *jetzt dient dieses Zimmer als Warenablage*, bremañ emañ ar sal-mañ oc'h ober magazenn, lakaet eo bet ar sal-mañ d'ober magazenn, emañ ar sal-mañ o terc'hel lec'h a vagazenn bremañ, ar sal-mañ a dalvez da vagazenn bremañ ; *dieser Stein könnte als Hammer dienen*, ar maen-se a c'hallio ober evit morzhol, ar maen-se a c'hallio talvezout da vorzhol, ar maen-se a c'hallio bezañ lakaet d'ober ur morzhol, ar maen-se a zo mat d'ober morzhol ; *als Hammer nahm er einen Stein*, kemer a reas ur maen e-giz morzhol ; *der gefallene Baumstamm diente als Brücke*, ar goadenn kouezhet a-dreuz war ar wazh a oa aet d'ober ur pont, kef ar wezenn diskaret a oa oc'h ober pont war ar richer ; *diese Betttücher kann man nur noch als Lappen benutzen*, al liñselioù-mañ n'int mat nemet d'ober pilhoù ; *als Spielzeug hatte jeder ein Schwert bekommen*, bet o doa pep a gleze evel c'hoariell ; *diese Märchen wurden als Buch veröffentlicht*, moulet e voe ar marvailhoù-se e stumm ul levr ; *der Drache erschien bald als Schlange, bald als junges Mädchen*, en em ziskouez a rae an aerouant gwech e stumm un naer, gwech e stumm ur plac'h yaouank - en em ziskouez a rae an aerouant gwech dindan everiañs un naer, gwech dindan everiañs ur plac'h yaouank.

II. Stagell goude un a.g. pe un adv. en un derez bennak.

a) [derez kevatal] *so bald als möglich*, ar c'hentañ (an abretañ) ar gwellañ ; *sowohl er als auch ich*, hennezh kenkoulz ha me, hennezh kenkoulz evel don ; *alle, sowohl Männer als auch Frauen*, an holl, ken merc'hed, ken gwazed - an holl, koulz merc'hed evel gwazed.

b) [derez digevatal] (goude an derez uheloc'h pe „anders“) *größer als ich*, brasoc'h egedon, brasoc'h evidon-me ; *er ist dümmmer als ich dachte*, sotoc'h eo eget ma kave din ; *es ist leichter als ich dachte*, bez' eo aesoc'h eget ma kave din ; *mehr als du denkst*, muioc'h eget ma kredez, muioc'h eget ma soñjez, muioc'h eget ma kav dit ; *er ist nichts weniger als glücklich*, eürus eo ken ez eo - barret eo a levezet - ur fouge a zo ennañ - laouen eo, hag en tu-hont ivez - ken laouen ha tra eo ; *schöner als je zuvor*, bravoc'h eget (evit) biskoazh,

bravoc'h eget kent, ken brav ha biskoazh ; *er ist anders als sein Bruder*, disheñvel eo diouzh e vreur ; *er hat mehr als ich*, kreñvoc'h eo an traoù gantañ eget ganin-me, muioc'h a aez en deus evidon, muigedon en deus ; *es sind mehr als hundert Leute gekommen*, deuet ez eus ouzhpenn kant den (tremen kant den, pase kant den, muiget kant den) ; *beim Liegen sind seine Schmerzen schlimmer als beim Stehen*, poaniañ a ra gwashoc'h c'hoazh pa vez en e c'hourvez eget pa vez en e sav ; *er hat mehr als genug getrunken*, evet en deus ouzhpenn trawalc'h, evet en deus gwalc'h e galon, evet en deus ouzhpenn e walc'h.

c) [derez digevatal gant 'zu'] *zu .... als dass*, re .... evit ; *er ist zu jung, als dass er schreiben könnte*, re yaouank eo evit gouzout skrivañ ; *der Wagen ist zu teuer, als dass er ihn kaufen könnte*, re ger eo ar c'harr-tan-se evit ma prenfe anezhañ ; *ich bin zu traurig, als dass ich tanzen könnte*, re drist on evit dañsal ; *die Mauer ist zu hoch, als dass ich darüber springen könnte*, gant uhel eo ar voger ne c'hallan ket lammat dreisti, gant uhel eo ar voger ne c'hallan ket gwintañ ul lamm dreisti, gant uhel eo ar vur ne c'hallan ket lammat dreisti.

d) [stagell geñveriañ] *umso mehr ... als*, muioc'h a-se dre ..., muioc'h c'hoazh dre ma ..., muioc'h c'hoazh ... o vezañ ma, ken meur rak-se pa ..., seul vui ma .... ; *umso mehr gilt das für dich, als du älter wirst*, ha kement-se a dalv evidout seul vui ma teu oad dit.

e) [evit merkañ ar bevenniñ] *insofern als*, dre ma, e-skeud ma, o vezañ ma ; *die beiden ähneln sich insofern, als beide groß sind*, tennañ a reont an eil d'egile e-skeud ma'z int bras int o-daou ; *ähnlich waren sie sich, insofern als beide genauso dreckig waren*, aze e oa an eil c'hoar d'eben gant al loustoni diouto, aze e oa an eil kar d'eben gant al loustoni diouto, dre al loustoni e oant heñvel-mik, ken lous ha ken lous e oant o-div.

III. Stagell isurzhañ. a) [amzer] pa, dre ma, tra ma, endra, e-keit ma, etre ma, diwar-greiz ma, a-benn ma, a-benn pa, war-benn ma, d'an ampoent ma, d'ar mare ma, evel ma ; *als ich neunzehn wurde*, pa oan deuet d'an oad a naontek vloaz ; *als ich kam, war sie da*, pa oan degouezhet e oa-hi en ti, d'ar mare ma tegouezhis edo-hi en ti ; *als sein Vater starb, war er noch jung*, yaouankik e oa c'hoazh pa varvas e dad ; *kaum war ich da, als sie kam*, kentre ma tegouezhis e teuas-hi ivez, a-boan e oan erruet e teuas-hi ivez, ne oan ket aet mat e-barzh an ti ma tegouezhas-hi ivez ; *er fuhr erst, als seine Arbeit fertig war*, kaset en doa e labour da benn da gentañ a-raok mont kuit ; *damals, als ich in der Schule war, durfte ich kein Bretonisch sprechen*, neuze, pa oan er skol, e veze difennet ouzhin komz brezhoneg ; *er schlief, als der Brand ausbrach*, peget e oa an tan en e di dre ma oa o kousket ; *es war schon heller Tag, als sie aufwachten*, uhel e oa an deiz dijaik a-benn ma oant dihunet ; *als er noch König war, d'ar c'houlz ma'z edo roue*, en amzer ma'z edo roue ; *an dem Mittwoch, als er kam, lag unser Vater krank im Bett*, d'ar Merc'her ma tegouezhas, e oa dalc'het hon tad en e vele gant ar c'hlañv ma oa ; *als wir gerade weg wollten*, p'edomp o vont kuit, evel m'edomp o vont kuit ; *gerade als*, diwar-greiz ma, a-greiz ma, dres pa, eeun-hag-eeun pa ; *als ich von der Schule nach Hause zurück war, half ich meinem Vater bei der*

Feldarbeit, ur wech chomet er gêr eus ar skol e labouris an douar asambles gant va zad ; *als ich zum ersten Mal dort war, war der Krieg noch nicht ausgebrochen*, kentañ gwech e oan eno (kentañ tro e oan eno) ne oa ket tarzhet ar brezel c'hoazh ; *als er seinen Durst gestillt hatte, stand er vom Stuhl auf*, gwech torret e sec'hed e savas diwar e gador, ur wech torret e sec'hed e savas diwar e gador ; *als ich das Haus verließ, sah ich, wie er gerannt kam*, o tont er-maez eus va zi em boa e welet o teredek.

b) [martezeadenn] *als ob*, *als*, evel pa, e-giz pa, koulz ha pa, stal ha pa, e-doare pa, e-giz pa ; *mir war, als ob ich einen Schädelbruch hätte*, me a soñje din (hañval e oa ganin, seblantout a rae din) e oa digrogennet va fenn ; *ihr war, als ob sie frei in der Luft schwebte*, kavout a rae dezhi edo dibrad diouzh an douar ; *tu, als ob du zu Hause wärest*, gra evel er gêr, amañ emañ er gêr, amañ emañ da gêr ; *als wäre er mein Bruder*, evel pa vije-eñ ur breur din, koulz ha pa vije bet ur breur din ; *du bleibst im Bett liegen, als ob nichts zu tun wäre*, chom a rez da gousket evel pa n'az pije netra d'ober, chom a rez da gousket koulz ha pa n'az pije netra d'ober ; *es ist als ob*, ..., war a seblant e ..., da welet (a-hervez, hervez, evit doare, e-doare, hervez ar gwel, hervez ar mod, hervez an dailh, hervez doare, war a hañval, me 'laka, bete gwelet) e ..., ... 'm eus aon ; *es sieht so aus, als wäre er tot*, neuz ar marv a zo warnañ, ne ra alamant ebet, ne ra esmae ebet, diskouez a ra bezañ kuit a vuhez, hañvalout a ra bezañ marv, seblantout a ra bout marv, marv eo, 'm eus aon, ne fiñv ket kennebeut ha pa vefe marv ; *er tut so, als würde er arbeiten*, ober a ra van da labourat, ober a ra an asvan da labourat, ober a ra ar mod da labourat, ober a ra lusk a labourat, ober a ra neuz da labourat, ober a ra an neuz da labourat, ober a ra neuz labourat, ober a ra an neuz labourat, labourat a ra diwar neuz ; *er zittert, als ob er krank wäre*, krenañ a ra e-doare pa vije klañv ; *er gab sich den Anschein, als ob er weggehen wollte*, ober a reas ar man e felle dezhañ mont kuit ; *er tut nur so als ob*, evit ober neuz eo, emañ oc'h ober van, emañ oc'h ober goap, emañ oc'h ober an asvan, emañ oc'h ober an neuz, n'eo ket evel m'en deus an doare da vezañ, kamm ki pa gar, emañ o neuziañ nemetken, emañ oc'h ober tron, muioc'h a ziskouez eget ma'z eo e gwirionez.

alsbald Adv. : diouzhtu, kerkent, kenkent, a-barzh nemeur, akoubik, a-benn nemeur, a-barzh nebeut, a-benn nebeut, a-benn nebeut amañ, prestik, hep re a zale, hep dale nemeur, hep nemeur a zale, hep dale pell, hep pell dale, a-raok nemeur amañ, edan berr, ur wech all ha ne vo ket pell, prest, prestik, dambrest, a-brest, bremaik, dizale, tuchant, tuchantik, ne vo ket pell an amzer, ne vo ket pell an dale, ne oa ket pell, kent pell, hep pell, pelloc'h, a-barzh pell.

alsbaldig ag. : prim, trumm, buan, dillo.

alsdann Adv. : goude, goudevezh, goude-se, a-c'houde, da c'houde, d'ar goude, war lerc'h se, pelloc'h, neuze, da boursu.

Also b. (-, -n) : [loen.] aloz g. [liester alozed], alouzenn b. [liester alouzenned].

also Adv. : setu penaos ; *also geschah es*, setu penaos e c'hoarvezas an traoù.

stag. kenurzh. : en abeg da gement-se, e-se, rak-se, dre-se, diwar-se, kent a se, neuze, eta ; *du hast gelogen*,

also wirst du bestraft, livet ec'h eus gevier, en abeg da gement-se (e-se, rak-se, dre-se, diwar-se, kent a se, neuze) e vi kastizet ; *vielleicht kommt er also*, setu e teuy amañ marteze.

estl. : eta, enta, 'ta, neuze ; *also los !* bec'h dezhi neuze ! sach warni 'ta ! ; *also gut !* ac'hanta ! ; *also gut, dann gehen wir*, koulz eo deomp mont kuit neuze - ma ! kent a se, kerzhomp kuit ! ; P. *na also !* ma setu ! la !

Alsterwasser n. (-s) : bier troc'het g., banne berliñj g.

alt ag. : 1. [oad] *wie alt ist er ?* pe oad eo ? pet vloaz eo ? pe oad en deus ? pet vloaz en deus ? pe oad a zo gantañ ? ; *er ist zehn Jahre alt*, dek vloaz eo, en (gant) e zek vloaz emañ, deuet eo d'e zek vloaz, erru eo en e zek vloaz, erruet eo en e zek vloaz, oadet eo a zek vloaz, o ren e zek vloaz emañ ; *einundzwanzig Jahre alt sein*, bezañ bloaz warn-ugent, kaout e vloaz warn-ugent, bezañ o ren e vloaz warn-ugent ; *er ist soeben zwanzig Jahre alt geworden*, deuet eo d'e ugent vloaz, erru eo en e ugent vloaz, erruet eo en e ugent vloaz ; *er wurde hundert Jahre alt*, mont a reas da gant vloaz, mont a reas gant e gant vloaz, dont a reas d'an oad a gant vloaz ; *für wie alt schätzen Sie mich ?* pet vloaz on d'ho soñj ? pe oad on, a gav deoc'h ? ; *das Fohlen war erst einen Tag alt*, an ebeul ne oa ken met un devezh bet ; *wir sind gleich alt*, kenoad omp hon-daou, memes oad omp ; *er ist so alt wie ich*, hennezh a zo memes oad ganin, a oad ganin emañ, en oadoù ganin-me emañ, en oad din-me emañ, kevoad eo ganin, kevoadek eo ganin, kenoad eo ganin ; *die beiden sind nicht gleich alt*, un tamm oad a zo etrezo o-daou ; *keiner weiß, wie alt er ist*, ne ouzer oad ebet dezhañ, ne ouzer ket da just (d'ar just) e oad ; *an seinem Gesicht sieht man, wie alt er ist*, e zremm a ziskouez e oad ; *wie alt warst du, als du zum ersten Mal in die Schule gingst ?* da be oad e oas aet d'ar skol ? ; *die Kinder werden älter*, ar vugale e sav oad dezho ; *er ist nur wenig älter als fünfzig*, *er ist nur um ein wenig älter als fünfzig*, un dra bennak war hanter-kant vloaz en deus ; *er ist ein Jahr älter als ich*, hennezh a zo bloaz warnon ; *er ist fünf Jahre älter als ich*, pemp bloaz en deus warnon, pemp bloaz koshoc'h eo egedon ; *er ist älter als ich*, muioc'h a oad en deus egedon, koshoc'h eo egedon, oadetoc'h eo egedon.

2. kozh, oadet, hoalek, hoalek, hoalus ; *alter Mann*, kozhiad g., henaour g., kozh g., kozhig g., paotr kozh g. ; *sehr alt*, hirhoalek, hirhoalus, kozh a'r c'hoshañ, er-maez a oad, er-maez a hoal, kozh-kozh ; *sein Vater war alt geworden*, e dad a oa aet da gozh ; *er war alt geworden*, en em gavet e oa koshaet ; *so alt wie Methusalem*, kozh-Noe, kozh-gagn, ken kozh hag an douar, kozh-Douar, kozh evel an Douar, kozh evel ar bed, mil-gozh, kozh a'r c'hoshañ, kozh evel an ebestel, kozh-ebestel ; *die alten Menschen, die alten Leute*, ar re gozh lies., an dud deuet war an oad lies., ar dud erru war an oad lies., an dud erru oadet lies., an dud oadet lies. ; *in diesem Winter sind viele alte Menschen aus unserer Gemeinde gestorben*, amañ eo bet digozhet ar barrez er goañv-mañ, er goañv-mañ ez eus bet c'hwennet (lipet, sammet, distroadet, skubet, tumpet, skoet) meur a gozhiad eus ar barrez, ar goañv-mañ en deus graet ur riñs war kozhidi ar barrez, ar goañv-mañ en deus graet e rumm war kozhidi ar barrez ; P. *der wird nicht alt*, hennezh ne ray ket kozh kroc'hen,

ne bado ket pell ken, ned ay ket pell ganti ken, ne vo ket pell e abadenn, hennezh ne vevo ket da gozh ; *sein älterer Bruder*, e vreur henañ, ar breur henañ dezhañ, ar breur koshañ dezhañ, e vreur koshañ ; *sein ältester Sohn*, e vab henañ g., ar mab henañ dezhañ g., e vab kentañ ganet g. ; *die ältesten Geschwister*, ar re gentañ ganet eus bugale an tiegezh lies. ; *das älteste von fünf Kindern*, ar c'hoshañ eus pemp g., ar c'hoshañ a bemp bugel g. ; *ein älterer Mensch*, un den war an oad g., un den erru war an oad g. ; *alte Jungfer*, plac'h yaouank kozh b., kozh plac'h yaouank b., plac'h kozh-viret b. ; *alt genug sein um zu ...*, bezañ kozh a-walc'h d'ober udb, kaout oad a-walc'h evit ober udb, bezañ en oad d'ober udb, bezañ deuet en oad d'ober udb ; *zu alt sein um zu ...*, bezañ a-ziwar an oad evit ober udb, bezañ aet re gozh evit ober udb, bezañ aet er-maez a oad evit ober udb ; *älter werden*, kozhañ, koshaat, mont war goshaat, gwrac'hat pelloc'h, sevel oad d'an-unan, dont oad d'an-unan ; *wir werden alle älter*, holl e koshaomp ; *er wird sichtbar älter*, koshaat a ra ; *er ist erheblich älter geworden*, koshaet eo kalz ; *er gibt sich für älter aus, als er ist*, en em lakaat a ra koshoc'h eget ma'z eo e gwirionez ; *alt werden*, a) kozhañ, koshaat, mont war an oad, dont kozh, mont da gozh, dont war an oad, gwrac'hat, gwrac'hellat, gwrac'henniñ, mont war an tu all, mont war an diskar ; b) bevañ pell, bevañ kozh, bevañ da gozh ; *er war alt geworden*, en em gavet e oa koshaet, aet e oa war an oad, deuet e oa war an oad, deuet e oa kozh ; *meine Alte*, va hini gozh b., va hanter hini b., gwamm b., va hanter diegezh g., va hanterenn b., va gwreg b. ; *altes Weib*, kozhiadez b., kozhenn b., gwrac'h luu b., P. pratenn b., kleuzenn b. ; *auf seine alten Tage*, en e gozhni.

3. echu, touet, peurechu, eus ar penn, diouzh ar penn, gwriennet, kinviet, pomet ; *alter Trinker*, mezhier echu g., mezhier touet g., mezhier pomet g., mezhier eus ar penn g., mezhier diouzh ar penn g., mezhier kousket-mik en e dech fall g. ; *altes Übel*, droug kozh g. / droug gwriennet g. / droug kinviet g. (Gregor).

4. [traezhoù] kozh, hen ; *altes Brot*, bara diazez g., bara diazezet g., bara kras g. ; *alte Bücher*, levrioù a eil dorn lies., levrioù kozh lies. ; *altes Eisen*, kozh houarn g., hernaj g., kozh hernaj g., houarnajoù lies., drailhajoù-houarn lies. ; *altes Zeug*, kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., turubailhoù lies., drailhennoù lies., gagnoù lies., disterajoù lies., disterajigoù lies.

5. *ein alter Freund*, ur mignon a-viskoazh g. ; *er ist älter im Dienst als ich*, muioc'h a oad a residivezh a zo gantañ eget ganin (Gregor), koshoc'h eo war ar vicher egedon ; [dre skeud.] *vom alten Schrot und Korn*, a-zoare, a-feson, brudet mat, istimet, a fiziañs, eus ar c'hentañ troc'h, tre, kenañ, a neuz ; *alles ist beim Alten geblieben*, chomet eo an traoù evel ma oant, n'eus bet cheñchamant ebet, n'eus cheñch mod ebet ; *alte Liebe rostet nicht*, ar garantez dre ma kosha evel gwin mat 'ya gwelloc'h-gwellañ - n'eus oad ebet evit karek.

6. kozh, hen ; *das alte Testament*, an Testamant kozh g., al Lezenn gozh b. (Gregor) ; *die alten Römer*, ar Romaned kozh lies., ar Romaniz kozh lies. (Gregor).

7. *immer wieder das alte Lied anstimmen*, bezañ atav ar memes kaoz gant an-unan, bezañ atav gant an hevelep kaoz, bezañ atav gant e demzoù skuizh, bezañ atav o valañ kaozioù skuizh, malañ diziwezh an hevelep bleud, notenniñ atav ar memes tra, kaout atav ar memes kudenn da zibunañ, bezañ evel boaz gant an hevelep glabouseurezh (gant an hevelep komzoù gwrac'h, gant an hevelep kontoù pikous, gant an hevelep ribourtadenn, gant an hevelep bourouell, gant an hevelep ravoderezh., gant an hevelep gwrac'herezh, gant an hevelep gwrac'hajoù) ; *das ist ja ein alter Hut !* traoù kozh n'int ken ! klevet eo bet an dra-se seizh kant gwech warn-ugent ; *zum alten Eisen werfen*, teuler a-gostez, stlepel d'ar blotoù, stlepel war ar wrimenn, lakaat er-maez eus ar c'hoari, reputuiñ, lakaat war e dorchenn vihan ; *er ist immer der Alte*, Yann eo, Yann e vo - hemañ a zo atav heñvel hag hep kemm ebet - ne cheñcho biken - emañ atav an hevelep hini - hemañ a zo bepred heñvel - hemañ a zalc'h mat d'e stad - chomet eo evel-evel ; [dre skeud.] *nicht alt werden*, na chom d'ober gwrizioù ; *wie die Alten sunen*, so zwitschern auch die Jungen, e-lec'h ma'z an diaouloù kozh da gac'hat, ar re yaouank a ya ivez - ar ouenn a denn, war lerc'h laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar al laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar ki ne vez ket kazh - ar ouenn a denn, diwar logod ne vez ket razh - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - un dra ha n'eus ket bet gwelet biskoazh eo un neizh logod e skouarn ar c'hazh - tomm an heol, glav a ra, poent eo mont da blac'heta - mab d'e dad eo Kadioù pe a vent pe a liv - merc'h d'he mamm eo Katell, mard eo koulz ned eo ket gwell - merc'h d'he mamm eo Katell, diouzh he gouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù, diouzh e ouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù nemet e vamm a lavare gaou / mab diouzh tad / merc'h diouzh mamm / hevelep tad, hevelep mab (Gregor) - el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - laer diwar laer, mezhvier diwar mezhvier.

8. P. *alt aussehen*, a) bezañ gwall luziet en un afer bennak, bezañ gwall strobet en un afer bennak, bezañ e fagodenn ha kant gant an-unan, bezañ en em vountet en ur gudenn skoemp, bezañ kouezhet en ur gudenn lous ; b) bezañ faezhet, bezañ trec'het, bezañ kannet, bezañ an tu koll gant an-unan, bezañ koll, bezañ koll gant an-unan.

Alt¹ g. (-es,-e) : [son.] alto g.

Alt² n. (-s,-) : bier kreñvik a-walc'h gant malt g.

Altan g. (-s,-e) : balkon g., pondalez g., garidoù lies.

altangesehen ag. : brudet mat a-gozh, istimet a-gozh.

altangessen ag. : / **altansässig** ag. : annezet er vro abaoe pell.

Altar g. (-s, Altäre) : 1. aoter b. ; *zum Altar emporsteigen*, pignat ouzh an aoter ; *vor dem Altar stehen*, bezañ e-tal an aoter, bezañ dirak an aoter ; *vor dem Altar brennt immerwährend ein kleines Licht*, ur vouchenn a vez atav war elum dirak an aoter ; *er legte seine Opfergabe vor den Altar nieder*, lezel a reas e brof e-tal an aoter ; 2. *Thron und Altar*, iliz ha noblañs.

Altaraufsatz g. (-es,-aufsätze) : stern-aoter g., taol-aoter b., gorre-aoter g., lein-aoter g.

Altarbekleidung b. (-,-en) / **Altarblatt** n. (-s,-blätter) / **Altarbild** n. (-s,-er) : stern-aoter g., taol-aoter b., gorre-aoter g., lein-aoter g.

Altardiener g. (-s,-) : kurust g., masikod g., kolist g., korist g., kloareg munut g.

Altargeräte lies. : listri-sakr lies.

Altarhimmel g. (-s,-) : stel g.

altarisches ag. : henariiek.

Altarplatte b. (-,-n) : taol-aoter b.

Altarraum g. (-s,-räume) : santual g.

Altarretabel n. (-s,-) : stern-aoter g., taol-aoter b., gorre-aoter g., lein-aoter g.

Altarssakrament n. (-s) : [relij.] Sakramant an Aoter g., ar Sakramant benniget g., eukaristiezh b., komunion b.

Altarschrein g. (-s,-e) : armel-sakr b., tabernaklenn b.

Altarstein g. (-s,-e) : maen-aoter g.

Altarwein g. (-s) : gwin oferenniñ g.

Altauto n. (-,-s) : karr-tan kozh mat da vezañ kaset da baotr ar c'hozhhouarn g., kozh karr-tan peñse g.

altbacken ag. : 1. kras, diazez, diazezet, karnet, sec'h-korn ; *das Brot ist altbacken*, diazezet eo ar bara, deuet eo ar bara da vezañ kras, ar bara zo deuet kras, ar bara zo aet kras, ar bara zo deuet diazez, sec'h-korn eo ar bara, karnet eo ar bara ; *altbacken werden*, diazezañ, disaouriñ, mont kras, karnañ, krazañ ; 2. [dre skeud.] mod-kozh, a c'hiz kozh, dibaseet ; *altbackene Ansichten*, mennozhioù mod-kozh, mennozhioù a c'hiz kozh lies.

Altbau g. (-[e]s,-bauten) : savadur kozh g.

Altbauwohnung b. (-,-en) : lojeris kozh g.

altbekannt ag. : anavezet a-gozh.

Alt-Berlin n. (-s) : Berlin-Gozh b.

Altbesitz g. (-es,-e) : madoù perc'hennet a-gozh lies.

altbewährt ag. : arroutet, amprouet, a fiziañs.

Altbier n. (-s) : bier kreñvik a-walc'h gant malt g.

Altbretonisch n. : henvrezhoneg g. ; *das Altbretonische*, an henvrezhoneg g.

altbretonisch ag. : henvrezhonek.

Altbundeskanzler g. (-s,-) : kañseller kozh g., kañseller bet g.

altdeutsch ag. : giz kozh, a-c'hiz-kozh, mod-kozh.

Alte(r) ag.k. g./b. : 1. kozhiad g., henaour g., kozh g., kozhig g., paotr kozh g., kozhiadez b., kozhenn b., gwrac'h b., boufam b., P. pratenn b., kleuzenn b. ; *die Alten*, ar re gozh lies., an dud deuet war an oad lies., an dud erru war an oad lies., an dud erru oadet lies., an dud oadet lies. ; *Alt(e) und Jung(e)*, ar re vras hag ar re vihan, kozh ha yaouank ; *er ist immer der Alte*, Yann eo, Yann e vo - hemañ a zo atav heñvel hag hep kemm ebet - ne cheñcho biken - emañ atav an hevelep hini - hemañ a zo bepred heñvel - hemañ a zalc'h mat d'e stad ; *wie die Alten sunen*, so zwitschern auch die Jungen, e-lec'h ma'z an diaouloù kozh da gac'hat, ar re yaouank a ya ivez - ar ouenn a denn, war lerc'h laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar al laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar ki ne vez ket kazh - ar ouenn a denn, diwar logod ne vez ket razh - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - un dra ha n'eus ket bet gwelet biskoazh eo un neizh logod e skouarn ar c'hazh - tomm an heol, glav a ra, poent eo mont da blac'heta - mab d'e dad eo Kadioù pe a vent pe

a liv - merc'h d'he mamm eo Katell, mard eo koulz ned eo ket gwell - merc'h d'he mamm eo Katell, diouzh he gouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù, diouzh e ouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù nemet e vamm a lavare gaou / mab diouzh tad / merc'h diouzh mamm / hevelep tad, hevelep mab (Gregor) - el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - laer diwar laer, mezvier diwar mezvier ; **2.** henamzeriad g., henamzeriadez b., henoadvezhiad g., henoadvezhiadez b. ; *die Alten*, an henamzeridi lies., an henamzeriz lies., an henoadvezhidi lies. ; **3.** P. mestr g., patrom g., kunduer g., penn-bras g., sieu g., ostant g., kabiten g., levier g., sturier g., pennsturier g., pennrener g., den muiañ g.

Alte(s) ag.k. n. : **1.** *das Alte*, an hengoun g. ; *alles ist beim Alten geblieben*, chomet eo an traoù evel ma oant, evel-evel eo chomet an traoù, n'eus bet cheñchamant ebet, n'eus cheñch mod ebet ; **2.** *das Alte*, an traoù kozh lies.

alterwürdig ag. : enorus.

alteingesessen ag. : annezet er vro abaoe pell.

Alteisen n. (-s) : kozh houarn g., hernaj g., kozh hernaj g., houarnajoù lies., drailhajoù-houarn lies., reputailhoù houarn lies., reputajoù houarn lies.

Altenheim n. (-s,-e) : ti ar re gozh g., ti ar retredidi g.

Altenpflege b. (-) : skoazell d'an dud oadet b.

Altenpfleger g. (-s,-) : klañvdiour servij ar gozhidi g.

Altenteil n./g. (-s,-e) : **1.** lojeiz miret evit ar menajer pa zeuio war e leve g. ; **2.** [dre skeud.] *sich aufs Altenteil zurückziehen*, dont war e leve.

Altenwohnheim n. (-s,-e) : ti ar re gozh g., ti ar retredidi g., ti-retred g.

Alter n. (-s,-) : **1.** oad g., hoal g., hended b. ; *in meinem Alter*, em oad, gant ar c'hozh ma'z on bremañ, gant an oad a zo ganin bremañ, d'an oad emañ, d'an oad m'emañ ; *im Alter von*, oadet a ..., hoale a ..., dezhañ an oad a ..., d'an oad a ..., d'e ... vloaz, da ... vloaz ; *er ist im Alter von 82 Jahren gestorben*, marv eo d'e zaoz vloaz ha pevar-ugent ; *im Alter von sechs Jahren konnte ich schon gut lesen*, a-benn an oad a c'hwec'h vloaz e ouien lenn mat, d'an oad a c'hwec'h vloaz e ouien lenn mat ; *in welchem Alter ?* da be oad ? ; *hohes Alter*, hirhoal g., hiroad g., kozhni b., diskar-oad g. / oad diskar g. / ar pevare oad g. (Gregor) ; *im besten Alter*, en e amzer gaerañ, en e vrud, en e voked, e-kreiz e vrud, e-kreiz e oad, e-kreiz e nerzh, e barr e oad, e barr e nerzh, e barr e hoal, en oad flour (gwellañ, flamm, kreiz, parfet), en oad gour, e-kreiz e yec'hed, etre daou oad ; *im besten Alter sterben*, bezañ diskaret en e vleuñv ; *im blühendsten Alter*, e brud e oad, en e voked, en e vleuñv, yaouank-flamm, yaouank-flour ; *das mittlere Alter*, an oad-kreiz g., an trede hoal g. ; *er hat ein fortgeschrittenes Alter erreicht*, erru ez eus un tamm mat a oad dezhañ, paket en deus un tamm mat a oad, er-maez a hoal emañ, hennezh en deus kalz a oad, oad ur c'hi kaer en deus ; *über das Alter hinaus sein*, bezañ aet er-maez a oad ; *mit fortschreitendem Alter ist er hüftenlahm geworden*, erru eo lespos gant an oad ; *vom Alter gebückt*, daoudortet gant an oad, krommet gant an oad, erru tort gant an oad, aet kruget gant an oad, chouket dindan bec'h ar bloavezhioù, soukek dindan bec'h ar bloavezhioù,

krommet e gein dindan bec'h ar bloavezhioù, erru daougrommet gant an oad, daougrommet gant an oad ; *für sein Alter ist er schon recht groß*, gwall vras eo diouzh e oad, gwall vras eo d'e oad, gwall vras eo evit e oad ; *das Kind ist seinem Alter voraus*, gwall abred eo ar bugel-se ; *er ist im heiratsfähigen Alter*, en e oad dimeziñ emañ, deuet eo d'e oad dimeziñ, kozh a-walc'h da zimeziñ eo, oad a-walc'h en deus evit dimeziñ, en oad da zimeziñ emañ, en oad da fortunian emañ, deuet eo en oad da zimeziñ ; *das zarte Kindesalter*, *das Babyalter*, an oad tener g., an oad kentañ g. ; *das Jugendalter*, an eil oad g., an oad krenn g., an oad etre daou g., ar c'hrennoad g. ; *Alter der Vernunft*, oad a rezon g., oad a skiant g., oad a reizh g. ; *Erwachsenenalter*, oad gour g. ; *im Erwachsenenalter*, ent bras, en oad gour, en e oad gour, d'e oad gour, etre daou oad, e-kreiz daou oad ; *kanonisches Alter*, **a)** oad kanonek g., hirhoal g., hiroad g., oad-gour g., oad-kreiz g. ; **b)** [dre skeud.] oad kripom g. ; [gwir] *das gesetzliche Alter haben*, bezañ en oad rekis ; *man sieht ihm sein Alter nicht an*, n'en deus ket an doare da vezañ ken kozh-se, ne ziskouez ket bezañ en oad-se, da welet ne seblant ket bezañ ken kozh-se, n'eo ket ar stumm gantañ da vezañ ken kozh-se, ne vez ket gwelet warnañ ez eo ken kozh-se, lakaet e vez yaouankoc'h eget ned eo e gwirionez ; *das gefährliche Alter*, tro an oad b., an oad arvarus g. ; *er ist in meinem Alter*, kenoad eo ganin, hennezh a zo memes oad ganin, a oad ganin emañ, en oadoù ganin-me emañ, en oad din-me emañ, eus va oad eo ; *ein Mann in seinem Alter*, un den en e oad ; *guter Wein wird mit dem Alter besser*, gwin mat a zeu da vezañ gwelloc'h dre ma kosha, gwin mat dre ma kosha a ya gwelloc'h-gwellañ ; **2.** kozhni b., diskar-oad g. ; *an der Schwelle des Alters stehen*, bezañ en e oad diskar ; *die Nachbarn sind ihm eine gute Hilfe im Alter gewesen*, rekouret e voe kalz (e-leizh) gant e amezeien en e gozhni, skoazellet e voe a-zoare gant e amezeien en e gozhni, sikour vat e voe e amezeien dezhañ en e gozhni, un dorn karantezus e voe e amezeien dezhañ en e gozhni, post e voe e amezeien dezhañ en e gozhni ; *Alter schützt vor Torheit nicht*, n'eo ket ar re goshañ a zo ar re furañ, en ur goshaat ne furaer tamm, ar malis a zeu kent an oad (Gregor), anken ha truez eo koshaat ha tremen hep furaat, [dimeziñ] da bep oad 'vez pilet koad, ur c'hozh kazh a gar logod yaouank, da bep oad e red ar c'hi war-lerc'h ar c'had, ul louarn kozh hag eñ dare gwelet ur yar c'hoazh a garfe, n'eus oad ebet evit karet ; *hoch im Alter*, en e gozhni, war e gozhni, war ar c'hozh, er-maez a hoal.

älter ag. : **1.** koshoc'h ; **2.** deuet war an oad, erru war an oad, oadet, hoale ; *ein älterer Mensch*, un den war an oad g. ; **3.** henañ, koshañ ; *sein älterer Bruder*, e vreur henañ, ar breur henañ dezhañ, ar breur koshañ dezhañ, e vreur koshañ.

Ältere(r) ag.k. g./b. : **1.** den oadet g. ; *die Älteren*, an dud oadet lies. ; **2.** bugel henañ g., henaour g. ; *sein Älterer*, e vab henañ g., ar mab henañ dezhañ g., e vab henaour g. ; **3.** *Plinius der Ältere*, Plinius an Hen g.

alterfahren ag. : gourdon, embregat.

Altermondialismus g. (-) : arallvedelouriezh b.

Altermondialist g. (-en,-en) : arallvedelour g.

altern V.gw. (ist gealtert / ist gealtert) : kozhañ, koshaat, mont war an oad, dont kozh, mont da gozh, gwrac'hat, gwrac'hellat, gwrac'henniñ, mont war an tu all ; *er ist gealtert*, koshaet eo kalz, koshaet-meurbet eo ; *er ist durch seine Krankheit gealtert*, koshaet eo bet gant e gleñved.

Altern n. (-s) : koshaat g., koshadur g. ; *das Altern bringt Gebrechlichkeit*, o koshaat ne wellaer tamm, an den dre ma kosha a falla ; *das Altern fällt keinem leicht*, pegen kerse gant an den kozhañ ! anken ha truez eo koshaat !

alternativ ag. : 1. [polit.] enep, arbenmour, nevez, alternatour, dazeilat, arallour ; *alternative Kultur*, sevenadur enep g., arallsevenadur g. ; *grün-alternativ*, glas-arbenmour, arallekologour, ekologour dazeilat ; 2. dazeilat, keñverek ; *alternative Energie*, energiezh nevezadus b., energiezh dazeilat b.

Alternative b. (-,-n) : 1. entremar g., entremarenn b. ; *vor einer Alternative stehen*, bezañ daoust pe zaoust, en em gavout etre unan pe zaou, bezañ etre daou bleg, bezañ en amzivin, bezañ etre daou, bezañ etre daou soñj, bezañ en entremar, bezañ en entremarenn, etredaouiñ ; 2. dazeilad g. ; *eine Alternative zu Pestiziden*, un dazeilad d'an danvezioù lazharvevadeg g. ; *eine Alternative bitten*, kinnig un dazeilad.

Alternative(r) ag.k. g./b. : [polit.] arbenmour glas g., alternatour g., ekologour dazeilat g., arallekologour g., arallour g.

Alternativenergie b. (-,-n) : energiezh nevezadus b., energiezh dazeilat b.

Alternativmedizin b. (-) : mezegiezh keñverek b., mezekniezh dazeilat b.

Alternativszene b. (-,-n) : metoù an arbenmourien g., metoù an alternatourien g., metoù dazeilat g., luskad arallour g.

Alternator g. (-s,-en) : [tredan] alternator g., pebeiler g.

alterprobt ag. : arroutet, amproutet, a fiziañs.

alters Adv. : *seit alters*, abaoe kozh amzer ; *von alters her*, a viskoazh, a-holl-viskoazh, a-vepred, a bep mare, evit ar wech, a-hed ar wech, e-doug ar wech, abaoe ez eus koun, a-zoug ar wech, a bep amzer / en tu-hont da soñj Mab-den / a bep memor den (Gregor).

Altersasyl n. (-s,-e) : [Bro-Suis] ti ar re gozh g., ti ar retredidi g., ti-retred g., ospital ar re gozh g., ti-repu evit ar re gozh g.

altersbedingt ag. : liammet gant an oad, deuet gant an oad.

Altersbeschwerden lies. : poanioù a zeu gant ar gozhni lies.

Alterserscheinung b. (-,-en) : ivin an amzer g., ivinoù an amzer lies., roud an amzer g., tres an amzer g., tres an oad g., roud an oad g.

Altersforschung b. (-,-en) : mezekniezh ar re gozh b., mezekniezh ar gozhidi b., henadouriezh b.

altersgebeugt ag. : soukek, krommet gant an oad, daoudortet gant an oad, erru tort gant an oad, chouket dindan bec'h ar bloavezhioù, krommet e gein dindan bec'h ar bloavezhioù, krabosek, aet kruget gant an oad ; *eine altersgebeugte Frau*, ur grommenn gozh b., ur grommell gozh b., ur vaouez aet kruget gant an oad b., ur vaouez soukek b., ur vaouez erru tort gant an oad b., ur vaouez krabosek b.

Altersgenosse g. (-n,-n) : den a oad gant unan all g., den kenoad gant unan all g., den memes oad gant unan all g., den en oadoù gant unan all g., den en oad d'unan all g.

Altersgrenze b. (-,-n) : oad termen g. ; *die Altersgrenze erreichen*, bezañ deuet d'an oad koshañ aotreet ; *die Altersgrenze überschritten haben*, bezañ aet a-ziwar an oad.

Altersgründe lies. : abegoù oad lies.

Altersgruppe b. (-,-n) : rumm oad g., rummad oad g. ; *er ist aus meiner Altersgruppe*, er memes oadoù emamp, a oad ganin emañ, kenoad eo ganin, hennezh a zo memes oad ganin, en oadoù ganin-me emañ, en oad din-me emañ, kevoadek eo ganin, kevoad eo ganin.

Altersheilkunde b. (-) : mezekniezh ar re gozh b., mezekniezh ar gozhidi b., henadouriezh b.

Altersheim n. (-s,-e) : ti ar re gozh g., ti ar retredidi g., ti-retred g., ospital ar re gozh g.

Altersklasse b. (-,-n) : rummad oad g., bloavezhiaid g. ; *wir gehören jetzt zur älteren Altersklasse*, erru omp e renk ar re gozh.

Alterskrankheit b. (-,-en) : kleñved an oad kripon g., kleñved kozhiadel g.

Alterspräsident g. (-en,-en) : dean g.

Altersprozess g. (-es) : argerzh ar c'hoshaat g., koshadur g.

Alterspyramide b. (-,-n) : pikern an oadoù g., krugell an oadoù b., piramidenn an oadoù b.

Altersrente b. (-,-n) / **Altersruhegeld** n. (-s,-er) / **Altersruhegehalt** n. (-s,-gehälter) : leve kozhni g., pañsion b., retred g./b.

altersschwach ag. : 1. henizil, kabac'h, erru kabac'h gant ar gozhni, diskaret gant ar gozhni, kripon, toc'h, toc'hor, izil, diamzeret-krenn, gourdet gant ar gozhni, deuet gourdet gant an oad, brevet gant ar gozhni, kropet gant ar gozhni, pistiget gant ar gozhni ; *dieser Greis ist altersschwach*, an den-se a zo aet kabac'h gant an oad en deus, an den-se a zo deuet da vezañ kripon, ur vagadenn eo bremañ, hennezh a zo magadenn, ar c'hoziad-se a zo diamzeret-krenn, ar c'hoziad-se a zo aet da fall, ar c'hoziad-se a zo diskaret gant ar gozhni ; *altersschwache Greisin*, kozhenn izil b., P. kleuzenn b., pratenn b. ; 2. [kirri-nij] *alteresschwacher Vogel*, flapell b.

Altersschwäche b. (-) : henizilded b., oad kripon g., kriponerezh g., kabac'hted b., kabac'hter g., eil bugaleaj g. ; *an Altersschwäche leiden*, bezañ diskaret gant an oad, bezañ diskaret gant ar gozhni.

Altersschwachsinn g. (-s) : kabac'hted spered b., envedi gozhiadel b.

Alterssitz g. (-es,-e) : lec'h ma tremen u.b. e retred (e gozhni) g.

altersspezifisch ag. : arouezius (arouezus) eus un oad bennak, liammet gant un oad bennak.

Altersstarrsinn g. (-s) : aheurterezh ar gozhidi gabac'h g., aheurterezh kozhiadel g.

Altersstruktur b.(-) : pikern an oadoù g., krugell an oadoù b., piramidenn an oadoù b.

Altersstufe b. (-,-n) : rumm oad g., rummad oad g. ; *das menschliche Leben wird in vier Altersstufen eingeteilt* : *Kindheit, Jugend, Erwachsenenalter, Greisenalter*, e

buhez an den ez eus pevar oad : ar vugeliezh, an oad krenn, an oad gour hag ar gozhni.

Altersunterschied g. (-s,-e) : diforc'h oad g. ; *der Altersunterschied wirkt wie eine Schranke zwischen ihnen*, an diforc'h oad a zo evel ur gloued etrezo ; *zwischen meinem Vater und meiner Mutter bestehen zehn Jahre Altersunterschied*, dek vloaz a zo etre va zad ha va mamm, va zad ha va mamm a zo dek vloaz etrezo ; *trotz des Altersunterschieds*, en desped d'an oad a oa etrezo ; *der Altersunterschied zwischen uns beiden ist recht groß*, oad vras a zo etrezomp.

Altersunterstützung b. (-,-en) : skorenñ gozhni b.

Altersversicherung b. (-,-en) : asurañs kozhni b., kretadur kozhni g.

Altersversorgung b. (-) : 1. leve kozhni g., pañsion b., retred g./b., goprou kozhni lies., leveoù lies. ; 2. leve klokaat g., adleve g.

Altersverteilung b.(-) : pikern an oadoù g., krugell an oadoù b., piramidenn an oadoù b.

Alterswerk n. (-s,-e) : oberenn savet gant u.b. pa oa war an oad b.

Altertum n. (-s) : Henamzer g., henamzervezh g., henistor g., henistorvezh g., henoadezh g., henvarevezh g., henved g. ; *Mensch aus dem Altertum*, henoadezhiad g., henamzeriad g. ; *Menschenschlag aus dem Altertum*, henouenn b. ; *Erzählung aus dem Altertum*, henzanevell b. ; *Erzähler aus dem Altertum*, henzanevellour g. ; *das klassische Altertum*, an Henamzer klasel g. ; *das griechisch-römische Altertum*, an Henamzer gresian-ha-roman g.

Altertümer lies. : hendraoù lies., hendraezoù lies., P. kozhigelloù lies.

altertümlich ag. : 1. eus an Henamzer, henamzerel, henamzeriat, hen-, henistorel, henstumm, a c'hiz kozh ; *altertümliches Wort*, henstumm g., hennfurm b.

2. henaek.

3. aet kozh, diamzeriet, diamzeret, digoulzet, dilerc'het, dic'hizet, dibaseet, mod kozh, a c'hiz kozh, giz kozh, aet er-maez eus ar c'hiz, blaz ar c'hozh gantañ, blaz ar c'hozh warnañ, dispredet.

Altertümlichkeit b. (-) : 1. dic'hiz b. ; 2. hended b., hender g., henaegzh b.

Altertumsforscher g. (-s,-) : henamzerour g., henoniour g.

Altertumsforschung b. (-) / **Altertumskunde** b. (-) : henamzerouriezh b., henoniezh b.

Altertumswert g. (-s) : talvoudegezh deuet d'un dra bennak en abeg d'e hended b.

Altertumswissenschaft b. (-,-en) : henamzerouriezh b., henoniezh b.

Altertumswissenschaftler g. (-s,-) : henamzerour g., henoniour g.

Alterung b. (-) : koshaat g., koshadur g. ; *Alterung der Bevölkerung*, koshadur ar boblañs g.

Alterungsprozess g. (-es) : argerzh ar c'hoshaat g., koshadur g.

Älterwerden n. (-s) : koshaat g., koshadur g.

älteste(r, s) ag. : koshañ, henañ, henaour.

Älteste(r) ag.k. g./b. : 1. *der Älteste*, an hini koshañ g., an henaour g. ; *der Große da ist der Älteste*, hennezh vras eo ar c'hoshañ ; *nicht immer sterben die Ältesten als*

erste, ne 'z eer ket ac'hanen dre oad ; 2. *sein Ältester*, e vab henañ g., ar mab henañ dezhañ g., e vab henaour g. ; 3. *der Älteste*, an dean g., an henaour g.

Ältestenrat g. (-s,-räte) : kuzul ar furien g., kuzul an henaourien g.

Ältestenrecht n. (-s) : [gwir] henañded b., henaavezh b., henaouriezh b., droedoù a goshañ lies., gwir an henaour g.

Altflöte b. (-,-n) : fleüt alto b.

altfränkisch ag. : [dre skeud.] diamzeret, er-maez a c'hiz, mod-kozh, deuet e traoñ, gotek.

altgedient ag. : arroutet, gourdon, embreget.

Altgerät n. (-s,-e) : benveg kozh g.

altgewohnt ag. : hengounel, henc'hizel, a c'hiz kozh.

Altglas n. (-es) : gwer kozh str., gwer da adaozañ str.

Altglascontainer g. (-s,-) : endalc'her evit ar gwer kozh g.

Altgold n. (-es) : 1. aour a eil dorn g., aour kozh g. ; 2. aour lufret g., aour flouret g.

altgriechisch ag. : 1. henc'hresian ; 2. [yezh.] henc'hresianek.

Altgriechisch n. : [yezh.] henc'hresianeg g. ; *das klassische Altgriechisch*, an henc'hresianeg klasel g. ; *das Altgriechische*, an henc'hresianeg g.

althergebracht ag. / **altherkömmlich** ag. : deuet a-gozh betek ennomp, kozh-kozh, hengounel, henvoazel, henc'hizel, a c'hiz kozh ; *die moderne Sprache auf die althergebrachte aufpfropfen*, imboudañ ar yezh arnevez war kef ar yezh henvoazel.

althochdeutsch ag. : [yezh.] henalamanek uhel.

Althochdeutsch n. : [yezh.] henalamaneg uhel g. ; *das Althochdeutsche*, an henalamaneg uhel g.

Altirisch n. : [yezh.] heniwerzhoneg g. ; *das Altirische*, an heniwerzhoneg g.

altirisch ag. : [yezh.] heniwerzhonek

Altist g. (-en,-en) : alto g., ustenor g.

Altitalienisch n. : [yezh.] italeg g. ; *das Altitalienische*, an italeg g.

Altjahresabend g. (-s,-e) : [Bro-Suis] noz diwezhañ ar bloaz b., noz Kalanna b.

Altjunfer b. (-,-n) : plac'h yaouank kozh b., kozh plac'h yaouank b., plac'h kozh-viret b., kozhwrac'h b.

altjünferlich ag. : doareoù ur plac'h yaouank kozh ganti, kozhwrac'h'het.

altkeltisch ag. : [yezh.] hengeltiek.

Alteltisch n. : [yezh.] hengeltieg g. ; *das Alteltische*, an hengeltieg g.

Altkleidersammlung b. (-,-en) : dastumadeg dilhadoù kozh b.

altklug ag. : beg melen.

Alt Kornisch n. : [yezh.] hengerneveureg g., hengerneveg g. ; *das Alt Kornische*, an hengerneveureg g., an hengerneveg g.

altkornisch ag. : [yezh.] hengerneveurek, hengernevek.

Altlast b. (-,-en) : 1. dilerc'hioù ekopistrius lies., lastez ekopistrius g., dilerc'hioù dañjerus evit an endro lies., lastez nozus evit an endro g. ; 2. kripon g., c'hwengl g.

ältlich ag. : kozhik a-walc'h.

Altlicht n. (-s,-er) / **Altlichtsichel** b. (-,-n) : nevez bihan g.

Altmaterial n. (-s) : dilerc'hioù lies.

Altmeister g. (-s,-) : 1. [istor] mestr ur c'horfuniad artizanet g. ; 2. [sport] kampion kozh g., kampion bet g.

Altmetall n. (-s,-e) : metal da vezañ adaozet g., metal da vezañ atoret g.

Altmetallcontainer g. (-s,-) : endalc'her evit ar metal da vezañ adaozet (da vezañ atoret) g.

altmodisch ag. : dic'hizet, dibaseet, mod kozh, a c'hiz kozh, giz kozh, aet er-maez eus ar c'hiz, blaz ar c'hizh gantañ, blaz ar c'hizh warnañ, diamzeret, diamzeriet, aet kozh, digoulzet, dilerc'h, dispredet ; *altmodisch werden*, bezañ graet e reuz, mont er-maez eus ar c'hiz, dic'hizañ, dont e traoñ, diamzeriñ, koshaat ; *ein altmodischer Hut*, un tog giz kozh g.

Altnordisch n. : [yezh.] hennorseg g., norseg g. ; *das Altnordische*, an hennorseg g., an norseg g.

Altöl n. (-s) : eoul skarz g.

Altölentsorgung b. (-) : merañ an eoul skarz g., mererezh an eoul skarz g.

Altostratus g. (-, Altostrati) : koc'henn b., altostratuz str.

Altpapier n. (-s) : paper kozh g.

Altpapiercontainer g. (-s,-) : endalc'her evit ar paper kozh g.

Altphilologe g. (-n,-n) : henezzhoniour g., henlizheregour g., henfilologour g., studiour skridoù an Henamzer g.

Altphilologie b. (-) : henezzhoniezh b., henlizheregouriezh b., henfilologiezh b., studi skridoù an Henamzer b.

altrömisch ag. : henroman.

altrosa ag. digemm : roz-teñval, ruz-roz teñval.

Altruismus g. (-) : allgarantez b., arallgarantez b., arallgarouriezh b., diemunanegezh b., karantez an nesañ b., karantez ar re all b., karantez an hentez b., hentezkarouriezh b., tudkarouriezh b., diemzaman g.

Altruist g. (-en,-en) : arallgarour g., hentezkarour g., tudkarour g., kar-an-nesañ g., kar-ar-re-all g.

altruistisch ag. : arallgar, allgar, diemunane, hentezkarour, tudkarour, emginnig, mat d'ar re all.

Altschnee g. (-s) : erc'h a-zilerc'h g.

Altsein n. (-s) : kozhded b., kozhder g.

Altsilber n. (-s) : 1. arc'hant a eil dorn g., arc'hant kozh g. ; 2. arc'hant lufret g., arc'hant flouret g.

Altsoldat g. (-en,-en) : soudard kozh, soudard bet g., disoudard g.

Altsprache b. (-,-n) : henezh b.

Altsprachler g. (-s,-) : henezzhoniour g., henlizheregour g., henfilologour g., studiour skridoù an Henamzer g.

altsprachlich ag. : henezzhoniell, henezhel, a sell ouzh yezhoù an Henamzer.

Altstadt b. (-,-städte) : *die Altstadt*, ar c'harterioù kozh lies., ar gêr-gozh b. ; *die Gassen der Altstadt*, hentoù strizh ar gêr-gozh lies.

Altstadtsanierung b. (-,-en) : renevezadeg karterioù kozh kêr b., renevezadeg ar gêr-gozh b.

Altsteinzeit b. (-) : henoadvezh ar maen g.

altsteinzeitlich ag. : eus henoadvezh ar maen g.

Altstimme b. (-,-n) : [son.] alto g., krennvouezh uhel b. ; *tiefe Altstimme*, krennvouezh izel b.

Alt-Taste b. (-,-n) : [stlenn.] stokell Erl b.

alttestamentarisch ag. / **alttestamentlich** ag. : a sell ouzh an Testament Kozh, a sell ouzh al Lezenn Gozh, eus an Testament Kozh, eus al Lezenn Gozh.

altväterlich ag. : 1. mod kozh, dispredet, diamzeret ; 2. uheldadel, tadelour ; 3. [dre skeud.] sioulik.

Altvordern lies. : hendadoù lies., gouradoù lies., diagentidi lies.

Altwalisisch n. : [yezh.] hengembraeg g. ; *das Altwalisische*, an hengembraeg g.

altwalisisch ag. : [yezh.] hengembraek.

Altwarenhändler g. (-s,-) : kozhkailher g., troker g., trokataer g., kozhigellour g., takoner g.

Altwarenhandel g. (-s) : kozhkailherezh g., takonerezh g., trokataerezh g. ; *Altwarenhandel treiben*, kozhkailhiñ, gwerzhañ kozhigelloù, trokiñ, trokata.

Altwarenladen g. (-s,-läden) : kozhkailherezh b., stalikerezh b., stal dilhad kozh b., stal drokataer b., stal gozhigelloù b., takonerezh b.

Altweibergeschwätz n. (-es) : P. konchoù gwrac'hed lies., konchoù gwrac'h kozh lies., ravoderezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies.

Altweiberknoten g. (-s,-) : skoulm-buoc'h g.

Altweibersommer g. (-s) : 1. hañvig-Foar-an-Nec'h g., hañvig Foar-Vikael g., hañvig Gouel-Mikael g., lost an hañv g., dilost-hañv g. ; 2. [hep liester] gwennig b., krañch-koukou g. ; *Altweibersommer hängt in der Heide rum*, steuñvet eo ar wennig war al lann.

Altweiberzorn g. (-s) : [louza.] louzaouenn-ar-Werc'hez b., tarzhell-brim b. [*Impatiens noli-tangere*].

Alufolie b. (-,-n) : follenn aluminium b.

Aluminium n. (-s) : aluminium g.

Aluminiumfolie b. (-) : follenn aluminium b., paper aluminium g.

Aluminiumlegierung b. (-,-en) : kendeuzad aluminium g. ; *eine Aluminiumlegierung aushärten*, kaletaat ur c'hendeuzad aluminium.

Alumnat n. (-s,-e) : skol-lojañ b.

Alumne g. (-n,-n) : [skol] diabarzhad g.

Alzheimer g. (-s) / **Alzheimerkrankheit** b. (-) : [mezeg.] kleñved Alzheimer g. ; *der Alzheimer*, ar c'hleñved Alzheimer g.

Alzheimer-Patient g. (-en,-en) : [mezeg.] klañvour taget (dalc'het) gant ar c'hleñved Alzheimer g.

am [berradur evit **an dem**] *am besten*, gwellañ tra d'ober eo ..., reishañ tra d'ober eo ..., gwellañ doare d'ober eo ... ; *am Meer*, war vord an aod, war vord ar mor ; *Frankfurt am Main*, Frankfurt ar Main b. ; *am Montag*, da Lun, d'al Lun, dilun ; *am ersten Mai*, da gala-Mae g., da zeiz kala-Mae g., da gala miz Mae g., da gala-hañv, da gelig-an-hañv, d'ar c'hentañ a viz Mae ; *am Leben bleiben*, chom bev ; *er ist am Schreiben*, emañ o skrivañ.

Amalgam n. (-s,-e) : 1. [kimiezh] amalgam g. ; 2. [dre skeud.] kemmesk g.

amalgamieren V.k.e. (hat amalgamiert) : 1. [kimiezh] amalgamañ, arc'hantbevañ ; 2. [dre skeud.] kemmeskañ.

Amaler g. (-s,-) : [mojenn.] *die Amaler*, an Amaled lies.

Amalie b. : Amalia b.

Amarant g. (-s,-e) : [louza.] 1. amarantakeg g. ; 2. [*Amaranthus caudatus*] lost-louarn g., pasvoulouz g.

amarant ag. : ruz-flour.

Amarelle b. (-,-n) : [louza.] pabu str., babu str.

Amateur g. (-s,-e) : 1. [sport] amateur g. ; 2. paotr ar ... g., karour g., karer g., den troet gant udb g. ; 3. c'hoarieller g.

amateurhaft ag. : evel un amateur, evel ur c'hoarieller, en ur c'hoariellat.

Amateurliga b. (-,-ligen) : kampionad amatourien g.

Amateurmannschaft b. (-,-en) : skipailh amatourien g.

Amazonas g. (-) : [stêr] *der Amazonas*, an Amazon b., Stêr Amazon b.

Amazonasbecken n. (-s) : *das Amazonasbecken*, Amazonia b.

Amazone b. (-,-n) : 1. [mojenn.] amazonenn b. [*liester amazonezed*] ; 2. [dre skeud.] marc'hegerez b.

Amazonenstrom g. : [stêr] Amazon b., Stêr Amazon b.

Amazonien n. (-s) : Amazonia b.

Amber g. (-s,-) : ambr g., goularz gris g. ; *nach Amber suchen*, goularsa.

Ambersammler g. (-s,-) : goularsaer g.

Ambiente n. (-) : aergel'h g., amva g.

Ambiposition b. (-,-en) : [yez.] kemmstagen b.

Ambition b. (-,-en) : c'hoant sevel g., youl sevel b., egar sevel g., skloufoni b., uhelegezh b., uhelbal g. ; *Ambitionen haben*, bezañ c'hoantek da sevel, bezañ lusket gant ar c'hoant sevel, bezañ lusket gant ar c'hoant uhelaat, bezañ youl sevel gant an-unan, klask en em uhelaat, bezañ c'hoant erruout en an-unan, bezañ youl sevel en an-unan, klask sevel dreist e renk, klask tizhout un uhelbal.

ambivalent ag. : 1. amluskek ; 2. daouel ; 3. dislavarus, enep, kontrol, rekin ; 4. daouster, daousteriek.

Ambivalenz b. (-,-en) : 1. amluskegezh b. ; *affektive Ambivalenz*, amluskegezh kantaezel b. ; 2. daouelezh b. ; 3. enebouriezh b., stourmadenn b., enebiezh b. ; 4. daousteriegezh b.

Amboss g. (-es,-e) : 1. annev b., anve b. ; *auf den Amboss schlagen*, pigosat war an annev ; 2. [korf.] annev b. ; 3. [dre skeud.] *zwischen Hammer und Amboss sein*, bezañ paket (tapet) etre an horzh hag ar c'henn, bezañ tapet etre an nor hag an draped, bezañ etre lost ar bleiz ha toull e revr, bezañ etre lost an diaoul ha toull e revr, bezañ tapet etre an dour hag ar c'hler, bezañ etre daou bleg lous ; *zwischen Hammer und Amboss geraten*, en em silañ etre an horzh hag ar c'henn.

Ambossbahn b. (-,-en) : [tekn.] taol an annev b., plaen an annev g.

Ambosshorn g. (-es,-hörner) : [tekn.] penn un annev gornek g., korn annev g.

Ambra b. (-,-s) : ambr g., goularz gris g. ; *nach Ambra suchen*, goularsa.

ambrareich ag. : goularzus.

Ambrosia b. (-) : [mojenn.] boued an Doueed (Gregor) g., ambrozi b.

ambrosisch ag. : c'hwek, eus an dibab, diouzh an dibab, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, dibab.

ambulant ag. : red ; *ambulantes Gewerbe*, micher red b., micher valeer b. ; [mezeg.] *ambulante Behandlung*, intentoù er gêr lies., intentoù er-maez eus an ospital lies. ; *ambulante Medizin*, mezegiezh kêr b., mezegiezh red b. ; *ambulant erworbene Infektion*, poread kevredigat g.

Ambulanz b. (-,-en) : 1. ambulans b., klañvgarr g. ; 2. prederva g., ti-louzaouiñ g., liesklinikenn b.

Ambulatorium n. (-s, Ambulatorien) : prederva g., ti-louzaouiñ g., liesklinikenn b.

Ameise b. (-,-n) : [loen.] merien str., merienenn b. ; *Ameisen sind Staaten bildende Insekten*, ar merien a vev a-veuriadoù, ar merien a vev e kevredigezhioù aozet, ar merien a zo amprevaned kevredus anezho ; *die Ameisen stellen sich geschickt an, wenn es darum geht, größere Gewichte zu ziehen*, ar merien a c'hoari mat da stlejañ traoù pounner a-walc'h ; *ein Schwarm Ameisen*, *eine Armee von Ameisen*, un taolad spontus a verien g. / merien hep fin (Gregor) str., merien a-vordilh (a-druihadoù, diouzh an druilh) str., ur bodad merien g., un armead verien b., ur grubuilhad verien b., ur vordilh a verien b. ; *eine Kolonne von Ameisen*, un dibunadeg verien b. ; *in der Küche wimmelt es von Ameisen*, merien a zo leizh ar gegin, ar merien a zo leun ar gegin ganto ; [lenn.] *die Ameise verleiht ihr Geld nicht gern*, *die Ameise leiht nicht gern*, ur verienenn da brestourez ne vez kavet e nep lec'h.

Ameisenäther g. (-s) : [kimiezh] eter merien g., eter formek g.

Ameisenbär g. (-en,-en) : [loen.] merienae g.

Ameisenhaufen g. (-s,-) : [loen.] merieneg b., turumell verien b., krugell verien b., moudenn-verien b. [*liester mouded-merien*], krugellad verien b., bodenn-verien b., bodennad-verien b., tuchenn-verien b., yoc'h-verien b., kalzadenn-verien b., neizhiad merien g. ; *in einem Ameisenhaufen herumstochern*, fourgasñ ar merien ; *das geschäftige Treiben eines Ameisenhaufens*, oberiantiz ur grugellad verien b., ar birvilh en ur grugellad verien g., ar mesk en ur grugellad verien g., an hej hag ar prez en ur grugellad verien, al lavig en ur grugellad verien g., ar gabal en ur grugellad verien b., ar fourgas en ur grugellad verien g., ar filfil en ur grugellad verien g., al loc'h hag ar morloc'h en ur grugellad verien, ar firbouch en ur grugellad verien g., ar charre en ur grugellad verien g.

Ameisenjungfer b. (-,-n) / **Ameisenlöwe** g. (-n,-n) : [loen.] debrer-merien g.

Ameisensäure b. (-,-n) : trenkenn verien b., trenkenn formek b.

Ameisenstaat g. (-s,-en) : meuriad merien g., kludad verien b., kevredigezh verien b.

Amelioration b. (-,-en) : [labour-douar] matadenn an douaroù b., stuziañ g.

ameliorieren V.k.e. (hat amelioriert) : lakaat da dalvezout mui, gwellaat, mataat, talvoudekaat, talvoudusaat ; *er hat seine Äcker amelioriert*, lakaet en deus e zouaroù da dalvezout mui, gwellaet eo bet e zouaroù gantañ, strujet (strujusaet, druzet, drusaet, stuziet, talvoudekaet, talvoudusaet) en deus e zouaroù.

Amelungen lies. : [mojenn.] Amaled lies.

amen estl. : 1. [relij.] amen, evel-se bezet graet, ra vo graet evel-se ; „Amen“ antworten, mit Amen antworten, respont „amen“ ; 2. [dre skeud.] *zu allem ja und amen sagen*, na grediñ lavaret ez eo e revr d'an-unan, na grediñ touiñ ez eo e revr d'an-unan, sentiñ evel ur c'hi, kaout un ene bouk evel ur goarenn, bezañ bouk evel ur goarenn, bezañ sioul evel un oan o vont gant ar c'higer,

bezañ sentus evel ur c'hleuz ouzh ur park, bezañ heul-heul a spered, bezañ ur spered heul-heul a zen, bezañ ur spered sentidik a zen, bale moan, charreat moan, kerzhet moan, bale plaen, bale eeun, bale strizh, bale kempenn, mont eeun gant an hent, bezañ gouzer ha skabell dindan treid an dud, bezañ gouzer dindan treid an dud, mont da c'houzer dindan treid an dud, plegañ da vezañ gwelien.

Amen n. (-s,-) : 1. [relij.] amen, evel-se bezet graet, ra vo graet evel-se ; „Amen“ antworten, mit Amen antworten, respoñt „amen“ ; 2. [dre skeud.] *das ist sicher wie das Amen in der Kirche*, ken sur ha tra eo, ha n'eo ket marteze eo, divarteze eo, sur-mat eo, ken sur ha graet eo, n'eus na mar na marteze, sur ha serten eo, difazi eo.

Amenorrhö b. (-,-n) : [mezeg.] ehan amzerioù g., ehan mizioù g.

Americium n. (-s) : [kimiezh] amerikiom g.

Amerika n. (-s) : Amerika b. ; *die indigenen Völker Amerikas*, an Amerindianed lies., ar pobloù indian lies.

Amerikakunde b. (-) : amerikanouriezh b.

Amerikaner g. (-s,-) : Amerikan b., Amerikad g. ; *die Leistungsfähigkeit der Amerikaner übertrifft die der Europäer*, uheloc'h e vez oberiusted an Amerikaned eget hini Europiz.

amerikanisch ag. : amerikan, amerikad ; *der amerikanische Traum*, an huñvre amerikan b. ; *amerikanische Kameraeinstellung*, talenn amerikan b. ; *ein amerikanischer Wagen*, un amerikanenn b.

amerikanisieren V.k.e. (hat amerikanisiert) : amerikanaat.

Amerikanisierung b. (-) : amerikanadur g., amerikanaat g.

Amerikanist g. (-en,-en) : amerikanour g.

Amerikanistik b. (-) : studi ar sevenadur amerikan b., amerikanouriezh b.

Amethyst g. (-es,-e) : ametist g. ; *ein Amethyststein*, un ametistenn b.

Ami g. (-s,-s) : [berradur evit **Amerikaner**] Amerikan g., Amerikad g.

Aminosäure b. (-,-n) : amindrenkenn b., protid str.

Ammann g. (-es,-männer) : [Bro-Suis] prezidant ar c'hanton g.

Amme b. (-,-n) : magerez b. ; *ein Kind einer Amme anvertrauen*, lakaat ur bugel gant magerez, lakaat ur bugel e magerezh, reiñ magerez d'ur c'hrouadurig (Gregor) ; *eine Amme suchen*, klask magerez.

Ammenmärchen n. (-s,-) : koñchoù born lies., koñchennoù born lies., tariell b., kaozioù gwrac'hed kozh lies., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., flugaj g., fidorienn b., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., siklezonoù lies., flugez str., flugezennoù lies., krakoù lies., bidennoù lies., bitrakoù lies., koñchoù lies., koñchennoù lies., sotonioù lies., diotaj g., dibennaj g., rambre g., rimadellerezh g., rimadelloù lies., rimostelloù lies., randon g., randonerezh g., randonnennoù lies.

Ammer b. (-,-n) : [loen.] brean g., breanig g., labous plouz kerc'h g.

Ammoniak n. (-s) : amoniak g. ; *Schwefelsäure kann durch Ammoniak neutralisiert werden*, an amoniak a c'hall neptuiñ an drenkenn sulfurek.

Ammonit g. (-en,-en) : ammonitenn b. [*liester ammonited*].

Ammonshorn n. (-es,-hörner) : 1. ammonitenn b. [*liester ammonited*] ; 2. P. [korf.] korn Ammon g., kildroioù tolbezenn gostez an empenn lies.

Amnesie b. (-,-n) : [mezeg.] amneziezh b., digounerezh g., divemor g., ankounañ g., ankoun g., andaskoun g. ; *er leidet an Amnesie*, divemor a-grenn eo, divemor-pod eo, aet eo digoun ; *psychogene Amnesie*, ankounañ divizel g.

Amnestie b. (-,-n) : digresk-kastiz g., distaol-kastiz g., gras b., distaoliadenn b., diskounadur g. ; *allgemeine Amnestie*, distaoladeg b., distaoliadeg b., diskounadur hollek g.

amnestieren V.k.e. (hat amnestiert) : digastizañ, reiñ un distaol kastiz da, diskounaat.

Amöbe b. (-,-n) : [loen] amibenn b. [*liester amib, amibed*], amoebenn b., amoeb str.

Amöbenruhr b. (-,-n) : [mezeg.] aloubidigezh ar bouzelloù gant an arvevad *Entamoeba histobitica* b., amoebiaz g., amoebos g.

Amok g. (-s) : amok g., barr follentez gant c'hoant lazhañ g. ; *Amok laufen*, dizatiñ, mont dreist-penn, mont e breskenn, breskenn, folliñ, pennsodiñ, mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, treiñ da sot, diskiantiñ, mont e belbi (e berlobi), ober un tamm brav a ziroll ; *Amok fahren*, frizañ d'an druilh-drast, bleinañ evel ur foll, bleinañ gant un tizh an diaoul (gant ar foeltr, gant ur foll a dizh, war dorr e chouk, gant tizh ar mil diaoul, gant tizh ken a findaon).

Amokfahrer g. (-s,-) : bleiner penn-foll g., penn-foll a vleiner g., bleiner foll da stagañ g.

Amokfahrt b. (-,-en) : barr follentez ouzh ar rod-stur g., bleinerezh foll gant c'hoant lazhañ g.

Amoklauf g. (-s,-läufe) : barr follentez gant c'hoant lazhañ g.

Amokläufer g. (-s,-) : den foll da stagañ g., diskiantad g.

Amokschütze g. (-n,-n) : tennataer foll da stagañ g.

Amor g. (-s) : [mojenn.] Kupidon g., Amor g.

amoralisch ag. : 1. amreol, andivezel ; 2. ambuhezoniek, andivezek.

Amoralismus g. (-) : 1. ambuhezoniezh b., andivezegezh b. ; 2. [preder.] andivezelouriezh b.

Amorbogen g. (-s,-bögen) : [korf.] gwareg Kupidon b.

Amorette b. (-) : doueig ar Garantez g., Amourig g.

amorph ag. : 1. dineuz, amneuz, amstumm ; 2. [fizik] amstrinkennek, amorfek.

Amortisation b. (-,-en) : 1. traolañ g., traoladur g. ; 2. ardaladur g., diendleadur g.

amortisieren V.k.e. (hat amortisiert) : 1. traolañ ; 2. ardalañ.

Amos g. : Hamos g.

amourös ag. : amoureux.

Ampel b. (-,-n) : 1. lamp g./b., lutig g. ; 2. gouleier triliv lies., gouleier lies. ; *die Ampel stand auf Gelb*, die Ampel zeigte Gelb, melen e oa ar gouloù ; *die Ampel stand auf Rot*, die Ampel zeigte Rot, ruz e oa ar gouloù ; *die Ampel springt auf Grün*, die Ampel schaltet auf Grün, treiñ a ra ar gouloù da wer.

Ampelanlage b. (-,-n) : gouleier triliv lies.

Ampelkoalition b. (-,-en) : [polit.] gouarnamant triliv g. [*tu kleiz, tu dehou mui ar re c'hlas*].

Ampelkreuzung b. (-,-en) : kroashent gant gouleier triliv g.

Ampelphase b. (-,-n) : mentadur ar gouleier triliv g., kellusk ar gouleier triliv g.

Ampere n. (-[s],-) : amper g.

Amperemeter n. (-s,-) : ampermetr g., amperventer g.

Amperestunde b. (-,-n) : ampereur g.

Ampfer g. (-s,-) : [louza.] triñchin str., trichin str., trechon str. ; *stumpflättriger Ampfer* (*Rumex obtusifolius*), *krauser Ampfer* (*Rumex crispus*), kaol-moc'h str., kaol-teal str., teal str. ; *kleiner Ampfer*, *kleiner Sauerampfer*, *Zwergampfer*, *wild wachsender Sauerampfer*, triñchin-logod str., triñchin-koad str. ; *Sauerampfer pflücken*, triñchina.

Amphetamin n. (-s,-e) : amfetamin g.

Amphibie b. (-,-n) : [loen.] divelfenneg g., divelfennad g., batrasian g., amfibian g., tousegeg g. ; *zu den Wirbeltieren gehören die Säugetiere, die Vögel, die Reptilien, die Amphibien und die Fische*, ar bronneged, an evned, ar stlejviled, an divelfenneged hag ar pesked a ya d'ober skourrad ar mellkeineged.

Amphibienfahrzeug n. (-s,-e) : ijinenn amfibiek b., karbed dour ha douar g.

Amphibienflugzeug n. (-s,-e) : karr-nij dour ha douar g.

amphibisch ag. : amfibiek, amfibian, dour ha douar, divanalek, divelfennat, divelfennek, divelfennel, ueanalat.

Amphibol g. (-s) : amfibol g.

Amphitheater n. (-s,-) : kelc'hva g., añfiteatr g., hantergelc'h g.

amphitheatralisch ag. : savet evel ur c'helc'hva, savet evel un añfiteatr.

Amphore b. (-,-n) : añforenn b., añforennad b., amforenn b., amforennad b.

Amplitude b. (-,-n) : [fizik] ampled g., heled g.

Amplitudenmodulation b. (-,-en) : [fizik] moduladur ampled g., gouluz heled g.

Ampulle b. (-,-en) : [apotikerezh] klogorenn b.

Amputation b. (-,-en) : [mezeg.] ambid g., ambidañ g., ambidatur g., muturniadur g.

amputieren V.k.e. (hat amputiert) : [mezeg.] ambidañ, muturniañ, divrec'hañ, dic'harañ ; *ihm wurde das Bein oberhalb des Knies amputiert*, dreist e c'hlin eo bet troc'het e c'har dezhañ.

amputiert ag. : ambidet, ambidek, mank ; *er hat ein amputiertes Bein*, troc'het ez eus bet ur ur c'har dioutañ, ambidet ez eus bet ur c'har outañ, mank eo eus unan eus e zivesker.

Amsel b. (-,-n) : 1. [loen.] moualc'h b. [*liester mouilc'hi*] ; *die Amsel ruft, die Amsel singt, die Amsel pfeift*, sutal a ra ar voualc'h, c'hwitellat a ra ar voualc'h ; *die Amsel sitzt auf ihrem Gelege*, emañ ar voualc'h o c'horiñ he vioù, emañ ar voualc'h e gor, emañ ar voualc'h war c'horiñ ; *bei den Amseln ist der Schnabel der Männchen gelb*, melen eo pigos an tad moualc'h ; 2. [ardamez] moualc'henn b.

Amselhorn n. (-s,-hörner) : [louza.] yell g., yell bras g.

Amselmännchen n. (-s,-) : tad moualc'h g. mal moualc'h g.

Amselweibchen n. (-s,-) : mamm voualc'h b., moualc'hez b.

Amsterdam n. (-s) : Amsterdam b.

Amt n. (-es, Ämter) : 1. karg b., respet g., labour g., ofis g. ; *ein Amt antreten, sein Amt übernehmen*, mont e karg, mont en e garg, kemer e garg, dont d'ober e garg ; *jemandem ein Amt übertragen*, reiñ ur garg d'u.b., lakaat u.b. en ur garg, gelver u.b. d'ur garg, daveiñ u.b. d'ur garg, reiñ ur garg en emell d'u.b. ; *ein Amt bekleiden*, delc'her ur garg bennak, embreger ur garg bennak, bezañ en ur garg bennak ; *sein Amt ausüben, sein Amt üben*, embreger e garg, seveniñ e garg, ober diouzh e garg ; *ein hohes Amt bekleiden*, bezañ plaset uhel, bezañ en ur garg vras, bezañ en ur garg varruhel, bezañ en ur garg uhel, delc'her (embreger, seveniñ) ur garg varruhel, delc'her (embreger, seveniñ) un uhelgarg ; *niedriges Amt*, karg izel b., karg dister b., karg vihan b. ; *jemanden in seinem Amt belassen*, kenderc'hel u.b. en e garg ; *er blieb nicht lange im Amt*, ne zalc'has ket pell en e garg ; *er ist dieses Amtes würdig*, dellezek eo da sammañ ar garg-se ; *sein Amt niederlegen, von einem Amt zurücktreten*, dilezel e garg, reiñ an dilez eus e garg, lakaat an dilez eus e garg, dont er-maez a garg, mont er-maez a garg ; *Ämter häufen*, berniañ (kaout) meur a garg, berniañ ar respetoù, P. laerezh poan ar re zilaour ; *im Amt, im Amte*, en embreg, e karg, en e garg, o seveniñ e garg ; [istor] *käufliches Amt*, ofis g., karg werzhus b., karg da brenañ b., karg a werzher b. / karg a brener (Gregor) b.

2. *kraft seines Amtes*, en e garg a ..., o vezañ e karg eus ..., ez kefridiel ; *kraft meines Amtes, kraft des Amtes*, *das ich bekleide*, dre ar galloud a zo roet din ; *von Amts wegen*, diouzh rekis, dre ret, diouzh ret, ez kefridiel, a-berzh al lez-varn, dre urzh al lez-varn.

3. savadur melestradurel g., servij g., gwazadur g., gwazerezh g., burev g., ofis g. ; *das statistische Amt der Stadt*, servij kêr ar stadegoù g., servij a ra war-dro ar stadegoù en ti-kêr g., gwazadur-kêr ar stadegoù ; *das Amt für Jugendfragen*, ar servij e karg eus aferioù ar re yaouank g., gwazadur ar re yaouank g. ; *das Auswärtige Amt*, ministri an aferioù diavaez, an Diavaez g., ministrerezh an Diavaez g.

4. [relij.] oferenn b., ofis g.

Ämterhäufung b. (-,-en) : berniadur kargoù g., berniadur respetoù g., berniañ ar respetoù g.

amtieren V.gw. (hat amtiert) : delc'her ur garg bennak, embreger ur garg bennak, bezañ en ur garg bennak ; *als Bürgermeister amtieren*, ober evel maer, ober evit maer.

amtlich ag. : kefridiel, ofisiel, a-berzh-Stad, stadel, melestradurel, melestrerezhel, mererezhel ; *das ist amtlich*, kefridiel eo kement-se, ur c'heloù kefridiel an hini eo ; *amtliche Bestätigung*, keloù (embannadur, kemenn) kefridiel g. ; *amtliche Einführung*, degemeridigezh er Yalc'h b. ; *amtlicher Handel*, feur kefridiel g. ; *amtliches Mitteilungsblatt*, kannadig ofisiel g., kannadig ar c'hemennadennoù kefridiel g. ; *amtliche Anzeige*, kemennadenn kefridiel b., kemennadenn a-berzh ul levierzh Stad b. ; [kirri-tan] *amtliche Zulassung*, marilhadur ar c'harbed g. ; *amtlicher Kurs*, feur-eskemm kefridiel g.

Amtmann (-s,-männer/Amtleute) : uhelgargiad g., sekretour g., provost g., beli g., alouer g.

Amtsadel g. (-s) : noblañs sae b.

Amtsalter n. (-s) : kozhni er garg b., hended b.

Amtsanmaßung b. (-,-en) : [gwir] drougimplij eus e aotrouniezh g., drougimplij eus e garg g., kammarver beli g.

Amtsantritt g. (-s,-e) : donedigezh en e garg b.

Amtsarzt g. (-es,-ärzte) : mezeg kuzulier g.

amtsärztlich ag. : graet gant ar mezeg kuzulier.

Amtsbefugnis b. (-,se) : kembeli b., dalc'h war un afer dre e garg g., gwir en un afer dre e garg g., gwir war un afer dre e garg g., beli war un afer dre e garg b.

Amtsbereich g. (-s,-e) / **Amtsbezirk** g. (-s,-e) : bann g., dalc'h g.

Amtsblatt n. (-es,-blätter) : kannadig an ti-kêr g.

Amtsbruder g. (-s,-brüder) : kenseurt g., kenvreur g.

amtsbrüderlich ag. : kenvreudeuriek, kenvreurel.

Amtsbrüderlichkeit b. (-) : / **Amtsbruderschaft** b. (-) : kenvreudeuriezh b., kenvreuriezh b.

Amtsduer b. (-) : **1.** embregvezh g. ; **2.** pad ar garg g., padelezh ar garg b., respetad g.

Amtsdeutsch n. : *das Amtsdeutsche*, jagouilhaj ar velestradurezh g., safar ar velestradurezh g., luc'haj ar velestradurezh g., brizhyezh ar velestradurezh b., gregach ar velestradurezh g.

Amtseid g. (-es,-e) : le a lealded e-keñver ur garg g. ; *jemandem den Amtseid abnehmen*, lakaat u.b. da ober le a lealded e-keñver e garg, lakaat u.b. da douiñ lealded e-keñver e garg (Gregor).

Amtseinführung b. (-,-en) : donedigezh en e garg b., kadoridigezh b., lakidigezh e karg b., lakidigezh en ur garg bennak b., lakadur en ur garg bennak g., enstaelidigezh b.

Amtsenthebung b. (-,-en) : digargadur g., digargidigezh b., digadoridigezh b., eztitladur g.

Amtsentsetzung b. (-,-en) : [Bro-Suis, Bro-Aostria] digargadur g., digargidigezh b., digadoridigezh b., eztitladur g.

Amtsführung b. (-) : melestradur g., meradur g., mererezh g., melestradurezh b.

Amtsgeheimnis n. (-ses,-se) : redi tevel stag ouzh ar garg g., sekred stag ouzh ar garg g., sekred micher g., rin micherel g.

Amtsgebühren lies. : [gwir] mizoù lies.

Amtsgenosse g. (-n,-n) : kenseurt g., kenvreur g.

Amtsgericht n. (-s,-e) : lez-varn ensav b., lez-varn eriol b.

Amtsgeschäfte lies. : trevelloù a-zalc'h ouzh ur garg lies.

Amtsgewalt b. (-,-en) : aotrouniezh b. ; *Übertragung der Amtsgewalt*, roidigezh ur garg bennak b., kadoridigezh b., lakidigezh en ur garg bennak b., lakadur en ur garg bennak g., deroadur ar galloud g. ; *Missbrauch der Amtsgewalt*, gwallimplij eus e garg g., drougimplij eus e garg (eus e aotrouniezh) g., kammarver beli g.

Amtshandlung b. (-,-en) : ober a velestradurezh g.

Amtshilfe b. (-,-n) : kenskoazell etre servijoù ar velestradurezh b.

Amtsinhaber g. (-s,-) : kargiad tited war ur post-labour g., entited g.

Amtskollege g. (-n,-n) : kenseurt g., keveleb g. [*liester kevelebed*].

Amtsmissbrauch g. (-s,-missbräuche) : gwall-gundu en e garg b., drougimplij eus e aotrouniezh g., drougimplij eus e garg g., kammarver beli g.

Amtsniederlegung b. (-,-en) : dilez eus e garg g., emzilez g.

Amtsperiode b. (-,-n) : **1.** embregvezh g. ; **2.** pad ar garg g., padelezh ar garg b., respetad g.

Amtsperson b. (-,-en) : kargiad g., den-a-lezenn g., P. sae du b.

Amtspflichten lies. : dleadoù stag ouzh ur garg lies. ; *seine Amtspflichten verletzen*, mankout da zleadoù e garg, bezañ displeal e-keñver an dleadoù stag ouzh e garg.

Amtsrichter g. (-s,-) : barnar stag ouzh ul lez-varn ensav (ouzh ul lez-varn eriol) g.

Amtsrobe b. (-,-en) : sae du b., dilhad karg g., robenn b.

Amtsschimmel g. (-s,-) : burevrierezh g., burevveliezh b., gorregezh ar velestradurezh b., labour difonn ar velestradurezh g., lugudajoù ar velestradurezh lies., tregaserezh melestradurel g., abuzetez ar velestradurezh b., trabaserezh melestradurel g. ; *den Amtsschimmel reiten*, bezañ paotr lugudajoù ar velestradurezh, bezañ paotr ar paperajoù.

Amtsschreiben n. (-s,-) : diell b., teul g., teuliad g., gread g., libell g., espled g. ; *päpstliches Amtsschreiben*, bref g., breou g.

Amtsschreiber g. (-s,-) : grefer g., tablezer g.

Amtssprache b. (-) : **1.** yezh kefridiel b., yezh ofisiel b. ; *auf Bundesebene gibt es in der Schweiz vier Amtssprachen*, ar peder yezh vroadel e Bro-Suis a zo yezhoù kefridiel evit ar Stad ; **2.** [gwashaus] jagouilhaj ar velestradurezh g., safar ar velestradurezh g., luc'haj ar velestradurezh g., brizhyezh ar velestradurezh b., gregach ar velestradurezh g.

Amtstracht b. (-,-en) : sae du b., dilhad karg g., robenn b.

Amtsstunden lies. : eurvezhioù digor d'an holl lies.

Amtsträger g. (-s,-) : kargiad g.

Amtsübernahme b. (-,-n) : ensammadur ur garg g., mont e karg g., deroadur ar galloud g.

Amtsvergehen n. (-s,-) : fellerezh e-keñver e garg g., torfederezh e-keñver e garg g., tarwazerezh g., tarwazañ g., trozwazerezh g., trozwazañ g.

Amtsvormund (-s,-e/-münder) : kulator anvet gant ul lez-varn g.

Amtsvorsteher g. (-s,-) : penn gwazrann g.

Amtsweg g. (-s,-e) : hent an urzhaz g.

Amtswohnung b. (-,-en) : lojeiz karg g.

Amtszeichen n. (-s,-) : ton linenn g.

Amtszeit b. (-) : **1.** embregvezh g. ; **2.** pad ar garg g., padelezh ar garg b., respetad g., respet g.

Amtszimmer n. (-s,-) : burev g.

Amulett n. (-s,-e) : ardigell b., tasman g., tilsam b., amusetez b., grigri g.

amüsant ag. : diduellus, diduant, fentus, diduedus, diduant, ebat.

Amusement n. (-s,-s) : fent g., diduell b., diduamant g., ebat g., diduadenn b., diverrañs b.

Amusie b. (-) : [mezeg.] anson g.

amüsieren V.k.e. (hat amüsiert) : diduellañ, diduiñ, dihuediñ, diverrañ, ambuziñ, divuzañ, reiñ diduamant da, reiñ diduell da, reiñ un diduell da, reiñ dudi da.

V.em. : **sich amüsieren** (hat sich (t-rt) amüsiert) : diduañ e amzer, dihuediñ e amzer, en em ziduiñ, en em zudiañ,

kas e amzer gant dudi, diverrañ, diverrañ e amzer, en em ziduellañ, kemer berramzer, kemer e ziduellañ, kaout plijadur, kaout goust, kemer plijadur, kemer un tamm plijadur, kavout ur misi, kemer e ebat, ober bourrus, ober bourrusted, ebat, ober joa, bragal, diduiñ, berraat e amzer, farlotañ, gaeaat, en em c'haeat, c'hoariellat, en em zivuzañ ; *sich gehörig amüsieren*, ebat, bragal, c'hwistañ, fringal, kemer fent, c'hoari e loa, c'hoari al loa, c'hoari e roll, ober e baotr fistoulik, c'hoari e baotr, ober un tamm diroll, ober e ran ; *ich hatte mir gedacht, ich hätte mich dort amüsiert, und doch habe ich mich zu Tode gelangweilt*, me a gave din em bije bet plijadur, ha padal e oan bet enoeet-marv.

Amüsierviertel n. (-s,-) : karter an ebatoù g.

amüsisch ag. : dic'houest da dañva an arzoù-kaer, serret e spered d'an arzoù-kaer, beotian.

Amygdala b. (-, Amygdalae) : [korf.] hueg g., mezenn-ar-gouzoug b.

Amyl n. (-s) : [kimiezh] amil g.

an

I. Araog. heuliet gant Trt pe Tdb a verk :	
1. an egor	2. ar c'heñver
3. an amzer	4. an abeg
5. an doare	6. an dasparzh
7. an niverenniñ dre vras.	
II. Adv. a) a verk an egor	
b) an amzer	
c) war enaou	
d) gwisket gant	
III. Rakverb rannadus	

I. Araogenn [t-rt pe t-d-b]

1. en egor. **a)** [t-d-b] *das Bild hängt an der Wand*, bez emañ ar skeudenn a-tribilh ouzh ar voger ; *an mehreren Stellen*, e meur a lec'h ; *Frankfurt an der Oder*, Frankfurt an Oder. **b)** [t-rt] *an die Wand werfen*, stlepel ouzh ar voger, teuler ouzh ar voger ; *er tritt an ihn heran*, tostaat a ra dezhañ (outañ), mont a ra davetañ ; [dre skeud.] *an jemanden schreiben*, skrivañ d'u.b. ; *der Brief ist an dich*, evidout eo al lizher-se, war da anv emañ al lizher-se ; *ich habe eine Bitte an Sie*, ur reked am bo d'ober ouzhoc'h, ur servij am bo da c'houlenn diganeoc'h ; „*Ode an die Freude*“ des deutschen Komponisten Beethoven, „kanenn d'al Levenez“ gant ar sonaozour alaman Beethoven b., „meulgan d'al Levenez“ gant ar sonaozour alaman Beethoven g.

2. a verk ar c'heñver. **a)** *er lehrt an der Realschule*, kelenn a ra er skolaj ; *der Pfarrer an der Karlskirche*, person sant Karl g., person iliz sant Karl g. ; *er geht an die Arbeit*, mont a ra dezhi, mont a ra outi, stagañ a ra d'al labour, stagañ a ra gant al labour, tagañ a ra d'al labour, komañs a ra da labourat, komañs a ra labourat, pegañ a ra war al labour, en em reiñ a ra da labourat.

b) *es liegt an ihm*, dezhañ da welet ; *die Schuld liegt an Ihnen*, en ho kiriegezh (ho kwallegezh) eo c'hoarvezet kement-se, dre ho faot eo ; *was an mir liegt*, evit a sell ouzhin, evit pezh a sell ouzhin, er pezh a sell ouzhin, evidon-me ; *es liegt mir daran*, bernout a ra din / lazout a ra din / kas a zo evidon / kas eo an dra-se din (Gregor),

kement-se a vern din, kement-se a laz din ; *es liegt mir am Herzen*, stag eo va c'halon ouzh kement-se ; *du hast an mir schlecht gehandelt*, vil ac'h eus graet din.

c) *es ist nichts an dem*, gevier nemet gevier nend int ; *es ist nichts an der Nachricht*, n'eus netra wir er c'heloù-se, n'eus ger gwir ebet er c'heloù-se ; *es ist nichts als Haut und Knochen an ihm*, ar paourkaezh den n'eus nemet ur sac'had eskern anezhañ, disec'het eo evel ar foenn, disec'het eo evel ur spes, n'eus nemet ar c'hroc'hen war e eskern, n'eus mui nemet kroc'hen war e eskern, an den-se n'eus nemet ar relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, kastiz eo evel un den prest da vervel, hennezh a zo hudur da welet, hennezh zo kastiz evel an Ankoù, hennezh n'eo ket tevoc'h eget un ankoù krignet, n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, ar paourkaezh den a zo aet sec'h evel ur geuneudenn, treut-keuneudenn eo, dismantr eo evel ur spes, hennezh n'eo ket tev ar gwenn en e revr ; *diese Stimme kenne ich an ihm nicht*, biskoazh n'em boa klevet anezhañ o komz gant un ton seurt-se ; *wenn Not am Mann ist*, diouzh ret, mar bez ret, mar kouezh ar c'haz, diouzh rekis, ma teufe an traoù da vezañ gwall arvarus.

d) *an jemanden denken*, soñjal en u.b. ; *sich an jemanden erinnern*, kaout soñj diouzh (eus) u.b. ; *es fehlt ihm an Mut*, nerzh-kalon eo a ra diouer dezhañ.

e) *an sich, an und für sich*, evit gwir, ent sur, e gwirionez ; [preder.] *das Ding an sich*, an dra anezhañ e-unan (Gregor) g., an dra dre natur (Gregor) g., an dra evitañ e-unan g., ar gourbezoud g.

3. en amzer. *an diesem Morgen*, er beure-se ; *an diesem schönen Sommertage*, d'an deiz hañv ken kaer-se ; *der Tag an dem ...*, an devezh ma .... ; [dre heñvel.] *es ist an ihm, die Reihe ist an ihm*, d'e dro bremañ, e dro a zo bremañ ; *es ist an der Zeit*, tremen poent eo, tremen pred eo, kozh poent eo, poent bras eo, despailh a zo, poent eo kabalat, mill mal eo, pase mall eo, erru eo an eur.

4. a verk an abeg. *jemanden an seinem Schritt erkennen*, anavezout u.b. diouzh e gerzhed ; *an einer Krankheit leiden*, bezañ dalc'het gant ur c'hleñved, bezañ stag ur c'hleñved ouzh an-unan.

5. a verk an doare. *an der Leine führen*, derc'hel en e roll ; *jemanden an der Nase herumführen*, kas u.b. diwar-bouez e fri, kas u.b. dre benn e fri ; *an der Krücke gehen*, bale diwar-bouez ur vranell, bale diwar-bouez ur vazh-loaiek ; *an allen Gliedern zittern*, krenañ gant e holl izili, krenañ en e holl izili, krenañ war e izili, bezañ krog ar c'hren en e holl izili, krenañ penn ha troad, krenañ en e greiz, krenañ war e zivhar, krenañ munut, krenañ anezhi.

6. a verk an dasparzh. [t-d-b] **a)** *was haben Sie an Kleidung ?* peseurt dilhad a zo en ho kerz ? peseurt dilhad hoc'h eus da ginnig ? ; *was bekommt er an Taschengeld ?* pegement a arc'hant-godell en devez ?

b) *jung an*, yaouank a ; *arm an*, paour a, berr udb gant an-unan ; *reich an*, kreñv udb ennañ, puilh udb ennañ, kreñv en udb.

c) *Mangel an*, diouer a g., mank a g. ; *Überfluss an*, reveur a g., reñver a g., puilhder eus g., dreistfonn a g., puilhentez a b. ; *Vorrat an*, pourvez a g.

7. a verk an niverenniñ dre vras [t-rt]. *an tausend Mann*, ur mil den bennak, mil den bennak, ur mil bennak a dud, mil bennak a dud, war-dro mil den, e-tro mil soudard, mil

den tost-da-vat, bordik mil den, war vordik mil den, sa mil den, mil den pe war-dro (pe kalz ne fell, pe evel-se, pe dost, pe dostik, well-wazh) ; *das ist wohl an die vier Wochen her*, war-dro (e-tro) peder sizhun 'zo, ur beder sizhun bennak 'zo, peder sizhun bennak 'zo, peder sizhun 'zo tost-da-vat, lod a beder sizhun 'zo, peder sizhun 'zo pe war-dro.

II. Adv. : **a)** a verk an egor. *von hier an*, ac'hanen, adalek amañ.

b) a verk an amzer. *von Anfang an*, a-zeroù, abaoe ar penn kentañ-holl, abaoe an deroù, abaoe da gomañs ; *von jetzt an, von nun an*, a-benn neuze, a-benn bremañ, hiviziken, pelloc'h, a-belloc'h, adalek (azalek) bremañ, diwar vremañ, adal bremañ, goude-henn, goude-se, goude-henn, diwar-neuze, adal neuze, a-neuze, abaoe neuze, adal ar c'houlz-se, avamañ, diwar ar c'houlz-se, a-vremañ, a-vremaik, avaze, diwar an deiz hiziv, diwar hiziv, a-hiziv, a-c'houdevezh, a-ziwar neuze, a-ziwar an deiz-se, diwar ar pred-se, diwar ar mare-se ; *ab und an*, ur wech(ig) an amzer, ur wechig dre vare, gwech-hag-amzer, amzer-hag-amzer, amzer d'amzer, mare-mare, gwechoù 'zo, gwezhiennou, gwezhiennou 'zo, bep ar (ur) mare, bep an amzer, bep un amzer, bep ar wech, a amzer da amzer, ur wech dre vare, a wech da wech, gwech a vezh, gwech an amzer, gwech ar mare, gwechoù, gwech ha gwech (all), a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhiadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, dre bep taol, taol-ha-taol, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a-dachadoù, gwech dre wech, dre bep div wech, a-goulzoù, a-goulzadoù, koulz-ha-koulz, bep eil mare.

c) war enaou, war elum, elum, bev, enaouet ; *das Radio ist an*, war enaou (war elum) emañ ar skingomzer, mont a ra ar skingomzer en-dro ; *das Licht ist an*, war enaou (war elum) emañ ar gouloù, bev eo ar gouloù, enaouet eo ar gouloù, elum eo ar gouloù.

d) *mit seinem Pollover an*, war korf e stammenn, e korf e stammenn, gwisket gant ur stammenn.

III. Rakverb rannadus : **a)** a verk an tostaat. *anlanden*, dilestrañ ; *annähern*, tostaat.

b) a verk ul lusk d'an nec'h. *ansteigen*, pignat ; *hinangehen*, pignat.

c) a verk un obererezh o kregiñ. *anbauen*, difraostañ ; *ankurbeln*, reiñ lañs ; *anfangen*, kregiñ ; *anbrechen*, boulc'hañ.

Anabiose b. (-) : [bev.] addevuster g.

Anabolikum g. (-s, Anabolika) : anabolizer g.

Anachoret g. (-en,-en) : unmanac'h g., penitiour g., manac'h digenvez g., lean digenvez g.

Anachronismus g. (-, Anachronismen) : kammamzeriad b., kammamzeriadur g. ; *einen Anachronismus begehen*, kammamzeriañ.

anachronistisch ag. : kammamzeriet, kammamzeriek.

Anagramm n. (-es,-e) : ger savet diwar lizherennou treuzlec'hiet g., tregejad g.

anaklitisch ag. : [mezeg.] gouskorel, anaklitek ; *anaklitische Depression*, diouer triviel g., negez kantaezel g., gouvid gouskorel g., gouvid anaklitek g.

Anakonda b. (-,-s) : anakonda g.

anakreontisch ag. : ... Anakreon, e-giz Anakreon.

anal ag. : fraezel, ... fraez ; *jemanden anal penetrieren*, enrevriañ u.b., mont d'u.b. dre e doull-brenn, sodomañ u.b.

Analgesie b. (-) / **Analgie** b. (-) : [mezeg.] diboanadur g., angost g.

analisch ag. : diboanuis, -diboaniañ, da ziboaniañ, dic'hostus.

Analkanal g. (-s,-kanäle) : [korf.] kanol ar fraezh b.

analog ag. : 1. peuzheñvel, damheñvel, heñvelidik, nes ; *in analoger Weise*, en hevelep doare, en un doare damheñvel ; 2. [yezh.] leteñvel ; 3. [skiantoù, stlenn.] kemblac'hel.

Adv. : damheñvel, en hevelep doare, dre heñveladur, dre heñveledigezh, dre hevelebiezh, dre leteñvelañ, dre leteñvelded, dre analogiezh.

Analogue-Digital-Wandler g. (-s,-) : [stlenn.] amdroer kemblac'hel/niverel g.

Analogie b. (-,-n) : 1. peuzheñvelder g., peuzheñvelded b., damheñvelder g., damheñvelded b., heñveladur g., heñveledigezh b., hevelebiezh b., kendoare g., kerentiezh b., nesañded b., nesaeezh b., nested b., nester g. ; 2. [yezh.] analogiezh b., leteñvelded b., leteñveliezh b., leteñvelañ g., leteñvel g.

3. [skiantoù, stlenn.] kemblac'h g.

analogisch ag. : 1. peuzheñvel, damheñvel, heñvelidik, nes ; 2. [skiantoù, stlenn.] kemblac'hel, analogel ; 3. [yezh.] *analogisches Wörterbuch*, geriadur al leteñveloù g.

Adv. : 1. damheñvel, en hevelep doare, dre heñveladur, dre heñveledigezh, dre hevelebiezh, dre analogiezh ; 2. [stlenn.] a-gembac'h.

Analogon n. (-s, Analoga) : erlec'hiad g., analogon g.

Analogrechner g. (-s,-) : jederez analogel b., jederez kemblac'hel b.

Analogsignal n. (-s,-e) : sinal analogel g., arhent kemblac'hel g.

Analogsteuerung b. (-,-en) : [stlenn.] kontroll analogel g., lankerezh kemblac'hel g.

Analoguhr b. (-,-en) : eurier analogel g., eurier kemblac'hel g.

Alphabet g. (-en,-en) : diskoleg g., den dilizherennek g., anleeg g. [*liester* anleeien], dilizherenneg g. [*liester* dilizherenneien].

Alphabetentum n. (-s) : dilizherennegezh b., diskolegezh b., dizesk g., tud dizesk lies.

Alphabetismus g. (-) : dilizherennegezh b., diskolegezh b., dizesk g.

anal-sadistisch ag. : [bred.] fraezhel-sadek ; *anal-sadistische Stufe*, pazenn fraezhel-sadek b.

Analverkehr g. (-s) : darempredoù rev dre ar fraez lies., revfouzherezh g., sodomañ g.

Analysator g. (-s,-en) : analizer g., dezranner g.

Analyse b. (-,-n) : dielfennadur g., dielfennerezh g., dielfennadenn b., elfennadur g., elfennerezh g., dezrann g., analiz b., ensell g. ; *eine Analyse vornehmen, ausführen, machen*, analizañ, dielfennañ, elfennañ ; *gedankliche Analyse*, dielfennadur mennozhel g. ; *praktische Analyse*, dielfennadur trael g. ; *reflexive Analyse*, dielfennadur prederel g. ; *marxistische Analyse*, dezrann marksour g. ; *mathematische Analyse*, dezrann jedoniell g. ; *statistische Analyse*, dezrann stadegel g. ;

nach genauer Analyse, e dibenn dezrann, goude bezañ sellet a-dost ouzh pep tra.

analysieren V.k.e. (hat analysiert) : analizañ, dielfennañ, elfennañ, dezrannañ, dezvarn.

Analytik b. (-) : analitik g.

Analytiker g. (-s,-) : 1. analitikour g., dezrannour g. ; 2. [bred.] elfenner g., bredelfenner g.

analytisch ag. : analitikel, dielfennadurel, ... dezrannañ, dezrannel, dezrannek ; *analytische Geometrie*, mentoniezh dezrannel b. ; *analytische Bibliografie*, levrlennadur dezrannañ g. ; *analytische Methode*, hentenn an dielfennañ b., hentenn dezrannel b., barnad dezrannek b.

Anämie b.(-) : [mezeg.] anemiezh b., amwad g., langis b.

anämisch ag. : [mezeg.] anemek, amwadek, amwadel.

Anamnese b. (-,-n) : titouroù roet gant ar c'hlañvour hag e dud nes diwar argerzh ar c'hleñved lies.

Ananas b. (-,-se) : [louza.] 1. aval-ananaz g. ; *schuppige Rinde der Ananasfrucht*, kroc'hen skantek an aval-ananaz g. ; 2. avalenn-ananaz b., plant-ananaz str.

Anapäst g. (-[e]s,-e) : [lenn.] anapest g.

Anapher b. (-,-n) : anaforenn b., anafor b.

Anaphylaxie b. (-,-n) : [mezeg.] anafilaksiezh b.

Anarchie b. (-) : 1. anarkiezh b., anveli b., diveli g./b., anveliouriezh b., diveliouriezh b., diren g. ; 2. dirollerezh g., diroll g., digenurzh g.

anarchisch ag. : dibenn-kaer, diroll, diren, diveli, digenurzh, anurzhiek.

Anarchismus g. (-) : anarkouriezh b., diveliouriezh b., anveliouriezh b., direnouriezh b.

Anarchist g. (-en,-en) : anarkour g., anveliour g., diveliour g., liberter g., libertaer g.

anarchistisch ag. : divieliel, direnel, ... anarkour, ... anveliour, ... diveliour.

Anarcho g. (-s,-s) : [berradur evit **Anarchist**] anarkour g., anveliour g., diveliour g.

Anarchosyndikalismus g. (-) : sindikaliezh anarkour b., anvelic'hweluniadouriezh b., anarkosindikaderezh g.

Anästhesie b. (-,-n) : anesteziezh b., dieraezñ g., digizidikadur g.

Anästhesist g. (-en,-en) : anesteziour g., dieraezour g., digizidikaer g.

Anastigmat n. (-s,-e) : [fizik] anastigmat g.

Anastomose b. (-,-n) : [korf.] anastomoz g.

Anathem n. (-s,-en) / **Anathema** n. (-s, Anathemen) : anaoue g.

Anatom g. (-en,-en) : korfadurour g.

Anatomie b. (-) : 1. [skiant] korfadurezh b., korfadurouriezh b., korfstummadouriezh b., anatomiezh b. ; 2. [stumm] korfadur g. ; 3. sal gorfadurouriezh b.

anatomieren V.k.e. (hat anatomiert) : diskejañ, pizhskejañ.

Anatomiesaal g. (-s,-säle) : sal gorfadurouriezh b.

anatomisch ag. : korfadurel, korfadurezhel, ... korfadurouriezh b., anatomek ; *anatomisches Lehrbuch*, levr korfadurouriezh, levr anatomiezh g. ; *anatomische Pathologie*, kleñvedouriezh neuziadurel b.

anbacken V.gw. (bäckt an // buk an / backte an // ist angebacken / ist angebacken) : 1. (hat) poazhañ berr ha buan, poazhañ e-pad berr amzer ; 2. (ist) kregiñ, kreienañ, chom peg ouzh kostezioù pe ouzh foñs ar plad,

dont da suilhañ, dantañ ; *der Kuchen ist angebacken*, suilhet eo ar wastell ; 3. (ist) karnañ, pegañ, stagañ ; *der Schnee backt an den Schuhen an*, karnañ a ra va botoù a erc'h, an erc'h a gam ouzh ar botoù, chom a ra an erc'h peg ouzh ar botoù, stagañ a ra an erc'h ouzh ar botoù.

V.k.e. (bäckt an // buk an / backte an // hat angebacken) : 1. poazhañ berr ha buan, poazhañ e-pad berr amzer, ober un tamm poazhañ da.

anbaggern V.k.e. (hat angebaggert) : *jemanden anbaggern*, klask frot ouzh u.b., koata u.b., kanardiñ gant u.b. ; *Mädchen anbaggern*, chourañ, merc'heta, furikat, logota, plac'heta, c'hwena, redek an douilhez, redek revr, redek ar c'hwitell, redek ar c'hwitez, klask fred, klask kailh, liboudennat, kiesa, targasha, klask peñs, lesaat ar merc'hed, lesaat d'ar merc'hed, klask e chañs gant ar merc'hed, pilhaoua, klask friko fourch, kañjoliñ ar merc'hed, kunduiñ merc'hed, friantañ, redek ar merc'hed, chaseal klujiri, redek ar glujar, ober chou d'ar merc'hed, fringal ; *Männer anbaggern*, paotreta, redek an akuilhetenn, redek ar baotred, kañjoliñ ar baotred, kañjoliñ, klask kailh, redek ar c'hwitell, redek ar c'hwitez, chelpeta, klask fred, targasha, klask he chañs gant ar baotred, frellea, friantañ, fringal.

anbahnen V.k.e. (hat angebahnt) : 1. fraeañ (digeriñ, toullañ) an hent, digeriñ klaz ; 2. [dre skeud.] kregiñ gant, stagañ gant, mont e penn eus ; *ein Gespräch anbahnen*, kregiñ (stagañ) gant ur gaoz, boulc'hañ kaozioù, boulc'hañ ur gaoz, toullañ (digeriñ, rannañ) kaoz, mont e kaoz ; *Verhandlungen anbahnen*, kregiñ gant an divizoù, stagañ gant ar c'hendivizoù ; *Beziehungen anbahnen*, skoulmañ darempredoù, mont e kehent gant u.b., mont e darempred gant u.b.

V.em. : **sich anbahnen** (hat sich (t-rt) angebahnt) : dont war wel, en em ziskouez.

Anbahnung b. (-) : 1. darbaridigezh b., aozidigezh b., darbardadur g. ; 2. darbaroù lies., kempennoù lies., diarbennoù lies., diarbennoù lies., pourchasoù lies., amparailhoù lies.

anbandeln V.gw. (hat angebandelt) : [Bro-Aostria] *sellit ivez ouzh anbandeln* : P. klask frot ouzh u.b., koata u.b., kanardiñ gant u.b. : a) [paotred] merc'heta, furikat, chourañ, logota, plac'heta, c'hwena, redek an douilhez, redek revr, redek ar c'hwitell, redek ar c'hwitez, klask fred, klask kailh, liboudennat, kiesa, targasha, klask peñs, lesaat ar merc'hed, kañjoliñ ar merc'hed, kañjoliñ, kunduiñ merc'hed, lesaat d'ar merc'hed, klask e chañs gant ar merc'hed, chaseal klujiri, redek ar glujar, pilhaoua, klask friko fourch, friantañ, fringal, redek ar merc'hed, ober chou d'ar merc'hed ; b) [merc'hed] paotreta, redek an akuilhetenn, redek ar baotred, klask kailh, redek ar c'hwitell, redek ar c'hwitez, chelpeta, klask fred, targasha, klask he chañs gant ar baotred, kañjoliñ ar baotred, kañjoliñ, frellea, fringal, friantellat.

anbändeln V.gw. (hat angebändelt) : 1. klask frot ouzh u.b., koata u.b., flouretiñ, chourañ, logota, dousetiñ, kañjoliñ, kañjoliñ u.b., c'hoari koukoug gant u.b., lesaat u.b., ober chiboudoù d'u.b., ober askellig d'u.b., ober (kenderc'hel, tailhiñ) al lez, kontañ flourenn(ig) d'u.b., kontañ flourig d'u.b., kontañ lallaig d'u.b., kontañ lallig d'u.b., douseta, kanardiñ gant u.b., lavaret komzoù kaer (traoù koant) d'u.b. / likaouiñ u.b. / lubaniñ u.b. (Gregor),

likaouiñ ouzh u.b., *sellit ivez ouzh anbandeln* ; 2. [gwashaus] *mit jemandem anbändeln*, klask afer (abeg, tabut, trouz, fred, riot, chikan, jeu) ouzh u.b., klask dael (frot, kastilhez, kann, kavailh) ouzh u.b., klask c'hwen e loeroù u.b., klask c'hwen ouzh u.b., klask abeg en u.b., klask rev ouzh u.b., en em aroziñ ouzh u.b., em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., dont da c'hwitellat en-dro d'u.b., taskagnat.

Anbau¹ g. (-s) : gounezerezh-douar g., gounidegezh b. ; *intensiver Anbau*, gounidegezh askoridik b. ; *extensiver Anbau*, gounidegezh astennidik b. ; *kommerzieller Anbau*, gounidegezh kenwerzhel b. ; *Anbau von Nährpflanzen*, gounidegezh vevidik b.

Anbau² g. (-s,-ten) : 1. savidigezh b. ; 2. adti g.

anbaubar ag. : [labour-douar] gounidus, atil, aradus, gounezadus, tomm, -labour, -gounid.

anbauen V.k.e. (hat angebaut) : 1. [labour-douar] gounit, ober, lakaat douar dindan, lakaat ; *Getreide anbauen*, ober gwinizh, gounit gwinizh, lakaat douar dindan winizh, lakaat gwinizh ; *Erbsen anbauen*, ober piz, gounit piz, lakaat piz ; *Kartoffeln anbauen*, plantañ avaloù-douar, lakaat avaloù-douar ; *Kohl anbauen*, pikañ kaol, piketa kaol, fourrañ kaol, lakaat kaol ; *in Schlägen anbauen*, stuziañ, lakaat an eostoù da dreiñ, labourat diouzh reol an treiñ-eostoù, labourat diouzh reg an trevad, labourat diouzh stuz ar parkeier ; *wir haben Korn in der Brache angebaut*, lakaet hon eus ed war-lerc'h douar kozh ; 2. [tisav.] sevel, stagañ [ur savadur nevez ouzh unan all] ; *das Pfarrhaus war an die Kirche angebaut*, harp e oa ar presbital ouzh an iliz, gwriet e oa ar presbital gant an iliz, touch e oa ar presbital ouzh an iliz, pok-ha-pok e oa ar presbital hag an iliz, stag-ha-stag e oa ar presbital hag an iliz, harp-ouzh-harp (harp-en-harp) e oa ar presbital hag an iliz, dalc'h-ouzh-dalc'h e oa ar presbital hag an iliz, stok-ha-stok e oa ar presbital hag an iliz, penn-ouzh-penn e oa ar presbital hag an iliz.

anbaufähig ag. : [labour-douar] gounidus, atil, aradus, gounezadus, tomm, -labour, -gounid.

Anbaufläche b. (-,-n) : [labour-douar] gorread labour gounid g., gorread douar-gounid g., gorread douar-labour g., gorread douar tomm g., trevidig g., park g. ; *dort sind die Anbauflächen ineinander verflochten*, eno eo mesket an douaroù.

Anbaugelände n. (-s,-e) : [labour-douar] takad labour gounid g.

Anbaumöbel lies. : arrebeuri lieselfenn lies.

Anbausystem n. (-s,-e) : [labour-douar] sistem gounidegezh g.

anbefehlen V.k.e. (befiehlt an / befahl an / hat anbefohlen) : 1. *jemandem etwas anbefehlen*, reiñ urzh d'u.b. d'ober udb., gourc'hemenn d'u.b. d'ober udb., kemenn d'u.b. ober udb.

2. [mezeg.] lakaat war an ordrenañs.

3. fiziañ, fiziout ; *der Obhut von jemandem anbefehlen*, fiziañ da evezh u.b., fiziout d'u.b., fiziout en u.b., reiñ an emell [eus u.b.] d'u.b., kargañ u.b. da gemer an emell [eus u.b.].

4. [relij.] *seine Seele Gott anbefehlen*, erbediñ e ene da Zoue, en em erbediñ da Zoue, en em erbediñ ouzh Doue, ober e c'hourc'hemennou ouzh Doue, gourc'hemenn e ene da Zoue.

anbefeuchten V.k.e. (befeuchtete an / hat anbefeuchtet) : gouzourañ, glebiañ, deltañ, leizhañ, dispelc'hiñ, dourennañ, gleborekaat, touilhañ, dousaat.

Anbeginn g. (-s) : pennderoù g., penn kentañ g., deroù g., deraouenn b., tarz h. ; *von Anbeginn*, abaoe ar penn kentañ, abaoe ar pennderoù.

anbehalten V.k.e. (behält an / behielt an / hat anbehalten) : [dilhad] mirout war an-unan, chom hep diwiskañ, chom hep tennañ, derc'hel war e dro, derc'hel en-dro d'an-unan.

anbei Adv. : amañ kevret, amañ e-barzh ; *anbei zwei Abschriften*, amañ kevret (amañ e-barzh) daou eilskrid ; *anbei eine Photographie*, amañ kevret ul luc'hskeudenn, amañ e-barzh ur poltred.

anbeißen V.k.e. (biss an / hat angebissen) : 1. boulc'hañ gant un taol dent, krignat ; 2. kregiñ e, pegañ e.

V.gw. (biss an / hat angebissen) : 1. kregiñ e-barzh an higenn, pegañ e-barzh an higenn, pegañ er vouedenn, stagniñ ; *der Fisch beißt an*, kregiñ (pegañ) a ra ar pesk e-barzh an higenn, kregiñ (pegañ) a ra ar pesk en higenn, pegañ a ra ar pesk er vouedenn, kregiñ a ra ar pesk, pegañ a ra ar pesk, ober a ra ar pesk un taol stagn, stagniñ a ra ar pesk ; *bei jemandem beißt ein Fisch an*, unan bennak a ra ur stokenn ; *die Makrelen beißen nicht an*, marvoret eo ar brizhilli ; 2. P. *sie ist zum Anbeißen hübsch*, koant-distailh eo, kenedus-espar eo, koant eo ken-ha-ken (evel un aelig, da lipat, da lazhañ), koant-kruel eo, koant-ifam eo ; 3. [dre skeud.] *er hat angebissen*, kroget en deus e-barzh an higenn, desevet eo bet, dedennet eo bet, lonket en deus ar boued hag an higenn ; 4. *wer angebissen hat, tut nimmer gut*, n'eus ket a vrizhlaer - an neb a drompl gant spilhoù a dromplo gant skoedoù - an beb a laer un u ha laer ur jav pa gav an tu.

anbelangen V.k.e. (belangte an / hat anbelangt) : sellet ouzh ; *was ihn anbelangt*, evit hennezh, evit a sell outañ, er pezh a sell outañ, evit pezh a sell anezhañ ; *was mich anbelangt*, me eus va ferzh (eus va c'hevrenn) (Gregor), evit a sell ouzhin, evit pezh a sell ouzhin, evit ar pezh a sell ouzhin, evit ar pezh a sell ac'hanon, evidon-me, evit va c'helo, en tu diouzhin ; *was seine Eltern anbelangt*, evit a sell ouzh e dud, evit pezh a sell ouzh e dud, evit kelo e dud ; *was dich anbelangt*, evit a sell ouzhit, evit pezh a sell ouzhit, evidout-te, ez keñver, ez andred, evit da gelo, en tu diouzhit ; *was das anbelangt*, war gement-se, a-zalc'h ouzh an dra-se, evit pezh a sell ouzh an dra-se, a-zivout an dra-se, er c'heñver-se, er feur-se, d'ar feur-se, ouzh ar feur-se, war an dachenn-se, war an tu-se.

anbellen V.k.e.; (hat angebellt) : *jemanden anbellern*, harzhal ouzh u.b. ; *jemanden wütend anbellern*, harzhal a-razailh ouzh u.b., razailhat war u.b. ; *ich konnte am Haus vorbei, ohne angebellt zu werden*, aet e oan hebiou an ti hep d'ar c'hi harzhal.

anberaumen V.k.e. (beraumte an / hat anberaumt) : dibab, merkañ ; *einen Termin anberaumen*, merkañ un deiziad, deiziañ un emwel, deiziadañ un emwel, lakaat termen d'udb, lakaat devezh evit ober udb, merkañ un arroud.

anbeten V.k.e. (hat angebetet) : azeuliñ, kehelañ, adoriñ ; *Gott anbeten*, azeuliñ Doue, meuliñ e Grouer ; *die Angebetete*, ar muiañ-karet g., ar garantez b., ar garedig b., an dousig-koant b.

Anbeter g. (-s,-) : azeuler g., keheler g.

Anbetracht g. : *in Anbetracht*, o vezañ ..., dre ma ..., e-skeud ma ..., en abeg da ..., o welout ..., pa welan ..., abalamour da / gant resped evit (Gregor), en askont da, o terc'hel stad eus, e gwel udb, er gwel a, er gwel eus ; *in Anbetracht der Tatsache dass*, o vezañ ma, dre ma, en abeg ma, dre an abeg ma, e-skeud ma, evel ma, pa, e kement ha ma (Gregor) ; *in Anbetracht der Sachlage wird Ihnen dieser Fehler teuer zu stehen kommen*, diouzh m'emañ an traoù ganeoc'h e kuezho truez ouzhoc'h, diouzh m'emañ an traoù ganeoc'h e vo fall-daonet ar geusteurenn evidoc'h, staotet he deus ar c'havr en ho lavreg.

Anbetroff g. : *in Anbetroff*, o vezañ ..., dre ma ..., e-skeud ma ..., en abeg da ..., o welout ..., pa welan ..., abalamour da / gant resped evit (Gregor), en askont da.

anbetroffen V.k.e. (betrifft an / betraf an / hat angetroffen) : sellet ouzh ; *was mich anbetraf*, er pezh (evit pezh) a selle ouzhin, evit a selle ouzhin ; *was mich anbetrifft*, evit a sell ouzhin, evit pezh a sell ouzhin, evidon-me, evit va c'helo, en tu diouzhin ; *was das anbetrifft*, war gement-se, a-zalc'h ouzh an dra-se, evit pezh a sell ouzh an dra-se, a-zivout an dra-se, er c'heñver-se, er feur-se, d'ar feur-se, ouzh ar feur-se, war an dachenn-se, war an tu-se.

anbetteln V.k.e. (hat angebettelt) : *jemanden anbetteln*, truantal ouzh u.b., goulenn an aluzen digant u.b.

Anbetung b. (-,-en) : azeulerezh g., azeuladur g., azeulidigezh b., azeuladenn b., azeuladeg b., keheladur g., kehelerezh g., kehelidigezh b.

anbetungsvoll ag. : kehelus.

anbetungswürdig ag. : keheladus, azeulus.

anbieten V.em : **sich anbieten** (hat sich (t-rt) angeboten) : 1. bezañ dichek, bezañ diardoù, mont d'u.b. gant dizoujañs, bezañ digoll, bezañ dizouj e-keñver u.b., bezañ digompliment, bezañ difoutre, bezañ dibalamour ; 2. tostennat u.b., klask frot ouzh u.b., klask pleustriñ u.b., klask e c'hañs gant u.b., ober ur c'hrog war u.b.

Anbiederung b. (-,-en) : tostennerezh g.

Anbiederungsversuch taol-esae evit tostennat u.b.

anbieten V.k.e. (bot an / hat angeboten) : kinnig, kinnizien, mennout ; *ein Glas Wein anbieten*, kinnig ur werennad win ; *ich hatte ihm etwas zu trinken angeboten*, er hatte es aber abgelehnt, kinniget em boa ur banne dezhañ met refuzet en doa, kinniget em boa ur banne dezhañ met n'en doa ket kemeret, kinniget em boa da evañ dezhañ met n'en doa ket kemeret ; *ich nehme es an*, wenn man es mir anbietet, kemer a rin ma vez roet din ; *eine Stelle anbieten*, kinnig ur post-labour ; *zum Kauf anbieten*, lakaat e gwerzh, lakaat gwerzh war [udb], lakaat ar werzh war [udb], gwerzhañ, arwerzhañ, kinnig da brenañ ; *jemandem bloß tausend Euro anbieten*, degas u.b. e mil euro.

V.em : **sich anbieten** (bot sich an / hat sich (t-rt) angeboten) : 1. kinnig e skoazell [evit ober udb] ; 2. wenn sich mir die Gelegenheit dazu anbietet, pa en em gavin e tro d'en ober, pa gavin an tu d'en ober, pa gavin ar pleg, pa gavin apoue, pa gavin lank, pa gavin va lank, pa gavin va zu, pa gavin va zro, pa gavin va avel, pa'm bo avel, pa'm bo tro, pa gavin abeg d'en ober, pa vo deuet ar

c'hazh d'ar razh, ma'm eus apoue ; *es bieten sich zwei Möglichkeiten an*, daou stumm a zo d'en ober, unan a zaou, daou ziskoulm a zo, daou dra a zo posupl, daou dra a c'hallfe bezañ, daou hent a zo gallus.

Anbieter g. (-s,-) : 1. darbarer g., pourvezer g., pourchaser g., kinniger g. ; 2. embregerezh g. ; 3. [skinwel] chadenn b.

anbinden V.k.e. (band an / hat angebunden) : liammañ, kenliammañ, stagañ, stagellañ, kenstagañ, rollañ, naskañ.

V.k.d : [dre skeud.] *mit jemandem anbinden*, klask afer (abeg, tabut, trouz, fred, riot, chikan, jeu) ouzh u.b., klask dael (frot, kastilhez, kann, kavailh) ouzh u.b., klask c'hwen e loeroù unan bennak, klask c'hwen ouzh u.b., klask abeg en u.b., klask rev ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., en em aroziñ ouzh u.b., em glask ouzh u.b., dont da c'hwitellat en-dro d'u.b., taskagnat.

Anv-gwan verb : **angebunden** 1. liammet, stag, ereet ; 2. [dre skeud.] *er war kurz angebunden*, ne oa ket brav kaout d'ober gant ar raskler-melchon-se, hennezh ne vije ket aet c'hwibu en e veg, hennezh a oa berr da gaozeal.

Anbinderung g. (-s,-e) : [chatal] organell b., peisell b.

Anbindepflöck g. (-s,-pflöcke) : seulbenn b., strapenn b., rased g. ; *an den Anbindepflöck binden*, seulbennañ, strapennañ, rasediñ.

Anbindung b. (-,-en) : [treuzdougen] bretell b., hent kenliammañ g., hent digas g., hent treuzkas g., hent degouezhout g.

Anbiss g. (-es,-e) : 1. debradur g., taol-dent g., krog g. ; 2. [pesk.] stign g., stegn g., taol stagn g., stokenn b.

anblasen V.k.e. (bläst an / blies an / hat angeblasen) : 1. c'hwezhañ, c'hwezhañ war, atizañ ; *das Feuer anblasen*, c'hwezhañ an tan, c'hwezhañ war an tan ; 2. [tekn.] enaouiñ, elumiñ ; *den Hochofen anblasen*, enaouiñ an uhelforn ; 3. [chase] kornal ; *die Jagd anblasen*, kornal deroù an hemolc'h ; 4. [dre skeud.] P. *jemanden anblasen*, kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., krozal u.b., ronkal ouzh u.b., ober buhez war u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., ober trouz d'u.b., gwallgaozeal d'u.b., rendaeliñ u.b., mont feuls ouzh u.b., mont a-stroñs d'u.b.

Anblasrohr n. (-s,-e) : [sonerezh] c'hwezher ar binioù g.

anblecken V.k.e. (hat angebleckt) : 1. *der Hund bleckte ihn an*, diskrognal a rae ar c'hi o sellet outañ, gourdrouz a rae ar c'hi anezhañ ; 2. [dre skeud.] *jemanden anblecken*, sellet du ouzh u.b., ober selloù du (selloù a bevarzek real g., selloù drouk, selloù garv, selloù taer, selloù teñval, selloù put, selloù rous) d'u.b., sellet garv ouzh u.b., sellet toupek ouzh u.b., ober ur sell a dalvez c'hwec'h real d'u.b., ober selloù a-dreuz d'u.b./ ober selloù a-gorn d'u.b./ ober selloù a-gleiz d'u.b. / ober selloù da zegas gwallavel d'u.b. (Gregor).

Anblick g. (-s,-e) : 1. selladur g., sellerezh g., gwel g., gweled g., arvest g., arvesterezh g., arvestidigezh b., arvestadur g., gweledigezh b., gweled g., arvestadenn b., taolennad b., taol-lagad g. ; *der Anblick von Blut*, ar gwel eus ar gwad o redek g. ; *beim Anblick von*, dre welet ..., o welet ..., pa welan .. ; *ein herrlicher Anblick*, ur gwel kaer g., ur gweled kaer g., ur gwel eus ar c'haerañ g., un taol-lagad

eus ar c'haerañ g., un arvest eus ar c'haerañ g., un daolenn gaer b. ; *ein herrlicher Anblick bot sich unseren Augen*, ur gwel kaer-meurbet (ur gweled kaer-meurbet, un dremmvro veurdeus, ur gwel eus ar c'haerañ, un daolenn gaer) en em lede dirazomp, pebezh taol-lagad kaer war ar vro en em lede dirazomp, un daolenn eus ar re gaerañ en em lede dirazomp ; **2.** doare g., tres g., min g., neuz b., dalc'h g., feson b., arvez g., gwel g., liv g. ; *sie ist ein erfreulicher Anblick*, n'eo ket mezh he gwelet, un arvez brav a blac'h eo, ur plac'h a arvez mat eo ; *das Viertel bot einen elenden Anblick*, feson an dienez a oa gant ar c'harter, liv an dienez a oa war ar c'harter ; *der Anblick des Todes ist grauenhaft*, ar marv a zo garv e arvez.

anblicken V.k.e. (hat angeblickt) : sellet ouzh ; *jemanden böse anblicken*, sellet du ouzh u.b., ober selloù du (selloù a bevarzek real g., selloù drouk, selloù garv, selloù taer, selloù teñval, selloù put, selloù rous) d'u.b., terriñ war u.b. ur sell hag a dalvez ouzhpenn pemp blank (hag a dalvez c'hwec'h real), ober ur sell a dalvez c'hwec'h real d'u.b., sellet toupek ouzh u.b., sellet garv ouzh u.b., sellet put ouzh u.b., drouklagadiñ u.b., ober selloù a-dreuz d'u.b./ ober selloù a-gorn d'u.b./ ober selloù a-gleiz d'u.b. / ober selloù da zegas gwallavel d'u.b. (Gregor).

anblinzeln V.k.e. (hat angeblinzelt) : *jemanden anblinzeln*, gwignal u.b., gwignal d'u.b., ober lagad luch d'u.b., reiñ un taolig lagad d'u.b., blinkañ ouzh u.b., gwilc'hañ ouzh u.b., distagañ un taol-lagad d'u.b., ober selladoù d'u.b., ober luchadennoù d'u.b., teuler luchadennoù ouzh u.b.

anbohren V.k.e. (hat angebohrt) : **1.** toullañ, sonteal, sontañ ; *ein Fass anbohren*, toullañ ur varrikenn, lakaat ur varrikenn e broch, lakaat ur varrikenn e toull, lakaat ur varrikenn war doull, boulc'hañ ur varrikenn ; **2.** [merdead.] stradañ, kas d'ar strad, goueleidiñ.

Anbohren n. (-s) : **1.** [koadeg] talaradur g. ; **2.** [tekn.] toullerezh g.

Anbot n. (-s,-e) : [Bro-Aostria] kinnig g.

anbraten V.k.e. (brät an / briet an / hat angebraten) : [kegin.] rouzañ, rousaat, alaouriñ ; *Fleisch anbraten*, rouzañ kig, sonnañ kig, lakaat kig da resediñ ; *dieses Stück Fleisch wurde nicht richtig angebraten*, n'eo ket sonnet an tamm kig-mañ.

anbrauchen V.k.e. (hat gebraucht) : P. boulc'hañ.

anbräunen V.k.e. (hat angebräunt) : **1.** duañ, kramenniñ, rouzañ ; **2.** [kegin.] rouzañ, rousaat, alaouriñ, lakaat da resediñ.

anbrausen V.gw. (ist angebraust) : degouezhout evel un tarz h avel, erruout a-dizh hag a-dag (d'an druilh, evel an tan, d'an tan ruz, a-dizh hag a-dro.), erruout evel ur bleiz.

anbrechen V.gw. (bricht an / brach an / ist angebrochen) : **1.** deraouiñ, kregiñ, digeriñ ; *die Erntezeit brach an*, an eost a zeuas ; **2.** [deiz] deraouiñ, tarzhañ, goulaoiñ, sevel, skleuriñ, merkañ, strinkañ ; *der Tag bricht an*, emañ an deiz o tarzhañ, emañ ar gouloù-deiz o sevel, emañ an deiz o skleuriñ, emañ an deiz o wennaat, kregiñ a ra an deiz da wennaat, yaouank eo an deiz, sevel a ra ar beure, emañ an amzer war zirouzañ, emañ an deiz o c'houlaoiñ, emañ an deiz o verkañ, emañ an deiz o strinkañ, setu ma strink an deiz, nozik eo c'hoazh ; *bei anbrechendem Tag*, da c'houlou-deiz, da sav an deiz, d'an tarz-deiz, da rouz-beure, da strink an deiz, da

darzh an deiz ; *der Tag bricht an und nach und nach erstrahlt die Natur in leuchtenden Farben*, sevel a ra ar beure ha krog eo an traoù da wennaat ; *warten, bis der Tag anbricht*, gortoz ar splann ; **3.** [noz] serriñ, sermoziñ, digeriñ ; *die Nacht bricht an*, emañ an abardaez o louediñ, yaouank eo an noz, emañ an noz o serriñ, sermoziñ a ra, emañ an noz o tigeriñ, noziñ a ra, serriñ a ra an noz, klozañ a ra an noz, emañ an noz o tont, nozik eo, emañ kozh an deiz, erru eo pell an deiz, izelaat a ra an deiz, mont a ra an deiz, nosaat a ra, erru eo an noz, en em gavet eo an noz, degouezhet eo an noz, erru eo noz anezhi, erru eo tost da noz.

V.k.e. (bricht an / brach an / hat angebrochen) : **1.** boulc'hañ, dantañ, darnañ, digorniañ, damfregañ ; *angebrochener Brotlaib*, darn b., torzh voulc'h b. ; *er hat sein Vermögen ganz schön angebrochen*, boulc'het mat eo e zanvez gantañ, ur boulc'h brav en deus graet en e zanvez, ur voulc'hadenn vrav en deus graet en e fortun, diverret mat en deus e zanvez, aet eo ar c'hant da bevar-ugent gantañ, kaset en deus ar c'hant da bevar-ugent ; **2.** freuzañ, ober skirioù gant ; *einen Hunderteuroschein anbrechen*, freuzañ (dispenn) ur bilhed kant euro, ober skirioù gant ur bilhed kant euro.

anbrennen V.k.e. (brannte an / hat angebrannt) : **1.** enaouiñ, elumiñ, lakaat an tan da gregiñ e, tanañ ; **2.** suilhañ, leuskel da zantañ.

Vgw. (brannte an / ist angebrannt) : karañ, dantañ, gouleskiñ, suilhañ, devañ, leskiñ, kregiñ, kreienañ, chom peg ouzh kostezioù pe ouzh foñs ar plad ; *man tue Butter in die Pfanne, damit das Fleisch nicht anbrennt*, lakait amanenn er billig da virout na stagfe ar c'hig ; *angebrannt schmecken*, bezañ blaz ar grat (al losk, an dev, an dantet, an dantadur, ar suilh, ar suilhet, ar rost) gant udb, bezañ huerm ; *es riecht angebrannt*, c'hwec'h ar grat (al losk, an dev, an dantet, an dantadur, ar suilh, ar suilhet) a zo amañ, blaz ar moged a zo amañ ; *die Milch ist angebrannt*, dantet eo al laezh, ferrimet eo al laezh, karet eo al laezh, urzhet eo al laezh ; *die Kartoffeln sind arg angebrannt*, paredet eo ar patatez.

anbringen V.k.e. (brachte an / hat angebracht) : **1.** stagañ, staliañ, sikañ ; *ein Gemälde an der Wand anbringen*, stagañ un daolenn ouzh ar voger ; *ein Schloss an einer Tür anbringen*, potailhañ un nor, potennañ un nor, lakaat ur potailh ouzh un nor ; *einen vorderen Teil an einem Kleidungsstück anbringen*, kofañ ur pezh dilhad ; **2.** sevel, ober ; *eine Klage anbringen*, sevel klemm, ober klemm ; **3.** [dre skeud.] degas ; *etwas Neues anbringen*, kaout nevezdedoù da lavaret, degas keloù nevez ; *ein Zitat anbringen*, menegiñ (ober meneg eus) un arroudenn, degas un arroudenn ; **4.** *eine nicht angebrachte Bermerkung*, un evezhiadenn dizereat b., un evezhiadenn dijaoj b., un evezhiadenn amzere b., [sellit ivez ouzh angebracht].

Anbringung b. (-,-en) : stagadur g., stagerezh g., stagidigezh b., staliadur g.

Anbruch g. (-s,-brüche) : **1.** deroù g., tarz h g., yaouankiz b. ; *bei(m) Anbruch des Tages*, da sav an deiz, da c'houlou-deiz, d'an tarz-deiz, da rouz-beure, da strink an deiz, da darzh an deiz ; *bei(m) Anbruch der Nacht*, e toullig an noz, da serr-noz, da zigor-noz, da rouz-noz, da beuznoz, war-dro an noz digor ; *könnten wir nur vor*

Anbruch der Nacht zu Hause sein ! mar gallfemp bezañ er gêr a-raok an noz e vefe mat ! ; *diesen Acker schaffen wir noch vor Anbruch der Nacht*, a-benn ma vo deuet an abardaez e vo paket ar parkad-se ; **2.** [dre heñvel.] boulc'h g. ; *Anbruch des Schinkens*, boulc'h er vorzhed-hoc'h g.(Gregor).

anbrüchig ag. : **1.** *anbrüchiges Obst*, frouezh tezet str., frouezh techet str., frouezh pezhell str., frouezh fouist str. ; **2.** *anbrüchiger Zahn*, dant merglet (bruket, revet) g., dant toull brein g. ; *anbrüchig werden*, tezañ, merglañ, breinañ, brukañ.

anbrüllen V.k.e. (hat angebrüllt) : *jemanden anbrüllen*, hopal war u.b., huchal war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunujañ u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., lavaret traoù d'u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., karnajal war u.b., skandalat u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., rustoniañ u.b., delazhiñ kunujennoù war u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b.

anbrummen V.k.e. (hat angebrummt) : **1.** *jemanden anbrummen*, jarneal gant u.b. / teñsañ gant u.b. (Gregor), teñsañ kaer u.b., krozal ouzh u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., rezoniñ u.b., ober trouz bras d'u.b., skandalat u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., delazhiñ kunujennoù war u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teurel ar seizh anv divalav war u.b., krial war-lerc'h u.b., teurel ar brall war u.b., kunujañ u.b., karnajañ war u.b., dornañ a-enep (ouzh) u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., mont a-stroñs d'u.b., mont feuls ouzh u.b., gwallgaozeal d'u.b., ober lous d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., kannañ e gouez d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., mont rust (dibalamour) d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., ober ur rez d'u.b., gourdrouz u.b., gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b., hujatol u.b., ober brud d'u.b., soroc'hal d'u.b. ; **2.** *der Bär brummte ihn an*, diskrognal a rae an arzh o sellet outañ, gourdrouz a rae an arzh anezhañ.

anbrüten V.k.e. (hat angebrütet) : kregiñ da c'horriñ udb ; *angebrütetes Ei*, vi kofilis (azdo, hanter c'horet) g., azdo g., vi gor g.

Ancenis n. : Ankiniz b.

Anchovis b. (-,-) : [loen.] genougamm g.

Ancien Régime n. (-,-) : [istor] *das Ancien Régime*, ar Renad Kozh g.

Andacht b. (-,-en) : [relij] **1.** emzastum g., dastum eus an den ennañ e-unan g., parfeted b., devosion b. ; *in Andacht versinken*, ober ar bedenn a galon / ober un dastum ennañ e-unan / pediñ a galon (Gregor), diskenn ennañ e-unan, en em zastum ennañ e-unan, ober un

enklask war e goustiañs, diskenn en e galon ; **2.** pedenn b. ; *seine Andacht verrichten*, pediñ, ober e zevosion, lavaret e bedennoù, kofes ha sakramantiñ (Gregor) ; *neuntätige Andacht*, naved b/g. ; *eine Andacht halten*, oferenniñ, lidañ an oferenn, en em vodañ evit pediñ.

andächtig ag. : *andächtige Stimmung*, aergelc'h a zevosion g., aergelc'h a barfeted g. ; *andächtig zuhören*, selaou a-zevri, selaou parfet, bezañ gwir wellañ o selaou, selaou gant evezh bras, selaou glan, selaou gant mil evezh, selaou pizh.

Andachtsbuch n. (-s,-bücher) : [relij.] eurioù g., eureier g., levr a zevotion g.

andachtsvoll ag. : parfet.

Andalusien n. : Andalouzia b.

Andalusier g. (-s,-) : Andalouzad g.

andalusisch ag. : andalouzat, ... Andalouzia.

Andante n. (-s,-s) : [sonerezh] andante g.

Andauer b. (-) : padusted b., padelezh b.

andauern V.gw. (hat angedauert) : padout, kenderc'hel.

andauernd ag. / Adv. : padus, padel, hirbad, peurzalc'hus, hep diskrog, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, harz-diharz, diehan, diastal, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, taol-ha-taol, da bep mare, hep ec'hoaz, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep remzi ; *andauerndes Feuer*, tennadeg stank (fonnus) ha diastal b. ; *andauernd schießen*, malañ dir ; *von beiden Seiten kam ein heftiges, andauerndes Feuer*, an tennoù fuzuilh a yae hag a zeue, n'eo ket diouzh kont - an daou du a denne ha n'eo ket dre gont.

Anden lies. : *die Anden*, an Andoù lies., aradennad an Andoù b.

andenken V.gw. (dachte an / hat angedacht) : soñjal, ijinañ ; *denk mal an !* soñj 'ta ! ijin 'ta !

Andenken n. (-s,-) : **1.** tra-eñvor g., eñvorenn b., eñvordra g., kounaenn b. ; *Kindheitsandenken*, eñvorenn eus ar bugaleaj b., kounaenn eus ar bugaleaj b. ; **2.** koun g., eñvor g., memor b., soñj g. ; *zum Andenken an*, e koun (u.b., udb, eus u.b., eus udb), e memor (u.b., udb, eus u.b., eus udb) ; *in gutem Andenken bei jemandem stehen*, bezañ chomet ar soñj frealzus (plijus) eus an-unan e spered hag e kalon u.b.

andenkenswert ag. : dellezek a eñvor.

andere(r,s) ag. : **1.** egile, egile all, eben, eben all, un all, un arall, an arall, re all, ar re all ; *der eine, der andere*, an eil ... egile ... - unan ... egile ... - hennezh ..., egile ... - hemañ ..., henhont ... - unan ..., unan ... ; *die eine, die andere*, an eil ..., eben ... - unan ..., eben ... - hounnezh ..., eben ... - homañ ..., honhont ... - unan ..., unan ... ; *die einen und die anderen*, an eil re hag ar re all ; *er lief von dem einen zum anderen*, redek a rae da gaout hemañ, da gaout henhont ; *einige ... andere* ..., lod ..., lod all ... - an eil re ..., ar re all ... ; *einige sind gekommen, andere nicht*, lod a oa deuet, lod all ne oant ket - darn a oa deuet, lod all ne oant ket ; *der eine oder der andere*, hini pe hini, hemañ-henn, unan pe unan anezho ; *das eine oder das andere*, seurt pe seurt ; *jeder andere*, pep hini all ; *er kennt die Gegend besser als jeder andere*, anavezout a ra ar vro gwelloc'h eget nikun, anavezout a ra ar vro gwelloc'h eget hini all a gement,

anavezout a ra ar vro gwelloc'h eget nep den all ; *einer nach dem anderen*, an eil war-lerc'h egile, an eil goude egile, unan-hag-unan, unan da unan, a unan da unan, a-hini-da-hini, hini-ha-hini, a-unanoù, a-hiniennoù, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, an eil da-heul egile, pep hini d'e dro, pep hini e dro, pep hini en e dro, diouzh tro, pezh-ha-pezh, tamm dre damm ; **2.** all, arall ; *auf dem anderen Ufer*, war an aod enep, war ar ribl enep ; *auf dem anderen Rheinufer*, en tu all d'ar Roen, war ribl all ar Roen ; *auf der anderen Seite der Mauer*, en tu all d'ar voger ; *ganz am anderen Ende des Tunnels*, er penn all tre d'ar riboul ; *am anderen Ende der Stadt wohnen*, bezañ o chom er penn all a gêr, bezañ o chom er c'hostez all eus kêr, bezañ o chom en tu all eus kêr ; *ein and(e)r(er)*, unan all, un den all g., un all, un arall ; *der andere*, an hini all, egile all, an arall ; *die andere*, an hini all, eben all, an arall ; *andere*, re all, unanoù, unanoù bennak ; *die anderen*, ar re all, ar reoù all ; *andere Leute*, tud all ; *die anderen Leute*, an dud all, ar pep all eus an dud-se ; *er wurde erschossen, wie zwanzig andere danach*, fuzuilhet e voe evel ugent all d'e c'houde ; *irgendwelche anderen*, un nebeud bennak a re all, ur re bennak all, unan all bennak ; *er weiß noch ganz and(e)re Sachen*, traoù en dije c'hoazh da zisac'hañ, a bep seurt en dije da lavaret c'hoazh hag a-dreuz hag a-hed ; *sich auf and(e)re verlassen*, fiziout en (war) tud all ; *unter and(e)rem*, e-mesk traoù all, e-touez traoù all ; *ich habe ganz and(e)re Dinge erlebt !* ne vin ket lakaet diaes gant ken nebeut a dra ! ne vin ket lakaet diaes gant ken nebeut all ! n'eo ket marv mil den ! ne denn ket da wall dra ! goude an holl drubuilhoù em eus bet em buhez e vo an dra-se un ebat evidon ! n'eus ket a ziaez ! n'eus ket a forzh ! kement-se ne vern ket re ! gwelloc'h eo eget an eost da vankout ! ne vo nemet un tañva din ! ; *in einem anderen Land als der Bretagne*, en ur vro ha n'eo ket Breizh eo ; *sie springen von einem Thema zum anderen*, mont a reont eus ar c'hazh d'ar razh, da gentañ e sav ur gaoz ganto ha goude e sav ur gaoz all ; **3.** disheñvel ; *er ist einer and(e)ren Meinung*, n'emañ ket gant an hevelep mennozh (gant an hevelep soñj), n'emañ ket a-du ; *andere Länder, andere Sitten*, pep bro he giz - ken lies broioù, ken lies doareoù - kant sant, kant santimant - un doue e pep iliz ha pep hini a ra e c'hiz (Gregor) - kant bro kant giz - kant parrez, kant iliz - kant plac'h, kant hiviz - kant horolaj, kant eur - seul benn, seul veno - pep bro he deus he giz ha pep plac'h he hivizh - ken alies gwrac'h, ken alies a geusteur - d'ar sparfell ul laouenan, d'ar bleiz un dañvad pe un oan, d'ar c'hazh ul logodenn, hag a re a zebr a vez laouen - da bep labous e gan ; **4.** estroc'h eget ; *andere als du*, estroc'h egedout ; *man muss auch ab und zu etwas anderes als Fleisch essen*, estroc'h eget kig a zegouezh d'an den debriñ ; *gib mir etwas anderes zu trinken als Wasser*, ro din da evañ estreget dour ; **5.** nep ... all, ken ..., hini all ; *kein anderer als*, nep den all nemet ..., ken den nemet ..., hini all ebet panevet ..., den all ebet estreget ... ; *kein anderer als Goethe*, Goethe eñ e-unan-kaer, ken mestr nemet Goethe ; *kein anderer gefällt mir*, hini all estregetañ ne blij din ; *ich liebe einen anderen*, estregetout a garan ; *ich diene keinen anderen Herrn als den König*, ne servijan ken mestr nemet ar roue ; *andere denken so wie er*, estregetañ a soñj an dra-se,

estroc'h egetañ a soñj an dra-se ; *das ist nichts anderes als Gold*, n'eo ken tra nemet aour ; *es bleibt nichts anderes zu tun, als nach Hause zu gehen*, ne chom mui ken tra da ober panevet distreiñ d'ar gêr, n'eus ken da ober panevet distreiñ d'ar gêr ; *ich habe nichts anderes gehört*, ne'm eus klevet mann all ebet ; *ich habe keine anderen Wünsche*, ne zivizan mui netra, ne c'houlennan ken tra ; *ich hatte nichts anderes erwartet*, ne oan ket e-sell a gen, ne oan ket e-sell a netra all ebet ; *mit nichts anderem als einer Schaufel hat er das Loch gegraben*, graet en doa an toull hep ken benveg nemet ur pal ; *er hatte ihr geschworen, dass er keine andere heiraten würde*, touet en doa dezhi n'en dije ken pried ; *er ist zu nichts anderem fähig*, n'eo mat da gen ; **6.** *alles and(e)re*, ha kement tra 'zo c'hoazh ('zo holl) ; *er ist alles andere als dumm*, n'eo ket sot, pell ac'hano (nag a-bell, an tazoù, war-bouez kalz, kalz a vank, kalz a faot) ; *diese Aufgabe verdient alles andere als Lob*, a bep seurt a c'hallfed lavaret diwar-benn an dever-se met n'eo ket meuleudioù e vo, sur 'vat (pell ac'hano, nag a-bell, an tazoù, war-bouez kalz, kalz a vank, kalz a faot) ; **7.** [troioù-lavar] *am and(e)ren Tage*, antronoz ; *in and(e)ren Umständen sein*, bezañ keloù mat ganti, bezañ keloù nevez ganti, bezañ prenet un davanjer nevez, bezañ keloù bugel ganti, bezañ ar soubenn o virviñ, bezañ an dud da greskiñ ganti, bezañ war he chaosonoù ; *sie sind einer wie der andere*, tuig 'zo talig, se 'zo tuig ha talig, marv eo ar gwez-avalou ha disec'het plant ar sistr, kenkoulz eo an eil hag egile, kenkoulz eo an eil evel egile ; *einer um den and(e)ren*, diouzh tro, bep eil tro, bep eil taol, bep un eil, a bep eil, tro-ha-tro ; *er macht eine Dummheit über die and(e)re*, Kerdrubuilh 'zo anezhañ, ne ra nemet sotonioù ha sotonioù, mont a ra a sotoni e sotoni, ober a ra sotonioù gwisk-war-wisk, ne ra nemet yoc'hiñ sotonioù nevez ar re a-ziagent, ober a ra sotonioù bern-war-vern ; *es vergeht ein Monat um den and(e)ren*, dont a ra (tremen a ra) ar mizioù an eil war-lerc'h egile ; *einmal übers andere*, taol-war-daol (Gregor), taol-ha-taol, da bep mare, hep astal, hep spanaenn, diouzh renk, diouzh tu ; *eins ins andere*, well-wazh, an eil dre egile, an eil da gas egile, an eil e-ser egile, goude bezañ sellet pizh ouzh pep tra, gwitibuntamm.

andererseits Adv. : diouzh an tu all, diouzh un tu all, eus ur perzh all, a-hend-all, a-du-arall, er feson all, eus un tu all.

Andergeschwisterkind n. (-es,-er) : kenderv a-berzh kendirvi-gompez g.

andermal Adv. : *ein andermal*, ur peur bennak g., mare pe vare, ur mare pe vare, ur wech all b., ur wechig bennak b., ur wech pe wech, gwech pe wech, gwech pe amzer, un dro all.

andermalig ag. : graet un eil gwech.

ändern V.k.e. (hat geändert) : **1.** kemmañ, cheñch, treiñ, argemmañ, daskemmañ, treuzfurmiñ, treuzneuziañ, cheñch aoz da, lakaat kemm e ; *ein Kleid ändern*, adrenkañ (reizhañ) ur pezh dilhad ; *kein Jota an etwas (t-d-b) ändern*, na dreiñ ur pik en un dra bennak, na dreiñ ur pik diouzh udb, na gemmañ lizherenn ebet en ur skrid bennak ; *was kann man schon daran ändern ?* petra 'ri ? petra a fell dit ? petra a fell deoc'h ? ; *die Beschwerden eines einzigen Lesers können doch nicht Grund genug*

sein, um die ganze Aufmachung einer Zeitschrift zu ändern, n'eus ket tu da dreiñ doare d'ur gelaouenn evit kelo ul lenner bennak hepken ; **2.** [dre skeud.] *die Richtung ändern*, cheñch tu, cheñch hent, cheñch roud, treiñ diwar e hent, diheñchañ, en em dreiñ da vont war un tu all ; *seine Ansicht ändern*, cheñch soñj, cheñch mennozh, dibennadiñ, treiñ meno, treiñ kordenn, cheñch santimant, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, dilezel ur mennozh, treiñ mennozh, treiñ diwar e vennozh, cheñch tu d'e grampouezhenn, kemmañ soñj, dilezel ur mennozh, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh en daboulin ; *ich werde ihn dazu bringen, seine Meinung zu ändern*, pouezañ a rin warnañ da gemmañ e vennozh.

V.em. : **sich ändern** (hat sich (t-rt) geändert) : kemmañ, cheñch, treiñ, treiñ neuz, troc'hañ, argemmañ, bezañ cheñch war an-unan ; *das Wetter ändert sich*, **a)** emañ-hi o treiñ da fall, emañ-hi o treiñ ; **b)** emañ-hi o troc'hañ da vat, emañ-hi o troc'hañ, emañ an amzer o tont da vrav ; *die Zeiten ändern sich*, treiñ a ra rod an amzer, cheñch a ra an traoù, deuet ez eus cheñchamant, cheñchamantoù a zo bet, bez ez eus kemm er gizioù, pebezh nevezadur a zo en amzer-vremañ e-keñver gwechall ! pebezh kemm etre gwechall hag hiziv ! aet eo ar bed en-dro ! aet eo ar bed war-raok !

anderenfalls Adv. / **anderenfalls** Adv. : peotramant, anez, e-giz-all, e-mod-all, mod-all, anez da se, a-hend-all, pe a-hend-all, panevez-se, a-berzh-all, evit ac'hano, en degouezh kontrol.

andernorts Adv. / **anderenorts** Adv. : e lec'h all.

anderntags Adv. / **anderentags** Adv. : antronoz.

anders Adv. : **1.** peotramant, anez, e-giz-all, e-mod-all, mod-all, anez da se, a-hend-all, panevez-se ; *wenn anders*, a-hend-all ; *ich gehe hin, nicht etwa dass ich dazu Lust hätte, aber ich kann nicht anders*, mont a rin di, neket ma vijen laouen da vont, met n'eus ket tu din d'ober a-hend-all - neket ma vijen laouen da vont di, met n'eus ket tu din d'ober a-hend-all ; **2.** en un doare all, disheñvel, en un doare disheñvel, d'un tres arall ; *diese Krankheit kann auch anders ausgeilgt werden*, gallout a c'haller lazhañ ar c'hleñved-se e-giz-all c'hoazh ; *das klingst schon ganz anders*, kalz gwelloc'h eo ! ; *ich kann einfach nicht anders*, ne c'hallan ket parraat, n'on ket evit miret a (da) ober an dra-se ; *ich werde anders verfahren*, skeiñ a rin gant penn all ar vazh war an daboulin ; *es kommt ganz anders*, dic'hortoz-kaer eo pezh a c'hoarvez ; *anders als*, en eneb da, en eskemm da, er c'hontrol da ; *er denkt anders als er spricht*, ludu en deus da c'holeiñ e dan, e deod ne lavar ket ar pezh a zo en e galon, lavaret a ra ar penn pellañ diouzh e vennozh, hennezh a oar derc'hel gantañ, hennezh ne lavar ket e oferenn war gan, daouarn tomm hag ur galon yen a zo gantañ, lavaret a ra an eneb eus ar pezh a soñj, prezeg a ra a-enep e soñj ; *ich habe es mir anders überlegt*, cheñchet em eus santimant, cheñchet em eus soñj, cheñchet em eus mennozh, troet em eus meno, troet em eus kordenn, distroet on diwar va mennozh, distroet on a-ziwar va

mennozh, dilezet em eus va mennozh, troet em eus mennozh, troet on diwar va mennozh, kemmet em eus soñj ; *anders gesagt*, da lavaret eo, eleze, pa lavarin mat, kement ha komz resisoc'h (reishoc'h), kenkoulz ha komz resisoc'h (reishoc'h), betek komz resisoc'h (reishoc'h), pe en un doare all ; **3.** disheñvel, dishañval, diseurt, diforc'h, all ; *gestern hat das Fleisch anders geschmeckt*, n'edo ket ar c'hig er blaz-mañ dec'h ; *er ist anders als seine Kameraden*, disheñvel eo diouzh e gamaladed ; *völlig anders sein*, bezañ rekin an eil d'egile, bezañ disheñvel penn-da-benn, bezañ disheñvel-klok, bezañ disheñvel-groñs, bezañ disheñvel-razh, bezañ disheñvel-krenn ; *anders als*, en enep da, a-enep da, er c'hontrol da, diseurt diouzh ; *er wird anders*, emañ o cheñch, cheñch a zo o tont warnañ, kemm a zo o tont ennañ, kemmañ a ra tamm-ha-tamm ; *im Land ist manches anders geworden*, ned eo ket ar vro hollik heñvel ouzh ar pezh a oa a-raok, ned eo ket ar vro holl-razh evel ma oa a-raok ; P. *das ist was ganz anders*, se 'zo ur gont all, an dra-se avat 'zo ur c'hoari all, se 'vat 'zo ur jeu all, honnezh a zo un afer all, se 'zo un abadenn all, amañ ez eus ur c'hoari all, setu amañ ur c'hoari all 'vat, ur pezh all eo an dra-se ; *jemand anders*, unan all, un den all ; *niemand anders*, nikun a-hend-all, nep den all, hini all a gement, den all a gement ; *nirgend anders*, e lec'h all ebet, e nep lec'h all ebet ; *wie war es doch ganz anders !* cheñchet eo an traoù 'vat ! bez ez eus kemm er gizioù ! pebezh cheñchamantoù ! deuet ez eus cheñchamant ! pebezh nevezadur a zo en amzer-vremañ e-keñver gwechall ! ; *das ist nun einmal nicht anders !* e giz-se emañ kont - e giz-se emañ an traoù - e-mod-se emañ ha n'emañ ket e-mod all - e-mod-se emañ an traoù, pa vez kamm ar c'heuneud e vez kamm ar glaou ; **4.** [tro-lavar] *mir wird ganz anders*, deuet on da vezañ fall, deuet eo da vezañ diaes din, ne ya ket mat ganin.

andersartig ag. : disheñvel, dishañval, diforc'h.

Andersartigkeit b. (-) : diforc'helezh b., disheñvelder g., disheñvelded b., disheñveledigezh b. ; *das Recht auf Andersartigkeit*, ar gwir d'an diforc'helezh g.

andersdenkend ag. : mennozhioù disheñvel gantañ.

anderseits Adv. : diouzh an tu all, diouzh un tu all, eus ur perzh all, a-hend-all, a-du-arall, er feson all, eus un tu all.

andersfarbig ag. : a liv disheñvel, a zoug ul liv disheñvel.

andersgläubig ag. : arallgredenn, kredennoù disheñvel gantañ, kreañsoù disheñvel gantañ.

Andersgläubigkeit b. (-, -en) : arallgredenn b.

Andersheit b. (-) : allder g., allded b.

andersherum Adv. / **andersrum** Adv. : **1.** eus an tu all, en tu all, war an tu all, d'an tu all ; **2.** P. heñvelreizh ; *er ist andersrum*, hennezh a zo paotr an douar melen.

andersrassig ag. : a ouenn disheñvel ; *eine Hündin andersrassig belegen*, mastinañ ur giez.

Anderssein n. (-s) : allder g., allded b. ; *Recht auf Anderssein*, gwir d'an disheñvelder g.

anderssprachig ag. : **1.** a zo skrivet en ur yezh all ; **2.** a gomz ur yezh all.

anderswo Adv. : e lec'h all ; *hier verderben die Lebensmittel, während anderswo Leute verhungern*, boued a zo amañ o vreinañ, ha bezañ tud o vervel gant an aon e lec'h all - boued a zo amañ o chom da goll, ha bezañ tud o vervel gant an aon e lec'h all.

anderswoher Adv. : eus lec'h all.

anderswohin Adv. : da lec'h all, e lec'h all.

anderthalb Adv. : *anderthalb Jahre*, bloaz hanter ; *anderthalb Stunden*, un eurvezh hanter, un eur hanter.

anderthalbmals Adv. : ur wech hanter.

Änderung b. (-, -en) : kemm g., kemmadenn b., kemmadur g., cheñchamant g., cheñch g., argemm g., argemmadur g., argemmad g., [polit.] enkemmad g. ; *eine Änderung vornehmen*, cheñch udb, kemm udb ; *Änderungen vorbehalten*, nemet cheñchamantoù a vefe, anez na vefe cheñchamantoù, ma n'eus cheñchamant ebet, panevet e vefe cheñchamantoù ; *ohne Änderung*, hep kemm.

Änderungsantrag g. (-s, -anträge) : [polit.] kinnig enkemmad g., mennad enkemmad g.

Änderungsschneider g. (-s, -) : peurficher dilhadoù g.

Änderungsschneiderei (-, -en) : stal peurfichañ dilhadoù b.

Änderungsvorschlag g. (-s, -vorschläge) : [polit.] kinnig enkemmad g.

Änderungswunsch g. (-es, -wünsche) : goulenn kemmañ g.

anderwärtig ag. : all.

anderwärts Adv. : e lec'h all.

anderweitig ag. : **1.** all, en un doare all ; **2.** a lec'h all, e lec'h all ; **3.** d'unan bennak all, gant unan bennak all ; **4.** ouzhpenn.

andeuten V.k.e. (hat angedeutet) : **1.** damvenegiñ, tintal, kentskeudenniñ, rakskeudenniñ, amresisaat ; **2.** diskouez ; *jemandem den Weg andeuten*, poentañ u.b., diskouez d'u.b. an hent mat, lakaat u.b. war an hent mat, henchañ u.b., lavaret d'u.b. dre be hent eo mont d'ul lec'h, diskouez (ardameziñ) an hent d'u.b.

Andeutung b. (-, -en) : **1.** damc'her g., damveneg g., mouskomz b., damgomz b., prezeg-goloet g. ; *eine Andeutung fallen lassen*, damvenegiñ udb, ober un damveneg bennak, tintal udb ; *in Andeutungen reden*, ober gant komzoù distroet (gant komzoù goloet), mouskomz ; *versteckte Andeutungen machen*, damgomz, mouskomz, moustamall ; **2.** doare g., tres kentañ g., liv g., arliv g., kentskeudennadur g., rakskeudenn b., rakskeudennadur g., damskeud g., disterad g., netraig g., c'hwezhig b., mintrad str., reze g. ; *die Andeutung eines Lächelns*, tres kentañ ur mousc'hoarzh (Gregor), doare (damskeud, liv) ur mousc'hoarzh g.

andeutungsweise Adv. : gant komzoù distroet, gant damvenegoù, gant komzoù goloet, en ur vousekomz, en ur zamgomz, en ur voustamall ; *etwas andeutungsweise verstehen*, kompren udb diwar hanter c'her.

andichten V.k.e. (hat angedichtet) : ijinañ, forjañ ; *jemandem Worte andichten*, distresañ (distummañ) komzoù u.b., reiñ da grediñ en dije u.b. lavaret tra pe dra.

andienen V.k.e. (hat angedient) : *jemandem etwas andienen*, taeriñ war u.b. evit ma rafe udb, tarabazhiñ u.b. evit ma rafe udb.

V.em. : **sich andienen** (hat sich (t-rt) angedient) : **1.** *sich jemandem als Lakai andienen*, kinnig d'u.b. mont da lakez evitañ ; **2.** *sich jemandem andienen*, taeriñ war u.b., tarabazhiñ u.b.

andocken V.gw. (hat angedockt) : *an etwas (t-d-b) andocken*, abourzhañ ouzh udb, kostezañ ouzh udb, mont da stagañ ouzh udb.

andonnern V.k.e. (hat angedonnert) : **1.** *jemanden andonnern*, jarneal gant u.b. / teñsañ gant u.b. (Gregor), kribañ e benn d'u.b., teñsañ kaer u.b., krozal ouzh u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., gwalamiñ u.b., skandalat u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., ober trouz bras d'u.b., delazhiñ kunujennoù war u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teurel ar seizh anv divalav war u.b., krial war-lerc'h u.b., teurel ar brall war u.b., kunujañ u.b., karnajañ war u.b., dornañ a-enep (ouzh) u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., mont a-stroñs d'u.b., mont feuls ouzh u.b., gwallgaozeal d'u.b., ober lous d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., kannañ e gouez d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., mont rust (dibalamour) d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., ober ur rez d'u.b., gourdrouz u.b., gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b., hujat u.b., ober brud d'u.b., soroc'hal d'u.b. ; **2.** *wie angedonnert da stehen*, chom sebezet-mik, bezañ souezhet-marv, bezañ souezhet-mik, bezañ souezhet-marv, chom skodeget, chom sabatuet, chom seizet gant ar souezh, chom abaf, chom war e gement all, kouezhañ war e gement all, bezañ alvaonet-holl, bezañ kalmet, chom bamet, mantrañ, sebeziñ, estlammiñ.

Andorra n. (-) : Andorra b.

Andorraner g. (-s, -) : Andoran g.

andorranisch ag. : andoran, ... Andorra.

Andrang g. (-s) : bount g., bountadeg b., mesk g., meskadeg b., mac'h g., engroez g., engroeziad g., diskrap g., hej ha prez, dered g., gwask g., gwaskadeg b., houl g., starderezh g., arigrap g., hemolc'h g., birvilh g., keflusk g., dered g., hemolc'h g., firbouch g. ; *es herrschte großer Andrang*, bras e oa ar mac'h, bez e oa un houl hag ur mac'h, kalz a hej hag a brez a oa, forzh tud a oa, ur mor a dud a oa, ul lanvad tud a oa, ur spont a dud a oa, ur pezhiañ tud a oa, ur mac'h bras a bobl a oa.

andrängen V.gw. (sind angedrängt) : dont stank-ha-stank, en em gavout a-vordilh, dont a-vagadoù, arsañhañ, fardiñ, strimpiñ, plaouiañ, deredek, delammat, deredek stank ha n'eo ket diouzh kont, en em gavout stank ha n'eo ket dre gont.

Andreas g. : Andrev g.

Andreaskreuz n. (-es, -e) : kroaz sant Andrev b.

andrehen V.k.e. (hat angedreht) : **1.** reiñ lañs da, lakaat tro e, lañsañ ; *den Motor andrehen*, reiñ lañs d'ar c'heflusker, lañsañ ar c'heflusker ; **2.** [tredan] enaouiñ, elumiñ ; *das Licht andrehen*, enaouiñ ar gouloù, elumiñ ; **3.** [kog] treiñ ; **4.** [kenw.] *jemandem etwas andrehen*, difoarañ udb d'u.b., riklañ udb d'u.b., paseal udb d'u.b., bountañ udb gant u.b., bountañ udb war u.b. ; P. *jemandem schlechte Ware andrehen*, gwerzhañ brav

poultr d'u.b., fritañ naered e lec'h siliou d'u.b., sorc'henniñ u.b., gwerzhañ piz e-lec'h fav d'u.b.

Andreheñ n. (-s) : lañsañ g., enaouadur g., enaouerezh g.

anderseits Adv. : diouzh an tu all, diouzh un tu all, eus ur perzh all, a-hend-all, a-du-arall, er feson all, eus un tu all.

andringen V.gw. (drang an / ist angedrungen) : dont stank-ha-stank, en em gavout a-vordilh, dont a-vagadoù, arsaillhañ, fardiñ, strimpiñ, plaouiañ, deredek stank ha n'eo ket diouzh kont, en em gavout stank ha n'eo ket dre gont.

Androgen n. (-s,-e) : androgen g.

androgyn ag. : gourwregel, divreizh, hiron, yar ha kilhog war un dro, kog-ha-yar, par-ha-parez, baskarin.

androhen V.k.e. (hat angedroht) : gourdrouz, kinnig ; *jemandem eine Strafe androhen*, gourdrouz ur c'hastiz d'u.b., kinnig koll d'u.b., gourdrouz kastizañ u.b. ; *jemandem den Tod androhen*, gourdrouz ar marv d'u.b., prometiñ ar marv d'u.b., kinnig lazhañ u.b.

Androher g. (-s,-) : gourdrouzer g.

Androhung b. (-,-en) : gourdrouz g., kinnig g. ; [gwir] *unter Androhung* (+ t-c'h), dindan boan a ... (+ anv-kadarn), dindan boan da vezañ ... (+ anv-gwan verb).

Androide g. (-en,-en) : boud denheñvel g., android g.

Andromache b. : [mojenn.] Andromaka b.

Andromeda b. : [stered.] Andromeda b.

Andruck¹ g. (-s,-drucke) : [moull.] amproenn b.

Andruck² g. (-s) : [fizik] buanadur ar bouezañs g., c'hwim ar pounnerder g.

andruken V.gw. (hat angedruckt) : kregiñ da voullañ.

andünsten V.k.e. (hat angedünstet) : poazhañ ouzh ar vurezh e-pad berr amzer, poazhañ er vurezh e-pad berr amzer.

anecken V.gw. **1.** (ist angeeckt) : stekiñ ; **2.** (ist/hat angeeckt) : *er ist bei ihm angeeckt, er hat bei ihm angeeckt*, feuket en deus anezhañ.

V.k.e. (hat angeeckt) : feukañ.

Äneas g. : [mojenn.] Enea g. (Gregor), Aeneas g.

Äneide b. (-) : [lennegezh] karm da Aeneas g., Aeneis b., Aeneid b., Eneid b.

aneignen V.em. : **sich aneignen** (hat sich (t-d-b) angeeignet) : **1.** *sich (t-d-b) etwas aneignen*, lakaat e grabanoù war udb, krabanata udb, lakaat udb en e zalc'h, lakaat udb en tu diouzh an-unan, perc'hennañ udb, kemer udb en tu diouzh an-unan, sammañ udb, kas udb gant an-unan, skrapañ udb, divorañ udb, plaouiañ udb, delc'her udb en tu diouzh an-unan, ober e rann eus udb, ober e lod eus udb, aloubiñ udb, ober e gerz eus udb, en em sezisañ eus udb, kregiñ en udb, lakaat udb war e anv, fripañ udb, kribañ madoù e nesañ ; *sich etwas auf unehrliche Weise aneignen*, gounit udb dre falloni, kaout udb dre fallentez ; **2.** [dre skeud.] *sich Bildung aneignen*, magañ e spered, en em zeskiñ, deskiñ, studiañ, en em stummañ, diorren e spered, stuziañ e spered, en em varrekaat, tapout deskadurezh, pakañ deskadurezh, dastum gouiziadur, amplant e ouiziadur, prenañ gouiziadur, prenañ deskadurezh, pinvidikaat e spered, en em stuziañ, kreskiñ e anaoudegezh, astenn e zeskadurezh, deskiñ traoù ; *sich eine Sprache aneignen*, deskiñ ur yezh estren.

Aneignung b. (-,-en) : perc'hennadenn b., perc'hennidigezh b., perc'hennadur g., perc'hennañ g., tapadur g.

aneinander Adv. : an eil ouzh egile, an eil ouzh eben, an eil d'egile, an eil d'eben, stag-ouzh-stag, stag-ha-stag, harp-ouzh-harp, harp-en-harp, stok-ha-stok, dalc'h-ouzh-dalc'h, penn-ouzh-penn, ribl-ha-ribl, en ur geñver ; *die zwei Häuser wurden aneinander gebaut*, an daou di a oa bet savet pok-ha-pok, stag-ha-stag e oa bet savet an daou di, en ur geñver e oa bet savet an daou di, gwriet e oa bet an daou di an eil ouzh egile, harp-ouzh-harp (harp-en-harp) e oa bet savet an daou di, stok-ha-stok e oa bet savet an daou di, dalc'h-ouzh-dalc'h e oa bet savet an daou di, penn-ouzh-penn e oa bet savet an daou di ; *zwei aneinander gebaute Häuser*, daou di keñver lies., daou di en ur geñver lies. ; *die zwei Schiffe hatten aneinander angelegt*, aet e oa an daou lestr pok-ha-pok *aneinander gefesselt*, stag-ouzh-stag, stag-ha-stag ; *aneinander gefügt*, joentr ; *sie hatten echt große Freude aneinander*, pegen joaus e oant an eil ouzh egile !

aneinanderfügen V.k.e. (hat aneinandergefügt) : juntañ, skarvañ, lakaat a-gevret, strolañ, kenstrolañ, koublañ, kenlakaat, kenstekiñ, kevreañ, kevrediñ, lakaat penn-ouzh-penn, pennegiñ, frammañ an eil ouzh egile ; *aneinandergefügt*, joentr.

aneinandergeraten V.gw. (gerieten aneinander / sind aneinandergeraten) : tabutal, blevata, en em vlevata, sevel sach-blev (krog-blev, bec'h, fich-blev) etrezo, bezañ c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) an eil gant egile, sevel trouz etrezo, sevel blev etrezo, sevel bec'h etre an dud, en em gannañ, en em c'hennañ, en em lardañ, en em bouezañ, en em beuriñ, en em beliat, en em bilat, mont d'an taolioù, mont a grogoù berr an eil d'egile, sevel kannoù etrezo ; *sie gerieten aneinander*, saka-maout a savas etrezo, jeu a savas etrezo ; *mit jemandem aneinandergeraten*, kaout jeu ouzh u.b., kaout gwall grogad ouzh u.b.

aneinandergrenzen V.gw. (haben aneinandergrenzt) : bezañ stok an eil ouzh egile, bezañ stok an eil en egile, bezañ sko an eil ouzh egile, bezañ touch an eil ouzh egile, bezañ pok-ha-pok, bezañ stag-ha-stag, bezañ harp-ouzh-harp, bezañ harp-en-harp, bezañ stok-ha-stok, bezañ harz-ouzh-harz, bezañ harz-e-harz, bezañ harz-ha-harz, bezañ dalc'h-ouzh-dalc'h, bezañ penn-ouzh-penn.

aneinanderhängen V.k.e. (hat aneinandergehängt) : stagañ an eil ouzh egile, kenstagañ, istribilhañ an eil ouzh egile.

V.gw. (hingen aneinander, haben aneinandergehangen) : bezañ peg an eil ouzh egile, bezañ kenstag, bezañ kevreet an eil gant egile, bezañ liammet start an eil gant egile, bezañ joentr.

aneinanderprasseln V.gw. (prasselten aneinander / sind aneinandergeprasselt) : *die Widder prasseln mit vollem Gehörn aneinander*, en em dourtañ a ra ar meot a-daol herr.

aneinanderreihen V.k.e. (hat aneinandergereiht) : lakaat lost-ouzh-lost, lakaat penn-ouzh-penn, lakaat da genglotañ, rengennañ, steudañ.

Aneinanderreihung b. (-,-en) : steudad b., steud b., steudadur g., steudennad b., heuliad g., renk b., renkad b., aridennad b., andennad b., reuziad g., regenn b., regennad b., rezad b., rez b., lostennad b., renkennad b., renkenn b., rizennad b., rumm g., rummad g., chapeledad g., gwidennad b., hedad g., roll g., rollad g., stardigennad b., stlejennad b., stagellad b.

aneinanderrücken V.k.e. (hat aneinandergerückt) : tostaat, dedostaat, nesaat, denesaat, kenstekiñ, lakaat stok-ha-stok, lakaat dalc'h-ouzh-dalc'h, lakaat sko an eil ouzh egile ; *aneinandergerückte Betten*, gweleoù touch lies., gweleoù stok-ha-stok lies., gweleoù en ur geñver lies., gweleoù keñver lies.

V.gw. (sind aneinandergerückt) : tostaat an eil ouzh egile, derc'hel kloz an eil d'egile, mont stok-ha-stok an eil ouzh egile, en em stardañ, en em waskañ an eil egile, en em serriñ.

aneinandersetzen V.k.e. (hat aneinandergesetzt) : lakaat harp-ouzh-harp, lakaat harp-en-harp, lakaat stok-ha-stok, lakaat dalc'h-ouzh-dalc'h, lakaat penn-ouzh-penn, kenstekiñ, kevreañ, kevredañ, frammañ an eil ouzh egile, lakaat en ur geñver.

aneinanderstoßen V.gw. (stießen aneinander / sind aneinandergestoßen) : 1. stekiñ an eil gant egile, kenstekiñ, en em stokañ an eil ouzh egile ; *die Naben der Räder stoßen aneinander*, en em stokañ a ra ar moelloù-kirri an eil ouzh egile ; 2. [labour-douar] bezañ stok an eil ouzh egile, bezañ stok an eil en egile, bezañ sko an eil ouzh egile, bezañ touch an eil ouzh egile, bezañ pok-ha-pok, bezañ stag-ha-stag, bezañ harp-ouzh-harp, bezañ harp-en-harp, bezañ stok-ha-stok, bezañ dalc'h-ouzh-dalc'h, bezañ harz-ouzh-harz, bezañ harz-e-harz, bezañ harz-ha-harz, bezañ en ur geñver.

Anekdotchen n. (-s,-) : danevellig verr b., disterdra g., belbeterezh g., disteraj g.

Anekdot b. (-,-n) : 1. hanezenn b., danevellig b., sorbienn b., marvailh g., troad b., tro b. ; 2. arabenn b., disteraj g., disterdra g., belbeterezh g., mibiliaj g., belbi g., bihan dra g., munud g.

anekeln V.k.e. (hat angeekelt) : dic'houstiñ, reiñ c'hoant d'u.b. da strinkañ diwar e galon (Gregor), reiñ heug da, bezañ regred da, bezañ ac'h da (Gregor), degas rukun da, dont da neuial war ar galon, euzhiñ, rukuniñ, ober rukun da, ereziñ, doñjeriñ, heugañ, tasoniñ ; *angeekelt sein*, reketiñ, fastañ, rukuniñ, bezañ heug, bezañ reketet, bezañ tason, bezañ sammet e galon a zoñjer, hirisiñ, ober hiris ; *er ist von diesen Plätzchen angeekelt*, tasoniñ en deus graet diouzh ar gwispid-se, fastet eo ouzh ar gwispid-se, tason eo diouzh ar gwispid-se, en em gazet eo ouzh ar gwispid-se, eok eo gant ar gwispid-se ; *es ekelt mich an*, kement-se a ro c'hoant din da strinkañ diwar va c'halon (Gregor), fast am bez evit an dra-se, an heug a sav din pa welan kement-se, heugañ a ran pa welan kement-se, ne c'hallan ket gwelet an dra-se hep hirisiñ, doñjer am bez ouzh an dra-se, un doñjer am bez ouzh an dra-se, doñjer am eus oc'h ober an dra-se, heug a ro din an dra-se, un heug e vez an dra-se din, heug am bez ouzh an dra-se, kement-se a zo regred din, ac'h e vez an dra-se din (Gregor), kement-se a zegas rukun din, baleg (hiris) am bez ouzh kement-se, dislonk am bez pa welan seurt traoù, dont a ra an traoù-se da neuial war va

c'halon ; *Porree ekelt mich an*, n'on ket gouest da zebriñ pour ; *jetzt ekelt er mich an*, deuet on da heugañ outañ.

Anemometer n. (-s,-) : [fizik] anemometr g., avelventer g.

Anemone b. (-,-n) : [louza.] diskrab g.

Anemotropismus g. (-) : [loen.] aveldesachadur g.

anempfehlen V.k.e. (empfiehlt an / empfahl an / hat anempfohlen) : 1. erbediñ, gourc'hemenn, aliañ ; 2. fiziañ fiziout ; *jemandem etwas anempfehlen*, fiziañ udb da evezh u.b., fiziout udb d'u.b., fiziout udb en u.b., reiñ an emell eus udb d'u.b., kargañ u.b. da gemer an emell eus udb.

Anempfehlung b. (-,-en) : erbed g., erbedadenn b., erbedenn b., erbederezh g., erbedadur g.

Anerbe g. (-n,-n) : hêr g., heritour g., pennhêr g.

anerben V.k.e. (hat angeerbt) : hêrezhiñ, heritañ eus, kaout da hêrezh.

Anv-gwan verb : **angeerbt** deuet dre hêrezh, degouezhet dre hêrezh.

Anerberecht n. (-s,-e) : gwir an henaour g., gwir an henaourez g., henañded b. (Gregor).

anerbieten V.k.e. (erbot an / hat anerbieten) : kinnig.

Anerbieten n. (-s,-) : kinnig g.

anerkannt ag. : anavezet, brudet mat ; *eine anerkannt gute Küche*, ur c'heginerezh brudet mat g., ur gegin brudet evit bezañ mat b.

anerkanntermaßen Adv. : diouzh pezh a lavar an holl.

anerkennen V.k.e. (erkannte an / anerkannte // hat anerkannt) : 1. anavezout, anzav, degemer, asantiñ da, aprouiñ, ober stad eus, derc'hel stad eus, derc'hel stad a, derc'hel kont eus, derc'hel kont a ; *nicht anerkennen*, dianavezout, dianzav, dinac'h ; *jemanden als König anerkennen*, anavezout u.b. da roue, anzav u.b. da roue ; *den Standpunkt des Gegners anerkennen*, sevel a-du gant savboent e gevezer, reiñ an tu d'e gevezer, anzav (degemer, asantiñ da) savboent e gevezer ; *Englisch als Umgangssprache anerkennen*, anzav ar saozneg da genyezh, anzav ar saozneg da yezh kehentiñ ; *eine Arbeit anerkennen*, anavezout talvoudegezh (dellezegezh) ul labour bennak, aprouiñ (ober stad eus, derc'hel stad eus, derc'hel stad ag, derc'hel kont eus, derc'hel kont ag) ul labour bennak ; *jemanden als Herrscher anerkennen*, anzav aotrouniezh u.b. ; *ein Gesetz nicht anerkennen*, dianzav ul lezenn, dinac'h ul lezenn ; 2. [gwir] *gerichtlich, gesetzlich anerkennen*, testenikaat dre skrid gant siell al lez-varn (Gregor), gwiriañ dirak al lez-varn ; *die Menschenrechte anerkennen*, anzav gwirioù Mab-den ; 3. *ein Kind anerkennen*, anzav ur bugel, anzav ez eo u.b. e vogel hervez al lezenn, lakaat ur bugel war e anv, asantiñ e vefe lakaet ur bugel war e anv ; *die eigene Vaterschaft nicht anerkennen*, dianzav ur bugel, dianavezout ur bugel ; 4. [kenw.] *einen Wechsel anerkennen*, degemer (asantiñ degemer, angemer) ul lizher-eskemm ; 5. [sport] *einen Rekord offiziell anerkennen*, gwiriañ talvoudegezh (marilhañ ez kefridiel) ar rekord nevez.

anerkennend ag. : 1. asantus ; 2. anaoudek, trugarezus, trugarekaus.

anerkennenswert ag. : dellezus.

Anerkenntnis b. (-,-se) / [gwir] n. (-ses,-se) /

Anerkennung b. (-,-en) : 1. anaoudegezh b., kedanavidigezh b., anaoudegezh-vat b., trugarez b. ;

Anerkennung finden, bezañ anavezet e zellid (e dalvoudegezh), bezañ aprouet ; *die Anerkennung und Achtung der Rechte und Freiheiten aller Bürger sichern*, diogeliñ ma vo anavezet ha doujet gwirioù ha frankizioù an holl geodediz, gwarantiñ gwirioù ha frankizioù an holl geodediz ; **2.** anzav g., anzavadur g. ; *Anerkennung eines Rechtes*, anzavadur ur gwir g. ; **3.** *Schuldanerkenntnis n. (-ses,-se)*, lizher-dle g.

Aneroid n. (-s,-e) : aerbouezer aneroid g.

anerziehen V.k.e. (erzog an / hat anerzogen) : *jemandem etwas anerziehen*, sankañ udb e penn u.b., plantañ udb e spered u.b.

anfachen V.k.e. (hat angefacht) : c'hwezhañ, atizañ, brochañ, broudañ, bevaat, dihaniñ, divorzañ, divorfilañ ; *die Glut anfachen*, flutañ an tan ; *der Wind facht den Brand an*, c'hwezhañ a ra an avel an tangwall, c'hwezhañ a ra an avel war an tangwall, plantañ a ra an avel c'hwezhen tangwall, atizañ a ra an avel an tangwall.

anfahen V.gw. (fährt an / fuhr an / ist angefahren) : **1.** loc'hañ, diloc'hañ, mont kuit, diharpañ, lañsañ, dibradañ ; *der Zug fährt an*, loc'hañ a ra an tren, emañ an tren o vont kuit, dibradañ a ra an tren, diharpañ a ra an tren ; **2.** dont, tostaat ; *der Wagen kommt angefahren*, emañ ar c'harr-tan o tont, emañ ar c'harr-tan o tostaat ; **3.** [merdead.] abourzhañ, kostezañ.

V.k.e. (fährt an / fuhr an / hat angefahren) : **1.** pilat, ruilhal ; *jemanden mit dem Wagen anfahen*, pilat (ruilhal) u.b. gant e garr-tan ; **2.** mont a-benn e, mont a-stok da, mont a-stok gant, tosiñ, stekiñ, tourtañ ; *er hat einen Wagen angefahren*, aet eo bet a-benn en un oto, aet eo bet a-stok gant ur c'harr-tan ; **3.** charreat ; *Kohlen anfahen*, charreat glaou ; **4.** [kirri-boutin, treuzdougen] mont da, darbariñ (ur gêr) ; **5.** [dre skeud.] *jemanden hart anfahen*, *jemanden derb anfahen*, dichekal u.b., faeañ u.b., skandalat groñs u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., komz feuls ouzh u.b., komz rok ouzh u.b., komz kalet ouzh u.b., delazhiñ kunujennoù war u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., gwallgas u.b., gwallgaozeal d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, mont a-stroñs d'u.b., mont feuls ouzh u.b., ober lous d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., kannañ e gouez d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., mont rust (dibalamour) d'u.b., teñsañ kaer u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemenoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b. ; *ich habe sie ziemlich derb angefahren*, *sodass ich jetzt ein schlechtes Gewissen habe*, komzoù garv am eus lavaret dezho, ken e chom pik em c'halon - komzoù garv am eus lavaret dezho, ken e sav rebech ennon.

Anfahrt b. (-,-en) : **1.** diraez g., denesadur g., denesidigezh b., tosidigezh b. ; *leichte Anfahrt*, diraez aes g. ; *baumbepflanzte Anfahrt zum Schloss*, alez ar c'hastell b., mailh ar c'hastell g., paramailh ar c'hastell g.,

rabin ar c'hastell b. ; **2.** beaj b., hent g. ; *weite Anfahrt*, beaj hir b.

Anfall g. (-s, Anfälle) : **1.** barr g., barrad g., stokad g., frapad g., frapadenn b., kaouad b./g., korfad g., krogad g., krog g., strañs g., strañsad g., taol-droug g., barrad kleñved g., frapad poan g., taol g., taolad g., gwaskadenn b., gwaskenn b., gwaskad g., reuziad g., strapad g., resmiad g., sourrad g., stagad g., torad g., kasadenn b., lusk g., maread g. ; *Fieberanfall*, kaouad terzhienn b./g., strañsad terzhienn g., reuziad terzhienn g., frenezi b., barr terzhienn g. (Gregor), barrad terzhienn g., terzhienn foll b. ; *bei ihm kommen Fieberanfälle oft vor*, stank e vez e varradoù terzhienn ; *Nervenanfall*, barrad kleñved nervernoù g., taol nervernoù g. ; *Wutanfall*, barrad imor taer g., barrad fulor g., barr kounnar g., fourrad droug g., fourrad imor g., fourrad kounnar g., sodadenn b., folladenn b., barrad follezh g., kaouad follezh b./g., aradenn b., aradennad b., euzhenn b., torad taeroni g., taol kounnar g., loariadenn b. ; *Wutanfälle*, barlennadoù taeroni lies. ; *er hat ab und zu Anfälle*, gwaskadennoù (gwaskadoù) en devez a vare da vare, reuziadoù en devez ; *einen epileptischen Anfall bekommen*, kouezhañ e droug sant-Yann ; *sie hatte epileptische Anfälle*, honnezh a gouezhe en arwez, barradoù droukfell he deveze.

2. *Anfall an Milch*, kementad laezh produet g., dever-laezh g., maread g. ; *der Anfall an Milch pro Kuh ist gestiegen*, kresket eo al laezh gant ar saout, kresket eo an dever gant ar saout, kresket eo ar mareadoù gant ar saout, gwellaet eo ar saout da reiñ laezh, fonnusoc'h eo an dever gant ar saout.

3. [gwir] *Anfall der Erbschaft*, degouezh an hêrezh g.

anfallen¹ V.k.e. (fällt an / fiel an / hat angefallen) : tagañ, arsailhañ, fardiñ war, strimpiñ war, plaouiañ war, sakiñ war, kargañ war, regarziñ da, bale war, mont da, mont ouzh, mont war, mont a-benn da, dont da, dont ouzh ; *der Wolf fällt die Herde an*, tagañ a ra ar bleiz an tropell ; *jemanden wütend anfallen*, mont feuls ouzh u.b., kargañ war u.b.

anfallen² V.k.d. (fällt an / fiel an / ist angefallen) : **1.** degouezhout da hêrezh ; **2.** dont diwar ; *was an Schlacken dabei anfällt*, ar c'haoc'h-houarn deuet diwar al labour-se.

anfallend ag. : *anfallende Arbeiten*, rabinadoù labour (pezhiou labour) evel ma teuont lies. ; *die anfallenden Arbeiten auf einem Bauernhof*, ar morloc'h g.

anfällig ag. : kizidik, klañvidik, diyac'h, glac'har, sempl, fouist, peñver ; *für eine Krankheit anfällig sein*, bezañ dalc'het alies gant ur c'hleñved bennak, bezañ tuet da dapout ur c'hleñved bennak, tapout aes ur c'hleñved bennak ; *für Krankheiten anfällig sein*, kaout ur galon voñselin, bezañ sempl e yec'hed, bezañ ur gigenñ beñver a zen ; *ich bin für Kopfschmerzen anfällig*, techet on d'an droug-penn, techet on d'ar boan-benn.

Anfälligkeit b. (-,-en) : kizidigezh e-keñver yec'hed b., sempladurezh b., semplaenn b., kentstummadur g., kenttuadur g., doug g., tech g.

Anfang g. (-s, Anfänge) : pennderoù g., penn-kentañ g., poent-orin g., orin g., deroù g., deroù-kentañ g., deraouenn b., boulc'h g., krog g., tarz'h g., digor g., komañsamant g. ; *Sommeranfang*, deroù an hañv g., boulc'h an hañv g., treuzioù an hañv lies., digor an hañv

g. ; *Frühlingsanfang*, diwan an nevezamzer g., beg an nevezamzer g., tarzh an nevezamzer g., deroù an nevezamzer g., boulc'h an nevezamzer g., treuzioù an nevez-amzer lies., digor an nevez-amzer g. ; *Anfang Mai*, e deroù miz Mae, e penn kentañ miz Mae, en digor a viz Mae, en deizioù kentañ miz Mae ; *Anfang November*, da gala-goañv, en deroù miz Du ; *am Anfang des Monats*, *Anfang des Monats*, en deroù ar miz ; *Anfang des zwanzigsten Jahrhunderts*, *am Anfang des zwanzigsten Jahrhunderts*, en deroù an ugentvet kantved, e lodenn gentañ an ugentvet kantved, e penn kentañ an ugentvet kantved ; *Schulanfang*, distro-skol g/b ; *im Anfang, anfangs*, en deroù, da gentañ, d'ar penn kentañ, er penn kentañ, er c'hentaou, da gomañs ; *gleich zu Anfang*, kerkent (kenkent) ha kroget, kerkent all, rag-eeun, a-benn kaer, raktal, diouzhtu pa grogo, en deroù-tre ; *im Anfang war das Wort*, er penn-kentañ e oa ar Ger, er penn-kentañ e oa ar Verb ; *von Anfang an*, a-zeroù, abaoe ar penn kentañ-holl, abaoe an deroù, abaoe da gomañs ; *von Anfang bis Ende*, *vom Anfang bis zum Ende*, eus an deroù d'an diwezh, a-zeroù da ziwezh, a-hed-da-hed, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, hed-ha-hed, hed-da-hed, a-bezh, eus an eil penn d'egile, war e hed, adalek an eil penn betek egile ; *wie der Anfang so das Ende*, *wie am Anfang*, *so am Ende*, diouzh an deroù ar finvezh ; *das ist der Anfang vom Ende*, deroù an dibenn eo, emaomp o vont e drouziwezh, emaomp war hent an diskar ; *den Anfängen wehren*, troc'hañ ar c'hentañ droug ; *aller Anfang ist schwer*, an neb a sellfe ouzh an erv ed ne c'hounezfe ket - ret eo kregiñ a-raok echuiñ - naet an douar ... pa vez c'hwenet - ret eo evit ober mat charreat teil kent kardellat - hadañ en daeroù, mediñ el levenez, al loc'hañ eo an diaesañ - un deroù a zo da bep tra hag e ve da zeskiñ debriñ yod gant ul loa koad - gant ar c'hammed kentañ e krog ar veaj hirañ - un deroù a zo eus tout - bez' ez eus un deroù eus tout ; *das Geschäft nimmt einen guten Anfang*, kregiñ a ra mat an traoù ; *sich aus kleinen Anfängen emporarbeiten*, sevel e gein (e chouk) dre fin labourat, dont da vezañ un dra dre forzh labourat / dont da vat gant an-unan dre forzh labourat (Gregor) ; *die Anfänge der Mathematik*, anaoudegezhioù kentañ (diazeg) ar matematik lies., diazezoù ar matematik lies. ; *die Anfänge einer großen Liebe*, tarzh ur garantez vras g.

anfangen V.k.e. (fängt an / fing an / hat angefangen) : **1.** deraouiñ, kregiñ gant, stagañ gant, mont e penn eus, boulc'hañ, digeriñ, komañs, tagañ ; *ein neues Leben anfangen*, boulc'hañ ur vuhez nevez, cheñch doare bevañ, kerzhout en ur vuhez nevez, en em ziwiskañ eus an den kozh a zo en an-unan, en em ziwiskañ eus e gig (eus e gorf), cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin, cheñch buhez / kuitaat e vuhez kozh (Gregor) ; *wieder von vorne anfangen*, dont en-dro d'ar penn kentañ, adkregiñ, kregiñ a-nevez (en-dro, adarre), ober en-dro azalek ar penn kentañ, azderaouiñ ; *einen Prozess anfangen*, boulc'hañ (digeriñ) ur prosez, mont da brosezañ ; *wie soll ich's anfangen* ? n'ouzon ket dre be du kregiñ enni ; *eine*

angefangene Arbeit, ul labour boulc'h g. ; *mit jemandem Krach anfangen*, klask afer (abeg, tabut, trouz, fred, riot, chikan, kint, kign, trabas, kaoz, jeu, noaz) ouzh u.b., klask dael (frot, kastrilhez, heskin, kann, kavailh, arvell) ouzh u.b., klask c'hwen e loeroù unan bennak, klask c'hwen ouzh u.b., klask abeg en u.b., klask rev ouzh u.b., dont da c'hwitellat en-dro d'u.b., en em aroziñ ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., kavailhañ u.b. ; **2.** [dre astenn] *was nun anfangen* ? petra ober bremañ ? ; *er wusste nicht, was er mit ihr anfangen sollte*, aet e oa nec'het ganti ; *mit so wenig Geld kann ich nichts anfangen*, ne c'hallin ober netra gant ken nebeut a arc'hant ; *damit kann ich nichts anfangen*, gant an dra-se ne c'hallan ober na bleud na brenn ; *damit kann man nichts anfangen*, se ne dalvez netra, se ne dalvez da get, se n'eo mat da netra, se ne dalvez ket un hollvad, kement-se ne servij da netra, kement-se ne servij da vann ebet, n'eus netra a vat da dennañ eus kement-se, kement-se n'eo mat da vann, didalvez eo an dra-se, kement-se ne zegas netra vat ebet, kement-se ne zegas mann vat ebet, ne c'haller ober na sec'h na glas gant an dra-se, gant an dra-se ne c'haller ober na bleud na brenn, kement-se ne dalvez ket ur bilhenn, kement-se ne dalvez ket ur strak ; **3.** *es ist nichts mit euch anzufangen*, c'hwil n'oc'h mat da vann (da netra), n'eus danvez ebet ennoc'h, ne gord mann ganeoc'h, ne dizhit ober netra, ne vo graet netra ganeoc'h, c'hwil n'hoc'h eus tu da vann, n'ouzoc'h ober na kriz na poazh, ne c'hallit ober na kriz na poazh, n'ouzoc'h ket ober un hollvad, ne dalvit ket ar gal, ne dalvezit ket ludu ur c'hornad butun, c'hwil ne rit na bleud na brenn, ne rit netra eus nikun, c'hwil ne ouzoc'h ardremez da netra ; **4.** *alles verkehrt anfangen*, labourat a vil vallozh kaer, labourat war an tu ma tiskrab ar yar, bezañ ur mailh da lakaat spilhoù e revr ar saout, labourat evel ma kac'h ar saout en noz, debriñ e gig a-raok e soubenn, sevel an tour a-raok an aoter, troc'hañ e gerc'h a-raok e foenn, lakaat an arar a-raok ar c'hezeg, lakaat an arar a-raok ar c'hilhorou, stagañ kezeg ouzh lost ar c'harr, tapout skrilhed gant bazh ar yod, na gaout an tu, kregiñ a-dreuz, kregiñ bewech dre an tu fall, bezañ distu da labourat, bezañ kleiz da labourat, na gaout neuz ebet da labourat, kemer pep tra dre ar penn fall, brellañ, ober labour beleg, ober labour denjentil, ober labour intañvez, labourat evel mevel ar person, labourat forzh penaos, labourat n'eus forzh penaos, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, mont da besketa goude ar mare, mont da ourmela goude ar vareaj, klask vioù fresk e neizhioù warlene, klask vioù fresk e neizhioù kozh, teurel mel e-lec'h koar.

V.gw. (fängt an / fing an / hat angefangen) : **1.** kregiñ, digeriñ, deraouiñ, loc'hañ ; *die Ernte hat angefangen*, emeur krog gant ar mediñ, krog eo an eost, emañ loc'het an eost, digor eo ar mediñ, komañset eo an eost ; *heute fängt die Ernte an*, hiziv e tigor ar mediñ ; *die Schule hat wieder angefangen*, adkrog eo ar skol ; *von Neuem anfangen*, adkregiñ ; *die Hitze fängt wieder an*, setu an amzer c'hor o tistreñ ; *im Jahre, als der Krieg anfang*, er bloavezh ma oa bet digoret ar brezel, er bloavezh ma teraouas ar brezel ; *mein Arbeitstag fängt um neun an*, kregiñ a ran gant va devezh da nav eur ; *das Wort fängt mit P an*, deraouiñ a ra ar ger gant al lizherenn P ; *er*

fängt in diesem Beruf an, nevez eo er vicher, nevez eo war ar vicher-se ; *bei Adam und Eva anfangen*, klask amzer Noe, mont da glask traoù a zo ken kozh hag an douar (traoù o deus barv gwenn), ober tro en e gaoz evit mont da glask traoù kozh-Noe ; **2.** deraouiñ gant, kregiñ gant, stagañ gant, mont e penn eus, boulc'hañ, tagañ ; *mit einer Arbeit anfangen*, kregiñ (stagañ, deraouiñ) gant ul labour, mont e penn eus ul labour, kregiñ en ul labour, lakaat ul labour war ar stern, boulc'hañ ul labour, boulc'hañ ur pezh labour, toullañ an erv, digeriñ troc'h, digeriñ klaz, tagañ ul labour ; *um sieben Uhr fangen wir mit der Arbeit an*, da seizh eur e stagomp gant al labour, da seizh eur e krogomp da labourat, da seizh eur e sterniomp da labourat ; *morgen fange ich damit an*, arnodiñ a rin warc'hoazh ; **3.** *ich weiß nichts damit anzufangen*, n'ouzon ket petra an diaoul ober eus an drase ; *mit ihm ist nichts anzufangen*, ne gaver tu mat ebet d'an den-se, hennezh n'eo mat da vann (da netra), n'eus danvez ebet ennañ, ne gord mann gantañ, ne dizh ober netra, ne vo graet netra gantañ, hennezh n'end eus tu da vann, hennezh ne oar ober na kriz na poazh, hennezh ne c'hall ober na kriz na poazh, hennezh ne ra netra eus nikun, ne oar ket ober un hollvad, n'eo mat nemet da dreiñ (ar) mein da sec'hañ, ne dalv ket ar gal, ne dalvez ket ludu ur c'hornad butun, hennezh ne ra na bleud na brenn, hennezh ne oar ardremez da netra ; **4.** en em lakaat da, en em reiñ da, komañs (+ anv-verb *pe* da + anv-verb), deraouiñ (+ anv-verb), deraouiñ da, komañs (+ anv-verb), komañs da, kregiñ da, bezañ krog da, stagañ da ; *er hat angefangen, Französisch zu lernen*, kroget en deus da zeskiñ galleg, krog eo da zeskiñ galleg, komañset en deus da zeskiñ galleg, komañset eo deskiñ galleg ; *anfangen zu trinken*, en em lakaat da voesoniñ, en em lakaat da evañ, en em reiñ da evañ, en em deuler d'ar gwin, mont d'ar gwin, en em reiñ d'ar gwin ha d'e blijadurioù ; *zu zittern anfangen*, en em dapout da grenañ, en em lakaat da grenañ, komañs krenañ, komañs da grenañ ; *die Studenten fingen an zu lachen*, c'hoarzh a savas e-touez ar studieren ; *die Demonstranten fangen an, laut zu schreien*, emañ ar vanifestourien o tigeriñ trouz bras, emañ ar vanifestourien o tiskordañ da youc'hal, komañs a ra ar vanifestourien da youc'hal, komañs a ra ar vanifestourien youc'hal ; *er fing plötzlich an, Blut zu spucken*, dirollañ a reas da deurel gwad, dirollañ a reas da rechetiñ gwad a-leizh e c'henoù ; *er fing an, ihnen zu erzählen, was ihm zugestoßen war*, komañs a reas kontañ dezho ar pezh a oa erruet gantañ, komañs a reas da gontañ dezho ar pezh a oa erruet gantañ ; *wenn er anfängt, Geschichten zu erzählen, ist er nicht mehr zu bremsen*, pa stag da gontañ istorioù ne vez pare ebet ken ; **5.** dont, dont d'ober, bezañ krog da ; *es hat angefangen zu regnen*, krog eo ar glav d'ober, deuet ez eus glav, pokañ a ra ar glav, deuet ez eus dour d'ober ; **6.** kregiñ da ; *zu genesen anfangen*, kregiñ da ziglañviñ, frankaat warnañ, bezañ krog e yec'hed da zistreiñ d'an-unan, bezañ o tont war c'horre, sevel diwar gleñved, en em gavout war e yec'hed, en em gavout.

Anfänger g. (-s,-) : deraouad g., deraouer g., deskard g. ; *blutiger Anfänger*, nevezad g., unan glas e vegel g., glazard g., neveziant g., belostig g., gwidor g., gwidorig g.

; *er ist noch ein blutiger Anfänger*, nevez eo c'hoazh war ar vicher, nevez eo c'hoazh er vicher, n'en deus ket uzet e vragoù kentañ c'hoazh, n'en deus ket kollet e hini glas c'hoazh, war e gentañ lamm emañ c'hoazh, war ar boulc'h kentañ emañ, war e dro gentañ emañ, war e daol kentañ emañ.

Anfängerkurs g. (-es,-e) / **Anfängerkursus** g. (-,-kurse) : rummad kentelioù evit an deraouidi g., kentelioù difraostañ lies.

anfällig ag. : kentañ, deraouus.

Adv. : en deroù, da gentañ, d'ar penn kentañ, e beg an afer, war an abred, da gomañs.

anfangs Adv. : en deroù, da gentañ, d'ar penn kentañ, e beg an afer, war an abred, da gomañs.

Anfangs- [gerioù kevrennek] : .... kentañ, penn..., ... deraouiñ, ... deroù, deraouus.

Anfangsbuchstabe g. (-n,-n) : lizherenn gentañ b., lizherenn-dal b.

Anfangsgebot n. (-es,-e) : priz embann g.

Anfangsgehalt n. (-s,-gehälter) : gopr evit kregiñ gant ar vicher g.

Anfangsgeschwindigkeit b. (-,-en) : [fizik] tizh deroù g.

Anfangsgründe lies. : diazezoù kentañ lies., rustennoù lies.

Anfangskurs g. (-es,-e) : rummad kentelioù evit an deraouidi g., kentelioù difraostañ lies.

Anfangsmutation b. (-,-en) b. : [yezh.] kemmadur g. ; *sellit ouzh Mutation*.

Anfangspunkt g. (-s,-e) : poent-orin g., pennderoù g., penn-kentañ g., orin g., pennorin g., hil g., poent kentañ g., egin g., andon b., mammenn b., kaoz b., arbenn g., abeg g.

Anfangsschwierigkeit b. (-,-en) : diaezamantoù evit kregiñ lies.

Anfangsstadium n. (-s,-stadien) : stad deraouiñ b., stad deroù b., prantad kentañ g.

Anfangszeit b. (-,-en) : penn kentañ g., deroù g., kentaoù lies., prantadoù kentañ lies.

anfassen V.k.e. (hat angefasst) : **1.** kemer, kemer krog e, kregiñ e ; *einen Korb am Henkel anfassen*, kemer ur bouteg dre an dourgenn, kemer krog e dourgenn ur bouteg ; **2.** stekiñ ouzh, stekiñ e zorn ouzh, lakaat e zaouarn war, touch, touch ouzh, touch da ; *bitte, das Brot nicht anfassen !* na stokit ket ho torn ouzh ar bara, mar plij ! na lakait ket ho taouarn war ar bara, mar plij ! na gemerit ket ar bara gant ho taouarn, mar plij ! na douchit ket ar bara ouzh ho taouarn ! arabat touch d'ar bara ! arabat touch ouzh ar bara ! ; *fass mich nicht an !* na stok ket ennon ! na stok ket da zorn ouzhin ! na douch ket ac'hanon ! na lak ket da grabanoù lous warnon ! ; *Kind, das alles anfasst*, ivinoù drouk lies., firbouch g., firboucher g., fourdouilh g., c'hwiletaer g., c'hwilier g. ; **3.** [dre skeud.] mont dezhi, en em gemer ganti ; *eine Sache verkehrt anfassen*, na gaout an tu diouzh udb, na c'houzout diouzh udb, kregiñ a-dreuz gant udb, kregiñ en ul labour bennak dre an tu fall, ober ar rekin, bezañ distu da labourat, bezañ kleiz da labourat, na gaout neuz ebet da labourat, kemer udb dre ar penn fall, na gaout an ardremez mat ; *er fasst es geschickt an*, gouzout a ra mat diouti, ardremez en deus, gouzout a ra an tres (an taol, ar stok, an ardremez), gouzout a ra an arroud, an

doare en deus d'en em gemer ganti ; *jemanden mit Glacéhandschuhen anfassen*, ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober flourig d'u.b., ober chalandiz d'u.b., mont dre gaer d'u.b., mont dre gaer gant u.b., mont dre du d'u.b., mont dre du gant u.b., tremen diouzh u.b., mont hegarat d'u.b., mont d'u.b. gant evezh bras (gant mil evezh, gant evezh mat), mirout a feukañ u.b., mont dre sil (a-silik, gant moder, dre voder, dre vray) d'u.b. ; *jemanden rau anfassen*, mont rust (dre vil) d'u.b., mont vil d'u.b., mont rust (dibalamour) ouzh u.b., mont a-stroñs d'u.b., mont feuls ouzh u.b., mont a-daol d'u.b., ober un dañs hep soner gant unan bennak, ober ur rez d'u.b., divouzellañ u.b., strilhañ u.b., ober un hejañ d'u.b., hejañ start u.b., hejañ didruez u.b., diharellañ u.b. penn-kil-ha-troad, strilhañ u.b. e-giz ur wezenn bilhoù, ober ur strilh d'u.b. e-giz d'ur wezenn bilhoù, strilhañ u.b. evel ma vez graet gant gwinizh er c'houer ; *ich weiß nicht, wie ich ihn anfassen soll*, n'ouzon ket an tu war an den-se .

anfauchen V.k.e. (hat angefaucht) : 1. [loen.] *jemanden anfauchen*, pufal ouzh u.b., fuc'hañ ouzh u.b. ; 2. [dre skeud.] *jemanden anfauchen*, jarneal gant u.b. / teñsañ gant u.b. (Gregor), teñsañ kaer u.b., reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teurel ar seizh anv divalav (ar brall) war u.b., kunujañ u.b., krial war-lerc'h u.b., karnajañ war u.b., dornañ a-enep (ouzh) u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., mont a-stroñs d'u.b., mont feuls ouzh u.b., gwallgaozeal d'u.b., ober lous d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., kannañ e gouez d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutoniou war porpant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., mont rust (dibalamour) d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., ober ur rez d'u.b.

anfaulen V.gw. (ist angefault) : bezañ krog da vreinañ, linkrañ, breinañ, treiñ da fall, tezañ, breinaat ; *angefaultes Obst*, frouezh tezet str., frouezh techet (Gregor) str., frouezh pezhell str., frouezh fouist str., frouezh damvrein str.

anfechtbar ag. : daelus, breutaus, strivodus.

Anfechtbarkeit b. (-) : daelusted b., breutausted b.

anfechten V.k.e. (ficht an / focht an / hat angefochten) : 1. arguziñ ouzh, arguziñ a-enep, nagenniñ, arvariñ war, kaout douetañs war, kavout abeg e, kavout errol e, strivañ diwar-benn, sevel mar war, arzaelañ ; *ein Urteil anfechten*, arguziñ ouzh ur varnadenn, strivañ diwar-benn ur varnadenn ; *ein Testament anfechten*, arguziñ a-enep un testament ; 2. [dre skeud.] enkreziñ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, direnkañ, ober anken da, ober diaez da, ober enk da, azrec'hiñ, ankeniañ, doaniañ, glac'hariñ, gloazañ kalon u.b., chagrinañ, chagriniñ, gwaskañ, melreañ, morfontiñ, poaniañ, reuziañ, chalañ, ober chal da, trubuilhañ, daoubenniñ, sorbiñ, strafuilhañ, lakaat nec'hamant [e spered u.b.], strabouilh, trebouilh, trekouiñ, niñval, gwanañ, gwalañjeriñ, tregasiñ, eogiñ, trevelliñ, prederiañ, trechalañ, bec'hiañ, begañ, kargañ war, grevañ, maritellañ, degas predadoù anken da, chifañ, rec'hiñ, trefuañ, reiñ safar da, degas poan-galon (enkreiz) da, rangaloniñ, margaloniñ, bezañ bec'h da, lakaat c'hwen e loeroù u.b. ; *ihn ficht nichts an*, distag eo ouzh pep tra ha netra ne c'hell derc'hel anezhañ - ne ra

ket kaz a netra - ne ra na forzh na brall eus ar re all - disaouzan eo - dizaon eo - dizaonik eo - ne ra foeltr-kaer eus pep tra - ur paotr a foeltr forzh an hini eo - hennezh n'en devez aon dirak mann ebet - ne ra ket forzh petra d'ober - hennezh a zo ur paotr diouzh an druilh - hennezh a zo ur paotr diskramailh - ne zouj na bev na marv, na Doue na diaoul ; 3. *was ficht ihn an ?* petra 'zo o c'hoari gant an penn pikous-se ? petra 'zo peg ennañ ? war beseurt louzoù en deus staotet ? war beseurt louzaouenn fall en deus staotet ? war beseurt louzoù en deus kerzhet ? war beseurt louzaouenn en deus kerzhet ? war beseurt geotenn en deus kerzhet ?

Anfechtung b. (-, -en) : dael b., rendael b., arguz g., nagennezh g., striv g.

anfeinden V.k.e. (hat angefeindet) : tagañ, flemmañ.

V.em. : **sich anfeinden** (hat sich (t-rt) angefeindet) : *sich mit jemandem anfeinden*, kemer hegaz ouzh u.b., sevel trouz (sevel droukrañs, sevel ur gwall zistok) etre an-unan hag unan all, mont e droug ouzh u.b., derc'hel imor ouzh u.b., bezañ e droukrañs gant u.b.

Anfeindung b. (-, -en) : tagadenn b., lañchennad b., teodad g., flipad g., flipadenn b., aerouantelezh b., gourvenn g., enebiezh b., eneberezh g., enebouriezh b., onglenn b., hegaz g., digarantez b., droukrañs b.

anferkeln V.k.e. (hat angeferkelt) : mardoziñ, tarasiñ, tarasañ, libistrañ, kac'higelliñ, kaoc'hañ, moc'hajiñ, moc'hellat, bousoc'hañ, batrouzañ, kac'hidelliñ, kilbouc'hiñ, mastoc'hañ, mordokiñ, tafaniñ, talfasat, tasneuziñ, toufañ, pemoc'hañ.

anfertigen V.k.e. (hat angefertigt) : sevel, ober, prientiñ, molumiñ, oberiañ, oberiata, prestañ ; *sich (t-d-b) einen Anzug anfertigen lassen*, lakaat ober un dilhad penn-dabenn ; *ein mit größter Sorgfalt angefertigtes Kleidungsstück*, un dilhad kodardennet g., ur pezh dilhad rafiolet g. ; *einen Teig aus halb Buchweizen- und halb Weizenmehl anfertigen*, ober toaz gant bleud ed-du ha gwinizh daouhanter ; *ein maßgerecht angefertigter Stuhl*, ur gador graet diouzh ar moull b.

Anfertigung b. (-, -en) : savidigezh b., oberidigezh b., prienterezh g., prientadur g., obererezh g., oberouriezh b., oberidigezh b., oberiadenn b., oberiadur g., oberiadurezh b., oberiañs b., oberiezh b., oberiataerezh g., aozerezh g. ; *Anfertigung einer Bilanz*, savidigezh ur bilañs b., saveladur ur ventel g.

anfeuchten V.k.e. (hat angefeuchtet) : gouzourañ, glebiañ, deltañ, leizhañ, dispelc'hiñ, dourennañ, gleborekaat, moeltrañ, mouestaat, mouestañ, touilhañ, soubouilhañ, strimpiñ, strimpiñ dour war, dousaat ; *mit Wein angefeuchtet*, abiet gant ar gwin ; *einem Kranken die Zunge anfeuchten*, souplaat e deod d'ur c'hlañvour.

Anfeuchter g. (-s, -) : glebigell b., delter g.

Anfeuchtung b. (-) : dourerezh g., glebiererezh, glebaj g., glebiadur g., glebiadenn b., gouzourañ g., dispelc'hiñ g., mouestadur g., soubouilh g.

anfeuern V.k.e. (hat angefeuert) : 1. enaouiñ, elumiñ ; *den Ofen anfeuern*, lakaat an tan e-barzh ar forn, c'hwezhañ an tan er fornigell ; 2. [dre skeud.] atizañ, broudañ, brochañ, bevaat, truchañ, isañ, flemmañ, tommañ kalon u.b., tanañ kalon u.b., lakaat berv [en u.b.], lakaat birvilh [en u.b.], bountañ, reiñ kas da, lakaat

kas e ; *anfeuernde Worte*, komzoù entanus, komzoù broudus lies.

Anfeuern n. (-s) / **Anfeuerung** b. (-,-en) : 1. enaouadur g., enaouerezh g. ; 2. [dre skeud.] atiz g., broud g., trucherezh g.

anfixen V.k.e. (hat angefixt) : *jemanden anfixen*, dougen (atizañ, poulzañ, broudañ, truchañ, bountañ, hegal) u.b. d'en em zrammañ, kefluskañ u.b. d'en em zrammañ.

anflehen V.k.e. (hat angefleht) : *jemanden anflehen*, aspediñ u.b., gourfediñ u.b., pediñ start u.b., erbediñ u.b. ; *Gott um Vergebung seiner Sünden anflehen*, goulenn digant Doue pardon eus e holl bec'hedoù, goulenn ouzh Doue pardon eus e holl bec'hedoù ; *Gott anflehen*, erbediñ Doue.

Anflehung b. (-,-en) : gourfedenn b., aspedenn b., azgoulenn g., erbedenn b.

anfleetschen V.k.e. (hat angefleetscht) : *der Hund fleetschte ihn an*, diskrognal a rae ar c'hi o sellet outañ, gourdrouz a rae ar c'hi anezhañ.

anfliegen V.k.e. (flog an / hat angefliegen) : [nijer.] *einen Flugplatz anfliegen*, ober un arsav (pradañ) en un aerborzh bennak, darbariñ un aerborzh.

V.gw. (flog an / ist angefliegen) : 1. stagañ gant ar pradañ ; 2. tostaat war nij ; 3. [dre skeud.] *Wissen ist ihm angefliegen*, mat a zesk eo, aes a zesk eo, deskiñ a ra ken aes ha tra, deskiñ a ra aes-ral, deskiñ a ra propik, deskiñ a ra ken bravik ha tra, deskiñ a zo un ebat evitañ, gouenn a zo ennañ da zeskiñ ; 4. *was fliegt dich an ?* petra 'zo o c'hoari ganit ? petra 'zo peg ennout ? petra a c'hoarvez ganit ? war beseurt louzoù ec'h eus staotet ? war beseurt louzaouenn fall ec'h eus staotet ? war beseurt louzoù ec'h eus kerzhet ? war beseurt louzaouenn ec'h eus kerzhet ? war beseurt geotenn ec'h eus kerzhet ?

anflößen V.k.e. (hat angeflößt) : 1. degas war-neuñv, tranellañ ; 2. [stêr] kas gant an-unan.

Anflug g. (-s,-flüge) : 1. doare g., tres kentañ g., liv g., arliv g., damskeud g., disterad g., netraig g., c'hwezhi g., mintrad str. ; *Anflug von Bart*, doare ur barv g., tres kentañ ur barv g., liv ur barv g., marblev str., blev-foll str., ur barvig dister-holl g., azblev ouzh e elgez str. ; *ein Anflug von Spott*, un dister goap g., un disterad goap g., un netraig goap g., liv ar goap g., un arliv a c'hoap g. ; *ein Anflug von Bitterkeit*, c'hwezhi an trenk b. ; *sie ließ den Anflug eines Lächelns durchblicken*, un hanter vousc'hoarzh a blavas war he diweuz, doare (damskeud, liv, alberz) ur mousc'hoarzh a zeuas ganti, doare (damskeud, liv) ur mousc'hoarzh a dremenas war he diweuz, ober a reas e-giz mousc'hoarzhin ; 2. barr g., barrad g., stokad g., bouilhad g., frapad g., frapadenn b., kaouad b./g., korfad g., krogad g., strañs g., strañsad g., birvilh g., taol-droug g., taol g., taolad g., gwaskadenn b., reuziad g., strapad g. ; *in einem Anflug von Heiterkeit*, o nijal gant ar stad (al levenez) a zo en an-unan, birvilh al levenez ennañ, paket gant ur barrad levenez, ur barrad levenez peg outañ ; *ein Anflug von Wehmut*, ein *Anflug von Schwermut*, ur vorenn b., ur barrad melkoni g. ; *ein Anflug von Eifersucht*, ur pistig gwarizi g. ; 3. [kirri-nij] tostadur g., nesadenn b.

Anflugverfahren n. (-s,-) : [kirri-nij] argerzhadur tostaat g.

Anflugweg g. (-s,-e) : [kirri-nij] hent tostaat g.

anfordern V.k.e. (hat angefordert) : arc'hiñ, goulenn.

Anforderung b. (-,-en) : goulenn g., ezhomm g. ; *den gerechten Anforderungen der öffentlichen Ordnung in einer demokratischen Gesellschaft genügen*, klotañ gant ezhommoù reizh an urzh foran en ur gevredigezh demokratel.

Anforderungsprofil n. (-s,-e) : *Anforderungsprofil am Arbeitsplatz*, barregezhioù rekis evit ur post-labour lies., aelad micherel g.

Anfrage b. (-,-n) : goulenn g., goulennadenn b. ; *auf Anfrage*, n'eus nemet goulenn d'ober, diwar c'houlenn ; *eine Anfrage an den Minister richten*, gelver war ar maodiern.

anfragen V.k.e. ha V.gw. (hat angefragt) : klask gouzout, en em zaveiñ, kemer kentel, mont da c'houlenn (da glask) titouroù, klask disaouzan, klask ditour.

anfressen V.k.e. (frisst an / fraß an / hat angefressen) : boulc'hañ gant un taol dent, krignat ; *die Meeresluft frisst das Eisen an*, kregiñ a ra aer ar mor en houarn.

anfressend ag. : krignus, daskrignus

Anfressung b. (-) : krign g., krignerezh g.

anfreunden V.em. : **sich anfreunden** (hat sich (t-rt) angefreundet) : 1. *sich mit jemandem anfreunden*, dont da vezañ mignon gant u.b., skoulmañ liammoù a vignoniezh gant u.b., ober mignoniaj gant u.b., ober kamaradiaj gant u.b., kemer u.b. da vignon, kamalata gant u.b., mignoniñ gant u.b., kamaradiañ gant u.b., kenhoalañ gant u.b., ober anaoudegezh vat gant u.b. ; 2. *sich mit einem Gedanken anfreunden*, en em ober diouzh udb, boazañ ouzh udb, tremen tamm-ha-tamm diouzh udb, bezañ douget muioc'h-mui evit udb, bezañ troet muioc'h-mui gant udb, dont da vezañ tomm ouzh udb.

anfrieren V.gw. (fror an / ist angefroren) : revañ, skornañ, riellañ, klernañ.

anfügen V.k.e. (hat angefügt) : stagañ, ouzhpennañ, skarvañ.

Anfügung b. (-,-en) : skarvadur g., stagerezh g., stagidigezh b. ; *unter Anfügung des Briefes*, gant al lizher amañ kevret (amañ e-barzh).

anfühlen V.k.e. (hat angefühlt) : stekiñ ouzh, stekiñ e zorn ouzh, lakaat e zaouarn war, touch, touch ouzh, touch da.

V.em. : **sich anfühlen** (hat sich (t-rt) angefühlt) ; bezañ ... da douchañ ; *sich zart anfühlen*, bezañ flour, bezañ a douch flour, bezañ flour da douchañ.

Anfuhr b. (-,-en) : treuzdougen g., degasadur g., karreat g., charre g.

anführen V.k.e. (hat angeführt) : 1. kas, ren, bleniañ, enframmañ, heñchañ ; *den Tanz anführen*, kas ar c'horoll en-dro ; *einen Ringeltanz anführen*, pennañ un dañs ; *ein Heer anführen*, bezañ e penn un arme ; 2. [dre heñvel.] menegiñ, ober meneg eus, kinnig, degas ; *eine Stelle (ein Zitat) anführen*, menegiñ (ober meneg eus) un arroudenn, degas un arroudenn ; *ein Beispiel anführen*, kinnig (reiñ, degas) ur skouer ; *jemandes Worte anführen*, degas gerioù u.b. ; 3. [dre skeud.] *jemanden anführen*, kaotañ ha pegañ u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e ve noz da greisteiz, reiñ kelien (kañvalet) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvalet, poulc'hennou, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., kontañ poulc'hennou d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b.,

reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b., pentañ lern d'u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., devañ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, strañ, stranigañ, riñsañ, houerigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, punañ, gwalldapout) u.b., klaviañ u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louamiñ u.b., kouilhoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., c'hwennat u.b., raskañ u.b., strobinañ u.b. ; *sich anführen lassen*, bezañ kaset diwar-bouez e fri, bezañ kaset dre veg e fri, kouezhañ el las, kouezhañ en toull, mont er gried, mont er sac'h, lonkañ poulc'henoù, lonkañ poulc'had, bezañ punet ; *es macht den Deutschen nicht viel Ehre, dass einen anführen so viel heißt als einen betrügen*, (Lichtenberg), n'eo ket gwall enorus evit an Alamaned e talvezfe an dro-lavar „ren unan bennak“ en o yezh kement ha touellañ anezhañ.

Anführer g. (-s,-) : kasour g., kaser g., rener g., penn g., kabiten g., mestr g., marc'h-blein g., marc'h-kleur g., sturier g., ambrouger g., paotr a-raok g., bleiner g., ambilher g., den muiañ g., pennrener g. ; *jemanden zum Anführer wählen*, lakaat u.b. e penn an traoù, lakaat u.b. da varc'h-blein (da varc'h-kleur, da rener, da gabiten, da vestr) ; *wer ist der Anführer ?* piv a zo e penn ? ; *der Anführer muss Bescheid wissen*, ret eo bezañ sturiet gant unan a oar ; *Anführer eines bretonischen Clans*, mac'h-tiern g. ; *Anführer beim Ringeltanz*, jav g.

Anführung b. (-,-en) : 1. meneg g., kinnig g. ; *Anführung einer Gesetzesstelle*, meneg eus un arroudenn (eus ur pennad) eus al lezennaoueg g. ; 2. lavar g.

Anführungsstrich g. (-s,-e) / **Anführungszeichen** n. (-s,-) : klochedig g., kroched g., skrabig g., daouask g. ; *in Anführungszeichen setzen*, lakaat etre daouaskoù ; *in Anführungsstrichen*, a) etre daouaskoù ; b) [dre skeud.] war a lennan, war a glevan, evel ma vez lavaret, evel ma oa bet lavaret ; *deutsche Anführungszeichen*, klochedigoù alaman lies. ; *doppelte deutsche Anführungszeichen*, daousoc'h g. ; *öffnendes einfaches Anführungszeichen*, skilf digeriñ g. ; *schließendes einfaches Anführungszeichen*, skilf prenañ g., skilf klozañ g. ; *öffnendes doppeltes Anführungszeichen*, daouskilf digeriñ g. ; *schließendes doppeltes Anführungszeichen*, daouskilf prenañ g., daouskilf klozañ g. ; *französische Anführungszeichen*, klochedigoù gall lies. ; *englische Anführungszeichen*, klochedigoù saoz lies.

anfüllen V.k.e. (hat angefüllt) : leuniañ, peurleuniañ, barrañ, stankañ, kargañ.

anfunkteln V.k.e. (hat angefunkelt) : *jemanden anfunkteln*, sellet du ouzh u.b., ober selloù du (selloù a bevarzek real, selloù drouk, selloù garv, selloù taer, selloù teñval, selloù put, selloù rous) d'u.b., sellet toupek ouzh u.b., sellet garv ouzh u.b., ober ur sell a dalvez c'hwec'h real d'u.b., ober selloù a-dreuz d'u.b. / ober selloù a-gorn d'u.b. / ober selloù a-gleiz d'u.b. / ober selloù da zegas gwallavel d'u.b. (Gregor).

Angabe b. (-,-n) : 1. meneg g., menegadur g., disklêriadur g. ; 2. roadenn b., titour b., ditour b., dave g., daveenn b., stlenn g., kemennadur g., kemennadenn b. ; *technische Angaben*, titouroù teknikel lies., roadennoù teknikel lies. ; [gwir] *falsche Angaben*, testeni faos g., testeni gaouius g., falstesteni g. ; *nach seinen Angaben*, diouzh e glevet, war e glevet, gouez dezhañ, poz dezhañ, liz dezhañ, war a lavar ; 3. pompadoù lies., roufl g., brabañs g., brabañserezh g., bragerezh g., fougerezh g., fougaserezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., glabouserezh g., pouferezh g., kañfarderezh g., bugaderezh g., bugad g., c'hwec'h hag avel, digordet b., digoroù lies., modoù bras lies., modoù randonus lies. ; *das ist reine Angabe*, lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan - emañ o poufal - hennezh a ra muioc'h a voged eget a dan - ur poufer (ur foerivour, un toull-ourgouilh, ur c'hwezer) an hini eo - digoroù a zo gantañ frankik - stroñs a zo gantañ frankik - kement-se n'eo nemet modoù randonus - ur paotr a-stroñs eo - emañ oc'h ober tron - re uhel e gan e gilhog - ar yar p'he deus dozvet a rank kanañ - emañ o teilat dirak an dud ; 4. fent g., fentiz b.

angaffen V.k.e. (hat angegafft) : *jemanden angaffen*, genaouiñ ouzh u.b., genaouegañ ouzh u.b., sellet ouzh u.b. gant e c'henoù.

angängig ag. : 1. greüs, gallus, posupl, beziadus ; 2. *es ist nicht angängig zu ...*, ne vez ket aotreer ober udb, n'eo ket mat ober udb, dizereat eo ober udb, ne jaoj ket ober udb.

angeben V.k.e. (gibt an / gab an / hat angegeben) : 1. ober meneg eus, menegañ, lavaret, disklêriañ ; *eine Anschrift angeben*, reiñ ur chomlec'h da anaout ; *seinen Namen angeben*, lavaret e anv ; *etwas genau angeben*, diferañ udb, taolenniñ (skeudenniñ, diskrievañ, displegañ, pishaat) brav udb, kontañ udb a-grenn hag e pep gwirionez ; *dem Finanzamt seine Einkünfte angeben*, disklêriañ e c'hounidoù d'an tailhoù ; *als Grund angeben*, reiñ da zigarez evit reizhabegañ e ober.

2. [sonerezh] *den Takt angeben*, mentadañ, bommañ ar vent, bommañ ar mentad (Gregor), reiñ ar mentad ; *den Ton angeben*, reiñ an ton.

3. [gwir] disklêriañ, diskuliañ, flatrañ, hiboudiñ, toupinañ, flatoulat ; *jemanden bei der Polizei angeben*, diskuliañ u.b. d'ar polis, disklêriañ u.b. d'ar polis.

4. diskouez, merkañ ; *das Datum angeben*, merkañ an deiziad ; *am angegebenen Ort*, el lec'h merket ; *am angegebenen Tag*, an deiz merket, an deiz dediet ; *kein einziger Sack wies das angegebene Gewicht auf*, ne oa sac'had ebet a gement na vankfe muioc'h pe nebeutoc'h war ar pouez merket ennañ, ne oa sac'had ebet a gement na vankfe muioc'h pe nebeutoc'h a bouez warnañ ; *die Geburtenziffer prozentual angeben*, dewerzhañ feur-genel ar boblañs dre un dregantad.

5. diogeliñ, kadarnaat, lavaret, souten, arlavarout.

V.gw. (gibt an / gab an / hat angegeben) : fringal, kankalat, lorc'henniñ, flipata, poufal, poufal gevier, teilat, ober teil, en em uhelaat, lorc'hañ, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, c'hoari e baotr, brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober foug gant e ouiziegezh, bragal, dougen roufl, en em rollañ, fougeal, bugadiñ, ober bugad, debriñ mel, ober tron, bezañ ur

bern tron gant an-unan, bezañ digorou gant an-unan frankik, ruflañ avel ha moged, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, rodal, rodeal, pompadif, ober pompad, ober e bompad, ober re vras gaoliad, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, en em gontañ, sachañ dour d'e foenneg, ober un tamm fogas ; *er gibt an*, emañ oc'h ober tron, kankalat a ra, emañ o poufal, ur poufer (ur foeñvour, un toull-ourgouilh, ur c'hwezer, ur brogoier) an hini eo, stroñs a zo gantañ frankik, digorou a zo gantañ frankik, fougasoù a zo gantañ leizh e c'henoù, ur paotr a-stroñs eo, re uhel e gan e gilhog, ar yar p'he deus dozvet a rank kanañ, un teileg eo, hennezh a zo ur brabañser, hennezh a zo ur boufon, hennezh a zo ur pabor, uhel eo e glipenn gantañ, ur fougeer an hini eo, re fin eo da zoublañ ha re c'hros da baramantiñ, emañ o teilat dirak an dud, emañ o sachañ dour d'e foenneg ; *er gibt an wie eine Tüte Mücken, er gibt an wie zehn Sack Seife*, poufal a ra gevier, c'hwezet eo, lorc'h a zo ennañ da vougañ, lorc'h don a zo ennañ, mont a ra gant ar prun, c'hwezet eo evel un touseg, kollet eo gant gloar, mont a ra gant ar fru, ur fougeer brein a zo anezhañ, n'eus nemet ur sac'h ourgouilh anezhañ, e galon a zo foeñvet a ourgouilh, hennezh n'en deus ket ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, e glevet a reer atav oc'h en em veuliñ, hennezh en deus lorc'h en e foñs, c'hwezet eo gant al lorc'h, hennezh a zo un torkad lorc'h ennañ, ur pezh lorc'h a zo ennañ, hennezh a zo ur reuz ennañ, uhel eo ar c'haoc'h en e doull, uhel eo ar c'haoc'h en e revr, hennezh a zo savet ar c'herc'h en e c'houzoug, uhel eo an tamm ennañ, c'hwezet eo gant an avel / leun eo e benn a c'hloriusted / karget eo a vendet / leun a avel hag a voged eo / pennboufet eo gant an ourgouilh / ober strakal e skourjez (e foet) a ra (Gregor), leun a foug hag a lorc'h eo, fier-droch eo, fier-ruz eo, fier-sot eo, leun a galal eo, ober a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer (a blouz, a golo), ober a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), hennezh ne oar ket bale ken gant ar c'hwez a zo en e gorf, ur revr en deus na fontfe ket un tamm sukr ennañ, ne fontfe ket un tamm sukr en e revr, ober a ra teil, ur bern teil a zo anezhañ, hennezh zo c'hwezet e bluñv, hennezh a zo sonn e gribell, emañ o skeiñ war e daboulin, emañ o rodal e revr, emañ o c'hwezhañ en e drompilh, hennezh a zo brasoni tout, leun a lorc'h eo, en em gavout a ra, douget eo dezhañ e-unan, plantañ a ra c'hwez ennañ e-unan, foug a zo ennañ evel un targazh er ribod, rok (otus, glorius, tonius, bras) eo an tamm anezhañ, bras eo an tamm gantañ, emañ e leue o treiñ ennañ, un tamm tro a zo ennañ.

V.em. : **sich angeben** (gibt sich an / gab sich an / hat sich (t-rt) angegeben) ; *sich als (für) angeben*, en em lakaat da ..., reiñ da grediñ (da intent) e vefed udb, fougasiñ ez eur udb.

Angeber g. (-s,-) : 1. fringer g., brabañser g., boufon g., pabor g., fougaser g., glabouser g., fougeer g., kankaler g., toner g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., breser g., breser kaoc'h g., bugader g., mailhard g., bogolier g., kañfard g., konikl g., straker g., poufer g., foeñvour g., toull-ourgouilh g., c'hwezer g., gedonaer g., brogoier g., teileg g., gaoleg g., moliac'hour g., torodell g., stadenn b., hejer-e-doull g., bern trein g., lorc'heg g., P. sac'h-c'hwez g., marc'h-kaoc'h g., marc'h-mel g.,

kac'her polos g., kac'her kanetiniñ g., fougaser brein g., koantat pabor g., tad an ardoù fall g., ardaouer g., bombarder g., orbider g., kamambre g., kozh toull kamambre g., sigoter g. ; *er ist ein Angeber*, ur bern tron a vez gantañ - digorou a vez gantañ frankik - hennezh a ra muioc'h a voged eget a dan - hennezh a blij dezhañ fougasiñ - ur poufer (ur foeñvour, un toull-ourgouilh, ur c'hwezer, ur bern teil) an hini eo - n'eo nemet un aotrou bihan - stroñs a vez gantañ frankik - ur paotr a-stroñs eo - re uhel e gan e gilhog - ar yar p'he deus dozvet a rank kanañ - re fin eo da zoublañ ha re c'hros da baramantiñ - emañ o teilat dirak an dud ; 2. flatrer g., diskulier g.

Angeberei b. (-,-en) : frink g., pompadou lies., roufl g., brabañs g., fougaserezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., brabañserezh g., bragerezh g., fougeerezh g., pouferezh g., kañfarderezh g., c'hwez hag avel, bugaderezh g., bugad g., glabouserezh g., moliac'h g., modou bras lies., modou randonus lies.

angeberisch ag. : fougasus, lorc'hek, lorc'hus, c'hwezet, ourgouilhus, brabañsus, pompus, pompadus, boufon, teilek, fougeüs, moliac'hus.

Adv. : gant brabañs, gant fougaserezh, gant gloar, gant brabañserezh, gant bragerezh, gant glabous, gant glabouserezh, gant fougeerezh, gant pouferezh, gant kañfarderezh, gant c'hwez hag avel, gant modou bras, gant modou randonus.

Angebetete(r) ag.k. g./b. : *die Angebotete*, ar muiañ-karet g., ar garantez b., ar garedig b., an dousig-koant b. ; *der Angebotete*, ar c'haredig g., ar c'hariad g., ar c'harantez g., an oriad g., ar muiañ-karet g., an dousig-koant g.

Angebinde n. (-s,-) : [kozh] donezon g./b., prof g., profadenn b., ro g., roadenn b.

angeblich ag. : mard eo, war a lavar, gouez dezhañ, a-hervez, hervez, sañset, war a seblant, hervez kont, hervez ar mod, hervez an dailh, hervez doare, war a hañval, lavaret, diouzh e glevet, war e glevet, war e veno, diwar-c'horre, seurtanvet, fent ; *er ist angeblich krank*, klañv eo, sañset - klañv eo, mard eo - klañv eo war a lavar - klañv eo, hervez ; *ein angeblicher Koch*, ur meni keginer g., ur c'heginer mard eo g. ; *er kam, um angeblich über ihre Tochter zu sprechen*, dont a reas diwar-benn komz ganti eus he merc'h, war a lavare ; *aus angeblichem Zeitmangel war er nicht gekommen*, ne oa ket deuet e sigur ma n'en doa ket a amzer da ziuereiñ, ne oa ket deuet war-zigarez n'en doa ket a amzer da ziuereiñ, ne oa ket deuet war-zigarez e vanke amzer dezhañ, ne oa ket deuet e-skeud ma n'en doa ket a amzer da ziuereiñ, ne oa ket deuet war-sin ma n'en doa ket a amzer da ziuereiñ ; *ein angeblicher Revolutionär*, ur c'hrakdispac'her g., ur brizhdispac'her g., ur dispac'her bouk g., un dispac'her bihan boazh g., un dispac'her tremenet dre ar ridell g., un dispac'her diwar-c'horre g. ; *angebliche Partisanen*, tammoù rezistanted lies. ; *jeder Sack sollte angeblich hundert Pfund enthalten*, sañset e oa kant lur e pep sac'h.

angeboren ag. : a-ouenn, enganet, ganedig, kenganet, kenganel, genezhel ; *angeborene Blindheit*, dallentez enganet b., dallentez c'hanedig b. ; *angeborene Deblität*, izilded c'hanedig b., izilded c'henezhel b. ; *es ist ihm angeboren*, an dra-se a zo en e wad, e-giz-se

emañ, un tech a ouenn eo, natur eo dezhañ bezañ e-giz-se, ne ra nemet heuliañ e ouenn, ar ouenn a denn, diouzh e ouenn e ra / en dailh-se ez a ganti / an dra-se a denn d'e natur / an dra-se a denn d'e had (Gregor), evel-se eo an dailh anezhañ, evel-se eo an dro anezhañ, an dra-se a zo ennañ, an danvez a zo ennañ da vezañ e-giz-se, e-giz-se eo dre natur, en e had emañ an dra-se, ar pleg a zo gantañ da vezañ e-giz-se ; *der Spieltrieb ist den Kindern angeboren*, a ouenn eo d'ar vugale karet c'hoari, natur eo d'ar vugale karet c'hoari, ar vugale a zo douget dre natur da c'hoari ; [preder.] *angeborene Ideen*, mennozhioù enganet lies., kealioù enganet lies.

Angeborenheit b. (-) : enganegezh b.

Angebot n. (-es,-) : kinnig g., kinnigadenn b., kinnig kenwerzh g. ; *unsere Angebote sind vielfältiger geworden*, war liesaat (war ziseurtelaat, war lieseurtaat, war liezekaat) eo aet hor c'hinnigoù ; *günstiges Angebot*, kinnig deurus g. ; *erstes Angebot*, kentañ priz kinniget g. ; *festes Angebot*, kinnig evit mat (da vat) g. ; *höheres Angebot*, priz uheloc'h kinniget g., imboud g., dreistkresk g. ; *ein Angebot machen*, ober ur c'hinnig ; *ein Angebot annehmen*, degemer ur c'hinnig, asantiñ d'ur c'hinnig, darbenn ur c'hinnig ; *ein höheres Angebot machen*, imboudañ, lakaat uheloc'h priz, teuler war u.b., teuler war ar priz, lakaat kresk war u.b., teuler kresk war u.b., skeiñ war u.b. ; *die Nachfrage übersteigt das Angebot*, emañ ar goulenn dreist d'ar c'hinnig ; *das Gesetz von Angebot und Nachfrage*, savelenn ar c'hinnig hag ar goulenn b., savelenn ar pourchas hag ar goulenn b. ; *in diesem Geschäft steht der Kunde einem so überreichen Angebot gegenüber, dass er einfach nicht mehr weiß, wo ihm der Kopf steht*, er stal-se ne oar ket ar prener dibab etre kement all a draoù a ginniger dezhañ ; *das ist mein letztes Angebot*, **a**) [prener] ne'z in ket dreist ar priz-se, ne'z in ket pelloc'h eget ar c'hinnig-se ; **b**) [gwerzher] ne'z in ket dindan ar priz-se ; *jemandes Angebot annehmen*, reiñ respont vat d'u.b. ; *jemandes Angebot ablehnen*, refuziñ u.b., refuziñ kinnig u.b., disteurel kinnig u.b. ; *mein Angebot, gemeinsam nach Spanien zu fahren, hat sie abgelehnt*, refuzet he deus ac'hanon da vont ganin da Vro-Spagn.

Angebotskurve b. (-,-n) : [armerzh] krommen ar c'hinnig b.

Angebotsstheorie b. (-) : teorienn ar c'hinnig b., damkaniezh ar c'hinnig b.

angebracht ag. : reizh, mat, dereat, a-zoare, prop, stummet diouzh, anvet evit, azas, dik, erbedet, fur, poellek, jaojapl, a-jaoj ; *angebracht sein*, dereout, degouezhout, klotañ, kouchañ, parañ, jaojiñ ; *etwas für angebracht halten*, kavout d'an-unan ez eo ar c'houlz hag ar poent mat evit ober udb ; *tue es so, wie du es für angebracht hältst*, gra hervez da faltazi, gra diouzh da vod, gra diouzh da santimant ; *ein Besuch bei deinen Eltern wäre jetzt angebracht*, prop e vefe dit mont da welet da dud, dere e vefe dit mont da welet da dud, a-zere e vefe dit mont da welet da dud, dereat e vefe dit mont da welet da dud, dereat eo ma'z afes da welet da dud, n'eo ket arabat dit mont da welet da dud, mat e vefe dit mont da welet da dud ; *bei Bauchschmerzen ist Kamillentee angebracht*, ouzh ar boan-gof e vez mat evañ dour diwar gramamailh ; *eine nicht angebrachte*

Bermerkung, un evezhiadenn dizereat b., un evezhiadenn dijaoj b., un evezhiadenn amzere b.

angebrannt ag. : rouzet, suilhet, suilh, krazet, goulosket, grilhet-kreñv ; *angebrannt schmecken*, bezañ blaz ar suilh (an dantet, an dev, al losk) gant udb, bezañ huerm ; *die Milch ist angebrannt*, dantet eo al laezh, ferrimet eo al laezh, karet eo al laezh, urzhet eo al laezh.

Angebrannte(s) ag.k. : [kegin.] kreien g.

angebrütet ag. : gor ; *angebrütetes Ei*, vi kofilis (azdo, hanter c'horet) g., azdo g.

angebunden ag. : 1. liammet, stag, ereet ; 2. [dre skeud.] *er war kurz angebunden*, ne oa ket brav kaout d'ober gant ar raskler-melchon-se, hennezh ne vije ket aet c'hwibu en e veg, hennezh a oa berr da gaozeal.

angedeihen lassen V.k.e. (lässt angedeihen, ließ angedeihen, hat angedeihen lassen) : reiñ ; *jemandem eine gute Erziehung angedeihen lassen*, desevel mat u.b., diorren mat u.b., reiñ un deskadurezh vat d'u.b., skoliañ mat u.b., kenteliañ mat u.b., [kzh] reiñ d'u.b. ur vagadurezh vat, reiñ d'u.b. un diorroadur mat ; *jemandem gute Pflege angedeihen lassen*, intent (soursial) mat ouzh u.b.

Angedenken n. (-s) : koun g., soñj g., memor b., eñvor b.

angeduselt ag. : P. drev, digadao, kazeg, hanter gazeg, loufok, ar ouenn gantañ, erru gleb e c'henoù, ur banne e-barzh e fas, badaouet, damvezv, krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, tommedik dezhañ, evedik dezhañ, damdomm dezhañ, hanter vezv, un tammig frev, tommed dezhañ, penndommet, chokolad, sañson, abafet, a-strew, suilhet, tomm e glipenn.

angefault ag. : boutet, linkr, pezhell, blaz ar gouez warnañ.

angegammelt ag. : P. hanter vrein, tezet, techet, pezhell, fouist.

angegangen ag. : bountet, linkr, gwastet, fetis, lizennet ; *angegangenes Fleisch*, kig bountet g., kig gwastet g., kig fetis g., kig blaz ar gouez warnañ g., kig c'hwiez kreñv gantañ g., kig lizennet g.

angegossen ag. : [dre skeud.] *das Kleid sitzt ihr wie angegossen*, ar vroz-se a ya brav diouti, ar vroz-se a zegouezh kenañ dezhi, ar vroz-se a zo bet dibabet dezhi, ar vroz-se a zo rik-ha-rak diouti.

angegraut ag. : blev louet dezhañ, louet e vlev, blev glas dezhañ, blev gris dezhañ ; *leicht angegraut*, briket.

angegriffen ag. : skuizh, faezh, distruj, distronk, distronket, divinet, yost, yostet, brev, brevet, divi, doareet-fall ; *angegriffen aussehen*, bezañ liv ar skuizh warnañ, bezañ liv ar skuizh en e gerc'henn, bezañ liv an diyac'h warnañ, bezañ ul liv war e c'henoù, bezañ neuz fall warnañ, bezañ morlivet, kaout un aer skuizh, bezañ doareet-fall, bezañ karzhet e vizaj ; *seine Gesundheit ist angegriffen*, e yec'hed a zo o c'hoari da fall, aet eo e yec'hed digantañ.

Angegriffenheit b. (-) : skuizhder g.

angehaucht ag. : [dre skeud.] livet un tammig, liv dister warnañ.

angeheiratet ag. : deuet da vezañ nes (da vezañ kar) dre zimeziñ.

angeheitert ag. : drev, digadao, kazeg, hanter gazeg, loufok, ar ouenn gantañ, erru gleb e c'henoù, ur banne e-barzh e fas, badaouet, enaouet, bistrenket, tarichet, strumet, tommedik dezhañ, evedik dezhañ, damdomm dezhañ, damvezv, abafet, krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, hanter vezv, un tammig lipet, un tammig frev, lañset, lanson, mav, penndommet, tommet, suilhet, chokolad, sañson, tomm e glipenn, a-strew, mezvet ; *er ist angeheitert*, digadao eo, kazeg emañ, hanter gazeg emañ, loufok eo, bez' emañ ar ouenn gantañ, erru eo gleb e c'henoù, tommaet eo dezhañ, tommedik eo dezhañ, evedik eo dezhañ, damdomm eo dezhañ, tomm eo d'e fri, tomm eo e glipenn, badaouet eo, suilhet eo, hennezh en deus ur mouchig avel en e letern, ur banne a zo e-barzh e fas, lañset eo, abafet eo, ur banne a zo dindan e fri, erru eo lous e fri, ur banne a zo warnañ, savet eo e vanne d'e benn, trenk eo e doull, un tammig lipet eo, damvezv (krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, hanter vezv, un tammig frev, lanson, mav, penndommet, chokolad, sañson) eo, a-strew emañ.

angehen V.k.e. (ging an // ist/hat angegangen) : 1. goulenn ; *er ging mich um Geld an*, goulenn a reas arc'hant diganin, aet e oa da glask davedon ; 2. mont da ; *das Pferd geht das Hindernis an*, mont a ra ar marc'h d'ar skoilh ; *eine Sache kompliziert angehen*, klask tro da ziverrañ, ober ul luz evit kas udb da benn, kaout un doare luziet da gas udb da benn ; 3. *jemanden hart angehen*, *jemanden scharf angehen*, dichekal u.b., faeañ u.b., skandalat groñs u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., komz feuls ouzh u.b., komz rok ouzh u.b., komz kalet ouzh u.b., delazhiñ kunujennoù war u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., gwallgas u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, mont a-stroñs d'u.b., mont feuls ouzh u.b., gwallgaozeal d'u.b., ober lous d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., kannañ e gouez d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., mont rust (dibalamour) d'u.b., teñsañ kaer u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., ober ur rez d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b. ; *jemanden wütend angehen*, mont feuls ouzh u.b., kargañ war u.b.

V.gw. (ging an / ist angegangen) : 1. *gegen etwas angehen*, stourm ouzh udb, kas a-enep udb, kaeañ ouzh udb ; *gegen jemanden angehen*, ober afer d'u.b., arsailhañ u.b., bale war u.b., mont a-raok war u.b., mont d'u.b., mont ouzh u.b., mont war u.b., mont a-benn d'u.b., mont a-benn ouzh u.b., mont da stagañ gant u.b., lamm war u.b., mont da stourm ouzh u.b., dont d'u.b., dont ouzh u.b. ; 2. sellet ouzh ; *das geht sie an*, kement-se a sell outo, ar re-se o deus da welet ; *das geht mich nicht(s) an*, n'em eus netra da welet gant an dra-se, kement-se ne sell ket ouzhin, kement-se ne sell netra ouzhin, n'eo ket va afer eo, an dra-se n'eo ket va stal eo ; *was mich angeht*, me eus va ferzh (eus va c'hevrenn)

(Gregor), evit a sell ouzhin, evit pezh a sell ouzhin, evit ar pezh a sell ouzhin, evidon-me, evit va c'helo, en tu diouzhin ; *was seine Eltern angeht*, evit a sell ouzh e dud, evit pezh a sell ouzh e dud, evit kelo e dud ; *was dich angeht*, evit a sell ouzhin, evit pezh a sell ouzhin, evidout-te, ez keñver, ez andred, evit da gelo, en tu diouzhin ; *was das angeht*, war gement-se, a-zalc'h ouzh an dra-se, evit pezh a sell ouzh an dra-se, a-zivout an dra-se, er c'heñver-se, er feur-se, d'ar feur-se, ouzh ar feur-se, war an dachenn-se, war an tu-se ; *was geht dich das überhaupt an* ? petra a sell an dra-se ac'hanout ? kae da zirouestlañ da neud ! soursi ouzh da grampouezh ! diwall d'en em luziañ gant traoù n'ac'h eus ket karg anezho ! lez ar re all da ziluziañ o gwiad ! chom war da dreuzoù ! chom hep lakaat da fri en dra-se ! na sank ket da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! emell eus ar pezh a sell ouzhin ! n'a ket da emellout eus kement-se ! n'a ket d'en em veskañ e kement-se ! ne vefe ket a boan dit lakaat da fri en dra-se ! n'ec'h eus klask ebet war mann ebet en afer-se ! n'emañ ket ez kerz emellout eus kement-se ! an dra-se n'eo ket da stal eo ! n'ec'h eus ket da welet war gement-se ! mir a lakaat da fri en afer-se ! n'ec'h eus netra da welet gant an dra-se ! kement-se ne sell ket ouzhin ! kement-se ne sell netra ouzhin ! n'eo ket da afer eo ! ha forzh a zo dit-te ? ! ; 3. kregiñ ; *der Ofen geht an*, kregiñ a ra an tan er forn, krog eo an tan er forn, lug eo an tan er forn ; 4. *der Motor geht an*, kregiñ a ra ar c'heflusker da vont en-dro ; 5. [dre heñvel.] [louza.] kregiñ ; *die Pflanze geht an*, kregiñ a ra ar blantenn, krog eo ar blantenn ; 6. *das geht gerade noch an*, justik-justik eo, tu 'zo d'en em ober gant kement-se met justik eo ; *das geht an*, mat eo, mont a ra ; *das geht nicht an*, dizereat eo kement-se, ne vez ket graet seurt traoù, seurt traoù ne vezont ket graet, an dud fur ne reont ket a draoù evel-se, n'eo ket mat ober traoù ar seurt-se, seurt traoù ne jaojont ket ouzh un den a-feson, ne jaoj ket ober seurt traoù ; 7. bezañ krog da vreinañ, mont da fall ; *das Fleisch geht an*, krog eo ar c'hig da vreinañ, emañ ar c'hig o vountañ (Gregor), emañ ar c'hig o lizañ ; 8. *diese Schuhe gehen sehr schwer an*, diaes eo lakaat ar botoù-se en e dreid.

angehend ag. : *ein angehender Gelehrter*, un damouizieg g. ; *ein angehender Fünziger*, un den aet dreist e hanter-kant vloaz g., un den un dra bennak war hanter-kant vloaz dezhañ g., un den hanter-kant vloaz bennak dezhañ g., un den o paouez kregiñ en e hanter-kant vloaz g. ; *die angehenden Schüler*, an danvez skolidi lies. ; *eine angehende junge Dame*, un dimezell tost da vat b.

anhören V.k.d. (gehörte an / hat angehört) : 1. bezañ kenezel eus, bezañ lod eus ; *er gehört dem Ausschuss an*, e-barzh ar bodad-labour emañ, hennezh a zo ezel eus ar bodad ; 2. bezañ da.

anhörig ag. (+ t-c'h) : *einer Partei angehörig*, kenezel ur strollad politikel.

Angehörige(r) ag.k. g./b. : 1. kar g. ; *die nächsten Angehörigen*, ar gerent nes lies., ar re nes lies., an dud nes lies. ; 2. ezel g., kenezel g., implijad g. ; *die Angehörigen eines Betriebes*, implijidi un embregerezh lies. ; *Angehöriger eines Naturvolkes*, kentidig g., henstuzad g.

angekeucht ag. : *angekeucht kommen*, degouezhout berr e anal, erruout d'alan, erruout tenn e anal, degouezhout gant e anal o kinnig mankout.

Angeklagte(r) ag.k. g./b. : enkabled g., enklabledez b., tamallad g., tamalladez b. ; *nicht zur Verhandlung erschienener Angeklagter*, desfailher g., desfailh g.

angekommen ag. : erru, degouezhet.

angekränkt ag. : klañvidik ; [dre skeud.] *von Skepsis angekränkt*, an disfiz o c'hoari e reuz gantañ, deuet disfiz dezhañ, an disfiz o krignat e spered.

Angel b. (-,n) : 1. gwalenn-besketa b., gwalenn b., perchenn b. ; *einen Fisch mit der Angel fangen*, higenañ ur pesk, linennañ ur pesk, gwanañ ur pesk ; *mit der Angel wippen*, disvantañ ; 2. mudurun b., marc'h-dor g., marc'h g., gwip g., meginer g., meud-dor g., draen an nor g. [*liester drein an nor*], koubledenn b., koubled g. ; *eine Tür aus den Angeln heben*, divarc'hañ un nor, treuzvarc'hañ un nor, divudurunañ un nor, dibradañ un nor ; *aus den Angeln gehoben sein*, treuzvarc'hañ, bezañ divarc'het, bezañ divudurunet, bezañ dibradet ; *die Tür dreht sich in den Angeln*, an nor a dro war he marc'h, an nor a dro war he marc'hoù, an nor a dro war he mudurunoù ; *die Angeln der Tür quietschen*, gwigourat (chourikal) a ra an nor war he mudurunoù ; *mit Angeln versehen*, mudurunañ ; 3. [kontilli] steudenn b. ; 4. [dre skeud.] *zwischen Tür und Angel*, war ar prim, diwar dremen, diwar vont, diwar mont ha hanter vont, e toull an nor, war an treuzoù, dres a-raok mont kuit ; 5. *man soll die Finger nicht zwischen Tür und Angel stecken*, arabat lakaat da benn en draf gant aon e chomfe da benn a-dreñv e gwask ; 6. [dre skeud.] *aus den Angeln heben*, kulvanniñ pep tra, lakaat an dindan war-varr, lakaat an traoù bep eil penn, eilpennañ an traoù, daoubenniñ pep tra, lakaat an traoù war o c'hement all, didanfoeltrañ kement tra zo, lakaat an traoù tu evit tu (penn evit penn) (Gregor).

angelangen V.k.d. (gelangte an / ist angelangt) : erruout, degouezhout, tizhout ; *am Ziel angelangen*, en em gavout e penn e veaj, dont da benn e veaj, erruout e termen (e penn) e veaj, erruout war al lec'h, tizhout pal e veaj, erruout er pal (Gregor), porzhiañ.

angelegen ag. : nes d'e galon ; *sich etwas angelegen sein lassen*, dont udb da vezañ nes d'e galon, bezañ gounezet e galon gant udb, en em dommañ ouzh udb.

Angelegenheit b. (-,en) : afer b., tra g., kudenn b., gra g., jeu b., kaoz b., kaz g. ; *eine wichtige Angelegenheit*, un afer a bouez bras b. ; *das ist eine private Angelegenheit*, prevez eo an afer-se, un dra brevez eo ; *eine persönliche Angelegenheit*, un afer bersonel b. ; *das ist eine sehr traurige Angelegenheit*, truez vras eo ar c'haz-se, un afer vantrus an hini eo, un druez eo an afer-se, an afer-se a zo ur goustiañs ; *eine Angelegenheit erledigen*, renkañ un afer, kas un afer da benn, kaout an dizober eus un afer, skarat ur gudenn, reiñ lamm d'ur gudenn bennak, reiñ un disentez d'ur gudenn, frankaat gant un afer ; *die Angelegenheit wurde im Handumdrehen erledigt*, ne voe ket pell an abadenn, pront e voe renket an afer, ne voe ket hir an abadenn, ne reas nemet ur moull, ne voe ket pell an afer, renket e voe an afer en un netra, ne voe ket pell ar frapad ; *er hat die Angelegenheit in null Komma nichts erledigt*, hennezh

n'eo bet pennad ebet evit reiñ lamm d'ar gudenn ; *das ist eine verwickelte Angelegenheit*, ur gwall luziadenn an hini eo, sed aze ul luz dezhi, gwall iriennet eo ar gwiad, mesket a-walc'h eo neudennoù an afer, un afer diaes da zirouestañ an hini eo, gwall luziet eo an afer, gwall gemmesket eo an afer, un afer fuilhet an hini eo, un afer hep penn na revr an hini eo, un afer hep penn ebet an hini eo ; *das ist Pauls Angelegenheit*, tra Baol eo, afer Baol eo, jeu Baol eo, kement-se a sell ouzh Paol ; *eine üble Angelegenheit*, ur gudenn lous b., ur gaoc'henn b., un afer liboudennek b. ; *das ist eine heikle Angelegenheit*, un afer gazus an hini eo, un afer hegazus (hegaz, hegus) an hini eo, un afer diaes da zirouestañ an hini eo, un afer skoemp (amjestr) an hini eo, ur gwall c'hoari an hini eo, ur gwall afer an hini eo, n'eo ket ur gudenn aes, ur gudenn lous an hini eo ; *in welcher Angelegenheit kommen Sie ?* en abeg da betra oc'h deuet ? ; *die öffentlichen Angelegenheiten*, an aferioù foran lies. ; *an der Gestaltung der öffentlichen Angelegenheiten seines Landes mitwirken*, kemer perzh e gouarnerezh e vro, perzhiañ e gouarnerezh e vro ; *die auswärtigen Angelegenheiten*, an Aferioù diavaez, an Diavaez g. ; *sich in fremde Angelegenheiten einmischen*, mont da beuriñ e park u.b. ; *kümmere dich um deine eigenen Angelegenheiten !* kae da zirouestañ da neud ! soursi ouzh da grampouezh ! diwall d'en em luziañ gant traoù n'ac'h eus ket karg anezho ! lez ar re all da ziluziañ o gwiad ! chom war da dreuzoù ! n'eo ket da dra eo ! chom hep lakaat da fri en dra-se ! na sank ket da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! emell eus ar pezh a sell ouzhit ! n'a ket da emellout eus kement-se ! n'a ket d'en em veskañ e kement-se ! ne vefe ket a boan dit lakaat da fri en dra-se ! n'ec'h eus klask ebet war mann ebet en afer-se ! n'emañ ket ez kerz emellout eus kement-se ! an dra-se n'eo ket da stal eo ! n'ec'h eus ket da welet war gement-se ! mir a lakaat da fri en afer-se ! n'ec'h eus netra da welet gant an dra-se ! kement-se ne sell ket ouzhit ! kement-se ne sell netra ouzhit ! n'eo ket da afer eo ! petra a sell an dra-se ac'hanout ? ; [dre skeud.] *eine zweischneidige Angelegenheit*, ur gontell daoudroc'h b.

angelegentlich ag. : difraeus, prez warnañ.

Adv. : start, groñs ; *angelegentlich empfehlen*, aliañ groñs, aliañ start.

angelegt ag. : [dre skeud.] *breit angelegt*, uhelbal.

angelenkt ag. : joentret, koublet, kenvellek ; *angelenktes Blatt*, pal joentret b., pal koublet b., pal kenvellek b.

angelernt ag. : 1. perzhak, stummet war ar vicher ; *angelernter Arbeiter*, micherour perzhak g., micherour stummet war ar vicher g. ; 2. [gouiziegezh] diazezet fall ; 3. desket, n'eo ket enganet.

Angelernte(r) ag.k. g./b. : micherour perzhak g., micherour stummet war ar vicher g., micherourez perzhak b., micherourez stummet war ar vicher b.

Angelgeräte lies. : prestoù pesketa lies., rikoù pesketa lies., reizhoù pesketa lies., reizhoù lazhet lies., stalabard lazhet g., traouegezh pesketa b., traouerezh pesketa g.

Angelhaken g. (-s,-) : higen b. ; *großer Angelhaken zum Fangen von Meeraalen und Rochen*, higen-grap evit ar siliou-mor hag ar raeed b. ; *Schenkel des Angelhakens*, pav an higen g. ; *Bogen des*

Angelhakens, kamm an higenn g. ; *Öse des Angelhakens*, *Öhr des Angelhakens*, lagad an higenn g. ; *Plättchen des Angelhakens*, palv an higenn g. ; *Kopf des Angelhakens*, penn an higenn g. ; *die scharfe Spitze des Angelhakens*, beg lemm an higenn g. ; *den Fisch vom Angelhaken lösen*, *den Angelhaken vom Mund des Fisches herausziehen*, diglaviañ ar pesk, disklaviañ ar pesk, dispegañ an higenn diouzh genoù ar pesk, diwanañ ur pesk ; *sich vom Angelhaken lösen*, *vom Angelhaken loskommen*, diglaviañ, disklaviañ ; *einen Angelhaken beködem*, boueta un higenn ; *nicht beköderter Angelhaken*, higenn divoued b.

Angelhaspel b. (-,-n) : kanell b., kantol b.

Angelköder g. (-s,-) : boued g., bouedenn b.

Angelleine b. (-,-n) : linenn b. ; *Holzrahmen zum Aufrollen der Angelleine*, kantol b., pantol b., kadoan b. ; *die Angelleinen aus Nylon verschlingen sich (t-rt) nicht*, al linennoù pesketa nilon ne vez ket a we enno, al linennoù pesketa nilon ne reont ket kegi, al linennoù pesketa nilon ne ya ket tro enno, al linennoù pesketa nilon ne gorigellont ket, al linennoù pesketa nilon n'emweont ket, al linennoù pesketa nilon a chom distro ; *die Angelleine zum Einholen und Ermüden des Fisches wieder kurz aufrollen*, leuskel e ganell da zistreiñ a-enep ; *Angelleine zum Fangen von Meeraalen und Rochen*, linenn-grap evit ar siliou-mor hag ar raeed b.

angeln V.k.e. ha V.gw. (hat geangelt) : 1. higennañ, linennañ, pesketa gant ur walenn, bac'haouiñ, gwanañ pesked, [dre fent] garchennat ouzh ar pesked ; *mit einer Fliegenrute (einer Spinnrute) angeln*, lazheta, pesketa gant kelien ; *ich habe einen riesigen Thunfisch geangelt*, higennet (gwanet) em eus ur mell ton, higennet (gwanet) em eus ur moñs ton ; 2. *nach etwas angeln*, klask tapout udb., klask tizhout udb.

V.em. : **sich angeln** (hat sich (t-d-b) geangelt) : *sich (t-d-b) jemanden angeln*, krapañ en u.b., lakaat e grabanoù war u.b., darbodiñ u.b., lakaat e grog war u.b. ; *sie hat sich (t-d-b) einen reichen Mann geangelt*, lakaet he deus he c'hrog war un den leveet mat.

angeloben V.k.e. (gelobte an / hat angelobt) : touiñ, grataat, gouestlañ, feizañ, leañ.

Angelöbnis n. (-ses,-se) : gouestl g., ledoued [liester ledouedoù, leoudued] g., le g., touadenn b., touadell b., tou g.

Angelobung b. (-,-en) : [Bro-Aostria] gouestl g., ledoued [liester ledouedoù, leoudued] g., le g., touadenn b., touadell b., tou g.

Angelpartie b. (-,-n) : tro-besketa b., troiad pesketa b., abadenn-besketa b., pesketaerezh g.

Angelpunkt g. (-s,-e) : 1. koubledenn b., koubl str., mudurun b., paoell b. ; 2. [dre skeud.] *der Angelpunkt*, ar c'hraf pouezusañ g., an dailh b., ar gempenn b., ar vudurun b., ar skoulm g., an dalc'h brasañ g., an amanenn g., ar c'hentañ pezh eus udb g., ar poent grevusañ g., ar poent pounnerañ g., poent grevusañ ar pep pouezusañ g., ar penn g., ar penn kentañ g., ar pezh pouezusañ g., ar pep retañ g., ar pezh retañ g., ar pezh a gont ar muiañ g., ar pezh a zoug g. ; *der Angelpunkt des Problems*, mudurun an afer b. ; *dort ist natürlich der Angelpunkt !* aze emañ an dalc'h, eno emañ ar skoulm, ouzh ar poent-se emañ holl an dalc'h, eno emañ ar

gempenn, aze emañ mudurun an afer, aze emañ an dailh, eno emañ ar c'hoari ; 3. [treuzdougen] *Luftfahrtangelpunkt*, kedlec'h aerhentel g., klom aerhentoù g., kroazva aerhentel g. aerborzh kemmarsav g.

Angelrolle b. (-,-n) : kanell b., kantol b.

Angelrute b. (-,-n) : gwalenn-besketa b., gwalenn b., perchenn da besketa b.

Angelsachse g. (-n,-n) : Angl-ha-Saoz g., Angl-ha-Sakson g.

angelsächsisch ag. : angl-ha-saoz, angl-ha-sakson.

Angelsaison b. (-,-s) : mare ar pesketa g. ; *die Angelsaison ist eröffnet*, krog eo mare ar pesketa.

Angelschein g. (-s,-e) : aotre pesketa g., kartenn besketa b.

Angelschnur b. (-,-en/-schnüre) neudenn besketa b., linenn b. ; *Holzrahmen zum Aufrollen der Angelschnur*, kantol b., pantol b., kadoan b. ; *die Angelschnuren aus Nylon verschlingen sich (t-rt) nicht*, al linennoù pesketa nilon ne vez ket a we enno, al linennoù pesketa nilon ne reont ket kegi, al linennoù pesketa nilon ne ya ket tro enno, al linennoù pesketa nilon ne gorigellont ket, al linennoù pesketa nilon n'emweont ket, al linennoù pesketa nilon a chom distro ; *die Angelschnur zum Einholen und Ermüden des Fisches wieder kurz aufrollen*, leuskel e ganell da zistreiñ a-enep ; *Angelschnur zum Fangen von Meeraalen und Rochen*, linenn-grap evit ar siliou-mor hag ar raeed b.

Angelsport g. (-s) : pesketa gant ur walenn g.

Angelus g./n. (-,-) : añjeluz g.

Angelusläuten n. (-s) : son an añjeluz g., kloc'had an añjeluz g. ; *letztes Läuten nach dem abendlichen Angelusläuten*, kloc'h an digouvi g., kloc'had goude an añjelus noz g.

angelweit Adv. : digor-frank, digor-bras, digor-ledan, digor frank-kaer, digor war e hed ; *die Tür steht (sperr)angelweit auf*, digor-frank (digor-bras, digor-ledan, digor frank-kaer) eo an nor, digor eo an nor war he hed.

angemessen ag. : reizh, mat, dereat, a-zoare, prop, azas, dik, jaojabl, a-jaoj, kenglot, diouzh an ezhomm a zo, klok ; *angemessen sein*, dereout, degouezhout, klotañ, kouchañ, parañ, jaojiñ ; *es für angemessen halten, etwas zu tun*, kavout mat ober udb ; *ich halte es für angemessen, dass du deinen Eltern einen Besuch abstattest*, prop e vefe dit mont da welet da dud, dere e vefe dit mont da welet da dud, a-zere e vefe dit mont da welet da dud, dereat eo ma'z afes da welet da dud, dereat e vefe dit mont da welet da dud, mat e vefe dit mont da welet da dud ; *angemessener Preis*, priz dereat g. ; *angemessen sein*, dereadekaat, dereout, klotañ, faotañ ; *dort bekommst du die angemessene medizinische Behandlung*, du-se e vi mezeget diouzh an ezhomm ac'h eus.

Angemessenheit b. (-) : dereadegezh b., dereadelezh b., azasded b., reizhded b., yonez b., jaoj g., jaojadur g., kenglotadur g., rikelezh b.

angenehm ag. : c'hwek, plijus, plijadurus, plijadus, plijadurezhus, amc'hraus, bourrus, festus, ebat, hetus, brav, kaer, dereat, dudius ; *angenehmes Wetter*, amzer hinon b., amzer sasun b., amzer vrav b., amzer gaer ; *es ist angenehm warm*, tomm-brav eo ; *angenehm kühl*,

distan un dudi ; *ein angenehmer Tag*, un devezh festus g., un devezh brav g., un devezh kaer g. ; *ein angenehmer Ort*, ul lec'h kevannezus g., ul lec'h brav g. ; *zu zweit hinzugehen ist doch angenehmer*, kevannezusoc'h eo bezañ daou evit mont di ; *dieser Mantel trägt sich angenehm*, gwisket gwak e vezer gant ar vantell-mañ ; *angenehme Stimme*, mouezh fraezh ha plijus da glevet, mouezh pouezet mat b., mouezh heson b., mouezh flour b., mouezh hetus b., mouezh kaer b. ; *angenehme Abwechslung*, diverr-amzer plijus g., diduadenn blijus b. ; *sehr angenehm !* laouen on oc'h ober anaoudegezh ganeoc'h ! ; *ich wünsche Ihnen einen angenehmen Sonntag*, hetiñ a ran deoc'h ur sulvezh plijus, hetiñ a ran deoc'h ur sulvezh plijadurus ; *er ist angenehm im Umgang*, plijus eo ober gantañ, plijus eo da zaremprediñ, un den a zegemer mat eo (Gregor), aes eo mont e darempred gantañ, aes eo mont e kehent gantañ, aes eo denesaat outañ, aes eo tostaat outañ, aes eo c'hoari gantañ, aes eo en em glevet gantañ, aes eo en em gordañ gantañ, hennezh a zo ur spered aes dezhañ, brav eo kaout d'ober gantañ, brav eo kaout d'ober outañ, hennezh a oar pleustriñ gant an holl, amc'hraus eo, sichant eo, bez' eo un den bourrus, bez' eo un den a emglev, hennezh a zo un den aes ober gantañ, tro aes a zo ennañ, tro vat a zo ennañ ; *ich bin angenehm überrascht*, souezhet on war an tu mat ; *es ist angenehm, bei Sonnenschein spazieren zu gehen*, ebat e vez pourmen pa vez heol ; *das Angenehme mit dem Nützlichen verbinden*, labourat evit e blijadur kenkoulz hag ober, kemer dudi gant e labour kement hag ober.

angenommen ag. : 1. [anv] forjet ; 2. [bugel] kemeret da vogel, perc'hennet, advabet, adverc'het.

Araogenn : *angenommen, dass* ..., lakaomp e ..., goulakaomp e ..., lakaomp e kaz e ..., kemeromp ar c'haz e ...

angepasst ag. : 1. kensentus, heulius ; 2. diouzh an ezhomm a zo, azas ouzh, a-zoare evit, klok ; *dort bekommst du die angepasste medizinische Behandlung*, du-se e vi mezeget diouzh an ezhomm ac'h eus ; *den Bedürfnissen angepasst*, doareet diouzh an ezhommoù, hervez an ezhommoù, diouzh an ezhomm a zo.

Angepasstheit b. (-) : 1. kensentegezh b. ; 2. azasadur g.

Anger g. (-s,-) : 1. peurvan g., prad g., pradenn b., douar-leton g., douar leton g., park leton g., park-tirien g., geoteg b., fœnneg b., gwimenn b., pratell b. ; 2. douar ar gumun g., douaroù boutin lies., boutinoù lies., maez g. ; 3. leurgêr b., leur b. ; *Kirchanger*, plasenn an iliz b., leurenn dirak an iliz b.

Angerblümchen n. (-s,-) : [louza.] tro-heol b., tommheolig g.

angeregt ag. : 1. birvidik, buhezek ; 2. [fizik] argridet, en argrid ; *angeregter Zustand*, stad argrid b.

angereichert ag. : pinvidikaet, arfonnet ; *angereicherter Brennstoff*, danvez loskus arfonnet g., losk arfonnet g. ; *angereichertes Uran*, uraniom arfonnet g.

angerissen ag. : P. [dre skeud.] drev, digadao, kazeg, hanter gazeg, loufok, ar ouenn gantañ, erru gleb e c'henoù, ur banne e-barzh e fas, badaouet, damvezv, krakvezv, suilhet, rousvezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, tommedik dezhañ, evedik dezhañ, damdomm

dezhañ, gouvezv, brizhvezv, hanter vezv, un tammig lipet, un tammig frev, tommet dezhañ, tomm e glipenn, penndommet, chokolad, sañson, abafet, a-strew.

Angers n. : Anjers b.

angerührt ag. : feuket, chifet, anoazus.

angesagt ag. : 1. priziet, brudet brav, diouzh ar c'hiz, er c'hiz, cheuc'h ; 2. *das Frühstück ist angesagt*, poent lein eo ; 3. *jetzt ist Handeln angesagt, jetzt ist handeln angesagt*, bremañ eo stagañ ganti, bremañ eo mont dezhi, ar c'houlz hag ar poent eo evit mont d'an ober ; 4. reizh, mat, dereat, a-zoare, prop, azas, dik, erbedet, fur, poelleg ; *bei Bauchschmerzen ist Kamillentee angesagt*, ouzh ar boan-gof e vez mat evañ dour diwar gramamailh.

angesäuert ag. : peuzdrenk, skildrenk, kildrenk, goudrenk, trenkik, piltrenk, sur.

angesäuselt ag. : P. *er ist angesäuselt*, digadao eo, loufok eo, kazeg emañ, hanter gazeg emañ, bez' emañ ar ouenn gantañ, erru eo gleb e c'henoù, tommet eo dezhañ, tomm eo d'e benn, tomm eo d'e fri, erru eo lous e fri, badaouet eo, ur banne a zo e-barzh e fas, lañset eo, abafet eo, mezvet eo, suilhet eo, lanson eo, mav eo, ur banne a zo dindan e fri, savet eo e vanne d'e benn, ur banne a zo warnañ, trenk eo e doull, hennezh en deus ur mouchig avel en e letern, damvezv (krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, hanter vezv, un tammig lipet, un tammig frev, penndommet, chokolad, sañson) eo, tommedik eo dezhañ, evedik eo dezhañ, damdomm eo dezhañ, tomm eo e glipenn, a-strew emañ.

angeschimmelt ag. : louet, louedet, tuf, moeltr.

angeschlagen ag. : 1. diaes, kinglañv, damglañv, peuzklañv, dihet, klañv-diglañv ; 2. brechet, darnet, dantet, nodet, faoutet, ur faout ennañ ; *angeschlagene Tassen*, tasoù brechet (darnet, dantet, nodet, faoutet) lies. ; *angeschlagene Kartoffeln*, patatez darnet str. ; *angeschlagenes Obst*, frouezh goloet a vloñsoù str., frouezh goloet a vloñsadennoù str., frouezh bloñset str. ; *angeschlagene Eier*, vioù brechet lies., vioù darnet lies., vioù brizhfaoutet lies.

angeschmutzt ag. : lous un tamm, un tammig lous.

Angeschuldigte(r) ag.k. g./b. : enkabled g., enklabledez b., tamallad g., tamalladez b.

angeschrieben ag. : [dre skeud.] *bei jemandem gut angeschrieben sein*, bezañ war lizheroù u.b., bezañ war paperoù u.b., bezañ deuet-mat d'u.b., bezañ deuet-mat gant u.b., bezañ erru-mat gant u.b., bezañ priziet gant u.b., bezañ e mañch u.b., bezañ e gras u.b. ; *bei jemandem schlecht angeschrieben sein*, na vezañ deuet-mat d'u.b., na vezañ deuet-mat gant u.b., bezañ sellet treuz gant u.b., bezañ erru-fall gant u.b.

angesehen ag. : doujet, istimet, brudet, a-zoare, arwarzhed ; *bei jemandem schlecht angesehen sein*, na vezañ deuet-mat d'u.b., na vezañ deuet-mat gant u.b., bezañ sellet treuz gant u.b., bezañ erru-fall gant u.b., na vezañ war lizheroù u.b., na vezañ war paperoù u.b.

angesengt ag. : rouzet, suilhet, suilh, krazet, goulasket, grillhet-kreñv.

angessen ag. : annezet, diazezet.

Angesicht n. (-s,-er) : dremm b., eneb g., enebañs b., bizaj g./b., fas g., min g., neuz b., neuz-dremm b., penn g., stumm g. ; *nur von Angesicht kennen*, n'anavezout

nemet kement ha gwelet ; *ins Angesicht sehen*, sellet a-benn ouzh u.b., sellet ouzh u.b. e kreiz e zaoulagad, sellet ouzh u.b. etre e zaoulagad (Gregor) ; *von Angesicht zu Angesicht*, dremm-ouzh-dremm, keñver-ha-keñver, a-dal-penn, tal-ouzh-tal, tal-ha-tal, penn-ouzh-penn, beg-ouzh-beg, hen-ha-hen, etre hen-ha-hen, dirak pevar lagad, fri-ouzh-fri ; *jemandem von Angesicht zu Angesicht gegenüberstehen*, bezañ rag-enep d'u.b., bezañ rag-tal d'u.b., bezañ a-dal d'u.b., bezañ a-dal-penn d'u.b., bezañ en tu all d'u.b., bezañ war-eeun d'u.b., bezañ fas d'u.b., bezañ paravis d'u.b., bezañ a-geñver d'u.b., bezañ keñver-ha-keñver gant u.b., bezañ penn-ouzh-penn gant u.b., bezañ tal-ouzh-tal gant u.b., bezañ en ur geñver gant u.b. ; *im Schweiße seines Angesichts*, diouzh c'hwezenn e zremm, diouzh c'hwezenn e dal, gant c'hwezenn e dal, gant c'hwezenn e zremm, ouzh c'hwezenn e dal, ouzh c'hwezenn e zremm, o c'hweziñ, gant bec'h e zivrec'h ha laz e gorf.

angesichts araog. (t-c'h) : rag-enep da, rak-tal da, a-wel da ; *angesichts des Feindes*, a-wel d'an enebourien, an enebourien o vezañ war-wel, dirak an enebourien, dre welet an enebourien, pa welas an enebourien, pa zeuas an enebourien war-wel ; *angesichts der Tatsache, dass*, o vezañ ma, dre ma, en abeg ma, dre an abeg ma, e-skeud ma, evel ma, pa, e kement ha ma (Gregor).

angespannt ag. : 1. war evezh, evezhiek, stignet, a-stign ; 2. [kezeg] sterniet.

Adv. : a-zevri, parfet, gwir wellañ, gant mil evezh, gant evezh bras.

angestammt ag. : deuet dre hêrezh ; *angestammter Besitz*, douaroù al lignez lies., douaroù ar familh lies., douaroù an hendadoù lies.

Angestellte(r) ag.k. g./b. : implijad g., implijadez b., mevel g., matezh b., gwezhour g., P. roched wenn b. ; *kaufmännischer Angestellter*, implijad a genwerzh g. ; *leitender Angestellter*, sterner ren g. ; *die Angestellten*, an implijidi lies. ; *Angestellter des öffentlichen Dienstes*, implijad gopret gant ar stad g., kargiad g., mevel ar gouarnamant g. ; *Angestellter ohne festen Vertrag*, implijad hep kevrat didermen g.

Angestelltengewerkschaft b. (-,-en) : sindikad an implijidi g., c'hweluniad an implijidi g., uniad an implijidi g.

Angestelltenverband g. (-es,-verbände) : sindikad an implijidi g., c'hweluniad an implijidi g., uniad an implijidi g.

Angestelltenverhältnis n. (-ses,-se) : statud a implijad g., dezvad a implijad g.

Angestelltenversicherung b. (-,-en) : kretadur an implijidi g., asurañs an implijidi b.

angestrengt ag. : 1. skuizh, faezh, distronket, yost, yostet, brev, brevet, divi ; 2. aketus, fonnus.

Adv. : a-zevri, parfet, a-lazh-ki, gwir wellañ, gant aket, kalet.

angetan ag. : 1. gwisket gant ; 2. reizh, mat, dereat, a-zaore, stummet diouzh, azas, dik ; *das Wetter ist dazu nicht angetan*, n'eo ket un amzer d'ober an dra-se, n'eo ket stummet an amzer diouzh ober an dra-se ; 3. bamet, boemet, desevet ; *sie hat es ihm angetan*, gounezet (desevet, piket) he deus e galon.

Angetraute(r) ag.k. g./b. : P. *meine Angetraute*, va hini gozh b., va hanter hini b., gwamm b., va hanter diegezh

g., va hanterenn b., va gwreg b. ; *mein Angetrauter*, va hini kozh g., va fried g.

angetrunken ag. : 1. drev, digadao, kazeg, hanter gazeg, loufok, ar ouenn gantañ, erru gleb e c'henoù, ur banne e-barzh e fas, badaouet, damvezv, krakvezv, rousvezv, gouvezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, tommedik dezhañ, evedik dezhañ, damdomm dezhañ, suilhet, brizhvezv, hanter vezv, un tammig frev, lañset, abafet, lanson, mav, penndommet, tommet, chokolad, sañson, a-strew, badaouet-mat, tomm e glipenn, mezvet ; *er ist angetrunken*, digadao eo, kazeg emañ, hanter gazeg emañ, loufok eo, bez' emañ ar ouenn gantañ, erru eo gleb e c'henoù, tommaet eo dezhañ, tomm eo d'e benn, tomm eo d'e fri, tommedik eo dezhañ, evedik eo dezhañ, damdomm eo dezhañ, un tammig lipet eo, erru eo lous e fri, tomm eo e glipenn, badaouet eo, lañset eo, suilhet eo, abafet eo, ur banne a zo dindan e fri, ur banne a zo e-barzh e fas, ur banne a zo warnañ, trenk eo e doull, savet eo e vanne d'e benn, hennezh en deus ur mouchig avel en e letern, damvezv (krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, hanter vezv, un tammig frev, lanson, mav, penndommet, chokolad, sañson) eo, n'emañ ket diwar zour, n'emañ ket diwar an dour, a-strew emañ ; *er war ganz schön angetrunken*, meur a lipadenn a oa tremenet dre doull e c'houzoug ; 2. *angetrunkene Flasche*, boutailhad voulc'het b. ; *noch nicht angetrunkene Flasche*, boutailh divoulc'h b.

angewandt ag. : arnodel, pleustrek ; *angewandte Physik*, fizik arnodel g. ; *angewandte Wissenschaften*, skiantoù pleustrek lies., skiantoù dedalvezadel lies. ; *angewandte Linguistik*, sturyezhoniezh b. ; *die angewandte Kunst*, an arzoù pleustrek lies., an arzoù kinklañ lies.

angewiesen ag. : e dalc'h ; *sie ist finanziell auf sich selbst angewiesen*, n'eus den ebet da c'hounit eviti, n'eus den ebet da c'hounit dezhi ; *auf jemanden angewiesen sein*, bezañ e dalc'h u.b., bezañ dindan dorn u.b., na c'hallout tremen hep u.b.

angewittert ag. : diamzeret, distrujet gant an amzer a ra hag a dremen ; *angewitterter Granit*, maen rous g.

angewöhnen V.k.e. (gewöhnte an / hat angewöhnt) : boazañ, boaziañ, kustumiñ, akoursiñ.

V.em. : **sich angewöhnen** (gewöhnte sich an / hat sich angewöhnt) : *sich (t-d-b) etwas angewöhnen*, boazañ ouzh udb, en em voazañ ouzh udb, en em akoursiñ ouzh udb, en em gustumiñ ouzh udb, en em ober gant udb, en em ober ouzh udb, en em ober diouzh udb, kustumiñ ouzh udb.

Angewöhnen n. (-s) : boazadur g., tozelladur g., kustumadur g.

Angewohnheit b. (-,-en) / **Angewöhnung** b. (-,-en) : boaz g., boazamant g., kustum g., kustumañs b., giz b., tech g., pleg g., arver g., tozell b., boazadur g., tozelladur g., tu g. ; *schlechte Angewohnheit*, tech fall g., boaz fall g./b., pleg fall g., kammvoaz b./g., droukpleg g., gwallbleg g., gwalldach g., droukkustum g. ; *ich habe die Angewohnheit, abends im Bett zu lesen*, kustumiñ a ran lenn bemnoz e-barzh va gwele, boas on da lenn bemnoz e-barzh va gwele, nes eo din lenn bemnoz e-barzh va gwele, me a oar lenn bemnoz e-barzh va gwele, kustum on da lenn bemnoz e-barzh va gwele, kemeret em eus

an atapi da lenn bemnoz e-barzh va gwele, emañ ar voaz ganin da da lenn bemnoz e-barzh va gwele ; *sein Vater hatte die Angewohnheit, uns ab und zu einen Besuch abzustatten*, bez' e ouie e dad dont du-mañ ur wech an amzer, e dad a gustume dont du-mañ ur wech an amzer, edo ar voaz gant e dad da zont da welet ac'hanomp ur wech an amzer, nes e oa d'e dad dont da welet ac'hanomp ur wech an amzer.

angewurzelt ag. : *da stehen wie angewurzelt*, chom difiñv evel ur peul.

angezeigt ag. : reizh, mat, dereat, a-zoare, prop, azas, dik.

angezogen ag. : 1. gwisket ; *er ist ganz unmöglich angezogen*, greiet drol eo, ur paotr difurlu (diharak, dijaaj, diskrelu, diskramailh) eo, gwisket eo evel ur spontailh brini, meurlarjez a zo gantañ, gwisket eo forzh penaos, gwisket dotu eo, gwisket-droch eo, ur meurlarjez a zo anezhañ, ur vaskaradenn a zo anezhañ, ur jak a zo anezhañ ; *unpassend angezogene Frau*, maouez dijaaj b., maouez gwisket n'eus forzh penaos b., maouez gwisket forzh penaos b. ; *lächerlich angezogene Frau*, loukezenn b., stramm g. ; *lächerlich angezogener Mensch*, meurlarjez g. [*liester* meurlarjezoù], maskaradenn b. [*liester* maskaradennoù], stramm g., jak g., termaji g. ; *sie sind wie vornehme Herren angezogen*, lakaet int en (evel) aotrounez, gwisket (paket) int evel aotrouien, gwall gaer int ; *sie sind wie vornehme Damen angezogen*, lakaet int en itronezed ; *sie ist immer elegant angezogen*, honnezh a zo ur plac'h fichet, honnezh a zo ur plac'h nifl, honnezh a vez gwisket kempenn atav, honnezh a zo paket cheuc'h atav, bepred e vez gwisket mistr ha mibin, honnezh a zo ur bompinell anezhi, honnezh a zo ur bompinenn anezhi ; *gut angezogen*, fich, gwisket kran, e-grei, greiet cheuc'h, gwisket mistr ha mibin, faro, brav, gwisket brav, gwisket kaer, fichet-kaer ; *er ist gut angezogen*, gwisket kran eo, dilhad kaer a zo gantañ, lakaet e-grei eo, e-grei emañ, greiet cheuc'h eo, gwisket mistr ha mibin eo, fichet-kaer eo ; *er ist schlecht angezogen*, gwisket-divalav eo ; *er lag voll angezogen auf seinem Bett*, gourvezet e oa dilhad hag all war e wele ; 2. douget [d'udb], troet [gant udb], dedennet [gant udb] ; *sie fühlen sich davon angezogen*, an dra-se en deus dedenn evito, dedennet int gant an dra-se ; *sich von einer unwiderstehlichen Macht angezogen fühlen*, bezañ galvet gant ur gouestl didrec'hus ; 3. *mit angezogenen Beinen sitzen*, bezañ puchet, bezañ kluchet, bezañ war e gluchoù, bezañ en e gluch, bezañ e kluch, bezañ war e buchoù, bezañ en e buch, bezañ war e buch, bezañ azezet gant e baviou pleget dindan ar c'horf.

angießen V.k.e. (goss an / hat angegossen) : 1. [plant] doura, glebiañ ; 2. [te] lakaat e glec'h, glec'hiañ, distrempañ, fardañ, lakaat da zistrempañ, lezel da c'hlec'hiañ ; 3. [tekn.] skuilhañ, fennañ, moullañ ; 4. *diese Hose sitzt Ihnen wie angegossen*, ar bragoù-mañ a ya brav-kenañ diouzhoc'h, ar bragoù-se a zo bet dibabet deoc'h, ar bragoù-se a zo graet diouzhoc'h.

Angina b. (-, Anginen) : [mezeg.] koefiv-gouzoug g., tanienn-gouzoug g., droug-gouzoug g., gouzougad g.

Angiographie b. (-, -n) : [mezeg.] angiografiezh b., angiografiañ g., gwazhiedluniñ g.

angleichen V.k.e. (glich an / hat angeglichen) : 1. lakaat da glotañ gant, jaojañ, keidañ, kementiñ, kevatalañ, kendonian [traoù] ; *die Gehälter an die Lebenskosten angleichen*, lakaat ar goprou war renk koust ar bevañ g., askevarzhañ ar goprou diouzh ar prizioù ; *die Produktion an die Nachfrage angleichen*, *die Produktion der Nachfrage angleichen*, keidañ ar c'henderc'h diouzh ar goulenn ; 2. heñvelaat, hevelebekaet, enteuziñ, entoueziañ.

V.em. : **sich angleichen** (glich sich an / hat sich (t-rt) angeglichen) : 1. kenglotañ, keidañ ; 2. heñvelaat ouzh, en em heñvelaat ouzh, hevelebekaet, enteuziñ, entoueziañ ; 3. *sich etwas (t-d-b) angleichen*, mont diouzh udb, en em ober diouzh udb.

Angleichung b. (-, -en) : 1. askevarzhadur g., adreizhadenn b., justadur g., steudadur g. ; *Angleichung der Gehälter an die Lebenskosten*, askevarzhadur ar goprou diouzh koust ar bevañ g. ; *Angleichung der Wechselkurse*, askevarzhadur ar feurioù-eskemm g., assteudadur ar feurioù-eskemm g. ; 2. enteuzadur g., enteuzidigezh b., entouezierezh g., hevelebidigezh b.

Angler g. (-s, -) : pesketaer g., lazhetar g., pesker g.

Anglerfisch g. (-es, -e) : [loen.] boultouz g., mordreuseg g., touseg-mor g. ; *Anglerfische fangen*, tousegeta.

Anglesey n. : Mon b.

angliedern V.k.e. (hat angegliedert) : kenstagañ, enframmañ, enstrollañ, kenvreuriañ.

Angliederung b. (-, -en) : stagerezh g., stagidigezh b., stagadur g., kenstagadur g., kenvreuriadur g.

Anglikaner g. (-s, -) : anglikan g.

anglikanisch ag. : anglikan ; *anglikanische Kirche*, Iliz Anglikan b.

Anglikanismus g. (-) : anglikaniezh b.

anglisieren V.k.e. (hat anglisiert) : saoznekaat.

V.em. : **sich anglisieren** (hat sich (t-rt) anglisiert) : saoznekaat.

Anglist g. (-en, -en) : saoznegour g.

Anglistik b. (-) : studioù ar saozneg lies.

Anglizismus g. (-) : saoznegadur g.

Anglonormannen lies. : Anglnormaned lies.

anglonormannisch ag. : angl-ha-norman.

anglophil ag. : saozkar.

Anglophile(r) ag.k. g./b. : saozkarour g., saozkarourez b.

anglophob ag. : saozkas.

Anglophobe(r) ag.k. g./b. : saozkasour g., saozkasourez b.

Anglophobie b. (-) : saozkasouriezh b.

anglotzen V.k.e. (hat angeglotzt) : *jemanden anglotzen*, genaouiñ ouzh u.b., genaouegiñ ouzh u.b., sellet ouzh u.b. gant e c'henoù, chom da alvaoniñ ouzh u.b.

anglühen V.k.e. (hat angeglüht) : entanañ, tanañ.

V.gw. (ist angeglüht) : entaniñ.

Angorakaninchen n. (-s, -) : [loen.] lapin blevek g.

Angorakater g. (-s, -) : targazh blevek g.

Angorakatze b. (-, -n) : kash blevek g.

Angorawolle b. : gloan angora g.

angreifbar ag. : daelus, breutaus, strivadus, abegadus.

angreifen V.k.e. (griff an / hat angegriffen) : 1. argadiñ, tagañ, mont da, mont ouzh, mont war, mont a-benn da, dont da, dont ouzh, arsailhañ, bale war, sailhañ war, sakiñ war, kargañ war, regarzhiañ da, atahinañ, mont a-

benn da, mont a-benn ouzh, mont a-raok war, ober un argadenn, emgannañ, krapañ ouzh, klask penn ouzh ; *den Feind angreifen*, arsailhañ an enebourien, bale war an enebourien, mont a-raok war an enebourien, luskañ un argad, distagañ un argadenn, mont da stagañ gant an enebourien, mont a-benn ouzh an enebourien, lammat war an enebourien, mont da stourm ouzh an enebourien, mont d'an enebourien, dont d'an enebourien, dont ouzh an enebourien, emgannañ an enebourien ; *mit der blanken Waffe angreifen*, skeiñ gant ar beg ha gant al lemm ; *morgen werden wir die Engländer angreifen*, warc'hoazh e skoio an tan etre ar Saozon ha ni ; *jemanden wütend angreifen*, mont feuls ouzh u.b., mont a-razailh ouzh u.b., en em gemer a-razailh ouzh u.b., en em lakaat a-razailh ouzh u.b. ; *jemanden ohne Vorwarnung angreifen*, mont d'u.b. evel ur c'hi d'ur paotr kozh, kregiñ en u.b. a-raok harzhal, bezañ prim : an taol kerkent (kenkent) hag ar gomz, bezañ buan da skeiñ, bezañ atav e zorn araozañ, mont diouzhtu d'an taolioù, dantañ kent harzhal, bezañ taer e bav, kregiñ mut en u.b. ; *wenn einer uns angreift, bekommt (kriegt) er es mit mir zu tun*, e ken kaz ma teufe unan bennak da dagañ ac'hanomp e respontin anezho (ez in dezho) ; *jeder, der vorbeikam, wurde vom Hund angegriffen*, ar c'hi a lamme gant kement den a dremene, ar c'hi a grape ouzh kement den a dremene, ar c'hi a lamme war gement den a dremene ; **2.** [dre skeud.] krignat, kregiñ e, kengrignat, daskrignat ; *der Rost greift das Eisen an*, emañ an tamm houarn o vont gant ar mergl, emañ ar mergl o krignat an houarn, ar mergl a grog en houarn, emañ ar mergl o taskrignat an houarn ; *die Säure hat das Eisen angegriffen*, devet eo an houarn gant an drenken ; **3.** en em gemer ouzh, en em lakaat ouzh, tagañ, kavailhañ, kas a-enep ; *jemanden verbal angreifen*, en em gemer ouzh u.b. dre gomz, kavailhañ u.b., tagañ u.b. dre gomz ; *er wurde in den Zeitungen angegriffen*, taget e voe e-barzh ar c'helaouennoù, taget e voe gant ar c'hazetennoù, ar c'hazetennoù o doa chaoket a-enep dezhañ, er c'hazetennoù e veze kaset a-enep dezhañ, er c'hazetennoù e kased a-enep dezhañ, ar c'hazetennoù a gase a-enep dezhañ ; **4.** boulc'hañ ; *er hat sein Vermögen ganz schön angegriffen*, boulc'het mat eo e zanvez gantañ, ur boulc'h brav en deus graet en e zanvez, diverret mat en deus e zanvez, ur voulc'hadenn vrav en deus graet en e fortun, aet eo ar c'hant da bevar-ugent gantañ, kaset en deus ar c'hant da bevar-ugent.

5. *angegriffen aussehen*, bezañ liv ar skuizh warnañ, bezañ liv ar skuizh en e gerc'henn, bezañ liv an diyac'h warnañ, bezañ ul liv war e c'henoù, bezañ neuз fall warnañ, bezañ morlivet, kaout un aer skuizh ; *seine Gesundheit ist angegriffen*, e yec'hed a zo o c'hoari da fall, aet eo e yec'hed digantañ.

6. *es geschickt angreifen*, kaout an tu (gouzout, bezañ stummet) diouti, gouzout an tres (ar stok, an taol, an ardremez, an arroud), dont brav udb gant an-unan, kaout ardremez, gouzout c'hoari ganti, kaout an doare d'en em gemer ganti.

angreifend ag. : tagus.

Angreifer g. (-s,-) : tager g., argader g., atahiner g., arsailher g.

angrenzen V.k.d (an + t-rt) (hat angegrenzt) : harziñ ouzh, bezañ stok (stag, sko, harp) ouzh, bezañ stok e, bezañ a-stok ouzh, skeiñ war, bezañ stag-ouzh-stag, bezañ touch ouzh, bezañ dalc'h-ouzh-dalc'h, bezañ douar-ouzh-douar, bezañ harp-ouzh-harp, bezañ harp-en-harp, bezañ harz-e-harz, bezañ harz-ouzh-harz, bezañ harz-e-harz, bezañ harz-ha-harz.

angrenzend ag. : stok (stag, sko, harp) ouzh, stok e, a-stok ouzh, harzant, touch, stok-ha-stok, dalc'h-ouzh-dalc'h, stok-ouzh-stok, skoaz-ouzh-skoaz, amezek ; *ein Haus mit angrenzendem Garten*, un ti gant ul liorz outañ g. ; *zwei angrenzende Felder*, daou bark skoaz-ouzh-skoaz lies.

Angriff g. (-s,-e) : **1.** argad g., argadenn b., arsailh g., arsailhadenn b., arsailhadeg b., tagadenn b., tagadeg b., stokadeg b., tagerezh b., fard g., disailhadenn b., tourtad g. ; *wütender Angriff*, regarzherezh g., razailh g. ; *zum Angriff antreten*, en em dolpañ evit mont d'an arsailh ; *zum Angriff ansetzen*, *zum Angriff übergehen*, luskañ un argad, digeriñ brezel, bellañ, digeriñ an emgann, kregiñ da vat gant ar brezel, stagañ da vat gant ar brezel, kregiñ da vrezelekaat, argadiñ, mont dezhi, tagañ, kregiñ gant un emgann, argadenniñ, distagañ un argadenn, ober un dagadenn, mont d'an arsailh, arsailhañ an enebourien, bale war an enebourien, diruilhal war an enebourien, lakaat ar poultr da grozal, disailhañ ; *wir werden morgen zum Angriff übergehen*, warc'hoazh e skoio an tan ; *zum Angriff blasen*, seniñ argad ; *den Angriff abschlagen*, *den Angriff abweisen*, *den Angriff zurückschlagen*, diarbenn (distreiñ, sparlañ, terriñ, talañ ouzh, kaeañ ouzh) an argadenn, rentañ penn ouzh ur fard, pennañ ouzh ur fard ; *zum Angriff !* argad ! war-raok ! d'an arsailh ! ; **2.** [dre skeud.] *eine Arbeit in Angriff nehmen*, stagañ gant ul labour bennak, stagañ d'ul labour bennak, mont e penn eus ul labour bennak, kregiñ en ul labour, kregiñ gant ul labour, stermiañ d'ober udb, digeriñ troc'h, digeriñ klaz, kregiñ gant e c'hwel, lakaat udb war ar stern, en em dreiñ da ober udb, tagañ ul labour, embreger ul labour bennak ; *ich habe diese Arbeit in Angriff genommen*, staget on d'ober al labour-se, stag on gant al labour-se, krog on gant al labour-se, komañset on gant al labour-se.

angriffig ag. : [Bro-Suis] tagus, argadus, jahinus, atahinus, stourmus, kannus, stourmidik.

Angriffsfläche b. (-,-n) : *jemandem eine Angriffsfläche bieten*, reiñ krog d'u.b, reiñ peg d'u.b. ; *der Wind findet wenig Angriffsfläche*, nebeut a grog en devez an avel, nebeut a beg en devez an avel.

Angriffsgeist g. (-s,-er) : spered stourmidik g., spered tagus g., spered argadus g., spered jahinus g., spered atahinus g., tagusted b., argadusted b., atahinusted b.

Angriffskrieg g. (-s,-e) : brezel argadiñ g.

Angriffslust b. (-) : tagusted b., argadusted b., atahinusted b.

angriffslustig ag. : tagus, argadus, jahinus, atahinus, stourmus, kannus, stourmidik ; *sein Hund ist angriffslustig geworden*, e gi a zo deuet da vezañ tagus.

Angriffspunkt g. (-s,-e) : *jemandem einen Angriffspunkt bieten*, reiñ krog d'u.b, reiñ peg d'u.b.

Angriffsspiel n. (-s,-e) : [sport] doare c'hoari stourmidik g.

Angriffsspieler g. (-s,-) : [sport] argader g.

Angriffswaffe b. (-, -n) : arm arsailh g., arm tagañ g., arm-sko g., arm skeiñ g., klav skeiñ g., benveg skeiñ g.

Angriffswelle b. (-, -n) : argadadeg b., arsailhadeg b.

angrinsen V.k.e. (hat angegrinst) : c'hoarzhin yud ouzh u.b., risignal ouzh u.b., richanañ ouzh u.b., skrignal ouzh u.b., ober ur c'hoarzh gadal d'u.b. (Gregor).

angst ag. : *mir wird angst*, sevel a ra aon ganin, kregiñ a ra aon ennon, kemer a ran aon, dont a ra morc'hed din, emañ o serriñ ar gwall avel ; *ihm ist angst und bang(e)*, bihan eo e galon, krenañ a ra gant an aon, skoet eo gant an derzhienn-skeud, hennezh a zo c'hwen en e loeroù, hennezh a glev c'hwen en e loeroù, hennezh a sant c'hwen en e loeroù, hennezh a sav c'hwen en e loeroù, savet ez eus flaer en e loeroù, hennezh a zo flaer en e vragoù, hennezh a zo moan e revr, krizañ a ra e chouk, hennezh a zo moan e foñs, o foerañ emañ, treant a zo gantañ / emañ gant ar gloazoù (Gregor), dindan e aon emañ, gant e aon emañ, war aon emañ, diwar aon emañ, bec'h a zo warnañ, e bec'h emañ, n'eo ket c'hwezet dezhañ, diaes eo evel en ur roched reun, moan eo an traoù gantañ, sec'hañ a ra gant ar spont, kaoc'h tomm a zo en e vragoù, melre a zo gantañ, aoniñ a ra.

Angst b. (-, Ängste) : aon g., anken b., enkrez g., estrenvan b., doujañs b., erez b., morc'hed g./b., estlamm g., from g., spont g., hirvoud g., lorc'h g., lure g., treant g., doan b., euzh g., nec'h g. ; *große Angst*, milaon g., aon bras g., aon ruz g., aon du g. ; *panische Angst*, spont bras g., spouron g., braouac'h g., kaouad aon bras g./b., korfad aon bras g., aon du g., milaon g., aon ruz g., skrap g., diskrap g., skamp g., skampadeg b., spontadeg b., breskenn b., trefu g., trefuadeg b., pennfoll g., pennfollerezh g. ; *Angst haben*, kaout aon, kaont enkrez, kaout nec'h, aoniñ, bezañ bihan e galon, kaout doan, bezañ bec'h war an-unan, bezañ e bec'h, bezañ diwar aon, bezañ war aon, bezañ dindan e aon, bezañ gant e aon, kaout euzh, kaout from ; *Angst haben, etwas zu tun*, kaout aon d'ober udb, kaout aon oc'h ober udb, kaout lure d'ober udb, kaout nec'h d'ober udb, bezañ aon gant an-unan ober udb, doujañ ober udb, doujañ d'ober udb, doujañ a ober udb ; *er hat Angst hinabzustürzen*, aon en deus da gouezhañ, aon a zo gantañ gouezhañ, doujañ a ra gouezhañ, doujañ a ra a gouezhañ, doujañ a ra da gouezhañ, doujañ a ra na gouezhfe ; *vor etwas (t-d-b) Angst haben*, kaout aon rak (ouzh, a-raok, dirak) udb, kaout nec'h rak udb, foerañ dirak udb, doujañ udb ; *er hat vor nichts Angst*, hennezh n'en deus aon dirak mann ebet - hennezh a zo dir war e fas - hennezh a zo dir war e dal - hennezh ne zouj na bev na marv, na Doue na diaoul ; *er hat keine Angst vor seinen Eltern*, dizouj eo e-keñver e dud, ne gren ket dirak e dud, n'en deus doujañs ebet ouzh e dud ; *ich habe große Angst vor ihm*, aon bras (aon ruz, milaon) am eus razañ, braouac'hiñ a ran outañ ; *Angst einjagen*, ober aon, lakaat aon d'u.b., ober spont da, spontañ, drec'hiñ, strabouilhat, estlammiñ, fromañ, ober from da ; *jemanden in Angst versetzen*, spouronañ u.b., spontañ u.b., lorc'hañ u.b., estlammiñ u.b. ; *jemanden in Angst und Schrecken versetzen*, teuler spouron e kalon u.b., plantañ spont en u.b., lakaat spont en u.b. (aon en u.b., aon d'u.b.), spontañ u.b., spouronañ u.b., lorc'hañ u.b., drec'hiñ u.b., efreizhañ u.b., estlammiñ u.b., reiñ spont d'u.b., lakaat aon da sevel gant u.b.,

plantañ ur c'horfad aon gant u.b., spontailhañ u.b., strabouilhat u.b. ; *Angst und Schrecken verbreiten*, spontailhañ an dud, teurel ar spont, strewiñ ar spont, skignañ ar spont, skuilhañ ar spont, fennañ ar spont, lakaat ar spouron e pep lec'h, teuler spouron e kalonoù an holl ; *in Angst geraten, Angst bekommen, Angst kriegen*, sevel (kregiñ) aon en an-unan, kemer aon, kemer spont, kemer from, dont aon d'an-unan, aoniñ, mont bihan e galon, kregiñ doan en an-unan, serriñ ar gwall avel, bezañ erru bec'h war an-unan, bezañ deuet bec'h war an-unan, bezañ savet bec'h war an-unan, bezañ kouezet bec'h war an-unan, dont morc'hed d'an-unan, komañs spontañ, komañs da spontañ ; *vor Angst ohnmächtig werden*, semplañ gant an aon ; *vor lauter Angst, aus lauter Angst*, dre e spont, dindan e spont, gant e aon ; *aus Angst gehorchen*, sentiñ dre aon ; *in rasender Angst*, pennfollet, seizhfollet ; *vor Angst zittern*, krenañ gant aon, krenañ gant an aon (gant ar spont, gant al lorc'h), skrijañ gant ar spont, flojañ gant an aon, bezañ war gren ; *ich zittere doch nicht vor Angst, sondern vor Kälte*, riv am eus, neket aon ; *die Angst schnürt ihm die Kehle zu*, skoulmet eo e gorzailhenn gant an aon, sklaset eo e deod gant an aon, gwasket eo gant an anken, warnañ ez eo enk gant an aon a zo savet ennañ, sonnet eo gant an aon, stegnet eo gant an aon, emañ a-stign gant an aon, karget eo gant an enkrez ; *vor lauter Angst konnte er kein einziges Wort hervorbringen*, sklaset e oa e deod gant an aon ; *keine Angst, ich tue es nicht !* nebaon, ne rin ket ! na vezit ket war aon, ne rin ket ! ; *aus Angst davor, abzustürzen*, gant aon rak gouezhañ, gant aon da gouezhañ, gant aon e gouezhfe, gant aon na gouezhfe, en (gant) aon a gouezhañ, en aon da gouezhañ, en aon e gouezhfe, en aon na gouezhfe, rak aon na gouezhfe, da aon na gouezhfe, en avantur na gouezhfe, betek-gouzout e gouezhfe, betek-gouzout na gouezhfe, gant euzh a gouezhañ ; *aus Angst jemanden zu beleidigen*, gant doan da feukañ u.b. ; *aus Angst vor der Strafe*, gant aon rak bezañ kastizet, rak aon da vezañ kastizet ; *aus Angst vor den Dieben*, gant aon d'al laeron, gant aon rak al laeron ; *aus Angst um sein Leben*, gant aon ag e vuhez ; *aus Angst vor Schlimmerem*, gant aon a wazh ; *und wie oft hat man mir das Baden verboten, aus Angst, ich könnte ertrinken !* pet gwech ivez ez eus bet difennet ouzhin mont da gouronkañ gant aon da vezañ beuzet ! ; *er krieget es mit der Angst zu tun*, moan eo an traoù gantañ, n'eo ket c'hwezet dezhañ, diaes eo evel en ur roched reun, sevel a ra aon ennañ, kemer a ra aon, kemer a ra from, kregiñ a ra aon ennañ, kregiñ a ra doan ennañ, dont a ra an aon dezhañ, emañ o serriñ ar gwall avel, deuet ez eus morc'hed dezhañ, sec'hañ a ra gant ar spont, bec'h a zo warnañ, e bec'h emañ, lakaet e vez e wad da dreiñ e gwelien ; *wenn ich nur daran denke, bekomme ich Angst, der bloße Gedanke daran versetzt mich in Angst*, aon am bez ken soñjal en dra-se, aon am bez ken tra nemet soñjal en dra-se, an disterañ ma soñjan en dra-se e sav aon ennon, an disterañ ma soñjan en dra-se e ra poan gof din ; *jemanden von seinen Ängsten befreien*, disaouzanañ u.b., divec'hiañ u.b. diouzh e anken, divec'hiañ u.b. eus e anken, kas an aon diwar spered u.b. ; *in Angst schweben*, estrenvaniñ, kaout estrenvan, bezañ skoet gant an anken, bezañ

gwasket gant an anken ; *die Angst, ins Krankenhaus zu müssen, lässt ihn nicht los*, mont d'ar c'hlañvdi, ouzh an dra-se en deus aon dalc'hmat ; *seine Angst los sein*, bezañ tennet ar sponterezig diouzh an-unan, bezañ torret e aon war an-unan, bezañ aet an anken diwar e galon ; *Angst überwältigte ihn*, ur barrad anken a denijas warnañ, santout a reas ar spont o tremen dre e izili a houlennou herrus, lamm a reas krenadenn ar spont war e galon, ur grenadenn en doa bet, ur barr spont a zeuas warnañ, un taol hiris a grogas ennañ, islonket e voe e galon gant ar spont, koñfontañ a reas gant aon ha spont ; *Angst macht vernünftig*, an aon eo boulc'h ar furnez.

angstbefallen ag. / **angsterfüllt** ag. : aon ennañ, spontet, enkrezet e galon, o sec'hañ gant ar spont, skoet gant an anken, gwasket gant an anken, nec'het-marv, doujus.

Adv. : dre e spont, dindan e spont, war enkreze, un enkreze war e spered, doaniek, gant kalz a enkreze.

angsterregend ag. : spontus, spouronus, sebezus, braouac'h, braouac'hus, estonus, euzhus, euzhik, efreizhus, doanius, estlamm, estlammus, fromus, hek, reuzus, terrupl, ankenius, enkrezeus, nec'hus, morc'hedus, chalus, estrenvanus, pennfollus, rec'hus, trabasus, tregasus, trevellus, trefuus, trubuilhus, strafuilhus, gwaskus.

Angsthase g. (-n,-n) : toull-foer g., skider g., kac'her er goudor g., kac'her g., kac'h-aonig g., digalon, klemmer er goudor g., kozh yar b., yar dilostet b., yar beliet b., kabon g., kozh kabon g., kazh born g., kazh aonik a zen g., kazh gleb a zen g., foerer g., klouarenn b., krener e revr g., revr aonik a zen g., krener gwak g., krener g. ; *ein Angsthase sein*, bezañ eus gouenn ar c'had, bezañ gant kleñved ar sachañ skasoù, ruilhañ gwad gad en e wazhied, bezañ ur c'hac'her er goudor, na vezañ e revr d'an-unan, na grediñ lavaret ez eo e revr d'an-unan, na grediñ touiñ ez eo e revr d'an-unan, bezañ aonik, bezañ spontik evel ur c'had, lamm dirak e skeud, kaout aon rak e skeud, kaout doan rak e skeud, kaout aon ouzh e skeud, tec'hout a-raok e skeud, bezañ gant an derzhienn-skeud, kaout aon rak e anv, bezañ ur c'hozh yar eus an-unan, bezañ ur yar dilostet eus an-unan, bezañ ur yar peliet eus an-unan, bezañ ur yar-zour eus an-unan, bezañ ur c'hazh born eus an-unan, bezañ ur c'hazh aonik eus an-unan, bezañ ur c'hazh gleb eus an-unan, bezañ ur foerer eus an-unan, bezañ ur c'hrener e revr eus an-unan, bezañ ur c'hrener gwak eus an-unan, bezañ flaer en e loeroù, bezañ flaer en e vragoù, bezañ ur c'hren-e-revr eus an-unan, bezañ ur revr aonik a zen eus an-unan, bezañ kabon.

Angsthysterie b. (-) : [bred.] darfell enkreze g.

ängstigen V.k.e. (hat geängstigt) : 1. spontañ, spouronañ, lorc'hañ, efreizhañ, drec'hiñ, reiñ spont da, ober spont da, spontailhañ, lakaat aon da sevel gant, lakaat aon da, plantañ aon gant, estlamiñ, aoniñ ; 2. reiñ tregas da, ankeniañ, degas trubuilh (fleuskeur) da, reiñ safar da, lakaat trubuilh e, reiñ (degas) poan spered da, degas doan e, doaniañ, lakaat da gaout nec'hamant, lakaat diaes, divarc'hañ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, direnkañ, chalañ, ober chal da, trubuilhañ, daoubenniñ, strafuilhañ, lakaat nec'hamant [e spered u.b.], trechalañ, trefuiñ, enkreziñ, tregasiñ, eogiñ, trevelliñ.

V.em. : **sich ängstigen** (hat sich (t-rt) geängstigt) : 1. sevel (kregiñ) aon en an-unan, kemer aon, mont bihan e galon, dont aon d'an-unan, estlamiñ, lorc'hañ, serriñ ar gwall avel, bezañ deuet morc'hed d'an-unan, kaout nec'h, kaout estrenvan, estrenvaniñ, bezañ skoet gant an anken, bezañ gwasket gant an anken, aoniñ, kaout euzh ; 2. nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, en em chalañ, en em lakaat e poan, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkreze en an-unan, sevel enkreze gant an-unan, mont e benn e gin, mont diaes e benn, en em ziaezañ, ober e ziaezamant, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, en em chaokat, bezañ lakaet diaes e spered, bezañ sammet e spered, bezañ erru bec'h war an-unan, bezañ nec'het, bezañ morc'hedus, bezañ bec'h war an-unan, bezañ chalet, bezañ trubuilhet, bezañ mesket e spered, bezañ rouestlet, bezañ melre gant an-unan, bezañ strafuilhet, bezañ diaes e benn, morc'hediñ (Gregor), bezañ trechale, bezañ trefuet, bezañ prederiet, bezañ darbare, bezañ bec'hiet e galon, bezañ lizennet e galon hag e spered gant aon hag enkreze, bezañ en trubuilh, bezañ enkrezet, bezañ diaes e galon, kaout nec'h, kaout tregas, kaout nec'hamant, kaout poan spered, kemer safar, en em ambreniñ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drebouliñ, en em drechalañ, bezañ karget e vazh a spenn.

ängstlich ag. : 1. ankeniet, tamponnus, prederiek, aonik, maraonik, doanik, doaniek, spontidik, spontik, beizik, enkrezet, war enkreze, un enkreze war e spered, flav, kufun, kufunek, digalon, doujus, krener ; *ängstliche Mutter*, mamm ankeniet b., mamm damponnus b. ; *ängstliches Gefühl*, rouzaon g., brizhaon g., damaon g., lure g. ; 2. ankenius, arvarus, estlamm ; *ängstliche Lage*, plegen ankenius b., plegen arvarus b. ; 3. *ein ängstlich gehütetes Geheimnis*, ur c'hevrin dalc'het kuzh gant ar brasañ evezh g., ur sekred dalc'het kuzh gant aket bras.

Ängstlichkeit b. (-) : 1. aon g. ; 2. nec'h g., enkreze g., chal g., trubuilh g., strafuilh g., estlamm g.

Angstmeier g. (-s,-) : *sellit ouzh Angstpeter*.

Angstneurose b. (-,-n) : [mezeg.] neuroz anken g.

Angstpeter g. (-s,-) : kac'her er goudor g., klemmer er goudor g., kozh yar b., yar dilostet b., yar peliet b., yar-zour b., kazh born g., kazh aonik a zen g., kazh gleb a zen g., foerer g., klouarenn b., krener e revr g., krener gwak g., krener g., revr aonik a zen g.

Angstpsychose b. (-,-n) : psikoz g., aon kleñvedel g.

Angströhre b. (-,-n) : P. [dre skeud.] tog-kern-uhel g., tog foñs uhel g., tog foñs hir g., pod-hir g., podenn-hir b.

Angstschauder g. (-s,-) : kridienn aon b.

Angstschrei g. (-s,-e) : garmadenn a spont b., kriadenn a spont b.

Angstschweiß g. (-es,-e) : c'hwezenn a spont b.

Angsttraum g. (-es,-träume) : mac'herig g., mac'her-noz g., moustrerig-noz g., gwallhuñvre g.

Angstzustand g. (-s,-zustände) : stad a aon b., barr aon g., barrad anken g., kasadenn aon b., korfad aon g., kaouad aon b./g., bern aon g.

angstvoll ag. : spontet, enkrezet, war enkreze, un enkreze war e spered, doaniek, gant kalz a enkreze.

Angstzustände lies. : barroù aon lies., barradoù anken lies., korfadoù aon lies., kaouadoù aon lies., bernioù aon

lies., kasadennoù aon lies. ; *bei einem Kind müssen Angstzustände gründlich behandelt werden*, ne zleer morse lezel ur bugel war e gasadennoù aon.

angucken V.k.e. (hat angeguckt) : arvestiñ ouzh, sellet ouzh, skeiñ un taol-lagad war, teuler ur sell war, chom da welet, chom da sellet ouzh ; *jemanden angucken*, rigadella war u.b., sellet pik ouzh u.b. ; P. *jemanden verliebt angucken*, ober lagad(ig) d'u.b., ober al lagad dous d'u.b., ober lagad bihan (lagad mignon, lagad flour) d'u.b., ober selladoù tener d'u.b., ober lagadig ouzh u.b., ober selloù doñv ouzh u.b., ober selloù milliour ouzh u.b., teuler gwilc'hadennou milliour d'u.b., ober lagadigoù ouzh u.b., luc'hañ ouzh u.b., lugerniñ ouzh u.b., sellet a-druez ouzh u.b., ober selloù sant Langis d'u.b. (Gregor) ; *das ist nicht nur zum Angucken da*, se n'eo ket evit ar c'helien eo bet graet.

V.em. : **sich angucken** (hat sich angeguckt) : 1. *sich (t-d-b) etwas angucken*, arvestiñ ouzh udb, sellet ouzh udb, skeiñ un taol-lagad war udb, teuler ur sell war udb, ober ur sell war udb, chom da welet udb, chom da sellet ouzh udb, bizitañ udb ; *sich (t-d-b) eine Fernsehsendung angucken*, chom da welet un abadenn skinwel, chom da sellet ouzh un abadenn skinwel ; *ich habe mir lange das Meer angeguckt*, chomet e oan pell da arvestiñ ouzh ar mor ; *ich habe mir die Pferde lange genug angeguckt*, peadra em eus gwelet ar c'hezeg evel-se bremañ ; 2. *sich (t-rt) angucken*, ober ur sell an eil ouzh egile, sellet an eil ouzh egile.

Angucken n. (-s) : arvesterezh g., arvestidigezh b., sellerezh g., arvestadur g., gweledigezh b., gweled g. ; *verliebtes Angucken*, flourad selloù g., selladoù tener lies., selloù milliour lies., selloù sant Langis lies.

angürten (hat angegürtet) / **angurten** (hat angegurtet) V.k.e. : gourizañ.

anhaben V.k.e. (hat an / hatte an / hat angehabt) : 1. bezañ gwisket gant, bezañ dindan, dougen, bezañ paket e ; *sie hat ein schönes Kleid an*, bez emañ dindan ur vrozhaer, gwisket he deus ur vrozhaer, ur vrozhaer a zo war he zro, ur vrozhaer a zo en-dro dezhi, dougen a ra ur vrozhaer ; *die Uniform anhaben*, bezañ gwisket e soudard ; *sie hatte ihr Nachthemd an*, war he hiviz-noz edo, bez' e oa he hiviz-noz drezi, paket e oa en he hiviz-noz ; *seine Alltagskleidung anhaben*, bezañ gwisket war e bemdezieg ; *er hatte Handschuhe an*, war e zaou zorn e oa manegoù, maneged e oa, manegoù a oa en e zaouarn ; *er hatte eine Jacke an*, en e chupenn e oa, paket e oa en ur chupenn ; *er hatte einen Mantel an*, ur vantell a oa en-dro dezhañ, dindan ur vantell e oa, paket e oa en ur vantell ; *eine Hose anhaben*, bezañ e bragoù ; *Lederschuhe anhaben*, dougen botoù-lêr, mont gant botoù-lêr ; *er hat kaum etwas an*, n'en deus tost netra en e gerc'henn ; 2. [dre skeud.] *er kann mir nichts anhaben*, n'en deus krog ebet warnon, n'en deus ket a grog ennon, n'en deus ket a grog warnon, n'en deus ket a beg ennon ; *man kann ihm nichts anhaben*, n'eus netra da gaout krog warnañ, n'eus netra da gaout peg ennañ, ne beg netra outañ ; *was seine Geldschuld betrifft, können wir ihm nichts anhaben*, ur c'hrog ramp a zo war hennezh ; *ihr Spott konnte ihm nichts anhaben*, lezel a rae o goapaerezh da vont gant an avel, ne rae van ebet eus o goapaerezh, ober a rae fae war o goapaerezh ; 3.

jemandem etwas anhaben wollen, karet droug d'u.b., klask an dro a u.b., klask an dro a u.b., klask en-dro a u.b., bezañ e malis ouzh u.b., endevout malis ouzh u.b., kinnig tagañ u.b., fellout d'an-unan ober gaou ouzh u.b.

anhaften V.gw. (hat angehaftet) : pegañ, chom peg, englenañ.

Anhaften n. (-s) : daspegadur g., kenbegerezh g., kenbegadur g., pegerezh g., pegadur g.

anhaftend ag. : stagus, kenstag ouzh, stag ouzh, pegus, spesus, kenbegus.

anhaken V.k.e. (hat angehakt) : 1. lakaat e pign, ispilhañ, skourrañ ; 2. krafañ, skrafañ, bac'hañ, klochedañ, sparrañ, krafañ e ; 3. klaviañ ; *einen Fisch anhaken*, klaviañ ur pesk, disvantañ ; 4. [dre skeud.] kochañ, askañ, hoskiñ ; *Zahlen anhaken*, merkañ sifroù gant un taol kreion.

Anhaken n. (-s) : krogidigezh b.

Anhalt¹ g. (-s,-e) : 1. harp g., skor g. ; 2. lec'h-ehan g., lec'h-arsav g.

Anhalt² n. (s) : 1. Anhalt b., Bro-Anhalt b. ; 2. [dre skeud.] *er ist aus Anhalt*, pizh eo evel ul Leonad, ul Leonad an hini eo, hennezh zo stag e groc'hen ouzh e gein, hennezh zo tost e groc'hen d'e gein, pizh-pemoc'h eo, pizh eo evel ar moc'h, pizh eo evel un touseg, pizh-gagn eo, hennezh a zo tost d'e wenneien, ur c'hrog sec'h a zo anezhañ, ur c'hraf-naon eo, hennezh a zo ur Yannig sec'h a gein, hennezh a zo kras e revr, hennezh a zo start war an distag, hemañ a zo azezet war e c'hodelloù, hennezh a zo tost da douzañ kein ul laouenn-dar, hennezh a zo ur preñv, hennezh a zo tost evel ur preñv, hennezh a zo eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, hennezh a zo kevnid e yalc'h, hennezh e chom e wenneien da verglañ en e yalc'h, hennezh n'eo ket tenn gwenn e revr, klañv e vez pa rank foetañ ul liard toull, moan eo e vizied, armerzhañ a ra a gement tu 'zo ha ne ro netra da zen, hennezh a zo troet war an dastum.

anhalten V.gw. (hält an / hielt an / hat angehalten) : 1. chom a-sav, menel a-sav, chom en e sav, harpañ, ober un harp, herzel, hezañ, ehanañ, tardañ, arsaviñ, paouez, spanaat, pozañ, loc'hañ ; *der Zug hält an*, chom a ra an tren a-sav, ehanañ a ra an tren, arsaviñ a ra an tren, ober a ra an tren un arsav, harpañ a ra an tren, loc'hañ a ra an tren ; *das Auto hielt plötzlich an*, ar c'harr-tan a chomas pik a-sav, ar c'harr-tan a chomas krenn a-sav, ar c'harr-tan a chomas pik a-sav, ar c'harr-tan a chomas a-sav-pik ; *der Pferdewagen hält an*, strañjiñ a ra ar c'harr ; *die Arbeit hält an*, paouez a ra al labour / spanaat a ra al labour (Gregor), ehanañ a ra al labour.

2. padout, kenderc'hel ; *der Regen hält an*, padout a ra ar glav, kenderc'hel a ra ar glav, n'eus distag ebet d'an amzer fall, derc'hel a ra d'ober glav ; *der Regen wird den ganzen Tag anhalten*, ne davo ket ar glav feteiz ; *es sieht so aus, als ob der Regen noch lange anhalten wolle*, keal da badout a zo gant ar glav ; *anhaltender Beifall*, strakadeg-daouarn fonnus (stank, puilh) b.

3. *angehalten sein, etwas zu tun*, bezañ dalc'het d'ober udb, rankout ober udb, bezañ dleet d'an-unan ober udb, bezañ dle d'an-unan ober udb, bezañ rediet d'ober udb, bezañ endalc'het d'ober udb.

4. goulenn ; *um die Hand eines Mädchens anhalten*, goulenn dom ur plac'h yaouank, goulenn ur plac'h yaouank da zimeziñ, goulenn ur plac'h yaouank da eurediñ, ober ar goulennou, goulenn ur plac'h da bried digant he zud, goulenn ur plac'h evit pried digant he zud.

V.k.e. (hält an, hielt an, hat angehalten) : 1. delc'her, delc'her war, moustrañ war ; *den Atem anhalten*, delc'her e alan, derc'hel kloz war e anal, delc'her (moustrañ) war e alan, menel e alan en an-unan.

2. herzel, lakaat da chom a-sav ; *die Zöllner haben die Lastwagen angehalten*, ar valtouterien o doa harzet ar c'hirri-samm ; *ein Auto anhalten*, ober d'ur c'harr-tan chom a-sav, mirout ouzh ur c'harr-tan a vont pelloc'h, herzel ur c'harr-tan.

3. [dre skeud.] P. *halt mal die Luft an ! a)* astal da lañchenn ! ro peoc'h ! ro peoc'h din ! peoc'h d'am fenn ! tav d'am fenn ! lez da strak ! lez da storlok ! lez da fourgas ! ; *b)* arabat skeiñ diwar re ! arabat mont re bell ganti ! arabat mont re lark ganti ! arabat mont en tu all d'ar wirionez !

4. [dre heñvel.] prizonañ, herzel ; *einen Dieb anhalten*, prizonañ ul laer (Gregor), herzel ul laer.

5. *jemanden zur Arbeit anhalten*, dougen (atizañ, bountañ, poulzañ, brochañ, flemmañ, boudañ) u.b. da labourat, reiñ bod d'u.b. da labourat, kefluskañ u.b. da labourat, reiñ bodenn d'u.b. da labourat, arabadiñ war u.b. labourat, karnajal u.b. da labourat ; *jemanden zum Lernen anhalten*, kennerzhañ (dougen, aliañ) u.b. da zeskiñ, erbediñ d'u.b. deskiñ, tuañ u.b. war an deskiñ, arabadiñ war u.b. deskiñ, tommañ c'hoant deskiñ u.b., reiñ bodenn d'u.b. da zeskiñ, reiñ bod d'u.b. da zeskiñ.

6. *jemandem etwas anhalten*, delc'her udb dirak u.b.

V.em. : **sich anhalten** (hält sich an / hielt sich an / hat sich angehalten). 1. *sich (t-rt) an etwas (t-rt) anhalten*, delc'her mort (yud, start, gwevn) d'udb, delc'her krog (peg) en udb, pegañ ouzh udb, krapañ ouzh udb ; 2. *sich (t-d-b) etwas anhalten*, delc'her udb dirak an-unan.

Anhalten n. (-s) : 1. padusted b., padelezh b., padadur g., peurzalc'husted b., peurzalc'huster g. ; 2. paouezidigezh b. ; 3. [merdead.] *Anhalten eines Schiffes zur Überprüfung der Ladung*, enselladur g., ensellerezh g.

anhaltend ag./Adv. : padus, peurzalc'hus, hep diskrog, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, harz-diharz, diehan, diastal, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, dispanaus, taol-ha-taol, da bep mare, hep ec'hoaz, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep remzi ; *das Obst hat durch die anhaltende Dürre Schaden gelitten*, ar frouezh a zo en em gavet gwazh eus ar sec'hor, ar frouezh a zo bet gwazh eus ar sec'hor ; *von beiden Seiten kam ein heftiges, anhaltendes Feuer*, an tennoù fuzuilh a yae hag a zeue, n'eo ket diouzh kont - an daou du a denne ha n'eo ket dre gont ; *anhaltendes Fieber*, terzhienn diouzhtu b.

Anhaltepunkt g.(-s,-e) : lec'h-ehan g., lec'h-arsav g.

Anhalter g. (-s,-) : c'hoarier biz-meud g., bizmeutaer g. ; *per Anhalter fahren*, c'hoari biz-meud, bizmeuta, redek e revr.

Anhaltspunkt g.(-s,-e) : 1. krog g., peg g., harp g. ; 2. [dre skeud.] sturiadur g., sturiad g., kemennadur g., merk g.

anhand araogenn (+ t-c'h) : dre hantererezh udb, gant harp udb, war-bouez udb.

Anhang g. (-s,-hänge) : 1. ouzhpennadenn b., stagadenn b. ; *als Anhang beifügen*, lakaat a-gevret, lakaat e-barzh, lakaat evel stagadenn, lakaat da stagadenn, stagañ, stagadenniñ ; 2. dalc'hidi lies., feizidi lies., stagidi lies., hil g.

Anhängeadresse b. (-,-n) : tikedenn gant ar chomlec'h b., tikedenn chomlec'h evit ar pakadoù b.

anhängen V.k.e. (hat angehängt) : 1. stagañ ; *einen Waggon anhängen*, stagañ ur vagon ouzh an tren ; *den Wohnwagen anhängen*, stagañ ar gavarann ouzh ar c'harr-tan ; 2. [dre skeud.] tamall, teurel war ; *jemandem etwas anhängen*, tamall udb d'u.b., lakaat udb war chouk u.b., teuler ar bec'h war u.b. ; 3. *der Katze die Schelle anhängen*, mont dezhi war skoulmoù balan (war skoulmoù plouz kerc'h).

V.gw. : (hängt an / hing an / hat angehängen) : 1. bezañ stag ; *diesem Verhalten hängt das Odium der Korruptionsabsicht an*, ar c'hoant ifamus da breñañ grad vat tud 'zo gant arc'hant a zo arouez(i)us eus e emzalc'h (a ziskouez mat piv eo) ; 2. [polit.] *jemandem anhängen*, bezañ evit u.b. / bezañ douget evit u.b. / sevel gant u.b. (Gregor), sevel krog u.b., bezañ dalc'hiad u.b., bezañ a-du gant u.b., bezañ en tu gant u.b., bezañ en un tu gant u.b., bezañ eus tu u.b., kensantout gant u.b., bezañ a-sav gant u.b.

Anhängen n. (-s) : krogidigezh b.

Anhänger g. (-s,-) : 1. adkarr g., karr-stlejet g., karr-stlej g., karr g., ramok g. ; *Anhänger eines Sattelschleppers*, ramok karr-samm hanter-stlej g., ramok sammgarr g. ; 2. tikedenn b. ; 3. ispihlenn b., istribihenn b., bravig g. ; *runder Anhänger*, kelc'h-medalenn g. ; 4. aduad g., kensanter g., dalc'hiad g., skorer g., harper g., bamad g., heulier g., mab speredel g., diskibl g., kredennour g., feizad g. ; *sie wissen, wer ihre Anhänger sind*, gouzout a ouzont pere eo o zud, gouzout a ouzont pere a zo evito ; *begeisterter Anhänger*, entanad g., bamad g., dalc'hiad grizias g. ; *bedingungsloser Anhänger*, dalc'hiad untuet (diampleg, untuek, divrall) g., margredour g., bamad g., gredeg g. ; *Anhänger der Aristokratie*, brientinel g. ; *seine Anhänger*, tud eus e berzh lies. ; *man kann seine Anhänger an den fünf Fingern abzählen*, bez e c'heller kontañ a re a zo a-du gantañ war bemp bizied un dorn, n'eus ket ur boutegad tud ouzh e heul ; *die Anhänger der Revolution*, hil an dispac'h g. ; *Anhänger der Mitte*, kreizour g. ; [gwashaus] tra bechar g.

Anhängerkupplung b. (-,-en) : [karr-tan] stramm koublañ evit an adkarr g., koubler g.

Anhängerschaft b. (-,-en) : dalc'hidi lies., feizidi lies., hil g.

Anhängewagen g. (-s,-) : karr-stlejet g.

Anhängeschloss n. (-es,-schlösser) : kadrana g., krabotinell b.

anhängig ag. : 1. e-kroug, a-ispihl, e-skourr ; 2. *einen Prozess gegen jemanden anhängig machen*, sevel ur prosez ouzh u.b., poursuiñ u.b. dirak al lez-varn, keisiañ u.b. er barnerezh, keisiañ u.b. el lez-varn, kas u.b. dirak al lez-varn, boulc'hañ ur prosez a-enep u.b., lakaat ur prosez war chouk u.b., sezisañ ar justis a-enep u.b., digeriñ afer a-enep u.b., mont en afer a-enep u.b.

anhänglich ag. : feal, leal, emroüs, emouestlet.

Anhänglichkeit b. (-, -en) : fealded b., fealder g., lealder g., lealded b., lealentez b., emaberzh g., emzinac'h g., emnac'h g., emroüsted b., emroüster g., emroidigezh b., emouestlerezh g., emginnig g.

Anhängsel n. (-s, -) : 1. ispihlenn b., istribilhenn b., bravig g., divilhenn b., divilhon g., stribilhon g. ; 2. [dre skeud.] bec'h g., samm g.

Anhauch g. (-es, -e) : 1. c'hwezh g., c'hwezhadenn b., mouch g., strilh avel g., suc'hadenn b., berad avel g., begad avel g., aezhennig dous b., c'hwezhadenn avel skañv b., aezhennig avel b., mouchig-avel flour g. ; 2. aezhenn b., glizh g., burezh b. ; 3. [dre skeud.] doare g., tres kentañ g., liv g., damskeud g., disterad g., netraig g., c'hwezhih g., liv skañv g., liv lusennek g., seblant g.

anhauchen V.k.e. (hat angehaucht) : 1. spinañ gant ur c'hwezhadenn ; 2. disliavañ war.

anhauen V.k.e. (hieb an / hat angehauen) : 1. reiñ an taolioù bouc'hal kentañ da ; 2. [mengleuz.] boulc'hañ ur wazhenn ; 3. P. *jemanden anhauen*, peilhat (kignat) u.b., goro e arc'hant digant u.b., diskantañ e yalc'h d'u.b., krignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., dispegañ gwenneien diouzh yalc'h u.b., displuñvañ (touzañ, diwadañ, laerezh) u.b., debriñ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b. ; 4. *einen Fisch anhauen*, klaviañ ur pesk, disvantañ, gwanañ ur pesk, higennañ ur pesk.

anhäufeln V.k.e. (hat angehäufelt) : 1. berniañ, yoc'hañ, gwrac'hellat, lakaat a-vern, lakaat bern-war-vern, lakaat en ur yoc'h, lakaat en ur bern, hogennañ, kalzañ, kalzennañ ; 2. [labour-douar] arc'henañ ; *Kartoffeln anhäufeln*, douarañ patatez, sevel douar ouzh an avaloù-douar ; *nicht angehäufelt*, diarc'hen.

anhäufen V.k.e. (hat angehäuft) : 1. berniañ, yoc'hañ, gwrac'hellat, lakaat a-vern, lakaat bern-war-vern, krugellañ, goustelliñ, lakaat en ur bern, lakaat en ur yoc'h, dastum, daspugn, kendaspugn, daspun, kalzañ, kalzennañ, gronnañ, tolpañ, tolzennañ, hogennañ, tesañ, danzen, rozellat ; *angehäufte Erde*, douar kalzet g. ; *Geld anhäufen*, heoliañ arc'hant, gwrac'hellat paper, sevel arc'hant, teñzoriañ, kuzhiadañ, rastellat arc'hant, rozellat aour hag arc'hant, dastum aour hag arc'hant, gronnañ arc'hant, berniañ arc'hant, danzen arc'hant ; *Reichtümer anhäufen*, dastum pinvidigezhioù bras, fortunañ, ober berzh, ober struj, ober mat, gronnañ madoù ; *einen Schatz anhäufen*, dastum teñzor, dastum un teñzor ; 2. [gwir] *Strafen anhäufen*, daspugn kastizoù.

V.em. : **sich anhäufen** (hat sich angehäuft) : 1. ober bern, mont d'ober ur bern, mont d'ober bernioù, mont d'ober ur yoc'h, mont d'ober yoc'hoù, gorjañ, tolzennañ, krugellañ ; *die heruntergerollten Steine haben sich (t-rt) hier und da angehäuft*, ar vein a ruilhe a zo berniet digompez du-mañ ha du-hont ; 2. *durch kluge Geldanlagen hat er sich (t-d-b) ein ansehnliches Vermögen angehäuft*, deuet eo pinvidik diwar-goust an arc'hant, deuet eo pinvidik dre dennañ gounid eus e arc'hant, mat eo bet an eost gantañ diwar e bostadurioù arc'hant.

Anhäufer g. (-s, -) : bernier g., dastumer g.

Anhäufung b. (-, -en) : 1. daspugnadur g., daspugn g., daspugnerezh g., kendaspugn g., kenstroll g., kenstrollad

g., kenstrolladur g., dastumadur g., berniadur g. ; 2. yoc'h b., yoc'had b., berniad g., krugelladur g., tolzennad b., tolzennadur g., strobad g., kalzad g., kalzenn b., kalzadenn b.

anheben V.k.e. (hob an / hat angehoben) : 1. sevel, dibradañ, gorren ; 2. keraat, kreskiñ, muiantaat ; 3. kreñvaat, garvaat ; 4. ledanaat, frankaat, larkaat ; 5. stagañ gant, kregiñ gant, deraouiñ.

V.k.d. (hob an / hat angehoben) : [dre skeud.] stagañ gant, kregiñ gant ; *der Chor hob mit dem Lied an*, al laz-kanañ a stagas gant ar ganaouenn.

Anhebung b. (-, -en) : 1. kresk g., keraouez b., muiantadur g. ; 2. ledanadur g. ; 3. kreñvadur g.

anheften V.k.e. (hat angeheftet) : krafañ, skrafañ, bac'hañ, klochedañ, kenstagañ.

anheimeln V.k.e. (hat angeheimelt) : *das Zimmer heimelt mich an*, ar gambr-se a zegas soñj din eus va hini (eus va zi), en em sellet a ran er gambr-se evel er gêr, er gêr emañ er gambr-se.

anheimelnd ag. : c'hwek, bourrus, kevanneuz.

anheimfallen V.k.d. : (fällt anheim / fiel anheim / ist anheimgefallen) : 1. *jemandem anheimfallen*, degouezhout (mont) gant u.b., degouezhout d'u.b., en em gavout gant u.b., kouezhañ d'u.b., kouezhañ gant u.b. ; *erbloses Gut fällt dem Staat anheim*, madoù dishêr a zegouezh gant ar (d'ar) Stad, madoù dishêr en em gav gant ar Stad, madoù dishêr a gouezh d'ar Stad ; 2. *der Vergessenheit anheimfallen*, mont diwar spered an dud, mont da goll, mont da get, bezañ lakaet en ankounac'h, kouezhañ e puñs an ankounac'h.

anheimgeben V.k.e. (gibt anheim / gab anheim / hat anheimgegeben) : fiziout da, fiziout e, reiñ da, dereiñ da, lakaat etre daouarn u.b.

V.em. **sich anheimgeben** (gibt sich anheim / gab sich anheim / hat sich (t-rt) anheimgegeben) : *sich Gott anheimgeben*, lakaat e holl fiziañs en Aotrou Doue.

anheimstellen V.k.e. (hat anheimgestellt) : dizerc'hel, reiñ, fiziout e, kontañ war, en em erbediñ ouzh, ober e c'hourc'hemennoù ouzh ; *das stelle ich Ihnen anheim*, *das stelle ich Ihrer Entscheidung anheim*, fiziout a ran ennoc'h evit se, erbediñ a ran kement-se d'ho koustiañs, kontañ a ran warnoc'h evit reiñ un disentez, deoc'h-c'hwil da welet, en em erbediñ a ran ouzhoc'h, ober a ran va gourc'hemennoù ouzhoc'h, ho lavar a rin / diouzh ho tiviz a rin (Gregor), hervez ho lavar e rin ; *es bleibt (es ist) Ihnen anheimgestellt, es zu tun*, deoc'h d'ober pezh a garit, frankiz a-walc'h hoc'h eus d'en ober ma karit, en ho kerz emañ en ober, c'hwil a raio ho santimant, diampech a-walc'h oc'h evit en ober m'ho pefe c'hoant (Gregor), n'eo ket ken ret ha mervel.

anheiraten V.k.e. (hat angeheiratet) : dont da vezañ nes (da vezañ kar) diwar zimeziñ ; *angeheiratet*, deuet da vezañ nes (da vezañ kar) diwar zimeziñ.

anheischig ag. : [tro-lavar] *sich anheischig machen zu*, disklêriañ bezañ barrek d'ober udb, reiñ e c'her d'ober udb, gouestlañ ober udb.

anheizen V.k.e. (hat angeheizt) : 1. tommañ, goriñ, gwreziñ ; *es ist angeheizt*, tommet eo an ti ; 2. [dre skeud.] *die Stimmung anheizen*, lakaat empenn an dud da dommañ ha da virviñ, lakaat birvilh en dud.

anherrschen V.k.e. (hat angeherrscht) : *jemanden anerrschen*, mont a-benn-kaer d'u.b., mont reut ouzh u.b., mont dak ouzh u.b., mont rep ouzh u.b., daeañ (faeañ, dicheckal, hegal) u.b., klask penn ouzh u.b., en em aroziñ ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., mont a-benn d'u.b., ober brud d'u.b., gourdrouz u.b., gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b., komz kalet ouzh u.b., komz feuls ouzh u.b.

anheuern V.k.e. (hat angeheuert) : tuta, enrollañ, rollañ. V.k.d (hat angeheuert) : **1.** *bei jemandem anheuern*, mont e koumanant (koumanantiñ) gant u.b. ; **2.** enrolliñ, lestrañ, mont war ar roll, kemer roll.

anheulen V.k.e. (hat angeheult) : hudal ouzh, yudal ouzh ; *der Wolf heult den Mond an*, yudal a ra ar bleiz ouzh al loar, hudal a ra ar bleiz ouzh al loar.

anhexen V.k.e. (hat angehext) : *jemandem Impotenz anhexen*, skoulmañ an akuilhetenn.

Anhieb g. (-s,-e) : taol g. ; *auf Anhieb*, diwar an taol kentañ, war an taol, en taol kentañ, kerkent (kenkent) hag ar ger, a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, en un netra, en ur vann a amzer, en ul lommig amzer, en ur ober mann ebet a amzer, en ur ober un netra, en un hunvre, en ur redadenn, en ur sailhadenn, en ur c'hwitelladenn, a-benn-krak, en un taol lagad, ken buan ha lavaret "chou" d'ar yar, en ur red, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, propik, koulz all, ken bravik ha tra, ken lip ha tra, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, ribus, en un taol dorn, amzer sutal, en un taol-kont / en un dro-zorn / en un hanter dro / prim / trumm / e spas ur serr-lagad / en ur serr-lagad (Gregor), krak, krenn, pik ; *die Angelegenheit wurde auf Anhieb erledigt*, ne voe ket pell an abadenn, pront e voe renket an afer, ne voe ket hir an abadenn, ne reas nemet ur moull, ne voe ket pell an afer ; *er hat die Angelegenheit auf Anhieb erledigt*, hennezh n'eo bet pennad ebet evit reiñ lamm d'ar gudenn.

anhimmeln V.k.e. (hat anghimmelt) : **1.** *jemanden anhimmeln*, karout u.b. dreist ar barr, karout u.b. dreist-penn, azeuliñ u.b. evel Doue, kehelañ u.b., karet u.b. dreist-penn, bezañ pitilh (nay, gwrac'h, sot, ran, dall) gant u.b., ober e zoue eus u.b. ; **2.** *jemanden anhimmeln*, sellet brav ouzh u.b., parañ e selloù war u.b., debriñ u.b. gant e zaoulagad, sellet gant esmae ouzh u.b., bamañ ouzh (dirak, gant) u.b., bamañ d'u.b., bourrañ gwalc'h e galon o sellet ouzh u.b., lonkañ u.b. gant e zaoulagad.

Anhöhe b. (-,-n) : krec'h g., krec'henn b., krec'hienn b., kern b., tuchenn b., turumell b., tarroz g., krug b., krugell b., tosenn b., torosenn b., torgenn b., motenn b., uhel g., uhelenn b., uheladenn b., reuzeulenn b., roz g., run g./b., runell b., runenn b., sav g., bos g., bosenn b., gorreoù lies., pign g. ; *auf halber Anhöhe*, ouzh hanter krec'h, en hanter ar grec'henn, en hanter bign ar menez, hanter grec'h, hanter-sav ; *er ließ sein Schloss auf einer Anhöhe bauen*, lec'hiet en doa e gastell war un uhelenn.

anholen V.k.e. (hat angeholt) : [merdead.] sachañ, sachañ war ; *das Tau anholen*, sachañ ar fard, sachañ war ar fard.

anhören V.k.e. (hat angehört) : **1.** selaou ; **2.** [gwir] selaou, atersiñ ; **3.** [dre skeud.] merzout, gwelet ; *man hört ihm an der Stimme an, dass ..., diouzh e lavar e weler e ... (e vez merzet e ...).*

V.em. : **sich anhören** (hat sich (t-d-b) angehört) : **1.** *sich (t-d-b) etwas anhören*, selaou udb ; *hör dir das an*, selaou ar c'homzoù-mañ ; *sich (t-d-b) jemandes Argumente anhören*, klevet difennoù u.b. ; *deine Beschimpfungen will ich mir nicht länger anhören*, ne badfen ket pelloc'h da glevet da langaj, ne badfen ket pelloc'h da glevet da gunujennoù ; *was man sich nicht alles anhören soll !* sed amañ ur c'hloc'had ! ; **2.** seblantout, hañvalout, diskouez bezañ ; *es hört sich an, als ob ...,* pa vez klevet kement-se e vefe tu krediñ .... ; *es hört sich viel verheißend an*, an dra-se a zo diougan keloù mat deomp - an dra-se a zo ur sin vat deomp - seblant vat eo - keal a geloù mat a zo - sin vat a zo gant an dra-se - mont a raio an traoù evel ur ganell, war a seblant - mont a raio pep tra diroufenn (lampr) en-dro, war a seblant - mont a raio pep tra diroufenn en-dro, 'm eus aon - mont a raio klok an traoù, evit doare.

Anhören n. (-s) / **Anhörung** b. (-,-en) : selaouidigezh b., [gwir] selaouerezh g. ; *nach Anhören der Parteien*, goude bezañ selaouet ar c'hevrennoù enep ; *Anhörung der Zeugen*, selaouerezh an testoù g., kleverezh an testoù g.

Anhörungsverfahren n. (-s) : [gwir] enklask foran g.

anhübschen V.k.e. (hat angehübscht) : propikat, koantaat.

anhupen V.k.e. (hat angehupt) : P. *jemanden anhupen*, kornal ouzh u.b., kornal war u.b.

V.em. : **sich anhupen** (haben sich (t-rt) angehupt) : P. kornal an eil ouzh egile, kornal an eil war egile.

anhusten V.k.e. (hat angehustet) : *jemanden anhusten*, pasaat war-zu u.b., peukañ war-zu u.b., peukal war-zu u.b., porsal war-zu u.b., peudal war-zu u.b.

Anhydrid n. (-s,-e) : [kimiezh] anhidrid g., anhidridenn b.

Anilin n. (-s) : [kimiezh] anilin g.

Anilinfarben lies. : livioù anilin lies.

animalisch ag. : loenek, ... loen, ... loened, ... al loened.

animateur g. (-s,-e) : kasour g., buhezour g., lusker g., animatour g., ambilher g.

Animation b. (-,-en) : **1.** kas en-dro g., luskañ g., buhezañ g., buhezerezh g., buhezadur g., diduiñ g., bevaat g., ambilhañ, ambilherezh g. ; **2.** abadenn b., oberiantiz b., diduamant g., diduadenn b. ; **3.** [film] bliverezh g., blivañ g.

Animierdame b. (-,-n) : brouderezh b., lorberez a vicher b., gast kas c'hoant b., chafoulerez b.

animieren V.k.e. (hat animiert) : **1.** bevaat, buhezañ, luskañ, buhezekaat, reiñ kas da, lakaat kas e, ambilhañ ; **2.** birvilhañ, lakaat birvilh en u.b. ; *er ist animiert*, birvilh a zo ennañ, leun a c'hred eo, startijenn virvidik a zo gantañ, hennezh a zo bev ar gwad en e wazhied, deltu a zo gantañ ; *jemanden zu etwas animieren*, dougen (atizañ, poulañ, brochañ, broudañ, kas) u.b. d'ober udb, hegal u.b. d'ober udb, reiñ bodenn d'u.b. d'ober udb, reiñ bod d'u.b. d'ober udb.

animierend ag. : broudus, atizus ; *animierend wirken*, broudañ, brochañ, atizañ, flemmañ, bevaat.

Animierkneipe b. (-,-n) / **Animierlokal** n. (-s,-e) : boest-noz gant lorberezh a vicher b., boest-noz gant gisti kas c'hoant b., P. toull-noz gant chafoulerezh g.

Animiermädchen n.(-s,-) : brouderezh b., lorberez a vicher b., gast kas c'hoant b., chafoulerez b.

Animismus g. (-, Animismen) : eneouriezh b., animegezh b.

Anion n. (-, -en) : [fizik] anion str., anionenn b.

Anis g. (-s, -e) : [louza.] aniz str. ; *grüner Anis*, aniz glas str.

Anisette g. (-/-s, -s) : gwin-aniz g.

Anispflanze b. (-, -n) : [louza.] anizenn b.

Anissamen g. (-s, -) : [louza.] anizenn b.

Anisschnaps g. (-es, -schnäpse) : lambig aniz g., P. meleneg g., melenog g.

Anjou n. : *das Anjou*, Anjev b.

ankämpfen V.k.d. (hat angekämpft) : stourm ouzh, gouren ouzh, kiañ ouzh, enebiñ ouzh, pennañ ouzh, ober an harp ouzh, harpañ ouzh, harpañ a-enep ; *gegen alle Hindernisse ankämpfen*, kiañ outi, kiañ ouzh ar seizh dienez, kiañ ouzh ar mor diaes hag an avel a-benn ; *wir haben hart gegen den Wind ankämpfen müssen*, ranket hor boa stourm ouzh an avel diroll, ranket hor boa gouren ouzh an avel diroll.

Ankauf g. (-s, -käufe) : pren g. ; *Ankauf und Verkauf*, pren ha gwerzh.

ankaufen V.k.e. (hat angekauft) : prenañ, akuizitañ.

V.em. : **sich ankaufen** (hat sich angekauft) : prenañ ; *sich in einem Dorf ankaufen*, prenañ douaroù en ur barrez.

Ankäufer g. (-s, -) : prener g., akuiziter g..

Ankaufspreis g. (-es, -e) : priz-koust g., priz-prenañ g.

Ankaufsstelle b. (-, -n) : lec'h prenañ g.

Anke g. (-n, -n) : **1.** [loen.] dluz roz str., dluzh-mor str. ; **2.** P. kilpenn g., chouk-kil g.

Anker g. (-s, -) : **1.** eor g., pigell b. ; *Steinanker*, maeneor g., penn-maen g., maen-mouilh g., kiez b., maen evac'h g., maen evarn g. ; *vor Anker gehen*, lakaat an eor, eoriñ, eoriañ ar vag, teuler an eor (Gregor), lakaat ar vag war hec'h eor, lakaat ar vag war he chadenn ; *den Anker fallen lassen*, teuler an eor er mor, teuler ar bigell er mor, eoriñ, lakaat an eor ; *das Schiff liegt vor Anker*, eoriet (eoret) eo ar vag, emañ ar vag war hec'h eor, emañ ar vag o pouezañ war hec'h eor, emañ ar vag war he chadenn, emañ ar vag o chom da baouez en ere he rañjenn ; *vor Anker liegendes Schiff*, bag er fes b., bag war hec'h eor b., bag war he chadenn b. ; *den Anker lichten*, *den Anker hieven*, sevel an eor, sevel ar bigell, dizeoriañ ; *vor Anker treiben*, arat, stlejañ e eor ; *der Anker schleppt*, riklañ a ra an eor, arat a ra an eor, emañ ar vag o stlejañ hec'h eor ; **2.** [stlenn.] eor g. ; **3.** [tredan.] dereed g. ; **4.** [dre skeud.] bazh saveteiñ b. ; **4.** [tisav.] eor-moger g.

Ankerarm g. (-s, -e) : [merdead.] biz an eor g., brec'h an eor b.

Ankerbeting b. (-, -s) : [merdead.] peul-strapenn g., peul-eren g.

Ankerbewicklung b. (-, -en) : [tekn.] pellenadur dereed g.

Ankerboje b. (-, -n) : [merdead.] boue-amariñ g., boue-stagañ g., krog-mor g.

Ankerfaden g. (-s, -fäden) : **1.** [loen.] stagell b. ; **2.** [meskl] stagell b., blev-meskl str., stoub-moukled g.

Ankergrund g. (-es, -gründe) : [merdead.] fes g., lec'h eoriañ g., eorva g., eorlec'h g.

Ankerkette b. (-, -n) : [merdead.] chadenn an eor b., rañjenn an eor b.

Ankerklüse b. (-, -n) : [merdead.] skobank g., toull an eor g.

ankern V.gw. (hat geankert) : **1.** lakaat an eor, eoriañ, eoriñ, teuler an eor (Gregor), lakaat ar vag war hec'h eor, lakaat ar vag war he chadenn ; **2.** bezañ eoriet, bezañ eoret, bezañ war e eor, pouezañ war e eor.

Ankerplatz g. (-es, -plätze) : [merdead.] fes g., lec'h eoriañ g., eorva g., eorlec'h g.

Ankerschaft g. (-s, -schäfte) : **1.** [merdead.] pav an eor g., gwalenn an eor b. ; **2.** gwalenn dereed b.

Ankerschraube b. (-, -n) : tenn-foñs g.

Ankerspill n. (-s, -e) : [merdead.] gwindask g.

Ankerspule b. (-, -n) : [tekn.] kanell dereed b.

Ankerstromkreis g. (-es, -e) : [tredan.] amred dereed g.

Ankeruhr b. (-en) : horolaj ti Anker e Vienna g.

Ankerwinde b. (-, -n) : [merdead.] gwindask g., gwinter g.

anketten V.k.e. (hat angekettet) : stagañ ouzh ur chadenn, chadennañ, chenjenñ, rañjennañ.

Ankettung b. (-, -en) : chadennezh g., chadennadur g.

ankitten V.k.e. (hat angekittet) : mastikañ, kalafetiñ.

anklaffen V.k.e. (hat angeklafft) : *jemanden anklaffen*, chilpat ouzh u.b.

Anklage b. (-, -n) : klemm g., tamall g., tamalladenn b., karg b., enkablatur g., enkablidgezh b. ; *Anklage gegen jemanden erheben*, sevel klemm a-enep u.b., enkablañ u.b., breutaat a-enep u.b., lakaat u.b. dindan gehuz ; *Anklage auf Leben und Tod*, klemm lakaet evit goulenn ar c'hastiz a varv a-enep un torfedour g. ; *unter Anklage stellen*, tamall, lakaat dindan gehuz, kehuzañ ; *er wird unter Anklage gestellt*, tapet e vez e kaoz.

Anklageakte b. (-, -n) / **Anklageakt** g. (-es, -e) : skrid-tamall g.

Anklagebank b. (-, -bänke) : **1.** kador a varnedigezh b., bank an damallidi g. ; **2.** [dre skeud.] P. *auf der Anklagebank sitzen*, bezañ bet lakaet war bedenn ar Sul, bezañ tapet e kaoz, bezañ dindan lagad an holl, na vezañ anv nemet eus an-unan, bezañ kaoz vras eus an-unan, bezañ dindan teod an dud, bezañ ar gaoz war e lerc'h, bezañ chaok diwar e benn, na vezañ na chaok na stran a ra diouer diwar e benn.

Anklageerhebung b. (-, -en) : goulenn tamallerezh g., goulenn lakaat dindan gehuz g.

Anklagegründe lies. : diazezoù an tamall lies., karg b., kargoù lies., penn kehuz g.

Anklagekammer b. (-, -n) : kambr damall b.

anklagen V.k.e. (hat angeklagt) : tamall ; *jemanden des Diebstahls anklagen*, tamall u.b. a laeroñsi ; *er wurde des Diebstahls angeklagt*, tamallet e oa bet da vezañ laer ; *fälschlich anklagen*, falstamall, tamall e faos, tamall e gaou ; *jemanden vor Gericht anklagen*, sevel ur prosez ouzh u.b., poursuiñ u.b. dirak al lez-varn, kas dirak al lez-varn, lakaat ur prosez war chouk u.b., sezisañ ar justis, enkablañ u.b., breutaat a-enep u.b. ; *ein Angeklagter*, un enkabled g., un tamallad g., un difenner (Gregor) g. ; *sich selbst anklagen*, emdamall ; *fälschlich anklagen*, falstamall.

anklagend ag. : tamallus.

Anklagepunkte lies. : diazezoù an tamall lies., kargoù lies., penn kehuz g. ; *ich finde immer noch keinen*

Anklagepunkt gegen sie, ne gavan ket muiget a-raok un abeg d'he barn.

Ankläger g. (-s,-) : klemmer g., tamaller g., kehuzer g. ; *öffentlicher Ankläger*, ministrerezh publik g.

Anklagerede b. (-,-n) : prezegenn damall b., breutadenn enep b.

Anklageschrift b. (-,-en) : skrid-tamall g., lizher-tamall g.

Anklagesenat g. (s,-e) : kambr damall b.

anklammern V.k.e. (hat angeklammert) : **1.** klochedañ, stagañ ; **2.** ispihañ diwar-bouez gwaskoù ; *die Wäsche anklammern*, lakaat ar c'houez da sec'hañ, lakaat ar gannadenn da sec'hañ ouzh ur siblenn, ispihañ ar c'houez ouzh an orjalenn diwar-bouez gwaskoù.

V.em. : **sich anklammern** (hat sich (t-rt) angeklammert) : *sich an etwas (t-d-b) anklammern*, kregiñ peg en udb, chom a-grap ouzh udb.

Anklang g. (-s,-klänge) : **1.** dason g., heklev g. ; **2.** [yezh.] kenganez b., kengan g., klotenn-gensonenn b., kensonerezh g. ; **3.** [son.] kendon g. ; **4.** [dre skeud.] *Anklang finden*, bezañ degemeret mat gant an dud, ober berzh, ober brud, plijout d'an dud, kavout heklev ; *keinen Anklang finden*, chom diefed, chom direspont, na vezañ en e verz, na ober berzh, c'hwitañ war e daol, c'hwitañ e graf, ober kazh, ober flagas, ober kazeg, chom kazeg, chom berr, chom dre an hent, mont a-dreuz gant e hent, bezañ kazeg ganti, menel war e c'houlenn, menel warni, na dalvezout mann e gaoz ; **5.** kounaenn b., marsoñj g.

ankleben V.k.e. (hat angeklebt) : pegañ, daspegañ, skritellañ, liketañ, kenbegañ ; *Plakate ankleben*, liketañ, pegañ skritelloù.

V.k.d. (ist angeklebt) : bezañ peg, chom peg, englenañ.

Ankleben n. (-s) : daspegadur g., kenbegerezh g., kenbegadur g., pegerezh g., pegadur g.

anklebind ag. : stagus, pegus, spegus, kenbegus, daspegus.

Ankleidekabine b. (-,-n) : logell wiskañ b.

Ankleider g. (-s,-) : gwiskour g.

ankleiden V.k.e. (hat angekleidet) : gwiskañ.

V.em. : **sich ankleiden** (hat sich (t-rt) angekleidet) : en em wiskañ.

Ankleideraum g. (-s,-räume) : gwiskva g.

anklicken V.k.e. (hat angeklickt) : klikañ war, dibab, diuz, diuzañ, dilenn.

anklingeln V.gw. (hat angeklingelt) : *bei jemandem anklingeln*, pellgomz d'u.b.

anklingen V.gw. (klang an / ist angeklungen) : **1.** dasseniñ, tregerniñ, fraoñval ; **2.** kenganañ, kendonaiñ ; **3.** [dre skeud.] kregiñ gant ; *die mit A anklingenden Wörter*, ar gerioù a grog gant al lizherenn A ; **4.** diskouez heñvelidigezh gant, bezañ re-bar da, tennañ da ; *dieses Lied klingt an ein Kirchenlied an*, ar ganaouenn-se a denn tamm-pe-damm d'ur c'hantik, ar ganaouenn-se a ziskouez heñvelidigezh gant ur c'hantik, re-bar eo ar ganaouenn-se d'ur c'hantik.

V.k.e. (klang an / hat angeklungen) : *eine Saite anklingen (lassen)*, lakaat ur gordenn da seniñ, lakaat kordenn ur benveg sonerezh da fraoñval.

anklopfen V.gw. (hat angeklopft) : **1.** skeiñ ouzh an nor, pokañ war an nor ; **2.** [dre skeud.] *bei jemandem anklopfen*, sonañ an dachenn, furchal e kalon u.b., furchal kalon u.b., amprouiñ u.b., tennañ c'hwibez d'u.b.,

diskantañ u.b., dibluskañ u.b., mont e-barzh bouzellenn u.b., fuketal e kalon u.b., furchal betek e kreiz kalon (betek e kreiz spered) u.b. (Gregor). seniñ ar c'hloc'h d'u.b., klask diskuliañ troadur-spered u.b.

anknabbern V.k.e. (hat angeknabbert) : krignat.

anknacksen V.k.e. (hat angeknackst) : *jemandes Zuversicht ankknacksen*, divarc'hañ (abafiñ, strafuilhañ) u.b., lakaat nec'hamant e spered u.b., strafuilhañ spered u.b. ; *jemandes Stolz ankknacksen*, diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, lakaat u.b. en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., ober d'u.b. ameniñ, divarc'hañ un den rok, bontañ u.b., diblasañ u.b., toгнаñ u.b., gwaskañ u.b.

V.em. : **sich ankknacksen** (hat sich (t-rt) angeknackst) : regiñ, fregañ, faoutañ, digeriñ faoutoù (flaouiadennoù, boulc'hoù, jeloù, jelennoù) en an-unan, skarnilañ, skarrañ.

Anv-gwan verb : **angeknackst** diaes, kinglañv, damglañv, peuzklañv, dihet, klañv-diglañv.

anknipsen V.k.e. (hat angeknipst) : treiñ an trec'haoler, lakaat gouloù, pouezañ war bouton ar gouloù ; *Licht ankknipsen*, enaouiñ ar gouloù, elumiñ ar gouloù, elumiñ.

anknöpfen V.k.e. (hat angeknöpft) : boutoniñ, nozelenniñ, prenañ.

anknüpfen V.k.e. (hat angeknüpft) : **1.** liammañ, kenliammañ, stagañ, kenstagañ, eren, keneren ; **2.** [dre skeud.] *mit jemandem ein Gespräch anknüpfen*, digeriñ kaoz gant u.b., mont e kaoz gant u.b., boulc'hañ kaozioù gant u.b., boulc'hañ ur gaoz gant u.b., toullañ kaoz gant u.b., stagañ gant ar gaoz ; *er versuchte, mit meinem Vater ein Gespräch anzuknüpfen*, klask a rae kaoz ouzh va zad ; *Beziehungen anknüpfen*, skoulmañ darempredoù, mont e kehent gant tud 'zo, mont e darempred gant tud 'zo ; [kenw., polit.] *Verhandlungen anknüpfen*, kregiñ gant an divizoù, stagañ gant ar c'hendivizoù, stagañ gant ar barlantadeg, boulc'hañ ar barlantadeg.

V.k.d. (hat angeknüpft) : *mit jemandem anknüpfen*, skoulmañ darempredoù gant u.b., mont e kehent gant u.b., mont e darempred gant u.b.

V.em. : **sich anknüpfen** (hat sich (t-rt) angeknüpft) : *an den Kaiser Barbarossa knüpfen sich viele Sagen an*, ur bern mojennoù a denn d'an (a bled gant an) impalaer Barv-Ruz.

Anknüpfungspunkt g. (-s,-e) : abeg g., pennabeg g., pennkaoz g., orin g., digarez b., atiz g., broud g.

anknurren V.k.e. (hat angeknurrt) : *der Hund knurte ihn an*, diskrognal a rae ar c'hi o sellet outañ, gourdrouz a rae ar c'hi anezhañ.

anködern V.k.e. (hat angeködert) : **1.** boueta, paskañ, stronkañ ; **2.** hoalañ, loaviñ, dedennañ.

Ankohlung b. (-) : karbonekadur g., glaouennadur g., glaouenniñ g., glaouañ g.

ankommen V.gw. (kam an / ist angekommen) : **1.** erruout, degouezhout, en em gavout, disoc'h ; *in der Stadt ankommen*, erruout e kêr, degouezhout e kêr, en em gavout e kêr, disoc'h e kêr ; *Sie sind also*

angekommen, lieber Freund, setu c'hwí eta er vro, va mignon - en em gavet oc'h, va mignon ; *der Zug ist eben angekommen*, o paouez erruout emañ an tren, an tren ne ra nemet erruout ; *am Ziel ankommen*, en em gavout e penn e veaj, dont da benn e veaj, erruout e termen (e penn) e veaj, erruout war al lec'h, erruout er pal (Gregor), porzhiañ ; *lass mich wissen, an welchem Tag du ankommst*, degas ar c'heloù din eus an dervezh ma tleo dit en em gavout ; *gesund und wohlbehalten ankommen*, degouezhout yac'h ha dibistig (hep gaou na tro fall ebet, dinamm a bep mac'hagn, hep namm na kignadenn) - degouezhout bev, yac'h ha diampech - degouezhout bev, yac'h ha kempenn - porzhiañ mat ; *Ihr Paket ist gestern mit der Post bei mir angekommen*, degouezhet eo ho kasadenn dec'h ganin, en em gavet eo ho kasadenn dec'h ganin, bet em eus ho kasadenn dec'h ; P. *wir kommen gut bei ihm an*, deuet-mat omp gantañ, erru-mat omp gantañ, war e lizheroù emamp, en e c'hras emamp, en e vañch emamp, [dre skeud.] en un tu ganeomp emañ.

2. bezañ evit ; *er kann nicht gegen ihn ankommen*, n'eo ket gouest da c'hoari gantañ, n'eo ket evitañ, n'eo ket barrek evitañ, n'eo ket barrek warnañ, n'eo ket gouest dezhañ, n'eo ket gouest outañ.

V.k.e. (kam an, ist angekommen) : *Erinnerung kommt mich an*, dont a ra koun din, koun am eus en-dro ; *ihn kommt das Grauen an*, skrijañ a ra o welet un dra ken euzhus ; *der Entschluss kam ihn hart an*, diaes e kavas an diviz-se.

V.k.d. (kam an / ist angekommen) : **ankommen auf (+ t-rt)** : **1.** *er ist sofort dabei, wenn es darauf ankommt, Menschenleben zu retten*, dont a ra diouzhtu, pa vez tud da saveteiñ ; **2.** *es kommt uns darauf an, zu ..., bernout a ra deomp / lazout a ra deomp (+ anv-verb)* (Gregor), ar pezh a vern (a gont) evidomp-ni eo (+ anv-verb) ; *es kommt ihm nicht auf Geld an*, n'eo ket un afer a arc'hant evitañ, n'eo ket an arc'hant a gont evitañ ; *es kommt ihm nicht auf den Preis an*, ne ra ket a forzh pegement paeañ ; *darauf soll es nicht ankommen !* pe vern ? / pe laz ? / pe forzh 'zo ? (Gregor), forzh a se ! se ne ra mann ebet ! kent a se ! se ne ra mann ! se ne ra mann ebet ! n'omp ket war-bouez an dra-se ! ; *es ist der erste Schritt, auf den es ankommt*, an neb a sellfe ouzh an erv ed ne c'hounezfe ket - ret eo kregiñ a-raok echuiñ - naet an douar ... pa vez c'hwennet - ret eo evit ober mat charreat teil kent kardellat - hadañ en daeroù, mediñ el levenez, al loc'hañ eo an diaesañ - un deroù a zo da bep tra hag e ve da zeskiñ debriñ yod gant ul loa koad - gant ar c'hammed kentañ e krog ar veaj hirañ - un deroù a zo eus tout - bez' ez eus un deroù eus tout ; *auf das Wie kommt es an*, kemenerien omp tout met an dailh eo a zoug - ober hag ober 'zo - an tu eo an hanter eus al labour - n'eus labour na c'haller da verraat en ur gemer dre ar penn mat - labour digoret mat hanter c'hraet, bec'h sammet hanter zouget - o lakaat ar ber ouzh ar ribot e teuer abred da gaout faot [faot = naon] - o trougiformiañ e reer kornek ar bara ; **3.** *es kommt mir nicht auf fünf Minuten an, auf fünf Minuten mehr oder weniger kommt es mir nicht an*, n'on ket war-bouez pemp munut ; **4.** P. *es kommt darauf an*, se 'zo hervez, se 'zo diouzh ma vo, se 'zo diouzh ma tegouezho, se 'zo hervez ma tegouezho.

Ankommende(r) ag.k. g./b. / **Ankömmling** g. (-s,-e) : degouezhiad g., erruer g., den nevez erru g., den nevez degouezhet g.

ankönnen V.gw. : [tro-lavar] *dagegen können wir nicht an*, kement-se n'emañ ket en hon dalc'h, n'hon eus krog ebet en dra-se, n'hon eus ket a grog en dra-se, n'hon eus ket a beg en dra-se, en dic'halloud emamp, er blodoù emamp.

ankoppeln V.k.e. (hat angekoppelt) : **1.** stagañ, koublañ ; *Wagen ankoppeln*, stagañ bagonioù an eil ouzh eben ; **2.** [labour-douar] rollañ, koublañ ; *Kühe ankoppeln*, stagañ saout an eil ouzh eben, rollañ saout, koublañ saout (Gregor).

Ankopplungsmanöver n. (-s,-) : embregadenn goublañ b.

ankotzen V.k.e. (hat angekotzt) : *jemanden ankotzen*, **1.** reiñ c'hoant d'u.b. da strinkañ diwar e galon (Gregor), reiñ heug d'u.b., ober heug d'u.b., bezañ regred d'u.b., bezañ ac'h d'u.b. (Gregor), degas rukun d'u.b., dont da neuial war kalon u.b. ; **2.** dislonkañ (bruilhiñ, c'hwedañ, reboursiñ, rechetiñ) war u.b., dislonkañ (bruilhiñ, c'hwedañ, reboursiñ, rechetiñ) ouzh u.b.

ankratzen V.k.e. (hat angekratzt) : **1.** krabisat, krafignat, ribiñsat, skrabañ ; **2.** P. *jemanden ankratzen*, darbodiñ u.b., krapañ en u.b., lakaat e grabanoù war u.b.

ankreiden V.k.e. (hat angekreidet) : **1.** merkañ gant un tamm kleiz ; **2.** P. [dre skeud.] *das werde ich ihm schon ankreiden*, an distro am bo ! m'en talvezo dezhañ ! mirout a rin dezhañ un annoar diwar va buoc'h ! gouarn a rin dezhañ ul leue eus va buoc'h ! n'eo ket d'ur manac'h eo en deus graet an droug-se ! n'eo ket graet an dra-se da vanac'h ! koustañ a ray ker dezhañ ! koustañ a ray ker d'e lér ! fall-daonet e vo ar geusteurenn evitañ, nebaon ! staotet he deus ar c'havr en e lavreg ! me a lardo e billig dezhañ !

ankreuzen V.k.e. (hat angekreuzt) : merkañ gant un taol kreion, merkañ gant ur groaz, barrennañ, kroaziañ.

ankündigen V.k.e. (hat angekündigt) : **1.** kemenn, degemenn, reiñ da c'houzout, rakkemenn, kentkemenn, notañ, bannañ, reiñ avel da ; *seinen Besuch ankündigen*, kemenn emeur o tont, kas kemenn emeur o tont ; *den Tag seines Besuchs ankündigen*, degas ar c'heloù d'u.b. eus an dervezh ma tleo d'an-unan en em gavout ; *seine Verlobung ankündigen*, embann e bromesa a briedelezh (Gregor) ; **2.** ditourañ, diouganañ ; *die Turteltaube kündigt den Frühling an*, ditourañ a ra an durzhunell an amzer vrav ; *die Ausgangssperre ankündigen*, seniñ keulfe ; **3.** ragaroueziañ, diouganañ, ditourañ ; *diese kalten Regentropfen kündigen Schnee an*, boued erc'h eo an takennoù glav yen-mañ ; **4.** [dre heñvel.] *das kündigt nichts Gutes an*, keal a geloù fall a zo, an dramañ a zo ur sin fall deomp, kement-se a zo gwall sin deomp (Gregor), gwall geloù a zo da gaout gant an dra-se.

V.em. **sich ankündigen** (hat sich (t-rt) angekündigt) : **1.** kemenn emeur o tont ; **2.** en em kinnig ; **2.** dont war wel, tostaat.

Ankündigung b. (-,-en) : **1.** kemenn g., rakkemenn g., kemennadenn b., kemennadur g., embann g., notadur g., notenn b. ; **2.** raksin g., rakarouez b., kentarouez b., diougan g., seblant g.

Ankunft b. (-, -künfte) : degouezh g., donedigezh b., donedadeg b., monedigezh b. ; *bis zur Ankunft seines Vaters*, da zeport ma'z erruo e dad, da c'hortoz e dad da zont ; *kurz nach seiner Ankunft*, ur pennadig goude ma oa degouezhet ; *jemanden von seiner Ankunft benachrichtigen*, degas ar c'heloù d'u.b. eus an dervezh ma tleo d'an-unan en em gavout ; *ich freue mich über die Ankunft deiner Mutter*, me a zo aes e vefe deuet da vamm.

Ankunftshalle b. (-, -en) : hall degouezhout g.

Ankunftstafel b. (-, -n) : taolenn an eurioù degouezhout b.

Ankunftszeit b. (-, -en) : eur degouezhout b., eur erruout b.

ankuppeln V.k.e. (hat angekuppelt) : stagañ, koublañ ; *Wagen ankuppeln*, stagañ bagonioù an eil ouzh eben.

ankurbeln V.k.e. (hat angekurbelt) : 1. kambliañ, kampilhal, plantañ tro e ; 2. [dre skeud.] reiñ lañs (lusk) da, reiñ kas d'udb, degas startijenn da, broudañ, brochañ, bountañ, luskañ war-raok, erluskañ, atizañ, flemmañ, bevaat, lakaat plom en e sav, arabadiñ war, tommañ kalon u.b.

Ankurbeln n. (-s) / **Ankurbelung** b. (-, -en) : 1. loc'hidigezh b., loc'herezh g. ; 2. [dre skeud.] *Ankurbelung der Wirtschaft*, adlañs an armerzh g.

Ankylose b. (-, -n) : [mezeg.] ankiroz g., skoulmadur g.

anlächeln V.k.e. (hat angelächelt) : *jemanden anlächeln*, c'hoarzhin ouzh u.b., mousc'hoarzhin ouzh u.b., minc'hoarzhin ouzh u.b., gwenc'hoarzhin ouzh u.b. ; *sie lächelte ihn wehmütig an*, ur minc'hoarzh leun a velkoni a zonezonas dezhañ ; *jemandem freundlich anlächeln*, mousc'hoarzhin ouzh u.b. gant madelezh, mousc'hoarzhin c'hwek ouzh u.b.

anlachen V.k.e. (hat angelacht) : c'hoarzhin [ouzh u.b.] ; *das Kind lacht seine Mutter an*, ar bugel a c'hoarzh ouzh e vamm.

V.em. **sich anlachen** (hat sich (t-d-b) angelacht) : P. *sich (t-d-b) jemanden anlachen*, klask frot ouzh u.b., koata u.b., flouretañ, chourañ, logota, dousetañ, c'hoari koukoug gant u.b., lesaat u.b., ober chiboudoù d'u.b., ober askellig d'u.b., ober (kenderc'hel, tailhiñ) al lez, kañjoliñ u.b., kontañ flourenn(ig) d'u.b., kontañ flourig d'u.b., kontañ lallaig d'u.b., kontañ lallig d'u.b., douseta, lavaret komzoù kaer (traoù koant) d'u.b. / likaouiñ u.b. / lubaniñ u.b. (Gregor), likaouiñ ouzh u.b.

Anlage b. (-, -n) : 1. doug g., tech g., danvez g., gouenn b., gobari g., ijin g., imor b., temz g., temz-spered g., temz-korf g., pleg-natur g., tro-natur b., kentstummadr g., kenttuadr g. ; *gute Anlagen haben zu ...*, bezañ danvez en an-unan evit..., bezañ stummet diouzh udb, bezañ dornet mat evit ..., bezañ donezonet evit udb, bezañ gouenn en an-unan da ... ; *er hat eine besondere Anlage für Musik*, ur boulc'h soner a-feson eo ; *Anlagen zu Fremdsprachen haben*, bezañ ur mailh (diskouez ampartiz, bezañ akuit) war ar yezhoù estren, bezañ gouenn en an-unan da zeskiñ ar yezhoù estren, bezañ aes a zesk evit pezh a sell ouzh ar yezhoù estren, bezañ mat a zesk evit pezh a sell ouzh ar yezhoù estren ; *Anlage zum Geiz*, tech da vezañ pizh g., doug da vezañ pizh g.

2. krouidigezh b., savidigezh b., aozadur g., stalierezh g. ; *Anlage einer Fabrik*, savidigezh ul labouradeg b. ; *Anlage von Gärten*, krouidigezh liorzhoù b., aozadur liorzhoù g.

3. enstaliadenn b., staliadur g., kenreizhiad b., aveadur g., avead g., stramm g., steuñvenn b. ; *diese Stadt ist in der Anlage sehr modern*, savet eo bet ar gêr-mañ en un doare modern-kenañ ; *eine automatische Anlage*, un enstaliadenn emgefre b., un enstaliadenn emgefreak b. ; *Radioanlage*, skingaslec'h g., skingaser g.

4. liorz-hêr g., gourliorz b., kenliorz g. ; *öffentliche Anlage*, liorz foran b. ; *Grünanlage*, glasvezeg b., takad glas g., tachenn c'hlas b., esaou glas g.

5. [arc'hant.] postadur g., engouestladur g., fiziadur g., postadenn b. ; *ertraglose Anlage*, postadur andedaol g., postadur marv g. ; *produktive Anlage*, postadur dedaolus g., postadur bev g. ; *Geld in schlechte Anlagen stecken*, postañ (engouestlañ) fall e arc'hant ; *feste Anlage*, postadur didermen g. ; *eine Anlage für sein Geld suchen*, klask fred d'e arc'hant ; *durch kluge Geldanlagen hat er sich (t-d-b) ein ansehnliches Vermögen angehäuft*, deuet eo pinvidik diwar-goust an arc'hant, deuet eo pinvidik dre dennañ gounid eus e arc'hant, mat eo bet an eost gantañ diwar e bostadurioù arc'hant.

6. ouzhpennadenn b., stagadenn b. ; *in der Anlage*, amañ kevret, amañ e-barzh.

7. *Anlagen*, aveadurioù lies. ; *Sportanlagen*, aveadurioù sport lies. ; *die Hafenanlagen*, aveadurioù ar porzh lies. ; *Hotelanlage*, kevaniad letiel g.

Anlageberater g. (-s, -) : kuzulier-arc'hant g.

Anlagefonds g. (-) : font postañ g.

Anlagekapital n. (-s, -ien) : kevala postañ g., kevala postet g.

Anlagekosten lies. : mizoù staliañ lies., mizoù diazezañ lies.

Anlagenausrüstung b. (-, -en) : [stlenn.] kefluniad g., kefluniadur g., kenneuziadur g.

Anlagengeneration b. (-, -en) : [stlenn.] remzi g., rumm g.

Anlagensoftware b. (-, -s) : [stlenn.] prestiant g.

Anlagepolitik b. (-, -en) : politikerezh postañ g.

Anlagevermögen n. (-s, -) : arc'hant postet g.

anlanden V.gw. (ist angelandet) : 1. [merdead.] kostezañ, douarañ ; 2. [kirri-nij] leuriañ, pradañ ; 3. [douar.] dichaladuriñ.

V.k.e. (hat angelandet) : dilestrañ, douarañ.

Anlandung b. (-, -en) : 1. [merdead.] kostezadur g., douaradur g. ; 2. [kirri-nij] leuriadur g., pradañ g. ; 3. [douar.] dichaladur g., dichaladuriñ g.

anlangen¹ V.k.e. (hat angelangt) : [dre skeud.] *was dies anlangt*, evit a sell ouzh an dra-se, er pezh a sell ouzh kement-se.

V.gw. (ist angelangt) : erruout, degouezhout, tizhout, diraez, diraezañ ; *auf dem Gipfel anlangen*, tizhout penn (lein, kern, kribenn, barr) ar menez g.

anlangen² V.gw. (hat angelangt) : [su Bro-Alamagn] 1. stekiñ ouzh, stekiñ e zorn ouzh, lakaat e zaoarn war, touch, touch ouzh, touch da ; *langt da nicht an*, na stokit ket ho torn ouzh an dra-se ! na lakait ket ho taouarn war an dra-se ! na gemerit ket an dra-se gant ho taouarn ! na douchit ket an dra-se ouzh ho taouarn ! arabat touch d'an

dra-se ! arabat touch ouzh an dra-se ! ; **2.** reiñ un taol-skoaz, reiñ (dougen, teuler) dorn, reiñ un taol dorn, kregiñ e-barzh.

V.k.e. (hat angelangt) : [su Bro-Alamagn] stekiñ ouzh, stekiñ e zorn ouzh, lakaat e zaouarn war, touch, touch ouzh, touch da.

Anlass g. (-es, Anlässe) : digarez g., dougad g., abeg g., kantabeg g., atiz g., broud g., degouezh g., degouezhadenn b., tro b., lec'h g., apoue b., labour g., perzh g., pennabeg g., kaoz b., pennkaoz g., diazezhadenn b., perag g., gwir g., rezon b., enaouidigezh b. ; *ein Anlass zum Feiern*, un digarez mat evit c'hoari las g., un digarez a-feson evit ober bos g., labour ober bos g., un abeg evit riboulat g. ; *Anlass zu Gerede geben*, magañ ar chaok hag ar stran ; *das gibt zu Missbrauch Anlass*, kement-se a roio dor zigor (a roio lec'h, a roio bod, a roio bodenn, a roio lañs) da wallimplijoù 'zo, kement-se a roio dor zigor (a roio lec'h, a roio bod, a roio bodenn, a roio lañs) da reñverioù 'zo ; *es gab Anlass, etwas zu tun*, un digarez e oa bet evit ober udb, tro a voe roet d'ober udb, kement-se a voe abeg a-walc'h evit ober udb, kement-se a roas lec'h d'ober udb ; *bei diesem Anlass*, da-geñver an dra-se, e-skeud-se, war-zigarez an dra-se ; *er hat Anlass zur Klage*, lec'h en deus da glemm, labour en deus da glemm, perzh en deus da glemm, abeg en deus da glemm, peadra en deus da glemm ; *ich habe ihm gegenüber Anlass zur Klage*, abegoù am eus a-enep dezhañ ; *er hat allen Anlass, ihm böse zu sein*, mil abeg (lies abeg) en deus da gaout droukrañs outañ, gwir abeg en deus da gaout droukrañs outañ, lec'h en deus da gaout droukrañs outañ, labour en deus da gaout droukrañs outañ ; *ohne allen Anlass*, hep abeg, hep gwir abeg, hep gwir nag abeg, hep abeg na reizh, hep ket a wir, diabeg ; *beim geringsten Anlass*, war an disterañ digarez - diwar an disterañ digarez - diwar an disterañ tra - war-bouez un neudenn vreñ - evit ya, evit nann - diwar ya pe nann - evit nemeur dra - e-skeud an disterañ abeg - evit an disterañ bramm - evit mann ebet ; *beim geringsten Anlass würde er Ihnen einen Messerstich versetzen*, hennezh a gontellfe ac'hanoc'h ken aes ha tra e-skeud an disterañ abeg ; *aus welchem Anlass ?* a be berzh kement-se ? evit peseurt abeg ? evit pe bennkaoz ? en askont (en arbenn, dre an arbenn) da betra ? pe evit abeg ? / pe dre 'n abeg ? / pe diwar-benn tra ? (Gregor), en abeg (abalamour) da betra ? diwar-benn petra ? pe evit tra ? evit petra ? perak tra ? ; *er verstand nicht, aus welchem Anlass diese Leute zu ihm kamen*, ne gompren ket ar pezh a rae d'ar re-se dont d'e welet, ne gompren ket ar pezh a oa kaoz d'ar re-se dont d'e welet ; *aus irgendeinem Anlass*, evit abeg pe abeg, evit un abeg pe abeg, evit un digarez pe zigarez, evit un abeg bennak, war-bouez un digarez bennak, war digarez pe zigarez, diwar abeg pe abeg, diwar digarez pe zigarez ; *dem Anlass entsprechend*, diouzh an drovezh, diouzh ar blegenn, azas ouzh an drovezh, azas ouzh ar blegenn.

anlassen V.k.e. (lässt an / ließ an / hat angelassen) : **1.** chom hep tennañ ; *den Mantel anlassen*, chom dindan e vantell.

2. lezel war elum, lezel war enaou, lezel bev ; *das Radio anlassen*, lezel ar skingomzer da vont en-dro ; *du hast*

die Lichter deines Wagens angelassen, chomet eo gouleier da wetur war enaou.

3. *den Motor anlassen*, reiñ lañs d'ar c'heflusker, lakaat ar c'heflusker da vont en-dro, lakaat ar c'heflusker da dreiñ, lañsañ ar c'heflusker, luskañ ar c'heflusker, plantañ tro er c'heflusker, lakaat tro er c'heflusker, lakaat ar c'heflusker da labourat.

4. *jemanden hart anlassen*, dichekal u.b., faeañ u.b., lavarout e begement d'u.b., reiñ e stal d'u.b., komz feuls ouzh u.b., komz rok ouzh u.b., komz kalet ouzh u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., teñsañ kaer u.b., kannañ e gouez d'u.b., delazhiñ kunujennoù war u.b., skandalat groñs u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., rezoniñ u.b., gourdrouz u.b., mont rust (dibalamour) d'u.b., mont dak (reut, rep) ouzh u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennou d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., ober ur rez d'u.b.

5. [tekn., metal.] disgwerañ.

V.em. : **sich anlassen** (lässt sich an / ließ sich an / hat sich (t-rt) angelassen) : *das Geschäft lässt sich gut an*, kregiñ a ra mat an traoù ; *es lässt sich gut an*, keal a geloù mat a zo - sin vat a zo gant an dra-se - mont a raio an traoù evel war ur ganell, war a seblant - mont a ra klok an traoù, evit doare - mont a raio pep tra diroufenn (lampr) en-dro, 'm eus aon - mont a ra mat an traoù en o hent evit doare ; *es lässt sich übel an*, keal a geloù fall a zo, an dra-mañ a zo ur sin fall deomp, kement-se a zo gwall sin deomp (Gregor), gwall geloù a zo da gaout gant an dra-se.

Anlassen n. (-s) : **1.** loc'herezh g., loc'hidigezh b., lañsañ g. ; **2.** [metal.] disgweradur ar metal g., disgwerañ g.

Anlasser g.(-s,-) : lañserez b., loc'her g., lusker g., ardivink-lusker g. ; *den Anlasser betätigen*, sachañ war al lañserez, reiñ lañs d'ar c'heflusker, lakaat ar c'heflusker da vont en-dro, lañsañ ar c'heflusker, lakaat tro er c'heflusker.

Anlasshebel g.(-s,-) : linier loc'hañ g.

Anlassofen g. (-s,-öfen) : [metal.] forn disgwerañ b.

anlässlich araog. (t-c'h) : da-geñver, da-dal, a-geñver, war-zigarez.

anlasten V.k.e. (hat angelastet) : *jemandem etwas anlasten*, teuler [ar bec'h] war u.b., tamall udb d'u.b., lakaat udb war chouk u.b.

Anlauf g. (-s,-läufe) : lañs g., lañsadenn b., randon g., herr g., penn herr g., gwint g., frañchiz b., tizh g., red-lusk g., redadenn lusk b. ; *der Weitspringer nimmt seinen Anlauf*, al lammer a-hed a gemer e lañs (e dizh, e randon, e lusk, e herr, penn herr, herr, tizh, lañs) a-raok lammat, al lammer a-hed a glask e randon, al lammer a-hed a ra ul lañsadenn, lañsañ a ra al lammer a-hed ; *ich hatte nicht genug Anlauf genommen*, ne oan ket lañset a-

walc'h ; *Platz genug zum Anlaufnehmen*, frañchiz a-walc'h b. ; *im ersten Anlauf*, diouzhtu-kaer, diwar an taol kentañ, war an taol, en taol kentañ, d'an arnod kentañ, ribus, en un taol berr, en un taol-kont ; *erst nach mehreren Anläufen konnte er seine Arbeit zu Ende bringen*, ret e oa bet dezhañ adkregiñ meur a wech evit kas e labour da benn, ret e oa bet dezhañ mont dre veur a wech ganti, ret e oa bet dezhañ en em gemer dre veur a wech ; *beim letzten Anlauf gelang es ihm*, d'an arnod diwezhañ e teuas a-benn eus e daol, d'an arnod diwezhañ e teuas a-benn da dennañ e daol.

Anlaufbahn b. (-, -en) b. : 1. [kirri-tan, kirri-nij] leurenn kemer tizh b., leurenn loc'hañ b., roudenn kemer tizh b., roudenn loc'hañ b. ; 2. [sport] roudenn randon b.

anlaufen V.gw. (läuft an / lief an / ist angelaufen) : 1. kregiñ ; *die Produktion läuft an*, emeur o kregiñ gant ar c'henderc'hañ ; *der Film läuft an*, kregiñ a ra ar film ; *der Motor läuft an*, kregiñ a ra ar c'heflusker da dreiñ (da labourat).

2. [dre astenn.] pignat, kreskiñ, uhelaat ; *der Fluss läuft an*, emañ ar stêr o tic'hlanñ, uhelaat a ra an dour er stêr ; *hoch angelaufene Schulden*, bern dle g., dleoù forzh pegement lies., dleoù ken-ha-ken lies., dleoù ken-ha-kenañ lies., dleoù mui-pegenn-mui lies., dleoù gwazh-pegenn-gwazh lies.

3. deredek, delammat, dec'haloupat ; *angelaufen kommen*, dont d'ar red, deredek, delammat, dont en ur redek, dont en ur red, dont en un taol red, dont en ur redadenn, degouezhout diwar red, degouezhout en ur bostañ, erruout war red, dec'haloupat, dont diwar-herr, denijal ; P. [dre skeud.] *schlimm (übel) anlaufen*, lakaat an tamm e-kichen an toull, lakaat troad al leue en e c'henoù, kouezhañ en un toull fall, en em fourrañ e kudennoù, mont da graoñ en ur vodenn fall.

4. P. *rot anlaufen*, mont ruz, ruziañ, sevel ar ruz en e benn, sevel ur ruzder en an-unañ, mont ruzder en an-unañ ; *der Kopf läuft dem Lügner rot an*, ar gaouiad a sav ar ruz d'e benn, ruziañ a ra ar gaouiad gant ar vezh, ruz-glaou e teu ar gaouiad, dont a ra ar gaouiad ruz evel kribenn (kribell) ur c'hilhog, ruziañ a ra ar gaouiad evel ur c'hlaouenn dan, ruziañ a ra ar gaouiad betek e zivskouarn, ruz e teu penn ar gaouiad gant ar vezh ; *der Kopf war dem Lügner rot angelaufen*, ar gaouiad a oa aet ruz, ruzder a oa aet er gaouiad.

5. dont glizh war ; *die Fenster laufen an*, dont a ra dour (glizh, lizenn) war gwer ar prenester, glizhenniñ a ra an aezhenn war gwer ar prenester.

6. louediñ ; *das Brot läuft an*, emañ ar bara o louediñ, dont a ra blev war ar bara, erru ez eus blev war ar bara.

7. *Metall anlaufen lassen*, pouasañ metal.

8. merglañ.

9. [sport] kemer e lañs (e dizh, e randon, e herr, penn herr, herr, tizh, lañs), klask e randon, ober ul lañsadenn, lañsañ.

10. *jemanden anlaufen lassen*, reiñ an digouvi d'u.b., reiñ e begement d'u.b., distouvañ u.b., reiñ e zistag d'u.b., reiñ e dus d'u.b., kas u.b. da sutal, kas u.b. war ar c'herzhed, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gloc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gloc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da glask

brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. diwar-dro, kas u.b. da foar an diaoul, kas u.b. da lusa, kas u.b. da c'hwennat panez, kas u.b. d'an tus, kas u.b. da aveliñ e loeroù, kas u.b. da beuriñ, kas u.b. da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ, kas u.b. da sutal brulu da bark an aod, kas u.b. da strakal brulu, kas u.b. da droadañ, kas u.b. da vrammat, kas u.b. gant ar foeltr, kas unan bennak da foar ar c'hwitelloù, kas u.b. d'ar foar, kas u.b. da foar an ifern, kas u.b. da foar an tri mil, distekiñ u.b., reiñ e sac'h d'u.b., reiñ ur c'habestr d'u.b., reiñ e gouign d'u.b., pediñ u.b. da vont da lec'h all da c'hwileta, kas u.b. da logota da Venez-Are, diarbenn u.b., divorodiñ u.b., distranañ u.b., bannañ u.b., kas u.b. da granketa, kas u.b. da glask triñchin, kas u.b. da bourmen, kas u.b. da vale / kas u.b. da driñchina (Gregor), reiñ herr d'u.b.

V.k.e. (läuft an / lief an / ist angelaufen) : [merdead.] *einen Hafen anlaufen*, dasporzhiañ, ehanañ en ur porzh-mor, ober ur paouez en ur porzh-mor, harpañ en ur porzh, porzhiañ, dont en aod, paouez en ur porzh / douarañ en ur porzh (Gregor), darbariñ ur porzh-mor ; *diese Küste kann nicht angelaufen werden*, an aod-se n'eus ket a dostaat dezhi.

Anlaufhafen g. (-s, -häfen) : porzh-ehan g., ehanborzh g., ehanlec'h g., porzh-ehanañ g.

Anlaufstelle b. (-, -n) b. : [dre skeud.] lec'h emgav g., lec'h degemer g.

Anlaufzeit b. (-, -en) b. : 1. amzer aozañ b., amzer brientiñ b., darbaridigezh b., aozidigezh b., darbardadur g., darbaroù lies., kempennoù lies., diwalloù lies., diarbennoù lies., pourchasoù lies. ; 2. [keflusker] tommerzh g., prantad tommañ g.

Anlaut g. (-es, -e) : [yezh.] soniad kentañ g.

anlauten V.gw. (hat angelautet) : kregiñ [gant ur soniad bennak].

anläuten V.gw. (hat angeläutet) : [dre astenn.] *bei jemandem anläuten*, pellgomz d'u.b.

V.k.e. (hat angeläutet) : [dre astenn.] *jemanden anläuten*, pellgomz d'u.b.

Anlautmutation b. (-, -en) / **Anlautpermutation** b. (-, -en) : [yezh.] kemmadur g. ; *sellit oush Mutation*.

Anlautreim g. (-s, -e) : [lenn.] kenganez b.

anlegbar ag. : [armezh] *anlegbarer Preis*, priz stur g.

Anlegeboje b. (-, -n) : [merdead.] boue-amariñ g., boue-stagañ g., krog-mor g.

Anlegebrücke b. (-, -n) b. : adkae g., kae dilestrañ g.

Anlegegebühr b. (-, -en) b. : kaeaj g.

Anlegehafen g. (-s, -häfen) : porzh-ehan g., ehanborzh g., porzh ehanañ g.

Anlegegelder lies. : [arc'hant.] kellidoù traoladur lies., kevalaoù traoladur lies.

anlegen V.k.e. (hat angelegt) : 1. lakaat ; *ein neues Kleid anlegen*, lakaat ur vrozhe nevez, lakaat ur gwiskamant nevez ; *sie legt ihren Schmuck an*, lakaat a ra he bravigoù ; *einem Pferde Zügel anlegen*, lakaat ar c'habestr e penn ur marc'h, kabestrañ ur marc'h, penvestrañ ur marc'h ; *Sporen anlegen*, lakaat kentrou ; *jemandem Handschellen anlegen*, lakaat grizilhonoù

(kefioù dorn, manegoù-houarn) d'u.b., lakaat grizilhonoù ouzh daouarn u.b., lakaat ar c'hefioù ouzh daouarn u.b., lakaat ar c'hef war daouarn u.b., potailhañ e zaouarn d'u.b., grizilhonañ u.b., kefdornañ u.b., kefiañ u.b., manikliañ u.b. ; *Vorräte für den Winter anlegen*, gorren pourveziou a-benn ar goañv ; *Brennholzvorräte für den Winter anlegen*, pourvezañ an ti a geuneud a-benn ar goañv, pourvezañ keuneud a-benn ar goañv ; [dre heñvel.] *Kohlen anlegen*, glaoua an tan, boueta an tan gant glaou ; *Holz anlegen*, boueta an tan, lakaat keuneud e-barzh an tan ; *Feuer an ein Haus anlegen*, lakaat an tan war un ti, c'hwezhañ (lakaat, strinkañ, bountañ) an tan en un ti, lakaat an tan-gwall en un ti, tangwallañ un ti, tanflammañ un ti, entanañ un ti, lakaat an tan war u.b. ; [dre astenn.] *Maßstab an etwas anlegen*, lakaat udb da glotañ gant ur reol bennak, lakaat udb da glotañ gant un dezverk bennak, skoueriañ udb (Gregor) ; [dre skeud.] *Hand anlegen*, reiñ (dougenn, teuler) dorn, reiñ un taol dorn, kregiñ e-barzh.

2. aozañ, kempenn, sevel, adeiladiñ, batisañ, edifiñ, konstru, konstruiñ, staliañ, diazezañ ; *einen Ziergarten anlegen*, tresañ steuñv ul liorz-dudi ; *Beete anlegen*, ober ervennoù ; *eine Datei anlegen*, krouiñ ur restr ; *eine Bahnlinie anlegen*, digeriñ ul linenn hent-houarn, diazezañ ul linenn hent-houarn ; *eine neue Straße anlegen*, digeriñ un hent nevez ; *Maulwürfe legen Gangsysteme an*, gozed a c'haran an douar da sevel rouedadoù garidennoù.

3. [kenw.] postañ, engouestañ ; *Geld verzinslich anlegen*, *Geld gewinnbringend anlegen*, postañ (engouestañ) arc'hant war gampi, tennañ korvo eus e arc'hant, postañ arc'hant war astenn, reiñ arc'hant war gampi, lakaat arc'hant war gampi, lakaat arc'hant da dalvezout, lakaat arc'hant e talvoudegezh ; *Geld langfristig anlegen*, klaviañ kevelaoù, posañ arc'hant war hir dermen ; *kurzfristig anlegen*, postañ (engouestañ) war verr dermen ; *sein Vermögen vorzeitig aufbrauchen*, *statt gewinnbringend anlegen*, debriñ e ed diwar e c'har, debriñ e eost diwar e c'har.

4. bukañ, bantañ, bizañ da, bizañ war, kouchañ, poentañ e arm war, eeunañ e arm war, kemer e gouch, skoaziañ ; *das Gewehr anlegen*, skoaziañ e fuzuilh, kemer e gouch, bukañ e fuzuilh, bantañ e fuzuilh ; *auf jemanden anlegen*, bukañ u.b., bukañ e arm war u.b., poentañ e arm war u.b., eeunañ e arm war u.b., bizañ d'u.b., bizañ war u.b., kouchañ ur re bennak (Gregor).

5. [dre skeud.] P. *die Ohren anlegen*, **a** bale moan, kerzhet moan, bale plaen, bale strizh, bale kempenn, charreat moan, plegañ touchenn, koazhañ, mont izel e gribenn, bezañ diskaret e gribenn, skrampañ dirak u.b., stouiñ e dal dirak u.b., yariñ gant u.b., lentañ ouzh u.b., kailhañ dirak u.b. ; **b** diskouez bezañ emskiantek ouzh e faot, diskouez bezañ emouez ouzh e vankadenn, diskouez bezañ leun a geuz, diskouez bezañ morc'hedus, bezañ e lost en e c'harbedenn, bezañ pinous, bezañ lostek, bezañ tutek.

V.gw. : [merdead.] dasporzhiañ, paouez en ur porzh, ehanañ, porzhiañ, aochañ, kostezañ, abourzhañ, dont en aod ; *am Kai anlegen*, kostezañ ouzh ar c'hae, kaeañ ; *die zwei Schiffe hatten aneinander angelegt*, aet e oa an daou lestr pok-ha-pok.

V.em. : **sich anlegen** (hat sich (t-rt/t-d-b) angelegt) : **1.** (t-rt) : *sich mit jemandem anlegen*, klask afer (abeg, tabut, trouz, fred, jeu) ouzh u.b., klask dael (frot, kastilhez, heskin, kann) ouzh u.b., klask c'hwen e loeroù unan bennak, klask c'hwen ouzh u.b., klask abeg en u.b., klask rev ouzh u.b., en em aroziñ ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., kaout jeu ouzh u.b., kaout gwall grogad ouzh u.b. ; **2.** (t-d-b) : *sich ein finanzielles Polster anlegen*, heoliañ arc'hant, gwrac'hellat paper, sevel arc'hant, teñzoriañ, kuzhiadañ, rastellat arc'hant, dastum aour hag arc'hant, gronnañ arc'hant, berniañ arc'hant, danzen arc'hant.

Anlegeplatz g. (-es,-plätze) : kae dilestrañ g., kae lestrañ g., adkae g., kal g.

Anleger g. (-s,-) : [arc'hant] poster g., fiziour g. ; *institutionelle Anleger*, posterien ensavadel lies.

Anlegestelle b. (-,-en) b. : kae dilestrañ g., kae lestrañ g., adkae g., kal g.

Anlegung b. (-,-en) : **1.** lakadur g., lakidigezh b. ; *Anlegung von Siegeln*, sielladur g. ; **2.** [merdead.] kostezadur g., abourzhañ g.

anlehnen V.k.e. (hat angelehnt) : **1.** harpañ ; *die Leiter an die Wand anlehnen*, harpañ (lakaat) ar skeul ouzh ar vogel, harpañ ar skeul er vogel, skeuliañ ar vogel, lakaat ar skeul a-harp ouzh ar vogel ; **2.** damzigeriñ, kornzigeriñ, tarzhdigeriñ, reiñ un tarz da ; *das Fenster leicht anlehnen*, reiñ un tarz d'ar prenestr, damzigeriñ ar prenestr, kornzigeriñ ar prenestr, tarzhdigeriñ ar prenestr ; *die Tür ist nur angelehnt*, damzigor eo an nor, kornzigor eo an nor, tarzhdigor eo an nor.

V.em. : **sich anlehnen** (hat sich (t-rt) angelehnt) : **1.** en em harpañ, harpañ, en em skorañ, en em fontañ ; *sich (t-rt) mit dem Rücken an die Mauer anlehnen*, harpañ e gein ouzh ar vogel, alkodiñ ouzh ar vur ; *eine an den Felsen angelehnte Festung*, ur wikadell harp ouzh ar roc'h b., ur wikadell stok ouzh ar roc'h b., ur wikadell sko ouzh ar roc'h b. ; **2.** [dre skeud.] *sich eng an ein Vorbild anlehnen*, ober pizh diouzh ur skouer bennak, heuliañ (drevezañ) pizh ur patrom bennak.

Anlehnung b. (-,-en) : harp g., skor g., skoazell b.

anlehnungsbedürftig ag. : hag en deus ezhomm bezañ skoazellet.

anleihen V.k.e. (hat angeleiert) : *etwas anleihen*, prientiñ un dro-gamm bennak, itrikañ un taol-gwidre bennak, nezañ ur gordenn bennak, goriñ un taol bennak, gwiadiñ itrikoù, atizañ un irienn bennak, punañ un irienn bennak (ur steuenn bennak), irienniñ, kavailhañ, steuñviñ un irienn bennak, penefiañ.

Anleihe b. (-,-n) b. : **1.** amprestadenn b., prestadenn b., amprest g., prest g., endalc'henn b. ; *kurzfristige Anleihe*, amprestadenn war verr dermen b., prest war verr dermen g. ; *langfristige Anleihe*, amprestadenn war hir dermen b., prest war hir dermen g. ; *öffentliche Anleihe*, amprest Stad g. ; *kündbare Anleihe*, amprest ardaladus g., amprest dastaladus g. ; *unkündbare Anleihe*, *untilgbare Anleihe*, amprestadenn startaet b., amprestadenn diardaladus b. ; *eine Anleihe auflegen (begeben)*, kinnig un amprestadenn ; *eine Anleihe aufnehmen*, ober (kemer) un amprest ; *eine Anleihe gewähren*, asantiñ d'un amprest, reiñ an amprest

goulennet ; *eine Anleihe zeichnen*, sinañ un amprest ; **2.** [dre fent] goubreizhadenn b.

Anleiheablösung b. (-, -en) : ardaladur un amprestadenn g.

Anleiheausstattung b. (-, -en) : kevrat amprestiñ b., diferadennoù stag ouzh un amprestadenn lies.

Anleihegeber g. (-s, -) : prester g.

Anleihemarkt g. (-es, -märkte) : nevid an endalc'hennoù g., marc'had an endalc'hennoù g.

Anleihestücke lies. : talvoudennoù lies.

anleimen V.k.e. (hat angeleimt) : **1.** pegañ, spegañ, kaotañ, englenañ [ouzh] ; **2.** P. [dre skeud.] *jemanden anleimen*, kaotañ ha pegañ u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b., pentañ lern d'u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., devañ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, strañ, stranigañ, riñsañ, houperigañ, paltokiñ, toazañ, bratellat, flemmañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louamiñ u.b., kouilhoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'hennoù, tremen lost al leue dre c'hennoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., touzañ e c'hennoù d'u.b.

anleiten V.k.e. (hat angeleitet) : kelenn, reizhañ, stummañ, diskouez ; *jemanden anleiten*, kelenn u.b., reizhañ u.b. ; *jemanden zum Guten anleiten*, diskouez hent ar mad d'u.b.

Anleitung b. (-, -en) : titouroù lies., kemenn g., kemennadurezh b., sturiadur g., kemennadur g., ali g., kuzul g. ; *technische Anleitung*, titouroù teknikel lies.

anlernen V.k.e. (hat angelernt) : stummañ, reizhañ ; *einen Lehrling anlernen*, stummañ ur mous war e vicher ; *angelernter Arbeiter*, micherour perzh g., micherour bet stummet war ar vicher ; *angelernt werden*, deskiñ micher. Anv-gwan verb **angelernt** **1.** perzh g., stummet war ar vicher ; *angelernter Arbeiter*, micherour perzh g., micherour stummet war ar vicher g. ; **2.** [gouiziegezh] diazezet fall ; **3.** desket, n'eo ket enganet.

Anlernen n. (-s) : stummadur ouzh ar stern g.

anlesen V.k.e. (liest an / las an / hat angelesen) : lenn deroù udb.

V.em. : **sich anlesen** (liest sich an / las sich an / hat sich angelesen) : *sich (t-d-b) etwas anlesen*, deskiñ udb diwar lenn.

anleuchten V.k.e. (hat angeleuchtet) : goulaoiñ (en tu gouzañv), sklêrijennañ ; *die historischen Gebäude werden nachts angeleuchtet*, goulaouet e vez ar savadurioù istorel e-pad an noz, dindan c'houlou e vez ar savadurioù istorel e-pad an noz.

anliefern V.k.e. (hat angeliefert) : degas da di ar prener, dereiñ er gêr, pourchas.

Anlieferer g. (-s, -) : deroer g., pourvezer g., purchaser g., kaser g., degaser g., dezouger g.

Anlieferung b. (-, -en) : degasadenn er gêr b., deroadur er gêr g.

anliegen V.gw. (lag an / hat angelegen) : **1.** harziñ ouzh, bezañ stok (stag, sko, harp, a-stok) ouzh, bezañ stok e, skeiñ war, bezañ stag-ouzh-stag, bezañ touch ouzh, bezañ dalc'h-ouzh-dalc'h, bezañ douar-ouzh-douar ; *sein Haus liegt an unserem an*, emañ sko (pok-ha-pok) e di ouzh hon hini, ti-ha-ti emamp o chom, stok-ha-stok emamp o chom ; **2.** [dre heñvel.] klotañ, degouezhout mat ; *diese Bluse liegt an*, ar flotantenn-se a glot brav, ar flotantenn-se a zegouezh brav ; **3.** *eng anliegende Hose*, bragoù strizh lies., bragoù peg ouzh ar c'horf lies. ; **4.** [blev] bezañ pladet, bezañ lakaet plaen, bezañ levnaet.

V.dib. : kontañ, bermout, lazout, bezañ kaz da, bezañ kaz evit, bezañ a bouez evit ; *es liegt mir an, zu ...*, a bouez eo evidon ..., pezh a gont evidon eo ..., ar pezh a vern (a laz) din eo ....

V.k.e. (lag an / hat angelegen) : *das Schiff liegt Ost an*, emañ ar vag o vont war-zu ar reter.

Anliegen n. (-s, -) : **1.** nesaelezh b., nester g. ; **2.** [dre skeud.] reked g., goulenn g., azgoulenn g., pedenn b. ; *ein Anliegen haben*, kaout udb da c'houlenn, kaout ur bedenn (ur reked) da ober.

anlegend ag. : **1.** amañ kevret, amañ e-barzh ; **2.** *eng anliegende Hose*, bragoù strizh lies., bragoù peg ouzh ar c'horf lies. ; **3.** stok (stag, sko, harp) ouzh, stok e, a-stok ouzh, harzant, touch, skoaz-ouzh-skoaz, stok-ha-stok, dalc'h-ouzh-dalc'h, stok-ouzh-stok ; *zwei anliegende Felder*, daou bark skoaz-ouzh-skoaz lies., daou bark douar-ouzh-douar lies. ; **4.** [blev] pladet, lakaet plaen, levnaet ; **5.** [mat.] *anliegende Winkel*, kornioù kefin lies.

Anlieger g. (-s, -) : karteriad g., annezad ar c'harter g., ribler g. ; [hent] *frei für Anlieger*, *Anlieger frei*, nemet annezidi.

Anliegerstaat g. (-es, -en) : **1.** [mor] Stad arvorat b., Stad arvorek ; **2.** [lenn, stêr] Stad glannat b. ; **3.** bro harzant b., bro ribler b.

Anliegerverkehr g. (-s) : tremen-distremen annezidi ar c'harter g. ; *Anliegerverkehr frei*, nemet annezidi.

anlocken V.k.e. (hat angelockt) : hoalañ, loaviñ, lubaniñ, dedennañ, desachañ, dastrann, bodenniñ ; *die Schmetterlinge fühlen sich vom Licht angelockt*, dedennet eo ar balafenned gant ar gouloù ; *am Paternoster werden zusätzliche Köder befestigt, um Fische besser anlocken zu können*, lakaet e vez muioc'h a voued ouzh ar gordenn higennoù evit desachañ gwelloc'h ar pesked.

anlöten V.k.e. (hat angelötet) : soudañ.

anlügen V.k.e. (log an / hat angelogen) : gaouiñ u.b., gaouiañ u.b., lavaret gevier da, kontañ gevier da, reiñ gevier da grediñ da, troadañ (livañ, pentañ, displañañ, dornañ, gwriet, paskañ, disac'hañ, dibunañ, pennegiñ, dispakañ) gevier da, tennañ karotez da, tennañ ur garotezenn da, kontañ karotez da, kontañ poulc'hennoù da, kontañ poulc'had da, reiñ poulc'had da grediñ da, gwiskañ bonedoù da ; *du hast mich angelogen*, livet (pentet, troadet, gwriet, dornet, displantet, pasket, disac'het, dibunet, penneget) ec'h eus gevier din, gwisket ec'h eus bonedoù din, gaouiet on bet ganit, kontet ec'h eus karotez din, tennet ec'h eus karotez din, tennet ec'h eus ur garotezenn din, kontet ec'h eus poulc'hennoù din, kontet ec'h eus poulc'had din, roet ec'h eus din poulc'had

da grediñ ; *sein Bruder hatte ihn nicht angelogen*, n'eo ket gaou en doa klevet gant e vreur.

anluven V.gw. (hat angeluvt) : [merdead.] dont d'an avel, lofiñ.

Anm. [berradur evit **Anmerkung**] : evezhiadenn b.

Anmache b. (-) : **1.** merc'hetaerezh g., plac'hetaerezh b., merc'heta g., plac'heta g. ; **2.** paotretaerezh g., paotreta g.

anmachen V.k.e. (hat angemacht) : **1.** lakaat, istribilhañ, stagañ, sikañ ; **2.** [kegin] fardañ, prientiñ, aozañ, terkañ ; *eine Soße anmachen*, fardañ ul lipig, prientiñ ur chaous, aozañ un hilienn ; *Salat anmachen*, terkañ (sasuniñ, temziñ) ar saladenn ; **3.** *Feuer anmachen*, kregiñ tan, ober tan, c'hwezhañ tan, enaouiñ un tantad ; *sich (t-d-b) eine Zigarette anmachen*, tanañ ur sigaretenn, flammañ ur sigaretenn, lakaat ur vogedenn ; **4.** enaouiñ, lakaat war elum, lakaat da vont en-dro, elumiñ ; *Licht anmachen*, enaouiñ ar gouloù, kregiñ ar gouloù, elumiñ, elumiñ ar gouloù ; **5.** *ein Mädchen anmachen*, loriñ ur plac'h, koata ur plac'h, chourañ, tromplañ ur plac'h, ober lez d'ur plac'h, kañjoliñ ur plac'h, kontañ flourig d'ur plac'h, kanardiñ gant ur plac'h, ober selloù „deudik“ d'ur plac'h, ober selloù milliour d'ur plac'h, teuler gwilc'hadennou milliour d'ur plac'h, ober selladoù tener d'ur plac'h, flouretiñ ur plac'h, likaouiñ ouzh ur plac'h, likaouiñ ur plac'h, lesaat ur plac'h, lesaat d'ur plac'h, tennañ plañ d'ur plac'h ; *sich anmachen lassen*, reiñ ton d'ur c'hañjoler, kemer kraoñ digant ur c'hañjoler ; **6.** [tekn.] *Beton anmachen*, meskañ (ober, fardañ) beton.

Anmacherin b. (-,nen) : enaouidell b., enaouerez b., kañfardez b., kañfardenn b.

anmahnen V.k.e. (hat angemahnt) : aspediñ, gouzav, gouzaviñ.

anmalen V.k.e. (hat angemalt) : livañ ; *bunt anmalen*, marigellañ, marellañ, brikañ, brizhellañ, brizhañ, brikailhat, brikemardiñ.

Anmarsch g. (-es,-märsche) : kerzhadeg tostaat b., tostidigezh b., nesadur g. ; *die Polizei ist im Anmarsch*, emañ an archerien o tont.

anmarschieren V.gw. (marschierte an / ist anmarschiert) : bezañ o kerzhout, bezañ o tostaat.

Anmarschstraße b. (-,n) / **Anmarschweg** g. (-s,-e) : [lu] hent tostaat g., hent denesaat g.

anmaßen V.em. : **sich anmaßen** (hat sich (t-d-b) angemast) : **1.** *sich (t-d-b) etwas anmaßen*, kemer udb e gaou, lakaat e grabanoù war udb, krabanata udb, lakaat udb en e zalc'h, lakaat udb en tu diouzh an-unan, perc'hennañ udb, kribañ madoù e nesañ, kemer udb en tu diouzh an-unan, sammañ udb, kas udb gant an-unan, skrapañ udb, divorañ udb, plaouiañ udb, delc'her udb en tu diouzh an-unan, ober e rann eus udb, ober e lod eus udb, aloubiñ udb, ober e gerz eus udb, kregiñ en udb, lakaat udb war e anv ; **2.** *sich anmaßen, etwas zu tun*, bezañ dichek (hardizh, her, balc'h, difoutre, digoll, dibalamour) a-walc'h evit ober udb, krediñ ober udb, kaout an divergontiz (an hardizhegezh, an herder) d'ober udb / kaout un tal divezh a-walc'h (bezañ ken divezh) evit ober udb / krediñ hep mezh ober udb (Gregor) ; *er hat sich angemast, so etwas zu behaupten*, aet e oa betek keit all, kredet en doa lavaret un hevelep komzoù, kredet en doa lavaret un hevelep diotajoù ; *er hat sich*

angemast, so etwas zu tun, aet e oa betek keit all, kredet en doa ober un hevelep diotajoù ; *darüber maße ich mir kein Urteil an*, gwell eo din derc'hel em genoù pezh 'zo em soñj, diwar-benn an dra-se n'oufen dougen ur varnedigezh, gwelloc'h eo ganin derc'hel klocz war ma soñjoù a-zivout an dra-se, gwelloc'h eo ganin tremen hep displegañ va mennozh a-zivout an dra-se.

anmaßend ag. : orbidus, otus, dichek, digoll, balc'h, rok, glorius, tonius, gobius, emfizius, lorc'hus, fier, faeüs, c'hwezet, morgant, uhel, leun a avel, avel gantañ leizh e benn, rok ha morgant.

Anmaßung b. (-,-en) : **1.** rogentez b., rogoni b., randon g., balc'hder g., balc'hded b., morgañs b., gloriusted b., gloar b., fae g., brabañs g., fouge g., brasoni b., koefiv g., brazentez b., avelaj g., lorc'h g., lorc'hentez b., lorc'herezh b., emfiziañs b., revalc'hder g., emvenn g., modoù bras lies., modoù randonus lies. ; **2.** alouberezh g. ; *Gewaltanmaßung*, drougimplij eus e aotrouniezh g., kammarver beli g.

Anmeldebeamte(r) ag.k. : ofiser-porz g., porzhier g.

Anmeldebescheinigung b. (-,-en) : testeni an enskrivadur g.

Anmeldebestätigung b. (-,-en) : testeni ar chomlec'h disklêriet g.

Anmeldeformular n. (-s,-e) : furmskrid enskrivañ g.

Anmeldefrist b. (-,-en) : **1.** deiziad diwezhañ evit enskrivañ g. ; **2.** deiziad diwezhañ evit an disklêriadur kemedel g.

Anmeldegebühr b. (-,-en) : mizoù enskrivañ lies.

anmelden V.k.e. (hat angemeldet) : **1.** kemenn, notañ, degas kemennadurezh [d'u.b. eus udb] ; *seinen Besuch anmelden*, kemenn emeur o tont, kas kemennadurezh emeur o tont ; **2.** [melestr.] disklêriañ ; *beim Zoll anmelden*, disklêriañ d'ar maltouterezh ; *haben Sie etwas anzumelden ?* petra hoc'h eus da zisklêriañ ? ; *eine Geburt anmelden*, disklêriañ e vugel d'an ti-kêr, mont da gaierañ ur bugel, lakaat anv ur bugel en ti-kêr, mont d'an ti-kêr da zisklêriañ ginivelezh e vugel, kas e dog d'ar bern, envel ur bugel, reiñ anv ur bugel en ti-kêr ; *Konkurs anmelden*, disklêriañ freuz-stal e embregerezh, leuskel ar gouriz plouz, kaout ar gouriz plouz, kemer ar gouriz plouz, dougen ar gouriz plouz, dougen ar boned glas, sankañ e gontell er c'hleuz, sankañ e gontell er voger ; **3.** enskrivañ ; *ein Kind in der Schule anmelden*, enskrivañ ur bugel er skol ; **4.** goulenn ; *ein Telefongespräch anmelden*, goulenn ur bellgomzadenn ; **5.** [gwir] *ein Recht anmelden*, lakaat ur gwir bennak da dalvezout, ober meneg eus ur gwir bennak ; **6.** [kenw.] *ein Patent anmelden*, lakaat ur gavadenn da vezañ marilhet, goulenn breoù (testeni, lizher-testeni) evit ur gavadenn.

V.em. : **sich anmelden** (hat sich (t-rt) angemeldet) : **1.** kemenn emeur o tont ; **2.** lakaat e anv, mont war ar renk, emstrivañ ; *sich zu einem Examen anmelden, sich für ein Examen anmelden*, emstrivañ d'un arnodenn, lakaat e anv evit tremen un arnodenn, mont war ar renk evit un arnodenn.

Anmeldepflicht b. (-,-en) : disklêriadur ret g.

anmeldepflichtig ag. : a ranker disklêriañ.

Anmeldeschluss g. (-es,-schlüsse) : deiziad diwezhañ evit enskrivañ g.

Anmeldung b. (-, -en) : 1. kemenn g., kemennadenn b., kemennadur g., kemennadurezh b., notadur g., notenn b. ; 2. [melest.] disklêriadur g. ; *Anmeldung eines Fremden*, disklêriadur chomlec'h nevez un divroad g. ; *Anmeldung einer Geburt*, disklêriadur ganedigezh ur bugel en ti-kêr g. ; *Anmeldung des Konkurses*, disklêriadur ar freuz-stal g. ; 3. [gwir] *Anmeldung einer Forderung*, diskouezadur an testenioù evit harpañ ur goulenn arc'hant dirak al lez-varn g. ; 4. [kenw.] enskrivadur g., marilhadur g. ; *Anmeldung eines Patents*, goulenn breoù (goulenn testeni, goulenn lizher-testeni) evit ur gavadenn g., marilhadur ur gavadenn g. ; *Anmeldung beim Handelsregister*, enskrivadur e-barzh marilh ar genwerzh g., marilhadur evel embregerezh kenwerzh g.

anmerken V.k.e. (hat angemerkt) : 1. notennaouiñ, notennañ ; 2. merzout, remerkout, gwelet ; *man merkt ihm seinen Ärger an*, parañ a ra e fulor war e dal, ar stumm a zo gantañ da vezañ kounnaret, gwelet e vez anat warnañ pegen kounnaret eo, anat eo warnañ emañ e fulor, gwelet e vez ur bod-spern e-kreiz e dal ; *er lässt sich seinen Ärger anmerken*, diskouez a ra splann e fulor, diskouez a ra e zipit ; *er lässt sich seinen Ärger nicht anmerken*, derc'hel a ra kuzh e fulor ; *er ließ ihr nicht anmerken, wie sehr er sie liebte*, ne ziskouezas dezhi merk ebet eus e garantez en hec'h andred.

Anmerkung b. (-, -en) : evezhiadenn b., notenn b., remerk g., spisc'her g., spisc'heriad g. ; *etwas mit Anmerkungen versehen*, notennaouiñ udb., notennañ udb., spisc'heriañ udb.

anmessen V.k.e. (misst an / maß an / hat angemessen) : 1. muzuliañ, mentañ, metrañ ; 2. [dre skeud.] *angemessener Preis*, priz dereat g.

anmieten V.k.e. (hat angemietet) : kemer [ur ranndi] e feurm, feurmiñ [ur ranndi digant u.b.].

anmit Adv. : [Bro-Suis] gant al lizher-mañ.

anmustern V.k.e. (hat angemustert) : [merdead.] rollañ, lakaat war roll an dud a vor.

Anmut b. (-) : neuz-vat b., gras-vat b., hoalusted b., hoaluster g., hoalerezh g., hoaladur g., dudi g./b., chalm g., plijusted b., bourrusted b., mistred b., mistrer g., koantiri b., koantiz b., kened b., boem b., boemerezh g., gras b., grasiuster g., grasiusted b. ; *mit Anmut*, dre feson.

anmuten V.gw. (hat angemutet) : hañvalout, seblantout. V.dibers. (hat angemutet) : *es mutet ihn heimlich an*, krediñ a ra dezhañ bezañ er gêr, krediñ a ra dezhañ bezañ en e vro, kement-se a zegas soñj dezhañ eus e vro.

anmutig ag. : grasius, neuziet-kaer, heneuz, diskarg, sichant, boemus, dudius, hoalus, strak, kran, cheuc'h, mistr, gwisket mistr ha mibin, a-stroñs, faro, moust, nifl, lipet, stipet, turgn, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz, bourrus, plijus, plijadurus.

anmutlos ag. : displet, dizoare.

anmutsvoll ag. : grasius, neuziet-kaer, sichant, boemus, dudius, hoalus, strak, kran, cheuc'h, mistr, a-stroñs, faro, moust, nifl, lipet, stipet, turgn, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz, bourrus, plijus, plijadurus.

Anna b. : 1. Anna b. ; *die Königin Anna*, Anna Breizh b. ; 2. [relij.] *die heilige Anna*, santez Anna b., an Itron santez Anna b. ; *das Anna-Lied*, kanenn santez Anna b. ; *Anna selbdritt*, Anna, Maria hag ar mabig Jezuz ; *der*

Gedenktag der heiligen Anna, der Annatag, gouel santez Anna g. ; *Ehre und Ruhm der heiligen Anna !* klod hag enor bepred d'an Itron santez Anna !

annageln V.k.e. (hat angenagelt) : tachañ, poentennañ, stagañ war-bouez tachoù.

annagen V.k.e. (hat angenagt) : krignat.

annähen V.k.e. (hat angenäht) : gwriat ; *etwas fest annähen*, pikañ udb, gwriat start udb.

annähern V.k.e. (hat angenähert) : tostaat, dedostaat, nesaat, denesaat, [mennozhioù] heñvelaat.

V.em. : **sich annähern** (hat sich (t-rt) angenähert) : tostaat, dedostaat, nesaat, denesaat, [mennozhioù] heñvelaat ; *sie nähern sich einander an*, tostaat a reont an eil ouzh egile, nesaat a reont an eil ouzh egile, denesaat a reont an eil ouzh egile.

annähernd ag./Adv. : 1. tost, tostik, damdost, kazi, kazimant, a-rez da, lod a, tamm-pe-damm, hogos, hogoziq, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, kichenik, prestik, war un nebeud, war-vete nebeut, war-nes nebeut, pare, war-dost da, tost-da-vat, bordik, war vordik, peuzvat, sa, war-dro, pe dost, pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, well-wazh, ur ... bennak, tost pe dost, burzhud, an eil dre egile, an eil dre eben, an eil da gas egile, e-ser, mui pe vihanoc'h, mui pe vui, muioc'h pe vui, mui pe nebeutoc'h, muioc'h pe nebeutoc'h, tamm-pe-damm, kalz pe nebeut ; *annähernd tausend Mann*, ur mil den bennak, war-dro mil den, e-tro mil soudard, mil den tost-da-vat, bordik mil den, war vordik mil den, sa mil den, mil den pe war-dro (pe kalz ne fell, pe evel-se, pe paot ne faot, pe dost, pe dostik, well-wazh) ; 2. diwar-dro, arnesadek, nesaet ; *annähernder Wert*, talvoudegezh tost da vat b., talvoud nesaet g., talvoud arnesadek g., talvoud diwar-dro g.

Annäherung b. (-, -en) : 1. tostidigezh b., tostadur g., nesadur g., denesadur g., arnesadur g. ; 2. brasjedadur g., brasjedadenn b., hogoster g. ; 3. [dre skeud.] unvanidigezh b.

Annäherungsversuch g. (-s, -e) : *einen Annäherungsversuch machen*, klask kaoz ouzh u.b., klask frot ouzh ur plac'h bennak, koata u.b., klask pleustriñ ur plac'h, klask e chañs, ober ur c'hrog war ur plac'h bennak ; *sie hatte ihn bei seinen Annäherungsversuchen ermuntert*, roet he doa ton d'e ardoù, kemeret he doa kraoñ digantañ.

annäherungsweise Adv. : tost, tostik, damdost, kazi, kazimant, a-rez da, lod a, tamm-pe-damm, hogos, hogoziq, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, kichenik, prestik, war un nebeud, war-vete nebeut, war-nes nebeut, pare, war-dost da, tost-da-vat, war-dro, pe dost, pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, well-wazh, ur ... bennak, tost pe dost, burzhud, e-ser.

Annäherungswert g. (-s, -e) : talvoudegezh tost da vat b., talvoud nesaet g., talvoud arnesadek g., talvoud diwar-dro g.

Annahme b. (-, -n) : 1. kemeridigezh b. ; *Gepäckannahme*, draf ar pakadoù g., pakva g., dorikell ar pakadoù b. ; *Annahme eines Kindes*, advugelañ g., advabañ g., adverb'hañ g., advugelerezh g., advaberezh

g., adverb'herezh g., perc'hennadenn b., perc'hennadur g., perc'hennidigezh b.

2. asant g., asantadur g., asantadenn g., degemeridigezh b.; *Annahme eines Angebotes*, asant g., asantadur g., asantadenn g.; [polit.] *Annahme eines Gesetzes*, degemeridigezh ul lezenn b.; [kenw.] darbenn g.; *Annahme eines Wechsels*, darbenn ul lizher-eskemm g.; *Protest mangels Annahme*, protest g. (Gregor), gourzhleñvad a-wall darbenn g., gourzhleñvad a-wall taladur g.

3. [dre skeud.] kredenn b., martezeadenn b., martezead g., marteze g., marse g., goulakadenn b., goulakadur g., lakadenn b., lakadur g., tebadenn b.; *eine irrige Annahme*, ur gredenn fazius b.; *in der Annahme dass ...*, o krediñ e ...; *Grund zu einer Annahme haben*, kaout abeg da grediñ udb.

Annahmefrist b. (-, -en) : termen degemer g.

Annahmestelle b. (-, -en) : 1. burev gwiriañ g.; 2. ekolec'h adaozañ g.; 3. dastumlec'h g.; 4. *Lotto-Annahmestelle*, lec'h gwerzhañ bilhedoù loto g.

Annahmeverweigerung b. (-, -en) : [post] nac'hadenn da zegemer ur gasadenn b.

Annalen lies. : danevell ar bloaz b., bloazdanevell b., levr-bloaz g., bloazlevr g.

Annatag g. (-s, -e) : *der Annatag*, gouel santez Anna g., gouel an Itron santez Anna g.

Ännchen n. : Annaig b.

annehmbar ag. : degemerus, degemeradus, talvoudek, gouzañvus, darbennadus.

Annehmbarkeit b. (-) : degemeradusted b., degemeraduster g., degemerusted b., degemeruster g., darbennadusted b.

annehmen V.k.e. (nimmt an / nahm an / hat angenommen) : 1. kemer ; *als Schüler annehmen*, degemer da skoliad ; *an Kindes Statt annehmen*, kemer da advugel, advugelañ u.b.

2. degemer, darbenn, kemer, bezañ asant gant, aprouiñ, darbenn, asantiñ da ; *würden Sie mein Buch annehmen ?* kemer a reoc'h (a reot) va levr ? asantiñ a reot kemer va levr ? ; *ein Geschenk annehmen*, asantiñ kemer ur prof ; *eine Einladung annehmen*, degemer ur bedadenn, asantiñ d'ur gouviadenn ; *einen Vorschlag annehmen*, degemer (bezañ asant gant) ur c'hinnig, darbenn ur c'hinnig ; *jemandes Angebot annehmen*, *jemandes Antrag annehmen*, reiñ respont vat d'u.b. ; *einen Auftrag annehmen*, asantiñ kas ur gefridi da benn, grataat kas ur gefridi da benn ; *eine Religion annehmen*, degemer ur feiz bennak, dont da sevel gant ur relijion bennak, sevel en tu gant ur relijion bennak ; *eine Lohnarbeit annehmen*, feurmiñ e zivrec'h ; *ich hatte ihm etwas zu trinken angeboten, er hatte es aber nicht angenommen*, kinniget em boa ur banne dezhañ met n'en doa ket kemeret ; *ich nehme es an, wenn man es mir anbietet*, kemer a rin ma vez roet din ; [kimiezh] *Farbe annehmen*, kemer liv ; [arc'hant.] *einen Wechsel annehmen*, degemer ul lizher-eskemm ; *eine Resolution annehmen*, degemer ur mennad ; *ein Gesetz annehmen*, degemer ul lezenn ; *es wurde ohne weiteres angenommen*, aet eo bet (degemeret eo bet) evel va biz em genoù, aet eo don e-barzh, se a oa deuet evel un

tamm farz gant ar paotr kozh, aet e oa e-barzh evel toaz er forn.

3. [dre skeud.] *Vernunft annehmen*, deskiñ skiant, sevel (dont) skiant d'an-unan, diabafañ, disodiñ, dilouadiñ, dizaheurtiñ, furaat, siriusaat, dont en e stern, kreskiñ a spered, dont d'ar gêr, en em barfediñ, parfetaat, parfediñ ; *keine Vernunft annehmen wollen*, aheurtiñ, ober e benn du, ober e benn fall, c'hoari e benn fall, ober e benn kalet ; *wir wollen hoffen, dass er mit der Zeit Vernunft annehmen wird*, emichañs e tigor e spered gant an oad, pechañs e teuo d'ar gêr gant an oad, emichañs e teuo d'en em barfediñ gant an oad, pechañs e parfedo gant an oad, emichañs e parfetao gant an oad.

4. tapout, pakañ, kemer ; *Form annehmen*, kemer tres, divrazañ, bezañ o stummañ, en em stummañ, fesonniñ ; *eine Form annehmen*, *eine Gestalt annehmen*, gwiskañ un neuz bennak, dont un neuz bennak war an-unan ; *das Gerücht nimmt Gestalt an*, muioc'h-mui a nerzh a zo gant ar brud-se, ar brud-se a gemer kred ; *seine wahre Gestalt wieder annehmen*, distreiñ d'e wir neuz ; *ich habe die Gewohnheit angenommen, abends im Bett zu lesen*, kemeret em eus ar boaz da lenn bemnoz e-barzh va gwele, boas on bremañ da lenn bemnoz e-barzh va gwele, me a oar lenn bremañ bemnoz e-barzh va gwele, kustum on bremañ da lenn bemnoz e-barzh va gwele ; *schlechte Manieren annehmen*, tapout (pakañ) plegoù fall ; *internationale Ausmaße annehmen*, etrebroadelañ, etrebroadelaat ; *gewaltige (riesige) Ausmaße annehmen*, dont a vihan da vras, dont da vezañ bras-divuzul ; *eine abwartende Haltung annehmen*, chom war vete gwelet, chom war vetek-gouzout, gortoz betek-gouzout, gortoz gouzout hiroc'h, chom da c'hortoz penaos e troio an traoù, chom etre daou, bezañ etre an dour hag ar c'hler, gortoz, lezel da c'hoiñ, chom (menel) war vordo, treizhañ diouzh an amzer, amzeriñ, gortoz an degouezhioù da zont ; *ein angenommener Name*, ul lesanv g., ur moranv g., un anv-pluenn g., un anv forjet (Gregor) g. ; *eine gönnerhafte Miene annehmen*, c'hoari ar gwarezer, bezañ feson ur gwarezer warnañ.

5. lakaat da, anavezout evit ; *als Grundsatz annehmen*, lakaat e penn kont, talvezout d'an-unan da ziazez d'udb, diazezañ udb war udb all, lakaat da bennaenn, loc'hañ diwar udb evit ober udb, kemer harp war udb evit ober udb ; *als seinen Herrn annehmen*, anavezout evit e vestr, anzav da vestr.

6. goulakaat, krediñ, argrediñ, arlakaat, tebiñ, martezeañ, lakaat, raklakaat, kemer ; *etwas als Hypothese annehmen*, goulakaat udb ; *ich nehme an, dass ...*, me a gredfe a-walc'h din ma ..., kemer a ran e ... ; *angenommen, dass*, lakaomp e ..., goulakaomp e ..., lakaomp e kaz e ..., kemeromp ar c'haz e ..., kemeromp e ... ; *das muss man doch wohl annehmen*, abeg a-walc'h 'zo da grediñ ez eo gwir kement-se.

V.em. : **sich annehmen** + (t-c'h) (nimmt sich an / nahm sich an / hat sich (t-rt) angenommen) : ober war-dro, pleustriñ gant, plediñ gant, klevet ouzh [u.b.], kaout prederi ouzh [u.b.], kemer preder gant, bezañ e preder gant [udb], kaout preder gant [udb], kundu, kunduiñ, kemer kur a, magañ ; *er nimmt sich meines Prozesses an*, ober a ra war-dro va frosez, pleustriñ a ra gant va

frosez, plediñ a ra gant va frosez, kunduiñ a ra va frosez ; *sie nahmen sich mit Hingabe der verzweifelte Witwe an, aketus e oant bet ouzh glac'har hag enkreiz an intañvez ; solange sie krank ist, werde ich mich ihrer annehmen, me en em gargo d'ober war he zro keit ha ma pado he c'hleñved, me en em gargo d'he c'hempenn keit ha ma pado he c'hleñved, kemer a rin kur anezhi keit ha ma pado he c'hleñved, prederi am bo outi keit ha ma pado he c'hleñved.*

annehmlich ag. : 1. aez, hoalus, dudi, c'hwek, plijus, plijadurus, plijadurezh, bourrus, festus ; 2. degemerus, degemeradus, darbennadus.

Annehmlichkeit b. (-en) : 1. aested b., bourrusted b., douter g., hoaluster g., hoalusted b., dudi g., trugar b., plijuster g., plijusted b., da g. ; *die Annehmlichkeiten des Lebens*, douter ar vuhez g. ; 2. lañs g., splet g., emsav g., gounid g., gounidegezh b., madelezh b., mad g.

annektieren V.k.e. (hat annektiert) : stagañ, trevañ, destagañ.

Annexion b. (-en) : trevañ g., stagerezh g., stagidigezh b., destagadur g.

Anniversar n. (-s,-e) / **Anniversarium** n. (-s, Anniversarien) : [relij.] servij-bloaz g.

anno Adv. : er bloaz ; *anno dazumal*, gwechall, gwechall gozh, meur a warlene a zo ; *von anno dazumal*, kozh-ebestel.

Anno Domini (A.D.) Adv. : goude Hor Salver (g.H.S)

Annonce b. (-en) : kemennadenn b., enmouladur g.

annoncieren V.k.e. (hat annonciert) : kemenn, degemenn, embann.

Annuale n. (-s,-) : [relij.] oferenn bemdez hed ur bloaz evit neb a zo aet d'an anaon (Gregor) b.

annuell ag. : [louza.] bloaziek ; *annuelle Pflanze*, plant bloaziek str.

Annuität b. (-en) : skod bloaz g., paeadenn vloaz b., bloaztal g.

annullieren V.k.e. (hat annulliert) : dislavarout, diskemenn, didalvoudiñ, nullañ, freuzañ, foeltrañ, dispenn, terriñ, diwiriñ ; *einen Befehl annullieren*, nullañ un urzh, dislavarout un urzh roet en a-raok, diskemenn un urzh roet en a-raok, distreiñ diwar ur gourc'hemenn, terriñ un urzh ; *eine Hochzeit annullieren*, freuzañ un eured.

Annullierung b. (-en) : freuzidigezh b., freuz g., dispenn g., dispennerezh g., torr g., torridigezh b. ; *Annullierung einer Hochzeit*, freuz-eured g.

Anode b. (-en) : [fizik] anod g.

Anodenbatterie b. (-en) : batiri anodoù g., daspugner anodoù g.

Anodenkreis g. (-es,-e) : [fizik] amred anodoù g., amred plakennoù g.

Anodenspannung b. (-en) : [fizik] tredanvarr anodoù g., tredanvarr plakenn g.

Anodenstrom g. (-s,-ströme) : [fizik] tredan anodoù g., tredan plakenn g.

anöden V.k.e. (hat angeödet) : enoeiñ, borodiñ, arabadiñ, damaouiñ, nec'hañsiñ, terriñ e benn da, hegaziñ, bardellat.

anomal ag. : ezreol, direizh, amreizh, direoliek, espar, dreistordinal.

Anomalie b. (-,-n) : ezreolder g., amreishter g., amreishted b., direizhder g., amreizhder g.

Anomie b. (-) : anomiezh b.

anonym ag. : dizanv ; *anonymer Brief*, lizher disin g., lizher bastard g. ; *er ist der anonyme Briefschreiber*, eñ an hini eo a gas lizhiri bastard, eñ an hini eo a gas lizhiri disin.

Anonymität b. (-) : dizanvded b., dizanvder g., dizanv g., dizanvegezh b.

Anorak g. (-s,-s) : anorak g., chupenn anorak b.

anordnen V.k.e. (hat angeordnet) : 1. renkañ, urzhiañ, urzhiata, kenurzhiñ, kenaozañ, kenstrollañ, kenstummañ, klenkañ, reizhañ, rezañ ; *in Reihen anordnen*, renkañ, lakaat a-renk, lakaat war-renk, lakaat a-renkennadoù, steudañ ; 2. [dre heñvel.] gourc'hemenn, urzhiañ, urzhiata, reoliañ, dekretiñ, diferañ, divizout ; *die Mobilmachung anordnen*, gervel an holl d'an arme, kemenn galvadez an holl d'an armoù, dekretiñ ar c'halvadez veur ; *eine Arbeit anordnen*, reiñ urzh d'ober ul labour bennak, gourc'hemenn ober ul labour bennak ; 3. [dre skeud.] aozañ ; *eine Versammlung anordnen*, aozañ ur vodadeg.

Anordnung b. (-en) : 1. urzh g., urzhiadur g., renkadur g., kenaozadur g., kenaozerezh g., kenaozidigezh b., kenaozadenn b., aozadur g., kenstummadur g., kenurz g., kenurzhiadur g., kenurzhiezh g., kenstroll g., kenstrollad g., kenstrolladur g., klenkadur, klenkerezh g., steuñvenn b. ; 2. gourc'hemenn g., kemenn g., urzh g. ; 3. erverkadur g., erbedadenn b., erbed g., erbedadur g., kemennadur g., reolenn b., reizhenn b., reoliadur g., reolennadur g., reizhadur g., reizhadurezh b., reizhennadur g., ordrenañs b., arest g., diferadenn b., urzhreolenn b., krennlezhenn b., deved b., dekred g., divizad g.

Anorexia b. (-) / **Anorexie** b. (-) : [mezeg.] anoreksiezh b., disnaon g. ; *psychogene Anorexie*, disnaon brezel g.

anorganisch ag. : [kimiezh] anorganek, anvev, anvevel ; *anorganische Chemie*, kimiezh ar mineraloù b., kimiezh veinell b.

anormal ag. : direizh, amreizh, ezreol, direol, direoliek, espar, dreistordinal.

anpacken V.k.e. (hat angepackt) : 1. pegañ war, kregiñ e, tapout krog e, kaout krog e ; *eine Arbeit anpacken*, pegañ war ul labour ; 2. *bei etwas anpacken*, reiñ un taol-skoaz evit ober udb, reiñ (dougen, teuler) dorn evit ober udb, reiñ un taol dorn evit ober udb, kregiñ e-barzh ; 3. [dre skeud.] P. mont d'u.b./d'udb, en em gemer ; *jemanden hart anpacken*, kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, skandalat groñs u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., delazhiñ kunujennoù war u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennnoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., kannañ e gouez d'u.b., mont rust (dibalamour) d'u.b., mont rep (dak, reut) ouzh u.b., teñsañ kaer u.b., lavaret e begement d'u.b., reiñ e stal

d'u.b., kroual u.b., kroual d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., rezoniñ u.b., gourdrout u.b., ober un dañs hep soner gant unan bennak, langajal u.b., pec'hñ war u.b., ober ur rez d'u.b. ; *jemanden falsch anpacken*, mont d'u.b. a-c'hin d'e vlev, mont dre heg d'u.b. ; *er packt es falsch an*, n'en deus ket an doare d'en em gemer ganti, ne oar ket an tu d'ober an dra-se, n'en deus ket an ardremez mat, emañ o tebriñ e gig a-raok e soubenn, emañ o sevel an tour a-raok an aoter, emañ o troc'hañ e gerc'h a-raok e foenn, lakaet en deus an arar a-raok ar c'hilhorou, lakaet en deus an arar a-raok ar c'hezeg, mont a ra war e benn, ne oar ket en em gemer diouzh ober an dra-se, lakaet en deus lost ar c'harr a-raok, kregiñ a ra ganti dre an tu fall, emañ oc'h ober ar rekin.

anpassen V.k.e. (hat angepasst) : azasaat, broelañ, gouennañ, lakaat da glotañ, lakaat da genglotañ, reizhañ, lakaat klenk, klenkañ, juntrañ, keidañ, jaojañ, kendoareañ ; *ein Kleid anpassen*, lakaat klenk ur pezh dilhad, lakaat c'hwek ur pezh dilhad ; *die Produktion der Nachfrage anpassen*, keidañ ar c'henderc'h diouzh ar goulenn.

V.em. : **sich anpassen** (hat sich (t-rt) angepasst) : heñvelaat, en em heñvelaat, hevelebekaet, enteuziñ, entoueziañ, en em akustumiñ gant an dud, emzereadekaet, kendoareañ ; *sich etwas (t-d-b) anpassen*, reizhañ e emzalc'h diouzh udb, en em azasaat ouzh udb, en em ober ouzh udb, boazañ ouzh udb, en em voazañ ouzh udb, en em akoursiñ ouzh udb, en em gustumiñ ouzh udb, mont klenk gant udb, mont c'hwek gant udb, mont diouzh udb, tremen diouzh udb, ober diouzh udb, mont kloz gant udb, klotañ gant udb. ; *sich der Umgebung anpassen*, tremen diouzh ar bed en-dro d'an-unan, en em ober diouzh e endro nevez (diouzh e amva nevez), en em ober gant e endro nevez, boazañ ouzh e endro nevez, azasaat ouzh ar metoù ; *sich den Umständen anpassen*, ober diouzh an amzer, en em ober diouzh an amzer, ober diouzh stad an traoù, ober diouzh ma vez, ober diouzh an degouezhioù, ober diouzh ma tegouezh ; *wir werden uns den Umständen anpassen*, graet e vo diouzh ma vo, graet e vo diouzh ma tegouezho, graet e vo hervez ma tegouezho ; *sich der neuen Zeit anpassen*, arnevesaat, modernaat, nevesaat, bremanaat ; *sich der Wetterlage anpassen*, doujañ d'an amzer.

Anpassung b. (-,en) : keiderez g., azasadur g., boasadur g., heñvelekadur g., azasaat g., akoursadur g., kenglotadur g., klotadur g., broeladenn b., broeladur g. ; *Anpassung eines Textes*, keiderez un destenn g., adaozadur un destenn g. ; *auf dem Weg der Anpassung*, dre geiderez, dre azasadur, dre voasadur, dre heñvelekadur ; *Anpassung an die Umwelt*, azasadur d'ar metoù g.

anpassungsfähig ag. : gouest d'en em azasaat ; *anpassungsfähig machen*, broellañ, boazañ, gouennañ, azasaat.

Anpassungsfähigkeit b. (-,en) : azasted b., azaster g., azasausted b., azasauster g., gouestoni azasaat b., barregezh d'en em voazañ b., galloudezh an azasadur b., azasaerezh g. ; *Anpassungsfähigkeit eines Motors*,

gouestoni azasaat ur c'heflusker b., azasausted ur c'heflusker b.

Anpassungsschwierigkeiten lies. : diaezamantoù evit en em azasaat.

anpeilen V.k.e. (hat angepeilt) : [merdead.] *den Süden anpeilen*, skeiñ etrezek ar su (d'ar su, diouzh kostez ar su, etramek ar su), ober hent etrezek ar su, treiñ d'ar su (etrezek ar su, etramek ar su), pennañ war-zu ar su.

anpfeifen V.k.e. (pfiif an / hat angepfiiffen) : 1. dizarbenn, skandalat, rezoniñ [u.b.], en em rezoniñ [ouzh u.b.], noazout [u.b.], kelenn c'hwerv [u.b.], kas [d'u.b.] ; 2. [sport] *das Spiel anpfeifen*, sutal an taol-kregiñ.

Anpfiif g. (-s,-e) : 1. [sport] taol sutell kregiñ g., taol sutell digeriñ g., taol c'hwitell kregiñ g., taol c'hwitell digeriñ g. ; 2. P. teñsadenn b., krouz g., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b. ; *er musste einen Anpfiif einstecken*, klevet traoù en doa graet, graet e oa bet un dañs hep soner gantañ, langaj en doa bet, soroc'h en doa bet, ur guchenn en doa klevet, ur guchenn en doa paket, klevet en doa e santa maria, klevet en doa ar gousperou, klevet en doa e jeu, krouz en doa klevet, paket (kavet, tapet, klevet) en doa e begement, roet e voe e stal dezhañ, storlok en doa klevet, klevet en doa e holl anvioù, klevet en doa e seizh seurt, bet en doa pater ha prezegenn da selaou, klevet en doa seizh gwirionez an diaoul, klevet en doa anezhi, tapet en doa anezhi, bet en doa anezhi da bakañ, kanet e voe e jeu dezhañ, lavaret e voe e jeu dezhañ, lardet e voe e billig dezhañ, pasket e voe e draoù dezhañ, kannet e voe e gouez dezhañ, kanet e voe ar mil seurt ruz gantañ, klevet en doa ur vuhez, malet e voe gros dezhañ, kouezet e voe e benn dezhañ, kivijet e voe tonenn e benn dezhañ, klevet en doa ur vosenn, savet e voe e loaiou dezhañ, roet e voe e begement da glevet dezhañ, roet e voe e stal dezhañ, roet e voe e bak dezhañ, tapet en doa e gouez, tapet en doa e bironed, tapet en doa trouz, tapet en doa krouz, tabutet e voe, klevet en doa trouz.

anpflanzen V.k.e. (hat angepflanzt) : 1. plantañ, pikañ, piketa, fourrañ, lakaat ; *Kohl anpflanzen*, pikañ kaol, piketa kaol, fourrañ kaol, lakaat kaol ; *Kartoffeln anpflanzen*, plantañ avaloù-douar, lakaat avaloù-douar ; 2. [labour-douar] gounit, ober, lakaat douar dindan udb.

Anpflanzung b. (-,en) : 1. plantañ g., planterezh g., pikañ g. ; 2. plantadenn b., plantadeg b., planteg b., planteiz b.

anpflöcken / anpflocken V.k.e. (hat angepflockt / hat angepflockt) : ibiliañ, strapennañ, rasediñ, suañ, seulbennañ ; *Vieh anpflocken*, suañ chatal, rasediñ chatal, strapennañ chatal, seulbennañ chatal.

anpicken V.k.e. (hat angepickt) : beketal, pigosat, bekañ, bekat.

anpinkeln V.k.e. (hat angepinkelt) : P. *ein Tier pinkelt jemanden an*, staotañ a ra ul loen ouzh u.b.

anpinseln V.k.e. (hat angepinselt) : 1. livañ ; 2. tresañ gant liv, skrivañ gant liv.

anpirschen V.em. : **sich anpirschen** (hat sich (t-rt) angepirscht) : 1. *sich einem Tier anpirschen*, tostaat sioul-sibouroun (sioul-ser, a bazioù kazh, a bazoù kazh, sioul-riboulenn evel ul laer, didrouz evel un naer, a-dakot, plarik, kempennik, sioul evel ul logodenn) ouzh ul loen bennak, tostaat ouzh ul loen bennak evel ar c'hazh war

an erc'h ; **2.** *sich jemandem anpirschen*, dont a-benn da dostaat dre sil ouzh u.b., en em silañ dre guzh betek u.b.

anpissen V.k.e. (hat angepisst) : P. **1.** *ein Tier pisst jemanden an*, staotañ a ra ul loen ouzh u.b. ; **2.** *jemanden anpissen*, dismantrañ spered u.b., ober grimoù d'u.b., degas fleuskeur d'u.b., daoubenniñ u.b., lakaat u.b. diaes en e benn, terriñ e benn d'u.b., bezañ un torr-penn, bezañ torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, bezañ un amerdour, bezañ un torr-penn, bezañ ur c'holl-skiant, bezañ ur gwir bistri evit u.b., bezañ un dismantr spered, bezañ hegaz, hegaziñ u.b., dichekal u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., borodiñ u.b., arabadiñ u.b., atahinañ u.b.

Anpöbele b.(-,en) : pilbegad g., chikan g., broc'h g., tabut g., dael b., trouz g., meskadenn b., meskadeg b.

anpöbeln V.k.e. (hat angepöbelt) : *jemanden anpöbeln*, en em gemer ouzh u.b., klask afer (abeg, tabut, trouz, fred, riot, chikan, jeu) ouzh u.b., klask dael (frot, kastilhez, kann, kavailh) ouzh u.b., klask c'hwen e loeroù unan bennak, klask c'hwen ouzh u.b., klask abeg en u.b., klask rev ouzh u.b., en em aroziñ ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., dont da c'hwitellat en-dro d'u.b., taskagnat.

anpochen V.gw. (hat angepocht) : skeiñ [ouzh udb, ouzh un nor].

Anprall g. (-s,-e) : stok g., enstok g., stokad g., stokadenn b., asoupadenn b., asoupadur g., sak g., sakad g.

anprallen V.gw. (ist angeprallt) : stekiñ, tosiñ ; *an etwas (t-rt) anprallen*, tosiñ udb, mont a-stok gant udb, mont a-stok d'udb, mont a-benn en udb.

anprangern V.k.e. (hat angeprangert) : [dre skeud.] *jemanden anprangern*, lakaat u.b. war bedenn ar Sul, lakaat an hu war u.b., teurel ar bec'h war u.b., tamall u.b. a-ouez d'an holl.

anpreisen V.k.e. (pries an / hat angepriesen) : meuliñ, kanmeuliñ ; *die Ware zu sehr anpreisen bedeutet, dass sie nicht leicht verkäuflich ist*, re fichañ marc'hadourezh a ziskouez n'eo ket hewerzh ; *die Vaterlandsliebe anpreisen*, prezeg karantez ar vro.

Anprobe b. (-,-n) : esaedenn b.

anproben / anprobieren V.k.e. (hat angeprobt / probierte an / hat anprobiert) : esaeañ, esa ; *ein Damenkleid anprobieren*, esaeañ ur sae, arnodiñ ur sae.

anpumpen V.k.e. (hat angepumpt) : P. *jemanden anpumpen*, truantal ouzh u.b., sunañ u.b., goro arc'hant digant u.b., diwadañ u.b., peilhat (kignat) u.b., diskantañ e yalc'h d'u.b., krignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., dispegañ gwenneien diouzh yalc'h u.b., displuñvañ (touzañ) u.b., debriñ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b.

anpusten V.k.e. (hat angepustet) : **1.** c'hwezhañ, c'hwezhañ war, atizañ ; *das Feuer anpusten*, c'hwezhañ an tan, c'hwezhañ war an tan ; **2.** *puste mich nicht mit deinem Zigarettenrauch an !* kerzh diwar va zro gant da voged butun !

anquatschen V.k.e. (hat angequatscht) : *jemanden inquatschen*, komz ouzh u.b., kaozeal ouzh u.b., mont ouzh u.b.

Anrainer g. (-s,-) : karteriad g., annezad ar c'harter g., ribler g., ruad g., straedad g.

Anrainerstaat g. (-es,-en) : **1.** [mor] Stad arvorat b., Stad arvorek ; **2.** [lenn, stêr] Stad glannat b. ; **3.** bro harzant b., bro ribler b.

Anranzer g. (-s,-) : P. teñsadenn b., kroz g., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b., trouz g.

anraten V.k.e. (rät an / riet an / hat angeraten) : *jemandem etwas anraten*, aliañ d'u.b. ober udb, aliañ u.b. d'ober udb, kelenn u.b. d'ober udb, erbediñ udb d'u.b., erbediñ udb ouzh u.b., gourc'hemenn udb d'u.b. ; *auf sein Anraten hin*, war (diwar, diouzh, dre) e ali, diouzh e gelenn, diwar e ziviz, war e c'her, dre (war, diwar) e atiz.

Anraten n. (-s) : kuzul g., ali g., erbed g., erbedenn b. ; *auf jemandes Anraten*, dre (diouzh, war, diwar) ali u.b., diouzh kelenn u.b., diwar diviz u.b., war ger u.b., dre (war, diwar) atiz u.b.

anrauchen V.k.e. (hat angeraucht) : **1.** mogediñ, mogidellañ ; **2.** *eine Pfeife anrauchen*, kramenniñ ur c'horn-butun ; **3.** *eine Zigarre anrauchen*, tanañ ur segalenn.

Anraunzer g. (-s,-) : P. teñsadenn b., kroz g., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b., trouz g.

anrechenbar ag. : da vezañ kontet, da vezañ dalc'het kont anezhañ, arzodadus.

anrechnen V.k.e. (hat angerechnet) : **1.** *jemandem etwas anrechnen*, lakaat udb war kont u.b., fakturenniñ udb d'u.b., fakturiñ udb d'u.b., arzodiñ udb d'u.b. ; **2.** [dre skeud.] lakaat e penn-kont, lakaat e-barzh, delc'her kont eus, teuler kont ouzh, reiñ pouez da, reiñ fed da, reiñ a fed da, ober fed da ; *wir rechnen es ihnen hoch an*, anaoudek-bras omp en o c'heñver a gement o deus graet evidomp, gouzout a ouzomp (dougenn a reomp) grad vat dezho a gement o deus graet, en o die e vimp biken evit ar pezh o deus graet evidomp, ur maen gwenn a zleomp dezho, kant trugarez a zleomp dezho ; **3.** *als Fehler anrechnen*, kontañ evel fazi, ober ur rebech eus udb, lakaat (udb) war roll ar faziou, rebech udb d'u.b.

Anrechnung b. (-,-en) : **1.** fakturenniñ g., fakturiñ g., fakturadur g., arzodadur g. ; **2.** lakidigezh e penn-kont b., lakidigezh e-barzh b. ; **3.** [kenwerzh] adkemeradur g., adkemer g. ; **4.** *in Anrechnung*, da dalvezout.

Anrecht n.(-s,-e) : gwir g., dlead g. ; *ein Anrecht auf etwas (t-rt) haben*, kaout gwir war udb. ; *er hat kein Anrecht darauf*, n'en deus dre wir perzh ebet en dra-se, n'en deus gwir ebet war an dra-se, an dra-se n'eo ket dleet dezhañ.

Anrede b. (-,-n) : **1.** prezegenn b. ; **2.** galvad g. ; **3.** [dre heñvel.] titl g., lesanv g.

Anredefall g. (-s) : [yezh.] vokativ g., tro-c'helver b., tro-c'halviñ b.

anreden V.k.e. (hat angeredet) : *jemanden anreden*, komz ouzh u.b., kaozeal ouzh u.b., mont ouzh u.b. ; *jemanden per du anreden*, komz (kaozeal, mont) dre "te" ouzh u.b., mont dre "te" d'u.b., mont dre "te" gant u.b., lavaret "te" d'u.b., teal u.b. ; *jemanden bretonisch anreden*, mont ouzh u.b. e brezhoneg, mont d'u.b. e brezhoneg.

Anredeweise b. (-) : [yezh.] vokativ g., tro-c'helver b., tro-c'halviñ b.

anregen V.k.e. (hat angeregt) : 1. reiñ an taol-kregiñ, reiñ lañs (lusk, ul lañsadenn) da, reiñ kas d'udb, broudañ, brochañ, bountañ, luskañ, reiñ lusk da, kefluskañ, flemmañ, atizañ, kentraouiñ, divorfañ, divorzañ, truchañ, reiñ al lañs kentañ da, enaouiñ, elumiñ, arabadiñ war, poulzañ, divorediñ, awenañ, birvilhañ, lakaat birvilh en u.b., erluskañ, reiñ kas da, lakaat kas e ; *Literatur muss die Gefühle anregen*, digant al lennegezh e c'hortozer from ; *sein Vortrag regte uns an*, broudet (kentraouet) e voemp gant e brezegenn, degas a reas e brezegenn startijenn deomp, tommet en doa hor c'halonoù gant e brezegenn ; 2. *eine angeregte Unterhaltung*, un diviz entanet g., ur gaoz leun a virvilh b., ur gaoz vras b. ; 3. [dre astenn.] *einen Plan anregen*, reiñ ali da gas ur raktres bennak da benn, kinnig ur raktres.

anregend ag. : atizus, broudus, lañsus, luskus, imbroudus, awenekaüs, awenus, mouskinnigüs, dec'halvus ; [mezeg.] *anregendes Mittel*, louzoù broudañ g., louzoù atizus g., danvez broudañ g., brouduzenn b., kentrigad g., kentrigenn b., atizenn b.

Anreger g. (-s,-) : brouder g., atizer g., awener g., enaouer g., lañsadenn gentañ b.

Anregung b. (-,-en) : atiz g., broud g., brouderezh g., keflusk g., trucherezh g., intrudu g., lañs g., lañsadenn b., lusk g., emlusk g., emluskerezh g., enaoudigezh b. ; *die Anregung geben*, reiñ an taol-kregiñ, flemmañ, reiñ lañs da, broudañ, luskañ, reiñ lusk da, reiñ al lañs kentañ da ; *auf seine Anregung hin*, war e intrudu, war (diwar, diouzh, dre) e ali, diouzh e gelenn, diwar e ziviz, war e c'her, dre (war, diwar) e atiz.

anreiben V.k.e. (rieb an / hat angerieben) : 1. rimiañ, ruzañ, frotañ, taravat ; 2. [livioù] malañ, braeañ, toueziañ, meskañ, kemmeskañ, fuilhañ, kejiñ.

anreichern V.k.e. (hat angereichert) : pinvidikaat, arfonnañ.

Anreicherung b. (-,-en) : [nukl.] pinvidikadur g., arfonnañ g.

anreihen V.k.e. (hat angereiht) : 1. renkañ, lakaat a-renk, lakaat war-renk, lakaat a-renkennadoù, regennañ, steudañ ; 2. [perlez] strobañ / strolañ (Gregor), rollañ ; 3. braswriat, krafañ.

Anreim g. (-s,-e) : [barzh.] kenganez b., klotenn-gensonenn b., kensonerezh g.

Anreise b. (-,-n) : 1. beaj dont b., hent dont g. ; 2. degouezh g., donedigezh b.

anreisen V.gw. (ist angereist) : 1. bezañ o tont ; 2. degouezhout, erruout.

Anreisetag g. (-es,-e) : deiz degouezhout g.

anreißen V.k.e. (riss an / hat angerissen) : 1. regiñ un tammig, damfregañ ; 2. boulc'hañ ; *er hat sein Vermögen ganz schön angerissen*, boulc'het mat eo e zanvez gantañ, ur boulc'h brav en deus graet en e zanvez ; 3. klaviañ ; *einen Fisch anreißen*, klaviañ ur pesk, disvantañ, gwanañ ur pesk, higennañ ur pesk ; 4. [kenwerzh] hoalañ, loaviñ, lubaniñ, dedennañ, sorc'henniñ, bountañ udb war u.b. ; 5. [tekn.] merkañ, tresañ, linennañ ; *Linien anreißen*, tresañ linenoù, linennañ ; 6. *ein Thema anreißen*, damvenegiñ udb, divleviñ udb (Gregor), komz diwar dremen eus udb, komz diwar nij eus udb, komz diwar vont eus udb, komz eus udb diwar mont ha hanter vont, spinac'hañ ur materi.

Anv-gwan verb **angerissen** : P. [dre skeud.] drev, digadao, kazeg, hanter gazeg, loufok, ar ouenn gantañ, erru gleb e c'henoù, badaouet, ur banne e-barzh e fas, suilhet, damvezv, abafet, krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, hanter vezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, un tammig frev, tommet dezhañ, penndommet, chokolad, sañson, a-strew, tomm e glipenn.

anreißerisch ag. : *anreißerische Reklame*, bruderezh a daol trañch, bruderezh safarus g., bruderezh morzhol g.

anreiten V.k.e. (ritt an / hat angeritten) : 1. tostaat [ouzh udb] war-varc'h ; 2. [lu] tagañ war-varc'h ; 3. *ein Pferd anreiten*, pleustriñ (dresañ, reizhañ, embreger, doñvaat, dic'houezañ) ur marc'h.

V.gw. (ritt an / kam angeritten) : tostaat war-varc'h ; *angeritten kommen*, dont war-varc'h.

Anreiz g. (-es,-e) : 1. atiz g., broud g., hoal g., hoalusted b., hoaluster g., hoalerezh g., hoaladur g., krampinell b., chalm g. ; *einen Anreiz ausüben*, atizañ, isañ ; *einen Anreiz in sich fühlen*, santout ur broud en e greiz, bezañ dedennet (troet) gant u.b. / udb, bezañ douget d'u.b. / d'udb, bezañ lusket gant ur broud diabarzh ; 2. digarez g., abeg g., tro b., lec'h g.

anreizen V.k.e. (hat angereizt) : broudañ, brochañ, bountañ, luskañ, atizañ, flemmañ, bevaat, kentraouiñ, truchañ, feulzañ, imoriñ, divorzañ, divorfañ, erluskañ, luskañ war-raok, hilligañ, ober hillig da ; *Literatur muss die Gefühle anreizen*, digant al lennegezh e c'hortozer from.

anreizend ag. : atizus, broudus, lañsus, luskus, tennus.

Anreizmittel n. (-s,-) : broud g., brouderezh g., atiz g., hillig d'ar spered g.

Anremgeldiebstahl g. (-s,-diebstähle) : laeroñsi a-skrap dre vountañ war an dud b.

anrempehn V.k.e. (hat angerempelt) : P. 1. bountañ, bountañ war, reiñ un taol-peuk da, peukañ, stekiñ ouzh, tourtañ, tosiñ, mont a-stok gant, mont a-stok da, mont a-benn e ; 2. *jemanden anrempehn*, en em gemer ouzh u.b., klask afer (abeg, tabut, trouz, fred, riot, chikan, jeu) ouzh u.b., klask dael (frot, kastilhez, kann, kavailh) ouzh u.b., klask c'hwen e loeroù unan bennak, klask c'hwen ouzh u.b., klask abeg en u.b., klask rev ouzh u.b., en em aroziñ ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., dont da c'hwitellat en-dro d'u.b., taskagnat.

anrennen V.gw. (rannte an // kam angerannt / ist angerannt) : 1. deredek, delammat, dec'haloupat ; *angerannt kommen*, dont d'ar red, deredek, dont en ur redek, dont en ur red, dont en un taol red, dont en ur redadenn, dont d'ar red, degouezhout en ur bostañ, degouezhout diwar red, erruout war red, dec'haloupat, delammat, dont diwar-herr, denijal ; 2. *gegen etwas anrennen*, a) stekiñ (tosin) ouzh udb, tourtañ udb ; b) tagañ udb, arsailhañ udb, bale war udb, fardiñ (strimpiñ) war udb, plaouiañ war udb ; *die Feinde rannten gegen unsere Linien an*, an enebourien a ziruilhas war hol linenoù ; 3. [dre skeud.] *übel anrennen*, degouezhout digoulzik (en digoulz, d'ur c'houlz fall, e gwall amzer), kouezhañ paour, erruout a-greiz-peb-kreiz, kouezhañ diwar al loar da vare kreisteiz.

V.k.e. (rannte an / hat angerannt) : 1. *jemanden anrennen*, stekiñ (tosin) ouzh u.b., tourtañ u.b. ; 2. tagañ,

arsailhañ, fardiñ (strimpiñ) war, plaouiañ war, bale war ; *die Feinde rannten unsere Linien an*, an enebourien a ziruilhas war hol linennou.

Anrichte b. (-,-n) : kanastell [*liester* kanastelloù, kenestell] b., listrier g., beselier g., besier g., taol-servij b., kredañs b., palier g.

anrichten V.k.e. (hat angerichtet) : 1. servijout, kas war an daol ; *es ist angerichtet*, prest eo koan, prest eo ar pred, staliet eo pep tra, deuit d'ho koan, ouzh taol ! ; 2. [dre heñvel.] *Schaden anrichten*, domajañ, domajiñ, degas reuz, plantañ (hadañ) freuz ha reuz, ober droug, freuzañ, diframmañ, drailhañ, gwastañ, glac'hariñ, dismantrañ, lakaat (plantañ) freuz, ober e reuz, ober e freuz, ober freuz, degas freuz, ober gaou, ober distruj, teuler ar wast ; *er hätte keinen großen Schaden angerichtet*, n'en dije ket graet ur pikol droug ; *der Sturm hat erhebliche Schäden angerichtet*, bras eo an droug a zo c'hoarvezet e-kerzh ar gorventenn, drastus eo bet an taol gwallamzer, gwalloù a-leizh a zo bet degaset gant ar gorventenn, glac'haret eo bet ar vro gant ar gorventenn, ar gorventenn he deus taolet ar wast war ar vro, kribet rust e voe ar vro gant ar gorventenn ; *ein wüstes Durcheinander anrichten*, ein furchtbares Chaos anrichten, plantañ reuz, plantañ freuz, plantañ freuz ha reuz ; *ein Blutbad anrichten*, lazhañ a-vras, lazhadegañ, beuziñ ur vro er gwad, skuilhañ gwad a-liñvadoù ; 3. [goapaus] *da haben Sie ja was Schönes angerichtet* ! ma, prop eo ! bremañ emamp kempenn ganti ! setu aze ur gempenn ! c'hwi 'oar anezhi 'vat ! diouzh ar c'hentañ ! eus ar c'hentañ ! sell aze ul luz dezhi ! brav emamp ganti ! un taol-kaer hoc'h eus graet aze ! setu aze ur soubenn vrav ! fresk omp bremañ ! gounezet hon eus hon devezh !

Anrichtetisch g. (-es,-e) : taol-servij b., kredañs b.

Anrichtezimmer n. (-s,-) : adkegin b.

anriechen V.k.e. (roch an / hat angerochen) : musa, musat, c'hweshaat, c'hwesha, ruflañ, fronal, frondiñ.

Anritt g. (-s,-e) : 1. pleustradenn gentañ war varc'h b. ; 2. [dre astenn.] degouezh war varc'h g., donedigezh war varc'h b.

anritzen V.k.e. (hat angerizt) : krabisat, krafignat, ribiñsat, skrabañ ; *die Haut leicht anritzen*, graspiñ ar c'hroc'hen, krabisat ar c'hroc'hen diwar-c'horre, krabisat ar c'hroc'hen a-ziwar-c'horre, krafignat ar c'hroc'hen diwar-c'horre, krafignat ar c'hroc'hen a-ziwar-c'horre, ribiñsat ar c'hroc'hen diwar-c'horre, ribiñsat ar c'hroc'hen a-ziwar-c'horre, spinañ ar c'hroc'hen.

anrollen V.k.e. (hat angerollt) : 1. bountañ war, ruilhal ; 2. chalbotat, charreat, treuzdougen.

V.gw. (ist angerollt) : 1. dont en ur c'harr-tan ; 2. kregiñ da ruilhal ; 3. mont en hent, en em lakaat en hent, diloc'hañ, mont kuit.

anrosten V.gw. (ist angerostet) : merglañ.

anrösten V.k.e. (hat angeröstet) : krazañ, grillhañ, suilhañ.

anrürlich ag. : skoemp, amjestr, arvarus, disur, douetus, brudet fall, gwallvrudet, gwall-e-vrud, hudur, pebret-lik, lik, lor, born, orgedus, gadal, ramp ; *ein anrürliches Haus*, un ti born g., un ti gwallvrudet g., un ti gwall-e-vrud g., un ti da ziwall outañ g.

Anrürlichkeit b. (-) : hudurniezh b., hudurnez b., likaouerezh g., gadaliezh b., loudouriezh b., lousterioù lies., librentez b., likentez b.

anrücken V.k.e. (hat angerückt) : bountañ, bountañ war, kas, lakaat kichen-ha-kichen, lakaat chouk-ha-chouk.

V.gw. (ist angerückt) : tostaat, denesaat ; *feindliche Truppen rücken an*, soudarded enebour a zo o tostaat.

anrudern V.k.e. (hat angerudert) : *etwas anrudern*, roeñvat war-zu udb, mont gant roeñvoù war-zu udb, mont a-daol roeñvoù war-zu udb, mont diwar roeñvoù war-zu udb.

V.gw. (ist angerudert / kam angerudert) : 1. tostaat a-daol roeñvoù ; 2. [merdead.] kostezañ a-daol roeñvoù, abourzhañ a-daol roeñvoù.

Anruf g. (-s, Anrufe) : 1. [pellgomz] pellgomzadenn b., taol-pellgomz g. ; *Anruf im Ortsverkehr*, pellgomzadenn en diabarzh kêr b. ; *Anruf im Fernverkehr*, pellgomzadenn en diavaez kêr ; 2. galv g., galvad g., galvadur g., galvadenn b., hop g., hopad g., hopadenn b., youc'hadenn b., huch g., huchadenn b. ; 3. kemenn groñs g., gourc'hemenn g., urzh g.

Anrufbeantworter g. (-s,-) : responder pellgomz g.

Anrufer g. (-s,-) : kengomzer g., pellgomzer g.

Anrufweitschaltung b. (-,-en) : dasparzh pellgomzadennoù g.

Anrufzeichen n. (-s) : soniri bellgomz b., sonerezh pellgomz g.

anrufen V.k.e. (rief an / hat angerufen) : 1. gervel ; *ein Schiff anrufen*, hopal d'ur vag, huchal d'ur vag ; *die Feuerwehr anrufen*, gelver paotred an tan ; *die Polizei anrufen*, gelver ar polis ; *er rief mich um Hilfe an*, gelver a reas ac'hanon war e sikour ; 2. *jemanden anrufen*, pellgomz d'u.b. ; *ich werde Sie anrufen*, ho kelder a rin, gelver a rin ac'hanoc'h ; *und Sie werden mich oder meinen Bruder anrufen* ? ha me pe va breur eo a c'halvot ? ; 3. [dre skeud.] *zum Zeugen anrufen*, kemer u.b. da dest, kemer u.b. evit test, gervel u.b. da dest (Gregor) ; 4. *ein höheres Gericht anrufen*, teuler galv, ober galv, mont war c'halv, teurel engalv eus ur varnadenn, engervel ; 5. [relij] *Gott anrufen*, goulenn sikour digant Doue, pediñ Doue ; 6. *den Himmel zum Zeugen anrufen*, gervel (kemer) an Neñv da dest, touiñ dre an Neñv.

Anrufung b. (-,-en) : 1. galv g., galvad g. ; 2. [relij.] galvadenn b., aspedenn ; *auf die vorgetragenen Anrufungen einer Litanei mit einem Gebetsruf antworten*, respont ouzh ul letanioù, respont d'ul letanioù ; 3. [gwir] arhop g., arhopadenn b.

anrühren V.k.e. (hat angerührt) : 1. stekiñ ouzh, stekiñ e zorn ouzh, lakaat e zaouarn war, touch, touch ouzh, touch da ; *bitte, das Brot nicht anrühren* ! na stokit ket ho torn ouzh ar bara, mar plij ! na lakait ket ho taouarn war ar bara, mar plij ! na gemerit ket ar bara gant ho taouarn, mar plij ! na douchit ket ar bara ouzh ho taouarn ! arabat touch d'ar bara ! arabat touch ouzh ar bara ! ; *rühre mich nicht an*, na stok ket ennon ! na stok ket da zorn ouzhin ! na douch ket ac'hanon ! na lak ket da grabanoù lous warnon ! ; *seht zu, dass nichts angerührt wird*, diwallit na vefe stokit ouzh mann ebet ; *leicht anrühren*, spinañ, klisiañ, rezañ ; 2. meskañ, diveskañ, basañ, mezañ, merat, dorloñ, embreger, distrempañ ; *Gips anrühren*,

distrempañ plastr ; *eine Majonäse anrühren*, sevel ur maionez.

anrührend ag. : fromus, teneraus, tenerus, esmaeüs, trivialus.

ans = an das.

ansäen V.k.e. (hat angesät) : lakaat an here war, lakaat had war, hadañ [ur pezh douar], lakaat [ur pezh douar] dindan had.

Ansage b. (-, -n) : kemenn g., kemennadenn b. ; *Ansage eines Besuches*, kemenn ur weladenn g., kemenn emañ u.b. o tont g. ; [kartoù] *die Ansage haben*, bezañ e dro da zibab al liv, bezañ e dro da zibab ar rummad kartoù ; [skingomz] *Ansage im Rundfunk*, kemennadenn b. ; *eine Ansage durchgeben*, ober ur gemennadenn er skingomz, skingas ur gemennadenn.

ansagen V.k.e. (hat angesagt) : kemenn, degemenn, reiñ da c'houzout, reiñ da anaout, rakkemenn, kentkemenn, notañ, bannañ, reiñ avel da ; *seinen Besuch ansagen*, kemenn emeur o tont, kas kemenn emeur o tont ; *den Tag seines Besuchs ansagen*, degas ar c'heloù d'u.b. eus an dervezh ma tleo d'an-unan en em gavout ; [sellit ivez ouzh **angesagt**].

ansägen V.k.e. (hat angesägt) : kregiñ da heskennat, heskennat un tamm, boulc'hañ gant an heskenn.

Ansager g. (-s, -) : 1. kinniger g., displeger g., komzer g., komzour g. ; 2. kasour g., buhezour g., lusker g., animatur g., ambilher g.

ansammeln V.k.e. (hat angesammelt) : berniañ, yoc'hañ, gwrac'hellat, dastum, daspugn, kendaspugn, bodañ, tolpañ, strollañ, tolzennañ, gronnañ, danzen ; *Geld ansammeln*, heoliañ arc'hant, gwrac'hellat paper, sevel arc'hant, teñzoriañ, kuzhiadañ, rastellat arc'hant, gronnañ arc'hant, danzen arc'hant.

V.em. : **sich ansammeln** (haben sich (t-rt) angesammelt) : 1. mont d'ober ur bern, mont d'ober bernioù, mont d'ober ur yoc'h, mont d'ober yoc'hoù, gorjañ, tolzennañ, kalzennañ, gronnañ, ober bern ; 2. en em vodañ, bodañ, en em dolpañ, en em strollañ, en em zastum, kuilhañ.

Ansammlung b. (-, -en) : 1. dastumadur g., daspugnadur g., daspugn g., daspugnerezh g., kendaspugn g., bern g., berniad g., berniadur g., tolzenn b., tolzennad b., tolp g., tolpad g., druilh g., druilhag g., maread g., touesk g. ; 2. engroez g., pobl b., strolladenn b., strollad g., stroll g., bodad g., bodenn b., bodennad b., kuchenn b., kuchennad b., kudenn b., tolp g., tolpad g., tolpadeg b., emvodadeg b., toullad tud g., druilh bras g. ; *eine Ansammlung Neugieriger*, ur guchennad klapezeien b., un tolpad klapezeien g., un tolpad tud kurius g., ur bodad klapezeien g., ur vodenn glapezeien b., ur vodennad klapezeien b. ; *die Menschenansammlung löst sich langsam auf*, dichalañ a ra an engroez.

ansässig ag. : annezet, diazezet, o chom ; *sich ansässig machen*, ober e annez, dont d'ober e annez, dont da chom en un tu bennak, diazezañ en un tu bennak, en em ziazezañ en un tu bennak, en em staliañ en un tu bennak, kevannezañ en un tu bennak, annezhañ ; *die an der Küste ansässigen Ligerer waren ausgezeichnete Fischer und kühne Seeräuber*, al Ligured eus an aod a oa pesketaerien ampart ha morlaeron her.

Ansässige(r) ag.k. g./b. : annezad g., annezer g., annezadez b., annezerezh b.

Ansässigkeit b. (-) : 1. gwirioù an annezidi lies. ; 2. fed da vezañ annezad g.

Ansatz g. (-es, Ansätze) : 1. deroù g., penn kentañ g., lañs g., randon g., herr g., penn herr g. ; *auf den ersten Ansatz*, diwar an taol kentañ, ribus, war an taol, en taol kentañ, en un taol-kont ; *in den ersten Ansätzen steckenbleiben*, chom berr (boud) diouzhtu, chom dre an hent kerkent (kenkent) ha kroget, na vont pelloc'h eget an deroù, chom boud kerkent (kenkent) ha kroget ; *die ersten Ansätze zu dieser Arbeit*, an ervenn gentañ eus al labour-se b. ; 2. [louza.] taol g., struj str. ; 3. [kimiezh] gouelezenn b., gouelezennad b., goueledenn b., lec'hidad g., lec'hidenn b., maskloù lies., dilavadur g., dilav g., gwaskadur g., koc'hien g., gwelead g., dichaladur g., tevaj g. ; 4. [tekn.] pezh ouzhpennet g., astell b., astenn g., astellenn b., klaouenn b., klaoutenn b., sutell b., skarv g., junt g., tarval g. ; 5. [sonerezh] sutell b., beg-sutell g. ; 6. [tisav.] baleg g., balir g. ; 7. [korf.] lostennig ar vouzellenn dall g., divilhenn breñvek b. ; 8. [kenwerzh] prizadur g., prizachadenn b. ; 9. [mat.] kevatalennadenn b.

Ansatzpunkt g. (-s, -e) : 1. poent moned g., poent deraouiñ g. ; 2. elfenn b.

Ansatzrohr n. (-s, -e) : korzenn genstagañ b., korzenn skarvañ b., korzenn juntañ b., penn-korzenn g.

Ansatzstück n. (-s, -e) : [tekn.] astell b., astenn g., astellenn b., klaouenn b., klaoutenn b., sutell b., skarv g., junt g.

ansatzweise Adv. : dre vras.

ansäuern V.k.e. (hat angesäuert) : 1. goellañ, lakaat goell e ; 2. goudrenkaat, trenkaat.

ansaufen V.em. : **sich ansaufen** (säuft sich an / soff sich an / hat sich angesoffen) : *sich (t-d-b) einen ansaufen*, tapout un tontonad (ur revriad, ur c'horfad, ur sac'had, un toullad), distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, pakañ unan, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, ober ur picherad, tapout ur picherad, mezviñ, ober pant, ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, korfata, klukañ, lipat, lonkañ, ober un tortad, tapout un tortad, lakaat tenn war e vegal, puñsal ar pintoù, pintal, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù.

ansaugen V.k.e. (hat angesaugt) : sunañ, chutellat, chugal ; *das Herz saugt das Blut an und stößt es dann aus*, ar galon a sun ar gwad ha diboullañ a ra anezhañ war-lerc'h, ar galon a sun ar gwad ha strinkañ a ra anezhañ war-lerc'h, ar galon a riboul hag a ziriboul ar gwad ; *einen Saugschlauch durch Ansaugen mit dem Mund füllen*, elumiñ ur gorzenn evit pibennañ.

V.em. : **sich ansaugen** (hat sich (t-rt) angesaugt) : *sich an etwas (t-rt pe t-d-b) ansaugen*, kregiñ peg en udb, chom a-grap ouzh udb.

Ansaugen n. (-s) : chugerezh g., chut g., sunerezh g., sun g., sunadenn b., sunad g.

ansäuseln V.gw. : c'hwezhañ skañv.

V.em. : **sich ansäuseln** (hat sich angesäuselt) : [dre skeud.] *sich (t-d-b) einen ansäuseln*, damvezviñ.

ansausen V.gw. (kam angesaust) : *angesaust kommen*, erruout evel ur bleiz, erruout a-diz hag a-dag, degouezhout evel un tarzhañ avel.

anschaffen V.k.e. kemmus pe digemm (schuf an / schaffte an // hat angeschaffen / hat angeschafft) : **1.** *pourchas, prenañ, akuizitañ, gounit ; sie hat mir Kleider angeschafft, pourvezet he doa da'm gwiskañ ; Rindvieh anschaffen, saouta, en em saouta, prenañ saout ; Möbel anschaffen, prenañ (akuizitañ) pezhioù arrebeuri ; 2.* [kenw.] *Deckung anschaffen, gwarantiñ.*

V.em. : **sich anschaffen** (digemm) (hat sich (t-d-b) angeschafft) : **1.** *sich etwas anschaffen, pourchas udb, providañ udb, en em warnisañ ag udb, prenañ udb, akuizitañ udb, gounit udb ; sich Rindvieh anschaffen, saouta, en em saouta, prenañ saout ; er hat sich Vieh angeschafft, prenet en deus loen ; 2.* *kemer, kavout ; sich Kinder anschaffen, kemer bugale en e garg ; sich eine Freundin anschaffen, kavout ur vignonez, kavout fred, kavout karedig, P. ober ur vonami.*

V.gw. : *anschaffen gehen*, en em wallañ, gastaouiñ, louvigezhiñ, labourat evel gast war ribl an hent, ober he forc'h, ober e bezh lèr.

Anschaffung b. (-, -en) : **1.** *perc'hennidigezh b., prenadenn b., prenidigezh b., pren g., prenadur g., prenadurezh b., akes g. ; die Anschaffung einer Waschmaschine hat ihr das Leben erleichtert, kavet he doa kerse war vat abaoe m'he doa prenet ur walc'herez, kerse war vat a oa ganti bezañ prenet ur walc'herez, kavet he doa gras bezañ prenet ur walc'herez, gras e oa dezhi bezañ prenet ur walc'herez, da e oa ganti abaoe m'he doa prenet ur walc'herez, ar walc'herez he doa prenet he doa lakaet aezamant en he buhez, ar walc'herez he doa prenet a oa bet un disamm kaer eviti, un distaol poan e oa bet eviti ar walc'herez he doa prenet ; 2.* *pourvezadur g. ; 3.* [arc'hant.] *pourvezad g. ; 4.* [tekn.] *enstaliadur g., staliadur g. ; 5.* *louvigezh b., gastaouerezh g.*

Anschaffungskosten lies. : **1.** *mizoù prenañ lies. ; 2.* *mizoù enstaliañ lies., mizoù staliañ lies.*

Anschaffungspreis g. (-es, -e) / **Anschaffungswert** g. (-es, -e) : [kenw.] *priz-koust g.*

anschalten V.k.e. (hat angeschaltet) : *enaouiñ, kregiñ, lakaat war elum, lakaat war enaou, elumiñ ; Licht anschalten, enaouiñ ar gouloù, kregiñ ar gouloù, elumiñ, elumiñ ar gouloù.*

anscharfen V.k.e. (hat angeschärft) : [tekn.] *lemmañ, breolimañ, teneraat.*

anschauen V.k.e. (hat angeschaut) : **1.** *arvestiñ ouzh, gweladuriñ, sellet ouzh, chom da welet, chom da sellet ouzh ; jemanden anschauen, rigadella war u.b., sellet pik ouzh u.b., digeriñ e zaoulagad war u.b. ; 2.* [preder.] *santout diouzh, nadiñ.*

V.em. : **sich anschauen** (hat sich angeschaut) : **1.** *sich (t-d-b) etwas anschauen, arvestiñ ouzh udb, sellet ouzh udb, skeiñ un taol-lagad war udb, teuler ur sell war udb, ober ur sell war udb, chom da welet udb, chom da sellet ouzh udb, bizitañ udb ; sich (t-d-b) eine Fernsehsendung anschauen, chom da welet un abadenn skinwel, chom da sellet ouzh un abadenn skinwel ; ich habe mir lange das Meer angeschaut, chomet e oan pell da arvestiñ ouzh ar mor ; 2.* [dre skeud.] *padout gant udb, damasantiñ d'udb, gouzañv udb ; 3.* *sich (t-rt) anschauen, ober ur sell an eil ouzh egile, sellet an eil ouzh egile.*

V.gw. : *da schau einer an ! schau an ! gabell ! ganas ! ga ! gagn ! alato ! atoue ! daonet ! foeltr ! foutre ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! mil krampouezhenn ! ha-dall daonet ! arsa ! manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! double barriken ! seizh kant barrikenad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! mil gurun ! gast alato ! mallach toull ! mallach douar ! mallistoull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurun va ene ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurun !*

Anschauen n. (-s) : *sellerezh g., arvestidigezh b., arvestadur g., arvesterezh g., gweledigezh b., gweled g.*
anschaulich ag. : **1.** *sklaer, anat, eztaolus, just-ha-just, fraezh, meizadus ; anschaulich machen, livañ, taolenniñ, reiñ un doare eus udb, poltreziñ, pourtreziñ (Gregor), lakaat war zizolo, lakaat war wel, lakaat war ziskouez, roudennañ just-ha-just ; 2.* *nadel, nadek, nadidik, primveizek.*

Anschaulichkeit b. (-) : *sklaerder g., splannder g., eztaolusted b., meizadusted b., meizaduster g.*

Anschauung b. (-, -en) : **1.** *arvesterezh g., arvestidigezh b., gweledigezh b., gweled g. ; der Buchhändler schickt ein Buch zur Anschauung, kas a ra al levrier ul levr evit ma rafemp ur sell ennañ, kas a ra ar marc'hadour-levrioù ul levr evit ma skofemp un taol-lagad ennañ ; 2.* *soñj g., kredenn b., mennozh g., meno g., meizadenn b., danzead g., savboent g., gweladur [eus] g., gweledva g., sellboent g., sellad g. ; meiner Anschauung nach, da'm soñj, da'm meno, war va meno, hervez va meno, me a gav din, war va soñj, war a gredan / war a soñjan (Gregor) ; religiöse Anschauungen, kreañsoù lies. ; 3.* [preder.] *naderezh g., nad g., nadadenn b., damgeal g., primvezad g., anaoud kentizhek g., mennozhadur g., meizadur g. ; 4.* [relij.] *Anschauung Gottes, gwel gwenvidikaus g., gwel kevrinek g., gwel Doue g., gwel a Zoue g.*

Anschauungskraft b. (-) : *santadur g., naderezh g., damgeal g.*

Anschauungsmaterial n. (-s) : *teuliadoù lies., teulioù lies.*

Anschauungsvermögen n. (-s) : *santadur g., naderezh g., damgeal g.*

Anschauungsunterricht g. (-s) : *kelennadurezh pleustrek dre welet b.*

Anschauungsweise b. (-, -n) : *meizadur g., mennozhadur g.*

Anschein g. (-s, -e) : *doare g., neuz b., diavaezioù lies., enebañ b., man b./g., neuz-korf b., neuz-dremm b., neuziad b., neuziadur g., seblant g., spes g., spurmant g., stumm g., arvez g., gobari g., gwel g., gweled g., aer g.,*

aeridigezh b. ; *den Anschein haben*, bezañ an doare (an neuz) gant an-unan da vezañ ..., bezañ doare war an-unan da vezañ ..., bezañ doare d'an-unan da vezañ ..., kaout ar gobari da vezañ ..., diskouez (+ anv-verb), hañvalout (+ anv-verb), kaout doare da vezañ ..., seblantout (+ anv-gwan), stummañ (+ anv-gwan), stummañ da vezañ (+ anv-gwan), bezañ treset da (+ anv-verb), bezañ neuz war an-unan da vezañ ... ; *sich den Anschein geben als ob*, ober neuz ober udb, ober neuz d'ober udb, ober an neuz ober udb, ober an neuz d'ober udb, ober udb diwar neuz, ober van d'ober udb, ober ar mod d'ober udb, ober udb evit ar gwel, ober lusk a ober udb, ober sin a ober udb ; *er gibt sich den Anschein, als ob er rau wäre*, n'eo ket ken drouk m'en deus doare da vezañ, taer eo da welout ha laosk da c'houzout, diskouez a ra bezañ droukoc'h eget ma'z eo e gwirionez, n'eo ket ken taer ha m'en deus an doare da vezañ, emañ o neuziañ bezañ drouk nemetken, emañ oc'h ober tron, muioc'h a ziskouez eget ma'z eo e gwirionez ; *alle geben sich den Anschein, als ob sie einig wären*, an holl a vez plaen diwar-c'horre ; *er gibt sich nur den Anschein, so zu sein*, emañ oc'h ober van, emañ oc'h ober goap, emañ oc'h ober an asvan, emañ oc'h ober an neuz, n'eo ket evel m'en deus an doare da vezañ, kamm ki pa gar, emañ o neuziañ nemetken, emañ oc'h ober tron, muioc'h a ziskouez eget ma'z eo e gwirionez ; *er gab sich den Anschein, als ob er weggehen wollte*, ober a reas ar man e felle dezhañ mont kuit ; *dem Anschein nach*, da welet, din da welet, war a seblant, a-hervez, hervez, evit doare, e-doare, hervez ar mod, hervez an dailh, hervez doare, war a hañval, hervez ar gwel, evit ur gwel, diwar ur gwel, bete gwelet, diwar-c'horre, diwar-benn, en diavez, me 'laka, diouzh an doare, diouzh feson, 'm eus aon ; *dem Anschein nach wollen sie sich nicht unterwerfen*, ne welan ket e vefe lusk ganto plegañ, ne welan ket e vefe lusk ganto da blegañ, ne welan ket e luskfent da blegañ ; *allem Anschein nach*, hervez pep doare, evit doare, e-doare, hervez doare, hervez ar vrud, hervez ar gaoz, diouzh al lavarioù, hervez a lavarer, hervez ar mod, hervez klevet, hervez kont, moarvat, emichañs, pechañs, diouzh doare, diouzh an doare, diouzh feson, a-hervez, hervez, diouzh ma kreder, hervez ar gwel, evit ur gwel, diwar ur gwel, da welet, din da welet, bete gwelet, war a seblant, war a hañval, hervez an dailh, hervez doare, me 'laka, 'm eus aon, da grediñ ez eus e ... , kredapl, peadra 'zo da grediñ e ... ; *allem Anschein nach wollen sie uns den Rücken kehren*, lusk a zo ganto treiñ kein deomp, lusk a zo ganto da dreiñ kein deomp, luskañ a reont da dreiñ kein deomp.

anscheinen V.k.e. (schien an / hat angeschienen) : goulaoiñ (en tu gouzañv), sklêrijennañ.

anscheinend ag. / **anscheinlich** ag. : hervez ar gwel, da welet.

Adv. : hervez pep doare, hervez kont, evit doare, e-doare, hervez doare, moarvat, emichañs, pechañs, diouzh doare, diouzh an doare, diouzh feson, diwar-c'horre, diwar-benn, en diavez, a-hervez, hervez, diouzh ma kreder, hervez ar gwel, evit ur gwel, diwar ur gwel, da welet, din da welet, bete gwelet, hervez ar vrud, hervez ar gaoz, diouzh al lavarioù, hervez a lavarer, hervez ar mod, hervez klevet, hervez kont, war a seblant, war a

hañval, me 'laka, 'm eus aon, da grediñ ez eus e ... , kredapl, peadra 'zo da grediñ e ... , hervez an dailh ; *anscheinend wollen sie sich nicht unterwerfen*, ne welan ket e vefe lusk ganto plegañ ; *anscheinend wird der Regen noch lange dauern*, keal da badout a zo gant ar glav ; *anscheinend ist es warm dort*, treset eo da vout tomm eno, hañval e vefe e vez tomm eno.

anscheißen V.k.e. (schiss an / an angeschissen) : 1. P. *jemanden anscheißen*, kroزال u.b., kroزال d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., skandalat u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., gourdrouz u.b., bezañ e brete ouzh u.b., delazhiñ kunujennoù war u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., sarmonal u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., lavaret e Bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., kiviañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor), ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., hopal war u.b., huchal war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunujañ u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., lavaret traoù d'u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., karnajal war u.b., reiñ bazhadoù d'u.b., darc'haouiñ bazhadoù d'u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., mont dak (reut,rep) ouzh u.b. ; *er wurde angeschissen*, tapet en doa pironed, klevet traoù en doa graet, klevet en doa ur vuhez, graet e oa bet un dañs hep soner gantañ, langaj en doa bet, soroc'h en doa bet, tapet en doa trouz, tapet en doa kruz, ur guchenn en doa klevet, klevet en doa e santa maria, klevet en doa ar gousperoù, klevet en doa e jeu, ur guchenn en doa paket, kruz en doa klevet, storlok en doa klevet, paket (kavet, tapet, klevet) en doa e begement, roet e voe e stal dezhañ, klevet en doa e holl anvioù, klevet en doa e seizh seurt, bet en doa pater ha prezegenn da selaou, klevet en doa seizh gwirionez an diaoul, klevet en doa anezhi, tapet en doa anezhi, bet en doa anezhi da bakañ, kanet e voe e jeu dezhañ, lavaret e voe e jeu dezhañ, lardet e voe e billig dezhañ, pasket e voe e draoù dezhañ, kannet e voe e gouez dezhañ, kanet e voe ar mil seurt ruz gantañ, malet e voe gros dezhañ, kouezet e voe e benn dezhañ, kiviañ e voe tonenn e benn dezhañ, klevet en doa ur vosenn, klevet en doa ur vuhez ; 2. P. *jemanden anscheißen*, kaotañ ha pegañ u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, kontañ poulc'henoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'henoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b., pentañ lern d'u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., devañ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ,

paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, stranañ, stranigañ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum) u.b., klaviañ u.b., c'hennat u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., touzañ e c'henoù d'u.b. ; *er wurde angeschissen*, nezet brav e oa bet, tapet brav (tapet lous, paket sellet, tapet genaouek, toazet brav) e oa bet, riñset e oa bet e dreid dezhañ, brattellet e oa bet prop ha brav, kabestret (korigellet, stranet, straniget, devet) e oa bet ha brav, louzet e oa bet brav ha kempenn, kaotet ha peget e oa bet prop ha brav.

anschicken V.em. : **sich anschicken** (hat sich (t-rt) angeschickt) : *sich gerade anschicken, etwas zu tun*, fardañ ober udb, bezañ war-dost d'ober udb, bezañ e termen d'ober udb, luskañ d'ober udb, bezañ a-wel d'ober udb, bezañ edañ ober udb, bezañ e-tro d'ober udb, bezañ tost d'ober udb, bezañ o vont d'ober udb, bezañ war-bouez ober udb, bezañ war ober udb, bezañ war-nes ober udb, bezañ war ar mare d'ober udb, bezañ war bar d'ober udb, bezañ e par d'ober udb, bezañ war ar pare d'ober udb, bezañ war-sin ober udb, bezañ en ambroug d'ober udb, danzen ober udb, bezañ o tiblasiñ ober udb, pourchas ober udb, prientiñ ober udb, en em lakaat a-du (e tailh, e tres, e tu, war an tu, e tro, e doare) d'ober udb, bezañ war var d'ober udb, bezañ war an taol d'ober udb, bezañ o nodiñ ober udb ; *sich zur Reise anschicken*, ober e bak da vont en hent, fardañ mont kuit, ober e zarbaroù a-raok mont da veajiñ, en em gempenn evit mont da veajiñ, ober e renkoù a-benn mont en hent, bezañ war vont kuit, prientiñ mont da veajiñ ; *sich zum Gehen anschicken*, bezañ war vont kuit, luskañ da vont kuit, bezañ o nodiñ mont kuit.

anschieben V.k.e. ha V.gw. (schob an / hat angeschoben) : bountañ, bountañ war, poulzañ.

anschielen V.k.e. (hat angeschielt) : **1.** sellet a-gorn ouzh ; **2.** [dre skeud.] lugerniñ ouzh, dislugerniñ ouzh, steredenniñ ouzh, luc'hañ ouzh, glaourenniñ war-lerc'h.

anschießen V.k.e. (schoss an / hat angeschossen) : **1.** gloazañ gant un tenn ; *der Jäger hat den Eber nur angeschossen*, n'eo bet nemet gloazet an tourc'h-gouez gant tenn an hemolc'her ; **2.** *ein Gewehr anschießen*, leuskel un nebeud tennoù gant ur fuzuilh evit esaeañ anezhañ.

V.gw. (schoss an // ist angeschossen / kam angeschossen) : **1.** arsailhañ, fardiñ, strimpiñ, plaouiañ ; **2.** [lu, sport] tennañ da gentañ ; **3.** [kimiezh] *zu, in Kristallen anschießen*, kristalinekaat ; **4.** [dre skeud.] *er kommt angeschossen*, degouezhout a ra evel un tarz h avel, erruout a ra evel un tarz-kurun, erruout a ra a-dizh hag a-dag (d'an druilh, evel an tan, d'an tan ruz, a-dizh hag a-dro.), erruout a ra evel ur bleiz, erruout a ra a-herr ; **5.** P. *er ist angeschossen*, ur banne a zo dindan e fri, trenk eo e doull, erru eo lous e fri, ur banne a zo e-barzh e fas, ur banne a zo warnañ, savet eo e vanne d'e benn, tommet eo dezhañ, lous eo e fri, digadao eo, kazeg emañ, hanter gazez emañ, loufok eo, bez' emañ ar

ouenn gantañ, erru eo gleb e c'henoù, suilhet eo, a-strew emañ, mezet eo.

anschiffen V.k.e. (hat angeschifft) : degas gant ur vag.

V.gw. (ist angeschifft) : abourzhañ.

anschimmeln V.gw. (ist angeschimmelt) : louediñ ; *das Brot schimmelt an*, emañ ar bara o louediñ, dont a ra blev war ar bara, erru ez eus blev war ar bara.

anscirren V.k.e. (hat angeschirrt) : sterniañ, harnezañ, harneziñ, rañjennañ, aveiñ.

Anschiss g. (-es,-e) : P. langaj g., pironed lies., skandal g., teñsaden b., kruz g., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b., trouz g. ; *er hat Anschiss gekriegt*, klevet traoù en doa graet, graet e oa bet un dañs hep soner gantañ, langaj en doa bet, soroc'h en doa bet, ur guc'henn en doa klevet, ur guc'henn en doa paket, klevet en doa e santa maria, klevet en doa ar gousperoù, klevet en doa e jeu, kruz en doa klevet, storlok en doa klevet, tapet en doa trouz, tapet en doa kruz, paket (kavet, tapet, klevet) en doa e begement, roet e voe e stal dezhañ, klevet en doa e holl anvioù, klevet en doa e seizh seurt, klevet en doa seizh gwirionez an diaoul, klevet en doa anezhi, tapet en doa anezhi, bet en doa anezhi da bakañ, kanet e voe e jeu dezhañ, lavaret e voe e jeu dezhañ, lardet e voe e billig dezhañ, pasket e voe e draoù dezhañ, kannet e voe e gouez dezhañ, kanet e voe ar mil seurt ruz gantañ, malet e voe gros dezhañ, kouezet e voe e benn dezhañ, kivijet e voe tonenn e benn dezhañ, klevet en doa ur vosenn, klevet en doa ur vuhez, tapet en doa pironed, bet en doa pater ha prezegenn da selaou.

Anschlag g. (-s, Anschläge) : **1.** stok g., stokadenn b., skoadenn b. ; **2.** tintad g., son g. ; **3.** doare-c'hoari g. ; *der Anschlag eines Pianisten*, doare-c'hoari ur pianoour g. ; **4.** [moull.] bizskriverezh g. ; **5.** [moull., dre astenn.] arouezenn b. ; **6.** skritell b., liketenn b., parchenn b. ; *durch Anschlag veröffentlichen*, kemenn d'an holl dre skritelloù, embann dre skritelloù, liketañ, skritellañ ; *einen Anschlag machen*, pegañ ur skritell, liketañ, skritellañ ; **7.** prizadur g., prizadur g., istimadur g., istim g., taosadur g., rakpriz g., divizad g. ; *in Anschlag bringen*, lakaat e penn-kont, lakaat e-barzh, delc'her kont (eus udb) ; *in Anschlag kommen*, bezañ dalc'het kont eus an-unan, bezañ lakaet e penn-kont, bezañ lakaet e-barzh ; **8.** gwalldaol g., mestaol g., arnod drouklazhañ g., arnod muntrañ g., mesbukad g., raktres g., mennad g. ; *einen Anschlag verüben*, falvezout d'an-unan lemel e vuhez digant u.b. (Gregor), seveniñ ur gwalldaol, ober ur gwalldaol ; *ein geheimer Anschlag*, ur irienn b., ur c'havailh g., ur stign g. ; *blinder Anschlag*, gwalldaol dall g. ; *gezielter Anschlag*, gwalldaol resis e bal g. ; *die Anschläge der I.R.A.*, gwalldaolioù an I.R.A. lies., mesbukadoù an I.R.A. lies. ; *einen Mordanschlag auf den König planen*, irienniñ lazhañ ar roue ; *im ganzen Land herrschten nun Anschläge, Gewalt und Terror*, dre ar vro ne oa neuze nemet stign ha lazh ; **9.** [lu] *Gewehranschlag*, kemeridigezh ar c'houch b. ; *das Gewehr in Anschlag bringen*, kemer e gouch, skoaziañ e fuzuilh, bukañ e fuzuilh, bantañ e fuzuilh ; **10.** [sport, tennañ] emlakad g. ; *der liegende Anschlag*, emlakad an tenner gourvezet g. ; *der stehende Anschlag*, emlakad an tenner en e sav g. ; *der kniende Anschlag*, emlakad an tenner glinet g. ; *der sitzende Anschlag*, emlakad an

tenner azezet g. ; **11.** [tekn.] dantenn b., ask g. ; **12.** [prenestr, dor] harz g., bunt g., harp g. ; **13.** [mat.] heled g. ; **14.** [mor] tarzh g., rekas g., adtarzh g., astarzh g. ; **15.** [chas] harzh g., harzhadenn b. ; **16.** tag g., tagadenn b., tagerezh g. ; **17.** [c'hoari koukou] *Anschlag Anna !* setu Anna, yod !

Anschlagbock g. (-s,-böcke) : harz g., bunt g., harp g.

Anschlagbrett n. (-s,-er) : taolenn ditouriñ b., taolenn ar c'hemennadennoù b.

anschlagen V.k.e. (schlägt an / schlug an / hat angeschlagen) : **1.** tachañ, stagañ ; *ein Brett anschlagen*, tachañ ur plankenn ; **2.** [dre heñvel.] liketañ, skritellañ, pegañ ; *Plakate anschlagen*, liketañ, pegañ skritelloù ; **3.** skeiñ ; *das Feuerzeug anschlagen*, tennañ tan gant an direnn ; **4.** *die Glocke anschlagen*, gobediñ ar c'hloc'h ; **5.** [dre skeud.] *einen Ton anschlagen*, cheñch ton e vouezh, komz war un ton bennak ; *einen anderen Ton anschlagen*, komz war un ton all, **a** (*einen milderen Ton anschlagen*) diskanañ, habaskaat, plegañ e santimant, ameniñ. **b** (*einen höheren Ton anschlagen*) mont rustoc'h ouzh u.b., gorren e vouezh, kas ton, komz war an notenn vras / komz war an noten uhelañ / komz groñs (Gregor) ; **6.** [kirri] *den Wagen anschlagen*, stagañ an adkarr ouzh ar c'harr a-raok ; **7.** [lu] *das Gewehr anschlagen*, kemer e gouch, bukañ e arm, bantañ e fuzuilh, skoaziañ e fuzuilh ; **8.** feuriañ, lakaat ur priz da, ober ur priz da, prizañ, priziañ, prizachañ ; **9.** [tekn.] skeiñ, stekiñ ; **10.** dantañ, darnañ, boulc'hañ, brizhfaoutañ, dizeeunañ, nodiñ ; *angeschlagene Tassen*, tasoù brechet (darnet, dantet) lies. ; *Kartoffeln beim Ausmachen anschlagen*, darnañ patatez, darnañ avaloù-douar ; *angeschlagene Kartoffeln*, patatez darnet str. ; *angeschlagenes Obst*, frouezh goloet a vloñsoù str., frouezh goloet a vloñsadennoù str., frouezh bloñset str., frouezh kotiset str. ; *angeschlagene Eier*, vioù brechet lies., vioù darnet lies., vioù brizhfaoutet lies.

V.gw. (schlägt an // schlug an // ist / hat angeschlagen) : **1.** (ist angeschlagen) tarzhañ, terriñ, skeiñ ; [merdead.] *die Wellen schlagen an*, terriñ a ra ar bernioù dour, dirollañ a ra an tonnoù, dedarzhañ a ra an tonnoù, tarzhañ a ra an tonnoù ; *anschlagende Welle*, bern dour g., gwazh b., gwagenn-drais b., taol-mor g., barr-mor g., taol-ratre g., sparkad g., rolladenn-vor b., rolladennad-vor b., ruilhadenn b., tarz-mor g., tarz g., tarz-ruilh g., bomm mor g., toenn-vor b. ; **2.** (hat angeschlagen) : *die Glocke schlägt an*, seniñ a ra ar c'hloc'h, ar sonerezh a ya en-dro, klevet a reer ar sonerezh ; **3.** (hat angeschlagen) : *der Hund schlug an*, stagañ (diskordañ, dirollañ, disvantañ) a reas ar c'hi da harzhal, kregiñ a reas ar c'hi d'ober brud ; **4.** [mezeg.] (hat angeschlagen) : *das Heilmittel schlägt an*, emañ al louzoù oc'h efediñ, emañ al louzoù oc'h ober efed, pegañ a ra al louzoù, labourat a ra al louzoù, kregiñ a ra al louzoù ; **5.** [tekn.] (hat angeschlagen) : *die Pumpe schlägt an*, emañ ar blomenn o kemer he lañs, lañs a zo o tont er blomenn.

anschlägig ag. : poellek, avizet, fur, ijinus, ijinet-mat, leun a ijin, abil.

Anschlagsäule b. (-,-n) : kolonenn skritellañ b.

Anschlagtafel b. (-,-n) / **Anschlagzettel** g. (-s,-) : skritell b., liketenn b., parchenn b., skrid-brudañ g., paperenn vruderezh b.

anschleichen V.em. : **sich anschleichen** (schlich sich an / hat sich (t-rt) angeschlichen) : tostaat sioul-sibouroun (sioul-ser, sioul evel ul logodenn, a bazioù kazh, a bazoù kazh, didrouz evel un naer, sioul-riboulenn evel ul laer, a-dakot, plarik, kempennik), dont evel ar c'hazh war an erc'h ; *angeschlichen kommen*, tostaat sioul-sibouroun (sioul-ser, sioul evel ul logodenn, a bazioù kazh, a bazoù kazh, sioul-riboulenn evel ul laer, didrouz evel un naer, a-dakot, plarik, kempennik), dont evel ar c'hazh war an erc'h.

anschleifen¹ V.k.e. (schliff an / hat angeschliffen) : **1.** lufrañ, levnañ ; **2.** lemmañ, breolimañ, teneraat.

anschleifen² V.k.e. (schleifte an / hat angeschleift) : ruzañ, stlejañ.

anschleimen V.em. : **P. sich anschleimen** (haben sich (t-rt) angeschleimt) : en em lipat an eil ouzh egile, klufaniñ an eil d'egile, lubaniñ an eil d'egile, lubaniñ an eil ouzh egile, lorc'hañ an eil egile, flodañ an eil d'egile, fougéal an eil egile, lavaret komzoù brav an eil d'egile, reiñ mel (reiñ pour) an eil d'egile, reiñ mel an eil d'egile gant al loa-bod, plantañ kaol an eil gant egile.

anschleppen V.k.e. (hat angeschleppt) : stlejañ.

anschließbar ag. : [tekn.] kennaskadus, kevreadus.

anschließen V.k.e. (schloss an / hat angeschlossen) : **1.** stagañ, kenstagañ, keneren, kennaskañ ; **2.** [tredan] kevreañ ; **3.** [skingomz] adskignañ ; *angeschlossen alle europäischen Sender*, adskignet e vez an abadenn gant an holl skingaslec'hioù en Europa.

V.em. : **sich anschließen** (schloss sich an / hat sich angeschlossen) : **1.** bezañ harzant, bezañ harp ouzh, bezañ gwriet gant, bezañ touch ouzh, bezañ a-stok ouzh, bezañ stok e, bezañ pok-ha-pok, bezañ stag-ha-stag, bezañ harp-ouzh-harp, bezañ harp-en-harp, bezañ stok-ha-stok, bezañ dalc'h-ouzh-dalc'h, bezañ harz-e-harz, bezañ harz-ha-harz, bezañ harz-ouzh-harz ; **2.** dont just war-lerc'h ; *dem Vortrag schloss sich eine Diskussion an*, ar gaozeadenn a oa bet goude ar brezegenn, da boursu ar brezegenn e oa bet ur gaozeadenn ; **3.** degouezhout war, kouezhañ war, skeiñ war ; *die Goethe-Straße schließt sich an die Mozart-Straße an*, emañ ar straed Goethe war-lerc'h ar straed Mozart, ar straed Goethe a zegouezh war ar straed Mozart, ar straed Goethe a sko war ar straed Mozart, ar straed Goethe a gouezh war ar straed Mozart ; **4.** sevel a-du gant ; *sich der Meinung eines anderen anschließen*, fonnaat kaoz u.b., fonnaat mennad u.b., mont en avel u.b., sevel (mont) a-du gant u.b., en em lakaat en tu gant u.b., dont a-du gant u.b., dont (mont, sevel) en tu gant u.b., sevel en un tu gant u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b., bezañ gounezet gant mennozh u.b. ; **5.** mont gant, en em strollañ gant, kevrediñ gant, emgejañ ; *sich dem Tanz anschließen*, mont d'an dañs ; *andere Leute schlossen sich unserer Gruppe an*, tud all en em gavas en hon touez, tud all a zeuas en hon touez.

V.gw. : serriñ mat ; *das Fenster schließt nicht an*, ar prenestr ne chom ket harp ouzh e framm, n'eus ket tu da serriñ mat ar prenestr, hek eo ar prenestr.

anschließend ag. : **1.** touch, e-kichen, stag, harp, harz, sko, stok, harzant ; *das anschließende Zimmer*, ar gambr douch b., ar gambr e-kichen b. ; *ein Haus mit anschließendem Garten*, un ti gant ul liorzhañ outañ g. ; **2.**

strizh, peg ; *ein eng anschließender Pullover*, ur stammenn peg ouzh ar c'horf, ur stammenn strizh b. ; **3.** a zeu just war-lerc'h.

Adv. : goude-se, da c'houde, d'ar goude, war-lerc'h, a-benn goude, a-c'houdevezh, da boursu ; *anschließend fragten sie ihn, ob er Lust auf einen Spaziergang hätte*, goude-se e c'houlennjont outañ hag-eñ e vije plijet da vont da bourmen.

Anschluss g. (-es, Anschlüsse) : **1.** kenstagadur g., kenstagidigezh b., gougediañ g., gougediadur g., kevreadur g., liamm g., kenere g. ; **2.** [dre heñvel.] *elektrischer Anschluss*, kevreadur tredan g. ; **3.** [treuzdougen] kevreadur g., kenere g., keneren g., kenglotadur euriadoù an trenioù g. ; *der Zug hat Anschluss nach*, kevreet eo an tren-mañ gant unan all a ya da ... ; *den Anschluss erreichen*, pakañ, tapout an tren kenere ; *den Anschluss verfehlen*, **a)** c'hwitañ an tren kenere, mankout an tren kenere ; **b)** [dre skeud.] chom e toull ar c'hae, c'hwitañ war e grog, chom e fri hebioù, chom war ar c'hud, chom e fri war ar gloued, chom e fri hebiou, kouezhañ war e fri, ober flagas, chom da c'hlaourenniñ, bezañ kazeg ganti, menel warni ; **4.** [dre skeud.] *an jemanden Anschluss suchen*, klask mont e darempred gant u.b., klask mont e kehent gant u.b., klask nesaat ouzh u.b. ; **5.** [polit., istor] stagadur g., destagadur g., stagerezh g., stagidigezh b. ; *der Anschluss Österreichs*, destagadur Bro-Aostria ouzh ar Reich alaman g., unaniezh Alamagn hag Aostria en ur Stad b., anschluss g. ; **6.** *im Anschluss*, war se, war gement-se, war ar gaoz-se, neuze, da-heul an dra-se, war-bouez kement-se, da boursu.

Anschlussautobahn b. (-, -en) : gourhent liammañ g.

Anschlussbahn b. (-, -en) : **1.** hent-houarn gougediañ g. ; **2.** tren keneren g.

Anschlussbahnhof g. (-, -bahnhöfe) : kemmarsav g.

Anschlussbogen g. (-s, -bögen) : krommenn juntañ b.

Anschlussdose b. (-, -en) : [tredan.] boest kevreañ b., tap tredan g., lugell b.

Anschlussdraht g. (-s, -drähte) : [tredan.] orjalenn gevreañ b., orjalenn gennaskañ b.

Anschlussflug g. (-s, -flüge) : nij keneren g., karr-nij keneren g.

Anschlussgleis n. (-es, -e) : hent-houarn gougediañ g.

Anschlusskabel n. (-s, -) : [tredan.] fun gevreañ b., fun kennaskañ g.

Anschlusskarte b. (-, -en) : tiked treuztreniañ g., bilhed keneren g.

Anschlussklemme b. (-, -en) : [tredan.] bonn kevreañ g., bonn kennaskañ g.

Anschlusskontakt g. (-s, -e) : [tredan.] fichell b.

Anschlussleitung b. (-, -en) : [tredan.] linenn gevreañ b., linenn gennaskañ b.

Anschlussstation g. (-, -en) : kemmarsav g.

Anschlussstelle b. (-, -en) : [gourhent] bretell c'hourhent b.

Anschlussstöpsel g. (-s, -e) : [tredan.] bonn kevreañ g.

Anschlussstück n. (-s, -e) : [tekn.] astell b., astenn g., astellenn b., klaouenn b., klaoutenn b., sutell b., skarv g., junt g.

Anschluss technik b. (-) : kennaskeg b.

Anschlusswert g. (-s, -e) : [tredan.] galloudezh enstaliet b., galloudezh hegerz b.

Anschlusszug g. (-s, -züge) : tren keneren g.

anschmachten V.k.e. (hat angeschmachtet) : P. [dre skeud.] *jemanden anschmachten*, ober (tailhiñ) al lez d'u.b., ober askellig d'u.b., kañjoliñ u.b., chourañ, lorbiñ u.b., tromplañ u.b., kontañ flourig d'u.b., kanardiñ gant u.b., ober selloù „deudik“ d'u.b., ober selloù milliour d'u.b., teuler gwilc'hadennoù milliour d'u.b., ober selladoù tener d'u.b., flouretañ u.b., likaouiñ ouzh u.b., likaouiñ u.b., lesaat u.b., lesaat d'u.b.

anschmeicheln V.em. : **sich anschmeicheln** (hat sich (t-rt) angeschmeichelt) : *sich bei jemandem anschmeicheln*, tostennañ u.b., fistoulat e lost dirak u.b., hejañ per melen d'u.b., kañjoliñ u.b., lavaret fougeoù d'u.b.

anshmieden V.k.e. (hat angeschmiedet) : riñvediñ, soudañ.

anshmiegen V.k.e. (hat angeschmiegt) : stardañ, pegañ, stagañ.

V.em. : **sich anshmiegen** (hat sich (t-rt) angeschmiegt) : *sich an jemanden anshmiegen*, souchañ etre divrec'h u.b., tamolodiñ etre divrec'h u.b., souchañ ouzh korf u.b., ober e voumounig.

anshmiegsam ag. : **1.** koulouch, mitaouik, cherisus, flourus, cherus, chourus, dorlotus, tener, noilh, noilhek ; *anshmiegsames Kind*, bugel noilhek g. ; **2.** gwevn.

anshmieren V.k.e. (hat angeshmieret) : **1.** induañ, lindrenniñ, lindriñ, lakaat lipadennoù leue ouzh, bastrouilhañ, palastrañ, mastariñ ; **2.** [dre skeud.] P. *jemanden anshmieren*, kaotañ ha pegañ u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, kontañ poulc'hennou d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, reiñ kelien (kañvalet) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvalet, poulc'hennou, siliou, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b., pentañ lern d'u.b., tennañ siklezoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., devañ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houpperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, strañ, stranigañ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louamiñ u.b., kouilhoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h siliou d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., touzañ e c'henoù d'u.b. ; *einen Betrüger anshmieren*, doublañ un trompler.

Anshmierung b. (-, -en) : **1.** lardigennerezh g., lenkraat g. ; **2.** bastrouilhadur g., bastrouilhaj g., lipadennoù leue lies. ; **3.** [dre skeud.] gwidre g., korvigell b., ijin g., tun g., finesa b., tro-bleg b., taol-gwidre g., touellerezh g., stranerezh g., ardivinkoù lies.

anschnallen V.k.e. (hat angeschnallt) : bouklañ, serriñ, prenañ ; *den Sicherheitsgürtel anschnallen*, prenañ e c'houriz surentez ; *sich anschnallen*, lakaat e c'houriz surentez.

Anschnallpflicht b. (-) : redi prenañ e c'houriz surentez g.

anschnauzen V.k.e. (hat angeschnauzt) : *jemanden anschnauzen*, ober trouz d'u.b., kannañ e gouez d'u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., rendaeliñ u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., teñsañ u.b., hopal war u.b., ober kruz d'u.b., krouz d'u.b., krouz u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gourmachiñ u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., tabutal u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., mont dak (reut, rep) ouzh u.b., bezañ e brete ouzh u.b., delazhiñ kunujennoù war u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennou d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., gwalamiñ u.b., skandalat u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., gourdrouz u.b. ; *er wurde angeschnauzt*, tapet en doa pironed, klevet traoù en doa graet, graet e oa bet un dañs hep soner gantañ, langaj en doa bet, soroc'h en doa bet, klevet en doa trouz, ur guchenn en doa klevet, ur guchenn en doa paket, klevet en doa e santa maria, klevet en doa ar gousperoù, klevet en doa e jeu, kruz en doa klevet, storlok en doa klevet, paket (kavet, tapet, klevet) en doa e begement, roet e voe e stal dezhañ, klevet en doa e holl anvioù, klevet en doa e seizh seurt, bet en doa pater ha prezegenn da selaou, klevet en doa seizh gwirionez an diaoul, klevet en doa anezhi, tapet en doa anezhi, bet en doa anezhi da bakañ, tapet en doa trouz, tapet en doa kruz, kanet e voe e jeu dezhañ, lavaret e voe e jeu dezhañ, lardet e voe e billig dezhañ, pasket e voe e draoù dezhañ, kannet e voe e gouez dezhañ, kanet e voe ar mil seurt ruz gantañ, malet e voe gros dezhañ, kouezet e voe e benn dezhañ, kribet e voe e benn dezhañ, kivist e voe tonenn e benn dezhañ, klevet en doa ur vosenn, klevet en doa ur vuhez.

Anschnauzer g. (-s,-) : [dre skeud.] P. langaj g., pironed lies., skandal g., gourdrouz g., teñsaden b., kruz g., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b., trouz g., teñsader g., teñsasurezh b.

anschneiden V.k.e. (schnitt an / hat angeschnitten) : **1.** boulc'hañ ; *das Brot anschneiden*, boulc'hañ ar bara ; *angeschnittenes Brot*, bara boulc'h g. ; *noch nicht angeschnittenes Brot*, bara divoulc'h g. ; *angeschnittener Brotlaib*, darn b., torzh voulc'h b. ; *wieder anschneiden*, advoulc'hañ ; **2.** skejañ, kochañ, askañ ; *eine Pinie anschneiden*, skejañ (kochañ, askañ) ur wezenn-bin ; **3.** [dre skeud.] boulc'hañ kaozioù diwar-benn, boulc'hañ ur gaoz diwar-benn, tennañ ar gaoz war, toullañ kaoz diwar-benn, lakaat ar gaoz war ; *ein Thema anschneiden*, lakaat ar gaoz war un danvez bennak, tennañ ar gaoz war ur c'hraf bennak, digeriñ ur gaoz bennak ; *ein heikles Thema anschneiden*, reiñ avel d'ar c'had, digeriñ ur gaoz gwall skoemp.

Anschnitt g. (-s,-e) : boulc'h g., boulc'hadur g., boulc'hadenn b., frapad g., drailh g.

Anschovis b. (-,-) : [loen.] genougam g.

anschrauben V.k.e. (hat angeschraubt) : stardañ ur viñs, stardañ udb gant ur viñs.

anschreiben V.k.e. (schrieb an / hat angeschrieben) : **1.** skrivañ, enskrivañ, notenniñ, merkañ ; *an die Tafel anschreiben*, skrivañ ouzh an daolenn ; **2.** kas ul lizher da ; **3.** *jemandem etwas anschreiben*, lakaat udb war gont u.b., arzodiñ udb d'u.b., fakturenniñ udb d'u.b., fakturiñ

udb d'u.b., lakaat prenadennoù u.b. war ar c'hoch, lakaat u.b. war ar c'hoch ; **4.** [dre skeud.] *bei jemandem gut angeschrieben sein*, bezañ war lizheroù u.b., bezañ deuet-mat d'u.b., bezañ deuet-mat gant u.b., bezañ errumat gant u.b., bezañ priziet gant u.b., bezañ e mañch u.b., bezañ e gras u.b.

Anschreiben n. (-s,-) : **1.** kelc'hlizher g. ; **2.** lizher emginnig g., lizher enskrivañ g.

anschreien V.k.e. (schrie an / hat angeschrien) : *jemanden anschreien*, hopal war u.b., huchal war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., youc'hal war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunujañ u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., lavaret traoù d'u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., karnajal war u.b. ; *die Kinder anschreien*, huchal war ar vugale, youc'hal war ar vugale, harzhal ouzh ar vugale, ober trouz d'ar vugale.

Anschrift b. (-,-en) : **1.** chomlec'h g. ; **2.** skritell b., liketenn b., parchenn b.

Anschtrot n. (-s,-e) : [gwiad.] gwrimenn b., bevonn b., lezenn b.

Anschubfinanzierung b. (-,-en) : skoazell arc'hant evit reiñ lañs d'ur raktres b.

anschuldigen V.k.e. (hat angeschuldigt) : *jemanden anschuldigen*, tamall u.b. war ur gaou, kareziñ u.b., enkablañ u.b., kas un tamall ouzh u.b., teurel un tamall ouzh u.b., kas un tamall war u.b., teurel un tamall war u.b., teuler an tamall d'u.b., teuler ar vallon war u.b., teurel ar brall war u.b. ; *angeschuldigt werden*, bezañ tapet e kaoz.

Anschuldigung b. (-,-en) : tamall g., tamalladenn b., tamalladur g., tamallerezh g., tamallidigezh b., klemm g., karez b., enkablatur g., enkablidigezh b. ; *falsche Anschuldigung*, falstamall g., klemm hep abeg g., karez toull b., tamall gaouiat g.

anschüren V.k.e. (hat angeschürt) : **1.** [tan] brochañ, c'hwedhañ, c'hwedhañ war, broudañ, flutañ ; **2.** [dre skeud.] broudañ, brochañ, bountañ, atizañ, arabadiñ war, flemmañ, bevaat.

Anschluss g. (-es,-schüsse) : **1.** [sport] taol-kas g., tenn digeriñ g. ; **2.** [hemolc'h] gloazadenn da-heul un tenn arm-tan b. ; **3.** [kimiezh] tevion strinkennou g.

anschwärmen V.k.e. (hat angeschwärmt) : *jemanden anschwärmen*, karout u.b. dreist ar barr, karout u.b. dreist-penn, azeuliñ u.b., kehelañ u.b., bezañ tik (angoulet, lorc'het, touellet) gant u.b., kaout joa ouzh u.b., bezañ pitilh (nay, gwrac'h, sot, ran, dall) gant u.b.

anschwärzen V.k.e. (hat angeschwärzt) : **1.** duañ ; **2.** [dre skeud.] *jemanden anschwärzen*, duañ u.b., gwashaat u.b., ober divalav d'u.b., glabousañ u.b., dismegañsiñ u.b., dispenn u.b., reiñ e gement all a zroukprezegerezh d'u.b., mezhekaat u.b., flemmañ u.b., dantañ u.b., flipata u.b., lakaat droukkeloù da redek diwar-benn u.b., lavaret droug diwar-benn u.b., kaketal u.b., dispenn brud u.b., divrudañ u.b., dispenn u.b. da dud all, didammañ brud u.b., difregañ u.b. a-drek e gein, diframmañ u.b., diskar u.b., droukkomz (gwallgomz) eus u.b., droukkomz (gwallgomz) diwar-benn u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., ober e votoù d'u.b., displuñvañ e benn d'u.b., drouklavaret war u.b., droukprezeg u.b.,

droukprezeg eus u.b., gwrac'hellat diwar-benn u.b., gwrac'hiñ diwar-benn u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., plaenaat porpant u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., gwiskañ u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., teurel war u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., labezañ u.b., hiboudiñ.

Anschwärzung b. (-, -en) : [dre skeud.] duerezh g., gragaih g., droukprezeg g., droukkomz b., gwallgomz b., gwallruderezh g., divruderezh g., flipataerezh g., hiboudoù lies., kaoz b., kaoziou lies.

anschweigen V.k.e. (schwieg an / hat angeschwiegen) : *jemanden anschweigen*, nac'h komz ouzh u.b.

V.em. : **sich anschweigen** (schwigen sich an / haben sich (t-rt) angeschwiegen) : nac'h komz an eil ouzh egile, tevel, chom mut.

anschweißen V.k.e. (hat angeschweißt) : soudañ.

anschwellen¹ V.gw. (schwillt an / schwoll an / ist angeschwollen) : **1.** koeñviñ, foeñviñ, c'hwezañ ; [mezeg.] *die Backe ist angeschwollen*, koeñvet (foeñvet) eo ar jod ; *meine Hand schwillt an*, c'hwezañ a ra va dorn, koeñviñ a ra va dorn, foeñviñ a ra va dorn ; *rund um die Wunde war das Gewebe entzündet und angeschwollen*, fulor ha koeñv a oa en-dro d'ar gouli ; *sein Fuß ist ganz schön angeschwollen*, e droad a zo c'hwezet evel un touseg, krog mat eo ar c'hoefv en e droad ; **2.** c'hwezañ, kreskiñ ; *der Bach schwillt an*, c'hwezañ a ra ar stêr, uhelaat a ra an dour er stêr, dic'hlanañ a ra ar stêr ; *der Bach schwillt stark an*, remouliñ a ra ar stêr, kreñv e teu an dour da vezañ er stêr ; *das Rauschen des Wassers schwillt an*, kreskiñ a ra hiboud ar richer, c'hwezañ a ra kan ar richer, foeñviñ a ra hiboud ar richer, war greñvaat e ya hiboud ar richer, war bounneraat e ya hiboud ar richer, war c'hroasaat e ya hiboud ar richer.

anschwellen² V.k.e. digemm (hat angeschwellt) : lakaat da goeñviñ, c'hwezañ, kreskiñ, foeñvañ, stigmañ.

Anschwellen n. (-s) / **Anschwellung** b. (-, -en) : **1.** kreskidigezh b., c'hwez g., c'hwezerezh g., c'hwezadur g., koeñv g., koeñvadenn b., foeñv g., foeñvadur g., bouf g. ; *Anschwellen des Euters*, koeñv an tezh g. ; **2.** [stêrioù] dourgresk g. ; *starkes Anschwellen des Wassers*, remoul g. ; **3.** [mezeg.] koeñv g., koeñvenn b., koeñvadenn b., koeñvadur g., c'hwez g., c'hwezerezh g., c'hwezadur g., foeñv g., foeñvadur g.

anschwellen V.k.e. (hat angeschwemmt) : **1.** [koad] kas war-neuñv, tranellañ ; **2.** [traezh] charreat ; **3.** gouelezenñ ; *angeschwemmtes Land*, dichaladur g.

V.gw. (ist angeschwemmt / kam angeschwemmt) : bezañ charreet gant kas an dour ; *angeschwemmter Seetang*, bezhin-rasklenn str., bezhin-tonn str., bezhin-torr str., fes g., lanvad bezhin g., goumon-torr g., torraj g., bezhin tonnet str., mareaj bezhiñ g.

Anschwemmung b. (-, -en) : dichaladur g., diskargadur o tont eus ar stêrioù g.

anschwimmen V.gw. (schwamm an / ist angeschwommen) : *gegen etwas anschwimmen*, neuial a-enep udb.

V.k.e. : (schwamm an / hat angeschwommen) *etwas anschwimmen*, mont war-zu udb war-neuñv.

anschwindeln V.k.e. (hat angeschwindelt) : *jemanden anschwindeln*, kaotañ ha pegañ u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, reiñ kelien (kañvalet) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvalet, poulc'hennoù, siliou, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b., pentañ lern d'u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., deviñ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houpperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, stranañ, stranigañ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, punañ) u.b., klaviañ u.b., c'hwenat u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louamiñ u.b., kouilhoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'hennoù, tremen lost al leue dre c'hennoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h siliou d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., touzañ e c'hennoù d'u.b., kontañ karotez d'u.b., tennañ karotez d'u.b., kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da grediñ d'u.b.

ansegeln V.k.e. (hat angesegelt) : [merdead.] *etwas ansegeln*, mont gant e vag dre lien war-zu udb, tostaat ouzh udb, mont war-zu udb, ober roud war-zu udb, skeiñ war-zu udb.

V.gw. (ist angesegelt / kam angesegelt) : tostaat dindan gouelioù displeget, tostaat e holl ouelioù gantañ digor, tostaat skoud a-raok, tostaat lark kaer, tostaat dindan lien, tostaat dispak e holl ouelioù, tostaat savet e holl ouelioù.

ansehen V.k.e. (sieht an / sah an / hat angesehen) : **1.** sellet ouzh, sellet sa, gweladuriñ, arvestiñ, chom da welet, chom da sellet ouzh ; *jemanden ansehen*, rigadella war u.b., sellet pik ouzh u.b., digeriñ e zaoulagad war u.b. ; *jemanden schief ansehen*, sellet a-gorn (a-dreuz, gant frailh e lagad) ouzh u.b., sellet dreist penn e skoaz ouzh u.b., sellet ouzh u.b. gant ur vourrenn ; *jemanden böse ansehen*, delazhiñ selloù taeret (selloù egaret) war u.b., ober selloù a bevarzek real ouzh u.b., ober ur sell a dalvez pevarzek real d'u.b., ober ur sell a dalvez c'hwec'h real d'u.b., sellet toupek ouzh u.b., sellet a-gleiz ouzh u.b., ober selloù du (drouk, taer, teñval, garv, rous, treut, a-dreuz, put) ouzh u.b., sellet rous ouzh u.b., sellet yud ouzh u.b., sellet du ouzh u.b., sellet put ouzh u.b., sellet garv ouzh u.b., drouklagadiñ u.b. ; *jemanden mit offenem Mund ansehen*, bamañ ouzh u.b., sellet a-bann ouzh u.b., sellet a-bann sag u.b., genaouegiñ ouzh u.b., chom war e gement all o sellout ouzh u.b., chom da sellet ouzh u.b. gant e c'hennoù, estlammñ ouzh u.b. ; *jemanden fröhlich ansehen*, ober dremmoù laouen ouzh u.b. ; *jemanden von der Seite, verstohlen ansehen*, sellet a-gorn (dre guzh, dre zindan, dre laer, a-viziezh, a-dreuz) ouzh u.b. sellet a-gorn-lagad ouzh u.b., ober ur sell a-gorn d'u.b., sellet gant frailh e lagad ouzh u.b., blinkañ etrezek u.b. ; **2.** merzout, gwelet ; *man sah ihnen ihren Hochmut an*, diouzh an neuz anezho e oa fouge en dud-se ; *man sieht ihm sein Alter nicht an*, n'en deus ket an doare da vezañ ken kozh-se, ne ziskouez ket bezañ en oad-se, da welet ne seblant ket bezañ ken kozh-se, ne vez ket gwelet warnañ emañ ken kozh-se, n'eo ket anat warnañ emañ ken kozh-se, lakaet e vez yaouankoc'h eget ned eo e gwirionezh ; *man sieht ihm an, wie besorgt er ist*, gwelet e vez ur bod-spenn e-kreiz e dal, gwelet e vez warnañ

pegen prederiet eo, kaer eo gwelet diouzh e neuz pegen prederiet eo ; *man sieht ihm an, dass er krank ist*, e liv a ziskouez ez eo klañv, e liv a ziskuilh ez eo klañv, gwelet e vez warnañ ez eo klañv, kaer eo gwelet diouzh e neuz ez eo klañv ; *man sieht den Bäumen an, dass der Frühling begonnen hat*, gwelet e vez liv an nevezamzer war ar gwez, gwelet e vez war ar gwez ez eo erru an nevezamzer ; **3.** [dre heñvel.] *mit anderen Augen ansehen*, gwelet en un doare disheñvel, teuler ur sell disheñvel war (ouzh) ... ; *etwas im günstigen Licht ansehen*, na welet nemet an tu mat eus udb ; **4.** [dre skeud.] *jemanden über die Schulter ansehen*, sellet ouzh u.b. dreist penn e skoaz, sellet ouzh u.b. gant morgañs, sellet uhel ouzh u.b. ; **5.** [dre skeud.] *kantverzhout evel*, ober [udb eus u.b.], ober [udb gant u.b.], sellet evel, tremen evel, lakaat da, lakaat da dremen da, kavout, derc'hel da, derc'hel evit, kemer evit, kontañ ; *wofür siehst du mich an ?* da betra ec'h eus c'hoant lakaat ac'hanon da dremen ? da betra e lakaez ac'hanon da dremen ? petra e vefen war da veno ? evit piv e kemerez ac'hanon ? piv on-me a gav dit ? piv on-me, c'hwistm ? ; *bei jemandem hoch angesehen sein*, bezañ istimet bras gant u.b. (Gregor), bezañ doujet gant u.b., kontañ kalz evit u.b. ; *angesehene Leute*, tud istimet, tud doujet lies. V.em. : **sich ansehen** (sieht sich an / sah sich an / hat sich (t-d-b) angesehen) : **1.** *sich (t-d-b) etwas ansehen*, arvestiñ ouzh udb, sellet ouzh udb, skeiñ un taol-lagad war udb, chom da welet udb, chom da sellet ouzh udb, bizitañ udb, teuler ur sell war udb, ober ur sell war udb ; *sich (t-d-b) eine Fernsehsendung ansehen*, chom da welet un abadenn skinwel, chom da sellet ouzh un abadenn skinwel ; *ich will mir morgen die Stadt ansehen*, c'hoant 'm eus mont warc'hoazh e kêr da deuler ur sell (da deuler un taol-lagad, d'ober ur gwel) ; *alle ohne Ausnahme kamen, um sich diese Leute anzusehen*, ne oa hini ebet a gement na vije ket bet o rentañ ur gwel d'an dud-se, deuet e oant holl gwitibunan da rentañ ur gwel d'an dud-se, deuet e oant razh da rentañ ur gwel d'an dud-se ; *sieh mal einer an !* dal 'ta ! sell 'ta ! ; **2.** [dre skeud.] *padout gant*, damasantiñ da, gouzañv ; **3.** *das sieht sich gut an*, brav eo da welet ; *das sieht sich wie Seide an*, seiz eo da welet, seiz eo hervez ar gwel, feson seiz a zo gant an danvez-se ; **4.** *sich (t-rt) ansehen*, ober ur sell an eil ouzh egile, sellet an eil ouzh egile. V.gw. : *seht mal an !* tē ! tie ! dal ! ac'hanta ! sellit 'ta ! gabell ! ganas ! ga ! gagn ! alato ! atoue ! daonet ! foeltr ! foutre ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! mil krampouezhenn ! ha-dall daonet ! arsa ! manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! double barriken ! seizh kant barrikenad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! mil gurun ! gast alato ! mallach toull ! mallach douar ! mallistoull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh !

daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù !

Ansehen n. (-s) : **1.** sellerezh g., arvesterezh g., arvestidigezh b., arvestadur g., gweled g., gweledigezh b. ; *das Ansehen kostet nichts*, ar gweled ne goust netra ; **2.** gwel g. ; *jemanden von Ansehen kennen*, anavezout u.b. evit ur gwel (diwar ur gwel, kement ha gwelet, diouzh e welet, diwar welet, a-wel) ; **3.** [dre skeud.] brud g./b., istim b., doujañs b., anv kaer g., respet g., bri g., azaouez g. ; *hohes Ansehen genießen*, bezañ istimet bras (Gregor), bezañ doujet, bezañ doujañs vras d'an-unan, kaout brud vat, bezañ brud vat gant an-unan ; *sein Ansehen behaupten*, derc'hel e renk, derc'hel e bar, derc'hel e droad er par, [plac'h] derc'hel uhel he banniel ; *sein Ansehen verlieren*, koll istim an dud, koll e anv mat, skuilhañ e skudellad ; *wieder zu Ansehen kommen*, adkavout e anv mat, gounit en-dro istim an dud ; **4.** damant g., istim b. ; *ohne Ansehen der Person*, hep sellet ouzh nikun, hep sellet ouzh ar renk, hep ober stad eus ar renk, hep derc'hel stad eus ar renk, hep derc'hel stad a'r renk, hep derc'hel kont eus ar renk, hep derc'hel kont a'r renk, hep kemm evit den, hep ober istim eus ar renk, ne oa kaz piv a vije, n'eus kaz piv a vefe.

ansehnlich ag. : **1.** bras, pouezus, a bouez, pouezek, enorus ; *ein ansehnliches Vermögen*, madoù e-leizh lies., ur madoù bras g. ; *ansehnlicher Betrag*, un tousegad brav a arc'hant g., arc'hantoù bras lies., un dornad (ur poullad) brav a arc'hant g., ur pochad mat a arc'hant g., ur pezhad moneiz g., ur somm vras a arc'hant b., arc'hant e-leizh g., ur varlennad arc'hant b., ur sammad gouest g., ur voujedenn bravik a-walc'h b., un tamm mat a voujedenn g., ur sammad bravik a arc'hant g. ; **2.** brav, a neuz vat.

Ansehnlichkeit b. (-) : pouez g., pouezusted b., pouezuster g.

Ansehung b. (-) : doujañs b., damant g., istim b., respet g., bri g., azaouez g. ; *in Ansehung der Person*, gant respet evit e renk / gant respet evit e garg (Gregor) ; *in Ansehung der Sache*, dre ma'z eo ken pouezus an afer, gant doujañs evit an afer.

anseilen V.k.e. (hat angeseilt) : funiañ, kordennañ.

V.em. : **sich anseilen** (hat sich (t-rt) angeseilt) : funiañ, kordennañ.

Ansein n. (-s) : elum g.

ansengen V.k.e. (hat angesengt) : gouleskiñ, suilhañ, krazañ, rouzañ, rousaat, paredenniñ, simuc'hiñ ; *angesengt*, rouzet, suilhet, suilh, krazet, goulosket.

V.gw. (ist angesengt) : gouleskiñ, suilhañ, krazañ, rouzañ.

ansetzen V.k.e. (hat angesetzt) : **1.** lakaat ; *Stoff ansetzen*, lakaat un tamm entof (war udb) ; *an einem Kleid ein Verlängerungsstück ansetzen*, lakaat ur verridenn d'ur vroz, astenn ur vroz, berridañ ur vroz, hentañ ur vroz ; *eine Leiter ansetzen*, harpañ ur skeul ouzh ar voger, kemer ur skeul, ober gant ur skeul, lakaat ur skeul ouzh ur voger bennak, skeuliañ ; *Blutegel ansetzen*, gwadañ u.b. gant gelaoued, lakaat gwaderezed da wadañ u.b. ; *Sporen ansetzen*,

kentraouiñ e varc'h, reiñ kentr d'e varc'h, reiñ un taol kentr d'e varc'h.

2. isañ ; *einen Hund auf ein Tier ansetzen*, isañ ur c'hi war-lerc'h ul loen bennak ; *Polizisten auf jemanden ansetzen*, kas archerien war u.b. d'e gemer.

3. merkañ ; *eine Frist ansetzen*, lakaat termen d'ober udb, lakaat an termen d'ober udb ; *den Beginn eines Festes ansetzen*, merkañ an eur ma krogo ar gouel ; *den Wert ansetzen*, merkañ talvoudegezh udb, feuriañ udb ; *einen Preis zu niedrig ansetzen*, prizañ re izel udb, isprizañ udb.

4. kontañ ; *für die Reise muss man vier Stunden ansetzen*, evit ar veaj e ranker kontañ gant peder eurvezh hent.

5. aozañ ; *Essig ansetzen*, terkañ (fardañ, aozañ) gwinegr ; *eine Bowle ansetzen*, aozañ gwin gant louzeier c'hwezh vat, fardañ gwin gant louzoù frondus.

6. dont en an-unan ; [louza.] *Blätter ansetzen*, dont delioù enni, deliaouiñ ; *Blüten ansetzen*, dont bleuñv enni, bleuniañ, bleuñviñ ; *Früchte ansetzen*, frouezhañ, frouezhiñ, dont frouezh enni, krouiñ ; *unter Einwirkung von Sauerstoff und Feuchtigkeit setzt das Eisen Rost an*, diwar oksidatur e teu mergl war an houarn ; [mezeg.] *Fett ansetzen*, lartaat, lardañ, dont da vezañ lart, tevaat, gwellaat ; *ein Bäuchlein ansetzen*, sevel d'an-unan un tammig kof, bezañ o kofañ, bezañ erru ur c'horfad kig en an-unan, bezañ erru gros, bourouniñ, sevel kof ouzh an-unan, dont da vezañ teurennek (kofek, begeliek, bigofek, teurek, bourounek, bouzelek), kemer tro, dont tro en an-unan ; *einen Film ansetzen*, koc'hennañ, krestenenniñ, kramenniñ, dont da gramenniñ ; *die Kaffeekanne hat einen Film angesetzt*, kramennet eo ar grek, krestenennek eo ar grek.

7. [boued] lakaat war an tan, lakaat da boazhañ.

8. [gouren] *bei jemandem einen Armhebel ansetzen*, klaviañ brec'h u.b.

V.gw. (hat angesetzt) : 1. *zu etwas ansetzen*, bezañ war-dost d'ober udb, bezañ war ober udb, bezañ e termen d'ober udb, bezañ a-wel d'ober udb, bezañ edañ ober udb, bezañ dindan ober udb, bezañ e-tro d'ober udb, bezañ tost d'ober udb, bezañ war ober udb, bezañ war-nes ober udb, bezañ war ar bord d'ober udb, war prest d'ober udb, bezañ war-sin ober udb, bezañ o vont d'ober udb, bezañ en ambroug d'ober udb, bezañ war ar mare d'ober udb, bezañ war bar d'ober udb, bezañ e par d'ober udb, bezañ war ar pare d'ober udb, bezañ e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) d'ober udb, bezañ e-tal d'ober udb, bezañ war var d'ober udb, bezañ en toull tostañ d'ober udb, bezañ o tanzen ober udb, pourchas ober udb, prientiñ ober udb, bezañ o sterniañ ober udb, bezañ war an taol d'ober udb, bezañ o tiblasañ ober udb, bezañ war-bouez ober udb, bezañ e-kichen ober udb, bezañ o fardañ ober udb, kinnig ober udb ; *die Maschine setzt zur Landung an*, war bradañ emañ an nijerez ; *zum Sprung ansetzen*, a) [sport] kemer e lañs a-raok lammat, kemer herr a-raok lammat, kemer e randon, klask e randon, ober ul lañsaden, lañsañ ; b) [loen] en em zastum evit lammat, kouchañ, pladañ ouzh an douar a-raok lammat, lañsañ, bezañ war lammat ; *die Feinde setzen zum Sturm auf die Stadt an*, emañ an enebourien war var da sailhañ war gêr ; *zum Angriff ansetzen*, luskañ un argad,

digeriñ brezel, bellañ, digeriñ an emgann, lakaat ar poultr da grozal, kregiñ da vat gant ar brezel, stagañ da vat gant ar brezel, kregiñ da vrezelekaat, mont d'an arsaillh, argadiñ, mont dezhi, tagañ, kregiñ gant un emgann ; 2. *noch einmal ansetzen*, mont gwashoc'h-gwashañ d'u.b., peusiñ (fardiñ, strimpiñ) en-dro war u.b. ; 3. [louza.] krouiñ, furmiñ ; *die Früchte setzen an*, krouiñ a ra ar frouezh, ar frouezh a zo o krouiñ ; 4. [boued] dantañ, karañ, kregiñ, kreienañ, chom peg ouzh kostezioù pe ouzh foñs ar plad.

V.em. : **sich ansetzen** (hat sich (t-rt) angesetzt) : [kimiezh] gouelezenniñ, lec'hideniñ.

Ansetzung b. (-, -en) : 1. [milgioù] skarvadur g. ; 2. [dre astenn.] aozidigezh b. ; 3. [dre skeud.] prizadur g., prizachadenn b., prizacherezh g., feuriadur g.

Ansetzungspunkt g. (-s, -e) : poent krog g., poent peg g., poent krapañ g.

Ansichreiben n. (-s) : perc'hennidigezh b., perc'hennadur g., perc'hennañ g., alouberezh g., skraperezh g.

Ansicht b. (-, -en) : 1. arvesterezh g., arvestidigezh b., arvestadur g., selladur g., sellerezh g., gweled g., gweledigezh b. ; *der Buchhändler schickt ein Buch zur Ansicht*, kas a ra al levrier ul levr evit ma rafemp ur sell warnañ, kas a ra ar marc'hadour-levrioù ul levr evit ma skofemp un taol-lagad warnañ.

2. gwel g., gweled g., arvest g., taolennad b. ; *Ansicht von vorn*, gwel a-dal g. ; *Ansicht von der Seite*, gwel a-gostez g. ; *photographische Ansicht*, luc'hskudenn b.

3. soñj g., kredenn b., mennozh g., meno g., savboent g., sellboent g., sellad g., gweladur [eus] g., meizadur g., mennozhiadur g., danzead g., aviz g., gweledva g., doare-gwelet g., santimant g. ; *festgefahrene Ansicht*, *festgelegte Ansicht*, letenn b. ; *eine Ansicht haben*, kaout ur soñj war udb, kaout ur gredenn ; *eine Ansicht vertreten*, difenn ur mennozh, difenn ur savboent ; *eine verkehrte Ansicht*, ur falskredenn b., ur mennozh fazius g., ur soñj fazius g., ur gwall aviz g. ; *auf jemandes Ansichten eingehen*, fonnaat kaoz u.b., fonnaat mennad u.b., mont (sevel) a-du gant u.b., mont en avel gant u.b., en em lakaat (dont, mont, sevel) en tu gant u.b., dont a-du gant u.b., sevel en un tu gant u.b., sevel krog u.b., tuañ gant u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b. ; *meiner Ansicht nach*, da'm soñj, da'm meno, da'm feson, din, me a gav din, kavout a ra din, hervez va meno, hervez va soñj, hervez va santimant, diouzh va danvez, war va meno, war va soñj, hervez va c'hredenn, war a gredan / war a soñjan (Gregor), evidon-me ; *ich bin ganz Ihrer Ansicht*, aviz ac'hanoc'h on, ali on ganeoc'h, a-du emañ ganeoc'h, emañ plom er soñj ganeoc'h, en ur soñj emañ ganeoc'h ; *er ist der Ansicht, dass ...*, hennezh a soñj dezhañ e ..., hennezh a ra e gont e ..., d'e soñj (d'e veno) e ..., hennezh a venn e ..., hennezh a ra aviz gantañ e ..., hennezh a zifenn e ..., hennezh a gav dezhañ e ..., hennezh en deus ur gredenn e ..., hennezh a gred dezhañ e ..., hennezh a gred gantañ e ... ; *ich bin der Ansicht, dass wir so vorgehen müssen*, me a gred eo mat ober evel-se, kavout a ra din eo evel-se e tleomp ober ; *nach Ansicht der älteren Leute*, hervez kredenn ar re gozh, diouzh lavarioù ar re gozh ; *verschiedener Ansicht sein*, na vezañ tamm ebet eus ar

memes aviz, na vezañ a-du an eil gant egile, kaout pep hini e soñj, na welet an traoù dre an hevelep lomber ; *ihre Ansichten gingen immer mehr auseinander*, mont a rae o doareoù-gwelet war zisheñvelaat ; *das ist eine weit verbreitete Ansicht*, se a zo ar soñj a vez kredet ar muiañ, se a zo ur savboent a zo boutin d'ul lodenn vras eus an dud, ur savboent eo a vez klevet aliesik a-walc'h, ur gredenn voutin eo ; *wir sind der einhelligen Ansicht, dass die Situation gefährlich ist*, an holl ac'hanomp gwitibunan a soñj dezho e vo start an abadenn (ez eo gwall arvarus hon doare), an holl ac'hanomp gwitibunan a zifenn e vo start an abadenn (ez eo gwall arvarus hon doare), kordañ a ra hor mouezhioù evit lavaret e vo start an abadenn ; *mit seiner Ansicht zurückhalten*, derc'hel gant an-unan, derc'hel kloc'h war e vennozh, derc'hel kloc'h war e soñjoù, beilhañ war e soñjoù, beilhañ war e galon, moustrañ war e soñjoù, derc'hel en e c'henoù pezh 'zo en e spered, bezañ kuzhet, bezañ un den goloet, bezañ ur c'hlozeneg, chom en e zistag, chom war e dreuzoù ; *er ist kategorisch in seinen Ansichten*, un den en ur pezh eo, ur paotr reut eo, ur paotr tout en un tamm eo ; *religiöse Ansichten*, kreañsoù lies.

ansichtig ag. : *einer Sache ansichtig werden*, dizoleiñ udb, merzout udb.

Ansichtskarte b. (-,-en) : kartenn-bost b.

Ansichtskartensammlung b. (-,-en) : dastumad kartennoù-post kozh g.

Ansichtssache b. (-,-en) : savboent g., afer a c'houst b. ; *das ist reine Ansichtssache*, pep hini diouzh e zoare, diouzh ho plaz eo, pep hini e vlaz, hervez ho koust an hini eo, pep hini e soñj, pep hini e c'hiz.

ansiedeln V.k.e. (hat angesiedelt) : diazezañ, annezhañ, trevadenniñ, entrevadañ, entrevadiñ.

V.em. : **sich ansiedeln** (hat sich (t-rt) angesiedelt) : ober e annez, diazezañ, en em ziazezañ, kevannezañ, annezhañ ; *sich in einem Land ansiedeln*, ober e annez en ur vro, diazezañ en ur vro, en em ziazezañ en ur vro, en em staliañ en ur vro, kevannezañ en ur vro, trevadenniñ ur vor, annezhañ en ur vro.

Ansiedler g. (-s,-) : trevadenner g., trevidig g., entrevad g., kolon g.

Ansiedlung b. (-,-en) : ploue g., trevadenn b., annezadenn b., entrevadur g., diazezadenn b., diazezadur g., diazezadeg b.

Ansinnen n. (-s) : goulenn start g. ; *an jemanden das Ansinnen stellen*, goulenn digant u.b. ober udb a ra diegi dezhañ, dougen u.b. d'ober udb a zisplij dezhañ, broudañ u.b. d'ober udb dispilijus evitañ.

Ansitz g. (-es,-e) : [hemolc'h] 1. spi g., par g. ; *auf den Ansitz gehen*, en em lakaat e spi, mont e spi (e par, war api, en api), en em lakaat war-c'hed ; 2. gwere g.

ansitzen V.gw. (saß an / hat angesessen) : [hemolc'h] bezañ e spi, bezañ e par, bezañ war api, bezañ en api, bezañ war-c'hed.

Anv-gwan verb **angesessen** : annezet, diazezet.

ansonsten Adv. : peotramant, anez, e-giz-all, e-mod-all, mod-all, anez da se, a-hend-all, panevez-se, a-berzh-all, evit ac'hano, en degouezh kontrol.

anspannen V.k.e. (hat angespannt) : 1. stegnañ, stigmañ, bantañ, reutaat, reudiñ, sonnaat, argrezañ ; 2. sterniañ, aveiñ ; *Ochsen zu zweit anspannen*, rollañ

ejened, rollañ oc'hen, sterniañ ur c'houblad ejened, sterniañ ejened a-zaouioù, sterniañ ejened a-zaou, sterniañ ur yevad ejened, sterniañ ur yevad oc'hen, lakaat ur c'houblad ejened ouzh ar yev, koublañ ejened ; *ein Pferd anspannen*, sterniañ ur marc'h ouzh ur c'harr, aveiñ ur marc'h, sterniañ ur c'harr, stagañ ur marc'h war ur c'harr ; 3. [dre skeud.] stegnañ ; *mit angespannten Kräften*, a-holl-nerzh e gorf ; *alle Kräfte anspannen*, kendastum e holl nerzh, dastum e holl nerzh, dastum an holl nerzh a zo gant an-unan, reudiñ ; *Anspannen aller Kräfte*, daspugnerezh an holl nerzhioù g. ; *den Geist anspannen*, en em zastum, dastum e soñjoù, tolpañ e soñjoù, teuler evezh, sipañ e spered.

Anspannung b. (-,-en) : 1. stegnadur g., stignadur g., reutadur g., reudadur g., reudadenn b. ; 2. sterniadur g. ; 3. striv g., strivadenn b., bec'hadenn b., tarvadenn b.

anspeien V.k.e. (spie an / hat angespien) : 1. *jemanden anspeien*, skopañ ouzh u.b. ; 2. [dre skeud.] *jemanden anspeien*, hual (huataat, hudal) u.b., hudal war u.b., krial hu war u.b., huperiñ war-lerc'h u.b., lakaat an hu war u.b., choul war u.b., mezhekaat u.b., boufoniñ u.b., dejanal u.b.

Anspiel n. (-s,-e) : deroù an abadenn g., deroù ar c'hoari g.

anspielen V.gw. (hat angespielt) : 1. kregiñ da c'hoari ; 2. [dre skeud.] *auf etwas (t-rt) anspielen*, damvenegiñ udb, ober un damveneg bennak, menegiñ udb gant komzoù distroet, mouskomz eus udb, damgomz eus udb, tintal udb.

Anspielung b. (-,-en) : [dre skeud.] damc'her g., damveneg g., mouskomz b., damgomz b., prezeg-goloet g. ; *in versteckten Anspielungen*, gant komzoù distroet (goloet), gant komzoù troidellek, gant damvenegoù, en ur vousekomz, en ur zamgomz, dre dro ; *wem gilt diese Anspielung ?* evit tagañ piv eo ar c'homzoù distroet-se ? da biv e talvez ar c'homzoù distroet-se ? da biv eo ar c'homzoù distroet-se ? ; *alle politischen Anspielungen aus einer Schrift ausmerzen*, tennañ eus ur skrid kement a denn netraig d'ar politikerezh.

anspinnen V.k.e. (spann an / hat angesponnen) : 1. anneauñ, steuñviñ ; 2. *eine Freundschaft anspringen*, skoulmañ liammoù a vignoniezh ; *eine Unterhaltung anspringen*, toullañ (digeriñ, rannañ) kaoz, mont e kaoz, stagañ (kregiñ) gant ar gaoz, boulc'hañ kaozioù.

V.em. : **sich anspringen** (spann sich an / hat sich (t-rt) angesponnen) : *eine Liebesgeschichte spinnt sich an*, karantez a zo o tiwan etrezo, sevel a ra karantezoù etrezo.

anspitzen V.gw. (hat angespitzt) : begañ, inotiñ ; *einen Bleistift anspitzen*, begañ ur c'hreion ; *einen Stock anspitzen*, inotiñ penn ur vazh.

Anspitzer g. (-s,-) : troc'h-kreion g., beger-kreionoù g.

Ansporn g. (-s,-e) : broud g., brouderezh g., atiz g., trucherezh g., keflusk g., hilling d'ar spered g.

anspornen V.k.e. (hat angespornt) : 1. kentraouiñ ; *ein Pferd anspornen*, reiñ kentr d'ur marc'h, kentraouiñ ur marc'h, touch ur marc'h gant ar c'hentroù, gwanañ ur marc'h gant ar c'hentroù, postañ ur marc'h, poursuiñ ur marc'h, presañ war ur marc'h, reiñ kentrou (ar c'hentroù) d'ur marc'h (Gregor) ; 2. [dre skeud.] dougen, atizañ, broudañ, brochañ, bevaat, erluskañ, arabadiñ war, kennerzhañ, reiñ gred da, reiñ ul lañsadenn da,

kadarnaat, truchañ, aliañ, erbediñ, bountañ, poulzañ, flemmañ, kentraouiñ, divorzañ, divorfilañ, alej, tuañ, karnajal, divorediñ, reiñ kalonegezh da, tommañ kalon u.b., luskañ war-raok, reiñ kas da, lakaat kas e ; *jemanden zur Arbeit anspornen*, reiñ ton d'u.b. evit labourat, reiñ gred d'u.b., dougen (atizañ, broudañ, brochañ, kennerzhañ, aliañ, erbediñ, bountañ, poulzañ, kentraouiñ, kefluskañ, alej) u.b. da labourat, tuañ u.b. war al labour, arabadiñ war u.b. labourat, karnajal u.b. da labourat, reiñ bodenn d'u.b. da labourat, reiñ bod d'u.b. da labourat ; *Literatur muss die Gefühle anspornen*, digant al lennegezh e c'hortozer from ; *jemanden anspornen*, c'hoari war u.b., pouezañ war u.b., bountañ war u.b. d'ober udb, kefluskañ u.b. d'ober udb, kargañ war u.b., ober war u.b., poursuiñ war u.b., mont d'u.b. dre guzulioù ; *das hat ihn angespornt*, diwar an taol-se ez eo bet broudet.

anspornend ag. : atizus, broudus, lañsus, luskus.

Anspornen g. (-s,-) : kentraouer g., atizer g., brouder g., enaouer g., lusker g., ambilher g.

Ansprache b. (-,-n) : berrbrezegenn b., prezegenn b. ; *kurze Ansprache*, kaozeadenn b., pennad-kaoz g., prezegenn verr b. ; *eine Ansprache halten*, ober ur brezegenn.

ansprechbar ag. : 1. dibres, vak, a c'haller komz outañ ; 2. [mezeg.] tout e intentamant gantañ ; 3. degemerus, hegarat, a zegemer mat, aes mont e darempred gantañ, aes c'hoari gantañ, aes mont e kehent gantañ, aes denesaat outañ, aes tostaat outañ, aes e zaremprediñ.

ansprechen V.k.e. (spricht an / sprach an / hat angesprochen) : 1. komz ouzh, toullañ kaoz ouzh, kaozeal ouzh, klask kaozioù gant ; *die Leute höflich ansprechen*, komz brav ouzh an dud ; *jemanden freundlich ansprechen*, komz c'hwek ouzh u.b. ; *jemanden zudringlich ansprechen*, c'hoari (derc'hel, forsiñ, pouezañ, taeriñ) war u.b. ; *Literatur muss die Gefühle ansprechen*, digant al lennegezh e c'hortozer from ; *jemanden um Geld ansprechen*, goulenn arc'hant digant u.b., mont da glask davet u.b. ; *jemanden auf Deutsch ansprechen*, *jemanden Deutsch ansprechen*, mont d'u.b. en alamaneg, mont ouzh u.b. en alamaneg, komz en alamaneg ouzh u.b. ; *jemanden Französisch ansprechen*, mont e galleg d'u.b., mont e galleg ouzh u.b., komz e galleg ouzh u.b. ; *sich nicht wagen, jemanden anzusprechen*, na grediñ komz ouzh u.b., kildroenniñ en-dro d'u.b. ; 2. [dre skeud.] lakaat da ; *etwas als überholt ansprechen*, lakaat udb da ziamzeret, lakaat udb da aet er-maez eus ar c'hiz, lakaat udb da zic'hizet, ober eus udb un dra dic'hizet ; 3. [hemolc'h] harzhal ouzh ; *der Hund spricht das Wild an*, emañ ar c'hi oc'h harzhal ouzh ar penn-jiber.

V.gw. (spricht an / sprach an / hat angesprochen) : [dre skeud.] 1. plijout, dedennañ, hoalañ ; *der Artikel spricht nicht an*, n'eus mann ebet e-barzh ar pennad-skrid-se, dizanvez eo ar pennad-mañ ; 2. [sonerezh] *das Klavier spricht schwer an*, n'eo ket aes c'hoari war ar piano-se, ar piano-mañ ne sent ket mat ouzh ar bizied, hek eo ar piano-se.

ansprechend ag. : dedennus, hoalus, lubanus.

Ansprechpartner g. (-s,-) : keveler g., kendivizer g., divizer g., kengomzer g.

Ansprechzeit b. (-,-en) : [stlenn.] amzer respont b.

ansprengen V.gw. (ist angesprengt / kam angesprengt) : erruout d'ar c'haloup, degouezhout d'an tizh bras.

anspringen V.k.e. (sprang an / hat angesprungen) : sailhañ war, arsailhañ, fardiñ war, strimpiñ war, plaouiañ war, sakiñ war, lammat war, lammat gant, lammat da.

V.gw. (sprang an / ist angesprungen) : 1. loc'hañ, diloc'hañ, mont en-dro ; *der Motor springt nicht an*, mouzhañ a ra ar c'heflusker, mouzhet eo ar c'heflusker, ourzal a ra ar c'heflusker, boudañ a ra ar c'heflusker, n'eus ket tu da reiñ lañs d'ar c'heflusker, ne loc'h ket ar c'heflusker, ar c'heflusker ne ya ket en-dro, n'eus ket tu da lakaat tro er c'heflusker, arakiñ a ra ar c'heflusker, bouc'h eo ar c'heflusker, bourdet eo ar c'heflusker, houbet eo ar c'heflusker, gludet emañ ar c'heflusker, sac'het eo ar c'heflusker ; *sofort anspringen*, loc'hañ diwar an taol kentañ, loc'hañ ribus, mont en-dro ken bravik ha tra, mont en-dro ken aes ha tra, mont propik en-dro ; 2. *auf etwas (t-rt) anspringen*, ersaviñ ouzh udb.

anspritzen V.k.e. (hat angespritzt) : flistrañ dour (strimpiñ dour) war, skeiñ ur strinkadenn war, lakaat dour da zelammat gant.

Anspruch g. (-s, Ansprüche) : 1. gwir g. ; *alle Menschen haben ohne Unterschied Anspruch auf gleichen Schutz durch das Gesetz*, par eo an holl dirak al lezenn ha gwir o deus da vezañ diwallet ganti ; *auf etwas Anspruch haben*, kaout gwir war udb ; *er hat keinen Anspruch darauf*, n'en deus dre wir perzh ebet en dra-se, n'en deus gwir ebet war an dra-se, an dra-se n'eo ket dleet dezhañ ; *die Familie hat Anspruch auf Schutz durch Gesellschaft und Staat*, gwir en deus an tiegezh da gaout gwarez ar gevredigezh hag ar Stad ; *Anspruch auf einen wirksamen Rechtsbehelf haben*, kaout gwir da gaout digoll gwirion dirak ul lez-varn ; *erworbene Ansprüche*, gwirioù bet a-bell lies. ; *Ansprüche geltend machen*, lakaat gwirioù da dalvezout, mont diouzh gwirioù 'zo ; 2. darvennad g., diarc'had g., arc'hadur g., diarc'hadur g., reked b., c'hoant g. ; *Anspruch auf etwas (t-rt) erheben*, goulenn e wir war udb, arc'hiñ udb ; *Gehaltsanspruch*, arc'hadur kresk war e c'hopr g. ; *ein Anspruch gegen jemanden*, arc'hant da gaout digant u.b. g. ; *übertriebene Ansprüche*, rekedoù re uhel lies., rekedoù divoder lies., rekedoù dreistmuzul lies. ; *er übertreibt seine Ansprüche*, mont a ra re bell (re lark) gant e rekedoù ; *man sollte seine Ansprüche nicht übertreiben*, ret eo gouzout moull, ne faot ket diskroc'henañ ar maout ent-bev, arabat mont re bell (re lark) ganti ; *seine Ansprüche herabschrauben*, diskanañ, izelaat e c'hoantoù, bukañ izeloc'h, rabatiñ war e rekedoù, plegañ e santimant, ameniñ ; *der hat vielleicht Ansprüche*, hennezh a stag e chas gant delioù kaol ; *du nimmst doch den ganzen Tisch in Anspruch* ! an daol a-bezh a ya ganit ! ; *Quittung über den Ausgleich aller Ansprüche*, kuitañs peurreizhañ b. ; 3. *etwas für sich in Anspruch nehmen*, ober e vad eus udb, amc'houlenn udb, en em harpañ war udb, en em skorañ war udb, en em fontañ war udb ; *dieses Recht kann nicht in Anspruch genommen werden*, ar gwir-mañ ne c'haller ket daveiñ dezhañ, ar gwir-mañ ne c'haller ket amc'houlenn anezhañ ; 4. *die Aufmerksamkeit in Anspruch nehmen*, tennañ (delc'her) evezh u.b., sachañ an evezh war an-unan ; *ich bin sehr in Anspruch genommen*, prez labour a

zo ganin, dever a-walc'h a zo warnon, gwall zalc'het on gant va labour, dre brez e vezan dalc'hmat, dalc'hmat e vez traoù ganin war ar ramp, dall on gant al labour, gwall sammet on gant va labour, herr labour a zo warnon, sammet eo va c'hein gant al labour, foulet on gant al labour, foulmac'het on gant al labour, foul a zo warnon, labour a zo en arrelaj, mezh on evel ar yer en eost, mac'homet on gant al labour, leun a gefridi on, re garrad am eus, dalc'het on gant an eur, dalc'het on gant an amzer, friket on gant al labour, debret on gant al labour ; **5. diese Arbeit nimmt mich voll und ganz in Anspruch**, gwall zalc'hus eo al labour-se, ur gwall labour eo, debret e vezañ gant al labour-se, al labour-se a sorb tout va amzer, gwall sorbus eo al labour-se.

anspruchsberechtigt ag. : [gwir] gwirek ; *nicht mehr anspruchsberechtigt sein*, na gaout mui a wirioù war udb, na gaout a wir ken war udb.

Anspruchsberechtigte(r) ag.k. g./b. : perc'henn-gwir g., gwireg g., piaouer g., gounideg g.

Anspruchsdenken n. (-s) : speredegzh a skoridi b., tro-spered ur bugel re voumounet b., tro-spered ur bugel savet e-barzh ur goloenn b., tro-spered ur bugel savet e-barzh ar plu b., tro-spered ur bugel mignet b., tro-spered ur bugel kollet b., tro-spered ur bugel gwastet b., tro-spered ur bugel droukdesket b., tro-spered ur bugel droukkelennet b., tro-spered ur golladenn b.

anspruchlos ag. : **1.** difouge, dilorc'h, izelek, eleviek, simpl, uvel, dic'hloar, displed ; **2.** [louza., loen.] aes ober war e dro, dilabour, diskuih, karantezus d'ober war e dro ; **3.** [film] diduellus ha netra mui, diverrus ha setu tout, plijus ha netra ken.

Anspruchslosigkeit b. (-) : eeunded b., elevez b., uvelled b., izelded b., izelder g., izelegezh b., difouge g., emzalc'h g., mezh-c'hanet b.

Anspruchsverjährung b. (-en) : [gwir] ezwiriadur g.

anspruchsvoll ag. : **1.** a c'houlenn kalz, strizh ; **2.** labourus, a daol labour, dalc'hus, bec'hus, kargus, gwall sorbus ; *ein anspruchsvoller Boden*, un douar rankoudus g., un douar labourus g. ; *anspruchsvolle Arbeit*, labour gwall sorbus g. ; **3.** mac'hom, sklouf, loufres ; *ein anspruchsvoller Mensch*, ul loufrez g., un den sklouf g., un den mac'hom g. ; **4.** figus, pismigus, milzin, blizidik, blizik, pitilh, pitouilh, friant.

Ansprung g. (-s, Ansprünge) : lañs g., randon g., herr g., penn herr g., gwint g.

anspucken V.k.e. (hat angespuckt) : *jemanden anspucken*, skopañ ouzh u.b., skopañ etre e zaoulagad d'u.b., skopañ e-kreiz e zaoulagad d'u.b., krañchat e-kreiz bizaj u.b., krañchat war u.b. en e fas.

anspülen V.k.e. (hat angespült) : **1.** soubañ, glebiañ, दौरा, दौरात ; **2.** [douar.] charreat ; **3.** dichaladuriñ.

anstacheln V.k.e. (hat angestachelt) : **1.** dougen, atizañ, broudañ, brochañ, bevaat, kennerzhañ, reiñ gred da, reiñ ul lañsadenn da, aliañ, erbediñ, truchañ, bountañ, poulzañ, erluskañ, luskañ war-raok, kentraouiñ, divorfilañ, divorzañ, alej, tuañ, engervel, reiñ ton da, reiñ kalonegezh da, arabadiñ war, tommañ kalon u.b., reiñ kas da, lakaat kas e ; *Literatur muss die Gefühle anstacheln*, digant al lennegezh e c'hortozer from ; *jemanden zur Arbeit anstacheln*, reiñ ton d'u.b. evit labourat, reiñ gred d'u.b., dougen (atizañ, broudañ,

brochañ, flemmañ, kennerzhañ, aliañ, erbediñ, bountañ, poulzañ, kentraouiñ, kefluskañ, alej) u.b. da labourat, arabadiñ war u.b. labourat, reiñ bod d'u.b. da labourat, reiñ bodenn d'u.b. da labourat, tuañ u.b. war al labour ; **2.** *jemanden anstacheln*, c'hoari war u.b., kargañ war u.b., ober war u.b., poursuiñ war u.b., bountañ war u.b. d'ober udb, kefluskañ u.b. d'ober udb, mont d'u.b. dre guzulioù, pouezañ war u.b.

Anstalt b. (-,-en) : **1.** ensavadur g., diazezadur g. ; *öffentlich-rechtliche Anstalt*, diazezadur foran g., diazezadur publik g. ; **2.** skol b. ; *eine Anstalt besuchen*, pleustriñ ur skol ; **3.** [gwir] *Strafanstalt*, karc'har g., ti-kastiz g., toull-bac'h g., prizon g.

Anstalten lies. : *Anstalten treffen, Anstalten machen*, ober e gempennoù, ober e bourchasoù, en em zoareañ, en em brientiñ, en em lakaat e par, ober (kemer) e ziarbennoù, bezañ stag gant darbaroù 'zo, kemer e ziwalloù, ober e ziwalloù, ober e zifennoù, ober e gempennoù, rakkempenn ; *er macht Anstalten zum Gehen*, emañ oc'h en em glask evit mont kuit, emañ oc'h en em glask da vont en hent, emañ oc'h aveiñ mont kuit, emañ o fardañ mont kuit, emañ o nodiñ mont kuit, emañ oc'h en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vont kuit, emañ war vont kuit, stag eo gant darbaroù e veaj, ober a ra e bak da vont en hent, ober a ra e renkoù a-benn mont en hent.

Anstaltsarzt g. (-es,-ärzte) : mezeg an ensavadur g.

Anstaltsgeistliche(r) ag.k. g. : aluzener g.

Anstaltskleidung b. (-,-en) : **1.** gwisk g., gwiskamant g. ; **2.** gwiskamant prizoniad g.

Anstand g. (-[e]s) : **1.** dereadegezh b., buhezegezh vat b., moraliezh b., doareoù mat lies., afesonded b., sevender g., sevended b., sevenelezh b., kourtezi b., feson b., gras b., grasiuster g., grasiusted b., elevez b., evezhegiezh b. ; *den Anstand wahren*, doujañ d'ar vuhezegezh vat, doujañ d'an dereadegezh, chom war an arroudenn, na ober tra a-enep ar vuhezegezh vat, ren ur vuhez vat, kas ur vuhez vat ; *die Regeln des Anstandes*, an doareoù mat lies., ar vuhezegezh vat b., an dereadegezh b. ; *gegen den Anstand verstoßen*, mont a-enep ar vuhezegezh vat, bezañ amzere e emzalc'h, bezañ amzereat ; *aus Anstand*, dre zereadegezh ; *mit Anstand*, gant dereadegezh, gant un dereadegezh vras, gant onestiz (Gregor), gant doujañs hag onestiz, e doare ; *er besitzt nicht den geringsten Anstand*, ur vezh eo gwelet penaos en em ren an den-se, hennezh a zo mezh-an-dud.

2. mordo g., lugud g., tarc'hwezherezh g., termerezh g., argred g., argrederezh g., termadenn b., lure g., entremar g., diegi b., diaezamant g. ; *keinen Anstand nehmen, etwas zu tun*, ober udb hep diegi, ober udb hep chom da dermal, na vezañ gwall chalet (nec'het) d'ober udb, na vezañ seizhdaleetoc'h evit ober udb.

3. *an etwas (t-d-b) Anstand nehmen*, bezañ feuket gant udb.

4. enebadur g. ; *Anstand erheben gegen*, sevel e vouezh a-enep udb, sevel klemm a-enep udb, enebiñ dre gomz ouzh udb.

5. [hemolc'h] spi g., par g. ; *auf den Anstand gehen*, en em lakaat e spi, mont e spi (e par, war api, en api), en em lakaat war-c'hed.

anständig ag. : dereat, eeun, reizh, reizh hag eeun, reizh a galon, a-feson, tre, a-zoare, aparchant, etapl, gwir, prepos, prop, enorus, fur, onest, jaojapl, a-jaoj, leun a zereadelezh ; *ein anständiges Benehmen*, un emzalc'h dereat (seven, fur) g. ; *in anständiger Weise*, en un doare dereat, gant onestiz (Gregor), gant doujañs hag onestiz, en un doare seven, gant dereadegezh, gant un dereadegezh vras, ent prop ; *ein anständiger Mensch*, un den evel m'eo dleet g., un den evel 'zo dleet g., un den dereat g., un den a-zoare g., un den a neuz g., un den da blijout g., un den onest g., un den reizh hag eeun g., un den reizh a galon g., un den reizh-meurbet g., un den prop g. ; *auf anständige Art und Weise*, en onestiz, gant onestiz, ent prop ; *es ist doch anständiger, durch die Tür hereinzutreten als durchs Fenster zu steigen*, dre an nor eo klokoc'h mont e-barzh eget dre ar prenestr.

Adv. : dereat, en onestiz, gant onestiz, a-zoare, a-jaoj, gant dereadegezh ; *anständig angezogen*, gwisket dereat, gwisket-onest, gwisket kempenn ; *so anständig hatte sie sich aber nicht ausgedrückt*, ha c'hoazh n'he doa ket komzet ken brav-se ; *er sollte sich anständiger benehmen*, mat e vefe dezhañ en em zalc'her gant muioch a zoare ; *er benimmt sich anständiger als sein Bruder*, azoareoc'h eo eget e vreur ; *jemanden anständig behandeln*, ober mat ouzh u.b., bezañ dereat e keñver u.b. ; *in allen Orten, die ihr besuchen werdet, erwarten wir von euch ein anständiges Benehmen*, ret e vo deoc'h bezañ seven dre lec'h ma tremenot.

anständigerweise Adv. : *etwas anständigerweise machen*, bezañ dereat a-walc'h evit ober udb, bezañ prop a-walc'h evit ober udb.

Anständigkeit b. (-) : dereadegezh b., dereadelezh b., afesonded b., sevended b., onestiz b., buhezegezh vat b.

Anstandsbesuch g. (-s,-e) : gweladenn a sevended b.

Anstandsdame b. (-,-n) : ambrougerez b., amheulierez b.

Anstandsgefühl n. (-s,-e) : kuñvder g., kuñvded b., kuñvelezh b., kuñvnez b., dilikatiri b., santidigezh b., klouarder g., klouarded b., elevez b., evezhegiezh b., stek g., finded b., finder g., mezh-natur b., mezh-dleet b., mezh-fur b., sevended b.

anstandshalber Adv. : dre sevended.

anstandslos ag. : 1. digudenn, divec'h, dinec'h ; 2. hep termal, hardizh, her, balc'h, hep diegi, brav-mat ; 3. ken aes (ken dichipot, ken distrafiuilh) ha tra, ken aes all, koulz all, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er fom, plaen ha brav, digompliment, hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, hep kamambre, diardoù, diardoù, netra dreist.

Anstandsregeln lies. : doareoù mat lies., buhezegezh vat b.

Anstandsrock g. (-s,-röcke) : 1. gwiskamant lid g. ; 2. lostenn b., lostenn-zindan b.

Anstandsvorschriften lies. : reoladegezh b., reolennoù an dereadegezh lies.

Anstandswauwau g. (-s,-s) : ambrougerez b., amheulierez b., kiez b.

anstandswidrig ag. : dizereat, amzereat, amzere, dizoare, feukus, divalav, boufon.

anstapeln V.k.e. (hat angestapelt) : kalzañ, kalzenañ, berniañ, lakaat en ur yoc'h, yoc'hañ, gwrac'hellat, lakaat

a-vern, lakaat bern-war-vern, krugellañ, goustelliñ, lakaat en ur bern, hogennañ.

anstarren V.k.e. (hat angestarrt) : *jemanden anstarren*, bezañ e selloù o parañ war u.b., sellet a-bann ouzh u.b., debriñ u.b. gant e selloù, derc'hel e zaoulagad war u.b., chom da alvaoniñ ouzh u.b., na zispegañ e zaoulagad diwar u.b., na dec'hout e selloù diwar u.b., na vont e zaoulagad diwar u.b. ; *er starrte das Mädchen an*, rigadella a rae e zaoulagad war ar plac'h, hemañ a lugerne e zaoulagad war ar plac'h, sellet a rae pik ouzh ar plac'h, ne denne lagad ebet diwar ar plac'h, ne dec'he ket e selloù diwar ar plac'h, ne'z ae ket e zaoulagad diwar ar plac'h ; *ich starre dich an. Na und ?* ur c'hi ne ra van ebet dirak ar Pab !

anstatt araog. + (t-c'h) : e plas, e-lec'h, evit ; *anstatt meines Onkels*, e plas (e-lec'h) va eontr, evit va eontr ; *anstatt deiner*, ez lec'h, ez plas, ma vefen te.

anstatt zu, anstatt dass stag. isurz. : e-lec'h, e plas, kentoc'h eget ; *anstatt dass er sein Versprechen hielt*, e-lec'h derc'hel d'e c'her ; *anstatt zu Hause zu bleiben*, kentoc'h eget chom er gêr, e-lec'h chom er gêr, e plas chom er gêr.

anstauben V.gw. (ist angestaubt) : poultrennañ.

anstauen V.k.e. (hat angestaut) : chaoseriañ, stankañ, bardellañ, sparlañ, fardellañ.

V.em. : **sich anstauen** (hat sich (t-rt) angestaut) : 1. mont d'ober ur bern, en em vodañ, en em dolpañ, en em strollañ ; 2. stankañ ; 3. [dour] lennañ, stankennañ ; 4. [santimantoù] mont war gresk, kreskiñ, sevel.

anstaunen V.k.e. (hat angestaunt) : *etwas anstaunen*, estlammiñ ouzh udb, bamiñ ouzh (da, dirak, gant) udb, sebezañ ouzh udb, sellet a-bann ouzh udb.

Anstauung b. (-,-en) : 1. dastumadur g., daspugnadur g., bern g., berniad g., tolzenn b., tolzennad b., tolp g., tolpad g., druilh g., druilhad g., maread g. ; 2. chaoseriadur g., chaoseriañ g.

anstechen V.k.e. (sticht an / stach an / hat angestochen) : 1. flemmañ, broudañ, gwanañ, pikañ, pistigañ ; *mit der Gabel ein Stück Fleisch anstechen*, pikañ un tamm kig gant e fourchette ; 2. [dre heñvel.] toullañ, lakaat e toull, lakaat e broch ; *ein Fass anstechen*, toullañ ur varrikenn, lakaat ur varrikenn e broch, lakaat ur varrikenn e toull, lakaat ur varrikenn war doull, boulc'hañ ur varrikenn ; 3. *angestochenes Obst*, frouezh preñvedet (preñvedek) str. ; 4. [dre skeud.] *er ist angestochen*, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, faout eo e girin, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, badezet eo bet gant eoul gad, badezet eo bet gant soubenn wadegenn, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaia dezhañ, skoet eo bet gant ar morzhol, hennezh a zo skoet e benn, kollet eo e sterenn gantañ, hennezh a zo tapet war ar portolof, aet eo ganto, laban eo, un tammig lod en deus e park ar brizh, ul lodenn en deus e park ar brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered e gerzh war flac'hioù, lakaet eo bet dezhañ e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar

yar, emañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, hennezh a zo brizh, paket en deus anezho, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, ganet eo bet war-lerc'h e dad, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, dougen a ra banniel sant Laorañs, ganet eo bet da Sadorn da noz, ganet eo bet da Sadorn goude koan diwezhat, eus dibenn ar bloaz eo, hennezh n'eo ket gwall stank e damouez, eus deizioù diwezhañ ar sizhun eo, eus penn diwezhañ ar sizhun eo, n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, toull eo e vurutell, gwelet e vez al loar en e c'henoù, kuzhat a ra al loar en e c'henoù, parañ a ra al loar en e c'henoù, mankout a ra dezhañ ur c'hreunenn en e chapeled, fiziañ a ra ur c'hreunenn d'e chapeled.

Ansteckärmel g. (-s,-) : milgin faos b., berrvañch g., advañch g.

anstecken V.k.e. (hat angesteckt) : 1. spilhennañ, brochañ, beriañ, pikañ ; *den Braten anstecken*, lakaat ar c'hig-rost ouzh ar ber, beriañ ar c'hig-rost ; *etwas mit einer Nadel anstecken*, spilhennañ udb, pikañ udb gant ur spilhenn.

2. lakaat ; *einen Ring anstecken*, lakaat ur walenn war e viz, lakaat ur walenn d'e viz, lakaat ur walenn war e zorn, lakaat ur walenn ouzh e viz ; *das gegenseitige Anstecken der Trauringe*, eskemm ar gwalinier g.

3. [barrikenn] toullañ, lakaat e toull, lakaat e broch.

4. tangwallañ, tanflammañ, entanañ, tanañ ; *ein Haus anstecken*, lakaat an tan e-barzh un ti ; *seine Pfeife anstecken*, tanañ e gorn-butun ; *eine Zigarette anstecken*, tanañ ur sigaretenn, lakaat ur vogedenn.

5. [mezeg.] kontammiñ, ampoezoniñ.

ansteckend ag. : 1. kontammas, binimus, pegus, spegus, stagus, poreüs, tredizhus ; *ansteckende Krankheit*, kleñved tredizhus g., kleñved-red g., kleñved pegus g., kleñved spegus g., kleñved stagus g., pore g., poread g. ; *die schwarze Pest war eine furchtbare und höchst ansteckende Krankheit*, ar vosenn zu a zo bet ur pore spontus ha spegus-kenañ ; 2. entanus.

Anstecker g. (-s,-) : spilhennig b., medalenn b., brochennig b. [liester brochoùigoù].

Anstecknadel b. (-,-n) : 1. spilhenn frondenn b., spilhenn gravatenn b., brochenn b. [liester brochoù] ; 2. spilhenn-alc'hwez b.

Ansteckung b. (-,-en) : [mezeg.] tredizh g., tredizhañ g., tredizhad g., kontammadur g., kontammerezh g., tapadur g. ; *vor Ansteckung ungeschützt*, en arvar da vezañ kontammet, en ardizh ar c'hontammadur ; *Ansteckung durch direkten Kontakt*, tredizh dre stekiñ eeun g. ; *Ansteckung durch indirekten Kontakt*, tredizh dre stekiñ ameeun g.

Ansteckungsgefahr b. (-,-en) : dañjer da vezañ kontammet g., dañjer da vezañ tredizhet g.

Ansteckungsherd g. (-es,-e) : annon pore g., poent-kreiz an tredizh g., poent-kreiz ar c'hontammadur g.

Ansteckungspotenzial n. (-s,-e) : [mezeg.] tredizhusted b., kontammusted b., binimusted b., pegusted b., spegusted b., stagusted b., poreüsted b.

Ansteckungsschutz g. (-es) : [mezeg.] enepkleñvedoniezh b., diarbenn kleñved g., ergurañ g.

anstehen V.gw. (stand an // hat angestanden / [su Bro-Alamagn] ist angestanden) : 1. bezañ tost ; *Frühstück steht an*, poent lein eo.

2. dereout ; *das steht mir nicht an*, kement-se n'emañ ket em dalc'h, n'eo ket va afer eo, kement-se ne sell ket ouzhin, er blotoù emañ, emañ er-maez a garg evit pezh a sell ouzh an dra-se, en dic'halloud emañ ; *es stünde Ihnen nicht an, es zu tun*, n'ho pije ket karg evit ober an dra-se, ne vije ket en dalc'h ganeoc'h d'en ober, n'ho pije perzh ebet en dra-se.

3. padout ; *es wird noch lange anstehen, bis ...*, pell amzer a vezo a-barzh ma ..., ur poulzad mat a amzer a vezo a-barzh ma ..., a-benn ma .... e vo erru kozh an diaoul en ifern, a-benn ma .... e vo aet kalz a amzer hebiou, a-benn ma .... en devo harzhet meur a gi ; *etwas anstehen lassen*, lezel udb ouzh an drez, lezel udb ouzh torgenn, leuskel udb e-skourr, leuskel udb a-blad, chom udb e-pign (a-revr, a-istribilh, a-ispihl) gant an-unan, chom e-pign gant udb ; *eine Schuld steht noch an*, un dle a chom c'hoazh da baeañ.

4. gortoz e dro en ul lostad tud, ober lostig-al-louarn, lostenniñ ; *nach Brot anstehen*, gortoz e dro en ul lostad tud evit prenañ bara, ober lostig-al-louarn evit prenañ bara, lostenniñ dirak ti ar baraer.

5. *etwas steht an*, udb a chom a-ispihl (a-stlej, a-zistribilh, e-skourr, e-perch) ; *etwas steht bei jemandem an*, a) u.b. en deus un afer da renkañ, u.b. en deus un afer da gas da benn ; b) u.b. a vennad udb, u.b. a zo en e vennozh ober udb, u.b. en deus devez d'ober udb, u.b. a zo e devez d'ober udb, u.b. a zo e gwel d'ober udb, u.b. a zo er gwel d'ober udb, u.b. a zo gant ar soñj d'ober udb, u.b. a zo e soñj ober udb, u.b. a zo en e soñj d'ober udb, u.b. a zo e santimant ober udb, u.b. a zo en e santimant ober udb, u.b. a zo e pennad d'ober udb, u.b. en deus soñj d'ober udb, u.b. a laka e soñj d'ober udb, u.b. a zo en e benn d'ober udb, u.b. a zo e-sell d'ober udb, u.b. en deus mennozh d'ober udb, u.b. a soñj ober udb, u.b. a zo keloù gantañ d'ober udb, u.b. a zo ger gantañ d'ober udb, u.b. a zo keal gantañ d'ober udb, u.b. a zo kont gantañ d'ober udb, u.b. a zo kistion gantañ d'ober udb, u.b. a zo meneg gantañ d'ober udb, u.b. a zo en aviz ober udb, u.b. a breder ober udb, u.b. a zo e vennad ober udb, u.b. a venn ober udb.

6. [gwir] bezañ war ar roll-labour, bezañ war roll an devezh, bezañ da ober.

7. **nicht anstehen** : na chom da dermal ; *ich stehe nicht an, Ihnen zu sagen ...*, ne vin ket sac'h d'an diaoul evit lavaret deoc'h ..., n'em eus ket aon da lavaret deoc'h e-kreiz ho kenoù ..., lavarout a rin deoc'h hep klask tro ..., ne vin ket seizhdaleetoc'h evit lavaret deoc'h e ...

8. bezañ e spi, spiañ ; *auf Wild anstehen*, bezañ e spi war ar jiber, bezañ war-c'hed eus ar jiber, bezañ e par (war api, en api).

9. [mengleuz] bezañ a-rez an douar ; *anstehendes Gestein*, reier a-rez an douar lies., sourm g.

ansteigen V.gw. (stieg an / ist angestiegen) : 1. pignat, sevel, mont war-grec'h, krapañ ; *der Pfad steigt an*, pignat a ra an hent war-grec'h (war-laez, d'al laez, d'an nec'h), mont a ra an hent war-grec'h (war-sav, war-bign),

war sevel e ya an hent, sav a zo gant an hent, pouez-krec'h a zo gant an hent, an hent a zo krap gantañ, krec'h a zo gant an hent, war-grec'h emañ an hent ; **2.** kreskiñ, uhelaat ; *das Wasser steigt um einen Meter an*, pignat (uhelaat) a ra an dour eus ur metrad ; *das Wasser im Fluss steigt stark an*, remouliñ a ra ar stêr, kreñv e teu an dour da vezañ er stêr, kresk an doureier er stêr a zo bras, kreskiñ kalz a ra ar stêr ; *der Pegel des Sees ist nach heftigen Regenfällen deutlich angestiegen*, goude ar barradoù glav puilh eo brasaet al lenn ; *die Anzahl der Abonnenten ist sprunghaft angestiegen*, niver ar goumananterien en deus graet ul lamm, kresket kalz eo pare ar goumananterien ; *der Preis ist nicht ganz auf zehntausend Euro angestiegen*, ne oa ket aet ar priz da zek mil euro leun.

Ansteigen n. (-s) : **1.** pignidigezh b., pignadur g., savidigezh b., gorroidigezh b., krapadenn b., kraperezh g. ; **2.** [stêr] dourgresk g. ; *starkes Ansteigen des Wassers*, remoul g. ; *die Flut ist das zweimal täglich erfolgende Ansteigen des Wasserstandes des Meeres*, al lanv eo ar mare dont el laez a c'hoarvez div wech bemdez, al lanv eo lusk war-grec'h ar mor a c'hoarvez div wech bemdez.

ansteigend ag. : war gresk, war greskiñ, war-grec'h.

anstelle / an Stelle araog. + von pe t-c'h : **1.** e plas, e lec'h, evit ; **2.** [dre skeud.] *an seiner Stelle*, en e lec'h, en e blas, ma vefen eñ.

anstellen V.k.e. (hat angestellt) : **1.** harpañ, lakaat ; *eine Leiter anstellen*, harpañ (lakaat) ur skeul ouzh ur voger, skeuliañ ; **2.** [dre heñvel.] goprañ, enfredañ, freta, engouestlañ, implijout, reiñ implij da, ober koumanant ouzh ; *fest anstellen*, goprañ da vat, goprañ gant ur gevrat didermen, kevrategañ ; *ich habe sie als Sekretärin angestellt*, choazet em eus anezhi da sekretourez, kemeret em eus anezhi da sekretourez ; *als Sekretärin angestellt sein*, ober evit sekretourez ; *er hatte einen Alten als Schäfer angestellt*, kemeret en doa graet unan kozh da ziwall an defved ; **3.** ober, seveniñ ; *etwas Dummes anstellen*, ober ur sotonni, ober un dra diboeil, ober un dra amoet, ober ur beulkeaj bennak (Gregor), direzoniñ ; **4.** ober ; *ich hätte beinahe etwas Irreparables angestellt*, darbet eo bet din ober ur maleur ; *etwas geschickt anstellen*, ober udb gant ampartiz, c'hoari mat d'ober udb, dont brav udb gant an-unan, kaout an tu diouzh udb, bezañ stummet diouzh udb, ober udb a-dailh, bezañ ampart diouzh udb, bezañ gourdon ouzh udb ; **5.** *einen Vergleich anstellen*, ober ur geñveriadenn, lakaat daou dra keñver-ha-keñver, keñveriañ daou dra an eil gant egile ; **6.** *Betrachtungen anstellen*, prederiañ ; *Betrachtungen über etwas anstellen*, en em gompren war udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, lakaat meiz da gompren udb, sipañ e spered da gompren udb, sipañ e spered da soñjal en udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, ober preder war udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb., poelladiñ war udb, poellañ war udb, pouezañ war udb. ; **7.** *damit ist nichts anzustellen*, kement-se ne zegasfe gounid ebet, blev da gaout, an dra-se ne dalvez ket ar fred, n'eus mad ebet da dennañ eus kement-se, poan gollet e vefe ober war-dro,

kenkoulz ribotat dour, null e vefe deomp ober war-dro, ne dalvez ket ar fred ober war-dro ; **8.** *das Radio anstellen*, lakaat (enaouiñ, elumiñ) ar skingomz ; **9.** [gwir] *eine Klage anstellen*, ober klemm, sevel klemm, sezisañ ar justis ; *Ermittlungen anstellen*, ditourañ un afer.

V.em. : **sich anstellen** (hat sich (t-rt) angestellt) : **1.** ober, en em gemer, ober e gont ; *man stelle sich so oder so an*, n'eus forzh petra 'vez graet, gant a reer, petra bennak ma reer ; *das nächste Mal werden sie sich geschickter anstellen*, a-benn ar wech all en em gemerint gwelloc'h ; *sich geschickt anstellen*, diskouez bezañ ampart, en em lakaat a-du d'ober udb, gouzout an tres (an taol, ar stok, an ardremez, an arroud, ar stek), kaout ardremez, kaout an doare d'ober udb, en em gemer mat, c'hoari mat ; *er stellt sich ungeschickt disneuz eo d'ober an dra-se*, hennezh n'en deus ket an tu, diskouez a ra bezañ dizampart, n'en deus ket an ardremez mat, ne oar ardremez ebet, ne oar ket ar mod d'ober an dra-se, n'en deus ket an tu diouzh an dra-se, ne oar ket diouzh an dra-se, ne oar ket en em lakaat diouzh ober an dra-se, kregiñ a ra a-dreuz ganti, kregiñ a ra e-barzh dre an tu fall, distu eo da labourat, kleiz eo da labourat, n'en deus neuz ebet da labourat, ne oar ket an dibun eus e labour, meudek eo, kregiñ a ra e-barzh dre ar penn fall ; *die Ameisen stellen sich geschickt an, wenn es darum geht, größere Gewichte zu ziehen*, ar merien a c'hoari mat da stlejañ traoù pounner a-walc'h ; *wie wird er sich bloß anstellen, um seinen Plan durchzuführen ?* daoust penaos e teuo a-benn eus e daol ? penaos bennak e raio evit tennañ e daol ? penaos e raio e gont ? ; **2.** *sich anstellen als ob*, ober van da, ober an neuz da, ober an neuz, ober neuz da, ober neuz, ober ar mod da, ober e gamm ; *er stellt sich nur so rau an*, n'eo ket ken drouk m'en deus doare da vezañ, taer eo da welout ha laosk da c'houzout, diskouez a ra bezañ droukoc'h eget ma'z eo e gwirionez ; **3.** *sich anstellen*, c'hoari an toull kamambre, ober e fagodenn, ober kalz a chiboudoù, ober ismodoù, ober he fompinnenn, ober he fompinnell, ober e reuzenn, ober he febreenn, ober he stipadenn, ober geizoù, ober tresoù, ober ardoù, ober jestroù, bezañ ardoù gant an-unan, ober astrafoù, ober pismigoù, ober yezhoù, ober minoù ; *stell dich nicht so an !* ne dalv ket ar boan ober kement-se a zigoroù ! arabat dit c'hoari mamm (tad) an ardoù fall ! na ra ket lentigoù e-giz-se ! paouez d'ober geizioù ! arabat dit chom da orbidiñ ! perak kement a orimantoù ? perak kement a vodoù ?

Anstellerei b. (-) : [dre skeud.] kamambre g., kamambreoù lies., chiboudoù lies., mignerezh g., termaji g., tailhoù lies., yezhoù lies., yekoù lies., arvezioù lies.

anstellig ag. : ampart, diampech, reizh, apert, tuet-mat, tuek, tuapl, eskuit, akuit, diliamm, divorfil, friol, dilu, divreilh, dorn-dis, dornet mat, dornet akuit, gourdon, gwevn, ouesk, link, mailh, treset, abil, pipi.

Anstelligkeit b. (-, -en) : ampartiz b., eskuitet b., eskuitet g., lec'h-dont g., chemet g., chem. g., fil g., gwevnder g., gwevnder b., mailhder g., mailhder b., mailhoni b., oueskter b., oueskter g. ; *diese Arbeit erfordert höchste Anstelligkeit*, ur pezh labour eus ar re oueskañ an hini eo.

Anstellung b. (-, -en) : **1.** post labour g., karg b., gourc'hwel g. ; **2.** goprader g., engouestladur g.,

koumanant g. ; **3.** [tekn.] loc'herezh g., loc'hadur g., loc'h g.

Anstellungsvertrag g. (-s,-verträge) : kevrat labour b., kevrat enfredañ b., koumanant g.

anstemmen V.k.e. (hat angestemmt) : harpañ ; *die Füße anstemmen*, en em harpañ war e zaoudroad.

V.em. : **sich anstemmen** (hat sich (t-rt) angestemmt) : *sich mit den Schultern gegen etwas anstemmen*, bountañ war udb gant e zivskoaz, keinañ udb.

ansteuern V.k.e. (hat angesteuert) : [merdead.] tostaat ouzh, mont war-zu, mont etramek, ober roud war-zu, skeiñ war-zu, skeiñ etrezek, ober hent etrezek ; *das Schiff steuert den Hafen an*, emañ ar vag o tostaat ouzh (o vont war-zu) ar porzh, al lestr a ra roud war-zu ar porzh, skeiñ a ra ar vag war-zu ar porzh, emañ ar vag oc'h ober hent etrezek ar porzh.

Anstich g. (-s,-e) : **1.** [barrikenn] lakidigezh e toull b., lakidigezh e broch b., toulladur ur varrikenn g. ; **2.** [metal.] *Anstich eines Hochofens*, diskargadur ar metal teuz eus an uhelform g. (Gregor), redadur g., redek g., teuzredadur g.

Anstieg g. (-s,-e) : **1.** kresk g. ; [louza.] *Softanstieg*, nevez g., sav sap g. ; **2.** pouez-krec'h g., krap g. ; **3.** sav g., savenn b., krec'h g., krec'henn b., grav b., gravienn b., pign g. ; *steiler Anstieg*, krapenn b., tarroz g., pign tenn g., pign serzh g.

anstieren V.k.e. (hat angestiert) : **1.** *jemanden anstieren*, sellet a-bann ouzh u.b., debriñ u.b. gant e selloù ; **2.** [dre skeud.] lugerniñ ouzh, dislugerniñ ouzh, steredenniñ ouzh, luc'hañ ouzh, glaourenniñ war-lerc'h.

V.em. : **sich anstieren** (haben sich (t-rt) angestiert) : en em zebriñ an eil egile gant o selloù, sellet a-bann an eil ouzh egile.

anstiften V.k.e. (hat angestiftet) : **1.** ibiliañ ; **2.** [dre skeud.] bezañ kiriek da, bezañ kaoz da, bezañ abeg da, degas ; *ein Unheil anstiften*, bezañ abeg d'un droug (d'ur walleur) bennak ; **3.** dougen, atizañ, broudañ, brochañ, kennerzhañ, reiñ gred da, poulañ, hegal, bountañ, truchañ, alej ; *jemanden zu etwas anstiften*, broudañ u.b. d'ober udb, kas u.b. d'ober udb, kefluskañ u.b. d'ober udb, hegal u.b. d'ober udb, bountañ u.b. d'ober udb, reiñ bod d'u.b. d'ober udb, reiñ bodenn d'u.b. d'ober udb, truchañ u.b. d'ober udb ; *ein Verbrechen anstiften*, broudañ d'ober un torfed, hegal d'ober un torfed, bountañ d'ober un torfed, atizañ d'ober un torfed ; **4.** [goapaus] P. *da haben Sie was Schönes angestiftet !* ma, prop eo ! setu aze ur gempenn ! c'hwil 'oar anezhi 'vat ! bremañ emaomp kempenn ganti ! sell aze ul luz dezhi ! brav emaomp ganti ! gounezet hoc'h eus ho tevezh !

anstiftend ag. : entanus, broudus, imbroudus, atizus, mouskinnig, dec'halvus.

Anstifter g. (-s,-) : atizer g., brouder g., enaouer g., entaner g., keflusker g., lusker g.

Anstiftung b. (-,-en) : atiz g., broud g., brouderezh g., trucherezh g. ; *Anstiftung zu Rassenhass*, atizerezh d'ar gasoni ouennelour g.

anstimmen V.k.e. (hat angestimmt) : **1.** stagañ gant ; *ein Lied anstimmen*, stagañ gant ur ganaouenn, teuler ur ganaouenn, boulc'hañ ur ganaouenn, distagañ ur ganaouenn, dispakañ ur ganaouenn, dont gant ur ganaouenn, leuskel ur ganaouenn ; *ein wildes Geschrei*

anstimmen, digeriñ ur c'harnaj spontus, digeriñ trouz bras, diskordañ da youc'hal, disvantañ da youc'hal ; **2.** [dre skeud.] *einen anderen Ton anstimmen*, komz war un ton all **a)** diskanañ, rabatiñ, plegañ e santimant, ameniñ ; **b)** mont rustoc'h ouzh u.b., komz reut, komz war an notenn vras / komz war an noten uhelañ / komz groñs (Gregor).

anstinken V.k.e. (stank an / hat angestunken) : dic'houstiñ, reiñ c'hoant d'u.b. da strinkañ diwar e galon (Gregor), reiñ heug da, ober heug da, bezañ regred da, bezañ ac'h da (Gregor), degas rukun da ; *jetzt stinkt er mich an*, deuet on da heugañ outañ.

V.gw. (stank an / hat angestunken) : **1.** *er kann gegen ihn nicht anstinken*, ur c'hozh netra (un netraig) eo eñ e-skoaz dezhañ, n'eo nemet ur c'hoariell e-skoaz dezhañ, didalvez eo e-skoaz hemañ, hennezh ne c'hall ket bezañ lakaet e kemm outañ, n'eo nemet un tañva dezhañ, hennezh n'eo nemet ur skubadenn e-skoaz dezhañ, un den a netra eo e par dezhañ, na par na tost dezhañ eo, n'eo mann ebet e-skoaz dezhañ, n'eo ket evit hanterañ outañ, un didalvez eo e-skoaz dezhañ, un netraig eo en e geñver, n'eo netra e-tal dezhañ, un netra eo e par dezhañ, un netra eo pa vez lakaet e kemm gantañ, un netra eo pa vez lakaet en ur geñver gantañ, un netra eo pa vez lakaet keñver-ha-keñver gantañ, n'eo ket gour e-keñver hennezh, eñ a zo nebeut a dra en e geñver, n'eo war-dost par dezhañ ; **2.** *gegen den Wind anstinken*, klask tapout (klask pignat) re uhel, bezañ re vras e c'haoliad, kac'hat uheloc'h eget e revr.

anstopeln V.k.e. (hat angestoppelt) : skarvañ.

Anstopeln n.(-s) : skarvadur g.

Anstoß g. (-es, Anstöße) : **1.** stok g., stokad g., stokadenn b., taol g., asoupadenn b., asoupadur g., peuk g., peukadenn b., peus g., taol-peuk g., taol ilin g., ougnad g., tos g., sak g., sakad g.

2. [dre heñvel.] luskadenn b., luskenn b., lusk g., luskad g., lañs g., lañsadenn b., gwint g., atiz g., broud g., brouderezh g., keflusk g., brall g., bole g. ; *den Anstoß geben*, reiñ an taol-kregiñ, reiñ lusk da, reiñ lañs (lusk) da, broudañ, luskañ, reiñ al lañs kentañ da, brac'hitellat, bezañ al lañsadenn gentañ, lakaat e bole, reiñ bole, plantañ bole, lakaat bole.

3. [dre astenn.] skoilh g., harz g., diarbenn g.

4. [dre skeud.] *ohne Anstoß*, distok, hep arguz, didrouz, dre gaer, ken aes ha tra, ken aes all, ken lip ha tra, aes-rall, koulz all, ken bravik ha tra, propik, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, hep skoilh war an hent, distrobell, hep gaou na tro fall ebet.

5. feuk g., feukadenn b., droukskouer b., gwallskouer b. ; *Anstoß erregen*, feukañ, chifañ ; *um keinen Anstoß zu erregen*, bete-gouzout a zroukskouer ; *an einer Sache Anstoß nehmen*, bezañ feuket gant udb, kavout togn udb, kavout drol udb, broc'hañ abalamour d'udb, pignat war e varc'h bras en abeg d'udb, chifañ o klevet (o welet) udb, en em gemer abalamour d'udb (evit udb), kavout kasaus udb ; *leicht Anstoß nehmen*, bezañ aes da feukañ, bezañ anoazus ; *ein Stein des Anstoßes sein*, bezañ un dra gasaus, mont a-enep ar vuhezegezh vat, bezañ un asoup / bezañ ur bunt (Gregor), bezañ ur maen-bunt, bezañ ur maen-skoilh, bezañ un dra feukus, bezañ un

droukskoilh, bezañ un abeg da faziañ, bezañ abeg da fazi, bezañ kiriek da zrougeurioù 'zo.

6. [sport] taol kregiñ g., tenn digeriñ g.

7. [tekn.] kenstrollad g., strolladenn b.

8. *Anstoß an der Hose*, bandenn diabarzh evit gwareziñ traoñ garrennoù ur re vragoù b., lietenn wareziñ e traoñ garrennoù ar bragoù b.

9. [Bro-Suis] nester g. ; *mit Anstoß an etwas (t-rt)*, war bevenn udb.

10. *Anstoß am Brot*, boulc'higenn b., afedenn b., ambouchenn b., bouch g., bronn ar bara b. ; *Brot mit Anstoßstelle*, bara boulc'higennet g., bara afedet g.

11. [tisav.] skarvadur g.

anstoßen V.k.e. (stößt an / stieß an / hat angestoßen) :

1. bountañ, bountañ war, poulzañ, stekiñ, tosiñ ; 2. *die Gläser anstoßen*, stekiñ ar gwer, trinkañ, strinkañ ; *auf das Wohl von jemandem anstoßen*, evañ da yec'hed u.b., dougen yec'hedoù d'u.b., sevel yec'hedoù d'u.b., yec'hediñ d'u.b., ober yec'hed d'u.b., trinkañ gant u.b. ; 3. [tekn.] juntañ, joentrañ, skarvañ.

V.gw. (stößt an / stieß an / ist/hat angestoßen) : 1. (ist) : *an etwas (t-rt) anstoßen*, bezañ harp ouzh udb, bezañ touch ouzh udb, bezañ stok ouzh, bezañ a-stok ouzh, bezañ stok en udb, bezañ sko ouzh udb ; 2. [dre heñvel.] (ist) : *an die Wand anstoßen*, stekiñ (tosin) ouzh ar vogel, stekiñ er vogel, skeiñ er vogel, mont a-stok gant ar vogel, mont a-stok d'ar vogel ; 3. [dre astenn] (hat) : *er stößt mit der Zunge an*, berr eo un tamm e deod da gaozeal, dalc'het eo un tamm en e gomz, dalc'het eo un tamm en e c'her, un dalc'h en devez en e gomz, stag eo e deod ouzh e vouzelloù ; 4. (ist) feukañ, chifañ ; 5. (hat) *anstoßen, mit den Gläsern anstoßen*, stekiñ ar gwer, trinkañ, strinkañ.

anstoßend ag. : stok (a-stok, stag, sko, harp) ouzh, stok e, harzant, touch, skoaz-ouzh-skoaz, stok-ha-stok, dalc'h-ouzh-dalc'h, stok-ouzh-stok ; *anstoßendes Zimmer*, kambr douch b., kambr e-kichen b. ; *an die Hecke anstoßend*, stok ouzh ar c'hae, stok er c'hae, a-stok ouzh ar c'hae ; *ein Haus mit anstoßendem Garten*, un ti gant ul liorz outañ g. ; *zwei anstoßende Felder*, daou bark skoaz-ouzh-skoaz lies., daou bark douar-ouzh-douar lies.

Anstößer g. (-s,-) : [Bro-Suis] karteriad g., annezad ar straed g.

anstößig ag. : dizereat, amzereat, amzere, dizoare, diwisk, lous, kleuk, garzenn, hudur, druz, feukus, divalav, skoemp, boufon, dizonest, a wallskouer ; *anstößiger Ausdruck*, komzoù diwisk (lous, hudur, druz, dizereat, amzereat, dizoare, gros, distres, distrantell, dizonest, dibrenn, vil, pebret-lik, ramp) lies., ger lous g., gwall c'her g., skolpad g., komzoù vil lies., komzoù noazh lies., viltarsoù lies., komzoù a wallskouer lies.

Anstößigkeit b. (-) : amzereadegezh b., dizereadegezh b., divalavamant g., dizonestiz b., koll-mezh g., skolpad g.

anstrahlen V.k.e. (hat angestrahlt) : 1. strinkañ e vannoù war ; 2. [dre skeud.] *jemanden anstrahlen*, sellet ouzh u.b., e zaoulagad o vevañ gant ar stad a zo en an-unan.

anstreben V.k.e./V.gw. (hat angestrebt) : 1. kavailhañ evit kaout, klask tizhout, hiraeziñ da, strivañ da gaout, igouniañ da gaout, lakaat e youl da gaout udb, lakaat e nerzh da gaout udb, bizañ da, bizañ da dizhout, lakaat e

striv da dizhout tennañ e vennozh d'ur pal bennak ; *ein Amt anstreben*, kavailhañ evit kaout ur garg ; 2. *gegen etwas anstreben*, stourm a-enep udb, strivañ ouzh udb.

anstreichen V.k.e. (strich an / hat angestrichen) : 1. pentañ, gwisponat ; *ein Haus anstreichen*, pentañ un ti, gwisponat un ti ; *mit der Farbwalze anstreichen*, livañ gant ur roll, pentañ gant ur roll ; *eine Wand grob anstreichen*, lakaat lipadennoù leue ouzh ur vogel ; *schwarz anstreichen*, livañ e du ; *eine Mauer weiß anstreichen*, livañ ur vogel e gwenn, gwennañ ur vur ; *sein Haus neu (frisch) anstreichen*, adober livadur e di.

2. trekiniñ, rimiañ ; *ein Zündholz anstreichen*, trekiniñ un alumetezenn, rimiañ un alumetezenn ouzh he boest, tanañ ur chimikenn, enaouiñ un alumetezenn, elumiñ un alumetezenn.

3. islinennañ ; *einen Satz anstreichen*, islinennañ ur frazenn.

4. [dre skeud.] merkañ ; *rot anstreichen*, lakaat ur groaz en nor, merkañ mat, islinennañ ; *diesen Tag streiche ich schwarz an*, an devezh-mañ a zo da lakaat e-touez ar re washañ em buhez, ra vezo milliget an deiz-hont ! ; [tro-lavar] *das will ich dir anstreichen*, m'en talvezo dit ! an distro am bo ! mirout a rin dit un annoar diwar va buoc'h ! gouarn a rin dit ul leue eus va buoc'h ! n'eo ket d'ur manac'h eo ec'h eus graet an droug-se ! n'eo ket graet an dra-se da vanac'h ! koustañ a ray ker dit ! koustañ a ray ker da'z lêr, nebaon ! me a lardo da billig dit ! fall-daonet e vo ar geustereenn evidout, nebaon ! staotet he deus ar c'havr ez lavreg !

Anstreichen n. (-s) : gwisponadur g., pentañ g., livadenn b., livadur g., livezh g., livaj g.

Anstreicher g. (-s,-) : penter g., gwisponer g., liver g.

anstrengen V.k.e. (hat angestrengt) : 1. stigmañ, stegnañ, antell, antellañ, bantañ ; 2. [dre skeud.] *seinen Geist anstrengen*, tolpañ e soñjoù, dastum e soñjoù, en em zastum, poellata, lakaat e boell (e spered) da strivañ, sipañ e spered, kemer poell (Gregor) ; *sein Hirn anstrengen*, ober luskoù a spered, lakaat e holl skiant da c'hoari, lakaat e empenn da labourat, lakaat e spered da labourat, kemer poell da zont a-benn eus udb, lakaat meiz da gompren udb ; *seine Fantasie anstrengen*, reiñ lusk d'e faltazi, reiñ lañs d'e faltazi, lakaat e holl faltazi da c'hoari ; *von ihm kann man wohl nicht verlangen, dass er sein Hirn ein bisschen anstrengt*, n'eo ket hennezh a zafe betek penn e spered, n'eo ket hennezh a rafe ul lusk bennak evit mont betek penn e spered, n'eo ket hennezh a zafe lark en e spered, n'eo ket hennezh a lakafe e holl skiant da c'hoari ; 3. [gwir] *einen Prozess gegen jemanden anstrengen*, prosezañ a-enep u.b., digeriñ ur prosez a-enep u.b., lakaat ur prosez war chouk u.b., boulc'hañ ur prosez a-enep u.b., ober prosez d'u.b., digeriñ afer, mont en afer.

V.em. : **sich anstrengen** (hat sich (t-rt) angestrengt) : strivañ, ober bec'h, kemer bec'h, lakaat bec'h, reiñ bec'h, merat, poaniañ, bec'hiañ, kemer krevañs, kemer reuz, kemer poell, kemer poellad, poellañ, poelladiñ, stardañ d'ober udb, breañ, toulbabañ, forsiñ, trevelliñ, poursuiñ, labourat start, labourat tenn, kiañ ; *sich eifrig anstrengen*, strivata ; *sich doppelt anstrengen*, doubllañ d'ober strivoù ; *sich vergebens anstrengen*, strivañ en aner, bezañ ven e holl strivoù ; *sich tüchtig anstrengen*, kiañ

outi, kiañ, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, mont dizamant dezhi, kregiñ du el labour, labourat tenn, labourat a-nerzh, lopañ, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, poaniañ war e labour, strivañ a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour ; *sich gemeisam anstrengen*, ober ur c'henstriv ; *wenn du dich anstrengst, schaffst du es*, pa boagni e teui a-benn.

anstrengend ag. : start, skuizhus, skuizhant, faezhus, grevus, kalet, diaes, poanius-bras, tenn, reut, torrus, torrus d'ar c'horf, brevus, sammus, teridik, lazhus, mac'hom, divius, drastus, labourus, gloazus, bec'huis, kargus, pounner ; *das Gehen im Sand ist anstrengend*, ar c'herzhed en traezh a zo skuizhus ; *eine anstrengende Arbeit*, ul labour start (grevus, kalet, diaes, poanius, gloazus, reut, torrus, torrus d'ar c'horf, brevus, sammus, teridik, pounner) g., un torr-korf g., ul labour dreist-penn g., un uz tud g., ur glogorenn str., ul lazh tud g., ul lazherezh g., ul labour lazhus g., ul labour tenn g., ul lazh-korf g., un aner g., ul lazh g., ur c'houez g., un disec'h-tud g., ur c'hole d'ober g., charre g., chastre g., un diaoul a labour g., un diaoulez a vicher b. ; *ein anstrengender Arbeitstag*, un devezh mac'hom g. ; *es ist ganz schön anstrengend, diesen Hügel zu besteigen*, micher a-walc'h eo krapañ gant an dorgenn-mañ, labour krapañ a vez gant an dorgenn-mañ, ur gwall grogad eo krapañ gant an dorgenn-mañ, diaes-ral eo krapañ gant an dorgenn-mañ, ur gwall reuz eo krapañ gant an dorgenn-mañ, koustañ a ra d'ar c'horf krapañ gant an dorgenn-mañ, un abadenn eo krapañ gant an dorgenn-mañ, krapañ gant an dorgenn-mañ n'eo ket ul lein debret, kavout a ra an den da gochañ o krapañ gant an dorgenn-se, kavout a ra an den da gochañ ouzh an dorgenn-se, kavout a ra an den da gochañ gant an dorgenn-se, n'eo ket ur pardon krapañ gant an dorgenn-mañ, n'eo ket ur c'hoari krapañ gant an dorgenn-mañ, c'hwezadennoù a zo da dapout pa bigner gant an dorgenn-se, un torr-alan eo ar grapenn-mañ, un torr-anal eo ar grapenn-mañ, ar grapenn-se a zo ul lazh.

Anstrengung b. (-, -en) : striv g., strivadenn b., poan b., bec'h g., bec'haden b., aket g., pled g., bourell b., bre g., poellad g., forzhadur g., tarvadenn b., diskrap g., frap g., frapadenn b., lusk g. ; *gemeinsame Anstrengung*, kenstriv g., kenstriverzh g., strivadeg b. ; *seine Anstrengungen verdoppeln*, doublañ d'ober strivoù ; *die letzte Anstrengung*, ar frap diwezhañ g. ; *noch eine letzte Anstrengung und wir haben's geschafft*, ur frapad c'hoazh hag e teuimp a-benn, ur frapad c'hoazh hag e kavimp beg ar skeul ; *er hat es ohne allzu große Anstrengungen geschafft*, deuet eo a-benn hep kiañ rehollik.

Anstrich g. (-s, -e) : 1. gwisk g., gwiskad g., livad g., livadenn b., livaj g., livadur g., indu g., lindrenn b., pentur g. ; 2. neuz b., dalc'h g., doare g., seblant g. ; *sich einen vornehmen Anstrich geben*, bezañ un ton en an-unan, ober ton ; 3. [sonerezh] taol gwareg-rebed g. ; 4. louc'h g., louc'hadur g., enlouc'had g.

anstückeln V.k.e. (hat angestückelt) : skarvañ.

Anstückeln n. (-s) : skarvadur g.

Ansturm g. (-s, Anstürme) : 1. arsailh g., arsailhadenn b., arsailhadeg b., argad g., argadadenn b., argadenn b., argadeg b., tagadenn b., tagadeg b., tourtad g. ; 2. bount

g., bountadeg b., mesk g., meskadeg b., hemolc'h g., mac'h g., birvilh g., engroez g., diskrap g., peilh b., arigrap g., lanvad tud g., mor a dud g., froud tud g., dered g., firbouch g. ; 3. barr g., stokad g., frapad g., frapadenn b., kaouad b./g., korfad g., krogad g., strañs g., strañsad g., strapad g., barrad g., alfo g.

anstürmen V.gw. (ist angestürmt) : *anstürmen gegen (t-rt)*, arsailhañ, fardiñ (strimpiñ) war, plaouiañ war, bale war ; *der Stier stürmte gegen das Pferd an*, an tarv a beusas war ar marc'h ; *die Feinde stürmten gegen unsere Linien an*, an enebourien a ziruilhas war hol linennoù, an enebourien a emgannas hol linennoù.

Anstürmer g. (-s, -) : arsailher g., argader g.

ansuchen V.gw. (hat angesucht) : *bei jemandem um etwas ansuchen*, ober ur reked ouzh u.b., reketiñ udb digant u.b., goulenn digant u.b. ober evitañ evit kaout udb, goulenn e skoazell digant u.b.

Ansuchen n. (-s, -) : *auf mein Ansuchen*, diwar va goulenn, diwar va reked, diwar va mennad.

Antagonismus g. (-) : eneberezh g., enebouriezh b., gouzhenebiezh b., gouzhenebadur g.

Antagonist g. (-en, -en) : enebour g., eneber g.

antanzen V.gw. (ist angetanzt / kam angetanzt) : P. diskouez e fri, en em ziskouez, erruout, dont ; *jemanden bei sich antanzen lassen*, goulenn groñs e teufe u.b. diouzhtu da gaout an-unan, goulenn groñs e teufe u.b. diouzhtu davet an-unan.

Antarktis b. : *die Antarktis*, Antarktika b., an Antarktik g.

antarktisch ag. : suahelek, antarktikel, pennkreisteizel, ... Antarktika, a denn da Antarktika.

Antarktisgebiet n. (-s, -e) : tiriad antarktikel g. ; *französische Süd- und Antarktisgebiete*, tiriadoù aostrel antarktikel gall lies.

antasten V.k.e. (hat angetastet) : 1. stekiñ ouzh, stekiñ e zorn ouzh, lakaat e zaouarn war, touch, touch ouzh, touch da ; 2. [dre skeud.] ober gaou ouzh.

antauen V.gw. (ist angetaut) : kregiñ da ziskornañ.

antediluvianisch ag. : rakliñvadel, kozh-Noe, kozh evel an ebestel, kozh-ebestel, kozh-Douar, kozh evel an Douar, kozh evel ar bed, kozh-gagn.

Anteil g. (-s, -e) : 1. lodenn b., kenlodenn b., kementad g., kevran b., rann b., rannad b., lod g. ; *Stimmenanteil*, dregantad mouezhioù g. ; *jeder bekommt seinen Anteil an der Beute*, roet e vo da bep hini e rann eus ar preizh ; *jedem seinen Anteil geben*, reiñ e dra da bep hini ; [gwir] *rechtlicher Anteil*, lodenn a zegouezh dre wir b., dlead g. ; *die Anteile einer Erbschaft auslosen*, teuler kemblac'h war al lodennoù ; 2. [arc'hant.] kenlodennoù g., kevrannoù g. ; 3. [dre heñvel.] kenober g., kenobererezh g., perzh g., lod g. ; *an etwas (t-d-b) Anteil haben*, kaout lod en udb, bezañ kevran en udb ; 4. skod g., skodad g., skodenn b., skodennad b., tamm g., lod g. ; *seinen Anteil bezahlen*, *seinen Anteil zahlen*, herzel e lod, paeañ e lod ; 5. [dre skeud.] *Anteil nehmen an (t-d-b)*, kemer perzh (lod) e, kaout lod e ; *an jemandes Unglück Anteil nehmen*, kemer perzh (lod) e glac'har (e poan) u.b., kendrueziñ ouzh u.b., kaout truez ouzh u.b. gant ar poanioù en devez, kompren d'u.b. ; *an jemandes Glück Anteil nehmen*, kemer lod (bezañ lodek) e levezeg u.b., kompren d'u.b.

Anteilfischer g. (-s,-) : pesketaer war e lod g. ; *eine Arbeit als Anteilfischer annehmen*, mont war e lod da besketa.

Anteilhaber g. (-s,-) : dalc'her kenlodennoù g., kenlodeg g., kenlodenad g.

anteilig ag. : kenfeurel, kenfeuriek.

Adv. : a-genfeur.

anteillos ag. : diseblant, dic'houst, dibled g., difrom, klouar, diflach, digaz, na ra na man na mordo.

anteilmäßig ag. : kenfeurel, kenfeuriek, a-genfeur ; *anteilmässige Befriedigung*, digoll a-genfeur g., paeamant a-genfeur g.

Adv. : a-genfeur.

Anteilnahme b. (-,-n) : 1. perzh g., lod g. ; 2. kengañ g., kendruez b.

Anteilschein g. (-s,-e) : [arc'hant.] kevrann b., titl kenlodennoù g.

anteilsmäßig ag. : kenfeurel, kenfeuriek, a-genfeur ; *anteilsmässige Befriedigung*, digoll a-genfeur g., paeamant a-genfeur g.

Adv. : a-genfeur.

Anteilsumme b. (-,-n) : font postet en ur gevredigezh arc'hant g., gougemenn g.

antefonieren V.k.e. (hat telefoniert) : P. pellgomz da.

Antenne b. (-,-n) : 1. *Fernsehanenne*, stign skinwel g., rastell ar pellwel b. ; 2. [skingomz] stign g., stegn g. ; *Rahmenantenne*, stign framm g. ; 3. [loen.] korn g., tastornell b., korn-talmeta g., korn-tastorn, mourrenn [liester mourennoù, mouroù] b., brec'hell b., brec'h b., brec'h-santout b. ; *die Antennen der Langusten*, mourennoù ar grilhed-mor lies.

Antennenkrebs g. (-es,-e) : [loen.] krank-traezh g.

Antennenweiche b. (-,-n) : [tekn.] rakdibaber g.

Antependium n. (-s, Antependien) : [relij.] diaraog aoter g., paramant aoter g.

Antezedens n. (-, Antezedenzen) : raganadenn b., ragvezad g., kentorad g.

Anthologie b. (-,-n) : dastum g., dastumad g., dastumadenn b., dibab g., antologiezh b.

Anthrax g. (-) : [mezeg.] serk g., viskler g., gourhesked g.

Anthraxit g. (-s,-e) : antrakit g.

anthrazitfarben ag. / **anthrazitfarbig** ag. : el liv d'an antrakit, kenliv gant an antrakit, a-liv gant an antrakit, a zoug liv an antrakit.

Anthropogenese b. / **Anthropogenie** b. : [bev.] denadur g., denc'heneliezh b.

Anthropogeographie b. (-) : antropogeographiezh b., dendouaroniezh b.

Anthropoide g. (-n,-n) : loen denheñvel g.

Anthropologe g. (-en,-en) : antropologour g., denoniour g.

Anthropologie b. (-) : antropologiezh b., denoniezh b. ; *physische Anthropologie*, denoniezh korfel b. ; *Kulturanthropologie*, denoniezh sevenadurel b. ; *philosophische Anthropologie*, denoniezh prederouriezhel b.

anthropologisch ag. : dedoniel, antropolek.

Anthropometrie b. (-) : korfvuzulierezh b.

Anthropomorphismus g.(-) : denheñvelouriezh b., denervannañ g.

Antroponomastik b. (-) : denanvouriezh b.

Anthropophage g. (-n,-n) : debrer-tud g., denzebrer g.

Anthroposoph g. (-en,-en) : antroposofour g.

Anthroposophie b. (-) : antroposofiezh b.

anthroposophisch ag. : antroposofel, ... antroposofiezh.

Anthropozentrismus g. (-) : dengreizelouriezh b., denkreizouriezh b.

anthropozentrisch ag. : dengreizel.

Anthropozentrist g. (-en,-en) : dengreizelour g.

Anthropozentristin b. (-,nen) : dengreizelourez g.

Antialkoholiker g. (-s,-) : dirwestour g.

antialkoholisch ag. : divezvus, enepmezvus, enebalkolek.

Antibabypille b. (-,-n) : pilulenn dishiliañ b., pilulenn hilastaliñ b., P. pilulenn b.

Antibiotikum (-s, Antibiotika) : antibiotik g., enepbevenn b., bevastaler g.

Antiblockiersystem n. (-s,-e) : reizhiad ABS b., disklomer g.

antichambrieren V.gw. (hat antichambriert) : 1. chom da c'hortoz da vezañ degemeret ; 2. [dre skeud.] lubaniñ u.b., loavañ u.b.

Antichrist¹ g. (-[e]s) : Antekrist g.

Antichrist² g. (-en,-en) : enepkristen g.

antichristlich ag. : enepkristen.

Antidepressivum n. (-s, Antidepressiva) : louzoù a-enep an diwask g., enepgouvideg g. [liester enepgouvideier].

antienglisch ag. : saozkas.

Antifa b. (-) : [berradur evit **Antifaschismus**] enepfaskouriezh b.

Antifaschismus g. (-) : enepfaskouriezh b.

antifaschistisch ag. : enepfaskour.

Antifon b. (-,-en) : [relij.] antifonenn b., kan-ha-diskan g., kan a bep eil g.

Antigen n. (-s,-e) : [mezeg.] antigen g.

antihaftbeschichtet ag. : [armoù kegin] enepkarañ, gant ur gwisk dispegus.

Antihistamin n. (-s) : antihistamin g.

antik ag. : eus an Henamzer, henamzerel, henamzeriat, klasel, hen- ; *antikes Schriftstück*, henskriz g., skrid eus an Henamzer g. ; *das antike Pentathlon*, ar pempatlon klasel g., ar pentatlon klasel g. ; *antikes Kunstwerk*, henoberenn b., henober g. ; *antikes Gebäude*, hensavadur g. ; *antike Erzählung*, henzanevell b.

antikatholisch ag. : enepkatolik.

Antike b. (-) : 1. Henamzer g., henamzervezh g., henved g. ; *Schriftsteller aus der Antike*, henskrivagner g. ; *Erzähler aus der Antike*, henzanevellour g. ; *die griechische Kultur der Antike*, sevenadurezh c'hresian an Henamzer b. ; 2. henoberenn b., hendra g.

Antikensammlung b. (-,-en) : dastumadeg pezhioù arz eus an Henamzer b., dastumadeg henoberioù b., dastumadeg henoberennoù b., dastumadeg hendraoù b., dastumadeg henderioù b.

antiklerikal ag. : enepkloer.

Antiklerikale(r) ag.k. g./b. : enepkloer g., enepkloerez b., enepkloerour g., enepkloerourez b., P. debrer beleien g., debrerez veleien b., chaoker beleien g., chaokerez veleien b.

Antiklerikalismus g. : enepkloeregezh b., enepkloerezh b.

Antiklopfmittel n. (-s,-) : [karr-tan] danvez enepstrakus g., danvez enepartzh g.
Antikolonialismus g. (-) : eneptrevadenouriezh b., eneptrevadeniñ g.
Antikominternpakt g. (-s) : [istor] pakt enepkomintern g.
Antikommunismus g. (-) : enepkomunouriezh b., enepkomunegezh b. ; *primitiver Antikommunismus*, *vulgärer Antikommunismus*, enepkomunouriezh klañvidik b.
Antikommunist g. (-en,-en) : enepkomunour g.
antikommunistisch ag. : enepkomunour.
Antikörper g. (-s,-) : [mezeg.] antikorf g.
Antillen lies. : *die Antillen*, an Antilhez lies., enezeg an Antilhez b.
Antilope b. (-,-n) : antilopen b. [*liester* antiloped, antilopened] ; *bei den Antilopen schwingen die Hörner nach hinten aus*, karniel gwariet en adreñv o deus an antiloped.
Antimaterie b. (-) : [fizik] antimateri g., gourzhdanvez g.
Antimilitarismus g. (-) : enebarmeerezh g.
Antimilitarist g. (-en,-en) : enebarmeour g.
Antimon n. (-s) : antimoan g., stibiom g.
Antimonglanz g. (-es) : stibiom g., sulfidenn antimoan b.
antinatalistisch ag. : enepgenelour, ... krennañ ar genel ; *antinatalistische Politik*, politikerezh enepgenelour g.
antinational ag. : divroadel, enepbroadelour, enepbroadel.
Antinationalismus g. (-) : enepbroadelerezh g., enepbroadelouriezh b.
Antinationalist g. (-en,-en) : enepbroadeler g., enepbroadelour g.
Antinomie b. (-) : 1. eneppeollad g., enepreizhenn b., enepennaenn b., gourzhebiezh b. ; 2. [Kant, preder.] kenenebiezh ar poell b.
antinomisch ag. : enepennaennek, gourzhebek.
Antiocha n. : Antiocheia b.
antiparlamentarisch ag. : eneparlamantel.
Antipassat g. (-s,-e) : avel distro g.
Antipathie b. (-) : digarantez g./b., digengarantez b., erez b. [ouzh].
Antipode g. (-n,-n) : antipod g., tu gin an Douar g., eilpennvan g.
antippen V.k.e. (hat angetippt) : 1. V.k.e. : stekiñ skañv ouzh, spinañ ; 2. [dre skeud.] boulc'hañ ; *ein Thema antippen*, damvenegiñ udb, divleviñ udb (Gregor), komz diwar dremen eus udb, komz diwar nij eus udb, komz diwar vont eus udb, komz eus udb diwar mont ha hanter vont, spinac'hañ ur materi.
Antipsychiatrie b. (-) : enepbredvedisinerezh g., enepbredvezegerezh g., eneppsikiatriezh b., gouzhbredvezekniezh b.
Antipyretikum n. (-s,-pyretika) : antipiretik g., enepterzhienneg g. [*liester* enepterzhienneier], louzoù torr-terzienn g., louzoù ouzh an derzhienn g., louzoù enepterzhienn g., louzoù diderzhiennus g., remed ouzh an derzhienn g. / louzoù a gas an derzhienn en he roud (Gregor) g.
Antiqua b. (-) : [moull.] araouezenn roman b.
Antiquar g. (-s,-e) : marc'hadour levrioù kozh g., hendraour g., hendraezour g., kozhigellour g.

Antiquariat n. (-s,-e) : stal levrioù kozh b.
antiquarisch ag. : degouezh, eildorn, a eil dorn, kozh, prenet diwar ar berchenn uhelañ, prenet dre zegouezh.
antiquiert ag. : diamzeret, divoaziet, dispredet, dic'hizet, dibaseet, mod kozh, er-maez a c'hiz, aet er-maez eus ar c'hiz, kozh-Noe, kozh-douar.
Antiquität b. (-,-en) : hendra g., kozhigell b. ; *Antiquitäten*, hendraoù lies., hendraezoù lies., henderioù lies., kozhigelloù lies. ; *auf Antiquitätenbummel gehen*, *nach Antiquitäten suchen*, traoua, mont da draoua.
Antiquitätengeschäft g. (-s,-e) / **Antiquitätenladen** g. (-s,-läden) : stal hendraezoù b., stal kozhigelloù b., stal henderioù b. ; *die Antiquitätenläden abklappern*, traoua, mont da draoua
Antiquitätenhandel g. (-s,-) : kenwerzh gant hendraezoù g./b., kenwerzh gant kozhigelloù g./b., kenwerzh gant henderioù g./b.
Antiquitätenhändler g. (-s,-) : hendraour g., hendraezour g., hendedour g., marc'hadour traou kozh g., kozhigellour g.
Antirakete b. (-,-n) / **Antiraketenrakete** b. (-,-n) : [lu] enepfuc'hell b., fuc'hell enepfuc'hell b.
Antiraucher g. (-s,-) : enepbutuner g.
Antireflexbelag g. (-s,-beläge) : gwiskad enepdassked g.
Antisemit g. (-en,-en) : enepyuzevour g.
antisemitisch ag. : enepyuzev.
Antisemitismus g. (-) : enepyuzevegezh b., enepyuzeviezh b., enepyuzevouriezh b. ; *der Antisemitismus nahm stark zu*, kreñv e teuas da vezañ an enepyuzevouriezh.
antiseparatistisch ag. : enepdisrann.
Antisepsis b. (-) : [mezeg.] antimikrobiezh b., antiseptiezh b., dilesterezh g.
Antiseptikum n. (-s, Antiseptika) : [mezeg.] antiseptik g., enepmikrob g., digontamm g., enepbreiner g., dilester g.
antiseptisch ag. : [mezeg.] antimikrobel, antiseptik, antiseptikel, enepbreinus, ... enepbreinañ, dilestus, digontammus, ... dilestañ.
Antispastikum n. (-s, Antispastika) : [mezeg.] louzoù antispasmodek g., louzoù enepkridek g.
antispastisch ag. : [mezeg.] antispasmodek, enepkridek.
Antispruchwort n. (-s,-wörter) : [yezh.] krennlavar falset g.
antistatisch ag. : a-enep an elektregezh statikel, ouzh an tredan diasavel.
Antiteilchen n. (-s,-) : [fizik] antipartikulenn b., gourzhrannig b.
Antiterrorreinheit b. (-,-en) : unvez enepsponterien b., unvez enepsponterezh b.
Antithese b. (-,-n) : eneptezenn b., (Hegel) gourzhdod g., gourzhdodiñ g. ; *These, Antithese, Synthese*, dodiñ, gourzhdodiñ, kendodiñ.
antithetisch ag. : eneptezennek, (Hegel) gourzhdodek.
Antitoxin n. (-s,-e) : [mezeg.] louzoù digontamniñ g., eneppeozon g., digontamm g., antitoksin g.
Antitype b. (-) : [preder.] digenlec'hiaduster g.
Antivirenprogramm n. (-s,-e) : [stlenn.] antivirus g., diviruzer g., meziant diviruzañ g.

antizipieren V.k.e. (hat antizipiert) : diarbenn g., rakverzout, rakprederiañ, ragarveziñ, ragempentañ, diawelout, rakwelout.

antizyklisch ag. : eneprovezhiel, enepuet, a ya a-enep an tuadur dre vras.

Antizyklone b. (-,-n) : adkelc'hwidenn b., amgelc'hwidenn b., antisiklonenn b., uhelvan g.

Antlitz n. (-es,-e) : dremm b., bizaj g./b., penn g., eneb g., enebañs b., fas g.

Anton g. : 1. Anton g. ; 2. P. *blauer Anton*, frag glas g., frag labour g.

antönen V.k.e. (hat angetönt) : [Bro-Austria, Bro-Suis] V.k.e. : damvenegiñ, tintal.

Antonia b. / **Antonie** b. : Antoneta b.

Antonius g. : Anton g.

Antoniuskraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] linad c'hwezet str., betonig b.

Antoniuskreuz n. (es,-e) : kroaz stummet evel un T b., kroaz sant Anton b.

antonym ag. : [yezh.] enepster.

Antonym n. (-s,-e) : [yezh.] enepster g.

Antonymie b. (-) : [yezh.] enepsteriezh b.

antonymisch ag. : [yezh.] enepster.

antörnen V.k.e. (hat angetörnt) : teogiñ, boemañ.

V.gw. (hat angetörnt) : teogiñ, boemañ, treantiñ.

antraben V.gw. (ist angetrabt) : kregiñ da droañ, kregiñ da dusañ.

Antrag g. (-s, Anträge) : 1. mennad g., kinnig g., goulenn g., reked b., mennadenn b. ; *einen Antrag stellen*, ober ur c'hinnig, kinnig ur mennad, goulenn udb ; *im Parlament einen Antrag einbringen*, kinnig ur mennad-lezenn d'ar breudoù ; *jemandes Antrag ablehnen*, refuziñ u.b., refuziñ kinnig u.b., disteurel kinnig u.b. ; *auf Antrag von*, diwar c'houlenn u.b., diwar ginnig u.b. ; *Heiratsantrag*, goulennadeg b., goulenn dimeziñ g., goulennou lies. ; [gwir] *Antrag auf Schadenersatz*, goulenn digoll eus ar gaou bet graet ouzh an-unan kaset d'al lez-varn g. ; *Antrag auf Wiederaufnahme des Verfahrens*, azgalv azgwelout g. ; *ich kann Ihren Antrag unmöglich ablehnen*, n'on ket evit ho refuziñ, n'em eus nag ar galloud nag ar volonteiz evit ho refuziñ ; [tro-lavar] *einem Antrag stattgeben*, degemer ur c'hinnig, asantiñ d'ur c'hinnig, asantiñ d'ur reked, seveniñ ur reked, grataat ur c'hinnig, reiñ e c'hrad d'ur c'hinnig ; *jemandes Antrag annehmen*, reiñ respont vat d'u.b. ; *einem Antrag nicht stattgeben*, disteurel ur reked, nac'h ur c'hinnig ; [kenw.] *einen Antrag machen*, ober ur c'hinnig ; 2. skrid-goulenn g.

antragen V.k.e. (trägt an / trug an / hat angetragen) : 1. degas ; 2. [dre skeud.] kinnig.

Antragsformular n. (-s,-e) : furmskrid goulenn g.

Antragsteller g. (-s,-) : goulenner g., ervenner g., saver ar mennad g., saver ar skrid-goulenn g., reketer g., kester g.

Antransport g. (-s,-e) : degouezh ar varc'hadourezh g.

antrauen V.k.e. (hat angetraut) : unaniñ dre liammoù ar briedelezh, dimeziñ, eurediñ, prietaat ; *rechtmäßig angetraute Ehefrau*, pried reizh g.

antreffen V.k.e. (trifft an / traf an / hat angetroffen) : en em gavout gant, degouezhout gant, kejañ gant, kavout ; *er ist zu ihm gegangen, aber hat ihn nicht angetroffen*, aet e oa d'e welet, hogen n'en doa ket e gavet.

antreiben V.k.e. (trieb an / hat angetrieben) : 1. bountañ, poulzañ, fonnusaat, hastañ, reiñ kas d'udb, lakaat kas e, erluskañ, kefluskañ ; 2. *Pferde antreiben*, kelastrennañ kezeg, lakaat striv e kezeg 'zo, poursuiñ kezeg, reiñ skourjez da gezeg 'zo, postañ kezeg, postal kezeg, touch kezeg gant ar foet, skourjezañ kezeg, skourjezata kezeg, presañ war kezeg 'zo ; 3. [tekn.] reiñ lusk da, kas en-dro, poulzañ, erluskañ, luskañ, luskañ war-raok, propulsiñ, lakaat tro e, plantañ tro e ; *den Motor antreiben*, reiñ lusk d'ar c'heflusker, lakaat ar c'heflusker da labourat ; 4. [louza.] *Pflanzen antreiben*, hastizañ plant, abretaat plant, ober da blant 'zo kreskiñ buanoc'h ; 5. [dre skeud.] *jemanden zur Arbeit antreiben*, dougen (atizañ, boudañ, brochañ, kennerzhañ, poulzañ, truchañ, bountañ, alej) u.b. da labourat, reiñ bod d'u.b. da labourat, kefluskañ u.b. da labourat, reiñ gred d'u.b., arabadiñ war u.b. labourat, tuañ u.b. war al labour ; 6. stardañ, juntañ, joentrañ, skarvañ.

V.gw. (trieb an // ist angetrieben / kam angetrieben) : 1. *Holz treibt an*, koad-peñse a ya da-gaout (da-geñver) an aod, kaset e vez ar c'hoad-peñse gant an avel hag ar mor war-zu an aod ; 2. [louza.] kregiñ da vroñsañ, kregiñ da vroustañ, kregiñ da vouilhañ, kregiñ da lagadenniñ, kregiñ da sapiñ.

Antreiber g. (-s,-) : 1. atizer g., brouder g., enaouer g., kentraouer g., lusker g., keflusker g. ; 2. [gwashaus] loufrez g., den sklouf g., den mac'hom g.

antreten V.gw. (tritt an / trat an / ist angetreten) : mont, tostaat ; *zum Appell antreten*, mont d'an engalv, mont d'an engalvadeg, en em vodañ evit ar c'halvadeg, mont war-renk evit ar c'halvadeg ; *zum Wettkampf antreten*, mont war ar renk evit ar genstrivadeg, kemer perzh er genstrivadeg ; *gegeneinander antreten*, kevezañ, keñveriañ ; [lu] *an(ge)treten !* an holl war-renk ! ; *zum Angriff antreten*, stagañ gant un argadenn.

V.k.e. (tritt an / trat an / hat angetreten) : 1. kregiñ gant ; *ein Amt antreten*, mont en e garg, kemer e garg, dont d'ober e garg ; *eine Reise antreten*, kemer penn an hent, mont el lev, sterniañ da vont, mont kuit, mont en hent, kemer e hent, en em lakaat en hent ; *jemandes Nachfolge antreten*, kemer an dorn war-lerc'h u.b., gwiskañ porpant u.b., kemer lec'h u.b., kemer plas u.b. ; *er hat die Nachfolge seines Vaters angetreten*, kendalc'het en deus gant labour e dad, kemeret en deus plas e dad, gwisket en deus porpant e dad, kemeret en deus an dorn war-lerc'h e dad, kemeret en deus lec'h e dad ; 2. [dre skeud.] *eine Erbschaft antreten*, degouezhout un hêrezh gant an-unan (d'an-unan) ; 3. [gwir] *den Beweis antreten*, degas ar brouenn, prouiñ ; 4. [lu] *den Rückzug antreten*, kiladegañ, kiladennañ, argilañ, kilañ.

Antrieb g. (-s,-e) : 1. lusk g., erlusk g., keflusk g., gwint g., stlejerezh g., nerzh poulzañ g., nerzh kefluskus g., nerzh lusker g., nerzh-luskañ g., gremm loc'hañ g. ; *elektrischer Antrieb*, erlusk tredanel g., keflusk dre nerzh an tredan g. ; *Antrieb durch Atomenergie*, erlusk nukleel g., erlusk derc'hanel g. ; *hydraulischer Antrieb*, erlusk dourrenel g., keflusk dre nerzh an dour g. ; 2. [dre skeud.] broud g., brouderezh g., keflusk g., keflusker g., emlusk g., emluskerezh g., lañs g., luskenn b., luskadenn b., lusk g., luskad g., lañsadenn b., gwint g., atiz g., broud g.,

trucherezh g. ; *auf Antrieb von*, bountet gant, diwar (war, dre) atiz u.b., dre (war, diwar) ali u.b., dre guzul u.b. (Gregor), war ger u.b., keflusket gant ; *aus freiem Antrieb*, *aus eigenem Antrieb*, eus e benn e-unan, anezhañ e-unan, diouzh e benn e-unan, drezañ e-unan, dre e benn e-unan, hep nep redi, hep red, a c'hrad vat, a youl vat ; **3.** *einer Sache einen Antrieb geben*, reiñ lañs endro d'un afer, reiñ lusk d'un afer.

Antriebs- : ... kefluskañ, kefluskus, .. erluskañ, ... bount.

Antriebsachse b. (-,n) : [tekn.] ahel luskañ g., ahel kefluc'hañ g.

Antriebsaggregat n. (-s,-e) : mekanik-kefluskañ g., keflusker g.

Antriebskraft b. (-,kräfte) : erlusk g., nerzh poulzañ g., nerzh kefluskus g., nerzh lusker g., nerzh-luskañ g., gremm loc'hañ g., lusker g., keflusker g., luskerez b.

Antriebsmaschine b. (-,n) : erlusker g., mekanik-kefluskañ g., lusker g., luskerez b., poulzell b., keflusker g.

Antriebsrad n. (-s,-räder) : rod-luskañ b.

Antriebsriemen g. (-s,-) : lêrenn dreuzkas b., lêrenn rod b.

Antriebsschwäche b. (-) : digasted b., dinerzh g., dilañs g., lizidanded b., lezouregezh b.

Antriebssystem n. (-s,-e) : reizhiad erluskañ b., mod erluskañ g., erlusker g.

Antriebswelle b. (-,n) : [tekn.] ahel luskañ g., ahel kefluc'hañ g.

antrinken V.k.e. (trank an / hat angetrunken) : **1.** boulc'hañ, kregiñ da evañ ; *angetrunkene Flasche*, boutailhad voulc'het b. ; *noch nicht angetrunkene Flasche*, boutailh divoulc'h b. ; **2.** [dre heñvel.] *angetrunken sein*, bezañ tomm d'e fri (tommet d'an-unan, lañset mat, ur banne dindan e fri, karrigellet, drev, badaouet, digadao, kazeg, hanter gazeg, loufok, erru gleb e c'henoù, ur banne e-barzh e fas, suilhet, penndommet, karrigellet, abafet), bezañ un toulladig gant an-unan, bezañ ar ouenn gant an-unan, bezañ trenk e doull, kaout e damm tortad, kaout ur picherad, bezañ tomm d'e veg ha bec'h d'an-unan o lakaat neud en nadoz, kaout ur garrigellad, bezañ evet d'an-unan, bezañ damdomm d'an-unan, bezañ tommedik d'an-unan, bezañ evedik d'an-unan, bezañ ur sac'had gant an-unan, bezañ ganti, bezañ e-barzh, bezañ lous e fri, bezañ erru lous e fri, kaout ur mouchig avel en e letern, bezañ damvezv (krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, hanter vezv, enaouet, bistenket, tarichet, strumet, un tammig lipet, un tammig frev, lanson, mav, chokolad, sañson, frev), bezañ tomm e glipenn, bezañ a-strew, bezañ savet e vanne d'e benn, bezañ ur banne warnañ, bezañ mezvet.

V.em. : **sich antrinken** (trank sich an / hat sich (t-d-b) angetrunken) : boulc'hañ, kregiñ da evañ ; P. *sich einen Rausch antrinken*, *sich einen antrinken*, kargañ un tammig re, mezviañ, mezviñ, puñsal ar pintoù, pintal, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, ober pant, ober (lakaat, distagañ, tapout) ur c'hofad, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, korfata, klukañ, lipat, lonkañ, ober ur picherad, tapout ur picherad, ober un tortad, lakaat tenn war e vegal, drevaat, ober ur pifad, tapout ur pifad, pakañ un toullad, distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, pakañ un

troñsad, ober un troñsad, mont e-barzh, toulladiñ, kargañ e boch, sammañ toulladoù, kargañ, tapout un tontonad (ur revriad, ur sac'had, un toullad, ur foñsad, ur jiletennad, ur senklennad, un tortad, ur garg), pakañ unan, sistra ; *sich Mut antrinken*, pakañ ur banne startijenn, kemer ur banne startijenn.

Antritt g. (-s,-e) : **1.** kammed kentañ g./b. ; **2.** [dre skeud.] deroù g. ; *Antritt der Regierung*, donedigezh ar gouarnamant er galloud b. ; *Antritt einer Erbschaft*, degemeridigezh un hêrezh b. ; *Urlaubsantritt*, deroù ar vakañsoù g., deroù an ehan gopret g. ; **3.** [dre astenn.] pazenn gentañ b., pazenn bondalezh b. ; **4.** derez g. ; **5.** skeul verr b. ; **6.** [sport] sprint g.

Antrittsbesuch g. (-s,-e) : gweladenn da-geñver donedigezh u.b. en e garg

Antrittsrede b. (-,n) : **1.** prezegenn da-geñver degemeridigezh u.b. en e garg b. ; **2.** prezegenn digeriñ b..

Antrittsvorlesung b. (-,en) : prezegenn digeriñ b., kentel digeriñ b.

antrocknen V.gw. (ist angetrocknet) : sec'hañ.

antun V.k.e. (tat an / hat angetan) : **1.** ober, seveniñ ; *jemandem Gutes antun*, ober vad d'u.b., ober mil vad d'u.b. ; *jemandem Böses antun*, ober vil (noaz, divalav, droug, fall) d'u.b., ober gaou ouzh u.b., blesañ u.b. ; *jemandem ein Unrecht antun*, ober gaou ouzh u.b., gaouiñ u.b., gaouiañ u.b., gaouiñ ouzh u.b., ober an anoaz d'u.b., ober droug d'u.b., ifamañ u.b. ; *Ehre antun*, degas enor, bezañ enorus, bezañ un enor, bezañ ur merk enorus evit u.b. ; *jemandem Gewalt antun*, *jemandem Zwang antun*, mont dre nerzh (dre heg) ouzh u.b., mont dre heg d'u.b., mont dre vil (dre nerzh) d'u.b., bezañ taer ouzh u.b., mont feuls ouzh u.b., boufoniñ u.b. ; **2.** [dre skeud.] *diese Melodie hat es uns angetan*, desevet omp bet gant an ton flour-se, diduellet (strobinellet) omp bet gant an ton-se ; P. *er hat es ihr angetan*, graet en deus ur stokenn, krog emañ-eñ ; **3.** *seinen Sonntagsrock antun*, lakaat e zilh-Sul.

V.em. : **sich antun** (tat sich an / hat sich angetan) : P. *sich (t-d-b) etwas antun*, en em lazhañ, lakaat diwezh d'e vuhez, lakaat termen d'e vuhez, en em zistrujañ, en em forsiñ war gein an Aotrou Doue, en em wallañ, en em ober.

Antwerpen n. (-s) : Antwerpen b. [Belgia, Flandrez].

Antwort b. (-,en) : respont b./g., eilger g., eilgeriad g., eilgeriadenn b. ; *rasche Antwort*, eneprespont g., enepstourm g., respont pront g., respont krak-ha-berr g., respont berr-ha-krenn g., respont en ur ger krenn g. ; *abschlägige Antwort*, nac'h g., nac'hidigezh b., nac'hadenn b., dinac'h g., dinac'hadur g., refuz g. ; *eine treffende (bündige) Antwort geben*, reiñ ur respont berr a gouezh (a beg) mat, reiñ ur respont disklipeb brav, reiñ ur respont berr eus ar c'hentañ, kavout an ibil da lakaat en toull ; *eine zutreffende Antwort*, ur respont a dap g. ; *kreist die zutreffende Antwort ein !* kelc'hit ar respont dereat ! ; *eine unzureichende Antwort*, ur respont na skoulm ket g., ur respont na dap ket g., ur respont re verr g., ur respont re skort g. ; *eiskalte, verletzende Antwort*, bazhad b., respont dichipot g., respont flipatus g. ; *überall bekamen sie die gleiche Antwort*, e kement lec'h ma o devoa goulennet e veze graet an hevelep respont ; *eine*

Antwort auf seine Frage bekommen, kaout ur respont d'e c'houlenn ; *er verlangte von ihnen eine unverzügliche Antwort*, goulenn a reas groñs outo respont prim ; *jemandem eine Antwort zukommen lassen*, kas respont d'u.b. ; *sich eine Antwort ausdenken*, prederiañ penaos respont ; *die Antwort kam wie aus der Pistole geschossen*, respont a reas krenn-ha-krak, respont a reas en ur ger krenn, respont a reas diouzhtu-dak, distreiñ a reas e grampouezhenn d'an hini all, respont a reas dak-diouzhtu, hag eñ dak dezho, stlepel a reas e respont evel ur bir, ne voe ket gwall nec'het evit kaout ur respont da reiñ dezho diouzhtu-dak ; *jemandem freche Antworten geben*, eilgeriañ ouzh u.b. ; *ich brauche klare Antworten*, ne blij ket din mont diwar martezeoù ; *ich brauche eine klare Antwort*, ne blij ket din mont war ur marteze, ur respont diabeg am eus c'hoant kaout ; *in Antwort auf (t-rt)*, da-heul ..., evit respont ..., evit ober respont da .. (Gregor) ; *nie um eine Antwort verlegen sein, auf alles eine Antwort haben*, kavout ibil da bep toull, kavout ibil da stouvañ, kaout respont da bep tra, bezañ lemm e douchenn ; *die Antwort schuldig bleiben*, chom hep respont, lezel direspont, chom hep rentañ e respont, na respont ger ; *er bleibt mir jede Antwort schuldig*, ne vezan ket respontet gantañ ; *Rede und Antwort stehen*, reizhabegañ e emzalc'h, reiñ un displeg a-zivout e emzalc'h, reiñ an abalamour eus e emzalc'h ; *um Antwort wird gebeten*, kasit ho respont, mar plij - kasit ur respont, mar plij - diskrivit, mar plij ; *warum machst du das ? - wer blöd fragt, kriegt eine blöde Antwort*, perak e rez an dra-se ? - d'ober d'ar sod goulenn ha d'ar fur tevel / perak e rez an dra-se ? - me da berago bremaik ! ; *die Antwort ist nicht ganz richtig aber du bist ganz nah dran*, ne skoez ket fall ! skoet ac'h eus damdost ! n'emaout ket pell diouzh ar wirionez (diouzh an diskoulm) ! erru out tost d'ar gêr ! erru out tost ! ; *keine Antwort ist auch eine Antwort*, neb na lavar ger a zo asant, neb na lavar grik a asant ; [relij.] *die Antworten sprechen und nicht singen*, respont war-blaen ; *die Fragen und Antworten des Katechismus*, goulennoù ha responoù ar c'hatekiz.

Antwortbrief g. (-s,-e) : diskrivadenn b., respont g.

antworten V.gw. (hat geantwortet) : respont, eilgeriañ, diskrivañ, reiñ ur respont ; *jemandem antworten*, respont d'u.b., respont u.b., eilgeriañ udb d'u.b. ; *keiner antwortete ihm*, ne respont den anezhañ ; *ehrlich antworten*, respont gant frankiz, respont mat ; *hätte sie mir nicht ehrlich geantwortet, wäre ich sofort zu ihren Eltern gegangen*, n'he dije ket respontet mat din e vije aet da gaout he zud diouzhtu ; *schlagfertig antworten*, reiñ ur freilhad d'u.b., respont krak-ha-berr, respont berr-ha-krenn, respont en ur ger krenn, kavout an ibil da lakaat en toull, kavout ibil da stouvañ, distreiñ e grampouezhenn d'u.b., bezañ prim a deod, respont a-dak, respont krenn-ha-krak, na vankout dafar d'an-unan evit respont, na vezañ kavet berr da respont, na vezañ gwall nec'het evit kaout ur respont da reiñ d'u.b. ; *er antwortete ihm herablassend*, respont a reas dezhañ gant ur c'homzoù fier ; *er hat ausweichend geantwortet*, chomet eo e respont en entremar, respontet en deus bet hebiou ; *schneidend antworten*, taraniñ, respont en un doare taer, respont krak, respont garv, respont krenn ; *nichts mehr zu antworten wissen*, chom berr da respont,

bezañ gwall nec'het evit kaout ur respont da reiñ d'u.b., chom lug, chom boud da respont ; *auf etwas (t-rt) antworten*, respont d'udb ; *auf eine Frage antworten*, eilgeriañ ur goulenn, respont d'ur goulenn ; *jemandem ohne Umschweife antworten*, respont groñs d'u.b., respont krak d'u.b. ; *wenn Sie auf meine Fragen antworten wollen*, mar bez o faltazi da'm respont (da respont da'm goulennoù) ; [relij.] *„Amen“ antworten, mit Amen antworten*, respont „amen“ ; *auf die vorgetragene Anrufungen einer Litanei mit einem Gebetsruf antworten*, respont ouzh ul letanioù, respont d'ul letanioù.

Antwortkarte b. (-,-n) : kartenn-diskrivañ b., kartenn respont b.

Antwortrede b. (-,-n) : prezegenn respont b.

Antwortschein g. (-s,-e) : paperenn diskrivañ b., paperenn respont b.

Antwortschreiben g. (-s,-) : diskrivadenn b., respont g.

Antwortzeit b. (-,-en) : [stlenn.] amzer respont b.

Anus g. (-, Ani) : [korf.] fraezh g., toull ar revr g., [loened] toull al lost g. ; *äußere Gegend um den Anus*, garbedenn b.

Anusbereich g. (-s,-e) / **Anusgegend** b. (-,-en) : [korf.] garbedenn b.

anvertrauen V.k.e. (vertraute an / hat anvertraut) : fiziout da, fiziout e, lezel [udb gant u.b.] ; *anvertrautes Gut*, fiziad g., fiziadur g., traoù bet fiziet en u.b., madoù lakaet e tredeog (Gregor) lies. ; *jemandem etwas anvertrauen*, lakaat udb e miridigezh u.b., fiziout udb en u.b., fiziout udb war u.b., reiñ udb da virout d'u.b., reiñ d'u.b. an emell eus udb, reiñ d'u.b. an emell d'ober udb, reiñ udb en emell d'u.b., erbediñ udb d'u.b., gourc'hemenn udb d'u.b., lakaat udb etre daouarn u.b., lezel udb gant u.b. ; *ich vertraue Ihnen meinen Sohn an*, fiziout a ran va mab deoc'h, fiziout a ran va mab ennoc'h, fiziout a ran va mab d'hoc'h evezh, reiñ a ran deoc'h an emell eus va mab, kargañ a ran ac'hanoc'h da gemer an emell eus va mab, erbediñ a ran va mab deoc'h, lakaat a ran va mab etre ho taouarn, lezel a ran va mab ganeoc'h ; *ein Kind einer Pflegemutter anvertrauen*, lakaat ur bugel gant magerez, reiñ magerez d'ur c'hrouadurig (Gregor), lakaat ur bugel e magerezh ; *jemandem eine Aufgabe anvertrauen*, fiziout ur gefridi en u.b., reiñ ur pezh labour d'ober d'u.b., daveiñ u.b. d'ober udb., kargañ u.b. d'ober udb, fiziout ur garg en u.b., reiñ d'u.b. an emell eus udb, reiñ an emell d'ober udb d'u.b., reiñ udb en emell d'u.b., reiñ kefridi d'ober udb. d'u.b., kefridiañ u.b. ; *jemandem seinen Kummer anvertrauen*, lavaret e nec'hañs d'u.b.

V.em. : **sich anvertrauen** (vertraute sich an / hat sich (t-rt) anvertraut) : en em fiziout en u.b., diskuliañ e sekredoù d'u.b., digeriñ (diskuliañ, dizoleiñ) e galon d'u.b., dispakañ frank e galon d'u.b., fiziout gant u.b.

anverwandt ag. : kar.

anvisieren V.k.e. (visierte an / hat anvisiert) : 1. *jemanden anvisieren*, bukañ u.b., bukañ e arm war u.b., poentañ e arm war u.b., eeunañ e arm war u.b., bizañ d'u.b., bizañ war u.b., kouchañ ur re bennak (Gregor) ; 2. [dre skeud.] *etwas anvisieren*, bezañ e gwel d'ober udb, bezañ er gwel d'ober udb, bizañ d'udb, kaout devez d'ober udb, ober e zezev d'ober udb, bezañ en e vennozh ober udb, bezañ en e vennad ober udb, mennout ober udb, mennadiñ udb, bezañ gant ar soñj

d'ober udb, bezañ e soñj ober udb, bezañ en e soñj d'ober udb, kaout soñj d'ober udb, lakaat e soñj d'ober udb, bezañ en e benn d'ober udb, bezañ e-sell d'ober udb, kaout mennozh d'ober udb, soñjal ober udb, bezañ keloù gant an-unan d'ober udb, bezañ ger gant an-unan d'ober udb, bezañ kistion gant an-unan d'ober udb, bezañ kont gant an-unan d'ober udb, bezañ keal gant an-unan d'ober udb, bezañ en aviz ober udb, prederiañ ober udb.

Anwachs g. (-es) : 1. kreskidigezh b., kreskadur g., kresk g., kreskadurezh b. ; 2. dour bras g., dourgresk g.

anwachsen V.gw. (wächst an / wuchs an / ist angewachsen) : 1. kreskiñ, bountañ gwizioù, ober gwizioù ; *die Pflanze wächst an*, emañ ar blantenn o vountañ gwizioù, emañ ar blantenn oc'h ober gwizioù, sevel a ra gwizioù ouzh ar blantenn, krog eo ar blantenn ; *das Pfropfreis wächst an*, teñvañ a ra an imboudenn, kregiñ a ra an imboudenn, krog eo an imboudenn ; 2. [dre astenn] brasaat, kreñvaat, kreskiñ ; *die Flut wächst an*, mare lanv 'zo, emañ ar mor oc'h erruout.

Anwachsen n. (-s) : 1. kreskidigezh b., kreskadur g., kresk g., kreskadurezh b., kreskañs b. ; 2. [stêr] dourgresk g. ; *starkes Anwachsen*, remoul g.

anwählen V.k.e. (hat angewählt) : *jemanden anwählen*, pellgomz d'u.b., ober niverenn bellgomz u.b. ; *etwas anwählen*, ober niverenn bellgomz udb.

Anwalt g. (-s, Anwälte) : 1. breutaer g., alvokad g., alvokad breutaer g., advoue g., difenner g., difennour g. ; *bestellter Anwalt*, breutaer a-berzh-kefridi g. ; *beratender Anwalt*, alvokad-kuzulier (Gregor) ; *durch das Versagen des Anwalts haben wir den Prozess verloren*, kollet eo bet ar prosez dre wall ar breutaer ; 2. [dre astenn.] *Staatsanwalt*, prokolor ar republik g. ; 3. [dre skeud.] alvokad g., difenner g., difennour g., kampion g., diwaller g., diwallour g.

Anwaltsbüro n. (-s,-s) : kabined breutaer g., studi vreutaer b., kuzulva g.

Anwaltschaft b. (-) : breutaerien lies., alvokaded lies., korfuniad ar vreutaerien g., korf an alvokaded g., breutaouriezh b.

Anwaltskammer b. (-) : kuzul Urzh an alvokaded g. ; *Präsident der Anwaltskammer*, pennvreutaer g.

Anwaltskanzlei b. (-,-en) : kabined breutaer g., studi vreutaer b., kuzulva g.

Anwaltskosten lies. : mizoù breutaer lies.

Anwaltspraxis b. (-) : kabined breutaer g., studi vreutaer b., kuzulva g.

Anwaltsrolle b. (-,-en) : roll ar vreutaerien g.

anwandeln V.k.e. (hat angewandelt) : [dre skeud.] *es wandelt mich die Lust an, etwas zu tun*, sevel a ra c'hoant ennon d'ober udb, treiñ a ra em fenn ober udb, deuet ez eus c'hoant din ober udb.

Anwandlung b. (-,-en) : barr g., barrad g., stokad g., bouilhad g., frapad g., frapadenn b., kaouad b./g., korfad g., krogad g., strañs g., strañsad g., taol-droug g., taol g., taolad g., gwaskadenn b., gwaskad g., kasadenn b., reuziad g., strapad g., sodadenn b., folladenn b., alfo g., bann g. ; *Anwandlung von Zärtlichkeit*, barr teneridigezh g., barrad teneridigezh g., lusk karantez g. ; *Anwandlung von Edelmut*, barrad haelded a galon g., alfo a haelded

g., strañsad haelded a galon g. ; *Willensanwandlung*, damc'hoant g. ; *Anwandlung übler Laune*, gwidre g. ; *Anwandlung von Mitleid*, bann trugarez g., bann truez g. ; *eine Anwandlung von Furcht überkam ihn*, ur barrad anken a denijas warnañ, santout a reas ar spont o tremen dre e izili a houlennoù herrus, lammat a reas krenadenn ar spont war e galon, ur grenadenn en doa bet, ur barr spont a zeuas warnañ, ur gasadenn spont a zeuas warnañ, un taol hiris a grogas ennañ, islonket e voe e galon gant ar spont, koñfortañ a reas gant aon ha spont ; *aus einer plötzlichen Anwandlung heraus*, diwar froudenn, dre froudenn.

anwärmen V.k.e. (hat angewärmt) : mingliñ, tommañ, digriñ ; *das Bett anwärmen*, tommañ ar gwele gant ar billig-wele, pilligañ ar gwele ; *Wein anwärmen*, kambrañ gwin, klouaraat gwin, digriñ gwin ; *Wasser anwärmen*, digriñ dour, mingliñ dour, diriñ dour.

Anwärmung b. (-) : tommadur g., mingladur g. ; *Anwärmung eines Bettes mit der Bettpfanne*, pilligadur ur gwele g.

Anwärter g. (-s,-) : 1. pleustrer g., goulenner g., emstriver g., goulenniad g. ; 2. *der Anwärter auf den Thron*, an emvenner roue g., ar roue da zont g., pennhêr ar rouantelezh g., an danvez roue g.

Anwartschaft b. (-,-en) : emstriverez g., emginnig g.

anwedeln V.k.e. (hat angewedelt) : [chas] degemer en ur hejañ (en ur fistoulat, en ur fichañ) e lost, ober hast ouzh, ober fistoulig da, ober fistoul da, ober e fistoulig da, ober e fistoul da.

anwehen V.k.e. (hat angeweht) : 1. c'hwezhañ, c'hwezhañ war ; 2. [dre skeud.] *eine Erinnerung weht mich an*, bez ez eus ur c'houn o tont war va spered, un eñvorenn a zeu war va spered.

anweisen V.k.e. (wies an / hat angewiesen) : 1. *jemanden in einer Arbeit anweisen*, reizhañ u.b. war ul labour, diskouez d'u.b. penaos ober ul labour bennak, merkañ ul labour d'u.b., deskiñ e vicher d'u.b., deskiñ micher d'u.b. ; 2. [dre heñvel.] *gourc'hemen*, urzhiañ, kemenn, merkañ, spisañ ; 3. [dre astenn.] *dileuriañ*, dileuriñ, kannadiñ ; 4. [kenw.] *zur Zahlung anweisen*, ordren paeañ, reiñ kemenn da baeañ, reiñ urzh da baeañ ; 5. *eine Summe anweisen*, treuzkas ur somm arc'hant, merkañ ur somm war ur chekenn ; 6. [dre skeud.] *er ist auf mich angewiesen*, em dalc'h emañ, dindan va dorn emañ, ne c'hall ket tremen hepdon.

Anweisung b. (-,-en) : 1. displegadur g., disklêriadur g., kemenn g., kemennadur g., kemennadenn b., kemennadurezh b., kelenn b. ; *und jetzt meine Anweisungen für heute*, ha setu bremañ penaos e vo ret kas an devezh en-dro, ha setu ar c'helennoù a rankot heuliañ hiziv ; *jemandem Anweisungen geben*, merkañ d'u.b. petra en deus d'ober ; 2. *gourc'hemen* g., urzh g., diviz g., kemenn g., kemennadur g., lavar g. ; *jemandes Anweisungen befolgen*, ober lavarioù u.b., ober lavar u.b., plegañ da gemennadurioù u.b., ober diouzh kemennoù u.b. ; *er hielt sich an die Anweisungen des Briefes*, delc'her a reas pizh d'al lizher, delc'her a reas pizh da c'hourc'hemennoù al lizher, delc'her a reas rez da erbedoù groñs al lizher, delc'her a reas pizh da erbedoù groñs al lizher, heuliañ a reas rez gourc'hemennoù al

lizher ; *auf Anweisung des Arztes*, diwar diviz ar mezeg, dre gemenn ar mezeg ; *eine auf schriftliche Anweisung des Arztes zubereitete Arznei*, ul louzoù aozet diwar ordrenañs ur mezeg g. ; *er hatte die strikte Anweisung bekommen, zwei Tage lang absolut keine Nahrung zu sich zu nehmen*, goulennet e oa bet outañ chom hep debriñ groñs e-pad daou zevezh, goulennet e oa bet outañ ober kof moan e-pad daou zevezh, goulennet e oa bet outañ ober bouzellenn voan (bouzelloù moan) e-pad daou zevezh, lavaret e oa bet dezhañ chom hep debriñ groñs e-pad daou zevezh ; **3.** [kenw.] paper-arc'hant g., chekenn b. ; *eine Anweisung ausstellen*, sevel ur chekenn, tennañ ur chekenn.

Anweisungsbetrag g. (-s,-beträge) : somm merket war ar chekenn b.

Anweisungsempfänger g. (-s,-) : degemerer ar chekenn g., taladour g.

anwendbar ag. : arveradus, implijus, a c'haller ober gantañ, lakaus, sevenadus ; *anwendbar sein auf (t-rt)*, bezañ azas ouzh, gallout bezañ arveret evit, gallout bezañ implijet evit, bezañ implijus gant, bezañ arveradus gant, bezañ arveradus evit ; *leicht anwenbar*, aes da implijout, hebleustr.

Anwendbarkeit b. (-,-en) : arveradusted b., gallusted da vezañ implijet b.

anwenden V.k.e. (wandte an / wendete an // hat angewandt / hat angewendet) : **1.** ober gant, merat, embreger, arverañ, implijout, dedalvout, dedalvezout, ober implij eus, mont dre, mont gant, uzañ, labourat gant ; *eine Sprache anwenden*, ober gant ur yezh, implijout ur yezh, merat ur yezh, embreger ur yezh ; *unsere Sprache muss unbedingt in allen Bereichen ständig angewandt werden*, ezhomm a zo da verat hor yezh dalc'hmat war bep tachenn ; *eine Regel anwenden*, arverañ ur reolenn, dedalvout ur reolenn, dedalvezout ur reolenn, lakaat ur reolenn e pleustr, ober gant ur reolenn, implijout ur reolenn, lakaat ur reolenn da dalvezout ; *falsch anwenden*, implijout a-dreuz, ober gwall implij eus, ober un implij fall eus, kammarverañ ; *etwas richtig anwenden*, ober un implij mat eus udb, implijout ervat udb ; *eine List anwenden*, mont dezhi dre finesa (dre widre, dre fil, dre ijin, dre gammdroioù), mont a-dreuz ganti, korvigellañ ; *Gewalt anwenden*, mont dre nerzh, mont dre heg, bezañ taer, bezañ feuls, ober gant an nerzh, ober ar c'hreñv gant u.b. ; *Gewalt gegen Sachen darf angewandt werden*, gwir hoc'h eus da vont gant feulster d'an traoù divuhez ; *sich auf etwas (t-rt) anwenden lassen*, klotañ gant udb, kenglotañ gant udb, kordañ gant udb, degouezhout gant udb, jaojañ ouzh udb, kouchañ ouzh udb ; **2.** [dre skeud.] *alle Mittel anwenden*, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober bec'h bras, bezañ mat pep tra d'an-unan, mont dezhi a-droc'h-trañch, mont dizamant dezhi, kemer e du evit bezañ trec'h, kemer e du evit bezañ gounit, lakaat an diaoul e pevar, ober e seizh gwellañ, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, en em aketiñ e pep doare, ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober e seizh posupl ; *die äußersten Mittel anwenden*, mont dezhi hep doujañ na bev na marv, na Doue na diaoul - mont dezhi a-holl-nerzh - kemer e du (mont dezhi) gwashañ ma

c'haller - c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar - mont dezhi par ma c'haller - mont dezhi pellañ ma c'haller.

Anv-gwan verb **angewandt** arnodel, pleustrek, embregel ; *angewandte Physik*, fizik arnodel g. ; *angewandte Wissenschaften*, skiantoù pleustrek lies., skiantoù dedalvezadel lies., skiantoù embregel lies. ; *die angewandte Kunst*, an arzoù kinklañ lies.

Anwender g. (-s,-) : [stlenn.] implijer g., arveriad g.

Anwendung b. (-,-en) : arver g., implij g., ober g., uz g., dedalvezadur g., arloadur g., arload g. ; *vorschriftsmässige Anwendung*, arver diouzh (hervez) ar c'hemennadurioù g., implij diouzh (hervez) ar c'hemennadurioù g. ; *Anwendung finden / zur Anwendung kommen*, bezañ azas ouzh, bezañ implijus gant, bezañ implijet evit, gallout bezañ implijet evit ; [gwir] *die Anwendung des Gesetzes verlangen*, goulenn ma vefe arveret al lezenn, goulenn ma vefe lakaet al lezenn da dalvezout (ma vefe graet implij eus al lezenn, ma vefe lakaet al lezenn e pleustr, ma vefe lakaet al lezenn en arver), goulenn ma vefe lakaet al lezenn e talvoud.

Anwendungsgebiet n. (-s,-e) : talvoudva g., tachenn dedalvoud b.

Anwendungsprogramm n. (-s,-e) : [stlenn.] meziant arloañ g., prestiant g., goulev arloañ g.

Anwendungssoftware b. (-,-s) : [stlenn.] meziant arloañ g.

Anwendungsvorschrift b. (-,-en) : skrid arverañ g., kemennadurioù implij lies., mod implij g., mod-arver g., doare implijout g., displeg-implij g., doare-ober g.

anwerben V.k.e. (wirbt an / warb an / hat angeworben) : **1.** gouestlañ, gouestlaouiñ, engouestlañ, enrollañ en arme, goprañ, gopraat, tuta ; *Söldner anwerben*, gouestlaouiñ brezelidi, sevel un arme c'houestlaouidi ; *einen Rekruten anwerben*, enluañ un danvez soudard, enrollañ ur soudard, aroueziañ ur soudard ; **2.** tuta, enfredañ ; *Arbeiter anwerben*, tuta micherourien, klask tud da labourat.

Anwerbung b. (-,-en) : engouestl g., engouestladur g., enrolladur g., enrollidigezh b., enroll g., tutadur g., tuta g., tutaerezh g., dastrannerezh g., dastrann g.

anwerfen V.k.e. (wirft an / warf an / hat angeworfen) : **1.** *den Motor anwerfen*, reiñ lañs d'ar c'heflusker, plantañ tro er c'heflusker, lakaat ar c'heflusker da labourat, lakaat ar c'heflusker da vont en-dro, lañsañ ar c'heflusker, lakaat tro er c'heflusker ; **2.** [sport] lakaat er c'hoari.

V.gw. (wirft an / warf an / hat angeworfen) : [sport] kregiñ, digeriñ ar c'hoari, reiñ an taol-kregiñ, reiñ an taol kentañ, reiñ an tenn digeriñ.

Anwesen n. (-s,-) : domani g.

anwesend ag. : bezant, war al lec'h ; *die Anwesenden*, an dud a zo war al lec'h lies., an dud a zo amañ lies., ar berzhidi lies., ar berzhiaded lies., ar vezanted lies. ; *anwesend waren Politiker jeder Couleur*, eno e oa politikourien a bep liv ; *der hier anwesende Herr Müller wird es Ihnen sagen*, an aotrou Müller, aze, el lavaro deoc'h.

Anwesenheit b. (-) : bezañs b., perzh g. ; *Anwesenheit von Zeugen*, testoù war al lec'h, bezañs testoù war al lec'h b., testoù o vezañ war al lec'h lies. ; *in jemandes Anwesenheit*, e bezañs u.b., dirak u.b. ; *in Anwesenheit der Königin*, dirak ar rouanez, ar rouanez o vezañ war al

lec'h, e bezañs ar rouanez ; *in seiner Anwesenheit*, en e zirak ; *er hatte ihnen seine Anwesenheit zugesichert*, prometet en doa dezho ne vankfe ket, prometet en doa dezho ne c'hwitfe ket da zont.

Anwesenheitsgelder lies. : jedoueroù bezañs lies., jedennoù bezañs.

Anwesenheitskontrollleur g. (-s,-e) : piker g.

Anwesenheitsliste b. (-,-en) : roll ar re vezant g., roll ar berzhidi g., roll ar berzhiaded g., roll ar vezanted g., follenn-sinañ b.

Anwesenheitspflicht b. (-) : bezañs dre ret b., bezañs ret b., perzh dre ret g.

Anwesenheitsprämie b. (-,-en) : arc'hopr aket g., arc'hopr aketusted g.

anwidern V.k.e. (hat angewidert) : dic'houstiñ, reiñ c'hoant d'u.b. da strinkañ diwar e galon (Gregor), reiñ heug da, ober heug da, bezañ regred da, bezañ ac'h da (Gregor), degas rukun da, dont da neuial war ar galon, tasoniñ, euzhiñ, doñjeriñ, heugiñ, rukuniñ, ober rukun da ; *angewidert sein*, reketiñ, fastañ, rukuniñ, bezañ heuged, bezañ eok, bezañ tason, bezañ sammet e galon a zoñjer, hirisiñ, ober hiris ; *Porree widert mich an*, n'on ket gouest da zebriñ pour ; *das widert mich an*, kement-se a ro c'hoant din da strinkañ diwar va c'halon (Gregor), dont a ra an traoù-se da neuial war va c'halon, m'en argarzh, fast am bez evit an dra-se, an heug a sav din pa welan an dra-se, doñjer (un doñjer) am bez ouzh an dra-se, doñjer am eus oc'h ober an dra-se, heug a ro (un heug e vez) din an dra-se, heug am bez ouzh an dra-se, kement-se a ro regred din, kement-se a zegas rukun din, baleb (hiris) am bez ouzh kement-se, dislonk am bez pa welan an dra-se, ne c'hallan ket gwelet an dra-se hep hirisiñ ; *jetzt widert er mich an*, deuet on da heugiñ outañ, kemeret em eus erez outañ, erru on heuged outañ, erru on onglennet outañ, kazet em eus anezhañ.

anwidernd ag. : rukunus, fastus, doñjerus, heugus, regredus, ifamus.

anwinkeln V.k.e. : plegañ.

Anwohner g. (-s,-) : karteriad g., annezad ar c'harter g., ribler g., ruad g., straedad g.

Anwuchs g. (-es, Anwüchse) : 1. kreskidigezh b., kreskadur g., kresk g., kreskadurezh b. ; 2. [dre heñvel.] koad med g.

Anwurf g. (-es, Anwürfe) : 1. [tisav.] indu g., fuilh g., chek g. ; 2. [sport] taol-kregiñ g., taol kentañ g., tenn digeriñ g. ; 3. [karr-tan] loc'herezh g. ; 4. [dre skeud.] kunujenn b., dismegañs b., feuk g., feukadenn b., mezhadenn b.

anwurzeln V.k.e. (hat angewurzelt) : plantañ.

V.gw. (ist angewurzelt) : bountañ gwrizioù, ober gwrizioù, sevel gwrizioù ouzh an-unan, kreskiñ e wrizioù en douar, kemer gwrizioù, gwriziennañ, kregiñ, bezañ krog ; *da stehen wie angewurzelt*, chom evel ur peul ; *er saß wie angewurzelt auf seinem Stuhl*, hennezh a oa e-giz staget war e gador.

Anxiolitikum n. (-s, Anxiolitika) : [mezeg.] anksiolitik g., dienkrezer g.

Anzahl b. (-) : niver g., pegementad g., savad g., kementad g., kont b., klotad g. ; *eine große Anzahl von Leuten*, un niver bras a dud g., nouspegement a dud g., ur spont a dud g. ; *die Anzahl der Schüler hat zugenommen*, kresket eo ar skolidi, kresket eo niver ar

skolidi ; *die Anzahl der Schüler ist gesunken*, nebeutaet eo ar vugale er skol, diskennet eo niver ar skolidi ; *die Anzahl der Verkehrsunfälle steigt*, liesaat (aliesaat) a ra ar gwallzarvoudoù war an hentoù ; *die Anzahl der Abonnenten ist sprunghaft angestiegen*, niver ar goumananterien en deus graet ul lamm, kresket kalz eo pare ar goumananterien ; *die Anzahl der eingesetzten Arbeiter verdoppeln*, doublañ ar vicherourien ; *die Anzahl der Stadtbewohner übertrifft jetzt die der Landbewohner*, muioc'h a dud a zo e kêr bremañ eget war ar maez ; *wie hoch ist die Anzahl der Falschmeldungen in einer Zeitung ?* a bet ar c'heloù toull a vez embannet en ur gazetenn ? ; *wie groß ist die Anzahl der Leute, die das können !* a bet den (hag a bet den, hag a bet hini, nag a bet den, nag a bet hini) a oar ober an dra-se !

anzahlen V.k.e. (hat angezahlt) : arzeziñ, reiñ ur rannbae, rannbaeñ, reiñ arc'hant da dalvezout.

Anzahlung b. (-,-en) : diner Doue g., diner arrez g., arrez g., pae bourev g., rannbae b., darnbae b., rakpae g. ; *Anzahlung leisten, eine Anzahlung leisten, eine Anzahlung machen*, arzeziñ, meudañ arc'hant, reiñ diner Doue, lakaat ur rannbae, reiñ arc'hant da dalvezout.

anzapfen V.k.e. (hat angezapft) : 1. *ein Fass anzapfen*, toullañ ur varrikenn, lakaat ur varrikenn e broch, lakaat ur varrikenn e toull, lakaat ur varrikenn war doull, boulc'hañ ur varrikenn ; *noch nicht angezapftes Fass*, barrikenn divoulc'h b. ; 2. [gwez] askañ, askennañ, kochañ ; 3. [tredan] laerezh, distreiñ dre guzh, diroudañ ; 3. [pellgomzadennoù / polis] selaou dre guzh, sigotañ, spiañ pellgomzadennoù u.b. ; 4. [titouroù] trufañ.

Anzapfung b. (-,-en) : 1. lakidigezh e broch b., lakidigezh e toull b. ; 2. [dre skeud.] goubreizherezh g., fripañ g. ; 3. [tredan] kemeridigezh dre guzh b., laerezh g., bogoderezh g.

Anze b. (-,-n) : limon g., kleur g.

Anzeichen n. (-s,-) : arverk g., raksin g., ragarouez b., kentarouez b., diougan g., seblant g., titenn b., ditour g., ragazon g., reze g. ; [mezeg.] *die ersten Anzeichen der Krankheit*, merkoù kentañ ar c'hleñved lies., arouezioù kentañ ar c'hleñved lies., diwan ar c'hleñved g., sinoù ar c'hleñved da zont lies., diouganoù ar c'hleñved da zont lies., ragazon g. ; *man wittert bei solchen Reden Anzeichen von Rassismus*, e prezegennoù a seurt-se e klever blaz ar gouennelerezh, e prezegennoù a seurt-se e klever blazenn ar gouennelerezh ; *Anzeichen von Müdigkeit zeigen, Anzeichen von Ermüdung zeigen*, diskouez bezañ skuizh.

anzeichnen V.k.e. (hat angezeichnet) : *einen Text anzeichnen*, ober remerkoù e marz un destenn (Gregor), skrivañ evezhiadennoù e marz un destenn.

Anzeige b. (-,-n) : 1. kemennadenn b., kemenn g., kel g., keal g., notadur g., notenn b. ; *amtliche Anzeige*, kemennadenn gefridiel b., kemennadenn a-berzh ul levierezh Stad b. ; *schriftliche Anzeige*, kemennadenn dre skrid b., lizher-kemenn g., kemenn dre skrid g. ; 2. [gwir] *gerichtliche Anzeige*, espled g. (Gregor) ; 3. *strafrechtliche Anzeige*, engalv da zont dirak al lez-varn g. ; 4. klemm g., diskuilh g., diskuliadenn b., diskuliadur g., flatrevezh g., gragailh g. ; *Anzeige gegen "Unbekannt"*, klemm a-enep un den dianavez g. ; *eine Anzeige erstatten*, diskuliañ udb d'ar polis, ober klemm,

sevel klemm, ober an diskuih ; **5.** enmoulladur g. ; *kleine Anzeige*, meneg e-barzh ar gazetenn g., kemennadenn verr b. ; **6.** *Heiratsanzeige*, lizher-eured g. ; **7.** *Geburtsanzeige*, lizher-ganedigezh g. ; **8.** [stlenn.] diskwel g.

Anzeigebrett n. (-s,-er) : **1.** taolenn-skritellañ b., taolenn ar c'hemennadennoù b. ; **2.** [tekn.] taolenn gontrolliñ b.

Anzeigedisk n. (-s,-e) : [tekn.] meneger g., merker g.

anzeigen V.k.e. : **1.** diskliñ, diskuliañ, flatrañ, toupinañ ; *der Behörde anzeigen, dem Gericht anzeigen*, diskliñ (diskuliañ) d'ar justis ; **2.** [dre heñvel.] kemenn ; *in der Zeitung die Geburt seines Sohnes anzeigen*, kemenn er gelaouenn ganedigezh e vab ; *in aller Formlichkeit anzeigen, notañ* ; **3.** [stlenn.] diskwel, diguzhat ; **4.** merkañ, diskouez ; *der Zähler zeigt den Stromverbrauch an*, ar c'honter a verk ar bevezerezh tredan ; *die Uhr zeigt zehn nach acht an*, an horolaj a verk eizh eur dek.

Anzeigenabteilung b. (-,-en) : rann ar c'hemennadennoù b.

Anzeigenannahme b. (-,-n) : burev bruderezh g.

Anzeigenblatt n. (-s,-blätter) : kazetenn digoust b., kazetenn gemennadennoù b.

Anzeigenteil g. (-s,-e) : rubrik ar c'hemennadennoù g.

Anzeigenvermittlungsbüro n. (-s,-s) : ajañs-vrudañ b., amsez vrudañ b.

Anzeigenwerber g. (-s,-) : gwazour un ajañs-vrudañ g., gwazour un amsez vrudañ g.

Anzeigepflicht b. (-,-en) : **1.** diskuliadur dre ret g. ; *Verletzung der Anzeigepflicht*, kuzherezh g., skoacherezh g., golo g., goloadurezh b. ; **2.** diskliñadur dre ret g.

anzeigepflichtig ag. : **1.** a ranker diskuliañ ; **2.** a ranker diskliñ.

Anzeiger¹ g. (-s,-) : **1.** [kirri-tan] meneger g., merker g. ; *Geschwindigkeitsanzeiger*, meneger an tizh g., takimetr, tizhventer g. ; **2.** *Richtungsanzeiger*, blinker g. ; **3.** [tredan.] konter g., jaoj g. ; *elektrischer Anzeiger*, jaoj elektrik g. ; *Stromanzeiger*, konter tredan g. ; **3.** merker g., kemenner g.

Anzeiger² g. (-s,-) : kannadig g., kelaouenn b., kazetenn b.

Anzeiger³ g. (-s,-) : diskulier g., flatrer g.

Anzeigetafel b. (-,-n) : panell b., panell ditouriñ b., panell skritellañ b., taolenn ditouriñ b., taolenn gelaouiñ b., taolenn ar skritelloù b.

anzetteln V.k.e. (hat angezettelt) : **1.** [gwiad.] steuñviñ ; **2.** [dre skeud.] *ein Komplott anzetteln*, punañ (atizañ, sevel, kempenn) un irienn, irienniñ, gwiadiñ itrikoù, atizañ iriennnoù, punañ steuennoù, kavailhañ, itrikañ, steuñviñ iriennnoù, nezañ kordennoù, nezañ kerdin, penefiañ, lakaat an toaz e go, itrikañ un taol-ganas bennak, mont dezhi dre gavailh ; *ein Verbrechen anzetteln*, irienniñ lazhañ u.b., prientiñ ur muntr, prientiñ un torfed, kempenn un torfed.

Anzettler g. (-s,-) : atizer g., entaner g., kabaduilher g., kabaler g., iriennner g.

anziehen V.k.e. (zog an / hat angezogen) : **1.** desachañ, dedennañ ; *der Magnet zieht den Nagel an*, ar warell (ar maen-touch) a zedenn an tach, ar magnet a zesach an

tach ; *das Licht zieht die Schmetterlinge an*, dedennet e vez ar balafenned gant ar gouloù ; *seine Blicke wurden von dem fieschen Mädchen, das in der Nähe saß, angezogen*, dedennet e voe e selloù gant ar goantenn azezet nepell dioutañ, dedennet e voe e selloù gant ar goantenn azezet en e vetoù ; **2.** stardañ ; *die Schraube anziehen*, stardañ ar viñs ; **3.** stegnañ, stigmañ ; *das Seil anziehen*, stegnañ (stigmañ) ar fun ; *die Bremse anziehen*, stegnañ ar starderez ; **4.** tennañ ; *die Pferde zogen an*, ar c'hezeg a lakeas leizh ar vourell ; *die Zügel anziehen*, tennañ war ar rañjennoù ; **5.** *bei jemandem die Zügel straffer anziehen*, delc'her berroc'h war sugelloù u.b., delc'her berr war (gant) u.b., stardañ e nask d'u.b., stardañ ar senklenn war u.b. ; **6.** plijout, dedennañ, hoalañ ; *das Theater zieht ihn an*, plijout a ra dezhañ ar c'hoariva, douget eo d'ar c'hoariva, dedennet eo (troet eo) gant ar c'hoariva ; *sie fühlen sich davon angezogen*, an dra-se en deus dedenn evito, dedennet int gant an dra-se ; *sich vom eigenen Geschlecht erotisch angezogen fühlen*, kaout hoal revel evit tud eus e rev ; *die Gegensätze ziehen sich an*, ar pennoù enep a zo douget an eil d'egile ; **7.** gwiskañ, lakaat ; *ein Kind anziehen*, gwiskañ ur bugel ; *sie zog ihm die Kleider seines Bruders an*, gwiskañ a reas dezhañ dilhad e vreur ; *einen Pulli über das Hemd anziehen*, lakaat ur stammenn dreist e roched ; *jemanden unmöglich anziehen*, droukwiskañ u.b., fagodenñ u.b. ; *ein Kleid anziehen*, gwiskañ ur vrozh, lakaat ur gwiskamant, lakaat ur pezh dilhad dindan an-unan, lakaat ur pezh dilhad en-dro d'an-unan, lakaat ur pezh dilhad en-dro d'e gorf ; *die Schuhe anziehen*, lakaat e votoù en e dreid, botaoiñ (arc'henañ) e dreid, arc'henañ, en em votaouiñ, gwiskañ e votoù ; *Handschuhe anziehen*, gwiskañ e vanegoù, lakaat e vanegoù en e zaouarn, manegañ ; *seine Strümpfe anziehen*, gwiskañ e dreid gant e loeroù, lakaat e loeroù en e dred, gwiskañ e loeroù en e dreid ; *dicke, warme Socken anziehen*, gronnañ e dreid ; *wieder anziehen*, adwiskañ ; *er ist ganz unmöglich angezogen*, greiet drol eo, ur paotr difurlu (diharak, dijaoj, diskrelu, diskramailh) eo, meurlarjez a zo gantañ, gwisket dotu eo, gwisket eo evel ur spontailh brini, ur meurlarjez a zo anezhañ, ur vaskaradenn a zo anezhañ, ur jak a zo anezhan, gwisket eo n'eus forzh penaos, gwisket eo forzh penaos, gwisket eo forzh peseurt mod ; *sie sind wie vornehme Herren angezogen*, lakaet int en (evel) aotrounez, gwisket (paket) int evel aotrouien ; *sie ist immer elegant angezogen*, honnezh a zo ur plac'h fichet, honnezh a zo ur plac'h nifl, honnezh a vez gwisket kempenn atav, honnezh a zo paket cheuc'h atav, bepred e vez gwisket mistr ha mibin, honnezh a zo ur bompinnell anezhi, honnezh a zo ur bompinnenn anezhi ; *gut angezogen*, fich, gwisket kran, e-grei, greiet cheuc'h, faro ; *er ist gut angezogen*, gwisket kran eo, dilhad kaer a zo gantañ, gwisket mistr ha mibin eo, lakaet e-grei eo, e-grei emañ, greiet cheuc'h eo ; *schlecht angezogen*, gwisket fall, gwisket distres ; *er lag voll angezogen auf seinem Bett*, gourvezet e oa dilhad hag all war e wele ; *er war so angezogen wie alle Männer in der Gemeinde*, gwisket e oa evel holl wazed ar barrez.

V.em. : **sich anziehen** (zog sich an / hat sich (t-rt) angezogen) : en em wiskañ, gwiskañ e zilhad, lakaat e

zilhä, lakaat e zilhä en-dro d'an-unan ; *sich sonntäglich anziehen*, lakaat e zilhä-Sul ; *ich hatte mich warm angezogen*, lakaet em boa ur bern dilhad dindanon, doublet mat e oan ouzh ar wallamzer, lakaet em oa gloanaj en-dro din, lakaet em oa ur c'hloann en-dro da'm c'horf ; *sich je nach Wetterlage entsprechend anziehen*, en em wiskañ diouzh an amzer a ra ; *zieh dich an !* gwisk da zilhä ! ; *er zieht sich an*, en em wiskañ a ra ; *sich wieder anziehen*, en em adwiskañ ; *sich schnell und ohne besondere Sorgfalt anziehen*, en em wiskañ buan-ha-buan, en em wiskañ dre hast, lammä en e vragoù, en em silañ en e zilhä, en em houstañ, en em endrammañ (en em ensac'hañ) gwellañ ma c'haller.

V.gw. (zog an / hat angezogen) : gorren, keraat, uhelaat, kreskiñ ; *die Preise ziehen an*, gorren (keraat, uhelaat, kreskiñ) a ra ar prizioù ; *die Börse zieht an*, kanañ a ra an eskemmi, kresk a zo en eskemmi.

Anziehen n. (-s) : *das Anziehen der Kurse*, adkresk ar feurioù g.

anziehend ag. : dedennus, hoalus, lubanus, tennus.

Anzieher g. (-s,-) ; 1. korn-botoù g. ; 2. [korf.] kigen nesaer b., nesaer g.

Anziehung b. (-,-en) : 1. dedenn g., dedennerezh g., desach g., hoal g., hoalusted b., hoaluster g., hoalerezh g., hoaladur g. ; *auf jemanden eine Anziehung ausüben*, dedennañ u.b., desachañ u.b. ; 2. desach g., sach g., dedennadur g. ; 3. [tekn.] starderezh g., stardadenn b. ; *Anziehung einer Schraube*, starderezh ur viñs g.

Anziehungsbereich g. (-s,-e) / **Anziehungsfeld** n. (-es,-er) : maezienn desach b., maezienn dedennañ b., tachenn desach b., tachenn dedennañ b.

Anziehungskraft b. (-,-kräfte) : nerzh desach g., nerzh-dedennañ g., gwered ar pounnerder g., dedennusted b., hoal g., hoalusted b., hoaluster g., hoalerezh g., hoaladur g., dedenn g., dedennerezh g. ; *Anziehungskraft der Erde*, nerzh-dedennañ an Douar g.

Anziehungspunkt g. (-s,-e) : [dre skeud.] pol desach g., pol dedennañ g., dedenn g., blein dedennañ g.

anzischen V.k.e. (hat angezischt) : 1. c'hwibanat ouzh, fuc'hañ ouzh, pufal ouzh, c'hwitellat ouzh ; 2. [dre skeud.] dizarbenn [u.b.], skandalat [u.b.], rezoniñ [u.b.], en em rezoniñ [ouzh u.b.], noazout [u.b.], kelenn c'hwerv [u.b.], kas [d'u.b.].

Anzug g. (-s, Anzüge) : 1. gwisk g., gwiskamant g., dilhad g., dilhad penn-da-benn g., ur re zilhä g. ; *dieser Anzug sitzt (passt) ihm wie angegossen*, ar gwiskamant-se a ya brav-kenañ dioutañ, ar gwiskamant-se a zegouezh mat dezhañ, ar gwiskamant-se a zo bet dibabet dezhañ ; *einen Anzug zuschneiden*, kemañ ur gwiskamant, tailhañ ur gwiskamant ; *sich (t-d-b) einen Anzug anfertigen lassen*, lakaat ober un dilhad penn-da-benn ; 2. [dre skeud.] *es ist Gefahr im Anzug*, gwall arvarus e teu da vezañ, da ziwall ez eus, treiñ a ra an traoù d'ar put, c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn ; *ein Gewitter ist im Anzug*, feson arnev zo ganti, arveviñ a ra an oabl, goriñ a ra an arnev, arnevek eo an amzer, arnevet eo an amzer, en em zastum (sevel) a ra an arnev, luskañ a ra kuruniñ, emañ an amzer o nodiñ kuruniñ, stummañ a ra d'ober arnev ; 3. [lu] *die Truppen sind im Anzug auf (t-rt)*, tostaat a ra ar bagadoù soudarded ouzh ...

anzüglich ag. : 1. krakik, bouilh, kailh ; *anzügliche Blicke*, selloù krakik lies., daoulagad bouilh lies., daoulagad kailh lies. ; 2. dizereat, diazaouez, skoemp, divergont, lous, hudur, diwisk ha druz, liboudennek, a wallskouer, hakr, kras, pebret-lik, lik, ramp ; *anzügliche Reden führen*, bezañ dizereat (diazaouez, skoemp, divergont, lous, hudur, diwisk ha druz, distres, distrantell, hakr, pebret-lik, gadal, lik, kras, ramp) e gomzoù ; *anzügliche Geschichten*, koñchennoù kras lies. ; 3. dihegar, dihetus, dispiljus, flemmus, hek, pik ; *anzüglicher Mensch*, den skoemp g.

Anzüglichkeit b. (-,-en) : komzoù diazaouez lies., komzoù dihegar lies., komzoù dihetus lies., skolpad g.

anzünden V.k.e. (hat angezündet) : enaouiñ, tanañ, elumiñ, c'hwezhañ, kregiñ, tangwallañ, tanflammañ, entanañ, lakaat an tan war, flammañ ; *ein Streichholz anzünden*, enaouiñ un alumetezenn, elumiñ un alumetezenn, entanañ un alumetezenn, tanañ un alumetezenn ; *seine Pfeife anzünden*, tanañ e gorn-butun, lakaat an tan war e gorniad butun, flammañ e gorn-butun, lakaat ur vogedenn ; *ein Feuer anzünden*, ober ur c'hlaouiadenn dan, ober tan, lakaat an tan da gregiñ, enaouiñ un tantad, elumiñ un tantad, c'hwezhañ (enaouiñ) an tan, kregiñ an tan, kregiñ tan ; *er befiehlt, den Scheiterhaufen anzuzünden*, gourc'hemenn a ra ma vo enaouet ar bern-keuneud, kemenn a ra ma vo enaouet ar buched.

Anzünden n. (-s) : elumadur g., enaou g., enaouadur g., enaouerezh g., enaoudigezh b., entanadur g.

Anzünder g. (-s,-) : 1. [den] elumer g., enaouer g. [*liester enaouerien*] ; 2. [tekn.] enaouer g. [*liester enaouerioù*], entaner g. [*liester entanerioù*], tanerez b.

Anzündung b. (-) : elumadur g., enaou g., enaouadur g., enaouerezh g., enaoudigezh b., entanadur g.

anzwecken V.k.e. (hat angezweckt) : P. stagañ gant tachoù-meud.

anzweifeln V.k.e. (hat angezweifelt) : *etwas anzweifeln*, kaout un tamm douetañs (kaout disfiz) diouzh udb, diskrediñ udb, diskrediñ war udb, douetiñ war udb, lakaat udb en arvar, nagenniñ udb, arvariñ war udb, sevel mar war udb, bezañ war var ag udb, arzaelañ udb.

anzwinkern V.k.e. (hat angezwinkert) : *jemanden anzwinkern*, gwignal u.b., gwignal d'u.b., ober lagad luch d'u.b., reiñ un taolig lagad d'u.b., blinkañ ouzh u.b., gwilc'hañ ouzh u.b., distagañ un taol-lagad d'u.b., ober selladoù d'u.b., ober lagadig d'u.b., ober luchadennoù d'u.b.

AOK b. : [*berradur evit allgemeine Ortskrankenkasse*] kef kentañ asurañs kleñved alaman g., kef surentez sokial lec'hel kleñved alaman g.

äolisch ag. : ... an avel ; *äolische Erosion*, krignerezh an avel g., avelgrignerezh g.

Äon g. (-s,-en) : hoalad g.

Äonen lies. : [dre skeud.] kantvedoù lies., peurbadelezh b., peurbad g., hirbad g., hollbadelezh b., treamzerelezh b. ; *für die Äonen der Äonen*, evit kantvedoù ar c'hantvedoù, a-holl-viskoazh da virviken, a-viskoazh da viken.

Äorist g. (-s,-e) : [yez.] amzer dremenet amresis b.

Aorta b. (-, Aorten) : [korf.] aortenn b., gwazhienn-veur b. ; *die linke Herzkammer führt das Blut in die Aorta*, gant ar c'hofig kleiz e vez kaset ar gwad en aortenn.

Aortenbogen g. (-s,-bögen) : [korf., *Arcus aortae*] kammell an aortenn b.

Aortenklappe b. (-,n) : [korf.] klapedenn an aortenn b., gwask an aortenn g./b.

Apache g. (-n,-n) : Apach g.

apagogisch ag. : [preder.] apagoge.

Adv. : dre zireizhpoell.

Apanage b. (-,n) : argouroù roue g., pennaj g.

apart ag. : grasiu, sichant, dudius, hoalus, boemus, strak, kran, cheuc'h, mistr, mistr ha mibin, a-stroñs, a-stok, faro, moust, nifl, lipet, stipet, turgn, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz ; *er ist apart*, un dalc'h mat a zo warnañ, stad a zo ennañ, un den a droc'h eo, brav eo e dreuz, ur paotr lipet eo, neuz vat a zo ennañ.

Apartheid b. (-) : apartheid g.

Apartheidpolitik b. (-) : politikerezh diazezet war an apartheid g.

Apartment n. (-s,-s) : ranndi ur gambr enni b., studio g.

Apartmenthaus n. (-es,-häuser) : leti-annez g.

Apartmentwohnung b. (-,-en) : ranndi ur gambr enni b., studio g.

Apathie b. (-) : 1. diersav g., digasted b., dinerzh g., dilañs g., lizidanted b., landreantiz b., luguderezh g., mored g., morzidigezh b., ankewant g. ; 2. [preder.] digizidigezh b., digasted ene b.

apathisch ag. : lizidant, diek, dilamprek, lezirek, disaour, labaskennek, dibalamour, dibreder, diboan, dibouez, bouk, dinerzh, digas, dilañs, gwevn, landreant, laosk, diegus, mors, morzet, lizidour, kousket, morgousket, lugut, lugudus, luguder, distaouel, glac'har, klouar, abaf, digalon da labourat, lugut da labourat, lezirek d'al labour, gwak, divalav, gour, lent ; *er ist apathisch*, n'eus tamm sap ennañ, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, em leuskel a ra da vont, ur morgousket a zen eo, tremen a ra ar pep gwellañ eus e amzer o vorediñ, ne ra ket kalz tra, ne ra ket kalz a dra, lizidant eo, diek (lezirek, landreant, disaour, laosk, gwak) eo, n'eus ket a wad en e wazhiennoù, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus netra ennañ, n'eus startijenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, ne ra neuz ebet, dilañs a zo ennañ, gwevn eo, diegus eo, mors eo, gwad mors a zo ennañ, lizidour eo, kousket eo evel an naer er goañv, ur vuzhugenn a zo anezhañ, lugut eo evel ur velc'hwedenn, bouk eo evel ur velc'hwedenn, bouk eo evel ur goarenn, gour eo, lugudus eo, n'eus nemet dour irvin en e wazhied, n'eus nemet dour karotez en e wazhied, n'en deus tamm mel en e eskern, hennezh a zo ur varvadenn (ur varvasenn, ur veuzelenn) anezhañ, hennezh a zo ul luduenn, hennezh a zo evel un tamm koad.

APEC b. (-) : Kevredad Kenlabour Ekonomikel Azia-Meurvor Habask g.

Apennin g. / **Apenninen** lies. : *der Apennin*, *die Apenninen*, an Apenninoù lies.

aperiodisch ag. : 1. amvareadek ; 2. [skiantoù] antrovezh, antrovezhiel.

Aperitif g. (-s,-s/-e) : digor-kalon g., P. pitif g.

Apfel g. (-s, Äpfel) : 1. aval g. ; *die Äpfel sind noch nicht reif*, c'hoazh eo glas an avaloù ; *die Äpfel reifen lassen*, lezel an avaloù da veleniñ ; *grauer Kurzstielapfel* [*Malum curtispiculum*], aval koupandu g. ; *Äpfel pflücken*, avalaoua, eostiñ avaloù, kutuilh avaloù ; *Äpfel suchen*, avalaoua ; *Äpfel essen*, drailhañ avaloù, debriñ avaloù, chaokat avaloù ; *Äpfel auspressen*, gwaskañ avaloù ; *Apfel der Sorte "Katzenkopf/Tête de Chat"*, aval "penn-kazh" g. ; *die heruntergefallenen Äpfel verfaulen auf dem Boden*, emañ an avaloù kouezhet o koll war an douar, chom a ra an avaloù kouezhet da goll war an douar, emañ an avaloù kouezhet o vreinañ war an douar ; *gebratene Äpfel können einem nicht schaden*, an hini a zebr avaloù poazh biken askorn na gac'has ; 2. *Adamsapfel*, aval ar gouzoug g., aval-gouzoug g. ; 3. *Augapfel*, toull al lagad g. ; 4. *Erdapfel*, aval-douar g. ; 5. *Reichsapfel*, boulen an impalaeriezh b. ; 6. *der Apfel fällt nicht weit vom Stamm*, ar ouenn a denn, war lerc'h laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar al laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar ki ne vez ket kazh - ar ouenn a denn, diwar logod ne vez ket razh - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - un dra ha n'eus ket bet gwelet biskoazh eo un neizh logod e skouarn ar c'hazh - tomm an heol, glav a ra, poent eo mont da blac'heta - mab d'e dad eo Kadioù pe a vent pe a liv - merc'h d'he mamm eo Katell, mard eo koulz ned eo ket gwell - merc'h d'he mamm eo Katell, diouzh he gouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù, diouzh e ouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù nemet e vamm a lavare gaou / mab diouzh tad / merc'h diouzh mamm / hevelep tad, hevelep mab (Gregor) - el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - laer diwar laer, mezhier diwar mezhier ; 7. *in den sauren Äpfel beißen müssen*, bezañ ret d'an-unan kiañ outi (Gregor), evañ ar c'halirad c'hwerv, kavout trenk ha c'hwerv, kaout e zelazhoù, bezañ tapet d'ober udb, ober udb gant dic'hout, ober udb gant diegi (lure, kerteri, dic'hred, glac'har, reked), ober udb a-enep ar galon (a-enep e galon, en desped d'e varv, e diegi, d'e ziegi), ober udb en desped d'an-unan, ober udb daoust d'an-unan, ober udb en enep d'an-unan, ober udb a-enep e youl, ober udb enep e youl, ober udb a-enep e c'hoant, ober udb en ur c'hinañ, ober udb a-gasoni, ober udb a-ekin, ober udb a-enep e c'hrad, bezañ bras gant an-unan ober udb, kaout damant d'ober udb (oc'h ober udb) ; *da mussten wir in den sauren Äpfel beißen*, hennezh a oa bet ur c'hrez yen da wiskañ ; 8. *die Äpfel aus Nachbars Garten schmecken am besten*, kastilli a-ziabell o deus tourioù uhel, an dimezioù a-bell ned int nemet tourioù ha kestell, atav e kaver eost an amezeg gwelloc'h eget hon hini.

Apfelbaum g. (-s,-bäume) : avalenn b., gwez avaloù str., mamm ar sistr b. ; *der Bienenschwarm hat sich auf dem Apfelbaum niedergelassen*, barret eo ar gwenan ouzh ar wezenn avaloù, bodet eo ar gwenan war ar wezenn avaloù, bolzet eo ar gwenan war ar wezenn avaloù ; *der Apfelbaum wird von der Last seiner Früchte erdrückt*, ar wezenn avaloù a zo he bec'h a avaloù enni (ganti), avaloù bec'h ar wezenn a zo, pladet e vez ar wezenn gant he bec'h a avaloù, plegañ a ra barroù ar wezenn-avaloù edan o bec'h pounner a frouezh, plegañ a ra

skourrou an avalenn gant pouez an avaloù, o bec'h a avaloù a laka ar skourrou da grommañ war-zu an douar.

Apfelblüte b. (-, -n) : 1. bleuñv avaloù str. ; 2. bleuñvadeg ar gwez avaloù b.

Apfelbranntwein g. (-s, -e) : lambig g., calvados® g.

Apfelbutzen g. (-s, -) : [louza.] krek g., krak g., rañgn g., kalonenn b., kalon aval b.

Äpfelchen n. (-s, -) : [louza.] avalig g.

Apfelernte b. (-) : mare an avaloù g., dastumadeg an avaloù b.

Apfelessig g. (-s, -e) : gwinegr sistr g.

Apfelgarten g. (-s, -gärten) : avalenneg b.

Apfelgriebs g. (-es, -e) : [louza.] krek g., krak g., rañgn g., kalonenn b., kalon aval b.

Apfelhaut b. (-, -häute) : pel avaloù g., pluskenn un aval b.

Apfelkern g. (-s, -e) : [louza.] spluz avaloù str., plusk avaloù str., greun avaloù str., had avaloù str., mellenn aval b.

Apfelkorn g. (-s) : lambig g., calvados® g.

Apfelkuchen g. (-s, -) : [kegin.] gwastell avaloù b.

Apfelmost g. (-[e]s, -e) : sistr g.

Apfelmühle b. (-, -n) : milin-avaloù b. ; *Trichter der Apfelmühle*, kern ar vilin-avaloù b.

Apfelmus n. (-es, -e) : yodenn avaloù b., yod avaloù g.

äpfeln V.gw. (hat geäpfelt) : [kezeg] abonñ.

Apfelsaft g. (-s, -säfte) : chug-avaloù g., dourenn-avaloù b., dour-avaloù g.

Apfelpresse b. (-, -n) : gwaskell d'ober sistr pe chug-avaloù b.

Apfelsäure b. (-, -n) : trenkenn avaloù b.

Apfelschale b. (-, -n) : pel avaloù g., pluskenn un aval b. ; *Apfelschalen*, plusk avaloù str.

Apfelschimmel g. (-s, -) : marc'h glas-marellet g., marc'h glas g.

Apfelschnaps g. (-es, -schnäpse) : lambig g., dour melen g., hini melen g.

Apfelschnitte b. (-, -n) : bignez avaloù str.

Apfelschorf g. (-s) : [louza.] gal an avaloù g.

Apfelsine b. (-, -n) : [louza.] aval-orañjez g., orañjez str., aouraval g.

Apfelsinenbaum g. (-s, -bäume) : [louza.] gwez-orañjez str., orañjezenn b., aouravalenn b.

Apfelsinenkern g. (-s, -e) : [louza.] spluz orañjez str., plusk orañjez str., greun orañjez str., had orañjez str.

Apfelsorte b. (-, -n) : gouenn avaloù b.

Apfelstiel g. (-s, -e) : lostig an aval g., lost an aval g.

Apfelstrudel g. (-s, -) : gwastell avaloù ha rezin sec'h b.

Apfel tasche b. (-, -n) : pastez-avaloù g.

Apfeltorte b. (-, -n) : [kegin.] tarteaz avaloù str., tartezenn avaloù b., tourtenn avaloù b., tourtell avaloù b., pastez avaloù g.

Apfelwein g. (-s, -e) : sistr g., [dre fent] gwad avaloù g. ; *ölicher Apfelwein*, sistr eoulek g., sistr eoulet g., sistr druz g. ; *schwerer Apfelwein*, sistr tarv g. ; *bitterer Apfelwein*, sistr kreñv g., sistr kalet g., sistr kriz da evañ g., sistr skouarn g., sistr tri lonk hag un houpadig g., sistr a dri lonk hag un astenn gouzoug g. ; *richtig gegorener Apfelwein*, *fertig gegorener Apfelwein*, sistr poazh-mat g., sistr goet-mat g. ; *dieser Apfelwein ist ungenießbar*, ar sistr-se n'eo ket mat da evañ, re fall eo ar sistr-se da evañ ; *dieser Apfelwein schmeckt sauer*, kreñv eo ar

sistr-mañ, kalet eo ar sistr-se, kriz eo ar sistr-se da evañ, trenk eo ar sistr-se, sistr skouarn eo, sistr tri lonk hag un houpadig an hini eo, sistr a dri lonk hag un astenn gouzoug an hini eo ; *dieser Apfelwein schmeckt ausgezeichnet*, ar sistr-mañ a zo hini mat, ar sistr-mañ a zo beuz, hemañ a zo sistr mat, ar sistr-mañ a zo re vat, sistr kabidan eo ; *dieser Apfelwein hat eine schöne Farbe*, livet mat eo ar sistr-mañ ; *Apfelwein in Flaschen*, sistr spoumus g. ; *schlechter Apfelwein*, chiboudenn b., chiboud g., gouezsistr g. ; *versüßtes Apfelwein- und Schnapsmisch*, flip g. ; *Apfelwein zapfen*, disistrañ ur varrikenn, P. goro ur varrikenn sistr ; *Apfelwein keltern*, gwaskañ ar sistr, lakaat ar waskadenn dindan ar waskell ; *einen Schluck Apfelwein trinken*, dourañ e gorzaillhenn gant ur banne sistr ; *um Apfelwein bitten*, sistra ; *Apfelwein saufen*, sistra, sistrailhañ ; *um Apfelwein Bittende(r)*, sistraer g., sistraerez b. ; *Apfelwein einschenken*, diskenn sistr er gwer, diskenn ur volennad sistr, diskenn ur werennad sistr ; *jemandem Apfelwein einschenken*, sistra u.b. ; *mein Apfelwein wird ölig*, komañset eo va sistr da eouliañ, komañset eo va sistr eouliañ, krog eo va sistr da eouliañ ; *der Apfelwein wird schwarz*, duañ a ra ar sistr ; *sich an der Oberfläche des Apfelweines bildende Kahlhefen*, louedenn ar sistr b., blev war ar sistr str., gwele ar sistr g. ; *auf der Hefe ruhender Apfelwein*, sistr war e vamm g., sistr war e wele g. ; *der Apfelwein ist schimmelig geworden*, savet ez eus bleuñv war ar sistr, goloet a vleuñv eo ar sistr ; *dieser Apfelwein wurde durch Abstich von der Hefe getrennt*, ar sistr-mañ a zo diwar e vamm, ar sistr-mañ a zo diwar e wele.

Apfelweinessig g. (-s, -e) : gwinegr sistr g.

Apfelweinkellerei b. (-, -en) : sistrerezh b.

Apfelweinsäuer g. (-s, -) : sistrailher g., sistraer g., toull-sistr g.

Aphasia b. : [mezeg.] ankomez g., anlavarout g., simud g.

Aphelium n. (-s) : [stered.] pellheolvan g., heolbellvan g., afelienn b.

Aphodill g. (-s, -e) : milad str., kenin g.

Aphonie b. (-) : [mezeg.] anvouezh g.

Apophthegma n. (-s, Apophthegmen / Apophthegmata) : lezenn b., sturienn b., stur g., ger-stur g., lavarenn-stur b., lavar-stur g., sturlavar g., krennlavarenn b., reolskrid g., sturreolenn b.

Aphorismus g. (-, Aphorismen) : aforism g., berrsturienn b., setañs b., berlavarenn b., sturienn b., stur g., ger-stur g., lavarenn-stur b., lavar-stur g., sturlavar g.

Aphrodisiakum n. (-s, Aphrodisiaka) : orgetiad g., louzoù orgedus g., P. louzoù kas c'hoant g.

Aphthe b. (-, -n) : [mezeg.] burbu str., borb g., aftenn b. [liester aftoù].

Apnoe b. (-, -n) : apne b.

Apnoetauchen n. (-s) : [sport] splujerezh war apne g.

Apo b. (-) / **APO** b. (-) ; [berradur evit **außerparlamentarische Opposition**] emzav ar studieren e miz Mae 1968 e Bro-Alamagn g.

apodiktisch ag. : 1. anatadurel ; 2. ret.

Apogäum n. (-s, Apogäen) : [stered.] douarbellvan g., pellvan g., mog g., apogeenn b.

Apokalypse b. (-) : Apokalips g.

apokalyptisch ag. : ... an Apokalips, apokaliptek, foeltrus, distrujus, dismantrus, dispennus, gwastus, drastus, gwallreuzus, reuzus.

apokryphisch ag. : [relij.] amwir, apokrifel.

apolitisch ag. : dibolitikel, anpolitikel, na ruz na gwenn.

Apoll g. : [mojenn.] Apollon g.

apollinisch ag. : a denn da Apollon, apolinian.

Apollo g. : [mojenn.] Apollon g.

Apolog g. (-s,-e) : fablenn skouerius b.

Apologet g. (-en,-en) : 1. difenner (Gregor) g., didamallour g., kantroizher g. ; 2. [relij.] apologet g.

Apologetik b. (-) : [relij.] 1. difennouriezh b., didamallouriezh b. ; 2. apologetik b.

apologetisch ag. : difennour, difenn, didamall, kantroizhus, apologetek.

Apologie b. (-) : kantroizhadenn b., difennadenn b.

Apoplexie b. (-,-n) : [mezeg.] lamm-kalon g., taol-gwad g., arsav kalon g., droug-ar-moug g., orc'had empenn g. ; *Apoplexie beim Vieh*, vourlogod g.

Aporie b. (-,-n) : [preder.] aporiezh b., poelldiaester g., poellbec'h g.

Apostasie b. (-) : dilez eus ar feiz kristen (Gregor) g., renavierezh g., nac'hidigezh b.

Apostel g. (-s,-) : abostol g. [*liester* ebestel, abostoled].

Apostelamt n. (-s,-ämter) : abostoliezh b.

Apostelbrief g. (-s,-e) : abostol g. ; *die Apostelbriefe*, lizheroù an ebestel lies., an abostoloù lies.

Apostelgeschichte b. (-,-n) : *die Apostelgeschichte*, Oberoù an Ebestel hervez sant Lukaz lies., an Aktoù lies.

Apostelkreuz n. (-es,-e) : rod-heol b., kroaz-rod b.

Apostelkuchen g. (-s,-) : [kegin.] briochenn b., pastez g.

a posteriori Adv. : a posteriori, a-c'houdevezh, goudevezh, er goudevezh, war-lerc'h, goude arnodiñ, goude an arnodad.

Apostolat n. (-s) : 1. abostolerezh g. ; 2. abostoliezh b.

apostolisch ag. : abostolik, abostolel, abostolek ; *der Apostolische Stuhl*, ar sich abostolik g., ar sichenn abostolik b., sez ar bibien b., kador sant Pêr b. ; *das Apostolische Glaubensbekenntnis*, simbol an Ebestel g., kredenn an Ebestel b.

Apostroph g. (-s,-e) : [yezh.] virgulenn-grec'h b., skrab g., soc'h g.

apostrophieren V.k.e. (hat apostrophiert) : 1. lakaat ur virgulenn-grec'h da, lakaat ur skrab da ; 2. menegiñ, rakvenegiñ, ober meneg eus, ober anv eus, lavaret anv diwar-benn, ober keal eus, reiñ keal eus, envel, ober dave da, kounaat, tintal, toullañ eus, trinkañ ur ger diwar-benn udb, reiñ koun eus, ober koun eus ; 3. doareañ, adanviñ, ober [eus u.b. udb] ; 4. komz ouzh u.b., kaozeal ouzh u.b., mont ouzh u.b.

Apotheke b. (-,-n) : apotikerezh b., ti an apotiker g., ti al louzaouer g., stal-apotiker b.

apothekenpflichtig ag. : da gaout en un apotikerezh nemetken.

Apotheker g. (-s,-) : apotiker g., louzaouer g.

Apothekergewicht n. (-s,-e) : pouez munut g.

Apothekerwaage b. (-,-n) : bindedoù lies.

Apotheose b. (-,-n) : 1. douedadur g. ; 2. kanmeul g., kanmeulerezh g., kanmeuladur g., meuleudigezh b., meuleudi b., uhelvruderezh g. ; 3. [diwezh ur pezh-c'hoari] boked g.

Apparat g. ([e]s,-e) : 1. ardivink g., mekanik g., benveg g., gwikefre b., ijin g., ijinenn b., ostil g. ; 2. [dre skeud.] *kritischer Apparat eines Textes*, notennaoueg b. ; 3. benvegadur g. ; *Parteiparat*, aozadur ur gostezenn bolitikel g., holl organoù ur gostezenn bolitikel lies., framm a-bezh ur gostezenn bolitikel g., benvegadur ur strollad politikel g. ; 4. [korf.] benvegad g.

Apparatebau g. (-s) : mekanikerezh g., treloc'herezh g.

Apparatemedizin b. (-) : mekanoterapiezh b.

Apparatschik g. (-s,-s) : apparatchik g., aparatchik g.

Apparatur b. (-,-en) : aveadur g., benvegadur g.

Appartement n. (-s,-s) : 1. [leti] heuliad kambroù g., heuliad g. ; 2. ranndi b. ; *ein Appartement*, ur c'hambroù g., ur ranndi b.

Appel g. (-s, Äppel) : [Bro-Alamagn an norzh] aval g.

Appell g. (-s,-e) : 1. galv g., galvadenn b. ; *an jemanden einen Appell richten*, gelver u.b. da ober udb, ober ur c'halvadenn d'u.b., goulenn sikour digant u.b. ; [istor] *Appell vom 18. Juni*, galv-derc'hel de Gaulle g. ; 2. galvadeg b., galv g., galv g. ; *beim Appell fehlen*, bezañ diant d'ar c'halvadeg ; *keiner fehlte beim Appell*, nikun ne vanke d'ar c'halvadeg ; *den Appell abhalten*, ober ar galv ; 3. skrid-galv g., paper-galv g.

Appellant g. (-en,-en) : [gwir] engalver g.

Appellation b. (-,-en) : [Bro-Suis, gwir] engalv g.

Appellationsgericht n. (-s,e) : [gwir] lez-varn galv b., lez-engalv b.

appellieren V.gw. (hat appelliert) : *an die Solidarität mit der dritten Welt appellieren*, ober ur c'halvadenn evit skoazellañ an Trede Bed ; *an jemandes Gefühle appellieren*, mont d'u.b. dre e galon, ober ur c'halvadenn da galon u.b.

Äppelkahn g. (-s,-kähne) : *alter Äppelkahn*, kozh bag vrein b., penton g., skuit g., skuitenn b., silwinkenn b., kokedig g., krogenn ourmel b., bag lespos b.

Appendix¹ g. (-/-es, Appendizes/-e) : apendiks g., stagadenn b.

Appendix² b. (-, Appendices) : [korf.] *Appendix vermiformis*, divilhenn ar sac'henn b., divilhenn breñvek b., preñvenn b.

Appendizitis b. (-, Appendizitiden) : [mezeg.] apendikit g., tanijenn ar vouzellenn-dall b., gwentl mut g., tanijenn-breñvenn b., laerez-vut b.

Appenzell n. (-s) : 1. kêr-Appenzell b., Appenzell b. ; 2. kanton Appenzell g.

Apperzeption b. (-) : 1. [preder.] spisverzerezh g. ; 2. [bred.] *thematischer Apperzeptionstest*, prouad ezvannañ temek g., prouad ezvannañ dodennek g.

Appetit g. (-s) : ilboued g., c'hoant debriñ g., goust g., naon g. ; *Appetit haben*, bezañ ilboued gant an-unan, kaout ilboued, kaout naon, bezañ digor bras e galon, bezañ digor e skrin, debriñ c'hwek, debriñ kreñv, kavout mat e voued, bezañ yac'h e galon gant an-unan ; *mit Appetit essen*, debriñ kalonek, debriñ c'hwek, debriñ a galon zigor, debriñ a galon yac'h, mont a galon yac'h war ar boued, mont a galon yac'h d'e voued, debriñ a galon vat, kavout mat e voued, debriñ naonek, debriñ dibismig, kavout blaz gant e voued, kaout goust, kavout mat e geusturenn, bezañ a-zevri gant e bred, gouzout pakañ e voued, pegañ war ar boued ; *er hat einen gesunden Appetit*, hennezh a oar pakañ e voued, hennezh a zo

yac'h e galon, hennezh a zo digor e galon, hennezh a ya a galon yac'h war ar boued, hennezh a ya a galon yac'h d'e voued, hennezh a gav mat e voued, hennezh a zo kreñv war ar chaokat, ur malouer mat en deus, hennezh a ra kof bras, pilat a ra boued a-c'hoari-gaer, hennezh ez a brav a-walc'h e voued gantañ, nag e vez debret c'hwek e voued gantañ ! ; *keinen Appetit haben*, bezañ serret e galon, bezañ kollet an debriñ gant an-unan, bezañ kollet ar c'hoant debriñ gant an-unan, bezañ sinac'h ; *er bekommt wieder Appetit*, dont a ra ilboued dezhañ en-dro, un tammig goust a zo deuet dezhañ en-dro ; *ohne Appetit essen*, tañva e voued gant begig e deod, mouzhañ ouzh ar boued, pismigañ e voued, pismigañ, ourzal ouzh e voued, ober begoù ouzh ar boued, na vont don e zent e-barzh, debriñ gant nebeut a c'hous ; *guten Appetit !* kalon vat deoc'h ! diskenn mat deoc'h ! taol vat deoc'h ! sachit ganeoc'h ! krogit e-barzh ! skoit e-barzh ! debrit a galon zigor ! debrit a galon vat ! debrit a galon yac'h ! merenn (lein, koan h.a.) vat ra vezo ! ; *die Mutter bekam Appetit auf Äpfel*, ar vamm he doa bet ur c'hoantadenn avaloù ; *Appetit auf Sex*, c'hoant maouez g., c'hoant plac'h g., c'hoant paotr g., c'hoant gwaz g. ; *Appetit erregen, den Appetit anregen*, bezañ ilbouedus, bezañ naonus, degas ilboued, degas c'hoant debriñ, tommañ ar c'hoant debriñ, reiñ goust da zebriñ, divouedañ ar c'hof, digeriñ ar galon, reiñ digor d'ar galon, digeriñ ar skrin, degas naon, reiñ (degas) c'hoant debriñ, hilligañ ar staon ; *unbändiger Appetit*, lontegezh b., skloufoni b., kloukerezh g., gloutoni b., marlonkerezh g., marlonkter g., marlonkter b., marnaon g., marnaonegezh b., marnaoniegezh b., naonegezh b., naon ruz g., naon du g., naon-ki g., naon bleiz g., naon rankles g., morserezh g. ; *jemandem den Appetit verschlagen, jemandem den Appetit verderben*, terriñ e c'hoant debriñ d'u.b., terriñ e ilboued d'u.b., dic'housiñ u.b., divlazañ u.b., dic'hoantaat u.b. da zebriñ / lemel ar c'hoant debriñ digant u.b. / reiñ heug (doñjer) d'u.b. / degas heug (regred) d'u.b. (Gregor), serriñ kalon u.b. ; *ich möchte Ihnen dabei den Appetit nicht verderben*, lavarout a ran an dra-se gant respet d'ar boued benniget-mañ ; *er macht ihm damit Appetit*, emañ o lakaat c'hoant da sevel ennañ, emañ o lakaat c'hoant e-kichen ezhomm ; [kr-l] *der Appetit kommt beim (mit dem) Essen*, a) o tebiñ e teu ar c'hoant debriñ, an debr a zegas c'hoant debriñ, tammoù bihan hag alies a garg ar c'hof ha pa ve diaes ; b) [dre skeud.] seul vui en deus an den seul vui e fell dezhañ kaout - seul vui, seul c'hoazh - kalon an den a zo c'hoantus.

appetitanregend ag. : ilbouedus, ilboueder, blizin, friant, a domm ar c'hoant debriñ, a ro goust da zebriñ, a zivoued ar c'hof, a zigor ar galon, a ro digor d'ar galon, a zegas naon, a ro (a zegas) c'hoant debriñ, a hillig ar staon, naonus.

Appetithäppchen n. (-s) : pismigerezh g., lipaj g., abuzetez b., P. kaoc'herezh g., skarzhdent g.

appetithemmend ag. : a dorr ar c'hoant debriñ, torr-ilboued, a serr ar galon, torr-naon.

appetitlich ag. : ilbouedus, friant, blizin, a domm ar c'hoant debriñ, a ro goust da zebriñ, a zivoued ar c'hof, a zigor ar galon, a ro digor d'ar galon, a zegas naon, a ro (a zegas) c'hoant debriñ, a hillig ar staon ; *etwas appetitlich finden*, kavout blaz gant udb., bezañ udb da c'hous an-

unan (diouzh goust an-unan), reiñ udb goust d'an-unan d'e zebriñ ; *das riecht appetitlich*, ur vodedenn a sav diwar ar meuz-se.

appetitlos ag. : diilboued, disnaonek, sinac'h.

Appetitlosigkeit b. (-) : anilboued g., diilboued g., disnaon g.

Appetizer g. (-s,-) : [mezeg.] brouder ilboued g., atizer ilboued g., enaouer ilboued g.

Appetitzügler g. (-s,-) : torr-ilboued g., torr-naon g.

applanieren V.k.e. (hat applaniert) : kompezañ, planaet.

applaudieren V.k.e. (hat applaudiert) : *jemanden applaudieren*, strakal e zaouarn d'u.b., stlakañ e zaouarn d'u.b., stlakadegañ u.b.

V.gw. (hat applaudiert) : strakal (stlakañ, strakañ, tarzhañ) e zaouarn, stlakadegañ ; *kaum tritt er auf und schon beginnt der Saal zu applaudieren*, trawalc'h e vez dezhañ mont war al leurenn evit ma krogfe an dud er sal da strakal o daouarn, n'en devez nemet mont war al leurenn d'ober evit ma strakfe an dud er sal o daouarn, an disterañ ma ya war al leurenn e krog an dud da strakal o daouarn, kregiñ a ra an dud da strakal o daouarn ken gwelet anezhañ o vont war al leurenn.

Applaus g. (-es,-e) : strakadeg daouarn b., stlakadeg daouarn b., strak-daouarn g., frotrezh an daouarn g. ; *stürmischer Applaus*, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù forzh pegement, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken-ha-ken, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken-ha-kenañ, strakadeg daouarn forzh pegement ha youc'hadennoù a-leizh korzenn, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù mui-pegem-mui, strak-daouarn fonnus g.

Applet n. (-s,-s) : [stlenn.] arloadig g.

Applikation b. (-,-en) : [stlenn.] goulev arloañ g., prestiant g.

Applikatur b. (-,-en) : [sonerezh] bizverkadur g.

apportieren V.k.e. (hat apportiert) : [chas, hemolc'h] degas.

Apposition b. (-,-en) : [yezh.] kenlakadenn b., kenlakadur g., lezger g.

appretieren V.k.e. (hat appretiert) : [gwiad.] ampezañ, kaotañ.

Apprehension b. (-,-en) : 1. intent kentizek g., meizañ kentizek g., dec'havael g. ; 2. brizhaon g., damaon g., doan b., balc'heg g., prediri b.

Appretur b. (-,-en) : [gwiad.] ampez g., kaot g., pask g. ; *die Appretur nehmen*, diampezañ, digaotañ.

Approbation b. (-,-en) : 1. asant g., aotre g., darbenn g. ; 2. aotre da voullañ g., aotreadur g. ; 3. degemeridigezh en urzh ar vezeged b., degemeridigezh en urzh an apotikerien b.

approbieren V.k.e. (hat approbiert) : 1. aotreañ ; 2. degemer en urzh ar vezeged, degemer en urzh an apotikerien.

approbiert ag. : ezel eus urzh ar vezeged g., ezel eus urzh an apotikerien g.

Approximant g. (-en,-en) : [yezh.] kensonenn dre dostaat b.

approximativ ag. : peuztost, peuznes, tostik, arnesadek, diwar-dro, nesaet, brasjedet ; *approximative Zahl*, sifr diwar-dro g.

Adv. : war-dost (tost) da, tost-da-vat, tostik da, e-tro, damdost da, kazi, a-rez da, bordik, war vordik, peuzvat, sa, lod a, tamm-pe-damm, hogos, hogozik, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, kichenik, prestik, war un nebeud, war-vete nebeut, war-dro, pe dost, pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, well-wazh, ur ... bennak, e-ser.

Apraxie b. (-) : [mezeg.] anoberiañ g., andigon g.

Après-Ski n. (-,s) : 1. diduelloù kinniget goude un devezh ski lies. ; 2. [dilhad] botez feuret b., goudeski g.

Aprikose b. (-,n) : abrikez str., brikez str.

Aprikosenbaum g. (-s,-bäume) : gwez-abrikez str., gwez-brikez str., abrikezenn b., brikezenn b.

Aprikosenmarmelade b. (-) : [kegin.] koñfitur abrikez g.

April g. (-s,-e) : Ebrel g., miz Ebrel g. ; *der erste April*, kala-Ebrel g., deiz kala-Ebrel g., kala miz Ebrel g., pesk-Ebrel g., ar pesk-Ebrel g., devezh ar pesk-Ebrel g. ; *am ersten April*, da gala-Ebrel, gant kala-Ebrel ; *von Dezember bis Ende April*, adalek Kerzu betek Ebrel echu ; *jemanden in den April schicken*, tapout u.b. d'ar pesk-Ebrel, tapout u.b. da besk-Ebrel.

April- : ebrelek, ... Ebrel.

Aprilscherz g. (-es,-e) : pesk-Ebrel g., kogig Ebrel g.

Aprilwetter n. (-) : kaouadoù miz Ebrel lies., kontelloù miz Ebrel lies., morzholioù miz Ebrel lies. ; [krennlavarioù : Ebrel gant e gontelloù a gign ar saout hag al leueoù, miz Ebrel gant e vorzholioù a zo ken gwazh hag an Ankoù, miz Ebrel gant e vorzholioù a lazhañ al leueoù en o mammoù, miz Ebrel strizhennek a lazhañ an ebeul hag ar gazez] ; [tro-lavar] *Weibergunst ist wie Aprilwetter*, ar merc'hed a dro ken buan, biskoazh chañs vat n'eus bet o karet ar merc'hed, a-viskoazh ez eus bet lavaret n'eus chañs vat ebet o karet ar merc'hed, karet ar merc'hed a denn peurvuiañ da wall fin.

a priori Adv. : a priori, a-gentouez, diouzhtu-kaer, a-benn-kaer, rag-eeun, raktal, diwar blaen ha barr, kent armodiñ, a-raok an arnodad.

apropos Adv. : 1. p'emaon ganti, pa laran, a-brepoz, sellit va frepoz ; 2. a-zivout, diwar-benn, diwar-bouez, evit pezh a sell ouzh, war divoud udb.

Apside b. (-,n) / **Apsis** b. (-, Apsiden) : [tisav.] adreñv-keur g., penn-chantele g.

Aquädukt g. (-[e]s,-e) : pont-dour g., dourbont g., pont-kanol g.

Aquakultur b. (-) : dourc'hounezerezh g.

Aquakulturunternehmen n. (-s,-) : douratant g., atant-mor g.

Aquamarin g. (-s,-e) : maen-dour-mor g.

aquamarinblau ag. : glas-dour-mor.

Aquaphobie b. (-) : [mezeg.] dourarur g., arur an dour g.

Aquaplaning n. (-s) : [kirri-tan] rikladenn war ur pallennad dour b., riklañ war ul lennad dour g., riklañ war dour a ballenn g., riklañ war ur pallennad dour g.

Aquarell n. (-s,-e) : dourlivadur g.

Aquarellfarbe b. (-,n) : dourliv g.

aquarellieren V.gw. (hat aquarelliert) : dourlivañ.

Aquarellmaler g. (-s,-) : dourlivour g.

Aquarellmalerei b. (-,en) : dourlivadur g., dourlivañ g.

Aquarium n. (-, Aquarien) : lestr-pesked g., doureg b., akwarium g.

Aquatinta b. (-, Aquatinten) : akwatint b.

Äquator g. (-s) : keheder g., linenn ar gedez b., linenn ar c'heheder b., roudenn-an-heol b., gouriz ar bed g. ; *thermischer Äquator*, keheder termek g. ; *den Äquator passieren*, treuziñ ar c'heheder ; *die Tropen liegen auf beiden Seiten des Äquators*, a bep tu eus ar c'heheder emañ an trovanou ; *der Staat Ecuador liegt am Äquator*, emañ Bro-Ecuador war linenn ar c'heheder.

äquatorial ag. : kehederel, ... ar c'heheder ; *äquatoriales Milieu*, metoù kehederel g.

Äquatorialklima n. (-s) : hinad kehederel b., hin kehederel b.

Äquatortaufe b. (-,n) : kentañ tremenidigezh ar c'heheder b., kentañ tremenidigezh al linenn b. (Gregor), kentañ tremenidigezh linenn ar c'heheder b.

Aquavit g. (-s,-e) : lambig ed pe avaloù-douar g., akwavit g.

äquinoktial ag. : kedezel, ... ar gedez.

Äquinoktium n. (-s, Äquinoktien) : kedez b., keidel b.

Aquitania n. : Akitania b.

äquivalent (t-d-b) ag. : par da, kevatal da (ouzh, gant), keitalvoudek gant, kendalvoudek, kendalvoud.

Äquivalent n.(-s,-e) : kevatal g., keitalvoud g., par g.

Äquivalentdosis b. (-,-dosen) : [fizik] *höchstzugelassene Äquivalentdosis*, keitalvoud ar c'hementad uhelañ degemerus g.

Äquivalenz b. (-,-en) : kevaltader g., keitalvoud g., parder g. ; *logische Äquivalenz*, *formale Äquivalenz*, kevatalder logik g., kevatalder reizhpoelloniezhel g.

Äquivalenzrelation b. (-) : keñver a barder g.

Ar n. (-s,-e) : arad g., ar g. ; *etwa vier Ar*, ul lodenn-varr b.

Ära b. (-, Ären) : hoalad g., amzervezh b., marevezh g., oadvezh g., aodvezhiad g. ; *die christliche Ära*, an hoalad kristen g., ar marevezh kristen g., an amzervezh kristen b.

Araber g. (-s,-) : Arab g.

Arabeske b. (-,n) : arabeskenn b.

Arabica-Kaffee g. (-s) : 1. [kegin.] arabika g., kafe arabika g. ; *der ausgezeichnete Geschmack des Arabica-Kaffees*, *der vorzügliche Geschmack des Arabica-Kaffees*, gwellentez ar c'hafe arabika b., madelezh kruel ar c'hafe arabika b., vertuz kruel ar c'hafe arabika g./b. ; 2. [louza.] kafeenn arabika b., gwez-kafe arabika str.

Arabien n. (-s) : Arabia b.

arabisch ag. : arab, [yezh.] arabek ; *arabische Ziffern*, sifroù arab lies., sifroù berr lies./ sifroù Indez lies. (Gregor).

Arabistik b. (-) : studioù an arabeg lies.

Arachisnuss b. (-,-nüsse) : [louza.] kraoñ-marmouz str., kakaoüetez str., pistachenn-douar b., arachidez str., arachidenn b. [*liester arachidoù*].

Arachnide b. (-,n) : [loen.] araknidenn b. [*liester araknided, araknid*].

Aragonien n. (-s) : Aragon b.

Aragonier g. (-s,-) : Aragonad g.

aragonisch ag. : aragonat, ... Aragon.

Aral-See g. (-s) : *der Aral-See*, Mor Aral g.

aramäisch ag. : [yezh.] arameek.

Aramäisch n. : [yezh.] arameeg g. ; *das Aramäische*, an arameeg g.

Aräometer n. (-s,-) : areometr g., menter ar bec'h alkool en ul likor g.

Ärar n.(-s,-e) : 1. madoù Stad lies. ; 2. [Bro-Aostria] teñzor publik g.

Araukarie b. (-,-n) : [louza.] gwez-araokaria str.

Arbeit b. (-,-en) : 1. labour g., labourerezh g., oberiadegezh b., maneur g., micher b., fred g., trevell g., trepetoù lies., implij g., c'hwel g., gourc'hwel g., tailh g./b., feur g., krog g., jeu b., post g., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] c'hoari g. ; *gute Arbeit leisten, saubere Arbeit verrichten*, ober labour vat, kaout ur maneur mat, ober mat e bost ; *er hat gute Arbeit gemacht, er hat gute Arbeit geleistet, er hat saubere Arbeit verrichtet*, n'en deus ket kollet e bemp gweneg, n'en deus ket laeret e bemp gweneg ; *etwas in Arbeit haben*, kaout udb war ar stern, kaout ul labour bennak war ober ; *er ist stolz auf seine Arbeit*, hennezh a zo c'hwezet dezhañ (a zo un tamm tro ennañ) gant al labour en deus graet ; *ein großes Stück Arbeit*, un tamm mat a labour g., un tachad mat a labour g., ur frapad mat a labour g., ur pezhia labour g., ur c'houlzad mat g., ur reuziad g. ; *ein schweres Stück Arbeit*, un taol-nerzh g. ; *ein Stück Arbeit im Voraus fertig machen*, lañsañ war e labour, ober ur bountad labour (ur frapad labour, ur gasadenn labour, ur prantad labour, ur reuziad labour, ur c'hrogad labour, ur c'houlzad, un tennad labour, ur pennad labour, un taol labour) en a-raok ; *das letzte Stück Arbeit*, ar frap diwezhañ g. ; *er macht jeden Tag ein Stück Arbeit*, ober a ra ur reuz bemdez a labour ; *jemandem bei der Arbeit helfen*, sikour u.b. war e labour, darbariñ u.b., darbariñ d'u.b., rein darbar d'u.b. ; *bei der Arbeit sein*, bezañ o c'hounit, bezañ war e labour, bezañ o labourat, bezañ gant e labour, bezañ er wakol, chaokat ar wesken ; *seine Kinder zur Arbeit schicken*, lakaat e vugale el labour ; *voll bei der Arbeit sein*, bezañ krog en e labour, bezañ a-lazh-ki gant e labour, labourat a-zevri-kaer, labourat parfet ; *zur Arbeit gehen, zur Arbeit fahren*, mont d'e zevezh, mont da c'hounit, mont d'al labour, mont da labourat, mont war e labour ; *ich betraue Sie mit der Durchführung dieser Arbeit*, reiñ a ran deoc'h an emell da gas al labour-se da benn ; *Arbeit macht das Leben süß, Faulheit stärkt die Glieder*, el labour emañ ar yec'hed, gwelloc'h koulskoude tec'hel - anez labourat, brec'h didorr ; *Arbeit und Gebet machen das Leben süß*, al labour hag ar bedenn a vag hag a yac'ha an den ; *beim Essen bist du tüchtiger als bei der Arbeit*, gwelloc'h out da zebriñ eget da labourat, te a zo kreñvoc'h war an debriñ eget war al labour ; *Arbeit habe ich genug*, n'eo ket al labour a vank din, n'eo ket al labour a ra diouer din, war va gwalc'h emañ, ne zioueran ket a labour, feur a-walc'h am eus, fred a-walc'h am eus d'ober, n'eo ket mank a labour am eus, labour am eus pezh a garan ; *hier findet jeder Arbeit*, amañ ez eus krog evit pep hini, pep hini a gavo krog amañ, amañ ez eus peadra da beuriñ evit pep hini, pep hini a gavo da beuriñ amañ ; *gleicher Lohn für gleiche Arbeit*, an hevelep gopr evit an hevelep labour - hevelep labour, hevelep gopr - par war ar gounidoù mar greont par o vicher ; *in seiner Arbeit erfahren sein*, bezañ arroutet (bezañ ki, bezañ doazh, bezañ ifam) war e vicher, bezañ dornet d'e vicher, gouzout diouzh e vicher ; *ein Jahr Arbeit, Arbeit für ein*

Jahr, ur bloavezhia labour g. ; *eine zwecklose Arbeit verrichten*, ober ul labour ven, ober ul labour didalvez, kalfichat un ibil re voan, ober beg d'un ibil re voan, brochañ laou, lazhañ laou evit gwerzhañ o c'hroc'hen, chom da c'hoariellat gant kac'herezhioù, bezañ dalc'het hepmuiken gant mibiliezhioù, tremen e amzer o treiñ mein ar stêr da sec'hañ, klask an doare da dreiñ an avel diwar-bouez ur sugell, treiñ ar c'hi (ar c'hazh) dre e lost, tremen e amzer o treiñ ar mein da sec'hañ a-benn ma teuy glav ; *jemandem die Arbeit vorkauen*, kinnig bara chaoket (boued pasket, pesked dizreinet) d'u.b. ; *diese Arbeit ist zeitraubend und nimmt mich voll und ganz in Anspruch*, gwall zalc'hus eo al labour-se, ur gwall labour eo, debret e vezañ gant al labour-se, al labour-se a sorb tout va amzer, gwall sorbus eo al labour-se, an dra-se a daol labour ganin ; *Arbeit am laufenden Band*, labour en ur chadennad g., labour diouzh ar chadenn, labour a-steud g. ; *sich an die Arbeit machen*, stagañ gant al labour, stagañ ganti, stagañ d'al labour, pegañ war al labour, mont e penn eus e labour, tagañ d'al labour, en em stagañ da labourat, kregiñ e-barzh, kregiñ enni, bezañ krog ganti, mont dezhi, mont outi, komañs da labourat, komañs labourat, digeriñ troc'h, digeriñ klaz, sternañ da labourat, kregiñ en ervenn, kregiñ el labour, kregiñ gant ul labour, luskañ da labourat, en em reiñ da labourat ; *ran an die Arbeit !* bec'h d'al labour ! kravat paotred ! bec'h dezhi ! krogomp enni ! kerzhit d'ho jeu ! ret eo komañs ! deomp dezhi ! deomp ganti ! deomp outi ! ; *er hat sich an die Arbeit gemacht*, komañset eo gant e labour, krog eo gant e labour, emañ lug, el lug emañ ; *die Arbeit aufnehmen*, kregiñ gant e labour, kregiñ gant e c'hwel, kemer e labour, komañs labourat, komañs da labourat, pegañ war al labour, luskañ da labourat ; *die Arbeit wieder aufnehmen*, adkregiñ da labourat, distreiñ d'e feur ; *hast du die Arbeit wieder aufgenommen ?* krog out adarre ? lug emañ adarre ? el lug emañ adarre ? ; *die Arbeit einstellen*, diskregiñ diouzh al labour, ehanañ gant al labour ; *eine Arbeit eilig abfertigen (erledigen)*, kaoc'hañ al labour, daoulammat al labour, dihasañ al labour, ober al labour diwar vont, ober al labour diwar mont ha hanter vont, ober udb a-bempoù, ober al labour diwar herr, ober al labour gant herr, ober al labour gant kalz a herr, tarvañ (moc'hañ, moc'hata, moc'hajiñ, moc'hellat, bousoc'hañ, batrouzañ, kac'hidelliñ, kilboc'hini, mastoc'hañ, mordokiñ, tafaniñ, talfasat, tasneuziñ, toufañ, strabouilhat, tourc'hañ, kouilhourañ, porc'hellañ, pemoc'hañ, bastardiñ) al labour, ober udb a-flav, kalamarc'henniñ, mac'homañ al labour, ober un tamm mac'homañ d'al labour, ober ul labour dreist-penn-biz ; *er geht seiner Arbeit recht nachlässig nach*, diankañ a ra alies diwar e labour, laosk eo da labourat, lugut eo da labourat, hennezh a zo pouer da labourat, mont a ra pouer gant al labour, n'eo ket lamprek warni ; *sich vor der Arbeit drücken*, souzañ rak al labour, treiñ diwar ar bec'h, plijout ar pesked dizreinet (boued pasket, bara chaoket) d'an-unan, lammat pa weler an tamm hag tec'hel pa weler ar bec'h, na vezañ lamprek warni, bezañ pouer da labourat, mont pouer gant al labour, bezañ laosk da labourat, bezañ lugut da labourat, mouzhañ ouzh al labour, ober aner, bezañ labour c'hraet ebat gant an-unan, karet labour c'hraet, bezañ ganet d'un deiz Sadorn, bezañ gourt da

labourat, kavout an douar gwall izel diouzh e vent, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil a-dreñv, ober an nebeutañ ar gwellañ, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdiboan, sellet ouzh an heol, ober e gorf didalvez, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat e zaouarn an eil en egile, chom didalvez, chom da velc'hweta, ober e zidalvez, bezañ skoet (grevet) gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue), prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, bezañ ganet skuizh ; *sich nach Arbeit umsehen*, *Arbeit suchen*, klask fred, klask labour, klask e vara, freta, klask peadra da beuriñ ; *jemandem Arbeit besorgen*, *jemandem Arbeit beschaffen*, titouriñ ur post-labour d'u.b., kavout fred d'u.b. ; *Arbeit beschaffen*, degas labour, delc'her labour [d'an dud] ; *seinen Lebensunterhalt aus eigener Arbeit bestreiten*, *von seiner Hände Arbeit leben*, bevañ diwar-bouez e zaouarn, bevañ diwar poan e zivrec'h, bevañ diwar-bouez e zivrec'h, gounit e vara diwar-bouez e zivrec'h, gounit e damm diwar-bouez e zivrec'h, na gaout nemet pouez e zivrec'h da vevañ, bevañ diouzh e labour ; *keine Arbeit scheuen*, na zamantiñ d'e boan (d'e gorf), bezañ dizamant eus e boan, na gaout damant d'e boan, lakaat e holl nerzh da labourat, plantañ e holl nerzh da labourat, poaniañ evel an diaoul kamm, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, kiañ outi, kiañ, kiañ e gorf, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, loeniñ, loeniñ e gorf, lopañ, lardañ, kordañ da vat gant al labour, bezañ kalet ha didruez ouzh e gorf, bezañ kriz ouzh e gorf, reiñ bec'h d'ar c'hanab, ruilhal ha merat e gorf, labourat evel ur c'hi, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, c'hwezhañ e-barzh, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ, bouc'halañ, daoubenniñ war al labour, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, na vouzhañ ouzh al labour, labourat a-drovat, labourat a-nerzh, bezañ didruez outañ e-unan, labourat a-lazh-korf, bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, bezañ kriz ouzh e gorf, gwallgas e gorf gant al labour, en em darzhañ gant al labour, bezañ war ar charre, strivañ a-zevri-kaer, strivañ parfet, bezañ kefridi war an-unan, bezañ ur marc'h-labour (ur jav-labour, ur c'hi labour, ki d'al labour, ur bleiz labour), bezañ paotr a-raok, bezañ ouesk da labourat, bezañ ki ouzh e gorf (ouzh e boan), mont dizamant dezhi, poaniañ a-lazh-korf, gwall boaniañ, labourat start, labourat tenn, merat, reiñ bec'h, ober bec'h, kemer bec'h, poursuiñ, lakaat bec'h, bec'hiañ, reiñ bec'h d'al labour ; *eine schwere Arbeit*, *eine anstrengende Arbeit*, ul labour start (grevus, kalet, diaes, poanius, gloazus, tenn, brevus) g., un diaoul a labour g., un diaoulez a vicher b. ; *unkomplizierte Arbeit*, labour rez g. ; *gemeinnützige Arbeiten*, labourioù evit mad an holl lies., labourioù a laz foran lies. ; *die Arbeiten am Haus*, al labourioù war-dro an ti lies. ; *anfallende Arbeiten*, rabinadoù labour (pezhiou labour) evel ma teuont lies. ; *die anfallenden Arbeiten auf einem Bauernhof*, ar morloc'h g. ; *körperliche Arbeit*, *physische Arbeit*, labour korf g., pouez

an divrec'h g. ; *geistige Arbeit*, labour-spered g., labour kefredel g., micher-spered b. ; *gigantische Arbeit*, labour ramzel g., labour a hir amzer g. ; *monotone*, *repetitive Arbeit*, labour borodus g., labour fastus g., labour arabadus g. labour enoeüs g., labour standur g. ; *schleppend vorangehende Arbeit*, labour lugudus g. ; *gut vorangehende Arbeit*, labour fonnus g. ; *Feldarbeit*, labour war ar parkeier g. ; *Heimarbeit*, labour graet er gêr g. ; *Schwarzarbeit*, labour kuzh g., labour du g. ; *Zusammenarbeit*, kenlabour g., kenskoazell b. ; *die Arbeit in den modernen Werken ist eintönig*, fastus eo oberiadegzh micherourien ar greantioù arnevez ; *ein Jahr würde nicht ausreichen, um eine solche Arbeit zu Ende zu führen*, ne vefe ket trawalc'h gant ur bloavezh evit echuiñ un hevelep trevell ; *sei die Arbeit auch schwer, sie muss geschafft werden*, bez e ranker kas al labour-se da benn, goude ha ma ve diaes en ober - goude ha ma'z eo gwall ziaes al labour-se d'ober e ranker kas anezhañ da benn - n'eus forzh pe c'hoari eo, c'hwi a raio al labour-se - da ziaes ma'z eo al labour-se d'ober, bez e ranker kas anezhañ da benn ; *er hat sich schon lange bei der Arbeit nicht blicken lassen*, pell 'zo n'eo ket deuet war e labour ; *belanglose, unbedeutende Arbeit*, c'hoariell b., tamm labour dister g., belbiajoù lies. ; *eine ehrenamtliche Arbeit*, ul labour dic'hopr g., ul labour a youl vat g. ; *Tag der Arbeit*, gouel al Labourerien g., gouel al Labour g., gouel ar c'hentañ a viz Mae g., gouel kala-Mae g.

2. oberenn b., pezh-labour g., oberiad g., oberiadur g. ; *eine schriftliche Arbeit*, ul labour dre skrid g. ; *eine Hausarbeit*, ul labour d'ober er gêr g., labour-skol g. ; *eine Doktorarbeit*, un dezenn doktorelezh b. ; *eine gelungene Arbeit*, ul labour aet da vat g., ul labour a-zoare g. ; *erhabene Arbeit*, uhelvos g. ; *eingelegte Arbeit*, marelladur g. / marellerezh g. (Gregor), enskantadenn b., enskantadur g. ; *gestochene Arbeit*, kizelladur g., kizellerezh g. ; *Handarbeit*, pezh labour graet gant an dorn g., labour dorn g.

3. ober g., oberiañs b., oberiezh b. ; *Arbeit und Zubehör*, oberiañs ha danvez, oberiezh ha danveziou, ober ha danveziou.

4. [dre skeud.] *der Wein ist in Arbeit*, emañ ar gwin e go.

5. [krennlavarioù] *wie die Arbeit, so der Lohn*, gra vad hag e kavi mad, diouzh ma ri e kavi - bez' ez po gopr da labour - da c'hopr a vezo diouzh da labour - labourit a-dreuz, labourit a-hed, temzit ervat hag ho po ed ; *jede Arbeit ist ihres Lohnes wert*, pep labour a zo din eus e c'hopr, pep labour a verit e c'hopr, pep labour a zellez bezañ gopret, pep labour a c'houlenn koumanant, dre he beg e tozv ar yar, degouezhout a ra d'an dud paeañ ar re a labour evito, diouzh he dent e vez goroet ar vuoc'h, an hini a vez oc'h aozañ yod en deus an tamm kentañ evit e lod ; *ohne Arbeit kein Lohn*, mar ne labourer ket ne vez ket a c'hopr, ne gouezh morse aour e godell un den dilabour.

arbeiten V.gw. (hat gearbeitet) : 1. labourat, bezañ o c'hounit, gounit, bezañ war e labour, bezañ o labourat, maniañ, poaniañ, trepetiñ, trevelliñ, ober e damm turgn, bezañ war e vicher, chaokat ar wesken, bezañ krog en e labour, peuriñ ; *bei jemandem als Aupair-Mädchen arbeiten*, labourat en un ti bennak evit boued ha bod ; *für*

jemanden arbeiten, bezañ e gopr gant u.b. ; an Wochen-, Sonn- und Feiertagen arbeiten, labourat Sul-ouel-pemdezh, labourat Sul ha gouel hag oberad ; P. arbeiten bis einem der Kopf raucht, c'hweziñ dour ha gwad (an dour hag ar gwad) ; an etwas (t-d-b) arbeiten, kaout udb war ar stern, labourat war udb ; jeder, der arbeitet, hat das Recht auf gerechte und befriedigende Entlohnung, an neb a labour en deus gwir da vezañ paeet reizh ha mat ; er arbeitet bei uns als Gärtner, emañ oc'h ober liorzhour du-mañ, liorzhour eo ganeomp ; bei wem arbeitet er ? e ti biv emañ o labourat ? gant piv emañ e gopr ? ; mit Unterbrechungen arbeiten, labourat dre gasadennoù, labourat a-bennadoù, labourat a-fragadoù ; ohne Unterbrechung arbeiten, bezañ a-blaen gant e labour, labourat hep digeinañ, labourat hep distag nag ehan ; jeder von uns hat mehr oder weniger für ihn gearbeitet, graet hon eus holl krogad pe grogad evit an den-se ; schwer arbeiten, lardañ, kordañ da vat gant al labour, kiañ, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ outi, kiañ e gorf, labourat start, labourat tenn, poaniañ, gwall boaniañ, dosañ, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour ; rastlos arbeiten, labourat a lazhañ, bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, bezañ kriz ouzh e gorf, gwallgas e gorf gant al labour, labourat a-nerzh, kiañ outi, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ e gorf, lopañ, loeniñ, loeniñ e gorf, c'hwezhañ e-barzh, en em darzhañ gant al labour, bezañ war ar charre, bezañ kefridi war an-unan, [plac'h] aveliñ he lostenn, bezañ ur gaerell anezhi ; tüchtig arbeiten, bezañ fonnus d'al labour, plantañ startijenn gant e labour, fonnañ, na vouzhañ ouzh al labour, labourat a-dro-vat, bezañ war ar charre, labourat dillo, kaout dillo da labourat, bezañ prim en e labour, ampletiñ gant e labour, kregiñ du el labour, labourat gant gred bras, bezañ gredus da labourat, lakaat gred evit labourat, lakaat kalz a jourdoul d'ober e labour ; übereifrig arbeiten, lakaat ar bouch war an ti ; er arbeitet schnell, hennezh a zo ur bleiz labour (ur marc'h, ur marc'h labour, ur c'hi labour, ki d'al labour, ur c'hwister), hennezh a zo ouesk da labourat, hennezh a labour evel ur c'hi (ul loen), ne vez ket da ziwezhañ oc'h ober e labour, hennezh a ra fonn, hennezh a daol fonn, hennezh a fonn, hennezh a ra bec'h d'al labour, labour tri a ra, hennezh a zibolotenn labour, hennezh a zibrad labour, hennezh a zraog labour, hennezh a zic'hast labour, hennezh a labour plaen ha buan, pezhadoù labour a ra e berr amzer, labourat a ra fonnus, fonnus eo d'al labour, ampl eo da labourat, prim eo en e labour, ampletiñ a ra gant e labour, ne chom ket an traoù war stlej gantañ, hennezh a blant startijenn gant e labour, hennezh a ra labour d'e zevezh, atav e vez bale an eost gantañ, hennezh ne bad ket pell outañ ober pezh a zo d'ober, pront e vez d'ober ar pezh a zo d'ober, ober a ra dillo e labour, dillo en devez da labourat, ne chom ket al labour a-revr (a-sac'h) gantañ, hennezh en devez dibun en e labour, ur gwall labourer eo hennezh, hennezh en devez diere gant e labour, hennezh a labour gant diere, hennezh a zo prim d'ober pezh a zo d'ober, ar paotr-se a zo ur c'habaler, ur paotr fonnus a zo anezhañ, ne vez ket hennezh keit-ha-keit all oc'h ober e labour, ne vez ket hennezh div, deir eur oc'h ober e labour, hennezh ne laka ket c'hwec'h, seizh vloaz d'ober pezh 'zo d'ober,

n'eo ket pell d'ober ar pezh zo d'ober ; wie ein Berserker arbeiten, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, ober labour tri, labourat evel ul loen, reiñ bec'h d'ar c'hanab, lakaat leizh ar vourell, sachañ hardizh warni, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, labourat evel ur c'hi, ruilhal ha merat e gorf, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, korfañ, bouc'halañ ; arbeiten, dass die Späne fliegen, labourat ken na strak, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, ruilhal ha merat e gorf, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ kefridi war an-unan, en em darzhañ gant al labour, bezañ war ar charre, labourat a-lazh-ki ; ich werde mal ein bisschen arbeiten, mont a ran d'ober ur reuziad labour, (ur c'hrogad labour) ; die arbeitende Klasse, renkad al labourerien b., ar renkad oberiant b.

2. [dre skeud.] mit Händen und Füßen arbeiten, difretañ d'ober udb, diskrapañ d'ober udb, ober bec'h bras, ober an diaoul hag e bevar, merat, daoubenniñ war al labour.

3. jemandem in die Hand arbeiten, toullañ (ober) evit u.b., eilañ u.b., reiñ lañs d'u.b.

4. mont en-dro, labourat, treiñ, kerzhout, bale ; der Motor arbeitet regelmässig, treiñ a ra ar c'heflusker en un doare ingal, plaen e labour ar c'heflusker ; [dre skeud.] das Schiff arbeitet bei stürmischer See, emañ ar vag o stourm ouzh ar mor diroll ; der Most arbeitet, emañ ar fro e go ; der Teig arbeitet, emañ an toaz e go, goiñ a ra an toaz, emañ an toaz o labourat ; das Holz arbeitet, emañ ar c'hoad o kemer gwar, gwar a zo o vont er c'hoad, distummañ a ra ar c'hoad, labourat a ra ar c'hoad, ne chom ket marv ar c'hoad.

5. [arc'hant.] das Kapital arbeiten lassen, postañ arc'hant da zegas gounid ; arbeitendes Kapital, arc'hant postet g.

V.em. : **sich arbeiten** (hat sich (t-rt) gearbeitet) ; 1. sich tot, müde arbeiten, bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, bezañ kriz ouzh e gorf, en em lazhañ o labourat, lazhañ e gorf, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, loeniñ, loeniñ e gorf, lopañ, poaniañ, terriñ ha breviñ e gorf gant al labour, terriñ e gorf gant al labour, en em zrastañ, en em greviñ o labourat, drastañ e gorf gant al labour, drailhañ e gorf gant al labour, en em zrailhañ, c'hwezhañ e-barzh, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, bezañ war ar charre, bezañ kefridi war an-unan, en em darzhañ gant al labour ; er hat sich müde gearbeitet, kement en deus labourer ken eo skuizh bremañ, kement en deus graet o labourat ma'z eo skuizh bremañ, skuizh eo bremañ goude re labourat, skuizh eo bremañ goude labourat re ; 2. sich durch den Urwald arbeiten, digeriñ hent dre ar c'hoadeier gouez, fraeaf un hent dre ar c'hoadoù gouez ; 3. sich nach oben arbeiten, dont a-benn dre hed poaniañ (dre forzh strivañ, dre ser poaniañ, warbouez strivañ, dre zalc'h strivañ, dre fin poaniañ, warbouez kemer poan, a-bouez poaniañ, dre e aket, a-sour labourat, dre hir boaniañ).

Arbeiten n. (-s) : labourerezh g., oberiadegezh b., labour g. ; gemeinsames Arbeiten, kenlabour g., kenlabourerezh g., kenstriv g., strivadeg b., kenober g., kenobererezh g., kevelerezh g., labour a-stroll g., labour a-gevret g., labouradeg b., labour stroll g.

Arbeiter g. (-s,-) : micherour g., labourer g., gounider g., gwezhour g., oberour g., P. dilhad glas g. ; *erfahrener Arbeiter*, micherour arroutet war e vicher (skiant prenet dezhañ, akuit war e vicher, gourdon ouzh e labour, embreget, doazh ouzh e labour, kalet war e vicher) g., micherour dornet d'e vicher g. ; *fachgelernter Arbeiter*, micherour bet stummet war e vicher g., micherour perzhek g. ; *ungelernter Arbeiter*, micherour hep stummadur war ar vicher g., darbarer g. ; *organisierter Arbeiter*, micherour ezel eus ur sindikad g. ; *die Solidarität unter den Arbeitern fördern*, reiñ lañs d'ar c'hengred etre ar vicherourien ; *Arbeiter einstellen*, goprañ (tuta) micherourien ; *Gastarbeiter*, labourer enbroet g., micherour estren g., labourer divroat g. ; *die Arbeiter*, al labourerien lies., al labourizien lies., an oberizien lies., ar vicherourien lies.

Arbeiteraktionär g. (-s,-e) : goprad kevraneg g., goprad kenlodenner g., goprad kenlodeg g.

Arbeiterannahmestelle b. (-,-n) : burev tuta g.

Arbeiteranwerbung b. (-,-en) : tutadur g., tuta g.

Arbeiterausschuss g. (-es,-ausschüsse) : poellgor micherourien g.

Arbeiteraussperrung b. (-,-en) : lock-out g., ezkael g., ezkaelañ g., skarzhadur ar vicherourien eus an embregerezh evit ur mare g.

Arbeiterausstand g. (-es,-ausstände) : harz-labour g., diskrog-labour g.

Arbeiterbewegung b. (-,-en) : emsav micherour g.

Arbeiterfamilie b. (-,-en) : tiegezh micherour g.

Arbeiterfrage b. (-) : kudenn sokial ar vicherourien b.

Arbeiterführer g. (-s,-) : marc'h-blein ar vicherourien g., marc'h-kleur ar vicherourien g., bleiner ar vicherourien g.

Arbeitergewerkschaft b. (-,-en) : sindikad micherour g., c'hweluniad micherour g., uniad micherour g.

Arbeiterin b. (-,-nen) : [tud ha gwenan] labourerez b.

Arbeiterkind n. (-es,-er) : bugel micherour e dad g.

Arbeiterklasse b. (-) : renkad vicherour b., renkad al labourizien b., renkad ar vicherourien b.

Arbeiterkultur b. (-) : stuziadur ar vicherourien g., sevenadur micherour g.

Arbeitermangel g. (-s,-mängel) : diouer a labourerien g.

Arbeiterpartei b. (-,-en) : kostezenn bolitikel micherour b.

Arbeiterpriester g. (-s,-) : beleg micherour g., beleg labourer g.

Arbeitschaft b. (-) : micherourien lies., labourizien lies.

Arbeitsiedlung b. (-,-en) : kêrig vicherourien b., karter micherourien g., keoded vicherourien b.

Arbeiter-und-Bauern-Staat g. (-es) : [istor, RDA] Stad ar vicherourien hag ar gouerien b.

Arbeitsviertel n. (-s,-) : karter micherourien g.

Arbeiterwohlfahrt b. (-) : kenwarez micherour g.

Arbeiterzug g. (-s,-züge) : tren micherourien g.

Arbeitgeber g. (-s,-) : gopraer g., goprer g., patrom g., implijer g. ; *sich gegen seinen Arbeitgeber auflehnen*, a) mont a-enep e implijer, rebarbiñ ouzh e implijer ; b) [doare ar gilstourmerien da welet an traoù] mont a-enep e vara ; *die Arbeitgeber waren zerstritten*, ne oa nag unvaniezh na kengred etre an implijerien.

Arbeitgeber- patromel, ... implijer, ... an implijerien.

Arbeitgeberanteil g. (-s,-e) : skodenn implijer b., kargoù an implijer lies.

Arbeitgeberbeiträge lies. : skodenn implijer b., kargoù an implijer lies.

Arbeitgeberschaft b. (-) : gopraerien lies., goprerien lies., patromed lies., implijerien lies., patromelezh b., patromiezh b.

Arbeitgeberseite b. (-) : gopraerien lies., goprerien lies., patromed lies., implijerien lies., patromelezh b., patromiezh b.

Arbeitgeberverband g. (-s,-verbände) : aozadur an implijerien g., uniad patromed g.

Arbeitnehmer g. (-s,-) : goprad g., implijad g., gwezhour g. ; *die Kaufkraft der Arbeitnehmer absichern*, gwarantiñ ar c'hopridi ouzh diskar o galloud-prenañ, mirout ouzh digresk galloud-prenañ ar c'hopridi ; *Gewinnbeteiligung der Arbeitnehmer*, perzhiadur ar c'hopridi e gounidoù an embregerezh g.

Arbeitnehmeranteil g. (-s,-e) : skodenn implijad b., kargoù an implijad lies.

Arbeitnehmerbeiträge lies. : skodenn implijad b., kargoù an implijad lies.

Arbeitnehmerschaft b. (-) : gopridi lies., implijidi lies.

Arbeitnehmerseite b. (-) : gopridi lies., implijidi lies.

Arbeitsablauf g. (-s,-abläufe) : dibunadur al labour g.

arbeitsam ag. : oberiant, taolet-bras d'al labour, fonnus, labourus, lamprek, diskuizh, stummet da labourat ; *er hat ein hartes arbeitsames Leben geführt*, hennenezh a zo bet foulet (foulmac'h) a-walc'h, hennenezh a zo bet pounner a-walc'h e vuhez.

Arbeitsamkeit b. (-) : oberiantiz b., aket g., gred g.

Arbeitsamt n. (-s,-ämter) : ajañs evit al labour b. ; *internationales Arbeitsamt*, gwazadur etrebroadel al labour g.

Arbeitsanleitung b. (-,-en) : kemennadur e-keñver al labour g.

Arbeitsantritt g. (-s,-e) : 1. deroù en ur garg bennak g. ; 2. deroù an devezh labour g.

Arbeitsanzug g. (-s,-anzüge) : dilhad labour g./lies.

Arbeitsatmosphäre b. (-) : aergelc'h war al lec'h labour g.

Arbeitsauffassung b. (-) : emzalc'h e-keñver deverioù e vicher g.

Arbeitsaufnahme b. (-) : adstag gant al labour g.

Arbeitsaufteilung b. (-,-en) : dastammadur al labour g.

Arbeitsaufwand g. (-s,-aufwände) : labour graet g., energiezh dispignet b.

arbeitsaufwändig ag. / **arbeitsaufwendig** ag. : labourus, a ro kalz a labour, bec'hius, kargus.

Arbeitsausfall g. (-s,-ausfälle) : koll labour g., ehan labour evit ur mare g.

Arbeitsausschuss g. (-es,-ausschüsse) : bodad labour g., kengor g.

Arbeitsbedingungen lies. : aozioù labour lies., stuzoù labour lies. ; *befriedigende Arbeitsbedingungen*, aozioù labour dereat lies., stuzioù labour dereat lies.

Arbeitsbeginn g. (-s) : deroù an devezh labour g.

Arbeitsbereich g. (-s,-e) : tachenn labour b.

Arbeitsbericht g. (-s,-e) : danevell obererezh b.

Arbeitsbeschaffung b. (-) : krouiñ postoù labour g., kavout labour g.

Arbeitsbeschaffungsmaßnahme b. (-, -n) : diarbenn skoazell evit krouiñ postoù labour g., darbaroù skoazell evit krouiñ postoù labour lies.

Arbeitsbescheinigung b. (-, -en) : testeni labour g.

Arbeitsbesuch g. (-s, -e) : gweladenn evit an aferioù b., gweladenn labour b.

Arbeitsbiene b. (-, -n) : [loen.] gwenan labourerez str., gwenan bleuniaouerez str.

Arbeitsbörse b. (-, -n) : ti al labour g.

Arbeitsbreite b. (-, -n) : [labour-douar] *Arbeitsbreite einer Mähmaschine*, treuziad ur vederez g.

Arbeitsbuch n. (-s, -bücher) : [istor] levrig micherour g.

Arbeitsdatei b. (-, -en) : [stlenn.] restr labour g., restr darbar g.

Arbeitsdauer b. (-) : pad al labour g., padelezh al labour b.

Arbeitsdienst g. (-es) : [istor, nazi, Vichy] servij al labour ret g., SLR g.

Arbeitseifer g. (-s) : gred g.

Arbeitseinheit b. (-, -en) : 1. unvez labour b. ; 2. [fizik] unanenn-labour b.

Arbeitseinstellung b. (-, -en) : harz-labour g., diskrog-labour g., dilezadeg-labour b.

Arbeitseinteilung b. (-) : dasparzhidigezh al labour b., dasparzh al labour g., ingaladur al labour g., ingaladur ar gwezhiennoù labour g.

Arbeitsende n. (-s, -n) : diwezh an devezh labour g.

Arbeitsentgeld n. (-s) : gopr g.

Arbeitserlaubnis b. (-, -se) : aotre-labour g.

Arbeitserleichterung b. (-, -en) : skañvadur al labour g., aesaat al labour g.

Arbeitsessen n. (-s, -) : pred aferioù g.

Arbeitsexemplar n. (-s, -e) : skouerenn labour b.

arbeitsfähig ag. : gouest da labourat.

Arbeitsfähigkeit b. (-, -en) : gouestoni da labourat b.

Arbeitsfeld n. (-s, -er) : tachenn labour b., domani labour g.

Arbeitsfläche b. (-, -n) : gorreenn labourat b., gorre labourat g., taol-labour b. ; *Arbeitsfläche vor einem traditionellen Backofen*, aoter-forn b.

Arbeitsflucht b. (-) : ezvezantiz b., souzañ rak al labour g., sachañ war an ibil berr g., sachañ war an ibil a-dreñv g., terzhienn an didalvez b., terzhienn al leue b.

Arbeitsfreudigkeit b. (-) : gred g.

Arbeitsfriede g. (-ns) / **Arbeitsfrieden** g. (-s) : peoc'h war an dachenn sokial g.

Arbeitsgang g. (-s, -gänge) : 1. lankad labour g. , gwezhiadenn b. ; 2. argerzhadur al labour g., oberiadur g.

Arbeitsgebiet n. (-s, -e) : tachenn labour b., domani labour g.

Arbeitsgedächtnis n. (-ses) : rahouennad kounaat b.

Arbeitsgemeinschaft b. (-, -en) : strollad labour g., kevelerezh g., kumuniezh labour b. ; *Arbeitsgemeinschaft der öffentlich-rechtlichen Rundfunkanstalten der Bundesrepublik Deutschland (A.R.D.)*, kompagnunezh skinwel ar c'hentañ chadenn alaman ARD b.

Arbeitsgerät n. (-s, -e) : benveg labour g., ostilh labour g., klav labour g., prest labour g., ardivink labour g., gwikefre labour b., ijin labour g., ijinenn labour b., mekanik labour g.

Arbeitsgericht n. (-s, -e) : lez-varn an aferioù micher b.

Arbeitsgestaltung b. (-) : aozadur al labour g., urzhiadur al labour g.

arbeitsgierig ag. : prez warnañ da labourat ; *arbeitsgierig sein*, kaout itik d'al labour.

Arbeitsgruppe b. (-, -en) : strollad labour g., laz labourerien g., jav g./b.

Arbeitsimmigrant g. (-en, -en) : labourer enbroet g., micherour estren g., labourer divroat g.

arbeitsintensiv ag. : labourus, bec'hius, kargus, a ro kalz a labour, trevellus, a daol labour ; *arbeitsintensive Industrie*, industriezh dornioù-labour b.

Arbeitskampf g. (-s, -kämpfe) : stourm war an dachenn sokial g.

Arbeitskittel g. (-s, -) : saro g., tavañjer gorfek b., tavañjer korfet b., flotantenn b., kaldrav g.

Arbeitskleid n. (-s, -er) / **Arbeitskleidung** b. (-, -en) : dilhad labour g./lies., frag glas g., frag labour g., frag g.

Arbeitsklima n. (-s) : aergel'h war al lec'h labour g.

Arbeitskollege g. (n, -n) : kamalad labour g., kenseurt g.

Arbeitskraft b. (-, -kräfte) : labourer g., micherour g. ; *Arbeitskräfte*, dornioù-labour lies., tud labour lies. ; *Arbeitskräfte für die Landwirtschaft*, dornioù labour-douar lies. ; *Abwanderung von qualifizierten Arbeitskräften*, fuadur an dud labour stummet g.

Arbeitskräftemangel g. (-s, -mängel) : diouer a labourerien g., diouer a zornioù-labour g., oldud labour g.

Arbeitskreis g. (-es, -e) : strollad labour g., bodad labour g.

Arbeitslager n. (-s, -) : kamp labour forset g., kamp-labour g.

Arbeitslast b. (-) : bec'h labour g. ; *damit keiner überlastet wird, muss die Arbeitslast gerecht verteilt werden*, evit ma ne vo den e gwask (evit n'en devo den re garrad) eo mat lakaat pep tra en e blas hag ar bec'h e-kreiz ar c'hravazh, evit ma ne vo den e gwask ez eo mat ingalañ ar gwezhiennoù labour en un doare reizh.

Arbeitsleben n. (-s) : buhez vicher b.

Arbeitsleistung b. (-, -en) : askorad g. ; *Arbeitsleistung eines Winters*, goañvezhiad g. ; *er wusste wohl, dass er, was die Arbeitsleistung betraf, keinem nachstand*, ne grene ket evit ober e lod dirak n'eus forzh peseurt den.

Arbeitslohn g. (-s, -löhne) : gopr g., pae g./b.

Arbeitslohnsätze lies. : feurioù gopr lies.

arbeitslos ag. : dilabour, difred, hep labour, en dic'hwel, en dilabour ; *er ist arbeitslos*, emañ dilabour, dilabour eo, emañ hep labour, en dic'hwel emañ, en dilabour emañ, war kein ar wiz emañ, chomet eo war al lann ; *arbeitsloser Matrose*, martolod diroll g.

Arbeitslosengeld n. (-s, -er) / **Arbeitslosenhilfe** b. (-, -n) : gopr skoazell an dilabour g., pae-dilabour g./b., skoren-dilabour b.

Arbeitslosenquote b. (-, -n) : feur dilabour g.

Arbeitslosenunterstützung b. (-, -en) : gopr skoazell an dilabour g., pae-dilabour g./b., skoren-dilabour b.

Arbeitslosenversicherung b. (-, -en) : asurañs dilabour b., kretadur dilabour g.

Arbeitslosenzahlen lies. / **Arbeitslosenziffer** b. : niver an dud dilabour g.

Arbeitslosigkeit b. (-) : dilabour g. ; *die Arbeitslosigkeit ist eine schwere Geißel für die jungen Leute*, ur c'hontamm eo an dilabour evit ar yaouankiz ;

Jugendarbeitslosigkeit, dilabour e-touez ar re yaouank g. ; *konjunkturelle Arbeitslosigkeit*, dilabour stag ouzh an degouezhadoù g. ; *zyklische Arbeitslosigkeit*, dilabour kendroel g. ; *verdeckte Arbeitslosigkeit*, dilabour skoachet g., dilabour kuzhet g.

Arbeitsmangel g. (-s,-mängel) : diouer a labour g.

Arbeitsmarkt g. (-s,-märkte) : nevid al labour g.

Arbeitsmaterial n. (-s) : 1. dafar labour g. ; 2. dafar skol g.

Arbeitsmedizin b. (-) : mezegiezh al labour b.

Arbeitsmediziner g. (-,-s) : mezeg al labour g.

Arbeitsmensch g. (-en,-en) : [dre skeud.] loen-labour g., marc'h-labour g., marc'h-kleur g., jav-labour g., ki-labour g., bleiz-labour g., poanier g., den a boan g., oberer g., paotr a-raok g., gwall labourer g.

Arbeitsmethode b. (-,-n) : doare labourat g., hentenn b.

Arbeitsminister g. (-s,-) : ministr al labour g.

Arbeitsministerium n. (-s,-ministerien) : 1. [karg] ministrerezh al labour g. ; 2. [sez] ministrerezh al labour b.

Arbeitsmittel lies. : dafar labour g.

Arbeitsmoral b. (-) : emzalc'h e-keñver deverioù e vicher g., c'hoant labourat g. ; *die Arbeitsmoral sinkt*, fallaat a ra an dud da boaniañ, diegusaat a ra an dud da labourat.

Arbeitsnachweis g. (-es,-e) : ajañs evit al labour b.

Arbeitsniederlegung b. (-,-en) : harz-labour g., diskrog-labour g., dilezadeg-labour b.

Arbeitsoberfläche b. (-,-n) : [stlenn.] takad labour g.

Arbeitsopfer n. (-s,-) : gouzañvad ur gwallzarvoud labour g., gwallzarvoudad labour g.

Arbeitsordnung b. (-) : reolennadur al labour g.

Arbeitsorganisation b. (-) : aozadur al labour g., urzhiadur al labour g.

Arbeitsort g. (-s,-e) : lec'h labour g.

Arbeitspapiere lies. : 1. teuliad labour g. ; 2. teuliad micher g.

Arbeitspause b. (-,-n) : diskuizhadenn b., ehan diskuizhañ g.

Arbeitspensum n. (-s,-pensa/-pensen) : kementad labour da gas da benn g.

Arbeitspferd n. (-s,-e) : [loen.] marc'h-labour g., jav-labour g.

Arbeitsplan g. (-s,-pläne) : roll-labour g.

Arbeitsplanung b. (-) : aozadur al labour g., urzhiadur al labour g.

Arbeitsplatz g.(-es,-plätze) : post labour g., lec'h labour g., plas g., implij g. ; *jemandem einen Arbeitsplatz beschaffen*, *jemandem einen Arbeitsplatz besorgen*, titouriñ ur post-labour d'u.b., kavout fred d'u.b.

Arbeitsplatzbeschreibung b. (-) : profil ar post labour g.

Arbeitsplatzwechsel g. (-s,-) : cheñchamant post labour g.

Arbeitsprobe b. (-,-n) : tañva eus e varregezhioù g.

Arbeitsraum g. (-s,-räume) : burev g., sal-labour b., sal labourat b.

Arbeitsrecht n. (-s) : gwir al labour g., lezennadur al labour g.

arbeitsrechtlich ag. : a denn da wir al labour.

arbeitsreich ag. : fonnus, leun a labour.

Arbeitsregelung b. (-,-en) : reolennadur al labour g.

Arbeitsrentabilität b. (-) : ampletusted al labour b., askorusted al labour b., splotusted al labour b., splotuster al labour g. ; *auf höchste Arbeitsrentabilität bedacht sein*, labourat gant interest.

Arbeitsrhythmus g. (-,-rhythmen) : daskas-labour g., kadañs al labour b., mentadur al labour g., talm al labour g. ; *den Arbeitsrhythmus erhöhen*, kreskiñ mentadur al labour.

Arbeitsrichter g. (-s,-) : barner e lez-varn an aferioù micher b.

Arbeitsruhe b. (-) : diwezh an devezh labour g.

arbeitsscheu ag. : ganet d'un deiz Sadorn, ganet skuizh, gourat da labourat, lugut da labourat, feneant da labourat, lezirek d'al labour, re izel an douar diouzh e vent, skoet (grevet) gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue), digalon da labourat, gwak, diboan, lezirek, disaour, pladek, dibreder, skoeñvek, feneant, landreant, didalvez, lezober, diegus, mors, diek, dilamprek, lifret, hualet, euver, flai, sadomek, labaskennek, landregennek, landrennek, landrennus, lantous, laosk, lizidant, gourat o labourat, lor, lureüs, yeuek, ven.

Arbeitsschicht b. (-,-en) : skipailh labour g., kouch labourerien g., pare vicherourien b., laz micherourien g., rouladenn b.

Arbeitsschiedsgericht n. (-s,-e) : lez-varn an aferioù micher b.

Arbeitsschluss g. (-es) : diwezh an devezh labour g.

Arbeitsschutz g. (-es) : dizarbenn ar riskloù war al lec'h labour g.

Arbeitsspeicher g. (-s,-) : [stlenn.] memor bev g., memor vev b., memor bresk g., memor vresk b.

Arbeitssperre b. (-,-n) : lock-out g., skarzhadur ar vicherourien eus an embregerezh evit ur mare g.

Arbeitssprache b. (-,-n) : yezh a vez graet ganti war al lec'h labour b.

Arbeitsstätte b. (-,-n) : lec'h labour g.

Arbeitsstelle b. (-,-n) : post labour g., lec'h labour g., plas g., implij g. ; *seine Arbeitsstelle aufgeben*, diskouez e seilioù, lezel e bost labour, mont diwar e labour.

Arbeitsstillstand g. (-s,-stände) : ehan al labour g., dilabour g.

Arbeitsstockung b. (-,-en) : ehan al labour evit ur mareig g.

Arbeitsstück n. (-s,-e) : pezh da fesoniñ g.

Arbeitsstunde b. (-,-n) : eurvezh labour b., eurvezhiad labour b., eurvezhiad b.

Arbeitssuche b. (-) : klask labour g.

Arbeitssuchende(r) ag.k. g./b. : klasker labour g., klaskerez labour b.

Arbeitstag g. (-s,-e) : 1. deiz labour g., deiz oberat g., deiz pemdez g. ; *die Arbeitstage*, an oberad g., ar pemdez g. ; *an Arbeitstagen*, war ar pemdez, da bemdez, d'ar pemdez, war ar sizhun, war an oberad, d'an deizioù oberat, d'an oberad, ar an oberad, en oberad, war lodenn oberat ar sizhun ; *kommen Sie an einem Arbeitstag vorbei*, deuit d'un deiz oberat ; 2. [Tag Arbeit] devezh labour g., devezh labourer g., devezhiad labour g., devezh g. ; *da der Arbeitstag nicht ausreicht*, muss er auch noch nachts arbeiten, lakaat a ra an noz da astenn an deiz, kemer a ra war an noz evit hiraat an deiz ; *mein Arbeitstag fängt um neun an*, kregiñ a ran gant va devezh

da nav eur ; *der hat lange Arbeitstage*, hennezh a labour kalz d'e zevezh ; *ich werde dir einen Arbeitstag vom Lohn abziehen*, me a daolo un devezhiad labour dit d'an traoñ ; *ein langes Sirenengeheul meldete ihnen das Ende des Arbeitstages*, un taol c'hwitellerez hir a gemennas dezho e oa echu o devezhiad labour.

Arbeitstagung b. (-,-en) : emvod labour g.

Arbeitstakt g. (-s,-e) : 1. daskas-labour g., kadañs al labour b., mentadur al labour g., talm al labour g. ; *den Arbeitstakt erhöhen*, kreskiñ mentadur al labour ; 2. [keflusker] kadañs b., talm g., kellusk g.

Arbeitsarif g. (-s,-e) : gopr micherour g.

arbeitsätig ag. : gopret, oberiant.

Arbeitsätigkeit b. (-,-en) : micher b., labour g.

Arbeitsteam n. (-s,-s) : strollad labour g., laz labourerien g., jav g./b.

arbeitsteilig ag. : rannet al labour ennañ.

Arbeitsteilung b. (-) : rannadur al labour g. ; *geschlechtliche Arbeitsteilung*, rannadur al labour hervez ar reizh g. ; *Arbeitsteilung durch Berufsspaltung*, rannadur micherel al labour g. ; *Arbeitsteilung durch Spezialisierung*, rannadur teknikel al labour g., rannadur kalvezel al labour g. ; *die gesellschaftliche Arbeitsteilung*, rannadur kevredadel al labour g.

Arbeitstempo n. (-s,-s/-tempi) : daskas-labour g., kadañs al labour b., mentadur al labour g., talm al labour g. ; *das Arbeitstempo erhöhen*, kreskiñ mentadur al labour ; *sein Arbeitstempo beschleunigen*, ober muioc'h a fonn, teuler muioc'h a fonn ; *er legt ein gutes Arbeitstempo vor*, hennezh a zo ur bleiz labour (ur marc'h, ur marc'h labour, ur c'hi labour, ki d'al labour, ur c'hwister), hennezh a zo ouesk da labourat, hennezh a labour evel ur c'hi (ul loen), ne vez ket da ziwezhañ oc'h ober e labour, hennezh a ra fonn, hennezh a daol fonn, hennezh a fonn, hennezh a ra bec'h d'al labour, labour tri a ra, hennezh a zibolotenn labour, hennezh a zibrad labour, hennezh a zraog labour, hennezh a zic'hast labour, hennezh a labour plaen ha buan, pezhiaoù labour a ra e berr amzer, labourat a ra fonnus, fonnus eo d'al labour, ampl eo da labourat, prim eo en e labour, ampletiñ a ra gant e labour, ne chom ket an traoù war stlej gantañ, hennezh a ra labour d'e zevezh, atav e vez bale an eost gantañ, hennezh ne bad ket pell outañ ober pezh a zo d'ober, pront e vez d'ober ar pezh a zo d'ober, ober a ra d'lo e labour, d'lo en devez da labourat, ne chom ket al labour a-revr (a-sac'h) gantañ, hennezh en devez dibun en e labour, ur gwall labourer eo hennezh, hennezh en devez diere gant e labour, hennezh a labour gant diere, hennezh a zo prim d'ober pezh a zo d'ober, hennezh a labour gant gred bras, hennezh a zo gredus da labourat, hennezh a laka gred evit labourat, ar paotr-se a zo ur c'habaler, ur paotr fonnus a zo anezhañ, ne vez ket hennezh keit-ha-keit all oc'h ober e labour, ne vez ket hennezh div, deir eur oc'h ober e labour, hennezh ne laka ket c'hwec'h, seizh vloaz d'ober pezh 'zo d'ober, n'eo ket pell d'ober ar pezh 'zo d'ober.

Arbeits-tier n. (-s,-e) : [dre skeud.] loen-labour g., marc'h g., marc'h-labour g., marc'h-kleur g., jav-labour g., ki-labour g., bleiz-labour g., poanier g., den a boan g., paotr a-raok g., gwall labourer g.

Arbeits-tisch g. (-s,-e) : taol-labour b., burev g., eskemmez g.

Arbeits-titel g. (-s,-) : [moull.] titl da c'hortoz g.

Arbeitsüberlastung b. (-) : prez labour g., relabour g.

Arbeitsuchende(r) ag.k. g./b. : klasker labour g., klaskerez labour b.

arbeitsunfähig ag. : dic'houest da labourat.

Arbeitsunfähigkeit b. (-) : dic'houested da labourat b.

Arbeitsunfähigkeitsbescheinigung b. (-,-en) : testeni an dic'houested da labourat g.

Arbeitsunfall g. (-s,-unfälle) : gwallzarvoud labour g., gwallzarvoud war al lec'h labour g., darvoud labour g. ; *Verhütung von Arbeitsunfällen*, diarbennadur ar gwallzarvoudoù labour g., dizarbenn ar gwallzarvoudoù war al lec'h labour g.

Arbeitsunterlage b. (-,-n) : teuliad labour g.

Arbeitsverdienst g. (-es,-e) : gopr g., pae g./b.

Arbeitsvereinfachung b. (-) : eeunadur al labour g.

Arbeitsverfahren n. (-s,-) : doare-ober g.

Arbeitsverhältnis n. (-ses,-se) : *betriebliche Arbeitsverhältnisse*, aoziou labour lies., stuzaou labour lies.

Arbeitsverlust g. (-es,-e) : koll labour g.

Arbeitsvermittlung b. (-,-en) : ajañs evit al labour b.

Arbeitsvermögen n. (-s) : galluster labour g., gouestoni labour b.

Arbeitsversäumnis n. (-ses,-se) : ezvezantiz b., ezvezañs diabeteg eus al lec'h labour b.

Arbeitsverteilung b. (-) : dasparzhidigezh al labour b., dasparzh al labour g., ingaladur al labour g., ingaladur ar gwechennoù g., ingaladur ar gwezhiennoù labour g.

Arbeitsvertrag g. (-s,-verträge) : kevrat labour b., feur-emglev g., koumanant g.

Arbeitsverweigerung b. (-,-en) : nac'h labourat g., dinac'h labourat g.

Arbeitsvorgang g. (-s,-vorgänge) : argerzhadur al labour g., oberiadur g.

Arbeitsweise b. (-,-n) : doare labourat g., hentenn b.

Arbeitswelt b. (-) : bed al labour g.

Arbeitswerkzeug n. (-s,-e) : benveg labour g., ostilh labour g., klav labour g.

Arbeitswert g. (-s,-e) : talvoud labour g., gwerzh ar boan g.

arbeitswillig ag. : taolet-bras d'al labour, tuet-mat da labourat, labourus, lamprek, dik, diskuizh, stummet da labourat ; *er ist arbeitswillig*, levezon en deus da labourat, c'hoant en deus da labourat, c'hoantek eo da labourat, tuet-mat eo da labourat.

Arbeitswoche b. (-,-n) : sizhunvezh labour b., sizhunvezhiad b.

Arbeitswut b. (-) : kounnar labourat b., araj labourat g., terzhienn stakhanov b., egar labourat g.

arbeitswütig ag. : un araj labourat ennañ, labourus, lamprek, dik, diskuizh, stummet da labourat.

Arbeitszeit b. (-,-en) : amzer labour b., euriadur labour g. ; *eine vernünftige Begrenzung der Arbeitszeit*, un amzer-labour bevennet poellek g. ; *durchgehende Arbeitszeit*, labour diehan, labour diastal g., labour didroc'h g., devezh didroc'h g. ; *gleitende Arbeitszeit*, implij amzer rikl-dirikl, implij amzer cheñch-dicheñch g., euriadur labour hebleg g.

Arbeitszeiteinteilung b. (-, -en) : dasparzhidigezh an amzer labour b., dasparzh an amzer labour g., ingaladur an amzer labour g.

Arbeitszeitverkürzung b. (-, -en) /

Arbeitszeitverringerung b. (-, -en) : digreskadur an amzer labour g., rabat labour g.

Arbeitszeugnis n. (-ses, -se) : testeni labour g.

Arbeitszimmer n. (-s, -) : burev g., sal-labour b., sal labourat b., kambr-studi b.

Arbitrage b. (-, -n) : [arc'hant.] gwerzhañ ha prenañ war un dro en eskemmdi, arvrokerez g.

arbitrieren V.k.e. : [arc'hant.] gwerzhañ ha prenañ war un dro en eskemmdi, arvrokañ.

archaisch ag. : **1.** a stumm kozh, henstumm, henamzerel, henaek, kozh-Douar, kozh evel an Douar, kozh evel ar bed, kozh-Noe, mil-gozh, kozh-gagn, kozh-bras, a c'hiz kozh, dispredet, diamzeret, aet kozh ; **2.** henstuzel ; *archaisches Volk*, pobl henstuzel b., henstuzidi lies.

Archaismus g. (-, Archaismen) : ger a c'hiz kozh g., kozhijenn b., henadur g., henstumm g., henstuz g., henfurm b.

Archäologe g. (-n, -n) : henoniour g., hendraour g., hendraezour g., arkeologour g.

Archäologie b. (-) : henoniouriezh b., henoniezh b., hendraouriezh b., hendraezouriezh b., arkeologiezh b.

archäologisch ag. : henoniell, hendrael, hendraouriezhel, hendraezouriezhel, arkeologek ; *archäologischer Fund*, dizoloadenn henoniell, dizoloadenn arkeologek b., kavaden henoniell b., kavaden arkeologek g.

Archäopteryx g./b. (-, -e/Archäopteryges) : [loen.] arc'haeopteriks g., arkaeopteriks g.

Arche b. (-, -n) : arc'h b. ; *Arche Noah*, arc'h Noe (Gregor) b. ; *die Arche Noah überstand die Sintflut*, arc'h Noe ne beñseas ket el Liñvadenn-Veur.

Archetyp g. (-s, -en) : kentpatrom g., pimpatrom g.

Archidiakon g. (-s/en, -e/-en) : [relij.] arc'havieler g., arc'hdiagon g., arriagon g.

Archidiakonat n. (-s, -e) : **1.** [karg] arriagonelezh b., arc'hdiagoniezh b. ; **2.** [bann] arriagondi g., arc'hdiagoned b., arriagonded b.

Archimedes g. : Arkimedes g.

archimedisches ag. : ... Arkimedes ; *archimedisches Prinzip*, *archimedisches Gesetz*, pennaenn Arkimedes b., saveleenn Arkimedes b.

Archipel g. (-s, -e) : enezeg b., blokad inizi g. ; *der Kerguelen-Archipel*, Inizi Kergelenn lies.

Architekt g. (-en, -en) : tisavour g., savour-tiez g., arkitektour g., adeiladour g.

Architektonik b. (-, -en) : arkitektoneg b.

architektonisch ag. : tisavouriezhel, arkitektonek, adeiladel.

Architektur b. (-, -en) : tisavouriezh b., savouriezh b., tisaverezh g., adeiladouriezh b., adeiladur g. ; *die griechisch-römische Architektur*, ar savouriezh gresian-ha-roman b.

Architrav g. (-s, -e) : [tisav.] isrizenn b., isdaez g., gourzreust g.

Architravgesims n. (-es, -e) : [tisav.] gourzreust rizennek g.

Archiv n. (-s, -e) : **1.** dielloù lies., teulioù lies. ; **2.** diellaoueg b., diellidi g., ti an dielloù g., sanailh an dielloù b.

Archivar g. (-s, -e) : diellour g., teulier g., manac'h-diellour g.

Archivbild n. (-s, -er) : poltred diellet g., poltred tennet eus an dielloù g.

Archivexemplar n. (-s, -e) : skouerenn diellet b.

Archivgebäude n. (-s, -) : diellidi g., ti an dielloù g.

archivieren V.k.e. (hat archiviert) : diellañ.

Archivraum g. (-s, -räume) : sal an dielloù b., sanailh an dielloù b. ; *Archivraum einer Kirche*, kambr an eneoù b.

Archivolte b. (-, -n) : [tisav.] rizenn-volz b.

ARD b. (-) : [berradur evit *Arbeitsgemeinschaft der öffentlich-rechtlichen Rundfunkanstalten der Bundesrepublik Deutschland*] kompagnunezh skinwel ar c'hentañ chadenn alaman b.

Ardennen lies. : *die Ardennen*, an Ardennoù lies.

Are b. (-, -n) : [Bro-Suis] arad g.

Areal n. (-s, -e) : tachenn b., takad g. ; *ungeweihtes Areal eines Friedhofs*, bered du b.

Areallinguistik b. (-) : yezhdouaroniezh b.

Arekanuss b. (-, -nüsse) : [louza.] kraoñ arek str. [*Areca catechu*].

Arena b. (-, Arenen) : **1.** stourmva g., stourmlec'h g., aren g., leur-emplazh b. ; **2.** redva g., redlec'h g. ; **3.** [dre skeud.] lis g. ; *die politische Arena*, lisoù ar politikerezh lies., metoù ar bolitikourien g., ar renkad politikel b.

Areopag g. (-s) : **1.** [istor] Areopagos g., Areospagos g., Menez Ares g., torgenn Ares b. ; **2.** [bremañ] Areopagos g., Areospagos g., lez-veur Bro-C'hres b.

arg ag. : **1.** fall, drouk, gwall ; *sein ärgster Feind*, e washañ enebour g. ; *er ist ein arger Fuchs*, ul louarn a zen eo hennezh, hennezh a zo fin evel kaoch' louarn, hennezh a zo finoc'h evit kaoch' louarn, hennezh a zo fin evel ul louarn, ul louarn fin eo hennezh, hennezh a zo louarn, ul louarn daoudroadek eo, hennezh a zo hir troioù e gordenn, hennezh a zo kant tro en e gordenn, meret eo bet e bleud tanav, hennezh a zo tro en e laezh, hennezh a zo bet e benn o stekiñ er wezenn bellañ, ur sifelenn a zen eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù, hennezh a zo fil ennañ, diouzh ar mintin eo, darbet e oa bet dezhañ mont da louarn, ul louarn kozh eo, hennezh a zo ul luban, hennezh a zo itrikoù tout, un ebeul eo hennezh, ur fouin eo hennezh, ur sapre den kordet eo, hennezh a zo un higenn a zen, hennezh a zo un hinkin a zen, finesaoù a zo ouzh en ober, korvigell n'eus ken en e gorf, korvigell a zo en e gorf, ur sac'had korvigelloù a zo gantañ, pegen louarn eo hennezh ! ; *er hat mich in eine arge Lage gebracht*, gwall luziet en deus ac'hanon, lakaet en deus ac'hanon gwall nec'het ; *vor dem Ärgsten bewahren*, mirout ouzh ar pep gwashañ a zegouezhout, mirout ouzh (diarbenn, parraat) ar gwashañ ; *die Dinge liegen im Argen*, fall e ya an traoù ; *es ist ärger denn je*, gwashoc'h eo bremañ eget biskoazh, gwazh eo bremañ eget biskoazh, biskoazh em buhez kement all, biskoazh gwashoc'h c'hoazh ; *ein Schelm, der Arges dabei denkt*, goloet a vezh ra vezo nep piv bennak a soñj e droug (Gregor) ; **2.** [relij.] *der Arge*, Paolig g., Gwilhoù gozh (Gregor) g., Paol Gornek g., Paol lostek g., an drougael g., an droukspered g., an diaoul g., ar spered lous g., an

Aerouant g., an Enebour g., Satanas priñs an ifern g., Satanas priñs an tenebroù g., Yann ar pennkêr dianaou g., tad ar gaou g., ar paotr kozh g.

adv. : gwall, en un doare garv, kalz ; *jemanden arg mitnehmen*, reiñ e damm lip d'u.b., divouzellañ u.b., strilhañ u.b., ober un hejañ d'u.b., hejañ start u.b., hejañ didruez u.b., diharellañ u.b. penn-kil-ha-troad, strilhañ u.b. e-giz ur wezenn bilhoù, ober ur strilh d'u.b. e-giz d'ur wezenn bilhoù, strilhañ u.b. evel ma vez graet gant gwinizh er c'houer, gwallaozañ u.b. ; P. *man hat ihn arg zugerichtet*, hennenezh en deus tapet e stal 'vat, lakaet eo bet en ur gwall stad 'vat, gwallaozet eo bet brav ha kempenn, pizh ha prop eo bet diboultrennet e borpant dezhañ, hennenezh a zo bet gwall gempennet 'vat, kempennet mat eo bet evit doare, kempennet en un doare brav eo bet, trepanet eo bet ha prop, aozet eo bet ganto, dorloet eo bet, hennenezh a zo hudur da welet ; *arg denkend*, bizet fall, mennet fall, droukyoulet ; *die Krankheit hat ihn arg mitgenommen*, gwall skoet eo bet gant ar c'hleñved-se, gwall dizeriet eo gant e gleñved, koazhet eo gant ar c'hleñved, drailhet eo gant ar c'hleñved, diviet eo e gorf gant ar c'hleñved, fontet eo gant ar c'hleñved ; *es (zu) arg treiben*, ober ar seizh diaoul hag e benn, ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gernel, ober an diaoul hag e bevar, c'hoari e loen, kas warni, mont un tammig re bell ganti, c'hoari e reuz, ober e freuz hag e reuz, bezañ ur reuz en an-unan, c'hoari e gi (Gregor) ; *jemandem arg mitspielen*, ober divalav d'u.b., ober lous d'u.b., ober vil d'u.b., ober divalaverezh d'u.b., ober divalaventez d'u.b., c'hoari un taol fobiez d'u.b., ober an dall (ur gwall dro, un dro fall, un dro lous, un dro vil) d'u.b., c'hoari an dall (un dro gamm, un dro lous, un dro-dall, an troad leue) d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., tennañ un dro-dall (un dro-bleg) d'u.b., c'hoari un taol gast d'u.b., gwalldapout u.b., straññ d'u.b. ; *arg strafen*, kastizañ en un doare garv, bezañ garv, kondaoniñ d'ur c'hastiz garv ; *er ist noch arg jung*, yaouankik eo c'hoazh ; *die Kartoffeln sind arg angebrannt*, paredet eo ar patatez ; *sich arg freuen*, bezañ laouen-bras, bezañ laouen ken-ha-ken, bezañ dirollet gant al levez, bezañ laouen mui-pegen-mui, bezañ ouzhpenn laouen, bezañ war ar pevarzek-kant, bezañ fest en an-unan, bezañ digor d'an-unan, bezañ barret a levez, bezañ ken laouen ha tra, bezañ laouen evel an heol, bezañ ken laouen hag an heol.

Arg n. (-s) : drougiezh b., droukrañs b., fallentez b., fallagriezh b., falloni b. ; *ohne Arg sein*, na vezañ na si na gwri en an-unan, na vezañ a we en an-unan, bezañ diwidre, bezañ divalis, na vezañ tamm drougiezh en an-unan, na vezañ drougiezh ebet en an-unan, na vezañ an disterañ droukrañs en an-unan, bezañ ront a galon, bezañ frank ha ront, bezañ frank ha libr, bezañ didro, na vezañ ger evit an-unan, bezañ eeun en e baperioù, bezañ eeun a galon, kaout mennozhioù reizh ha sklaer, bezañ frank a galon, bale gant un neudenn eeun, na vezañ neudenn gamm ebet en an-unan, bezañ ur paotr diouzhtu eus an-unan, bezañ ur paotr raktal eus an-unan, na vezañ a veskelloù gant an-unan, mont eeun ganti ; *kein Arg dabei finden*, na soñjal e droug (Gregor), na welet droug ebet en dra-se, na welet malis ebet en dra-se.

Argentan n. (-s) : maillechort g., mailhchor g.

Argentinien n. (-s) : Arc'hantina b.

Argentinier g. (-s,-) : Arc'hantinad g.

argentinisch ag. : arc'hantinad, arc'hantel ; *die argentinische Republik*, ar Republik Arc'hantel b.

Ärger g. (-s) : kontroliezh g., hegaz g., kerseenn b., heg g., desped g., chif g., brouez b., fum g., bulari g., arfleu g., dipit g., deur g., enebiezh b., fach g., fleuskeur g., jeu b., stourm g., maritell b., reuz g., rev g., trabas g., tregas g., trabaserezh g., trevell g., trubuilh g., strafuilh g., darbar g., kerse g., kint g., dispiljadur b., luziasenn b., rouestl g., mouzherezh g. ; *eine Menge Ärger*, amerdamantoù lies. ; *wenn wir jetzt Ärger haben, dann ist er daran schuld*, mar hon eus trubuilhoù, eñ eo a zo kiriek ; *sie wurde schnell diesen Ärger los*, an trabas-se ne badas ket pell ganti ; *sie werden sich damit Ärger einhandeln*, emaint o tarbariñ ur gwall gudenn dezho o-unan, emaint oc'h en em lakaat dindan vec'h, emaint o sachañ ar c'harr war o c'hein, emaint o sachañ bec'h war o c'hein, emaint o tennañ tan war o c'hein, emaint o tanzen trubuilhoù a-benn an amzer da zont, emaint o hadañ danvez keuz, emaint o hadañ greun keuz, emaint o hadañ kerse, emaint o prenañ kerse ; *deswegen werdet ihr noch Ärger bekommen*, trabas ho po war gement-se, gwall afer ho po da gaout abalamour d'an dra-se, afer fall a bakot abalamour d'an dra-se, kement-se a raio heg deoc'h ; *dieser Winter brachte uns viel Ärger*, ur goañvezhiad trubuilhoù hor boa bet ; *dein Sohn wird dir großen Ärger bringen*, te a dapo ur friad lous gant da vab, darbar az po da walc'h gant da vab, deur az po gant da vab, da vab a roio deur diñ, kavout a ri da gochañ gant da vab, da badout az po gant da vab, luziasennoù az po gant da vab, krog az po gant da vab, krog a-walc'h az po gant da vab, gwall grog az po gant da vab, kavout a ri krog gant da vab, kavout a ri krog a-walc'h gant da vab, kavout a ri gwall grog gant da vab ; *sich Ärger machen*, kemer dipit, en em chalañ, en em lakaat e poan, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkreuz en an-unan, sevel enkreuz gant an-unan, mont e benn e gin, mont diaes e benn, en em ziaezañ, ober e ziaezamant, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, en em chaokat, kemer merfeti, doaniañ, chaokat e ivinoù, kemer nec'hamant / kemer nec'h / kemer chif (Gregor), nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, chifañ, en em ambreniñ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drebouliñ, en em drechalañ ; *Ärger machen*, kagalat, ober e Yann Gerdrubuilh, reiñ darbar, reiñ bec'h, reiñ safar, reiñ fred, reiñ deur, lakaat (c'hwezhañ) trubuilh, c'hoari e fri-butun, lakaat c'hwen e loeroù u.b., lakaat c'hwen e loeroù ar re all, ober gaol, jabliñ, maritellañ, trabasat, tregasiñ, eogiñ, trevelliñ ; *mit ihm gibt es nur Ärger*, n'eus nemet hegaz gantañ, ne vez nemet dispiljadur gantañ, n'eo mat nemet da lakaat poultr e soubenn ar re all ; *ich habe viel Ärger damit*, koad a-benn (darbar, mizer, d'ober, deur) am bez gant an dra-se, atapi am bez gant an dra-se, diaes e kavan an dra-se, an dra-se a ro blev gwenn din, darbariñ a ra ac'hanon, da badout em bez gant an dra-se, kavout a ran da gochañ ouzh an dra-se, kavout a ran da gochañ gant an dra-se, krog am bez gant an dra-se, krog a-walc'h am

bez gant an dra-se, gwall grog am bez gant an dra-se, kavout a ran krog gant an dra-se, kavout a ran krog a-walc'h gant an dra-se, kavout a ran gwall grog gant an dra-se, luziasennoù am bez gant an dra-se, kement-se a ro deur din, ur gwall reuz eo din an dra-se, bez' e rankan gouzañv meur a bik gant an dra-se, an dra-se a ro (a ra) fred din, ur gempenn am bez gant an dra-se, kalz a standur a vez gant an traoù-se ; *er hat eine Menge Ärger*, c'hwen a zo en e loeroù, hennezh a glev c'hwen en e loeroù, hennezh a sant c'hwen en e loeroù, hennezh a sav c'hwen en e loeroù, burutellet eo gant pep seurt trubuilhoù, burutellet eo gant un euzh a drubuilhoù, e zelazhoù en deus, burutellet eo gant ur morad a dourmant, beuzet eo en ur morad a dourmant, emañ o tremen a-dreuz drez ha spenn, e-kreiz ar poanioù emañ ; *seinen Ärger verbeißen, seinen Ärger in sich (hinein)fressen*, kas e gi d'e lochenn, gwaskañ war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, moustrañ war e galon, derc'hel war e zroug, derc'hel war e imor, derc'hel kuzh (chom hep diskouez) e zesped, chaokat e ivinoù, bezañ laouen ouzh ar boan, derc'hel (moustrañ) war e zesped, dougen e groaz e-lec'h ruzañ anezhi, dougen e blanedenn ha kiañ outi, dougen e blanedenn hep fallgaloniñ ; *der Ärger steigt in ihm hoch*, ur c'horfad droug a zo o sevel ennañ, hennezh a ya ur sac'had droug ennañ, hennezh a ya ur c'horfad droug ennañ, sevel a ra droug en e gorf, trenkañ a ra e spered outañ, ne harz ket mui e wad, sevel a ra ar gwad d'e benn, emañ e wad o vont e dour, sevel a ra broc'h ennañ, komañs a ra da c'harvaat, sevel a ra kintoù ennañ, mont a ra kintoù ennañ ; deuet ez eus tro en e voned, emañ o c'hinañ ; *seinen Ärger an etwas (t-d-b) auslassen*, uzañ e imor ouzh udb ; *aus (vor) Ärger*, gant e imor, gant desped, diwar e zesped, dre zesped (Gregor).

ärgerlich ag. : 1. hek, hegaz, hegazus, hegus, fachus, dipitus, kasaus, kazus, chifus, chastreüs, enoeüs, anoazus, heskinus, maritellus, amblijus, trabasus, tregasus, trevellus, trubuilhus, gwaskus, strafuilhus, atahinus, dispiljus, goular ; *wie ärgerlich !* pegen kasaus eo an dra-se ! pebez bisk ! pegen biskenn ! boued kounnar ! fulorus eo ! dipitus-bras eo ! se 'zo hek 'vat ! o ! se a zo kazus ! ; *das finde ich ärgerlich*, ne gavan ket drol an dra-se ; 2. mouzhet, chifet, anoazet, fachtet, kontrollet, daoubennet, chifanet, imoret fall, en imor fall, aoz fall ennañ, fumet, en e benn fall, treuflez, rekin, troet e breñv ; *ärgerlich werden*, kemer dipit, brouezañ, fumañ, arfleuiñ, fachañ, mont en egar, mont droug en an-unan, biskañ, anoaziñ, krugañ, flikañ, buaneakaat, buanegezh, feulziñ, ginañ, taeraat, taeriñ, trenkañ e spered ouzh an-unan ; *er fängt an, ärgerlich zu werden*, ur c'horfad droug a zo o sevel ennañ, sevel a ra kintoù ennañ, mont a ra kintoù ennañ, hennezh a ya ur sac'had droug ennañ, hennezh a ya ur c'horfad droug ennañ, sevel a ra droug en e gorf, trenkañ a ra e spered outañ, ne harz ket mui e wad, sevel a ra ar gwad d'e benn, emañ e wad o vont e dour, sevel a ra broc'h ennañ, komañs a ra da c'harvaat ; deuet ez eus tro en e voned, emañ o c'hinañ ; *er ist ärgerlich*, chifet eo, fachtet eo, biskañ a ra, anoaziñ a ra, anoazet eo, krugañ a ra, flikañ a ra, n'emañ ket e holl voc'h er gêr gantañ, kollet en deus e vuoc'h vrizh, aet eo ar moc'h en ed-du gantañ, imoret fall eo, en imor fall

emañ, aoz fall a zo ennañ, n'eo ket eeun e vouroun, n'eo ket plaen e bastell war e revr, fumet eo, troet eo e breñv, war e du fall emañ, e gwad porc'hell emañ, tev eo e vourennoù, n'eo ket troet mat, o c'hoerivñ emañ, koeñvet eo e boch, kintoù a zo ennañ, o c'hinañ emañ, en e benn fall emañ, treuflez eo, trenk eo e valadenn, trenket eo e valadenn, deuet eo e laezh da drenkañ, rekin eo, kamm eo e vlevenn, broc'het eo, mouzhet eo, o vouzhañ emañ, diaes eo en e benn, emañ e roched e gwask e revr, emañ e leue a-dreuz gantañ, aet eo e leue a-dreuz gantañ, emañ e leue a-dreuz en e gof, emañ e leue a-dreuz ennañ, bout ez eus kogus ar an heol, fas rous a zo outañ, ober a ra e benn du ; *auf jemanden ärgerlich sein*, kaout kounnar (kaout droug, bezañ kounnaret, goriñ droukrañs, magañ droukrañs, kaout drougiezh, derc'hel drougiezh, kaout broc'h, bezañ broc'het, bezañ broc'h en an-unan) ouzh u.b., bezañ e droukrañs gant u.b., mouzhañ ouzh u.b., bezañ mouzhet ouzh u.b., ourzal ouzh u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., derc'hel droug ouzh u.b., derc'hel imor diwar u.b., bevañ e drougiezh gant u.b., bezañ leskidik war-lerc'h u.b., bezañ e luz gant u.b., bezañ e yenien d'u.b., bevañ e drougiezh ouzh u.b., bevañ e droukrañs gant u.b. ; [dre skeud.] *der ärgerliche Augenblick*, mare ar vazhad g., ar mare da baeañ g., mare ar gont g. ; *ärgerlich machen*, fachañ, arabadiñ, borodiñ, garchennat, garchennat ouzh, trubuilhañ, daoubenniñ, diaezañ, chikanal, chikanañ, dipitañ, ereziñ, feulzañ, jabliñ, gwanikenniñ, hegaziñ, tregasiñ, eogiñ, imoriñ, inzrougiñ, heskinañ, chifañ, hegal, hegañ, harellat.

ärgern V.k.e. (hat geärgert) : *jemanden ärgern*, arabadiñ (fachañ, borodiñ, garchennat, garchennat ouzh, trubuilhañ, daoubenniñ, diaezañ, chikanal, chikanañ, dipitañ, ereziñ, feulzañ, jabliñ, siguriñ, añjinañ, kontroliañ, fourgasiñ, isañ) u.b., gwanikenniñ u.b., hegaziñ u.b., dichekal u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober heg d'u.b., ober diaez d'u.b., ober bisk d'u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., hegañ d'u.b., lakaat droug en u.b., harellat u.b., pismigañ u.b., regennañ u.b., taeraat u.b., buaneakaat u.b., atahinañ u.b., ober dispiljadur d'u.b., reiñ dispiljadur d'u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b. ; *das ärgert mich*, kement-se a ra desped din, kement-se a ra heg din, kement-se a laka ac'hanon da viskañ, kement-se a ra dispiljadur din, kement-se a ra dispiljadur din, kemer a ran dispiljadur o welet an dra-se, kazus eo ganin gwelet an dra-se, kasaus e kavan an dra-se, dipitus e kavan an dra-se, iskriv eo ganin gwelet an dra-se, kavout a ran bras an dra-se, kavout a ran bras (kalz, start, diaes) gwelet an dra-se ; *es ärgert ihn, wenn er unterbrochen wird*, ne gav ket a-zoare e ve troc'het e gomz, ober a ra heg dezhañ pa vez troc'het e gomz dezhañ ; *es ärgerte sie, so etwas zu sehen*, heg a rae dezhi gwelet an dra-se, kazus e oa ganti gwelet an dra-se ; *es hat ihn furchtbar geärgert, dass seine Untergebenen ihn zurechtwiesen*, bras e voe gantañ (iskriv e voe gantañ) bezañ kenteliet gant ar re a oa dindanañ, kavet en doa bras (kalz, start, diaes) bezañ kenteliet gant ar re a oa dindanañ, drouk e voe gantañ e vefe bet kenteliet gant ar re a oa dindanañ, kavet en doa drouk e vefe bet kenteliet gant ar re a oa dindanañ.

V.em. : **sich ärgern** (hat sich (t-rt) geärgert) : 1. fachañ, kemer dipit, kemer dispiljadur, kaout dispiljadur, sevel kintoù en an-unan, mont kintoù en an-unan, brouezañ, fumañ, arfleuiñ, mont en egar, mont droug en an-unan, biskañ, anoaziñ, krugañ, flikañ, buanekeat, buanegez, feulziñ, ginañ, taeraat, taeriñ, trenkañ e spered ouzh an-unan, fuloriñ, chifañ, en em gontroliañ ; *sich über etwas ärgern*, anoaziñ diwar udb, biskañ abalamour d'udb, kavout bras udb, kemer dispiljadur o welet udb, bezañ un tamm kintoù en an-unan abalamour d'udb ; *er hat sich furchtbar darüber geärgert, dass seine Untergebenen ihn zurechtwiesen*, bras e voe gantañ (iskriv e voe gantañ) bezañ kenteliet gant ar re a oa dindanañ, kavet en doa bras (kalz, start, diaes) bezañ kenteliet gant ar re a oa dindanañ, drouk e voe gantañ e vefe bet kenteliet gant ar re a oa dindanañ, kavet en doa drouk e vefe bet kenteliet gant ar re a oa dindanañ ; *sich grün und gelb ärgern, sich furchtbar ärgern*, fachañ ruz, bezañ fuloret-naet, bezañ fuloret-ran, bezañ fuloret-ruz, bezañ ur barrad fulor o krozal en e greiz, bezañ krog an tan en e benn, bezañ fuloret-mik, bezañ brizh-du, bezañ en imor santel, bout e gwalarn, gwalarniñ, birviñ gant ar gounnar, bezañ e fulor ruz, bezañ en ur fulor, bezañ ruz gant ar gounnar, mont klañv, bezañ e gerc'h o tommañ d'an-unan, bezañ e gerc'h o krazañ d'an-unan ; *er ärgert sich über jede Kleinigkeit*, diouzhtu e ya droug ennañ, diouzhtu e sav droug ennañ, mont a ra droug ennañ evit kement bramm 'zo tout (evit bihan dra, evit un netraig, evit dister abeg, diwar-goust netra, evit ket, evit ket ha netra), daoubennet e vez gant ket ha netra, mont a ra en egar diwar-benn nebeut a dra, hennezh a vez fumet evit man ebet ; *ärgern Sie sich nicht !* na grozit ket 'ta ! na daerit ket kement all ! ; 2. *sich gegenseitig ärgern*, en em heskinañ.

Ärgernis n. (-ses,-se) : 1. hegaz g., kerseenn b., heg g., desped g., chif g., brouez b., fum g., arfleu g., hegaster g., hegasted b., jabl g., chastre g., kontroliezh g., tregas g., trabas g., trevell g., stourm g., enebiezh b. ; *an einer Sache Ärgernis nehmen*, bezañ feuket gant udb, broc'hañ abalamour d'udb, pignat war e varc'h bras en abeg d'udb, chifañ o klevet (o welet) udb, en em gemer abalamour d'udb (evit udb), kavout kasaus udb ; 2. diaezamant g., dispiljadur g., kerseenn b. ; *Ärgernis geben*, reiñ neud da zirouestañ, reiñ darbar (bec'h, koad a-benn, safar), degas reuz (nec'hamant, trubuilh, kudennoù, trabas, tregas, trechal, trevell), kagalat, daoubenniñ, bezañ ur reuz en an-unan (gant an-unan), c'hoari e doull-freuz, bezañ trabasus, tregasiñ, eogiñ, trabasat, trevelliñ, bezañ chastre gant an-unan, ober diaez [d'u.b.], ober enk [d'u.b.], reiñ koad-tro [d'u.b.], reiñ fred [d'u.b.], reiñ dibun [d'u.b.], ober fred [d'u.b.], ober bec'h [d'u.b.], reiñ bec'h [d'u.b.], teuler bec'h [gant u.b.], lakaat c'hwen e loeroù u.b., darbaniñ [u.b.].

Argheit b. (-,-en) : drougiezh b., fallentez b., fallagriezh b., falloni b.

Arglist b. (-,-en) : ijin fall g., felloni b., taol ganas g., gwidre b., korvigell b., kammigell b., drougiezh b., gwallsort g., ingenn b., yudazerezh g., judazerezh g., korvigellerezh g., troidellegezh b., troidellerezh g., soucherezh g., skoacherezh g., dislealded b., trubarderezh g., malis g./b., strobinnell b., strobinnellerezh

g., taol-yud g., finesa b., ard g., ardivinkoù lies., taol gast g., tro lous b.

arglistig ag. : 1. fell, ganas, yudas, gwidreüs, korvigellus, korvigellek, lamprek, link, kivioul, beskellek, pezhell e galon gant ar fallagriezh, kordet a fallagriezh, kordet e gorf a fallagriezh, kordet fall, drougiezhus, dizeeun, kamm, malisius, karget a valis, malis en e gorf, troidellek, troidellus, strobinnellus, gwidilus, gwidal, kudennek, kudennek e galon ; *recht arglistig sein*, bezañ ul loen brein a zen, bezañ un dra milliget, bezañ ul loen vil a zen, bezañ ul loen lous, bezañ ul loen fall eus an-unan, bezañ ur valis en an-unan, bezañ ur gwall hini, bezañ ul loen vil a zen, bezañ vis ar gordenn en an-unan, na vezañ ur banne gwad onest en e wazhied, bezañ ur pezh fall eus an-unan, bezañ ur pezh fallakr eus an-unan, bezañ ur gwall ibil a zen g., na vezañ un neudenn eeun oc'h ober an-unan, na vezañ un neudenn eeun en an-unan, bezañ un neudenn gamm (un neudenn torret) en e wiadenn, bezañ kordet a fallagriezh, na vezañ ur vlevenn gristen war an-unan, na vezañ netra a vat en an-unan, bezañ kordet e gorf a fallagriezh, bezañ kordet fall, kaout ardoù ouzhpenn unan, bezañ kivioul, bezañ beskelloù gant an-unan, bezañ beskelloù e-kreiz e barkeier, bezañ pezhell e galon gant ar fallagriezh, na vezañ nemet fallagriezh en an-unan ; *arglistig vorgehen*, displegañ e holl ardoù ; *arglistige Worte*, komzoù gwidreüs, komzoù korvigellus ; [gwir] *arglistige Täuschung*, fallagriezh b. / tromplerezh g. (Gregor), tromplezon b., touellerezh g., trufflerezh g., korvigellerezh g., troidellegezh b., troidellerezh g., P. gastaj g., tro lous b., P. taol fobiez g., P. taol gast g., P. taol ganas g., P. barad g. ; 2. faeüs, godiser, gogeer, flemmus, hek, pik.

Arglistigkeit b. (-) : yudazerezh g., judazerezh g., korvigellerezh g., troidellegezh b., troidellerezh g., soucherezh g., skoacherezh g., dislealded b., trubarderezh g., felloni b., taol ganas g., gwidre b., korvigell b., drougiezh b., gwallsort g., ingenn b., malis g./b., strobinnellerezh g., taol-yud g.

arglos ag. : diwidre, didro, ront a galon, frank ha ront, frank ha libr, eeun a galon, divalis, hep malis, frank a galon, farlaot, digor e spered, ledan e spered, lavariant, kaozeüs, hegarat, darempredus, kevredus, dibrenn, ur paotr diouzhtu anezhañ, ur paotr raktal anezhañ, tamm drougiezh ennañ, hep drougiezh, hep an disterañ droukrañ ; *argloser Spott*, goaperezh hep malis g. ; *er ist völlig arglos*, n'eus drougiezh ebet ennañ, n'eus tamm malis ennañ, n'eus ger evitañ.

Arglosigkeit b. (-) : eeunded-kalon b., diwidre g.

Argon n. (-s) : [kimiezh] argon g.

Argonnen lies. / **Argonner Wald** *die Argonnen, der Argonner Wald*, an Argonne b. [Bro-C'hall].

Argot g./n. (-s,-s) : jagouilhaj g., safar g., luc'haj g., brizhyezh b., gregach g., langaj g. ; *Argot aus La Roche-Derrien*, tunodo g., luc'haj ar Roc'h-Derrien g.

Argument n. (-s,-e) : arguzenn b., breutaenn b. ; *es gibt Argumente dafür und dagegen*, mat ha fall eo war un dro ; *unumstößliches Argument*, arguzenn na c'heller ket diarbenn b., arguzenn solut b., arguzenn na c'haller ket toullañ dindani b., arguzenn diflach b. ; *sich mit Argumenten wappnen*, lakaat biroù en e glaouier ; *Argumente ins Feld führen, Argumente ins Treffen*

führen, degas arguzennoù solut ; *etwas ins Feld führen*, *etwas ins Treffen führen*, kemer udb da arguzenn, arguziñ gant udb ; *ein Argument widerlegen*, dispenn un arguzenn, didalañ un arguzenn, diskolpañ un arguzenn, diskar un arguzenn ; *sich (t-d-b) jemandes Argumente anhören*, klevet difennoù u.b. ; *ausschlaggebendes Argument*, arguzenn skarus b. ; *fadenscheiniges Argument*, arguzenn disol b., arguzenn doull b., arguzenn dreuzenep b.

Argumentation b. (-, -en) : arguzerezh g., breutaerezh g.
argumentativ ag. : ... arguziñ, gant arguzennoù.

argumentieren V.gw. (hat argumentiert) : arguziñ, breutaat ; *durch langes Argumentieren*, dre arguzennoù a-walc'h, dre forzh arguziñ.

Argus g. : [mojenn.] Argos g.

Argusaugen lies. : *Argusaugen haben*, bezañ ken krak e lagad hag hini ur goulm, bezañ krak e zaoulagad evel re un naer er c'hleuz ; *etwas mit Argusaugen beobachten*, a) na skuizhañ nepred o sellet ouzh udb ; b) chom e lagad war udb, na denañ lagad ebet diwar udb, na lemel lagad ebet diwar udb, na dec'hout e zaoulagad diouzh udb, derc'hel e zaoulagad war udb, bezañ digor e lagad war udb, na zispegañ e zaoulagad diwar udb, na dreiñ e zaoulagad diwar udb, na ehanañ da sellet ouzh udb.

Argwohn g. (-s) : diskred g., disfiz g., disfiziañs b., droukziskred g., douetañs b., damgred g., gwallziskred g., amgred g., amgredoni b. ; *bei jemandem Argwohn erregen (erwecken)*, bezañ a-dreuz hent u.b., bezañ a-dreuz gouloù u.b., bezañ e gouloù u.b., lakaat droug da sevel en u.b. ; *Argwohn gegen jemanden hegen*, kaout droug ouzh u.b. diwall (disfiziout) ouzh u.b., kaout diskred war u.b., diskrediñ war u.b., douetiñ war u.b., diwall dirak u.b. ; *Argwohn schöpfen*, sevel diskred en an-unan, kaout diskred.

argwöhnen V.k.e. (hat geargwöhnt) : douetiñ, raksantout, spurmantiñ, amgrediñ, diawelet, diskrediñ, disfiziout, sevel mar war, bezañ war var a.

argwöhnisch ag. : diskredik, disfizius, amgred, diskredik, amgredik, amgredonius ; *sie war argwöhnisch geworden, deshalb war sie gekommen, um nachzusehen*, douetet he doa un dra bennak, setu perak e oa deuet da welet.

Ariadnefaden g. (-s) : [mojenn.] neudenn Ariadne b.

Arianer g. (-s, -) : [relij.] ariad g. [*liester ariaded*], dalc'hiad Arius g.

arianisch ag. : [relij.] ariat, a sell ouzh dalc'hidi Arius hag ouzh o c'hredennoù.

arid ag. : krin, hesk, kras, dezerzhel, dizourek, treut ; *arides Klima*, hinad dezerzhel b.

Aridität b. (-) : krinder g., krinded b.

Arie b. (-, -n) : [sonerezh] ton g., tonenn b. ; *kurze Arie*, frapadig sonerezh g.

Arier g. (-s, -) : Arian g. [*liester arianed*].

Arierparagraph g. (-en) : [istor, nazi.] lezenn a-enep ar yuzevien b.

arisch ag. : 1. arian ; [nazi.] *die arische Rasse*, ar ouenn arian b. ; 2. [yezh.] ariek.

arisieren V.k.e. (hat arisiert) : [nazi.] arianaat.

Aristokrat g. (-en, -en) : brientin g., denjentil g., uheliad g.

Aristokratie b. (-, -n) : brientinezh b., brientiniezh b., noblañs b., aristokratiezh b.

aristokratisch ag. : brientinel, ... an noblañs.

Aristophanes g. : Aristofanes g.

Aristoteles g. : Aristoteles g.

Aristoteliker g. (-s, -) : aristotelour g., aristotelad g.

aristotelisch ag. : aristotelek ; *die aristotelische Kosmologie*, ar vedoniezh aristotelek b.

Aristotelismus g. (-) : aristotelouriezh b., aristotelegezh b.

Arithmetik b. (-) : aritmetik g., niveroniezh b., [a-wechoù e brezhoneg] jedoniezh b. ; *die Subtraktion gehört zu den Grundrechenarten der Arithmetik*, al lamadur a zo anezhañ unan eus pennoberiadurioù an niveroniezh.

Arithmetik-Buch n. (-s, -Bücher) : levr niveroniezh g., levr aritmetik g.

Arithmetiker g. (-s, -) : aritmetikour g., niveroniour g., niverour g.

arithmetisch ag. : aritmetikel, niveroniel, [a-wechoù e brezhoneg] jedoniel ; *arithmetische Reihe*, progresadenn aritmetikel b., argammedadur niveroniel g. ; *arithmetisches Mittel*, keitad niveroniel g.

Arkade b. (-, -n) : [tisav.] bolz-wareg b., gwareg-volz b. ; *Arkaden lies.*, trepas dindan bolzioù-gwareg g., trepas dindan gwaregoù-bolz b.

Arkadien n. (-s) : Arkadia b.

Arkanum n. (-s, Arkana) : kevrin g., tra guzh g., kuzhiadenn b., sekred g., rin g., moliac'h g., mister g.

Arkebuse b. (-, -n) : arbalastr g., fustwareg b., akebut b., akebutenn b., krozwareg b., skloped g. ; *mit einer Arkebuse erschießen*, sklopedañ.

Arkebusenschuss g. (-es, -schüsse) : sklopedad g.

Arkebusenschütze g. (n, -n) / **Arkebusier** g. (-s, -e) : arbalastrer g., akebuter g., fustwareger g., kroazwareger g., sklopeder g.

Arktis b. (-) : *die Arktis*, Arktika b., an Arktik g.

arktisch ag. : arktikel, pennhanternoz.

arm ag. : 1. paour, tavantek, ezhommek, berrek, reuzeudik, divadoù, dizanvez, morfontus, truilh, truilhek, berr an arc'hant gantañ, berr gant an arc'hant, berr en arc'hant, diskrog, dister, munut, kaezh ; *seine Mutter ist arm*, paour eo e vamm, ur c'haezh vaouez eo e vamm, ur gaezhez a vaouez eo e vamm, kaezh eo e vamm, ur baourez kaezh eo e vamm ; *die armen Leute*, ar c'haezh tud lies., ar c'heizh tud lies., an dud keizh lies., ar beorien gaezh lies., ar bevien gaezh lies., an dud paour lies., ar re baour lies., ar geizh lies., ar reuzeudien lies., an drueged lies., an davanteien lies., an ezhommeien lies., ar gorked lies., an druanted lies., an dud dister lies. ; *arm wie eine Kirchenmaus*, paour-razh, paour-du, paour-ran, paour-noazh, paour-glad, paour-glan, paour-glez, paour evel ur razh (evel ur razh dour, evel ur razh iliz, evel ur razh touzet), reuzeudik evel ur pesk war an traezh, reuzeudik evel ur c'hi, reuzeudik evel ar mein ; *blutarm, bettelarm*, *arm wie Hiob*, ken paour ha Job / paour-glez (Gregor), paour-glan, du da lazhañ, paour da lazhañ, paour-du e revr, paour-kollet, paour evel Job war e vern teil, paour-Lazar, paour da chikañ gant ar mailh, o tuañ gant ar vizer, paour-ran, paour ar paourañ, paour eus ar paourañ, maleürus evel ar mein, reuzeudik-meurbet e stad, reuzeudik evel ur c'hi, reuzeudik evel ar mein, reuzeudik evel ur pesk war an traezh, paour evel ur c'hi, n'en deus ket ur roched da wiskañ, n'en deus ket un hiviz da lakaat war he c'hein ; *arm machen*, kas da baour,

paouraat, kas war ar plaen, kas d'ar bern, teurel war an douar noazh, lakaat diskrog war an noazh ; *arm werden*, dont da vezañ paour, paouraat, kouezhañ e levitenn war e votoù, kouezhañ an dienez war an-unan, mont da baour ; *wer arm ist, muss sparsam leben*, ar paour a vank dezhañ malañ munut, nebeut e ranker dispign pa ne c'hounezzer ket kalz ; *sollen die Armen noch ärmer werden* ! ar paour da baouraat ! ar re baour da baouraat ! ; *ein armes Land*, ur vro dreut b., ur vro baour b. ; **2.** [dre heñvel.] *arm an Geist, geistig arm*, diskiant, skañv e benn, inosant ; **3.** *armer Boden*, douar paour g., douar treut g. ; **4.** [dre astenn.] *kaezh* ; *armer Wicht, armer Teufel, armer Schlucker*, paourkaezh den g., paourkaezh paotr g., paourkaezh tra dreut g., pikouz g., trueg g., reuzeudig g., ezhommeg g., tavanteg g., denjentil laou g., laoueg g. ; *armes Kind*, kaezh bihan g., kaezh bugel g., paourkaezh bugel g., kaezhig bihan g., bugel kaezh g. ; *die armen Kinder*, ar c'heizh vugale lies., ar vugale gaezh lies. ; *mein armes Kind* ! kaezh Doue ! paourig ! ; *ich armer Mensch* ! [paotr] kaezh 'zo ac'hanon ! ar c'haezh 'zo ac'hanon ! [plac'h] kaezhez 'zo ac'hanon ! ar gaezhez 'zo ac'hanon ! ; **5.** *ein armes Leben führen*, mizeriñ, morfontiñ, disec'hañ gant an dienez, langisañ gant paourentez ha mizer, bevañ-bevaik, bevañ truilh, krakveañ, reuziñ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentez vras, kaout ur vuhez treut, bevañ moan (en ezhomm, togn), gweañ (ruzañ) anezhi, c'hoari gant glac'harig, chaokat mizer, fritañ mizer gant paourentez, fritañ paourentez, fritañ laou, na vezañ kreñv an arc'hant gant an-unan, na vezañ kreñv an traoù gant an-unan, ober ur bevañ bihan, bezañ berr (bezañ tanav, na vezañ druz, na vezañ hir) ar peuriñ gant an-unan, na gaout da zioueriñ, bezañ just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, spinañ gant an dienez, ober e dammig silvidigezh, duañ gant ar vizer, duañ anezhi, punec'hiñ, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bevata, bezañ ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, en em vevañ divalav, bevañ divalav, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, bezañ krog an dienez en an-unan, bevañ er baourentez, bezañ ezhommek (tavantek, en dienez vrasañ, e-kreiz ar baourentez an ezhommekañ), bezañ reuzeudik-meurbet e stad, ren ur vuhez reuzeudik / tremen trist e vuhez / bevañ e kaezhnez / bevañ gant reuzeudigezh (Gregor) ; **6.** [istor] *der arme Konrad*, Yann Gouer g., Yann Beizant g. [kevre kourerien eus ar XVI^{vet} kantved].

Arm g. (-s,-e) **1.** *brec'h* b. ; *muskulöse Arme*, divrec'h kigennek lies., divrec'h kigennek lies. ; *linker Arm*, *brec'h kleiz* b., *brec'h fall* b. ; *mit dem linken Arm kann er nicht sagen*, n'eo ket evit heskennat gant e vrec'h fall ; *jemandem den Arm reichen, bieten*, kinnig e vrec'h d'u.b., ober kazel d'u.b. ; *Schmerzen im Arm*, *brec'had* b. ; *einen Korb am Arm tragen*, bezañ ur baner gant an-unan war koubl e vrec'h, bezañ ur baner gant an-unan war pleg e vrec'h, bezañ ur baner gant an-unan en e vrec'h ; *ein*

Bündel Heu unter dem Arm tragen, dougen ur gazeliad foenn ; *ein Buch unter dem Arm tragen*, bezañ ul levr gant an-unan dindan e gazel ; *er hatte sein Buch unter den Arm geklemmt*, e levr a oa gantañ dindan e gazel ; *jemandes Arm nehmen*, kregiñ e brec'h u.b., lakaat e zorn war brec'h u.b., kregiñ e kazel u.b., kazeliañ u.b. ; *jemandem den Arm geben*, kazeliañ u.b. ; *Arm in Arm*, *kazel-ha-kazel*, *kazel-ouzh-kazel*, *brec'h-ouzh-brec'h* ; *Arm in Arm mit jemandem gehen*, *kazeliañ* u.b., *kazeliañ* gant u.b., mont *kazel-ha-kazel* gant u.b., mont *kazel-ouzh-kazel* gant u.b., mont *brec'h-ouzh-brec'h* gant u.b. ; *die Arme verschränken*, kroaziañ e zivrec'h ; *die Arme ausstrecken*, gourhedañ e zivrec'h, astenn e zivrec'h ; *die Arme ausbreiten*, digeriñ e zivrec'h, astenn e zivrec'h, gourhedañ, displegañ e zivrec'h ; *die Arme in die Hüften stemmen*, lakaat e zaouarn war e zivgrozell, bezañ e zaou zorn gant an-unan war e gornioù-klun ; *jemandem etwas aus den Armen reißen*, lemel udb a-dre zivrec'h u.b., diframmañ udb a-dre zivrec'h u.b., difrapañ udb digant (gant) u.b., skrapañ udb ouzh divrec'h u.b. ; *mit Armen und Beinen um sich schlagen*, jestraouiñ, daoubenniñ, distagañ taolioù a-gleiz hag a-zehou evel un diaoul, en em zifretañ, difretañ, ober dispac'hioù, dispac'hañ, en em vaniañ, difelpañ, loeniñ, diskrapañ, fichañ, rigasat ; *die Arme frei haben*, bezañ dieub e zaouarn ; *etwas mit beiden Armen kräftig ziehen*, sachañ a-nerzh-brec'h war udb ; *etwas mit beiden Armen hochheben*, sevel udb a-nerzh-brec'h, sevel udb a-grog-divrec'h, sevel udb diwar-bouez e zivrec'h, sevel udb war-bouez e zivrec'h, dibradañ udb a-grog-divrec'h, dibradañ udb diwar nerzh e zivrec'h, houpañ udb, choupañ udb ; *etwas mit einem Arm hochheben*, sevel udb diwar-bouez e vrec'h, sevel udb a-benn brec'h, dibradañ udb a-benn brec'h ; *sie hatte das Kind auf den Arm genommen, sie hielt das Baby in den Armen*, dougen a rae ar c'hrouadur war he divrec'h, dougen a rae ar c'hrouadur war klin he divrec'h, dougen a rae ar c'hrouadur war koubl he divrec'h, dougen a rae ar c'hrouadur war pleg he divrec'h ; *sich jemandem in die Arme werfen*, en em deuler a-vriad etre divrec'h u.b., kouezhañ etre divrec'h u.b. ; *jemanden in seine Arme schließen*, moustrañ u.b. etre e zivrec'h, stardañ u.b. etre e zivrec'h ; *mit den Armen schlenkern*, brañsellat e zivrec'h en ur vale, mont en un doare freilhek, difretañ e zivrec'h ; *mit herunterhängenden Armen*, e zivrec'h a-ispilh ; *ein Arm voll*, ur vriad b., ur vrec'hiad b., ur gazeliad b. ; *ein Arm voll Blumen*, ur vriad vleunioù b., ur vrec'hiad vleunioù b. ; *ein Arm voll Kohlblätter*, ur gazeliad kaol b. ; *zwei Arm voll Stroh*, ur c'hourhedad kolo b., ur gourhedad kolo g. ; *mit vollen Armen*, a-vriad, a-vriadoù ; *sie weinte sich in meinen Armen aus*, gouelañ a reas dourek ouzhin ; [korf.] *Oberarm*, paler g., humerus g. ; *Unterarm*, arvrec'h b. ; *einen Arm verlieren*, mognañ ; *jemandem einen Arm abreißen*, mognañ u.b., divrec'hañ u.b. ; [mezeg.] *sich (t-d-b) den Arm auskugeln, verrenken*, gweañ (distresañ, divoestañ, diaozañ, divarc'hañ, diflach, diemprañ) e vrec'h, dilec'hañ eskern e vrec'h, ober ur gwe d'e vrec'h ; *Gottes Arm*, *brec'h Doue* b. ; *der machtvolle Arm Gottes*, *brec'h c'halloudus* an Aotrou Doue b. ; *ein kräftiger Arm*, ur vrec'h kreñv b., ur vrec'h danvez enni b., ur vrec'h a zo houarn b. ; **2.** dant

g., biz g. ; *die Arme des Ankers*, dent an eor lies., bized an eor lies. ; **3.** [dre skeud.] *jemanden mit offenen Armen empfangen*, degemer u.b. a-dro-vriad, degemer u.b. a-vriad-kaer, degemer u.b. an divrec'h digor bras, ober min mat d'u.b., ober min mat ouzh u.b., ober stad eus u.b. (d'u.b.), ober degemer mat d'u.b., ober un degemer a'r gwellañ d'u.b., mont brav d'u.b., ober chalantiz d'u.b., ober brav d'u.b., ober flourig d'u.b. ; *jemandem unter die Arme greifen*, **a)** kazeliañ u.b. ; **b)** [dre skeud.] reiñ brec'h (un tamm skoaz, skoaz, skoazell, un tamm skoazell, un taol skoaz) d'u.b., dougen dorn d'u.b., astenn ar skeul d'u.b., disac'hañ u.b., dibab u.b., tennañ u.b. er-maez eus al lagenn (eus ur blegenn fall), difallañ u.b., dibeskiñ u.b., divankout u.b., divec'hiañ u.b., dishualañ u.b. ; *einen langen Arm haben*, bezañ hiroc'h e vrec'h eget e vañch, bezañ hir e vrec'h, kaout penn-brec'h, bezañ hir e askell, bezañ ur stekiñ mat a zen abalamour d'e zarempredoù, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ, bezañ keinet mat, bezañ kreñv e gein, bezañ kreñv e chouk ; *jemandem in den Arm fallen*, tapout krog e brec'h u.b. evit herzel anezhañ, delc'her war brec'h u.b., sparlañ d'u.b. ; *P. jemanden auf den Arm nehmen*, riñsañ e dreid d'u.b., ober ur genaoueg eus u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., goapaat (godisat, dejanal, gogeal) u.b., ober foei d'u.b., ober fent gant u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., dejanal gant u.b., ober (stagañ) goap ouzh u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., skeiñ tachou d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., lakaat u.b. da blomañ kelien (kañvaled), paskañ lus d'u.b. reiñ kañvaled (kelien) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., pentañ lern d'u.b., nezañ u.b., gennañ u.b., klaviañ u.b., pakañ u.b., tapout u.b., gwaskañ u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b. ; *die Beine unter die Arme nehmen*, mont d'ar red-tan (d'ar red-tan-ruz, d'ar red-tan-put, dre lamm ha dre red, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, d'an druilh, gant pep tizh, endra c'haller, evel an tan, d'an tan ruz), redek evel un tenn (evel an avel), redek evel ur c'had, redek evel an tan, redek ken e strink an tan war e lerc'h, regiñ hent, reiñ kentr d'e varc'h, lakaat aer en e gilhorou, bezañ ramp gant an-unan, skeiñ kaoc'h en avel, teurel kaoc'h en avel, ferañ, ober gaol, firitellat, ober gar, reiñ gaol dezhi, mont d'ar post, postal, mont d'an daoulamm, daoulammat ; **4.** [dre heñvel.] brec'henn b., brec'h b., brank g. ; *mit einem Arm versehen sein*, bezañ brec'hek b., bezañ brec'hiet ; *Meeresarm*, gwazhenn-vor b., brec'h-vor b., kanol b., korzenn b., raz g., strizh-mor g.,

brec'henn b., stêr-vor b. ; *Flussarm*, brec'henn-stêr b., brec'h-stêr b., gwazhenn-stêr b., gwazh-stêr b. ; [stêrioù] *sich in zwei Arme teilen*, gaoliñ, gaolañ, forc'hañ, fourchiñ, skalfañ.

armamputiert ag. : divrec'h, divrec'h, ambidet ur vrec'h dioutañ, mank eus ur vrec'h, mogn, mankart ; *ein armamputierter Mensch*, un den mogn g., ur mogn g., ur mankart g., ur mank g. ; *eine Armamputierte*, ur vankell b.

Armatur b. (-, -en) : **1.** [kirri-tan] bizell b., lanker g. ; **2.** tuellennoù lies., tuellinier lies. ; **3.** [tekn.] framm g., frammadur g., gwiskadur g. ; **4.** [fizik] armadur g., induktad g., dereed g.

Armaturenbeleuchtung b. (-, -en) : gouleier an daolenn-stur lies.

Armaturenbrett n. (-es, -er) : taolenn-stur b.

Armband n. (-s, -bänder) : tro-vrec'h b., kelc'henn-vrec'h b., lagadenn-vrec'h b., chadennig-vrec'h b., gwalenn-vrec'h b.

Armbanduhr b. (-, -en) : eurier-brec'h g., montr-brec'h g., montr-arzorn g.

Armbeuge b. (-, -n) : klin brec'h g., pleg ar vrec'h g., koubl ar vrec'h g., serr-brec'h g.

Armbinde b. (-, -n) : **1.** brec'henn b., lietenn b. ; **2.** [mezeg.] enchelp g., matezh-vrec'h b.

Armblatt n. (-s, -blätter) : [gwiad.] konson g.

Armbruch g. (-s, -brüche) : torradur brec'h g., torr brec'h g.

Armbrust b. (-, -brüste/-e) : arbalastr g., fustwareg b., akebut b., akebutenn b., krozwareg b., skloped g. ; *ich soll mit meiner Armbrust auf das liebe Haupt des eigenen Kindes zielen ! (Schiller)*, hag emaoch'o o c'hortoz diganin e vukfen va arbalastr war penn va bugel ken karet !

Armbrustschütze g. (-n, -n) : arbalastrer g., akebuter g., fustwareger g., krozwareger g., sklopeder g.

Ärmchen n. (-s, -) : brec'hig b.

armdick ag. : ken tev hag ar vrec'h.

Armdrücken n. (-s) : [sport] c'hoari plegañ pognez g., c'hoari plegañ ar pognez g., c'hoari pognez g., c'hoari terriñ ar pognez g. ; *komm, wir wollen beim Armdrücken unsere Kräfte messen*, deus 'ta da blegañ ar pognez ouzhin-me.

Arme(r) ag.k. g./b. : paour g. [liester peorien, pevien], paourez b., kaezh g., kaezhez b., reuzeudig g., reuzeudigenn b., tavanteg g., tavantegez b., ezhommeg g., ezhommegez b., Fañch ar Moan g. ; *Arme und Reiche*, bras ha bihan - bras ha munut - ar beorien hag ar binvidien - peorien ha pinvidien - ar re binvidik hag ar re baour - an holl, paour ha pinvidik ; *die Armen sowohl als auch die Reichen, Arme sowie Reiche*, ken paour, ken pinvidik ; *die Armen*, ar c'haezh tud lies., ar c'heizh tud lies., an dud keizh lies., ar beorien gaezh lies., ar bevien gaezh lies., ar baourizion lies., an dud paour lies., ar re baour lies., ar paour [anv hollek] g., ar geizh lies., ar reuzeudien lies., an drueged lies., an davanteien lies., an ezhommeien lies., ar gorked lies., an druanted lies., an dud dister lies. ; *die neuen Armen*, an nevezpeorien lies. ; *verschämter Armer*, paour mezhek g., paour mezhus g. ; *du Ärmster !* va faourkaezh den ! kaezh 'zo ac'hanout ! ar c'haezh 'zo ac'hanout ! ; *du Ärmste !* ar gaezhez 'zo ac'hanout ! ar baourez kaezh 'zo ac'hanout ! va faourez

kaezh ! ; *alles, was sie besaßen, teilten sie mit den Armen*, kement o doa a rannent gant ar beorien, kement tra o doa a oa daouhanter etre ar beorien hag i, kement o doa a ziouerent d'ar beorien, kement o doa a ziouerent gant ar beorien, holl o leve a ziouerent d'ar beorien ; *sollen die Armen noch ärmer werden !* ar paour da baouraat ! ar re baour da baouraat ! ; *nur die Ärmsten zeigen gern ihren Reichtum*, n'eus nemet al laouerien a ziskouez o gwenneien ; *die Ärmsten unter den Ärmsten*, ar beorien du lies., ar re baourañ e-touesk ar re baourañ lies.

Armee b. (-, -n) : 1. arme b., armead b., lu g. [*liester* luioù, luoù], armoù lies. ; *sich bei der Armee melden*, mont da soudard, mont dindan an armoù, emouestañ el lu, emrollañ el lu ; *die Grande Armée*, an Arme Veur b. ; *die Rote Armee*, an Arme Ruz b. ; *geheime Armee*, arme guzh b. ; *eine Armee besiegen*, douarañ un arme, dic'hastañ un arme ; *eine Armee straff aufbauen*, frammañ un arme ; *Armee mit einer klaren Befehlsstruktur*, arme frammet-mat b. ; 2. [dre skeud] *eine Armee von Ameisen*, un taolad spontus a verien g. / merien hep fin (Gregor) str., merien a-vordilh (a-druihoadoù, diouzh an druih) str., ur bodad merien g., un armead verien b., ur grubuilhad verien b., ur vordilh a verien b.

Armee- sellit ivez ouzh **Heeres-**.

Armeebefehl g. (-s, -e) : kemennadenn an arme b.

Armeebereich g. (-s, -e) : 1. milourva g. ; 2. tachenn an arme b.

Armeegeneral g. (-s, -e/-generäle) : jeneral a arme g.

Armeekorps n. (-, -) : rann-arme b., korf arme g.

Armeelieferant g. (-en, -en) : pourvezer an arme g.

Ärmel g. (-s, -) : 1. milgin g./b., mañch g., brec'h b., brec'hegen b. ; *die Ärmel hochschlagen*, troñsañ e zivrec'h (Gregor), sevel e ziv vilgin ; *die Ärmel abschneiden*, divañchañ udb ; *Inhalt eines Ärmels*, mañchad g., milginad g./b. ; *mit Ärmeln versehen sein*, bezañ mañchek, bezañ milginek ; *weiter Ärmel*, flokenn b. ; *der rechte Ärmel seines Hemdes war am Ellbogen zerrissen*, roget e oa ilin dehou e roched ; 2. [dre skeud.] *etwas aus dem Ärmel schütteln*, *etwas aus den Ärmeln schütteln*, ober udb war an tomm (diwar sav, war an tach, war an taol, war an trumm, war ar prim), kavout en un taol-kont (kavout gant un taolad spered) petra 'zo d'ober, bezañ diouzhtu-kaer udb dindan dorn gant an-unan ; *das Geld lässt sich nicht aus dem Ärmel schütteln*, ne gresk ket an aour war ar raden, ne gaver ket an aour war ar raden, da louarn kousket ne zeu tamm boued, ar gwellañ bara da zebriñ 'vez gounezet en ur c'hweziñ, neb na laka poan hag aked n'en devezo madoù na boued, an hini 'neus ket c'hoant kaout naon ne chom ket re bell war e skaoñ, ne zivero ket mel eus ar mogerioù, ne gouezh ket an aour eus beg ar gwez, o c'hortoz ar geot da greskiñ e varv ar saout gant an naon, ret eo gouzañv da gaout skiant ha labourat tenn da c'hounit arc'hant ; 3. P. *die Ärmel hochkrempeln*, troñsañ e vilginoù, stagañ ganti, mont dezhi, lakaat eoul kalon.

Ärmelaufschlag g. (-s, -aufschläge) : kil ar vilgin g., distroenn b., troñsenn b., troñs g.

Ärmelbrett n. (-es, -er) : [tekn.] plankenn da ferñ g.

Armeleuteessen n. (-s) : tinell dreut b., keusturenn dreut b., pred Koraiz g.

Arme-Leute-Sarg g. (-s, -Särge) : P. sparl-moc'h g.

Armeleuteviertel n. (-s, -) : karter peorien g., karter paour g., foukennaoueg b., lastez kêr b.

Ärmelkanal g. (-s) : *der Ärmelkanal*, Mor-Breizh g.

ärmellos ag. : divilgin, divañch.

Ärmelschlitz g. (-es, -e) : faout traoñ ar vilgin g., skej traoñ ar vilgin g., skalf traoñ ar vilgin g.

Ärmelschoner g. (-s, -) : berrvañch gwareziñ g., advañch g.

Ärmelstreifen g. (-s, -) : galoñs g., P. peñsel g.

Armenanwalt g. (-s, -anwälte) : alvokad ar beorien g., alvokad paeet gant ar skoazell sokial g.

Armenarzt g. (-es, -ärzte) : mezeg ar skoazell bublik g.

Armenbüchse b. (-, -n) : kef g., gwifl g.

Armenhaus n. (-es, -häuser) : 1. ospiti g., ospiti g., ti ar re baour g., herberc'hdi g., ti-repu evit ar beorien g., repu peorien g. ; 2. [rannvro] *das Armenhaus des Staates*, paourañ rannvro ar Stad b.

Armenkasse b. (-, -n) : burev ar madobererezh g.

Armenküche b. (-) : soubenn voutin b.

Armenpflege b. (-) : skoazell bublik b.

Armenrecht n. (-s) : skoazell sokial justis b.

Armenviertel n. (-s, -) : karter peorien g., karter paour g., foukennaoueg b., lastez kêr b.

Armenwesen n. (-s) : skoazell bublik b.

Armenien n. (-s) : Armenia b.

Armenier g. (-s, -) : Armeniad g.

armenisch ag. : ... Armenia, armeniat.

Armesünder g. (-s, -) : [dre skeud.] paourkaezh den g., paourkaezh tra dreut g., reuzeudig g., trueg g., tavanteg g., ezhommeg g., kork g., truant g.

Armesündergesicht n. (-s, -er) : [dre skeud.] dremm rust ha ganas b., penn truant g.

Armesünderglocke b. (-, -n) / **Armesünderglöckchen** n. (-s, -) : kloc'h an anaon a veze sonet pa veze lakaet ur c'hondaonad d'ar marv g.

Armesünderstuhl g. (-s, -stühle) : [dre skeud.] *auf dem Armesünderstuhl sitzen*, bezañ bet lakaet war bedenn ar Sul, bezañ tapet e kaoz, bezañ dindan lagad an holl, na vezañ anv nemet eus an-unan, bezañ kaoz vras eus an-unan, bezañ dindan teod an dud, bezañ ar gaoz war e lerc'h, bezañ chaok diwar e benn, na vezañ na chaok na stran a ra diouer diwar e benn.

Armflor g. (-s, -e) : brec'henn gañv b., lietenn gañv b., beginenn b.

Armfüßer g. (-s, -) / **Armfüßler** g. (-s, -) : [loen.] brakiopod g., brec'h-troadeg g.

Armhebel g. (-s, -) : [gouren] klav ouzh ur vrec'h g. ; *bei jemandem einen Armhebel ansetzen*, klaviañ brec'h u.b.

Armhöhle b. (-, -n) : toull-kazel g., kazel b.

armieren V.k.e. (hat armiert) : [tekn.] houarnañ, houarnwiskañ, hobregonañ ; *armierter Beton*, beton houarnet g.

Armierung b. (-, -en) : 1. houarnadur g., houarnisk g. ; 2. *Armierung von Festungen*, armadur ar c'hreñvlec'hioù g. ;

3. *Armierung von Schiffen*, paramantadur (paramanterezh) ar bigi g. ; 3. framm g. frammad g., stern g., frammadur g., enframmadur g. ; *Armierung von Maschinen*, frammadur ar mekanikoù g.

Armierungseisen n. (-s,-) : houarnadur g., houarn simant-kreñvaet g.

Armachel b. (-,-n) : [istor, lu] ilinwisk g.

Armknochen g. (-s,-) : [korf.] askorn-brec'h g.

armlang ag. : keit hag ar vrec'h.

Armlänge b. (-,-n) : **1.** hirder ar vrec'h g. ; **2.** hirder ar vilgin g.

Armlehne b. (-,-n) : brenk g., brec'h [ur gador-vrec'h] b., iliner g. ; *Sessel mit einer fehlenden Armlehne*, *Sessel mit fehlenden Armlehnen*, kador-vrec'h divrec'h b.

Armleuchter g. (-s,-) : **1.** kantolor skourrek g., kantolor-barrek g. ; *zentrale Säule eines Armleuchters*, gwalenn ur c'hantolor-barrek b. ; **2.** [dre skeud.] bajaneg g. [*liester* bajaneien], kouilhon g., beulke g., patatezenn b., panezenn b., genaoueg g., podig g., pothouam g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., pennsod g., diskiant g., darsod g., geolieg g., beg don g., begeg g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., amoed g., keuneudenn b., penn-bazh g., penn-skod g., louad g., buzore g., diod g., inosant g., sod g., penn luch g., magn g., penn sot g., penn azen g., penn beuz g., penn peul g., leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., barged g., loukez g., gogez g., bleup g., jaodre g., bourjin g.

ärmlich ag. : paour, paourik, dister, tavantek, berrek, ezhommek, reuzeudik, munut, truilh, tru, truek ; *ein ärmliches Haus*, un tammig ti bihan divalav g., un ti dister g., un ti paour g. ; *ärmliche Behausung*, foukenn b., kozh ti g., ti dister g., neizh touseg g., ti-gutez g., lastez ti g., tamm toull ti g., toull lous g., klud g., siklud g., kozh kraou-porc'hell g., kozh toull ki g., kozh toull brein g. ; *eine ärmliche Behausung haben*, bezañ lojet dindan lost ar c'hi, lojañ dindan lost ar c'hi, bezañ o chom e Kernetra, bezañ o chom e Kernebeudig, bezañ kludet en un toull lous, bezañ ur baourentez vras en e di ; *ich staunte über die saubere Ordnung, die in so einem ärmlichen Haus herrschte*, souezhet e voen o welet koulz neuz en un ti ken paour ; *er führt ein ärmliches Dasein*, emañ o ren ur vuhez divalav, emañ o ruzañ anezhi, reuzeudik eo pe ne vezo den, reuzeudik eo mar boe den, reuzeudik-meurbet eo e stad, emañ o c'hoari gant glac'harig, emañ o fritañ paourentez, emañ o fritañ laou, n'eo ket kreñv an arc'hant gantañ, n'eo ket kreñv an traoù gantañ, n'eo ket druz (tanav eo, berr eo, n'eo ket hir) ar peuriñ gantañ, berr eo an traoù gantañ, n'en deus ket da zioueriñ, gwall just eo an arc'hant gantañ, berr eo ar stal gantañ, hennezh eo tenn ar bed gantañ, ken just ha fri ar c'hazh e vez an traoù gantañ, treut eo ar peuriñ gantañ, c'hwezh an dienez a zo gantañ, emañ o spinañ gant an dienez, krog eo an dienez ennañ, mizeriñ a ra, emañ o tisec'hañ gant an dienez, reuziñ a ra, bevañ-bevaik a ra, bevañ a ra truilh, krakveañ a ra, hennezh a zo lakaet da beuriñ, bevañ a ra er baourentez vras, ur vuhez treut en deus, bevañ a ra moan (en ezhomm, togn), gweañ a ra anezhi, emañ o chaokat mizer, emañ o fritañ mizer gant paourentez, ober a ra ur bevañ bihan, ober a ra e dammig silvidigezh, emañ o tuañ gant ar vizer, emañ o tuañ anezhi, emañ o punec'hiñ, mil boan en deus o skoulmañ an daou benn, bec'h en deus o skoulmañ ganti, bec'h en devez o sec'hañ an eil dorn gant egile,

bec'h en devez o walc'hiñ an eil dorn gant egile, tenn eo warnañ, bevata a ra, ur vriad leun hag un ere berr a zo gantañ, en em vevañ a ra divalav, bevañ a ra divalav, bevañ a ra er baourentez, morfontiñ a ra.

Ärmlichkeit b. (-) : paourentez b., dienez b., kaezhnez b., kaezhned b., bihanez b., tavantegezh b., ezhommegezh b., reuzeudigezh b., truegezh b., mizer b., morfont g., morfontadur g., P. Fañch ar Moan g., kiez ar bed b.

Ärmring g. (-s,-e) : berrvañch gwareziñ g., advañch g.

Armloch n. (-s,-löcher) toull milgin g., toull mañch g.

armlos ag. : divrec'h, mank eus e ziv vrec'h, mank eus e zivrec'h, mogn.

Armmuskel g. (-s,-n) : kigenn vrec'h b.

Armorica n. (-s) / **Armorika** n. (-s) : Arvorig b.

Armorikaner g. (-s,-) : Arvorigad g.

armorikanisch ag. : arvorigat ; *das Armorikanische Massiv*, torosad Arvorig g.

Armpolster n. (-s,-) : **1.** skoargenn b., skoazgenn b. ; **2.** bourell war brec'h ur gador b.

Armprothese b. (-,-n) : [mezeg.] faos brec'h b., brec'h faos b., osod brec'h g.

Armreif g. (-s,-) / **Armreifen** g. (-s,-) : tro-vrec'h b., lagadenn-vrec'h b., kelc'henn-vrec'h b., kelc'h-brec'h g., gwalenn-vrec'h b. ; *einen Armreif ziselieren*, kizellañ un dro-vrec'h.

Armschiene b. (-,-n) : brec'hwisk g.

Armschlinge b. (-,-n) : [mezeg.] enchelp g., matezh-vrec'h b. [*liester* matezhoù-brec'h].

armselig ag. : **1.** paour, dister, tavantek, berrek, ezhommek, reuzeudik, truezus, morfontus, teusk, truilh ; *armseliger Schüler*, paourkaezh skoliad g. ; *armseliges Loch*, kozh ti g., neizh touseg g., foukenn b., ti-gutez g., lastez ti g., tamm toull ti g., toull lous g., klud g., siklud g., kozh kraou-porc'hell g., kozh toull ki g., kozh toull brein g., kozh lochenn b., toull kambr g. ; *in einem armseligen Loch wohnen*, bezañ lojet dindan lost ar c'hi, lojañ dindan lost ar c'hi, bezañ o chom e Kernetra, bezañ o chom e Kernebeudig, bezañ kludet en un toull lous, bezañ ur baourentez vras en e di ; *in armseligen Verhältnissen leben*, kaout ezhomm, bezañ ezhomm gant an-unan, ruzañ anezhi, bezañ berr (na vezañ druz, na vezañ hir, bezañ tanav) ar peuriñ gant an-unan, na gaout da zioueriñ, bezañ just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, fritañ paourentez, fritañ laou, na vezañ kreñv an arc'hant gant an-unan, na vezañ kreñv an traoù gant an-unan, krakveañ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentez vras, bevañ divalav, mizeriñ, disec'hañ gant an dienez, langisañ gant paourentez ha mizer, morfontiñ, reuziñ, bevañ-bevaik, bevañ truilh, kaout ur vuhez treut, bevañ moan (en ezhomm, togn), gweañ anezhi, c'hoari gant glac'harig, chaokat mizer, fritañ mizer gant paourentez, ober ur bevañ bihan, bezañ treut an traoù gant an-unan, ober e dammig silvidigezh, duañ gant ar vizer, duañ anezhi, punec'hiñ, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bevata, bezañ ur

vriad leun hag un ere berr gant an-unan, en em vevañ divalav, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan, bevañ divalav, bevañ er baourentez, bezañ ezhommek (tavantek, en dienez vrasañ, e-kreiz ar baourentez an ezhommekañ), bezañ reuzeudik-meurbet e stad, ren ur vuhez reuzeudik / tremen trist e vuhez / bevañ e kaezhnez / bevañ gant reuzeudigezh (Gregor) ; **2.** [dre skeud.] vil, disple, skars.

Armselige(r) ag.k. g./b. : kaezh g., kaezhez b., reuzeudig g., reuzeudigenn b., tavanteg g., tavantegez b., ezhommeg g., ezhommegez b., trueg g., truegez b., maleüruz g., maleüruzez b. ; *die Armseligen*, ar geizh lies., ar reuzeudien lies., ar beorien lies., an drueged lies., an davanteien lies., an ezhommeien lies., ar gorked lies., an druanted lies., ar valeüruzien lies.

Armseligkeit b. (-) : **1.** paourentez b., dienez b., kaezhnez b., kaezhned b., ezeved g., bihanez b., tavantegez b., ezhommegez b., reuzeudigezh b., truegez b., mizer b., morfont g., morfontadur g., P. Fañch ar Moan g., kiez ar bed b. ; **2.** [dre skeud.] skarsder g., displedoni b., viloni b.

Armsessel g. (-s,-) / **Armstuhl** g. (-s,-stühle) : kador-vrec'h b., kador-gazeliek b., kador vrec'hek b.

Armstumpf g. (-s,-stümpfe) : brec'h voñs b.

Armstütze b. (-,-n) : harpell-vrec'h b., brek g., aspled g., iliner g., helmoer g.

Armsündermiene b. (-,-n) : [dre fent] penn toutek g., penn keuzidik g.

Armut b. (-) : **1.** paourentez b., paouregezh b., dienez b., kaezhnez b., kaezhned b., ezeved g., bihanez b., tavantegez b., ezhommegez b., kernez b., reuzeudigezh b., truegez b., mizer b., morfont g., morfontadur g., diouer g., berrentez b., P. Fañch ar Moan g., kiez ar bed b. ; *geistige und materielle Armut*, berrentez speredel ha danvezel b. ; *in Armut leben*, bezañ en dienez, bevañ en dienez, bevañ er baourentez, kaout ezhomm, bezañ ezhomm gant an-unan, duiñ gant ar vizer ; *trotz Armut in glücklicher Ehe leben*, fritañ paourentez er billig a garantez ; *an Armut sterben*, mervel gant an dienez, mervel gant ar vizer, kreviñ gant an dienez hag ar vizer, bezañ dismantret gant ar vizer ; *bittere Armut*, dienez vrasañ b., paourentez an ezhommekañ b., paourentez vras b., paourentez du b., paourentez ru b., mizer zu b., mizer ru b., kernez b., berrentez b., estrenvan b., bouilhenn b., tavantegez vrasañ b., duañ ezhomm g. ; *sie tragen ihre bittere Armut mit Würde*, bevañ a reont e-kreiz ur baourentez an ezhommekañ met karget a zellidoù int, bevañ a reont gant neuz e-kreiz ur baourentez an ezhommekañ ; *in Armut geraten*, kouezhañ er baourentez, kouezhañ an dienez war an-unan, kouezhañ e levitenn war e votoù, mont da baour, erruout war an noazh (war ar raden), mont d'ar bern ; *sie haben genug Geld, um vor Armut sicher zu sein*, arc'hant a-walc'h o deus evit mirout ouzh an dienez ; *sich mit der Armut nicht abfinden, sich gegen die Armut wehren*, kiañ ouzh ar seizh dienez, klask an doare da sevel eus e baourentez ; *Armut und Hungersnot hängen eng zusammen*, c'hoarezed eo ar gernez hag an naonegezh ; *für diese Leute war ihre kümmerliche Lage auf die herrschende Armut im eigenen Land*

zurückzuführen, lakaat a rae an dud-se o stad fall da heuliad ar baourentez a rene en o bro, evit an dud-se e kleve o stad fall ouzh ar baourentez a rene en o bro ; *Armut ist keine Schande*, paourentez n'eo ket dizenor ; *Armut ist keine Schande, doch weiter kommt man ohne sie*, bezañ paour n'eo ket pec'hed, gwelloc'h koulskoude tec'hel - dorn leun, diogel e berc'henn ; *Armut ist ein schlimmer Gast*, an ezhomm a ra ar pec'hed - erru ur gont a vezh, ez a ar paour e gouez - tremen pa vez, tremen pa na vez, ha tremen ordinal 'zo re ; *seine Armut beklagen*, klemm war e baourentez ; *in größter Armut leben*, mizeriñ, morfontiñ, disec'hañ gant an dienez, langisañ gant paourentez ha mizer, reuziñ, bevañ-bevaik, bevañ truilh, krakvevañ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentez vras, kaout ur vuhez treut, bezañ en ezeved, bevañ moan (en ezhomm, togn), gweañ (ruzañ) anezhi, c'hoari gant glac'hurig, chaokat mizer, fritañ mizer, fritañ mizer gant paourentez, fritañ paourentez, fritañ laou, na vezañ kreñv an arc'hant gant an-unan, na vezañ kreñv an traoù gant an-unan, ober ur bevañ bihan, bezañ berr (bezañ treut, bezañ tanav, na vezañ hir, na vezañ druz) ar peuriñ gant an-unan, na gaout da zioueriñ, bezañ gwall just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, bezañ treut an traoù gant an-unan, ober e dammig silvidigezh, duañ gant ar vizer, duañ anezhi, punec'hiñ, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bevata, bezañ ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, en em vevañ divalav, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan, bevañ divalav, bevañ er baourentez ru, bezañ en dienez ru, gouzañv an duañ ezhomm, bezañ ezhommek (tavantek, en dienez vrasañ, e-kreiz ar baourentez an ezhommekañ), bezañ reuzeudik-meurbet e stad, ren ur vuhez reuzeudik / tremen trist e vuhez / bevañ e kaezhnez / bevañ gant reuzeudigezh (Gregor) ; **2.** [dre skeud.] *geistige Armut*, paourentez a galon b. (Gregor), paourentez speredel b., paourentez a spered b., skarsder a spered g., strizhder a spered g., bouc'hded b., bouc'hder g., teuc'hded b., teuc'hder g., tuzumder g., tuzumded b., diskiantegezh b., skañvelezh b., lourdiz b., lourdoni b., berrboellegezh b., berrboellded b., skañvadurezh b., skañvbennegezh b., skañvbennidigezh b., brellentez b.

Armutsgeübde n. (-s) : [relij.] gouestl a baourentez g.

Armutsgrenze b. (-,-n) : treuzoù ar baourentez lies., bevenn ar baourentez b., gwehin ar baourentez g.

Armutszeugnis n. (-ses,-se) : **1.** testeni a baourentez g., testeni a davantegezh g. ; **2.** [dre skeud.] *damit stellt er sich ein Armutszeugnis aus*, oc'h ober an dra-se e tiskouez splann pegen divarrek eo, gant an dra-se e tegas ur brouenn anat eus e zivarregezh.

Armverband g. (-s,-verbände) : lienenn a lakaer en-dro d'ur vrec'h klañv b., magadenn b.

Armvoll g. (-,-) : briad b., brec'hiad b., kazeliad b., gourhedad b./g. ; *ein Armvoll Blumen*, ur vriad vleunioù b., ur vrec'hiad vleunioù b. ; *ein Armvoll Kohlblätter*, ur

gazeliad kaol b. ; *zwei Armvoll Stroh*, ur c'hourhedad kolo b., ur gourhedad kolo g.

Arnika b. (-,s) : [louza.] arnika-menez g.

Aroche b. (-,n) : [louza.] kaol-gwenn str., kaol-Herodez str.

Aroma n. (-s,-s) : 1. c'hwezh vat b., frond g. ; 2. [kimiezh] arom g.

Aromatherapie b. (-) : [mezeg.] aromaterapiezh b.

aromatisch ag. : 1. frondus. ; 2. [kimiezh] aromatek.

aromatisieren V.k.e. (hat aromatisiert) : 1. frondañ, saourañ ; 2. [kimiezh] aromatizañ.

Aron g. (-s,-s) / **Aronstab** (-[e]s,-stäbe) / **Aronwurz** b. (-,en) : [louza.] boued-naer g., boued-naered g., boued-an-naer g., louzaouenn-an-naer b., troad-leue g., goulouenn-goar b. ; *italienischer Aronstab*, troad-leue melen g. ; *gefleckter Aronstab*, boued-naered brizh g.

Arpeggiatur b. (-,en) : [sonerezh] arpejadoù lies., dishiliadoù lies.

Arpeggio n. (-s,-s/ Arpeggien) : [son.] arpejad g., dishiliad g., arpeggio g. ; *als Arpeggio spielen*, arpejañ, dishiliadiñ.

Arpitanisch n. : [yezh.] arpitaneg g., frankoprovañseg g.

Arrak g. (-s,-s,-e) : arak g.

Arrangement n. (-s,-s) : 1. arenkadur g., aozadur g., kempenn g., kempennerezh g., kempennadur g., urzhiadur g., kenurzh g., kenurzhiadur g., kenurzhiezh g., kenstummadur g., fichadennoù lies. ; 2. kompezadur g., emglev g., emglevadenn b., treuzvarc'had g., treuzemglev g., P. renkamant g. ; 3. [son.] azasaat g., heñvelekadur g., kempennadur g.

arrangieren V.k.e. (hat arrangiert) : 1. aozañ, prientiñ ; *ein Fest arrangieren*, aozañ ur gouel, prientiñ ur fest ; *für jemanden ein Treffen mit jemandem arrangieren*, lakaat tud d'en em welet, prientiñ un emwel ; 2. kempenn, renkañ, kenstummañ, azasaat, fichañ, kenurzhiañ, parañ. V.em. : **sich arrangieren** (hat sich (t-rt) arrangiert) : 1. *sich mit jemandem arrangieren*, en em glevet mat gant u.b., intent (erruout mat) gant u.b., en em gordañ gant u.b., bezañ kalz a gevredigezh etrezo, en em ober an eil ouzh egile, en em ingalañ mat an eil gant egile, en em renkañ gant u.b., en em zresañ gant u.b., en em bleustriñ, en em bakañ, en em gochañ ; 2. en em azasaat, en em ober ; *sich mit etwas arrangieren*, en em ober diouzh udb, tremen gant udb.

Arrest g. (-es,-e) : 1. dalc'h g., bac'hidigezh b., arestoù lies. ; [lu] *leichter Arrest*, inchaj g., devezh kloc'h g., devezhioù kloc'h lies. ; *strenger, verschärfter Arrest*, bac'hidigezh strizh b., toull-bac'h strizh g., karc'haridigezh strizh b. ; *Stubenarrest haben*, bezañ dalc'het kloc'h en e gambr, bezañ inchajet ; *einen Tag Stubenarrest bekommen*, tapout (pakañ) un devezh kloc'h, tapout (pakañ) un devezh inchaj ; *unter Arrest stellen*, dastum, herzel, sezisañ, bac'hañ, karc'hariañ, prizonañ, delc'her e kastiz, lakaat en arestoù ; 2. [gwir] sezi g. ; *mit Arrest belegen*, sezisañ.

Arrestlokal n. (-s,-e) / **Arreststube** b. (-,n) / **Arrestzelle** b. (-,n) / **Arrestzimmer** n. (-s,-) : sal bolis b., kell vac'hañ b.

arretieren V.k.e. (hat arretiert) : 1. dastum, herzel, sezisañ, bac'hañ, karc'hariañ, prizonañ, delc'her e kastiz,

lakaat en arestoù, lakaat harz war ; 2. [tekn.] klaviañ, tolc'hañ.

Arretierung b. (-,en) : 1. bac'hidigezh b., harzidigezh b., serriñ g. ; 2. [tekn.] stramm harzañ g., stramm skoilhañ g. ; 3. klaviañ g., tolc'hañ g., harzañ g., skoilhañ g.

arrivieren V.gw. (ist arriviert) : ober berzh, ober e hent er vuhez, ober e dreuz, ober e dreuziad dre ar vuhez, ober e dreuziad dre ar bed, dont brav gant an-unan, erruout.

arriviert ag. : erru.

Arriviert(e) ag.k. g./b. : den erru g., den gwintet g., julod nevez g., aotrou kouezhet diwar lost ar c'harr g., brizhaotrou g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., paour astennet g.

arrogant ag. : brasonius, c'hwezet, foeñvet, revalc'h, rok, rouflus, gloriüs, tonius, gobius, orbidus, otus, dichek, digoll, balc'h, emfizius, lorc'hus, faeüs, randonus, grobis, fier, morgant, uhel, leun a avel, avel gantañ leizh e benn, leun a valc'hder ; *arrogantes Frauenzimmer*, pennsac'henn b., pebrenn b., balc'henn b., gwall itron b., plac'h rok ha morgant b.

Arroganz b. (-) : rogentez b., rogoni b., randon g., balc'hder g., balc'hded b., morgañs b., gloriusted b., gloar b., fae g., brabañs g., fougé g., brasoni b., koeñv g., brazentez b., avelaj g., lorc'h g., lorc'hentez b., lorc'herezh b., emfiziañs b., revalc'hder g., modoù bras lies., modoù randonus lies.

Arsch g. (-s, Ärsche) : 1. P. revr g., siklutenn b., foñs g., dibuner g., fraezh g., kab ar revr g., krap ar revr g., Kerdarzhell b., Kervramm b., born g., lec'h ma krog ar c'hein da goll e anv g., toull ar patatez g., riboul ar patatez g., riboul an dar g., milin ar brenn b., milin-vrenn b., baill ar brenn g., moñselloù lies., planedenn b. ; *mit dem Arsch wackeln*, hejañ e revr, rodal e revr, gweañ e revr ; *auf den Arsch fallen*, tapout ul lamm-revr, kouezhañ war e foñs, kouezhañ war e revr ; *auf den Arsch zu fallen ist schmerzhaft*, ul lamm-revr a dalv nav ; *einen schönen Arsch haben*, bezañ adreñvet brav ; *sie hatte einen dicken Arsch*, honnezh a oa pounner he foñs, honnezh he doa ur revr dev ; *jemandem einen Fußtritt in den Arsch verpassen*, botezadiñ revr u.b., botezadiñ foñs u.b. ; *jemanden in den Arsch ficken*, enrevriañ u.b., mont d'u.b. dre e doull-brenn ; 2. [dre skeud.] *er hat Feuer am Arsch*, redek a ra evel pa vije krog an tan en e seuliou (e plouz e votoù, e lost e chupenn, e lost e roched), redek a ra e-giz pa vije an tan war e lerc'h, redek a ra evel pa vije Gwilhoù Gozh o klask lipat e revr dezhañ, redek a ra ken na strink tan war e lerc'h, skeiñ a ra kaoc'h en avel, teurel a ra kaoc'h en avel, krog eo an tan en e fourch ; *ihm geht der Arsch auf Grundeis*, *ihm geht der Arsch mit Grundeis*, ur revriad aon a zo ennañ, emañ o kac'hat ar marv, n'eo ket gwall fier, moan eo e revr, moan eo e foñs, emañ o foerañ, kaoc'h tomm a zo en e vragoù, sec'hañ a ra gant ar spont, ur c'horfad mat a aon a zo ennañ, treant a zo gantañ / gant ar gloazoù emañ (Gregor), santout (klevet) a ra c'hwen en e loeroù, sevel a ra c'hwen en e loeroù, c'hwen a zo en e loeroù, savet ez eus flaeer en e loeroù, hennezh a zo flaeer en e vragoù, mont a ra bihan e galon, bihan eo e galon, bec'h a zo warnañ, e bec'h emañ, skoet eo gant an derzhienn-skeud ; *man muss nicht stärker furzen wollen*, *als der Arsch vermag*, arabat c'hwitellat uheloc'h eget ar genoù ; *sich (t-d-b) den Arsch aufreißen*, terriñ e revr,

foeltrañ e revr ; *der Motor ist im (am) Arsch*, aet eo ar c'heflusker er sac'h, ar c'heflusker en deus graet e reuz, er sac'h emañ ar c'heflusker, foeltret eo ar c'heflusker, sac'het eo ar c'heflusker da vat, echu eo gant ar c'heflusker ; *der Urlaub ist im (am) Arsch*, aet eo ar vakansoù da gaoc'h-heiz, aet eo ar vakañsoù er c'harzh, troet eo ar vakansoù e gwelien, echu eo gant ar vakañsoù ; *er sieht aus wie ein Arsch mit Ohren*, vil eo evel ur revr, un doñjer eo tostaat outañ gant an divalav ma'z eo, ken divalav eo ma'z eo un doñjer chom war e dro, divalav-mezh eo, vil-spontus (divalav kenañ-kenañ, divalav-mantrus) eo, divalav eo ken na spont an dud ouzh e welet, divalav eo da ober d'an dud skrijañ, ur spont eo gwelet anezhañ, un hiris eo gwelet anezhañ, ur vraouac'h eo gwelet anezhañ, e zremm a zo ur skrij da welet, pebezh troñsad den, viloc'h eo eget diaoul ar Yeuc'h ; *den Arsch voll bekommen*, tapout ur peñsad (ur revriad, ur feskennad, un dersad, ur pradad, ur pred, war e feskennoù, war e beñsoù) ; *jemandem den Arsch versohlen, jemandem den Arsch verbläuen, jemandem den Arsch voll hauen* peñsata u.b., feskennata u.b., tersata u.b., pradañ u.b., pradañ e revr d'u.b., reiñ ur peñsad d'u.b., reiñ un dersad d'u.b., reiñ ur revriad d'u.b., reiñ d'u.b. war e feskennoù, torchañ u.b., frotañ u.b., skubañ kaer u.b., tommañ e beñsoù d'u.b., reiñ ur feskennad d'u.b., reiñ war an divfeskenn d'u.b. / reiñ d'u.b. war ar peñsoù / reiñ d'u.b. war e dersoù (Gregor) ; *setz dich endlich auf deinen Arsch*, taol da revr lec'h bennak, laka da revr war e c'henoù, laka ar born war e c'henoù ; **3.** *jemandem in den Arsch kriechen*, lipet e revr d'u.b., gouzout brav ober pleg-kein dirak u.b., plegañ e livenn-gein dirak u.b., ober kudoù (lardañ e grampouezh) d'u.b., ober moudounerezh d'u.b., kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b., tostennañ u.b., displetaat (fistoulat e lost) dirak u.b., plegañ d'u.b. da vezañ gwelien, mont da c'houzer dindan treid u.b., bezañ gouzer dindan treid u.b., gouzout brav ober ar c'hi gaol dirak u.b., ober fistoul d'u.b., ober e fistoulig d'u.b., kañjoliñ u.b., stlejañ dirak u.b., skrapañ (bezañ gwevn) dirak u.b. (Gregor), ober ar manegoù dirak u.b., gwiskañ e vanegoù war an tu gin evit komz ouzh u.b., ober e gi gaol, ober evel ar chas, gouzout brav ober chiboudig dirak u.b., lubaniñ u.b. ; *er hat den Arsch zugekniff*, serret en deus e revr, lipet en deus e loa, paket en deus anezhi, paket en deus, serret en deus e doull, serret en deus e baraplu, ridet en deus e baraplu, graet en deus e lamm gwashañ (e vramm diwezhañ, e astenn gar diwezhañ), sailhet eo er bailh, kollet en deus e c'hwitell, kollet en deus e groc'henn, krefvet eo, krevet eo, disweet eo, pibidañ en deus graet, foeltret eo, torret en deus e neudenn, troet en deus e lagad, graet en deus e dro, tremenet eo dreist kae ar vuhez, aet eo d'ar c'hae, distaliet eo diwar ar bed, aet eo d'an tu all, aet eo er bord all ; [dre skeud.] **P.** *jemandem Zucker in den Arsch blasen*, reiñ kaol d'u.b., treujoù hag all - reiñ pour gwrizenioù hag all d'u.b. - uhelaat u.b. dreist ar begoù gwez - meuliñ u.b. dreist ar bord - meuliñ u.b. dreist - kas u.b. en tu-hont d'an neñv - reiñ meuleudiou divuzul (amzere) d'u.b. - kanañ meuleudi d'u.b. - tresañ ton d'u.b. - ober lid bras d'u.b. - kanmeuliñ u.b. - milganmeuliñ u.b. - meuliñ u.b. dreist penn - hilligañ u.b. - ober moudounerezh d'u.b. - kaout ur c'hein gwevn hag

ur genoù flour dirak u.b. - reiñ lorc'h d'u.b. - flodañ d'u.b. - ober kudoù d'u.b. - ober kudoù dirak u.b. - lorc'hañ u.b. ; *sich auf den Arsch setzen*, **a)** terriñ e revr, foeltrañ e revr, labourat tenn, mont da vat-kaer ganti, mont a-zevri-kaer ganti, mont a-zevri-kaer dezhi ; **b)** chom war e gement all, kouezhañ war e gement all, bezañ sabatuat ; *er hat den Arsch offen*, paket en deus anezho, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, toull eo e vurutell, aet eo ganto ; *einen kalten Arsch kriegen*¹, *sich den Arsch abfrieren*, kaout e walch a riv, bezañ e revr o skornañ, kaout riv da gac'hat tachoù, kreviñ gant ar riv, tapout paourentez, bezañ rivet e sac'h, fritañ gant ar riv, skarnilañ gant ar riv, bezañ seizet gant ar riv, skornañ e doull, kaout labour da gaout riv, bezañ sklaset betek ibil e lagad, bezañ sklaset betek mel e eskern ; *einen kalten Arsch kriegen*², mervel, serriñ e revr, leuskel e vramm diwezhañ, serriñ e doull ; *leck mich am Arsch !* d'an diaoul ganit ! an diaoul da'z kaso gantañ ! kae gant ar grug ! kae gant ar mil mallozh va Doue ! bount da fri e toull va revr ! va revr ganit ! ; *Hummeln im Arsch haben*, na badout e revr e nep lec'h, na gaout ur revr da azezañ, bezañ atav war orjal, bezañ atav o fichfichal (o lavigañ), bezañ atav o lammat, bezañ ar fistoul en an-unan, bezañ un tarlasker (ur breser, ur breskenner, ur revr bervet, un turmud, un drapikell, ur mesker) eus an-unan, bezañ un toull-reuz, bezañ lavig atav gant an-unan, bezañ kemenerien en e dreid, bezañ mesk en an-unan, bezañ birvilh en an-unan, na vezañ evit e izili, bezañ poazh a revr, bezañ holen kras en e revr ; *kein Arsch in der Hose, aber „la Paloma“ pfeifen !* teod hir ha piti berr ! penn bouldouz : bras ar genoù, bihan al lost ! hemañ 'zo taer gant e gomz ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti ! arabat c'hwitellat uheloc'h eget ar genoù ; **4.** *er wohnt am Arsch der Welt*, emañ o chom en ur vro digenvez (digavennus, didud digevannez, dicheñs-bras), emañ o chom en ur c'hozh lec'h distro, emañ o chom en un difouilh, emañ o chom en ur vro ouez, emañ o chom en un toull gouez, emañ o chom en ul lec'h digenvez, emañ o chom en ul lec'h distro, emañ o chom en un toull kêr, emañ o chom en un toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue, emañ o chom en ur vourc'hadenn laou, emañ o chom en ul lec'h kollet, emañ o chom e Kerneblec'h, emañ o chom e Kernetra, emañ o chom e Kerneuz, emañ o chom e Keribil-Beuz ; **5.** *P. das passt wie der Arsch auf den Eimer*, kement-se a zo evel ur c'hi en iliz (evel ur c'hazh er ribod, evel ul leue war ur c'hravazh, evel ur c'harlantez a bompad war un alar oc'h arat) ; **6.** *P. sich in den Arsch beißen*, kaout keuz ruz d'udb, kaout keuz bras d'udb, kaout desped bras d'udb, kaout dipit bras d'udb, kaout keuz ruz (sevel keuz ruz d'an-unan, sevel morc'hed vras d'an-unan) da vezañ graet udb, na vezañ e geuz en e vañch, bezañ morc'hedus, kaout mil geuz o vezañ graet udb.

Arschbacke b. (-,-n) : feskenn b., peñs g., klun b., ters b.

Arschfick g. (-s) : enrevriadur g.

Arschficker g. (-s,-) : enrevrier g., pich kaoc'h g., pich melen g., pich pri g.

Arschkriecher g. (-s,-) : lip-revr g.

ärschlings Adv. : P. a-bennbouzell.

Arschloch n. (-s,-löcher) : 1. toull ar revr g., toull diadrefiv g., toull ar brenn g., milin ar brenn b., lagad a-drefiv g., lagad du g., toull ar bramm g., toull ar yod g., toull ar patatez g., toull kardell g., toull skarzh g., toull flaer g., riboul ar patatez g., riboul an dar g., dibuner g., fraezh g., genoù ar revr g., milin-vrenn b., milin vrammoù b., Kervramm b., Kerdarzhell b., siklutenn b., born g., lec'h ma krog ar c'hein da goll e anv g., letern g. ; 2. *Arschloch ! foerouz ! revreg ! tarrevreg ! un den brav a ran ganit ! paourkaezh den ! penn joskenn ! kakouz ! tamm kakouz ! fri lous ! ; dieses dicke Arschloch nimmt aber viel Platz ein*, ar revreg-mañ a ya plas gantañ, ar revreg-mañ a stouv plas 'vat, ar revreg-mañ a gemer kalz a blas 'vat.

Arschspalte b. (-,-n) : gwask ar revr g., garbedenn b., P. rann b.

Arschtritt g. (-s,-e) : taol troad e revr u.b. g.

Arsen n. (-s) : [kimiezh] arsenik g., orpimant g., orpimant-gwenn g.

Arsenal n. (-s,-e) : [lu] 1. arsanailh g., armaoueg b., armdi g. ; *das Brester Marinearsenal*, arsanailh ar morlu e Brest g. ; 2. [dre skeud.] arsanailhad g., stalikerezh g.

arsenhaltig ag. : arsenik ennañ.

Arsenik n. (-s) : arsenik g., orpimant-gwenn g.

Arsensäure b. (-,-n) trenkenn arsenik b.

Art. [berradur evit **Artikel**] mellad g.

Art b. (-,-en) : 1. natur b., anien b., gouenn b., tremp g., temz g. ; *das ist so seine Art*, a ouenn eo dezhañ ober seurt traoù, e-giz-se emañ, en dailh-se emañ, en dailh-se ez a ganti / an dra-se a denn d'e natur / an dra-se a denn d'e had (Gregor), ar stumm a zo gantañ d'ober seurt traoù, evel-se eo an dailh anezhañ, evel-se eo an dro anezhañ, an dra-se a zo ennañ, an danvez a zo ennañ da vezañ e-giz-se, e-giz-se eo dre natur, en e had (en e wad) emañ an dra-se, ar pleg a zo gantañ da vezañ e-giz-se.

2. [dre astenn.] doare g., doareenn b., mod g., feson b., giz b., stumm g., stummad g., lank g., tailh b., aoz g./b., moaien b./g. ; *sie war empört über die Art, wie ihr Bruder behandelt wurde*, enoeñ a reas o welet ober ar seurt tra d'he breur ; *auf diese Art*, en doare-se, e-giz-se, giz-se, e-giz-mañ, er c'hiz-mañ, er c'hiz-se, evel-se, e stumm-se, evel-se, evel-mañ, mod-se, en dailh-se (Gregor), dre an hent-se, en hent-se, en aoz-se, er stad-mañ, er stad-se, er feson-se, er mod-se ; *auf jene Art*, e-giz-hont, evel-hont ; *auf diese eine Art*, en doare-mañ-doare, e-giz-mañ-giz ; *auf diese oder jene Art*, en doare-mañ pe en doare-hont ; *auf verschiedene Arten, auf unterschiedliche Arten*, e meur a zoare, e lies doare ; *auf jede Art und Weise*, n'eus forzh penaos, forzh peseurt mod, e pep stad, e pep doare, e kement feson a zo, e pep seurt feson, mod pe vod, e pep giz, e doare pe zoare, e pep keñver, e pep hent, forzh penaos, e pep feur, e nep doare, e nep stumm, e nep giz, e nep stad, e stumm pe stumm, e giz pe c'hiz, en un tu bennak, en un doare pe zoare, e feson pe feson, dre an nor pe dre ar prenestr, ne vern pe dre hent, ne vern dre be hent ; *sie hatten noch nie ein Wunder solcher Art erlebt*, n'o doa ket gwelet hevelep burzhud biskoazh ; *ein Jahr würde nicht ausreichen, um eine Arbeit dieser Art zu Ende zu führen*,

ne vefe ket trawalc'h gant ur bloavezh evit echuiñ un hevelep trevell ; *nach deiner Art*, diouzh da c'hiz, diouzh da stumm, ez stumm, diouzh da zoare, diouzh da vod, diouzh da yezh, hervez da yezh, ez yezh, diouzh an dailh ac'hanout / diouzh an dailh ma'z ez ganti (Gregor) ; *auf keine Art und Weise*, tamm ebet, neudenn ebet, e doare ebet, a nep metoù, dre nep metoù, dre nep doare, e nep stad, e nep stumm, e mod ebet, e stumm ebet, e nep doare, e nep feson / e nep giz / e feson ebet / e giz ebet (Gregor) ; *die Art und Weise, wie man Meerwasser entsalzt*, ar voaien da zisallañ an dour mor b., ar mod da zisallañ an dour mor b., an doare da zisallañ an dour mor g. ; *auf anständige Art und Weise*, en onestiz, gant onestiz ; *nach Art von*, e giz ..., e doare ..., e stumm ..., e tailh .... ; *die Art der Bildung wählen, die seinen Kindern zuteilwerden soll*, dibab an doare deskadurezh a vo roet d'e vugale ; [dre skeud.] *das ist doch keine Art !* n'eo ket mat ober an dra-se ! sell aze ur c'hiz ! an dud fur ne reont ket a draoù a seurt-se ! n'ec'h eus dalc'h ebet ! evel ma vefe graet seurt traoù ! seurt traoù ne vezont ket graet ! ne jaoj ket ober seurt traoù ! n'eo ket mat ober traoù ar seurt-se ! seurt traoù ne jaojont ket ouzh un den a-feson ! ne faot ket ober an dra-se, memes tra ! an dud fur ne reont ket a draoù evel-se ! ; *jeder soll nach seiner Art selig werden*, pep hini a vev hervez e blijadur, pep hini a vev evel ma plij gantañ, pep hini a vev diouzh ma plij gantañ, pep hini en e ziviz, pep hini diouzh e ziviz, pep hini diouzh e roll, pep hini en e roll, pep hini a ra e c'hiz, pep hini en e c'hiz, pep hini a gav mat evel ma ra.

3. gouenn b., seurt g., rumm g., rummad g., rummenn b., stumm g., spes g., spesad g., tremp g., goradenn b., darn b., gobari g., had g., sper g., orin g. ; *Menschen eurer Art dürfen den König nicht ansprechen*, ho rumm dud (ho rummad tud) ne gomzont ket ouzh ar roue ; *diese Art von Mädchen kann ich nicht leiden*, n'on ket evit aveliñ ar stumm merc'hed-se (an darn merc'hedoù-se, an orin merc'hedoù-se), n'on ket evit ahelañ gant ar stumm merc'hed-se, n'on ket evit en em ahelañ gant an darn merc'hedoù-se, malis am bez ouzh ar stumm merc'hed-se ; *diese Art Tulpen*, ar seurt tulipez-se g., ar ouenn duliwez-se b. ; *Nachrichten dieser Art*, ur seurt keloù ; *er ist ganz aus der Art geschlagen*, falset (forset) eo bet e natur (Gregor), dilignezet eo, aet eo da fall, trec'h eo d'e ouenn, trec'het en deus gouenn, torret en deus ar ouenn.

4. [bevoniezh] spesad g. ; *die Art ist die Grundeinheit der biologischen Systematik*, ar spesad eo rummad diazez rummatadur ar bevien ; *diese Art stirbt aus*, ar spesad-se a ya da get ; *vom Aussterben bedrohte Art*, spesad en arvar da vont da get da vat g., spesad en disherit g. ; *Darwin schrieb das Buch „über die Entstehung der Arten“*, gant Darwin eo bet skrivet al levr "a-zivout orin ar spesadoù".

5. [dre skeud.] menestin g., doare g., meni g., asez g., seurt g. ; *Margarine ist eine Art von Butter*, ur menestin amanenn (ur meni amanenn, un asez amanenn, un tammig evel an amanenn) eo ar margarin, un dra karr pe gilhorou d'an amanenn eo ar margarin, doare an amanenn a zo gant ar margarin, un doare amanenn a zo eus ar margarin, re-bar d'an amanenn eo ar margarin ; *es ist so eine Art Landhaus*, un doare maner eo - ur seurt maner eo - ur maner eo, pe n'ouzon ket petra ; *Unart*, pleg fall g. ; *Wesenart*, natur g., perzh g., doare g., anien

b. ; *Denkart*, doare da welet an traoù g. ; *Getreideart*, seurt ed g. ; [sonerezh] *Tonart*, tonegezh b., moz g.

6. [kr-l] *Art lässt nicht von Art*, ar ouenn a denn, war lerc'h laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar al laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar ki ne vez ket kazh - ar ouenn a denn, diwar logod ne vez ket razh - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - un dra ha n'eus ket bet gwelet biskoazh eo un neizh logod e skouarn ar c'hazh - tomm an heol, glav a ra, poent eo mont da blac'heta - mab d'e dad eo Kadioù pe a vent pe a liv - merc'h d'he mamm eo Katell, mard eo koulz ned eo ket gwell - merc'h d'he mamm eo Katell, diouzh he gouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù, diouzh e ouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù nemet e vamm a lavare gaou / mab diouzh tad / merc'h diouzh mamm / hevelep tad, hevelep mab (Gregor) - el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - laer diwar laer, mezvier diwar mezvier.

Art déco g./n. (-) : arzoù kinklañ lies.

Art Brut g./n. (-) : arz diaoz g.

Artefakt n. (-s,-e) : **1.** artefakt g., kalvezad g. ; **2.** [mezeg.] daraozad g.

arteigen ag. : spesadel, spesadek, rummel.

arten V.gw. (ist geartet) : dougen da, tennañ da ; *er artet nach seiner Mutter*, ar vi diwar e vamm eo, tennañ (dougen) a ra d'e vamm ; *er ist nach der Mutter geartet*, taolet en deus d'e vamm, kostezenn e vamm en deus dalc'het ; *er ist gut geartet*, ur galon vat a zo en e greiz / hennezh en deus ur galon vat / natur vat a zo ennañ / un imor vat en deus (Gregor).

Artengruppenkombination b. (-,-en) : [louza.] kenstroll struj g.

artenreich ag. : kalz a spesadoù ennañ, kreñv ar spesadoù ennañ.

Artenkonstanz b. (-) : diemdroadouriezh b.

Artenschutz g. (-es) : kendalc'h ar spesadoù g., gwarez ar spesadoù g.

Artenschutzabkommen n. (-s,-) : kendivizad a-zalc'h ouzh gwarez ar spesadoù g.

Artensterben n. (-s) : spesadoù o vont da get lies.

Artenvielfalt b. (-) : bevliesseurted b., liesseurted ar spesadoù b.

Arterhaltung b. (-) : mirerezh ar spesad g., gwarez ar spesad g.

Arterie b. (-,-n) : [korf.] gwazhienn-gas b. [*liester* gwazhied-kas], arterenn b., gwadkaser g., talmerenn b.

arteriell ag. : ... arterenn.

Arterienverkalkung b. (-,-en) / **Arteriosklerose** b. (-,-n) : [mezeg.] arterioskleroz g., skleroz an talmerennoù g.

Arteriographie b. (-,-n) : [mezeg.] arteriografiezh b.

artesisch ag. : artezian ; *artesischer Brunnen*, puñs artezian g.

artfremd ag. : arallouenn, dispesadel, diseurt, digustum, divoas, iskis.

artgemäß ag. : evel ma zere ouzh natur ur spesad bennak.

Artgenosse g. (-n,-n) : kenouennad g., kenseurt g., den kendere g.

artgerecht ag. : evel ma zere ouzh natur ur spesad bennak ; *Gras ist die artgerechte Ernährung für Kühe*, ar geot eo gwir voued ar saout.

Artgewicht n. (-s,-e) : pouezder rummel g.

artgleich ag. : heñvel o natur.

Arthritis b. (-) : [mezeg.] kenvellad, artrit g., poan-izili b.

arthritisch ag. : [mezeg.] artritek, artritel ; *arthritische Erkrankung*, artritegezh b..

Arthrose b. (-,-n) : [mezeg.] artroz g.

Arthur g. : Arzhur g. : *Sagenkreis um König Arthur*, kelc'h arzhuriek g., kelc'hiad arzhuriek g. ; *Arthurs Krönung zum König*, kurunidgezh ar roue Arzhur b.

arthurianisch ag. : arzhuriek ; *arthurianischer Erzählkreis*, kelc'h arzhuriek g., kelc'hiad arzhuriek g.

Artifizialismus g. (-) : kalvezadelouriezh b. kalvezadouriezh b.

artig ag. : koant, koantik, jentil, moutik, sichant, fur, kourtes, seven, tro aes ennañ, aes ober outañ, tro vat ennañ, prop, sentus, reizh ; *recht artig sein*, bezañ gwall fur, bezañ gwall barfet, bezañ fur evel un ael (evel ur santig pri, evel ur santig plastr), bezañ pozet ; *man empfing ihn artig*, degemeret e voe gant onestiz / degemeret e voe gant kourtezi (Gregor), degemeret e voe gant doujañs hag onestiz, degemeret e voe gant un dereadegezh vras, graet e voe stad dezhañ ; *jemandem viel Artiges sagen*, kontañ flourennig (flourig) d'u.b., lavaret komzoù kaer d'u.b. / lavaret traoù koant d'u.b. / reiñ lorc'h d'u.b. / lubaniñ u.b. / likaouiñ u.b. (Gregor), likaouiñ ouzh u.b., komz brav ouzh u.b., ober ur steud gourc'hemennoù d'u.b., ober e glufan, ober e gash gleb ; *artiger werden*, sentusaat, furaat, reishaat ; *artiger machen*, sentusaat, furaat, reishaat.

-artig ag. : e doare [udb], a-zoare gant [udb], a-seurt gant [udb].

Artigkeit b. (-,-en) : komzoù kaer lies., traoù koant lies., dereadegezh b., doareoù mat lies., afesonded b., severder g., sevended b., sevenelezh b., kourtezi b., feson b., gras b., grasiuster g., grasiusted b. ; *er sagte ihr Artigkeiten*, komz a reas brav outi, lavaret a reas traoù koant dezhi, mont a reas dezhi gant komzoù kaer, sichant e voe outi.

Artikel g. (-s,-) : **1.** pennad-skrid g. ; *eingeschobener Artikel*, pennad-skrid berr g. ; *einen Artikel bearbeiten*, ober ur c'hempenn d'ur pennad-skrid ; *einen Artikel beschneiden*, *einen Artikel kürzen*, tennañ traoù eus ur pennad-skrid, ober un tamm krennañ d'ur pennad-skrid, berraat ur pennad-skrid ; *Artikel verfassen*, flutañ pennadoù-skrid, dozviñ pennadoù-skrid ; *Leitartikel*, pennad-stur g., pennad-talbenn g. ; *Fortsetzung eines Artikels*, kendalc'h ur pennad g., dilerc'h ur pennad g. ; **2.** merkad g., reizhenn b., mellad g., poent g. ; *Geheimartikel*, merkad (diviz) kuzh un emglev g. ; **3.** [kenw.] traezenn b., tra g., kenderc'had g., produ oberiet g., produadur g., oberiadenn b., aozad g., marc'hadourezh b., tamm marc'hadourezh g., gwerzhadenn b. ; *gängiger Artikel*, traezoù a gaver da brenañ un tammig e pep stal lies., marc'hadourezh a gaver un tammig e pep lec'h b., marc'hadourezh voutin b. ; *ein dankbarer Artikel*, traezenn hewerzh b., marc'hadourezh hewerzh b. ; *Gebrauchsatikel*, traezenn (marc'hadourezh) evit ar pemdez b., diankajoù lies. ;

Massenartikel, traezenn (marc'hadourezh) aozet a-steud (a-druihladoù) b., traezenn (marc'hadourezh) aozet diouzh an druihl b. ; **4.** [yezh.] ger-mell g. ; *bestimmter Artikel*, ger-mell strizh g., ger-mell resis g. ; *unbestimmter Artikel*, ger-mell amstrizh g., ger-mell amresis g. ; *auf Bretonisch wird der Buchstabe K jedes Mal verändert, wenn er nach einem bestimmten oder unbestimmten Artikel steht*, bepred e kemm al lizherenn K e brezhoneg goude ur ger-mell resis pe amresis ; **5.** [relij.] *Glaubensartikel*, artikl a feiz g., pennngredenn b., kredenn a feiz b. ; **6.** [gwir] mellad g., rannbennad b., kevrenn b. **artikular** ag. : mellel, kenvel, ... kenvel, ... kenvelañ ; ... ar c'henvelloù.

Artikulation b. (-, -en) : distagadur g., distilh g., distilhañ g., soniañ g.

artikulieren V.k.e. (hat artikuliert) : **1.** distilhañ, distagañ ; **2.** displegañ [e vennozhioù], gwiskañ [e vennozhioù] gant komzoù, lakaat gerioù [war e vennozhioù], ezteurel [e vennozhioù], geriañ [e vennozhioù].

V.em. : **sich artikulieren** (hat sich (t-rt) artikuliert) : **1.** diskuliañ e vennozh, en em ziavaeziañ ; **2.** [komzoù] bezañ sklaer ha fraezh.

Artillerie b. (-, -n) : kanolierzh g. ; *verladene Artillerie*, kanolierzh douget g., kanolierzh treuzdouget g.

Artilleriebeschuss g. (-es, -beschüsse) : kanoliadeg b.

Artillerieflieger g. (-s, -) : karr-nij graet gantañ evit reoliañ tennoù ar c'hanolioù g.

Artilleriegeschoss n. (-es, -e) : obuz g. ; *das schrille Pfeifen des herannahenden Artilleriegeschosses wird immer lauter*, c'hwitelladenn an obuz a zalc'h da bounneraat, c'hwitelladenn an obuz a zalc'h da c'hrostaat

Artillerieregiment n. (-s, -er) : **1.** [lu] rejimant konolierzh g.

Artilleriestellung b. (-, -en) : kanollec'h g., savenn ganolierzh b., strollad kanolioù g., stellad kanolioù g.

Artillerist g. (-en, -en) : kanolier g., bombezer g.

artilleristisch ag. : ... kanolierzh.

Artischocke b. (-, -n) : [louza.] artichaod str., artichaodenn b., askol-debriñ str., penn-artichaod g. ; *spanische Artischocke*, askol-du str.

Artischockenabfälle lies. : plusk artichaod str.

Artischockenboden g. (-s, -böden) : foñs artichaod g.

Artischockenherz n. (-ns, -en) : kalonenn artichaod b.

Artischockenstrunk g. (-s, -strünke) : treujenn artichaod b.

Artist g. (-en, -en) : **1.** kerzher-ouesk g., silwinkad g. ; **2.** gwinider g., ouesker g.

artistisch ag. : **1.** arzel ; **2.** ouesk.

Artois n. : *das Artois*, Artez b., Bro-Artez b.

Artus g. : Arzhur g. ; *Sagenkreis um König Artus*, kelc'h arzhuriek g., kelc'hiad arzhuriek g.

Artushof g. (-s) : lez ar roue Arzhur b.

Artusrunde b. (-b) : marc'heien an Daol Grenn lies.

Artussage b. (-) : [lenn.] mojenn ar roue Arzhur b., kelc'h arzhuriek g., kelc'hiad arzhuriek g., romant ar Roue Arzhur g.

artverschieden ag. : disheñvel o natur.

artverwandt ag. : kar.

Artwärme b. (-) : [fizik] gwrezder rummel b.

Artwiderstand . (-s, -widerstände) : [fizik] harz rummel g.

Antwort n. (-s, -wörter) : [yezh.] anv-gwan g.

Arznei b. (-, -en) : louzoù [liester louzeier] g., remed g., dramm g., medisinerzh g., mezegiezh b., mezekniezh b., triakl g. ; *heilsame Arznei*, louzoù (remed) efedus g. ; *eine äußerst wirksame Arznei*, ul louzoù mat-asur g. ; *eine Arznei gegen Durchfall bei Menschen und Tieren*, ul louzoù ouzh ar foerell koulz d'an dud evel d'al loened g., ul louzoù mat ouzh ar foerell koulz d'an dud evel d'al loened g. ; *diese Arznei wirkt auf die Verdauung*, gwerediñ a ra al louzoù-se war an ismoradur ; *diese Arznei tut mir gut*, *diese Arznei tut mir wohl*, al louzoù-se a ra vad din ; *bittere Arznei*, louzoù c'hwerv g., mezegiezh c'hwerv b. ; *eine Arznei verordnen, verschreiben*, reiñ ul louzoù bennak da gemer, reiñ un ordrenañ (Gregor) ; *eine Arznei verabreichen*, reiñ louzoù da lonkañ, reiñ ur remed, medisiniñ ; *eine auf schriftliche Anweisung des Arztes zubereitete Arznei*, ul louzoù aozet diwar ordrenañ ur mezeg g. ; *eine Arznei einnehmen*, kemer ul louzoù bennak, euvriñ un dramm bennak.

Arzneibuch n. (-es, -bücher) : marilh an danvezioù louzaouiñ g., reol apotiker b., kodeks an danvezioù louzaouiñ g.

Arznei-Ehrenpreis g. (-es) : [louza.] gleizh-glas str., louzaouenn-santez-Veronika b.

Arznei-Eibisch g. (-es, -e) : [louza.] malv-gwenn str., kaol-malv-gwenn str.

Arzneifläschchen n. (-s, -) : bured b.

Arzneikunde b. (-) : farmakologiezh b., apotikouriezh b.

Arzneimittel n. (-s, -) : louzoù [liester louzeier] g., remed g., dramm g., medisinerzh g., mezegiezh b., mezekniezh b., aozad apotikel g., danvez louzaouiñ g. ; *ein Arzneimittel gegen Durchfall bei Menschen und Tieren*, ul louzoù ouzh ar foerell koulz d'an dud evel d'al loened g., ul louzoù mat ouzh ar foerell koulz d'an dud evel d'al loened g. ; *ein äußerst wirksames Arzneimittel*, ul louzoù mat-asur g. ; *die Wirksamkeit dieses Arzneimittels wird jetzt untersucht*, imbours'het e vez bremañ hag efedus eo al louzoù-se ; *dank dieser Arzneimittel konnte ich das Fieber loswerden*, dre nerzh an drammoù-se em boe distag eus an derzhienn ; *ein Arzneimittel verabreichen*, reiñ louzoù da lonkañ, reiñ ur remed, medisiniñ ; *jemandem zu viele Arzneimittel verabreichen*, drammañ u.b. ; *zu viele Arzneimittel einnehmen*, en em zrammañ ; *ein Arzneimittel in geringen Mengen einnehmen*, kemer nebeut-tre eus ul louzoù bennak, euvriñ nebeut-tre eus un dramm bennak ; *die Arzneimittel musste ich aus meiner eigenen Tasche bezahlen*, al louzeier a oa chomet em c'hont din-me.

Arzneimittelforschung b. (-, -en) : enklaskoù farmakologiezh lies., enklaskoù apotikouriezh lies., imbours'hioù apotikouriezh lies., imbours'hioù farmakologiezh lies.

Arzneimittelgesetz n. (-es, -e) : lezenn a-zivout an danvezioù louzaouiñ b.

Arzneimittelhersteller g. (-s, -) : unvez produiñ danvezioù louzaouiñ b.

Arzneimittelkunde b. (-) : apotikouriezh b., farmakologiezh b.

Arzneimittellehre b. (-) : studi al louzeier b.

Arzneimittelmissbrauch g. (-s, -missbräuche) : drougimpilj an danvezioù louzaouiñ g.

Arzneimittelsucht b. (-) : drammgaezh g., drammgaezhiadezh b.

Arzneipflanze b. (-, -n) : louzaouenn b. [*liester* louzoù, louzeier].

Arzneischrank g. (-s, -schränke) / **Arzneischränkchen** n. (-s, -) : armelig an danveziou louzaouiñ b.

Arzneitrunk g. (-s, -tränke) : dram g., braoued g.

Arzneiverordnung b. (-, -en) / **Arzneiverschreibung** b. (-, -en) : ordrenañ b., roll al louzeier da gemer g.

Arzt g. (-es, Ärzte) : mezeg g., medisin g., medisinour g., sourzien g., gwellaer g., louzaouer g., doktor g. ; *als Arzt wirken, als Arzt tätig sein, als Arzt praktizieren*, mezegañ, ober mezegiezh, ober mezeg ; *den Arzt (nach dem Arzt) rufen*, lavaret d'ar mezeg dont, kemenn d'ar mezeg dont, gelver ar mezeg ; *den Arzt zu einem Kranken rufen*, gelver ar mezeg war-dro ur c'hlañvour, gelver ar mezeg da gaout ur c'hlañvour, kemenn d'ar mezeg dont da welet ur c'hlañvour, kemenn ar mezeg ; *den Arzt zu einem Kranken holen*, mont da gerc'hat ar medisin da gaout ur c'hlañvour, klask ar mezeg war-dro u.b. ; *zum Arzt laufen*, postañ da glask ar medisin, redek da gerc'hat ar mezeg ; *zum Arzt gehen*, mont da gaout ar mezeg ; *Assistenzarzt*, mezeg eiler g., mezeg skoazeller g. ; *der Arzt ist bei ihm*, emañ ar medisin war e dro ; *Augenarzt*, lagadour g., medisin an dremm (Gregor) g., oftalmologour g., medisin an daoulagad g. ; *Facharzt*, mezeg arbennigour g. ; *Lungenarzt*, medisin ar skevent g., analadour g. ; *Zahnarzt*, dentour g., mezeg-dent g., P. tenner-dent g. ; *behandelnder Arzt*, mezeg a ra ordinal war-dro u.b. g., mezeg boas g. ; *praktischer Arzt*, mezeg hollek g., mezeg-familh g., mezeg hollegour g. ; *sie ist mit einem Arzt verheiratet*, honnezh a zo gwreg d'ur mezeg ; *eine auf schriftliche Anweisung des Arztes zubereitete Arznei*, ul louzoù aozet diwar ordrenañ ur mezeg g.

Arztberuf g. (-s, -e) : micher vezeg b., micher a vezeg b. ; *Ausübung des Arztberufes*, embreg mezegel g.

Ärztebesteck n. (-s, -e) : trousesenn vezeg b., troïsensenn vezeg b.

Ärztekammer b. (-, -n) : kuzul Urzh ar vezeien g.

Ärztellegium n. (-s, -kollegien) : kengor mezegiezh g.

Ärztenschaft b. (-) : mezeien lies., korfuniad ar vezeien g., korf ar vezeien g., urzh ar vezeien g.

Arztfrau b. (-, -en) : gwreg d'ur mezeg b.

Arzthelfer g. (-s, -) : skoazeller mezegel g., skoazeller mezegiezh g.

Ärztin b. (-, -nen) : mezegez b., medisinez b., medisinourez b., gwellaerez b. ; *praktische Ärztin*, mezegez hollek b., mezegez-familh b., mezegez hollegourez b.

ärztlich ag. : ... ar mezeg, ... ar vezegiezh, mezegel ; *ärztliche Praxis*, a) pratikoù ar mezeg lies. b) kabined mezegiezh g., studi-vezeg b., studi vedisin b., kuzulva g., ti ar mezeg g. ; *ärztliche Anordnung, ärztliche Verordnung, ärztliche Verschreibung*, ordrenañ ar medisin b. (Gregor), roll al louzeier da gemer g. ; *ärztliches Zeugnis, ärztliche Bescheinigung*, testeni ar mezeg g. ; *ärztliche Versorgung*, skoazell ar vezegiezh b. ; *ärztliche Beratung*, kuzuliadenn vezegel b., kuzuliadur mezegel g., kuzuliadenn yec'hed b. ; *sich ärztlich behandeln lassen*, bezañ mezeget, goulenn digant ur

mezeg ober war e dro ; *ärztliche Untersuchung*, bizit medisin g., enselladenn yec'hed b., gwel d'ar mezeg g., imbourc'h medisin g., kuzuliadenn vezegel b., gweladenn vezeg b.

Arztpraxis b. (-, -praxen) : kabined mezegiezh g., studi vedisin b., studi-vezeg b., kuzulva mezeien g., ti ar mezeg g.

Arztsekretärin b. (-, -nen) : sekretourez vezegel b.

As n. (-, -) : [son.] la bouc'h g., la blot g. ; *As-Dur*, la blot major g., la bouc'h muiañ g. ; *As-Moll*, la blot minor g., la bouc'h leiañ g.

Asbest g. (-[e]s, -e) : amiant g., asbest g.

Asbestanzug g. (-s, -anzüge) : dilhad amiant g., dilhad asbest g.

Asbestdichtung b. (-, -en) : joentr amiant g., junt asbest g.

Asbestzement g. (-es, -e) : fibrosimant g., simant mesket gant asbest g.

Asch¹ g. (-s, Äsche) : [loen.] somon feunteun g., ombrenn b. [*liester* ombred].

Asch² g. (-s, Äsche) : pezel b., pod g.

Aschantinuss b. (-, -nüsse) : [Bro-Aostria] kraoñ-marmouz str., kakaouetez str., pistachenn-douar b., arachidez str., arachidenn b. [*liester* arachidoù].

Aschbecher g. (-s, -) : ludueg b., pod-ludu g., plad-ludu g.

aschblond ag. : melenc'hris, melen-louet.

Äsche b. (-, -n) : [loen.] somon feunteun g., ombrenn b. [*liester* ombred].

Asche b. (-, -n) : 1. ludu g. ; *heiße Asche, glühende Asche*, ludu brout g. ; *Kartoffeln in glühender Asche backen*, lakaat avaloù-douar da boazhañ e-mesk ar regez ; *lauwarme Asche*, ludu klouar g. ; *in Schutt und Asche legen*, pulluc'hañ, kas da ludu, luduañ, foeltrañ evel ludu, ober ludu eus ; *zu Asche werden*, luduañ, treiñ da ludu, treiñ e ludu, pulluc'hañ, mont da ludu, mont e ludu, poluiñ en tan ; *es brennt ohne zu Asche zu werden*, devijñ a ra hep pulluc'hañ ; *zu Asche verbrennen*, treiñ [udb] e ludu, pulluc'hañ, luduañ, leskiñ poazh ; *mit Asche bedecken*, luduañ, goleiñ gant ludu ; *sich mit Asche bedecken*, luduañ ; *das Feuer mit Asche zudecken*, pakañ an tan, kafunañ an tan, goleiñ an tan, ober un tamm moug d'an tan gant ludu ; *aus der Asche erstehen, wie ein Phönix aus der Asche steigen*, adsevel eus al ludu, dasorc'hiñ, adsevel eus e relegoù ; [dre fent] *sich (t-d-b) Asche aufs Haupt streuen*, goleiñ e benn a ludu, kaout mil geuz ; *ausgelaugte Asche*, koarad g., sloag g. ; *einen Kessel mit ausgelaugter Asche bestreichen*, koaradenniñ ur chaodouron ; *nach Asche suchen*, ludua ; *Asche als Dünger*, ludu-tan g., ludu g. ; *so fein wie Asche*, ken munut ha ludu ; *Asche zu Asche, Staub zu Staub*, ned oc'h nemet poultr ha distreiñ a reot e poultr ; 2. relegoù lies., ludu g. ; *Friede seiner Asche* ! peoc'h d'e relegoù ! peoc'h d'e ene ! Doue d'e bardono ! ; 3. [dre skeud.] *das Feuer glimmt unter der Asche fort*, glaou bev a zo c'hoazh dindan al ludu, traoù kuzhet evel an tan dindan al ludu a zo en hent, ur c'hoari bennak a zo en hent, un dra bennak a zo e gor.

Aschekegel g. (-s, -) : kern tanveneziek b., kern volkanek b.

Aschenbahn b. (-, -en) : [sport] roudenn ludu b.

Aschenbecher g. (-s,-) : ludueg b., pod-ludu g., plad-ludu g.
Aschenbrödel n. (-s) : Luduenn b., Luduennig b., [dre skeud.] ludueg b.
Aschenbrot [kegin.] foas g., sulugenn b., bara ludu g., bara oaled g.
Ascheneimer g. (-s,-) : ludueg b., pod-ludu g.
Aschenfall g. (-s,-fälle) : ludueg b., pod-ludu g., log al ludu b.
Aschenfalltür b. (-,-en) : trapig al ludueg g.
Aschengehalt g. (-s) : bec'h ludu g.
Aschenhändler g. (-s,-) : luduaer g.
Aschenkasten g. (-s,-kästen) : ludueg b., pod-ludu g., log al ludu b.
Aschenkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] louzaouenn-al-ludu b.
Aschenkrug g. (-s,-krüge) : jarl-ludu g.
Aschenkuchen g. (-s,-) : [kegin.] fouas g., sulugenn b.
Aschenkuchenhändler g. (-s,-) : fouaser g.
Aschenplatz g. (-s,-plätze) : 1. tachenn vell-droad Rotgran® b. ; 2. leur-dennis skilt b.
Aschenputtel n. (-s) : Luduenn b., Luduennig b., [dre skeud.] ludueg b.
aschenreich ag. : luduek.
Aschenregen g. (-s,-) : glav a ludu g., ludu o kouezhañ evel glav g.
Aschentuch n. (-s,-tücher) : sildrouerez b.
Ascher g. (-s,-) : ludueg b., pod-ludu g., plad-ludu g.
Aschermittwoch g. (-s,-e) : Merc'her-al-Ludu g., Merc'her meur g.
aschfahl ag. : morlivet, glaslivet, drouklivet, livet fall, gwall-livet, glas, distrunk, karzhet e vizaj.
aschfarben ag. / **aschfarbig** ag. : louet, glas, gris.
aschgrau ag. : 1. louet, glas, gris ; 2. [dre skeud.] *das geht ins Aschgrau, das geht bis ins Aschgrau*, re 'zo re, ur gont a zo da bep tra, ur gont a zo d'an holl draoù, ur somm a zo da bep tra ha pa vefe da zebriñ yod, ur ritenn a zo da bep tra, gant kement-se ez eer dreist ar roudenn (an arroudenn, ar pal), gant kement-se ez eer er-maez eus ar park, gant kement-se ez eer er-maez, gant kement-se ez eer dreist ar yev, gant kement-se ez eer dreist-penn.
aschig ag. : luduek.
Aschkenase g. (-n,-n) / **Aschkenasi** g. (-, Aschkenasim) : Yuzev achkenaz g., Achkenaz g. [liester Achkenazed].
aschkenasisch ag. : achkenaz.
Aschkuchen g. (-s,-) : [kegin.] fouas g., sulugenn b.
Aschkuchenhändler g. (-s,-) : fouaser g.
äschylisch ag. : *die Äschylischen Tragödien*, trajediennoù Aichilos lies., trajediennoù Aesc'hulos lies.
Äschylus g. : Aichilos g., Aesc'hulos g.
ASCII-Code g. (-s,-s) / **ASCII-Zeichensatz** g. (-es,-sätze) : kod ASCII g., boneg ASCII b.
Aseität b. (-) : aseitidigezh b.
äsen V.gw. (hat geäst) : peuriñ, broustañ ; *das Wild äst*, bez emañ ar jiber o peuriñ.
Asepsis b.(-) : [mezeg.] aseptiezh b., anlest g., anlestegezh b.
Aseptik b.(-) : [mezeg.] aseptizañ g., aseptizadur g., anlestañ g.

aseptisch ag. : [mezeg.] aseptek, anlestek, ... anlestañ ; *aseptische Behandlung*, intentoù en un endro divikrob.
Äser liester evit Aas.
asexuell ag. : hep reizh, ansekset, anrevel, anrevek.
Asiat g. (-en,-en) / **Asiate** g. (-n,-n) : Aziad g., Reterad g.
asiatisch ag. : aziat ; *das asiatische Russland*, lodenn aziat Bro-Rusia b.
Asien n. (-s) : Azia b.
Askanier g. (-s,-) : [istor] unan eus lignez an Askanied g.
Askari g. (-s,-s) : [douar., lu] askari g.
Askaris b. (-, Askariden) : [loen., mezeg.] lenkernenn b. [liester lenkernennoù, lenkern].
Askese b. (-) : emgastiz g., gwanidigezh ar c'horf b., embleustrerezh g., askez g., askezegezh b.
Asket g. (-en,-en) / **Asketiker** g. (-s,-) : askezed g., askezeur g., penedour g., emgastizer g., embleustrer g. ; *wie ein Asket leben*, bevañ evel ur manac'h digenvez, bezañ vijil gant an-unan bemdez.
asketisch ag. : emgastizus, askezek, askezel.
Asklepios g. : [mojenn.] Asklepios g., Eskulap g.
Asklepiosstab g. (-s,-stäbe) : bazh Asklepios b., naerwialenn b.
Askorbinsäure b. (-,-n) : trenkenn askorbek b.
Äskulap g. : [mojenn.] Asklepios g., Eskulap g.
Äskulapstab g. (-s,-stäbe) : bazh Asklepios b., naerwialenn b.
Äsop g. : Aisopos g., Ezop g. ; *Äsops Fabeln*, mojennoù Aisopos lies., fablennoù Aisopos lies.
äsoptisch ag. : *Äsoptische Fabeln*, fablennoù (mojennoù) Aisopos lies.
asozial ag. : oreliat, diskevredat, amgevredigezhel, digevredigezhel, disokial.
Asoziale(r) ag.k. g./b. : oreliad g., disokialad g., distaoladenn b., spered amgevredigezhel a zen g., diskevredad g.
Aspe b. (-,-n) : 1. [louza.] kren str., krenerez b., gwez-kren str., gwez-koad-kren str., [lenn.] bondilh str. ; 2. [koad, prenn] koad-kren g., kren g.
Aspekt g. (-s,-e) : 1. sellad g., tu g., stumm g., doare g., arvez g., gwel g., gweled g., rezh g., everiañs b., neuz b. ; *wenn wir alle Aspekte in Betracht ziehen*, ma vez dalc'het kont eus an holl selladoù, ma vez taolet pled ouzh pep tra, ma vez taolet kont ouzh pep tra ; *wir werden alle Aspekte dieser Frage betrachten*, tu ebet eus an afer ne vo lezet a-gostez, dalc'het e vo kont eus holl selladoù an afer ; 2. [stered.] *unter günstigem Aspekt geboren sein*, bezañ bet ganet dindan ur blanedenn vat ; 3. [yezh.] *Verbalaspekt*, stumm ar verb g., arvez ar verb g.
Aspenholz n. (-es) : koad kren g., kren g.
Aspergill n. (-s,-e) : [relij.] sparf g., barr dour benniget g.
Asphalt g. (-s,-e) : asfalt g., ter-douar g., ter g., ter-du g., koultron g., bitum g.
Asphaltdecke b. (-,-n) : gwiskad asfalt g., gwiskad ter-douar g.
asphaltieren V.k.e. (hat asphaltiert) : terdouarañ, asfaltañ.
Asphaltierung b. (-) : terdouarañ g., terdouarerezh g., asfaltañ g., asfaltadur g.
asphaltisch ag. : asfaltek, bitumek, terdouarek, koultronek, terduek.

Asphaltpappe b. (-,-n) : kartoñs asphalt g.
Asphaltstraße b. (-,-n) : hent ter-douar g., hent koltarek g.
Asphodelos g. (-) / **Asphodelosblüte** b. (-,-n) / **Asphodill** g. (-s,-e) : [louza.] milad str., kenin g.
Aspik n. (-s,-e) : [kegin.] sun-koazhet g., aspig g.
Aspirant g. (-en,-en) : 1. emstriver g. ; 2. [lu] danvez ofiser g.
Aspiration b. (-,-en) : [yezh.] kemmadur dre c'hwezhañ g., c'hwezhadur g.
aspirierbar ag. : c'hwezhaus.
aspirieren V.k.e. (hat aspiriert) : [yezh.] c'hwezhañ, c'hwezhadenniñ.
Aspirin n. (-s) : aspirin g. ; *ich brauche Aspirin, ich habe es bitter nötig*, aspirin am eus ezhomm, terrupl on ezhommek.
Aspirin-tablette b. (-,-n) : kached aspirin g., moustrad aspirin g.
Ass¹ n. (-es,-e) : 1. [kartoù] born g. [*liester* berniel, bornioù], bid g., P. louz g. ; *das Karoass, das Karo-Ass*, ar born karo g. ar bid karo g., al louz karo g. ; *das Ass ist die höchste Karte*, ar born a zo mestr war ar c'hartennoù all ; 2. [dre skeud.] mailh g., c'hwil g., dañvad g., houad g., maout a zen g., ki g., kole g., tad den g., mestr d'ober g., tarin g., tarinez b., pabor g., paborenn b., beuf g., hinkin g. ; *er ist ein Ass*, ur mailh eo, ur c'hwil eo, ur maout a zen eo, ki eo, hennezh a zo ur c'hole, hennezh a zo ur chadenn den, hennezh a zo dreist, hennezh a zo ur pabor, hennezh a zo ur beuf, hennezh a oar an dibenn eus an dra ; *er ist ein Ass im Fahren*, hennezh a oar kas e garr-tan, ur mailh (un tad den, ampart-tre) eo evit bleniañ, da vleinañ eo ur mestr, ur mailh eo da vleniañ, ur blenier arroutet eo, tarin eo da vleinañ, un hinkin eo da vleinañ, dornet akuit eo da vleinañ, dreist eo da vleinañ, ur gwall vlenier eo, solut eo da vleinañ.
Ass² n. (-es,-e) : [Bro-Aostria] gor g., gorad g., goradenn b., pugnez g., apotum g., droug-sant-Kirio g.
Assekurant g. (-en,-en) : kretaer g., asurour g., asurañsour g.
Assekuranz b. (-,-en) : kretadur g., asurañs b.
Assekuranzschein g. (-s,-e) : testeni kretadur g., kevrat kretadur b., lizher kretadur g., lizher kretaad g.
Assekurat g. (-en,-en) : kretaad g., kretaed g., asurañsad g.
Assel b. (-,-n) : [loen.] moc'h-koad str., laou-dar str., gwrac'h b.
Assemblierprogramm n. (-s,-e) : [stenn.] kendroer g., kunteller g.
assertorisch ag. : diogelus.
Asservat n. (-s,-e) : [gwir] pezh prouiñ g., prouenn gendrec'hiñ b.
Asservatenkammer b. (-,-n) : mirlec'h ar prouennoù kendrec'hiñ g., mirlec'h ar pezhioù prouiñ g.
Assessor g. (-s,-en) : 1. [gwir] advarner g. ; 2. kelenner deraouad g.
Assi g. (-s,-s) : 1. skoazeller g., eiler g., skorer g., harper g., darbarer g. ; 2. oreliad g., disokialad g., distaoladenn b., diskevredad g., spered amgevredigezhel a zen g., sklanker g., foreant g., truilheg g., pilhaoueg g., labaskenn b., chelgenn a zen b., louskenn g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], denjentil laou g., paourkaezh cheulk g., paourkaezh den g., beg-lor g., laoueg g.

Assignat n. (-s,-e) : assignal g.
Assimilation b. (-) / **Assimilierung** b. (-) : 1. heñvelekadur g., hevelebekadur g., hevelebidigezh b., enteuzadur g., enteuzidigezh b., enteuzadur g., entouezierezh g. ; 2. [bev., mezeg.] bevelaat g. ; 3. [yezh.] heñveladur g., deheñveladur g., deheñvelaat g.
assimilieren V.k.e. (hat assimiliert) : 1. heñvelaat, hevelebekaat, heñvelekaat, enteuziñ, entoueziañ ; *die Ausländer wurden assimiliert*, deuet e oa an estrañjourien da vezañ heñvel ouzh tud ar vro, enteuziñ a reas an estrañjourien, dont a reas an estrañjourien da heñvelaat ouzh tud ar vro ; *die Ausländer ließen sich assimilieren*, en em heñvelaat a reas an estrañjourien ouzh tud ar vro ; *sie wollen die Elsässer assimilieren*, c'hoant o deus e kolle an Elzas o yezh hag o sevenadur ; 2. [bev., mezeg.] bevelaat.
Assisen lies. : [Bro-Suis] toudi lies.
Assistent g. (-en,-en) : skoazeller g., eiler g., skorer g., harper g., darbarer g. ; *technischer Assistent*, domataer g., darbarer g. ; *pharmazeutisch-technischer Assistent*, darbarer apotiker g.
Assistenz b. (-,-en) : skoazell b., harp g., skor g., gwared g., gwarederezh g. ; *unter Assistenz von*, gant harp (sikour, skoazell) u.b./udb.
Assistenzarzt g. (-es,-ärzte) : enklañvidour g., medisin-ospital g., diabarzhad g.
Assistenzprofessor g. (-s,-en) : mestr prezegenner g.
assistieren V.k.e. (hat assistiert) : 1. eilañ, skoazellañ, skorañ, reiñ harp da ; 2. [dre astenn.] arvestiñ ouzh.
Assonanz b. (-,-en) : klotenn-vogalenn b., kengan g., kenganez ar vogalennoù b.
assortieren V.k.e. (hat assortiert) : pourvezañ.
assortiert ag. : [kenwerzh.] pourvezet ; *reich assortiertes Lager*, magazenn pourvezet mat b.
Assortiment n. (-s,-e) : dibab g.
Assoziation b. (-,-en) : 1. kevredigezh b., breuriezh b., kevredad g. ; 2. [preder.] kenstrolladur mennozhioù g., strobad mennozhioù g., kenstroll mennozhioù g., strollata skeudennadurioù g., strollatad g. ; 3. [Sigmund Freud] *freie Assoziation*, frankstrollata g. ; 4. [louza.] kenstroll struj g.
Assoziationspsychologie b. (-) : strollataouriezh b.
Assoziativität b. (-) : kenstrollusted b., strollatadezh b.
assoziieren V.k.e. (hat assoziiert) : kenstrollañ, keveliñ, unaniñ, kevredañ, kenlodegañ.
assoziert ag. : kevelet, kevredet, kevelek, unanet, kenlodek ; *assoziierter Staat*, Stad kevelek b.
Assyrien n. (-s) : Asiria b.
Assyrier g. (-s,-) : Asiriad g.
assyrisch ag. : 1. ... Asiria, asiriad ; 2. [yezh] asiriek.
Ast g. (-es, Äste) : 1. brank g., skourr g., barr g., skoultr g. ; *ein dürrer Ast*, ur brank sec'h g., ur grinenn b. ; *der Vogel ließ sich auf einem Ast (auf einen Ast) nieder*, al labous a blavas war ur skourrig, al labous a gludas war ur barr, al labous a bintas war ur barr, al labous a vrakas (a varras) ; *einen Ast (ab)stutzen*, harpañ (tintañ) ur skourr, skorañ (stañsoniñ) ur brank, harpañ ur forc'hig en ur skourr ; *sich in Äste teilen*, gaoliñ, brankañ, bodenniñ, brec'hennaouiñ, forc'hañ, skoultrenniñ, skourrañ, ober brankoù ; 2. [dre astenn.] *ein Brett mit vielen Ästen*, un tamm plankenn bosek (ulmennek) g., un

tamm plankenn koad-tro ennañ g. ; **3.** [tro-lavar] *er ist dabei, den Ast abzusägen, auf dem er sitzt*, emañ o kac'hat en e dok hag a-benn nebeut e vo ret dezhañ e lakaat war e benn ; *den Ast absägen, auf dem man sitzt*, en em antell e-unan, mont a-enep e vara, reiñ bazh d'e gannañ, tommañ dour d'e skaotañ, bezañ enebour da vab e dad, lakaat e zorn en e zisheol, lakaat e zorn en e c'houlou, en em ziharpañ, toullañ dindan an-unan, ober e valapa, ober goap ouzh e lazioù, ober dezhañ e-unan ar gwashañ taol, gweañ e gordenn, nezañ e gordenn, distreiñ an dour diwar e brad, mont war e blankenn lardet, kas e garr el lagenn, noazhout ouzh an-unan, ober noaz (gaou) ouzh an-unan, freuzañ e stal, kas e blouz da ludu, kaoc'hañ e stal, kas ar stal d'an dour, foeltrañ e stal, en em lakaat war an teil, en em lakaat war ar sec'h, kas e stal da stalig hag e stalig da netra ; **4.** *sich einen Ast lachen*, tortañ gant ar c'hoarzh, hejañ gant ar c'hoarzh, tortañ o c'hoarzhin, daoudortañ (sailhañ) da c'hoarzhin, rampañ e c'henoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan ; *auf dem absteigenden Ast sein*, bezañ war e ziskar, mont da goll (da get, da netra, war netra, war e benn, da vann, da beurgoll, da droadañ, war ziskar, da fall), dont a-dreñv, treiñ da fall, mont d'ar baz, mont d'ar bern, mont da neuz, mont e skuilh hag e ber, mont e blouz da ludu, mont e vleud da vrenn, mont da hesk, mont d'an hesk, islonkañ.

AStA g. (-/s,-/s/ Asten) : [berradur evit **Allgemeiner Studentenausschuss**] poellgor ar studieren g.

Ästchen n. (-s,-) : brankig g., skourrig g., barrig g., briñsenn b., briñsad str., bleñch g.

asten V.gw. (hat geastet) : P. dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, poaniañ, mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, lakaat ar vourell en e gerc'henn, pegañ, bezañ er wakol, dont e wakol gant an-unan, ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, krugañ ouzh al labour, labourat a-zevri, labourat parfet, bezañ gwir wellañ o labourat, gwallgas e gorf gant al labour, en em zuañ el labour, kiañ, kiañ outi, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, mont dizamant dezhi, brevañ e gorf o labourat, en em lazhañ gant al labour, lazhañ e gorf, daoudortañ war an tach, lakaat leizh ar vourell, korfañ, c'hwistañ, labourat evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, gwallgas e gorf gant al labour, labourat a-nerzh, bezañ war ar charre, en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, lopañ, lorgnañ, forsiñ, bouc'halañ, c'hwezhañ e-barzh, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, ruilhal ha merat e gorf, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ ur gounnar labourat en an-unan, bezañ a-stenn gant e labour, ober fonn, reiñ bec'h d'al labour, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.

ästen V.gw. (hat geäst) : gaoliñ, brankañ, bodenniñ.

Aster b. (-,-n) : [louza.] aster g., bokedoù-stered lies.

Astereognosie b. (-) : [mezeg.] ankounañmerzerezh g.

Asterngewächs n. (-es,-e) : [louza.] astereg g. [*liester astereged*], kompozeg b. [*liester kompozeged*].

Asteroid g. (-en,-en) : asteroidenn b.

astfrei ag. : reizh, rez ; *astfreies gerades Holz*, koad reizh g., koad rez g.

Astgabel b. (-,-n) : skalf g., gaol b. ; *kleine Astgabel zur Entfernung des Gestrüpps mit der Sichel*, fichell b. forc'hell b.

Astgewirr n. (-s) : greoñenn skourroù b., greoñennad skourroù b.

Asthenie b. (-) : [mezeg.] asteniezh b., asikter g.

Ästhet g. (-en,-en) : kenedelour g.

Ästhetik b. (-) : **1.** [neuz] kenedelezh b. ; **2.** [preder.] kenedoniezh b. ; **3.** [intentoù korf.] kenedouriezh b. ; **4.** [arzoù] arzoniezh b., arzouriezh b.

Ästhetiker g. (-s,-) : [preder.] kenedoniour g.

ästhetisch ag. : kenedel, arzoniel, brav, koant, kenedus.

Ästhetizismus g. (-) : **1.** [preder.] kenedelouriezh b. ; **2.** [arz] kenedeladurezh b.

Ästhetizist g. (-en,-en) : kenedelour g.

Asthma n. (-s) : astma g., berranal g./b., P. amezeg an Ankoù g. ; *dieses Asthma macht mir zu schaffen*, diaezamant am bez gant ar berranal (gant ar verranal) a vez ingal warnon, bec'hiet on gant ar verralan.

Asthmatiker g. (-s,-) : astmatek g. [*liester astmateien*], berranalek g., den berranalek g., termer g.

asthmatisch ag. : astmatek, berranalek, berranal, peus.

ästig ag. : **1.** ulmennek, skoulmek, skodek, torzhellek, bosek, koad-tro ennañ ; **2.** bleñchennek, bleñchek, bodennek, barrek, skoultek, skourrek, skarvennek, toupek, brankek.

astigmatisch ag. : astgmatek, dispiswel, amstiwelel.

Astigmatismus g. (-) : **1.** [fizik] amstiegezh b. ; **2.** [mezeg.] dispisweled g., amstiwelel g.

ästimieren V.k.e. (hat ästimiert) : priziañ, prizañ, feuriañ.

Astknorren g. (-s,-) / **Astknotten** g. (-s,-) : ulmenn b., skod g., flosk g.

Astloch n. (-[e]s,-löcher) : toull ulmenn g., toull skod g.

astlos ag. : diskoultr.

Astrachan¹ n. : [douar.] Astrakan b.

Astrachan² g. (-s,-s) : [dre astenn.] feur astrakan b., astrakan g.

astral- sterennel, astrel.

astrein ag. : **1.** [koad] reizh, rez ; **2.** [dre skeud.] *die Sache ist nicht ganz astrein*, toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, koad-tro zo en afer-se, vi pe labous zo gant ar yar ; P. *astrein* ! dispar ! disi ! direbech eo ! biskoazh gwell ! n'eman ket c'hwezh ar preñved gant an dra-se ! n'emañ ket ar sifern gant an dra-se ! neuz en deus an dra-se ! difestur eo !

Astrodyamik b. (-) : astrodinamik g., sternerzhoniezh b.

Astrolab n. (-s,-e) / **Astrolabium** n. (-s, Astrolabien) : astralab g., steredlec'hier g.

Astrolog g. (-en,-en / **Astrologe** g. (-n,-n) : steredour g., hudsteredour g.

Astrologie b. (-) : steredouriezh b., hudsteredouriezh b., astrologiezh b.

astrologisch ag. : ... steredouriezh, steredouriezhel, ... hudsteredouriezh, hudsteredouriezhel.

Astromechanik b. (-) : loc'honiezh an astroù b.

Astronaut g. (-en,-en) : astraer g., astronot g., kosmonot g., sterdead g., egoraer g., spasaer g., spasionot g.

Astronavigation b. (-,-en) : merdeadur steredoniel g., merdeadur diouzh ar stered g.

Astronom g. (-en,-en) : steredoniour g., astronomour g.

Astronomie b. (-) : steredoniezh b., astronomiezh b.

astronomisch ag. : ... steredoniezh, steredoniel, steredel, ... astronomiezh, astronomel ; *astronomisches Objekt*, korf kosmek g.

Astrophysik b. (-) : astrofizik g.

Astrophysiker g. (-s,-s) : astrofizikour g.

Astschere b. (-,-n) : benerez b., gweltre b.

Aststummel g. (-s,-) : brog g., brogenn b.

Ästuar n. (-s,-e/Ästuarien) : [douar.] aber b./g.

Asturien n. (-s) : Asturiez b., Bro-Astur b.

Äsung b. (-,-en) : [hemolc'h] peuraj g.

Astwerk n. (-s,-e) : brankoù lies., barradur g., pennad-barroù g.

ASU b. (-,-s) : [berradur evit **Abgassonderuntersuchung**] kontroll ar saotradur dre ar gazoù diskarzh g., kontroll ar saotradur dre ar gazoù skarzhet g.

Asyl n. (-s,-e) : minic'hi g./b., repu g., bodenn b. ; *jemandem Asyl gewähren*, reiñ golo d'u.b., reiñ kuzh ha golo d'u.b., reiñ bara ha golo d'u.b., reiñ bod d'u.b., reiñ bodenn d'u.b., reiñ gwarez ha skoazell d'u.b., reiñ goudor d'u.b., reiñ toenn d'u.b., reiñ herberc'h d'u.b., reiñ degemer d'u.b., kemer u.b. en (dindan) e warez, reiñ repu (diogel) d'u.b., repuiñ u.b., dougen minic'hi d'u.b., reiñ minic'hi d'u.b., reiñ digor d'u.b., reiñ flosk d'u.b., bodenniñ u.b. ; *Asyl suchen*, klask repu ; *Asyl genießen*, kavout bod, kaout herberc'h ; *politisches Asyl*, bod politikel g.

Asylant g. (-en,-en) : goulenner repu g.

Asylantrag g. (-s,-anträge) : goulenn repu g.

Asylbewerber g. (-s,-) : goulenner repu g.

Asylland n. (-es,-länder) : bro repu b.

Asylrecht n. (-s,-e) : gwir degemer g., gwir da zougen minic'hi g., gwir minic'hi g., gwir ar vinic'hi g., gwir-repuiñ g.

Asylsuchende(r) ag.k. g./b. : goulenner repu g., goulennerez repu b.

Asymbolie b. (-) : [mezeg.] diarouezñ g.

Asymmetrie b. (-,-n) : amskouer g., ankemparzh g.

asymmetrisch ag. : amskouer, ha n'eo ket kenlinennek, ankemparzh g.

at [berradur evit **Atmosphäre**] [fizik] atmosfer g.

at [stlenn.] @, e ti, P. lost marmouz g., krogenn b.

A.T. [berradur evit **Altes Testament**] testamant kozh g., Lezenn Gozh b. (Gregor).

Ataraxie b. (-) : 1. [mezeg.] hezoni b. ; 2. [preder.] ataraksia b., ataraksiezh b., emdidrubuilh g.

Atavismus g. (-, Atavismen) : urvegezh b., hêrelezh b., hirhêrelezh g., gouenn b.

Ataxie b. (-) : [mezeg.] digenurzh loc'hadel g.

Atelier n. (-s,-s) : 1. [arzoù] atalier g. ; 2. mañsard g., mañsardenn b., kambr dindan an doenn b.

Atelieraufnahme b. (-,-n) : luc'hskeudenn arz b.

Atelierfenster n. (-s,-) : velux® bras g., lukan vras b., lomber bras g., oued vras b.

Atelierwohnung b. (-,-en) : mañsard g., mañsardenn b., kambr dindan an doenn b.

Atem g. (-s) : 1. anal b., alan b., c'hwezh g. ; *übelriechender Atem*, anal vrein b., anal flaerius b., anal drenk b. ; *tief Atem holen*, kargañ e vruched gant un analadenn hir, analañ hir, tennañ pounner e alan ; *ohne Atem zu holen*, hep dianalañ ; *außer Atem ankommen*, degouezhout berr e anal, erruout dialan, erruout tenn e anal, degouezhout gant e anal o kinnig mankout ; *mit keuchendem Atem*, dialan, dianal, dielc'het / dianalet (Gregor), dianalet ha miget, berranal gantañ, berr warnañ, berr e anal, tenn e anal, e anal o kinnig mankout, kollet e anal gantañ, c'hwitet (manket) e anal dezhañ, ar berralan warnañ, o verranalañ, berr war e gezeg, berr war e sparl, peus, berranalel ; *nach Atem ringen*, dihostal, mougaf, tagañ, dielc'hat, diroufal, dic'hwezhañ, trec'hwezhañ, bezañ berr war e gezeg, bezañ berr war e sparl, berranalañ, diadaviñ, bezañ tenn e anal d'an-unan, bezañ berr war an-unan, bezañ e anal o kinnig mankout, bezañ berr e anal, bezañ ar berralan gant an-unan, bezañ ar berranal war an-unan, stambouc'hañ, simuc'hiñ, bezañ izel e alan, berraat war an-unan, trealañ ; *außer Atem geraten*, koll e alan, mont berr e anal, tapout an dirouf, mont berr, dialanañ, dianalañ, dizanalañ, dielc'hat, bezañ dielc'het, bezañ dianalel, termal, peusiñ, simuc'hiñ ; *ich gerate sofort außer Atem*, me a ya berr warnon diouzhtu, me a c'hwit va alan din diouzhtu ; *jemanden außer Atem bringen*, *jemandem den Atem rauben*, *jemandem den Atem nehmen*, dianalañ u.b., mougaf e anal d'u.b., troc'hañ e anal d'u.b., terriñ anal u.b. ; *ich bin völlig außer Atem*, me a zo bouc'h 'vat, va anal a c'hwit din, va anal a vank din, dianalel ha miget emeon ; *laufen bis einem der Atem wegleibt*, *sich außer Atem laufen*, dielc'hat o redek, redek betek bezañ dialan / redek ken na goller an alan (Gregor), redek betek koll an alan, redek betek dianalañ, redek betek tapout an dirouf, redek betek berranalañ ; *mein Atem rasselte*, va alan a zo o c'hwitellat ennon ; *dazu braucht man einen guten (einen langen) Atem*, ret eo kaout anal evit ober an dra-se, ret eo bezañ uhel e anal evit ober an dra-se ; *Atem holen*, *Atem schöpfen*, tennañ e alan, ehanañ, diskuizhañ, dic'hwezhañ, ober un ehan, ober un tenn anal, kemer e anal, sachañ e anal, alanat, kaout e alan en-dro, ober un tamm sav-kein (un tamm diskuizh, un diskuizh(ig), un diskuizhadenn, un tamm diskrog), ober un dizalanniñ, ober un dizalanniñ, ober ur pennadig diskuizhañ, ober e ziskuizhoù, ober ur ruilh, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, kemer didorr, kavout e repoz, kemer e repoz, repozñ, ober ur gourvez, lakaat e gorf da zibouezañ, diblegañ e gein, digeinañ, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, diwaskañ e gorf ; *wieder zu Atem kommen*, kaout e anal en-dro, frankaat war an-unan ; *sie kommt wieder zu Atem*, frankaet eo warni, emañ ar sparl oc'h astenn warni ; *jemanden wieder zu Atem kommen lassen*, reiñ un tamm anal d'u.b., lezel u.b. da yariñ, leuskel u.b. da zianalañ ; *den Atem anhalten*, delc'her e alan, derc'hel kloz war e anal, delc'her (moustrañ) war e alan, menel e alan en an-unan ; *mit fliegendem Atem*, dianalel, dianal, o tiadaviñ, o trec'hwezhañ, o trealañ, o tiroufal, o vac'hellat, oc'h halpiñ, berr (tenn) e anal dezhañ, berranal gantañ, o verranalañ, e anal o kinnig mankout ; *jemanden in Atem halten*, bezañ atav war gein

u.b., ober buhez (gwall vuhez) d'u.b., uzañ e vuhez d'u.b., terriñ e vuhez d'u.b., iferniñ gant u.b., ober ur vuhez poanius-meurbet d'u.b., reiñ dibun d'u.b., na baouez ouzh u.b., na reiñ tamm anal ebet d'u.b., na leuskel u.b. da zianalañ, ober gwallamzer d'u.b. ; *er hält mich dauernd in Atem*, hennezh a zo un tourmant labourat gantañ, un uz eo labourat gantañ, hennezh a zo un debr-spered, hennezh a zo un ifern a zen, ur brav n'eo ket labourat gant hennezh ; *man sollte sich davor hüten, den Atem eines Kranken zu inhalieren*, n'eo ket mat chom en anal un den klañv ; *das benimmt mir den Atem, das schlägt mir den Atem*, a) [ster rik] un torr-alan eo an dra-se, un torr-anal eo an dra-se, stankañ a ra an dra-se va zreuz-gouzoug (sutell va gouzoug) din, troc'hañ a ra an dra-se va alan din, mogañ a ra an dra-se va alan din, peusiñ a ran gant an dra-se, chom a ra va anal ennon ; b) [dre skeud.] un estlamm gwelet ! ur bam eo ! peadra a zo da vamañ, chom a ran war va c'hement all, chom a ran skodeget o klevet kement-se, sabatuet-mik on o klevet an dra-se, lug e choman, chom a ran abafet-lip, badaouet on o welet an dra-se, menel a ran seizet ha dianal, chom a ra balc'h va genoù o welet kement-se, kement-se a daol ac'hanon en alvaon, gouest eo da bilat ac'hanoc'h, peadra a zo da bilat un den, distroadet on penn-kil-ha-troad gant an dra-se, distroadet glez on gant an dra-se, ha pa gouezfe an neñv warnon ne vefe ket gwashoc'h ; 2. *den Fluggesellschaften geht durch den Kauf immer teurerer Maschinen der Atem aus*, dielc'hat a ra ar c'hompagnunezhioù kirri-nij o prenañ nijerezhioù keroc'h-kerañ.

atambar ag. : analus, analadus, a c'heller analañ.

Atembeklemmung b. (-,-en) : berranal g./b., moug g., mougadenn b., mougadell b.

atembenehmend ag. / **atemberaubend** ag. : 1. un estlamm gwelet, skodegus, sabatuus, sabaturus, badaouus, sebezus, bamus, boemus, estlammus, marzhus, marzh, moliaç'hus ; 2. torr-anal ; *eine atemberaubende Steigung*, ur sav torr-anal g.

Atembeschleunigung b. (-) : buanadur an analañ g.

Atembeschwerden lies. : poan evit analañ b., bec'h evit analañ g., simuc'h g.

Atemgerät n. (-s,-e) : benveg enanaliñ g., dewenter g.

Atemgeräusch n. (-es,-e) : trouz an analat g.

Atemgymnastik b. (-) : jiminas analat-dianalat g.

Atemholen n. (-s) : analadur g., analidigezh b. ; *er hat Schwierigkeiten beim Atemholen*, poan en deus evit analañ b., bec'h en deus evit analañ, poan en deus o kaout e alan, izel eo e alan dezhañ.

Atemlähmung b. (-) : moug g., mougerezh g., mougadur g., asfiksiezh b., angwent g.

atemlos ag. : berr warnañ, dianal, dielc'het, berranal gantañ, tenn e anal, e anal o kinnig mankout, gant e anal o kinnig mankout, dielc'het / dianalet (Gregor), dianalet ha miget, o verranalañ, berr e anal, kollet e anal gantañ, c'hwitet (manket, troc'het) e anal dezhañ, ar berralan warnañ, berr war e gezeg, berr war e sparl, o tihostal, peus, o trec'hwezhañ, tuzum, o tianalañ.

Atemlosigkeit b. (-) : asfiksiezh b., angwent g., moug g., mougerezh g., mougadur g., berralan b./g., dianal g., dihosterezh g., trec'hwezh g., simuc'h g., berrder g.

Atemluft b. (-) : aer analus b./g.

Atemmaske b. (-,-n) : benveg enanaliñ g., maskl analañ g., maskl oksigen g.

Atemnot b. (-) : mic'hwezh g., diankedell, dirouferez b., dielc'h g., dihost g., dihosterezh g., trec'hwezh g., asfiksiezh b., angwent g., mougadur g., mougerezh g., mougadell b., moug g.

Atempause b. (-,-n) : ehan g., tenn alan g., tenn anal g., tamm diskuizh g., diskuizh(ig) g., diskuizhadenn b., tamm diskrog g., tamm dizalaniñ g., tamm dizanaliñ g., ruilh g., rank g., kalmijenn b. ; *jemandem eine Atempause gönnen*, reiñ un tamm anal d'u.b., lezel u.b. da yariñ, leuskel u.b. da ziskuizhañ, leuskel u.b. da zianalañ ; *den Pferden eine Atempause gönnen*, diskuizhañ e gezeg ; *jemandem keine Atempause gönnen*, bezañ atav war chouk u.b.

Atemschutzgerät n. (-s,-e) : benveg enanaliñ g.

Atemschutzmaske b. (-,-n) : benveg enanaliñ g., maskl analañ g., maskl gwarez g., maskl oksigen g.

Atemspende b. (-) : [mezeg.] daskor-anal g.

Atemstillstand g. (-s,-stillstände) : apne b., ehan analat g.

Atemübung b. (-,-en) : jiminas analat-dianalat g.

Atemwege lies. : forzhioù analañ lies., hent an analañ g., hent analañ g.

Atemwegserkrankung b. (-,-en) : anaez stag ouzh ar forzhioù analañ g.

Atemzug g. (-s,-züge) : 1. tenn alan g., tenn anal g., analadenn b., analad b., huanad g., huanadenn b., c'hwezhadenn b. ; *in den letzten Atemzügen liegen*, bezañ en e amzer diwezhañ, bezañ war e dermen, bezañ aet betek ar mouch, bezañ en e gleñved diwezhañ, bezañ en e bore diwezhañ, bezañ oc'h ober e dalaroù, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ o vont da baseal, bezañ en e basion, mont en e basionoù, bezañ o vont da bakañ, bezañ paket, bezañ war e dremenvan, bezañ en e amzer diwezhañ, bezañ war e amzer diwezhañ, bezañ war an diwezhañ, bezañ o serriñ e levr, roeñviñ d'ar maez, bezañ en e sach diwezhañ, bezañ e par ar marv, bezañ pell ganti, bezañ en e ziwezhañ kleñved, bezañ dindan dalc'h ar marv, bezañ o kinnig mervel, bezañ e poent ar marv, bezañ ar marv tost d'e seuliou, bezañ rentet tost-ha-tost d'ar marv, bezañ gant ar marv, bezañ war e varv, bezañ ar marv gant an-unan, bezañ en enkoù (Gregor) ; *er liegt in den letzten Atemzügen*, ne zaleo ket da vervel, aet eo betek ar mouch ; *den letzten Atemzug tun*, rentañ e huanad diwezhañ, leuskel e huanad diwezhañ, tennañ e huanad diwezhañ, reiñ e huanad diwezhañ, leuskel e huanadenn diwezhañ, ober e huanad diwezhañ ; *letzter Atemzug*, diwezhañ mouch a vuhez g., stank an anal g., huanad diwezhañ g., huanadenn diwezhañ b. ; 2. *in einem Atemzug, im gleichen Atemzug, im selben Atemzug*, en un analad, war un analad, er memes amzer, en hevelep amzer, war ar memes taol, war un dro, war an dro, en un troc'h , en un taol, en ur ser.

Äthan n. (-s,-) : [kimiezh] etan g.

Atheismus g. (-) : andoueouriezh b., dizoueadegezh b., dizoueadelezh b.

Atheist g. (-en,-en) : andoueour g., dizouead g., nac'her-Doue g., den dizoue g.

atheistisch ag. : andoueat, andoue, dizoue ; *er wurde atheistisch erzogen*, savet dizoue e voe, savet eo bet en un doare andoue.

Athen n. : 1. Aten b. ; 2. [kr-I] *Eulen nach Athen tragen*, klask kerc'hat (klask kargañ) dour gant ur bouteg, klask tennañ amanenn eus gouzoug ur c'hi, tennañ panez eus gouzoug ur c'hi, treiñ ar c'hi (ar c'hazh) dre e lost, klask an doare da dreiñ an avel diwar-bouez ur sugell, klask treiñ an avel d'u.b., tremen e amzer o treiñ mein da sec'hañ, mont da laerezh al loar, klask pegañ al loar, klask tapout al loar gant e zent, klask pakañ ar bleiz gant un taol boned, klask lakaat ur bramm war beg un ibil, klask spazhañ melc'hwed, klask serriñ ar bed en ur glorren vi.

Athener g. (-s,-) : Atenad g.

Äther g. (-s) : 1. [kimiezh] eter g. ; 2. [dre skeud., barzh.] ebr g., neñv g., oabl b. ; *etwas über den Äther schicken*, *etwas in den Äther schicken*, radiosignañ udb, skignañ udb ; 3. [Henamzer] ar pempvet bonvoud g.

ätherisch ag. : 1. dizanvezel, aezhennek, lusennek, skañv, oabrek, neñvel, eus an neñv ; 2. [kimiezh] eterek, aezhidik ; *ätherisches Öl*, eoul esañs g., irad g.

atherman ag. : [fizik] harz-gwrez.

Atherosklerose b. (-,-n) : [mezeg.] ateroskleroz g.

Äthersucht b. (-) : eteromania g., eteromaniezh b., eteroboazenn b., eteroboemenn b., sujidgezh d'an eter b., estoue ouzh an eter g., etergaezhiadezh b. g.

Äthiopien n. (-s) : Etiopia b.

Äthiopier g. (-s,-) : Etiopiad b.

äthiopisch ag. : etiopiat.

Athlet g. (-en,-en) : atletour g., gourenour g.

Athletik g. (-en,-en) : atleterezh g., gourenelezh b.

athletisch ag. : atletek, ... atleterezh, gourenel, ... gourenelezh.

Äthylen n. (-s) : etilen g.

Äthylalkohol g. (-s,-e) : alkool etilek g.

Ätiologie b. (-) : 1. [preder.] kaozoniezh b., abegoniezh b., arbennoniezh b. ; 2. [mezeg.] arbennouriezh b.

Atlant g. (-en,-en) : [tisav.] atlant g. [*liester* atlantoù].

Atlantiaden lies / **Atlantiden** lies. : [stered.] *die Atlantiaden*, *die Atlantiden*, ar Pleiadezed lies., Yarig hec'h evned b., ar Yarad-Poñsined b., ar Yar Wenn b., ar Yarig wenn he c'hwec'h evn b.

Atlantik g. (-s) : Atlantik g., Meurvor Atlantel g.

Atlantik-Charta b. (-) : karta Atlantel b.

Atlantikfestung b. (-,-en) : [istor, eil brezel-bed] enserradenn atlantel b.

Atlantikpakt g. (-s) : pakt atlantel g.

Atlantikstaaten lies. : bloc'h atlantel g., aliañs atlantel b.

Atlantiksturmtaucher g. (-s,-) : [loen.] tort boutin g.

Atlantikwall g. (-s) : [istor, nazi.] moger an Atlantik b.

Atlantis n. / **Atlantiserdteil** g. : Atlantis b.

atlantisch ag. : atlantel, atlantek ; *Atlantischer Ozean*, Meurvor Atlantel g.

Atlas¹ g. (-) : [mojenn.] Atlas g.

Atlas² g. (-/-ses, -se) : kartennaoueg b., atlas g.

Atlas³ g. (-/-ses, -se) : [gwiad.] satin g.

Atlas⁴ g. (-) : [meneziou] *der Atlas*, an Atlas g.

atlasartig ag. : satinheñvel, e doare ar satin, a-zoare gant ar satin, a-seurt gant ar satin.

Atlasgrasmücke b. (-,-n) : [loen.] devedig an Atlas g.

atmen V.gw. (hat geatmet) : analat, analañ, tennañ e anal, sachañ e alan, dianalañ, dizalaniñ, dikanaliñ ; *tief atmen*, kargañ e vruched gant un analadenn hir, analañ hir, tennañ pounner e alan, ruflañ an aer, ruflañ an avel ; *die Luft hier kann man kaum atmen*, amañ n'eus ket tu da dennañ e alan ; *wenn ich atme*, pa sachan va alan ; *solange er noch atmet*, tra ma c'hwedho un tamm alan ennañ, tra ma teuio alan dioutañ c'hoazh ; *ich atme nur schwer*, poan am eus o kaout va alan, izel eo va alan din, poan am eus o tianalañ ; *er atmet noch ein bisschen*, dont a ra anal c'hoazh dioutañ, c'hwedhañ a ra c'hoazh un tamm anal ennañ ; *rasselnd atmen*, ronkellañ.

Atmosphäre b. (-,-n) : 1. [fizik] atmosfer g. ; *Druck von einer Atmosphäre*, gwask kevatal da un atmosfer ; 2. aergelc'h g., aezhkelc'h g., gazkelc'h g. ; *Verunreinigung der Atmosphäre*, saotradur an aergelc'h g. ; *in die Atmosphäre geraten*, enaergelc'hiañ ; 3. [dre skeud.] aergelc'h g., amva g., endro g. ; *gesellige Atmosphäre*, aergelc'h plijus g. ; *Großstadtatmosphäre*, aergelc'h ur gêr vras g., aergelc'h ar c'hêrioù bras g. ; *Treibhausatmosphäre*, aergelc'h tomm betek re g.

Atmosphärendruck g. (-s,-drücke) : aerwask g.

Atmosphärenüberdruck g. (-s,-drücke) : bar g.

atmosphärisch ag. : atmosferek, aergelc'hel, ... aergelc'h, ... an aergelc'h ; *atmosphärische Störungen*, direizhennoù atmosferek lies., strafuilhoù aergelc'h lies., direizhadennoù aergelc'h lies.

Atmung b. (-) : analadur g., tenn alan g., tenn anal g., analidgezh b. ; *künstliche Atmung*, daskor-anal g. ; *Ausatmung*, ezanaladur g., dianaladur g. ; *Einatmung*, enanaladur g.

atmungsaktiv ag. : [gwiad.] na zalc'h ket gwrez ha c'hwedenn ar c'horf.

Atmungsgerät n. (-s,-e) : benveg enanaliñ g.

Atmungsorgane lies. : benvegad analañ g., benveg analañ g.

Atoll n. (-s,-e) : atoll g.

Atom n. (-s,-e) : atom str., atomenn b. ; *das Atom spalten*, dispenn an atomenn, skiriañ an derc'hanel ; *ein Molekül besteht aus verschiedenen Atomen*, ur volekulenn a zo ur c'henstrollad atom ; *Elektronenwolke eines Atoms*, koskor elektron un atomenn g.

Atomangriff g. (-s,-e) : argadenn nukleel b., tagadenn derc'hanel b.

Atomantrieb g. (-s,-e) : erlusk nukleel g., erlusk derc'hanel g.

atomar ag. : .. atom, .. atomenn, atomek, nukleel, atomel, derc'hanel ; *in der atomaren Zusammensetzung des Wassermoleküls kommt auf zwei Wasserstoffatome ein Sauerstoffatom*, kenstroll div atomenn hidrogen gant un atomenn oksigen a ya d'ober ur volekulenn dour, en ur volekulenn dour ez eus div atomenn hidrogen ouzh un atomenn oksigen, ur volekulenn dour ez eus enni div atomenn hidrogen hag un atomenn oksigen.

Atombatterie b. (-,-n) : pod nukleel g., pod derc'hanel g.

Atombau g. (-es) : framm an atomenn g.

Atombindung b. (-,-en) : ere kenamsav g.

Atombombardierung b. (-,-en) : [lu] bombezadenn atomek b., bombezadenn derc'hanel b.

Atombombe b. (-,-n) : bombezenn atomek b., bombezenn derc'hanel b.

Atombombenexplosion b. (-,-en) : tarzhadenn ur vombezenn atomek b., tarzhadenn ur vombezenn derc'hanel b.

atombombensicher ag. : enebatomel, gwarezet diouzh ar bombezennou atomek, gwarezet diouzh ar bombezennou derc'hanel.

Atombombenversuch g. (-s,-e) : taol-esae derc'hanel g.

Atombomber g. (-s,-) : [karr-nij, lu] bombezer atomek g., bombezer derc'hanel g.

Atombunker g. (-s,-) : goudor enebatomel g.

Atomenergie b. (-,-n) : gremm atomek g., gremm derc'hanel g., energiezh nukleel b., energiezh atomek b. ; *Antrieb durch Atomenergie*, erlusk nukleel g., erlusk derc'hanel g.

Atomexplosion b. (-,-en) : tarzhadenn atomek b., tarzhadenn nukleel b., tarzhadenn derc'hanel b.

Atomforscher g. (-s,-) : atomour g., arbennigour war ar fizik nukleel g., derc'hanour g.

Atomforschung b. (-,-en) : imbours'h derc'hanel g., atomouriezh b., derc'hanouriezh b.

Atomgesetz n. (-es,-e) : lezenn a-zivout implij ar gremm nukleel b., lezenn a-zivout implij ar gremm derc'hanel b.

atomgetrieben ag. : dre erlusk nukleel, dre erlusk derc'hanel ; *atomgetriebenes U-Boot*, lestr-spluj dre erlusk derc'hanel g.

Atomgewicht n. (-s,-e) : tolz atomenn g.

Atomgewichtsbestimmung b. (-,-en) : didermenadur tolz an atomenn g., didermenadur an tolz atomek g.

Atomhülle b. (-,-n) : [fizik] gwiskad elektron g.

atomisch ag. : derc'hanel, atomek, atomel, nukleel.

atomisieren V.k.e. (hat atomisiert) : 1. glizhenniñ ; 2. bruzunañ, puzuilhañ ; 3. pulluc'hañ.

Atomismus g. (-) / **Atomistik** b.(-) : [preder.] atomouriezh b.

atomistisch ag. : [preder.] atomour, atomouriezhel ; *atomistischer Materialismus*, danvezelouriezh atomouriezhel b.

Atomkern g. (-s,-e) : derc'han g., nukleüz an atomenn g., kevran greiz un atomenn b., lodenn greiz un atomenn b.

Atomkommissariat n. (-n) : komiseriezh e karg eus an energiezh atomek b.

Atomkontrolle b. (-,-n) : kontroll an energiezh nukleel g.

Atomkraft b. (-) : gremm atomek g., gremm derc'hanel g., energiezh nukleel b., energiezh atomek b., [lu] nerzh atomek g. ; *Atomkraft ? Nein, danke*, an derc'han ? n'em eus ket ezhomm.

Atomkraftgegner g. (-s,-) : 1. enebour an nerzh nukleel g. ; 2. enebour an energiezh nukleel g. ; 3. enebour an armoù hag an energiezh nukleel g.

Atomkraftwerk n. (-s,-e) : kreizenn nukleel b., tredanva derc'hanel g., kreizenn derc'hanel b.

Atomkrieg g. (-s,-e) : brezel atomek g., brezel nukleel g.

Atommacht b. (-,-mächte) : bro armoù nukleel en he dalc'h b.

Atommasse b. (-,-n) : tolz atomenn g.

Atommeiler g. (-s,-) : reaktor nukleel g., dazgwereder derc'hanel g., pod atomek g.

Atommodell n. (-s,-e) : delvan atom g.

Atom Müll g. (-s) : dilerc'hioù skinoberiek lies., lastez skinoberiek str. ; *große Mengen an Atom Müll werden*

erzeugt, dilerc'hiadoù skinoberiek a vez produet a gementadoù bras.

Atomphysik b. (-) : fizik nukleel g., fizik derc'hanel g., derc'hanouriezh b.

Atomphysiker g. (-s,-) : arbennigour war ar fizik nukleel g., derc'hanour g.

Atompilz g. (-es,-e) : kabell-touseg atomek g.

Atomrakete b. (-,-n) : fuc'hell derc'hanel b., fuzeenn nukleel b.

Atomreaktor g. (-s,-en) : reaktor nukleel g., dazgwereder derc'hanel g., pod atomek g.

Atomschutz g. (-es) : gwarez enebatomel g.

Atomschutzkeller g. (-s,-) : goudor enebatomel g.

Atomspaltung b. (-,-en) : skiriadur an derc'han g., skiriadur derc'hanel g., torradur an atomenn b., dizintegratur an atomenn g., fision b.

Atomsperrvertrag g. (-s,-verträge) : feur-emglev evit lakaat harz da emastenn an armoù nukleel er bed g., feur-emglev nannskignañ g.

Atomsprengkopf g. (-es,-köpfe) : [lu] penn tarzh nukleel g.

Atomstreitmacht b. (-,-mächte) : 1. bro armoù nukleel en he dalc'h b. ; 2. [lu] barr skeiñ derc'hanel g., nerzhioù brezel atomek lies., nerzhioù brezel derc'hanel lies., nerzhioù brezel nukleel lies.

Atomstromerzeuger g. (-s,-) : ganer gremm derc'hanel g., ganer energiezh nukleel g.

Atomsymbol n. (-s,-e) : [kimiezh] arouez kimiezh b.

Atomtest g. (-s,-s) : taol-esae nukleel g.

Atomteststoppabkommen n. (-s,-) : feur-emglev a-zivout ehan an taolioù-esae nukleel g.

Atomtriebwerk n. (-s,-e) : erlusker nukleel g., erlusker derc'hanel g.

Atomuhr b. (-,-en) : horolaj atomek g.

Atomumwandlung b. (-,-en) : treuzkemmadur an atom g.

Atomversuch g. (-s,-e) : taol-esae nukleel g.

Atomwaffe b. (-,-n) : arm nukleel g. ; *ächtet die Atomwaffen !* kasait an armoù nukleel !

atomwaffenfrei ag. : *atomwaffenfreie Zone*, tachenn hep armoù nukleel enni b.

Atomwaffensperrvertrag g. (-s,-verträge) : feur-emglev evit lakaat harz da emastenn an armoù nukleel er bed g., feur-emglev nannskignañ g.

Atomwaffenversuch g. (-s,-e) : taol-esae nukleel g.

Atomwirtschaft b. (-) : greanterezh tredanderc'hanel g., greanterezh nukleel g.

Atomwolke b. (-,-n) : koumoul skinoberiek str.

Atomzeitalter n. (-s) : marevezh atomek g., oadvezh derc'hanel g.

Atomzerfall g. (-s) / **Atomzertrümmerung** b. (-) : skiriadur an derc'han g., skiriadur derc'hanel g., torradur an atomenn b., dizintegratur an atomenn g., fision b.

atonal ag. : amdonel ; *atonale Musik*, sonerezh amdonel g.

Atonalität b. (-) : amdonelezh b.

atoxisch ag. : nannpistrius, dibistri.

Atrium n. (-s, Atrien) : atriom g., patio g.

Atriumhaus n. (-es,-häuser) : ti gant un atriom g., ti gant ur patio g.

Atrophie b. (-) : [mezeg.] atrofiezh b., skoanadur g., isteñv g. ; *Narbenatrophie*, isteñv klezhennel g.

atrophisch ag. : [mezeg.] atrofiet, skoanet.

Atropin n. (-s,-e) : atropin g.

ätsch ! estl. : graet mat eo evitañ ! dleet-mat eo dezhañ ! a zo mat ! bevez eo ! kement-se n'eo ket bet laeret gantañ ! meritet en deus ! n'en deus nemet ar pezh a zellez ! bez en deus bremañ gopr e labour ! mat a zo graet dezhañ ! kac'het en deus en e dok ha ret eo dezhañ bremañ e lakaat war e benn ! kaoz eo ma'z eus bremañ kouezhet ur bec'h warnañ ! tampir evitañ ! n'en deus nemet lakaat en e gichen bremañ mard eo kouezhet ar bec'h warnañ ! ; *ätsch bättsch schleckerbatzl* ! rask, rask, rask, hep e bask !

Attaché g. (-s,-s) : prezour kannaddi g.

attachieren V.k.e. (hat attachiert) : 1. kevrennañ, liammañ, stagañ ; 2. dileuriañ, dileuriñ, kannadiñ ; 3. kevreañ gant.

Attacke b. (-,-n) : 1. argadenn b., argad g., argadeg b., tagadenn b., tagadeg b., tagerezh g., arsailh g. ; 2. [mezeg.] barr g., barrad g., stokad g., frapad g., frapadenn b., kaouad b./g., korfad g., krogad g., krog g., strañs g., strañsad g., taol-droug g., barrad kleñved g., frapad poan g., taol g., taolad g., gwaskadenn b., gwaskenn b., gwaskad g., reuziad g., strapad g., resmiad g., sourrad g., stagad g., torad g., kasadenn b., lusk g.; maread g.

attackieren V.k.e. (hat attackiert) : argadiñ, tagañ, arsailhañ.

Attentat n. (-s,-e) : 1. gwalldaol g., mesbukad g. ; *ein Attentat verüben*, seveniñ (ober) ur gwalldaol, kas ur gwalldaol da benn ; 2. arnod drouklazhañ g., arnod muntrañ g. ; *ein Attentat auf jemanden planen*, irienniñ lazhañ u.b., punañ (prientiñ) ur gwalldaol bennak a-enep u.b., falvezout d'an-unan lemel e vuhez digant u.b. (Gregor).

Attentäter g. (-s,-) : 1. sponter g., sevenser ur gwalldaol g. ; 2. muntrer g., lazher g., drouklazher g.

Attest n. (-s,-e) : testeni g., skrid-testeni g., lizher-testeni g. ; *ärztliches Attest*, testeni mezeg g.

attestieren V.k.e. (hat attestiert) : testeniekaat, testeniañ.

Attich g. (-s,-e) : [louza.] boulskav str., treskav str., skav-bihan str., skiliav str.

Attika¹ n. : [douar.] Atika b.

Attika² b. (-, Attiken) : [dre astenn., tisav.] tog atika g., togenn atika b.

Attila¹ g. : Attila g.

Attila² b. (-,-s) : [lu] dolman g.

attisch ag. : atika, eus Atika, ... Atika, atikat, [yezh.] atikek ; [dre skeud.] *attisches Salz*, ampartiz spered b., finesa b., spered lemm g., taolioù spered lies., bommoù spered lies., fentigellerezh g., farserezh g., farsellerezh g., taoladoù spered lies. (Gregor).

Attitüde b. (-,-n) : 1. emzalc'h g., tro-spered b. ; 2. *Attitüden*, ardoù lies., tresoù lies., orbidoù lies., geizoù lies., andelloù lies., yekoù lies.

Attizismus g. (-) : doare skrivañ ha komz atika g., atikegadur g.

Attraktion b. (-,-en) : 1. dedenn g., dedennerezh g., desach g., blein desach g., blein dedennañ g. ; 2. dedenn g., dedennerezh g., desach g., hoal g.

attraktiv ag. : hoalus, dedennus, lubanus.

Attraktivität b. (-,-en) : hoalusted b., hoaluster g., hoalerezh g., hoal g., dudi g./b., chalm g., plijusted b., mistred b., koantiri b., koantiz b., kened b., boem b., boemerezh g. ; *die touristische Attraktivität eines Landes*, touristelezh ur vro b.

Attrappe b. (-,-n) : tap g., drevezadenn b., touell g., trell-lagad b., touellenn b., lorb g., falsad g.

Attribut n. (-s,-e) : 1. arouez b., doare g., penndoare g., ardamez g. ; 2. [yezh.] a) stagenn b., anv-gwan-doareañ g. ; b) renadenn b. ; *Attribut zum Adjektiv*, renadenn-anv-gwan b.

attributiv ag. : [yezh.] *attributives Adjektiv*, stagenn b., doareenn b., doareenner g.

atü [berradur evit **Atmosphärenüberdruck**] bar g.

atypisch ag. : amrizhek, dispesius, diseurt, dibatrom, gouskoev.

at-Zeichen n. (-s,-) : [stlenn.] krogenn b., arouezenn @ [e ti] b., P. lost marmouz g.

Atzel b. (-,-n) : [loen.] pig b.

atzen V.k.e. (du atzt /hat geätzt) : paskañ, boueta, begadiñ, reiñ begadoù da.

ätzen V.k.e. (hat geätzt) : 1. krignat, daskrignat, kengrignat ; *die Säure hat das Eisen geätzt*, devet eo an houarn gant an drenkenn ; 2. leskiñ.

ätzend ag. : 1. daskrignus, kengrignus, krignus ; 2. [dre skeud.] flemmus, put, hek ; *ätzender Spott*, komzoù flemmus, flemm(adenn)où lies., komzoù pegus lies., komzoù put lies., komzoù hek lies. ; P. *das ist echt ätzend*, emaomp e-barzh ar galeoù, ur groaz pounner eo an dra-se, ur gwir bistri eo an dra-se, an dra-se a zo diaes-meurbet da gunduiñ, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, start eo al lasenn, un uz eo an dra-se, un tourmant eo ober an dra-se, un uz spered eo an dra-se, ur c'holl-skiant eo an dra-se, un torr-spered eo an dra-se, ur brav n'eo ket ober an dra-se.

Ätzfigur b. (-,-en) : engravadur dre zour-kreñv g.

Ätzgas n. (-es,-e) : gaz daskrignus g., gaz kengrignus g.

Ätzkalk g. (-s) : raz-bev g., raz-kriz g.

Ätzkünstler g. (-s,-) : arzour a labour gant dour-kreñv g., engraver dre zour-kreñv g. [*liester* engravieren dre zour-kreñv].

Ätzmittel n. (-s,-) : danvez daskrignus g., danvez kengrignus g., loskuzenn b.

Ätznadel b. (-,-n) : engraver dre zour-kreñv g. [*liester* engraverioù dre zour-kreñv]

Ätznatron n. (-s) : hidroksidenn sodiom b., soda g.

Ätztift g. (-es,-e) : [mezeg.] kreion nitrat arc'hant g.

Ätzung b. (-,-en) : bouetadur g.

Ätzung b. (-,-en) : 1. engraverezh dre zour-kreñv g. ; 2. kengrignerezh g. ; 3. [mezeg.] loskadur g., loskidigezh b.

Ätzwasser n. (-s) : dour-kreñv g., dour-ardant g.

au ! estl. : aiaou ! aiou ! oei ! aou ! ; *au Backe* ! kern va buoc'h ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordreseg ! kordenn ! korn-butun ! daonet vo chipot-holen va mamm gozh ! daonet vo kroc'hen mil va ene ! foeltr ! foutre ! tanfoeltr ! daonet 'vin ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz !

Au b. (-,-en) : peurvan g., prad g., pradenn b., park-tirien g., douar leton g., park leton g., geoteg b., foenneg b., gwimenn b.

AU b. (-) : [berradur evit **Abgasuntersuchung**] kontroll ar saotradur dre ar gazoù diskarz g., kontroll ar saotradur dre ar gazoù skarzhet g.

aua ! estl. : aiaou ! aiou ! oei ! aou !

Aua [tro-lavar] *er hat Aua*, boubou en deus, boubouig en deus.

Aubergine b. (-,-n) : [louza.] berjinez str.

aubergine ag. digemm / **auberginefarben** ag. : el liv d'ar berjinez, berjinez.

auch Adv. : 1. ivez, c'hoazh ; *auch seinen Bruder kenne ich*, e vreur a anavezan ivez, e vreur a anavezan c'hoazh ; *die Schwiegermutter kommt auch*, ar vammgaer a zeuio ivez ; *auch der kleinste Fehler darf nicht übersehen werden*, arabat disoñjal an disterañ fazi zoken ; *ich werde entweder in Berlin oder in Leipzig studieren oder vielleicht auch in Dresden*, studiañ a rin pe e Berlin pe e Leipzig pe c'hoazh e Dresden ; *das fehlte auch noch* ! hag an dra-se war ar marc'had ! ; *ohne auch nur zu antworten*, hep ober an disterañ respont ; *nicht nur ... sondern auch ...*, neket hepken ... met ivez ..., estreget ... hogen ... ivez, en tu all ma ..., en tu-hont ma ..., ouzhpenn ma ... ; *sie ist nicht nur schön sondern auch reich*, koantik eo ha pinvidik zokennoc'h, koantik eo en tu-hont ma'z eo pinvidik, koantik eo-hi ha pinvidik war ar marc'had (ha gwellañ 'zo : pinvidik eo, hag ouzhpenn 'zo : pinvidik eo, ha c'hoazh eo pinvidik), koantik eo ha pinvidik gant an dra-se ; *nicht nur er, sondern auch sie*, ket hennezh hepken, honnezh ivez ; *nicht nur der Schuldirektor hat es gesagt, sondern auch der Klassenlehrer*, lavaret e oa bet an dra-se neket hepken gant rener ar skol met ivez gant ar penngelenner ; *auch du nicht*, te ivez ! na te kennebeut ! ket te zoken ! na te naket ! na te koulz-all ! ; *ich auch nicht*, na me kennebeut, me ivez, na me koulz all, na me kennebeut all, na me naket ; *ich gehe auch nicht hin*, ned in ket ivez, ned in ket kennebeut, ned in ket koulz-all, ned in ket naket ; *das glaube ich auch nicht*, an dra-se ne gredan ket ken bihan, an dra-se ne gredan ket kennebeut ; *auch mein Bruder wird nicht kommen*, va breur ne zeuio ket kennebeut, va breur ne zeuio ket ivez, va breur ne zeuio ket koulz-all, va breur ne zeuio ket naket ; *sie haben nicht weiter danach gefragt, ihre Nachbarn auch nicht*, n'o doa ket klasket gouzout hiroc'h kennebeut ha ma rae o amezeien ; *ich hatte nichts gehört, meine Nachbarn auch nicht*, ne'm boa klevet netra na va amezeien kennebeut ; *sie sprechen nicht und lachen auch nicht*, ne gomzont na ne c'hoarzhont ; *ich habe euch gesagt, dass ich heute nicht arbeiten will und ich werde es auch nicht tun*, lavaret em eus deoc'h ne labourin ket hiziv, na ne rin ; *diese Bäume halten nicht nur den Erdboden fest, sie schützen auch noch vor Windböen*, delc'her a ra ar gwez-se an douar ouzhpenn ma torrout an avelioù bras, delc'her a ra ar gwez-se an douar en tu-hont ma torrout an avelioù bras ; *die Möbelstücke waren nicht nur in einem elenden Zustand, sie waren auch noch furchtbar teuer*, ouzhpenn ma oa an arrebeuri-se en ur stad fall-put e oant ker-du ; *ich hatte auch die Kosten zu bezahlen*, hag ouzhpenn-se, bez' e oa ret din paeañ ar mizoù.

2. [ger pouezañ] ; *das ist auch wahr*, ra vin dall ma n'eo ket gwir an dra-se, d'an diaoul da'm lonkañ ma n'eo ket gwir, ar wironezh plaen ha netra ken eo, gwir-Bater (gwir-

bev, gwir diarvar) eo kement-se, gwir eo evel ar Bater ; *er tat es auch*, ha graet en deus bet an dra-se, ha ne c'hwitas ket d'en ober ; *er tut es ja auch*, setu dres pezh emañ oc'h ober ; *so sieht er auch aus*, hag ar stumm a zo gantañ d'ober seurt traoù, hag an neuz a zo warnañ da vezañ e giz-se ; *so ist es auch*, e-giz-se emañ, e-giz-se emañ kont, evel-se emañ an traoù ; *er wartete auf seinen Bruder, der dann auch kam*, gortoz a rae e vreur hag hennezh a zeuas evit gwir ; *das hat auch niemand behauptet*, den n'en deus lavaret kement-se.

3. *auch so einer* ! ur seurt hini eo ivez !

4. stag. isurzh. : **auch wenn**, ha, mat ha pa, mat ha ma, ha pa, forzh ha pa, daoust pegen, daoust ha pegen, ne vern pegen, n'eus forzh pegen, pegen bennak, pegement bennak ma, ha pa ... zoken, ha bezañ e, hag-eñ pegen, ha goude ma, na pa, nag e, na bout e, ha posupl, na posupl ; *auch wenn es regnet*, ha glav a rafe, ha pa rafe glav, forzh ha pa rafe glav, ha bezañ e rafe glav, na pa rafe glav, nag e rafe glav, na bout e rafe glav, ha posupl e rafe glav ; *auch wenn er mir seinen Wagen umsonst schenken würde, nähme ich ihn nicht an*, ha goude e rofe din e garr-tan evit netra, n'er c'hemerfen ket - na bout e rofe din e garr-tan evit netra, n'er c'hemerfen ket ; *auch wenn Sie König sind, müssen Sie die Leute rücksichtsvoll behandeln*, pegement bennak ma'z oc'h roue e rankit doujañ an dud ; *ich setze mich hierhin, auch wenn es Schlangen gibt*, azezañ a rin amañ, mat ha ma'z eus naered ; *wer auch*, n'eus forzh piv, piv bennak, neb piv bennak, daoust piv ; **was auch**, petra bennak, pezh bennak, daoust petra, n'eus forzh petra ; *was auch geschehen mag*, mat ha ma ve, deuet ar bed evel ma c'halla, erruet pe erruo (pe erruet), c'hoarvezet a (pe) c'hoarvezo, c'hoarvezet pezh a garo, pezh bennak a c'hoarvezo, ne vern petra a c'hoarvezo, koustet a gousto, kousto pe gousto, koust pe ne goust, forzh petra a vefe, n'eus forzh petra a c'hoarvezfe, daoust petra a c'hoarvezo, foeltr petra 'vo, petra bennak a c'hoarvezfe, dre hent pe hent, a-gleiz pe a-zehoù, a-dreuz pe a-hed ; *was du auch immer tun kannst*, gant a ri, pezh bennak a ri ; *was immer man auch sagt, das Spiel ist bei Kindern eine natürliche Veranlagung*, kaer 'zo (kaer 'zo lavaret), a ouenn eo d'ar vugale karet c'hoari ; *was mir auch zustoßen mag*, daoust petra a vezo, daoust d'ar pezh a c'hoarvezo ganin, pezh bennak a c'hoarvezo ganin, petra bennak a oufe c'hoarvezout ganin ; **wenn er auch** so reich ist, **so** reich er **auch** ist, ne vern pegen pinvidik e c'hall bezañ, n'eus forzh pegen pinvidik e vefe, daoust ha pegen pinvidik e vez, daoust pegen pinvidik e vez / pegen pinvidik bennak e vefe (Gregor) ; *wenn es mir auch teuer zu stehen kommt, meine Kinder werden die Schule besuchen*, skoliañ a lakain ober va bugale ha goude ma koustfe ker din ; **so** stark er **auch** ist, er schafft es nicht, gant bras eo e nerzh ne dizh ket, daoust pegen bras eo e nerzh ne dizh ket, daoust ha pegen bras eo e nerzh ne dizh ket, ne dizh ket hag-eñ pegen bras eo e nerzh ; *und sei die Welt auch so blind und so verrückt, wir kämpfen weiter*, da zall, da foll ma'z eo ar bed, ni a gendalc'ho da stourm ; *wäre es auch wahr*, ha pa vefe gwir an dra-se, forzh ha pa vefe gwir an dra-se, ha bezañ e vefe gwir an dra-se, na posupl Doue 'vefe gwir ! ; *und sei die Arbeit auch schwer, sie muss geschafft werden*,

goude ha ma'z eo gwall ziaes al labour-se d'ober e ranker kas anezhañ da benn - n'eus forzh pe c'hoari eo, c'hwï a raio al labour-se - da ziaes ma'z eo al labour-se d'ober, bez e ranker kas anezhañ da benn - al labour-se, nag e vije diaes d'ober, a ranker kas da benn ; **wer er auch** (*immer*) *ist*, ne vern piv eo, ne ra forzh piv eo, piv bennak e vefe, daoust piv eo, petore den bennak e vefe ; **wie dem auch sei**, *wie dem auch immer*, foeltr petra 'vo, ne ra forzh penaos 'vo an traoù, ne ra forzh penaos emañ an traoù, forzh petra 'vo, n'eus forzh penaos, forzh peseurt mod, daoust-pe-zaoust, bezet pe vezet, bezet na vezet, bezet a vezo, bezet pe vezo, bezet pezh a garo, evel ma vo e vo, c'hoarvezet a c'hoarvezo, c'hoarvezet pezh a garo, c'hoarvezet pe c'hoarvezo, deuet a zeuy, koustet a gousto ; *ich schaffe es*, **welche Schwierigkeiten sich mir auch immer in den Weg stellen sollten**, dont a raio ganin, ne vern pe ziaester a gavin war va hent - dont a raio ganin, ne vern peseurt diaesterioù a gavin war va hent - dont a raio ganin, pe ziaester bennak a gavin war va hent ; *aus welchen Gründen auch immer*, n'eus forzh peseurt abegoù a vefe, daoust peseurt abegoù a zo, peseurt abegoù bennak a vefe.

Audienz b. (-, -en) : 1. degemer g., degemeradenn b. ; *jemandem Audienz geben*, *jemandem Audienz gewähren*, *jemandem Audienz erteilen*, *jemanden in Audienz empfangen*, *jemanden zur Audienz zulassen*, selaou ur re (Gregor), asantiñ degemer u.b., grataat degemer u.b., asantiñ komz ouzh u.b., asantiñ selaou u.b. ; *jemanden um eine Audienz bitten*, goulenn bezañ klevet ; 2. dalc'h g., breujoù lies., breudoù lies.

Audimax g. (-) : P. [*berradur evit Auditorium maximum*] selaouva meur g., [skol-veur] kelc'hva meur g.

Audiovision b. (-) : kleweled g., klev-gwel g.

audiovisuell ag. : klewelet, klev-gwel..

Audit n. (-s, -s) : aodit g., arc'hwil g.

Auditorium n. (-s, Auditorien) : selaouva g., [skol-veur] kelc'hva g.

Aue b. (-, -n) : peurvan g., prad g., pradenn b., park-tirien g., douar leton g., park leton g., geoteg b., foenneg b., gwimenn b.

Auer g. (-s, -) : [loen.] gourejen g., ejen-meur g.

Auerhahn g. (-s, -hähne) : [loen.] kilhog gouez g., kilhog raden g., kog-gouez g., brugyar b. [*liester brugyer*].

Auerhenne b. (-, -n) : [loen.] yar gouez b., yar raden b.

Auerhuhn n. (-s, -hühner) : [loen.] skilgog bras g. ; *das Auerhuhn baumt auf*, mont a ra ar skilgog da gludañ en ur wezenn.

Auerochs g. (-en, -en) / **Auerochse** g. (-n, -n) : [loen.] gourejen g., ejen-meur g.

auf

I. Araogenn

1. en egor

a) a verk ur cheñchamant lec'h (t-rt) : e-barzh, da, war, war-zu, etrezek, da-geñver, etramek

b) hep cheñchamant lec'h (t-d-b) : war, e, e-barzh

2. en amzer (t-rt) : a-benn, da, e, evit, betek

3. a verk an doare : e, a, war, da, gant, eus

4. a verk un heuliadenn : ouzh, (di)war, e, da, gant

5. troioù-lavar

II. Adverb

III. Von ... auf

IV. Stagell isurzhiañ : auf dass

V. Rakverb rannadus

I. Araogenn.

1. en egor : a) a verk ur cheñchamant lec'h (t-rt). *auf den Schrank legen*, lakaat war gorre ar pres ; *er ging auf die Straße*, mont a reas war ar straed, mont a reas er straed ; *er ging auf den Hof*, mont a reas war ar porzh ; *er ging auf die Wiese*, mont a reas d'ar foenneg ; *er ging auf das Land*, mont a reas war ar maez ; *aufs Gymnasium kommen*, kregiñ gant al lise, dont el lise ; *auf die Küste zu*, etrezek (war-zu, da-geñver, da-gaout, da gavout, etramek) an aod ; *sie kommt auf mich zu*, dont a ra war va arbenn, dont a ra en arbenn din (davedon, war-zu ennon, war-du ennon, etrezek ennon, etramek ennon, da'm c'heñver, da'm diambroug, a-ziarbenn din, da gej ouzhin, da'm c'haout), mont a ra penn hent din (war-benn hent din, da benn hent din, da benn an hent din) ; *auf etwas schießen*, tennañ war udb ; *das Zimmer geht auf den Garten*, ar gambr a sko war al liorzh ; *auf die Erde fallen*, kouezhañ war an douar ; *auf den Kopf fallen*, kouezhañ war e benn ; [dre skeud.] *auf jemandes Seite treten*, sevel a-du gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., difenn krog u.b., sevel krog u.b., pouezañ a-du gant u.b., mont en tu gant u.b., mont en un tu gant u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b. ; *auf den Gedanken kommen*, *etwas zu tun*, dont ar mennozh d'an-unan da ober udb, ober e vennozh ober udb, dont spered d'an-unan da ober udb ; *aufs Tapet bringen*, lakaat udb war an doubier, lakaat (tennañ) ar gaoz war udb, dispakañ udb, degas udb war an daol ; *naß bis auf die Haut*, toullet an dour dezhañ, gleb betek ar c'hroc'hen, gleb-holl, gleb-dour-teil, gleb-par-teil, neudenn sec'h ebet dindanañ, treuzet gant ar glav, ken gleb hag un touilh, trempet evel bara soubenn ; *den Becher bis auf die Neige leeren*, evañ ar c'halirad c'hwerv betek ar berad diwezhañ.

b) hep cheñchamant lec'h (t-d-b) : *auf dem Schrank liegen*, bezañ war gorre an armel ; *er sitzt auf dem Dach*, kludet eo war an doenn ; *er sitzt auf dem Boden*, azezet eo war an douar (war al leur), war gab e revr emañ, emañ war genoù e revr war an douar (war al leur) ; *er ist auf dem Feld*, emañ o labourat er parkeier ; *er ist auf dem Hof*, emañ war ar porzh ; *er ist auf der Straße*, emañ e-barzh ar straed ; *auf hoher See*, war ar mor don, war ar mor bras, en donvor, er c'heinvor ; *auf Posten stehen*, bezañ ouzh gward ; *auf dieser Seite*, en tu-mañ ; [dre heñvel.] *sie ist auf ihrem Zimmer*, *auf der Post*, *auf dem Büro*, *auf dem Schloss*, en he c'hamb, en ti-post, er burev, er c'hastell emañ ; *er ist auf der Jagd*, emañ o chaseal, emañ oc'h hemolc'hiñ ; *sie ist auf dem Markt*, aet eo d'ar marc'had ; *auf dem Lande*, war ar maez ; *das Holz schwimmt auf dem Wasser*, neuñviñ (gourneuñviñ, neuennat, neuñvennat, flodañ) a ra ar c'hoad war gorre (war-benn) an dour ; *die Muscheln, die beim Abwaschen, auf dem Wasser schwimmen, sind ungenießbar*, ar meskl a sav war-benn an dour pa vezont gwalc'het, n'int ket mat ; *auf dem Wege*, *auf der Reise*, o veajiñ, war an hent, e-kerzh ar veaj ; *auf dem Klavier spielen*, seniñ ar piano,

seniñ gant ar piano, c'hoari gant (war) ar piano, c'hoari piano ; *auf frischer Tat ertappen*, tapout war an taol (war e ched, war ar fed, war an tomm, war e daol fall), tizhout war an tomm, pakañ e droug, tapout o trougober, tapout o wallober / tapout war an taol-fed (Gregor), soupren àr an tarch, soupren àr an tomm, tapout dre c'haou, pakañ dre c'haou ; *etwas auf dem Herzen haben*, bezañ prederiet gant udb, kemer feur war-dro udb, bezañ stouvet (gwasket) en abeg d'udb, bezañ mouget e galon en abeg d'udb ; *etwas auf dem Gewissen haben*, bezañ gwasket e goustiañs gant udb ; *früh auf den Beinen sein*, bezañ mintin-mat war vale, sevel mintin-mat ; *auf der Stelle*, diouzhtu, diouzhtu-kaer, diouzhtu-dak, diouzhtu-krenn, dak-diouzhtu, diouzhtu-kentizh, raktal, kerkent, kenkent, kerkent all, a-benn-kaer, prestik, hep dale tamm, hep ket a zale, hep an disterañ dale, hep dale ken, hep ken dale, hep dale pelloc'h, hep daleañ hiroc'h, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, war-eeun-tenn, rag-eeun, war an taol, war al lec'h, ribus, pront, eskuit, timat, kentizh, war an tomm, war an tach, tomm-ha-tomm, hardizh, a-daol-trañch, a-droc'h-trañch, hep ober seizh soñj, hep tardañ, prim-ha-prim, war ar plas, diwar blaen ha barr, bremañ a-benn.

2. en amzer (t-rt) :

es geht auf vier Uhr, da beder eur e ya, peder eur e vo a-benn nebeut, tost da beder eur eo bremañ ; *in der Nacht von Montag auf Dienstag*, en nozvezh etre dilun ha dimeurzh ; *auf Ostern*, a-benn an amzer Fask, a-benn gouel Pask ; *sich auf zwölf Jahre bei der Kriegsmarine verpflichten*, sinañ ur respet a zaouzek bloavezh er moraerezh ; *auf lange Zeit*, war hir dermen, evit pell amzer, evit hir amzer ; *auf einen Augenblick*, evit ur reuziad berr, evit ur frapadig ; *auf den ersten Blick*, diwar welet ur wech, diwar an taol-lagad kentañ ; *auf meine alten Tage*, pa vo erru un tamm mat a oad ganin, pa'm bo paket un tamm mat a oad, pa vin kozh, pa vin bras war an oad, pa vin erru kozh, pa vin erru war an oad ; *auf immer*, d'ar bed all, evit atav, evit bepred, evit mat, evit birviken, da viken, da virviken, evit ur james ; *auf drei Jahre*, evit tri bloaz ; *bis auf weiteres*, da c'hortoz gouzout hiroc'h, da c'hedal, o c'hortoz gouzout hiroc'h, betek-gouzout, war-vete gouzout, betek diwezhatoc'h.

3. a verk an doare : *auf diese Weise*, en doare-se, (e-)giz-se, er c'hiz-se, en dailh-se (Gregor), e stumm-se, evel-se, mod-se, en hent-se, dre an hent-se ; *auf folgende Art*, e-giz ma vo diskouezet deoc'h diouzhtu ; *auf Deutsch*, en alamaneg ; *auf alle Fälle*, bepred - gant a ri - n'eus forzh penaos - forzh penaos - petra bennak a vez / erruet pe erruo / bezet pe vezo / bezet pe vezet / petra bennak a vez (Gregor) - kousto pe gousto - koustet a gousto - koust pe ne goust - tu priz, tu miz - seul priz, seul miz - daoust pe zaoust - e pep darvoud - e pep degouezh - bezet drouk, bezet mat gant neb a garo - bezet pe vezet - dre hent pe hent - a-gleiz pe a-zehoù - a-dreuz pe a-hed ; *aufs Neue*, en-dro, a-nevez, adarre ; *aufs Geratewohl*, *auf gut Glück*, en avantur Doue, well-wazh, diouzh ma teuiio, evel ma teu e teu, bourlik-ha-bourlok ; *auf mein Wort*, war va ger, war va feiz, m'en tou, m'en tou ruz, m'en tou ruz-glaou-tan, m'en tou dre an neñv, m'en tou dre va le, e feiz m'en tou ; *aufs Wort glauben*, krediñ u.b. war e c'her ; *auf Treu und Glauben*, hep soñjal e droug,

a-fiziañs kaer, gant ar brasañ fiziañs ; *auf der Hut sein*, bezañ war evezh, bezañ war ziwall ; *auf meine Kosten*, diwar va c'houst, em mizoù va-unan ; *auf Abruf*, diouzh an ezhomm, diwar c'houlenn, diwar goumanant ; *auf Kredit*, war zle, war gred ; *aufs Erste*, a) evit kregiñ, evit poent. b) a-daol-herr, a-daol-krenn, a-daol-trumm, en ur flipad, dipadapa, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, a-benn-krak, a-daol-krak, a-daol-tarzh, krenn, krak, trumm, pik. c) en ur c'hrogad, stag-penn, en ul lonkad, hep diskrog, en un taol, en un analad, hep distekiñ ; *auf einmal*, a) a-daol-trumm, a-daol-herr, en ur flipad, dipadapa, a-daol-krenn, a-daol-tarzh, en un taol berr, a-benn-krak, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, soudenn, a-daol-dak, en un taol, en un taol trumm, dre un taol trumm, gant un taol trumm, en un taol kont, en un taol krenn, en un taol krak, en un taol buan, a-sav-daol, a-droc'h-taol, da-daol-trañch, prim, brusk, krak, krenn, pik, trumm, dre spont, en ur freilhad ; b) en ul lamm, hep diskrog, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, diehan, diastal, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, en un tenn, en un tennad, en un troc'h, hep ec'hoaz, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep remzi ; *er hatte alle Kerzen auf einmal ausgeblasen*, lazhet en doa flammennoù an holl c'houlaoennoù en ur c'hwezhadenn ; [dre skeud.] *auf einen Zug austrinken*, evañ en ul lonkadenn (en un taol-lonk, en ul lonkad), ober toull flokon, ober toull foulenn, ober toull founilh, sec'hñ ar pod war an taol kentañ ; *aufs Höchste*, ken-ha-ken, ken ma'z eo, dreist-penn, dreist-kemm, dreist pep tra, mui-pegenn-mui ; *aufs Angenehmste*, en un doare eus ar plijusañ, en un doare plijus-meurbet.

4. a verk un heuliadenn (t-rt) : *Brief auf Brief*, lizhiri (lizheroù) lerc'h-ouzh-lerc'h ; *Schlag auf Schlag*, taol-ha-taol, taol-war-daol ; *Wein auf Bier*, gwin goude (war-lerc'h) bier ; *auf deine Bitte*, war (diouzh, diwar, hervez) da c'houlenn ; *auf Befehl*, dre (diouzh) urzh u.b., dre gemenn u.b., diouzh kemenn u.b. ; *auf deinen Rat*, diwar da ali, war da ali, war (dre) da atiz, war da c'her, dre da guzul, diwar da erbedoù ; *auf einen Wink*, diwar ur sin, war ur sin ; *auf jemandes Empfehlung hin*, a) dre erbed u.b., en erbed u.b., dre hanterouriezh (hantererezh) u.b., gant moaien u.b., dre voaien u.b., dre zorn u.b., dre c'hrad u.b. ; b) diwar ali u.b., war ali u.b., war (dre) atiz u.b., war ger u.b., dre guzul u.b., diwar erbedoù u.b., aliet gant u.b. ; *auf Ihre Gefahr (hin)*, en ho riskl, pirilh ha fortun (Gregor) ; *auf solches Benehmen*, *auf solches Betragen*, o vezañ peseurt doare a zo gantañ ; *Hoffnung auf etwas*, spi da gaout udb ; *auf etwas antworten*, respont d'udb ; *auf den Fall dass*, e ken kaz ma ... ; *stolz auf*, lorc'h ennañ gant, c'hwezet gant (udb) ; *eifersüchtig auf*, gwarizius ouzh, oazus ouzh (Gregor) ; *böse auf*, droug ennañ a-enep (u.b.).

5. troioù-lavar : *auf ein Wort !* un draig am eus da lavaret deoc'h ! ; *auf Ihr Wohl !* yec'hed ! yec'hed deoc'h ! yec'hed mat deoc'h ! yec'hedoù ! yec'hed d'an holl ! d'ho yec'hed ! d'ho krasoù mat ! da skrin ho kalon ! d'ho tied ! ; *auf Leben und Tod !* a) ez vev pe ez varv, leal atav ! b) hep damant d'ar vuhez ! neuñviñ pe veuziñ, unan a zaou ! ; *auf Wiedersehen !* d'ar c'hentañ gweled ! d'ar wech all ! ken ar wech all ! ken a vi gwelet ! kenavo !

kenavezo ! ken evit an deizioù ! kenavo forzh peur ! ken ar c'hentañ ! ken ar c'hentañ gweled ! kenavo ar c'hentañ ! kenavo ar wech all ! kenavo ar c'hentañ gweled ! kenavo an distro ! kenavo ar c'hentañ tro ! kenavo evit an deizioù ! joa deoc'h ! P. keno ! ken a vezo ar c'hentañ gweled ! (Gregor) ; *auf Morgen* ! ken warc'hoazh ! ; *auf ihn* ! bec'h dezhañ ! dao dezhañ ! ; *auf jemanden warten*, gortoz u.b., gedat u.b. ; *das Wort Stadt endet auf dt*, echuiñ a ra ar ger "Stadt" gant "dt" ; *vertrauen auf*, kaout fiziañs e, fiziout e, lakaat e fiziañs e ; *hoffen auf*, kaout spi e ... [verb], kaout spi da ... [anv-verb], gortoz (u.b./udb) gant spi bras ; *sich auf etwas verlassen*, fiziout en (war) udb, kaout fiziañs en udb, lakaat (magañ) fiziañs en udb ; *auf etwas pochen*, a) fougeal gant udb, debriñ mel gant udb, bezañ lorc'h en an-unan gant udb, bezañ c'hwezet d'an-unan gant udb, ober stad vras eus udb ; b) chom hep diskregiñ diouzh udb, na zispegañ diouzh udb ; *bestehen auf*, pegañ ouzh udb, derc'hel mort (yud, start, mat, gwevn) d'udb ; *es darauf ankommen lassen*, lezel ar voul da dreiñ diouzh he diviz, kemer ar bed evel ma teu, kemer an traoù evel ma teuont, kemer an traoù evel m'emaint, fiziout er chañs, chom da welet penaos e troio an traoù ; *es darauf absehen zu*, bezañ e zezev ober udb, ober e zezev (bezañ mennet) d'ober udb, ober dezev da seveniñ udb ; *Wert legen auf*, ober stad eus udb, derc'hel stad eus udb, derc'hel stad ag udb, derc'hel kont eus udb, derc'hel kont ag udb, ober kaz eus udb, bezañ pouezus bras udb d'an-unan ; *sich verstehen auf*, bezañ arroutet (ur mailh, barrek) war udb, bezañ stummet diouzh udb, bezañ gourdon d'ober udb, bezañ doazh d'ober udb, bezañ kalet war udb ; *das liegt auf der Hand*, anat eo da welet, splann eo ; *dem kommt es auf tausend Franken nicht an*, mil lur suis a zo belbiajoù (mibiliajoù) evitañ, ne ra forzh eus ur mil lur suis bennak, mil lur suis ? kement-se ne laz (ne vern) ket dezhañ, mil lur suis n'int nemet sikludoù evitañ, n'eo ket war-bouez mil lur suis ; *in der atomaren Zusammensetzung des Wassermoleküls kommt auf zwei Wasserstoffatome ein Sauerstoffatom*, kenstroll div atomenn hidrogen gant un atomenn oksigen a ya d'ober ur volekulenn dour, en ur volekulenn dour ez eus div atomenn hidrogen ouzh un atomenn oksigen, ur volekulenn dour a zo enni div atomenn hidrogen hag un atomenn oksigen ; *auf einen Freien kamen zwei Sklaven*, ouzh un den libr e oa daou sklav ; *es hat etwas auf sich*, un dra a bouez eo, pouez a zo gant kement-se ; *er hat etwas auf sich*, danvez a zo ennañ ; *es soll eine Million auf sich haben*, anv a vefe a-hervez eus ur milion, ger a zo eus ur milion ; *es hätte nichts auf sich, dass ...*, ne dennfe ket da vraz ma ..., ne vefe ket ur gwall afer ma ..., ne vefe ket kalz tra ma ..., ne vefe ket kalz a dra ma ...

II. Adverb

auf und ab gehen, mont ha dont, pazeal, foetañ ar pavezioù / ober kozh botoù (Gregor) ; *das Auf und Ab*, ar monedone g., ar monedonea g., ar pignat hag an diskenn, al lusk sav-disav g., al lusk sav-diskenn, al loc'h hag ar morloc'h, [dre skeud.] ar gwelladennoù hag ar falladennoù ; *auf und davon fliegen*, nijal kuit ; [dre skeud.] *sich auf und davon machen*, en em laerezh kuit, mont kuit evel ul laer, kuitaat didrouz, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ, en em ripañ, en em ripañ

kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, flipañ, diflipañ, rankout he c'hribat, mont kuit hep ober brud, fardañ kuit, diboufañ, ober gaol ; [dre heñvel.] *mein Vater war noch auf*, ne oa ket aet va zad da gousket c'hoazh, war vale edo va zad c'hoazh, war ar bale edo va zad c'hoazh ; *er ist früh auf*, hennezh a ziblouz abred, sevel a ra mintin mat, disouchañ a ra beure mat (Gregor), war vale (war ar bale) e vez abred a-walc'h ; *auf sein*, a) bezañ digor bezañ dibrenn, bezañ diskloz ; *um acht ist die Schule auf*, da eizh eur e tigor ar skol ; b) bezañ war ar bale, bezañ war vale, bezañ dihun ; *nicht auf können*, na vezañ evit sevel eus e wele ; *meine Mutter ist wohl auf*, serzh (yac'h-pesk) eo va mamm ; [dre astenn] *die Tür stand weit auf*, digor-frank (digor-bras, digor-ledan, digor frank-kaer) e oa an nor, digor e oa an nor war hec'h hed.

III. von .... auf

von Jugend auf, abaoe ma oa ur paotr yaouank anezhañ, abaoe e yaouankiz, a-yaouank ; *von klein auf*, a-vihanik, abaoe ma oa un den anezhañ, abaoe ma oa bihanik, abaoe e oad tener, a-yaouank-flamm ; *von unten auf*, eus penn an traoñ betek an nec'h, eus an traoñ betek al laez, adalek ar goueled betek al lein.

IV. Stagell isurzhañ : *auf dass*, evit, evit ma ; [Bibl] *du sollst Vater und Mutter ehren, auf dass es dir wohl ergehe und du lange lebest auf Erden*, da dad, da vamm a enori ha da vuhez a astenni - da dad, da vamm a enori evit pell amzer ma vevi - tad ha mamm a enori ma roy Doue hirhoal dit.

V. Rakverb rannadus a verk :

1. al lec'hiadur war udb : *auflegen*, lakaat (war udb) ; *aufbürden*, kargañ, sammañ (gant udb).

2. an durc'hadur etrezek an nec'h : *aufgehen*, sevel ; *aufsteigen*, pignat ; *auffliegen*, nijal kuit ; *auf ! aufstehen !* sav ! war-sav ! ; *auf geht's !* yao en hent ! yao gant an hent ! yao el lev ! yao kuit ! deomp en hent ! dao dezhi ! *dav dezhi ! dalc'hit tomm !* ; *auf zum Fest !* rip d'ar fest ! ; *auf in den Kampf !* a) argad ! war-raok ! d'an arsañ ! bec'h dezhi ! rousin dezhi ! dao d'ar pigos ! dao d'an drañ ! dao dezho ! forzh warno ! ; b) [dre fent] war-raok ! deomp dezhi ! dalc'hit tomm ! bec'h dezhi ! rousin dezhi !

3. an digoradur, an deroù : *aufmachen*, digeriñ ; *aufblühen*, [bleunioù] digeriñ, en em zispakañ ; *aufwachen*, dihuñ, divorfilañ, divorzañ, divorediñ.

4. peursevenidigezh an ober : *aufbrauchen*, mont gant an-unan, diviañ, uzañ ; *aufhören*, ehanañ, paouez, chom a-sav ; *aufräumen*, renkañ, klenkañ, distlabezañ, kempenn ; *aufessen*, skubañ, lonkañ e asiedad, lipat mistr e asiedad ; *das Brot ist auf*, erru pare eo ar bara, n'eus ket mui a vara, ar bara a zo aet da netra, ar bara a zo aet war netra, ar bara a zo aet da vann, echu eo ar bara.

Auf n. : *das Auf und Ab*, *das Auf und Nieder*, ar monedone g., ar monedonea g., ar pignat hag an diskenn, al lusk sav-disav g., al lusk sav-diskenn, al loc'h pebeilat g., al loc'h hag ar morloc'h, [dre skeud.] ar gwelladennoù hag ar falladennoù.

aufarbeiten V.k.e. (hat aufgearbeitet) : 1. adkempenn, lakaat en e reizh, lakaat a-ratre, freskañ ; *ein Kleid aufarbeiten*, adkempenn ur pezh dilhad ; *ein Gemälde aufarbeiten*, freskaat un daolenn ; 2. kas da benn, lakaat klok, pengenniñ ; *einen Stoß Akten aufarbeiten*, kas da

benn ur bern teulidoù, studiañ ur bern teulidoù ; **3.** studiañ, dielfennañ.

aufatmen V.gw. (hataufgeatmet) : **1.** tennañ e alan, sachañ e alan ; **2.** [dre skeud.] bezañ disammet, bezañ frankaet war an-unan.

aufbacken V.k.e. (bäckt auf // buk auf / backte auf // hat aufbacken) : lakaat er forn e-pad berr amzer.

aufbahnen V.k.e. (hat aufgebahnt) : sebeliañ, archediñ, lakaat war ar varskañv.

Aufbahnung b. (-,en) : lakidigezh war ar varskañv b., archediñ g.

Aufbahnungshalle b. (-,n) : kañvlec'h g., chapel-biledoù b., chapel wenn b., chapel gañv b., chapel b.

Aufbau g. (-[e]s,-bauten) : **1.** savidigezh b., saverezh g., savadur g., savadurezh b., adeiladur g., montadur g., konstruidigezh b. ; *Aufbau einer zerstörten Kirche*, adsavadur un iliz dismantret g. ; *im Aufbau begriffen sein*, bezañ boulc'het mat al labour evit sevel udb, bezañ kroget mat al labour evit adsevel udb, bezañ war ober ; *Aufbau einer Maschine*, montadur un ardivink, montaj ur mekanik ; *Wiederaufbau*, adsavadur g., adsavidigezh b. ; **2.** [dre skeud.] framm g. frammad g., frammadur g., enframmadur g., struktur g., kenframm g., kenframmadur g., neuziadur g., urzhiadur g., aozadur g., urzhaz g., reizhadur g., reizhadurezh b. ; *Aufbau des Staates*, urzhiadur ar Stad g., aozadur ar Stad g. ; *Aufbau des Schulwesens*, urzhiadur (aozadur) an deskadurezh-Stad g. ; **3.** [dre astenn.] steuñv g., steuñvenn b., framm g. ; *Aufbau einer Dichtung*, kenaozidigezh ur varzhoneg b., kenaozerezh ur varzhoneg g. ; *Aufbau eines Romans*, framm ur romant g. ; **4.** [skinwel] *Aufbau eines Fernsehbildes*, kevanaozadur ur skeudenn skinwel b. ; **5.** [merdead.] *Aufbauten eines Schiffes*, dreistframmoù ur vag lies., savadurioù diwar-c'horre (a-ziwar-c'horre, a-uc'h pont) ur vag lies., kastell lies., kastili lies., kastelloù lies., kastellad g. ; *Schiffsrumpf ohne Aufbauten*, krogenn sec'h b., klorenn sec'h b. ; **6.** [karr-tan] karroñsador g., kludell b. ; **7.** [molekulenn] kenstalad g.

Aufbauarbeit b. (-,en) : **1.** savidigezh b., savadur g., montadur g., adeiladur g. ; **2.** aozadur g., frammadur g.

aufbauchen V.em. : **sich aufbauchen** (hat sich (t-rt) aufgebaucht) : gwarañ, gwariañ, kammañ, gwelchiñ, mont a-we, en em weañ, mont gwe en udb, korvigellañ, korleziñ, doliñ, bezañ dol gant udb, labourat

aufbauen V.k.e. (hat aufgebaut) : sevel, savelañ, frammañ, frammata, kenframmañ, kenurzhañ, adeiladiñ, batisañ, edifiañ, konstru, konstruiñ, savaduriñ, reizhaduriñ, steuñviñ, diazezañ, krouiñ ; *ein Haus wieder aufbauen*, adsevel un ti, sevel un ti eus e boull, peñseliat un ti ; *das Rippenwerk eines Schiffes aufbauen*, lakaat ur vag war he c'hoad-kamm ; *das sozialistische System aufbauen*, adeiladiñ ar renad sokialour, savelañ ar renad sokialour, diazezañ ar renad sokialour ; *ein Land wieder aufbauen*, adlakaat plom ur vro, adlakaat ur vro en he flom ; *eine Armee straff aufbauen*, frammañ mat un arme, kenurzhañ strizh un arme ; *eine Koalition von Parteien aufbauen*, kenurzhañ strolladoù en un talbenn politikel ; *eine Geschichte aufbauen*, steuñviñ un danevell, frammañ un danevell ; *seine Meinung auf etwas (t-d-b) aufbauen*, diazezañ e vennozh war udb, kemer sol war udb, ober font war udb, fontañ e vennozh war udb, soliañ

e vennozh war udb, pantilhoniñ e vennozh gant udb, en em fontañ war udb ; *straff aufgebaut, gut aufgebaut*, framm-mat, kenurzhiat-mat, kenurzhiat strizh, urzhiat strizh, urzhiat start ; *schlecht aufgebaut*, framm-laosk, framm-fall.

Aufbaukurs g. (-es,-e) : kentelioù emvarrekaat lies.

aufbaumen V.gw. (hat aufgebaugt / ist aufgebaugt) : **1.** [laboused] kludañ, barrañ, brankañ ; *das Auerhuhn baugt auf*, mont a ra ar skilgog en un taol-nij da gludañ en ur wezenn ; **2.** [loened all] pignat a-lammoù en ur wezenn.

aufbäumen V.em. : **sich aufbäumen** (hat sich (t-rt) aufgebaugt) : **1.** gwintañ, disgwinkal, kabliñ, darlammata ; *das Pferd bäugt sich auf*, sevel a ra ar marc'h war e bavioù a-dreñv, gwintañ a ra ar marc'h, kabliñ a ra ar marc'h, darlammata a ra ar marc'h ; **2.** *sich gegen jemanden aufbäumen*, en em sevel ouzh u.b., en em zispac'hañ ouzh u.b., rebarbiñ ouzh u.b.

Aufbäumen n. (-s) : gwintadenn b., gwinterezh g.

Aufbauplan g. (-s,-pläne) : **1.** steuñv greantelaat g., steuñv diorren g. ; **2.** [tisav.] tres g.

Aufbaupräparat n. (-s,-e) : louzoù adnerzhañ g., louzoù da reiñ nerzh en-dro g., louzoù krefivaus (nerzhekaus, nerzhus) g., louzoù-krefivaat g.

Aufbauprinzip n. (-s,-ien) : berddres kenframmañ g.

aufbauschen V.k.e. (hat ausgebauscht) : **1.** c'hwezañ, foeñvañ, stambouc'hañ ; *der Wind bauscht die Segel auf*, an avel a c'hwez ar gouelioù, an avel a ronta ar gouelioù, rontaat a ra ar gouelioù gant an avel, c'hwezet e vez gouelioù ar vag gant an avel, dont a ra reut ar gouelioù gant an avel, emañ an avel o koeñviñ gouelioù ar vag, emañ an avel o foeñviñ gouelioù ar vag, emañ an avel o c'hwezañ gouelioù ar vag, kregiñ a ra an avel er gouelioù ; **2.** [dre skeud.] *etwas aufbauschen*, ober trouz bras en-dro d'un afer bennak, lakaat war ar barr, mont amplik gant udb (d'udb), c'hwezañ udb, stambouc'hañ ar wironez a-zivout udb, c'hwezañ ar wironez a-zivout udb, lavaret amplot'h eget justoc'h a-zivout udb, poufal gevier, broudañ udb / kreskiñ udb (Gregor) ; *seine Haare aufbauschen*, poufal e vlev ; *aufgebauschtes Haar*, blev troñset str., blev c'hwezet str.

Aufbauschule b. (-,n) : deskadurezh eil derez herrek b.

Aufbauseminar n. (-s,-e) : staj emvarrekaat g., stag barrekaat g.

Aufbaustudium n. (-s,-studien) : stummadur skol-veur kenglokaat g.

aufbegehren V.gw. (begehrte auf / hat aufgebeehrt) : ober genoù, rebarbiñ, ourzal, ginañ.

aufbehalten V.k.e. (behält auf / behielt auf / hat aufbehalten) : *seinen Hut aufbehalten*, derc'hel e dog war e benn.

aufbekommen V.k.e. (bekam auf / hat aufbekommen) : **1.** dont a-benn da zigeriñ ; **2.** [deverioù skol] kaout da ober.

aufbereiten V.k.e. (bereitete auf / hat aufbereitet) : [tekn.] tretañ, aozañ, danzen, rakstummañ, stuziañ ; *Erze aufbereiten*, tretañ kailh, tretañ kailhennoù, treuzfurmiñ kailh, treuzfurmiñ kailhennoù ; *aufbereitete Kohle*, glaou tretet str., glaou aozet str. ; *wieder aufbereiten*, adtretañ, adaozañ.

Aufbereitung b. (-,-en) : 1. trefañ g., treferezh g., aozadur g., aozerezh g., aozidigezh b., adaozidigezh b., prientadur g., prienterezh g., ragaoz b., puradur g., puraat g. ; 2. [kleweled] adaozañ g., adaozadur g.

Aufbereitungsanlage b. (-,-n) : kreizenn dretañ b., kreizenn adaozañ b.

aufbersten V.gw. (birst auf / barst auf / ist aufgeborsten) : tarzhañ, dedarzhañ.

aufbessern V.k.e. (hat aufgebessert) : 1. gwellaat, difallañ, mataat ; *sein Image aufbessern*, adsevel (difallañ) e vrud, reiñ muioc'h a lufr (a sked) d'e anv-kaer. ; 2. [dre skeud.] kreskiñ, muiantaat, talvoudekaat, talvoudusaat.

V.em. : **sich aufbessern** (hat sich (t-rt) aufgebessert) : gwellaat, mataat.

Aufbesserung b. (-,-en) : 1. gwellidigezh b., gwelladenn b., gwelladur g., gwelladurezh b., gwellaenn b., gwelladeg b., matadenn b., mataenn b. ; 2. [dre skeud.] muiantadur g., kreskadurezh, kreskadur g., kresk g., kreskadeg b., kreskidigezh b. ; *Aufbesserung der Gehälter und Löhne*, kreskadurezh ar goprou b., kresk war ar goprou g., kreskadeg war ar goprou b.

aufbewahren V.k.e. (bewahrte auf / hat aufbewahrt) : mirout, lakaat a-gostez, klenkañ, dastum, gorren ; *einen Gegenstand aufbewahren*, mirout udb, bezañ fiziet udb d'e evezh ; *trocken aufbewahren*, mirout en ul lec'h sec'h, dastum en ul lec'h sec'h, gorren en ul lec'h sec'h ; *gut aufbewahrt*, klenk, kuzhet-kloz, alc'hwezet-kloz ; *bewahre das Buch auf !* chom al levr ganit ! mir al levr ! dalc'h al levr ganit ! kendalc'h al levr evidout !

Aufbewahrer g. (-s,-) : mirer g.

Aufbewahrung b. (-,-en) : kendalc'h g., kendalc'hidigezh g., mir g., mirerezh g., miridigezh b., dastumadur g. ; [hent-houarn] *Gepäckaufbewahrung*, [hent-houarn] 1. mirerezh pakadoù g. ; 2. pakva g., gouarn di g., fizlec'h g., mirlec'h g., mirva g., mirerezh-pakadoù b. ; *das Silberstück wurde zur Aufbewahrung in ein Tuch eingewickelt*, miret e voe ar pezh arc'hant gronnet en ul lien.

Aufbewahrungsfrist b. (-,-en) : termen mirout g.

Aufbewahrungsgebühr b. (-,-en) : mizoù mirerezh lies.

Aufbewahrungskammer b. (-,-n) : mirva g., mirlec'h g., mirerezh b., dastumlec'h g., sanailh b.

Aufbewahrungskosten lies. : mizoù mirerezh lies.

Aufbewahrungsort g. (-es,-e) : mirva g., mirlec'h g., mirerezh b., dastumlec'h g., sanailh b.

Aufbewahrungsraum g. (-s,-räume) : 1. [dilhad] gwiskva g. ; 2. [boued] kambr-voued b., sanailh b. ; 3. mirva g., mirlec'h g., mirerezh b., dastumlec'h g., sanailh b.

aufbieten V.k.e. (bot auf / hat aufgebieten) : 1. pediñ, embann ; *zur Eheschließung aufbieten*, kas (skriñ) an embannoù-dimeziñ, ober embannoù ; 2. [lu] engervel, sevel ; *Truppen aufbieten*, sevel bagadoù soudarded ; 3. [dre skeud.] *all(e) seine Kraft aufbieten*, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, mont dezhi gwashañ ma c'haller, mont dezhi par ma c'haller, mont dezhi pellañ ma c'haller, dastum e holl nerzh, plantañ e holl nerzh d'ober udb, lakaat e holl nerzh d'ober udb, mont dezhi a-holl-nerzh e gorf ; *alles aufbieten*, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober

bec'h bras, ober kement ha (gwellañ, gwelikañ, pezh) ma c'haller, ober e seizh posupl (e wir wellañ, e seizh gwellañ), ober diouzh e wellañ-holl, ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, ober diouzh e wellañ, ober evit ar gwellañ (Gregor), en em aketiñ e pep doare, lakaat an diaoul e pevar, ober par ma c'haller, ober pellañ ma c'haller ; *seine ganze Beredsamkeit aufbieten*, diskouez e holl helavarded.

Aufbietung b. (-,-en) : 1. galv g., engalvadenn b., galvadeg b. ; [istor] *Aufbietung des ganzen Volkes*, galvadeg veur b. ; 2. [dre skeud.] *unter Aufbietung aller Kräfte*, a-nerzh, a-holl-nerzh, hardizh.

aufbinden V.k.e. (banf auf / hat aufgebunden) : 1. dilasañ, dilas, disifellennañ, dizeren ; *das Schuhband aufbinden*, dilasañ e votez, dilas ur votez ; 2. [dre astenn.] troñsañ, dastum ; *das Haar aufbinden*, dastum e vlev, pakañ e vlev ; 3. reiñ da grediñ ; *jemandem etwas aufbinden*, lavaret udb d'u.b. gant falsentez ; *jemandem eins aufbinden*, *jemandem einen aufbinden*, *jemandem einen Bären aufbinden*, reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., lakaat u.b. da lonkañ silioù (lostoù leue), tennañ siklezonoù d'u.b., c'hwennat u.b., bratellat (stranañ, stranigañ, riñsañ) u.b., bountañ ar c'henn d'u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini 'zo bras e c'hennoù, tremen lost al leue dre c'hennoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., sorc'henniñ u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., gwiskañ bonedoù d'u.b., gwerzhañ brav poultur d'u.b., gwerzhañ piz e-lec'h fav d'u.b., pentañ lern d'u.b., paskañ lus d'u.b., kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., tennañ karotez d'u.b., tennañ ur gaer a garotezenn d'u.b. ; *sich etwas aufbinden lassen*, plomañ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù), lonkañ kelien, lonkañ poulc'had, lonkañ poulc'hennoù, lonkañ lostoù leue ; *sich keine Lügen aufbinden lassen*, na vezañ dall e saout (pemoc'h e leue, den da blomañ kelien), gouzout pet favenn a ya d'ober nav, na vezañ den da lonkañ kañvaled (kelien, silioù, lostoù leue, poulc'hennoù, prun), na vezañ hegreidik, bezañ diaes da douellañ, na vezañ tanav e lèr, na vezañ den da lonkañ kement gaou a lavarar.

aufblähen V.k.e. (hat aufgebläht) : 1. c'hwezañ, foeñvañ, stambouc'hañ, koeñviñ ; *der Wind bläht die Segel auf*, an avel a c'hwez ar gouelioù, an avel a ronta ar gouelioù, rontaat a ra ar gouelioù gant an avel, c'hwezet e vez gouelioù ar vag gant an avel, dont a ra reut ar gouelioù gant an avel, emañ an avel o koeñviñ gouelioù ar vag, emañ an avel o foeñviñ gouelioù ar vag, emañ an avel o c'hwezañ gouelioù ar vag, kregiñ a ra an avel er gouelioù ; *sein Bauch bläht sich auf*, deuet eo e gof da c'hwezañ, reutaat a ra e gof ; *die Kuh ist aufgebläht*, stambouc'het eo ar vuoc'h, houbet eo ar vuoc'h, bourdet eo ar vuoc'h, koeñvet eo ar vuoc'h, foeñvet eo ar vuoc'h ; 2. [dre skeud.] *er ist aufgebläht*, c'hwezet eo, lorc'h a zo ennañ da vougañ, lorc'h don a zo ennañ, mont a ra gant ar prun, c'hwezet eo evel un touseg, kollet eo gant gloar, mont a ra gant ar fru, ur fougeer brein a zo anezhañ, n'eus nemet ur sac'h ourgouilh anezhañ, e galon a zo foeñvet a

ourgouilh, hennezh n'en deus ket ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, e glevet a reer atav oc'h en em veuliñ, hennezh en deus lorc'h en e foñs, c'hwezet eo gant al lorc'h, hennezh a zo un torkad lorc'h ennañ, ur pezh lorc'h a zo ennañ, hennezh a zo ur reuz ennañ, uhel eo ar c'haoc'h en e doull, uhel eo ar c'haoc'h en e revr, hennezh a zo savet ar c'herc'h en e c'houzoug, uhel eo an tamm ennañ, c'hwezet eo gant an avel / leun eo e benn a c'hloriusted / karget eo a vendet / leun a avel hag a voged eo / pennboufet eo gant an ourgouilh / ober strakal e skourjez (e foet) a ra (Gregor), leun a foug e hag a lorc'h eo, fier-droch eo, fier-ruz eo, fier-sot eo, leun a gagal eo, ober a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer (a blouz, a golo), ober a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), hennezh ne oar ket bale ken gant ar c'hwez a zo en e gorf, ur revr en deus na fontfe ket un tamm sukr ennañ, ne fontfe ket un tamm sukr en e revr, ober a ra teil, ur bern teil a zo anezhañ, hennezh zo c'hwezet e bluñv, hennezh a zo sonn e gribell, emañ o skeiñ war e daboulin, emañ o rodal e revr, emañ o c'hwezhañ en e drompilh, hennezh a zo brasoni tout, leun a lorc'h eo, en em gavout a ra, douget eo dezhañ e-unan, plantañ a ra c'hwez ennañ e-unan, foug e a zo ennañ evel un targazh er ribod, rok (otus, glorius, tonius, bras) eo an tamm anezhañ, bras eo an tamm gantañ, emañ e leue o treiñ ennañ, un tamm tro a zo ennañ.

V.em. : **sich aufblähen** (hat sich (t-rt) aufgebläht) : 1. koeñviñ, foeñvañ, stambouc'hañ, gloevenniñ, sac'hellañ ; 2. P. [dre skeud.] *er bläst sich auf wie ein Frosch*, emañ o poufal gevier, c'hwezet eo, en em c'hwezañ a ra, mont a ra gant ar prun, c'hwezet eo evel un touseg, kollet eo gant gloar, mont a ra gant ar fru, lorc'h a zo ennañ da vougañ, lorc'h don a zo ennañ, ur foug e brein a zo anezhañ, n'eus nemet ur sac'h ourgouilh anezhañ, e galon a zo foeñvet a ourgouilh, hennezh n'en deus ket ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, e glevet a reer atav oc'h en em veuliñ, hennezh en deus lorc'h en e foñs, leun a foug e hag a lorc'h eo, fier-droch eo, fier-ruz eo, fier-sot eo, leun a gagal eo, c'hwezet eo gant al lorc'h, ur pezh lorc'h a zo ennañ, hennezh a zo ur reuz ennañ, uhel eo ar c'haoc'h en e doull, uhel eo ar c'haoc'h en e revr, hennezh a zo savet ar c'herc'h en e c'houzoug, uhel eo an tamm ennañ, bras eo an tamm gantañ, c'hwezet eo gant an avel / pennboufet eo gant al lorc'h (Gregor), ober a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer (a blouz, a golo), ober a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), hennezh ne oar ket bale ken gant ar c'hwez a zo en e gorf, ober a ra teil, pennboufet eo gant an ourgouilh, hennezh zo c'hwezet e bluñv, hennezh a zo sonn e gribell, emañ o skeiñ war e daboulin, emañ o c'hwezhañ en e drompilh, ober strakal e skourjez (e foet) a ra (Gregor).

Aufblähung b. (-, -en) : 1. stambouc'h g. ; 2. koeñvadenn b., koeñv g., koeñvenn b., bronn b. ; 3. [mezeg.] stambouc'hadenn b., loufoù lies., avel dianaou g., aveloù lies., avel drenk g.

aufblasbar ag. : a c'haller c'hwezañ ; *aufblasbare Gummipuppe*, poupinell c'hwez b.

aufblasen V.k.e. (bläst auf / blies auf / hat aufgeblasen) : 1. c'hwezañ, foeñvañ, koeñviñ ; *seine Nasenlöcher aufblasen*, fronellañ, fronellat, froñsal ; *einen Luftballon aufblasen*, skeiñ un tamm c'hwez en ur c'hwezhigell,

plantañ un tamm c'hwez en ur c'hwezhigell, c'hwezañ ur c'hwezhigell, lakaat c'hwez en ur c'hwezhigell ; *aufgeblasener Ball*, mell c'hwezet b. ; *gut aufgeblasen*, bouroun ; *nicht aufgeblasener Ball*, mell dic'hwez b. ; 2. [dre skeud.] *er ist vor Stolz aufgeblasen*, c'hwezet eo, lorc'h a zo ennañ da vougañ, lorc'h don a zo ennañ, mont a ra gant ar prun, c'hwezet eo evel un touseg, kollet eo gant gloar, mont a ra gant ar fru, ur foug e brein a zo anezhañ, leun a foug e hag a lorc'h eo, fier-droch eo, fier-ruz eo, fier-sot eo, leun a gagal eo, n'eus nemet ur sac'h ourgouilh anezhañ, e galon a zo foeñvet a ourgouilh, hennezh n'en deus ket ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, e glevet a reer atav oc'h en em veuliñ, hennezh en deus lorc'h en e foñs, c'hwezet eo gant al lorc'h, ur pezh lorc'h a zo ennañ, hennezh a zo ur reuz ennañ, uhel eo ar c'haoc'h en e doull, uhel eo ar c'haoc'h en e revr, hennezh a zo savet ar c'herc'h en e c'houzoug, uhel eo an tamm ennañ, bras eo an tamm gantañ, c'hwezet eo gant an avel / pennboufet eo gant al lorc'h (Gregor), ober a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer (a blouz, a golo), ober a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), hennezh ne oar ket bale ken gant ar c'hwez a zo en e gorf, ur revr en deus na fontfe ket un tamm sukr ennañ, ne fontfe ket un tamm sukr en e revr, ober a ra teil, ur bern teil a zo anezhañ, pennboufet eo gant an ourgouilh, hennezh zo c'hwezet e bluñv, hennezh a zo sonn e gribell, emañ o skeiñ war e daboulin, emañ o c'hwezhañ en e drompilh, ober strakal e skourjez (e foet) a ra (Gregor).

V.em. : **sich aufblasen** (bläst sich auf / blies sich auf / hat sich (t-rt) aufgeblasen) : [dre skeud.] poufal gevier, pompadiñ, ober re vras gaoliad, mont gant ar prun, dougen roufi, en em rollañ, bragal, rodal ; *er bläst sich auf*, emañ o poufal gevier, c'hwezet eo, lorc'h a zo ennañ da vougañ, lorc'h don a zo ennañ, mont a ra gant ar prun, c'hwezet eo evel un touseg, kollet eo gant gloar, mont a ra gant ar fru, ur foug e brein a zo anezhañ, leun a foug e hag a lorc'h eo, fier-droch eo, fier-ruz eo, fier-sot eo, leun a gagal eo, n'eus nemet ur sac'h ourgouilh anezhañ, e galon a zo foeñvet a ourgouilh, hennezh n'en deus ket ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, e glevet a reer atav oc'h en em veuliñ, hennezh en deus lorc'h en e foñs, c'hwezet eo gant al lorc'h, ur pezh lorc'h a zo ennañ, hennezh a zo ur reuz ennañ, uhel eo ar c'haoc'h en e doull, uhel eo ar c'haoc'h en e revr, hennezh a zo savet ar c'herc'h en e c'houzoug, uhel eo an tamm ennañ, bras eo an tamm gantañ, c'hwezet eo gant an avel / pennboufet eo gant al lorc'h (Gregor), ober a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer (a blouz, a golo), ober a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), hennezh ne oar ket bale ken gant ar c'hwez a zo en e gorf, ur revr en deus na fontfe ket un tamm sukr ennañ, ne fontfe ket un tamm sukr en e revr, ober a ra teil, ur bern teil a zo anezhañ, pennboufet eo gant an ourgouilh, hennezh zo c'hwezet e bluñv, hennezh a zo sonn e gribell, emañ o skeiñ war e daboulin, emañ o c'hwezhañ en e drompilh, ober strakal e skourjez (e foet) a ra (Gregor).

Aufblasen n. (-s) : c'hwezadur g.

aufblättern V.k.e. (hat aufgeblättert) : follennata.

aufbleiben V.gw. (blieb auf / ist aufgeblieben) : 1. chom digor ; 2. chom war ar bale, chom war vale, nozvezhiañ,

beilhañ, chom war zihun ; *er war die ganze Nacht aufgeblieben*, chomet e oa war ar bale a-hed an noz, chomet e oa war ar bale hed an noz, chomet e oa war ar bale dre hed an noz, chomet e oa war vale a-hed an noz.

aufblenden V.gw. (hat aufgeblendet) : [karr-tan] 1. lakaat e c'houleier war grec'h ; 2. distagañ un wignadenn, gwignal.

V.k.e. (hat aufgeblendet) : *die Scheinwerfer aufblenden*, lakaat e c'houleier war grec'h.

aufblicken V.gw. (hat aufgeblickt) : 1. sellet d'an nec'h, sellet er vann, gorren e zaoulagad ; *von der Zeitung aufblicken*, sevel e zaoulagad diwar e gazetenn ; 2. [dre skeud.] *zu jemandem aufblicken*, bezañ bamet gant u.b., bamañ ouzh u.b.

aufblinken V.gw. (hat aufgeblinkt) : 1. blinkata, gwilc'hata ; 2. [karr-tan] distagañ un wignadenn, gwignal.

aufblitzen V.gw. (hat/ist aufgeblitzt) : 1. [gouleier] (hat) luc'hañ, luc'hediñ, lugerniñ evel ar brogon ; 2. [dre skeud.] (ist) dont trumm, tarzhañ ; *dieser Gedanke blitzte bei mir auf*, tarzhañ a reas ar mennozh-se em soñj, tarzhañ a reas ar mennozh-se em spered, treiñ a reas ar mennozh-se dre va fenn, dont a reas din a-greiz-holl ar mennozh-se em fenn (war va spered), tremen a reas ar soñj-se dre va spered.

Aufblitzen n. (-s) : luc'hed digroz str., brogon str., dared str., gwabrigol str., gwabriol str., taran g.

aufblühen V.gw. (ist aufgeblüht) : 1. mont e bleuñv, mont en e vleuñv, mont e fleur, dont e fleur, bleuniañ, bleunviñ, en em zispakañ, dispakañ, diflukañ, diglorañ, begañ, bokediñ, digeriñ, dinodiñ ; *die Blume blüht auf*, digeriñ (diflukañ, en em zispakañ, diglorañ, dinodiñ, digeriñ) a ra ar vleunienn ; *eine frisch aufgeblühte Rose*, ur rozenn war an digor str. ; 2. [dre skeud.] ober berzh, spletusaat, bleuniañ, bleuñviñ ; *wieder aufblühen*, adsevel, dihuniñ ; *schon bei der ersten Begegnung blühte in ihren Herzen eine tiefe gegenseitige Freundschaft auf*, raktal m'en em weljont e tiwanas etrezo mignoniezh tost.

Aufblühen n. (-s) : digoradur g., bleuniadur g., bleuñvidigezh b., bleuñvadeg b., bleuñvadur g. ; 2. [dre skeud.] bleuñvidigezh b., prespolite g. ; *etwas zum Aufblühen bringen*, reiñ digor d'udb, reiñ tro d'udb da vleuniañ.

aufbocken V.k.e. (hat aufgebockt) : blodañ, tintañ ; *ein Auto aufbocken*, blodañ ur c'harr-tan, sevel ur c'harr-tan gant ur c'hrog-krik ; *ein Fass aufbocken*, tintañ ur varrikenn, skurziñ ur varrikenn.

aufbohren V.k.e. (hat aufgebohrt) : digeriñ gant un doullerez ; *jemandem den Schädel aufbohren*, trepanañ u.b.

aufbrauchen V.k.e. (hat aufgebraucht) : mont gant an-unan, diviañ, uzañ, debriñ, plaouiañ, lonkañ, beveziñ, kuzumiñ, dispign, fritañ ; *sein Vermögen vorzeitig aufbrauchen*, *statt gewinnbringend anlegen*, debriñ e ed diwar e c'har, debriñ e eost diwar e c'har ; *sein ganzes Geld wurde aufgebraucht, um Lieferanten und Arbeiter zu bezahlen*, aet eo e arc'hant etre paeañ e bourchaserien hag e vicherourien.

V.em. : **sich aufbrauchen** (hat sich (t-rt) aufgebraucht) : bezañ o vont da get, bezañ erru pare, bezañ o vont da netra, bezañ o vont war netra, mont e skuilh hag e ber, dishiliañ, dont da vezañ enk, dont da vezañ bruzun, dont

da vezañ prim, mont dre uz, mont gant an uz, uzañ, mont da fall, mont da vann, mont da neuz, mont da hesk, mont d'an hesk.

aufbrausen V.gw. (ist aufgebraust) : 1. dont berv en an-unan, kregiñ da virviñ ; *das Meer braust auf*, diaezañ a ra ar mor, rustoc'h e teu ar mor da vezañ, dirollañ a ra ar mor, mont a ra droug er mor, foll e teu ar mor da vezañ, fourrañ a ra ar mor, rustaat a ra ar mor, dont a ra ar mor da fuloriñ ; 2. [dre skeud.] brouezañ, buanekaat, buanegezh, pignat war e varc'h bras, mont droug en e gentrou, sevel droug en e gorf, sevel droug en an-unan, mont droug en an-unan, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, follañ, dispakañ e gounnar, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont droug en e goukoug, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, mont e gounnar, mont e volc'h diwar e lin, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, mont dreist penn, lammat dreist penn, mont e revr war e chouk gant an-unan, taeriñ gant ar fulor, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, mont er-maez eus e groc'henn, mont e-barzh blev kriz, sevel broc'h en an-unan, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, glazañ, en em c'hlazañ, broc'hañ, mont en egar, taeraat, diodiñ ; *leicht aufbrausen*, bezañ buanek (kruk, brouezek, brouezus, imorus, feuls, kleiz, diribin, taer, taerus, nervus, prim, pront), bezañ taer da vont droug en an-unan, mont buan e revr war e chouk gant an-unan, mont buan dreist penn, lammat buan dreist penn, bezañ buan da vont droug en an-unan, bezañ buan da daeriñ, bezañ tomm e benn, bezañ ur penn tomm, bezañ brizh, bezañ uhel an dour en e eien, bezañ uhel an eien en an-unan, bezañ froudennek, bezañ tost e dog d'e benn, bezañ prim da fuloriñ, kaout gwad mui eget bihan, kaout gwad dindan e ivinoù, bezañ gwad berv en an-unan, bezañ ar gwad o virviñ en e wazhied, bezañ ur paotr diouzhtu, bezañ fourradus, bezañ taer da vrouezañ, bezañ rust an troc'h gant an-unan, bezañ ur spered intampius a zen, bezañ un den bouilhus (Gregor) ; *er brauste gegen die Nachbarn auf*, mont a reas e fulor gant an amezeien.

Aufbrausen n. (-s) : brouez b., brouezenn b., barrad imor taer g., barrad fulor g., barr kounnar g., ernez b., aradenn b., aradennad b., taerder g., taerded b., taerjenn b.

aufbrausend ag. : buanek, buanekaus, kruk, brouezek, brouezus, imorus, barradek, loariek, loariet, kleiz, tev e glopenn, bouilhus, feuls, diribin, taer, taerus, tik, nervus, prim, pront, buan da vont droug ennañ, tomm e benn dezhañ, ur penn tomm anezhañ, brizh, uhel an dour en e eien, uhel an eien ennañ, froudennek, tost e dog d'e benn, prim da fuloriñ, ur paotr diouzhtu anezhañ, fourradus, taer da vont droug ennañ, taer da vrouezañ, rust an troc'h gantañ, ur spered intampius a zen anezhañ, un den bouilhus anezhañ, buan da daeriñ, direzon.

aufbrechen V.k.e. (bricht auf / brach auf / hat aufgebrochen) : 1. terriñ, freuzañ, difoeltrañ, foeltrañ, drailhañ, dic'hastañ, forzhañ ; *eine Tür aufbrechen*, divarc'hañ un nor hep digeriñ anezhi, skeiñ un nor en ti, bountañ un nor en ti / terriñ un nor (Gregor), forzhañ un nor ; *das Siegel aufbrechen*, terriñ (lemel) ar siell,

disiellat, digeriñ ; *einen Geldschrank aufbrechen*, digrogennañ ur c'houfr ; *das Pflaster aufbrechen*, dibavezañ un hent, lemel ar pavezañ ; *das Eis aufbrechen*, terriñ ar skorn ; **2.** [tekn.] *einen Schacht aufbrechen*, kleuzañ un toull mengleuz ; **3.** *ein Reh aufbrechen*, divouzellañ ur youc'h ; **4.** [lu] *die Front aufbrechen*, ober un toull-freuz e linennoù an enebourien, freuzañ linennoù difenn an enebourien ; **5.** [labour-douar] plomañ.

V.gw. (bricht auf / brach auf / ist aufgebrochen) : **1.** diglorañ, tarzhañ, dedarzañ, digeriñ ; *die Knospe bricht auf*, diglorañ a ra ar vroñsenn, bouilhañ a ra ar voustenn, broustañ a ra ar greskenn, broñsañ a ra ar bouilhañ.

2. [dre skeud.] plegañ e stal, mont en hent, en em lakaat en hent, mont el lev, loc'hañ, diloc'hañ, diflach, diblasañ, dibradañ, lañsañ, digludañ, lavaret yao, kemer foet an nor ; *die Gesellschaft bricht auf*, ar gouvidi a ya kuit, ar gouvidi a ya pep hini d'e du, diflach (digludañ, dibradañ) a ra ar gouvidi ; *warum wollt ihr so früh vor Sonnenaufgang aufbrechen ?* da betra mont en hent keitmañ a-raok an deiz ? ; *warum wollt ihr so früh am Morgen aufbrechen ?* da betra mont en hent ken beure ? da betra mont en hent ken mintin-se ? da betra mont en hent kentizh ? ; *warum wollt ihr so früh vor Sonnenaufgang aufbrechen ?* da betra mont en hent keitmañ a-raok an deiz ? ; *wir müssen jetzt aufbrechen*, poent eo deomp mont bremañ, pred eo deomp mont kuit ; *wir brechen auf !* emaomp kuit ! aet omp ! ; *brecht ihr jetzt auf ?* aet oc'h ? ; *ich muss jetzt aufbrechen, sonst komme ich noch zu spät nach Hause*, gwelloc'h eo din mont d'ar gêr bremañ gant aon (en aon, rak aon) na c'hallfen ket erruout abred a-walc'h.

3. [gor] tarzhañ, toullañ, talpiñ, dedarzañ ; [dre skeud.] *eine alte Wunde wieder aufbrechen lassen*, neveziñ poan u.b., deneveziñ poan u.b.

Aufbrechen n. (-s) : **1.** torr g., torradur g., torridigezh b., brev g., brevadur g., brevidigezh b., brevadenn b., freuzerezh g. ; **2.** disparti g., loc'hañ g.

aufbringen V.k.e. (brachte auf / hat aufgebracht) : **1.** dastum, sevel, lakaat a-sav ; *das nötige Geld leicht aufbringen*, dastum aes-tre kement a arc'hant a zo ezhomm ; *die Kosten aufbringen*, goleiñ ar frejoù, herzel ouzh ar mizoù, paeañ ar mizoù (Gregor), delc'her ar mizoù en e gont, derc'hel ar mizoù en e du e-unan, resteurel (digoll) ar mizoù, digoll eus ar mizoù, bezañ ar mizoù en e garg, divizaouañ, respont evit ar frejoù ; **2.** [dre skeud.] *den Mut aufbringen*, *etwas zu tun*, sevel a-walc'h a galon d'an-unan evit ober udb, dastum nerzh-kalon a-walc'h evit ober udb ; *die Kühnheit aufbringen*, *etwas zu tun*, kaout hardison (hardizhegezh) d'ober udb, kemer hardizhegezh d'ober udb, kaout kribell a-walc'h evit krediñ ober udb ; **3.** kavout, degas ; *Gründe aufbringen*, degas abegoù, tennañ digarezioù, reiñ abegoù 'zo da zigarez ; *Verständnis aufbringen*, bezañ komprenus e-keñver u.b., diskouez komprenidigezh evit u.b. (Gregor), reiñ e c'hrad vat d'u.b. ; *eine Stiefmutter bringt selten die gleichen Gefühle für fremde Kinder auf*, *wie für eigene*, dibaot lezvamm a gar bugale all keit hag he re, dibaot eo e garfe ul lezvamm bugale all keit hag he re ; **4.** digeriñ, dont a-benn da zigeriñ ; *er bringt den Schrank*

nicht auf, n'eo ket evit digeriñ ar pres, n'eus ket tu dezhañ da zigeriñ an armel ; **5.** *ein Gerücht aufbringen*, skignañ ur brud, lakaat ur brud da redek, gwentañ ur vrud en avel, lakaat gedon da redek, leuskel gedon da redek, sevel ur voltenn, skignañ ur vrozenn, brozennat, dozviñ un istor e-touez an dud, sevel ur vrud ; **6.** fachañ, lakaat da fuloriñ, imoriñ, gwanikenniñ, inzrougiñ, ereziñ, taeraat, buanekaat, arfleuiñ, lakaat u.b. da daeriñ, lakaat d'arfleuiñ, lakaat droug [en u.b.], lakaat droug da vont [en u.b.], flammañ, froudennañ ; *er hat die Leute gegen sich aufgebracht*, troet eo bremañ meno an dud a-enep dezhañ, lakaet en deus an dud da vezañ a-enep dezhañ, hennezh emañ bremañ an holl e droug outañ, bremañ eo kruget an holl outañ, bremañ eo mouzhet an holl outañ, bremañ o deus an holl dud droug outañ, bremañ eo aet an holl e droug outañ, bremañ eo arloupet an holl warnañ, bremañ eo savet an holl en e enep ; *aufgebracht sein*, bezañ fuloret-naet, bezañ fuloret-ran, bezañ fuloret-mik, bezañ fuloret-ruz, bezañ ur barrad fulor o krozal en e greiz, bezañ krog an tan en e benn, bezañ arfleuet-ruz, bezañ brizh-du, bezañ droug ruz en an-unan, bezañ droug ruz gant an-unan, bezañ droug en e goukou, bezañ en arfleu, bezañ en imor santel, bout e gwalarn, gwalarniñ, bezañ imoret, bezañ un imor en an-unan, bezañ e revr war e chouk gant an-unan, bezañ fioun en an-unan, loeniñ, fuloriñ, follañ, kounnariñ, diodiñ, bezañ tro en e voned, bezañ aet tro en e voned, bezañ broc'h en an-unan, bezañ tommet, bezañ e fulor ruz, bezañ en ur fulor, bezañ ur sac'had droug en an-unan, bezañ ur c'horfad droug en an-unan, bezañ ur sac'had droug en e gorf, bezañ ur c'horfad taeroni gant an-unan, bezañ gouez, bezañ arloupet, bezañ egaret, bezañ en egar, bezañ leskidik, bezañ bervet, bezañ fachet, bezañ mouzhet, mouzhañ, bezañ e gerc'h o tommañ d'an-unan, bezañ e gerc'h o krazañ d'an-unan ; **7.** [merdead., lu] *ein Schiff aufbringen*, pakañ ur vag a-daol-nerzh, kemer ur vag da breizh.

Aufbringung b. (-, -en) : **1.** [lu] engalvadeg b., savidigezh b. ; **2.** [merdead., bag] tapadenn b., kemeridigezh b., pakadur g.

Aufbruch g. (-s, -brüche) : **1.** torradur g., freuzerezh g. ; **2.** deroù g., lañs nevez g., azginivelezh b., loc'h g. ; *Aufbruch einer Nation*, dihun ur vroad g., azginivelezh ur vroad b., adsav ur vroad g. ; **3.** [jiber] bouzelloù lies., kourailhoù lies. ; **4.** *die Gäste sind im Aufbruch begriffen*, emañ ar gouvidi o vont kuit (oc'h en em gempenn evit mont kuit, war-nes mont kuit, o fardañ mont kuit, war ar mare da vont kuit, o nodiñ mont kuit, war bar da vont kuit, war ar pare da vont kuit, e par da vont kuit).

Aufbruchstimmung b. (-) : **1.** birvilh g., difretezezh g., berv g., kas g., strafuilh g., turlut g., lavig g., fourgas g., kabal b., fifil g., firbouch g., dever g., charre g., trekou g., bec'h g. ; **2.** startijenn b., lañs g., deltu g., spered nevez o tont war wel g.

aufbrühen V.k.e. (hat aufgebrüht) : ober ur berv da, skaotañ ; *Tee aufbrühen*, fardañ te.

aufbrummen V.k.e. (hat aufgebrummt) : P. *jemandem etwas aufbrummen*, bountañ udb gant u.b., barn u.b. d'udb, reiñ ur c'hastiz bennak d'u.b., kondaoniñ u.b. d'ur boan bennak, reiñ ur binijenn bennak d'u.b. ; *jemandem fünf Jahre Gefängnis aufbrummen*, bountañ pemp

bloavezh toull-bac'h gant u.b. ; *jemandem eine Strafarbeit aufbrummen*, bountañ ur binijenn gant u.b.

aufbrüsten V.em. : **sich aufbrüsten** (hat sich (t-rt) aufgebrüstet) : en em ambridañ, mont gant ar prun, pompadiñ, ober re vras gaoliad, bragal, dougen roufl, rodal, en em rollañ, pauniñ ; *er brüstet sich auf*, c'hwezet eo, mont a ra gant ar prun, lorc'h a zo ennañ da vougañ, lorc'h don a zo ennañ, c'hwezet eo evel un touseg, kollet eo gant gloar, mont a ra gant ar fru, ur fougere brein a zo anezhañ, n'eus nemet ur sac'h ourgouilh anezhañ, e galon a zo foeñvet a ourgouilh, hennezh n'en deus ket ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, e glevet a reer atav oc'h en em veuliñ, hennezh en deus lorc'h en e foñs, leun a fougere hag a lorc'h eo, fier-droch eo, fier-ruz eo, fier-sot eo, leun a gahal eo, c'hwezet eo gant al lorc'h, ur pezh lorc'h a zo ennañ, hennezh a zo ur reuz ennañ, uhel eo ar c'haoc'h en e doull, uhel eo ar c'haoc'h en e revr, hennezh a zo savet ar c'herc'h en e c'houzoug, uhel eo an tamm ennañ, bras eo an tamm gantañ, c'hwezet eo gant an avel / pennboufet eo gant al lorc'h (Gregor), ober a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer (a blouz, a golo), ober a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), hennezh ne oar ket bale ken gant ar c'hwez a zo en e gorf, ur revr en deus na fontfe ket un tamm sukr ennañ, ne fontfe ket un tamm sukr en e revr, ober a ra teil, ur bern teil a zo anezhañ, pennboufet eo gant an ourgouilh, hennezh zo c'hwezet e bluñv, hennezh a zo sonn e gribell, emañ o skeiñ war e daboulin, emañ o c'hwezhañ en e drompilh, ober strakal e skourjez (e foet) a ra (Gregor).

aufbügel V.k.e. (hat aufgebügelt) : **1.** feriñ, feriñ da, distennañ, houarniñ ; *eine Hose aufbügel*, feriñ ur re vragoù, feriñ d'ur re vragoù ; **2.** [dre skeud.] arvezeziñ, arvevesaat, modernaat.

aufbürden V.k.e. (hat aufgebürdet) : **1.** kargañ, sammañ, gwallsammañ ; *jemandem etwas aufbürden*, sammañ udb war chouk u.b. ; *sich (t-d-b) die ganze Last einer Verantwortung aufbürden*, kemer luz war ar c'hein, kemer luz war e gein ; **2.** [dre skeud.] P. *jemandem eine Schuld aufbürden*, teurel war u.b., teurel ar bec'h war u.b., lakaat udb war gont u.b., teuler an tamall (ar garez) war u.b., kas un tamall ouzh u.b.

aufbürsten V.k.e. (hat aufgebürstet) : broustañ, barrskubañ, palouerañ, palouerat, kempenn gant ur broust.

aufdämmen V.k.e. (hat aufgedämmt) : sevel ur chaoser, chaoseriñ, fardellañ, bardellañ.

aufdecken V.k.e. (hat aufgedeckt) : **1.** astenn, ledañ ; *das Tischtuch aufdecken*, dresañ (gwiskañ, staliañ) an daol, lakaat an doubier war an daol ; **2.** [dre astenn.] dizoleiñ ; *das Bett aufdecken*, dizoleiñ ar gwele ; *ein Verbrechen aufdecken*, dizoleiñ un torfed (ur muntr, ur garez) ; *ein Komplott aufdecken*, dizoleiñ un irienn ; **3.** [dre skeud.] diskuliañ, diskoachañ, diguzhat, diguzhañ, disklozañ, splannaat, anataat ; *teilweise aufdecken*, damzizoleiñ ; *die Karten aufdecken*, dispakañ e jeu ; *sein Spiel aufdecken*, diskulian eus peseurt mennozh a zo en e spered, diskouez peseurt spered a geflusk an-unan, diskouez d'an dud petra zo o treiñ en e benn, mont eeun ouzh an dud, diskouez d'an dud peseurt jeu a zo gant an-unan, mont gant ar wirionez plaen ha netra ken, mont

gant an eeun, mont eeun ganti, na vezañ a veskelloù gant an-unan, na glask kuzhat ar pod, mont didro dezhi, mont didroidell dezhi, mont dezhi hep kuzh seurt ebet.

Aufdeckung b. (-, -en) : dizoloadur g., diskuliadur g., diskulierezh g., diskuliadenn b., diskulih g. ; *Aufdeckung eines Anschlags*, dizoloadur un irienn, dizoloadur ur c'havailh.

aufdonnern V.k.e. (hat aufgedonnert) : **1.** kinklañ, fichañ, stipañ, kempenn, pinfañ ; **2.** fagodenniñ, droukwiskañ.

V.em. : **sich aufdonnern** (hat sich (t-rt) aufgedonnert) : *sie donnert sich auf*, en em wiskañ a ra evel un domderenn ; *sie ist aufgedonnert*, gwisket evel ma'z eo e savo d'ar baotred, gwisket eo da gas koad d'ar baotred, emañ oc'h ober he c'hañfardez, gwisket eo evel ur grampouezhenn bardon, keitet eo, aveet eo, dreket eo.

aufdrängen V.k.e. (hat aufgedrängt) : *jemandem etwas aufdrängen*, forsiñ udb war u.b., palforsiñ u.b. d'ober udb, forsiñ u.b. d'ober udb, rediañ u.b. d'ober udb, rediañ u.b. da zegemer udb, sujañ u.b. d'ober udb.

V.em. : **sich aufdrängen** (hat sich (t-rt) aufgedrängt) : **1.** emellout hep bezañ bet pedet d'en ober, ober war-dro traoù ar re all hep bezañ bet aotreet, sankañ e fri en un tu bennak, c'hoari e veg a-raok, en em lakaat war-wel, hegaziñ an dud, tregasiñ an dud, eogiñ an dud, hegal an dud, hegal ouzh an dud, bezañ un torr-revr, bezañ un torr-penn, bezañ torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, bezañ un amerdour, garchennat an dud, garchennat ouzh an dud, trubuilhañ an dud, arabadiñ an dud, andellat ouzh an dud, abuziñ an dud ; **2.** *etwas drängt sich jemandem auf*, ober un dra bennak a zo ur redi evit u.b.

aufdrehen V.k.e. (hat aufgedreht) : **1.** *den Hahn aufdrehen*, digeriñ ar c'hog ; **2.** *das Licht aufdrehen*, enaouiñ (elumiñ) ar gouloù ; **3.** *die Uhr aufdrehen*, sevel e bouezioù d'un eurier ; **4.** *eine Schraube aufdrehen*, distardañ ur viñs, diviñsañ ; **5.** diweañ, disgweañ, divouklañ.

aufdringen V.k.e. (drang auf / hat aufgedrungen) : *jemandem etwas aufdringen*, forsiñ udb war u.b., palforsiñ u.b. d'ober udb, forsiñ u.b. d'ober udb, rediañ u.b. d'ober udb, rediañ u.b. da zegemer udb, sujañ u.b. d'ober udb.

V.em. : **sich aufdringen** (drang sich auf / hat sich (t-rt) aufgedrungen) : hegaziñ an dud, tregasiñ an dud, eogiñ an dud, hegal an dud, hegal ouzh an dud, bezañ un torr-revr, bezañ un torr-penn, bezañ torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, bezañ un amerdour, garchennat an dud, garchennat ouzh an dud, trubuilhañ an dud, arabadiñ an dud, abuziñ an dud, andellat ouzh an dud.

aufdringlich ag. : **1.** hegazus, hegaz, hegas, arabadus, torr-revr, torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, tregasus, diaezus, re hardizh, tagus, dalc'hus, atahinus ; *jemandem aufdringlich werden*, direnkañ u.b., arabadiñ u.b., borodiñ u.b., garchennat u.b., garchennat ouzh u.b., andellat ouzh u.b., pouezañ war u.b., bountañ war u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., terriñ e benn d'u.b., hegaziñ u.b., atahinañ u.b., heskinañ u.b., hegal u.b., hegal ouzh u.b., abuziñ u.b. ; *aufdringlicher Mensch*, garchenn g., garchenner g., andeller g., jablour g., bourouell g., hegazer g., atahiner g., heskiner g., heskin g., trabaser g., tregaser g., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., kac'her g., chilper g., genegell g., ostant g., direnker g., mall-e-gas

g. ; *ohne aufdringlich zu sein, möchte ich gern wissen, wo Sie gestern waren*, c'hoant am befe gouzout pelec'h e oac'h dec'h kuit da guriuziñ ac'hanoc'h ; *aufdringliche Art*, hegasted b., hegaster g., tregaserezh g., trabaserezh g., heskinerezh g., heskin g., doareoù heskinus lies. ; **2.** [c'hwezh] re greñv, bec'hiek, tagus, diaezus ; **3.** [liv.] re welus, re heverk, trellus.

Aufdringlichkeit b. (-) : hegasted b., hegaster g., tregaserezh g., trabaserezh g., heskinerezh g., heskin g., doareoù heskinus lies.

Aufdringling g. (-s,-e) : garchenn g., garchenner g., andeller g., jablour g., bourouell g., hegazer g., trabaser g., tregaser g., trubuilher g., heskiner g., heskin g., atahiner g., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., kac'her g., chilper g., genegell g., neb 'zo antreet a-enep gwir g. (Gregor), neb na oa ket bet pedet da zont g., ostant g., direnker g., mall-e-gas g.

aufdröseln V.k.e. (hat aufgedrösel) : difuilhañ, dirouestlañ, diveskañ, diluziañ ; *ein Fadengewirr aufdröseln*, digemmeskañ ur gudenn neud.

Aufdruck g. (-s,-e) : roud g., louc'h g., louc'hadur g., louc'hadenn b., roudenn b., merk g., enlouc'had g., enlouc'hadur g., enlouc'hadenn b., engwask g., engwaskadur g.

aufdrucken V.k.e. (hat aufgedruckt) : louc'hañ, enlouc'hañ, engwaskañ, lakaat ur merk war.

aufdrücken V.k.e. (hat aufgedrückt) : **1.** merkañ, engravañ, enlouc'hañ, engwaskañ, louc'hañ, pouezañ war, gwaskañ war ; *sein Siegel aufdrücken*, lakaat e siell, lakaat e gached, siellañ, kachediñ ; **2.** *eine Tür aufdrücken*, bountañ war un nor evit digeriñ anezhi.

aufeinander Adv. : an eil war egile, an eil war eben, pok-ha-pok ; *die zwei Wagen sind aufeinander geprallt*, aet eo bet an daou garr-tan da stekiñ an eil ouzh egile, aet eo bet an daou garr-tan an eil a-benn en egile (an eil a-benn ouzh egile) ; *die zwei Mannschaften prallen aufeinander*, ober a ra an daou skipailh saka-maout, saka-maout a zo bremañ etre an daou skipailh, saka-maout a sav etre an daou skipailh, krog-ha-krog (krog-ouzh-krog) emañ bremañ an daou skipailh ; *unsere zwei Armeen prallten aufeinander*, saka-maout a savas etrezomp ha lu an enebourien, ur c'hrogad hor boe gant lu an enebourien, ur pegad hor boe gant lu an enebourien ; *Holzschelte ordentlich aufeinander stapeln*, lakaat an etivi brav pennek-ha-pennek, lakaat an etivi klenk, lakaat hanoch faoutet brav pennek-ha-pennek, lakaat koad hanoch faoutet brav pennek-ha-pennek, pennegiñ an etivi, pennegiñ hanoch faoutet, pennegiñ koad hanoch faoutet.

Aufeinanderfolge b. (-,-n) : heuliad g., dibunadenn b., heuliadenn b.

aufeinanderfolgen V.gw. (sind aufeinandergefolgt) : en em eilañ, en em warlerc'hiañ, pebeilañ, ober chadenn ; *dicht aufeinanderfolgen*, en em heuliañ.

aufeinanderfolgend ag. : **1.** da heul, diouzh renk, renk-ha-renk, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, hed-ha-hed, stag-ouzh-stag, diouzhtu, lerc'hiadek ; **2.** [bred.] kenheul, lerc'hiadek.

aufeinanderliegen V.gw. (lagen aufeinander / haben aufeinandergelegen) : bezañ an eil war egile, bezañ an eil war eben, bezañ pok-ha-pok.

aufeinanderpassen V.k.e. (hat aufeinandergepasst) : lakaat da glotañ mat an eil gant egile.

V.gw. (haben aufeinandergepasst) : klotañ an eil gant egile, kordañ an eil gant egile, kouchañ an eil ouzh egile, jaojañ an eil ouzh egile, dereout an eil ouzh egile, bezañ an eil diouzh egile.

aufeinanderplatzen / aufeinanderprallen V.gw. (sind aufeinandergeplatzt / sind aufeinandergeprallt) : stekiñ an eil ouzh egile, mont da stekiñ an eil ouzh egile, mont an eil a-benn d'egile, mont a-benn-kaer an eil ouzh egile, mont a-benn-kaer (a-benn-kas) an eil en egile, en em dourtañ penn-ouzh-penn (tal-ouzh-tal, a-benn-kaer), en em derkañ, ober saka-maout ; *die zwei Wagen sind aufeinandergeprallt*, aet eo bet an daou garr-tan da stekiñ an eil ouzh egile, aet eo bet an daou garr-tan an eil a-benn en egile, (an eil a-benn ouzh egile) ; *die zwei Mannschaften prallen aufeinander*, ober a ra an daou skipailh saka-maout, saka-maout a zo bremañ etre an daou skipailh, saka-maout a sav etre an daou skipailh, krog-ha-krog (krog-ouzh-krog) emañ bremañ an daou skipailh ; *unsere zwei Armeen prallten aufeinander*, saka-maout a savas etrezomp ha lu an enebourien, ur c'hrogad hor boe gant lu an enebourien, ur pegad hor boe gant lu an enebourien.

aufeinanderstellen V.k.e. (hat aufeinandergestellt) : lakaat an eil war egile, lakaat an eil war eben, berniañ, yoc'hañ, gwrac'hellat, lakaat a-vern, lakaat bern-war-vern, lakaat en ur yoc'h.

aufeinanderstoßen V.gw. (stießen aufeinander / sind aufeinandergestoßen) : stekiñ an eil ouzh egile, kenstekiñ, mont da stekiñ an eil ouzh egile, mont an eil a-benn en egile, mont an eil a-benn ouzh egile, mont a-benn-kas an eil en egile, en em dourtañ penn-ouzh-penn (tal-ouzh-tal, a-benn-kaer), en em derkañ, ober saka-maout ; *die zwei Mannschaften stoßen aufeinander*, ober a ra an daou skipailh saka-maout, saka-maout a zo bremañ etre an daou skipailh, saka-maout a sav etre an daou skipailh, krog-ha-krog (krog-ouzh-krog) emañ bremañ an daou skipailh ; *unsere zwei Armeen stießen aufeinander*, saka-maout a savas etrezomp ha lu an enebourien, ur c'hrogad hor boe gant lu an enebourien, ur pegad hor boe gant lu an enebourien.

aufeinandertreffen V.gw. (trafen aufeinander / sind aufeinandergetroffen) : [sport] kevezañ, keñveriañ.

Aufenthalt g. (-s,-e) : **1.** arsav g., ehan g., paouez g., harp g., harz g., restadenn b., chomadenn b., chomadur g., chomidigezh b., tremen g., tremenadenn b. ; *der Zug hat hier zehn Minuten Aufenthalt*, dek munutenn arsav a vo gant an tren amañ, ehanañ a raio an tren dek munutenn amañ ; *ein längerer Aufenthalt*, ur chomadenn hirik a-walc'h b., ur chomadur hirik a-walc'h g. ; *ein kurzer Aufenthalt*, un dremenadenn verr b. ; *ohne Aufenthalt*, hep arsav, hep ehanañ, hep chom a-sav, en un tennad, en un tennad-hent ; *für einen so kurzen Aufenthalt dort brauchst du doch keine Wohnung zu mieten*, kelo an nebeudig amzer ac'h eus da chom eno ne dalvez ket ar boan dit feurmiñ ul lojeiz, evit an nebeudig amzer ac'h eus da chom eno ne dalvez ket ar boan dit feurmiñ ul lojeiz, evit an hed (evit ar c'heit) ac'h eus da chom eno ne dalvez ket ar boan dit feurmiñ ul lojeiz ; **2.** annezlec'h g., annez g.

Aufenthalter g. (-s,-) : [Bro-Suis] estrañjour a labour e Bro-Suis gant un aotre termenet da chom er vro g.

Aufenthaltsdauer b. (-) : pad ar chomadenn g., padelezh ar chomadenn b.

Aufenthaltserlaubnis b. (-) / **Aufenthaltsgenehmigung** b. (-,-en) : aotre da chom er vro g., aotre chom g., teul chom g.

Aufenthaltsort g. (-es,-e) : annezlec'h g. ; *seinen Aufenthaltsort frei wählen*, dibab e annez en e frankiz.

Aufenthaltsraum g. (-s,-räume) : sal dudi b., sal distenn b.

Aufenthaltsverbot n. (-s,-e) : berz chom g. ; *von einem Aufenthaltsverbot betroffen sein*, bezañ difennet groñs ouzh an-unan bezañ en ul lec'h bennak, kaout difenn da chom en ul lec'h bennak.

Aufenthaltswechsel g. (-s,-) : cheñchamant annez g.

auferlegen V.k.e. (hat auferlegt) : reiñ, kargañ, sammañ ; *eine Strafe auferlegen*, kondaoniñ d'ur boan a gorf / reiñ ur binijenn d'u.b. (Gregor), kastizañ, kondaoniñ, punisañ ; *eine Kollektivstrafe auferlegen*, kastizañ a-stroll ; *eine Verpflichtung auferlegen*, reiñ un endalc'h groñs d'u.b. da seveniñ, endalc'her u.b. d'ober udb, delc'her u.b. d'ober udb, kargañ u.b. eus udb, kargañ u.b. d'ober udb ; *Sie haben mir da eine schwere Last auferlegt*, taolet hoc'h eus ur bec'h pounner war va c'hein, taolet hoc'h eus ur bec'h pounner war va chouk.

auferstehen V.gw. (ersteht auf / aufersteht // erstand auf / auferstand // ist auferstanden) : 1. adsevel, dasorc'hiñ, sevel a varv da vev, divervel ; *auferstanden aus Ruinen*, adsavet (dasorc'het) eus e zismantroù, savet eus e boull ; *Christus ist auferstanden*, distroet eo Jezuz Krist a varv da vev (Gregor), savet eo ar C'hrist a varv da vev, dasorc'het eo Jezuz Krist ; *sollte Ys wieder auferstehen, wird Paris untergehen*, pa ziveuzo lz e veuzo Pariz ; 2. [dre skeud.] *du bist ja wieder auferstanden !* evel pa'z pije ur vuhez nevez !

Auferstehung b. (-) : dasorc'h g., dasorc'hidigezh b., adsav g., adsavidigezh b. ; *die Auferstehung Japans nach der Niederlage im zweiten Weltkrieg*, adsavidigezh Japan goude an drouziwezh en eil brezel-bed b.

Auferstehungsfest n. (-es,-e) : gouel an dasorc'hidigezh g.

auferwecken V.k.e. (erweckte auf / hat auferweckt) : dihuniñ, divordoiñ, divoriñ, divorediñ, divorenniñ, divorgousket, dihuniñ eus e gousk ; *jemanden zum Leben auferwecken*, lakaat u.b. bev adarre, reiñ buhez da unan marv, dasorc'hiñ u.b., adreiñ buhez d'u.b., adreiñ ar vuhez d'u.b., degas buhez en-dro d'u.b, degas buhez en-dro en u.b., lakaat u.b. da (ober d'u.b.) sevel a varv da vev.

Auferweckung b. (-) : dasorc'hidigezh b., adsavidigezh b.

aufessen V.k.e. (isst auf / aß auf / hat aufgegessen) : 1. peurzebriñ, echuiñ ; 2. pipañ, floupañ, kordañ.

auffächern V.k.e. (hat aufgefächert) : 1. isrannañ, azrannañ, eilrannañ, speurrenañ, kombodiñ, rannañ e meur a rummad dispartiet-krenn ; 2. displegañ (renkañ, arenkiñ) evel un aveler pe ul lost paun ; *seine Spielkarten auffächern*, displegañ e gartoù evel un aveler ; 3. frammañ sklaer, urzhiañ sklaer.

V.em. **sich auffächern** (hat sich (t-rt) aufgefächert) : en em isrannañ,

Auffächern n. (-s) : kombodadur g., isrannadur g.

auffädeln V.k.e. (hat aufgefädelt) : strobañ, strolañ, rollañ ; *Perlen auffädeln*, rollañ perlez, strobañ perlez / strolañ perlezennoù (Gregor).

auffahren V.gw. (fährt auf / fuhr auf / ist aufgefahren) : 1. pignat war e varc'h bras, mont droug en e gentroù, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont droug en e goukoug, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, mont e gounnar, mont e volc'h diwar e lin, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, mont dreist penn, lammat dreist penn, mont e revr war e chouk gant an-unan, taeriñ gant ar fulor, taeraat, buanekeat, buanegezh, diodiñ, mont er-maez eus e groc'hen, mont e-barzh blev kriz, sevel broc'h en an-unan, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, glazañ, en em c'hlazañ ; 2. mont a-benn da, mont da stekiñ ouzh, tosiñ, stekiñ ; *der Bus ist auf einen Pkw aufgefahren*, aet eo ar c'harr-boutin da stekiñ ouzh ur c'harr-tan, aet eo ar c'harr-boutin a-benn d'ur c'harr-tan ; 3. pignat ; *gen Himmel auffahren*, pignat en neñv (Gregor) ; 4. *der Bergmann fährt auf*, emañ ar mengleuzier o pignat d'al laez ; 5. sailhañ (lammat) a-sonn (Gregor), sailhañ (lammat) a-bik, piklammat, gourlammat, draskal, draskañ, ober ur skamp, sevel evel un tenn, dihoubañ, diflukañ, ober ul lamm krenn, lammat krenn ; *aus dem Schlaf auffahren*, dihuniñ en ul lamm (en un taol-trumm, a-daol, a-stroñs), divorfiliñ neuze-souden ; *erschreckt aus dem Schlaf auffahren*, dihuniñ dre spont, dihuniñ en ul lamm, dihuniñ a-daol, dihuniñ a-stroñs ; *aus seiner Traumerei auffahren*, dihuniñ en un taol-trumm (a-daol, a-stroñs) eus e soñjezonoù ; 6. tostaat a ra ar c'hirri ouzh an ti ; 7. [merdead.] *ein Schiff fährt auf*, skeiñ ar ra ur vag, mont a ra ur vag da skeiñ, mont a ra ur vag da douch.

V.k.e. (fährt auf / fuhr auf / hat aufgefahren) : 1. degas, charreat ; *Erde auffahren*, degas (charreat) douar ; 2. [lu] *ein Geschütz auffahren*, lakaat ur c'hanol pare da dennañ ; 3. [mengleuz.] kleuzañ, kevian ; 4. [dre astenn.] freuzañ, difoeltrañ, foeltrañ, drailhañ, dic'hastañ.

Auffahren n. (-s) : piklamm g., gourlamm g., draskadenn b., lamm krenn g.

auffahrend ag. : 1. [kirri] *ein auffahrendes Fahrzeug*, ur c'harr tos-tos, un tos-tos g. ; 2. buanek, kruk, brouezek, brouezus, imorus, bouilhus, feuls, kleiz, tik, diribin, taer, taerus, nervus, prim, pront, buan da vont droug ennañ, tomm e benn dezhañ, ur penn tomm anezhañ, brizh, uhel an dour en e eien, uhel an eien ennañ, froudennek, tost e dog d'e benn, prim da fuloriñ, ur paotr diouzhtu anezhañ, fourradus, taer da vont droug ennañ, taer da vrouezañ, rust an troc'h gantañ, ur spered intampius a zen anezhañ, un den bouilhus anezhañ, buan da daeriñ.

Auffahrt b. (-,-en) : 1. pignidigezh b. ; 2. [relij.] Gorroidigezh ar Werc'hez b. ; 3. [dre heñvel.] savenn b., sav g., krapenn b., krec'h g., krec'henn b., pign g. ; 4. [tivsav., dirak ur c'hastell] krapenn b., dinaou g., skrap

moned g., krapennig voned b., dinaou denesaat g. ; 5. denesadur g., denesidigezh b., tosidigezh b. ; 6. [gourhent] breteñ c'hourhent b., hent-barzh gourhent g.

Auffahrunfall g. (-s,-unfälle) : stokadeg-kirri b., kenstokadeg b.

auffallen V.gw. (fällt auf / fiel auf / ist aufgefallen) : 1. kouezhañ war ; 2. [dre skeud.] sachañ evezh an dud war an-unan, difediñ, derc'hel evezh an dud, tennañ evezh an dud, tennañ selloù an dud war an-unan, lakaat an dud da sellet ouzh an-unan, bezañ ar sell ouzh an-unañ, bezañ dindan selloù an holl, sebeziñ, souezhañ, diferañ ; *er muss immer auffallen*, n'eo ket evit ober evel ar re all, atav e klask difediñ dreist ar re all ; *er fiel unangenehm auf*, gant e emzalc'h dizoare en doa tennet evezh an dud warañ, ne oa ket chomet war an ton, e emzalc'h ne oa ket bet a-zoare, peadra 'zo da lavaret diwar-benn e emzalc'h ; *in dem Stimmenwirrwarr fiel ihre Stimme auf*, klevet e veze he mouez war-greiz tout an dud ; *es fiel mir auf, dass ...*, pezh en doa souezhet ac'hanon eo e ... ; *als ich das Haus betrat, fiel mir sofort auf, dass man meine Sachen durchsucht hatte*, diouzhtu o tont em zi, e ouezis e oa bet tud o furchal va zraoù ; 3. [dre astenn.] *fällt dir nichts an ihm auf ?* ne gaves ket netra iskis gant hennezh ? ; *er ist mir sofort aufgefallen*, sachet en doa va evezh diouzhtu, tennet en doa va evezh diouzhtu, dalc'het en doa va evezh diouzhtu.

auffallend ag. : 1. gwelus, heverk, sebezus, dic'hiz, iskriv, loukes, souezhus ; *dieses Kleid ist zu auffallend*, re welus eo an dilhad-se, ar pezh dilhad-se a zalc'h re an evezh warañ ; *die Kraft ist die auffallendste Qualität des Stieres*, an nerzh a zo doare an tarv, an nerzh a zo perzh arouezius (arouezus) an tarv, a ouenn eo d'an tirvi bezañ kreñv, lod an tirvi eo bezañ kreñv ; 2. [fizik] *auffallendes Licht*, luc'h dehaezet g.

auffällig ag. : gwelus, heverk, sebezus, iskriv, loukes, souezhus ; *auffällige Kleidung*, dilhad a denn evezh an dud warno lies., dilhad iskriv lies., dilhad loukes lies. ; *sich auffällig machen*, na vezañ war an ton, sachañ evezh an dud war an-unan, derc'hel evezh an dud, tennañ evezh an dud, tennañ selloù an dud war an-unan.

Auffälligkeit b. (-,-en) : esparded b.

auffalten V.k.e. (hat aufgefaltet) : displegañ, diblegañ, digeriñ.

V.em. : **sich auffalten** (hat sich (t-rt) aufgefaltet) : 1. digeriñ ; 2. [douar.] roufenniñ.

Auffangbecken n. (-s,-) : 1. [dour] stroller g. ; 2. [dre skeud.] dastumlec'h g., lec'h dastum g., dastumer g.

auffangen V.k.e. (fängt auf / fing auf / hat aufgefangen) : 1. *einen Ball auffangen*, pakañ ur volotenn diwar nij (diwar lamm), plomañ ur volotenn ; 2. *terriñ nerzh ar stok*, distroñsañ, distroñsaat, blotaat, distreiñ, diarbenn, kaeañ, morzañ ; *einen Schlag auffangen*, diarbenn un taol, terriñ nerzh un taol, dihellñ un taol, distreiñ un taol, morzañ un taol ; 3. *skrapañ*, tapout, soupren, daspakañ, sigotañ ; *Briefe auffangen*, daspakañ lizhiri, sigotañ lizhiri, skrapañ lizhiri, distreiñ lizhiri, pakañ lizhiri / soupren lizhiri (Gregor) ; 4. [dre skeud.] *Flüchtlinge auffangen*, degemer repuidi ; 5. dastum ; *das Rieselwasser auffangen*, dastum an dour-gouez, dastum an disec'h.

Auffanglager n. (-s,-) : kamp repuidi g., kreizenn degemer b.

auffärben V.k.e. (hat aufgefärbt) : livañ en-dro, freskaat al liv.

auffassen V.k.e. (hat aufgefasst) : 1. dastum, sevel ; 2. [dre skeud.] meizañ, kompren, intent ; *er fasst den Rat falsch auf*, kompren a ra ar c'huzul roet dezhañ a-dreuz, kompren (kemer, intent, klevet) a ra pig e lec'h bran.

Auffassung b. (-,-en) : soñj g., kredenn b., mennozh g., meno g., aviz g., savpoent g., doare-gwelet g., gweladur [eus] g., meizadenn b., meizadur g., danzead g. ; *im Bereich der Religion bestand eine tiefe Kluft zwischen den Auffassungen meines Vaters und denen meiner Mutter*, va zad ha va mamm a oa disheñvelidigezh vras etrezo a-fet relijion ; *meiner Auffassung nach*, da'm soñj, da'm meno, da'm feson, me a gav din, hervez va meno, hervez ma soñj, hervez va santimant, diouzh va danvez, war va meno, war va soñj, war a gredan / war a soñjan (Gregor) ; *ich bin ganz Ihrer Auffassung*, aviz ac'hanoc'h on, ali on ganeoc'h, a-du emañ ganeoc'h, emañ plom er soñj ganeoc'h, en ur soñj emañ ganeoc'h ; *er ist der Auffassung, dass ...*, hennezh a soñj dezhañ e ..., hennezh a ra e gont e ..., d'e soñj (d'e veno) e ..., hennezh a venn e ..., hennezh a ra aviz gantañ e ... ; *die Naturalisten sind der Auffassung, dass die Welt als rein naturhaftes Geschehen zu begreifen ist*, an naturelourien a intent an natur evel un domani kloz.

Auffassungsfähigkeit b. (-,-en) : meizerezh g., meiz g., intterezh g., inttegezh b., skiant varn b., galloudezh dezvarn b., anaoudadurezh b.

Auffassungsgabe b. (-) : spered g., skiant b., meiz g., poell g., speredegzh b.

Auffassungstest g. (-s,-s) : [bred.] *thematischer Auffassungstest*, prouad ezvannañ temek g., prouad ezvannañ dodennek g.

Auffassungsvermögen n. (-s) : meizerezh g., meiz g., intterezh g., inttegezh b., skiant varn b., galloudezh dezvarn b., anaoudadurezh b.

auffindbar ag. : a c'haller kavout ; *schwer auffindbar*, difret.

auffinden V.k.e. (fand auf / hat aufgefunden) : dizoleiñ, kavout, kavadennañ, diskoachañ, diboufañ, dinoiñ, diguzhat, dibuchañ.

Auffindung b. (-,-en) : dizoloadenn b., kavadenn b., dizoloidigezh b.

auffischen V.k.e. (hat aufgefischt) : 1. pesketa, tennañ er-maez eus an dour ; 2. [dre skeud.] P. diskoachañ, diboufañ, ober ur stokenn.

aufflackern V.gw. (ist aufgefackert) : 1. flammañ, flammañ, flamminennin, entanañ, teuler flammoù ; 2. [dre skeud.] tarzhañ en-dro, adkregiñ ; *jemandes Schmerz wieder aufflackern lassen*, neveziñ poan u.b., deneveziñ poan u.b.

aufflammen V.gw. (ist aufgeflammt) : 1. flammañ, flammañ, flamminennin, flammflammañ, flammichañ, entanañ, teuler flammoù, tanflammañ, elumiñ ; *das Feuer wieder zum Aufflammen bringen*, dasorc'hiñ an tan ; 2. [dre skeud.] tarzhañ, dirollañ, diskordañ, strakal ; *wieder aufflammen*, adneveziñ, kaout nerzh en-dro.

aufflattern V.gw. (ist aufgeflattert) : nijal kuit en ur flapañ e zivaskell, nijal kuit en ur zivaskellañ, nijal kuit en ur zispafalat e zivaskell

aufflechten V.k.e. (flicht auf / flocht auf / hat aufgeflochten) : diblezhañ, diblezhenniñ, diblañsoniñ, digandenniñ.

auffliegen V.k.e. (flog auf / ist aufgefliegen) : 1. nijal kuit, dizouarañ, kregiñ da nijal ; [laboused] *von einem Busch auffliegen*, divodañ ; 2. [karr-nij] pignat, dibradañ ; 3. [dre astenn.] tarzhañ, sklisenñ ; 4. [dre skeud.] *die Tür fliegt auf*, trumm e tigor an nor ; 5. [dre skeud.] bezañ dizoloet, bezañ tapet ; *der Agentenring flog auf*, dizoloet ha diskaret e voe ar rouedad spieren ; 6. [dre skeud.] bezañ nullet, mont da gaoc'h-heiz, treiñ e gwelien, mont er c'harzh, bezañ skubet ; *auffliegen lassen*, nullañ, skubañ.

aufflimmern V.gw. (ist aufgeflimmert) : flammañ, flammañ, flamminennin, skediñ-diskediñ, strinkellikat, lugerniñ, luc'hañ, steredenniñ, lintrañ, lagadenniñ.

auffordern V.k.e. (hat aufgefordert) : 1. kemenn, gourc'hemenn ; *jemanden auffordern, etwas zu tun*, kemenn d'u.b. ober udb, poursuiñ war u.b. d'ober udb, stourm ouzh u.b. evit ma rafe u.b., derc'hel war u.b. evit ma rafe udb, c'hoari war u.b. evit ma rafe udb, pouezañ war u.b. evit ma rafe udb, bountañ war u.b. d'ober udb, kefluskañ u.b. d'ober udb, kargañ war u.b. evit ma rafe udb, karnajal u.b. d'ober udb, arabadiñ war u.b. ober udb, ober gwask war u.b. evit ma rafe udb, ober ouzh u.b. a-benn e lakaat d'ober udb, ober war u.b. a-benn e lakaat d'ober udb, taeriñ war u.b. evit ma rafe udb ; *wir müssen sie auffordern, uns die Tür zu öffnen*, ret e vo kemenn dezho digeriñ an nor deomp, ret e vo goulenn groñs diganto ma vo digoret an nor deomp ; *sie forderten ihn auf mitzukommen*, graet e vo dezhañ dont ganto ; 2. pediñ, kouvian, goulenn ; *jemanden auffordern, etwas zu tun*, pediñ u.b. d'ober udb, goulenn digant u.b. ober udb ; *zum Tanzen auffordern, zum Tanz auffordern*, pediñ da zañsal, pediñ d'ober un dro zañs ; *als er sie zum Tanzen aufforderte, holte er sich (t-d-b) einen Korb*, paket en doa un torkad kerc'h pa oa aet d'he fediñ d'ober un dro zañs gantañ, roet he doa e gouign dezhañ pa oa deuet d'he fediñ d'ober un dro zañs gantañ.

auffordernd ag. : ... ped, ... pediñ, ... koui.

Aufforderung b. (-, -en) : 1. kemenn g., gourc'hemenn g., gourc'hemennidigezh b., pedadenn b., koui g. ; *gerichtliche Aufforderung*, kemenn groñs a-berzh al lez-varn g., paper-galv a-berzh al lez-varn g., galvskrid a-berzh al lez-varn g. ; [arc'hant.] *Aufforderung zur Einzahlung*, goulennadenn arc'hant b., galv da gevalaoù g. ; 2. galv g., galvadenn b. ; *die Aufforderung zum Gebet*, ar galv da bediñ g. ; *Aufforderung zur Wahl*, galv da votiñ g.

aufforsten V.k.e. (hat aufgeforstet) : koadañ, lakaat dindan goad ; *wieder aufforsten*, adkoadañ.

Aufforstung b. (-, -en) : koadañ g., koadadur g.

auffressen V.k.e. (frisst auf / fraß auf / hat aufgefressen) : 1. peurzebriñ ; 2. pipañ, floupañ, kordañ ; 3. [dre skeud.] debriñ, ragnat, krignat.

V.em. : **sich auffressen** (fraßen sich auf / haben sich (t-rt) aufgefressen) : [dre skeud.] *sie fressen sich (t-rt) gegenseitig auf*, aze ez eus sach-disach, emañ an debr hag an dag etrezo.

auffrischen V.k.e. (hat aufgefrischt) : 1. freskaat, distañ ; 2. [dre skeud.] nevesaat, adneveziñ, freskaat ; *ein Gemälde auffrischen*, freskaat un daolenn ; 3. [dre

skeud.] *die Wunde immer wieder auffrischen*, gwaskañ diehan (ingal-ingal) war ar gwiridig (war ar glañvenn), gwaskañ hep astal war ar gor ; 4. [dre skeud.] addegas da soñj ; *jemandem das Gedächtnis auffrischen*, degas soñj d'u.b., degas d'u.b. da goun kement a zo c'hoarvezet, freskaat e spered u.b. traoù gros-ankounac'haet.

V.gw. (ist aufgefrischt) : *der Wind frischt auf*, emañ an avel o c'hlazañ ; *in Böen auffrischende Winde*, avel hag a c'hwezh a gaouadoù kreñv g., avel hag a c'hwezh a-stroñs g., avel rizennek g., ravalioù lies.

V.em. : **sich auffrischen** (hat sich (t-rt) aufgefrischt) : distañ.

Auffrischung b. (-, -en) : 1. freskadurezh b., sinadurezh b., distan g. ; 2. [dre skeud.] nevesadur g.

Auffrischungsimpfung b. (-, -en) : [mezeg.] dianvaksinadur g., ensinkladenn assav b.

aufführbar ag. : [c'hoariva] a c'haller kinnig war al leurenn.

aufführen V.k.e. (hat aufgeführt) : 1. sevel ; *ein Gerüst aufführen*, sevel ur chafod ; 2. *ein Schauspiel aufführen*, kinnig ur pezh-c'hoari, leurennañ ur pezh-c'hoari ; *ein Theaterstück aufführen*, displegañ ur pezh-c'hoari ; [dre skeud.] *ein Theater aufführen*, c'hoari an toull kamambre, ober e reuzenn, ober he fompinn, ober he fompinnell, ober he febreñ, ober he stipadenn, ober geizoù, ober ardoù, ober minoù, ober jestroù, bezañ ardoù gant an-unan, ober ismodoù, ober tresoù, ober astrafoù, c'hoari tad an ardoù fall, c'hoari ur gomedienñ dirak u.b. ; 3. *einen Zeugen aufführen*, kinnig (diskouez) un test ; 4. *einzeln aufführen*, marilhañ dre ar munud, marilhañ diouzh ar munud, niverenniñ, reiñ ar roll, dibunañ hini-hini (a-hini-da-hini).

V.em. : **sich aufführen** (hat sich (t-rt) aufgeführt) : [dre skeud.] en em ren, en em zalc'her, en em c'houarn, kundu, kunduiñ, realiñ ; *sich gut aufführen*, bezañ direbech e emzalc'h, bezañ mat e gundu.

Aufführung b. (-, -en) : abadenn b., c'hoariadenn b., leurennadur g. ; *Uraufführung*, abadenn (c'hoariadenn) gentañ b., leurennadur kentañ g., kentaenn b.

Aufführungsrecht n. (-s, -e) : [c'hoariva] gwir da ginnig war al leurenn g., gwir da ginnig un abadenn sonerezh g.

auffüllen V.k.e. (hat aufgefüllt) : 1. leuniañ, peurgargañ, kargañ barr, barrañ, barrleuniañ, peurleuniañ, rezañ ; *Benzin auffüllen, den Benzintank auffüllen*, ober e garg a zour-tan, lakaat leun a zour-tan, leuniañ ar penton dour-tan, kemer ul leuniadenn, adouilhañ ; *Reserven auffüllen*, klokaat e bourvezioù ; 2. [tisav.] atrediñ.

auffurchen V.k.e. (hat aufgefurcht) : ervenniñ, ervennañ, erviñ, añchañ.

auffüttern V.k.e. (hat aufgefüttert) : magañ, sevel.

Aufgabe b. (-, -n) : 1. roadenn b., roidigezh b., kasidigezh b. ; *Aufgabe des Gepäcks*, roidigezh ar pakadoù b.

2. dever g., dlead g., kefridiezh b., kefridi b., emell g., karg b., micher b., feur g., gwezzienn labour b., tamm labour g., pezh labour g., labour g., arc'hwel g., obererezh g., poellad g. ; *die Aufgaben gerecht verteilen*, kempouezañ ar c'hrefridioù, kempouezañ ar c'hargoù ; *vordringliche Aufgabe*, kefridi da gas da benn da gentañ-penn b., kefridi da gas da benn a-raok pep tra b., kefridi da gas da benn a-barzh pep tra b., kefridi da gas da

benn da gentañ ha dreist pep tra b. ; *jemandem eine Aufgabe stellen*, *jemanden mit einer Aufgabe betrauen*, *jemandem eine Aufgabe anvertrauen*, fiziout ur gefridi en u.b., reiñ ur pezh labour d'ober d'u.b., daveiñ u.b. d'ober udb., kargañ u.b. d'ober udb, fiziout ur garg en u.b., reiñ d'u.b. an emell eus udb, reiñ an emell d'ober udb d'u.b., reiñ udb en emell d'u.b., reiñ kefridi d'ober udb. d'u.b., kefridiañ u.b. ; *ich betraue Sie mit dieser Aufgabe*, reiñ a ran deoc'h an emell da gas ar gefridi-se da benn ; *seine Aufgabe besteht darin, dass .....*, roet eo bet karg dezhañ [d'ober udb], emañ en e garg [ober udb], e poellad a zo [ober udb], kemennet ez eus bet dezhañ [ober udb], endalc'het eo [d'ober udb], ret eo dezhañ [ober udb], dleet eo dezhañ [ober udb], dle eo dezhañ [ober udb], pezh en deus d'ober eo ..., e gefridi a zo [d'ober udb], e gefridi eo [ober udb], e garg eo [ober udb], dezhañ eo [ober udb], daveet eo bet [d'ober udb.] ; *die Aufgabe des Herzens besteht darin, Blut durch den Körper zu pumpen*, obererezh ar galon a zo lakaat ar gwad da redek er gwazhied ; *es ist Aufgabe des Lehrers, so etwas zu erklären*, d'ar c'helenner eo displegañ an dra-se, karg ar c'helenner eo displegañ an dra-se, micher ar c'helenner eo displegañ an dra-se ; *der Bürgermeister nimmt in seiner Gemeinde Aufgaben der öffentlichen Verwaltung wahr*, emañ ar maer en emell eus mont endro aferioù kevredik ar gumun, karget eo ar maer da verañ aferioù kevredik ar gumun.

3. poelladenn b., labour skol g., skoulmadell b., skoulmad g. ; *schriftliche Aufgabe*, dever g. ; *mündliche Aufgabe*, kentel da zeskiñ b. ; *mathematische Aufgabe*, kudenn b., skoulmad g.

4. [lu] *taktische Aufgabe*, prantad gourdonerezh kadoniel g., pleustradenn war ar gadoniezh b.

5. [kenw.] urzhiad g. ; *laut Aufgabe*, hervez (diouzh) hoc'h urzhiad.

6. dilez g., dilezidigezh b. ; *Aufgabe eines Rechtes*, dilez eus ur gwir bennak g. ; *Aufgabe eines Gutes*, dilez eus un domani ; [sport] *Sieg durch Aufgabe*, trec'h dre zilez g.

7. [metal.] mouchal g.

aufgabeln V.k.e. (hat aufgegabelt) : 1. P. diskoachañ, diboufañ ; *ich habe mir eine aufgegabelt*, graet em eus ur stokenn ; *seine Freundin machte mit ihm Schluss und gabelte sich einen anderen auf*, e vignonez a zilezas anezhañ evit mont gant unan all, e vignonez a droc'has ur jak dezhañ ; *sie hat sich (t-d-b) einen reichen Mann aufgegabelt*, lakaet he deus he c'hrog war un den leveet mat ; 2. *Stroh aufgabeln*, gwintañ forc'hadoù plouz, gwintañ krogadoù plouz, dibradañ forc'hadoù plouz, gwintañ plouz a-forc'hadoù, dibradañ plouz a-forc'hadoù, dibradañ plouz a-grogadoù, forc'hañ plouz.

Aufgabenbereich g. (-s,-e) / **Aufgabengebiet** n. (-s,-e) : dalc'h g., kembeli b., karg b., tachenn an oberiantiz b.

Aufgabenheft n. (-s,-e) : kaier poelladennoù g., kaier deverioù g., kaier labour-skol g., deiziataer labour-skol g.

Aufgabenkreis g. (-es,-e) : kembeli b., dalc'h g., karg b., tachenn an oberiantiz b.

Aufgabenstellung b. (-,-en) : kudenn b., skoulmad g.

Aufgabenverteilung b. (-,-en) : dasparzhidigezh ar c'hefridioù b., dasparzh ar c'hefridioù g., ingaladur ar c'hefridioù g., ingaladur ar gwezhiannoù labour g.

Aufgabeschein g. (-s,-e) : paper-diskarg g., skrid-diskarg g.

Aufgabestation b. (-,-en) : ti-gar kargañ ha kas g.

Aufgabestempel g. (-s,-) : siell ti-post al lec'h kas b.

Aufgang g. (-s,-gänge) : 1. pignidigezh b. ; 2. *Sonnenaufgang*, sav-heol g. ; 3. [ti] skalieroù lies., diri g. ; 4. [dre astenn.] Sav-Heol g., reter g. ; 5. digoradur g. ; 6. [douar.] diskornadeg b., diloc'h g.

aufgebauscht ag. : c'hwezet, boufant, bolzennus.

aufgeben V.k.e. (gibt auf / gab auf / hat aufgegeben) : 1. reiñ ; *sein Gepäck aufgeben*, reiñ e bakadoù da vezañ marilhet ; *einen Brief aufgeben*, postañ ul lizher.

2. goulenn, urzhiañ ; [kenw.] *eine große Bestellung aufgeben*, sevel un urzhiad bras, ober un urzhiad bras.

3. kas.

4. ober e zilez eus, ober dilez eus, dilezel, lezel, dioueriñ, dizerc'hel, dispegañ diouzh, diskregiñ diouzh, ober e ziouer eus, ober e gañv da, lavaret kenavo [d'udb], kroaziañ war, kuitaat, treiñ kein da, ankounac'haat, chanañ, ehanañ gant, mont diouzh, kimiadiñ diouzh, leuskel, lezel e perch, leuskel a-gostez, lezel a-dreuz, lezel a-dreuz-foran, lezel a-stal-gostez ; *er gab ziemlich schnell diese Arbeit auf*, ne chomas ket gwall bell gant al labour-se, lezel a reas buan a-walc'h ar vicher, mont a reas buan a-walc'h diwar ar vicher-se ; *etwas zugungsten jemandes aufgeben*, ober e zilez eus udb e gounid u.b., ober dilez eus udb gant u.b., dilezel udb gant u.b. ; *ein Recht aufgeben*, ober dilez eus ur gwir bennak, dilezel ur gwir bennak, lezel ur gwir da goll ; *seine Stelle aufgeben*, reiñ (lakaat) e zilez, dilezel e garg, diskouez e seuliou ; *sein Geschäft aufgeben*, dilezel e genwerzh (e goñvers), dispegañ diouzh (kuitaat) an aferioù, dont war e leve, distaliañ, disterniañ, disternañ, riklañ e vragoù ; *sein Nest aufgeben*, kasaat (kazañ, dilezel) e neizh, dineizhañ ; *sein Amt freiwillig aufgeben*, reiñ e zilez eus e garg, en em ziskargañ eus e garg, en em zigargañ eus e garg, dilezel e garg, lezel e garg, dispegañ diouzh e garg, dont er-maez a garg, mont er-maez a garg ; *er hat das Trinken aufgegeben*, ne ya ket mui d'ar boeson, ned a ket mui d'ar gwin, dilezet en deus ar werenn, diskrog eo diouzh ar werenn ; *das Rauchen aufgeben*, ober e gañv d'ar butun, lavaret kenavo d'ar butun, kuitaat ar butun, dispegañ diouzh ar butun ; *das Rennen aufgeben*, mont er-maez eus ar redadeg, leuskel.

5. [dre skeud.] *eine Meinung aufgeben*, argas ur mennozh diwar e spered, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ diwar ur meno, dilezel ur mennozh, cheñch mennozh, dibennadiñ, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin ; *eine Meinung nicht aufgeben*, derc'hel mort (yud, gwevn) d'ur mennozh, pegañ ouzh e vennozh, aheurtiñ, na zispegañ (na ziskregiñ) diouzh e vennozh ; *etwas aufgeben*, dilezel udb, dioueriñ udb, dispegañ diouzh udb, diskregiñ diouzh udb, ober e ziouer eus udb, lavaret kenavo d'udb, ober e gañv d'udb ; *die Hoffnung aufgeben*, koll spi, laoskaat, mont gant an diskalon, diskalonekaat, digalonekaat ; *er gibt die Hoffnung auf, je befördert zu werden*, ne wel ket mui kaout sav en e garg ur peur bennak ; *seine Illusionen*

aufgeben, diskanañ, disorc'henniñ, koll spi, koll esper, distreiñ diwar e emdouelloù, dilezel e emdouelloù, kavout kerse, disouezhiñ ; *einen Kranken aufgeben*, na vezañ d'e soñj distro ebet ken evit ur c'hlañvour, barn a-walc'h ur c'hlañvour da vervel ; *ich gebe das Raten auf, ich gebe es auf*, faezh on !

6. reiñ da soñjal ; *sein Benehmen gibt mir Rätsel auf*, e emzalc'h a ro din da soñjal, kavout a ran iskis e emzalc'h, kavout a ran drol e emzalc'h, ne gomprenan ket ar poell eus e emzalc'h, ne gomprenan ket ennañ, n'on ket evit kompren ennañ, n'ouzon ket pet kompren a zo ennañ, ne gomprenan ket perak e ra seurt traoù, n'ouzon ket perak ez eo ken trist an doare gantañ (perak n'en deus ket a gundu, perak e talc'h ar seurt kundu-se) (Gregor), ne gomprenan ket e pe stumm en em ren.

7. [dre skeud.] *den Löffel aufgeben*, lipat (lonkañ) e loa, kreñviñ, kreviñ, talpiñ, pibidañ, c'hwitañ, disweañ, menel, pakañ, mont er bord all, mont d'an tu all, mont en tu all, serriñ e levr (e doull), ober (leuskel) e vramm diwezhañ, foeltrañ, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, terriñ e neudenn, ober e lamm gwashañ, ober e astenn gar diwezhañ, koll e c'hwitell, koll e groc'henn, treiñ e lagad, ober e dro, tremen dreist kae ar vuhez, mont d'ar c'hae, distaliañ diwar ar bed, sailhañ er bailh, tortañ, pakañ anezhi, pakañ ; [dre fent, ardivinkoù] *den Geist aufgeben*, diferlinkañ, terriñ, mont da fall, mont e tammoù, mont e skolp, mont e diframm, dismantrañ, mont da skos, diwikefreañ, dizeeunañ, mont da neuze (Gregor), mont er sac'h, chom sac'het, findaoniñ, freuzañ.

V.gw. (gibt auf / gab auf / hat aufgegeben) : lezel e zivrec'h da gouezhañ, lezel (teuler) pep tra ouzh an drez, plegañ touchenn, koazhañ, kodianañ, kodianañ gant u.b., kac'hat en e vragez, lezel pep tra ouzh torgenn, dilezel ar stourm, chom a-dreuz gant e hent, lezel pep tra war e revr, reiñ e zilez, lezel pep tra war e gement all, kemer e sac'h, diskouez e seuliou, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, stlepel ar billig goude an trebez, teuler ar boned war-lerc'h an tog, leuskel ; *er möchte aufgeben*, c'hoant en deus da leuskel ; *Mensch, der schnell aufgibt*, brizhyouleg g., krakyouleg g., pleger g., spered bouk a zen g., lopagn g.

Aufgeben n. (-s) : *Aufgeben der Briefe*, postadur g.

Aufgeber g. (-s,-) : kaser g.

Aufgeblätheit b. (-) : stambouc'helezh b., stambouc'h g., stambouc'hadenn b., gloevenn b., foeñvadenn b.

aufgeblasen ag. : **1.** stambouc'het, foeñvet, koeñvet, c'hwezet, boufet, bourr ; **2.** [dre skeud.] balc'h, otus, lorc'hus, rok, fier, faeüs, dichek, digoll, uhel, glorius, tonius, c'hwezet, moliac'hus, pompoulik, c'hwezhiqell, leun a avel, avel gantañ leizh e benn ; *aufgeblasener Mensch*, boufantig g., pompoulig g., P. brammsac'h g.

Aufgeblasenheit b. (-) : **1.** stambouc'helezh b., stambouc'h g., stambouc'hadenn b., gloevenn b., foeñvadenn b. ; **2.** [dre skeud.] foug e g., c'hwez g., pouferezh g., fougerezh g., fougaserezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., lorc'hentez b., lorc'herezh g., avel g.

Aufgebot n. (-s,-e) : **1.** embannoù lies., enkant g., bann g. ; *Aufgebot eines Brautpaares*, embannoù-dimeziñ lies. ; *das Aufgebot aushängen*, skrivañ an embannoù, ober an embannoù, kas an embannoù, embann, lakaat e

anv da zimeziñ ; **2.** [dre skeud.] dastumadeg b., tolpad g. ; *ein starkes Aufgebot von Polizeikräften*, un tolpad mat a archerien g., archerien a-vern war al lec'h lies. ; *unter Aufgebot aller seiner Kräfte*, en ur zastum e holl nerzh, a-holl-nerzh, a-holl-nerzh e gorf, a-nerzh, hardizh ; [lu] *das letzte Aufgebot*, ar bagad diwezhañ g. ; **3.** [istor] *militärisches Aufgebot*, bann g.

aufgebracht ag. : fuloret-naet, fuloret-ran, fuloret-mik, fuloret-ruz, ur barrad fulor o kroزال en e greiz, krog an tan en e benn, brizh-du, droug ruz ennañ, en imor santel, e gwalarn, tommet, imoret, imor ennañ, un imor ennañ, e revr war e chouk gantañ, fioun ennañ, kounnaret, broc'h ennañ, broc'het, aet tro en e voned, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ ; *schnell aufgebracht*, barradek, loariek, loariet, tev e gloenn, buanek, brouezek, brouezus, imorus, tik, taer, feuls, kleiz, arloupet, egaret, leskidik ; *gegen jemanden aufgebracht sein*, bezañ arloupet a-enep u.b., kaout kounnar (kaout droug, bezañ kounnaret, goriñ droukrañs, magañ droukrañs, kaout drougiezh, derc'hel drougiezh, derc'hel droug) ouzh u.b., bezañ leskidik war-lerc'h u.b., mouzhañ ouzh u.b., ourzal ouzh u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., derc'hel imor diwar u.b.

aufgedunsen ag. : **1.** koeñvet, toazennek, toazek, pennboufet, boufet, bourr, foeñvet ; *wegen des Kortisons hat er ein aufgedunsenes Gesicht*, gwall goeñvet eo e benn gant ar c'hortizon, bourr eo e vizaj gant ar c'hortizon, foeñvet eo e fas gant ar c'hortizon ; **2.** [dre skeud.] brasonius, c'hwezet, foeñvet, revalc'h, rok, rouflus, gobius, orbidus, otus, dichek, digoll, balc'h, glorius, tonius, emfizius, lorc'hus, lorc'hek, faeüs, grobis, leun a foug hag a lorc'h, fier, fier-droch, fier-ruz, fier-sot, leun aagal, groñs, ourgouilhus, brabañsus, pompus, pompadus, rouflus, rondonus, uhel, leun a avel, avel gantañ leizh e benn.

Aufgedunsenheit b. (-) : stambouc'h g., stambouc'hadenn b., gloevenn b., foeñvadenn b.

aufgehängt ag. : a-istribilh, a-skourr, e-skourr, a-ispihl, e-pign, istribilhet, istribilh, ispihl, e-krap, a-grap, e-kroug.

aufgehen V.gw. (ging auf / ist aufgegangen) : **1.** sevel ; *die Sonne geht auf*, sevel a ra an heol, tarzhañ a ra an heol, tarzhañ a ra an deiz, sevel a ra ar gouloù-deiz, emañ an deiz o c'houlaoiñ, sevel a ra ar beure ; *die Sonne geht immer früher auf*, emañ tarzh-an-deiz oc'h abretaat, emañ tarzh-an-deiz o veureaat da sevel, emañ tarzh-an-deiz o veureekaat ; *der Mond geht auf*, sevel a ra al loar a-uc'h an dremmwel, dont a ra al loar d'ober he mestr.

2. [dre heñvel.] goiñ, labourat, c'hwezañ, koeñviñ ; *der Teig geht auf*, sevel a ra an toaz, mont a ra an toaz e go, goiñ a ra an toaz, koeñviñ a ra an toaz, c'hwezañ a ra an toaz, labourat a ra an toaz, e go emañ an toaz ; *der Teig ist aufgegangen*, goet eo an toaz ; *dank der Wirkung der Hefe geht der Teig auf*, ar goell a laka an toaz da c'hwezañ.

3. [louza.] diwanañ, dont, dizouarañ, kellidañ, korzenñ, labourat, broudañ, divroudañ ; *der Samen geht auf*, diwanañ a ra an had, kellidañ a ra ar greun, dizouarañ a ra an had, labourat a ra an had ; *die Kartoffeln sind alle gleichzeitig aufgegangen*, ar patatez a zo diwanet ingal ; *die Saat geht nicht gleichmäßig auf*, ne ziwan ket an had

heñvel-heñvel ; *die Saat ist aufgegangen*, diwan eo an had.

4. digeriñ ; *da die Tür jetzt verriegelt ist, wird sie nicht mehr aufgehen*, evit pa'z eo sparlet an nor bremañ ne zigoro ket mui ; *die Tür geht auf*, digeriñ a ra an nor ; *der Vorhang geht auf*, sevel a ra ar stign (ar rideoz) ; *die Jagd geht auf*, digor eo bremañ mare ar chase (mare an hemolc'h).

5. digoulmañ, diskoulmañ ; *der Knoten geht auf*, diflipañ a ra ar skoulm, distardañ a ra ar skoulm, laosk e ya ar skoulm, diskoulmañ a ra ar gordenn, difrapañ a ra ar gordenn ; *die Naht geht auf*, distardañ a ra ar gwri, emañ ar gwri o tigeriñ, ar gwri ne zalc'h ket mui (a ya kuit), diflipañ a ra ar gwri, dineudañ a ra ar gwri, en em ziskoulmañ a ra ar gwri, diswriat a ra ar gwri ; *ihm sind die Schuhbänder aufgegangen*, dilas eo e votoù, dizereet eo lasoù e votoù, dilaset eo e votoù, diskoulm eo lasoù e votoù, dibrenn eo lasoù e votoù.

6. *ihm gehen die Augen auf*, dibikouzañ a ra e zaoulagad, kregiñ a ra da gompren, dont a ra meiz dezhañ tamm-ha-tamm, emañ e zaoulagad o tigeriñ, divanegiñ a ra e zaoulagad, krog eo da zivogediñ e spered ; *ein Licht geht mir auf*, savet ez eus bremañ un tamm sklêrijenn em spered, dont a ra da vezañ sklaeroc'h evidon, dont a ra va skiant tamm-ha-tamm da sklaeraat ; *ihm ging das Herz auf*, ur galonad a savas ennañ (en e greiz), teneraat a reas d'e galon ; *die Bedeutung des Geschehens ging ihm auf*, kompren a reas pegen pouezus e oa an darvoud-se.

7. *P. auf geht's*, a) krog e-barzh ! krogit e-barzh ! ale ! sach ganit 'ta ! sachit warni ! dav (traoù, koad, beuz, bazhad, moged, fisel, sifel) dezhi ! bec'h dezhi ! rousin dezhi ! dalc'hit tomm ! arabat chom da dermal ! uhel ar c'halonoù ! butun dezho ! stardit ho kalonoù ! lakait striv ennoc'h ! krogit start ! bec'h warnoc'h tudoù ! poan ha bec'h, paotred ! isa 'ta, paotred ! gwaskomp, paotred ! dalc'hit mat ! h.a. ; b) aet omp ! emamp kuit !

8. teuziñ, mont da goll, kendeuziñ ; *er geht ganz in der Musik auf*, en em reiñ (en em ouestlañ) a ra korf hag ene d'ar sonerezh, gant ar sonerezh emañ e benn, n'eus nemet ar sonerezh a gont evitañ, sorc'hennet eo gant ar sonerezh, touellet eo gant ar sonerezh, hennezh a zo e albac'henn gant ar sonerezh, nesañ tra d'e galon eo ar sonerezh, nesañ tra dezhañ eo ar sonerezh, lakaat a ra e voemenn gant ar sonerezh, jourdoul eo evit ar sonerezh ; *in Schall und Rauch aufgehen*, mont e moged ; *in Flammen aufgehen*, peurzeviñ, peurleskiñ, pulluc'hañ, bezañ boued d'an tan-gwall ; *alles, was im Haus war, ging in Flammen auf*, netra ne voe saveteet eus traoù an ti.

9. [mat.] *vier geht in zwölf auf*, rannapl eo daouzek dre bevar, daouzek a c'hall bezañ rannet dre bevar ; *die Division geht auf*, rik eo ar rannadur ; *die Rechnung geht glatt auf*, rik eo ar gont.

10. [gor] tarzhañ, dedarzañ, toullañ, talpiñ, diskargañ ; *ein Geschwür geht auf*, ur pugnez a zedarzh, ur pugnez a darzh, ur gor a darzh, ur gor a doull, ur gor a dalp, ur gor a ziskarg (Gregor).

Aufgehen g. (-s) : [gwir] *Aufgehen der leichteren in der schwereren Strafe*, tolpadur ar bamedigezhioù g.

aufgehoben ag. : 1. freuzet, nullet, torret ; *aufgeschoben ist nicht aufgehoben*, ar pezh a zo ampellet n'eo ket kollet - gortoz pell, gortoz gwell - gedal n'eo ket koll - an hini a c'hed en devez - an distro am bo - mirout a rin dezhañ un annoar diwar va buoc'h - gouarn a rin dezhañ ul leue eus va buoc'h - n'em eus ket talar et gantañ c'hoazh - n'eo ket d'ur manac'h eo en deus graet an droug-se - n'eo ket graet an dra-se da vanac'h - koustañ a ray ker dezhañ - koustañ a ray ker d'e lêr - me a lardo e billig dezhañ - fall-daonet e vo ar geustereenn evitañ, nebaon ! - staotet he deus ar c'havr en e lavreg ! ; *besser aufgeschoben als aufgehoben*, gortoz pell, gortoz gwell - dale a ra vat a-wechoù (Gregor) - an hini a c'hed en devez ; 2. [dre skeud.] *gut aufgehoben*, klet, asur, diogel, en diogel, e surentez, er goudor, e savete, er gwarez, er gwasked, en aior, a du vat, en ul lec'h klet ; *er ist gut aufgehoben*, pasturet mat e vez, graet e vez brav dezhañ, en e voued leun emañ, en e vleud emañ, intentet mat e vez outañ, kempennet-brav e vez.

aufgeilen V.k.e. (hat aufgegeilt) : *sie geilt mich auf*, mont a ra va lost war sav ganti, sevel a ra serzh din ganti, koad a sav din ganti.

V.em. : **sich aufgeilen** (hat sich (t-rt) aufgegeilt) : lakaat e lost da vont war sav, sevel serzh d'an-unan.

aufgeklärt ag. : lennek, anaoudek, araokour, sklaerwel ; *ein aufgeklärtes Publikum*, tud ouizieq (lennek) lies., arvesterien anaoudek lies. ; *aufgeklärter Absolutismus*, despotegezh sklaerwel b.

Aufgeklärtheit b. (-) : mennozhioù araokour lies., araokouriezh b.

aufgeknöpft ag. : 1. [dilhad] dispak, dibrenn ; 2. [dre skeud.] kaozeüs, lavariant, dibrenn, farlaot.

aufgekratzt ag. : mesk ennañ, broudet ; *er ist aufgekratzt*, hemañ a zo mesk ennañ, ne zoug ket mui an douar anezhañ, emañ an traoù war ar pevarzek-kant gantañ, fest a zo ennañ, en e laouenañ emañ, digor eo dezhañ, en e zour hag en e c'heot emañ, en e voued emañ, en e voued leun emañ, ken laouen ha tra eo, laouen eo evel an heol, ken laouen hag an heol eo.

Aufgeld n. (-es,-er) : 1. arrez g. ; 2. [arc'hant.] agio g., priz ouzhpenn g., ouzhpennadenn b., mizoù ouzhpennet lies., dreisttaos g. ; 3. [istor] diner Doue g., diner arrez g., arrez g.

aufgelegt ag. : 1. imoret tu pe du, tuet, douget, troet, sart ; *er ist gut aufgelegt*, war e du emañ, loariet-mat eo, war e du mat emañ, troet mat eo, en imor vat emañ, aoz vat a zo ennañ, tuet mat eo, emañ e holl voc'higoù er gêr gantañ, imoret-mat eo, emañ e saout er gêr, emañ e voc'h er gêr, emañ e vuoc'h vrizh er gêr, a dro vat emañ, en e charreoù emañ, en e benn mat emañ, en e blom emañ, en e devezhioù mat emañ ; *er ist schlecht aufgelegt*, en e benn fall emañ, o c'hoefiñ emañ, koeñvet eo e boch, kintoù a zo ennañ, troet fall eo, imoret-fall eo, loariet eo, war e du fall emañ, n'emañ ket war e du, brizh eo, a dro fall emañ, n'emañ ket e holl voc'higoù er gêr gantañ, n'emañ ket e saout er gêr, n'emañ ket e voc'h er gêr, n'emañ ket e vuoc'h vrizh er gêr, kollet en deus e vuoc'h vihan pik du, aet eo ar moc'h en ed-du gantañ, n'eo ket brav kaozeal ouzh e visaj hiziv, emañ e roched e gwask e revr, emañ e leue a-dreuz gantañ, aet eo e leue a-dreuz gantañ, emañ e leue a-

dreuz en e gof, emañ e leue a-dreuz ennañ, bout ez eus kogus àr an heol, fas rous a zo outañ, kamm eo e vlevenn, treuflez eo, trenk eo e valadenn, trenket eo e valadenn, deuet eo e laezh da drenkañ, e gwad porc'hell emañ, tev eo e vourennoù, rekin eo, n'emañ ket en e charreoù ; *er ist nicht besonders gut aufgelegt*, n'eo ket gwall imoret-mat, bout ez eus kogus àr an heol, n'eo ket imoret gwall vat, n'eo ket troet gwall vat ; *sie ist nicht zum Tanzen aufgelegt*, n'eo ket tuet (douget, troet) da zañsal n'en deus ket lañs da zañsal ; *aufgelegt sein, etwas zu tun*, bezañ prest (darev, e-tailh, e-doare, e-tal, pare, troet, e tres, a-dro-vat, en e du vat, a-du-vat, e-doare-vat, e tro) d'ober udb, kaout lañs d'ober udb, bezañ a-du (bezañ laouen, bezañ kontant) d'ober udb, bezañ kontant a ober udb., asantiñ ober udb, grataat ober udb, bezañ mat d'an-unan ober udb ; *er arbeitet, wenn er dazu aufgelegt ist*, labourat a ra pa gar.

2. anat, anat da welet, din da welet, sklaer, splann, hewelus, peursklaer, dizolo ; *das ist ein aufgelegter Unsinn*, n'eus forzh petra, forzh petra, n'eus penn na lost gant an dra-se, sot-mat eo kement-se, direzon eo kement-se, sottoni tout, flugez eo se.

aufgelöst ag. : **1.** fuloret-naet, fuloret-ran, fuloret-mik, fuloret-ruz, ur barrad fulor o krozal en e greiz, krog an tan en e benn, brizh-du, droug ruz ennañ, en imor santel, e gwalam, imoret, imor ennañ, un imor ennañ, e revr war e chouk gantañ, fioun ennañ, tommet, kounnaret, broc'h ennañ, broc'het, aet tro en e voned, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ ; **2.** brevet, brev, eok, forbu, forbuet, yost, yostet, tanailhet, skuizh-brein, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, torret gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, faezh betek skoulm e ene, kabac'h gant ar skuizhder, gourdet gant ar skuizhder, asik, mac'homet, brevet e gorf, nezet tout e izili dindanañ, eoget gant ar skuizhder, eok, broustet e gorf, distronket-holl, rentet, krevet, gell, karzhet e vizaj ; **3.** a-fuilh, dispac'het, foutouilhek, disparbuilhet, dispak ; *mit aufgelöstem Haare*, dispac'het e vlev / foutouilhek e vlev / disparbuilhet e vlev (Gregor), dispak e vlev, war e benn-kuch. ; **4.** *in aufgelöster Ordnung*, a-stlabez, pep hini diouzh e roll, pep hini en e hent, en dizurzh.

aufgeputzt ag. : aveet, dreket, keitet.

aufgeräumt ag. : **1.** renket, kempenn, klenk, klenk ha kempenn, distlabezet ; **2.** [dre skeud.] drant, gwiv, sart, seder, gae, gailhart, didorr, diskuizh, divrev, war e du, war e du mat, loariet-mat, troet mat, en imor vat, aoz vat ennañ, tuet mat, e holl voc'higoù er gêr gantañ, imoret-mat, e saout er gêr, e voc'h er gêr, e vuoc'h vrizh er gêr, a dro vat, en e charreoù, en e benn mat, en e blom, fresk, gardis, gwiv, joas, jolis, koujourn, mav.

Aufgeräumtheit b. (-) : imor vat b., gwivded b., jourdoul g., begon b., lañs g., startijenn b., lusk g., birvilh g., tan g., bevder g., birvidigezh b., ernez b., entan g., nerzh-youl g., deltu g., laouender g., laouended b., laouenidigezh b., drantiz b., dranted b., dranter g., drevded b., drevder g., drevidigezh b., laouender g., laouended b., laouenidigezh b., gaeded b., gaeder g., gaederi b., gaeoni b., gardisted b., gardister g., gwivded b., gwivder g., joasted b., jolisted b.

aufgeregt ag. : **1.** fringus, mesk ennañ, birvilh ennañ, kabalus, penndommet, bervet ; *sie waren alle aufgeregt*, eno e oa ur charre, ne oa nemet reuz gant an holl, tri mil enervet e oa an holl ; *schrecklich aufgeregt sein*, bezañ e reuz hag e treuz, kaout reuz ha treuz ; **2.** trevariet, o turmudañ, mantret, trelatet, treboulet, trechalet, strabouilhet, don estonet, skoelfet, alvaonet, trefuet, en trubuilh ; *ich war ganz aufgeregt*, klañv e oan aet, en ur strafuilh bras e oan, mesk a oa ennon, trevariet e oa va fenn, mantret tout e oan, trelatet e oan, treboulet e oan, trechalet e oan, strabouilhet e oan, trefuet tout e oan, don estonet e oa va c'halon, dall e oan aet, trejbouliñ am boa graet, skoelf (skoelfet, trelatet, alvaonet-holl, trefuet-holl) e oan.

Aufgeregtheit b. (-) : trefu g., entiz g., turmud g., breskenn g., brouez b., fum g., arfleu g., hegazerezh g., reuz g., diboell g., kas g.

aufgeschlossen ag. : **1.** dialc'hwezh, dibrenn, digor, diskloz ; **2.** [dre skeud.] farlaot, digor e spered, dibrenn e galon, ledan e spered, lavariant, heresevus, heselaouus, kaozeüs, hegarat, hegar, darempredus, kevredus, dibrenn, ouesk, tro aes ennañ, aes ober outañ ; *aufgeschlossen sein*, bezañ ledan e spered, bezañ digor e spered, bezañ farlaot, bezañ tro aes en an-unan, bezañ tro vat en an-unan, bezañ un den aes ober outañ, bezañ un den a oar en em ober.

Aufgeschlossenheit b. (-) : digoradur spered g., heresevuster g., heresevusted b., heselaouuster g., heselaouusted b., darempredusted b., kevredusted b., lavariantiz b., hegarated b., oueskted b., oueskter g.

aufgeschmissen ag. : *P. aufgeschmissen sein*, bezañ en estrenvan, estrenvaniñ, kaout estrenvan, bezañ en e vrasañ anken, bezañ en e holl ankenioù, bezañ enkrezet bras (Gregor), bezañ nec'het evel an diaoul gant e bec'hed, bezañ nec'hetoc'h eget sant Pikorn an halegenn gamm, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ ken nec'het hag un troc'her lann kollet gantañ falz ha fichell, bezañ nec'het evel sant Pêr gant e bec'hed, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ riñset, bezañ, tapet genaouek, bezañ paket propik, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ gwall dapet (en ur gempenn, kempenn ganti, brav ganti, el lagenn, en ur grenegell, sac'het en ur gaoc'henn, gwall strobet, e viz er wash, e viz e gwask, e fri er wash), bezañ paket er wash, chom e fri er wash, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ er vouilhenn (er vizer), bezañ berr war e sparl, bezañ en avel d'e voue, bezañ paket fall, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ tapet fall, bezañ paket en ur pleg berr, na vezañ en un eured, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ en un enkadenn, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ en ur soubenn vrav, tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ tapet e droug, bezañ karget e vazh a spenn ; *er ist völlig aufgeschmissen*, ur viad leun hag un ere berr a zo degouezhet gantañ, ne oar ket petra ober ken, ne oar ket ken petra ober, ne oar ket mui e pe bark lammat, ne oar ket pelec'h lammat (eus pe goad ober loaiou, eus

pe goad ober ibil, na tu na tro d'en em dennañ), ne oar ket re vat petra ober, ne gav na tu na paramant, chom a ra luget da zirouestañ e neud, ne oar ket mui gant pe goad ober ibil, ne oar ket ouzh pe du (a be du, war be du, pe e tu) treiñ, ne oar ket war be droad pouezañ, diaes eo en e votoù, ne oar ket mui war peseurt tu en em deuler, emañ penn e spered evit gouzout petra ober, gwall nec'het eo o c'houzout petra da ober, chom a ra en diaskren, war vordo emañ, chom a ra war vordo, menel a ra war vordo, boud eo, en em gavout a ra boud, ne oar ket e ziluzioù, ne oar ket ober ganti, ne oar ket war peseurt avel sturiañ e vatimant, ne oar ket penaos ober diouti, ne oar ket penaos en em lipat, ne oar ket penaos tennañ e spilhenn eus ar c'hoari (penaos tennañ e lost eus ar vrae), en entremar emañ.

aufgeschossen ag. : lank, freilhennek, moan, mistr ; *ein lang aufgeschossener Mensch*, un diskroger anduilh g., un dreustel b., ur skilfenn a baotr g., ur c'horf mat a zen g., unan hir ha moan evel ar wall-amzer, ul lañsadenn b., ur paotr korfet evel ur gouarc'henn g., ur pezh pikol den bras g., ur vazh wisket b., ur fritelleg g., ul langouineg g., ur skarineg g., ur gaoleg g., ul louaneg g., ul lank g., ur skeul vabu b., ur baluc'henn b., un tamm mat a zen g., ur freilhennek g., ur markol den g., ur moanard g., ur fourcheg g., ur pezh jelkenn a baotr g., ur peulvan g. (Gregor) ; *hoch aufgeschossen*, mistr, skañv, mibin, lank, hirvoan, sinkl, fin.

aufgesetzt ag. : *aufgesetztes Lächeln*, glasc'hoarzh g., c'hoarzh c'hwerv (glas, plat, gwenn, ginet) g.

aufgewärmt ag. : astomm.

aufgeweckt ag. : 1. monedus, friol, c'hwec, eskuit, dihun, dilu, diskuizh, divorfil, diabaf, dibikouz, gwiv, bliv, abred, divreilh, frink, gardis, koujourn, digourdi, abil, buan a spered ; *ein aufgeweckter Junge*, ur frellad g., ur spered lemm a baotr g., un tamm paotr lemm a spered g., un tamm paotr lemm e spered g., ur paotr lemm e zaoulagad g., ur paotr dihun a spered g., ur paotr divorfil-kaer g., un tamm paotr divorfil g., un tamm paotr n'eus ket a wad mors ennañ g., un tamm paotr friol g., ur friol a baotr g., un tamm paotr c'hwec g., un tamm paotr dilu g., un tamm paotr abred g., un tamm paotr eskuit g., ul lammerig g. ; *ein aufgewecktes Tier*, ul loen digousk ha soutil g., ul loen dihun a-fet spered g. ; *aufgeweckt werden*, dic'hourdañ ; *er ist nicht sehr aufgeweckt*, n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, un tamm mat a wad mors a zo ennañ ; 2. *aufgeweckte Augen*, daoulagad krak lies., daoulagad lemm lies., daoulagad bouilh lies., daoulagad bev lies., daoulagad berv enno lies., daoulagad bliv lies.

Aufgewecktheit b. (-) : monedusted b., moneduster g., spered g., skiant b., meiz g., poell g., speredegezh b., divreilh g., digoradur spered g., ijin g., gardisted b., gardister g., gwivded b., gwivder g. ; *Aufgewecktheit der Augen*, krakter an daoulagad g., krakted an daoulagad b.

aufgeweicht ag. : disgwalc'het, tremp, distremp, trempet, distrempet, kemeret an tremp gantañ ; *aufgeweichter Weg*, hent distremp g., hent kemeret an tremp gantañ g., hent disgwalc'het gant ar glaveier g. ; *der Regen hat die Wege aufgeweicht*, distrempet (distremp, disgwalc'het) eo an hentoù gant ar glav.

aufgewühlt ag. : 1. trelatet, treboulet, trechalet, strabouilhet, trefuet, don estonet e galon, trejeboulet,

daoubennet ; 2. [mor] *aufgewühlte See*, mor rust g., mor bras g., mor houlek g., mor houlus g., mor pilhennek g., mor diroll g., mor dirollet g., mor dichadennet g., mor fuloret g., mor kounnaret g., mor direizhet g., mor gwall wagennek g., mor houlennet g., mor a dri zarzh g., mor divergont g., mor drailh ennañ g., mor fall g., mor gros g., gwall vor g., mor lourt g., mor pounner g., mor garv g. ; *die See war aufgewühlt und die Schiffe blieben im Hafen*, ar bigi a chomas er porzh, re a vor a oa.

aufgießen V.k.e. (goss auf / hat aufgegossen) : skuilhañ war, silañ, glec'hiañ, glec'hiñ ; *Tee aufgießen*, lakaat te e glec'h, glec'hiañ te, fardañ te, lakaat te da zistrempañ, lezel te da c'hlec'hiañ, silañ te, distrempañ te (Gregor).

aufgliedern V.k.e. (hat aufgegliedert) : frammañ, frammata, kenframmañ, steuñviñ ; *etwas in etwas (t-rt) aufgliedern*, lodennañ udb en udb. ; *weiter aufgliedern*, isrannañ, azrannañ, eilrannañ.

V.em. : **sich aufgliedern** (hat sich aufgegliedert) : *sich (t-rt) in etwas (t-rt) aufgliedern*, mont udb d'ober an-unan, bezañ lodennet en udb.

Aufgliederung b. (-, -en) : lodennerezh g., dasparzh g. ; *Kostenaufgliederung*, dasparzh ar frejoù g., dasparzh an dispignoù g., kroueriadur ar frejoù g., kroueriañ ar frejoù g.

aufglimmen V.gw. (glomm auf / ist aufgeglommen) : 1. deviiñ hep flammoù, skleuriñ ; 2. [dre skeud.] adkavout e startijenn, adkavout un tamm nerzh.

aufgraben V.k.e./V.gw. (gräbt auf / grub auf / hat aufgegraben) : kleuzañ, kleuziañ, dizouarañ ; *um einen Baum aufgraben*, dizoleiñ gwizioù ur wezenn (Gregor), disklosañ (disevel, displantañ) ur wezenn.

aufgreifen V.k.e. (griff auf / hat aufgegriffen) : 1. pakañ, tapout, kregiñ e, tapout krog e, skrapañ, herzel ; *jemanden aufgreifen*, teuler an dorn war u.b., tapout krog en u.b., kregiñ en u.b. (Gregor) ; 2. [dre skeud.] *einen Gedanken aufgreifen*, ober (tennañ) e vad eus ur mennozh bennak, ober e c'hounid eus ur mennozh bennak, ober e c'hounidegezh eus ur mennozh bennak.

aufgrund *araogenn* (t-c'h) : en abeg da, a-ziarbenn da, abalamour da, palamour da, en arbenn da, en arbenn a, en arbenn eus, war ziabenn, a-ziarbenn da, en askont da, dre an arbenn da, dre an arbenn eus, dre benn da, dre an abeg da, dre berzh, kelo, da-heul, gant ; *aufgrund der Tatsache, dass*, pa'z eo gwir e, peogwir e, diwarbenn ma, dre an arbenn ma, en arbenn ma, abalamour ma, rak ma, pa, o vezañ ma, en askont ma, en abeg ma, dre berzh ma, dre abeg ma, dre an abeg ma, dre ma, e-skeud ma, e-skeud e, betek ma, betek pa, war-zigarez ma, war-zigarez ma ne, war-zigarez e, war-zigarez ne, a gement ha ma.

Aufguss g. (-es, -güsse) : 1. glec'h g., glec'hiadur g. ; 2. ensil g., ensilerezh g., ensiladur g., enskuilh g., enskuilhadur g., enskuilhadenn b. ; 3. aozad plantel g., dour diwar blant g. ; 4. [kegin., gwastell] lindriñ g., lindrenniñ g. ; 5. [dre skeud.] P. *ein zweiter Aufguss*, un adro eus ul levr g.

Aufgussbeutel g. (-s, -) : sac'hadig te g., glec'hier g., boul de b.

Aufgusstierchen n. (-s, -) : [loen. : blevaneged, skourjezeged hag amoeb] kentloen a c'hall bevañ en dour glec'h (en ur c'hlec'hiadenn) g.

aufhaben V.k.e. (hat auf / hatte auf / hat aufgehabt) : P. 1. *einen Hut aufhaben*, bezañ e tog, bezañ toget (kabellet, kabellek, togek), bezañ e dog war e benn gant an-unan ; *die Mütze aufhaben*, bezañ e gasketenn war e benn gant an-unan ; 2. [dre skeud., skoliou] kaout d'ober, kaout da zeskiñ, kaout da skrivañ ; *er hat ein Gedicht auf*, ur varzhoneg en deus da zeskiñ ; 3. *sie hatte ein Auge auf und das andere zu*, hi he doa ul lagad digor hag un all prenet ; *er hat seine Jacke auf*, digor eo e chupenn gantañ, dibrenn eo e chupenn gantañ, divoutonet eo e chupenn gantañ.

V.gw. (hat auf / hatte auf / hat aufgehabt) : P. bezañ digor ; *der Laden hat heute auf*, digor eo ar stal hiziv.

aufhacken V.k.e. (hat aufgehackt) : pigellat, marrbigellat.

aufhaken V.k.e. (hat aufgehakt) : distagañ, diglochediñ, diskregiñ, diskourrañ.

aufhalsen V.k.e. (hat aufgehalst) : kargañ, sammañ ; *jemandem etwas aufhalsen*, sammañ udb war chouk u.b., stropañ udb ouzh u.b.

V.em. **sich aufhalsen** (hat sich (t-d-b) aufgehalst) : *sich (t-d-b) etwas aufhalsen*, kemer udb war e chouk ; *sich (t-d-b) die ganze Last einer Verantwortung aufhalsen*, kemer luz war ar c'hein, kemer luz war e gein.

aufhalten V.k.e. (hält auf / hielt auf / hat aufgehalten) : 1. *das Geschäft aufhalten*, chom digor e stal gant an-unan ; *die Hand zum Betteln aufhalten*, astenn e zorn, goulenn an aluzen.

2. mirout, stankañ, daleañ, abuziñ, dilerc'hiañ, herzel, derc'hel, kaeañ ouzh ; *den Straßenverkehr aufhalten*, mirout ouzh ar c'hirri a dremen, stankañ an tremenerezh ; *wir wurden bei der Arbeit aufgehalten*, dilerc'hiet omp bet gant hol labour, dilañset omp bet war hol labour, kavet hor boa lug ; *jemanden aufhalten*, derc'hel u.b., daleañ u.b., abuziñ u.b., dilerc'hiañ u.b., lakaat u.b. da zebriñ e amzer, dilañsañ u.b., lakaat u.b. diwezhat ; *jemanden bei der Arbeit aufhalten*, dilañsañ u.b. war e labour ; *jemanden mit seinem dummen Gerede bei der Arbeit aufhalten*, direzoniñ d'u.b., skeiñ langaj gant u.b. ; *auf diesem Weg wurden wir immer wieder von tiefen und breiten Schlammlöchern aufgehalten*, dastroc'het e oa an hent gant krenegelloù don ha ledan a lakae ac'hanomp da goll amzer ; *zwei Dinge können nicht aufgehalten werden : das Meer und der Tod*, daou dra a zo ha na c'haller herzel outo : ar mor hag ar marv ; *die Zeit kann man nicht aufhalten*, ne c'haller ket herzel ouzh an amzer a dremen, tremen (dont) a ra an amzer hag ar vuhez a ziverr, an deizioù a dremen a zo o c'hen alies a gammed a reomp etrezek hor bez, ar marv a zedosta bemdez, kammed-ha-kammed ez a pep den d'ar vered, a van da van ez a merenn da goan, tamm-ha-tamm ez a ar verc'h da vamm ; *die Nachhut der Armee versuchte den Feind aufzuhalten*, gward a-dreñv al lu a glaske lentaat an enebourien.

3. *jemanden im Fall aufhalten*, terriñ nerzh e gouezhadenn d'u.b., blotaat lamm u.b.

V.em. : **sich aufhalten** (hält sich auf / hielt sich auf / hat sich (t-rt) aufgehalten) : 1. chom a-sav, daleañ, dilerc'hiañ, chom da staliañ, warlerc'hiañ ; *ohne sich von keinem aufhalten zu lassen*, hep daleañ nemeur e nep lec'h ; 2. [dre heñvel.] chom ur pennad-amzer (un herrad amzer) en ul lec'h bennak ; *sich in Hamburg aufhalten*,

chom ur pennad (un herrad amzer) e Hamburg ; *wir dürfen uns ruhig hier schon ein bißchen aufhalten*, amzer hon eus da zaleañ ; *er hat sich lange bei ihr aufgehalten*, bet eo bet pell ha hir en he zi, chomet eo bet pell ha hir en he zi, chomet eo bet e-pad pell en he zi, [dre fent] graet en deus ur respet en he zi, graet en deus respet en he zi ; 3. [dre skeud.] klakenniñ, katellat, dic'hourdañ e latenn, glaourenniñ, diroufennañ e deod, fistilhañ, raskañ, drailhañ langaj, langajal, grakal ; *sie halten sich über dein Benehmen auf*, emaint o klakenniñ diwar-benn da emzalc'h, emaint o fistilhañ diwar-benn da emzalc'h.

aufhängen V.k.e. (hat aufgehängt) : 1. istribilhañ, ispiilhañ, lakaat ent istribilh, lakaat a-ispiilh, skourrañ, krougañ, lakaat a-grap, lakaat e-krap, lakaat e-skourr, lakaat e-kroug ; *Gemälde aufhängen*, istribilhañ (ispiilhañ) taolennou, lakaat taolennou ent istribilh (a-ispiilh) ; *die Wäsche zum Trocknen aufhängen*, lakaat traoù da sec'hañ, istribilhañ ar walc'hadenn ouzh ar siblenn, istribilhañ ar bugad ouzh ar siblenn, lakaat ar gannadenn da sec'hañ ouzh an neud ; 2. krougañ, tagañ, stagañ ouzh ar groug ; *den Verbrecher aufhängen*, krougañ an torfedour ; *sie hätten dich doch aufhängen sollen*, gwel e vije ganin e vijes bet krouget, ken dezho bezañ da grouget ! ; *wir hätten ihn doch an Ort und Stelle aufhängen sollen*, lealoc'h e vije bet deomp e grougañ end-eeun eno.

V.em. : **sich aufhängen** (hat sich (t-rt) aufgehängt) : en em grougañ, mont ouzh ar skourr, mont ouzh ar groug, mont ouzh ar stag ; *er hat sich aufgehängt*, en em grouget eo.

Aufhängen n. (-s) : 1. ispihladur g., krogidigezh b. ; 2. kroug b., krougadenn b., krougerezh g.

aufhängend ag. : a-istribilh, a-skourr, a-ispiilh, e-pign, a-grap, e-krap, istribilhet, istribilh, ispiilh.

Aufhänger g. (-s,-) : 1. krog g., stagell b. ; 2. *er wollte sie gerne ansprechen, er wusste nur noch keinen Aufhänger*, c'hoant bras en doa da gomz ganti met ne wele ket penaos boulc'hañ ar gaoz.

Aufhängung b. (-,-en) : 1. ispihladur g., krogidigezh b. ; 2. kroug b., krougadenn b., krougerezh g. ; 3. *federnde Aufhängung*, kiberoù stign-distign lies., distroñserioù stign-distign lies., gwinterelloù lies.

aufhaspeln V.k.e. (hat aufgehaspelt) : dibunañ.

aufhauen V.k.e. (haute auf / hieb auf // hat aufgehauen) : askañ, boulc'hañ, diskolpat, digeriñ.

V.gw. (haute auf / hieb auf // ist aufgehauen) : tosiñ, stekiñ.

aufhäufeln V.k.e. (hat aufgehäufelt) : 1. ober bernioù bihan ; *sie hatten die Kleidungsstücke aufgehäufelt*, graet o doa bernioù bihan gant an dilhad ; 2. [labour-douar] *die Kartoffeln aufhäufeln*, douarañ an avaloù-douar.

aufhäufen V.k.e. (hat aufgehäuft) : berniañ, yoc'hañ, gwrac'hellat, lakaat a-vern, lakaat bern-war-vern, lakaat en ur yoc'h, krugellañ, goustelliñ, lakaat en ur bern, dastum, daspugn, kendaspugn, hogennañ, tesañ ; *sie hatten die Kleidungsstücke aufgehäuft*, dastumet o doa an dilhad en un douez.

V.em. : **sich aufhäufen** (haben sich (t-rt) aufgehäuft) : ober bern, mont d'ober ur bern, mont d'ober bernioù, mont d'ober ur yoc'h, mont d'ober yoc'hoù.

Aufhäufung b. (-, -en) : 1. dastumadur g., daspugnadur g., krugelladur g., kendaspugn g., berniadur g. ; 2. yoc'h b., yoc'had b., berniad g., krugelladur g., hogenn b.

aufheben V.k.e. (hob auf / hat aufgehoben) : 1. sevel, dastum, serriñ, gorren, dibradañ, dibouezañ, houpañ ; *das Kind vom Boden aufheben*, sevel ar bugel diwar al leur ; *einen Stein aufheben*, sevel ur maen diwar an douar, dastum ur maen, serriñ ur maen, gorren ur maen, dibradañ ur maen ; *die Augen aufheben*, sellet d'an nec'h, gorren e zaoulagad.

2. [dre skeud.] klozañ, lakaat disoc'h da ; *die Tafel aufheben*, reiñ da c'houzout ez eo echu ar pred, sevel diouzh taol ; *die Sitzung aufheben*, klozañ an dalc'h, lakaat disoc'h d'an emvod, klozañ an emvod ; [lu] *die Belagerung aufheben*, disezizañ ur gêr, dic'hourizañ ur gêr, sevel ar seziz (ar sich) a-zirak ur gêr (Gregor).

3. diskemenn, freuzañ, nullañ, foeltrañ, terriñ ; *einen Vertrag aufheben*, ober freuztaol, terriñ e varc'had, nullañ ur gevrat, terriñ al lizher ; *seinen Arbeitsvertrag als Knecht aufheben*, terriñ e c'hopr ; *eine Ehe aufheben*, freuzañ un dimeziñ, dispenn un dimeziñ ; *eine Beschlagnahme aufheben*, desezisañ madoù 'zo, nullañ un dalc'h bet savet war madoù u.b. ; *ein Gesetz aufheben*, terriñ (nullañ) ul lezenn ; *Zweifel aufheben*, diskoulmañ arvarioù, lakaat aes spered u.b. ; *aufgeschoben ist nicht aufgehoben*, ar pezh a zo ampellet n'eo ket kollet - gortoz pell, gortoz gwell - gedal n'eo ket koll - an hini a c'hed en devez - an distro am bo - mirout a rin dezhañ un annoar diwar va buoc'h - gouarn a rin dezhañ ul leue eus va buoc'h - n'em eus ket talarat gantañ c'hoazh - n'eo ket d'ur manac'h eo en deus graet an droug-se - n'eo ket graet an dra-se da vanac'h - koustañ a ray ker dezhañ - fall-daonet e vo ar geustereenn evitañ, nebaon ! - me a lardo e billig dezhañ ! koustañ a ray ker d'e lâr ! - staotet he deus ar c'havr en e lavreg ! ; *besser aufgeschoben als aufgehoben*, gortoz pell, gortoz gwell - dale a ra vat a-wechoù (Gregor) - an hini a c'hed en devez ; *eine Kontosperrung aufheben*, distankañ war ur gont-vank, diskornañ ur gont-vank, disparlañ ur gont-vank.

4. mirout, delc'her, delc'her gant an-unan, kenderc'hel, restañ, lakaat a-gostez, tuañ, gorren, gouarn, sevel, dastum ; *hebe das Buch auf !* chom al levr ganit ! mir al levr ! dalc'h al levr ganit ! kendalc'h al levr evidout ! ; *Geld aufheben*, restañ arc'hant, ober yalc'h a-dreñv, lakaat arc'hant a-gostez, tuañ arc'hant, gorren arc'hant, kostezañ arc'hant, gouarn arc'hant, ober boujedenn, sevel arc'hant ; *den besten Bissen für zuletzt aufheben*, *etwas für den Schluss aufheben*, miret un dra vat evit an tamm diwezhañ, na zebriñ ar vegenn kent an erienenn ; [dre skeud.] *er ist gut aufgehoben*, pasturet mat e vez, graet e vez brav dezhañ, en e voued leun emañ, en e vleud emañ, intentet mat e vez outañ, kempennet-brav e vez.

5. [mat.] *einen Bruch aufheben*, eeunaat ur rann, diren ur rann, diren ur rann d'he rezhien eunañ.

V.em. : **sich aufheben** (hoben sich auf / haben sich (t-rt) aufgehoben) ; *sich aufheben*, *einander aufheben*, en em gempouezañ, nullañ (terriñ, dispenn) an eil egile ; *zehn minus zehn hebt sich auf*, dek nemet dek a zo mann ;

[preder.] *die Gegensätze heben sich auf*, dispenn a ra an enebou an eil egile.

Aufheben n. (-s) : 1. gorroadur g., gorroidigezh b., gorroerezh g., gwinterezh g., savidigezh b. ; [relij.] *Aufheben der Hostie*, gorreoù lies., gorre-Doue g., gorre g. ; 2. [dre skeud.] pouez g., priz g., stad b., bern g., forzh g. ; *viel Aufhebens von etwas machen*, ober stad vras eus udb, ober kalz a drouz en-dro d'udb, ober charre en-dro d'udb, ober charre gant udb, ober gwelien gant udb, ober c'hoari gaer gant udb, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, un abadenn, jabadao, tousmac'h, karnaj) abalamour d'udb, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar en askont d'udb, toumpial en askont d'udb, tournial en abeg d'udb, kas karbac'h en askont d'udb, kas trouz en arbenn d'udb, kas safar abalamour d'udb, ober cholori (talabao) en arbenn d'udb, karnajal en abeg d'udb, ober kalz a reuz evit netra, ober un eured gant netra ; 3. [preder., Hegel] hontkrontriezh b.

Aufhebung b. (-, -en) : 1. savidigezh b., gorroadur g., gorroidigezh b., gorroerezh g. ; *Aufhebung des Leichnams*, savidigezh ar c'horf b., sav-korf g. ; [polit.] *Aufhebung einer Sperre*, savidigezh ur blokus b., digaleata g. ; 2. freuzidigezh b., torridigezh b., torradur g., nulladur g. ; *Aufhebung der Zollschranken*, freuzidigezh ar c'hili maltoutel b. ; *Aufhebung der Ehe*, freuz-dimeziñ g. ; *Aufhebung eines Gesetzes*, torridigezh ul lezenn b., torradur ul lezenn g., nulladur ul lezenn g. ; *Aufhebung eines Haftbefehls*, torridigezh un urzh-herzel b., nulladur un urzh-herzel g. ; *Aufhebung eines Urteils*, torridigezh ur varnadenn (ur varnedigezh) b. ; *Aufhebung eines Vertrags*, torr-lizher g., torridigezh ur gevrat b., freuztaol g., nulladur ur c'hontrad g., torridigezh al lizher b. ; 3. [preder., Hegel] hontkrontriezh b.

Aufhebungszeichen n. (-s,-) : [sonerezh] derikell b. ; *C mit Aufhebungszeichen*, do derik g.

aufheften V.k.e. (hat aufgeheftet) : 1. stagañ, krafañ, klochediñ, troñsañ ; 2. distagañ, diglochediñ.

aufheißern [verb digemm] V.k.e. (hat aufgeheißert) : sevel, gwintañ, gorren, gwerniañ, lakaat a-wel, displegañ a-wel ; *Flagge, heißt auf !* savit ar banniel !

aufheitern V.k.e. (hat aufgeheitert) : 1. sederaat, sioulaat ; 2. [dre skeud.] digrizañ, digoumouliñ, divorenañ, diroufennañ [tal u.b.], diroufennañ [dremm u.b.], sartaat, laouenaat, sederaat, gaeaat, bouilhaat, joausaat, drevaat, gwivaat, degas [u.b.] war e du.

V.em. : **sich aufheitern** (hat sich (t-rt) aufgeheitert) : 1. *der Himmel heitert sich auf*, toullwennañ (sevel, digoumoulañ, spanaenniñ, naetaat, bravaat, yac'haat, divoriñ, tavadenniñ, spisaat, sklaeradenniñ, fraeshaat) a ra an amzer, sederaat a ra an amzer, splannaat a ra an oabl, dont a ra an amzer da vat, sklaeraat / splannaat a ra an amzer (Gregor) ; *der Himmel hat sich aufgeheitert*, karzhet eo an amzer ; 2. [dre skeud.] digrizañ, digoumouliñ, divorenañ, diroufennañ, sartaat, dont da laouenaat, mavaat, dont da sederaat, gaeaat, joausaat, en em c'haeaaat, bouilhaat, drevaat, gwivaat.

aufheiternd ag. : sederaus.

Aufheiterung b. (-, -en) : 1. bravaden b., fraeshaenn b., kaeraden b., sklaeraenn b., sklaeradenn b.,

splannadenn b., tavadenn b., sederaenn b., spisadenn b., spanaenn b. ; *Aufheiterung des Wetters am Samstag*, c'hoarzhadenn ar Werc'hez b. ; **2.** [dre skeud.] diduall b., diduamant g., diduadenn b., digrizadur g., laouenidigezh b., drantz b., drevidigezh b.

aufheizen V.k.e. (hat aufgeheizt) : **1.** tommañ ; **2.** [dre skeud.] entanañ.

V.em. : **sich aufheizen** (hat sich (t-rt) aufgeheizt) : **1.** tommañ ; **2.** [dre skeud.] entanañ.

aufhelfen V.k.d (t-d-b) (hilft auf / half auf / hat aufgeholfen) : *jemandem aufhelfen*, sikour u.b. da sevel e revr, sikour u.b. da sevel diwar e c'hourvez, lakaat u.b. da sevel, daskoriñ u.b. a zo bet kouezhet, sevel u.b. en e sav, reiñ sikour d'u.b. da sevel eeun war e elloù (Gregor), sevel u.b. a zo bet kouezhet, lakaat u.b. en e sav.

aufhellen V.k.e. (hat aufgehellt) : **1.** sklaeraat ; *aufgehelltes Haar*, blev dislivet str., blev sklaeraet str. ; **2.** [dre skeud.] *eine Frage aufhellen*, dirouestañ ur gudenn, diluziañ ur skoulmad, dibunañ ur gudenn, sklaeraat un afer, kavout an deun eus un afer bennak, teuler sklêrijenn war un afer bennak.

V.em. : **sich aufhellen** (hat sich (t-rt) aufgehellt) : **1.** *der Himmel hellt sich auf*, dispakañ a ra an heol, skarzhañ a ra an amzer, sederaat a ra an amzer, dont a ra an amzer da sevel, toullwennañ (sevel, digoumoulañ, spanaenniñ, naetaat, bravaat, spisaat, divorañ, fraeshaat, dizoleiñ) a ra an amzer, splannaat a ra an oabl, sklaeraat a ra an amzer / splannaat a ra an amzer (Gregor) ; **2.** dont da vezañ sklaeroc'h, sklaeraat.

Aufheller g. (-s,-) : danvez gwennañ g., danvez sklaeraat g., gwezher gwennañ g., gwezher sklaeraat g., gwenner g. ; *optischer Aufheller*, gwenner optikel g.

Aufhellung b. (-,-en) : **1.** sklaeridigezh b. ; **2.** [dre skeud.] sklaeridigezh b., disklêriadenn b., sklêrijenn b., spisadur g., sklaeriadenn b., sklaeriadur g.

aufhetzen V.k.e. (hat aufgetzt) : **1.** isañ, atizañ, dispac'hañ ; *jemanden aufhetzen*, bountañ pennadoù en u.b., c'hwezhañ pennadoù e spered u.b., froudennañ u.b. ; *ich möchte euch wohl gegen keinen aufhetzen*, ne fell ket din froudennañ ac'hanoc'h a-enep hemañ pe henhont ; **2.** [dre skeud.] atizañ, broudañ, brochañ, truchañ, arabadiñ war.

Aufhetzen n. (-s) : isadennoù lies., isañ g., atizañ g.

Aufhetzer g. (-s,-) : atizer g., brouder g., enaouer g., entaner g.

aufhetzerisch ag. : entanus, tanus.

aufheulen V.gw. (hat aufgeheult) : **1.** yudal, youc'hal, hual, hudal ; **2.** tarzhañ da ouelañ, dirollañ da zifronkañ, dougen gouelvan bras (Gregor).

Aufheulen n. (-s) : *das Aufheulen der Sirenen*, bouderezh ar c'hwitellerezoù g., klemmadennoù ar c'hwitellerezoù lies., leñvadennnoù ar c'hwitellerezoù lies., mouezh klemmichus ar c'hwitellerezoù b.

aufhissen V.k.e. (hat aufgehisst) : sevel, gwintañ, gorren, gwerniañ, lakaat a-wel, displegañ a-wel.

aufhocken V.k.e. (hat aufgehockt) : **1.** lakaat war e gein, choukañ, choukata, sammañ war e zivskoaz ; **2.** [dre skeud.] *man hockt ihm alles auf*, lakaet e vez pep tra war e gein, lakaet e vez pep tra war e chouk, hennezh a zo mat e gein / brav e oar keinañ / kein mat en devez (Gregor).

aufhören V.k.e. (hat aufgehört) : uhelaat, dreistuhelaat, gorren.

aufholen V.k.e. (hat aufgeholt) : **1.** adaptout, tizhout endro ; *verlorene Zeit wieder aufholen*, adaptout an abuzoù amzer (an amzer gollet, an dale) ; **2.** [merdead.] sevel, gorren.

aufholend ag. : [mezeg.] o tont war c'horre, diglañvour, o tiglañviñ, o pareañ, o peurbareañ, war e bare, peuzpare, war wellaat.

Aufholjagd b. (-,-en) : redadeg poursuiñ b.

aufhorchen V.gw. (hat aufgehört) : sevel e skouarn, astenn e skouarn ; *dieses Geräusch ließ ihn aufhorchen*, an trouz-se a lakaas anezhañ da sevel e skouarn, an trouz-se a reas dezhañ astenn e skouarn.

aufhören V.gw. (hat aufgehört) : **1.** paouez, ehanañ, dihanañ, tevel, terriñ, arsaviñ, harpañ, herzel, astalañ, spanaat, chanañ, diskregiñ diouzh, dispegañ diouzh, distagañ diouzh, diskuizhañ [a ober udb], disterniañ, echuiñ gant, chom a-sav, menel a-sav ; *das Gehuhe wollte nicht aufhören*, ne ehane ket ar c'hornioù-boud da vlejal ; *der Regen hört auf*, emañ ar glav oc'h ehanañ, terriñ a ra war ar glav, tevel a ra ar glav, divanneañ a ra ar glav, spanaat a ra ar glav, arsaviñ a ra ar glav, arsaviñ a ra ar glav a gouezhañ, ehanañ a ra ar glav ; *der Regen hat aufgehört*, tavet eo ar glav, ehanet eo ar glav, troc'het eo seizenn an diaoul ; *der Regen wollte nicht aufhören*, diehanañ a rae ar glav, didav e oa ar glav, didorr e chomas ar glav ; *das Weinen hörte auf*, dont a reas harz d'ar oueladenn ; *mit dem Lachen aufhören*, dic'hoarzhin, ehanañ da c'hoarzhin ; *er hatte aufgehört zu lachen*, dic'hoarzhin e oa ; *er hörte auf zu zittern*, terriñ a reas ar c'hren warnañ ; *sein Herz hat aufgehört zu schlagen*, mik eo e galon ; *hör auf mit dem Quatsch* ! lez da storlok ! lez da strak ! lez da c'hloubous ! lez da fourgas ! serr da c'henoù din gant ar gaoz-se ! peoc'h gant ar gaoz-se ! ro peoc'h din gant an dra-se ! ; *hör auf mit dem Gejammer* ! ehan gant da geinvan ! tav da glemmoù ! da erbediñ a zlefed da sant Diboan ! ro peoc'h gant da glemmicherezh ! tav, klouarig ! tav, kunuc'henn ! paouez (ehan, tav) a ober da druantoù ! lez da druantoù ! paouez gant da yezhoù fall ! tav din gant da druantoù ! n'eo ket dav dit damantiñ evel-se ! ; *hör auf zu grinsen* ! *hör auf mit dem Grinsen* ! dihan da risignal ! paouez a risignal ! paouez da risignal ! diskuizh a risignal ! arsav da risignal ! ehan da risignal ! ehan a risignal ! ; *schließlich hörte er auf zu weinen*, hag hennezh a zeuas ha ne leñve ket ken, hag hennezh a zeuas na leñve ket ken ; *ich weiß nicht, ob ich weitermache oder aufhöre*, n'ouzon ket hag-eñ e kendalc'hin pe e paouezin da labourat ; *ihr solltet lieber aufhören* ! gwell eo deoc'h paouez ! ; *hör auf zu weinen*, tav a ouelañ, tav da ouelañ, tav da zaeroù, ehan a ouelañ, ehan da ouelañ, paouez a ouelañ, paouez da ouelañ, paouez gant da zaeroù, arsav da ouelañ ; *hör auf zu lachen*, paouez a c'hoarzhin, paouez da c'hoarzhin, diskuizh a c'hoarzhin, arsav da c'hoarzhin, ehan da c'hoarzhin, ehan a c'hoarzhin ; *hör auf zu meckern*, lez da rebechoù ; *hör auf, mich zu befummeln* ! chom fur gant da zaouarn ! ehan 'ta da herlinkat ac'hanon ! ; *seine Schmerzen wollen nicht aufhören*, hennezh ne ya ket ar poanioù dioutañ ; *aufhören zu rudern*, arsaviñ àr e roeñv ; *er hört [kurz] auf zu arbeiten*, harpañ a ra da

labourat, diskregiñ a ra diouzh e labour, distagañ a ra diouzh e labour, astalañ a ra gant e labour ; *er hört [definitiv] mit der Arbeit auf*, disterniañ (disternañ) a ra, dispegañ a ra diouzh e labour, lezel a ra e labour ; *er hat mit der Arbeit aufgehört*, diskrog eo diouzh e labour ; *mit dem Lärmen aufhören*, ehanañ d'ober trouz ; *mit dem Bellen aufhören*, tevel da harzhal, tevel da speññial ; *die Liebe hört niemals auf*, ar garantez ne baouez biken, menel ne fell ket d'ar garantez gwech ebet ober ; *er hatte aufgehört, Bretonisch zu sprechen*, dihanet e oa da gomz brezhoneg, lezet en doa ar brezhoneg ; *ihre Liebe zu ihm hat aufgehört*, kazet he deus anezhañ, paouezet eo a garet anezhañ ; *seine Liebe zu seiner Muttersprache hat aufgehört*, en em gazet eo ouzh e yezh-vamm, en em yenet eo ouzh e yezh-vamm, yenet eo ouzh e yezh-vamm, deuete eo da vezañ yen ouzh e yezh-vamm, deuete eo da yenaat ouzh e yezh-vamm, erru eo dispieg e galon diouzh e yezh-vamm, erru eo diskrog diouzh e yezh-vamm, erru eo distag e galon diouzh e yezh-vamm, en em zistaget eo diouzh e yezh-vamm, en em ziskroget eo diouzh e yezh-vamm ; **2.** [dre skeud.] *da hört alles auf !* re 'zo re, aet on diwar re, en taol-mañ on gwasket evel un torch-listri, va revr gant an dra-se, en taol-mañ eo aet al loa dreist ar skudell, te 'vat a ya er-maez en dro-mañ ! re bell holl ez it ganti ! kement-se a ya dreist ar roudenn (dreist d'an arroudenn, dreist d'ar yev) ! se zo mont re bell ganti ! arabat lammat dreist ar c'hleuz memes tra ! arabat lammat dreist ar c'harzh memes tra ! arabat mont er-maez eus ar park memes tra ! bremañ emaomp kempenn ganti ! setu ni paket propik ! sell aze ul luz dezhi ! brav emaomp ganti ! en ur soubenn vrav emaomp ! bez' emaomp fresk ! fresk emañ hor c'hased 'vat ! gounezet hon eus hon devezh !

Aufhören n. (-s) : arsav g., ehan g., paouez g., harz g., paouezidigezh b., distag g., span g., spanaenn b., diwezh g., dilost g., fin g., dibenn g.

aufhussen V.k.e. (hat aufgehusst) : [Bro-Aostria] atizañ, broudañ, brochañ, bountañ, truchañ, arabadiñ war.

aufjagen V.k.e. (hat aufgejagt) : [hemolc'h] kas, sevel, difourkañ, dicheañ, dibuchañ ; *einen Hasen aufjagen*, kas ur c'had, sevel ur c'had gant an-unan, sevel ur c'had, difourkañ ur c'had, dicheañ ur c'had, dibuchañ ur c'had.

aufjauchzen V.gw. (hat aufgejauchzt) : grouifal gant ar blijadur, tridal gant al levezeg a zo en an-unan, tridal e galon hag e gorf gant ar joa, nijal gant al levezeg ken e youc'h, tridal gant al lid (Gregor).

Aufkauf g. (-s, -käufe) : **1.** prenadenn a-vras b., pren a-vras g. ; **2.** rastellerezh g.

aufkaufen V.k.e. (hat aufgekauft) : **1.** prenañ a-vras ; **2.** rastellat.

Aufkäufer g. (-s, -) : **1.** prener g. ; **2.** rasteller g.

aufkehren V.k.e. (hat aufgekehrt) : ober ur skub da, skubañ.

Aufkehren n. (-s) : skub g., skuberezh g.

aufkeilen V.k.e. (hat aufgekeilt) : *einen Stiel aufkeilen*, ober d'un troad chom start e lagadenn ur benveg, sankañ mat un troad e lagadenn ur benveg, bountañ ur c'henn en un troad.

aufkeimen V.gw. (ist aufgekeimt) : **1.** diwanañ, dont, dizouarañ, kelliñ, korzenniñ, divroudañ, joliñ, teñvañ, broudañ, divorfiliñ, egiñ, sevel, labourat, reiñ kelliñ,

dideñvañ ; *der Samen ist aufgekeimt*, diwan eo an hadenn ; **2.** [dre skeud.] diwanañ, dont, dinodiñ, sevel, kelliñ ; *in mir keimten Zweifel auf*, sevel a reas douetañsoù em spered, dont a reas disfiz (diskred, douetañs) din, diwanañ a reas disfiz ennon, kelliñ a reas disfiz ennon, sevel a reas disfiz ennon.

Aufkeimen n. (-s) : **1.** diwanidigezh b., diwan g. ; **2.** [dre skeud.] tarzh g., diwanidigezh b.

aufklaffen V.gw. (hat aufgeklafft) : bezañ digor-frank (digor-ledan, digor-bras).

Aufklang g. (-s, -klänge) : digoradur g., deroù g.

aufklappbar ag. : [karr-tan] distoennus, to-disto.

aufklappen V.k.e. (hat aufgeklappt) : [karr-tan] distoenniñ, digapotenniñ, digeriñ ; *sein Messer aufklappen*, digeriñ e gontell, dispakañ lavnenn e gontell.

aufklaren V.gw. (hat aufgeklärt) : *das Wetter klart auf*, toullwennañ (sevel, digoumoulañ, spanaenniñ, naetaat, bravaat, spisaat) a ra an amzer, sederaat a ra an amzer, splanaat a ra an oabl, sklaeraat a ra an amzer / splannaat a ra an amzer (Gregor).

V.k.e. (hat aufgeklärt) : [merdead.] kempenn, lakaat urzh e, renkañ, ober un tamm renk da, urzhiañ, lakaat war e reizh.

aufklären V.k.e. (hat aufgeklärt) : **1.** [lu] anaoudaduriñ, anavezadenniñ, ober ged-tro ; *das Gelände aufklären*, anaoudaduriñ an dachenn, ober un anaoudadenn ; **2.** [dre skeud.] *die Menschen aufklären*, keleen an dud, digeriñ ar speredoù, emskiantekaat an dud ; *jemanden über einen Irrtum aufklären*, digeriñ e zaoulagad d'u.b., dizallañ u.b., dizallañ spered u.b., dibikouzañ u.b., dibikouzañ spered u.b., didouellañ u.b., didromplañ u.b. / difaziañ u.b. (Gregor), diskouez (dispagañ) e fazi d'u.b. ; **3.** dirouestlañ, diluziañ, diveskañ, dibunañ, sklaeraat, sklêrijennañ, diskoulmañ, skarat war, gwentañ, gwiriañ, teuler sklêrijenn war ; *jemanden damit betrauen, etwas aufzuklären*, reiñ udb da ziluziañ d'u.b., reiñ udb da zirouestlañ d'u.b. ; *einen Mord aufklären*, kavout penn ha lost d'un torfed, kavout ar rak hag ar perak (ar penn hag ar penaos) eus ur muntr, gwiriañ ur muntr ; *eine Frage aufklären*, dirouestlañ ur gudenn, diluziañ ur skoulmad, diluziañ ur gwiañ, dibunañ ur gudenn, sklaeraat un afer, sklêrijennañ un afer, teuler sklêrijenn war un afer, kavout ar poell eus udb, kavout an deun eus un afer bennak, gwentañ udb, lakaat sklaer un afer.

V.em. : **sich aufklären** (hat sich (t-rt) aufgeklärt) : *es klärt sich auf*, dispakañ a ra an heol, splannaat a ra an oabl, toullwennañ (sevel, digoumoulañ, skarzhañ, spanaenniñ, naetaat, bravaat, yac'haat, spisaat, divorañ, fraeshaat, dizoleiñ) a ra an amzer, sederaat a ra an amzer, sklaeraat a ra an amzer / splannaat a ra an amzer (Gregor) ; *der Himmel hat sich aufgeklärt*, karzhet eo an amzer.

A.g.v. : **aufgeklärt ein aufgeklärtes Publikum**, tud ouizieñ (lennek) lies., arvesterien anaoudek lies.

Aufklärer g. (-s, -) : **1.** [preder.] hollboellour g., sklêrijennour g. ; **2.** karr-nij anaoudaduriñ g., nijerez anavezadenniñ b. ; **3.** [lu] diaraoger g., gwastadour g., sklêrijenner g., anaouder g.

Aufklärung b. (-, -en) : **1.** diskuliadur g., sklêridigezh b., sklaeriadenn g., sklêrijenn b., sklêrijennadur g., sklêrijennouriezh b. ; *das Zeitalter der Aufklärung*, ar Sklêrijenn b., kantved ar Sklêrijennadur g., kantved ar

Sklêrijenn g., kantved ar sklêrijennouriezh g. ; **2.** [lu] anaoudadenn b., anaouderezh g., ged-tro g., anavezadenn b. ; *zur Aufklärung vorausgeschickt werden*, mont da welet petra 'zo en hent dirak an arme, mont da anaoudaduriñ an dachenn, mont da anavezadenniñ ; **3.** [amzer] bravadenn b., fraeshaenn b., kaeradenn b., sklaeraenn b., splannadenn b., tavadenn b., spisadenn b., spanaenn b.

Aufklärungsbuch n. (-es,-bücher) : levr kelaouiñ-kizidikaat diwar-benn an darempredoù rev g.

Aufklärungsfilm g. (-s,-e) : film kelaouiñ-kizidikaat diwar-benn an darempredoù rev g.

Aufklärungsflugzeug n. (-s,-e) : karr-nij anaoudaduriñ g.

Aufklärungskampagne b. (-,-n) : koulzad kelaouiñ-kizidikaat g., koulzad emskiantekaat g.

Aufklärungspflicht b. (-,-en) : [mezeg.] endalc'h kelaouiñ g.

Aufklärungsquote b. (-,-n) : [polis] dregantad an aferioù dirouestlet g.

Aufklärungssatellit g. (-en,-en) : loarell arsellet g.

Aufklebeadresse b. (-,-n) : chomlec'h embeg g., tikedenn gas embeg b., tikedenn bostiñ embeg b.

aufkleben V.k.e. (hat aufgeklebt) : pegañ, spegañ ; *Marken aufkleben*, timbrañ.

Aufkleber g. (-s,-) : pegsun g., tikedenn embeg b.

Aufklebezettel g. (-s,-) : tikedenn-beg b.

aufklinken V.k.e. (hat aufgeklinkt) : tennañ ar c'hliked, distegnañ.

V.gw. (hat aufgeklinkt) : *die Tür klinkt auf*, digeriñ a ra an nor.

aufknacken V.k.e. (hat aufgeknackt) : **1.** terriñ ; *eine Nuss aufknacken*, terriñ ur graoñenn ; **2.** [karr-tan, armel-houarn] digeriñ dre dorraturezh, digeriñ dre enfrez.

aufknöpfen V.k.e. (hat aufgeknöpft) : *seine Jacke aufknöpfen*, dibrennañ (dinozelañ, dinozelennañ, divoutonañ, digeriñ) e borpan ; *den Kragen seines Hemdes aufknöpfen*, dibrennañ kolier e roched.

Anv-gwan verb **aufgeknöpft** : **1.** [dilhad] dispak, dibrenn ; **2.** [dre skeud.] kaozelus, lavariant, dibrenn, farlaot.

aufknoten V.k.e. (hat aufgeknötet) : diskoulmañ, digeriñ, dizober, dilas, dilasañ, dispenn [ur skoulm], freuzañ [ur skoulm].

aufknüpfen V.k.e. (hat aufgeknüpft) : **1.** istribilhañ, ispiilhañ, lakaat ent istribilh, lakaat a-ispilh ; **2.** stagañ ouzh ar groug, krougañ, tagañ ; **3.** diskoulmañ, digeriñ, dizober, dilas, dilasañ, dizeren ; *einen Knoten aufknüpfen*, digeriñ (dizober, diliammañ) ur skoulm, dispenn ur skoulm, freuzañ ur skoulm.

V.em. : **sich aufknüpfen** (hat sich (t-rt) aufgeknüpft) : en em grougañ, mont ouzh ar skourr, mont ouzh ar groug.

aufkochen V.gw. (ist aufgekocht) : birviñ ; *das Wasser aufkochen lassen*, lakaat an dour da virviñ ; *etwas kurz aufkochen lassen*, ober un tamm bihan a virviñ d'udb, na ober nemet ur berv d'udb.

V.k.e. (hat aufgekocht) : lakaat da virviñ, ober ur berv da.

Aufkochung b. (-) : bervadur g., berverezh g., bervadenn b., berv g.

aufkommen V.gw. (kam auf/ ist aufgekommen) : **1.** sevel ; *vom Boden aufkommen*, sevel en e sav (Gregor), mont en e sav ; *ein Wind kommt auf*, sevel a ra ur bannac'h avel, sevel a ra an avel, fourrañ a ra an avel, kargañ a ra

an avel, setu Keravel, degouezhet eo an aotrou Geravel ; *Nebel kommt auf*, emañ ur vougenn o tont, dont a ra latar ; *wieder aufkommen*, sevel a-nevez (adarre, en-dro) ; *die aufkommenden Tränen ließen meine Stimme versagen*, va mouezh a zeuas d'en em c'holeiñ gant an daeroù o pignat da'm daoulagad.

2. [dre skeud.] *er kommt wieder auf*, sevel a ra war-c'horre, sevel a ra war-c'horre an dour, dont a ra war-c'horre e vec'h, sevel a ra diwar gleñved, sevel a ra e gein, en em gavout a ra, distreiñ a ra e yec'hed / yac'haat a ra / gwellaat a ra dezhañ / frankaat a ra warnañ (Gregor), war wellaat emañ, mont a ra war wellaat, difallañ a ra, dont a ra e yec'hed war wellaat, dont a ra d'e yezh ; *gegen jemanden nicht aufkommen können*, na vezañ evit u.b., na vezañ barrek war u.b., na vezañ gouest da c'hoari gant u.b.

3. *eine Mode kommt auf*, en em ledañ a ra ur c'hiz nevez, dont a ra ur c'hiz nevez war-wel ; *neue Staaten kommen in Osteuropa auf*, dont a ra stadoù nevez war-wel e reter Europa, savet e vez stadoù nevez e reter Europa ; *mir kommen Zweifel auf*, sevel a ra douetañsoù em spered, dont a ra disfiz (diskred, douetañs) din, diwanañ a ra disfiz ennon, kellidañ a ra disfiz ennon, sevel a ra disfiz ennon ; *ein Wunsch kam in ihm auf*, un santimant a zeuas dezhañ ; *eine Idee kam in ihm auf*, diwanañ a reas ur mennozh en e benn, dinodiñ a reas ur mennozh en e empenn, ur soñj a dremenat dre e spered, ur soñj a darzhas en e spered, dont a reas ur mennozh en e soñj, dont a reas ur mennozh en e spered, treiñ a reas ur mennozh dre e benn, dont a reas dezhañ ur mennozh en e benn (war e spered) ; *der Tod ihres Vaters ließ Traurigkeit in ihr aufkommen*, marv he zad a enaouas tristidigezh enni, marv he zad a engalvas tristidigezh enni ; *Freude kommt auf*, diwanañ a ra al levez.

4. paeañ, digoll, dic'haouiñ, kaout mizoù gant, herzel ouzh mizoù udb ; *sie muss für die Ausgaben ihres Sohnes aufkommen*, mizoù he devez gant he mab ; *wir kommen für den Schaden nicht auf*, n'eus digoll ebet da c'hortoz diganeomp evit un droug a seurt-se ; *er kann für sich selbst aufkommen*, gouest eo da c'hounit e vuhezgezh, e-tailh emañ d'en em vevañ e-unan, e doare emañ da bourvezañ (da vastañ) d'e ezhommoù, e tro emañ da c'hounit e vara (e voued, e damm, e damm kreun, e damm bruzun, e c'hopr), e tu emañ d'ober e dammig treuz ; *für die Kosten aufkommen*, paeañ ar mizoù (Gregor), delc'her ar mizoù en e gont, derc'hel ar mizoù en e du e-unan, resteurel (digoll) ar mizoù, digoll eus ar mizoù, bezañ ar mizoù en e garg, herzel ouzh ar mizoù, divizaouañ, respont evit ar frejoù, kemer udb en e vizoù, kemer udb war e goust, kemer udb en e garg ; *für die Reisekosten komme ich auf*, ar veaj a vo em frejoù din-me, me a zalc'ho mizoù ar veaj em c'hont, herzel a rin mizoù ar veaj, war va c'houst e vo frejoù ar veaj.

Aufkommen n. (-s,-) : **1.** emziskouezidigezh b., tarzherezh g., donedigezh b., stummidigezh b., furmidigezh b., stummadur g. ; *Nebelaufkommen*, barr amzer vrumennek g., mougenn b. ; **2.** [arc'hant.] hollad g. ; **3.** [tailhoù] enkefiadur g., enkefiadoù lies.

Aufkömmling g.(-s,-e) : julod g., brizhaotrou g., paour astennet g., den erru g., unan kouezhet diouzh lost ar c'harr g.

aufkratzen V.k.e. (hat aufgekratzt) : 1. kravat (skrabañ) betek ma red ar gwad ; 2. krabisat, krafignat, krifinat, ribiñsat, skrabañ ; 3. [gwiañ.] kribinañ, rañvellañ, inkardañ, breuzat ; 4. [dre skeud.] lakaat war e du, laouenaat, gwivaat.

V.em. : **sich aufkratzen** (hat sich (t-rt) aufgekratzt / hat sich (t-d-b) etwas aufgekratzt) : en em gravat (en em skrabañ) betek ar gwad.

Anv-gwan verb **aufgekratzt** : [dre skeud.] mesk ennañ, broudet ; *er ist aufgekratzt*, hemañ a zo mesk ennañ, ne zoug ket mui an douar anezhañ, emañ an traoù war ar pevarzek-kant gantañ, fest a zo ennañ, en e laouenañ emañ, digor eo dezhañ, en e zour hag en e c'heot emañ, en e voued emañ, en e voued leun emañ, ken laouen ha tra eo, laouen eo evel an heol, ken laouen hag an heol eo.

aufkreischen V.gw. (hat aufgekrischt) : yudal, youc'hal, gwic'hal, gragailhat, karnajal.

aufkrepeln V.k.e. (hat aufgekrepelt) : troñsañ, krizañ ; *die Ärmel aufkrepeln*, troñsañ e zivrec'h (Gregor), sevel e ziv vilgin.

V.em. : **sich aufkrepeln** (hat sich (t-d-b) etwas aufgekrepelt) : troñsañ ; *sich (t-d-b) die Ärmel aufkrepeln*, troñsañ e zivrec'h (Gregor), sevel e ziv vilgin.

aufkreuzen V.gw. (ist aufgekruzt) : diskouez e fri, en em ziskouez, dont, erruout.

aufkriegen V.k.e. (hat aufgekriegt) : 1. dont a-benn da zigeriñ ; *hast du versucht, die Tür aufzukriegen?* ha klasket ec'h eus digeriñ an nor ? ; 2. [deverioù skol] kaout da ober.

aufkünden / aufkündigen V.k.e. (hat aufgekündet / hat aufgekündigt) : 1. nullañ, terriñ ; *einen Mietsvertrag aufkündigen*, terriñ al lizher-feurm / terriñ ar c'hontrad-feurm (Gregor), terriñ e goumanant ; *er hat den Vertrag aufgekündigt*, nullet en deus ar c'hontrad ; *einen Waffenstillstand aufkündigen*, terriñ un dreverz (Gregor), terriñ un arsav-brezel ; *jemandem den Dienst aufkündigen*, terriñ (lemel) e garg digant u.b., dic'hoprañ u.b., kas kuit u.b., terriñ al lizher-marc'had ; 2. [dre skeud.] *jemandem die Freundschaft aufkündigen*, terriñ pep darempred a vignoniezh gant u.b., treiñ kein d'u.b., fontañ an traoù etre an-unan hag unan all, dilezel u.b., bezañ torret ar votez etre an-unan hag unan all, bezañ echu tout etre an-unan hag unan all.

Aufkündigung b. (-, -en) : 1. torridigezh b., torr g., torr-lizher g., diskoulmidigezh b. ; 2. dilez g., dilezadenn b., dilezidigezh b., disparti g.

aufklachen V.gw. (hat aufgelacht) : *laut (hell) aufklachen*, dic'hargadenniñ, dirollañ (diskordañ, tarzhañ, distagañ, distignañ, disvantañ, sklokal, sailhañ, didalmañ) da c'hoarzhin, dirollañ gant ar c'hoarzh, foeltrañ da c'hoarzhin, kristilhañ, c'hoarzhin a-strak, ober un taol c'hoarzh ; *er lachte laut auf*, un taol c'hoarzh a strimpas er-maez eus e galon.

Aufklachen n. (-s) : *lautes Aufklachen*, bommoù c'hoarzh lies., taolioù c'hoarzh lies.

aufladen V.k.e. (lädt auf / lud auf / hat aufgeladen) : kargañ, darbariñ ; *einen Wagen aufladen*, kargañ ur c'harr ; *Holz auf den Wagen aufladen*, kargañ koad war ar c'harr, darbariñ koad war ar c'harr ; *Heubündel auf*

einen Erntewagen aufladen, ober ur c'harrad ; *sich (t-d-b) eine große Verantwortung aufladen*, kemer luz war ar c'hein, kemer luz war e gein ; *er lud sich (t-d-b) den Sack auf*, skeiñ a reas ar sac'h war e chouk, lakaat a reas ar sac'h war e chouk, houpañ a reas ar sac'h.

Aufladen n. (-s) : kargerezh g.

Auflader g. (-s, -) : karger g., simiad g., douger sammoù g., portezeg g.

Auflage b. (-, -n) : 1. karg b., taos g., tell b. ; 2. moulladenn b., moulladur g., tennadenn b., embannadenn b., embannadur g. ; *neu bearbeitete Auflage*, embannadur azgwelet ha reizhet g. ; *vermehrte Auflage*, embannadur kresket g. ; 3. [gwir] kemenn g., gourc'hemenn g., gourgalv g., endalc'h g. ; 4. *die Auflage haben*, *etwas zu tun*, bezañ endalc'het d'ober udb ; *jemandem Auflagen machen*, *jemandem etwas zur Auflage machen*, bountañ diferadurioù war u.b., gourlakaat diferadurioù d'u.b., merkañ divizoù d'u.b. ; *mit der Auflage etwas zu tun*, en diviz ma vo graet udb, war an diviz ma vo graet udb.

Auflagefläche b. (-, -n) : gorre harp g., tal plaen ur joentr g.

Auflagehöhe b. (-, -n) / **Auflagenhöhe** b. (-, -n) : tennadenn b., moulladenn b., niver ar skouerennoù moulet g.

aufлагenschwach ag. : dister niver ar skouerennoù moulet anezhañ.

aufлагestark ag. : bras niver ar skouerennoù moulet anezhañ, moulet a-vras.

Auflager n. (-s, -) : [tekn.] sichenn b., skor g., harp g., gorre harp g.

aufändig ag. : [merdead.] *aufändiger Wind*, avel vor g., avel vaez g.

Auflanger g. (-s, -) : [merdead.] esker b.

auflassen V.k.e. (lässt auf / ließ auf / hat aufgelassen) : 1. dilezel, ober dilez eus ; *ein Recht auflassen*, ober dilez eus ur gwir, dilezel ur gwir ; [mengleuz.] *ein Bergwerk auflassen*, dilezel ur vengleuz, serriñ ur vengleuz ; 2. [dre astenn.] *eine Tür auflassen*, leuskel (lezel) digor un nor ; 3. *den Hut auflassen*, chom gant an-unan e dog war e benn, delc'her e dog war e benn.

Auflassung b. (-, -en) : dilez g., dilezadenn b., dilezidigezh b. ; *Auflassung einer Hypothek*, disleadur g.

Auflassungsurkunde b. (-, -en) : akta noter g., gread noteriet g.

auflasten V.k.e. (hat aufgelastet) : kargañ, sammañ ; *jemandem etwas auflasten*, sammañ udb war chouk u.b.

auflauern V.k.d (t-d-b) (hat aufgelauret) : *jemandem auflauern*, spiañ u.b., gedat u.b., evezhiañ u.b., bezañ e spi war u.b., kourziñ war u.b., gardañ war u.b., bezañ da vaez gant u.b.

auflauern ag. : spius.

Auflauf g. (-s, -läufe) : 1. tolp g., tolpad g., tolpadeg b., druilhag g., bount g., bountadeg b., mesk g., meskadeg b., hemolc'h g., birvilh g., mac'h g., engroez g., diskrap g., emvodadeg b., gwask g., gwaskadeg b., houl g., karnaj g., kabaduilh b. ; 2. [kegin.] souflezh b.

Auflaufbremse b. (-, -n) : [karr-tan] starderez dre inertiezh b.

auflaufen V.gw. (läuft auf, lief auf, ist aufgelaufen) : 1. c'hwezañ, koeñviñ, foeñviñ ; *die Ader läuft auf*, koeñviñ a

ra ar wazhienn ; **2.** [kegin.] sevel, goiñ ; *der Teig läuft auf*, sevel (goiñ) a ra an toaz ; **3.** [merdead.] *das Schiff läuft auf*, mont a ra ar vag da skeiñ, skeiñ a ra ar vag, mont a ra ar vag da douch.

Auflaufform b. (-, -en) : moull soufleziou g.

aufauschen V.gw. (hat aufgelauscht) : sevel e skouarn, astenn e skouarn.

aufleben V.gw. (ist aufgelebt) : **1.** adsevel, dihuniñ, buhezekaet, dasorc'hiñ, bevaat, divorediñ ; *wieder aufleben*, divervel, adveañ ; *er lebt wieder auf*, emañ o tont da zen adarre, emañ o tivatorelliñ, emañ ar vuhez oc'h addont ennañ ; **2.** kreskiñ, adkregiñ, tarzhañ en-dro.

Aufleben n. (-s) : adtaol g., regain g., adkrog g., adlañs g., dasorc'hidigezh b. ; *ein erneuertes Aufleben des Terrorismus*, adtaol (ragain) ar sponterezh g.

auflecken V.k.e. (hat aufgeleckt) : lipat, lapañ ; *die Katze leckt die Milch auf*, emañ ar c'hazh o lipat al laezh, emañ ar c'hazh o lapañ al laezh (Gregor) ; *Stück aufgeleckter Nahrung*, lip g., tamm boued lipet g.

auflegen V.k.e. (hat aufgelegt) : **1.** lakaat ; *einem Pferd den Sattel auflegen*, dibrañ ur marc'h, lakaat an dibr war ur marc'h / lakaat an dibr war gein ur marc'h (Gregor) ; *eine Platte auflegen*, lakaat ur bladenn war an troer-pladennoù, lakaat ur bladenn da dreiñ, lakaat ur bladenn ; *den Arm auflegen*, harpañ e vrec'h ouzh udb, lakaat e vrec'h war udb ; *jemandem die Hände auflegen*, lakaat e zaouarn war benn u.b., lakaat e zaouarn war u.b., sakriñ u.b. / kroaziañ u.b. (Gregor) ; *die Hände auflegen, um die Hautflechte zu heilen*, spinañ diouzh an daroued en ur pourmen an dorn warno, lakaat an daouarn war u.b. evit spinañ ouzh an daroued, astenn an daouarn war u.b. evit spinañ diouzh an daroued ; *Pflaster auflegen*, palastrañ ur gouli, lakaat ur palastr war ur gouli ; *Steuern auflegen*, lakaat un dell (Gregor), sevel tailhoù ; [pellgomz] (*den Hörer*) *auflegen*, adskourrañ selaouer ar pellgomzer, advarc'hañ selaouer ar pellgomzer, skourrañ ar pellgomzer.

2. staliañ, displegañ, dispakañ ; *Waren auflegen*, staliañ marc'hadourezh / displegañ e varc'hadourezh (Gregor) ; *die Karten auflegen*, diskouez e gartoù, dispakañ e gartoù war an daol ; *ein zusätzliches Gedeck auflegen*, staliañ an daol evit unan ouzhpenn ; *das Tischtuch auflegen*, lakaat an doubier war an daol.

3. [arc'hant.] *eine Anleihe auflegen*, embann un amprest ; *Aktien auflegen*, embann un iskridadur.

4. [moull.] moullañ ; *ein Buch auflegen*, moullañ (embann) ul levr ; *neu auflegen*, eilmoullañ, adembann, advoullañ.

5. [merdead.] *ein Schiff auflegen*, dibaramantiñ ur vag, dic'hreiañ ul lestr (Gregor).

6. [tekn.] enskantañ, marellañ.

V.em. : **sich auflegen** (hat sich (t-rt) aufgelegt) : **1.** daouilinañ, helmoin [ouzh], breñkañ [war], alkodiñ, bruchiñ, asplediñ ; **2.** *das Pferd legt sich auf*, diaes eo ar marc'h-se da ren, kintus eo ar marc'h-se, sifel eo ar marc'h-se.

auflehnen V.em. : **sich auflehnen** (hat sich (t-rt) aufgelehnt) : **1.** en em harpañ [war, ouzh], en em skorañ [war] ; *sich mit den Ellbogen auflehnen*, bezañ branket, bezañ alkodet, bezañ bruchedet, bezañ daouilinet, bezañ aspledet, en em asplediñ, daouilinañ ; **2.** disujañ,

rebarbiñ, ourzal, rebekat, en em reudañ ouzh, kabalat ; *sich gegen jemanden auflehnen*, en em sevel ouzh u.b., ober ouzh u.b., en em zispac'hañ ouzh u.b., disujañ d'u.b., mont enep u.b., sevel enep u.b., en em sevel enep u.b., en em sevel ouzh u.b., treiñ enep u.b., mont en enep d'u.b., rebarbiñ ouzh u.b. ; *sich gegen seine Eltern auflehnen*, en em zispac'hañ ouzh e dud, en em sevel ouzh e dud, disujañ d'e dud, mont enep e dud, sevel enep e dud, treiñ enep e dud, mont en enep d'e dud, ober ouzh e dud, rebarbiñ ouzh e dud ; *sie wagte es nicht, sich gegen ihren Vater aufzulehnen*, ne grede ket mont ouzh he zad ; *sich gegen seinen Arbeitgeber auflehnen*, **a)** mont a-enep e implijer, rebarbiñ ouzh e implijer ; **b)** [doare ar gilstourmerien da welet an traoù] mont a-enep e vara ; *es gibt Leute, die sich ewig auflehnen*, dam a zo ne c'houlennont ket bezañ mestroniet.

Auflehnung b. (-, -en) : emsavadenn b., emsav g., disujidigezh b., kabal b., kabalad b.

auflesen V.k.e. (liest auf / las auf / hat auf gelesen) : **1.** dastum diwar al leur, dastum diwar an douar, serriñ, sevel ; *Ähren auflesen*, pennaouiñ, tañvoueza, teskaouiñ, teskata ; *Steine auflesen*, diveinañ, dastum mein, serriñ mein ; **2.** *jemanden von der Straße auflesen*, tennañ u.b. eus ar vouilhenn, dibeskiñ u.b., divankout u.b., difallañ u.b.

aufleuchten V.gw. (ist aufgeleuchtet / hat aufgeleuchtet) : flamminañ, flammañ, flammennin, flammflaminañ, flammichañ, entanañ, teuler flammoù ; *seine Augen leuchten auf*, luc'hedennoù a strink eus e zaoulagad.

auflichten V.k.e. (hat aufgelichtet) : **1.** distankañ, rouesaat ; *den Wald auflichten*, distankañ ar gwez er c'hoad, rouesaat ar c'hoad ; **2.** *die Farben auflichten*, tanavaat al livioù, sklaeraat al livioù.

aufliefern V.k.e. (hat abgeliefert) : degas.

aufliegen V.dibers. (lag auf / hat auf gelegen) : *es liegt mir auf ..., endalc'het on [d'ober udb], din-me eo [d'ober udb].*

V.gw. : **1.** bezañ astennet, bezañ gourvezet ; **2.** *ihm lag er auf*, hegaziñ (garchennat) a rae anezhañ, garchennat a rae outañ, oc'h arabadiñ anezhañ edo, oc'h ober buhez warnañ edo.

V.em. : **sich aufliegen** (lag sich auf / hat sich (t-d-b) auf gelegen) : *sich (t-d-b) den Rücken aufliegen*, bezañ trouskenet e gein, bezañ trouskennoù ouzh e gein, bezañ deuet trouskennoù war e gein dre forzh chom astennet (gourvezet).

Aufliegen g. (-s) : [mezeg.] trouskenn b.

Auflieger g. (-s, -) : [treuzdougen] ramok karr-samm hanter-stlej g., ramok sammgarr g.

auflisten V.k.e. (hat aufgelistet) : renabliñ, listennañ, katalogañ, rolladañ, rolladennañ, rollañ ; *beim Auflisten etwas vergessen*, bezañ mank ; *die Schüler auflisten*, sevel renabl ar skolidi ; *die Ausgaben auflisten*, renabliñ an dispignoù.

Auflistung b. (-, -en) : **1.** listennañ g., marilhadur g., marilherezh g., kaieradur g., enskrivadur g., enskriverezh g., enroll g., enrolladur g. ; **2.** listenn b., renabl g., roll g., rolladur g.

auflockern V.k.e. (hat aufgelockert) : **1.** distardañ, diserriñ, laoskaat, distignañ, distartaat, distrizhañ ; *einen*

Knoten aufllockern, distardañ ur skoulm ; **2.** blotaat, boukaat, rouesaat, blodañ, bouljal, bruzunañ, munudañ, gwakaat ; *die Erde aufllockern*, ober un tamm meskañ d'an douar, blotaat, (boukaat, munudañ, rouesaat, blodañ, bouljal, bruzunañ, freskaat, furchal) an douar, meskañ douar ; **3.** dic'hourdañ, divorzañ, divavañ, digropañ.

V.em. : **sich aufllockern** (hat sich (t-rt) aufgelockert) : **1.** laoskaat, fraostaat ; *die Sitten lockern sich auf*, gwall laosk e teu an doareoù-bevañ (ar vuhezegezh) da vezañ ; **2.** blodañ, blotaat, boukaat, rouesaat, gwakaat ; *der Boden lockert sich auf*, war vlodañ e ya an douar, mont a ra an douar war vlotaat, mont a ra an douar war voukaat, mont a ra an douar war rouesaat ; **3.** dic'hourdañ, dic'hourdañ e izili, en em reudiñ, en em zigropañ.

Auflockerung b. (-, -en) : **1.** [labour-douar] blodadur g. ; **2.** [sport] gwevnadur g., soupladur g., divavadur g. ; **3.** laoskadur g.

auf lodern V.gw. (ist aufgelodert) : **1.** flammañ, flammennin, flammflammañ, flammichañ, entanañ, teuler flammoù, tanflammañ, elumiñ ; *die Flammen lodern auf*, flammañ (flammañ) a ra an tan, an tan a daol flammoù, sevel a ra flammoù, dihoubañ a ra ar flammoù ; **2.** [dre skeud.] tarzhañ, dirollañ, diskordañ, strakal ; *Widerstand lodert auf*, emañ an enebiezh o kreskiñ, emañ enebiezh o sevel, rustaat a ra an enebiezh.

auflohen V.gw. (ist aufgelohet) : flammañ, flammañ, flammennin, flammflammañ, flammichañ, entanañ, teuler flammoù, tanflammañ.

auf lösbar ag. : **1.** [kimiezh] enteuzadus, enteuzus, dileizhadus, teuzus, teuzadus ; **2.** [kudenn, mat.] dirouestlus, diskoulmus, diskoulmadus, a c'haller diskoulmañ ; **3.** [polit.] a c'haller divodañ, loezadus.

Auflösbarkeit b. (-) : **1.** [kimiezh] dileizhadusted b., teuzusted b., teuzuster g., enteuzadusted b., enteuzaduster g. ; **2.** [kudenn, mat.] diskoulmusted b. ; **3.** [polit.] loezadusted b.

auf lösen V.k.e. (hat aufgelöst) : **1.** dispenn, dizober ; *sein Haar auflösen*, diskoulmañ e vlev, dispakañ e vlev ; *mit aufgelöstem Haare*, dispac'het e vlev / foutouilhek e vlev / disparbuilhet e vlev (Gregor), dispak e vlev, war e benn-kuch.

2. [dre skeud.] diskoulmañ, dirouestlañ, diluziañ, dilasañ ; *einen Knoten auflösen*, digeriñ (dizober, diliammañ, dispenn, freuzañ) ur skoulm ; *ein Rätsel auflösen*, diskoulmañ un divnadell, kavout penn d'udb, kavout penn ha lost d'udb, kavout lost d'ur gudenn, dirouestlañ udb, dibunañ ur gudenn.

3. divodañ, divandennañ, dispenn, dismantrañ, distrewiñ, diaozañ, distrobañ, fontañ ; *ein Heer auflösen*, divodañ un arme, dic'hoprañ soudarded ; *in aufgelöster Ordnung*, a-stlabez, pep hini diouzh e roll, pep hini en e hent, en dizurzh ; *eine Demonstration auflösen*, divodañ ur vanifestadeg ; [gwir] *eine Gesellschaft auflösen*, dispenn ur gevredigezh (Gregor), dismantrañ ur gevredigezh, divodañ ur gevredigezh.

4. [mat.] *einen Bruch auflösen*, eeunaat ur rann, diren ur rann, diren ur rann d'he rezienn eeunañ ; *eine Gleichung auflösen*, diskoulmañ ur gevatalenn, diskoulmañ un atalad.

5. teuziñ, enteuziñ, dileizhañ.

V.em. : **sich auflösen** (hat sich (t-rt) aufgelöst) : **1.** teuziñ, enteuziñ, dileizhañ, steuziañ, steuziñ ; *das Stück Zucker hat sich aufgelöst*, teuzet eo an tamm sukr, dourdeuzet eo an tamm sukr, dileizhet eo an tamm sukr ; **2.** koazhañ, divorenniñ ; *der Nebel löst sich auf*, koazhañ a ra ar vrumenn, teuziñ a ra ar vrumenn ; [dre skeud.] *seine Liebe zu ihr löste sich nach und nach in Luft auf*, e garantez eviti a goazhas gorrek ; *die Sitten lösen sich auf*, laosk e teu an doareoù-bevañ (ar vuhezegezh) da vezañ ; *die Menschenansammlung löst sich langsam auf*, dichalañ a ra an engroez ; **3.** mont dibrenn, mont dilas ; *meine Schnürsenkel haben sich aufgelöst*, lasoù va botoù a zo aet dibrenn, aet dilas eo va botoù, dilas eo va botoù, dilaset eo va botoù, diskoulm eo lasoù va botoù, diskoulmet eo lasoù va botoù, dizereet eo lasoù va botoù, dibrenn eo lasoù va botoù ; **4.** *sich in Tränen auflösen*, gouelañ druz / dougen gouelvan bras / daeraouiñ meurbet (Gregor) ; **5.** puzuilhañ, dispenn ; **6.** [dre skeud.] *sich in Luft auflösen*, mont gant an avel, nijal gant an avel, steuziañ, steuziñ, disparisañ ; *es hat sich in Luft aufgelöst*, aet eo an dra-se e puñs an avel, steuziet eo an dra-se hep leuskel na roud na tres (na roud na liv), n'eus c'hwezh ebet ken eus an dra-se, n'eus liv (ster, skeud, ditour, anad, ardremez) ebet ken eus an dra-se, n'eus doare ebet ken d'an dra-se, aet eo an dra-se d'an nouzon pelec'h, aet eo an dra-se da belec'h din-me.

Auflösen n. (-s) : **1.** diskoulmadur g., dilas g. ; **2.** diaozadur g., dispennadenn b., dispennadur g., dismantridigezh b., torridigezh b. ; **3.** divodadur g., digouviadur g., loezadur g., loezañ g. ; **4.** teuzadur g., dileizhadur g., dileizh g., dileizhañ g.

auf lösend ag. : enteuzus, dileizhus, ... dileizhañ, ... dileizher.

Auflösung b. (-, -en) : **1.** diskoulmadur g. ; *Auflösung eines Knotens*, digoradur ur skoulm g., diskoulmadur g. ; **2.** *Auflösung eines Vereins*, dispennadenn b. (dispennadur g., dismantridigezh b., loezadur g., loezañ g.) ur gevredigezh b. ; **3.** divodadur g., digouviadur g. ; *Auflösung des Parlaments*, divodadur ar Parlamant g., loezadur ar Parlamant g. ; **4.** tec'hadeg b. ; *ein Heer in völliger Auflösung*, un arme divandennet b., un arme o tec'hout a-raok he fenn (Gregor) ; **5.** *Auflösung eines Vertrags*, torridigezh ur gevrat b., torradur ur gevrat g., freuztaol g. ; *Trennung ohne Auflösung des Ehebandes*, disrann a gorf g. ; *Frauen und Männer haben bei der Eheschließung, während der Ehe und bei deren Auflösung gleiche Rechte*, gwirioù par a zo d'ar wazed ha d'ar merc'hed e-keñver an dimeziñ, e-pad ar briedelezh hag e-keñver an dibriediñ ; **6.** [dre skeud.] *Auflösung der Sitten*, filidigezh ar vuhezegezh b. / laoskentez an doareoù-bevañ b. (Gregor), dileberidigezh an doareoù-bevañ b. ; **7.** *Auflösung eines Rätsels*, diskoulm un divnadell g., diskoulm g. (dirouestl g., diskoulmadur g.) ur gudenn ; **8.** [kimiezh] enteuzadur g., enteuzidigezh b., teuzidigezh b., teuzadenn b., teuzadur g., steuziadur g., steuzidigezh b., dileizhadur g., dileizh g., dileizhañ g., dileizhenn b., dispenn g., dipennadur g., digediadur g. ; *Auflösung eines Körpers*, digenaozadur ur c'horf g., digediadur ur c'horf g. ; *Auflösung einer Flüssigkeit*, dielfennadur un dourenn g. ; **9.** [fizik] *axiale Auflösung*,

diarunusted ahelel b. ; *Bildauflösung*, diarunusted b. ; **10.** [douarouriezh] digevanidigezh b., digevanañ g. ; **11.** [gwir, kenwerzh] dibennfreuz g., dibennfreuzadur g.

Auflösungsmittel n. (-s,-) : **1.** enteuzer g., dileizher g. ; **2.** [mezeg.] ambrougenn b.

Auflösungsrechnung b. (-,-en) : jedadur analitek g., jedadur dezrannel g.

Auflösungsvermögen n. (-s) : [fizik] galloud skarat g., galloud diarunañ g., diarunusted b.

Auflösungszeichen n.(-s,-) : [sonerezh] derikell b. ; *C mit Auflösungszeichen*, do derik g.

aufmachen V.k.e. (hat aufgemacht) : **1.** digeriñ, diglozañ, diseriñ, disklozañ, igeriñ, distankañ, distouvañ ; *jemandem die Tür aufmachen*, digeriñ an nor d'u.b., digeriñ d'u.b., reiñ digor d'u.b. ; *die Tür des Stalls aufmachen*, um die Hühner freizulassen, digeriñ war ar yer ; *halb aufmachen*, kornzigeriñ, damzigeriñ ; **2.** dispakañ ; *ein Paket aufmachen*, digeriñ ur pakad, dispakañ ur pakad ; **3.** distouvañ, didafañ ; *eine Flasche aufmachen*, distouvañ ur voutailh, didafañ ur voutailh ; **4.** *Strickzeug wieder aufmachen*, dishiliañ stamm, fregañ stamm ; *eine Strickarbeit wieder aufmachen*, dishiliañ ul labour-stamm, fregañ ul labour-stamm ; **5.** [dre skeud.] kinklañ, fichañ, stipañ, kempenn ; *sie ist aufgemacht*, aet eo war he fegement, en he c'haerañ emañ.

V.gw. (hat aufgemacht) : digeriñ.

V.em. : **sich aufmachen** (hat sich (t-rt) aufgemacht) : mont en e sav, mont en hent, en em lakaat en hent, kemer penn an hent, kemer e hent, kemer foet an nor ; [merdead.] *ein leichter Wind macht sich auf*, sevel a ra ur mouchig avel, sevel a ra ur bannac'h avel ; *der Wind macht sich auf*, sevel a ra an avel, fourrañ a ra an avel, kargañ a ra an avel, setu Keravel, degouezhet eo an aotrou Geravel.

Aufmacher g. (-s,-) : **1.** pennad-stur g., pennad-talbenn g. ; **2.** [skinwel] keloù kentañ ur abadenn geleier g.

Aufmachung b. (-,-en) : **1.** digoradur g., digoridigezh b., igoridigezh b. ; **2.** oberouriezh b., stumm diavaez g., diskouez g., diskouezadur g., arbarad g. ; *Aufmachung eines Buches*, kenneuziadur ul levr b. ; *der Aufmachung entsprechend gelingt der Verkauf*, e-keñver ar fichañ ar gwerzhañ ; *die Aufmachung der Zeitschrift wurde etwa verbessert*, un tamm gwelladenn a zeuas e stumm diavaez ar gelaouenn, un tamm gwelladenn a zeuas e diskouezadur ar gelaouenn ; *die Beschwerden eines einzigen Lesers können doch nicht Grund genug sein, um die ganze Aufmachung einer Zeitschrift zu ändern*, n'eus ket tu da dreiñ doare d'ur gelaouenn evit kelo ul lenner bennak hepken ; **3.** [dre skeud.] atorn g., bravegezh g., braveri b. ; *in großer Aufmachung*, in schönster Aufmachung, en e gaerañ, en e vrav, en e granañ, stipet ha lipet, stipet evel da Sul, en e faro, gwisket-klok, gwisket en e gaer, gwisket evel da Sul, an dilhad Sul gantañ, gwisket gant e zilhadr bravañ, gwisket kempenn ha dilastez, aet war e begement, gwisket cheuc'h, gwisket mistr ha mibin, gwisket kran, en e c'hloria mundi, en aotrou, en e gaerañ evel Yann o vont da graoña, gwisket mat evel ar bourev pa'z a d'ober e Bask, en e faroñ, gwisket en e faroñ, gwisket-faro, greiet, fichet-kaer ; *er liebt prunkvolle Aufmachung*, sevel a ra plu war e dog, plijout a ra dezhañ ober lorc'hajoù, plijout a

ra dezhañ ober pompad, plijout a ra dezhañ ober e pompad, plijout a ra dezhañ ober pompadoù (ober digoroù, ober digorded), digoroù a vez gantañ frankik, stroñs a vez gantañ frankik, ur paotr a-stroñs eo, ur bern tron a vez gantañ, modoù bras a vez gantañ frankik ; *das ist nur äußere Aufmachung*, ober a reont muioc'h a voked eget a dan, kaozioù nemet kaozioù nend int, digoroù kaer nemet digoroù kaer nend int, digorded n'eo ken, pompadoù n'eo ken, kement-se n'eo nemet modoù randonus ; **4.** [gwashaus] gitaj g., stignaj g., aoz g./b. ; *er läuft in einer merkwürdigen Aufmachung herum*, greiet drol eo, pebezh chelgenn a zen, pebezh louskenn, pebezh lanfre, gwisket eo evel ur paourkaezh cheulk, hennezh a zo dijaoj gant e zilhadr, gwisket eo evel ur meurlarjez.

aufmalen V.k.e. (hat aufgemalt) : livañ, tresañ, adlivañ.

Aufmarsch g. (-es,-märsche) : dibunadeg b., dibunadur g., dibunerezh g., kerzhadeg b. ; *Truppenaufmarsch*, dispak g., displegerezh soudarded er gwel eus ar stourm g. ; *strategischer Aufmarsch*, tolpadur soudarded g., kengreizadur soudarded g.

aufmarschieren V.gw. (ist aufmarschiert) : **1.** dibunañ ; **2.** en em zisplegañ, dispakañ ; **3.** en em vodañ, en em dolpañ ; **4.** mont d'al linenn-dan, mont war linenn an tan, mont d'e savlec'h stourm.

aufmaschen V.k.e. (hat aufgemascht) : azmailhañ, advailhañ, mailhañ en-dro.

aufmauern V.k.e. (hat aufgemauert) : uhelaat, gorren.

aufmeißeln V.k.e. (hat aufgemeißelt) : trepanañ, digeriñ gant ur gizell.

aufmerken V.gw. (hat aufgemerkt) : selaou, sevel e skouarn, astenn e skouarn.

V.k.e. (hat aufgemerkt) : *etwas aufmerken*, notennañ udb, merkañ udb, skrivañ udb.

aufmerksam ag. : **1.** evezhiel, evezhet, evezhius, war evezh, evezhiant, spiek, aketus, arvezet, goubec'h, pizh, pervezh, pozet, prederius, skeltr, heresevus, heselaouus ; *aufmerksame Schüler*, skolidi evezhiel lies. ; *ein Bild aufmerksam betrachten*, arvestiñ ouzh ur skeudenn, sellet gant evezh bras ouzh ur skeudenn, sellet gant pled ouzh ur skeudenn, chom da sellet pell amzer ouzh ur skeudenn, sellet-disellet ouzh ur skeudenn, sellet pizh ouzh ur skeudenn, kompren ur skeudenn, kompren en ur skeudenn, kompren war ur skeudenn, chom da gompren en ur skeudenn, ober ur gompren d'ur skeudenn, ober un tamm kompren d'ur skeudenn, evezhiañ ur skeudenn ; *du warst nicht aufmerksam genug*, ne veze ket taolet evezh ganit, n'az poa ket graet evezh, n'az poa ket kemeret da ziwalloù ; *jemanden auf etwas aufmerksam machen*, sachañ (tennañ) evezh u.b. war udb, lakaat u.b. war evezh ouzh udb. ; *auf sich aufmerksam machen*, sachañ evezh an dud war an-unan, derc'hel evezh an dud, tennañ evezh an dud, tennañ selloù an dud war an-unan, lakaat an dud da sellet ouzh an-unan ; *aufmerksam zuhören*, selaou pizh, sigotañ, selaou gant evezh, selaou gant pled ; *jemandem aufmersam zuhören*, en em stagañ da selaou pizh ar pezh a lavar u.b., selaou glan u.b., selaou u.b. gant evezh bras, selaou u.b. gant mil evezh, selaou u.b. gant pled, digeriñ e zivskouarn d'u.b. ; *aufmerksam zusehen*, sellet pizh ; **2.** jentil, c'hwek, hegarat, hegar, karadek, karantezus, amc'hraus, sichant, sev, bourrus, dizrouk, doñv, kuñv.

Aufmerksamkeit b. (-,-en) : 1. evezh g., evezhded b., evezhiañs b., pled g., evezhiegezh b., aket g., pizhder g., pizhded b. ; *die Aufmerksamkeit auf sich lenken*, sachañ evezh an dud war an-unan, derc'hel evezh an dud, tennañ evezh an dud, lakaat an dud da sellet ouzh an-unan, bezañ ar sell ouzh an-unañ, bezañ dindan selloù an holl, tennañ selloù an holl war an-unan ; *jemandem große Aufmerksamkeit erweisen*, mont d'u.b. gant evezh bras, bezañ servijus (hegarat, karadek-bras) e-keñver u.b., ober lid (ober brav, ober stad vras) d'u.b., dougen bri d'u.b., bezañ evezhiezh-bras ouzh u.b., kaout prederi ouzh u.b. ; *etwas (t-d-b) keine Aufmerksamkeit schenken*, na ober van eus udb, na ober van ouzh udb, na deuler evezh ouzh udb, na ober seblant ebet ag udb, lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr ; *spontane Aufmerksamkeit*, trummevezh g. ; *bewusst gelenkte Aufmerksamkeit*, mennevezh g. ; 2. kompren b., hegarated b. ; *jemandem Aufmerksamkeit schenken*, ober ur gompren d'u.b., ober un tamm kompren d'u.b.

aufmischen V.k.e. (hat aufgemischt) : P. *jemanden aufmischen*, kalkennata u.b., reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganellou d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), reiñ ur roustad d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predañ d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., bazhata kaer (fustañ, pilat) u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ koad d'u.b., reiñ kastilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., dornañ u.b. a gof da gein, teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, lopañ u.b., lopañ war u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, lardañ e billig d'u.b.

aufmöbeln V.k.e. (hat aufgemöbelt) : 1. dresañ, kempenn, difallañ ; 2. degas war-c'horre, sevel e bouezioù (e gein) da., reiñ skoazell d'u.b. evit dezhañ sevel e gein en-dro, degas war e du, degas da vad, kas da vad, difallañ, bouilhaat, adlakaat en e blom, reiñ startijenn ; *so ein Trunk möbelt einen wieder auf*, ur banne a seurt-se a zegas nerzh deoc'h en-dro (a ro startijenn deoc'h, a ro kalon deoc'h, a zegas buhez ennoc'h), ur banne a seurt-se a lakfe un askorn torret en e blas, setu aze ur banne hag a ra vad d'an den.

aufmontieren V.k.e. (montierte auf / hat aufmontiert) : sevel, frammañ, montañ.

aufmotzen V.k.e. (hat aufgemotzt) : P. adressañ, treuzfichañ, gwellaat ; *einen Motor aufmotzen*, kreskiñ galloudezh ur motor, kreskiñ galloudezh ur c'heflusker, kreskiñ perzh-galloud ur c'heflusker.

aufmucken V.gw. (hat aufgemuckt) : rebarbiñ, ourzal, rebekat, en em reudañ, frinkal, ginañ, souzañ, rual el limonoù, divergontañ, talmañ, karnañ, chaokat e c'houstell ; *er wagt nicht aufzumucken*, bale a ra moan, kerzhet a ra moan, mont a ra eeun gant an hent, ne gred ket gwikal, bez e rank charreat moan, rankout a ra kerzhet gant an neudenn eeun ; *gegen jemanden aufmucken*, rebarbiñ ouzh u.b., mont enep u.b., sevel enep u.b., treiñ enep u.b., mont en enep d'u.b. ; *ohne aufzumucken*, hep rak na perak, hep peragiñ, hep lavaret grik a-enep, hep enebiezh, hep enebiñ, hep rebarbiñ, hep lavaret tra a-enep, hep arguz (Gregor).

aufmuntern V.k.e. (hat aufgemuntert) : 1. laouenaat, sartaat, drantaat, drevaat, sederaat, digrizañ, frevaat, gwivaat, dihuediñ, degas [u.b.] war e du ; 2. reiñ kalon da, kalonekaat, kennerzhañ, reiñ gred da, broudañ, bouilhaat, kourajiñ, tommañ kalon u.b., birvilhañ, lakaat birvilh en u.b., derc'hel deltu u.b. ; *seine Worte haben ihn aufgemuntert*, e gomzoù a oa bet ur gennerzh evitañ, e gomzoù o doa roet kennerzh dezhañ, e gomzoù o doa roet kalon dezhañ, e gomzoù o doa roet nerzh-kalon dezhañ, e gomzoù o doa lakaet kalon en e gof, e gomzoù o doa degaset anezhañ war e du, e gomzoù o doa degaset anezhañ da vad, e gomzoù o doa kaset anezhañ da vad, e gomzoù o doa adsavet e bouezioù dezhañ, e gomzoù o doa roet ton dezhañ, e gomzoù o doa kalonekaet anezhañ, e gomzoù o doa kennerzh et anezhañ, e gomzoù o doa tommet e galon dezhañ, e gomzoù o doa adsavet e zeltu dezhañ.

aufmunternd ag. : kalonekaus, kennerzhus, atizus, broudus, lañsus, luskus.

Aufmunterung b. (-,-en) : kalonekadur g., kennerzh g./b., broud g.

aufmüßig ag. : amjestr, treuz, dizouj, kivioul, hek.

aufnähen V.k.e. (hat aufgenäht) : gwriat, bordañ, erienañ, gouremenniñ, gouremiñ, erioniñ.

Aufnahme b. (-,-n) : 1. degemer g., degemeridigezh b., darbenn g., resevidigezh b., enstrolladerezh g., kenvreuriadur g. ; *um Aufnahme bitten*, goulenn digor, goulenn disglav, goulenn goudor, goulenn dor zigor, klask digor ; *er fand eine gute Aufnahme*, degemeret mat e voe, graet e voe lid dezhañ, degemeret e voe e doare, degemeret e voe a-zoare ; *Aufnahme im Krankenhaus*, darbenn er c'hlañvdi g., degemeridigezh er c'hlañvdi b. ; *Aufnahme im Hotel*, darbenn el leti g., degemeridigezh el leti b. ; *Aufnahme in der Schule*, degemeridigezh er skol b. ; *Aufnahme eines Wortes*, degemeridigezh ur ger b. ; *feierliche Aufnahme*, degemeridigezh war an ton bras (war an ton uhelañ, gant lid bras) b. ; 2. *in Aufnahme bringen*, reiñ lañs, reiñ lusk d'udb, brudañ udb, lakaat udb diouzh ar c'hiz, skignañ udb ; 3. *Aufnahme eines Protokolls*, savidigezh ur rentañ-kont b., savidigezh ur skrid-gwiriañ b. ; 4. [kenw.] *Aufnahme des Warenlagers*, renabl g. ; 5. [filmoù] *skeudtapadur g.*, talenn b., enrolladur g., enroll g. ; *eine Aufnahme machen*, tennañ ur poltred, filmañ ; *Achtung ! Aufnahme !* diwallit ! film war ober ! ; 6. [son] *Tonaufnahme*, sonenrolladur g., sonenskrivadur g., enrolladur g., enroll g. ; 7. *kliched g.*, luc'hdaolenn b., luc'hskeudenn b. ; *Filmaufnahme*, skeudtapadur film g., skeudtapout ur film g.,

fiñvskeudennadur g. ; **8.** [fizik] *Aufnahme von Wärme*, lugadur gwrez g., lugañ gwrez g. ; **9.** komprenzon b.

Aufnahmeantrag g. (-s,-anträge) : goulenn evit bezañ degemeret g., goulenn enskrivadur g.

Aufnahmeapparat g. (-s,-e) : **1.** [film] kamera g. ; **2.** [son] sonenroller g., sonenskriver g., sonenskriverez b.

Aufnahmebedingungen lies. : divizoù evit bezañ degemeret lies., diferadurioù evit bezañ degemeret lies.

aufnahmebereit ag. : **1.** lugus, desunus ; **2.** digor e spered, heresevus, heselaouus.

Aufnahmebüro n. (-s,-s) : [klañvdi] darbennva g.

aufnahmefähig ag. : **1.** lugus, desunus ; **2.** digor e spered, heresevus, heselaouus.

Aufnahmefähigkeit b. (-) : **1.** lugusted b., desunusted b. ; **2.** barr degemer g., barregezh herbec'hiañ b., barr darbenn g., barregezh darbenn b. ; **3.** heresevuster g., heresevusted b., heselaouuster g., heselaouusted b.

Aufnahmegebühr b. (-,-en) : mizoù degemer lies., mizoù darbenn lies.

Aufnahmekapazität b. (-,-en) : barr degemer g., barregezh herbec'hiañ b., barr darbenn g., barregezh darbenn b.

Aufnahmeland n. (-es,-länder) : bro degemer b.

Aufnahmeplatte b. (-,-en) : [poltred] kliched g.

Aufnahmeprüfung b. (-,-en) : arnodenn degemer b., arnodenn darbenn b.

Aufnahmepult n. (-s,-e) : letrin enrollañ g., penel enrollañ g.

Aufnahmeraum g. (-s,-räume) : studio enrollañ g., studio filmañ g.

Aufnahmetaste b. (-,-en) : stokell enrollañ b.

Aufnahmewagen g. (-s,-) : karr-tan kelaoua g.

Aufnahmezentrum n. (-s,-zentren) : ti-degemer g., kreizenn degemer b.

Aufnahmsprüfung b. (-,-en) : [Bro-Aostria] arnodenn degemer b., arnodenn darbenn b.

aufnehmen V.k.e. (nimmt auf / nahm auf / hat aufgenommen) : **1.** dastum, serriñ, sevel ; *einen Stein vom Boden aufnehmen*, dastum ur maen, sevel ur maen diwar an douar (Gregor) ; *Heu mit der Gabel aufnehmen*, gwintañ forc'hadoù foenn, dibradañ forc'hadoù foenn, gwintañ foenn a-forc'hadoù, dibradañ foenn a-forc'hadoù, forc'hañ foenn ; [dre skeud.] *den Handschuh aufnehmen*, sevel ar vaneg, degemer an dae, asantiñ d'an dae, degemer an difiadenn.

2. [dre heñvel.] degemer, herberc'hiañ, bodenniñ, enstrolladañ, kenvreuriañ, darbenn, resev ; *jemanden für eine Nacht bei sich aufnehmen*, degemer u.b. en e di kelo un nozvezh ; *keiner hat sich bereit erklärt, sie aufzunehmen*, den ne oa falvezet dezhañ degemer anezho, den ne oa falvezet gantañ degemer anezho ; *in ein Krankenhaus aufnehmen*, darbenn en ur c'hlañvdi, degemer en ur c'hlañvdi ; *er wurde sofort von uns aufgenommen*, degemeret e voe diouzhtu en hon niver, degemeret e voe diouzhtu en hon touez ; *jemanden freundlich aufnehmen*, degemer mat u.b., ober lid d'u.b., ober degemer vat d'u.b., reiñ un degemer kalonek d'u.b., reiñ un degemer c'hwec'h d'u.b., degemer u.b. kalonek ; *jemanden bei sich aufnehmen*, reiñ gwasked d'u.b., reiñ bod (bodenn, repu, goudor, kuzh, golo) d'u.b., degemer u.b. en e di, reiñ digor d'u.b., reiñ dor zigor d'u.b., reiñ

herberc'h d'u.b., reiñ degemer d'u.b., bodenniñ u.b. ; *jemanden in einen Verein aufnehmen*, degemer u.b. en ur gevredigezh, asantiñ e teufe u.b. da vezañ ezel ur gevredigezh ; *in einen Mönchorden aufgenommen werden*, bezañ resevet da vanac'h.

3. [dre skeud.] *mit jemandem Kontakt aufnehmen*, skoulmañ (mont e) darempred gant u.b., mont da gavout u.b., jubenniñ u.b.

4. [dre skeud.] *kemer, degemer ; sie hat den Tod ihres Vaters gefasst aufgenommen*, chom a reas difrom (distrac'h, disaouzan, diflach) o klevet e oa marvet he zad, ne reas van ebet o klevet e oa marvet he zad, ne reas seblant ebet o klevet e oa tremenet he zad ; *etwas als Scherz aufnehmen*, kemer udb a berzh vat / kemer ervat udb (Gregor) ; *etwas als Beleidigung aufnehmen*, kemer udb a berzh fall (a wall berzh), gwallgemer udb (Gregor), kavout bras udb, kavout togn udb, kavout kalz udb, en em gemer (bezañ feuket, bezañ chalet) abalamour d'udb, anoaziñ diwar udb ; *alles, was auf ihn zukam, nahm er mit Gelassenheit auf*, degemer vat a rae atav da gement tra a c'hoarveze gantañ, degemer vat a rae atav da gement a c'hoarveze gantañ, laouen e veze e pep degouezh.

5. [dre skeud.] kregiñ gant, stagañ gant, boulc'hañ, digeriñ, tagañ, komañs, komañs da, mont e penn eus ; *den Kampf wieder aufnehmen*, stagañ a-nevez gant ar stourm, stagañ gant ur c'hrogad all, adkregiñ da stourm, adkregiñ gant ar stourm ; *die Jagd aufnehmen*, kregiñ gant ar chase, komañs chaseal, komañs da chaseal ; *sein gewohntes Leben wieder aufnehmen*, distreiñ d'e blegoù kozh, distreiñ d'e lamm, mont da-heul en-dro e blegoù kozh, mont da-heul e blegoù kozh, distreiñ d'e boull, riklañ en e goch, distreiñ d'e goch, distreiñ d'e roudenn, adkavout e glud ; *die Arbeit aufnehmen*, kregiñ gant e labour, kregiñ en e labour, kregiñ gant e c'hwel, kemer e labour, komañs labourat, komañs da labourat, mont e penn eus e labour ; *die Arbeit wieder aufnehmen*, adkregiñ gant al labour, mont dezhi en-dro, adstagañ ganti, en em lakaat a-nevez da labourat, adstagañ da labourat, en em adlakaat da labourat, kemer e labour en-dro ; *die Arbeit wieder aufgenommen haben*, bezañ adarre war e labour, bezañ adkrog da labourat, bezañ lug adarre, bezañ el lug adarre ; *hast du die Arbeit wieder aufgenommen ?* krog out adarre ? emaout lug adarre ? el lug emaout adarre ? ; *mit jemandem Kontakt aufnehmen*, skoulmañ (mont e) darempred gant u.b., mont da welet u.b., mont da-gaout u.b., mont da-geñver u.b., mont da gavout u.b., mont davet u.b., mont d'u.b., mont etrezek u.b., mont war-dro u.b., jubenniñ u.b. ; *Verhandlungen aufnehmen*, kregiñ gant kendivizoù, stagañ gant ar c'hendivizoù, digeriñ kendivizoù ; *den Faden wieder aufnehmen*, adkavout e neudenn, bezañ adkavet ar poell gant an-unan, bezañ adkavet penn e neudenn gant an-unan ; *das Gespräch wieder aufnehmen*, adstagañ, adkregiñ da gomz.

6. stourm ouzh, tagañ, em glask ouzh, mont da ; *Siegfried nahm es mit dem Drachen auf*, Siegfried az eas d'an aerouant, Siegfried a dagas an euzhvil, Siegfried a sailhas war an euzhvil ; *ich kann es nicht mit ihm aufnehmen*, n'on ket evit c'hoari outañ (gantañ), n'on ket evit keñveriañ outañ.

7. [gwir] stadañ ; *ein Protokoll aufnehmen*, sevel ur skrid-gwiriañ (ur skrid-tamall, ur rentañ-kont), paperañ ouzh u.b. ; *ein Testament aufnehmen*, sevel (lakaat dre skrid) testament u.b.

8. renabliñ, katalogañ, rolladañ, rolladennañ ; *ein Warenlager aufnehmen*, ober renabl, renabliñ ar varc'hadourezh.

9. amprestiñ ; *eine Anleihe aufnehmen*, amprestiñ arc'hant digant u.b., ober un amprest ; *eine Hypothek aufnehmen*, lakaat die ; *ein verzinsliches Darlehen aufnehmen*, kemer ur prest war gampi g., kemer ur prest diwar interest, kemer ur prest ar interest.

10. enrollañ ; [poltredoù] *einen Film aufnehmen*, enrollañ ur film, filmañ ; [sonerezh] *sonenrollañ* ; *auf Langspielplatte aufnehmen*, enrollañ war ur bladenn vikroirvi, enskrivañ war ur bladenn vikroirvi.

11. [fizik] *Hitze aufnehmen*, lugañ gwrez ; [bev.] *in sich aufnehmen*, bevelaat ; [geom.] *einen Grundriss aufnehmen*, sevel ur brastres ; [tekn.] *eine Masche wieder aufnehmen*, adober ur poent en ul labour stamm, adober ur c'hraf (ur mailh) stamm, sevel ur poent ; *Maschen wieder aufnehmen*, azmailhañ, advailhañ, mailhañ endro, lakaat e stamm war e reizh, sevel e boentoù.

Aufnehmer g. (-s,-) : [norzh Bro-Alamagn] leien g., liñsel-rouez b., serpilherenn b.

äufnen V.k.e. (hat geäufnet) : [Bro-Suis, arc'hant] 1. lakaat da labourat, lakaat da dalvezout, postañ ; 2. dastum.

aufnötigen V.k.e. (hat aufgenötigt) : *jemandem etwas aufnötigen*, rediañ u.b. d'ober udb, rediañ u.b. da zegemer udb.

aufopfern V.k.e. (hat aufgeopfert) : aberzhañ.

V.em. : **sich aufopfern** (hat sich (t-rt) aufgeopfert) : *sich für jemanden, für etwas aufopfern*, aberzhañ e vuhez evit u.b./evit udb., en em ouestlañ d'udb/d'u.b., en em reiñ d'udb/d'u.b.

aufopfernd ag. : emroüs, dizamant d'e boan, dizamant d'e gorf ; *sie hat ihn in aufopfernder Liebe gepflegt*, intentet he deus bet outañ gant kalz a garantez (hep damantiñ d'he foan).

Aufopferung b. (-,-en) : emaberzh g., emzinac'h g., emnac'h g., emroüsted b., emroüster g., emroidigezh b., emouestlerezh g., emginnig g.

aufopferungsfreudig ag. : emroüs, prest atav d'en em reiñ en holl d'an holl (Gregor), prest atav d'en em reiñ korf hag ene, dizamant d'e boan, dizamant d'e gorf.

aufpacken V.k.e. (hat aufgepackt) : kargañ, sammañ ; *jemandem etwas aufpacken*, sammañ udb war chouk u.b.

aufpöppeln V.k.e. (hat aufgepöppelt) : degas war-c'horre, sevel e bouezioù (e gein) da., reiñ skoazell d'u.b. evit dezhañ sevel e gein en-dro, degas war e du, degas da vad, kas da vad, difallañ, bouilhaat, dibaouraat, bevaat, reiñ startijenn da.

aufpassen V.k.d (t-d-b) (hat aufgepasst) : *jemandem aufpassen*, bezañ war c'hed (war evezh) eus u.b., gedal u.b.

V.gw. (hat aufgepasst) : 1. [dre skeud.] diwall, teuler evezh, teuler perzh, teuler pled, teuler meiz, teuler me, bezañ war e evezh, bezañ war e ziwall, bezañ war-sav, bezañ gant e jeu, beilhañ pizh, en em ziwall, kemer e

ziwalloù ; *pass auf, dass du nicht fällst !* taol pled rak kouezhañ ! diwall da gouezhañ ! taol evezh da gouezhañ ! taol evezh na gouezhi ! laka evezh na gouezhi ! taol evezh na gouezhfes ! laka evezh na gouezhfes ! diwall na gouezhfes ! evesha a gouezhañ ! taol pled kouezhañ ! taol pled ne gouezhfes ! taol pled e gouezhfes ! ; *pass auf, dass ich dich nicht erwische !* taol evezh mar tapan ac'hanout ! laka evezh na vi paket ganin ! ; *pass auf, dass deine Handschuhe dir nicht herunterfallen*, diwall da gouezhañ da vanegoù, diwall da goll da vanegoù ; *scharf aufpassen*, diwall mat, teuler evezh bras, bezañ war e evezh, bezañ war e ziwall ; *pass gut auf dich auf !* bez war evezh na c'hoarvezfe droug ganit ! ; *aufgepasst ! aufpassen !* diwallit ! taolit pled ! evezh ! chomit war (beziñ war) evezh ! taolit (lakait) evezh ! da ziwall ez eus ! beziñ gant ho jeu ! dalc'hit digor ho lomberioù ! dalc'hit digor ho prennigennoù ! digorit mat ho tiv vrennigenn ! ; *du hast nicht aufgepasst*, ne veze ket taolet evezh ganit, n'az poa ket graet evezh, n'az poa ket taolet pled, n'az poa ket kemeret da ziwalloù ; *wenn ich ihnen sage, dass sie aufpassen sollen, dann machen sie es nur noch schlimmer*, pa lavaran dezho teuler pled e reont gwashoc'h c'hoazh ; *das nächste Mal werden wir besser aufpassen*, kentañ tro e vo diwallet, kentañ tro e vo taolet evezh ; *Vorsicht ! Pass auf deinen Kopf auf !* diwall da benn !

2. evezhiañ, eveshaat, eveshaat war, eveshaat ouzh, evezhiañ ouzh, gedal, gouarn, diwall, diogelaat, gwelet war, derc'hel war, teuler evezh war, teuler evezh ouzh, kompren e, teuler evezh en, teuler evezh da [udb], bezañ war evezh eus, teuler pled da [udb], teuler pled war, teuler pled ouzh, teuler pled gant ; *auf die Kinder aufpassen*, evezhiañ ar vugale, eveshaat ouzh ar vugale, derc'hel war ar vugale, derc'hel tost war ar vugale, bezañ war evezh eus ar vugale, teuler evezh d'ar vugale, evezhiañ ouzh ar vugale, eveshaat war ar vugale, teuler evezh er vugale ; *pass auf die Milch auf*, diwall al laezh, evesha al laezh, laka evezh na zeufe al laezh d'an tan, taol evezh na zeufe al laezh war an tan, diwall na zeuio al laezh d'an tan, laka evezh evit mirout na zeufe al laezh war an tan.

V.k.e. (hat aufgepasst) : *einen Deckel aufpassen*, lakaat ur goulc'her da glotañ, juntrañ (justaat) ur golo.

Aufpasser g. (-s,-) : 1. evezhier g., diwaller g., evezhiad g., evezhiant g., eveshaer g., enseller g., piker g., gouarnar g., gouarnour g., gedour g., gward g., mirer g. ; 2. flatrer g. ; 3. [skol] mestr-studi g., evezhier g., evezhiad g., evezhiant g., P. krib b.

aufpeitschen V.k.e. (hat aufgepeitscht) : 1. isañ, dispac'hañ, bountañ pennadoù e, pennadiñ, atizañ, bevaat, broudañ, brochañ, truchañ, arabadiñ war, divorediñ gwad u.b. ; 2. *aufgepeitschte See*, mor rust (bras, houlek, houlus, pilhennek, diroll, dirollet, dichadennet, fuloret, kounnaret, direizhet, gwall wagennek, houlennek, a dri zarzh, divergont, draill ennañ, gros, lourt, pounner, garv) g. ; *die See war aufgepeitscht und die Schiffe blieben im Hafen*, ar bigi a chomas er porzh, re a vor a oa.

aufpeppen V.k.e. (hat aufgepeppt) : P. adressañ, treuzfichañ, gwellaat, difallañ.

aufpflanzen V.k.e. (hat aufgepflanzt) : plomañ, plantañ, lakaat, lakaat a-wel, diskouez a-wel ; *das Seitengewehr aufpflanzen*, lakaat ar vaionetezenn ouzh kanol e fuzuilh ; *mit aufgepflanztem Bajonett*, e vaionetezenn ouzh kanol e fuzuilh, e vaionetez e penn e fuzuilh, e vaionetez klenket war e fuzuilh.

aufpicken V.k.e. (hat aufgepickt) : 1. beketal, pigosat, bekañ, bekat, begata, pigellat, pikañ ; *Körner aufpicken*, pigosat greun ; 2. digeriñ a daolioù pigos.

aufplügen V.k.e. (hat aufgepflügt) : devommañ, divommañ.

aufpropfen V.k.e. (hat aufgepfropft) : [louza.] lagadiñ, imboudañ ; *das Edelreis eines Pfirsichbaumes auf den Stamm eines Pflaumenbaumes aufpropfen*, imboudañ pechez war brun ; [dre skeud.] *die moderne Sprache auf die althergebrachte aufpropfen*, imboudañ ar yezh arnevez war kef ar yezh henvoazel.

Aufpropfen n. (-s) : [louza.] imboud g., imboudadur g., lagaderezh g.

aufplatzen V.gw. (ist aufgeplatzt) : 1. tarzhañ, dedarzhañ ; 2. [gwri] diswriet ; *aufgeplatzt*, diswri.

aufplustern V.k.e. (hat aufgeplustert) : *sein Gefieder aufplustern*, c'hwezañ e bluñv .

V.em. : **sich aufplustern** (hat sich (t-rt) aufgeplustert) : 1. c'hwezañ e bluñv ; 2. [dre skeud.] en em ambridañ, mont gant ar prun, pauniñ, torodelliñ, lorc'henniñ, brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober foug e gant e ouiziegezh, lorc'hañ, fougéal, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, debriñ mel, c'hoari e baotr, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, en em gontañ, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, c'hoari e gankaler, bezañ gant an-unan an ton hag ar pardon, c'hoari e aotrou, c'hoari e vestr, ober e aotrou, ober brasoni, ober e c'hrobis, bezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ bras (otus) an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, ober teil, poufal, pompadiñ, ober re vras gaoliad, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ un tamm brav en an-unan, treiñ e leue en an-unan, rodal e revr, bezañ un tamm tro en an-unan, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, en em c'hwezañ, ober fougéoù, c'hwezañ e skevent, reutaat e vruched, bragal, dougen roufl, rodal, en em rollañ, ober pompadoù, ober pompad, ober e bompad, c'hwezañ e vruched, sevel e bigos, ober e gañfard, ober e baotr, ober e varc'h-kaoc'h, bugadiñ, ober bugad, en em veuliñ, seniñ e gloc'h, brallañ e gloc'h, brallañ e gloc'h bras, seniñ e gloc'h bras, lakaat bole en e gloc'h, stagañ ur gordenn dev ouzh e gloc'h bras, seniñ e gloc'h e-unan, lakaat e gloc'h da dintal re skiltr, na gaout ezhomm kloc'her ebet evit seniñ e gloc'h, ober e vraz, skeiñ war e daboulin, c'hwezhañ en e drompilh, bragal evel ur big, ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo), ober muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), ober muioc'h a voged eget a dan, bezañ c'hwezet evel un touseg, bezañ kollet gant gloar, mont gant ar fru, bezañ leun a foug hag a lorc'h, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gahal, sachañ dour d'e foenneg, bezañ pennboufet gant an ourgouilh (Gregor) ; *pluster dich nur ruhig auf !* gra da foug !

aufpolieren V.k.e. (polierte auf / hat aufpoliert) : 1. lufrañ, levnañ ; 2. [dre skeud.] *sein Image aufpolieren*, adsevel (difallañ) e vrud, reiñ muioc'h a luf (a sked) d'e anv-kaer.

aufpolstern V.k.e. (hat aufgepolstert) : bourellañ, bourellañ a-nevez, matarasennañ, matarasañ.

aufprägen V.k.e. (hat aufgeprägt) : louc'hañ, enlouc'hañ, lakaat ur merk war.

Aufprall g. (-s,-e) : stok g., stokad g., stokadenn b., enstok g., sak g., sakad g., stroñs g. ; *der Aufprall gegen den Pfosten war gewaltig*, nerzh ar stok ouzh ar peul a oa bet spontus ; *beim Aufprall wurde er aus dem Schiff ins Meer geschleudert*, gant ar stroñs e skoas war e benn er mor ; *der Aufprall wurde durch das Gras gedämpft*, torret e oa bet nerzh ar stok gant ar geot, blotaet e voe e lamm gant ar geot, morzet e voe ar stok gant ar geot, souplae e voe al lamm gant ar geot.

aufprallen V.gw. (ist aufgeprallt) : adlammat, dazlammat, stekiñ ouzh, stekiñ ; *gegen etwas aufprallen*, tosiñ udb, stekiñ udb., mont a-stok gant udb, mont a-stok d'udb, mont a-benn en udb.

Aufpraller g. (-s,-) : [lu, sport] c'hwitadenn b., tenn c'hwitet g.

Aufpreis g. (-es,-e) : astenn g., priz ouzhpenn g., ouzhpennadenn b.

aufpressen V.k.e. (hat aufgepresst) : louc'hañ, enlouc'hañ, koagañ, koagenniñ, galfrezañ, darsankañ.

aufprobieren V.k.e. (probierte auf / hat aufprobiert) : esaeañ ; *einen Hut aufprobieren*, esaeañ un tog.

aufprotzen V.k.e. (hat aufgeprotzt) : [lu] stagañ ouzh ar redelloù.

V.gw. (hat aufgeprotzt) : [dre skeud.] ober e aotrou (e vraz, e c'hrobis, e vorgant, e galite), ober brasoni, bezañ un ober gant an-unan, bragal, dougen roufl, en em rollañ, lakaat kegel e vamm en e gein, ober hec'h itron, bezañ un ton en an-unan, en em gavout, en em gontañ, en em zougen, ober teil, ober muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo).

aufpumpen V.k.e. (hat aufgepumpt) : *einen Reifen aufpumpen*, skeiñ un tamm c'hwez en ur vandenn-rod, c'hwezhañ avel en ur vandenn-rod, plantañ un tamm c'hwez en ur vandenn-rod, c'hwezañ ur vandenn-rod, lakaat c'hwez en ur vandenn-rod ; *gut aufgepumpt*, bouroun ; *nicht aufgepumpt*, dic'hwez.

Aufpumpen n. (-s) : c'hwezadur g.

aufputschen V.k.e. (hat aufgeputscht) : broudañ, brochañ, atizañ, pistañ, degas war e du, degas da vad, kas da vad, difallañ, divorediñ [gwad u.b., spered u.b.], reiñ kas da, lakaat kas e, reiñ startijenn da.

Aufputzmittel n. (-s,-) : [sport] louzoù pistañ g., pistuzenn b., louzoù ouzh an taolioù-dinerzh g., louzoù broudañ g.

Aufputz g. (-es) : 1. kinklerezh g., atorn g., bravegezh g., brageriz g., bravderioù lies., braverioù lies., fich g., pinferezh g., stiperezh g., ficherezh g. ; 2. [gwashaus] gitaj g., stignaj g.

aufputzen V.k.e. (hat aufgeputzt) : kinklañ, fichañ, stipañ, kempenn, pinfañ.

V.em. : **sich aufputzen** (hat sich (t-rt) aufgeputzt) : en em c'hreiañ brav, en em fichañ, en em gempenn, mont war e begement, mont en e c'hloria mundi, en em stipañ,

en em wiskañ en e gaerañ evel Yann o vont da graoña, en em wiskañ mat evel ar bourev pa'z a d'ober e Bask, en em wiskañ en e faroñ, en em lakaat en e vrav ; *aufgeputzt sein*, bezañ aveet, bezañ dreket, bezañ keitet, bezañ en e faroñ, bezañ gwisket en e faroñ, bezañ gwisket-faro, bezañ fichet-kaer.

aufquellen¹ V.gw. (quillt auf / quoll auf / ist aufgequollen) : 1. mammenniñ, eienennañ, strinkañ, flistrañ, plomañ, diflipañ, difukañ, diflukañ, delammat, strimpiñ ; 2. c'hwezañ, koeñviñ, foeñviñ ; *aufgequollenes Bein*, gar c'hwezet b., gar foeñvet b.

aufquellen² V.k.e. (digemm : hat aufgequellt) : [kegin.] lakaat da resediñ.

auffraffen V.k.e. (hat aufgerafft) : dastum buan, skrapañ. V.em. : **sich auffraffen** (hat sich (t-rt) aufgerafft) : 1. *sich vom Sessel auffraffen*, dihoubañ diouzh e gador-vrec'h, sevel e foñs diwar e gador-vrec'h, sevel e revr diwar e gador-vrec'h ; 2. ober un tamm sach d'e galon, stardañ e galon, lakaat striv en an-unan, kregiñ du en e galon, sevel kalon d'an-unan, dont ennañ e-unan, sevel war e elloù a-nevez, en em galonekaat, kemer kalon (Gregor) ; *sich zu einer Tat auffraffen*, ober e soñj d'ober udb, plediñ d'ober udb, lakaat e soñj d'ober udb, lakaat e spered d'ober udb, lakaat udb war e spered, bezañ mennet-start d'ober udb, lakaat en e benn (ober e vennozh, divizout) ober udb ; *raff dich auf !* strilh da c'hwen 'ta ! mat e vefe dit en em zifreañ ! poent e vefe dit divorfilañ ! na chom ket diflach evel ur santig koad ! laka un ene er c'horf-se ! enaou ar c'horf-se ! laka striv ennout ! ; *ich kann mich nicht dazu auffraffen, in die Schule zu gehen*, diegi (kerteri, lure, prederi) am eus o vont d'ar skol, e chal emañ da vont d'ar skol, n'on ket lamprek evit mont d'ar skol, n'em eus ket lañs da vont d'ar skol, karnañ a ran da vont d'ar skol ; *er konnte sich nur schwer dazu auffraffen, in die Schule zu gehen*, n'en dije ket torret e rañjenn da vont d'ar skol - karnañ a rae da vont d'ar skol - n'en doa ket lañs da vont d'ar skol - ne oa ket lamprek evit mont d'ar skol - ne oa ket gwall droet da vont d'ar skol - aet e oa d'ar skol evel ur c'hi o vont d'ar groug - diskontant e oa da vont d'ar skol - dic'hoant e oa da vont d'ar skol - gwiridik e oa da vont d'ar skol - ne'z eas ket a galon vat d'ar skol, goular an tamm anezhañ - digareziñ a rae mont d'ar skol - damant en doa o vont d'ar skol - damant en doa da vont d'ar skol - lure en doa o vont d'ar skol - lure en doa da vont d'ar skol.

aufragen V.gw. (hat aufgeragt / ist aufgeragt) : sevel, sevel en e sav.

aufrahmen V.gw. (hat aufgerahmt) : diennañ, koaveniñ.

aufraffeln V.em. : **sich aufraffeln** (hat sich (t-rt) aufgerappelt) : 1. *sich vom Sessel aufraffeln*, dihoubañ diouzh e gador-vrec'h, sevel e foñs diwar e gador-vrec'h, sevel e revr diwar e gador-vrec'h ; 2. difallañ, adsevel, dont da vad, adkavout e aez hag e blaen, adkavout e blom (e zalc'h, e gempouez), dont ennañ e-unan, distreiñ d'e goch, sevel e gein en-dro, digeinañ, dont war e du en-dro, sevel war e elloù a-nevez, sevel war-c'horre an dour, dont war-c'horre e vec'h, dont en-dro war e du, adsevel war gorre e vec'h, dont en e stern.

aufrauen V.k.e. (hat aufgeraut) : 1. garvaat, rustaat ; 2. krifinat, krabisañ, spinac'hañ ; *einen Stoff aufrauen*, krifinat ur gwriad, krabisañ un entof.

aufräufeln V.k.e. (hat aufgeräufelt) : [rannyezh.] dizober, dispenn, c'hoalat, difi ; *aufgeräufelte Wolle*, pitrouilhez b.

aufräumen V.k.e. (hat aufgeräumt) : 1. kempenn, distlabezañ, renkañ, klenkañ, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, divorañ, diac'hubiñ, distaliñ, disterniñ, disternañ, dijabliñ, distrobañ, distrobellañ, distrollañ, dizeñ, urzhiata, lakaat an traoù war o zu, regennañ, ober renkoù ; *die Wohnung aufräumen*, ober un tamm renk d'ar ranndi, kempenn e ranndi, ober war-dro an ti, ober e charreoù, distlabezañ an ti, klenkañ an ti, ober e gempenn, eeunaat traoù e diegezh, lakaat an traoù war o zu, lakaat an traoù war o rez, lakaat reizhdenn en e diegezh, bezañ war ar maneroù, bezañ gant trepetoù an ti, chom en-dro d'an ti, bezañ war ar venaj ; *gründlich aufräumen*, skarzhañ al leurenn, karzhañ pep tra, ober karzhadenn, skarzhañ pep tra, divorañ pep tra, distrobañ ul lec'h diouzh pep tra, dilojañ ul lec'h eus ar pezh a zo ennañ, dilorañ an dachenn ; *sorgfältig aufgeräumt*, renket-pervezh, renket brav, regennet ; 2. [dre skeud.] *mit einer Sache gänzlich aufräumen*, kaout an dizober (an disamm, an dieub) eus udb, kaout an distag eus udb, frankaat da vat gant udb, kaout distag eus udb, kas udb diwar hent hag eus e c'houlou, skarat ar gudenn, reiñ lamm d'ur gudenn bennak, reiñ un disentez d'ur gudenn, skarat war udb ; *mit dem, was der Idolatrie gedient hatte, räumte er gänzlich auf*, karzhañ a reas ar vro a gement tra en doa servijet da enoriñ an idoloù ; 3. *die Seuchen räumen unter der Bevölkerung auf*, da-heul ar c'hleñvedoù-red e ra ar marv e reuz war an dud, gant ar c'hleñvedoù-red e vez c'hwennet (lipet, sammel, distroadet, skubet, tumpet, skoet) meur a hini.

Aufräumung b. (-, -en) : 1. naetadur g., kempenn g., renkidigezh b., klenkadur g., klenkerezh g., urzhidigezh b., urzhiezh g. ; 2. [kenwerzh] skarzhadeg vras b., difoar b., pilwerzh b., dibennwerzh b., peurwerzh b.

Aufräumungsarbeiten lies. : labourioù diatrediñ lies.

aufrechnen V.k.e. (hat aufgerechnet) : 1. diskontañ, tennañ, dilemel ; 2. lakaat war gont u.b. ; *jemandem etwas aufrechnen*, lakaat udb war gont u.b., fakturenniñ udb d'u.b., fakturiñ udb d'u.b.

aufrecht Adv. : 1. a-blom, sonn, dres, sonn ha dres, a-zerc'h, a-bik, d'ar pik, a-serzh, en e sav-sonn, a-sonn ; *aufrecht stehen*, bezañ plom en e sav, chom plom en e sav, bezañ sonn en e sav, bezañ sonn ha dres en e sav, delc'her en e sav, P. bezañ sonn war e barlochoù, bezañ start war e arzelloù, bezañ start war e gilhorou, bezañ plom war e gilhorou, bezañ sonn war e bipedou, bezañ krog start en e zouar, bezañ start war e dreid ; *das Baby steht aufrecht*, emañ ar babig oc'h ober e sant bihan ; *aufrecht halten*, derc'hel plom, derc'hel e plom, derc'hel en e blom.

ag. : 1. serzh, sonn, pik, a-bik, a-blom, sont, dres, plom ; 2. [dre skeud.] didro, didroidell, diroufenn, dispieg, diswe, didres, distag, onest, gwirion, reizh, reizh hag eeun, reizh a galon, reizh-meurbet, leal, eeun, frank, diouzhtu, prop.

aufrechterhalten V.k.e. (erhält aufrecht / erhielt aufrecht / hat aufrechterhalten) : 1. [dre skeud.] mirout, kenderc'hel, kendelc'her gant, lakaat da badout, ober diouzh pad, ober diouzh padout, derc'hel e ratre (e ratre vat, e stad vat, e ratre brav, a-blom), derc'hel en e blom, ober gwardoniezh war, gwarediñ ; *die Gemeinsamkeit*

der Sprache ist die Klammer, welche in den drei Ländern das Zugehörigkeitsgefühl aufrechterhält, ar yezh eo a ere an teir bro kenetrezo ; *eine Sprache aufrechterhalten*, derc'hel ur yezh, derc'hel ur yezh en he sav, kenderc'hel bev ur yezh, delc'her (mirout) bev ur yezh ; *den Frieden aufrechterhalten*, mirout ar peoc'h, delc'her ar peoc'h en e sav, kendelc'her a-sav ar peoc'h, lakaat ar peoc'h da badout, derc'hel ar peoc'h en e blom ; *die Disziplin aufrechterhalten*, lakaat ur c'henurzh strizh da ren ; *die Ehre seines Vaterlandes aufrechterhalten*, derc'hel plom enor e vro ; **2.** *das lässt sich nicht aufrechterhalten*, n'eus ket tu da zifenn an dra-se, n'eus ket tu da sevel en un tu gant an dra-se.

Aufrechterhaltung b. (-) : kendalc'h g., kendalc'hidigezh g., dalc'h g., dalc'hidigezh b., gwardoniezh b., gwarez g., mirerezh g., miridigezh b., diwallerezh g. ; **2.** [dre skeud.] *Aufrechterhaltung der Ordnung*, gwardoniezh (dalc'hidigezh) an urzh vat b.

Aufrechtsehen n. (-s) : [fizik] gweled nanneilpennet g., gweled war an tu mat g.

aufrecken V.k.e. (hat aufgereckt) : sevel ; *den Kopf aufrecken*, sevel e bigos, sevel e benn.

V.em. : **sich aufrecken** (hat sich (t-rt) aufgereckt) : sevel, sevel e gein, sevel krenn en e sav, diblegañ e gein, digeinañ, digrommañ, eeunañ e gein, sevel en e goazez, sevel en e azez, plomañ, sevel a-blom, distouiñ e gorf, sonnaat e gorf, sonnañ e gorf, sevel war e dach.

aufreden V.k.e. (hat aufgeredet) : P. *jemandem eine Ware aufreden*, gwerzhañ brav poultr d'u.b., gwerzhañ piz e-lec'h fav d'u.b., sorc'henniñ u.b., bountañ udb war u.b., truchañ un arval.

aufregen V.k.e. (hat aufgeregt) : **1.** dougen, atizañ, broudañ, brochañ, kennerzhañ, reiñ gred da, aliañ, erbediñ, bountañ, poulsañ, kentraouiñ, alej, truchañ, tuañ, reiñ ton da, reiñ kalonegezh da, divorzañ, divorfilañ ; **2.** strafuilhañ, trekouiñ ; *das Meer aufregen*, lakaat ar mor da verniañ, ober d'ar mor bemiañ ; **3.** *jemanden aufregen*, arabadiñ (borodiñ, garchennat, trubuilhañ, daoubenniñ, diaezañ, fromañ, nec'hañsiñ, añjinañ) u.b., garchennat ouzh u.b., hegaziñ u.b., dichekal u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober heg d'u.b., ober bisk d'u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., hegañ d'u.b., lakaat droug en u.b., harellat u.b., ereziñ u.b., taeraat u.b., buaneakaat u.b., trekouiñ u.b., lakaat berv en u.b., lakaat birvilh en u.b.

V.em. : **sich aufregen** (hat sich (t-rt) aufgeregt) : fromañ, brouezañ, buaneakaat, buanegezh, feulzañ, imoriñ, diskouez imor, mont e fulor, mont e droug, mont e gounnar, mont e feuls, mont e berv, fuloriñ, follañ, taeraat, taeriñ, diodiñ, ober bil, ober biloù ; *sich über etwas aufregen*, mont droug (kounnar, imor) en an-unan en abeg d'udb, buaneakaat abalamour d'udb, mont e gouez (en imor) abalamour d'udb, mont en egar en abeg d'udb, sevel fulor en an-unan en abeg d'udb, kounnariñ gant udb, fuloriñ war udb, feulziñ abalamour d'udb ; *regen Sie sich nicht so auf !* na gounnarit ket kement all ! Anv-gwan verb **aufgeregt** : **1.** fringus, birvilh ennañ, mesk ennañ ; **2.** trevariet, o turmudañ, mantret, trelatet, treboulet, trechalet, strabouilhet, don estonet, skoelfet,

alvaonet, trefuet, from, fromet ; *ich war ganz aufgeregt*, klañv e oan aet, en ur strafuilh bras e oan, mesk a oa ennon, trevariet e oa va fenn, mantret tout e oan, trelatet e oan, treboulet e oan, trechalet e oan, strabouilhet e oan, trefuet tout e oan, don estonet e oa va c'halon, dall e oan aet, trejebouliñ am boa graet, skoelf (skoelfet, trelatet, alvaonet-holl, trefuet-holl) e oan, berv a oa ennon ; *sie waren alle aufgeregt*, eno e oa ur charre, ne oa nemet reuz gant an holl.

aufgehend ag. : fromus, entanus, gwall zedennus, trekouus, trivilius, trivliadus.

Aufregung b. (-, -en) : buanegezh b., kas g., strafuilh g., turlut g., birvilh g., turmud g., from g., fromadur g., fromadenn b., keflusk g., difretezh g., bec'h g., berv g., monedone g., mesk g., meskadeg b., trekou g., hemolc'h g., an hej hag ar prez, lavig g., ar c'has-digas g., kabal b., fourgas g., filil g., al loc'h hag ar morloc'h, firbouch g., trekou g., dever g., charre g., reuz g., diboell g., diskrap g., troubl g., troublen b. ; *helle Aufregung*, turmud g., esmae g., trefu g., from bras g., birvilh g., strafuilh bras g., reuz g., trubuilh g./b, charre g., mesk g., meskadeg b., berv g., kas bras g. ; *ich war in heller Aufregung*, e reuz hag e treuz e oan, reuz ha treuz am boa, klañv e oan aet, en ur strafuilh bras e oan, en ur c'has bras edon, mesk a oa ennon, trevariet e oa va fenn, mantret tout e oan, trelatet e oan, treboulet e oan, trechalet e oan, strabouilhet e oan, trefuet tout e oan, don estonet e oa va c'halon, dall e oan aet, trejebouliñ am boa graet, skoelf (skoelfet, trelatet, alvaonet-holl, trefuet-holl) e oan, berv a oa ennon ; *jemanden in Aufregung bringen*, lakaat birvilh en u.b., lakaat berv en u.b., lakaat strafuilh da sevel en u.b., strafuilhañ spered u.b., lakaat nec'hamant e spered u.b., ober d'u.b. mont en imor.

aufreiben V.k.e. (rieb auf / hat aufgerieben) : **1.** braeañ, malañ ; *Farben aufreiben*, braeañ (malañ) danvez liv ; **2.** [lu] faezhañ, breviñ, uzañ, minmalañ, barrskubañ, peurdrec'hiañ, dic'hastañ, klaviañ, razhañ, dinerzhañ, dornañ, pilat, flastrañ, drastañ, pladañ ; *sie wurden aufgerieben*, distrilhet e voent brav ha kempenn, distrilhet e voent a-blad-kaer, tapet o doa o lip, paket o doa un strilh, paket o doa un distrilh, lakaet e voent war o genoù, drastet e voent, distoket e voent, disparfoeltret e voent, krazet naet e voent, minmalet e voent, trec'het e voent treuz-ha-hed, roet e voe dezho un distres eus ar re wellañ, bazhataet e voent, peurdrec'het e voent, pilet e voent, barrskubet e voent, dic'hastet e voent, klaviet e voent, razhet e voent, domet e voent, flastret rac'h e voent, lakaet e voent lamm, roet e voe o laz dezho, pladet e voent ; **3.** [dre skeud.] debrin, ragnat, krignat ; **4.** diruskañ, krabisat, krafignat, krifinat, ribiñsat, spinañ, graspiñ, flemmikañ, roudennañ.

V.em. : **sich aufreiben** (rieb sich auf / hat sich aufgerieben) : **1.** diruskañ, krabisañ ; *er hat sich (t-rt) aufgerieben*, en em grafignet eo, tapet en deus ur grabisadenn, kignet en deus e groc'henn, disklipt eo e groc'henn ; *er hat sich (t-d-b) die Hand aufgerieben*, kignet en deus e zorn, disklipt eo e zorn ; **2.** uzañ e nerzh ; *er rieb sich (t-rt) auf*, kaset en doa e yec'hed da get gant al labour, torret ha brevet en doa e gorf gant al labour, uzet en doa e gorf gant al labour ; **3.** mont dre uz, uzañ, mont gant an uz, uzañ gant ar froterezh, mont da fall.

aufreibend ag. : 1. spinus ; 2. [dre skeud.] *eine aufreibende Arbeit*, ul labour sammus (brevus, torrus, torrus d'ar c'horf, teridik, drastus, pounner) g., un torrkorf g., un uz tud g., ul lazherezh g., ul laz tud, ul lazhekorf g., ul laz g., ul labour lazhus g., ul labour tenn g., ur glogorenn str., un aner g., ur c'houez g., un disec'h-tud g., ur c'hole d'ober g., charre g., chastre g.

Aufreibung b. (-) : 1. faezhidigezh b., flakted b., skuizhnezh b. ; 2. [lu] uzadur g., brevidigezh b.

aufreißen V.k.e. (hat aufgereiht) : 1. listennañ, renabliñ, rollañ ; 2. *Perlen aufreißen*, rollañ perlez, strobañ perlez / strolañ perlezennoù (Gregor).

V.em. : **sich aufreißen** (haben sich (t-rt) aufgereiht) : en em lakaat a-renk, en em lakaat war-renk, en em lakaat a-renkennadoù, en em lakaat a-regennadoù, sevel renkoù.

aufreißen V.k.e. (riss auf / hat aufgerissen) : 1. parfoeltrañ, dismantrañ, freuzañ, diframmañ, difregañ, fregañ, difoeltrañ, regiñ ; *der Pflug reißt den Boden auf*, an arar a rog an douar ; *das Pflaster aufreißen*, dibavezañ, lemel ar pavezañ ; 2. digeriñ rust ; *einen Brief aufreißen*, digeriñ ul lizher, digachediñ ul lizher (Gregor) ; *das Fenster aufreißen*, digeriñ rust ar prenestr ; 3. *ein Mädchen aufreißen*, ober lez d'ur plac'h, koata ur plac'h, chourañ, kañjoliñ ur plac'h, kontañ flourig d'ur plac'h, kanardiñ gant ur plac'h, ober selloù „deudik“ d'ur plac'h, ober selloù milliour d'ur plac'h, teuler gwilc'hadennoù milliour d'ur plac'h, ober selladoù tener d'ur plac'h, flouretiñ ur plac'h, likaouiñ ur plac'h, likaouiñ ouzh ur plac'h, lesaat ur plac'h, lesaat d'ur plac'h ; 4. [dre skeud.] *vor Staunen die Augen aufreißen*, dispourbellañ (diskolpañ, divarc'hañ, diskalfañ, dislontrañ, dislonkañ, disloagal, chom dislontret) e zaoulagad gant ar souezh, dispourbellañ, bamañ ken na chom dispourbellet e zaoulagad, bezañ balc'h e lagad ; *mit breit aufgerissenen Augen*, dibrenn e zaoulagad, dispourbell e zaoulagad, balc'h e lagad, dislontret e zaoulagad, dispourbellet e zaoulagad, divarc'het e zaoulagad, diskolpet e zaoulagad, disloaget ; *jemanden mit breit aufgerissenen Augen ansehen*, dispourbellañ e zaoulagad ouzh u.b. ; *den Mund aufreißen*, rontaat e c'henoù, digeriñ frank e c'henoù, rampañ e c'henoù, reiñ muzul d'e c'henoù, chom a-bann, chom da sellet gant e c'henoù, mont e genoù, bezañ (chom) balc'h e c'henoù, chom da c'henaouiñ, chom genaouek, dic'henaouiñ [dirak udb, ouzh udb], genaouiñ ouzh udb, chom e forn digor gant an-unan, chom e veol digor gant an-unan, chom e c'henoù digor war c'hwech eur (war nav eur, war nav eur hanter, war greisteiz hanter), chom e c'henoù digor gant an-unan war nav eur hanter ; *Mund und Augen aufreißen*, rontaat e zaoulagad hag e c'henoù, bezañ souezhet evel un teuzer kloc'h (Gregor), chom da luchañ ouzh udb evel ar yer ouzh an erc'h, bezañ ken bras e zaoulagad ha brammoù saout, chom da vamañ evel ur genaoueg, chom genaoueg, bezañ tapet lopes, chom abaf evel ur yar displuñvet ; 5. silabrenniñ, silienniñ, frailhañ, skarillañ, skarrañ, skarnilañ, spinac'hañ, skalfañ ; 6. [mezeg.] *eine Wunde aufreißen*, regiñ (digeriñ a-nevez) ur gouli ; 7. [dre skeud.] *eine alte Wunde aufreißen*, gwaskañ war ar glañvenn (ar gwiridig, ar gor, ar galedenn) ; 8. [geom.] tresañ ; *einen Plan aufreißen*, raktresañ, sevel un tres, sevel ur raktres.

V.gw. (riss auf / ist aufgerissen) : fregañ, regiñ, freuzañ ; *der Sack reißt auf*, fregañ a ra ar sac'h, freuzañ a ra ar sac'h ; *die Haut reißt auf*, spinac'hañ (skalfañ, skarrañ) a ra ar c'hroc'h ; *die Wunde reißt wieder auf*, digeriñ a ra ar gouli en-dro, gwadañ a ra ar gouli a-nevez, diwadañ a ra ar gouli a-nevez.

V.em. : **sich aufreißen** (riss sich auf / hat sich aufgerissen) : 1. diruskañ, krabisañ ; *er hat sich (t-d-b) die Hand aufgerissen*, kignet en deus e zorn, disklipet eo e zorn ; 2. *sich (t-rt) aufreißen*, regiñ, en em zrailhañ ; 3. *sich (t-d-b) den Hintern aufreißen*, *sich (t-d-b) den Arsch aufreißen*, terriñ e revr, foeltrañ e revr.

Aufreißer g. (-s,-) : P. ki gaol g., paotr kailh g., flemmer g., gastaouer g., marc'h-limon g., pitaouaer g., chibouter g., gromer g., kilhoger g., siker g., c'hwiler g., godiser merc'hed g., abuzer merc'hed g., abuzour merc'hed g., kailh g.

Aufreißerin b. (-,-nen) : paotretaerez b., farlaodenn b.

aufreiten V.em. : **sich aufreiten** (ritt sich auf / hat sich (t-rt) aufgeritten) : bloñsañ e revr o chom re bell war varc'h.

aufreizen V.k.e. (hat aufgereizt) : 1. atahinañ, dougen, atizañ, broudañ, brochañ, kennerzhañ, reiñ gred da, aliañ, erbediñ, bountañ, poulzañ, hegal, kontraouiñ, divorfilañ, divorzañ, alej, truchañ, tuañ, reiñ kalonegezh da, reiñ ton da ; *Literatur muss die Gefühle anreizen*, digant al lennegezh e c'hortozer from ; 2. *jemanden aufreizen*, lorbiñ u.b., tromplañ u.b., kañjoliñ u.b., kontañ flourig d'u.b., chourañ, kanardiñ gant u.b., ober selloù „deudik“ d'u.b., ober selloù milliour d'u.b., teuler gwilc'hadennoù milliour d'u.b., ober selladoù tener d'u.b., flouretiñ u.b., likaouiñ u.b., likaouiñ ouzh u.b., lesaat u.b., lesaat d'u.b. ; 3. *jemanden aufreizen*, arabadiñ (borodiñ, garchennat, trubuilhañ, daoubenniñ, diaezañ) u.b., garchennat ouzh u.b., hegaziñ u.b., dichekal u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober heg d'u.b., ober bisk d'u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., hegañ d'u.b., lakaat droug en u.b., harellat u.b., feulzañ u.b., atahinañ u.b.

aufreizend ag. : 1. hegazus, hegaz, hegas, atahinus, atizus, heskinus, ifamus, kampagnus, trabasus, tregasus, trevellus ; 2. *aufreizendes Mädchen*, loskadenn b. ; *sie hat sich aufreizend angezogen*, greiet eo evel un dommderezh, gwisket evel ma'z eo e savo d'ar baotred, gwisket eo da gas koad d'ar baotred, emañ oc'h ober he c'hañfardez.

Aufreizung b. (-,-en) : atahin g., atahinerezh g., heg g., heskin g., heskinadeg b., heskinerezh g.

aufribbeln V.k.e. (hat aufgeribbelt) : [rannyezh.] dizober, dispenn, c'hoalat, difi, disweañ.

Aufribbeln n. (-s) : [rannyezh.] difi g.

Aufrichte b. (-,-n) : [Bro-Suis] fest ar savadeg b./g., fest lein an ti nevez b./g., fest ar boked b./g., savadeg b.

aufrichten V.k.e. (hat aufgerichtet) : 1. *etwas [wieder] aufrichten*, lakaat udb a-blom, lakaat udb war e zres, lakaat udb en e blom, lakaat udb en e sav, sevel udb en e blom, plomañ udb, dresañ udb, sonnañ udb, sonnaat udb, distouiñ udb, adsevel udb, troadañ udb, eeunañ udb, gwintañ udb, didortañ udb ; *den Körper aufrichten*, dizaoublegañ, diblegañ, mont diwar e zaoubleg,

digeinañ, digrommañ, digammañ, sevel e gein, sevel en e goazez, sevel en e azez, plomañ, sevel a-blom, distouiñ e gorf, sonnaat e gorf, sonnañ e gorf, eeunañ e gein, sevel war e dach, sevel en e sav ; *den Kopf aufrichten*, sevel e bigos, sevel e benn ; *ein Denkmal aufrichten*, sevel un delwenn, sevel ur maen-koun ; **2.** [dre skeud.] *jemanden in seinem Kummer aufrichten*, sevel e bouezioù d'u.b., lakaat u.b. war e du, frealziñ u.b. ; **3.** [polit.] sevel, diazezañ, krouiñ, amparañ ; *eine Diktatur aufrichten*, diazezañ (sevel, savelañ) un diktaturiezh ; *heimlich planen, das Königreich wieder aufzurichten*, irienñ adsevel ar rouantelezh.

V.em. : **sich aufrichten** (hat sich (t-rt) aufgerichtet) : **1.** sevel e gein, sevel krenn en e sav, diblegañ e gein, digeinañ, digrommañ, eeunañ e gein, sevel en e goazez, sevel en e azez, plomañ, sevel a-blom, distouiñ e gorf, sonnaat e gorf, sonnañ e gorf, sevel war e dach, diharpañ diouzh udb ; *sich wieder aufrichten*, dizaoublegañ, diblegañ, mont diwar e zaoubleg, digeinañ, digrommañ, eeunañ e gein ; **2.** houiñ ; **3.** gwintal, skourrañ ; **4.** [dre skeud.] sevel e gein en-dro, digeinañ, sevel war e elloù a-nevez, adkavout e aez hag e blaen, adkavout e blom (e zalc'h, e gempouez), dont ennañ e-unan, distreiñ d'e goch, sevel e chouk, dont war e du en-dro.

Aufrichten n. (-s) : sonnador g., dres g.

aufrichtig ag. : didro, didroidell, diroufenn, dispieg, diswe, didres, distag, diouzhutu, karantek, onest, gwirion, gwir, gwiriek, reizh, reizh hag eeun, reizh a galon, reizh-meurbet, leal, eeun, jurdik, frank, dret, diflatr, raktal, farlaot, digamm, digammwidre, diwidre, divalis, hep malis, digor e spered, ledan e spered, lavariant, kaozeüs, hegarat, darempredus, kevredus, dibrenn, onest, prop ; *dies ist ein aufrichtiger Mensch*, setu un den gwir, hennezh a ya gant an eeun, hennezh a zo un den reizh hag eeun, hennezh a zo un den reizh a galon, hennezh a zo un den reizh-meurbet, hennezh a zo ur paotr diouzhutu, n'eus ket a veskelloù gantañ ; *es tut ihm aufrichtig Leid*, keuz ruz en deus, keuz bras en deus, mil geuz en deus, desped bras en deus, n'emañ ket e geuz en e vañch.

Aufrichtigkeit b. (-) : gwirionded b., gwirionder g., eeunded b., eeunder g., eeunder a galon g., spered a eeunder g., onestiz b., onested b., frankiz b., gwirionez b. ; *das sage ich Ihnen in aller Aufrichtigkeit*, ez-leal el lavaran an dra-se deoc'h, gant pep onestiz (e pep onestiz) el lavaran deoc'h, em askre e lavaran an dra-se deoc'h ; *die Aufrichtigkeit einer Aussage anerkennen*, anavezout gwirionez un testeni.

Aufrichtung b. (-, -en) : sonnador g., dres g.

aufriegeln V.k.e. (hat aufgeriegelt) : disparlañ.

Aufriss g. (-es, -e) : **1.** [tisav.] raktres g., tres g., tresadenn b., patrom g. ; **2.** damdresadenn b., berddaolenn b.

aufritzen V.k.e. (hat aufgeritzt) : diruskañ, krabisañ.

V.em. : **sich aufritzen** (hat sich (t-rt/t-d-b) aufgeritzt) : diruskañ, krabisañ ; *ich hatte mir (t-d-b) das Bein aufgeritzt*, me a oa dirusket va gar.

aufrollen V.k.e. (hat aufgerollt) : **1.** dibunañ, dirollañ ; *ein Pergament aufrollen*, dirollañ ur barchenn ; **2.** [dre skeud.] *eine Frage aufrollen*, lakaat ar gaoz war ur c'hraf bennak, lakaat ur c'hraf bennak war an doubier ; **3.** rollañ,

roltañ, roltiñ, rodellañ, polotenniñ, punañ, ober un tamm pun da, bloueañ, pellenniñ, kuilhañ ; **4.** [lu] tagañ dre ar c'hostez.

Aufrollen n. (-s) : **1.** dibun g., dibunad g., dibunadur g., dirolladur g., gwedennerzh g. ; **3.** rolladur g., pun g., punerezh g., punadur g., gweadur g., gwedennerzh g.

aufrücken V.gw. (ist aufgerückt) : **1.** bezañ uhelaet e zerez-karg, bezañ lakaet en un derez-karg uheloc'h, kaout sav en e garg, bezañ savet uheloc'h en e garg, bezañ anvet war well, uhelaat, krapañ, enraokaat, tapout galoñsoù ; *er ist aufgerückt*, sav en deus bet en e garg, aet eo en ur garg uheloc'h, savet eo dreist e renk ; **2.** *dicht aufrücken*, en em lakaat stank-ha-stank, serriñ (dastum) ar renkoù.

Aufrückung b. (-, -en) : sav en e garg g., savidigezh b., enraog g., avañs b.

Aufruf g. (-s, -e) : **1.** galv g., galvadenn b., enkant g., bann g. ; *gemeinsamer Aufruf*, kengalv g., galvadeg b. ; *der Aufruf zum Gebet*, ar galv da bediñ g. ; *Aufruf zum Krieg*, galv d'ar brezel g. ; *Aufruf zum Kampf*, galv d'an emgann g. ; *Aufruf zur Demonstration*, galvadenn evit mont da vanifestiñ b. ; **2.** galvadeg b., galv g., galv g. ; *beim Aufruf fehlen*, bezañ diank d'ar c'halvadeg. ; *keiner fehlte beim Aufruf*, nikun ne vanke d'ar galv ; **3.** skrid-galv g., paper-galv g.

aufrufen V.k.e. (rief auf / hat aufgerufen) : **1.** gelver ; *die Namen der Schüler aufrufen*, gervel ar skolidi dre o anvioù, ober ar galv ; *mein Name wurde gerade aufgerufen*, klevet em eus galv din ; [gwir] *die Zeugen aufrufen*, gelver an testoù, gelver an testoù da zont ; *die Parteien aufrufen*, gelver ar c'hevrennoù ; *zum Kampf aufrufen*, gervel d'an emgann ; **2.** *Schüler aufrufen*, ober goulennnoù ouzh skolidi 'zo ; **3.** *zu einer Demonstration aufrufen*, ober ur c'halvadenn evit mont da vanifestiñ ; *zu Spenden für jemanden aufrufen*, sevel arc'hant evit u.b., dastum arc'hant evit u.b., ober ur c'halvadenn evit dastum arc'hant evit u.b.

Aufbruch g. (-s, -e) : emsav g., emsavadeg b., emsavadenn b., emsaverzh g., emzispac'h g., dispac'h g., dispac'hadeg b., ravolt b., rebelled b., harzerezh g., kabal b., kabalad b., turmud g., taol-freiz g., taol-dispac'h g., taol-reuz g., taol-strap g., fourgas g., taol fourgas g., bec'h g., kabaduilh b., brete g., taol-bec'h g., tabut g., sabad g., cholori g., todilhon g., brud b./g., tourni b., trouz g., reuz g., freuz g., freuz ha reuz, keustereñ b., bosenn b., jabadao g., tousmac'h g., diframm g., karnaj g., karbac'h g., estlamm g., termaji g., foar b., mesk g., meskadeg b., meskadenn b., hemolc'h g., birvilh g., berv g., diskrap g., keflusk g., bioc'henn b., trefu g., difreterezh sokial g., trubuilh g., rouestl g. ; *Aufbruch stiften*, plantañ reuz, degas trouz, plantañ (hadañ) freuz ha reuz, kabaduilhañ, c'hwezhañ trubuilh er vro, c'hoari e gi ; *das ganze Land ist in hellem Aufbruch*, birvilh a zo gant an dud er vro a-bezh, emañ ar bobl o virviñ, sevel a ra ur pezh pigell er vro a-bezh, turmud a sav er bobl, kabal a sav er bobl, ur freuz hag un dispac'h a zo er vro a-bezh, ur charre a zo er vro a-bezh, e reuz hag e treuz emañ an dud er vro a-bezh, reuz ha treuz o deus an dud er vro a-bezh.

auführen V.k.e. (hat aufgeführt) : **1.** treiñ, meskañ, fourgasañ ; *die Suppe auführen*, treiñ (meskañ) ar soubenn ;

2. [dre skeud.] *Erinnerungen aufrühren*, degas koun, degas soñj ; *den alten Quark wieder aufrühren*, malañ komzoù skuizh, bezañ adarre gant e demzoù skuizh, lakaat a-nevez ar gaoz war un darvoud ken kozh hag an douar, adkregiñ gant un afer a zo barv gwenn ganti, meskañ kozh kaoc'h, meskañ kozh teil.

Aufrührer g. (-s,-) : dispac'her g., kabaduilher g., reveulzier g., rebell g., darsavad g., penn-dispac'h g., kabaler g., iriennet g., emsavad g., emsaver g., emzispac'her g., fourgaser g., hutin g.

aufrührerisch ag. : dispac'hus g., kabalus, kavailhus, desfailh, emsavet, disent ouzh ar pennadurezhioù, rebell, darsavel.

Aufrührstimmung b. (-) : turmud g., difretezh sokial g., fourgas g. ; *im Volk herrschte eine Aufrührstimmung*, ar bobl a oa o virviñ, sevel a rae ur pezh pigell, turmud bras a oa savet e-kreiz an dud.

aufunden V.k.e. (hat aufgerundet) : **1.** rontaat, krennañ, krennaat, enboullaat, krommañ ; **2.** krennañ, rontaat ; [mat.] *eine Summe aufunden*, krennañ ur sammad, rontaat ur sammad d'an unanenn.

aufürsten V.k.e. (hat aufgerüstet) : armañ ; *das Land rüstet weiter auf*, derc'hel a ra ar vro da armañ, en em zerc'hel a ra ar vro da armañ.

Aufürstung b. (-,-en) : armerezh g., armañ g.

aufürütteln V.k.e. (hat aufgerüttelt) : [dre skeud.] dihuniñ eus e vored, broudañ, atizañ, lemmaat ar spered ; *jemanden aufürütteln*, strilhañ u.b., ober un hejañ d'u.b., lakaat bole e divesker u.b., hejañ leziregezh u.b., horjellat u.b., didortañ u.b., dihuniñ u.b. eus e vored, dihuniñ spered morgousket u.b., mont feuls ouzh u.b., mont a-stroñs d'u.b.

aufs [berradur evit **auf das**] : war ar.

Aufsage b. (-,-n) : **1.** torr g., torr-lizher g., torridigezh b., digouvi g., freuzidigezh b. ; **2.** [dre skeud.] *Aufsage der Freundschaft*, torridigezh al liammoù a vignoniezh b. ; **3.** [dre astenn.] kemenn g., kemennadenn b.

aufsagen V.k.e. (hat aufgesagt) : **1.** dislavaret, terriñ, digouviañ, reiñ an digouvi da ; **2.** reiñ e zilez ; **3.** [dre skeud.] *jemandem die Freundschaft aufsagen*, treiñ kein d'u.b., troc'hañ an darempredoù a vignoniezh etre an-unan hag unan all, lakaat diwezh d'e vignoniezh gant u.b., fontañ an traoù etre an-unan hag unan all ; **4.** [dre astenn.] *ein Gedicht aufsagen*, dibunañ ur varzhoneg.

Aufsagung b. (-,-en) : torr g., torridigezh b., torr-lizher g., digouvi g., freuzidigezh b.

auf sammeln V.k.e. (hat aufgesammelt) : dastum, serriñ ; *sammle sie alle sorgfältig auf*, dastum anezho tost, serr anezho tost, bez evezhet da serriñ anezho tost ; *einzelns auf sammeln*, pennaouiñ.

aufsässig ag. : **1.** amjestr, amsent, disuj, disent, treuz, dizouj, kivioul, hek, rebell ; *manche sind aufsässig*, darn 'zo ne c'houlennont ket bezañ mestroniet ; *er ist aufsässig*, hennezh a zo ur penn-treuz, hennezh a zo ur spered kamm, hennezh a zo un abeger, hennezh a zo un teod abegus a zen, hennezh a zo un arzaeler, ur spered rekin eo, hennezh a zo hek, hennezh a zo heg en e gorf ; **2.** *jemandem aufsässig sein*, magañ (goriñ) droukrañs ouzh u.b., kaout (delc'her) drougiezh ouzh u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., derc'hel imor diwar u.b.

Aufsässigkeit b. (-) : amsentidigezh b., disentidigezh b., disujidigezh b.

aufsatteln V.k.e. (hat aufgesattelt) : dibrañ, lakaat an dibr war.

Aufsatz g. (-es,-sätze) : **1.** pennad-skrid g., skridaozadenn b., skrivadenn b., danevell b., displegerezh g., skrid-displeg g. ; *einen Aufsatz schreiben*, sevel ur skridaozadenn, sevel un danevell ; *der Aufsatz ist sehr gut, nur dass am Anfang die Gliederung fehlt*, mat-kenañ eo ar skridaozadenn-mañ, nemet n'eo ket bet kinniget ar steuñvenn er pennad kentañ ; **2.** [tisav.] rizenn b., taledenn b., gouriblenn b., gouribl g., togenn b., tog g. ; **3.** [siminal] ribot g. ; **4.** [mekanik] goloenn b. ; **5.** *den Filteraufsatz über die Kaffeekanne stülpen*, lakaat ar sil war ar grek ; **6.** *Tafelaufsatz*, gorre-kreiz g., lestr-meur g., lestr-taol g., lestr-kreiz g., kreiztaol g.

Aufsatzthema n. (-s,-themen/-themata) : danvez ar skridaozadenn g., dodenn ar skridaozadenn b.

aufsaugen ag. : euvradus, spluiadus.

aufsaugen V.k.e. (sog auf / saugte auf // hat aufgesaugt / hat aufgesogen) : **1.** euvriñ, sorbiñ, spluiañ, sunañ, puñsañ, lonkañ, pibennañ ; *Wasser mit dem Schwamm aufsaugen*, spoueañ dour ; *Wasser aufsaugen*, euvriñ (sorbiñ, spluiañ, puñsañ, lonkañ) dour ; *der Boden saugt das Wasser auf*, puñset e vez an dour gant an douar ; *Gottes Worte gierig aufsaugen*, bezañ naonek da gomzoù Doue ; **2.** [aer, gaz] enanalañ.

Aufsaugen n. (-s) : **1.** euvradur b., euvridigezh b., lonkadur g., sunerezh g., sun g., sunadur g., sunadenn b., spluiadur g. ; **2.** [aer, gaz] enanaladur g.

aufsaugend ag. : euvrus, splu, spluius.

Aufsaugung b. (-) : **1.** sunerezh g., sunadenn b., euvridigezh b., euvradur g., spluiadur g., sorbadur g., lonkadur g., treant g. ; **2.** [aer, gaz] enanaladur g.

aufs beste Adv. : gwellikañ ma c'haller, gwellañ ma c'haller, diouzh e wellañ-holl, a wellañ ma c'haller, gwalc'h-kalon.

aufschaben V.k.e. (hat aufgeschabt) : diruskañ, krabisat, krafignat, krifinat, ribiñsat, spinañ, graspiñ, flemmikañ, roudennañ.

aufschabend ag. : spinus.

aufscharren V.k.e. (hat aufgescharrt) : skrabañ-diskrabañ, kravellat, skrabellat ; *die Hühner scharren die Erde auf*, skrabañ-diskrabañ a ra ar yer an douar, kravellat a ra ar yer, skrabellat a ra ar yer.

aufschauen V.gw. (hat aufgeschaut) : **1.** sellet d'an nec'h ; **2.** [dre skeud.] *zu jemandem aufschauen*, bezañ bamet gant u.b., bamañ ouzh u.b.

aufschaufern V.k.e. (hat aufgeschauert) : dastum gant ur bal, berniañ, yoc'hañ, lakaat a-vern, lakaat en ur yoc'h.

aufschäumen V.gw. (ist aufgeschäumt) : **1.** eonenniñ, eoniñ, birviñ, spoumañ, krozañ, bouilhañ, chumenniñ ; *die See schäumt auf*, deñved a zo war ar mor, eonenniñ a ra ar mor, laezh a zo war ar mor, gwennañ a ra ar mor, ar gazeg c'hlas a hej he moue eonennus ; **2.** [dre skeud.] fumañ, lammata gant ar gounnar, bezañ e c'henoù oc'h eonenniñ gant ar gounnar, babouzañ kement a fulor a zo en an-unan, bezañ eon etre e zent gant ar fioun a zo en an-unan, fuc'hañ ken a eonenn e c'henoù, fuc'hañ gant ar vuanegezh.

aufscheuchen V.k.e. (hat aufgescheucht) : spontañ, sevel, difourkañ, dicheañ, dibuchañ, diskoachañ ; *ein Reh aufscheuchen*, spontañ ur yourc'h ; *einen Hasen aufscheuchen*, sevel ur c'had, difourkañ ur c'had, dicheañ ur c'had, divuzañ ur c'had, dibuchañ ur c'had ; *Rebhühner aufscheuchen*, dibradañ klujiri ; *das Wild aufscheuchen*, spontañ kement penn-jiber a zo ; *der Hund scheucht das Wild auf*, emañ ar c'hi o tichedañ (o tivusañ, o tiboufañ, o tiskoachañ) ar jiber ; *die Hunde haben ein Kaninchen aufgescheucht*, ar chas ez eus savet ur c'honikl ganto ; *Fische aufscheuchen*, fistoulat pesked.

aufscheuern V.k.e. (hat aufgescheuert) : purañ, spurañ, onestaat.

V.em. : **sich aufscheuern** (hat sich aufgescheuert) : diruskañ, krabisañ, didammañ ; *ich hatte mir (t-d-b) die Beine aufgescheuert*, me a oa dirusket (krabiset, krafignet, didammet) va divesker.

aufschichten V.k.e. (hat aufgeschichtet) : gweleadañ, gweleadiñ, berniañ, yoc'hañ, gwrac'hellat, lakaat a-vern, lakaat bern-war-vern, goustelliñ, kalzañ, kalzennañ, lakaat en ur bern, lakaat en ur yoc'h, hogennañ, tesañ ; *Heu aufschichten*, kalzennañ foenn.

V.em. : **sich aufschichten** (hat sich (t-rt) aufgeschichtet) : gweleadañ, gweleadiñ.

Aufschichtung b. (-, -en) : berniadur g., yoc'hadur g., yoc'h b., yoc'had b., berniad g., hogenn b., krugelladur g.

aufschieben V.k.e. (schob auf / hat aufgeschoben) : goursezañ, daleañ, daveiñ, diferañ, diferañ ober udb, dilerc'hiañ, ampellañ, tardañ, teuler termen d'ober udb, deren, dereniañ, warlerc'hiañ, asteurel, deport, diwezhatat, kas da belloc'h, lezel a-benn diwezhatoc'h, lezel d'ober ; *eine Versammlung auf einen späteren Zeitpunkt aufschieben*, daveiñ un emvod, kas un emvod da belloc'h ; *besser aufgeschoben als aufgehoben*, gedall n'eo ket koll, an distro am bo, mirout a rin dezhañ un annoar diwar va buoc'h, gouarn a rin dezhañ ul leue eus va buoc'h, n'em eus ket talarat gantañ c'hoazh, n'eo ket d'ur manac'h eo en deus graet an droug-se, n'eo ket graet an dra-se da vanac'h, koustañ a ray ker dezhañ, koustañ a ray ker d'e lêr, fall-daonet e vo ar geusteurenn evitañ, nebaon ! staotet he deus ar c'havr en e lavreg ! me a lardo e billig dezhañ ! bremaik e ray ur c'hoarz all ; *aufgeschoben ist nicht aufgehoben*, ar pezh a zo ampellet n'eo ket kollet - gortoz pell, gortoz gwell - an hini a c'hed en devez - dale a ra vat a-wechoù.

aufschiebend ag. : astalus, daleüs, goursezus ; *aufschiebendes Veto*, veto astalus g., gouarz astalus g.

Aufschieber g. (-s, -) : torter g., tastorner g., termer g., dandoner g., amzerier g., hejer g.

Aufschiebling g. (-s, -e) : [tisav.] gouribl g., gouriblenn b., gourlost g.

Aufschiebung b. (-, -en) : daleerezh g., daleadur g., daleidigezh b., gourzez g., gourzezadur g., dale g., warlerc'hiezh g.

aufschießen V.gw. (schoss auf / ist aufgeschossen) : 1. kreskiñ, sevel ; 2. *lang aufgeschossener Mensch*, diskroger anduilh g., pikol den g., troc'had mat a zen g., langouiner g., lank g., unan hir ha moan evel ar wall-amzer g., lañsadenn b., paotr korfet evel ur gouarc'henn g., pezh pikol den bras g., bazh wisket b., treustel b., skilfenn a baotr g., korf mat a zen g., langouineg g.,

skarineg g., gaoleg g., louaneg g., tamm mat a zen g., freilheneg g., markol den g., moanard g., pezh jelkenn a baotr g., peulvan g. (Gregor), skeul vabu b., paluc'henn b. ; 3. strinkañ, dihoubañ, diflukañ.

V.k.e. : (schoss auf / hat aufgeschossen) : digeriñ gant un tenn, digeriñ gant un darzhadenn.

Aufschlag g. (-s, -schläge) : 1. stok g., stokad g., stokadenn b., enstok g. ; 2. [dilhad] troñsenn b., distroenn b., troñs g. ; 3. *Rockaufschlag*, kil ar chupenn g. ; 4. [kartoù] kartenn ar pod b., distroñsenn b. ; 5. [kenwerzh] kresk-priz g., keradur g., kresk g., kreskidigezh b., kreskadurezh b., kreskadur g., kreskañs b., keraerezh g., priz ouzhpenn g., ouzhpennadenn b. ; 6. [tennis] taol kregiñ g., servij g. ; 7. [gwiad.] steuenn b., steuñvenn b. ; 8. [louza.] gwez yaouank deuet en un doare naturel str.

aufschlagbar ag. : [karr-tan] to-disto, distoennus.

aufschlagen V.k.e. (schlägt auf / schlug auf / hat aufgeschlagen) : 1. *Eis aufschlagen*, toullañ ar skorn ; 2. *ein Ei aufschlagen*, terriñ ur vi ; 3. digeriñ, igeriñ ; *die Augen aufschlagen*, digeriñ e zaoulagad ; *ein Buch aufschlagen*, digeriñ ul levr ; *schlägt Seite elf auf*, *schlägt die Seite elf auf*, digorit ho levrioù er pajenn unnek ; *ein Bett aufschlagen*, lakaat pallenn ar gwele war a-dreñv, dizoleiñ ur gwele, diaozañ ur gwele, freuzañ ur gwele ; 4. *das Zelt aufschlagen*, displegañ (sevel, stigmañ, staliañ) un deltenn, teltañ ; 5. *seinen Wohnsitz in Rom aufschlagen*, ober e zemeurañs e Roma / menel e Roma (Gregor), lakaat e gêr e Roma, ober e annez e Roma, dont da chom e Roma, annezhañ e Roma, diazezañ e Roma, en em ziazezañ e Roma, en em staliañ e Roma, kevannezañ e Roma, dont da annezhañ e Roma, dont d'ober e annez e Roma, ober e azez e Roma ; 6. *ein Baugerüst aufschlagen*, sevel ur chafod ; 7. *sein Quartier aufschlagen*, staliañ e gamp, kampiñ, displegañ e deltoù, diazezañ e gamp (Gregor), kludañ ; 8. [dre heñvel.] *die Ärmel aufschlagen*, troñsañ e zivrec'h (Gregor), sevel e ziv vilgin ; 9. strinkañ, dihoubañ, diflukañ.

V.em. : **sich aufschlagen** (schlägt sich auf / schlug sich auf / hat sich aufgeschlagen) : *sich (t-d-b) das Knie aufschlagen*, gloazañ e c'hlin.

V.gw. (schlägt auf // schlug auf // ist aufgeschlagen / hat aufgeschlagen) : 1. (ist) : *die Flamme schlug auf*, a-greiz-holl e strinkas ar flamm ; *mit dem Kopf auf den Tisch aufschlagen*, stekiñ (tosiñ) e benn ouzh an daol ; 2. [lu] (ist) : *das Geschoss schlägt auf*, dazlammat a ra ar vannadell ; 3. [kenw.] (hat) : keraat ; *der Kaufmann schlägt auf*, ar marc'hadour a laka kresk war e brizioù, ar marc'hadour a gresk e brizioù, ar marc'hadour a ginnig prizioù uheloc'h ; 4. [tennis] (hat) : bannañ an taol kentañ, servijout ; 5. (ist) *die Tür schlägt auf*, trumm e tigor an nor, digeriñ a ra an nor a-daol-trumm.

Aufschläger g. (-s, -) : [sport, tennis] servijer g.

Aufschlagfest n. (-es, -e) : fest ar savadeg b./g., fest lein an ti nevez b./g., fest ar boked b./g., savadeg b.

Aufschlagpunkt g. (-s, -e) : poent enstok g. ; *die Kugel so werfen, dass sie am Aufschlagpunkt liegen bleibt*, pokañ, teurel ar voul en doare ma chomo el lec'h ma kouezho.

aufschließen V.k.e. (schloss auf / hat aufgeschlossen) : 1. *die Tür aufschließen*, dizalc'hwezañ (dialc'hwezañ,

dibrennañ) an nor ; **2.** *jemandem sein Herz aufschließen*, digeriñ (diskuliañ, dizoleiñ) e galon d'u.b. ; **3.** [mengleuz.] *ein Flöz aufschließen*, dizoleiñ ur wazhienn(ad).

V.gw. (schloss auf / hat aufgeschlossen) : **1.** *jemandem aufschließen*, digeriñ war u.b. ; **2.** [lu] en em lakaat stank-ha-stank, serriñ (dastum) ar renkoù.

V.em. : **sich aufschließen** (schloss sich auf / hat sich aufgeschlossen) : en em ziavaeziñ ; *sich (t-rt) jemandem aufschließen*, digeriñ (diskuliañ, diskargañ, dizoleiñ, disammañ) e galon d'u.b.

aufschlingen V.k.e. (schlang auf / hat aufgeschlungen) : **1.** didortilhañ ; *einen Knoten aufschlingen*, dizober ur skoulm, digeriñ ur skoulm, dispenn ur skoulm, diliammañ ur skoulm, freuzañ ur skoulm ; **2.** [dre skeud.] *etwas aufschlingen*, mont a vegadoù bras gant udb, lonkañ udb a-rafall, gourlonkañ udb, debriñ lamprek udb, debriñ naonek udb, plaouiañ udb, floupañ udb, kordañ udb, lonkañ udb en ur genaouad, debriñ udb en un taol-lonk, pipañ udb diwar dizh.

aufschlitzen V.k.e. (hat aufgeschlitzt) : skejañ, frailhañ, diwriat, diswriat, regiñ, diregiñ, troc'hañ ; *jemandem den Bauch aufschlitzen*, toullgofañ u.b., difreuzañ e vouzelloù en e gof d'u.b., didorañ u.b., divouzellañ u.b. / distripañ u.b. (Gregor), disklipañ u.b. ; *der Tiger schlitzt seiner Beute den Bauch auf*, an tigr a zifast e breizh ; *mit aufgeschlitztem Bauch*, didor, toullgofet, difreuzet e vouzelloù en e gof.

Aufschlitzer g. (-s,-) : gwader g., toullgofer g.

Aufschluss g. (-es,-schlüsse) : **1.** digoradur g., digoridigezh b. ; **2.** disklêriadur g., titouroù lies., sklaeriadenn b., sklêridigezh b., sklêrijenn b., sklêrijennadur g., sklaeriadur, sklaeridigezh b. ; *Aufschluss über etwas verlangen*, goulenn sklaeridigezhioù a-zivout udb (Gregor) ; *jemandem Aufschluss über etwas geben*, reiñ anaoudegezh eus udb d'u.b., reiñ d'u.b. udb da c'houzout (da anavezout), kelaouiñ u.b. diwar-benn udb, daveiñ udb d'u.b., kemenn udb d'u.b., reiñ ditour d'u.b. eus udb, reiñ keal d'u.b. eus udb, ditourañ u.b. diwar-benn udb, titouriñ u.b. diwar-benn udb, reiñ liv d'u.b. eus udb, reiñ disaouzan d'u.b. eus udb, kelenn u.b. a-zivout udb ; *die vorher gehörten Erklärungen geben uns Aufschluss über die Ursachen des Vorfalls*, diwar a zo bet displeget deomp diaraok e komprenomp bremañ perak eo c'hoarvezet kement-se.

aufschlüsseln V.k.e. (hat aufgeschlüsselt) : **1.** lodennañ, lodañ, ingalañ, rannañ, dasparzhañ, kroueriañ ; **2.** displegañ, disklêriañ.

Aufschlüsselung b. (-,-en) : renkadur g., rummatadur g. ; *Kostenaufschlüsselung*, dasparzh ar frejoù g., dasparzh an dispignoù g., kroueriadur ar frejoù g., kroueriañ ar frejoù g.

aufschlussreich ag. : kentelius, kelennus, diogel ; *das Verhältnis der drei Wirtschaftssektoren zueinander ist eines der aufschlussreichsten Merkmale der erreichten Entwicklungsstufe eines Landes*, kenfeur tri gennad an armerzh a zo unan eus merkoù diogelañ diorroadur ur vro.

aufschmeißen V.k.e. (schmiss auf / hat aufgeschmissen) : P. [dre skeud.] *eine Tür aufschmeißen*, digeriñ rust un nor, divarc'hañ un nor hep

digeriñ anezhi, skeiñ un nor en ti, bountañ un nor en ti / terriñ un nor (Gregor).

aufschnallen V.k.e. (hat aufgeschnallt) : divouklañ ; *seinen Gürtel aufschnallen*, divouklañ e c'houriz.

aufschnappen V.k.e. (hat aufgeschnappt) : **1.** tapout, pakañ, plomañ, plaouiañ ; **2.** [dre skeud.] deskiñ diwar ar grib, klevet dre zegouezh ; *ich konnte nur Gesprächsfetzen aufschnappen*, n'em oa gallet klevet nemet bommoù eus ar gaozeadenn.

V.gw. (ist aufgeschnappt) : divantañ, distegnañ ; *die Feder schnappt auf*, divantañ (distegnañ) a ra ar winterell, dizantellañ a ra ar winterell, difrapañ a ra ar winterell.

aufschneiden V.k.e. (schnitt auf / hat aufgeschnitten) : digeriñ gant un troc'h, skejañ, troc'hañ, skorchañ, flañchañ, faoutañ ; *einen Karbunkel aufschneiden*, flañchañ un hesked, faoutañ un hesked ; *ein neues Buch aufschneiden*, troc'hañ pajennoù ul levr nevez ; *Geflügel aufschneiden*, troc'hañ laboused-porz e tammoù, dispenn laboused-porz.

V.gw. (schnitt auf / hat aufgeschnitten) : *er schneidet auf*, emañ oc'h ober tron, emañ oc'h ober pompad, emañ oc'h ober e bompad, kankalat a ra, emañ o poufal, emañ o flipata, emañ oc'h ober bugad, emañ o vugadiñ, ur poufer (ur foeñvour, un toull-ourgouilh, ur c'hwezer, ur brogoier) an hini eo, stroñs a zo gantañ frankik, ur paotr a-stroñs eo, re uhel e gan e gilhog, ar yar p'he deus dozvet a rank kanañ, un teileg eo, hennezh a zo ur brabañser, hennezh a zo ur boufon, hennezh a zo ur pabor, uhel eo e glipenn gantañ, ur fougere an hini eo, re fin eo da zoublañ ha re c'hros da baramantiñ, emañ o teilet dirak an dud, emañ o pompadiñ, emañ oc'h ober un tamm fougas.

Aufschneider g. (-s,-) : fringer g., lorc'heg g., brabañser g., boufon g., pabor g., fougaser g., glabouser g., fougere g., kankaler g., toner g., brammer g., bogolier g., kañfard g., konikl g., bugader g., straker g., poufer g., foeñvour g., toull-ourgouilh g., gedonaer g., brogoier g., c'hwezer g., breser g., breser kaoc'h g., teileg g., gaoleg g., moliac'hour g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., bern trein g., torodell g., P. sac'h-c'hwez g., marc'h-kaoc'h g., marc'h-mel g., hejer-e-doull g., kac'her polos g., kac'her kanetinier g., tad an ardoù fall g., ardaouer g., bombarder g., orbider g., kamambre g., kozh toull kamambre g., sigoter g., fougaser brein g., koantat pabor g.

Aufschneiderei b. (-,-en) : pompadoù lies., roufl g., brabañs g., fougaserezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., brabañserezh g., bragerezh g., fougerezh g., pouferezh g., kañfarderezh g., kañfardiz b., c'hwez hag avel, bugaderezh g., bugad g., moliac'h g., taol moliac'h g.

aufschneiderisch ag. : teilek, otus, fougere, moliac'hus, fougasus, lorc'hek, lorc'hus, c'hwezet, ourgouilhus, brabañsus, pompus, pompadus, boufon, dichek, digoll, uhel, faeüs, pompoulik, pompus, pompadus, c'hwezhiell, ur fougaser (ur brabañser, ur poufer, ur straker, ur beg-a-raok, ur glabouser, ur bugader) anezhañ.

aufschnellen V.k.e. (hat aufgeschnellt) : bannañ d'an nec'h.

V.gw. (ist aufgeschnellt) : adlammat, dazlammat, lammat d'an nec'h.

Aufschnitt g. (-s,-e) : 1. flañhadenn b., flañch g., skejadenn b., skejadur g. ; 2. [kegin.] kilhevardon g., deliennoù kig-moc'h lies. ; *kalter Aufschnitt*, deliennoù kig-moc'h yen lies. ; *Platte mit kaltem Aufschnitt*, pladad deliennoù kig-moc'h yen g.

aufschnüffeln / aufschnuppenn (hat aufgeschnüffelt / hat aufgeschnuppert) : V.k.e. : P. [dre skeud.] diskoachañ, diboufañ, dizoleiñ.

aufschnüren V.k.e. (hat aufgeschnürt) : dilasañ, disifelennañ, dieren, dizeren ; *seine Schuhe aufschnüren*, dilasañ e votoù, diskoulmañ lasoù e votoù, dibrennañ e votoù ; *ein Paket aufschnüren*, lemel ar fiseleñ a-ziwar ur pakad.

aufschrammen V.k.e. (hat aufgeschrammt) : krabisat, krafignat, ribiñsat, spinañ, graspiñ, diruskañ.

V.em. : **sich aufschrammen** (hat sich aufgeschrammt) : diruskañ, krabisañ ; *ich hatte mir (t-d-b) die Beine aufgeschrammt*, me a oa dirusket (krabiset, krafignet) va divesker.

aufschrammend ag. : spinus.

aufschrauben V.k.e. (hat aufgeschraubt) : 1. biñsañ, ibilhouarnañ, serjantañ, bouloniñ ; 2. [dre astenn.] diviñsañ, diserjantañ.

aufschrecken¹ V.k.e. [digemm] (hat aufgeschreckt) : *er schreckte ihn auf*, a) spontañ a reas anezhañ, efreizhañ a reas anezhañ, lorc'hiñ a reas anezhañ ; b) huchañ a reas evit e zihuniñ, strilhañ a reas anezhañ evit e zihuniñ, strilhañ a reas e c'hwen dezhañ, ober a reas un tamm hej dezhañ evit e zihuniñ, ober a reas un hejañ dezhañ evit e zihuniñ.

aufschrecken² V.gw. (schreckt auf / schrickt auf // schrak auf / schreckte auf // ist aufgeschreckt / ist aufgeschrocken) : gourlammat, piklammat, draskal, draskañ, ober ur skamp ; *er schrak aus dem Schlaf auf*, dihuniñ a reas dre spont, dihuniñ a reas en ul lamm, dihuniñ a reas a-daol, dihuniñ a reas a-stroñs.

Aufschrei g. (-s,-e) : kriadenn skiltr b., chouadenn skiltr b., skrij g.

aufschreiben V.k.e. (schrieb auf / hat aufgeschrieben) : 1. notennañ, merkañ, deskrivañ, dougen [war ur skor paper], kaierañ ; *er schreibt sich das auf*, notenniñ (merkañ mat) a ra an dra-se ; *einen Namen aufschreiben*, skrivañ un anv war un tamm paper, kemer un anv, dougen un anv war un tamm paper ; 2. *der Polizist schreibt ihn auf*, ober a ra an archer ur skrid-tamall dezhañ, emañ an archer o sevel ur skrid-tamall dezhañ, emañ an archer o papterañ outañ.

aufschreien V.gw. (schrie auf / hat aufgeschrien) : 1. estlammañ, sailhañ ur griadenn digant an-unan, dont trumm ur griadenn gant an-unan ; 2. leuskel ur griadenn skiltr, teuler ur c'hri, ober ur c'hri, leuskel ur c'hri rifal ; *laut aufschreien*, leuskel ur garm a souezh, leuskel ur garm a zisplijadur, enebañ uhel ha kreñv ; *vor Angst aufschreien*, skrijal, leuskel ur griadenn a euzh.

Aufschrift b. (-,-en) : 1. chomlec'h g. ; 2. tikedenn b., skritellig b., skritell b., liketenn b., parchenn b. ; *mit einer Aufschrift versehen*, tikedenniñ, skritellat ; 3. enskrivadur g., enskrid g., enskrivadenn b., bomm-skrivadur g.

Aufschub g. (-s,-schübe) : goursez g., astenn amzer g., daleerezh g., daleidigezh b., daleadur g., astal g., warlerc'hiezh g., dilerc'hidigezh b. ; *jemandem einen Aufschub gewähren (bewilligen)*, astenn an termen d'u.b., reiñ termen d'u.b., reiñ un tamm amzer d'u.b.

Aufschubsperiode b. (-,-n) : [mezeg.] amzer c'horin b., padelezh ar goriñ b., latañs b., daleañs b., maread engortoz g., prantad enkelez g.

aufschürfen V.k.e. (hat aufgeschürft) : diruskañ, krabisat, krafignat, krifinat, ribiñsat, spinañ, graspiñ, flemmikañ, roudennañ.

V.em. : **sich aufschürfen** (hat sich aufgeschürft) : diruskañ, krabisañ, didammañ ; *ich hatte mir (t-d-b) die Beine aufgeschürft*, me a oa dirusket (krabiset, krafignet, didammet, roget) va divesker.

aufschürfend ag. : spinus.

aufschürzen V.k.e. (hat aufgeschürzt) : 1. troñsañ ; 2. [merdead.] farleañ, pakañ, ferlinkiñ, serriñ ; *ein Segel aufschürzen*, serriñ (farleañ, pakañ, ferlinkiñ) ur ouel.

aufschütteln V.k.e. (hat aufgeschüttelt) : hejañ, stroñsañ, strilhañ, hejañ-dihejañ.

aufschütten V.k.e. (hat aufgeschüttet) : 1. skuilhañ, fennañ, diskargañ ; 2. *Kohlen aufschütten*, fornian glaou, ifornañ glaou, boueta gant glaou ; 3. *einen Damm aufschütten*, savennañ, sevel ur savenn, chaoseriañ.

Aufschüttung b. (-,-en) : 1. yoc'had b., berniad g., yoc'hadur b., berniadur g., hogenn b., krugelladur g. ; 2. douarañ g. ; 3. plaenadenn b., savenn b., sav g., savdouar g., chaoser g./b., rizenn b.

aufschwätzen / aufschwätzen V.k.e. (hat aufgeschwätzt / hat aufgeschwätzt) : P. [dre skeud.] *jemandem eine Ware aufschwätzen*, *jemandem eine Ware aufschwätzen*, gwerzhañ brav poultr d'u.b., gwerzhañ piz e-lec'h fav d'u.b., sorc'henniñ u.b., bountañ ur varc'hadourezh war u.b.

aufschweißen V.k.e. (hat aufgeschweißt) : 1. soudañ ; 2. [tisav.] kourrezañ ; 3. digeriñ gant un houarn soudañ.

aufschwellen V.k.e. [digemm] : hat aufgeschwellt] : lakaat da goeñviñ, foeñvañ, c'hwezañ.

aufschwellen V.gw. (schwillt auf / schwoll auf / ist aufgeschwollen) : koeñviñ, foeñvañ, koeñvadenniñ, c'hwezañ.

aufschwemmen V.k.e. (hat aufgeschwemmt) : 1. diwalc'hiñ, diwalc'hiñ ; 2. [dichaladur] charreat ; 3. [dre skeud.] *aufgeschwemmt*, koeñvet, toazennek, pennboufet, boufet ; *aufgeschwemmtes Gesicht*, dremm koeñv enni b. (Gregor), dremm koeñvet b., dremm c'hwezet b.

aufschwingen V.em. : **sich aufschwingen** (schwang sich auf / hat sich (t-rt) aufgeschwungen) : 1. *sich zu etwas aufschwingen*, gounit war e ziegi d'ober udb, trec'hiñ war e lure d'ober udb, kemer e greñv war e garteri d'ober udb, lakaat en e benn (ober e vennoz, divizout) ober udb. ; 2. kemer e lusk, kemer e lañs, kemer e randon, klask e randon, kemer e dizh, kemer e herr, kemer penn herr, kemer lañs, kemer tizh, kemer herr, ober ul lañsadenn, lañsañ ; [labous] *sich zu etwas aufschwingen*, kemer e nij etrezek udb, kemer e nij da-geñver udb, kemer e nij etramek udb.

V.gw. : digeriñ, igeriñ.

Aufschwung g. (-s) : 1. lañs g., lañsadenn b., lañs-krec'h g., randon g., herr g., penn herr g., gwint g., tizh g. ; 2. lammgresk g., lañs g. ; [dre skeud.] luskadenn b., luskenn b., lusk g., luskad g., lañs g., lañsadenn b., enraog g., araokadenn b., gwint g., atiz g., broud g., brall g., bole g., berzh g. ; *das Geschäft nimmt einen ungeahnten Aufschwung*, den n'en dije kredet e rafe an afer kement a verz ; *Wirtschaftsaufschwung*, lammgresk an armerzh g., lammgresk greantel g., kresk ekonomikel g., lañs en armerzh g., diloc'h armerzhel g., enraog armerzhel g., enraog an armerzh g. ; *schneller Wirtschaftsaufschwung*, trummgresk g., lamm g. ; *in vollem Aufschwung sein*, bezañ war vec'h, bezañ lañs en an-unan forzh pegement, bezañ lañs en dra-mañ-dra ken-ha-ken, bezañ lañs en dra-mañ-dra mui-pegem-mui, bezañ lañs en dra-mañ-dra ken-ha-kenañ, bezañ lañs en dra-mañ-dra kenañ-kenañ, trummgreskiñ.

aufsehen V.gw. (sieht auf / sah auf / hat aufgesehen) : *zu jemandem aufsehen*, a) sevel e zaoulagad etrezek u.b., sevel e zaoulagad da sellet ouzh u.b., sevel e zaoulagad da-geñver u.b., sevel e zaoulagad etramek u.b. ; b) [dre skeud.] azaouezañ u.b., doujañ u.b., revilan u.b.

Aufsehen n. (-s) : sebez g., esmae g., trouz bras g., souezhadeg b. ; *Aufsehen erregen*, sachañ evezh an dud war an-unan, esmaeañ, sebeziñ ; *das wird großes Aufsehen erregen*, kement-se a raio trouz bras ; *Aufsehen erregend*, heverk, sebezus ; *jedes Aufsehen vermeiden*, chom hep sachañ an evezh war an-unan, chom didrouz, chom sioul, na vont war-wel, chom en e doull ; *um kein unliebsames Aufsehen zu provozieren*, bete-gouzout a zroukskouer ; *viel Aufsehen(s) von etwas machen*, ober stad vras eus udb, ober kalz a drouz en-dro d'udb, ober c'hoari gaer gant udb, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, ober charre en-dro d'udb, ober charre gant udb, ober gwelien gant udb, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, un abadenn, jabadao, tousmac'h, karnaj) abalamour d'udb, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar en askont d'udb, toumpial en askont d'udb, tournial en abeg d'udb, kas karbac'h en askont d'udb, kas trouz en arbenn d'udb, kas safar abalamour d'udb, ober cholori (talabao) en arbenn d'udb, ober kalz a reuz evit netra, karnajal en abeg d'udb.

aufsehererregend ag. : heverk, sebezus, eveshaus, disheñvel.

Aufseher g. (-s,-) : 1. gward g., evezhier g., evezhiad g., evezhiant g., eveshaer g., diwaller g., gedour g., enseller g., piker g. ; 2. [skol] mestr-studi g., evezhier g., evezhiad g., evezhiant g., P. krib b.

aufsetzen V.k.e. (hat aufgesetzt) : 1. lakaat ; *den Hut aufsetzen*, lakaat e dog war e benn, gwiskañ e dog, goloiñ e benn, lakaat e dog ; *den Hut schief aufsetzen*, lakaat e dog a-we ; *er hat seinen Hut schief aufgesetzt*, riklik eo e dog gantañ, lakaet en deus e dog a-dreuz war e benn, a-we en deus lakaat e dog ; *jemandem einen Hut aufsetzen*, togañ u.b., kabellañ u.b. ; *jemandem den Lorbeerkrantz aufsetzen*, kuruniñ u.b. a lore ; *eine Dornenkrone wurde ihm aufgesetzt*, kurunet e voe a spenn ; *seine Brille aufsetzen*, lakaat e lunedoù war e fri, lakaat e lunedoù ; *inem Standbild einen Kopf aufsetzen*,

pennañ un delwenn ; *einen Kranken im Bett aufsetzen*, sevel ur c'hlañvour en e goazez war e wele, sevel ur c'hlañvour en e azez war e wele, lakaat ur c'hlañvour en e azez war e wele ; [karv] *ein neues Geweih aufsetzen*, dont brankoù nevez d'an-unan ; *jedes Jahr wirft der Hirsch sein Geweih ab und setzt dann ein neues auf*, kouezhañ ha kreskiñ adarre a ra brankoù ar c'hirvi bep bloaz, kouezhañ ha neveziñ a ra brankoù ar c'hirvi bep bloaz ; 2. *Garben aufsetzen*, semennañ / pempenniñ / pempaot / ober pempennou / kroazelliñ ed / kalborniñ (Gregor), kakuadañ ; 3. *ein Stockwerk aufsetzen*, lakaat un estaj ouzhpenn war un ti, degas un ti en un estaj ouzhpenn ; 4. *eine beleidigte Miene aufsetzen*, stummañ e c'henoù, stummañ un dremm feuket, gwiskañ un dremm feuket, gwiskañ un neuz feuket, ober penn maout, kemer un aer feuket, dont ar stumm warnañ da vezañ feuket, ober penn du, bezañ ur bod-spenn war e dal, ober e benn mouzh, dont tres c'hoant kac'hat warnañ, ober beg a-dreuz, ober ur beg kastrilhez, ober beg kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, ober mourrennoù du, ober mourroù, bezañ kloc'h e veg evel ur gokouzen ; *seinen Trotzkopf aufsetzen*, ourzal, mouzhañ, mont e mouzh, astenn e vuzelloù, mouspenniñ, moulbenniñ, mousklenniñ, ober beg kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, ober beg a-dreuz, ober e vuzell gamm, ober e veg kamm, ober begoù kamm, ober ur penn-mouzh, ober penn-mouzh, ober penn maout, ober mourroù, ober mourrennoù du, mourrennañ, ober e benn mousklenn, c'hoari e benn bihan, kammañ e veg, mont kamm e c'henoù, stummañ e c'henoù, ober ur fri minaoued, pennboufiñ, bout e gwalarn, gwalarniñ, ober minoù, bezañ e Kervouzhig, ober krampouezh-mouzhik, bezañ e ti mouzhig, bezañ en toull mouzhig, bezañ teusk e c'henoù, sourral, sourennañ, ober e benn bihan, c'hoari e benn fall, ober e benn fall ; *ein bitteres Lächeln aufsetzen*, ober ur mousc'hoarzh c'hwerv, mousc'hoarzhin gant c'hwervoni ; 5. *P. einen Dickkopf aufsetzen*, *seinen Kopf aufsetzen*, aheurtiñ, ober e benn kalet, kilverziñ, bezañ pennek (penvers, kilvers, dibleg, aheurtet, mennidik, empennadet, kilhours, start, beuz, kloppenn, moulbenn, moulbennek, ginet, kuladus, ourzet, youlek), bezañ tev e voned, bezañ kalet a benn, bezañ kalet e benn, bezañ penn kalet, bezañ pennek evel ur marc'h-koad, bezañ pennek evel ur mul, bezañ eus Kerbennek, bezañ diaes ober outañ ; 6. *jemandem Hörner aufsetzen*, doganiñ u.b., doganañ u.b., ober kornioù d'u.b., ober kerniel d'u.b., ober ur boned d'an dogan, tailhañ ur boned d'u.b., koefañ u.b. ; 7. *das setzt allem die Krone auf* ! biskoazh kement all ! a) biskoazh gwell ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh bravoc'h tra ! biskoazh oueskoc'h ! kent ne welis evel-henn ! un estlamm gwelet ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! ur bam eo ! peadra a zo da vamañ ! ; b) [gwashaus] bremañ emaomp kempenn ganti ! brav emaomp ganti ! setu ni paket propik ! en ur soubenn vrav emaomp ! kur gaer ! ur gur gaer ! bez' emaomp fresk ! fresk emañ hor c'hased 'vat ! sell aze ul luz dezhi ! gounezet hon eus hon devezh ! aze emañ ar boch ! ; 8. [dre heñvel.] skrivañ, lakaat dre skrid ; *eine Bittschrift aufsetzen*, lakaat ur reked dre skrid ; *einen Kaufvertrag aufsetzen*, sevel ur gread gwerzhañ ; 9. [dre

skeud.] *einen Dämpfer aufsetzen*, mont dousikoc'h dezhi ; *seinen Wünschen einen Dämpfer aufsetzen*, izelaat (krennañ, moustrañ war) e c'hoantoù ; *jemandem einen Dämpfer aufsetzen*, sioulaat u.b., distanañ u.b., terriñ e herr d'u.b., distav u.b., habaskaat u.b.

V.em. : **sich aufsetzen** (hat sich (t-rt) aufgesetzt) : sevel en e goazez, sevel en e azez, en em lakaat en e azez.

V.gw. (hat aufgesetzt) : 1. pradañ, leuriañ ; *das Flugzeug setzte zu hart auf*, re rust e touaras ar c'harr-nij ; 2. brankañ ; *der Hirsch setzt auf*, brankoù nevez a zo o tont war penn ar c'harv, emañ ar c'harv o vrankañ a-nevez.

aufseufzen V.gw. (hat aufgeseufzt) : leuskel un huanad, tennañ un huanad, leuskel un huanadenn, huanadiñ, hirvoudiñ, ober ur glemmadenn, leuskel ur glemmadenn.

Aufsicht b. (-,en) : evezhidigezh b., evezhierezh g., evezhiadenn b., kontroll g., enselladenn b., ensellerezh g., ensell g., enselladur g., engweladenn b., gouarnidigezh b., gouarnerezh g. ; *jemanden unter Aufsicht stellen*, lakaat u.b. dindan ward, eveshaat (evezhiañ) ouzh u.b., eveshaat (derc'hel) war u.b., derc'hel tost war u.b., bezañ war evezh ouzh u.b. ; *das Geschäft steht unter Aufsicht*, gward a zo bet lakaet war ar stal, mësae eo ar stal, evezhiet e vez ar stal.

Aufsichtsbeamte(r) ag.k. g. : kontrollor g., evezhier g., evezhiad g., eveshaer g., evezhiant g., enseller g., gward g.

Aufsichtsbehörde b. (-,n) : pennadurezh kontrollañ b., pennadurezh evezhiañ b., aotrouniezh kembeliek b.

Aufsichtsführende(r) ag.k. g./b. : 1. kontrollor g., evezhier g., evezhiad g., eveshaer g., evezhiant g., enseller g., gward g. ; 2. [skol] mestri-studi g., evezhier g., evezhiad g., evezhiant g., P. krib b.

Aufsichtsführung b. (-) : gward g., evezhierezh g., kontroll g.

Aufsichtspersonal n. (-s) : koskor evezhiañ g., gwarded lies.

Aufsichtspflicht b. (-,en) : dlead evezhiañ g., endalc'h evezhiañ g., redi evezhiañ g.

Aufsichtsrat¹ g. (-,räte) : kuzul merañ g., kuzul evezhiañ g.

Aufsichtsrat² g. (-,räte) : ezel eus ar c'huzul merañ g., ezel eus ar c'huzul evezhiañ g.

Aufsichtsratsvorsitzende(r) ag.k. g./b. : prezidant ar c'huzul evezhiañ g., prezidantez ar c'huzul evezhiañ b.

aufsitzen V.gw. (saß auf // hat aufgesessen / ist aufgesessen) : 1. (hat) : sevel en e goazez, sevel en e azez, en em lakaat en e azez ; 2. (ist) : mont war, pignat war, sevel war ; *hinten aufsitzen*, mont war an talier, sevel war an talier, sevel war lost ar marc'h ; *jemanden hinten aufsitzen lassen*, sevel (lakaat) u.b. war talier e varc'h ; 3. [merdead.] (hat) : mont da skeiñ, mont da douch, stekiñ ouzh strad ar mor, chom sac'het goude stekiñ ouzh strad ar mor, chom sko ; 4. (ist) : *jemandem aufsitzen*, bezañ nezet brav gant u.b., bezañ tapet brav gant u.b., bezañ tapet lous gant u.b., bezañ paket sellet gant u.b., bezañ tapet genaouek gant u.b., bezañ gwalldapet gant u.b., bezañ toazet brav gant u.b., bezañ riñset e dreid d'an-unan gant u.b., bezañ bratellet gant u.b., bezañ devet gant u.b., bezañ stranet gant u.b., bezañ straniget prop ha brav gant u.b., bezañ kabestret ha brav gant u.b., bezañ louzet brav ha kempenn gant

u.b., bezañ kaotet ha peget prop ha brav gant u.b. ; 5. [dre skeud.] *jemanden aufsitzen lassen*, dilezel u.b., lezel u.b. war e revr (e-unanig, war e gement all, a-gostez), lezel u.b. e perch, treiñ kein d'u.b., mont diwar-dro u.b., dispegañ diouzh u.b., mont a-zigant u.b. ; *seine Freundin ließ ihn aufsitzen und gabelte sich einen anderen auf*, e vignonez a zilezas anezhañ evit mont gant unan all, e vignonez a droc'has ur jak dezhañ.

Aufsitzstein g. (-s,-e) : maen-pignouer g., pignouer g.

aufspalten V.k.e. (hat aufgespaltet / hat aufgespalten) : faoutañ, rannañ, diskolpañ, dizoublañ, regiñ, skalfañ, diskalfañ, frailhañ ; *das Atom aufspalten*, digevanañ an atomenn, terriñ an atomenn, skiriañ an derc'h an ; [stêr] *der Fluss spaltet seinen Lauf auf*, emwazhiennañ a ra ar stêr.

V.em. : **sich aufspalten** hat sich (t-rt) aufgespaltet / hat sich (t-rt) aufgespalten : en em rannañ, en em lodennañ, skalfañ, frailhañ.

Aufspaltung b. (-,en) : 1. [fizik] digevanidigezh b., skiriadur g. ; 2. [dre skeud.] disrann g./b., disrannadur g., disranniezh b., dizunvaniezh b.

aufspannen V.k.e. (hat aufgespannt) : 1. antellañ, stegnañ, stigmañ, bantañ, displegañ, dispakañ, astenn, reutaat, reudiñ, sonnaat ; *eine Leine aufspannen*, stegnañ ur siblenn ; *alle Segel aufspannen*, digeriñ (dispakañ, difarleañ) e holl ouelioù ; *den Regenschirm aufspannen*, digeriñ e zisglavier ; *aufgespannter Regenschirm*, disglavier digor g. ; [dre skeud.] *wenn der mit dir spricht, musst du einen Regenschirm aufspannen*, skopigellat a ra pa vez o komz, sklaboutat a ra pa vez o komz, ur flistrer a zo anezhañ, skop-skop eo pa vez o komz ; 2. [dre skeud.] *mildere Saiten aufspannen*, mont dousikoc'h dezhi, diskanañ, ameniñ, plegañ e santimant, diskar e gribell, habaskaat d'an-unan, bihanaat e c'hoantoù.

aufsparen V.k.e. (hat aufgespart) : mirout, espenn, arboellañ, armerzh ; *das Beste bis zuletzt aufsparen*, *etwas bis zu guter Letzt aufsparen*, mirout ar pep gwellañ (ar bouf, an askorn bras, ar vouedenn) evit ar fin, mirout un dra vat evit an tamm diwezhañ (Gregor), na zebriñ ar vegenn kent an erienenn.

aufspeichern V.k.e. (hat aufgespeichert) : sanailhañ, grignoliañ, daspugn, daspun, hogennañ, magazennañ.

Aufspeicherung b. (-,en) : dastumadur g., daspugnadur g., daspugn g., daspugnerezh g., kendaspugn g., sanailhadur g.

aufsperrern V.k.e. (hat aufgesperrt) : 1. dispartañ, distankañ, digeriñ war ; 2. [dre skeud.] *die Augen aufsperrern*, rontaat e zaoulagad, dispourbellañ e zaoulagad, diskolpañ e zaoulagad, dislontrañ e zaoulagad, disloagal e zaoulagad, divarc'hañ e zaoulagad, diskalfañ e zaoulagad, dislonkañ e zaoulagad, dispourbellañ, astenn e zaoulagad, bezañ balc'h e lagad ; *den Mund aufsperrern*, rontaat e c'henoù, digeriñ frank e c'henoù, rampañ e c'henoù, reiñ muzul d'e c'henoù, chom a-bann, chom da sellet gant e c'henoù, mont e genoù, bezañ (chom) balc'h e c'henoù, chom da c'henaouiñ, chom genaouek, chom e forn digor gant an-unan, chom e veol digor gant an-unan, chom e c'henoù digor war c'hwec'h eur (war nav eur, war nav eur hanter, war greisteiz hanter), chom e c'henoù digor gant an-unan war nav eur hanter ; *mit aufgesperrtem Mund*, balc'h e

c'henoù, e c'henoù war c'hwec'h eur gantañ, digor e c'henoù war nav eur hanter gantañ, rampet e c'henoù gantañ ; *weit aufgesperrt*, digor-frank, digor-bras, digor-ledan, digor frank-kaer, digor war e hed.

aufspielen V.gw. (hat aufgespielt) : 1. kregiñ da seniñ, stagañ da seniñ ; *zum Tanz aufspielen*, seniñ da zañsal, seniñ evit lakaat an dud da zañsal ; 2. [kartoù, domino] digeriñ, kregiñ.

V.em. : **sich aufspielen** (hat sich (t-rt) aufgespielt) : c'hoari e baotr, c'hoari e aotrou, c'hoari e vestr, ober e aotrou (e vraz, e c'hrobis, e vorgant, e baotr, e galite), lakaat e droad er par, ober brasoni, bragal, dougen roufl, en em rollañ, lakaat kegel e vamm en e gein, ober hec'h itron, bezañ un ton en an-unan, bezañ un ober gant an-unan, en em gavout, en em gontañ, en em zougen, bezañ sonn evel ur pipi, bezañ sonn evel ur c'hefeleg, bezañ sonn evel ul lakez pikez, jingellat ; *er will sich als den Herrn aufspielen*, c'hoari a ra e vestr, tailhañ a ra e vestr warnomp, ober a ra e renkoù war bep tra, ur c'hoch arloup a zo anezhañ, klask a ra ober al lezenn d'ar re all, klask a ra ober lezennoù, fellout a ra dezhañ lezenniñ ; *sich als Chef aufspielen*, lezenniñ, c'hoari e lezenner, bezañ troc'h-holl, klask ober lezennoù, klask ober al lezenn d'ar re all, klask lezenniñ.

aufspießen V.k.e. (hat aufgespießt) : 1. *jemanden aufspießen*, peuliañ u.b., peulveriañ u.b., beriañ u.b. penn-dre-benn ; 2. *jemanden aufspießen*, toullgofañ u.b., brochañ u.b., treuzdidreuziñ u.b., enklavañ u.b. ; 3. lakaat ouzh ar ber, enberiañ, beriañ, beraouañ ; *Kröten aufspießen*, beraouañ tousegi ; 4. pikañ gant ur spilhenn, pikañ gant ur fourchettez ; *mit der Gabel ein Stück Fleisch aufspießen*, pikañ un tamm kig gant ur fourchettez.

Aufspießen n. (-s) : [jahin] peulveriadur g.

aufspreizen V.k.e. (hat aufgespreizt) : astenn, dispakañ, ledañ.

V.em. : **sich aufspreizen** (hat sich (t-rt) aufgespreizt) : torodelliñ, bragal, dougen roufl, en em rollañ, lorc'henniñ, pompadiñ, ober re vras gaoliad, ober pompad, rodal evel ur paun, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, bezañ fier-ruz, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ lorc'h en an-unan evel en ur c'hog war ur bern teil, ober e aotrou (e vraz, e c'hrobis, e vorgant, e baotr, e galite), ober brasoni, lakaat kegel e vamm en e gein, ober hec'h itron, bezañ un ton en an-unan, bezañ un ober gant an-unan, en em gavout, en em gontañ, en em zougen, bezañ sonn evel ur c'hefeleg, bezañ sonn evel ul lakez pikez, bezañ sonn evel ur pipi.

aufsprengen V.k.e. (hat aufgesprengt) : lakaat da darzhañ, terriñ.

aufsprießen V.gw. (spross auf / ist aufgesprossen) : diwanañ, dont, dizouarañ, kellidañ, korzenniñ, broudañ, bouilhañ, broñsañ, broustañ, divorfilañ, eгинаñ, sevel, labourat ; *die Saat ist aufgesprossen*, diwan eo an had ; *das Getreide sprießt auf*, krog eo an ed da c'hlañ, krog eo an ed da gorzenniñ.

aufspringen V.gw. (sprang auf / ist aufgesprungen) : 1. sailhañ (lammat) a-sonn (Gregor), sailhañ (lammat) a-bik, piklammat, gourlammat, draskal, draskañ, ober ur skamp, sevel evel un tenn, sevel en ul lamm, sevel a-daol, sevel a-stroñs, dihoubañ, diflukañ, ober ul lamm krenn, lammat krenn ; *vom Stuhl aufspringen*, piklammat

a-ziwar e gador, draskal (draskañ) a-ziwar e gador ; 2. *während der Fahrt aufspringen*, lammat e-barzh an tren tra m'emañ hennezh o ruilhal ; 3. tarzhañ, dedarzhañ, diskolpañ ; *die Frucht springt auf*, tarzhañ (dedarzhañ) a ra ar frouezhenn ; 4. spinac'hañ, skalfañ, skarillañ, skarrañ, skarnilañ, frailhañ ; *seine Lippen springen auf*, dont a ra e vuzelloù da spinac'hañ (da skalfañ, da skarrañ, da skarnilañ) ; *er hat aufgesprungene Hände*, paket en deus skalfoù (spinac'h) en e zaouarn, deuet ez eus skarrou dezhañ en e zaouarn, skarnilet (skarnilek) eo e zaouarn ; 4. adlammat, dazlammat ; *auf etwas (t-d-b) aufspringen*, dazlammat war udb.

Aufspringen n. (-s) : 1. lamm g., sailh g., sailhadenn b., sailherezh g., adlamm g., dazlamm g., piklamm g., gourlamm g., draskadenn b., lamm krenn g. ; 2. [dre heñvel.] spinac'h g., spinac'hadur g., skalf g., skarrañ g., frailhañ g. ; 3. [louza.] dihil g.

aufspritzen V.gw. (ist aufgespritzt) : strinkañ, distrinkañ, flistrañ, plomañ, diflipañ, diflukañ, difukañ, delammat, diflistrañ, strimpiñ, tarzhañ, dedarzhañ, flinkañ, saflikañ.

V.k.e. (hat aufgespritzt) : strinkañ ; *Farbe aufspritzen*, pentañ gant ur bistolenn.

Aufspritzen n. (-s) : saflik g.

aufspossen V.gw. (spross auf / ist aufgesprossen) : [louza.] diwanañ, dont, dizouarañ, kellidañ, korzenniñ, broudañ, bouilhañ, broñsañ, broustañ, labourat ; *die Saat ist aufgesprossen*, diwan eo an had ; *das Getreide sprosst auf*, kroget eo an ed da c'hlañ, dizouarañ a ra an ed, krog eo an ed da gorzenniñ.

aufsprudeln V.gw. (ist aufgesprudelt) : strinkañ, flistrañ, plomañ, delammat, diflukañ, difukañ, diflipañ, strimpiñ, birviñ, bouilhañ, bourbouilhañ, klogoreñañ, klogoriñ.

aufsprühen V.gw. (ist aufgesprüht) : fulenniñ, elfenniñ, strinkañ fulennoù.

V.k.e. (hat aufgesprüht) : pentañ gant ur bistolenn, pentañ gant ur vombell (un difruer), strinkañ, flistrañ, strimpiñ.

Aufsprung g. (-s, -sprünge) : lamm g., sailh g., sailhadenn b., adlamm g., dazlamm g., piklamm g., gourlamm g.

aufspulen V.k.e. (hat aufgespult) : [gwiad.] pellennañ, kanellañ, punañ, ober un tamm pun da.

aufspunden V.k.e. (hat aufgespundet) : divontañ, distouvañ, distouvellañ.

Aufspunden n. (-s) : divonterezh g., distouvañ g., distouverezh g., distouvadur g.

aufspüren V.k.e. (hat aufgespürt) : diguzhat, diskoachañ, dinoiñ, diournat ; *man hat den Dieb aufgespürt*, kavet eo bet roud al laer.

aufstacheln V.k.e. (hat aufgestachelt) : [dre skeud.] 1. *das Volk aufstacheln*, pouzañ ar bobl d'en em sevel, hegal ar bobl d'en em sevel ; 2. broudañ, brochañ, luskañ, flemmañ, atizañ, bevaat, truchañ, kentraouiñ, divorfilañ, divorzañ, arabadiñ war, reiñ kas da, lakaat kas e ; *Literatur muss die Gefühle aufstacheln*, digant al lennegezh e c'hortozer from ; *jemanden aufstacheln*, bountañ pennadoù en u.b., c'hwetzañ pennadoù e spered u.b.

aufstampfen V.gw. (hat aufgestampft) : tripal, trepikal, mac'hellañ, pilpazañ, pigosat gant e dreid ; *vor Wut aufstampfen*, tripal gant ar fulor ; *mit dem Fuß*

aufstampfen, skeiñ e droad en douar, lopañ gant e droad war al leur, lopata gant e droad, pigosat gant e droad.

Aufstampfen n. (-s) : toumpi b., pilpazerezh g., pavataerezh g., kalemarc'h b./g., draskadennoù lies., mac'herezh g.

Aufstand g. (-s, -stände) : 1. emsav g., emsavadeg b., emsavadenn b., emsaverezh g., emzispac'h g., dispac'h g., dispac'hadeg b., taol-freuz g., taol-dispac'h g., kabal b., kabalad b., taol-nerzh g., taol-strap g., fourgas g., taol fourgas g., harzerezh g., ravolt b., rebellded b., darsav g., darsaverezh g. ; *einen Aufstand unterdrücken*, mougañ un emsav, plegañ ur ravolt, mougañ ur ravolt ; *einen Aufstand blutig unterdrücken*, beuziñ un emsavadeg er gwad ; *der Aufstand im Warschauer Ghetto*, emsavadeg ghetto Warszawa b. ; 2. tabut g., sabad g., cholori g., termaji g., todilhon g., brud b./g., tourni b., trouz g., reuz g., freuz g., freuz ha reuz, keusteuenn b., bosenn b., jabadao g., tousmac'h g., diframm g., karnaj g., karbac'h g., estlamm g., kabaduilh b., foar b., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., hemolc'h g., birvilh g., berv g., diskrap g., kabal b., keflusk g., kalz a hej hag a brez ; *was für ein Aufstand !* pebezh termaji !

aufständisch ag. : emsavet, emsavadegel, disent ouzh ar pennadurezhioù, desfailh, rebell, darsavet, darsavel ; *aufständische Gemeinde*, kumun emsavet b., kumun rebell b., kumun darsavet b.

Aufständische(r) ag.k. g./b. : emsavad g., emsavadez b., emsaver g., emsaverez b., emzispac'h g., emzispac'herez b., rebell g., darsavad g., darsaver g., darsaverez b.

aufstapeln V.k.e. (hat aufgestapelt) : berniañ, yoc'hañ, gwrac'hellat, lakaat a-vern, lakaat bern-war-vern, krugellañ, goustelliñ, lakaat en ur bern, lakaat en ur yoc'h, daspugn, daspun, kalzañ, kalzennañ, hogennañ, tesiiñ.

Aufstapelung b. (-, -en) : dastumadur g., daspugnerezh g., daspugn g., daspugnadur g., sanailhadur g.

aufstauen V.k.e. (hat aufgestaut) : stankañ, chaoseriañ, fardellañ, bardellañ ; *Wasser aufstauen*, stankañ red an dour d'ober ul lenn.

V.em. : **sich aufstauen** (hat sich (t-rt) aufgestaut) : 1. en em zastum, en em strollañ, en em dolpañ ; 2. [dour] lennañ, stankennañ.

aufstechen V.k.e. (sticht auf / stach auf / hat aufgestochen) : 1. digeriñ, toullañ, treuziñ ; 2. [mezeg.] *ein Geschwür aufstechen*, tarzhañ ur gor (ur pugnez) d'u.b.

aufstecken V.k.e. (hat aufgesteckt) : 1. *eine Kerze auf den Leuchter aufstecken*, lakaat ur c'houlouenn war ar c'hantolor, lakaat ur c'houlouenn er c'hantolor ; 2. *die Flagge aufstecken*, gwintañ e vanniell, gwerniañ e c'hiton ; 3. [dre heñvel.] pakañ, dastum ; *das Haar aufstecken*, pakañ (dastum) e vlev war e benn ; 4. *spilhennañ, brochañ, beriañ*, lakaat ouzh ar ber ; 5. *P. es aufstecken*, kac'hañ en e vragez, kemer e sac'h, diskouez e seuliou, teuler (lezel) pep tra ouzh an drez, stlepel (teuler) ar boned war-lerc'h an tog, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, teuler (stlepel) ar billig goude an trebez, lezel pep tra ouzh torgenn ; 6. [dre skeud.] *jemandem ein Licht aufstecken*, a) P. lakaat u.b. en e renk, delc'her u.b. en e renk, ober un dres d'u.b., dihopañ u.b., eeunañ u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e sugelloù

d'u.b., lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en e blas, kenteliañ u.b., plantañ kentel gant u.b., c'hwezhañ e teod u.b., lakaat u.b. brav en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., ober e varv d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b. ; b) P. lakaat spered u.b. war an tres, reiñ un tamm sklêrijenn d'u.b., degas un tamm sklêrijenn d'u.b. ; *ich muss ihm ein Licht aufstecken*, gwelloc'h eo din lakaat e spered war an tres, ret eo din reiñ un tamm sklêrijenn dezhañ, ret eo din degas un tamm sklêrijenn dezhañ.

aufstehen V.gw. (stand auf / ist aufgestanden) : 1. sevel, sevel en e sav, mont en e sav, sevel war e dreid, sevel e revr, sevel e foñs, sevel diwar e c'hourvez, sevel eus e c'hourvez, dihoubañ, plomañ ; *stehen Sie auf !* savit en ho sav ! sav ! war-sav ! ; *aufstehen !* poent eo sevel ! pred eo sevel ! war-sav ! sav ! poent eo dibradañ ! poent eo didoullañ ! poent eo didortañ ! ; *früh aufstehen*, diblouzañ abred, sevel mintin, sevel mintin-mat, dibradañ abred, didoullañ abred, didortañ abred, bezañ abred war vale, bezañ abred war ar bale, bezañ abred war-sav, bezañ beureek, bezañ mintinek, bezañ abred da sevel, sevel abred diouzh ar mintin, sevel abred-mat (abred-kaer, abredik diouzh ar mintin, a-vintin mat, mintinik, e-koulz bras), bezañ un dihuner abred ; *früher aufstehen als sonst*, beureaat da sevel, mintinaat da sevel, sevel mintinoc'h, sevel beureoc'h ; *spät aufstehen*, diveureiñ ; *er steht immer als Erster auf*, ar beureañ hini e vez atav, ar mintinañ e vez atav ; *beim ersten Hahnenschrei aufstehen*, sevel da gan ar c'hilhog, bezañ war-sav da gan ar c'hilhog, sevel da c'houlou-deiz, sevel kerkent (kenkent) ha goulou-deiz, sevel kerkent ha tarzhañ an deiz, sevel kerkent hag an deiz ; *wer früh aufsteht, nutzt seinen Tag*, abred ne goll gwech ebet ; *wieder aufstehen*, en em zastum, sevel en-dro war-lerc'h kouezhañ ; *vom Knien wieder aufstehen*, dibenniglañ, dizaoulinañ ; *vom Stuhl aufstehen*, sevel diwar e gador, sevel e foñs diwar e gador, sevel e revr diwar e gador ; *vom Tisch aufstehen*, sevel diouzh taol, sevel eus taol, mont diouzh taol, didaoliañ, distaoliañ ; *vom Bett aufstehen*, diweleñ, sevel ag e wele, sevel eus e wele, didoullañ, digludañ, dibradañ, diblouzañ, dichoukañ, dic'hwenañ, didortañ, dihoubañ diouzh e wele, ober fraoñv-lostenn, diglozañ ; *heute fiel es mir schwer, vom Bett aufzustehen*, poan ar c'hi am boa o sevel er mintin-mañ, mil pinijenn am boa o sevel er mintin-mañ, [dre fent] start e oa bet ar sav-korf hiziv vintin ; *na, aufgestanden ?* savet ar big diwar he neiz ? ; 2. [dre skeud.] P. *er ist mit dem linken Fuß aufgestanden*, *er ist mit dem falschen Fuß aufgestanden*, savet eo war an tu enep, aet eo ar moc'h war ar gwinizh du gantañ, war e du fall emañ, loariet eo, broc'h a zo ennañ, aet ez eus tro en e voned, n'emañ ket e holl voc'h er gêr gantañ ; 3. bezañ digor ; *die Tür stand weit auf*, digor-frank (digor-bras, digor frank-kaer, digor-ledan) e oa an nor, digor e oa an nor war hec'h hed.

aufsteigen V.gw. (stieg auf / ist aufgestiegen) : pignat, sevel, uhelaat, sevel er vann, krapañ, dihoubañ, gorren ; *das Flugzeug steigt auf*, pignat a ra ar c'harr-nij en nec'h,

gorren a ra ar c'harr-nij ; *er ist in einen höheren Dienstrang aufgestiegen*, sav en deus bet en e garg, aet eo en ur garg uheloc'h, savet eo dreist e renk, uhelaet eo bet e zerez-karg, lakaet eo bet en un derez-karg uheloc'h, savet eo bet uheloc'h en e garg, anvet eo bet war well, uhelaet eo bet, tapet en deus galoñsoù, savet eo e renk, savet eo e karg, pignet eo e karg, uhelaet eo bet e karg ; *zum Pfarrer aufsteigen*, mont eus kure da berson ; *sozial aufsteigen*, mont eus ar menez d'ar foenneg, mont eus al lanneg d'ar park, uhelaet e stad, uhelaet e gendere ; *Verwandter in aufsteigender Linie*, diagentiad g. ; *Perlen steigen im Sekt auf*, eonenniñ (bouilhañ) a ra ar gwin spoum, birviñ a ra ar gwin spoum ; *Rauchwolken steigen auf*, bouilhadoù moged a ya e laez, bouilhadoù moged a ya d'an nec'h, bouilhadoù moged a ya d'an uhel ; *Erinnerungen steigen auf*, traoù ankounac'haet a sav war an eñvor, ur froudad eñvoriou a ya hebiou, ar spered a grog da eñvoriñ ; *ein Gefühl der Ruhe stieg in ihr auf*, kalm a zeuas d'he spered ; *ein Gefühl der Zuneigung stieg in ihm auf*, ur pik a santas en e galon, mont a reas ur pik en e galon ; *Zweifel steigt in mir auf*, sevel a ra douetañsoù em spered, dont a ra disfiz (diskred, douetañs) din, diwanañ a ra disfiz ennon, kellidañ a ra disfiz ennon, sevel a ra disfiz ennon.

Aufsteigen n. (-s) : 1. pignidigezh b., pignadur g., savidigezh b., gorroidigezh b., krapadenn b., kraperezh g. ; 2. [dre skeud.] araokadur war tachenn e vicher g., sav en e garg g., tremenidigezh en ur garg uheloc'h b., savidigezh dreist e renk b., enraog g., enraokaat g., savidigezh b., avañs b., pignadur g.

aufsteigend ag. : war gresk, war greskiñ, war-grec'h ; *aufsteigende Luftströmung*, redenn bign b., redenn sav b., aerredenn war-grec'h b., red aer war-grec'h g. ; *Verwandter in aufsteigender Linie*, diagentiad g.

Aufsteiger g. (-s,-) : 1. [mell-droad] skipailh a bign er rummad a-us g., skipailh a ya d'ar rummad a-us ; 2. den erru g., den gwintet g., julod nevez g., aotrou kouezhet diwar lost ar c'harr g., brizhaotrou g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., paour astennet g. ; 3. [gwashaus] paotrmac'hom g., bleiz g., fistouler g., lesaour g., tostenner g., goprad gwall droet gant ar c'hoant sevel g., sacher d'e du g., krimpig g., remzadour g.

aufstellen V.k.e. (hat aufgestellt) : 1. lakaat en e sav, lakaat war e zres, plomañ, troadañ, dresañ ; *eine Vase aufstellen*, lakaat ul lestr en e sav ; 2. lakaat en ur plas bennak, klenkañ, reizhlec'hiañ, urzhiañ, urzhiata ; *in Reihen aufstellen*, renkañ, lakaat a-renk, lakaat war-renk, lakaat a-renkennadoù, regennañ, steudañ, linennañ ; *sich in Viererreihen aufstellen*, en em renkañ war bevar (dre bevaroù a-bevaroù, pevar-ha-pevar), en em lakaat war beder renk ; *sich zu Paaren aufstellen*, *sich paarweise aufstellen*, en em lakaat daou-ha-daou, en em barañ ; *sich in Zweierreihen aufstellen*, en em renkañ war zaou (dre zaouioù, a-zaouioù, daou-ha-daou), en em lakaat war ziv renk, en em lakaat war ziv regenn ; *wieder aufstellen*, eillec'hiañ ; *gut aufgestellt*, klenk ; 3. sevel, staliañ, sternata, amparañ ; *ein Denkmal aufstellen*, sevel un delwenn (ur maen-koun) ; *das Programm des Festivals aufstellen*, raktaolenniñ dibunadur ar festival ; *die Satzung eines Vereins aufstellen*, *die Statuten eines Vereins aufstellen*, sevel reizhennoù ur gevredigezh,

sevel dezvad ur gevredigezh, reizhennañ ur gevredigezh ; 4. montañ, gwiefreañ ; *eine Maschine aufstellen*, montañ ur mekanik ; 5. [kenw.] sevel, savelañ, ober ; *eine Rechnung aufstellen*, sevel ul lizher-dle (ur fakturenn), fakturenniñ ; 6. [gwir] *Zeugen aufstellen*, lakaat testoù e gouloù, reiñ testoù da anaout, dizoleiñ (degas, diskouez) testoù ; 7. *einen Beweis aufstellen*, degas (diskouez) ur brouenn ; 8. *ein Unfallprotokoll aufstellen*, sevel ur skrid-gwiriañ diwar-benn ur gwallzarvoud, paperañ (stadañ) ur gwallzarvoud ; 9. [polit.] *Kandidaten aufstellen*, kinnig danvez kannaded, lakaat danvez kannaded war ar renk ; 10. [sport] *einen Rekord aufstellen*, mont dreist ar rekord diwezhañ, skeiñ ur rekord d'an traoñ, pilat ar rekord diwezhañ, savelañ ur gourc'hoù, gourc'haouiñ, parfoeltrañ ur gourc'hoù ; 11. [lu] *ein Heer aufstellen*, sevel un arme, dastum un arme ; *Wachen aufstellen*, lakaat gwarded, staelañ gwarded, lakaat gedourien d'ober gward ; 12. *eine Theorie aufstellen*, danzen un damkam ; *eine Hypothese aufstellen*, danzen ur c'houlakadenn, goveliañ ur c'houlakadenn, goulakaat udb.

Aufstellen n. (-s) : sonnadur g., dres g.

Aufstellung b. (-,-en) : 1. montadur g., montadenn b. ; *Aufstellung einer Maschine*, montadur ur mekanik g., montadenn ur mekanik b. ; 2. savidigezh b., aozerezh g., amparadur g., amparañ ; [lu] *Aufstellung einer Truppe*, savidigezh un arme b. ; [polit.] *Aufstellung eines Programms*, savidigezh ur programm b., aozerezh ur programm g. ; 3. [sport] *Aufstellung einer Mannschaft*, aozidigezh ur skipailh b., kenaozerezh ur skipailh g., kenaozidigezh ur skipailh b. ; 4. listenn b., renabl g., roll g., listennad b. ; 5. diskouezadur g., kinnigadur g. ; 6. arenkamant g., klenkadur, klenkerezh g., urzhidigezh b., urzhierzh g.

aufstemmen V.k.e. (hat aufgestemmt) : brankodiñ, harpañ, skoriañ, skoaziañ, skoazellañ.

V.em. : **sich aufstemmen** (hat sich (t-rt) aufgestemmt) : en em harpañ ouzh, en em skorañ ouzh.

aufstempeln V.k.e. (hat aufgestempelt) : timbrañ, merkañ, engravañ, enlouchañ, engwaskañ, louc'hañ.

aufsticken V.k.e. (hat aufgestickt) : brodañ, nadoziñ, pikañ.

Aufstieg g. (-s,-e) : 1. savidigezh b., pignidigezh b., kreskidigezh b., kresk g. ; 2. [dre skeud.] *Aufstieg der Wirtschaft*, lañs war tachenn an armerzh g., lammgresk greantel g., lammgresk armerzhel g. ; 3. *Aufstieg im Amt*, araokadur war tachenn e vicher g., sav en e garg g., tremenidigezh en ur garg uheloc'h b., savidigezh dreist e renk b., enraog g., enraokaat g., savidigezh b., avañs b., pignadur g. ; *sozialer Aufstieg*, pignadur sokial g.

Aufstiegschance b. (-,-n) : diarsell araokadur war tachenn e vicher g.

Aufstiegsrunde b. (-,-n) : [sport] poull c'hwennat evit pignat d'ar rummad a-us g., poull skarzhañ evit pignat d'ar rummad a-us g.

Aufstiegsspiel n. (-s,-e) : [sport] match dispartiañ evit pignat d'ar rummad a-us g.

aufstöbern V.k.e. (hat ausgestöbert) : 1. spontañ, sevel, difourkañ, dicheañ, dibuchañ, diboufañ, divuzañ, diskoachañ ; *ein Reh aufstöbern*, spontañ ur yourc'h ; *Rebhühner aufstöbern*, dibradañ klujiri ; *einen Hasen*

aufstößern, sevel ur c'had, difourkañ ur c'had, dicheañ ur c'had, dibuchañ ur c'had, divuzañ ur c'had ; *das Wild aufstößern*, spontañ kement penn-jiber a zo ; *die Hunde haben ein Kaninchen aufgestößert*, ar chas ez eus savet ur c'honikl ganto ; *der Hund stößt das Wild auf*, emañ ar c'hi o tichedañ (o tivusañ, o tiboufañ, o tiskoachañ) ar jiber ; **2.** [dre skeud.] kavout, diskoachañ, pesketa, diguzhañ, diguzhat, diboufañ, difoupañ, dizoleiñ, dineizhañ, kavout an disaouzan eus udb. ; *jemanden aufstößern*, diboufañ e neizh d'u.b., dineizhañ u.b., diskoachañ u.b.

aufstocken V.k.e. (hat aufgestockt) : **1.** kas en un estaj ouzhpenn, gorren, dreistuhelaat ; **2.** [kenwerzh] uhelaat.

aufstöhnen V.gw. (hat aufgestöhnt) : leuskel un huanad, tennañ un huanad, leuskel un huanadenn, huanadiñ, hirvoudiñ, ober ur glemmadenn, leuskel ur glemmadenn.

aufstöpseln V.k.e. (hat aufgestöpselt) : distouvañ, divontañ.

Aufstoß g. (-es,-stöße) : **1.** breugeud g., breugeudenn b., beug g., beugisadenn b., bregas g., breze g., avel g., avel drenk g. ; **2.** stok g., stokad g., stokadenn b., enstok g.

aufstoßen V.k.e. (stößt auf / stieß auf / hat aufgestoßen) : **1.** bountañ, digeriñ, freuzañ, terriñ, stekiñ ; *die Läden aufstoßen*, bountañ war ar stalafioù evit digeriñ anezho ; **2.** *Sprudelwasser stößt uns auf*, dour nez a ra d'an den breugeudiñ, dour nez a laka an den da vreugeudiñ.

V.gw. (stößt auf // stieß auf // hat aufgestoßen / ist aufgestoßen) : **1.** (ist) : *das Schiff stößt auf*, skeiñ a ra ar vag war strad ar mor, mont a ra ar vag da douch ; **2.** [dre heñvel.] (hat / ist) : breugeudiñ, divegal, beugisal, ober beug, beugal, bregasiñ, tarlonkañ ; *es stößt ihm auf*, *er muss aufstoßen*, dont a ra dezhañ dour kreñv en e c'henoù, kalon-dev en deus, kalon devet en deus, tanienn en deus en e ziabarzh, sevel a ra e galon dezhañ ; **3.** (ist) : darvezout, c'hoarvezout, degouezhout, en em gavout ; **4.** (hat) stekiñ, tosiñ.

Aufstoßen n. (-s) : [mezeg.] kalon-dev b., breugeud g., breugeudenn b., beug g., beugisadenn b., bregas g., breze g., avel g., avel drenk g.

Aufstoßer g. (-s,-) : breugeud g., breugeudenn b., beug g., beugisadenn b., bregas g., breze g., avel g., avel drenk g.

aufstrahlend ag. : treluc'hus, mordanus.

aufstrebend ag. : **1.** lañs ennañ forzh pegement, lañs ennañ ken-ha-ken, lañs ennañ mui-pegenn-mui, lañs ennañ ken-ha-kenañ, lañs ennañ kenañ-kenañ, war vec'h ; **2.** c'hoantek da sevel, lusket gant ar c'hoant sevel, lusket gant ar c'hoant uhelaat, youl-sevel gantañ, c'hoant erruout ennañ, youl-sevel ennañ, egar sevel ennañ.

aufstreichen V.k.e. (strich auf / hat aufgestrichen) : **1.** ledañ, astenn ; *Honig aufstreichen*, ledañ mel war e damm bara ; **2.** [dre heñvel.] *das Haar aufstreichen*, dastum e vlev war an a-dreñv.

aufstreifen V.k.e. (hat aufgestreift) : troñsañ ; *die Ärmel aufstreifen*, troñsañ e zivrec'h, sevel e ziv vilgin.

Aufstrich g. (-s,-e) : **1.** [boued druz] gwiskad g., troc'had g. ; **2.** [sonerezh] taol gwareg g. ; **3.** [moull., lodenn voan ul lizherenn] tanavenn b.

aufstülpen V.k.e. (hat aufgestülpt) : troñsañ, sevel bordoù udb. ; *seinen Hut aufstülpen*, sevel erienn e dog,

troñsañ erienn e dog ; *den Kragen seines Mantels aufstülpen*, sevel gouzougenn e vantell, sevel gouzoug e vantell.

aufstutzen V.k.e. (hat aufgestutzt) : sonnañ ; *den Schnurrbart aufstutzen*, sonnañ e vourrou ; *er hat sich den Schnurrbart aufgestutzt*, daou lost mailhard a zo dindan e fri, sonnet en deus e vourrou.

V.gw. (hat aufgestutzt) : selaou gant souezh, sellet gant souezh ; *das Pferd stutzt auf*, ar marc'h a sonn e zivskouarn, ar marc'h a reud e zivskouarn, ar marc'h a blom e zivskouarn.

aufstützen V.k.e. (hat aufgestützt) : harpañ, skorañ, skoaziañ, sintrañ, pantilhoniñ.

V.em. : **sich aufstützen** (hat sich (t-rt) aufgestützt) : en em harpañ [war], en em skorañ [war] ; *sich auf einen Ellbogen aufstützen*, helmoñ war un ilin, ilinañ ; *sich mit den Ellbogen auf den Tisch aufstützen*, alkodiñ daoulin e zivrec'h war an daol, bezañ branket ouzh taol, brankodiñ ouzh taol, brenkañ ouzh taol, bezañ alkodet ouzh taol, bezañ bruchet ouzh taol, bezañ bruchedet ouzh taol, bezañ daouilinet war an daol, bezañ aspledet war an daol.

aufsuchen V.k.e. (hat aufgesucht) : **1.** mont da welet, gweladenniñ ; *den Notar aufsuchen*, noteriañ ; *die Toilette aufsuchen*, mont d'ar privezioù, mont d'al lec'h distro, mont d'ar gambr-aes, mont war ar gador doull, mont er gador doull, mont d'ar gador, mont war vaez (da gac'hat, da zifankañ, da droazhañ, a-gostez, da buchañ, da blegañ, d'ober, en distro, d'ober e aezamant), mont d'al lec'h ma ya ar person hep e gure ; *zum Laichen suchen Kröten Gewässer auf*, nodiñ a ra an tousegi e poullou-dour ; **2.** klask, furchal, imboure'hiñ.

Aufsuchung b. (-,en) : imboure'h g., imboure'hadenn b., imboure'herezh g., furcherezh g., furchadenn b., enklask g., enklaskerezh g., enserch g.

auftakeln V.k.e. (hat aufgetakelt) : *ein Schiff auftakeln*, greiañ ul lestr, paramantiñ ul lestr, fardañ ul lestr.

V.em. : **sich auftakeln** (hat sich (t-rt) aufgetakelt) : en em zroukwiskañ, greiañ, gitañ.

Auftakelung b. (-) : [merdead.] **1.** paramanterezh g. ; **2.** paramantoù lies., fardaj g., greiamant g.

Auftakt g. (-s,-e) : **1.** [sonerezh] digorell b., digorenn b., raksonadenn b. ; **2.** [dre skeud.] deroù g., ragabadenn b. ; *den Auftakt geben*, reiñ lañs da, reiñ lusk da, kas en-dro, lakaat da vont en-dro, luskañ, reiñ ar brall da (Gregor), lakaat e bole, reiñ bole da, plantañ bole e, lakaat bole e, kentradiñ.

auftanken V.k.e. (hat aufgetankt) : leuniañ.

V.gw. (hat aufgetankt) : **1.** lakaat leun a zour-tan (a direoul), leuniañ ar veol eoul-maen, leuniañ ar feunteun ; **2.** [dre skeud.] P. diskuizhañ e spered, distegnañ e spered (Gregor), diderriñ, ober un tamm diskuizh, ober un diskuizhadenn, ober e ziskuizhoù, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, ober un ehan, diblegañ e gein, digeinañ, lakaat e gorf da zibouezañ, ober ur ruilh, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, kemer didorr, kavout e repoz, kemer e repoz, repoziñ, ober ur gourvez, ober ur pennadig diskuizhañ, diskuizhañ.

auftauchen V.gw. (ist aufgetaucht) : **1.** divoriñ, divorañ, dizourañ, dont war wel, diveuziñ ; *das U-Boot tauchte auf*, divoriñ a reas al lestr-spluj, dont a reas al lestr-spluj war-c'horre ; *der Otter tauchte auf*, dizouriñ a reas an dourgi,

dont a reas an dourgi war-c'horre ; *wenn die Stadt Ys nun einmal wieder auftaucht, wird Paris untertauchen*, pa ziveuzo Kêr-lz e veuzo Pariz ; **2.** [dre skeud.] diflukañ, difoupañ, difourkañ, diflipañ, diboukañ, dibouchañ, diskoachañ, disoc'h, tarzhañ, diguzhañ, dihoubañ, dispakañ, dispakañ e benn ; *plötzlich tauchte er auf*, en em ziskouez a reas a-daol-trumm, diflukañ (difoupañ, diboukañ, disailhañ, difourkañ, delammat, dibouchañ, diflipañ, dispakañ) a reas a-greiz-holl ; *sie wollten sich gerade prügeln, aber sie hatten einen Lehrer bemerkt, der plötzlich aufgetaucht war*, ez aent d'en em gannañ keneve m'o doa gwelet ur c'helenner o tiboukañ ; *wenn mein Bruder nicht aufgetaucht wäre, wäre ich erstickt*, panevet ma oa erruet va breur e oan bet mouget.

auftaun / auftaun V.k.e. (hat aufgetaut) : **1.** teuziñ, diskornañ, direviñ ; **2.** [kegin.] diskornañ ; **3.** [dre skeud.] *Forderungen auftaun*, mont dousikoc'h dezhi, ameniñ. V.gw. (ist aufgetaut) : **1.** teuziñ, diskornañ, direviñ ; *der Boden ist aufgetaut*, diskorn eo an douar, diskomet eo an douar, direvet eo an douar ; **2.** diourzal, diourziñ, digrizañ ; *endlich taut er auf*, emañ o tigrizañ (distennañ a ra) a-benn ar fin.

Auftaun n. (-s) / **Auftauung** b. (-) : diskorn g., teuz an erc'h g., direv g.

aufteilbar ag. : keitrannadus, rannus, rannadus, herann, herannus.

aufteilen V.k.e. (hat aufgeteilt) : lodennañ, lodañ, kenlodennañ, rannañ, didammañ, diemprañ, dizoublañ, keitrannañ, kevrennañ, kombodiñ, darnaouiñ, dastammañ ; *etwas unter sich aufteilen*, lodennañ udb etre an holl, ober boutin-boutin gant udb, rannañ udb etre an holl, darnaouiñ udb, rannañ udb kenetrezo ; *in Gruppen aufteilen*, strolladenniñ ; *eine Bodenfläche aufteilen*, lodennañ un dachenn evit sevel tiez ; *neu aufteilen*, adlodennañ ; *die Kelten waren in Stämme aufgeteilt*, rannet e oa ar Gelted e meuriadoù ; [mat.] *in Grade aufteilen*, dereziañ, rannañ e derezioù.

Aufteilung b. (-, -en) : lodennerezh g., lodennadur g., kenlodennerezh g., rannadur g., rannerezh g., rannidigezh b., dasparzhidigezh b., dasparzh g., ingaladur g., ingalerezh g., ingalidigezh b., diempradur g., kevrennadur g., kombodadur g., dastammadur g. ; *Aufteilung von Vermögenswerten*, ingal (ingaladur) madoù g., ingaladenn vadoù b. ; *Aufteilung des Grundbesitzes*, lodennerezh an domani g., lodennadur an domani g.

aufischen V.k.e. (hat aufgetischt) : **1.** lakaat war an daol, diazezañ war an daol, servijañ ; **2.** *alte Geschichten aufischen*, lakaat ar gaoz war un afer mil gozh, adlakaat un afer mil gozh war an doubier, adlakaat un afer mil gozh war an daol, distilhañ komzoù skuizh, malañ kaozioù skuizh, dibunañ temzoù skuizh, notenniñ e demzoù skuizh, P. meskañ kozh kaoc'h, meskañ kozh teil.

Auftrag (-s, Aufträge) : **1.** kefridi b., kefridiezh b., emell g., karg b., taol-kefridi g., poellad g. ; *jemandem einen Auftrag geben*, fiziout ur gefridi en u.b., kargañ u.b. d'ober udb, lakaat u.b. d'ober udb, fiziout ur garg en u.b., reiñ an emell d'ober udb d'u.b., reiñ kefridi d'u.b. d'ober udb, kefridiañ u.b. ; *einen Auftrag ausführen, einen Auftrag erledigen, einen Auftrag ausrichten*, seveniñ (ober) ur gefridi, kas ur gefridi en-dro, kas ur gefridi da benn, ober ouzh e gefridi, ober diouzh e gefridi, degouezhout ganti da vat ; *er*

hat seinen Auftrag erledigt, kaset en deus e gefridi da benn, sevenet en deus e gefridi, pengennet en deus e gefridi, graet en deus ouzh e gefridi, graet en deus diouzh e gefridi, graet eo e gefridi gantañ, par en em gav an traoù gantañ, degouezhet eo da vat gant e gefridi ; *ich betraue Sie mit der Durchführung dieses Auftrages*, reiñ a ran deoc'h an emell da gas ar gefridi-se da benn ; *im Auftrag(e) von*, dre (diouzh) urzh u.b., dre gemenn u.b., diwar c'houlenn u.b., en anv u.b., a-berzh u.b., eus perzh u.b., dre gannadur u.b. / dre gemennadurezh u.b. (Gregor) ; **2.** [kenw.] urzhiad g., urzh-prenañ g. ; *einen Auftrag ausführen*, seveniñ ur c'houlennadenn (ur c'hemen, ul lizher-gwerzh, un urzhiad, un urzh-prenañ, un urzh-werzh) ; *einen Auftrag rückgängig machen*, freuzañ ar werzh, nullañ al lizher-gwerzh, ober freuztaol, terriñ e varc'had, foeltrañ ar werzh ; **3.** *etwas in Auftrag geben*, kas kemennadurezh d'ober udb / kemenn ober udb (Gregor), ordren udb ; **4.** *öffentliche Aufträge, Aufträge der öffentlichen Hand*, urzhiadoù foran lies. ; **5.** [lu] kefridi b., kefridiezh b. ; *seinen Auftrag ausführen*, seveniñ e gefridi, kas e gefridi en-dro, degouezhout da vat gant e gefridi, ober ouzh e gefridi, ober diouzh e gefridi.

auftragen V.k.e. (trägt auf / trug auf / hat aufgetragen) : **1.** *die Speisen auftragen*, diazezañ ar pladoù war an daol / servijañ ar pladoù / lakaat ar pladoù war an daol (Gregor) ; **2.** *Farben auftragen*, ledañ (lakaat) livioù, livañ ; **3.** *Vergoldung auftragen*, alaouriñ ; **4.** astenn, ledañ, lakaat ; *wir müssen eine dickere Schicht Zement auftragen*, ret eo tevaat ar gwiskad simant ; *Fett auf die Crêpe-Platte auftragen*, larjezañ ar billig ; **5.** [dre skeud.] *er hat zu dick aufgetragen*, aet eo re bell ganti, aet eo er-maez eus ar park, aet eo dreist ar roudenn (ar yev, an arroudenn), lammet eo dreist ar c'hleuz, aet eo dreist-penn ; **6.** [dre astenn.] *jemandem eine Arbeit auftragen*, endelc'her u.b. d'ober udb, fiziout ur gefridi en u.b., reiñ kefridi d'u.b. d'ober ul labour, kemenn d'u.b. ober udb, fiziañ ul labour en u.b., lakaat u.b. d'ober udb, daveiñ u.b. d'ober udb., kargañ u.b. d'ober udb / reiñ karg d'u.b. d'ober udb (Gregor) ; **7.** [dre skeud.] *Grüße an jemanden auftragen*, kas e wellañ gourc'hemennoù d'u.b., daveiñ e wellañ gourc'hemennoù d'u.b.

Auftragen n. (-s) : *die Gerichte vor dem Auftragen kosten*, ober un tañva d'ar meuzioù a-raok diazezañ anezho war an daol (Gregor), raktañva ar meuzioù.

Auftraggeber g. (-s,-) : **1.** urzhier g., kefridier g., roer kefridi g., leurer g., arval g., pratik g., debarzher g., devenner g., gougemenner g. ; **2.** [bruderezh] kemenner g.

Auftragnehmer g. (-s,-) : kemennad g., leuriad g., debarzhadour g.

Auftragsbestätigung b. (-, -en) : kadarnadur an urzhiad g.

Auftragsbuch n. (-es, -bücher) : karned urzhiadoù g., kaier an urzhiadoù g.

Auftragserteilung b. (-, -en) : urzhiadiñ g.

auftragsgemäß ag. : evel ma oa bet urzhiadet.

Auftragshersteller g. (-s,-) : eilkevratour g.

Auftragskiller g. (-s,-) : lazher diwar c'hopr g., lazher gopret g., muntre diwar c'hopr g., drouklazher diwar c'hopr g., drouklazher gopret g., lakepod g.

Auftragslage b. (-, -n) : stad an traoù war tachenn an urzhiadoù b., stad kaier an urzhiadoù b.

auftragslos ag. : digarg.

Auftragspolster n. (-s,-) : urzhiadoù tremen a-walc'h lies.

Auftragsproduzent g. (-en,-en) : eilkevratour g.

Auftragsrückgang g. (-s,-rückgänge) : digresk war tachenn an urzhiadoù g., laoskadur an urzhiadiñ g.

Auftragssperre b. (-,-n) : boikot g., boikotiñ g., kaeladur ouzh an urzhiadoù g.

Auftragsstreichung b. (-,-en) : freuztaol g., diskemenn an urzhiad g., freuz marc'had g.

auftragsweise Adv. : diwar urzhiad.

Auftragszettel g. (-s,-) : paperenn urzhiadiñ b.

auftreffen V.gw. (trifft auf / traf auf / ist aufgetroffen) : stekiñ, tosiñ, koezhañ.

Auftreffpunkt g. (-s,-e) : poent enstok g.

Auftreffwinkel g. (-s,-) : korn enstok g.

aufreiben V.k.e. (auftrieb / hat aufgetrieben) : **1.** *Staub aufreiben*, stlepel poultrenn, lakaat poultrenn da sevel (da nijal), sevel poultrenn gant an-unan ; **2.** [hemolc'h] spontañ, sevel, difourkañ, dachedañ, dibuchañ, diboufañ ; *Wild aufreiben*, sevel jiber gant an-unan, kas (sevel, diskoachañ, diboufañ) jiber ; **3.** P. [dre skeud.] *Waren aufreiben*, diskoachañ (diboufañ, pesketa) marc'hadourezh ; *das ist nicht mehr aufzutreiben*, digavadus eo, n'eus ket moaien da gaout ken ; *schwer aufzutreiben*, difret ; **4.** [dre skeud.] *jemanden aufreiben*, diboufañ e neizh d'u.b., diskoachañ u.b., dineizhañ u.b. ; **5.** [mezeg.] koeñviñ, koeñvadenniñ, foeñviñ, stambouc'hañ ; **6.** [louza.] bountañ da greskiñ buanoc'h ; **7.** [toaz] lakaat da vont e go, lakaat da c'hwezañ.

V.gw. (trieb auf / ist aufgetrieben) : **1.** [mezeg.] koeñviñ, koeñvadenniñ, foeñviñ, c'hwezañ, stambouc'hañ ; *sein Bauch war aufgetrieben*, stambouc'het e oa e gof, foeñvet e oa e gof ; **2.** [merdead.] mont da skeiñ, mont da douch.

Aufreiben n. (-s) : [mezeg.] stambouc'h g., stambouc'hadur g.

auffrennen V.k.e. (hat aufgetrennt) : dizober, diwriat, diswriat, dispenn ; *eine Naht auffrennen*, dizober ur gwri, diwriat krefen, diswriat krefen, dispenn ur gwri ; *aufgetrennt*, diswri.

aufreten V.k.e. (tritt auf / trat auf / hat aufgetreten) : *eine Tür aufreten*, skeiñ (bountañ) un nor en ti, divarc'hañ un nor a daolioù treid.

V.gw. (tritt auf / trat auf / ist aufgetreten) : **1.** kerzhout, mont war-raok ; *fest aufreten*, mont a gammedoù asur, mont disaouzan, mont hardizh ; **2.** [dre skeud.] mont war al leurenn ; *der Schauspieler tritt auf*, en em ziskouez (pignat, mont, dont) a ra ar c'hoarier war al leurenn ; *zum ersten Mal aufreten*, ober e dro gentañ war al leurenn, deraouiñ, c'hoari evit ar wech kentañ ; *kaum tritt er auf und schon beginnt der Saal zu applaudieren*, trawalc'h e vez dezhañ mont war al leurenn evit ma krogfe an dud er sal da strakal o daouarn, n'en devez nemet mont war al leurenn d'ober evit ma strakfe an dud er sal o daouarn, an disterañ ma ya war al leurenn e krog an dud da strakal o daouarn, kregiñ a ra an dud da strakal o daouarn ken gwelet anezhañ o vont war al leurenn ; **3.** darvezout, c'hoarvezout, degouezhout, en em gavout, dichenañ, erruout ; *diese Seuche tritt selten auf*, ral a wech e vez gwelet ur pore a seurt-se ; *falls Schwierigkeiten auftreten*, ma sav bec'h, ma teu udb a-dreuz deomp, ma kavomp lug, ma teufe udb da gontroliñ ac'hanomp, mar

c'hoarvez ur rouesti bennak ; **4.** [gwir] *als Kläger auftreten*, sevel prosez d'u.b., mont da glemmer en un afer a justis.

Auftreten n. (-s) : **1.** neuz g., doare g., tres g., derc'h g., enebañs b., neuz-korf b., neuziad b., neuziadur g., spes g., gwel g., gweled g., seblant g., spurmant g., stumm g., diskouez g. ; *ein sicheres Auftreten haben*, *Sicherheit im Auftreten haben*, bezañ disaouzan, kaout un neuz distag, bezañ dilent, na vezañ gwall lent anezhañ, na gaout aon rak e anv (rak e skeud), bezañ dizaon (dispont, hardizh, her), kaout nerzh-kalon, na vezañ moan e galon, kaout blev war e jave, kaout gwad dindan e vinoù, na redek gwad irvin en e wazhied, na redek gwad panez en e wazhied, bezañ dir war e fas, bezañ dir war e dal, kaout kribell, bezañ hardizh ouzh an dud, bezañ den (*liester* bezañ tud) ; **2.** degouezh g. ; [yezh.] *gemeinsames Auftreten zweier lexikalischer Einheiten*, kenreveziadenn b.

Auftrieb g. (-s,-e) : **1.** lusk g., lañs g., lañs-krec'h g. ; *der Industrie einen neuen Auftrieb geben*, reiñ lañs nevez d'ar greanterezh ; **2.** [fizik] nerzh pignat g. ; **3.** [labour-douar] deroù an treuzpeuriñ war-zu ar menezioù g.

Auftriebserhöhung b. (-,-en) : [karr-nij] kreskadur an nerzh pignat g.

Auftriebskraft b. (-,-kräfte) : [karr-nij] nerzh pignat g., nerzh dibradañ g.

Auftriebsverlust g. (-es,-e) : [karr-nij] koll nerzh pignat g.

Auftritt g. (-s,-e) : **1.** donedigezh b. ; *Auftritt eines Schauspielers*, donedigezh ur c'hoarier war al leurenn b. ; **2.** abadenn b. ; **3.** [dre astenn.] rannarvest g. ; *zweiter Auftritt des dritten Aktes*, eil rannarvest an trede arvest, eil lodenn an trede arvest ; **4.** [dre skeud.] tabut g., trouz g., jeu b., rendael g., gourdrout g., rev g., kroz g., diskrap g., breud g., reuz g., c'hoari g., fred g., riot g., chikan g., dael b., frot g., kastrihez str., kann b., kavailh g., sach-blev g., krog-blev g., fich-blev g., krogou lies., patati g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., stag g. ; *es kam zwischen ihnen zu einem peinlichen Auftritt*, trouz bras (jeu, sach-blev, fich-blev, krog-blev, krogou, chabous, patati, pigell, reuz, blev, bec'h, tabut, butun, ur gourdrout bras, kroz) a savas etrezo.

auftrocknen V.k.e. (hat aufgetrocknet) : sec'hañ, disec'hañ.

V.gw. (ist aufgetrocknet) : sec'hañ, disec'hañ.

auftrumpfen V.gw. (hat aufgetrumpft) : **1.** c'hoari ur benngartenn, c'hoari un atoud ; **2.** c'hoari e aotrou, c'hoari e vestr, ober e aotrou, ober re vras gaoliad, pompadiñ ; **3.** mont dezhi a-droc'h-trañch, mont dizamant dezhi ; *jetzt werde ich erst mal auftrumpfen*, an tu o devo da vezañ balpet ganin.

auftun V.k.e. (tat auf / hat aufgetan) : **1.** digeriñ ; *den Mund auf tun*, digeriñ e veg (e c'henoù), P. diserrañ e rann, digeriñ e logell ; *den Mund nicht auf tun*, na lavaret (na rannañ, na faoutañ, na seniñ, na wikal) grik, na zaouhanteriñ ur ger, na zistagañ an disterañ ger, na rannañ ger, na rannañ un dister ger, na lavaret an disterañ ger, na lavaret ger, na zigeriñ e c'henoù, na zigeriñ e veg, na lavaret poz ebet ; *ohne den Beutel aufzutun*, hep reiñ ur siseurt, hep miz, hep dispign na diner na mezell (Gregor) ; **2.** P. [dre astenn.] lakaat ; *Suppe auf tun*, lakaat soubenn en asied ; **3.** kavout, diskoachañ ; *ein gutes Lokal auf tun*, diskoachañ un ostaleri a-feson.

V.em. : **sich auftun** (tat sich auf / hat sich (t-rt) aufgetan) : 1. digeriñ ; *das Meer tut sich vor ihnen auf*, digeriñ a ra ar mor dirazo ; 2. [dre skeud.] torodelliñ, bragal, dougen roufl, en em rollañ, lorc'henniñ, pompadiñ, ober re vras gaoliad, ober pompad, rodal evel ur paun, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, bezañ fier-ruz, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ lorc'h en an-unan evel en ur c'hog war ur bern teil, ober e aotrou (e vraz, e c'hrobis, e vorgant, e baotr, e galite), ober brasoni, ober hec'h itron, bezañ un ton en an-unan, bezañ un ober gant an-unan, en em gavout, en em gontañ, en em zougen.

auftürmen V.k.e. (hat aufgetürmt) : kalzañ, kalzenañ, berniañ, yoc'hañ, gwrac'hellat, lakaat a-vern, lakaat bern-war-vern, krugellañ, goustelliñ, lakaat en ur bern, lakaat en ur yoc'h, hogennañ, tesañ.

V.em. : **sich auftürmen** (haben sich (t-rt) aufgetürmt) : 1. kalzenañ, en em verniañ, ober bern, mont d'ober ur bern, mont d'ober bernioù, mont d'ober ur yoc'h, mont d'ober yoc'hoù, krugellañ ; 2. en em dolpañ, en em vodañ, *Wolken türmen sich auf*, en em zastum a ra koumoul war an amzer ; 3. [dre skeud.] *immer neue Schwierigkeiten türmten sich vor ihm auf*, bec'h a save diehan war e hent, bec'h a gouezhe diehan warnañ.

Auf-und-ab-Gehen n. (-s) : monedone g., donemonea g. **auf- und abrennen** V.gw. (rannte auf und ab / ist auf- und abgerannt) : fraoñval, meskañ ha berviñ, turlutañ ; *die Mädchen rennen dauernd auf und ab*, ar merc'hed ne reont nemet fraoñval, ar merc'hed ne reont ken nemet redek a-zehou hag a-gleiz, meskañ ha berviñ a ra ar merc'hed, turlutañ a ra ar merc'hed.

aufwachen V.gw. (ist aufgewacht) : 1. divorfilañ eus e hun, divorediñ, divoriñ, divorenniñ, divorgouket, dihuiniñ, digouket, digeriñ e lagad, digeriñ e zaoulagad, digeriñ e leternioù pikouzet ; *es war schon heller Tag, als sie aufwachten*, uhel e oa an deiz dijaik a-benn ma oant dihunet ; *er will nicht aufwachen*, n'eus ket a zihun dezhañ ; 2. *aus seinem Irrtum aufwachen*, didouellañ, dibikouzañ, bezañ dizallet, digeriñ e zaoulagad, terriñ d'an-unan, difaziañ, dizallañ ; 3. *wacht auf, Verdammte dieser Erde !* war-sav, tud daonet an Douar ! ; 4. [dre skeud.] dic'hourdañ.

Aufwachen n. (-s) : dihun g. ; *beim Aufwachen*, o tihuniñ, en ur zihuniñ, pa zihunas, d'e zihun, d'an dihun.

aufwachsen V.gw. (wächst auf / wuchs auf / ist aufgewachsen) : kreskiñ, kreskaat, sevel.

Aufwachsen n. (-s) : kresk g., kreskidigezh b., kreskadurezh b., kreskadur g., kreskañs b.

aufwägen V.k.e. [digemm ha kemmus : wägte auf / wog auf // hat aufgewägt / hat aufgewogen] : kempouezañ.

aufwallen V.gw. (ist aufgewallt) : 1. *das Wasser wallt auf*, bourbouilhañ (birviñ) a ra an dour ; 2. *sein Blut wallt auf*, birviñ a ra e wad en e gorf.

Aufwallung b. (-,-en) : 1. brouez b., brouezenn b., barrad imor taer g., barrad fulor g., barr kounnar g., ernes b., aradenn b., aradennad b., taerder g., taered b., taerijenn b. ; 2. trefu g., entan g., birvilh g., berv-kalon g., gred g., jourdoul g., startijenn b., lusk g., goursav g., bervder g., trelat g., trelatezh g., birvidigezh b., mezvadur g., trefflamm g., turmud g. ; *freudige Aufwallung*, joa diroll b., hast diroll g.

Aufwand g. (-[e]s,-wände) : 1. dispign g., frejoù lies., mizoù lies., ezkefiadur g. ; *Aufwand von Kraft*, dispign nerzh g. ; *mit großem Aufwand*, gant mizoù bras ; *Aufwand von Zeit*, dispign amzer g., koll amzer g., abuz amzer g. ; [fizik] *Aufwand von Energie*, dispign (implij g., bevezerezh g.) energiezh g. ; *mit großem Aufwand von*, gant implij divuzul udb, gant kalz a ..., gant ... forzh pegement, gant ... sof-kont, gant ... dreistkont, gant ... dizamant, gant ... frank-eston, gant ... ken-ha-ken, gant ... ken-ha-kenañ, gant ... kenañ-kenañ, gant ... mui-pegem-mui.

2. lorc'hajoù lies., lorc'haj g., pompadoù lies., digoroù lies., digorded b., roufl g., ton g., modoù bras lies., modoù randonus lies. ; *großen Aufwand machen*, kas e vuhez (bevañ) war an ton bras, na sec'hañ e fri gant delioù kaol, lakaat ar ber war ar billig ; *er liebt den Aufwand*, sevel a ra plu war e dog, plijout a ra dezhañ ober lorc'hajoù, plijout a ra dezhañ ober lorc'haj, plijout a ra dezhañ ober pompad, plijout a ra dezhañ ober e bompad, plijout a ra dezhañ ober pompadoù (ober digoroù, ober digorded), digoroù a vez gantañ frankik, modoù randonus a vez gantañ frankik, stroñs a vez gantañ frankik, ur paotr a-stroñs eo, ur paotr a-drolle eo, ur bern tron a vez gantañ.

Aufwandgesetz n. (-es,-e) : [istor] lezenn war an dispignoù b.

aufwändig ag. : 1. koustus, mizus, kargus ; 2. a c'houlenn kalz a amzer evit bezañ kaset da benn, dalc'hus, daletoc'h, daleüs, amzerus, a hir amzer, un abuz tud anezhañ, kargus.

Aufwandsentschädigung b. (-,-en) : digoll eus ar mizoù g. **aufwärmen** V.k.e. (hat aufgewärmt) : 1. astommañ, adtommañ, dianouediñ, tommaat ; *Speisen aufwärmen*, astommañ meuzioù ; 2. [dre skeud.] *aufgewärmter Kohl*, un adro eus ul levr g., traoù bet klevet seizh kant gwech warn-ugent lies.

V.em. : **sich aufwärmen** (hat sich (t-rt) aufgewärmt) : [sport] en em dommañ, tommañ d'an-unan, eouliañ e izili, divorzañ e zivesker, trevelliñ un tamm bennak, ober un tamm divorzañ d'e zivesker, dihuinañ e zivesker, divavañ e zivesker, lakaat e wad da labourat, en em zigropañ, digropañ e izili, diroufennañ e zivesker, divorfilañ e zivesker, dirennañ e zivesker, dic'hourdañ e zivesker, digros e zivesker,

aufwärmend ag. : tommus.

Aufwärmung b. (-,-en) : [amzer] tommadenn b., astommadenn b.

Aufwartefrau b. (-,-en) : plac'h ar c'hempenn b., plac'h tiegezh b., matezh b.

aufwarten V.k.d (t-d-b) (hat aufgewartet) : *jemandem mit etwas aufwarten*, gallout kinnig udb d'u.b. ; *womit kann ich Ihnen aufwarten ?* petra a c'hallfen ober evidoc'h ? ; *jemandem aufwarten*, a) servijañ u.b. b) ober e c'hourc'hemennoù d'u.b.

Aufwärter g. (-s,-) : servijer g.

Aufwärterin b. (-,-nen) : plac'h ar c'hempenn b., plac'h tiegezh b., matezh b.

aufwärts Adv. : 1. [bezañ lec'hiet] uheloc'h ; *flussaufwärts*, uheloc'h war vord ar stêr ; 2. [mont] *flussaufwärts*, a-enep red an dour ; 3. war-laez, d'an nec'h, ouzh krec'h, da laez, d'al laez, war-laez, d'al lein, etrezek an uhel, etramek an uhel, da-geñver an uhel, war-sav, war-bign, war-grec'h ; *der Weg führt aufwärts*, pignat a ra an hent war-grec'h

(war-laez, d'al laez, d'an nec'h), mont a ra an hent war-grec'h (war-sav, war-bign), war sevel e ya an hent, sav a zo gant an hent, pouez-krec'h a zo gant an hent, an hent a zo krap gantañ, krec'h a zo gant an hent, war-grec'h emañ an hent ; **4.** [dre skeud.] *es geht wieder aufwärts*, gwelloc'h ez a an traoù, war wellaat e ya an traoù, war well e ya an traoù, gwelloc'h-gwell e ya an traoù, difallañ a ra an traoù.

Aufwärtsbewegung b. (-,-en) : [armerzh] lañs g., azlañs armerzhel g., adsav an nevid g.

Aufwärtsentwicklung b. (-) : **1.** araokadennoù lies. ; **2.** [armerzh] lañs armerzhel g., emastenn g., lammgresh g. ; **3.** [prizioù] kresh g.

Aufwärtshaken g. (-s,-) : [boks] uppercut g., taol war-grec'h g., groñjad b.

Aufwärtstrend g. (-s,-s) : tuadur d'ar c'hresh g., hewerzhkadur g.

Aufwartung b. (-,-en) : *jemandem seine Aufwartung machen*, mont da weladenniñ u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b.

Aufwasch g. (-s) : **1.** [traoù da skaotañ] skaotaj g. ; **2.** [ar skaotañ] skaotaj g. ; **3.** P. [dre skeud.] *das ist ein Aufwasch*, an traoù-se a zo da lakaat asambles (er memes rummad), e-giz-se e vo graet div dro en unan.

aufwaschen V.k.e. (wäscht auf / wusch auf / hat aufgewaschen) : **1.** skaotañ ; **2.** uzañ dre forzh gwalc'hiñ ; **3.** [tro-lavar] *das ist ein Aufwaschen*, e-giz-se e vo graet div dro en unan, e-giz-se e vo lazhet div c'had gant un tenn, e-giz-se e vo lazhet div voualc'h gant ur maen.

Aufwaschlappen g. (-s,-) : leien g., liñsel-rouez b., lapas g., serpillherenn b.

aufwecken V.k.e. (hat aufgeweckt) : **1.** dihuniñ, digousket, divordoiñ, divoriñ, divoreidiñ, divorenniñ, divorgousket ; **2.** [dre skeud.] dic'hourdañ, divorzañ, divorfilañ ; *ein aufgewecktes Kind*, ur spered lemm a vogel g., ur vogel eskuit g., ur vogel divorfil g., ur vogel dihun a spered, ur friol a vogel, ul lammerig g., ur vogel lemm e zaoulagad g. ; *aufgeweckt werden*, dic'hourdañ.

aufweichen V.k.e. (hat aufgeweicht) : **1.** disgwalc'hiñ, diwalc'hiñ, distrempañ ; *aufgeweichter Weg*, hent distremp g., hent kemeret an tremp gantañ g., hent disgwalc'het gant ar glaveier g. ; *der Regen hat die Wege aufgeweicht*, distrempet (disgwalc'het, diwalc'het) eo an hentoù gant ar glav. ; **2.** blodañ, blotaat, gwakaat, boukaat ; *Mittel zum Aufweichen*, danvez boukaus g.

V.gw. (ist aufgeweicht) : **1.** blotaat, gwakaat, boukaat ; **2.** laoskaat, blotaat, distardañ, distartaat, distrizhañ.

aufweisen V.k.e. (wies auf / hat aufgewiesen) : diskouez ; *sein Körper weist keine Spuren von Misshandlungen auf*, e gorf n'eo na duet na ruziet e nep lec'h ; *ein Defizit aufweisen*, diskouez ur c'holl (un dic'hounid, un divigad) ; *die Ladung weist ein Fehlgewicht von mehreren Zentnern auf*, ar gargad a vank dezhi meur a gant-lur war ar pouez, meur a gant-lur mank a zo er gargad ; *kein einziger Sack wies das angegebene Gewicht auf*, ne oa sac'had ebet a gement na vankfe muioc'h pe nebeutoc'h war ar pouez merket ennañ, ne oa sac'had ebet a gement na vankfe muioc'h pe nebeutoc'h a bouez warnañ ; *was Breite und Länge betrifft, weisen die Nasen der Menschen große Unterschiede auf*, frioù an dud a vez kalz a gemm etre o ment ; *große soziale*

Unterschiede aufweisend, digevarz, digevarzel ; *das Land weist einen Geburtenüberschuss auf*, trec'h eo ar bev war ar marv er vro ; *die Kasse weist ein Fehlbetrag von dreihundert Euro auf*, tri c'hant euro mank a zo er c'hef ; *die Übersetzung weist Fehler auf*, mankoù a zo en droidigezh ; *Schweine weisen eine gute Schlachtausbeute und ein ausgezeichnetes Fleisch-Knochen-Verhältnis auf*, ar moc'h a ra un dispenn mat.

aufwenden V.k.e. (wandte auf / wendete auf // hat aufgewandt / hat aufgewendet) : **1.** dispign, implijout, lakaat, ezkefiñ ; *Geld aufwenden*, dispign arc'hant, implijout arc'hant, ezkefiñ arc'hant ; *er hat für den Bau seines Schiffes viel Zeit aufgewendet*, lakaet en doa kalz a amzer da sevel e vag, dispignet en doa kalz a amzer o sevel e vag, roet en doa kalz eus e amzer da sevel e vag ; *viel Kraft aufwenden*, dispign kalz a nerzh ; **2.** [dre skeud.] *alle Mittel aufwenden*, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober bec'h bras, ober e seizh gwellañ, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, ober e seizh posupl, ober e bosupl, ober e holl bosupl, bezañ mat pep tra d'an-unan, en em aketiñ e pep doare, kemer e du evit dont a-benn, lakaat an diaoul e pevar.

aufwendig ag. : **1.** koustus, mizus, kargus ; **2.** a c'houlenn kalz a amzer evit bezañ kaset da benn, a hir amzer, daletoc'h, daleüs, amzerus, un abuz tud anezhañ, kargus.

Aufwendung b. (-,-en) : implij g., dispign g.

Aufwendungen lies. : dispignoù lies., ezkefiadurioù lies., impignoù lies. ; *Aufwendungen für bezogene Leistungen*, mizoù evit gougor gwazadoù lies., mizoù evit ar pourchas servijoù lies.

aufwerfen V.k.e. (wirft auf / warf auf / hat aufgeworfen) : **1.** kleuziañ, kleuzañ, toullañ, krouiziñ ; *einen Graben aufwerfen*, kleuziañ ur foz, krouiziñ ur foz ; **2.** *einen Damm aufwerfen*, sevel ur chaoser, savennañ, sevel ur savenn, chaoseriañ ; **3.** [dre heñvel.] *die Lippen aufwerfen*, ober mourroù, ober mourrennoù, ober mourrennoù du, ober beg a-dreuz (beg kamm), ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, kammañ e veg, mont kamm e c'henoù, ober e vuzell gamm, stummañ e c'henoù, mousklenniñ ; *aufgeworfene Nase*, fri gwintez g. / fri war varc'h (Gregor) ; **4.** [dre skeud.] *eine Frage aufwerfen*, lakaat ar gaoz war udb ; **5.** digeriñ rust ; **6.** *seine Karten aufwerfen*, bannañ e gartoù war an daol.

V.em. : **sich aufwerfen** (wirft sich auf / warf sich auf / hat sich (t-rt) aufgeworfen) : en em lakaat da ; *sich zum Richter aufwerfen*, en em lakaat da varner.

aufwerten V.k.e. (hat aufgewertet) : **1.** prizekaat, talvoudekaat, talvoudusaat, uswerzhekaat ; *der Dollar wurde aufgewertet*, lakaet e oa bet an dollar war e renk, kreshet e oa bet talvoudegezh an dollar, uswerzhekaet e voe an dollar ; **2.** reiñ muioc'h a lufri (muioc'h a sked) da, brudañ, lakaat da lugerniñ.

V.em. : **sich aufwerten** (hat sich (t-rt) aufgewertet) : **1.** talvoudekaat, talvoudusaat, prizekaat ; **2.** reiñ muioc'h a lufri (a sked) d'e anv-kaer

Aufwertung b. (-,-en) : **1.** kresh gwerzh g., uswerzhekadur g., uswerzhekaat g. ; **2.** prizekadur g., talvoudekadur g., azgwerzhekadur g.

aufwickeln V.k.e. (hat aufgewickelt) : 1. polotenniñ, punañ, ober un tamm pun da, rollañ, rolliñ, poellañ, bloueañ, goustelliñ, gweañ, gwedennañ, kaladuriañ, pellenniñ, steuñviñ, kuilhañ, rollañ, rodellañ ; *ein Seil aufwickeln*, punañ ur gordenn, kuilhañ ur fun, ober un tamm pun d'ur gordenn, rollañ ur gordenn ; *ein aufgewickeltes Seil*, ur rollad kerdin b. ; *die Kettfäden auf einen Kettbaum aufwickeln*, steuñviñ, steuñviñ ar wiad, stigmañ neudennoù ar steuñvenn war ur garvan ; *das Garn innerhalb der Netznadel aufwickeln*, kargañ an nadoz ; 2. [blev] parpilhotañ ; 3. [dre astenn.] *Faden aufwickeln*, dirouestañ (diluziañ) un neudenn ; 4. dibunañ, divoullañ, dirollañ.

Aufwickeln n. (-s) : 1. rolladur g., pun g., punerezh g., punadur g., gweadur g., gwedennerezh g. ; 2. [dre astenn.] dibun g., dibunad g., dibunadur g., dirolladur g.

Aufwickelvorrichtung b. (-,-en) : dibuner g., estell g., karr-dibuner g., marc'h-dibuner g., kaladur g., kos g., punour g., traouilh g.

Aufwicklung b. (-,-en) : 1. rolladur g., pun g., punadur g., gweadur g., gwedennerezh g. ; 2. [dre astenn.] dirolladur g., dibunadur g., dibun g.

Aufwiegelei b. (-,-en) : atahin g., atahinerezh g., kabaduilh b., kavailh g., kabal g., kabalad g., irienn b.

aufwiegen V.k.e. (hat aufgewiegt) : *jemanden aufwiegen*, poulsañ u.b. d'en em sevel, hegal u.b. d'en em sevel, atizañ u.b.

aufwiegen V.k.e. (wog auf / hat aufgewogen) : *kempouezañ* ; *das ist nicht mit Gold aufzuwiegen*, talvezout a ra an dra-se muioc'h eget e bouezad aour ; *das eine wiegt das andere auf*, kempouez a zo etrezo.

Aufwiegler g. (-s,-) : atizer g., atahiner g., hegazer g., entaner g., kabaduilhaer g., kabaler g., heskiner g., heskin g., tager g., iriennner g., fourgaser g., toull reuz g., dismantr-spered g., fich-trubuilh g., paotr an drailh g., paotr ar beilh g., kef-tan g., penn-tan g., emsavad g. ; *er ist ein Aufwiegler*, n'eo mat nemet da blantañ freuz ha reuz.

aufwiegerisch ag. : dispac'hus, kabalus, kavailhus.

Aufwind g. (-es,-e) : 1. redenn bign b., redenn sav b., aerredenn war-grec'h b., red aer war-grec'h g. ; 2. [dre skeud.] avel a-du g., avel vat g., lañs g., adlañs g.

aufwinden V.k.e. (wand auf / hat aufgewunden) : 1. punañ, ober un tamm pun da, rollañ, rollañ, rolliñ, gweañ, gwedennañ, sevel, gwintañ, steuñviñ, kuilhañ ; *das Seil aufwinden*, punañ (rollañ, kuilhañ) ar gordenn (ar fun) ; 2. [dre astenn.] diweañ, didortilhañ.

aufwirbeln V.k.e. (hat aufgewirbelt) : 1. stlepel, lakaat da sevel (da nijal), sevel gant an-unan ; *der Wind wirbelt die Blätter auf*, an delioù a blav, douget gant an avel - kaset-digasat e vez an delioù gant an avel - taolet-distalet e vez an delioù gant an avel - dibradañ a ra an delioù gant an avel - an delioù sec'h a heuilh bountadennoù an avel - gant fourradoù an avel e koroll an delioù sec'h ; 2. [dre skeud.] *viel Staub aufwirbeln*, ober trouz bras, ober reuz, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, ober un trouz ar mil diaoul en-dro d'udb, ober charre en-dro d'udb, ober charre gant udb, ober gwelien gant udb, ober c'hoari gaer gant udb, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, ober kalz a reuz evit netra, loeniñ, ober ur vosenn, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober e zen gars.

V.gw. (ist aufgewirbelt) : troidellañ, troiata, troenniñ, troellañ, troiellat, nijal-dinijal.

aufwischen V.k.e. (hat aufgewischt) : frotañ, torchañ, sec'hañ, gwalc'hiñ.

V.gw. (hat aufgewischt) : tremen al leien.

aufwogen V.gw. (hat aufgewogt) : *die See wogt wild auf*, emañ rust (bras, houlek, lourt, pounner, garv) ar mor, meskañ a ra ar mor, drailh a zo er mor, pilhennek eo ar mor, rust (dirollet, fuloret, kounnaret, gros) eo ar mor, gwall vor a zo, gwall wagennek eo ar mor, berniañ a ra ar mor, ratre a zo gant ar mor, mor a dri zarch a zo, ruziañ a ra ar mor, c'hwezañ a ra ar mor, direizhet eo ar mor, dichadennek eo ar mor, drailh a zo er mor, gwinkal a ra ar gazeg c'hlas ; *die See wogte wild auf und die Schiffe blieben im Hafen*, ar bigi a chomas er porzh, re a vor a oa.

Aufwölbung b. (-,-en) : bolzennadur g.

Aufwuchs g. (-es,-wüchse) : plantadeg yaouank b.

aufwühlen V.k.e. (hat aufgewühlt) : 1. c'hwiliañ, turlutañ, dispac'hañ, firbouchañ e, furchal e, furchata e, turmuch e, c'hwiliañ e, brellañ e, furgutañ e, fojal, fojañ, fojiñ, gozellat ; *die Erde aufwühlen*, turiañ, finouc'hellañ, gozellat ; *von Maulwürfen aufgewühlte Erde*, fojadur g. ; 2. [dre skeud.] *telatañ*, fourgasiñ, lakaat berv en u.b., lakaat birvilh en u.b. ; *sie war ganz aufgewühlt*, en ur strafuilh bras edo, berv a oa enni ; *diese Nachricht hat mich zutiefst aufgewühlt*, badaouet e oan bet o klevet an dra-se, dall e oan aet pa 'm boa klevet se, trejebouliñ am boa graet pa 'm boa klevet ar c'heloù, skoelf (skoelfet, trelatet, alvaonet-holl, trefuet-holl) e oan pa 'm boa klevet ar c'heloù-se, pebezh bazhad am boa bet gant ar c'heloù-se ; *ich bin zutiefst aufgewühlt*, trelatet on, treboulet on, trechalet on, strabouilh on, trefuet on, don estonet eo va c'halon ; *viel Staub aufwühlen*, ober trouz bras, ober reuz, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, ober un trouz ar mil diaoul en-dro d'udb, ober charre en-dro d'udb, ober charre gant udb, ober gwelien gant udb, ober c'hoari gaer gant udb, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, ober kalz a reuz evit netra, loeniñ, ober ur vosenn, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober e zen gars ; 3. *das Meer ist aufgewühlt*, emañ rust (bras, houlek) ar mor, meskañ a ra ar mor, drailh a zo er mor, pilhennek eo ar mor, rust (dirollet, fuloret, kounnaret, direizhet, dichadennek, diaes, gouez, gros, garv, lourt, pounner) eo ar mor, gwall vor a zo, gwall wagennek eo ar mor, berniañ a ra ar mor, ratre a zo gant ar mor, mor a dri zarch a zo, foliañ a ra ar mor, ruziañ a ra ar mor, gwinkal a ra ar gazeg c'hlas.

Aufwurf g. (-s,-würfe) : savenn b., sav-douar g., tuchenn b., tosenn b., krug b., turumell b.

aufzählen V.k.e. (hat aufgezählt) : 1. niverenniñ, diniveriñ, kontañ, ezrevell, niveriñ, pegementiñ, jedadeniñ, renabliñ, reiñ ar roll, dibunañ hini-ha-hini (a-hini-da-hini) ; *beim Aufzählen etwas vergessen*, bezañ mank ; 2. *ist das Handgeld aufgezählt, nimmt das Gewissen Fersengeld*, vad graet, buan ankounac'haet - echu ar pardon, ankouaet ar sant - kenavo d'ar sant pa vez graet ar mirakl.

Aufzahlung b. (-,-en) : [Bro-Suis, Bro-Aostria] priz ouzhpenn g., ouzhpennadenn b.

Aufzählung b. (-,-en) : niveradur g., diniveradur g., niveridigezh b., dibunidigezh b.

Aufzählungsliste (-, -en) : roll-niveriñ g.

aufzäumen V.k.e. (hat aufgezümt) : 1. hamezañ, sterniañ, bridañ, rañjennañ, kabestrañ ; 2. [dre skeud.] *das Pferd beim Schwanz aufzäumen*, lakaat an arar a-raok ar c'hezeg, lakaat lost ar c'harr a-raok, debriñ e gig a-raok e soubenn, sevel an tour a-raok an aoter, troc'hañ e gerc'h a-raok e foenn, lakaat an arar a-raok ar c'hilhorou, labourat evel ma kac'h ar saout en noz, labourat a vil vallozh kaer, labourat war an tu ma tiskrab ar yar, bezañ maout da lakaat spilhoù e revr ar saout, stagañ kezeg ouzh lost ar c'harr, tapout skrilhed gant bazh ar yod, brellañ, ober labour beleg, ober labour denjentil, ober labour intañvez, labourat evel mevel ar person, labourat forzh penaos, labourat n'eus forzh penaos, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, mont da besketa goude ar mare, mont da ourmela goude ar vareaj, klask vior fresk e neizhoù warlene, klask vior fresk e neizhoù kozh.

aufzehren V.k.e. (hat aufgezehrt) : 1. debriñ, plaouiañ, lonkañ, beveziñ, kuzumiñ, dispign, fritañ, teuziñ, drastañ ; 2. *der Kummer zehrt ihn auf*, krignet e vez e galon gant ar glac'har, malet e vez e galon gant ar gloaz, emañ o valañ enkrez ha glac'har, disec'hañ a ra gant ar glac'har, disec'hañ a ra gant ar boan-spered.

aufzeichnen V.k.e. (hat aufgezeichnet) : 1. tresañ, linennañ, arroudennañ ; 2. notennañ ; 3. enrollañ, enskrivañ, marilhañ, kaierañ.

Aufzeichnung b. (-, -en) : 1. tresadenn b. ; 2. notenn b., harp-memor g. ; 3. enrolladur g., marilhadur g., marilherezh g., kaieradur g., enskrivadur g., enskriverezh g.

Aufzeichnungen lies. : eñvorennoù lies.

aufzeigen V.k.e. (hat aufgezeigt) : diskuliañ, diskouez.

Aufziehbrücke b. (-, -n) : pont-gwint g., pont-gwinter g., pont-gwinteiz g., dor-winterez b., porzh-gwint g.

Aufziehfeder b. (-, -n) : [tekn., eurieroù] saver-pouezioù g.

Aufziehfenster n. (-s, -) : prenestr saoz g., prenestr sav-disav g., prenestr gorre-gouziz g.

aufziehen V.k.e. (zog auf / hat aufgezogen) : 1. sevel ; *die Fahne aufziehen*, gwintañ (gwerniañ, sevel) ar banniel ; *den Vorhang aufziehen*, sevel ar rideoz, digeriñ ar rideoz, divouchañ ar prenestr, [c'hoariva] sevel ar ouel ; *die Segel aufziehen*, goueliañ, lakaat da ouel, difarleañ, mont da ouel, sevel al lien-gouel, gorren al lien-gouel, astenn e lien, astenn ar ouel, sevel al lienaj d'an nec'h, gorren ar gouelioù, dispakañ ar gouelioù, sevel ar gouelioù, hiñsiñ ar gouelioù, sevel al lien ; 2. [dre skeud.] *andere Saiten aufziehen*, mont (komz) rustoc'h d'u.b., stardañ ar senklenn war u.b., derc'hel reutoc'h war u.b., derc'hel strishoc'h war u.b. ; *gelindere Saiten aufziehen*, mont dousikoc'h dezhi, diskanañ, ameniñ, plegañ e santimant, diskar e gribell, habaskaat d'an-unan, bihanaat e c'hoantoù ; 3. [dre heñvel.] *seine Uhr aufziehen*, adsevel e bouezioù d'e eurier, bantañ e eurier ; *die Gewichte einer Pendeluhr aufziehen*, sevel pouezioù un horolaj ; 4. *den Hahn des Gewehrs aufziehen*, stegnañ ki ar fuzuilh ; 5. *ein Konkurrenzunternehmen aufziehen*, sevel un embregerezh kevezer ; 6. P. *jemanden aufziehen*, hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., godisat u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen

lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an nouch gant u.b., c'hoari an troad leue d'u.b. ; 7. sevel, desevel, diorren, stummañ, reizhañ, gorren, magañ, kundu, kunduiñ ; *ein Kind aufziehen*, desevel (diorren, kunduiñ) ur bugel ; 8. digeriñ ; *die Schublade aufziehen*, sachañ war (digeriñ) an diretenn ; *die Flasche aufziehen*, divontañ (distouvañ) ar voutailh ; *die Schleife aufziehen*, dizober (digeriñ, dispenn, diliammañ) ar skoulm ; 9. *Karten auf Leinwand aufziehen*, kreñvaat kartennoù gant ul lien ; *Stickerei aufziehen*, stegnañ ur pezh broderezh.

V.gw. (zog auf / ist aufgezogen) : 1. *ein Gewitter zieht auf*, goriñ (en em zastum, sevel) a ra an arnev ; *Wolken ziehen auf*, sevel a ra koumoul ; 2. *der Nebel zieht auf*, kouezhañ a ra ar vrummenn ; 3. [lu] *die aufziehende Wache*, ar soudarded o vont d'ober gward lies.

Aufziehleine b. (-, -n) : senklenn digeriñ b. ; *selbsttätige Aufziehleine*, senklenn digeriñ emgefreak b., senklenn digeriñ emlusk b.

Aufzucht b. (-) : [labour-douar] 1. magañ g., magerezh g., sevel g. ; 2. plant str. ; 3. loened yaouank lies.

Aufzug¹ g. (-s, -züge) : 1. pignerez b., pign g., saverez b., uhelaer g. ; 2. [dre heñvel.] dibunadeg b., ambrougadeg b., amheuliadeg b. ; *Aufzug zu Pferde*, marc'hekadeg b. ; 3. [c'hoariva] arvest g. ; *zweiter Aufzug*, eil arvest g.

Aufzug² g. (-s) : gitaj g., stuz g., aoz g./b., greiamant g.

aufzupfen V.k.e. (hat aufgezupft) : *einen Knoten aufzupfen*, digeriñ (dizober, diliammañ) ur skoulm, dispenn ur skoulm, freuzañ ur skoulm.

aufzwängen / aufzwingen V.k.e. (zwängte auf / zwang auf // hat aufgezwängt / hat aufgezwungen) : 1. lakaat e-barzh dre nerzh ; 2. [dre skeud.] *jemandem etwas aufzwingen*, forsiñ udb war u.b., rediañ u.b. d'ober udb, palforsiñ u.b. d'ober udb, forsiñ u.b. d'ober udb, rediañ u.b. da zegemer udb ; *er wollte mir seine Meinung aufzwingen*, bountet en deus warnon evit ma savfen a-du gantañ ; *jemandem seinen Willen aufzwingen*, ober e zorn d'u.b.

V.em. **sich aufzwingen** (zwang sich auf / hat sich (t-rt) aufgezwungen) : *etwas zwingt sich jemandem auf*, ober un dra bennak a zo ur redi evit u.b.

aufzwirbeln V.k.e. (hat aufgezwirbelt) : sonnañ ; *seinen Schnurrbart aufzwirbeln*, sonnañ e vourroù (e vourrennoù) ; *er hat sich den Schnurrbart aufgezwirbelt*, daou lost mailhard a zo dindan e fri, sonnet en deus e vourroù.

Augapfel g. (-s, -äpfel) : 1. boul al lagad b., toull al lagad g., bivig g., mab-lagad g., mab-al-lagad g., pupilhenn b., ibil-lagad g., mammenn-lagad b., mammenn al lagad b. ; *sein Augapfel*, mab e lagad g., mammenn e lagad b., ibil e lagad g. ; 2. *er hütet sie wie seinen Augapfel*, mont a rafe en tan kentoc'h eget koll anezhi, e groc'hen a rofe eviti, gwelloc'h e vefe dezhañ bezañ dallet eget koll anezhi, ken nes eo dezhañ ha maboù e zaoulagad.

Auge n. (-s, -n) :

I. Lodenn eus an dremm : lagad, dremm
II. Benveg ar gweled : lagad
III. Dre skeudenn-lavar
IV. Krennlavarioù
V. Louza.

VI. Sterioù all

I. lodenn eus an dremm : lagad g., dremm b., P. bernigenn b. [*liester bernigennoù*], letern g., prenestr g., kantolor g., lombier g., lukenn b. ; *große Augen*, daoulagad bras lies., daoulagad vras lies. ; *runde Augen*, daoulagad ront lies. ; *blaue Augen*, daoulagad glas lies., daoulagad c'hlas lies. ; *er hat blaue Augen*, daoulagad glas a zo en e benn, daoulagad c'hlas a zo en e benn, daoulagad c'hlas a zo outañ ; *himmelblaue Augen*, daoulagad pers lies. ; *dunkelblaue Augen*, daoulagad glas-du lies. ; *schwarze Augen*, daoulagad c'hlas-mouar lies., daoulagad glas-mouar lies., daoulagad du lies. ; *kleine schwarze Augen*, daoulagad polos lies. ; *zwei dunkle Augen*, ur re zaoulagad du g. ; *grüne Augen*, daoulagad gwer lies., daoulagad wer lies. ; *meergrüne Augen*, daoulagad glas-beler lies., daoulagad c'hlas-beler lies. ; *kleine rote Augen*, daoulagad moc'h lies. ; *glasige Augen*, daoulagad disked lies., daoulagad gwerennet ; *heterochrome Augen*, daoulagad brizh lies. ; *verklebte Augen*, daoulagad pikous lies. ; *scharfe Augen*, daoulagad krak lies., daoulagad lemm lies. ; *scharfe Augen haben*, bezañ lagadek, bezañ daoulagad vat d'an-unan, bezañ lemm e zaoulagad ; *blau umranderte Augen*, daoulagad distronk(et) lies., daoulagad labiennet lies., daoulagad koarennet lies., daoulagad distroñset lies., daoulagad karzhet dindano lies. ; *starre Augen*, daoulagad difiñv (sonn) lies. ; *trärende Augen*, daoulagad dourennek (dourennet, o tourenniñ, o tizourañ, beuzet) lies., daoulagad war flod gant an daeroù (Gregor) lies. ; *scheele Augen*, daoulagad likorn lies., daoulagad luch lies. ; *ein Kind mit blauen Augen*, ur bugel glas e zaoulagad g., ur bugel lagad glas g., ur bugel dremmet-glas g., ur bugel lagadet-glas g. ; *mit verglasten Augen*, **a**) terzhiennek e zaoulagad [evel re un den klañv] ; **b**) disked e zaoulagad [evel re un den marv], koc'hennet e zaoulagad gant ar marv ; *dank Muskeln können sich die Augen bewegen*, kigennoù a embreg al lagad ; *das Weiße im Auge*, gwenn al lagad g. ; *man sieht nur das Weiße in seinen Augen*, ne weler ken nemet gwennoù e zaoulagad, ne weler nemet ar gwenn eus e zaoulagad ; *die Augen niederschlagen*, soublañ e zaoulagad, plegañ e zaoulagad, sellet war-draoñ, sellet a-bouez-traoñ, sellet davit bro ar saout ; *verweinte Augen haben*, bezañ ruziet e zaoulagad gant an daeroù ; *stechende Augen*, daoulagad talarek lies. ; *die Augen tränen mir*, dourenniñ (dizourañ) a ra va daoulagad, dourenniñ (dizourañ) a ra va daou brenestr ; *die Augen quellen ihm aus dem Kopf*, dispourbellek eo e zaoulagad (Gregor), dislontret (divarc'het, disloaget) eo e zaoulagad, daoulagad kaouenn en deus, hennezh a zo bourbellek, ur bourbell eo, ur bourbelleg eo, daoulagad boulek evel kanetennoù a zo en e benn, daoulagad brennig a zo en e benn, daoulagad glesker en deus, daoulagad voulek a zo en e benn, emañ e zaoulagad o tislontañ en e benn, emañ e zaoulagad o tispourbellañ en e benn ; *hervortretende Augen*, daoulalagad brasbourbell lies., daoulagad boulek lies., daoulagad voulek lies., daoulagad brennig lies. ; *tief liegende Augen haben*, bezañ lonket tout e zaoulagad, bezañ sanket don e zaoulagad en e benn, bezañ kleuzet e zaoulagad, bezañ koñfontet e zaoulagad ; *verstörte Augen*, daoulagad riboulek lies., daoulagad

skrebeilhet lies., daoulagad skoerj lies. ; *die Augen öffnen*, digeriñ e zaoulagad, P. digeriñ e brenestr ; *die Augen weit aufreißen*, rontaat e zaoulagad, dispourbellañ (dislontrañ, divarc'hañ, diskalfañ, diskolpañ) e zaoulagad, diflukañ e zaoulagad, difoupañ e zaoulagad en e benn, dislonkañ e zaoulagad en e benn, astenn e zaoulagad, bezañ balc'h e lagad, dispourbellañ, disloagal e zaoulagad ; *mit weit geöffneten Augen*, dibrenn e zaoulagad, dispourbell e zaoulagad, balc'h e lagad, disloaget ; *jemanden mit breit aufgerissenen Augen ansehen*, dispourbellañ e zaoulagad ouzh u.b. ; *die Augen schließen*, serriñ e zaoulagad, prenañ e zaoulagad, klozañ e zaoulagad, P. klozañ e brenestr, serriñ e brenestr ; *sie hatte ein Auge auf und das andere zu*, hi he doa ul lagad digor hag un all prennet ; P. *ein blaues Auge haben*, bezañ bloñset (bronduet, persduet) e lagad ; *seine Augen hin und her rollen*, *die Augen (mit den Augen) rollen*, ruilhal e zaoulagad en e benn, ruilhal-diruilhal e zaoulagad en e benn, bezañ e zaoulagad o riboulat en e benn, bezañ e selloù o treiñ e-kreiz e douloù-lagad, ober ruilhoù lagad ; *jemandem die Augen ausstechen*, broudañ e zaoulagad d'u.b., skarzhañ touloù e zaou gantolor d'u.b., pochañ e zaoulagad (tarzhañ e zaoulagad, toullañ e zaoulagad, brochañ e zaoulagad) en e benn d'u.b. (Gregor) ; *er ist auf seinem linken Auge erblindet*, *sein linkes Auge ist erblindet*, kollet eo gantañ ar gwel en e lagad kleiz ; *jemandem ein Auge wegnehmen*, *jemandem ein Auge einschlagen*, *jemandem ein Auge ausstechen*, borignal u.b., bomiañ u.b., dilagadañ u.b. ; *jemandem etwas in die Augen streuen*, findallañ u.b. gant udb., stlepel udb d'u.b. a-dreuz e zaoulagad ; *zum Auge gehörig*, lagadel ; *die Augen tun ihm weh*, poan en deus en e zremm ; *man sah, wie die Augen der Katzen in der Dunkelheit glänzten*, gwelet e veze daoulagadoù ar c'hizhier o lugerniñ en deñvalijenn.

II. Benveg ar gweled : lagad g. ; *schlechte Augen haben*, bezañ belbich, bezañ fall e zaoulagad, bezañ pikous e zaoulagad, bezañ aet izel e zaoulagad, bezañ teñval e zaoulagad, bezañ dremm verr gant an-unan, bezañ berrwel, bezañ fall e vernigennoù ; *scharfe Augen haben*, bezañ krak e zremm, bezañ lemm e lagad, kaout daoulagad lemm, bezañ lemm e zaoulagad, bezañ bliv e zaoulagad, bezañ bouilh e zaoulagad, bezañ krak e zaoulagad / bezañ bev e zaoulagad (Gregor), bezañ lufr e zaoulagad, bezañ birvidik e zaoulagad ; *gute Augen haben*, bezañ dremm vat gant an-unan, bezañ mat e zaoulagad, bezañ dibikouze e zaoulagad ; *seine Augen richten auf ...*, treiñ e zaoulagad war-zu ..., lakaat e zaoulagad da barañ war ... ; *mit den Augen suchen*, klask gant e zaoulagad ; *etwas im Auge haben*, bezañ e sell war udb, bezañ e sell d'ober udb, bezañ e soñj d'ober udb, bezañ lakaet e spered en udb ; *einen eventuellen Ehepartner habe ich schon lange im Auge*, un danvez pried a zo em gouloù abaoe pell ; *seine Augen überall haben*, gwelout pep tra, kaout ur c'hil-lagad, kaout ul lagad war bep tra, bezañ un daoulagad furcher en e benn ; *ich habe es mit eigenen Augen gesehen*, gwelet em eus an dra-se gant va daoulagad va-unan, gwelet em eus an dra-se gant an daou lagad a zo em fenn, gwelet em eus an dra gant va daoulagad o-daou ; *jemandem gerade (tief, fest) in die Augen sehen*, *jemandem gerade (tief, fest) in die Augen schauen*, sellet a-benn ouzh u.b., sellet eeun ouzh

u.b., sellet ouzh u.b. e-kreiz e zaoulagad, sellet ouzh u.b. etre e zaoulagad (Gregor), bezañ e barv u.b., sellet a-bik e daoulagad u.b. ; *im Auge behalten, nicht aus den Augen verlieren*, chom e lagad war ..., na dennañ lagad ebet diwar ..., na lemel lagad ebet diwar ..., na dec'hout e zaoulagad diouzh ..., derc'hel e zaoulagad war ..., bezañ digor e lagad war ..., na zispegañ e zaoulagad diwar ..., na dreiñ e zaoulagad diwar ..., na ehanañ da sellet ouzh ... ; *wir dürfen die Verhältnismäßigkeit nicht aus den Augen verlieren*, ret eo gouzout moull, ne faot ket diskroc'henañ ar maout ent-bev, arabat mont re bell (re lark) ganti ; *aus den Augen kommen*, mont a-ziwar (er-maez a, diwar) wel, mont diouzh gwel, steuziañ ; *ich habe ihn aus den Augen verloren, ich habe ihn aus dem Auge verloren*, kollet em eus an alberz dioutañ, kollet em eus an alberz outañ, n'ouzon ket mui petra eo deuet da vezañ ; *so weit das Auge reicht*, betek pennig an dremmwel / a zremmwel / keit ha ma c'haller gwelet / ken hir ha ma tizh al lagad / ken hir ha tra / hirañ ma c'haller gwelet (Gregor), pellañ ma c'heller gwelet en diabell, betek koll gwel, keit ha ma tap al lagad, pellañ ma toug ar selloù, keit ha ma c'hall pakañ hon daoulagad, keit ha ma c'hall an daoulagad gwelet ; *man sieht nicht die Hand vor den Augen*, ne vez ket gwelet palv an dorn, ne weler banne ; *vor Augen sehen*, gwelet dirazañ ; *sie hatten es eilig diesen Schuft nicht mehr vor Augen zu sehen*, mall bras a oa ganto dont a-zirak daoulagad an hailhon-se ; *ein herrlicher Anblick bot sich unseren Augen*, ur gwel kaer-meurbet (ur gweled kaer-meurbet, un dremmvro veurdeus, ur gwel eus ar c'haerañ, un daolenn gaer) en em lede dirazomp, pebezh taol-lagad kaer war ar vro en em lede dirazomp, un daolenn eus ar re gaerañ en em lede dirazomp ; *mit verstoßenem Auge blicken*, sellet a-gorn-lagad, sellet gant frailh al lagad, sellet a-gorn (dre zindan, dre laer, dre guzh, a-vizie, a-dreuz) ouzh ... ; *kein Auge abwenden von*, chom e lagad war ..., na dennañ lagad ebet diwar ..., na lemel lagad ebet diwar ..., na dec'hout e zaoulagad diouzh ..., derc'hel e zaoulagad war ..., bezañ digor e lagad war ... ; *seine Augen weiden an ...*, bamañ ouzh ..., na skuizhañ nepred o sellet ouzh ... ; *mit den Augen verschlingen*, sellet brav ouzh udb, parañ e selloù war udb, debriñ u.b. gant e zaoulagad sellet gant esmae ouzh udb, bamañ ouzh (dirak, gant) udb, bamañ d'udb, bourrañ gwalc'h e galon o sellet ouzh udb, lonkañ udb gant e zaoulagad ; *ein Auge auf jemanden, auf etwas haben*, bezañ e lagad war u.b. / udb, bezañ digor e lagad war u.b. / udb ; *mit bloßem Auge*, gant an daoulagad a zo en e benn, dre daol-lagad, dre vuchañ, diwar welet, da welet, diwar ur gwel, evit ur gwel ; *vor meinen Augen*, dindan va daoulagad, dindan va selloù, dirazon ; *vor aller Augen*, dindan lagad an holl, a-wel d'an holl, a-wel hag a-ouez d'an holl, a-wel hag anat d'an holl, e fas ar bed hag e fas an heol (Gregor), dindan selloù an holl, dindan sell an holl, a-ouez an dud ; *jemandem unter die Augen treten*, mont dirak daoulagad u.b., en em ziskouez d'u.b., mont e fas u.b. / mont dirak u.b. (Gregor) ; *jemandem etwas vor Augen führen*, roudennañ just-ha-just udb d'u.b., diskouez sklaer hag anat udb d'u.b. ; *den Augen entziehen*, tennañ a-zindan daoulagad an dud, kuzhat ouzh daoulagad an dud ; *in die Augen fallen, in die Augen springen, in die Augen stechen*, bezañ anat da welet, bezañ splann hag anat ; *jemandem in die Augen stechen*, plijout

d'u.b. diwar ar c'hentañ gwel, sachañ diouzhtu evezh u.b. war an-unan, ober ur stokenn ; *unter vier Augen*, ent prevez, tal-ouzh-tal, dirak pevar lagad, penn-ouzh-penn, beg-ouzh-beg, etre hen-ha-hen, hen-ha-hen, fri-ouzh-fri ; *ich möchte Sie unter vier Augen sprechen*, me a garfe ho kwelet hoc'h-unan, me a garfe komz ouzhoc'h ent prevez, me a garfe komz ouzhoc'h penn-ouzh-penn (e kuzulig) ; *Aug' in Auge*, en ur sellet rag-eeun an eil ouzh egile, a-dal-penn, fri-ouzh-fri, dremm-ouzh-dremm ; *Auge in Auge stehen*, bezañ dremm-ouzh-dremm (keñver-ha-keñver, tal-ouzh-tal, tal-ha-tal, penn-ouzh-penn, beg-ouzh-beg, etre hen-ha-hen, dirak pevar lagad, hen-ha-hen, fri-ouzh-fri) ; *an den Augen absehen (ablesen), dass ...*, gwelet splann e daoulagad u.b. e ... ; *sich die Augen aus dem Kopf weinen, sich die Augen aus dem Kopf heulen*, gouelañ evel ul leue, gouelañ dourek (druz, forzh, gwalc'h e galon, a-nerzh e galon, leizh e galon, leun e galon, evel ur vadalen, evel ur feunteun, a-boullad, a-boulladoù, tenn, leizh e gof), skuilhañ pezh a gar daeroù, skuilhañ daeroù puilh (stank, druz, c'hwerv), leñvañ evel ur glazard hag a zo kouezhet en ur grugell verien, gouelañ e walc'h, gouelañ e-leizh e varv, ober ur c'hofad garmiñ, garmiñ evel ur vadalen, dont tev an dour eus e zaoulagad, dougen gouelvan bras (Gregor) ; *sein Auge bricht*, teñvalaat a ra da welet, erru eo teñval e lagad, diskediñ a ra e zaoulagad, fallaat a ra e vernigennoù ; *schwarz vor den Augen sehen*, mont en tu all, bezañ o vont da fatañ (da fatikañ, da semplañ), mezevelliñ e benn, bezañ badet, bezañ savet ur vorenn d'e zaoulagad, bezañ e benn o vadinellañ, bezañ e zaoulagad evel koc'hennet a vogidell, bezañ aet fall ken e fell d'an-unan kouezhañ, bezañ deuet da vezañ fall, mennout mankout ; *schlaftrunkene Augen haben*, bezañ distronket (dislivet, koarennet, beuzet, distroñset) e zaoulagad gant ar c'hoant kousket, bezañ karzhet e zaoulagad dindano ; *die ganze Nacht kein Auge zutun*, chom hep serriñ ul lagad a-hed an noz, chom hep serriñ ul lagad hed an noz, na serriñ lagad ebet a-hed an noz, na serriñ lagad ebet dre hed an noz ; *nur mit halbem Auge schlafen*, na ober nemet hanter gousket, kousket evel ki milin ; *einem Toten die Augen schließen*, serriñ e zaoulagad d'un den marv, klozañ e vizaj d'un den marv.

III. Dre skeudenn-lavar : *jemandem schöne Augen machen*, P. *mit den Augen klappen*, ober lagad(ig) d'u.b., ober al lagad dous d'u.b., ober lagad bihan (lagad flour, lagad mignon) d'u.b., ober selladoù tener d'u.b., ober lagadig ouzh u.b., luc'hañ ouzh u.b., lugerniñ ouzh u.b., ober selloù doñv ouzh u.b., ober selloù milliour ouzh u.b., teuler gwilc'hadennoù milliour d'u.b., ober lagadigoù ouzh u.b., sellet a-druez ouzh u.b., ober selloù sant Langis d'u.b. (Gregor) ; *seine Augen sind größer als sein Magen*, brasoc'h eo e c'henoù eget e gof ; *mit offenen Augen durch die Welt gehen*, bezañ dibikouez e zaoulagad, na vezañ dall e saout, gwelet sklaer, na vezañ pikouez e zaoulagad, gwelet bouilh, bezañ splann a lagad ; *große Augen machen*, rontaat e zaoulagad - bezañ souezhet mik - chom war e gement all - kouezhañ war e gement all - chom digor-bras e zaoulagad, alvaonet-holl - bezañ kalmet - estlammiñ - sebeziñ - mantrañ - chom bamet ; *die Augen gehen ihm auf, es fällt ihm wie Schuppen von den Augen*, emañ e zaoulagad o tigeriñ, komañs a ra e zaoulagad digeriñ, krog eo e spered da zigeriñ, kregiñ a ra da gompren,

divanegañ a ra e spered (Gregor), dibikouzañ (divanegañ) a ra e zaoulagad, lemel a ra diwar e zaoulagad ar rouedenn teñval lakaet warno, lemel a ra diwar e spered ar rouedenn lakaet warnañ, dont a ra meiz dezhañ tamm-ha-tamm, n'eo ket dall e gazh ken, krog eo da zivogediñ e spered, dizallañ a ra ; *er schläft mit offenen Augen*, gwelout a ra pep tra, ul lagad en deus war bep tra, kousket a ra evel ki milin, kousket a ra e zaoulagad digor ; *einen Schleier vor den Augen haben*, bezañ evel pa vije ur vorenn dirak e zaoulagad, bezañ savet ur vorenn d'e zaoulagad, bezañ e zaoulagad evel koc'hennet a vogidell ; *jemandem Sand in die Augen streuen*, alaouriñ an neudenn d'u.b., teurel ludu e daoulagad u.b., trellañ (lubaniñ) u.b., reiñ kañvaled (kelien) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennou, poulc'had, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., gwerzhañ brav poultr d'u.b., gwerzhañ piz e-lec'h fav d'u.b., ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo), ober muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), ober muioc'h a voged eget a dan, reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini 'zo bras e c'henoù, sorc'henniñ u.b., reiñ da grediñ d'u.b. kalz muioc'h eget ma'z eo gwir ; *jemandem die Augen öffnen*, didouellañ u.b., difaziañ u.b., digoc'hennañ daoulagad u.b., dizallañ u.b., dizallañ spered u.b., dibikouzañ u.b., dibikouzañ spered u.b., divleupañ ur gwaz bennak, divleupezañ ur vaouez bennak, sklêrijennañ u.b., disorbiñ u.b., divorodiñ u.b., dileueiñ u.b., disaoutiñ u.b., dilouadiñ u.b., disodiñ u.b., divouchañ u.b., lemel diwar daoulagad u.b. ar rouedenn deñval lakaet warno, lemel ar rouedenn taolet war spered u.b. ; *seinen Augen nicht trauen*, bezañ diskredik war ar pezh a wel e zaoulagad, diskrediñ ar pezh a wel an-unan ; *um ihrer schönen Augen willen*, evit ober plijadur dezhi, abalamour e plij din kement-se he daoulagad, dre bep karantez eviti (Gregor), dre garantez eviti ; *der Lump sieht ihm aus den Augen, ihm schaut der Schelm aus den Augen*, daoulagad abil a zo en e benn, ar stumm a zo war e zremm da vezañ un hailhon, parañ a ra splann e hailhonerezh en e zaoulagad, gwelet e vez warnañ ez eo un hailhon, brasañ hailhon a zebr bara eo hennezh, n'eus nemet korvigell en e gorf ; *ein Auge bei etwas zudrücken*, pardoniñ, bezañ komprenus, chom hep klask abeg en u.b., lezel digastiz u.b. ; *beide Augen zudrücken*, disellet ouzh udb, serriñ an daoulagad war udb, gwilc'hañ an daoulagad (Gregor) ; *ein wachsame Auge auf etwas haben*, chom e lagad war udb, bezañ digor e lagad war udb, na dennañ lagad ebet diwar udb, derc'hel tost war udb ; *er hat ein Auge auf sie geworfen*, honnezh a zo en e c'houlou ; *etwas vor Augen haben*, lakaat udb e penn-kont, lakaat udb e-barzh, teuler kont eus udb, eveshaat ouzh udb, eveshaat war udb, reiñ pouez d'udb, reiñ fed d'udb, reiñ a fed d'udb, ober fed d'udb, teuler perzh ouzh udb, teurel evezh ouzh udb, teuler pled gant (war, da) udb, teurel fed ouzh udb, ober stad eus udb, derc'hel stad eus udb, derc'hel stad ag udb, derc'hel kont eus udb, derc'hel kont ag udb ; *ihre Augen strahlten vor Zufriedenheit*, seder e oa he daoulagad gant ar stad a oa enni ; *ihre Augen erstrahlten vor Glück*, ur sederaenn a baras en he daoulagad ; *ganz Auge sein*, bezañ digor e zaoulagad, sellet gant evezh bras, sellet gant mil evezh ; *ein Auge für etwas haben*, kaout skiant udb, bezañ ampart war udb ;

jemandem ein Dorn im Auge sein, bezañ e gouloù u.b., bezañ war hent u.b., bezañ a-dreuz hent u.b., bezañ evel un draen e gig u.b. ; *da blieb kein Auge trocken*, ha c'hoarzhet hor boa ken na ruilhe an daeroù, c'hoarzhin da ouelañ hor boa graet, c'hoarzhin-ouelañ hor boa graet, c'hoarzhet hon eus bet kement ha ken brav ken e save daeroù en hon daoulagad, gouelañ hor boa graet gant ar c'hoarzh ; *bei dieser Dunkelheit musste man die Augen in die Hand nehmen, wenn man etwas erkennen wollte*, ne veze gwelet tost banne ebet gant an teñval ma oa, ne weled tost tamm (tost seurt ebet, tost netra, tost banne, tost berad) gant an teñval ma oa, ne oa ket tu da welet palv e zorn zoken ; *ein Auge riskieren*, teurel ur sell war udb dre guzh, ober ur sell war udb dre laer, ober ur sell ouzh udb dre guzh, ober un tamm sell ouzh udb dre laer, ober ur gwel d'udb dre guzh, ober un taol-sell war (ouzh) udb dre laer ; P. *das geht ins Auge*, gwallfinveziñ a raio an dra-se, gwall ziwezh (drouziwezh, gwallfinvez) a vo gant an dra-se, un distag c'hwerv (ur gwall zistag) a zo da gaout gant an dra-se ; *mit einem blauen Auge davonkommen*, tennañ e frap, en em dennañ gant muioc'h a aon eget a c'hloaz, tremen gant an aon, tremen gant ar spont, sachañ foñs e vragoù gant an-unan, tennañ e spilhenn eus ar c'hoari (tennañ e lost eus ar vrae) hep re a zroug, en em dennañ a boan hep re a zroug, en em dennañ brav.

IV. Krennlavarioù : *Aug' um Auge, Zahn um Zahn*, krog evit krog, lin evit lin ha stoub evit stoub - losk evit losk, gouli evit gouli - taol evit taol - kraf evit kraf, ivin evit ivin, lagad evit lagad - ivin ouzh ivin - lagad evit lagad - da gazh mat razh heñvel - n'eus den fin n'en deus e goulz - evel a raio a gavo ; *aus den Augen, aus dem Sinn*, aet diouzh lagad, aet diouzh spered, marv out, ankounac'haet ; *vier Augen sehen mehr als zwei*, daou louam kamm a zo trec'h da unan eeun - daou louam kamm a ro bec'h da unan eeun - kordenn a dri gor a vec'h a dorrer ; *das passt wie die Faust aufs Auge*, n'eus na penn na lost d'an dra-se, n'eus na penn na revr d'an dra-se, an dra-se n'en deus na penn na lost, an dra-se n'en deus na penn na troad, an dra-se ne vern da netra, se 'zo pell diouzh gwel ar skiant-vat, kement-se a zo evel ur c'hi en iliz (evel ur c'hazh er ribod, evel ul leue war ur c'hravazh, evel ur c'harlantez a bompad war un alar oc'h arat) ; *den Splitter in des Nächsten Auge sehen, aber nicht den Balken im eigenen*, gwelout pelec'h eo kouezhet ar c'hleuz e park an nesañ, perak e sellez-te ouzh ar blouzenn a zo el lagad da amezeg ha ne welez ket an treust a zo ez hini-te ? ar gaoter oc'h ober goap ouzh ar pod-houam, klev ar gaoter o sarmonal d'ar pod-houam ! podel verenn a ra goap ouzh podel koan hag emaint o-div war ar memes tan ! ar billig o tamall ar pod-houam, na welet toull e loeroù.

V. [louza.] ; broñs g./str., broñsenn b., broust str., bouilhas g., kreskenn b., lañsaden b., lagadenn b., lagad g., taol g., taolad g., taoladenn b., poulz str., poulzenn b., bos g., sapadur g., bouton g. ; *Kartoffelaugen*, kellig avaloù-douar str., poulz avaloù-douar str., poulzenn aval-douar b., lagadennoù lies., boundoù lies., daoulagad lies., lagadoù lies., bagudenn b.

VI. Sterioù all : *Pfauenaugen* [Inachis io], balafenn baun b., pobelan paun g., melven baun b. ; *Suppenaugen*, daoulagad ar soubenn lies., lagadoù druzoni lies., lagadoù soubenn ar c'hig lies. ; *Tauwerkaugen*, strob g. ; [u] *Augen*

rechts ! pennoù a-zehou ! ; [diñsoù] bid g. ; [tekn.] lagad g., lagadenn b. ; *das Auge eines Hammerkopfes*, lagad ur morzhol g. ; [viou] kilhegez b., kellidenn vi b. ; [gwiad.] lufr g.

Äugelchen n. (-s,-) / **Äugelein** n. (-s,-) : lagadig g. ; *jemandem Äugelchen machen*, ober lagad (al lagad dous, lagad bihan, lagad flour, lagad mignon) d'u.b., ober lagadigoù ouzh u.b., ober selloù doñv ouzh u.b., luc'hañ ouzh u.b., lugerniñ ouzh u.b., ober lagadenn ouzh u.b.

äugeln V.gw. (hat geäugelt) : gwilc'hata, gwilc'hañ an daoulagad, gwignal, gwignal an daoulagad, gwilgat, blinkañ, ober lagad-luch, goulazhañ e zaoulagad, ober lagadig, brezilhat, divalvenniñ, luc'hañ, ober luchadennoù.

äugen V.gw. (hat geäugt) : P. lugnañ, lugerniñ, dislugerniñ.

Augenarzt g. (-es,-ärzte) : lagadour g., medisin an dremm (Gregor) g., oftalmologour g., medisin an daoulagad g.

augenärztlich ag. : ... oftalmologiezh, ... oftalmologour, oftalmek, ... al lagad.

Augenaufschlag g. (-s,-schläge) : blinkadell b., blinkerezh g., gwilc'had g., gwilc'hadenn b., gwilc'hadur g., goulazh-lagad g., serr-lagad g., taol lagad g., gwignadenn b., gwignadur g., gwign-lagad g., gwilgadenn b., gwilgadur g., luchadenn b.

Augenbad n. (-s,-bäder) : [mezeg.] gwalc'h an daoulagad g., gwalc'herezh an daoulagad g.

Augenbinde b. (-,-n) : mouch g., lien-mouch g. ; *mit einer Augenbinde*, mouchet e zaoulagad dezhañ, mouchet ul lagad dezhañ ; *die Augenbinde abnehmen*, divouchañ an daoulagad, divouchañ al lagad, divandennañ an daoulagad, divouchañ u.b., lemel ar mouch diwar an daoulagad.

Augenblick g. (-[e]s,-e) : predig-amzer g., pennadig-amzer g., taol-lagad g., mare g., koulz g., maread g., frap g., frapad g., frapadig g., herrad g., herrad amzer g., istant g., momed g., andred g., par g., poent g., poulzad g., prantad g., pred g., pred-amzer g., predad g., rabinad b., tachad g., sachad g., ampoent g., arroud g., begad g., berrig amzer g., berrig a amzer g., krapad g., krapadig g. ; *ein kurzer Augenblick der Freude*, ur mareig a blijadur g. ; *jeden Augenblick*, tro-pe-dro, ur mare pe vare, da bep mare, da bep koulz, da bep frap, forzh pegoulz, n'eus forzh peur, abred ha diwezhat ; *er muss jeden Augenblick kommen*, ne vo ket seizhdaleetoc'h o tont, ne vo ket ur begad o tont amañ, ne zaleo ket o tont, bez e c'hall en em gavout n'eus forzh peur, forzh peur e c'hall degouezhout, bez' e c'hallomp bezañ war c'hortoz d'e welet o tont ; *im günstigen Augenblick*, e koulz hag e kentel, e poent hag en amzer, e koulz vat, e poent hag e koulz, e poent hag e mare, krak d'ar c'houlz vat, P. ku-ha-ka ; *im Augenblick*, evit ar mare, bremañ, evit c'hoazh, evit an tremen ; *jetzt ist der Augenblick gekommen, um es zu tun*, deuet eo ar c'houlz d'ober an dra-se, erru eo ar c'houlz d'ober an dra-se, bremañ eo en ober, bremañ emañ ar c'houlz vat, bremañ eo mont dezhi ; *bis zu diesem Augenblick*, betek neuze, betek ar c'houlz-se, betek ar mare-se ; *Sie werden sich bloß einen kurzen Augenblick gedulden müssen*, n'ho po nemet ur poulzadig (ur berrig amzer, ur berrig a amzer, un netraig a amzer, ur frapadig, ur momedig) da c'hortoz, n'ho po nemet ur begadig da c'hortoz ; *die letzten Augenblicke*, ar mareoù diwezhañ lies. ; *einen Augenblick später*, goude

un abadenn, nebeud goude, un nebeud goude, un nebeud amzer goude ; *Augenblick mal* ! gortozit un nebeud ! gortozit ur pennad ! gortozit ur pennadig bihan ! gortozit un herradig ! gortozit ! chomit da c'hortoz un tammig ! amzer ! war-bouez ! - pep ! pep ! - hep ! hep ! ; *einen Augenblick bitte ! ich bin gleich fertig* ! mar karit va gortoz m'em bo en ur c'heit graet an dra-se ; *ich habe das Haus nicht mal einen Augenblick verlassen*, n'on bet pennad ebet eus ar gêr, n'on bet pennad ebet diouzh an ti.

augenblicklich ag. : 1. bremañ, a vremañ, amzeriat ; 2. o ren bremañ.

Adv. : 1. evit c'hoazh, evit ar mare, evit ar pred, evit ar c'houlz, d'ar c'houlz-mañ, evit bremañ, bremañ, evit an tremen ; 2. diouzhtu, diouzhtu-kaer, diouzhtu-dak, diouzhtu-krenn, dak-diouzhtu, diouzhtu-kentizh, raktal, kerkent, kenkent, kerkent all, a-benn-kaer, prestik, hep dale tamm, hep ket a zale, hep an disterañ dale, hep dale ken, hep ken dale, hep dale pelloc'h, hep daleañ hiroc'h, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, war-eeun-tenn, rag-eeun, war an taol, war al lec'h, ribus, kentizh, pront, eskuit, timat, war an tach, war an tomm, tomm-ha-tomm, hardizh, a-daol-trañch, a-droc'h-trañch, hep ober seizh soñj, hep tardañ, prim-ha-prim, war ar plas, diwar blaen ha barr, dindan peder munutenn, en ur berrig amzer, en ur berrig a amzer.

Augenblinzeln n. (-s) : blinkadell b., blinkerezh g., gwilc'had g., gwilc'hadenn b., gwilc'hadur g., goulazh-lagad g., serr-lagad g., taol lagad g., gwignadenn b., gwignadur g., luchadennoù lies.

Augenbraue b. (-,-n) : abrant b., gourrenn g., souchenn-lagad b., bargurren b., mourrenn-lagad [*liester* mourennoù-lagad, mourroù-lagad] b., mourrenn [*liester* mourennoù, mourroù] b. ; *buschige Augenbrauen*, abrantoù foutouilhek lies., abrantoù fuilh evel ur vodenn-spern lies., divabrant foutouilhek lies. ; *zusammengewachsene Augenbrauen*, sparl g., divabrant stag lies. ; *zusammengewachsene Augenbrauen haben*, bezañ sparlet e dal, bezañ talbennet ; *geschweifte Augenbrauen*, abrantoù (gourrennoù) gwar lies. ; *die Augenbrauen runzeln*, krizañ e dal, kabridañ e dal, ober ur bod spern, roufennañ e dal, rizennañ e dal, ober gourrennoù du, ober ur c'hruz d'e abrantoù, diskouez ur min rok, mouspeniñ, moulbeniñ, sevel ar gourrennoù (e c'hourennoù) (Gregor), bezañ krizet e dal, bezañ roufennet e dal, bezañ rizennet e dal, bezañ prederiet e dal.

Augenbrauenbogen g. (-s,-bögen) : gwareg-abrant b., askorn an abrant g.

Augenbrauenstift g. (-[e]s,-e) : [gwezelad] kreion abrantoù g., kreion malvennoù g., eye-liner g., traoù du lies.

Augenbrauenwölbung b. (-,-en) : gwareg-abrant b., askorn an abrant g.

Augenbutter b. (-) : pikouz g., koar g. ; *sich die Augenbutter wegwischen*, dibikouzañ e zaoulagad, dibikouzañ e ziv vernigenn, dibikouzañ e leternioù, dibikouzañ e brenester, dibikouzañ e gantolorioù ; *Augenbutter verklebt seine Augenlider*, peget eo e zaoulagad gant ar pikouz.

augenbutterfrei ag. : dibikous.

Augendeckel g. (-s,-) : P. malvenn b., kroc'hen-lagad g. ; *mit den Augendeckeln klappen*, ober lagad(ig) d'u.b., ober

al lagad dous d'u.b., ober lagad bihan (lagad flour, lagad mignon) d'u.b., ober selladoù tener d'u.b., ober lagadig ouzh u.b., luc'hañ ouzh u.b., lugerniñ ouzh u.b., ober selloù doñv ouzh u.b., ober selloù milliour ouzh u.b., teuler gwilc'hadennoù milliour d'u.b., ober lagadigoù ouzh u.b., sellet a-druet ouzh u.b., ober selloù sant Langis d'u.b. (Gregor).

Augendienerei b. (-, -en) : mevelerezh g.

Augendrüsenschleim g. (-s, -e) : pikouz g., koar g. ; *sich den Augendrüsenschleim wegwischen*, dibikouzañ e zaoulagad, dibikouzañ e ziv vernigenn, dibikouzañ e leternioù, dibikouzañ e brenester, dibikouzañ e gantolorioù ; *Augenschleim verklebt seine Augenlider*, peget eo e zaoulagad gant ar pikouz.

augendrüsenschleimfrei ag. : dibikous.

Augenentzündung b. (-, -en) : [mezeg.] oftalmiezh b., lagadfo g.

augenfällig ag. : 1. anat, tremen anat, tremen splann ; 2. gwelus, heverk.

Augenfarbe b. (-, -n) : liv an daoulagad g.

augenförmig ag. : stummet evel ul lagad, heñvel ouzh ul lagad, a-stumm gant ul lagad, e doare ul lagad, a-zoare gant ul lagad, a-seurt gant ul lagad.

Augenglas n. (-es, -gläser) : lunedenn-fri b., lunedenn b., lunedoù-fri lies.

Augenläser lies. : [Bro-Aostria] lunedoù lies.

Augenheilkunde b. (-) : oftalmologiezh b., lagadouriezh b.

Augenhöhe b. (-) : live an daoulagad g. ; *in Augenhöhe*, a-live gant an daoulagad.

Augenhöhle b. (-, -n) : poull al lagad g., pod al lagad g., poull-lagad g., pod-lagad g. ; *die Augenhöhlen*, poulloù an daoulagad g., bourbell an daoulagad g.

Augenhornhaut b. (-, -häute) : [korf.] sae al lagad b., raksae b., kornsae b.

Augenklappe b. (-, -n) : mouch g., mouch dall g.

Augenkonturenstift g. (-[e]s, -e) : [gwezelad] eye-liner g., kreion malvennoù g., traoù du lies.

Augenkrankheit b. (-, -n) : lagadad g., droug lagad g.

Augenlicht n. (-es) : gweled g. ; *den Verlust des Augenlichts erlebte er als Katastrophe*, ur gwallzarvoud a voe evitañ koll ar gweled, ur pezh mantrus e voe evitañ koll ar gweled ; *das Augenlicht verlieren*, koll ar gweled, koll ar gwel ; *jemandem das Augenlicht wiedergeben*, dizallañ u.b., reiñ ar gwel en-dro d'unan dall ; *er hat sein Augenlicht zurückgewonnen*, deuet eo ar gweled dezhañ en-dro.

Augenlichtflechte b. (-) : [mezeg.] kevresae viruzel greunennek al lagad b., trakom g.

Augenlid n. (-s, -er) : malvenn b., kroc'hen-lagad g. ; *Augenbutter verklebt seine Augenlider*, peget eo e zaoulagad gant ar pikouz.

Augenlinse b. (-, -n) : [korf.] strinkenn al lagad b., gwerenn al lagad b., ferenn-lagad b., ferenn b.

Augenmaß n. (-es, -e) : much g. ; *gutes Augenmaß haben*, bezañ mat da vuchañ, gouzout an taol, gouzout labourat dre vuchañ, bezañ dornet mat ; *nach Augenmaß*, a-vuch, d'ar much, hep sellet pizh, dre daol-lagad, dre vuchañ, hep gouzout da vat ; *nach Augenmaß abschätzen*, braskontañ, brasventañ, brasprizout, muchañ, dewerzhañ a-wel dremm.

Augenmerk n. (-s) : evezh g. ; *sein Augenmerk auf etwas richten*, *sein Augenmerk auf etwas lenken*, teuler pled d'udb, bezañ sachet e evezh gant udb.

Augenmittel n. (-s, -) : kollir g., takennoù evit an daoulagad lies.

Augenmuskel g. (-s, -n) : kigenn lagad b.

Augennerv g. (-s, -en) : nervenn ar gweled b., nervenn weled b.

Augenoperation b. (-, -n) : oberatadenn diouzh ul lagad b., oberatadenn diouzh an daoulagad b.

Augenoptiker g. (-s, -) : lunedour g.

Augenränder lies. tro an daoulagad b.

Augenringe lies. / **Augenschatten** lies. : distronkennoù lies., distronk str.

Augenschein g. (-s) : 1. enselladenn b., taol-lagad g., taol-sell, gwel g. ; *etwas in Augenschein nehmen*, sellet pizh ouzh udb, ensellet udb, arsellet udb, sellet-disellet ouzh udb ; 2. [Bro-Suis, gwir] gweled barn g. ; 3. neuz g., tres g., seblant g. ; *nach dem Augenschein*, *dem Augenschein nach*, dre daol-lagad, dre vuchañ, diwar welet, da welet, din da welet, a-vuch, d'ar much, diwar ur gwel, evit ur gwel, war a seblant, a-hervez, hervez, evit doare, e-doare, hervez ar mod, hervez an dailh, hervez doare, war a hañval, hervez ar gwel, hervez gwelet, evit ur gwel, diwar ur gwel, bete gwelet, diwar-c'horre, diwar-benn, en diavez, me 'laka, diouzh an doare, diouzh feson, 'm eus aon ; *er gibt sich den Augenschein*, evit ober neuz eo, emañ oc'h ober van, emañ oc'h ober goap, emañ oc'h ober an asvan, emañ oc'h ober an neuz, n'eo ket evel m'en deus an doare da vezañ, kamm ki pa gar, emañ o neuziañ nemetken, emañ oc'h ober tron, muioc'h a ziskouez eget ma'z eo e gwirionez ; *es hat den Augenschein*, *dass / als / als ob ...*, hervez pep doare e ..., hervez kont e ..., evit doare e..., hervez ar mod e..., hervez an dailh e..., hervez doare e..., diouzh doare e..., diouzh an doare e..., diouzh feson e..., hervez ar gwel e..., da welet e..., war a seblant e..., war a hañval e..., da grediñ ez eus e ..., peadra 'zo da grediñ e ... ; *etwas nach dem bloßen Augenschein urteilen*, mont d'udb diouzh e welet, barn udb diouzh e welet (diouzh an diavaez).

augenscheinlich ag. : [dre skeud.] splann, anat, anat da welet, peursklaer, hewelus ; *das ist augenscheinlich*, splann hag anat eo an dra-se, anat eo da welet, tremen anat eo, tremen splann eo.

Adv. : 1. a-dra-sklaer, anat dit ! anat deoc'h ! ; 2. diwar welet, da welet, din da welet, a-vuch, d'ar much, diwar ur gwel, evit ur gwel, war a seblant, a-hervez, hervez, evit doare, e-doare, hervez ar mod, hervez an dailh, hervez doare, war a hañval, hervez ar gwel, hervez gwelet, evit ur gwel, diwar ur gwel, bete gwelet, diwar-c'horre, diwar-benn, en diavez, me 'laka, diouzh an doare, diouzh feson, 'm eus aon.

Augenscheinlichkeit b. (-) : anadurezh b., anad g.

Augenscheinseinnahme b. (-, -n) : [gwir] gweled-barn g., gweled-barn g.

Augenschirm g. (-s, -e) : 1. [tog] erien g. ; 2. [tekn.] skramm gwareziñ g. ; 3. [tokarn] dremmwisk g. ; 4. [kepi] lèrbenn g.

Augenschleier g. (-s, -) : gouelig-dremm b. [*liester* gouelioùigoù-dremm].

Augenschleim g. (-s, -e) : pikouz g., koar g. ; *sich den Augenschleim wegwischen*, dibikouzañ e zaoulagad,

dibikouzañ e ziv vernigenn, dibikouzañ e leternioù, dibikouzañ e brenester, dibikouzañ e gantolorioù ; *Augenschleim verklebt seine Augenlider*, peget eo e zaoulagad gant ar pikouez.

augenschleimfrei ag. : dibikouz.

Augenschmaus g. (-es) : plijadur evit an daoulagad b., dudi evit an daoulagad g., esmaeenn b., un drugar sellet outañ b., ur brav e welet g., ur chalm sellet outañ g., ur voem sellet outañ b.

Augenschmerzen lies. : lagadad g., droug lagad g. ; *vom Wind verursachte Augenschmerzen*, taol-avel fall g.

Augenspiegel g. (-s,-) : [mezeg.] oftalmoskop g., retinoskop g.

Augenschwellung b. (-,-en) : [mezeg.] denedeo g.

Augenstar g. (-s) : [mezeg.] banne g., glazenn b.

Augenstern g. (-s,-e) : 1. boul al lagad b., toull al lagad g., bivig g., mab-lagad g., mab-al-lagad g., pupilhenn b., ibil-lagad g., mammenn-lagad b. ; 2. *er hütet sie wie seinen Augenstern*, mont a rafe en tan kentoc'h eget koll anezhi, e groc'hen a rofe eviti, gwelloc'h e vefe dezhañ bezañ dallet eget koll anezhi.

Augentäuschung b. (-,-en) : 1. touellwel g., kammzerc'h gweled g. ; 2. [liverezh] trell-lagad g., touell-lagad g.

Augentropfen lies. : kollir g., takennoù evit an daoulagad lies.

Augentrost g. (-es) / **Augentrostgras** n. (-es,-gräser) : [louza.] geot-ar-Werc'hez str.

Augenwasser n.(-s) : imor dourek b.

Augenweh n. (-s) : lagadad g.

Augenweide b. (-,-n) : plijadur evit an daoulagad b., dudi evit an daoulagad g., esmaeenn b., un drugar sellet outañ b., ur brav e welet g., ur chalm sellet outañ g., ur voem sellet outañ b. ; *die blühende Wiese ist eine wahre Augenweide*, n'em eus gwelet biskoazh un dra gaeroc'h eget ar prad-se en e vleuñv evit plijout da'm daoulagad.

Augenweite b. (-,-n) : gwelvaez g., maezienn ar gweled b., maez ar gweled g., hed-gwel g., diraez-gweled g., doug ar gweled g. ; *in Augenweite*, a-hed gwel d'u.b., war-hed-gwel d'u.b.

Augenwimper b. (-,-n) : malgudenn b., malgud str., barvenn daoulagad b., blevenn daoulagad b., malvenn b.

Augenwink g. (-s,-e) : blinkadell b., blinkerezh g., gwilc'had g., gwilc'hadenn b., gwilc'hadur g., goulazh-lagad g., serr-lagad g., taol lagad g., gwignadenn b., gwignadur g., gwign-lagad g., gwilgadenn b., gwilgadur g., luchadenn b.

Augenwinkel g. (-s,-) : freilh al lagad g., korn al lagad g.

Augenwischerei b. (-,-en) : trell g., pompadoù lies., roufl g., brabañs g., fougaserezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., brabañserezh g., bragerezh g., fougeerezh g., bugaderezh g., bugad g., pouferezh g., kañfarderezh g., c'hwez hag avel.

Augenzahl b. (-,-en) : [diñsoù] niver a boentoù g., niver a vidoù g.

Augenzahn g. (-s,-zähne) : dant-lagad g., ankant g.

Augenzeuge g. (-n,-n) : test diwar wel g., test diwar welet g., test gant e zaoulagad g., test a-lagad g.

Augenzeugenbericht g. (-s,-e) : danevell un test a-lagad b.

Augenzwinkern n. (-s) : blinkadell b., blinkerezh g., gwilc'had g., gwilc'hadenn b., gwilc'hadur g., goulazh-lagad g., serr-lagad g., taol lagad g., gwignadenn b., gwignadur g.,

gwign-lagad g., gwilgadenn b., gwilgadur g., luchadennoù lies.

augenzwinkernd Adv. : en ur wignal, gant gwignadennoù, gant luchadennoù.

Augenzwinkernde(r) ag.k. g./b. : gwigner g., gwignerez b.

Augiasstall (-s,-ställe) : 1. [mojenn.] marchosioù Augias lies., krevier Augias lies., marchosioù Augeias lies., krevier Augeias lies. ; 2. [dre skeud.] *den Augiasstall ausmisten*, ober ur skarz da bep viloni (d'an displeted spered), skarzhañ marchosioù Augias, ober karzhadenn e marchosioù Augias, karzhañ krevier Augias.

-äugig ag. : dremmet, lagadet ; *ein blauäugiges Mädchen*, ur plac'h glas he daoulagad b., ur plac'h dremmet-glas b., ur plac'h lagadet-glas b. ; *großäugig*, lagadek, bourbellek, daoulagad vras dezhañ ; *großäugiger Mensch*, lagadeg g., bourbell g., bourbelleg g.

Auglein n. (-s,-) : lagadig g.

Augmentativaffix n. (-es,-e) : [yezh.] brasaer g.

Augsburg n. (-s) : Augsburg b. ; [istor, relij.] *Augsburger Konfession* [1530], disklêriadur Augsburg diwar-benn ar feiz adreizhet g.

Augspleiß g. (-es,-e) : [merdead.] strob g., lagadenn ur gordenn b.

Augur g. (-s/-en,en) : [mojenn.] aogur g., urisinour g., divinour g., diouganer g.

Augurenlächeln n. (-s) : [dre skeud.] minc'hoarzh a genouiziegezh g.

August¹ g. : 1. Aogust g. ; 2. *der dumme August*, [sirk] ar furlukin g., ar rampono g., Yann blev g., buoc'hig an Aotrou Doue b., Fañch ar peul g., Yann banezenn g., Yann ar Peul g., Yann ar peul karr g., Yann yod g., Yann traped g., an arvailh g.

August² g. (-s,-e) : miz Eost g., Eost g. ; *der erste August*, kala-Eost g., deiz kala-Eost g., kala miz Eost g., ar c'hentañ a viz Eost g. ; *am ersten August*, gant kala-Eost, da gala-Eost ; *der fünfzehnte August*, Hantereost g.

Augustfeier b. (-,-n) : [Bro-Suis] gouel kala-Eost g.

Augustin g. : Eosten g., Aousten g., Aogustin g.

Augustiner g. (-s,-) / **Augustinermönch** g. (-s,-mönche) : aogustinad g. [*liester aogustiniz*], chaloni-manac'h sant Aogustin g.

Augustinernonne b. (-,-n) : Aogustinadez b.

Augustinus g. : Eosten g., Aousten g., Aogustin g. ; *die Bekenntnisse des heiligen Augustinus*, anzavadoù sant Eosten lies.

August-Vollmond g. (-s,-e) : kann Eost g.

Auktion b. (-,-en) : gwerzh diouzh ar c'hresk b., foar enkantiñ b., gwerzh d'an uhelañ priz b., gwerzh d'an uhelañ diner b., gwerzh d'an diwezhañ diner b., gwerzh d'an diwezhañ imboud b., gwerzh en enkant b., gwerzh e santol b., gwerzh dre sav-taol b., ekant g., enkant g., imboud g., gwerzhidigezh b. ; *jemanden bei einer Auktion überbieten*, lakaat war unan all en un imboud, teuler war u.b., lakaat kresk war u.b., teuler kresk war u.b., skeiñ war u.b. ; *jemanden bei einer Auktion mehrmals hintereinander überbieten*, lakaat kresk war gresk ; *ein bei einer Auktion erworbener Tisch*, un daol bet prenet eus ur werzh b., un daol bet prenet da-geñver ur werzh b. ; *Kerzenauktion*, gwerzh diouzh ar gouloù b., gwerzh diouzh ar mouch b., gwerzhidigezh dre ar gouloù b. ;

[gwir] *gerichtliche Auktion*, gwerzh da-heul un disentez varnerezh b., gwerzhadeg b.

Auktionator g. (-s,-en) : prizachour g., komiser prizacher g., enkanter g., imbouder g., embanner g.

auktionieren V.k.e. (hat auktioniert) : enkantiñ, gwerzhañ diouzh ar c'hresk.

Auktionsgebäude n. (-s,-) : 1. ti ar gwerzhadegoù g. ; 2. koc'hu ar pesked g.

Aula b. (-s / Aulen) : sal ar gouelioù b.

A-Umlaut g. (-s,-e) : [yehz.] A daoubik warnañ g., a daoubik warnañ g., A-Umlaut g., a-Umlaut g.

Au-pair-Junge g. (-n,-n) / **Aupairjunge** g. (-n,-n) : paotr a labour evit bod ha boued b., diabarad g. ; *bei jemandem als Au-pair-Junge arbeiten*, labourat en un ti bennak evit bod ha boued, bezañ diabarad e ti u.b., bezañ diabarad gant u.b.

Au-pair-Mädchen n. (-s,-) / **Aupairmädchen** n. (-s,-) : plac'h a labour evit bod ha boued b., diabaradez b. ; *bei jemandem als Au-pair-Mädchen arbeiten*, labourat en un ti bennak evit bod ha boued, bezañ diabaradez e ti u.b., bezañ diabaradez gant u.b.

Au-pair-Stelle b. (-n,-n) / **Aupairstelle** b. (-n,-n) : labour evit bod ha boued g., plas diabar g., plas diabaradez g., plas diabarad g.

Aura b. (-, Auren) : 1. aergelc'h g., amva g., [henvrezhoneg] arwarzh g. ; *von der Aura eines Geheimnisses umgeben sein*, bezañ gronnet gant aergelc'h moliac'hus ur c'hevren ; 2. kelc'hienn b. ; 3. [mezeg.] aora g.

Auray n. : An Alre b

Aureole b. (-n) : 1. rod-heol b., kelc'hienn b., kelc'h g., rod b., rodenn b., lizenn b. ; *die Sonne hat eine Aureole*, kelc'hiet eo an heol, ur c'helc'h (ur rod, ur rodenn, ul lizenn) a zo en-dro d'an heol, ur c'helc'h (ur rod, ur rodenn, ul lizenn) a zo war an heol, ur c'helc'h (ur rod, ur rodenn, ul lizenn) a zo deuet en-dro d'an heol ; 2. [relij.] kurunenn b., skleur-gelc'h b., kelc'h a santelezh g., rod-heol b. ; *mit einer Aureole umgeben*, rodheoliañ.

Aurikel b. (-n) : [louza.] boked-laezh an Alpoù g. [*primula auricula*].

Aurora (-) : [mojenn.] Aorora b., Aurora b.

Aurorafalter g. (-s,-) : [loen.] yarig ar beler-prad b. [*Anthocharis cardamines*].

A-Urteil n. (-s,-e) : [preder.] lavarenn doare A b.

aus

I. Araogenn (t-d-b).

1. en egor	2. en amzer
3. a verk an danvez	4. a verk an abeg, an orin
5. a verk an doare	

II. Adverb : **aus, aus und ein, von ... aus ...**

III. Rakverb rannadus a verk :

1. an orin
2. an ezteurel
3. ez eo peurechu un ober

I. **Araogenn** : 1. en egor ; eus, dimeus, diouzh, diwar, diwar-du, diwar-zu, diwar-greiz, a-vetoù, a-vesk, e-touez ; *aus dem Haus kommen*, dont (mont) er-maez eus an ti ; *aus der Stadt kommen*, dont eus kêr ; *aus der Türkei kommen*,

dont eus Bro-Durkia, bezañ eus Bro-Durkia, bezañ genidik eus Bro-Durkia, bezañ dedarzhed diouzh Bro-Durkia ; *er ist aus Berlin*, eus Berlin eo, dedarzhed eo diouzh Berlin, genidik eo eus Berlin ; *er kam mit dem Wagen aus Berlin*, dont a reas gant e garr diwar-du Berlin ; *jemanden aus dem Haus werfen*, stlepel u.b. er-maez eus an ti ; *aus dem Fenster sehen*, sellet dre ar prenestr ; *aus der Hinterlassenschaft*, eus an hêrezh, deuet dre hêrezh ; *aus dem Gebüsch herausstürzen*, diboukañ eus kreiz ar strouezh, diboukañ eus touez ar strouezh, diboukañ a-greiz ar strouezh, diboukañ a-douez ar strouezh, diboukañ a-vetoù ar strouezh ; *plötzlich aus der Menschenmenge heraustreten*, diflukañ diwar-greiz an engroez, redek eus an engroez ; *etwas aus der Hand geben*, diskregiñ diouzh udb ; *aus der Tiefe des Abgrundes*, eus donder(ioù) an islonk ; *aus dem Bretonischen übersetzen*, treiñ diwar ar brezhoneg ; *aus Hunderten einen wählen*, dibab unan e-touez kantadoù a dud all ; *aus einer Tasse trinken*, evañ diouzh un tas, evañ eus un dasenn ; *etwas aus einem Buch lernen*, deskiñ udb diwar ul levr, deskiñ udb diwar lenn ; *Wasser aus einem Brunnen schöpfen*, tennañ dour eus ur puñs ; *aus einer Pfeife rauchen*, butunat e gom, mogediñ ur c'hornad butun (Gregor) ; *Stelle aus einer Rede*, arroudenn eus ur brezegenn b. ; [dre skeud.] *aus dem Sinne kommen*, mont diwar ar spered ; *aus der Fassung geraten*, *aus der Haut fahren*, diboellañ gant e gounnar, diboellañ gant e gounnar, breskenn, folliñ, pennfolliñ, follañ, sodiñ, mont e benn e gin, mont e breskenn, mont da vreskenn, mont er-maez eus e groc'hen, mont e revr war e chouk gant an-unan, mont dreist penn, lammat dreist penn, mont e volc'h diwar e lin, mont tro en e voned, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, glazañ, en em c'hlazañ, mont malis en an-unan, mont seizh mil malis don en e gorf, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont e gouez (en egar, en imor, e feuls, e berv, e gounnar, e droug) ; *er ist aus guter Familie*, un den a diegezh vat eo, un den savet a diegezh vat eo ; *ich habe es aus erster Hand*, me zo sur eus ar pezh a lavaran, a berzh-vat (a hent vat) e teu ar c'heleier-se, diarvar on diwar-benn kement-se ; *was wird aus mir ?* ha petra vo ganin ? ha petra e teuin-me bremañ ? ; *aus ihm wird nichts*, ne ray mann vat ebet, n'en deus tu da vann, ne oar ober na kriz na poazh, ne c'hall ober na kriz na poazh, ne oar ket ober un hollvad, ne oar ardremez da netra ; *die Furcht spricht aus ihm*, ar spont an hini eo a laka anezhañ da gaozeal e-giz-se ; [kr-l] *aus den Augen*, *aus dem Sinn*, aet diouzh lagad, aet diouzh spered, marv out, ankounac'haet ; *aus dem Regen in die Traufe kommen*, gwerzhañ ar vuoc'h da gaout un ouner, mont a zrouk da wazh (Gregor), eskemm ur marc'h born gant unan dall, dimeziñ an naon gant ar sec'hed, mont eus ti al louarn da di ar bleiz, kouezhañ eus ar billig en tan, mont eus ar foenneg d'ar menez, mont eus ar park d'al lanneg, kouezhañ eus an derzhienn domm en droug-sant, bezañ sot evel Bille o redek en dour a-raok ar glav, mont war ur marc'h da Bariz ha distreiñ war un azen da Vreizh ; *aus Kindern werden Leute*, gant kolo hag amzer e veüra ar mesper - ar frouezh gwellañ a-raok dareviñ a zo bet trenk, c'hwerv, put-ki ; *er wollte aus seinem Sohn einen Volksschullehrer machen*, c'hoant en doa d'ober ur skolaer gant e vab ; *aus nichts wird nichts*, n'eo ket gant dour sklaer

e vez lardet ar moc'h, ne saver mann diwar an netra, gant netra ne reer netra, gant netra ne reer mad / gant netra ne reer tra (Gregor).

2. en amzer ; *ein Märchen aus alten Zeiten*, ur vojenn eus an amzer wechall b. ; *aus der Zeit von ...*, eus marevezh ... ; *aus meiner Jugendzeit*, eus va amzer yaouank.

3. a verk an danvez ; *eine Uhr aus Gold*, un eurier aour g. ; *eine Mappe aus schwarzem Leder*, ur sac'h lêr du g. ; *aus Silber sein*, bezañ arc'hant, bezañ en arc'hant ; *aus reiner Seide sein*, bezañ bet graet gant seiz digemmesk, bezañ seizh-holl ; *aus reiner Wolle sein*, bezañ gloan-holl ; *dieses Hauses wurde aus großen Quadersteinen gebaut*, melloù mein-benerezh a zo aet d'ober an ti-se ; *die Möbel waren aus Eichenholz*, e derv e oa an arrebeuri.

4. a verk an abeg, an orin ; *aus diesem Grunde*, en abeg da se, dre an abeg-se, abalamour da se, dre berzh an dra-se ; *aus Überzeugung*, dre gredenn start ; *aus Mangel an*, dre ziouer a ; *aus Versehen*, dre zisoñj / hep soñj (Gregor), dre zievezh, defot teuler evezh, hep rat dezhañ, dre un taol dievezhdred, dre zievezhded, hep rat, hep gouzout d'an-unan, hep e c'houzout, hep teurel evezh, hep soñjal, mank a eveshaat ; *aus Furcht, dass ...*, gant aon a (da, rak) + anv-verb, en aon a + anv-verb, gant (en, rak, da) aon na ..., gant aon e ... ; *etwas aus Zorn tun*, ober udb diwar e gounnar, ober udb diwar gounnar, ober udb en e arfleu ; *aus reiner Verzweiflung*, dre zizesper / gant dizesper (Gregor) ; *aus Liebe zu ihr*, abalamour dezhi / eviti / dre bep karantez eviti (Gregor), dre garantez eviti ; *er ist aus Inkompetenz gescheitert*, c'hwitet eo o vezañ ma'z eo divarrek, ar pezh a zo kiriek dezhañ da vezañ c'hwitet eo ez eo divarrek, c'hwitet eo dre berzh e zivarregezh.

5. a verk an doare ; *aus Leibeskräften schreien*, huchal ken na spont ar brini, huchal a-bouez-penn, huchal a-bouez e benn, huchal a-leizh korzenn, huchal a-leizh e gorzailhenn, huchal eus holl nerzh e gorzenn, huchal evel ur bleiz, youc'hal evel ur broc'h, youc'hal evel ur bleiz skaotet, hopal ha dihopal evel un diaoul, blejal evel ur c'hole, choual a-bouez-penn, choual a-bouez e benn ; *aus vollem Halse lachen*, c'hoarzhin a-leizh genoù, c'hoarzhin leizh e c'henoù, c'hoarzhin gwalc'h e galon, c'hoarzhin leizh e zent, c'hoarzhin a-greiz kalon, c'hoarzhin a-strak, c'hoarzhin leizh e jave, c'hoarzhin leizh e gorzenn, c'hoarzhin evel roñseed, rampañ e c'henoù ; *aus dem Kopf hersagen*, dibunañ dre eñvor, dibunañ dindan eñvor, dibunañ dre 'n eñvor, dibunañ a-zindan eñvor ; *aus dem Stegreif hersagen*, ober e brezegenn war an taol, ober e brezegenn war an tomm, ober e brezegenn war an tach, ober e brezegenn diwar sav ; *aus eigenem Antrieb handeln*, ober diouzh e benn e-unan, ober udb hep nep redi (a c'hrad vat, a youl vat).

II. Adverb : *er ist aus*, aet eo d'ober un droiad, n'emañ ket en ti evit ar mare ; *der Wein ist aus*, n'eus ket mui a win, diviet eo ar gwin, pare eo ar gwin, aet eo ar gwin, ar gwin a zo aet da netra, ar gwin a zo aet war netra, ar gwin a zo aet da vann, echu eo ar gwin ; *der Film ist aus*, echu eo ar film, disoc'h eo ar film, fin a zo gant ar film, fin eo d'ar film, fin eo ar film ; *das Lied ist aus*, echu eo ar ganaouenn, fin a zo gant ar ganaouenn, fin eo d'ar ganaouenn, fin eo ar ganaouenn ; *die Zeit ist aus*, aet eo an amzer-se da get da vat ; *das Feuer ist aus*, marv eo an tan, marvet eo an tan, echu eo an tan ; *das Licht ist aus*, marv eo ar gouloù, marvet eo ar gouloù ; *Licht aus !* lazhit ar gouloù ! ; es ist

alles aus ! echu eo an abadenn ! graet eo ar stal ! gwerzhet al ludu ha paket an tan ! echu ar Bater ! e-barzh ar sac'h ! debret eo koan ! echu an neizh kegin ! en taol-mañ ez eo echu brav ha kempenn ! setu ni paket propik ! en ur soubenn vrav emamp ! bez' emamp fresk ! fresk emañ hor c'hased 'vat ! fresk emamp bremañ ! graet eo hon tro ganeomp ! graet eo ac'hanomp ! en dro-mañ omp koll ! ; es ist aus mit mir, tapet em eus va lip, lipet on, en taol-mañ ez eo graet va zro ganin, un den echu a zo ac'hanon, dibunet em eus va c'hudenn, kollet on, en taol-mañ ez eo echu ganin, en dro-mañ bepred eo graet ganin, en dro-mañ ez eus fin din, en dro-mañ bepred on paket, graet eo ac'hanon, graet eo va barv din en taol-mañ, sklaer eo va abadenn, setu graet an dro da viken, emañ ar marv ganin, en dro-mañ on koll, straket eo va c'hraoñenn, tapet on evel ur razhenn er griped ; *auf etwas aus sein*, bezañ gwrac'h (pitilh, nay, sot, ran, dall, troet-kenañ) gant udb, bezañ her war udb, kaout ur c'hrog bras ouzh udb, mont dreist-penn gant udb, bezañ ur bouc'h gant udb ; *auf galante Abenteuer aus sein*, redek ar c'hwitell ; *bei jemandem aus- und eingehen*, bezañ mignon bras d'u.b., diskenn alies e ti u.b., hentiñ ti u.b. ; [dre skeud.] *nicht ein noch aus wissen*, na c'houzout petra ober ken, na c'houzout mui e pe bark lammat, na c'houzout pelec'h lammat (eus pe goad ober loaiou, eus pe goad ober ibil, na tu na tro d'en em dennañ), na c'houzout mui gant pe goad ober ibil, na c'houzout re vat petra ober, na gavout na tu na paramant, na c'houzout ouzh pe du (a be du, war be du, pe e tu) treiñ, chom luget da zirouestlañ e neud, bezañ penn e spered evit gouzout petra ober, bezañ gwall nec'het o c'houzout petra da ober, na c'houzout war be droad pouezañ, bezañ diaes en e votoù, na c'houzout mui war peseurt tu en em deuler, chom en diaskren, bezañ (chom, menel) war vordo, bezañ boud, en em gavout boud, na c'houzout e ziluzioù, na c'houzout ober ganti, na c'houzout war peseurt avel sturiañ e vatimant, na c'houzout penaos en em lipat, na c'houzout penaos ober diouti, na c'houzout penaos tennañ e spilhenn eus ar c'hoari (tennañ e lost eus ar vraise), bezañ en entremar ; *jahraus, jahrein*, a vloaz da vloaz, eus an eil bloaz d'egile ; [sport] *aus !* er-maez ! out ! ; *von hier aus*, adalek amañ, ac'hanen, avamañ ; *von meinem Fenster aus sehe ich das Gebirge*, va frenestr a zistro ouzh ar menezioù, dre va frenestr e welan ar menezioù ; *von meinem Versteck aus*, eus va c'huzh ; *von diesem Standpunkt aus*, diouzh (hervez) ar savboent-se ; *von Haus aus*, a-vihanik ; *von Haus aus arm*, savet a lec'h izel (Gregor), savet a dud izelek ; *von Grund aus*, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, en holl d'an holl, penn-kil-ha-troad, glez, en e had, hed an neudenn, leizh an neud, betek mel e eskern, leizh ar gudenn, leun ; *von mir aus*, evit pezh a sell ouzhin, evidon-me, gray ma karo, kent a se ; *von mir aus kann er das tun*, daoust dezhañ d'en ober pe get, me ne ran ket van ! - gray ma karo, ne laz ket din - mat ! gray ma karo ! - bezet, gray ma karo, pe laz din - kent a se, gray ma karo ! ; *von mir aus können wir spazieren gehen*, deomp da bourmen mar karez (mar karit).

III. Rakverb. 1. a verk an orin ; *ausgehen*, mont er-maez ; *auswandern*, divroañ ; *ausgraben*, dizouarañ ; *ausziehen*, eztennañ ; *ausströmen*, disleuskel.

2. a verk an ezteurel ; *aussprechen*, ezteurel, displegañ ; *ausschwätzen*, diskuliañ ; *aussstellen*, diskouez.

3. a verk ez eo peurechu un ober ; *ausrauchen*, peurvutuniñ, kas da ludu ; *ausführen*, kas da benn, lakaat klok, pengenniñ, seveniñ ; *austrinken*, riñsañ (disec'hañ, heskiñ, peurlipat) e werenn ; *ausschöpfen*, diviañ, skubañ.

Aus n. (-) : **1.** [sport] *der Ball geht ins Aus*, mont a ra ar vell er-maez, mont a ra ar vell d'ar wrimenn ; **2.** [sport] diwezh ar c'hoari g., fin an abadenn b. ; **3.** dibenn g., fin b., diwezh g., finvez b., termen g. ; *das soziale Aus*, finvez evel oberer ar gedvuhez b. ; *das Aus für etwas*, fin udb b., diwezh udb g.

ausarbeiten V.k.e. (hat ausgearbeitet) : **1.** sevel, empennañ, danzen ; **2.** kas da benn, lakaat klok, peurober, P. peurlipat ; *sorgfältig ausarbeiten*, *bis ins Einzelne ausarbeiten*, kinklañ, peurober brav-kenañ, lipat ha peurlipat, turgnañ, flourañ, kalfichat.

Ausarbeitung b. (-, -en) : **1.** peurober g., peuraoz g., peurobererezh g., oberouriezh b., micherouriezh b. ; **2.** *schriftliche Ausarbeitung*, skridaozadur g., skridaozadenn b., skridaozidigezh b.

ausarten V.gw. (ist ausgeartet) : **1.** treiñ da fall, tennañ da fall, mont war fallaat, bezañ krog ar sistr da drenkañ, dont al laezh da drenkañ ; **2.** bezañ fall e emzalc'h, en em zalc'her fall, gwallgundiñ, direizhañ, na gaout stumm ebet, bezañ dizereat e emzalc'h, bezañ dibropoz, lezel e spered da zivarchiñ ; **3.** en em zisleberañ, dilignezañ, dinaturiñ, breinañ, bastardaat, bastardiñ, en em zireizhañ.

Ausartung b. (-) : disleberidigezh b., dilignezaadur g., skoanadur g.

ausästen V.k.e. (hat ausgeästet) : diskoultrañ, diskourrañ, krennañ, divarrañ, divrankañ, divleñchañ, dic'harzhañ, bouskalmiñ, diorbliñ, riñsañ, divrankañ, dilañsañ, noashaat.

Ausästung b. (-, -en) : bouskalm g., diskoultradur g., diskourradur g., divarr g., divarradur g., divarrerezh g., dic'harzherezh g., diorbladur g., divrankadur g.

ausatmen V.gw. (hat ausgeatmet) : **1.** dianalañ, dic'hwezhañ, dic'hwezañ e skevent, c'hwezhañ e anal, c'hwezhañ ; *laut ausatmen*, pifigañ, dic'hwezhañ, dihostal ; **2.** [dre skeud.] diwaskañ e gorf, ober un tamm sav-kein (un tamm diskuizh, un diskuizh(ig), un diskuizhadenn, un tamm diskrog, un tenn-anal), ober e ziskuizhoù, ober ur pennadig diskuizhañ, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, diblegañ e gein, digeinañ, lakaat e gorf da zibouezañ, ober ur ruihl, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, kemer didorr, kavout e repoz, kemer e repoz, repoziñ, ober ur gourvez, diskuizhañ, ehanañ, ober un ehan.

Ausatmung b. (-) : ezanaladur g., dianaladur g., dianaladenn b., dic'hwezhadenn b.

ausbaden V.k.e. (hat ausgebadet) : **1.** skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, diswalc'hiñ, riñsañ ; **2.** [dre skeud.] *es ausbaden müssen*, kouezhañ ar bec'h war an-unan, kaout mizoù, koustañ ker d'an-unan, bezañ en e c'haou, paeañ diwar-bouez e groc'henn, en em gavout gwazh eus udb, en em gavout diaes eus udb, dougen an toaz d'ar forn, pakañ ; *die sollen doch jetzt bitte das Ganze ausbaden*, ra vezo war o reuz, ra vezo kement-se evit o c'holl, dezho eo bremañ da voustrañ war o c'halon, dezho e'n em zibab bremañ, dezho eo bremañ da zirouestlañ o neud, kac'het o deus en o zokoù ha ret eo dezho bremañ o lakaat

war o fennoù, kaoz int ma'z eus bremañ kouezhet ur bec'h warno, n'o deus nemet lakaat en o c'hichen bremañ mard eo kouezhet ar bec'h warno.

ausbaggern V.k.e. (hat ausgebaggert) : kleuziañ, toullañ, kleviañ, kavañ, krouiziñ, poullañ, karzhañ, skarzhañ, [merdead.] ravanelliñ.

Ausbaggern n. (-s) : kleuzadur g., kleuzidigezh b., kavadur g., toulladur g., keviadur g., krouizadur g., karzh g., skarz g., [merdead.] ravanellerezh g.

ausbalancieren V.k.e. (balancierte aus / hat ausbalanciert) : **1.** kempouezañ, keidañ, balañsiñ ; *die Waage ausbalancieren*, kempouezañ ar bouezerez ; **2.** kementadiñ mat.

Ausbalancieren n. (-s) : kempouezadur g., kempouezidigezh b., kempouezerezh g.

ausbaldowern V.k.e. (baldowerte aus / hat ausbaldowert) : **1.** kavout, diskoachañ, pesketa, diguzhañ, diguzhat, diboufañ, difoupañ, dizoleiñ, dineizhañ ; **2.** ijinañ, imbroudiñ, itrikañ, iriennañ, steuñviñ, forjañ.

ausbalgen V.k.e. (hat ausgebalgt) : kignat, diskroc'henañ, digroc'henañ, dibourc'hañ, dibrennañ chupenn ul loen, disklipañ.

Ausbau g. (-[e]s) : **1.** peuraozadur g. ; **2.** g. (-[e]s, -bauten) : astenn g., astennadur g. ; **3.** [tekn.] distrolladur g., divontañ g. ; **4.** [mengleuz.] koadadur g. ; **5.** kreñvadur g., stabiladur g., nerzhadur g., startadur g.

ausbauchen V.k.e. (hat ausgebaucht) : bolzenniñ, bolzañ.

V.em. **sich ausbauchen** (hat sich ausgebaucht) : bolzenniñ, bolzañ, krommaat, kofañ, baotañ, c'hwezañ, koeñviñ, foeñviñ.

Ausbauchung b. (-, -en) : [tisav.] bolzenn b., bolzennadur g., bolzadur g., kof g.

ausbauen V.k.e. (hat ausgebaut) : **1.** peuraozañ, peurechuiñ ; **2.** astenn, brasaat, startaat, kreñvaat, stabilaat ; **3.** kempenn, renkañ, danvezañ ; *seine Rede ausbauen*, reiñ tres (ton,tro) d'e brezegenn ; **4.** [tekn.] divontañ, dispenn, divarc'hañ ; *zur Wiederverwertung bestimmte ausgebaute Natursteine*, diwanoù lies. ; **5.** [mengleuz.] *einen Stollen ausbauen*, lakaat koadaj e-barzh ur riboul, koadañ un doullenn-vengleuz ; **6.** [lu] *eine Stellung ausbauen*, kreñvaat ul lec'h.

ausbaufähig ag. : **1.** azasadus ; **2.** gwellaus ; **3.** [sportour, skoliad] danvez ennañ evit mont pelloc'h, hag a zo tu da ziorren anezhañ.

ausbedingen V.k.e. (bedang aus / hat ausbedungen) : diferañ, divizout.

V.em. : **sich ausbedingen** (bedang sich aus / hat sich ausbedungen) : *sich (t-d-b) etwas ausbedingen*, mirout udb evit an-unan, lakaat udb da ziferadenn.

ausbeißen V.k.e. (biss aus / hat ausgebissen) : diframmañ gant e zent.

V.em. : **sich ausbeißen** (biss sich aus / hat sich ausgebissen) : **1.** *sich (t-d-b) einen Zahn ausbeißen*, teriñ e zant ; **2.** [dre skeud.] *sich (t-d-b) die Zähne an etwas ausbeißen*, tapout un enken, bezañ penn e spered evit gouzout petra ober evit dont a-benn eus udb, bezañ gwall nec'het o c'houzout penaos dont a-benn eus udb, chom e fri war ar gloued, chom e fri hebiou, kouezhañ war e fri, chom boud, en em gavout boud, na c'houzout mui gant pe goad ober ibil, na c'houzout e ziluzioù, na c'houzout ober

ganti, na c'houzout penaos ober diouti, na vezañ evit udb, ober kazeg, ober taol gwenn, ober tro c'houllo, ober un dro c'houllo, ober tro wenn, ober un dro wenn, ober un tenn gwenn, ober un dro gazh, ober kazh, chom kazeg, bezañ udb ouzhpenn d'an-unan, na zont a-benn eus un taol bennak, bezañ null ganti, bezañ udb dreist e vaner (dreist e nerzh), chom berr war udb, chom berr d'ober udb, chom dre an hent.

ausbeizen V.k.e. (hat ausgebeizt) : tanezañ, leskiñ, tanañ, tanadeviñ.

Ausbesserer g. (-s,-) : krafer g., talfaser g., dreser g., peñselier g., aozer g., takoner g.

ausbessern V.k.e. (hat ausgebessert) : *etwas ausbessern*, ober un tamm kraf en udb, krafañ udb, peñseliat udb, ober ur steredenn en udb, ober un tamm dresañ d'udb, ober un dres d'udb, talfasat udb, renkañ udb, kempenn udb, daboniñ udb, chafrasiñ udb, arlec'houiñ udb, feuzañ udb, pennadañ udb, diregiñ udb, takonañ udb, didoullañ udb, fichañ udb, tammañ udb, greiañ udb, rapariñ udb ; *ich musste dein Hemd an mehreren Stellen ausbessern*, ret e oa bet din ober meur a steredenn ez roched ; *die Wäsche ausbessern*, didoullañ an dilhad, peñseliat an dilhad, steredenniñ an dilhad, takonañ an dilhad, dresañ an dilhad ; *Socken ausbessern*, paseadenniñ berrloeroù, didoullañ berrloeroù, pennadañ berrloeroù, ober un tamm kraf e berrloeroù, peñseliat berrloeroù, ober ur steredenn e berrloeroù, takonañ berrloeroù, dresañ berrloereier, freselat berrloeroù, krafañ berrloeroù ; *Netze ausbessern*, didoullañ rouedoù, fichañ rouedoù, kempenn rouedoù, tailhañ rouedoù, divoullañ rouedoù, dresañ rouedoù ; *ein Gemälde ausbessern*, renkañ (dresañ, difallañ, aozañ, fichañ) un daolenn, ober un dres d'un daolenn ; *den vorderen Teil eines Kleidungsstückes ausbessern*, diaraogiñ ur pezh dilhad ; *diese Hose kann man noch ausbessern*, ar bragoù-se a zo mat da zresañ c'hoazh ; *Fehler ausbessern*, reizhañ faziou ; *etwas notdürftig ausbessern*, turlutañ war-dro udb, talfasat udb evit ur pennad, brazdresañ udb, renkañ udb e-giz 'z eus tu, kalfichat udb ; *einen Weg ausbessern*, ingalañ un hent, ratreañ un hent, takonañ un hent, peñseliat un hent, didoullañ un hent, aozañ un hent, fichañ un hent, terkañ un hent fall, diskoasellañ un hent, gwellaat un hent, kempenn un hent.

Ausbesserung b. (-,-en) : 1. azgwri g., kraf g., steredenn b., paseadenn b., dabon g., peñsel g., dreserezh g., aozerezh g., adaozerezh g., dresadur g., adaozadur g., adaozidigezh b., arlec'houladur g., arlec'houlerezh g., kempenn g., kempennerezh, kempennidigezh b. ; 2. takonadur g., takonerezh g., takonañ g., peñseliat g., peñselierezh g., daboniñ g., talfas g., talfaserezh g., talfasadur g., talfasañ g.

Ausbesserungsarbeiten lies : labourioù adaozañ lies., labourioù dresañ lies., labourioù kempenn lies., labourioù peñseliat lies.

ausbesserungsbedürftig ag. : a rank bezañ dreset, a rank bezañ adaozet, a rank bezañ kempennet, a rank bezañ peñseliet.

Ausbesserungsstück n. (-s,-e) : takon g., peñsel g., dabon g., tapis g.

ausbeulen V.k.e. (hat ausgebeult) : 1. digoagañ, digoagenniñ, divosigernañ ; 2. [dilhad.] distummañ, difurmañ.

V.em. **sich ausbeulen** (hat sich (t-rt) ausgebeult) : distummañ ; *dieser Hut beult sich aus*, an tog-mañ a goll e stumm, emañ an tog-mañ o tistummañ, emañ an tog-se o tont da vezañ diforch, emañ an tog-se o fraostaat.

ausbeutbar ag. : korvoadus.

Ausbeute b. (-,-n) : 1. preizh g., preizhadenn b. ; 2. ampled g., fonn g., frouezh g., ; 3. [arc'hant.] gounid g., gounidegezh b., askor g., askorad g., korvo g. ; 4. [dre skeud.; polit.] korvoerezh g., mac'homerezh g.

ausbeuteln V.k.e. (hat ausgebeutelt) : 1. burutellañ, bleutaat, kroueriañ, ridellat ; 2. [dre skeud.] *jemanden ausbeuteln*, kignat u.b., diennañ u.b., goro arc'hant digant u.b., sunañ u.b., gwallañ u.b., gaouiañ u.b., grevañ u.b., ober gaou ouzh u.b., flipat u.b., friponat u.b., touzañ u.b., debrñ u.b., diwadañ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b.

ausbeuten V.k.e. (hat ausgebeutet) : 1. korvoiñ, lakaat dindan gorvo, tennañ korvo eus, tennañ gounid eus ; *etwas regelrecht ausbeuten*, ober e vad ar muiañ ar gwellañ eus udb, tennañ ar brasañ korvo eus udb ; *ein Kohlenflöz ausbeuten*, lakaat ur wazhennad c'hlaou da dalvezout, eztennañ glaou eus ur wazhenn, lakaat ur wazhennad c'hlaou dindan gorvo, tennañ korvo eus ur wazhennad c'hlaou, korvoiñ ur wazhennad c'hlaou, divengleuziañ ur wazhennad c'hlaou, mengleuziañ ur wazhennad c'hlaou, gounit glaou ; 2. [dre skeud.] *jemanden ausbeuten*, mac'homañ (gwaskañ, mac'hañ, sunañ, korvoiñ) u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b. ; *ausgebeutet werden*, bezañ dizonet, bezañ korvoet gant tud all.

Ausbeuter g. (-s,-) : korvoer g., suner g., suner arc'hant g., mac'homer g., krigner g., kigner g., arloup g., skraper a zen g., loufrez g. ; *die Ausbeuter und die Ausgebeuteten*, ar gorvoerien hag ar gervoidi.

Ausbeuterklasse b. (-) : renkad korvoer b. ; *das Joch der Ausbeuterklasse abschütteln*, terriñ yev ar renkad korvoer.

Ausbeutung b. (-,-en) : 1. korvoerezh g., korvoadur g. ; 2. [polit.] korvoerezh g., mac'homerezh g., debr-tud g. ; *die Ausbeutung der Arbeiterklasse, die Ausbeutung der Proletarier*, korvoerezh diwar-goust al labourizien g., korvoerezh ar broleterien g. ; *die Ausbeutung des Menschen durch den Menschen*, korvoerezh an den gant an den g.

Ausbeutungskolonie b. (-,-n) : trevadenn gervoiñ b.

ausbezahlen V.k.e. (bezahlte aus / hat ausbezahlt) : peurbaeañ ; *pünktlich, aufs Härchen ausbezahlen*, paeañ rik-ha-rik war an ivinoù, paeañ rik-ha-rak, paeañ blank ha liard, paeañ gweneg evit gweneg, paeañ betek an diner ruz / paeañ betek an diwezhañ diner (Gregor), na azezañ war e votoù.

Ausbezahlung b. (-,-en) : peurbaeadur g., restaladur g.

ausbiegen V.k.e. (bog aus, hat ausgebogen) : 1. plegañ, krommañ, kammañ, gwariañ, arfrankaat ; lakaat war zigeriñ ; *ausgebogene Manschette*, berrvañch arfrankaet g., berrvañch war zigeriñ g., manchetez arfrankaet b., manchetez war zigeriñ b. ; 2. [hervez Duden] disgwegañ, diweañ, digammañ, digrommañ, diwarañ, eeunañ.

V.k.d (t-d-b) (bog aus, ist ausgebogen) : klask an dro diwar, treiñ diwar, tremen hebiou da ; *einer Schwierigkeit ausbiegen*, klask an dro diwar ur gudenn, tremen dreist ur gudenn (Gregor), tremen hebiou d'ur gudenn, treiñ diwar ur gudenn, treiñ diwar ar bec'h, lammat dreist ar sperr, lammat dreist an drez, lammat dreist ar c'harz, sigotañ ur gudenn ; *einem Wagen auf der Straße ausbiegen*, treiñ diwar ur c'harr, tec'hel diwar ur c'harr, tec'hel diwar hent ur c'harr, diwall diwar hent ur c'harr, mirout a vezañ ruilhet gant ur c'harr.

ausbilden V.k.e. (hat ausgebildet) : 1. stummañ, reizhañ, aozañ, doareañ, furmiñ, kelenn, deskoniañ, skoliañ, skoliata, skolaat, gobariañ, diorren, barrekaat, gouestaat ; *einen Arbeiter ausbilden*, stummañ ur micherour war e vicher, reizhañ ur micherour war e vicher, deskiñ d'ur micherour ober e labour ; *man kann einen ausgebildeten Facharbeiter nicht mit einem ungelehrten Hilfsarbeiter gleichstellen*, n'eus ket tu da lakaat heñvel ur gwir vicherour (ur micherour perzh) ouzh un darbarer, un darbarer hag ur mañsoner n'int ket ur c'hement, an darbarer n'eo ket mañsoner, ret-mat eo lakaat kemm etre ur mañsoner hag un darbarer ; *sie hat sich als Schneiderin ausbilden lassen*, bet eo bet o teskiñ bezañ kemenerez ; *jemanden ausbilden*, reiñ deskadurezh d'u.b. ; *jemanden nach den eigenen Bedürfnissen ausbilden*, ober u.b. diouzh e zorn ; 2. [lu] *ausgebildet werden*, ober e glasou ; 3. *voll ausgebildete Form*, stumm peurechu g. ; 4. *die kleinen Weizenpflanzen bilden Nebensprossen aus*, brankañ a ra ar gwinizh, ober a ra ar gwinizh bodadoù, strujañ a ra ar gwinizh, kefiñ a ra ar gwinizh, bodenniñ a ra ar gwinizh.

V.em. **sich ausbilden** (hat sich (t-rt) ausgebildet) : 1. dont da, mont da, treiñ da, krouiñ, sevel, furmiñ, stummañ ; *die Larve bildet sich zum Schmetterling aus*, an nimfenn a dro da valafenn . 2. [micher] en em stummañ.

ausbildend ag. : sevenaus.

Ausbilder g. (-s,-) : 1. stummer g., kentelier g. ; 2. [lu] gourdoner g.

Ausbildner g. (-s,-) : [Bro-Suis, Bro-Aostria] 1. stummer g., kentelier g. ; 2. [lu] gourdoner g.

Ausbildung b. (-,-en) : 1. furmadur g., furmidigezh b., stummerezh g., stummidigezh b., stummadur g., savidigezh b. ; 2. stummadur g., stummadurezh b., stummerezh g., deskamant g., diorroadur g., magadur g., kelennerzh g., deskoni b., deskadur g., deskadurezh b., desk g. ; *er ist von seiner Ausbildung her Lehrer*, kelenner eo a (dre e, diouzh e) stummadur ; *Ausbildung am Arbeitsplatz*, stummadur war ar post-labour g. ; *Ausbildung des Geistes*, stummadur (diorroadur, magadur, deskadurezh) ar spered g. ; *sie hat eine Ausbildung als Schneiderin bekommen*, bet eo bet o teskiñ bezañ kemenerez ; 3. [lu] gourdonerezh g.

Ausbildungsbeihilfe b. (-,-n) : skoren stummerezh b.

Ausbildungsberuf g. (-s,-e) : 1. micher hag a c'houlenn ur stummadur b. ; 2. micher stummañ b., micher stummer b., stummerezh g.

Ausbildungsbetrieb g. (-s,-e) : embregerezh ur greizenn stummañ dezhañ g.

ausbildungsfähig ag. : danvez ennañ evit mont pelloc'h, hag a zo tu da ziorren anezhañ ; *er ist ausbildungsfähig*, tu 'zo da ziorren anezhañ.

Ausbildungsförderung b. (-,-en) : skoren stummerezh b.

Ausbildungskompagnie b. (-,-n) : kreizenn c'hourdonañ b.

Ausbildungsleiter g. (-s,-) : rener staj g., rener stummadur g. ; *er wäre der ideale Ausbildungsleiter*, hennezh a veritfe ren ar staj.

Ausbildungsplatz g. (-es,-plätze) : post deskard g.

Ausbildungsstand g. (-es) : live stummadur g.

Ausbildungsvergütung b. (-,-en) : gopr deskard b.

Ausbildungsvertrag g. (-s,-verträge) : kevrat stummadur b.

Ausbildungszeit b. (-,-n) : prantad stummadur g.

Ausbildungsziel n. (-s,-e) : pal ar stummadur g.

ausbitten V.k.e. (bat aus / hat ausgebeten) : goulenn.

V.em. : **sich ausbitten** (bat sich aus / hat sich ausgebeten) : 1. *sich (t-d-b) ein Buch ausbitten*, amprestañ ul levr ; 2. *sevel a-enep, enebañ ouzh ; das möchte ich mir ausbitten*, sell aze ur c'hiz ! paouezit ouzhin, mar plij ! n'on ket evit gouzañv un emzalc'h a seurt-se !

ausblasen V.k.e. (bläst aus / blies aus / hat ausgeblasen) : 1. lazhañ dre c'hwezhañ ; *das Feuer ausblasen*, lazhañ an tan, mougañ an tan ; *die Kerze ausblasen*, c'hwezhañ e fri d'al lutig, lazhañ al lutig, c'hwezhañ e fri d'ar c'houlouenn-goar, mouchañ ar gouloù, divouchañ ar gouloù, divouchañ ar c'houlouenn-goar, mouchañ ar c'houlouenn-goar ; *er hatte alle Kerzen auf einmal ausgeblasen*, lazhet en doa flammennoù an holl c'houlouennnoù en ur c'hwezhadenn ; 2. [tekn.] *Glas (aus)blasen*, c'hwezhañ gwer ; 3. [dre skeud.] *überall etwas ausblasen*, embann udb war ar groaz, embann (skignañ) udb d'ar seizh avel, trompilhañ udb ; P. *jemandem das Lebenslicht ausblasen*, lemel e vuhez digant u.b., lazhañ (peurgas) u.b., ober e stal (e afer, e lod) d'u.b., ober e varv d'u.b., gweañ e c'houzoug d'u.b.

ausbleiben V.gw. (blieb aus / ist ausgeblieben) : 1. bezañ ezvezant, chom hep dont, fellout, mankout, dizerc'hel ; 2. *mit der Zahlung ausbleiben*, kaout dale evit paeañ ; 3. [tredan] *der Strom bleibt manchmal aus*, troc'hioù tredan a vez a-wechoù, a vare da vare e vez stanket red an tredan, a-wechoù e c'hwit an tredan ; 4. [dre skeud.] *das konnte nicht ausbleiben*, tonket e oa an dra-se, da c'hoarvezout e oa, lakaet e oa da c'hoarvezout.

Ausbleiben n. (-s) : ezvesañs b., diank g., dizalc'h g.

ausbleichen V.k.e. (bleichte aus / blich aus // hat ausgebleicht / hat ausgebleichen) : dislivañ, dilivañ, gwennañ, gwennaat.

ausblenden V.k.e. (hat ausgeblendet) : 1. [film, poltred] troc'hañ ; 2. [kleweled] lakaat da steuziañ en arvez, lakaat da echuiñ en arvez.

V.em. : **sich ausblenden** (hat sich (t-rt) ausgeblendet) : [kleweled] mont diwar skign.

Ausblick g. (-s,-e) : 1. gwel g., digor g., diabellweled g., gweled g., taol-lagad g. ; *Ausblick auf das Tal*, gwel war an draoñenn g., digor war an draoñenn g., taol-lagad war an draoñenn g. ; 2. diawelad g., diarsell g.

ausblicken V.gw. (hat ausgeblickt) : *nach jemandem ausblicken*, klask u.b. gant an daoulagad, klask u.b. a-daol-lagad.

ausblühen V.gw. (ist ausgeblüht) : gweñviñ, divleuñviñ.

ausbluten V.gw. (ist ausgeblutet) : diwadañ, diwadañ holl, diwadañ betek penn ag e wad.

ausbohren V.k.e. (hat ausgebohrt) : toullañ, talariñ, divouedañ, poullañ, trogleuziñ.

ausbomben V.k.e. (hat ausgebombt) : distrujañ gant ur vombezadeg, distrujañ gant bombezadegoù, rezañ gant bombezadegoù ; *ein Ausgebombter (ag.k.)*, un den lakaet war an hent gant ur vombezadeg g., droukreuziad ur vombezadenn g., reuzied ur vombezadeg [*liester* reuzidi ar bombezadegoù] g.

ausbooten V.k.e. (hat ausgebootet) : 1. dilestrañ ; 2. [dre skeud.] distroadañ, diskouviañ, dic'hoprañ, skubañ, lakaat er porzh, bannañ er maez, reiñ herr da ; *einen Beamten ausbooten*, skarzhañ ur c'hargiad ; *ausgebootet werden*, chom e toull ar c'hae, chom war ar c'hud, bezañ lakaet war e dorchenn vihan, bezañ dirollet, bezañ kaset kuit, chom war al lann, bezañ lakaet war kein ar wiz.

ausborgen V.k.e. (hat ausgeborgt) : reiñ e prest, prestañ ; *ich borge ein Buch aus*, reiñ a ran ul levr e prest, prestañ a ran ul levr.

V.em. : **sich ausborgen** (hat sich ausgeborgt) : *sich (t-d-b) etwas ausborgen*, amprestañ udb.

ausbrechen V.k.e. (bricht aus / brach aus / hat ausgebrochen) : 1. dismantrañ, diskar, freuzañ, difregañ, fregañ, difoeltrañ, pilat, bannañ d'an traoñ, diframmañ, terriñ, distrujañ ; *Steine ausbrechen*, eztennañ mein ; [mengleuz.] *einen Gang ausbrechen*, eztennañ kement ha ma c'haller eus ur wazhennad ; 2. [tekn.] *Zähne aus dem Zahnrad ausbrechen*, dizantañ ar graouenn, dizantañ ar pagnon, dizantañ ar rodig dantek ; 3. dislonkañ.

V.gw. / V.k.d. (bricht aus / brach aus / ist ausgebrochen) : 1. mont er-maez dre nerzh, difoupañ, diflukañ, diflipañ, diboukañ, dibouchañ, strinkañ er-maez, tec'hout, achap, delammat, disailhañ ; *aus dem Gefängnis ausbrechen*, achap eus ar prizon, delammat eus an toull-bac'h, tec'hout eus an toull-bac'h ; *der Fluss ist aus seinem Bett ausgebrochen*, dic'hlanet (distantet, dileuniet, dinaoziet, diskarget) eo ar stêr, aet eo ar stêr a-zioc'h ar riz, deuet eo ar stêr er-maez eus he gwele, doureier ar stêr a zo savet dreist he naoz ; 2. dislonkañ, dedarzañ ; *der Vesuv bricht aus*, dislonkañ (dedarzañ) a ra ar Vesuvio ; *der Ausschlag bricht aus*, dispuilhañ a ra ar burbu, burbuenniñ a ra ar c'horf, darouedenniñ a ra ar c'horf ; 3. *aus dem alten Trott ausbrechen*, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin, cheñch doare bevañ, kerzhout en ur vuhez nevez, en em ziwiskañ eus an den kozh a zo en an-unan, en em ziwiskañ eus e gig (eus e gorf), cheñch buhez / kuitaat e vuhez kozh (Gregor), ober un dichap, ober un dichapadenn ; 4. *das Pferd bricht aus*, ar marc'h a ra ul lamm-treuz ; 5. [dre skeud.] kregiñ, tarzhañ, dedarzañ, dirollañ, diskordañ, en em zisvantañ, strakal, dichadennañ ; *als der Brand ausbrach*, kam es zur Panik, pa grogas an tan-gwall e savas skrap - kerkent ha ma voe krog an tan, an holl a voe strafuilhet - kerkent ha ma voe lug an tan-gwall e pegas ar spont en dud ; *er schlief, als der Brand ausbrach*, peget eo an tan en e di dre ma oa o kousket ; *in Flammen ausbrechen*, entanañ, kregiñ, teuler flammoù, flammañ,

flammañ en un taol-kont, flaminennin ; *eine Revolution brach aus*, dispac'h a savas ; *ein Krieg bricht aus*, tarzhañ a ra ur brezel, ur brezel a ya da zigeriñ, digoret e vez ur brezel, dirollañ a ra ur brezel, diruilhat a ra ur brezel, sevel a ra brezel ; *als der Krieg ausbrach*, pa zirollas ar brezel ; *der Krieg war ausgebrochen*, tarzhet e oa ar brezel, en em gavet e oa ar brezel, degouezhet e oa ar brezel, erru e oa ar brezel ; *das Gewitter bricht aus*, dedarzañ a ra ar barr-arnev, tarzhañ a ra an arnev, dirollañ a ra ar barr-arnev, dislonkañ a ra ar barr-arnev, en em zisvantañ a ra ar barr-arnev ; *ein Streit brach aus*, sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, un tamm pigell, ur pezh pigell) etrezo, strakal a reas an traoù, war daerñ ez eas an arguz etrezo ; *eine Grippeepidemie ist ausgebrochen*, ar grip a zo o redek nevez 'zo ; *der Regenschauer bricht aus*, pokañ a ra ar glav ; *ein wildes Durcheinanderwogen brach aus*, sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, kabal, kann) etrezo, strakal a reas an traoù, sevel a reas ur c'hemmesk spontus e-touez an dud ; *in Tränen ausbrechen*, tarzhañ da ouelañ, dirollañ da zifronkañ, dougen gouelvan bras (Gregor), bezañ gounezet gant an huanadoù hag an daeroù ; *in lautes Gelächter ausbrechen*, dic'hargadenniñ, dirollañ (diskordañ, tarzhañ, distagañ, disvantañ, distignañ, sklokal, sailhañ, didalmañ) da c'hoarzhin, dirollañ gant ar c'hoarzh, kristilhañ, foeltrañ da c'hoarzhin, c'hoarzhin a-strak, ober un taol c'hoarzh, c'hoarzhin leizh e c'henoù, ober ur mellad c'hoarzhadenn ; *ein lautes Gelächter brach aus*, sevel a reas c'hoarzhadeg, ur c'hoarzhadeg a zedarzhas, ur mellad c'hoarzhadeg a zedarzhas, c'hoarzhoù a flistras ; *in Zorn ausbrechen*, sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e ivinoù, mont diwar re, mont gant an droug a zo en an-unan, feulziñ, mont er-maez eus e groc'hen, arfleuiñ, pennsodiñ, mont en arfleu, mont e rud, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont e volc'h diwar e lin, dont gouez, dont da dommañ d'an-unan, mont e fulor ruz, mont en ur fulor, kregiñ ar gounnar en an-unan, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, koll e bothouarn bihan, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, mont e kounnar, mont kounnar en an-unan, mont ur gounnar en an-unan, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, merienañ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, taeriñ ruz, taeraat, diodiñ, buanekaat, buanegezh, fumañ, kounnariñ, egariñ, diskiantañ, sevel fulor en an-unan, mont droug (imor) en an-unan, mont en imor (en egar), mont e-barzh blev kriz, hejañ e gi, mont droug en e gentroù (en e goukoug), sevel droug en e gorf, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, mont e wad e dour, mont ur barr kounnar en an-unan, mont e revr war e chouk, sevel droug en an-unan, sevel droug en e gorf, mont dreist penn, lammat dreist penn, mont e serch ; *er brach in Wut gegen seine Nachbarn aus*, mont a reas e fulor gant an amezeien, kounnariñ a reas ouzh e amezeien, mont a reas droug ennañ ouzh e amezeien, sevel a reas droug

ennañ ouzh e amezeien ; **6.** dont ; *ihm brach der kalte Schweiß aus*, deuet e oa un aezhenn yen warnañ, deuet e oa un aezhenn yen drezañ, ur c'hwezenn-yen a oa deuet warnañ, ur c'hwezenn-yen a redas a-hed e groc'hen, ur c'hwezenn-yen a redas hed e groc'hen, ur c'hwezenn-yen a redas dre hed e groc'hen, ur c'hwezenn-yen a darzhas àrnezhañ ; *mir bricht der Schweiß aus*, dont a ra ur c'hwezenn dreizon (ennon, warnon).

Ausbrechen n. (-s) : **1.** deroù g., tarzhidigezh b. ; **2.** dislonkadenn b. ; **3.** merkoù kentañ ur c'hleñved lies., diwan ur c'hleñved g. ; **4.** lamm-treiz g. ; **5.** tec'hel g. ; **6.** eztennerezh g.

Ausbrecher g. (-s,-) : divac'had g., tec'had g.

ausbreiten V.k.e. (hat ausgebreitet) : astenn, skignañ, displegañ, diblegañ, dispakañ, dirollañ, ledañ, lakaat war e led, ober ul led da, gourledañ, diverniañ, strewiñ, [barzh.] diruilhat ; *der Baum breitet seine Zweige weit aus*, ar wezenn a skign (a strew, a ziruilh) pell he skourroù, dispak-kaer eo korf ar wezenn, strewiñ a ra ar wezenn he barroù digor ; *eine Decke ausbreiten*, displegañ ur pallenn, ledañ ur pallenn ; *die Wäsche auf der Wiese ausbreiten*, pradañ al liñselioù war ar pradouer ; *Heu ausbreiten*, dispakañ foenn, dispac'hañ foen, ledañ foenn, astenn foenn, lakaat foenn a-skign, diregennañ foenn, dispakañ foen, lakaat foenn war e led, ober ul led d'ar foenn ; *Mist ausbreiten*, skignañ (dispenn, fuilhañ, ledañ, skuilhañ, stlabezañ, teurel) teil war ur park, gardennañ teil, teilañ (temzañ, trempañ) ur park ; *Waren ausbreiten*, staliañ (displegañ, dispakañ) marc'hadourezh ; *seine Flügel ausbreiten*, digeriñ (dispakañ, displegañ) e zivaskell ; *mit ausgebreiteten Flügeln*, dispak e zivaskell, displeg e zivaskell ; *die Arme ausbreiten*, digeriñ e zivrec'h, astenn e zivrec'h, gourhedañ, displegañ e zivrec'h.

V.em. : **sich ausbreiten** (hat sich (t-rt) ausgebreitet) : **1.** en em skignañ, en em stlabezañ, emledañ, en em ledañ, gourledañ, ec'honaat, astenn, en em astenn, emastenn, bezañ war emastenn, dont a vihan da vras, frankaat, gounit tachenn, luskañ war-raok, [plant] ledañ ; *die Krankheit hat sich ausgebreitet*, en em skignet (en em ledet) eo ar c'hleñved, deuet eo ar c'hleñved d'en em ledañ kaer (Gregor) ; *das Unkraut breitet sich aus*, ledañ a ra al louzeier fall ; **2.** digeriñ, en em astenn ; *das weite Meer breitet sich vor ihnen aus*, digeriñ a ra ar mor bras dirazo, gwel ebet ne welont nemet ar mor digor.

Ausbreitung b. (-) : emastenn g., emled g., astenn g., astennidigezh b., emledigezh b., dispakerezh g., brudadur g., displeg g., displegerezh g., emzispleg g., emzisplegadur g., emzisplegerezh g., skign g., skignerezh g., skignadur g., stlabez g., stlabezerezh g., strewadur g., strewerezh g., fenn g., skuilh g., skuilhadeg b., skuilhadur g., skuilherezh g., treled g., ledad g. ; *Ausbreitung des Lichtes*, treled al luc'h g.

ausbrennen V.k.e. (brannte aus / hat ausgebrannt) : **1.** pulluc'hiñ, peurzeviñ, peurleskiñ, bezeziñ ; **2.** *eine Wunde ausbrennen*, tanezañ ur gouli, tanañ ur gouli, leskiñ (tanadeviñ) ur gouli.

V.gw. : (brannte aus / ist ausgebrannt) : **1.** pulluc'hiñ, peurzeviñ, peurleskiñ ; *das Haus brannte aus*, pulluc'het e voe an ti gant an tangwall, peurzevet e voe an ti gant an tangwall, peurlesket e voe an ti gant an tangwall, devet-lip e voe an ti, lduet e voe an ti ; **2.** mervel, mougañ, soetiñ ; *die*

Kerze brennt aus, deuet eo pare ar gouloù, peurzeviñ a ra ar gouloù, darev eo ar c'houlouenn da echuiñ, emañ ar c'houlouenn o vervel, emañ ar c'houlouenn oc'h ober e zalaroù.

ausbringen V.k.e. (brachte aus / hat ausgebracht) : **1.** lemel, eztennañ ; **2.** *einen Trinkspruch auf jemanden ausbringen*, evañ da yec'hed u.b., dougen yec'hedoù d'u.b., sevel yec'hedoù d'u.b., yec'hediñ d'u.b.

Ausbruch g. (-s,-brüche) : **1.** deroù g., tarzhidigezh b. ; *zum Ausbruch kommen*, tarzhañ, kregiñ, dedarzañ, dichadennañ, dirollañ ; **2.** barr g., barrad g., fourrad g., kaouad b./g. ; *Zornausbruch*, barr imor g., barrad fulor g., barr kounnar g., fourrad droug g., fourrad imor g., fourrad kounnar g., kaouad fulor b./g., sodadenn b., folladenn b., barrad follezh g., loariadenn b., aradenn b., aradennad b., euzhenn b. ; *Zornausbrüche*, barlennadoù taeroni lies. ; **3.** dislonkadenn b., didarzhadenn b. ; *eruptiver Ausbruch*, dislonkadenn mein-teuz b. ; **4.** merkoù kentañ [ur c'hleñved] lies., diwan [ur c'hleñved] g. ; **5.** [lu] dilammadenn b., disailhadeg b., disailhadenn b., ermaeziadenn b. ; **6.** [gwin] froud g.

Ausbruchversuch g. (-s,-e) : taol-achap g., taol-tec'hel g., argeziad tec'hel g.

ausbrühen V.k.e. (hat ausgebrüht) : skaotañ.

ausbrüten V.k.e. (hat ausgebrütet) : **1.** goriñ, diglorañ, lakaat da ziglorañ, lakaat da zinodiñ ; *Eier ausbrüten*, goriñ vioù, diglorañ vioù ; **2.** [dre skeud.] jinañ, prientiñ un drogamm bennak en e benn, itrikañ, nezañ ur gordenn bennak, goriñ un taol bennak, gwidiñ itrikoù, atizañ un irienn bennak, punañ un irienn bennak (ur steuenn bennak), irienniñ, kavailhañ, steuviñ un irienn bennak, penefiañ, lakaat an toaz e go ; **3.** [mezeg.] *eine Krankheit ausbrüten*, bezañ o c'horiñ ur c'hleñved bennak, bezañ o vegañ ur c'hleñved bennak, bezañ mut e gleñved evel glaou bev dindan al ludu, bezañ klañv gant ur c'hleñved mut, bezañ had ur c'hleñved bennak en e wad.

Ausbrüten n. (-s) : goradur g.

ausbuchten V.k.e. (hat ausgebuchtet) : krouiziñ.

V.em. : **sich ausbuchten** (hat sich (t-rt) ausgebuchtet) : bezañ krouizet.

Ausbuchtung b. (-,-en) : krouizadur g.

ausbuddeln V.k.e. (hat ausgebuddelt) : **1.** dizouarañ, toullañ war ; **2.** [dre skeud.] diskoachañ, diboufañ, difoupañ, digochiñ.

ausbügeln V.k.e. (hat ausgebügelt) : **1.** peurferiñ, peurzistennañ, lemel ar plegoù dre feriñ ; *die Knitter ausbügeln*, kempenn ar rodelloù dre feriñ, lemel ar roufennoù dre feriñ, lemel ar jogadennoù dre feriñ ; **2.** [dre skeud.] adaptout, kempouezañ ; **3.** kompezañ, renkañ, didrenkañ ar soubenn, reizhañ, heñvelaat.

ausbuhen V.k.e. (hat ausgebuht) : *jemanden ausbuhen*, hual (huataat, hudal) u.b., hudal war u.b., krial hu war u.b., huperiñ war-lerc'h u.b., lakaat an hu war u.b., ober an hu war u.b., ober hu war u.b., ober an hu ouzh u.b., ober hu hag ar you war u.b., c'hwibanat ouzh ub, choual war u.b., mezhekaat u.b., boufoniñ u.b., dejanal u.b. ; *er wurde ausgebuht*, sevel a reas an hu warnañ a-berzh an holl, an hu hag an hop a zirollas warnañ, an hu hag ar you a zirollas warnañ, huataet e voe gant an holl.

Ausbund g. (-[e]s,-bünde) : gwiad g./b., skouer-dreist b., patrom g., pimpatrom g. ; *ein Ausbund von Tüchtigkeit*, gwellañ den a zebr bara g., gwellañ den 'zo o vale g., gwellañ den a daol troad war an douar g., gwellañ den dindan tro an heol g., gwellañ den dindan an Neñv g., ur gwiad perzhioù mat oc'h ober anezhañ g., ur skouer a vertuz b.

ausbürgern V.k.e. (hat ausgebürgert) : *jemanden ausbürgern*, lemel e wirioù keodedour digant u.b., forc'hañ u.b. diouzh e wirioù keodedour ; *ausgebürgert werden*, bezañ forc'het diouzh e wirioù keodedour, kemer ar gouriz plouz, leuskel ar gouriz plouz, dougen ar gouriz plouz, kaout ar gouriz plouz.

Ausbürgerung b. (-,-en) : lamadur ar gwirioù keodedour digant u.b.

ausbürsten V.k.e. (hat ausgebürstet) : broustañ, barrskubañ, palouerañ, palouerat, kempenn gant ur broust ; *einen Mantel ausbürsten*, palouerat ur vantell ; *den Staub aus einem Mantel ausbürsten*, diboultrennañ ur vantell gant ur broust.

ausdampfen V.gw. (ist ausgedampft) : aezhenniñ, diaezhennañ, mont da aezhenn, mont da vurezh, koazhañ, mont e koazh.

Ausdauer b. (-) : kendalc'helezh b., kendalc'hidigezh b., kendalc'husted b., kendalc'huster g., kendalc'h g., kendalc'h-ober g., dalc'hegezh b., dalc'husted b., dalc'hidigezh b., dalc'hamant g., padusted b., pegadur g., dalc'h g., poell g. ; *der hat Ausdauer*, kalet eo ouzh ar skuizhder, padusted en deus ; *das ist kein schnelles Pferd, es hat aber Ausdauer*, n'eo ket lijer ar marc'h, met padus eo - n'eo ket ur marc'h herrek, met padus eo - n'eo ket ampl ar marc'h, met padus eo.

ausdauern V.gw. (hat ausgedauert) : [kozh] trebadout, hirbadout, dreistpadout, derc'hel, kenderc'hel.

ausdauernd ag. : padus, trebadel, trebadek, dalc'hus, hezalc'h, kendalc'hus, gouzañvus, hirboanius, patient, hirbasiant, didro, diskuizhus ; *er ist außerordentlich ausdauernd*, kalet eo ouzh ar skuizhder, ne skuizh morse (nepred), ne zeu morse da skuizhañ, ur c'hendalc'her afeson eo, hennezh e vez dalc'hamant gantañ.

ausdehnbar ag. : astennus, astennadus, astenn ennañ, war astenn, war astenn-diastrenn, gwevn, orjalus, govelius, mezell.

ausdehnen V.k.e. (hat ausgedehnt) : 1. astenn, stiral, skignañ, dienkañ, brasaat, ledanaat, distrizhañ, larkaat, ec'honaat, kreskiñ ; *sein Tätigkeitsfeld ausdehnen*, ledanaat tachenn e obererezhioù ; 2. *Handschuhe ausdehnen*, distegnañ manegoù, ledanaat manegoù ; 3. [dre skeud.] *seinen Weg ausdehnen bis ...*, mont betek ..., reiñ tro d'e hent betek ... ; 4. *eine ausgedehnte Kundschaft*, un niver bras (un toullad mat) a arvalien g. ; 5. *seine Macht ausdehnen*, astenn e c'halloud, astenn e veli, kreskiñ e veli, kreskiñ e c'halloud ; 6. *im ausgedehnten Sinne*, dre astenn-ster.

V.em. : **sich ausdehnen** (hat sich (t-rt) ausgedehnt) : 1. en em skignañ, en em ledañ, emledañ, gourledañ, en em zistenn, dienkañ, brasaat, hiraat, distrizhañ, ec'honaat, stiral, astenn, en em astenn, emastenn, bezañ war emastenn, frankaat ; *die Staaten dürfen sich nicht auf Kosten anderer Nationen ausdehnen*, arabat d'ar Stadoù emastenn e gaou da vroadoù all, arabat d'ar Stadoù

emastenn war-bouez ober gaou ouzh broadoù all ; 2. [dre skeud.] ober evel un deveradenn eoul, ober evel un veradenn eoul, bezañ skignet (enkantet) buan, redek evel keloù an tan, redek buan a di da di, dont a vihan da vras.

Ausdehnung b. (-,-en) : 1. ec'honder g., ec'honded b., lijor g., braster g., gorread g., ment b., mentelezh b. ; *Ausdehnung eines Gartens*, ec'honder ul liorz g., gorread ul liorz g. ; 2. emled g., emledadenn b., astenn g., emastenn g., astennidigezh b., emledigezh b., displegerezh g., displegidigezh b., ledad g. ; *Ausdehnung eines Kolonialreiches*, emled trevadennel g., emastenn trevadennel g.

Ausdehnungskraft b. (-,-kräfte) : [fizik, kimiezh] nerzh deledeñ g.

Ausdehnungsmesser g. (-s,-) : arledventer g.

Ausdehnungsvermögen n. (-s) : astennadusted b., emleduster g.

ausdenken V.k.e. (dachte aus / hat ausgedacht) : 1. ijinañ, imbroudiñ, itrikañ, iriennañ, steuñviñ, forjañ, drougijinañ ; 2. mennozhiañ, meizañ, dec'hmegañ ; *eine Hypothese ausdenken*, danzen ur c'houlakadenn, goveliañ ur c'houlakadenn, goulakaat udb ; [tro-lavar] *das ist nicht auszudenken*, un dra digompren eo.

V.em. : **sich ausdenken** (dachte sich aus / hat sich (t-d-b) ausgedacht) : 1. ijinañ, imbroudiñ, itrikañ, iriennañ, steuñviñ, forjañ, drougijinañ ; 2. krediñ, kavout d'an-unan, emskeudenniñ, meizañ, ijinañ, faltaziañ, itrikañ, empentiñ, empennañ, dec'hmegañ, forjañ, imbroudiñ, pennsoñjal ; *sich (t-d-b) etwas ausdenken*, ijinañ udb, lakaat udb en e benn, lakaat udb en e spered, riklañ da grediñ udb ; 3. *sich (t-d-b) eine Ausrede ausdenken*, tennañ un digarez ki (un digarez toull) eus e gelom ; *sich eine Antwort ausdenken*, prederiañ penaos respont ; 3. *du darfst dir ausdenken, was du wünschst*, gra da zibab ha graet e vo pep tra diouzh da c'hoant.

ausdeuten V.k.e. (hat ausgedeutet) : displegañ, disklêriañ, dazlenn, digejañ, degompren, dezintent, deveizañ, desteriañ.

Ausdeutung b. (-,-en) : displegadur g., disklêriadur g., dazlennadur g., digejadur g., desteriadur g., deveizadur g.

ausdienen V.gw. (hat ausgedient) : kas e amzer soudard da benn ; *ausgedienter Soldat*, soudard dic'hopret (bet, war e leve, kozh, echu e amzer gantañ) g., soudard disluet g. ; *ausgedientes Pferd*, marc'h graet e amzer gantañ g. ; *ausgedientes Kleid*, dilhad teuc'h g., dilhad aet da fall g.

ausdingen V.k.e. (dang aus/ hat ausgedungen) : diferiñ, divizañ.

V.em. : **sich ausdingen** (dang sich aus/ hat sich (t-rt) ausgedungen) : ober gopr eost, ober marc'had eost, ober koumanant eost, koumanantiñ.

ausdiskutieren V.k.e. (diskutierte aus / hat ausdiskutiert) : *etwas ausdiskutieren*, breutaat holl selladoù udb, divizout diwar-benn holl selladoù udb, mont war don udb.

V.gw. : *sie haben ausdiskutiert*, echu eo o c'hendiviz ganto.

ausdorren V.gw. (ist ausgedorrt) : sec'hañ, disec'hañ, disec'haat, spelc'hiñ, skamilañ, krazañ, krinañ, goeñviñ, serinañ gant an avel, disaouriañ.

ausdörren V.k.e. (hat ausgedörret) : sec'hañ, disec'hañ, disec'haat, spelc'hañ, spelc'hiñ, skamilañ, krazañ, disabrañ, krinañ, riñsañ, rostañ, tanañhañ, deviñ, [avel] serinañ, [avel] skarinañ.

V.gw. (ist ausgedörret) : sec'hañ, disec'hañ, disec'haat, spelc'hiñ, skamilañ, krazañ, krinañ, disaouriñ, goeñviñ, serinañ gant an avel ; *etwas gegen seine ausgedörrete Kehle tun*, distanañ e c'hourlañchenn, glebiañ e c'hourlañchenn, glebiañ e gorzailhenn, glebiañ e lañchenn, disec'hiñ e c'hourlañchenn ; *eine ausgedörrete Kehle haben*, kaout ar virvidig, bezañ ar virvidig war an-unan, bezañ tapet ar virvidig, bezañ erru sec'h e c'hourlañchenn, bezañ sec'h e gorzailhenn, bezañ kras e c'houzoug, bezañ kras e c'hourlañchenn evel oaled an ifern, bezañ gwall zisec'het e riboul ar patatez, tagañ gant ar sec'hed, bezañ daveñ gant ar sec'hed, bezañ balbet gant ar sec'hed, bout helc'het gant ar sec'hed, bezañ kras gant ar sec'hed, bezañ disec'h gant ur sec'hed ar brasañ, bezañ war e sec'hed, bezañ itik, bezañ daveñ gant an itik, kaout un itik sec'hed, bezañ trantellet e vouzelloù gant an itik, bezañ prest da bintañ gant ar sec'hed, bezañ daveñ gant ar balberezh, bezañ daveñ gant ar balbesec'h, bezañ marv gant ar sec'hed, ruziañ gant ar sec'hed, krugañ gant ar sec'hed, mervel gant ar sec'hed, bezañ dirañvet gant ar sec'hed, bezañ skarnilet e deod gant ar sec'hed, bezañ spelc'het e deod gant ar sec'hed.

ausdrehen V.k.e. (hat ausgedreht) : 1. divouedañ ; *auf der Drehbank ausdrehen*, trogleuziñ ; 2. [dre heñvel.] *eine Schraube ausdrehen*, distardañ ur viñs ; 3. *das Licht ausdrehen*, lazhañ (mougañ, steuziañ, steuziñ) ar gouloù.

ausdreschen V.k.e. (drischt aus / drosch aus / hat ausgedroschen) : 1. domañ ; *das Getreide ausdreschen*, domañ an ed ; 2. [dre skeud.] *jemanden ausdreschen*, reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganelloù d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lâr d'u.b., skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), reiñ ur roustad d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predañ d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., kalkennata u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., bazhata kaer (fustañ, pilat) u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, ober bleud gant u.b., frikañ u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ koad d'u.b., reiñ kastrilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., domañ u.b. a gof da gein, teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, lardañ e billig d'u.b.

Ausdruck¹ g. (-s,-drücke) : 1. bomm-lavar g., lavar g., lavarenn b., tro-lavar b., komzenn b., troienn b., troenn b., termen g., anvad g. ; *kurzer und knapper Ausdruck*,

berrlavar g. ; *kerniger Ausdruck*, tro-lavar nerzhus b. ; *was klar gedacht ist, kommt klar zum Ausdruck*, pouezet mat ho komzoù hag e vo sklaer ha fraezh pezh a lavarot ; *sie wollten ihre Missbilligung klar zum Ausdruck bringen*, fellout a rae dezho merkañ sklaer ne oant ket a-du ; *gebräuchlicher, fester Ausdruck*, tro-lavar voutin b., troienn sonnet b. ; *veralterter Ausdruck*, tro-lavar na implijer ket mui er yezh a vremañ b., tro-lavar diamzeret b., tro-lavar gozhik b., henstumm g. ; *bildlicher Ausdruck*, treuzskeudenn b., treuzskeudennadur g., skeudenn-lavar b., leterc'had g. ; *nach dem rechten Ausdruck suchen*, klask ar gerioù a glot ar gwellañ, klask ar gerioù dik ; *seinen Gedanken Ausdruck verleihen*, displegañ e vennozhioù, gwiskañ e vennozhioù gant komzoù, lakaat gerioù war e vennozhioù, ezteurel e vennozhioù, geriañ e vennozhioù ; *zum Ausdruck bringen*, displegañ, disklêriañ, dispakañ, komz diwar-benn ober udb, mouezhiañ, ezteurel, geriañ ; *er hat nie den Wunsch zum Ausdruck gebracht, dass er aufhören wollte*, n'eus bet mouezh ebet dezhañ da ehanañ, n'eus bet anv ebet gantañ da ehanañ, n'eus bet ger ebet gantañ da ehanañ ; *seine Freude zum Ausdruck bringen*, bezañ laouen ouzh an dud, diskouez e levez, diavaeziñ e levez, ezteuler e levez ; 2. *ein Lied mit Ausdruck singen*, lakaat kalon (santadoù) en e ganaouenn ; 3. [dre astenn.] emzalc'h g., eztaol g. ; *Gesichtsausdruck*, dremmvez b., min g., neuz b., aer g., aeridigezh b., seblant g., neuz-dremm b., enebrezh b., liv g., tres g., stumm g. ; *der Ausdruck ihres Gesichtes*, al liv (an tres, ar stumm) hag a zo war he dremm, an neuz hag a zo ganti war he dremm, he dremmvez b. ; *seine Augen bringen seinen Schmerz zum Ausdruck*, liv ar boan a zo war e zremm, diouzh e zremm e weler e c'houzañv kalz, e zaoulagad a ziavaez e boan ; *künstlerischer Ausdruck*, eztaol arzel g.

Ausdruck² g. (-s,-drucke) : embannadur g., moulladur g.

ausdrücken V.k.e. (hat ausgedrückt) : moullañ.

ausdrücken V.k.e. (hat ausgedrückt) : 1. gwaskañ, mac'hañ, flastrañ, frigasañ, frikañ ; *eine Zitrone ausdrücken*, gwaskañ ur suraval evit kaout e zour, tennañ an dourenn eus ur suraval (Gregor), dichugañ ur suraval, deverañ ur suraval ; 2. [dre skeud.] eztaoliñ, ezteurel, diskouez, mouezhiañ, diavaeziñ, dispakañ, geriañ, dec'heriañ ; *seine Freude ausdrücken*, diskouez e levez, diavaeziñ e levez, ezteuler e levez ; *sein herzliches Beileid ausdrücken*, kinnig e c'hourc'hemennnoù doujus a gengañv ; *deutlich ausdrücken*, pishaat, spisaat, ezteuler [udb] en un doare fraezh ha sklaer ; *seine Gefühle ausdrücken*, geriañ e santadoù.

V.em. : **sich ausdrücken** (hat sich (t-rt) ausgedrückt) : komz ; *sich fein ausdrücken*, bezañ dibabet en e gomzoù, komz brav, ober gant komzoù tonius, ober gant komzoù mistr ; *er drückt sich immer sehr gewählt aus*, ne ra nemet gant ul langaj mistr, ne ra nemet gant komzoù sevenet-pervezh ; *sich kurz und bündig ausdrücken*, distagañ komzoù rik ; *sich für jemanden verständlich ausdrücken*, en em lakaat en ardremez u.b., en em lakaat en akomod d'u.b. ; *sich klar und deutlich ausdrücken*, ezteuler (eztaoliñ) e soñj en un doare fraezh ha sklaer, komz distagell, komz gant gerioù resis ha sklaer, roudennañ just-ha-just e soñj ; [bugel] *sich unbeholfen ausdrücken*, bezañ stardellennet, ober ur genoù kropet ; *sich vulgär ausdrücken*, kaozeal gast,

bezañ lourt e barlant, bezañ lous e c'henoù, bezañ un teod lous a zen eus an-unan, bezañ ur genoù lous a zen eus an-unan, bezañ boull e grouer, bezañ re libr en e gomzoù, bezañ libr ha lous en e gomzoù, lardañ e gomzoù gant gerioù gros.

Ausdrücken n. (-s) : eztaol g.

ausdrücklich ag. : groñs, fraezh, just-ha-just, strizh, krenn, sklaer, spis, dispieg, ezipleg ; *ausdrücklicher Befehl*, urzh groñs g., gourc'hemenn groñs g. ; *jemandem ausdrücklich befehlen, etwas zu tun*, gourc'hemenn groñs d'u.b. ober udb.

Ausdrucksart b. (-, -en) : doare da gaozeal g., distilherezh g., distilh g., distag g., displegerezh g., frazennadur g., frazennerezh g., lavar g., lavarerezh g., doare da ezteurel e santimant g.

ausdruckslos ag. : divuhez, divev, diene, amlavar, [arz] dinerzh.

ausdrucksvoll ag. : 1. skeudennus ; 2. buhezek, leun a vuhez, helavar, eztaolus, fraezh ; *ein ausdrucksvoller Blick*, ur sell leun a vuhez g., ur sell helavar g., ur sell eztaolus g.

Ausdrucksweise b. (-, -n) : doare da gaozeal g., distilherezh g., distilh g., distag g., displegerezh g., frazennadur g., frazennerezh g., lavar g., lavarerezh g., doare da ezteurel e santimant g.

ausduften V.gw. (ist ausgeduftet) : aveliñ, koll e c'hwezh vat.

ausdünnen V.k.e. (hat ausgedünnt) : distankañ, distankaat, tanavaat, rouesaat ; *jemandem das Haar ausdünnen*, ober un tamm distankañ da vlev u.b. ; *Gemüse ausdünnen*, ober un tamm distankañ (un tamm tanavaat, un tamm rouesaat, un tamm fraostaat) d'al legumaj.

ausdünnen V.k.e. (hat ausgedünnt) : [c'hwezh] *einen Geruch ausdünnen*, sevel ur c'hwezh bennak diwar an-unan, leuskel ur c'hwezh bennak, dont ur c'hwezh bennak diouzh an-unan, teurel ur c'hwezh bennak, gventañ ur frond bennak.

V.gw. (hat ausgedünnt / ist ausgedünnt) : dic'hwezhañ, diaezhennañ.

Ausdünnung b. (-, -en) : dic'hwezhadenn b., mogedenn b., diaezhennadur g., banne c'hwezh g., fulor g., aezhenn ; *ungesunde Ausdünnungen*, fulor noazus g., mogedennoù flærius lies., afenn noazus b.

auseinander Adv. : an eil diouzh egile, an eil diouzh eben, dijoent ; *sie sind weit auseinander*, pell emaint an eil diouzh egile ; *der Schrank bricht auseinander*, ar pres a zo o tibezhiañ, emañ ar pres o tiempañ, mont a ra an armel e diframm, dismantrañ a ra an armel ; *er kann schlecht die Farben auseinander halten*, diaes eo dezhañ anaout al livioù ; *das Stück Fleisch fällt auseinander*, dibezhiañ a ra an tamm kig, mont a ra an tamm kig e diframm, mont a ra an tamm kig a-dammoù ; *die zwei Städte liegen 100 Km auseinander*, ur c'hant kilometrad bennak a zo etre an div gêr-se ; *die Gehöfte liegen weit auseinander*, an atantoù a zo pell an eil diouzh egile ; *eine Karte auseinander falten*, dispakañ ur gartenn, displegañ ur gartenn ; *die Zeitung auseinander falten*, dispakañ ar gelaouenn ; *auseinander streuen*, strewiñ, stlabezañ, skignañ, feltrañ, fennañ, fouilhezañ ; *auseinander wirren*, dirouestlañ, diluziañ, difuilhañ, dibunañ ; *alles lief fluchtartig auseinander*, skampañ a reas kuit pep hini diouzh e du ; *die Verbündeten gingen auseinander*, ar re unanet a zispartias

an eil diouzh egile, pellaat a reas ar re unanet an eil diouzh egile (Gregor) ; *die Demonstranten gingen auseinander*, ar vanifesterien en em strewas, ar vanifesterien a zivodas (en em zivodas) ; [dre skeud.] *ihre Meinungen darüber gehen auseinander*, n'int ket ali war an dra-se, n'int ket eus ar memes aviz war an dra-se, n'emaint ket a-du an eil gant egile war an dra-se, n'emaint ket en ur soñj war an dra-se, pep hini en deus e soñj war an dra-se, ne welont ket an traoù dre an hevelep lombër ; *die Ansichten der Sachverständigen gehen auseinander*, ar brizachourien n'int ket a ali an eil gant egile, ar brizachourien n'int ket eus ar memes aviz, ar brizachourien n'emaint ket a-du an eil gant egile, pep hini eus ar brizachourien en deus e soñj, ar brizachourien ne welont ket an traoù dre an hevelep lombër ; *die Aussagen der Zeugen gehen weit auseinander*, an testenioù ne glotont (ne gordont) tamm ebet an eil gant egile, an testoù ne ganont ket ar gousperoù war an hevelep ton ; *im Bereich der Religion gingen die Auffassungen meines Vaters und die meiner Mutter weit auseinander*, va zad ha va mamm a oa disheñvelidigezh vras etrezo a-fet relijion ; *ihre Ansichten gingen immer mehr auseinander*, mont a rae o doareoù-gwelet war zisheñvelaa ; *seine Gründe auseinander setzen*, reizhabegañ e ober, displegañ ar rag hag ar perag eus e ober ; *sich auseinander setzen*, tabutal an eil gant egile a-zivout un diemglev, breutaat, arguziñ ; *sich mit etwas auseinander setzen*, en em gompren war udb, lakaat meiz da gompren udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, en em bleustriñ war udb, poelladiñ war udb.

auseinanderbrechen V.gw. (bricht auseinander / brach auseinander / ist auseinandergebrochen) : dibezhiañ, mont e diframm, mont a-dammoù, diempañ, difoeltrañ, dismantrañ ; *der Schrank bricht auseinander*, ar pres a zo o tibezhiañ, emañ ar pres o tiempañ, mont a ra an armel e diframm, dismantrañ a ra an armel.

auseinanderbreiten V.k.e. (hat auseinandergebreitet) : astenn, skignañ, displegañ, dispakañ, ledañ.

auseinanderbringen V.k.e. (brachte auseinander / hat auseinandergebracht) : distrollañ, digevreañ, distokañ, disjuntrañ, disjoentañ, dispartiañ an eil diouzh egile, dizunvaniñ, dizunaniñ.

auseinanderdrehen V.k.e. (hat auseinandergedreht) : diweañ, disgweañ, divouklañ.

auseinanderfallen V.gw. (fällt auseinander / fiel auseinander / ist auseinandergefallen) : dibezhiañ, mont e diframm, mont a-dammoù, diempañ, difoeltrañ, drailhañ, dismantrañ, digevreañ, dispenn ; *das Stück Fleisch fällt auseinander*, dibezhiañ a ra an tamm kig, mont a ra an tamm kig e diframm, mont a ra an tamm kig a-dammoù ; *wenn Kartoffeln zu lange kochen, fallen sie auseinander*, ar patatez a chom re bell da boazhañ a vez diamzeret (a vez dispennet, ne chomont ket en o fezh).

auseinanderfalten V.k.e. (hat auseinandergefaltet) : dispakañ, displegañ, diblegañ, dizaoublegañ ; *eine Karte auseinanderfalten*, dispakañ ur gartenn, displegañ ur gartenn ; *die Zeitung auseinanderfalten*, dispakañ ar gelaouenn, displegañ ar gelaouenn, digeriñ ar gelaouenn.

auseinanderfliegen V.gw. (flog auseinander / ist auseinandergeflogen) : en em strewiñ, tarzhañ, sklisenañ, terriñ a-darzh, diskolpañ.

Auseinanderfliegen n. (-s) : tarz h g., tarzhadenn b., tarzhadur g., tarzhad g., diskolp g. ; *durch Auseinanderfliegen*, dre ziskolp.

auseinandergehen V.gw. (ging auseinander / ist auseinandergegangen) : 1. dispartiañ, digevredañ, divodañ, en em zivodañ, en em strewiñ, en em zispartiañ, divandenniñ, mont pep hini d'e du, mont pep hini war e du, mont pep hini diouzh e du, mont pep hini en e avel, en em skuilhañ ; *die Verbündeten gingen auseinander*, ar re unanet a zispartias an eil diouzh egile, pellaat a reas ar re unanet an eil diouzh egile (Gregor) ; *die Demonstranten gingen auseinander*, ar vanifesterien en em strewas, ar vanifesterien a zivodas (en em zivodas, a zivandennas) ; *geht auseinander !* freuzit ! pep hini d'e du ! ; 2. difediñ, diforc'hiñ ; 3. dibezhiañ, mont e diframm, mont a-dammoù, dismantrañ, diemprañ, difoeltrañ, drailhañ, digevreañ, dispenn ; 4. [dre skeud.] *ihre Meinungen darüber gehen auseinander*, n'int ket ali war an dra-se, n'int ket eus ar memes aviz war an dra-se, n'emaint ket a-du an eil gant egile war an dra-se, n'emaint ket en ur soñj war an dra-se, pep hini en deus e soñj war an dra-se, ne welont ket an traoù dre an hevelep lombere ; *die Ansichten der Sachverständigen gehen auseinander*, ar brizachourien n'int ket ali an eil gant egile, ar brizachourien n'int ket eus ar memes aviz, ar brizachourien n'emaint ket a-du an eil gant egile, pep hini eus ar brizachourien en deus e soñj, ar brizachourien ne welont ket an traoù dre an hevelep lombere ; *die Aussagen der Zeugen gehen weit auseinander*, an testenioù ne glotont (ne gordont) tamm ebet an eil gant egile, an testoù ne ganont ket ar gousperoù war an hevelep ton ; *im Bereich der Religion gingen die Auffassungen meines Vaters und die meiner Mutter weit auseinander*, va zad ha va mamm a oa disheñvelidigezh vras etrezo a-fet relijion ; *ihre Ansichten gingen immer mehr auseinander*, mont a rae o doareoù-gwelet war zisheñvelaat.

auseinanderhalten V.k.e. (hält auseinander / hielt auseinander / hat auseinandergehalten) : 1. dispartiañ, kombodiñ, rannañ e meur a rummad dispartiet-krenn ; 2. difuilhañ, dirouestlañ, diveskañ, diluziañ ; 3. diforc'h, digemmañ, merzout, disheñvelaat, dilenn, difarantiñ ; *er kann schlecht die Farben auseinanderhalten*, diaes eo dezhañ anaout al livioù ; 4. distokañ, rampañ ; *beim Gehen die Beine auseinanderhalten*, bezañ kravazhek.

auseinanderklaffen V.gw. (hat auseinandergeklafft) : 1. bezañ digor-frank, digor-ledan, bezañ digor-bras, dic'henaouiñ ; 2. bezañ kalz a gemm (kemm bras, kalz a ziforc'h, diforc'h bras) etrezo, bezañ disheñvel-krenn an eil diouzh egile, na vezañ da dostaat, bout kemm a-yoc'h etrezo ; *ihre Worte und Taten klaffen weit auseinander*, dislavaret a reont o c'homzoù dre o oberoù.

auseinanderlaufen V.gw. (läuft auseinander / lief auseinander / ist auseinandergelaufen) : skampañ kuit pep hini diouzh e du, tec'hel pep hini d'e du, en em strewiñ, en em skuilhañ, divodañ d'ar red, en em zivodañ d'ar red, divandenniñ d'ar red ; *alles lief fluchtartig auseinander*, skampañ a reas kuit pep hini diouzh e du.

Auseinanderlaufen n. (-s) : tec'hadeg b., skampadeg b.

auseinanderlegen V.k.e. (hat auseinandergelegt) : 1. distrollañ, digevreañ, divontañ, dispartiañ, displegañ, ledañ, digengreizañ ; 2. [dre skeud.] displegañ, disklêriañ.

Auseinanderlegung b. (-, -en) : digengreizañ g.

auseinanderliegen V.gw. (lag auseinander / hat auseinandergelegen) : bezañ pell an eil diouzh egile ; *die zwei Städte liegen 100 Km auseinander*, ur c'hant kilometrad bennak a zo etre an div gêr-se ; *die Gehöfte liegen auseinander*, an atantoù a zo pell an eil diouzh egile.

auseinandernehmen V.k.e. (nimmt auseinander / nahm auseinander / hat auseinandergenommen) : distrollañ, divontañ, dizober, dibezhiañ, diemprañ, disjoentañ, digevreañ, divodañ, dizastum, dispenn, goullonderiñ.

auseinandergenommen ag. : divontet, distrollet dibezhiet, dispennet, diaozet, divarc'het.

auseinanderreißen V.k.e. (riss auseinander / hat auseinandergerissen) : diframmañ, diskalkañ, dispenn, freuzañ, palefarzhiñ, diemprañ.

auseinanderrollen V.k.e. (hat auseinandergerollt) : dibunañ, divoullañ, dirollañ.

Auseinanderrollen n. (-s) : dibun g., dibunad g., dibunadur g., dirolladur g.

auseinandersetzen V.k.e. (hat auseinandergesetzt) : 1. dielfennañ ; 2. [dre skeud.] displegañ, disklêriañ ; *seine Gründe auseinandersetzen*, reizhabegañ e ober, displegañ ar rag hag ar perag eus e ober.

V.em. : **sich auseinandersetzen** (hat sich (t-rt) auseinandergesetzt) : 1. tabutal an eil gant egile a-zivout un diemglev, breutaat, en em vreutaat, daelañ, arguziñ ; 2. *sich mit etwas auseinandersetzen*, en em gompren war udb, lakaat meiz da gompren udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb, poelladiñ war udb.

Auseinandersetzung b. (-, -en) : 1. dielfennadur g. ; 2. breud g., breutadenn b., breutadeg b., breujad g., breujoù lies., breutaerezh g., breudvell g., striv g., dael g., daelerezh g., rendael g. ; *Auseinandersetzung über das dialektische Verhältnis von Theorie und Praxis*, daelerezh damkam-embreg g. ; 3. [dre skeud.] rendael b., tabut g., saka-maout g., pegad g., kabaduilh b., mesk g., meskadeg b., frigas g., kann b., brete g., taol-bec'h g., tousmac'h g. mesk g., meskadenn b., meskadeg b. ; *es kam zu einer Auseinandersetzung mit den feindlichen Truppen*, saka-maout a savas etrezomp ha lu an enebourien, ur c'hrogad hor boa bet gant lu an enebourien, ur pegad hor boa bet gant lu an enebourien ; *Auseinandersetzung zwischen Volksgruppen*, diemglev etregenel g. ; 4. broc'hadenn b., broc'h g., broc'had g., broc'hadeg b., diskrap g., dispeoc'h g., fachiri b., fachoni b., fach g., facherezh g., facheriz b., fachezon b., fuilhadeg b., tabut g., tabuterezh g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., gourdrouz g., breud g., breutadeg b., striv g., diemglev g., dizemglev g., sinkan b., kabal b., kabalad b., kavailh g., distok g., dael b., frot g., jeu b., stag g., reuz g., rendael b., rev g., c'hoari g., chabous g., hennon g., arvell g., debr g., brouilhes g., gwall intent g., glaster g., glazentez b., luz g., jel g., noaz g., tatin g.,

tousmac'h g., diframm g., sach-blev g., arguz g., arguzerezh g., brete g.

auseinanderstieben V.gw. (stob auseinander / ist auseinandergestoben) : en em strewiñ, en em skuilhañ ; *die Menge stob auseinander*, an dud en em strewas, divandenniñ a reas an dud, an dud a zivodas, pep hini a yeas d'e du.

auseinanderstreuen V.k.e. (hat auseinandergestreut) : strewiñ, stlabezañ, skignañ, feltrañ, fennañ, fouilhezañ, skuilhañ, distrewiñ, fuilhañ.

Auseinanderstreueg b. (-en) : skign g., stlabez g., skignadur g., strewadur g., strewerezh g., skignerezh g., stlabezerezh g., fenn g., skuilh g., skuilhadeg, skuilherezh g.

auseinanderreiben V.k.e. (trieb auseinander / hat auseinandergetrieben) : divodañ, distrollañ.

auseinanderwerfen V.k.e. (wirft auseinander / warf auseinander / hat auseinandergeworfen) : strewiñ, skignañ, stlabezañ, dispac'hañ, lakaat pep eil penn, eilpennañ.

auseinanderwinden V.k.e. : (wand auseinander / hat auseinandergewunden) : diweañ, disgweañ, divouklañ.

auseinanderwirren V.k.e. (hat auseinandergewirrt) : dirouestlañ, diluziañ, difuilhañ, dibunañ.

auserkoren anv-gwan ar verb **auserkiesen** ; *die Auserkorenen* (ag.k.), ar re zibabet, ar re ziuzet, ar re zillenet, an dibab g. / an diuz g. / an dilenn g. (Gregor) ; *die Auserkorene* (ag.k. b.), ar muiañ-karet g.

auserkiesen V.k.e. (erkor aus / hat auserkoren) : dibab, dilenn, diuz, diuzañ.

auserlesen V.k.e. (erliest aus / erlas aus / hat auserlesen) : dibab, dilenn, diuz, diuzañ ; *auserlesene Früchte*, frouezh eus an dibab (diouzh an dibab, eus ar vegenn, eus ar gurunenn, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, a'r gwellañ, a'r blein, a'r boulc'h, a'r choaz, kentañ troc'h), frouezh eus an diuz / frouezh eus an dilenn (Gregor), frouezh dibab str.

ausersehen V.k.e. (ersieht aus / ersah aus / hat ausersehen) : dibab, dilenn, diuz, diuzañ, tonkañ.

auserwählen V.k.e. (erwählte aus / hat auserwählt) : dibab, dilenn, diuz, diuzañ, debarzh, tonkañ, aroueziñ ; *die Auserwählten*(ag.k.), ar re zibabet, ar re ziuzet, ar re zillenet, an dibab / an diuz / an dilenn g. (Gregor), ar barfeded lies. ; *Versammlung der Auserwählten*, bodadeg ar barfeded b. ; *die Auserwählte*(ag.k. b.), ar muiañ-karet g.

Auserwählung b. (-en) : dibabidigezh b.

ausessen V.k.e. (isst aus / aß aus / hat ausgegessen) : 1. kas e bred da benn ; 2. [dre heñvel.] peurzebriñ, pipañ, peurgas, peurlipat, razhañ, ober ar riñs war ; *seinen Teller ausessen*, lonkañ kement tra 'zo en e asied, riñsañ e asied, skubañ e asiedad, pipañ e asiedad, lipat mistr e asiedad, peurlipat e asiedad, echuiñ e asiedad, peurgas e asied, mont an holl asiedad gant an-unan, razhañ e asiedad, debriñ e asiedad razh a-grenn, mont tout an asiedad gant an-unan, goullañ e skudell, goullonderiñ e skudell.

ausfachen V.k.e. (hat ausgefacht) : kombodiñ ; *einen Schrank ausfachen*, kombodiñ un armel.

ausfächern V.gw. (ist ausgefächert) : gaoliñ, brankañ, bodenniñ, brec'hennaouiñ, forc'hañ, skoultrenniñ, skourrañ, ober brankoù ; *der Fluss fächert in ein Delta*

aus, ar stêr a rann e meur a wazh disheñvel d'ober un delta.

V.k.e. (hat ausgefächert) : kombodiñ, rannañ e meur a rummad.

V.em. **sich ausfächern** (hat sich ausgefächert) : gaoliñ, brankañ, bodenniñ, brec'hennaouiñ, forc'hañ, skoultrenniñ, skourrañ, ober brankoù.

ausfädeln V.k.e. (hat ausgefädelt) : dineudenniñ, lemel kuit eus an nadoz.

V.gw. (ist ausgefädelt) : dineudenniñ, mont kuit eus an nadoz.

V.em. **sich ausfädeln** (hat sich (t-rt) ausgefädelt) : [karr-tan] diboukañ, cheñch forzh b., cheñch banell b.

ausfahrbar ag. : hag a c'haller plegañ, pleg-dibleg, pak-dispak, gwintapl, empakus ; *ausfahrbares Fahrgestell*, redell winteris (wintus, empakus) b., redell-wint b., redell-wintez b., redell-winteiz b., leurier empakus (gwinteris, gwintus) g., leurier-gwint g., leurier-gwinter g., leurier-gwinteiz g., stramm leuriañ gwintus g., stramm leuriañ empakus g., stramm leuriañ pak-dispak g., stramm leuriañ pak dispak g., kilhoroù douarañ pleg-displeg lies., kilhoroù douarañ sav-disav lies., kilhoroù douarañ gorregouz lies.

ausfahren V.gw. (fährt aus / fuhr aus / ist ausgefahren) : 1. [karbed] mont er-maez, mont d'ober un dro ; 2. [merdead.] kuitaat ar porzh ; 3. [mengleuz.] *aus dem Schacht ausfahren*, adpignat war-c'horre ; 4. [karr-nij] dispakañ e leurier, dispakañ e redell.

V.k.e. (fährt aus / fuhr aus / hat ausgefahren) : 1. *das Kind ausfahren*, kas ur bugel d'ober un droiad en e garrigell ; 2. [dre astenn.] diheiliañ, uzañ, difoeltrañ, foeltrañ, fontañ ; *die Geleise ausfahren*, diheiliañ ar roudennoù dre forzh ruilhal warno ; *ausgefahrene Wege*, a) hentoù difoeltret lies., hentoù foeltret lies., gwall hentoù lies., hentoù fall lies., hentoù rust ha diaes lies., hentoù bleiz lies., hentoù sodellek lies., hentoù fontet lies. ; b) [dre skeud.] hentoù pilek lies., hentoù kannek lies., gwenodenn ar c'hi b., al leur gozh b., fankigell ar gardennoù boutin b.

Ausfahrt b. (-en) : 1. dor-maez b., dor ezkerzh, hent-maez g., hent ezkerzh g., bretell mont er-maez b., ezkerzh gourhent g., isuenn b., difourk g. ; *Achtung ! Ausfahrt !* diwallit ! kirri a ya er-maez dre amañ, diwallit ! ezkerzh ; 2. pourmenadenn gant ur c'harr-tan b., ermaeziadenn b.

Ausfahrtschild n. (-es,-er) / **Ausfahrtsschild** n. (-es,-er) : panell mont er-maez eus ar gourhent b., panell ezkerzh gourhent b.

Ausfall g. (-s,-fälle) : 1. kouezh g. ; *Ausfall der Haare*, koll blev g., kouezh ar blev, disvleviñ g. ; 2. [lu] dilammadenn b., disailhadeg b., disailhadenn b., tagadenn b., argadenn b., ermaeziadenn b. ; 3. [klezeiaterezh] taol feuk g., feukadenn b. ; *einen Ausfall im Fechten tun*, reiñ un taol entok d'u.b. gant ijin / reiñ un taol feuk d'u.b. / feukañ u.b. (Gregor), skeiñ gant ar beg ; 4. [lu] koll g. ; *die Truppe hatte viele Ausfälle*, kolloù bras a oa bet gant ar rejimant ; 5. [kenwerzh] olgounid g., koll g., disgwerzhad b., disavad g. ; 6. [dre skeud.] disoc'h g., frouezh g. ; *Ausfall der Anleihe*, disoc'h an amprest g. ; 7. [tekn.] sac'hadenn b., chanad g.

ausfallen V.gw. (fällt aus / fiel aus / ist ausgefallen) : 1. kouezhañ ; *die Zähne fallen ihm aus*, koll a ra e zent ; 2. *das Korn fällt aus*, dishiliañ a ra an ed, disgreuniñ a ra an ed, emañ an ed o teuler had ; 3. [lu] disailhañ, strinkañ er-maez

; *die Belagerten fallen aus*, ar re sichet a glask freuzañ ar gronnadur gant un argadenn ; **4.** [dre astenn.] bezañ nullet, bezañ freuzet ; *die Sitzung fällt aus*, ne vo ket eus an dalc'h-azez (eus an emvod) ; **5.** [dre skeud.] echuiñ, kaout isu mat pe fall ; *das Fest ist gut ausgefallen*, ar gouel en doa graet berzh ; *zum Nachteil ausfallen*, treiñ da fall ; *die Ernte fällt gut aus*, fonnus eo an eost ; *wenn der Prozess zu Ihren Gunsten ausfällt*, mar hoc'h eus un isu mat d'ho prosez ; **6.** *gegen jemanden ausfallen*, reiñ anvioù d'u.b., teuler ar seizh anv divalav war u.b., krial war-lerc'h u.b., huchal leoù-Doue war u.b., tagañ u.b., kunujañ u.b., diskargañ ur regennad mallozhennoù war u.b., diskargañ ur regennad ledouedoù war u.b., diskargañ ul las kunujennoù war u.b. ; **7.** [tredan, gaz] c'hwitañ ; *der Strom ist ausgefallen*, c'hwitet eo an tredan ; *die Gasversorgung ist ausgefallen*, c'hwitet eo ar gaz ; [keflusker] chom sac'het, chom a-sac'h, sac'hañ, bourdiñ, chom bourdet, chom gludet, chom houbet, houbañ, streñjañ, chom streñjet, chanañ ; **8.** [iskrim] rampañ, feukañ ; **9.** *als Erbe ausfallen*, koll e wir war un hêrezh ; *als Gesamterbe ausfallen*, bezañ dibennet.

ausfällen V.k.e. (hat ausgefällt) : **1.** [kimiezh] gouelezenñ, dierc'hiñ ; *eine Lösung ausfällen*, dierc'hiñ un dileizhenn ; **2.** [Bro-Suis] dougen, barn da, lakaat ; *über jemanden das Todesurteil ausfällen*, barn u.b. d'ar c'hastiz-lazh, barn u.b. d'ar marv

ausfällend ag. / **ausfällig** ag. : kunujennus, dismegañsus, dipitus.

ausfallsicher ag. : [tekn.] suraet diouzh ar falladurioù.

Ausfallstraße b. (-,n) : hent evit mont er-maez eus kêr g.

Ausfalltor n. (-s,-e) : addor b., dor guzh b., postern g.

Ausfallwinkel g. (-s,-) : korn disvannañ g.

Ausfallzeit b. (-,en) : amzer dilabour b., amzer gollet b., padelezh ar c'haviadur b.

ausfasern V.k.e. (hat ausgefaser) : pilhoustennañ, pilpouzañ, dispenn, difi, dispilhañ, dineudennañ, dishiliañ, c'hoalat, tilhenniñ, treilhañ.

V.gw. : pilhoustennañ, pilpouzañ, en em zispenn, dineudenniñ, dishiliañ, en em zishiliañ.

V.em. : **sich ausfasern** (hat sich (t-rt) ausgefaser) : pilhoustennañ, pilpouzañ, mont e pilpouz, en em zispenn, dineudenniñ, dishiliañ, en em zishiliañ.

Ausfasern n. (-s) : difi g.

ausfechten V.k.e. (ficht aus / focht aus / hat ausgefochten) : **1.** kas da benn, pengenniñ, skarat, skarat war ; *einen Streit ausfechten*, skarat un diemglev, skarat war un diemglev bennak, diskoulmañ un diemglev da vat ; *ein Duell ausfechten*, duvelliñ, en em gannañ e duvell ; **2.** [iskrim] *einen Gang mit jemandem ausfechten*, arsailhañ u.b.

ausfegen V.k.e. (hat ausgefegt) : *etwas ausfegen*, reiñ un taol skubell da leur udb ; *den Schmutz aus dem Zimmer ausfegen*, ober un taol skub d'ar gambr, reiñ un taol skub d'ar gambr ; *nur die Laufzonen im Haus ausfegen*, na skubañ nemet gwenodenn ar c'hi.

ausfeilen V.k.e. (hat ausgefeilt) : **1.** livnañ, lufrañ ; **2.** [dre skeud.] kinklañ, peurober brav-kenañ, lipat ha peurlipat, turгнаñ, flouarañ, kalfichat ; *einen Text ausfeilen*, turгнаñ ur pennad-skrid, lipat ur pennad-skrid, lipat ha peurlipat ur pennad-skrid, flouarañ ur pennad-skrid, kalfichat ur pennad-skrid.

ausfertigen V.k.e. (hat ausgefertigt) : sevel, aozañ, grosañ ; *einen Wechsel ausfertigen*, sevel ul lizher-eskemm ; *eine Urkunde ausfertigen*, sevel un akta.

Ausfertiger g. (-s,-) : seviewer g., haneiler g.

Ausfertigung b. (-,-en) : **1.** sevenidigezh b. ; **2.** [gwir] bazh b., eilskrid g., eilad g., haneiladenn b. ; *in doppelter, dreifacher Ausfertigung*, div / teir skouerenn anezhañ ; *für die Richtigkeit der Ausfertigung*, evit testeniekaat eo heñvel ar skouerenn ouzh ar patrom orin, evit testeniekaat eo kewir an eilad gant ar skrid orin, evit testeniañ kewir an eilad.

ausfinden V.k.e. (fand aus / hat ausgefunden) : kavout.

V.em. : **sich ausfinden** (fand sich aus / hat sich (t-rt) ausgefunden) : en em zibab, en em dennañ, en em bakañ, dirouestañ e neud, dibunañ e gudenn, en em embreger, kavout penn d'e draoù.

ausfindig ag. : *ausfindig machen*, kavout, diskoachañ, pesketa, diguzhañ, diguzhat, diboufañ, difoupañ, dizoleiñ, dineizhañ, kavout an disaouzan eus udb ; *ich werde schon Zeugen ausfindig machen, um herauszubekommen, ob es wahr ist*, kavout a rin testoù da c'houzout ha gwir eo an dra-se ; *er konnte das Buch nicht ausfindig machen*, c'hwitañ a reas war al levr, kollet-naet e oa al levr gantañ, peurgollet e oa al levr gantañ ; *ich kann mein Buch nicht ausfindig machen*, ne zeuan ket a-benn da ziskoachañ va levr, puchet eo Paolig war va levr, aet eo va levr e skouarn ar c'had.

ausflicken V.k.e. (hat ausgeflick) : *etwas ausflicken*, ober un tamm kraf en udb, krafañ udb, didoullañ udb, peñseliat udb, ober ur steredenn en udb, ober un tamm dresañ d'udb, takonañ udb, talfasat udb, renkañ udb, kempenn udb.

ausfliegen V.gw. (flog aus / ist ausgeflogen) : **1.** nijal kuit, kasaat e neizh ; **2.** [dre skeud.] troc'hañ kuit didrouz-kaer, mont kuit hep ober brud, en em laerezh kuit, mont kuit evel ul laer, kuitaat didrouz, flipañ, diflipañ, en em silañ kuit, en em dennañ, treiñ e gilhorou, sachañ e gilhorou gant an-unan, kas e gilhorou, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, rankout he c'hribat.

V.k.e. (flog aus / hat ausgeflogen) : kas kuit gant ur c'harr-nij.

ausfließen V.gw. (floss aus / ist ausgeflossen) : **1.** redek, berañ, deverañ, diruilh, dishalañ, silhañ, dizourañ ; **2.** [mezeg.] diskargañ, dislinañ.

Ausfließen n. (-s) : silhadenn b., dizour g.

ausflippen V.gw. (ist ausgeflippt) : P. dizatiñ, brizhañ, mont dreist-penn, mont e gouez, alfoiñ, ober e baotr fistoulrik, c'hoari e baotr, bezañ troet en un tarv, mont e breskenn, folliñ, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantañ, mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, mont e belbi (e berlobi), ober un tamm diroll, garzhenniñ, c'hoari e loa, c'hoari al loa, bezañ an diaoul gant an-unan, bezañ diroll, bezañ dirollet, bezañ perc'hennet gant an diaoul, kas warnezi, ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gerniel, ober an diaoul hag e bevar, c'hoari e loen, ober ar seizh diaoul hag e benn, diaoulat, ober jabadao, magañ cholori ar mil diaoul, ober karnaj an droukspered, ober un trouz an diaoul, krial evel un egaret ; *er flippt aus*, koll a ra mik e benn, mont a ra dreist-penn, mont a ra tok-tok, paket en deus anezho, e spered a droc'hoilh.

Ausflockung b. (-, -en) : [nukl.] malzennañ g., malzennadur g.

Ausflucht b. (-, -flüchte) : remistenn b., risklenn b., digarez g., digarez ki g., digarez toull g., falszigarez g., lank g., dispieg g., luz g., kidroenn b., sigur g. ; *Ausflüchte*, esprejoù lies. ; *leere Ausflüchte*, remistennoù lies., risklennoù lies., digareziou ki lies., digareziou toull lies., diagareziou warbouez un neudenn vrein lies., digareziou ken teñval hag an noz lies., digareziou goull lies., kantikoù seurezed lies., fariennoù lies. falszigareziou lies., digareziou didalvoud lies., fall digareziou lies. ; *das sind nur Ausflüchte*, respont eo ha respont n'eo ket, n'eo ket eeun ar gont gantañ ; *Ausflüchte suchen*, klask tro en e gaoz, klask kornioù-tro en e gaoz, ober kant tro d'ar pod, tortilhañ, chom da chaokat e c'henoù, ober tro gant e gaoz, reiñ tro d'e gomzoù, reiñ tro d'e lavar, klask troioù-pleg, klask troioù, klask troidelloù, klask digareziou, mont a gildroennoù d'u.b.

Ausflug g. (-s, -flüge) : 1. baleadenn b., tro b., tro-vale b., troiad b., troad b., ergerzh g., ergerzhadeg b., ermaeziadenn b. ; 2. [dre skeud.] diskerzh g., distro-prezeg g., tec'hadenn b.

Ausflügler g. (-s, -) : baleadenner g., baleer-bro g.

Ausflugsdampfer g. (-s, -) : bag pourmen war stêrioù b., bag pourmen war vor b.

Ausflugsort g. (-s, -e) : preti touristed g.

Ausflugsort g. (-es, -e) : lec'hiad touristel g., lec'h bale g.

Ausflugsziel n. (-s, -e) : pal an dro-vale g.

Ausfluss g. (-es, -flüsse) : 1. beradur g., dever g., diruilhad g., diskarg g., dishal g., dizour g. ; 2. toull diskarg g., skorf g., rañvell b., distrouilh g., kan-foll g., kan-distrouilh g., kan-skarzh g., dinaou g., toull an dizour g., riboul an dar g. ; 3. [mezeg.] amzerioù gwenn lies., diskargadur g., dislinadur g., flus g. ; 4. [tekn.] diskargadur g., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g. ; 5. [dre skeud.] disoc'h g., frouezh g.

Ausflussmenge b. (-, -n) : fonnder ur stêr g., kas ur stêr g.

Ausflussrohr n. (-s, -e) : 1. kan-dastum g., kan-distrouilh g., kan-foll g., kan-skarzh g. ; 2. tuellenn-distrouilh b., korzenn-skarzh b.

Ausflussventil n. (-s, -e) : klaped distaol g., klaped skarzhañ g., klaped karzhañ, klaped diskas g., klaped diskarzh g., klaped spurjañ g.

ausfolgen [Bro-Aostria] V.k.e. (hat ausgefolgt) : reiñ, dereiñ.

ausforschen V.k.e. (hat ausgeforscht) : furchal, imbourc'hiñ, sontañ, santeal, fuketal.

ausfragen V.k.e. (hat ausgefragt) : atersiñ, goulennata, goulennata ouzh, kuriuziñ, kuriuzennañ, peragiñ ; *jemanden gründlich ausfragen*, atersiñ u.b., goro u.b., diennañ u.b., dibluskañ u.b., diskantañ u.b., ober goulennnoù forzh pegement ouzh u.b., ober goulennnoù ken-ha-ken ouzh u.b., ober goulennnoù ken-ha-kenañ ouzh u.b., ober goulennnoù kenañ-kenañ ouzh u.b., ober goulennnoù mui-pegem-mui ouzh u.b., peragiñ u.b., kuriuziñ u.b., ober un tamm mat a guriuziñ d'u.b. ; *jemanden über etwas (t-rt) ausfragen*, atersiñ u.b. a-zivout udb, ober d'u.b. goulenn diwar-benn udb, goulenn ouzh u.b. a-zivout udb, goulennata u.b. a-zivout udb, goulennata u.b. diwar-benn udb.

ausfransen V.k.e. (hat ausgefranst) : pilhoustennañ, pilpouzañ, dispenn, difi, dispilhañ, dineudennañ, treilhañ, tilhenniñ, dishiliañ.

V.gw. (ist ausgefranst) : pilhoustennañ, pilpouzañ, mont e pilpouz, en em zispenn, dineudenniñ, dishiliañ, en em zishiliañ.

V.em. : **sich ausfransen** (hat sich (t-rt) ausgefranst) : pilhoustennañ, pilpouzañ, mont e pilpouz, en em zispenn, dineudenniñ, dishiliañ, en em zishiliañ.

ausfressen V.k.e. (frisst aus / fraß aus / hat ausgefressen) : 1. lonkañ, plaouiañ ; 2. P. *etwas ausgefressen haben*, bezañ aet a-enep al lezenn e doare pe zoare, bezañ graet ur gwalldaol bennak, na vezañ glan a dorfed (a garez).

ausfrieren V.gw. (fror aus / ist ausgefroren) : 1. skornañ penn-da-benn ; 2. skornañ ; 3. bezañ treuzet gant ar riv, bezañ treantet gant ar riv.

ausfugen V.k.e. (hat ausgefugt) : [tekn.] chikañ, chekañ.

Ausfuhr b. (-) : eziporziadur g., eziporzhiezh g., diborziadur g., ermaeziadenn b., ermaeziadur g., divroañ g. ; *die Ausfuhr fördern*, reiñ skoaz d'an eziporziadurioù ; *massive Ausfuhr*, ermaeziadeg b.

Ausfuhrabteilung b. (-, -en) : servij an eziporziadurioù g., gwazrann an eziporziadurioù b.

ausführbar ag. : 1. eziporzhis, eziporzhadius ; 2. sevenus, sevenadus, diraezus, greadus, greüs, graus, hag a c'hall bezañ graet, a c'heller seveniñ, a c'heller ober.

Ausführbarkeit b. (-) : sevenusted b., sevenadusted b., diraezusted b., greüsted b., greüster g., greadusted b.

Ausfuhrbestimmungen lies. : reolennadur an eziporzh g.

ausführen V.k.e. (hat ausgeführt) : 1. *den Hund ausführen*, kas ar c'hi d'ober e dro, ober un dro gant e gi, mont da bourmen e gi, mont da vale e gi, mont da gantren e gi.

2. *Waren ausführen*, eziporzhiañ (diborzhiañ, divroañ, disvroañ, ermaeziañ) marc'hadourezh, kas marc'hadourezh er-maez eus ar vro.

3. kas da benn, kas da vat, embregañ, embreger, lakaat klok, kas en-dro, seveniñ, ober ouzh, ober diouzh ; *einen Auftrag ausführen*, a) [kenwerzh.] seveniñ ur c'houlennadenn (ur c'hemenn, ul lizher-gwerzh, un urzhiad, un urzh-prenañ, un urzh-werzhañ) ; b) seveniñ e gefridi, kas e gefridi en-dro, ober ouzh e gefridi, ober diouzh e gefridi, degouezhout ganti da vat ; *er hat seinen Auftrag ausgeführt*, kaset en deus e gefridi da benn, sevenet en deus e gefridi, pengennet en deus e gefridi, graet en deus ouzh e gefridi, graet en deus diouzh e gefridi, graet eo e gefridi gantañ, par en em gav an traoù gantañ, degouezhet eo ganti da vat ; *etwas sorgfältig ausführen*, peurlipat udb, lipat ha peurlipat udb, turgnañ udb, flourañ udb ; *einen Bau ausführen*, sevel un ti bennak ; *nicht bis zum Ende ausführen*, damiñ ; *nicht bis zum Ende ausgeführt werden*, chom darn, chom e darn, chom da restañ, chom o restañ, chom a-blad, chom e-pign, chom a-istribil, chom a-ispilh, chom e-skourr, chom a-sac'h, chom ouzh torgenn, chom diechu, chom e boulc'h ; [sport] *ein Rad ausführen*, rodal.

4. *ein Thema ausführen*, disec'hañ un tem bennak, diskejañ ur c'hraf bennak, diskejañ kement kraf 'zo en un tem bennak.

5. seveniñ ; *einen Befehl ausführen*, seveniñ ur gourc'hemenn.

ausführend ag. : **1.** [mezeg.] digaledus, mat da skarzhañ ar bouzelloù, ... skarz, ... spurj, ... sklis, ... kas d'an traoñ ; **2.** [polit.] *ausführende Gewalt*, galloud seveniñ g., galloud erounid g., galloud oberiañ, erounid g.

Ausführende(r) ag.k. g./b. : [c'hoariva] c'hoarier g., dezerc'her g.

Ausführer g. (-s,-) : **1.** ezporzhier g., diborzhier g. ; **2.** seener g., erounezer g.

Ausführerlaubnis b. (-,se) : aotre ezporzhiañ g.

Ausfuhrhafen g. (-s,-häfen) : porzh ezporzhiañ g.

Ausfuhrindustrie b. (-,n) : greanterezh ezporzhiañ g.

Ausfuhrkredit g. (-s,-e) : kred ezporzhiañ g.

Ausfuhrland n. (-es,-länder) : bro ezporzhier b.

ausführlich ag. : klok, spis, resis, pizh, dik, pervezh ; *ausführlich erzählen*, kontañ dre ar munud (diouzh ar munud, pizh-kenañ, dre gen lies a vunudoù a zo holl, dre gen lies munud a zo holl, dre gement munud a zo holl, pizh dre ar munud, pizh diouzh ar munud, pizh-kempenn, gant kement kraf a zo, a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir), kontañ a-grenn hag e pep gwirionez, ober un danevell klok eus an darvoudoù, ober un danevell gloz eus an darvoudoù, kontañ mat pep tra, kontañ pervezh pep tra.

Ausführlichkeit b. (-) : resister g., dikted b., pervezhded b.

Ausfuhrlizenz b. (-,en) : aotre ezporzhiañ g.

Ausführung b. (-,en) : **1.** oberiezh b., sevenidigezh b., sevenadenn b., erounidigezh b., oberouriezh b., micherouriezh b., aozerezh g. ; *in Ausführung*, war ober, war ar stem, war ar portolof ; *zur Ausführung bringen*, lakaat e pleustr, lakaat da dremen er pleustr, seveniñ, treiñ ar c'homzoù en oberoù, kas da vat, kas da benn, pengenniñ, lakaat klok, kas en-dro ; *er hat seinen Auftrag zur Ausführung gebracht*, kaset en deus e gefridi da benn, sevenet en deus e gefridi, pengennet en deus e gefridi, graet eo e gefridi gantañ, par en em gav an traoù gantañ, graet en deus ouzh e gefridi, graet en deus diouzh e gefridi, degouezhet eo ganti da vat ; *die letztwilligen Verfügungen eines Erblassers zur Ausführung bringen*, efediñ un testament ; *zur Ausführung kommen*, tremen er pleustr, bezañ lakaet e pleustr, dont eus ar c'homzoù d'an oberoù, bezañ kaset en-dro ; [kenw.] *Ausführung eines Auftrags*, sevenidigezh un urzhiad b. ; **2.** [dre astenn.] danevell b., rentañ-kont g. ; *schriftliche Ausführung*, rentañ-kont dre skrid g., displegadenn dre skrid b. ; *vernünftige Ausführung*, reizhvezad g. ; *sie folgte mit spöttischer Miene den Ausführungen des Vortragenden*, goap a oa ganti o selaou displegadurioù ar prezegenner ; **3.** [kenwerzh] perzhded b. ; **4.** patrom g., handelb b., stumm g. ; **5.** evezhiadenn b.

Ausführungsbestimmung b. (-,en) : diferadur evit kas da benn udb g. ; *Ausführungsbestimmungen erlassen*, merkañ an doare da lakaat udb da dremen er pleustr, merkañ an doare da lakaat udb e pleustr, bevenniñ pizh sevenidigezh udb.

Ausführungsschein g. (-s,-e) : [arc'hant.] kel gwezhiadenn g.

Ausführungsverordnung b. (-,en) : dekred arverañ al lezenn g.

Ausfuhrvergütung b. (-,en) : skoazell d'an ezporzhiañ b.

Ausfuhrwaren lies. : marc'hadourezh da vezañ ezporzhiet b., ezporzhiadoù lies.

Ausfuhrzoll g. (-s,-zölle) : gwirioù ezporzhiañ lies., deverioù ezporzhiañ lies.

ausfüllen V.k.e. (hat ausgefüllt) : **1.** leuniañ, kargañ, leunaat, peurgargañ, kargañ barr, barrañ, barrleuniañ, peurleuniañ, rezañ ; *einen Graben ausfüllen*, leuniañ ur foz, stankañ un douvez, kargañ un douflez ; *ein Formular ausfüllen*, leuniañ ur furmskrid, leuniañ ur baperenn, kargañ ur furmskrid ; *einen Fragebogen ausfüllen*, leuniañ ur roll-goulennou, respont d'ur roll-goulennou, kargañ ur roll-goulennou ; *Lücken ausfüllen*, stankañ toulloù ; **2.** [karg] ober, seveniñ ; **3.** *seine Zeit mit etwas ausfüllen*, tremen e amzer gant udb ; **4.** *jemanden voll ausfüllen*, reiñ (seveniñ) e c'hoantoù d'u.b., dic'hoantañ u.b., bastañ (distanañ) da c'hoantoù u.b.

ausfüllend ag. : gourleunius.

Ausfüllung b. (-,en) : **1.** kargadur g., leuniadur g. ; **2.** sevenidigezh b., gwalc'h g.

ausfüttern V.k.e. (hat ausgefüttert) : **1.** magañ, lardañ, blouc'haat, lartaat ; **2.** [dre heñvel.] doublañ, feurañ ; *mit Stroh ausfüttern*, plouzañ ; *mit Stroh ausgefüttert*, plouzet.

Ausfütterung b. (-,en) : **1.** bouetadur g., paskadur g., bouetadenn b., bouetadurezh b. ; **2.** doubladur g., doubleür g.

Ausgabe b. (-,n) : **1.** dispign g., ezkefiadur g. ; *eine Ausgabe machen*, dispign arc'hant, kaout miz, kaout frejoù, koustamantiñ, kemer frejoù, kemer dispign, ezkefiñ arc'hant ; *unvernünftige Ausgaben*, dispignoù dijaoj lies., dispignoù foll lies., dispignoù direzon lies., dismantr euzhus a arc'hant g., dispignoù divoder lies., gwallzispignoù lies, droukzispignoù lies., kolladennoù lies. ; *Einnahmen und Ausgaben*, savadoù ha dispignoù ; *unsere Ausgaben übersteigen unsere Einnahmen*, drailhañ a reomp muioù a arc'hant eget na c'hounezomp, tennañ a reomp muioù eget na lakaomp ; *die Ausgaben auflisten*, renablñ an dispignoù ; *seine Ausgaben einschränken*, krennañ e zispignoù, krennañ war e zispignoù, krennañ war an dispignoù, bihanaat e zispignoù, tremen gant nebeutoc'h c'hoazh, emzioueriñ, arbenniñ e arc'hant, moustrañ war e yac'h ; *die Ausgaben steigen immer weiter*, kreskiñ ha kreskiñ a ra an dispignoù ; *seine Ausgaben nach seinen Einnahmen richten*, ober dispignoù diouzh e c'hounidoù, ober e zispign diouzh e c'hounidigezh, reizhañ e zispign diouzh e c'hounidigezh, lakaat e ouel diouzh e avel, ober e samm diouzh e dorchenn, ober e lenn diouzh e drezen ; *man sollte seine Ausgaben nach seinen Einnahmen richten*, diouzh e aez eo kas ar saout er-maez, diouzh an aez eo kas ar saout er-maez, nebeut e ranker dispign pa ne c'hounezzer ket kalz, ar paour a vank dezhañ malañ munut, bez' e ranker ober an eured gant ar pezh a dud 'zo ; *diese Kosten machen die Hälfte unserer Ausgaben aus*, ar mizoù-se a zo an hanter eus hon dispignoù anezho, ar mizoù-se a ya d'ober an hanter eus hon dispignoù ; *die Ausgaben bestreiten*, bastañ d'an dispignoù, goleiñ an dispignoù, pourchas arc'hant an dispignoù, pourvezañ arc'hant an dispignoù, darbariñ arc'hant an dispignoù, paeañ, diyalc'hañ, herzel ouzh ar mizoù ; *laufende Ausgaben*, dispignoù (mizoù, frejoù) boutin lies. ; *öffentliche Ausgaben*, dispignoù an arc'hant

foran lies. ; *abzugsfähige Ausgaben*, dispignoù hag a c'hall bezañ tennet eus disklêriadur ar gounidoù lies. ; *mit Ausgaben verbunden*, koustus, mizus, diarc'hantus, dispignus ; *sie muss für die Ausgaben ihres Sohnes aufkommen*, mizoù he devez gant he mab ; **2.** [dre astenn.] *Ausgabe von Fahrkarten*, roidigezh bilhedoù (tikedoù) b. ; **3.** [moull.] moulladenn b., moulladur g., tennadenn b., embannadenn b., embannadur g. ; *die neueste Ausgabe*, an niverenn nevez embannet b., an embannadenn ziwezhañ b., ar voulladenn ziwezhañ b. ; *zweite Ausgabe*, eilmoulladur g. ; *die zehnte Ausgabe*, an deket embannadur g. ; *überarbeitete Ausgabe*, embannadur azgwelet ha reizhet g.

Ausgabereinheit b. (-,en) / **Ausgabegerät** n. (-s,-e) : [stlenn.] unvez diskas b., unvez maez b., stagad diskas g., stagad maez g., organ ec'hankañ g., unvez ec'hankañ b.

Ausgabenbeleg g. (-s,-e) : fakturrenn b., tiked kefierezh g., tiked kef g.

Ausgabenkürzung (-,en) / **Ausgabensenkung** (-,en) : krennadur an dispignoù g., ar c'hennañ war an dispignoù g.

Ausgabeschalter g. (-s,-) : dorikell b., draf g., gwic'hed b.

Ausgang g. (-s,-gänge) : **1.** digêriadenn b., ermaeziadenn b., ermaeziadur g., ezkerzh g. ; *einen Ausgang machen*, ober un dro(iad), mont da bourmen, ober ur bourmenadenn, ober un dro-vale, digêriadenniñ, digêriañ, digêriñ ; *das Mädchen hat Ausgang*, hiziv emañ devezh dilabour (devezh vak) ar vatezh, plac'h a vale eo ar vatezh hiziv.

2. [dre astenn.] hent-maez g., isuen b., isu g., toull distank g., difourk g., ermaez g. ; *wo ist der Ausgang ?* pelec'h emañ an nor evit mont er-maez ?, pelec'h emañ an nor ezkerzh ?, pelec'h emañ an difourk ? ; *kein Ausgang !* hent dall ! tremen ebet ! ; *das Haus hat Ausgang nach zwei Straßen*, sko ouzh div straed emañ dorioù an ti-se, skeiñ a ra dorioù an ti-se war div straed.

3. [dre skeud.] dibenn g., echuadur g., echuamant g., isu g., disoc'h g., disoc'had g., diskoulm g. ; *der Ausgang des Romans*, diwezhañ ar roman g., fin ar roman g., an diskoulm eus istor ar roman g. ; *Ausgang des Krieges*, diskoulm ar brezel g., isu ar brezel g. ; *Ausgang der Verhandlungen*, disoc'h an divizoù g., disoc'h ar c'hendivizoù g., isu ar c'hendivizoù g. ; *unglücklicher Ausgang*, gwallfinvez b., drouziwezhañ g., dibenn mantrus g., diwezhañ premdennus g., gwall isu g. ; *präfaschistischer Ausgang der französischen Revolution*, *prototfaschistischer Ausgang der französischen Revolution*, disoc'h kentfaskour an dispac'h gall g.

Ausgangsbasis b. (-,basen) : diazez deraouiñ g., bon loc'hañ g.

Ausgangsimpedanz b. (-,en) : [fizik] luzded diskas b.

Ausgangsleistung b. (-,en) : [fizik] galloudezh diskas b.

Ausgangspunkt g. (-s,-) : poent-deroù g., poent loc'hañ g., penn hent g.

Ausgangssperre b. (-,n) : **1.** keulfe g. ; *laute Ankündigung der Ausgangssperre*, keulfe g. ; *die Ausgangssperre ankündigen*, *die Ausgangssperre ertönen lassen*, seniñ keulfe ; *die Ausgangssperre verhängen*, kalaat keulfe e kêr ; **2.** [lu e Bro-Suis] inchaj g., dalc'hidigezh er c'hazarn b. ; *über jemanden Ausgangssperre verhängen*, *jemandem Ausgangssperre erteilen*, inchajiñ u.b., derc'hel u.b. en inchaj, delc'her u.b. er c'hazarn ; *Ausgangssperre haben*, bezañ inchajet, bezañ dalc'het er c'hazarn.

Ausgangssprache b. (-,n) : yezh kein b.

Ausgangsstellung b. (-,en) : **1.** [lu] bon loc'hañ g., savlec'h loc'hañ g. ; **2.** [sport] lakadur deraouiñ g., emlakadur deraouiñ g., lakadur loc'hañ g., emlakadur loc'hañ g.

ausgebaucht ag. : kofek, bolzennek, bolzek.

ausgebaut ag. : terket.

ausgeben V.k.e. (gibt aus / gab aus / hat ausgegeben) :

1. dispign, ezkefiañ, digefiañ, drailhañ, skuilhañ, diyalc'hañ, flipañ, dismantrañ, foeltrañ ; *Geld ausgeben*, dispign arc'hant, dilouediñ e arc'hant, reiñ aer d'e arc'hant, na leuskel e wenneien da verglañ en e yalc'h, flipañ e arc'hant, dismantrañ e arc'hant, foeltrañ e arc'hant, foetañ arc'hant, dispign, kemer frejoù, kemer dispign, ober dispignoù ; *er gibt viel aus*, kalz a arc'hant a ya gant hennezh ; *sein Geld für wichtige Dinge ausgeben*, dispign e arc'hant war gac'herezh ; *sein Sohn hatte das ganze Geld ausgegeben*, peurzispignet e voe pep tra gant e vab ; *er gibt alles, was er verdient, sofort wieder aus*, dispign a ra dre ma c'hounez ; *alles, was ich bei mir habe, muss ausgegeben werden*, kement a zo ganin a rank bout dispignet ; *obwohl er reich ist, gibt er wenig aus*, goude dezhañ bezañ pinvidik ne zispign ket kalz a arc'hant, ha goude dezhañ bezañ pinvidik ne zispign ket kalz a arc'hant, bevañ a ra hep nemeur a zispign goude dezhañ bezañ pinvidik ; *sie hat bloß zehn Euro ausgegeben*, n'eus aet nemet dek euro diganti, n'eus aet nemet dek euro eus e yalc'h, dispignet he deus dek euro nemetken, dismantret he deus dek euro nemetken, flipet he deus dek euro nemetken, foeltret he deus dek euro nemetken ; *er hat sein ganzes Geld bis zum letzten Pfennig ausgegeben*, touzet en deus e wenneien betek an hini diwezhañ, diskantet en deus e yalc'h, deuet eo e yalc'h da bladañ, n'en deus ket ur gwenneg mui en e gokezhenn, kras eo, kras eo an traoù gantañ, debret en deus tout e wenneien, e holl wenneien a zo aet en e revr, dispignet en deus e arc'hant kement ha ken bihan ken ez eo aet e yalc'h d'an hesk, peurzispignet en deus e arc'hant ; *das Geld der Kasse ausgeben*, touzañ ur gelienenn er c'hof, kemer arc'hant e genlodeien en tu diouzh an-unan, touzañ e vignoned (Gregor), tuañ arc'hant e genlodeien, sachañ arc'hant e genlodeien d'e du, trufañ, trufennat, tratal ; *Unsummen ausgeben*, ober dispignoù dijao, ober dispignoù foll, foetañ arc'hant, ober un dismantr euzhus a arc'hant, dismantrañ arc'hant bras, ober dispignoù direzon, ober dispignoù divoder, ober gwallzispignoù, ober droukzispignoù, ober kolladennoù ; *P. jemandem einen ausgeben*, gwalc'hiñ e gorzhailhenn d'u.b., paeañ da evañ d'u.b., lakaat ur banne d'u.b. ; *eine Runde ausgeben*, paeañ pep a vanne, paeañ pep a lomm, paeañ pep a lonkadenn, P. kabaliñ ; **2.** [dre astenn.] lodennañ, lodañ, ingalañ, rannañ, reiñ, darbar, darbariñ, dasparzhañ ; **3.** [lu] *die Parole ausgeben*, lavaret ar ger a vrezel, reiñ arouez ar ged (Gregor) ; **4.** *die Karten ausgeben*, ober an dorn, reiñ ar c'hartoù ; **5.** embann, moullañ ; [arc'hant.] *Banknoten ausgeben*, embann bilhedoù-bank.

V.em. : **sich ausgeben** (gibt sich aus / gab sich aus / hat sich (t-r) ausgegeben) : [dre skeud.] *sich für etwas ausgeben*, reiñ da grediñ e vefed udb, lavaret bezañ udb, en em lakaat udb, en em reiñ evit udb, en em dremen da udb ; *er gibt sich für einen Arzt aus*, reiñ a ra da grediñ e vefe

mezeg, lavaret a ra bezañ mezeg, en em lakaat a ra mezeg, en em reiñ a ra evit ur mezeg, en em dremen a ra da vezeg ; *er gibt sich für älter aus, als er ist*, en em lakaat a ra koshoc'h eget ma'z eo e gwirionez.

Ausgebeutete(r) ag.k. g./b. : korvoed g. [*lester* korvoidi], korvoedez b.

ausgebrannt ag. : 1. peurlosket, peurzevet, pulluc'het, pulluc'h ; 2. [dre skeud.] brevet, brev, eok, forbu, tanailhet, skuizh-brein, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, faezh betek skoulm e ene, torret gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, kabac'h gant ar skuizhder, gourdet gant ar skuizhder, asik, mac'homet, broustet e gorf, distronket-holl, karzhet e gorf, kaset, distruj, brevet e gorf, yostet, nezet tout e izili dindanañ, rentet, krevet, gell, eoget gant ar skuizhder.

Ausgebranntsein n. (-s) : [mezeg.] divennerezh dre uz g., azoniad an divennerezh micherel dre uz g.

ausgebucht ag. : plas ebet ken ennañ, plas ebet ken da werzhañ ; *das Hotel ist ausgebucht*, holl gambreier al leti a zo prometet, n'hon eus ket a blas evit ho lojañ.

ausgebufft ag. : 1. gwidreüs, gwidilus, gwidal, beskellek, korvigellus, korvigellek, lamprek, link, troidellus, kudennek, kudennek e galon ; *er ist ausgebufft wie selten einer*, hennezh a zo ul louarn mard eus hini, hennezh a zo ul louarn ma'z eus unan (a zo itrikoù tout, a zo gwriet a finesaoù, a zo kordet a finesaoù), hennezh a zo ur c'harrad finesaoù gantañ, n'eo ket doareet mat, koad-tro a zo ennañ, an den-se a zo koad-tro ouzh e ober, un dra bennak kamm a zo en e gordenn, gwe (tro) a zo en e gordenn, gwidre an diaoul a zo en e gorf, finoc'h eo eget kaoc'h louarn, hennezh a zo hir troioù e gordenn, hennezh a zo kant tro en e gordenn, finesaoù a zo ouzh en ober, hennezh a zo tro en e laezh, ur sifelenenn a zen eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù, hennezh a zo beskelloù gantañ, hennezh a zo fil ennañ, hennezh a zo beskelloù e-kreiz e barkeier, hennezh a zo ur minor-plouz, hennezh a zo bet e benn o stekiñ er wezenn bellañ, diouzh ar mintin eo, meret eo bet e bleud tanav, ur Fañch an Itrikoù a zo anezhañ, darbet e oa bet dezhañ mont da louarn, hennezh a zo un higenn a zen, hennezh a zo un hinkin a zen, ul louarn kozh eo, hennezh a zo ul luban, korvigell n'eus ken en e gorf, korvigell a zo en e gorf, ur sac'had korvigelloù a zo gantañ, un ebeul eo hennezh, un fouin eo hennezh, ur sakre den kordet eo, pegenn louarn eo hennezh ! ; 2. *das ist ja ausgebufft*, n'eus ket doare vat gant kement-se, feson fall a zo gant an afer, n'emañ ket kement-se diouzh ar reizh, koad-tro a zo en afer-se, c'hwezh ar rost a zo gant an afer, c'hwezh ar suilhet a zo gant an afer, toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, vi pe labous a zo gant ar yar, un ibil bennak a zo a-dreuz.

Ausgeburt b. (-, -en) : frouezh g. ; *Ausgeburt einer krankhaften Fantasie*, frouezh ur faltazi diroll ha klañv g. ; *Ausgeburt der Hölle*, mab (boued, mevel, lakez) an diaoul g., kef-ifern g. ; *er ist eine Ausgeburt der Hölle*, mil diaoulerezh a zo en e sac'h.

ausgedacht ag. : punet a-bell, nezet a-bell ; *das ist ein ausgedachter Streich*, ur gwalldaol bet punet a-bell 'zo an hini eo, ar gordenn-se a zo bet nezet a-bell 'zo.

ausgedehnt ag. : 1. ampl, bras-ec'hon, ec'hon, frank, ledan, diere, distrob, ledek, mentek ; *ausgedehnte Bucht*, bae digor g., pleg-mor ec'hon g., pleg-mor ledan g. ; 2. *im ausgedehnten Sinne*, dre astenn-ster.

ausgedient ag. : *ausgedienter Soldat*, soudard disluet g., soudard dic'hopret (bet, war e leve, kozh, echu e amzer gantañ) g. ; *ausgedientes Pferd*, marc'h graet e amzer gantañ g. ; *ausgedientes Kleid*, dilhad teuc'h g., dilhad graet e reuz gantañ g., dilhad aet da fall g.

Ausgedinge n. (-s, -) : [Bro-Aostria] leve g.

ausgedorrt ag. / **ausgedörzt** ag. : sec'h-korn, sec'h-karn, sec'h-kras, sec'h-spoue, spelc'het, disec'het-pizh, krinet, krin, krak, skarnilek, skarnilet, dic'hlasvez, hesk, kras, devet, gay, sec'h-koadesk, sec'h-tont, sec'h evel un tamm koad, sec'h evel ur roc'h ; *ausgedörstes Buschwerk*, krin g. ; *ein ausgedörfter Baum bringt ganz bestimmt nicht viele Äpfel hervor*, en ur wezenn sec'h n'oufe ket bezañ kalz a avaloù ; *etwas gegen seine ausgedörte Kehle tun*, distanañ e c'hourlañchenn, glebiañ e c'hourlañchenn, glebiañ e gorzailhenn, glebiañ e lañchenn, disec'hiñ e c'hourlañchenn ; *eine ausgedörte Kehle haben*, kaout ar virvidig, bezañ ar virvidig war an-unan, bezañ tapet ar virvidig, bezañ erru sec'h e c'hourlañchenn, bezañ sec'h e gorzailhenn, bezañ kras e c'houzoug, bezañ kras e c'hourlañchenn evel oaled an ifern, bezañ disec'het e riboul ar patatez, tagañ gant ar sec'hed, bezañ darev gant ar sec'hed, bezañ balbet gant ar sec'hed, bout helc'het gant ar sec'hed, bezañ kras gant ar sec'hed, bezañ disec'h gant ur sec'hed ar brasañ, bezañ war e sec'hed, bezañ itik, bezañ darev gant an itik, kaout un itik sec'hed, bezañ trantellet e vouzelloù gant an itik, bezañ prest da bintañ gant ar sec'hed, bezañ darev gant ar balberezh, bezañ darev gant ar balbesec'h, bezañ marv gant ar sec'hed, ruziañ gant ar sec'hed, krugañ gant ar sec'hed, mervel gant ar sec'hed, bezañ dirañvet gant ar sec'hed, bezañ skarnilet e deod gant ar sec'hed, bezañ spelc'het e deod gant ar sec'hed.

ausgefallen ag. : 1. digunvez, digustum, divoas, divoutin, ral, rouez ; 2. [dre astenn.] iskis, brizh, stultennus, dreistordinal, espar, arsot, arziot, drol, droch ; *ausgefallene Idee*, pennad g., stultenn b., sorc'henn b. ; *ausgefallene Geschichten erzählen*, reiñ paribolennoù drol da glevet.

ausgeglichen ag. : 1. [hin] digriz, klouar, kerreizh ; 2. [temz-spered] kempouezet, habask, pozet, poellek, kompez, diazezet, ingal, unvan e demz-spered, kembouez e youloù, plom, poellet mat ; 3. *ausgeglichener Kampf*, stourmad kompez g.

Ausgeglichenheit b. (-) : 1. kempouez g. ; 2. [temz-spered] ingalder a spered g., ingalder a imor g., poellegezh b., kompezded spered b., plom g. ; 3. [hin] kerreizhded b., klouarded b.

ausgehen V.gw. (ging aus / ist ausgegangen) : 1. mont er-maez, digêriadenniñ, digêriañ, digêriñ, mont tu bennak, mont eus ar gêr, na chom er gêr, ermaeziañ, sortial, diankañ, ober un ermaeziadenn ; *aus- und eingehen*, mont ha dont, antreal ha sortial ; 2. *leer ausgehen*, bezañ beleg, ober kazh, ober flagas, ober tro c'houllo, ober taol gwenn, ober tro wenn, ober un dro wenn, ober un dro gazh, ober kazeg, chom kazeg, bezañ kazeg ganti, c'hwitañ war e daol, c'hwitañ e graf, menel warni, menel war e c'houlenn, chom a-dreuz gant e hent, mont a-dreuz gant e hent,

ober un tenn gwenn, bezañ aet e daol da gazh, ober bouc'h, degas ur penn leue d'ar gêr, tapout ar bouc'h, bezañ bet ur penn leue, distreiñ gant ur bouc'h, kaout ul louzenn, kaout ar billig toull, dont goullou d'ar gêr, dont goullou en-dro, dont ent goullou en-dro, dont en-dro gant ur sac'h goullou ; **3.** [dre heñvel.] diviañ, mont da netra, mont war netra, mont da vann, mont da neuz, mont da hesk, mont d'an hesk, c'hwitañ, skarsaat, skortaat, dont da vankout ; *die Ware geht aus*, erru pare eo ar varc'hadourezh, emañ ar pourvezioù o vont da netra, emañ ar pourvezioù o vont war netra, emañ ar pourvezioù o vont da vann ; *das Brot geht aus*, dont a ra ar bara da vezañ enk, dont a ra ar bara da vezañ bruzun, deuet eo ar bara da vezañ prim, ne bado ket pell ar bara ouzhomp, prim eo ar bara, hep dale e vo echu ar bara ganeomp, prestik e vo echu ar bara ganeomp, erru eo tanav ar bara, berr a vara omp, berr e bara omp, berr war ar bara omp, en em gavet omp berr gant ar bara, dont a ra ar bara da ziviañ ; *die Wochenvorräte gehen aus*, sadornia a ra ar pourvezioù, prim eo ar pourvezioù, ne bado ket pell ar pourvezioù ouzhomp, hep dale e vo echu ar bevañs ganeomp, prestik e vo echu ar bevañs ganeomp, emañ o vont da zivouedañ, erru eo tanav ar pourvezioù, bihanaat a ra ar pourvezioù àr-dreñv, berr a bourvezioù omp, berr e pourvezioù omp, berr war ar pourvezioù omp, en em gavet omp berr gant ar pourvezioù ; *der Brunnen wird nie ausgehen*, ar vammenn ne c'hwito biken, biken ned aio ar vammenn da hesk, biken ned aio ar vammenn da zisech'h, biken ne zisecho ar vammenn-se ; *und was machen wir dann, wenn uns das Geld ausgeht ?* petra a raimp neuze mar deu an arc'hant da vankout ? ; **4.** mervel, mougañ, migañ, soetiñ ; *das Feuer geht aus*, mougañ a ra an tan, mervel a ra an tan ; *das Licht geht aus*, erru eo pare ar goullou, migañ a ra ar goullou ; *die Kerze geht aus*, deuet eo pare ar goullou, peurzeviñ a ra ar goullou, davev eo ar c'houlouenn da echuiñ, emañ ar c'houlouenn o vervel ; *die Kerze ist ausgegangen*, marv eo ar gantol, marvet eo ar gantol, miget eo ar goullou, aet eo ar c'houlouenn da soetiñ ; *ausgegangene Zigarette*, sigaretenn aet dienaou b., sigaretenn aet didan b. ; **5.** *die Geduld geht mir aus*, erru on e penn va seizh pasianted ; **6.** *ihm geht die Luft aus*, koll a ra e alan, dialanañ a ra, erru eo dielc'het, erru eo dianalet, termal a ra, c'hwitañ a ra e anal dezhañ ; *die Haare gehen ihm aus*, divleviñ a ra, koll a ra e vlev ; *den Fluggesellschaften geht durch den Kauf immer teurerer Maschinen der Atem aus*, dielc'hat a ra ar c'hompagnunezhioù kirri-nij o prenañ nijerezioù keroc'h-kerañ ; **7.** [dre astenn.] echuiñ, disoc'h ; *das geht gut aus*, mat eo pep tra oc'h echuiñ mat, un disoc'h mat a zo gant an dra-se, dont a ra an dra-se da vat ; *das geht noch schlecht aus*, gwallfinveziñ a raio an dra-se, gwall ziwezh (drouziwezh, gwallfinvez) a vo gant an dra-se, un distag c'hwerv (ur gwall zistag) a zo da gaout gant an dra-se, emañ an traoù o treiñ war an tu a-enep, emañ ar jeu o treiñ e jeu gi, krog eo ar soubenn da drenkañ ; *er möchte wissen, wie das Ganze für ihn ausgehen wird*, emañ e gouign e go ; [yezh.] *auf einen Vokal ausgehen*, echuiñ gant ur vogalenn ; **8.** [dre skeud.] *er geht auf Abenteuer aus*, mont a ra da redek an avantur, mont a ra da redek e reuz (war-lerc'h e chañs, da glask e chañs, en avantur Doue, gant e avel) ; **9.** dont (diskenn, deverañ, dedarzhañ,

dinaouiñ, bezañ) eus, deredek diouzh ; *die Staatsgewalt geht vom Volke aus*, youl ar bobl eo diazez aotrouniezh ar veli gevredik ; *die Initiative geht von ihm aus*, eñ a zo er penn kentañ eus an dra-se ; **10.** [relij.] *der Sohn geht vom Vater aus*, sevel (dont, dinaouiñ) a ra ar mab eus an tad (Gregor) ; **11.** *wenn wir davon ausgehen*, ma vez lakaet an dra-se e penn-kont, ma vez lakaet an dra-se e-barzh, ma vez dalc'het kont eus ar selladoù-se, ma vez kroget gant an dra-se ; *wir gehen davon aus, dass ..., d'hor soñj ..., war hor meno ..., lakaat a reomp e ...*

Ausgehen n. (-s) : **1.** ermaeziadenn b. ; **2.** [dre heñvel.] diviadur g., steuziadur g.

ausgehend ag. : war e fin, war an diwezhad, war an diwezhadoù, oc'h echuiñ, war an diwezh eus.

ausgehöhlt ag. : kleuz, toull, goullou, krouis, kev, kleuziek, kavarnek, vakuolel ; *ausgehöhlt Ufer*, klot g., tornaod kev g.

ausgehungert ag. : marnaoniek, marnaonek, marnaoniet, naonek, naoniek, diwalc'het, arloupet, blank e gof, dare gant an naon, diviet gant an naon ; *ausgehungert sein*, krazañ gant an naon, duañ gant an naon, bezañ darev gant an naon, bezañ dare gant an naon, bezañ diviet gant an naon, ruziañ gant an naon, klevet kleier an Naoned , bezañ marv gant an naon, kaout ur c'hofad naon, kaout naon du, kaout naon ruz, kaout un naon-ki, bezañ erru blank e gof, bezañ erru moan e vouzelloù, bezañ moan e gof, bezañ goullou e gof, bezañ du e zent, kaout un ilboued bras, bezañ dalc'het gant an naon, santout e breñv, bezañ o vougañ gant an naon, bezañ marnaon(i)ek, bezañ laosk war e vegal, kaout naon da zebriñ bili, bezañ naon du krog en an-unan, tremen gant e naon, bezañ arloupet ; *die Kühe sind ausgehungert*, krignat a ra ar saout ar mogerioù.

Ausgehungerte(r) ag.k. g./b. : naoneg g. ; *die Ausgehungerten*, ar re naoniet lies., an naoneien lies.

Ausgehuniform b. (-, -en) : gwiskamant soudard evit mont er-maez g., gwiskamant kran g., gwiskamant cheuc'h g.

Ausgeheverbot n. (-s, -e) : inchaj g. ; *jemandem Ausgeheverbot erteilen*, inchajiñ u.b. er gêr, derc'hel u.b. en inchaj ; *Ausgeheverbot haben*, bezañ inchajet.

ausgeklügelt ag. : hefil, tri mil gempennet, graet gant kalz a ijin, gourijinekaet.

ausgekocht ag. : [dre skeud.] dre zindan, kildrouk, kuzh-ha-muz, kuzh-muz, souchet, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, gweet e hentoù, gwidreüs, ganas, gaou, beskellek ; *das ist ein ausgekochter Schuft*, n'eus nemet kildro ennañ, un den a gant tro eo, gwidre an diaoul a zo en e gorf, n'eo ket onest e c'hoari, hennezh ne sell ket eeun ouzh Doue james, hennezh a zo ur spered besk a zen anezhañ, an den-se a zo koad-tro ouzh e ober, un den gaou eo hennezh, ur pezh klufan eo hennezh, c'hoari a ra e vleit, c'hoari a ra e vitouig, dre zindan eo, kildrouk eo, kuzh-ha-muz eo, kuzh-muz eo, hennezh a zo ur yudaz, hennezh a zo ur gwasker, hennezh a zo ganas, troidellus eo, beskellek eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù.

ausgelassen ag. : **1.** birvidik, birvilh ennañ, fo ennañ, friant, frink, jirfoll, foll, leun-barr a vuhez, bouilh, diroll, gwiv ; *ausgelassener Tanz*, dañs diroll g. ; *die Jugend ist ausgelassen*, war orjal emañ ar re yaouank, lavig a vez

atav gant ar re yaouank, mesk a zo er re yaouank, foll eo ar yaouankiz ; *die Kinder sind ausgelassen*, diroll eo ar vugale, fraoñval a ra ar vugale, meskañ ha berviñ a ra ar vugale, ar vugale a ra ur riboul, turlutañ a ra ar vugale ; 2. seder ; *ausgelassene Stimmung*, sederoni b., sederidigezh b.

Ausgelassenheit b. (-) : birvidigezh b., bividigezh b., berv g., turmud g., friantiz b., friantaj g., gwivded b., gwivder g. **ausgelatscht** ag. : P. *ausgelatschte Schuhe*, botoù tremen teuc'h lies., botoù graet o reuz ganto lies., gagnoù lies., botoù aet da fall lies., botoù torkulet lies., botoù diseuliet lies.

ausgelaugt ag. : 1. [douar] diwadet, disec'het ; 2. *ausgelaugte Asche*, koarad g., stloag g. ; *einen Kessel mit ausgelaugter Asche bestreichen*, koaradenniñ ur chaodouron ; 3. [dre skeud.] divi, asik, asiket, faezh, eoget, og, eok, falsvarchet, fat, fatik, flak, flakik, yost, yostet, brevet, brev, dinerzh, torr, torret gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, kaset, distruj, karzhet ; *ausgelaugt sein*, bezañ skuizh-brein (skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, skuizh-marv, skuizh-faezh), bezañ asik, bezañ mac'homet, bezañ faezh, bezañ erru dilañs, bezañ distronk, bezañ kaset, bezañ distruj, bezañ flakik, bezañ dinerzh, bezañ torr, bezañ og, bezañ eok, bezañ forbuet, bezañ forbu, bezañ brevet, bezañ brev, bezañ hernet, bezañ torret gant ar skuizhder, bezañ riñset, bezañ marv diwar e sav, bezañ flastret gant ar skuizhder, bezañ yost gant ar skuizhder, bezañ rentet, bezañ krevet, bezañ gell, gouzañv skuizhder, bezañ karzhet e gorf ; *er ist ausgelaugt*, aet eo faezh, karzhet eo e gorf.

ausgelernt ag. : echu e amzer deskard gantañ.

ausgemacht ag. : 1. *es ist ausgemacht, dass ...*, divizet ez eus bet e ... ; *es ist ausgemacht*, tonkit aze ! roit din ho torn ma vo tonket ! darc'haou aze ! a-du ! asant on ! ali on ganeoc'h ! ; *das ist eine ausgemachte Sache*, graet eo ar gra ; 2. touet, eus ar penn, diouzh ar penn, eus ar re washañ, arloupet, echu, peurechu, pomet, daonet, sakre, sapre ; *ein ausgemachter Dummkopf*, ul loukez echu g. ; *ein ausgemachter Esel*, un azen touet g. ; *ein ausgemachter Lügner*, un toull gevier g., ur sac'h gevier g., ur marc'h gevier g., ur gaouier touet g., ur gaouiad eus ar penn g., ur gaouiad diouzh ar penn g., ur penn gaouiat g., ur gaouiad pomet g. ; *ein ausgemachter Schuft*, ur stronk labous g., un hailhevod g., ul lavagnon g., ul louzaouenn fall b., un hailhevodeg g., un hailhoneg g., ur peñsel fall g., ur pikouz fall g., ur gaster g., ur stronk g., ur standilhon g., un diaoul a baotr g., ul lakepod g., un higenn b., ur pezh fall a zen g., un den brein betek mel e eskern g., ur fall lakez g., un noazour g., ur gwall bezh g., ur pezh lous g., ur pezh vil g., ur pezh divalav g., un dra milliget g., ul loen brein g., ul loen vil g., ul loen lous g., ul loen fall g., ul loen mut g., ur vosenn a zen b., ul lec'hidenn a zen fall b., ul lastezenn b., unan gwazh eget ar vosenn g., ur paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., un den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., ur paotr n'eus netra a vat ennañ g., ur paotr gagn g., ur gwall higolenn b., ur sapre lampon g., ul lampon eus ar penn g., ul lampon diouzh ar penn g., ul loen gars g., ur c'hast b.

ausgemergelt ag. : kastiz, digiget, digig, treut-ki, treutoc'h eget ur sklisen, kastiz evel an Ankoù, treut evel ar marv, treut-marv, treut-gagn, treut evel ur c'hagn, treut-kign, treut-eskern, diskarn, distronk, distruj, skarn, moan evel an drezen, n'eus mann outañ, treut evel ur c'hant tachoù, karzhet e gorf, kaset, distruj ; *ein ausgemergeltes Gesicht*, ur fas kinviet g./b.

ausgemistet ag. : P. sklutet, supet.

ausgenommen ag. : war-bouez, war-vete, war-vetek, betek, estreget, estrevit, nemet, panevet ; *Anwesende ausgenommen*, war-bouez (estreget, estrevit) ar re a zo deuet, nemet ar re a zo amañ, oc'h esevañ ar re a zo deuet.

ausgepicht ag. : 1. kalafetet gant pech ; 2. [dre skeud.] *ein ausgepichter Kerl*, ur paotr gwriet a finesaoù g., ul louarn kozh g., ur paotr itrikoù tout (leun a widre, finoc'h evit kaoc'h-louarn) g., Fañch an Itrikoù, un ebeul g., ur fouin g., ur sapre den kordet g., un higenn a zen b., un hinkin a zen g. ; 3. *er hat eine ausgepichte Kehle*, plijout a ra dezhañ e vanne, hennezh a gar e vanne, kavout a ra mat e vanne, kavout a ra mat e chopinad, hennezh a zo ramp e gorzailhenn, hennezh a zo frank e gorzailhenn, hennezh a zo frank e c'hourlañchenn, hennezh a zo frank e c'houzoug, kreñv eo war ar boeson, evañ a ra brav, ne laka ket en e votoù, ur mignon d'ar gwin eo, brav a-walc'h e ya e vanne gantañ, n'eo ket lipat chadenn ar puñs a ra, unan mat eo da charreat gwin, troet eo da voesoniñ, hennezh a zo un ever fall a zour, hennezh a zo ur plomer, hennezh a zo ur c'hof dour, dizonet eo bet e miz Eost, hennezh a zo kreñv war an evañ, ned a ket fall an evañ gantañ, hennezh ne vez pell o tisec'hañ gwer, en em boazhañ a ra oc'h evañ traoù yen.

ausgepowert ag. : 1. brev, brevet, divi, eok, forbu, forbuet, tanailhet, skuizh-brein, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, faezh betek skoulm e ene, kabac'h gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, gourdet gant ar skuizhder, yost, yostet, asik, mac'homet, broustet e gorf, distronket-holl, karzhet e gorf, kaset, distruj, brevet e gorf, nezet tout e izili dindanañ, eoget gant ar skuizhder, rentet, krevet, gell ; 2. teuc'h, uzet, aet da fall ; 3. kaset da baour, paouraet, kaset war ar plaen, lakaet war ar plaen, kaset d'ar bern, taolet war an douar noazh.

ausgeprägt ag. : 1. bras-meurbet ; *eine ausgeprägte Persönlichkeit besitzen*, bezañ un den dioutañ e-unan, kaout ur bersonelezh kreñv ; 2. *ausgeprägte Gesichtszüge*, dremm trolinennet spis b., tailh spis an dremm (Gregor) b.

ausgerechnet Adv. : dres, end-eeun ; *ausgerechnet, als*, krak d'ar mare ma, just d'ar mare ma, diwar-greiz ma, a-greiz ma, dres pa, eeun-hag-eeun pa, d'ar just e-giz ma ; *ausgerechnet an diesem Tag*, krak en devezh-se - en devezh-se, dres-mat - en devezh-se, eeun-hag-eeun - en devezh-se, eeun-mat - just avat en devezh-se - just-ha-just en devezh-se - en devezh-se, ken just ha fri ar c'hazh ; *ausgerechnet du musst mir das erzählen* ! ha te an hini eo a gred kontañ an dra-se din !

ausgereift ag. : darev, azv, pañvrek, michot, eok, eost, meür ; *das Getreide ist ausgereift*, darev eo an ed ; *ausgereifter Kompost*, rotel ble g. ; *die Erbsen sind jetzt ausgereift*, klor a-walc'h eo ar piz ; *das Geschwür ist*

ausgereift, brein eo ar gor, fuloret eo ar gor, prest eo ar gor da ziskargañ e lin.

ausgeruht ag. : diskuizh, didorr ; *entspannt und ausgeruht*, skañv e spered ha didorr e gorf.

ausgeschlafen ag. : 1. diskuizh, kousket e walc'h gantañ, dihun-mat ; *er ist noch nicht richtig ausgeschlafen*, n'eo ket digousket mat c'hoazh, etre kousked ha dihun emañ c'hoazh, pikouz a zo gant e zaoulagad ; 2. [dre skeud.] ijinus, ijinnet-mat, gwidreüs, beskellek, korvigellus, fin ; *er ist ein ausgeschlafener Kerl*, n'eo ket ur paotr hualet, itrik en deus, ur spered ijinus a zen eo, un tamm paotr abil eo, n'eus nemet korvigell en e gorf, un den leun a ijin eo, un den a gant tro eo, hennezh a oar e ziluzioù, hennezh a zo gouest da gavout ar poell e pep kudenn, n'eo ket mofis, n'eo ket mogn, n'eo ket mogn e zivrec'h, n'eo ket mañchek, hennezh a zo paotr an itrikoù.

ausgeschlossen ag. : 1. skarzhet kuit, lakaet er-maez, diberzh, esevet ; 2. [dre skeud.] *es ist ausgeschlossen*, dibosupl a-grenn eo ! n'eus ger a-se ! n'eus anv ebet a gement-se ! n'eus kistion eus se ! n'eus ket a barlant ober se ! ne c'hall ket bezañ ! e nep giz ! e nep keñver ! e nep tu ! seurt-Doue ! e nep doare ! mallozhtouenn tamm ebet ! tamm tout ebet ! ket an disterañ ! naren ! nann 'vat ! nann avat ! nann da ! e giz ebet ! griñsenn ! war nep tro / e nep tro / tamm / tamm-tamm / tra-tra / eskenn / brienenn / e nep feson / e nep hent / a nep hent ! (Gregor) ; 3. *Sonntag ausgeschlossen*, nemet da Sul, nemet ar Sul, estreget da Sul, estreget ar Sul, war-bouez da Sul, war-bouez ar Sul.

ausgeschmückt ag. : kinkl.

ausgeschnitten ag. : dispak war ar bruched, digor war ar bruched, dislontret, diskloz war ar bruched ; *ausgeschnittenes Kleid*, dilhad dispak (digor, diskloz) war ar bruched g.

ausgeschrieben ag. : *eine ausgeschriebene Handschrift haben*, skrivañ brav, stummañ brav pep lizherenn.

ausgesetzt ag. : arvaret da ; *allem Wind und Wetter ausgesetzt*, skoet gant ar seizh avel, e fri etre ar pevar avel, er pevar avel, etre ar pevar avel, e ti ar pevar avel, dispak d'an avelioù, durc'haet d'ar seizh avel, e-kreiz ar gas, digledour, diglet, a-youl avel, avellek.

Ausgesiebte(s) ag.k. n. : gwentadur g., lostadennoù lies., boskon g.

ausgespannt ag. : [kezeg] distern.

ausgesprochen ag. : splann, anat ; *ein ausgesprochener Fehltritt*, ur falsvarchadenn, mard eus unan b., ur falsvarchadenn, mard eus hini b.

Adv. : groñs, mik, rik, krak, krenn, kenañ, meurbet, mard eus unan, mard eus hini.

ausgestalten V.k.e. (gestaltete aus / hat ausgestaltet) : 1. terkañ, aveiñ, aozañ, kempenn, annezhañ ; 2. [skridoù] displegañ hiroc'h, reiñ tro d'e zisplegadennoù.

ausgestorben ag. : 1. aet da get, marv ; *dieser Menschenschlag ist ausgestorben*, n'eus ket ken a dud e-giz-se ; *bei uns ist die Weberei ausgestorben*, ar gwiaderezh a zo marv en hor bro ; 2. [dre skeud.] buhez ebet ennañ, marv ; *die Stadt ist wie ausgestorben*, didud eo kêr, buhez ebet e kêr, marv eo kêr.

Ausgestoßene(r) ag.k. g./b. : kakouz g., distaoladenn b., paria g.

ausgesucht ag. : eus ar gurunenn, eus ar vegenn, eus an dibab, diouzh an dibab, eus an diuz, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, kentañ troc'h, dibab.

Adv. : dibab, -kenañ, -meurbet, -distailh, -kruel.

ausgetreten ag. : *ausgetretener Weg*, hent toulet g., hent digor g., hent fraeet g. ; *ausgetrene Schuhe*, botoù tremen teuc'h lies., botoù graet o reuz ganto lies., gagnoù lies., botoù torkulet lies., botoù diseuliet lies., botoù aet da fall lies.

ausgetrocknet ag. : peursec'h, disec'h, disec'het, dever, dizour, kras, hesk, krin, disaour, sec'h-koadesk, sec'h-korn, sec'h-karn, sec'h-kras, sec'h-spoue, sec'h-tont, sec'h evel un tamm koad, skamilek, sec'h evel stoub, disec'het-pizh, spalc'het, gay ; *ausgetrocknetes Flussbett*, arroudenn b. ; *die Erde ist ausgetrocknet*, o c'houlenn glav emañ an douar, itik eo an douar gant ar sec'hor, c'hoant glav en deus an douar, diwad eo an douar, an douar a zo erru diwad, glav a zo ezhomm, emañ an douar o c'houlenn dour, ezhomm a c'hlav a zo gant an douar, ur c'hlebiadenn a rafe mil vad d'an douar, emañ an douar en engortoz a gaout glav, disaour eo an douar, krin eo an douar.

ausgewachsen ag. : 1. deuet d'e vent, en e vraz, en e vent ; [tud] *er ist jetzt ausgewachsen*, graet eo e lammgresk gantañ, deuet eo d'e vent bremañ, en e vent emañ bremañ, en e vraz emañ bremañ ; 2. [dre skeud.] echu, peurechu, daonet, touet, pommet, eus ar penn, diouzh ar penn, pommet, mard eus unan, mard eus hini.

ausgewählt ag. : eus ar gurunenn, eus ar vegenn, eus an dibab, diouzh an dibab, eus an diuz, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, kentañ troc'h, dibab, mistr.

ausgewandert ag. : divroet.

ausgewiesen ag. : 1. ampart, mailh, gouizie, gourdon ; 2. anat, touet, pommet, eus ar penn, diouzh ar penn, echu, peurechu, daonet.

ausgewogen ag. : 1. kempouezet, pozet, poellek, kompez, diazezet ; *wohl ausgewogener Geist*, spered kompez g. ; 2. *ausgewogene Ernährung*, magadur kempouezet mat g. ; 3. [dre skeud.] *eine ausgewogene Rede*, ur brezegenn voder (gerreizh, fur, pozet, pouezet mat pep ger enni) b.

Ausgewogenheit b. (-) : kempouez g., kompezded spered b., hent etre re ha re nebeut g.

ausgezeichnet ag./Adv. : pase mat, peurv, re vat, fiskal, eus ar c'hentañ, diouzh ar c'hentañ, diouzh ar penn, eus ar penn, dreist, mat-dreist, mat-distailh, mat dreistkont, mat-eston, disheñvel, dispar, kabidan, beuz, manifik, brav ha kempenn, a dalvoudegezh, dibab, ervat, forzh vat ; *dieser Apfelwein schmeckt ausgezeichnet*, ar sistr-mañ a zo hini mat, ar sistr-mañ a zo beuz, hemañ a zo sistr mat, re vat eo ar sistr-mañ, sistr kabidan eo ; *der ausgezeichnete Geschmack des Arabica-Kaffees*, gwellentez ar c'hafe arabika b., madelezh kruel ar c'hafe arabika b., vertuz kruel ar c'hafe arabika g./b. ; *sie kocht ausgezeichnet gut*, mat-distailh eo da geginañ, ur vestrez d'ober kegin eo, ur geginerez touet eo hi, honnezh a zo ur geginerez eus ar penn, honnezh a zo ur geginerez diouzh ar penn, pipi eo da geginañ, keginañ a ra dilastez, keginañ a ra dispar, dreist eo da geginañ, keginañ a ra ervat, hi a oar kempenn boued mat.

ausgiebig ag. : ampletus, fonn, fonnus, fonnapl, kaougant, stank, druz, frontal, puilh, ampl, fetis, frank ; *eine ausgiebige Mahlzeit*, ur pred fetis g., ur pred fonnus g., ur pabor a bred g., ur bañvez g., un daol druz b., ur friko c'hagn b., kouignaoua g., farz da lein g., larjez g. ; *wenn Gäste kommen, dann bereite ich eine ausgiebigere Mahlzeit vor*, pa zeu tud du-mañ e vez reutoc'h va jeu, pa zeu tud du-mañ e vez rmuioch a larjez, pa zeu tud du-mañ e vez drusaet ar predoù, pa zeu tud du-mañ e vez farz da lein.

Adv. : dizamant, sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, gwalc'h e galon, a-builh, fonnus, stank, paot, paot-mat, forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, diouzh an druilh, a-druihadooù, a-leizh, e-leizh, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, da rastellat, da reketiñ, ken a findaon, ken na wic'h, a-fonn, a-yoc'h, gant largentez.

ausgießen V.k.e. (goss aus / hat ausgegossen) : 1. skuilhañ, fuilhañ, fennañ ; *ein Glas ausgießen*, skuilhañ (fuilhañ, fennañ) ur werennad ; *Wasser in Strömen ausgießen*, skuilhañ dour gant ar varazh vras, skuilhañ dour puilh-ha-puilh ; 2. [dre heñvel.] *das Feuer ausgießen*, beuziñ an tan, lazhañ an tan gant dour ; 3. [dre astenn.] *mit Zement ausgießen*, skuilhañ simant er gremoù ; *eine Form ausgießen*, leuniañ ur moull.

Ausgießen n. (-s) : skuilh g., skuilhadur g., skuilherezh g., skuilhadeg b.

Ausgießer g. (-s,-) : [listri kegin h.a.] flutenn b., gouzoug g., genoù g., chaflutenn b., bronn b., sutell b., sut g., beg g., brok g., brokenn b., gweuz b.

Ausgleich g. (-s,-e) : 1. justadur g., kempouez g., kempouezadur g., kempouezidigezh b., kempouezerezh g., digoll g., daskeitadur g., askevarzhadur g., assteudadur g., penntrok g., bilañs g. ; *Ausgleich von Währungen*, daskeitadur ar feurioù eskemm g., steudadur ar moneizioù g. ; *Jahresausgleich*, daskeitadur bloaz g., askevarzhadur bloaz g., assteudadur bloaz g. ; *Ein- und Ausfuhrsausgleich*, kempouez an eziporzhadurioù hag an enporzhadurioù g., bilañs ar c'henwerzh g. ; 2. *zum Ausgleich unserer Rechnung*, da beurechuiñ ar gont, evit peurrenkañ ar gont, evit peurreizhañ ar gont, evit restaladur ar gont ; *Quittung über den Ausgleich aller Ansprüche*, kuitañs peurreizhañ b. ; 3. treuzvarc'had g., treuzemglev g., kompezadur g., amziviz g., emglev g. ; *zu einem Ausgleich kommen*, en em glevet, en em gordañ, ober emglev, ober treuzvarc'had, treuzvarc'hata, skoulmañ un treuzemglev, skoulmañ un amziviz, heñvelaat o mennozhioù, erruout mat ; *wegen allerlei Meinungsverschiedenheiten konnte kein Ausgleich gefunden werden*, diaesterioù (dizemglevioù) a bep seurt a skoilhas an amziviz ; 4. digoll g., dic'haou g., dic'haouenn b., dic'haouadur g., dic'haouadenn b. ; *jemandem etwas als Ausgleich geben*, reiñ udb da zigoll d'u.b.

ausgleichbar ag. : kempouezadus.

ausgleichen V.k.e. (glich aus / hat ausgeglichen) : 1. kempouezañ, ober kempouez da, bezañ pouez-ha-pouez gant, keidañ, digoll, dic'haouiñ [evit udb], difallañ, daspouezañ, balañsiñ, ingalañ, kementiñ ; *seine Großzügigkeit gleicht seine Rauheit aus*, e vrokusted a ra

kempouez d'e rustoni ; *das eine gleicht das andere aus*, kempouez a zo etrezo, a-gempouez emaint an eil gant egile ; *die Auswüchse der Natur werden durch die unablässige Arbeit des Menschen ausgeglichen*, garvder an natur a vez kempouezet gant labour diehan an den ; 2. [kenw.] *das Defizit ausgleichen*, stouvañ an toull hag a zo er c'hof, lakaat par e gontoù, kempouezañ an divigad ; *den Fehlbetrag ausgleichen*, kempouezañ ar c'holl, kempouezañ an divigad, barrañ an divigad ; *eine Rechnung ausgleichen*, paeañ un dle, paeañ ur fakturenn ; *ein Konto ausgleichen*, mentelañ (kempouezañ)) ur gont.

Ausgleichen n. (-s) : kementadur g., kempouezerezh g., kevataladur g.

ausgleichend ag. : [temz spered] unvanus, a emglev.

Ausgleichgewicht n. (-e) : enepkouez g., kempouez g., aspouez g.

Ausgleichshebel g. (-s,-) : kempouez g.

Ausgleichsabgabe b. (-,-n) : taos kempouezañ g. ; *Ausgleichsabgaben*, arc'hant kempouezañ g., pourvezadenn kempouezañ b.

Ausgleichsabkommen n. (-s) : [arc'hant.] kempouezadur g.

Ausgleichsbetrag g. (-s,-beträge) : arc'hant kempouezañ g., pourvezadenn kempouezañ b., penntrok g.

Ausgleichsfonds g. (-) : font kempouezañ g.

Ausgleichsgetriebe n. (-s) : [tekn.] rodaoueg tregemmel b., tregemmad g.

Ausgleichsgewicht n. (-e) : enepkouez g., kempouez g.

Ausgleichskasse b. (-,-n) : [Bro-Suis] kef goprou-tiegezh [KGT] g.

Ausgleichsmetropole b. (-,-n) : meurgêr kempouez b., penngêr kempouez b.

Ausgleichsrennen n. (-s,-) : redadeg kempouezet b. [*gant lañs pe dilañs hervez barregezh ar sportour pe al loen*].

Ausgleichssport g. (-s) : sport kempouezet g. [*gant lañs pe dilañs hervez barregezh ar sportour pe al loen*].

Ausgleichstor n. (-s,-e) / **Ausgleichstreffer** g. (-s,-) : [sport] pal rampoñ g.

Ausgleichsverfahren n. (-s,-) : 1. reizhenn varnerezhel b. ; 2. [arc'hant.] kempouezadur g.

Ausgleichszahlung b. (-,-en) : pourvezadenn kempouezañ b., penntrok g.

Ausgleichszulage b. (-,-n) : gopr dic'haou g.

Ausgleichung b. (-,-en) : [kenwerzh] kempouezadur g., daskeitadur g.

ausgleiten V.gw. (glitt aus / ist ausgeglitten) : diflipañ, riklañ, disruzañ, rampañ, tec'hel diwar an hent, rampañ diwar an hent, riklañ diwar an hent, ruzañ diwar an hent.

Ausgleiten n. (-s) : rampadenn b.

ausgliedern V.k.e. (hat ausgegliedert) : 1. lemel, dilemel, tennañ kuit, lakaat a-gostez ; *dieses besonders heikle Problem wurde bei den Verhandlungen ausgegliedert*, ar gudenn gwall skoemp-se a voe lakaet er-maez eus ar c'hendivizoù ; 2. dispartiañ, digevrediañ, distrollañ, distagañ, ermaeziañ ; *ein Gebiet aus einem Staatsverband ausgliedern*, distagañ ur c'horn-bro diouzh ur Stad.

ausglitschen V.gw. (ist ausgeglitscht) : diflipañ, riklañ, rampañ, tec'hel diwar an hent, rampañ diwar an hent, riklañ diwar an hent, ruzañ diwar an hent.

ausglühen V.gw. (ist ausgeglüht) : mervel, mougañ, migañ, dilugerniñ ; *die Kerze glüht aus*, deuet eo pare ar gouloù,

peurzeviñ a ra ar gouloù, darev eo ar c'houlouenn da echuiñ, emañ ar c'houlouenn o vervel, emañ ar c'houlouenn oc'h ober he zalaroù.

ausgraben V.k.e. (gräbt aus / grub aus/ hat ausgegraben) : 1. *ein Loch ausgraben*, ober un toull en douar, poullañ un toull, toullañ (kleuzañ, kavañ, krouizañ) an douar ; 2. *eine Leiche ausgraben*, dizouarañ (diveziañ, dizinteriñ, toullañ war) korf un den marv ; *einen Schatz ausgraben*, dizouarañ un teñzor, tennañ un teñzor eus an douar ; 3. [dre skeud.] *eine alte Geschichte ausgraben*, lakaat ar gaoz war un afer mil gozh, adlakaat un afer mil gozh war an doubier, degas en-dro un afer mil gozh war an daol, P. meskañ kozh kaoc'h, meskañ kozh teil.

Ausgraben n. (-s) : kleuzadur g., kleuzidigezh b., kavatur g., toulladur g., keviadur g., krouizadur g.

Ausgrabung b. (-, -en) : 1. dizouaradur g., diveziadur g. ; 2. *Ausgrabungen*, furchadennoù henoniezh lies., furchadurioù arkeologiezh lies.

ausgreifen V.gw. (griff aus / hat ausgegriffen) : 1. astenn e gammedoù ; *das Pferd greift aus*, astenn a ra ar marc'h e gammedoù ; 2. [dre skeud.] na vezañ diwezh ebet d'e brezegenn, ober ur brezegenn keit hag ac'hanen d'al loar, na vezañ berr da gaozeal, mont pell diouzh e gazeg, mont pell diouzh ar gêr da wriat, bezañ pell diouzh ar gêr, aradennañ, na vezañ prenn ebet d'e latenn.

ausgreifend ag. : [dre skeud.] *weit ausgreifende Pläne*, raktresoù a hed-direaz bras lies.

ausgrenzen V.k.e. (hat ausgegrenzt) : forc'hiñ, argas, lakaat a-gostez, lakaat er-maez, diarbenn ; *jemanden ausgrenzen*, lakaat u.b. en dizarempred, lakaat u.b. e Koraiz, lakaat u.b. er c'horn, disprizañ komz ouzh u.b.

Ausgrenzung b. (-, -en) : forc'h g., forc'hidigezh b., argaserezh g.

ausgrübeln V.k.e. (hat ausgegrübelt) : [dre skeud.] marsoñjal.

Ausguck g. (-s, -e) : [merdead.] gwernier g., gedour g., kasteller g. ; *Ausguck halten*, sellet pizh en-dro d'an-unan, bezañ war-c'hed, klask gant an daoulagad, gedal.

ausgucken V.k.e. ha V.gw. (hat ausgeguckt) : 1. [merdead.] bezañ war-c'hed, gedal ; 2. [dre heñvel.] *sich (t-d-b) die Augen ausgucken*, dispourbellañ (dislontrañ, divarc'hañ, astenn, dislonkañ, diskolpañ) e zaoulagad, diskalfañ e zaoulagad, disloagal e zaoulagad, dispourbellañ, bezañ balc'h e lagad ; *dort wirst du dir die Augen ausgucken*, eno az po peadra da luc'hañ.

Ausguss g. (-es, -güsse) : 1. skuilherezh g. ; 2. [dre astenn.] dar b. ; 3. [listri kegin h.a.] flutenn b., gouzoug g., genoù g., chaflutenn b., bronn b., sutell b., sut g., beg g., brok g., brokenn b., gweuz b. ; 4. [tekn.] teuzredenn b.

aushaben V.k.e. (hat aus / hatte aus / hat ausgehabt) : 1. *etwas aushaben*, bezañ tennet udb., bezañ diwisket udb.

2. *etwas aushaben*, bezañ echu udb gant an-unan. V.gw. (hat aus / hatte aus / hat ausgehabt) : *er hat aus*, a) echu eo e gentel gantañ ; b) mont a ra kuit, mont a ra er-maez ; *das Mädchen hat heute aus*, hiziv emañ devezh dilabour (devezh vak) ar vatezh, plac'h a vale eo ar vatezh hiziv.

aushacken V.k.e. (hat ausgehackt) : diframmañ, tennañ ; *eine Krähe hackt der anderen kein Auge aus*, dalc'h mat ha

me a gigno, an hanter eus ar c'hroc'hen az po - pep hini a gar e bar, ar bleizi ivez.

aushaken V.k.e. (hat ausgehakt) : 1. diglochediñ, distagañ, diskregiñ, diskourrañ ; 2. P. brizhañ, dizatiñ, bezañ o kinnig sodiñ, alfoiñ, mont dreist-penn ; *bei ihm hakt es aus*, hennezh a zo pitilh, hag a zo - hennezh a zo tremen sot - hennezh a zo pase sot - hennezh a zo sot-magn (-nay, -pitilh, -ran, -plaen), koll a ra mik e benn, mont a ra dreist-penn, mont a ra tok-tok, paket en deus anezho, e spered a droc'hoilh.

V.em. : **sich aushaken** (hat sich (t-rt) ausgehakt) : mont kuit, en em zistagañ, diskregiñ, en em ziskrougañ ; *etwas hat sich ausgehakt*, udb a zo diskrog.

aushalsen V.k.e. (hat ausgehalst) : [tekn.] dic'houzougennañ.

aushalten V.k.e. (hält aus / hielt aus / hat ausgehalten) : 1. gouzañv, padout ouzh, padout gant, diwaskañ poan, reuziñ, bezañ gwasket, souten, hulmañ, dizeziñ, herzel gant, herzel ouzh, herzel o, derc'hel mat ; *er musste bestialische Schmerzen aushalten*, malet e oa gant ar c'hloaz, taget e oa gant ur boan ifern, kouezhañ a rae gloazioù kreñv warnañ, poaniañ a rae da grial, poan da grial en doa, diwaskañ a rae poanioù skrijus, reuziñ a rae poanioù ifern, reuziñ a rae poanioù disaour, gouzañv a rae poanioù kriz, diwaskañ a rae poanioù garv, diwaskañ a rae poanioù kalet, gwasket da vat e oa ; *die Schmerzen aushalten*, herzel ouzh ar poanioù, gouzañv ar boan, bezañ kalet ouzh ar boan, bezañ start ouzh ar boan ; *er kann viel aushalten*, kalet eo ouzh ar boan, start eo ouzh ar boan ; *ich halte es nicht mehr aus*, ne badan mui, n'on ket mui evit gouzañv an dra-se, ne c'hallan mui diouti, n'on ket ken evit padout ouzh kement-se, n'on ket kap ken, n'on ket evit herzel, bemdez a zo alies ; *ich halte diese Schmerzen nicht mehr aus*, ne harzan ket mui gant ar boan, ne c'hallan mui padout gant ar boan, n'on ket mui evit padout gant ar boan, n'on ket evit herzel gant ar boan am eus ; *die Kälte aushalten*, harpañ ouzh ar riv, padout ouzh ar riv ; *bei dieser Kälte wirst du es nicht aushalten können*, ne c'halli ket padout dindan an amzer yen-se ; *bei einer solchen Preissteigerung werden wir es nicht lange aushalten können*, ne vo ket tu da badout ken gant ar c'her m'eo deuet an traoù da vezañ ; 2. [sonerezh] *den Ton aushalten*, chom war un notenn, derc'hel d'un notenn ; 3. [dre astenn.] *jemanden aushalten*, bastañ da ezhommoù u.b., gounit boued d'u.b.

V.gw. (hält aus / hielt aus / hat ausgehalten) : kenderc'hel, derc'hel, padout, derc'hel mat d'ar belost, derc'hel an taol ; *noch lange aushalten*, padout pell c'hoazh ; *bei ihm ist es nicht auszuhalten*, *er ist nicht zum Aushalten*, n'eus ket tu da badout outañ, ne'm eus ket va bev gantañ, ne'm eus ket va buhez gantañ, diaes-meurbet eo ober dioutañ, diaes spontus eo tremen dioutañ.

aushandeln V.k.e. (hat ausgehandelt) : *etwas aushandeln*, marc'hata diwar-benn udb., breutaat udb, kevraouiñ diwar-benn udb, kevraouiñ udb.

aushändigen V.k.e. (hat ausgehändigt) : dereiñ, reiñ ; *jemandem etwas persönlich aushändigen*, reiñ udb d'u.b. etre e zaouarn, reiñ udb d'u.b. en e zaouarn ; *eine Karte aushändigen*, dereiñ ur gartenn, lakaat ur gartenn etre daouarn u.b. (Gregor).

Aushändigung b. (-, -en) : deroadur g., roidigezh b.

Aushang g. (-s,-hänge) : skritell b., liketenn b., parchenn b.
aushängen¹ V.k.e. (hat ausgehängt) : 1. ledañ, displegañ, astenn, dispakañ, skritellañ, liketañ, lakaat a-wel, lakaat a-wel-kaer ; *das Aufgebot aushängen*, skrivañ an embannoù, ober an embannoù, kas an embannoù, embann ; 2. divarc'hañ, diskregiñ, diskourrañ ; *ein Fenster aushängen*, divarc'hañ ur prenestr, treuzvarc'hañ ur prenestr, divudurunañ ur prenestr, dibradañ ur prenestr.
V.k.e. **sich aushängen** (hat sich (t-rt) ausgehängt) : [plegoù, dilhadoù] steuziañ, mont kuit, divresañ, dijogañ, diroufennañ.
aushängen² V.gw. (hing aus / hat ausgehangen) : 1. bezañ skritellet, bezañ liketet ; 2. [Bro-Suis] *es hängt bei mir aus*, *es hängt mir aus*, rez va boned am eus, me 'zo erru dotu gant an dra-se, an dra-se a dorr din va fevarzek real, dreistpenn am eus gant an dra-se, leun va c'hased am eus gant an dra-se, leun va rastell am eus gant an dra-se, re eo din, trawalc'h da'm lêr, va gwalc'h am eus a gement-se, va gwalc'h am eus eus an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, deuet on nec'het-marv gant an dra-se, me a zo erru skuizh va revr gant an dra-se, skuizh on (erru on skuizh, tremen skuizh on, me a zo eok, erru on heug, erru on heug, faezh on, darev on) gant an dra-se, eok ha tremen eok on gant an dra-se, heug a ro an dra-se din, heug on gant kement-se, heug on gant kement-se, leizh va lêr am eus diouzh an dra-se, gwasket on evel un torch-listri, aet eo al loa dreist ar skudell, erru on poazh gant an dra-se, me a zo lor gant an dra-se, brenn !, va revr gant an dra-se ! va gaol !
Aushängeschild n. (-es,-er) : 1. barr-ti g., skritell b., panellerezh kenwerzh g., asagn g., arouezinti b. ; 2. [dre skeud.] asagn brudus g., arouezinti vrudus b.
Aushängetafel b. (-,-n) : skritell b.
ausharren V.gw. (hat ausgeharrt) : padout ouzh, diwaskañ poan, kenderc'hel gant ; *in der Knechtschaft ausharren müssen*, bezañ e nask, chom e nask, chom da chagañ er sujidigezh, chom da vichodiñ er sujidigezh.
aushärten V.k.e. (hat ausgehärtet) : kalediñ, kaledenniñ, kaletaat ; *eine Aluminiumlegierung aushärten*, kaletaat ur c'hendeuzad aluminium.
V.gw. (ist ausgehärtet) : mont kalet, mont start, kalediñ, kaledenniñ, kaletaat, dont da galediñ ; *der Gips härtet aus*, emañ ar plastr o kaletaat.
aushauchen V.k.e. (hat ausgehaucht) : dic'hwezhañ, tennañ e huanad diwezhañ, rentañ e huanad diwezhañ, leuskel e huanad diwezhañ, mervel ; *seine Seele aushauchen*, mont d'an Anaon, tremen, mont d'ar c'hloar, rentañ e vuhez, rentañ e galon, rentañ e ene da Zoue, rentañ e ene d'e Grouer, tennañ e huanad diwezhañ, rentañ e huanad diwezhañ, leuskel e huanad diwezhañ, reiñ e huanad diwezhañ.
aushauen V.k.e. (hieb aus / hat ausgehauen) : 1. kleuzañ, kleuziañ, divouedañ ; 2. [dre astenn., koadeg] rafantiñ, didroc'hañ, rouesaat, tanavaat, distankaat ; 3. [mengleuz.] korvoiñ ; 4. [tekn.] kizellañ ; *ein Standbild in Marmor aushauen*, kizellañ un delwenn a vaen-marbr, kizellañ un delwenn varbr.
aushebeln V.k.e. (hat ausgehebelt) : 1. *jemanden aushebeln*, distroadañ u.b., reiñ lamm d'u.b., reiñ ul lamm d'u.b., lakaat u.b. lamm, reiñ e laz d'u.b., diskar u.b., douarañ u.b., torgennañ u.b., skeiñ u.b. ouzh torgenn,

ledañ u.b. ouzh torgenn, lakaat u.b. war e c'henoù, astenn u.b. war an dachenn, astenn u.b. ouzh torgenn, astenn u.b. ouzh an dorgenn, kas u.b. da vuzuliañ an douar, lakaat u.b. da vuzuliañ an douar, pradañ u.b., pennboelliñ u.b., diskar u.b. hed-blad e gorf, kas u.b. d'ar baz ; 2. kas da get (da netra, war netra, da vann, da neuz, e skuilh hag e ber), dismantrañ holl-razh, distrujañ naet., peurgas, goullonderiñ.
ausheben V.k.e. (hob aus / hat ausgehoben) : 1. kemer, lemel ; *ein Nest ausheben*, kemer ar vioù a zo en un neizh, dineizhañ un neizh ; 2. [dre skeud.] *ein Verbrechen ausheben*, herzel (prizonañ) ur vandennad laeron, dineizhañ un toull laeron ; 3. [lu] gouestlañ, gouestlaouiñ, engouestlañ, enrollañ, goprañ, gopraat, tuta, sevel, enfredañ ; *Soldaten ausheben*, enluañ soudarded, rejimantiñ, enrollañ soudarded, engouestlañ soudarded, tuta soudarded ; 4. [dre heñvel.] *einen Graben ausheben*, toullañ ur foz (un douvez), kleuzañ (kleuziañ, krouiziñ) un douflez ; 5. [tekn.] distrollañ, divontañ, dibezhiañ.
Ausheber g. (-s,-) : 1. [lu] tutaer g. ; 2. [labour-douar] diblanter g. ; 3. [tekn.] distegner g., diskrog g.
Aushebung b. (-,-en) : 1. kemeridigezh b. ; 2. [lu] engouestl g., engouestladur g., enrolladur g., enrollidigezh b., enroll g., tutadur g., tuta g. ; 3. [Bro-Suis, lu] enluadeg b., rejimantiñ g.
aushecken V.k.e. (hat ausgeheckt) : 1. goriñ ; 2. P. itrikañ, iriennañ, steuñviñ, ijinañ, imbroudiñ, goriñ ; *einen Streich aushecken*, prientiñ un dro-gamm bennak en e benn, itrikañ un taol-gwidre bennak, kempenn un dro-gamm, itrikañ un taol-ganas bennak, goriñ e daol, nezañ ur gordenn bennak, gwiadiñ itrikoù, atizañ un irienn bennak, punañ un irienn bennak (ur steuenn bennak), irienniñ, kavailhañ, steuñviñ un irienn bennak, ijinañ un taol-gwidre bennak, penefiañ, lakaat an toaz e go.
ausheilbar ag. : [mezeg.] pareüs, pareadus.
ausheilen V.gw. (ist ausgeheilt) : dispegañ, pareañ, yac'haat ; *die Wunde heilt aus*, gwellaat (pareañ, teñvañ, yac'haat) a ra ar gouli ; *nicht ausheilen*, chom digor.
V.k.e. (hat ausgeheilt) : pareañ, yac'haat, goeñviñ ; *der Arzt heilt ihn aus*, ar mezeg a gas kuit ar c'hleñved diwar e dro, e yac'haat a ra ar mezeg, pareañ a ra ar mezeg anezhañ, e zijabliñ a ra ar mezeg ; *eine Wunde ausheilen*, pareañ ur gouli.
Ausheilung b. (-) : [mezeg.] 1. pare g., diglañvadur g., pareidigezh b., pareañ b., yac'hidigezh b., gwellaenn b., gwellaadur g., gwellaurezh b., gwellaenn b., gwellaadeg b. ; 2. kleizhennerezh g., kigennerezh g., teñverezh g., kroc'heniñ g. ; 3. pareidigezh b., kur b., mezegañ g., mezegadur g., louzaouerezh g., louzaouiñ g., prederiañ g., prederioù lies.
aus Helfen V.k.d (t-d-b) (hilft aus / half aus / hat ausgeholfen) : harpañ, skoazellañ, skoaziañ, sikour, eilañ ; *jemandem mit Geld aus Helfen*, astenn arc'hant d'u.b.
Aushelfer g. (-s,-) : kefridiad g., komis g., eil g., eiler g., skoazeller g.
ausheulen V.gw. (hat ausgeheult) : ehanañ da ouelañ.
V.em. : **sich ausheulen** (hat sich (t-rt) ausgeheult) : 1. gouelañ gwalc'h e galon, gouelañ dourek ; 2. kontañ e reuz, digeriñ (diskargañ, disammañ) e galon glac'haret, dizoleiñ e c'hlac'h, diskuliañ e boan-spered.

Aushilfe b. (-, -n) : 1. skoazell b. ; 2. darbarer g., eiler g. ; 3. etreadegerezh g. ; 4. etreadegour g.

Aushilfskraft b. (-, -kräfte) : etrekargiad g., labourer-
etretant g., etreadegour g.

Aushilfspersonal n. (-s) : koskor etreadegat g.,
etreadegourien lies.

aushilfsweise Adv. : evel etreadegour.

aushöhlen V.k.e. (hat ausgehöhlt) : 1. kleuzañ, kleuziañ, toullañ, divouedañ, kavañ, krouiziñ, poullañ, garanañ ; *der Regen hat die Wege ausgehöhlt*, erru eo skarzhet ar gwenodinier gant ar glaveier, erru eo dirañvet ar gwenodinier gant ar glaveier, toullet-didoulet eo ar gwenodennoù gant ar glaveier, kaniet eo an hentoù gant ar glaveier, foeltret eo an hentoù gant ar glaveier ; *mit einem Löffel aushöhlen*, loaia ; *Holzschuhe aushöhlen*, divouedañ botoù-koad, kleuzañ botoù-koad ; 2. krignat, drastañ, ragnat, dinerzhañ ; *das Fieber höhlt ihn aus*, an derzhienn a laka anezhañ da zizeriañ, emañ o tisech'hañ gant an derzhienn.

Aushöhlen n. (-s) : kleuzadur g., kleuzidigezh b., kavatur g., toulladur g., keviatur g., krouizadur g.

Aushöhlung b. (-, -en) : kleuz g., kleuzenn b., kavenn b., riolenn b., gouloenn b., toull-kleuz g., kleuzadenn b., kev g., mougev b., kavarn g., groc'h g., skoasell b. ; *die Aushöhlung im Baum*, krouizenn ar gleuzenn b.

ausholen V.gw. (hat ausgeholt) : 1. sevel e vrec'h ; *zum Schlag ausholen*, sevel e zorn evit skeiñ ; *mit weit ausholender Geste*, a-zorn-nij, gant ur jestr ampl ; *beim Mähen mit der Sense weit ausholen*, falc'hat a-dro-hir ; 2. *zum Wurf ausholen*, kemer e lañs (kemer herr, kemer e randon, klask e randon, kemer e herr, kemer penn herr, kemer lañs, kemer tizh, kemer e dizh) a-raok bannañ ; 3. [dre skeud.] *weit ausholen*, mont da glask amzer Noe, mont da glask traoù hag o deus barv gwenn, mont pell diouzh e gazez, komz eus traoù hag a zo ken kozh hag an douar, bezañ pell diouzh ar gêr, mont pell diouzh ar gêr da wriet ; *zum Rundumschlag ausholen*, disac'hañ e gaoz.

V.k.e. : [dre skeud.] atersiñ, goulennata.

aushorchen V.k.e. (hat ausgehorcht) : [dre skeud.] *jemanden aushorchen*, atersiñ u.b., goro u.b., diennañ u.b., dibluskañ u.b., diskantañ u.b., ober goulennnoù forzh pegement ouz u.b.

ausholzen V.k.e. (hat ausgeholzt) : digodañ ; *einen Wald ausholzen*, ober un tamm distankañ (un tamm tanavaat, un tamm rouesaat, un tamm distrujerezh) d'ur goadeg.

aushülsen V.k.e. (hat ausgehülst) : diglorañ, dibluskañ, disac'hañ, diglosañ, dispenn ; *Erbsen aushülsen*, dibluskañ (diglosañ, diglorañ, dispenn, dilenn, disac'hañ) piz-bihan ; *ausgehülst*, disac'h.

aushungern V.k.e. (hat ausgehungert) : marnaoniañ, marnaonañ, naoniañ, naonegañ, disvouedañ ; *eine Stadt aushungern*, naoniañ ur gêr.

Aushungerer g. (-s, -) : naoneger g.

aushusten V.k.e. (hat ausgehustet) : teurel [kraost h. a.]

V.gw. (hat ausgehustet) : ehanañ da basaat.

V.em. : **sich aushusten** (hat sich (t-rt) ausgehustet) : pasaat e walch.

ausjäten V.k.e. : c'hwennat, pechat, meskañ ; *ausgejätetes Unkraut*, c'hwennadoù lies., c'hwennadur g.

ausjohlen V.k.e. : *jemanden ausjohlen*, hual (huataat, hudal, hudal) u.b., hudal war u.b., krial hu war u.b., huperiñ war-lerc'h u.b., ober an hu war u.b., c'hwibanat ouzh ub, ober hu war u.b., ober an hu ouzh u.b., ober hu ouzh u.b., ober an hu hag an hop war u.b., ober an hu hag ar you war u.b., lakaat an hu hag an hop war u.b., lakaat an hu hag ar you war u.b., choual war u.b., mezhekaat u.b., boufoniñ u.b., dejanal u.b. ; *er wurde ausgejohlt*, sevel a reas an hu warnañ a-berzh an holl, an hu hag an hop a zirollas warnañ, an hu hag ar you a zirollas warnañ.

Auskämmekamm g. (-s, -kämme) : diluzierez b., dirouestierez b.

auskämmen V.k.e. (hat ausgekämmt) : lemel gant ur grib, diluziañ, dirouestlañ ; *ausgekämmte Haare*, kribadurioù lies.

auskämpfen V.k.e. (hat ausgekämpft) : [dre skeud.] *eine Sache auskämpfen*, skarat un arguz, skarat war ur gudenn bennak, reiñ lamm d'ur gudenn bennak, reiñ un disentez d'ur gudenn, diskoulmañ udb da vat.

V.gw. (hat ausgekämpft) : stourm betek penn.

auskehlen V.k.e. (hat ausgekehlt) : 1. garanañ ; 2. [kegin.] *Fische auskehlen*, dibab (difastañ, divouzellañ, difritañ, distripañ, disklipañ, gouloñ, goullonderiñ) pesked.

Auskehlung b. (-, -en) : 1. garanañ g. ; 2. [dre heñvel., tisav.] garan b., garanadur g., kleuzenn b.

auskehren V.k.e. (hat ausgekehrt) : ober ur skub da, skubañ ; *das Haus auskehren*, reiñ un taol skub d'an ti, ober ur skub d'an ti ; *nur die Laufzonen im Haus auskehren*, na skubañ nemet gwenodenn ar c'hi.

Auskehren n. (-s) : skub g., skuberezh g.

auskeilen V.k.e. (hat ausgekeilt) : 1. blodañ, skourjañ, skorañ ; 2. [kezeg] rual, gwinkal, diswinkal, talmañ, distalmañ, frinkal, teisal, distagañ ur winkadenn ; *nach jemandem auskeilen*, gwinkal ouzh u.b.

auskeimen V.gw. (ist ausgekeimt) : kellidañ, korzenniñ, broudañ, diwanañ, dont, dizouarañ, dideñviñ, joliñ, teñvañ, divorfilañ, eginiañ, sevel, reiñ kellid, labourat ; *der Samen ist ausgekeimt*, diwan eo an hadenn.

auskennen V.em. : **sich auskennen** (kannte sich aus / hat sich (t-rt) ausgekannt) : gouzout diouzh, gouzout anezhi war, kaout anaoudegezh e, kaout anaoudegezh e-barzh, anavezout, bezañ gouizie eus, bezañ gouizie da, bezañ anaoudek eus, bezañ anaoudek war, bezañ anaoudek war-dro ; *ich kenne mich hier nicht aus*, me n'anavezan ket an doareoù dre amañ, me n'anavezan ket kaer doare al lec'h amañ, n'anavezan ket an ardremez dre amañ, n'ouzon ket diouzh an ardremez dre amañ, n'anavezan ket an trowardroioù dre amañ, n'em eus ket anaoudegezh en trowardroioù dre amañ, n'on ket anaoudek eus an trowardroioù dre amañ, n'on ket gouizie eus an trowardroioù dre amañ ; *er kennt sich mit Waffen aus*, gouzout a ra mat diouzh an armoù, gouzout a ra diouzh stok an armoù, gouizie eo eus an armoù, gouizie eo diouzh an armoù, anaoudek eo eus an armoù ; *sich in etwas (t-d-b) gründlich auskennen*, bezañ anaoudek war-dro udb, bezañ anaoudek eus udb, bezañ reizh war udb, gouzout brav diouzh udb / bezañ en e grog (en e daol, en e blom) gant udb (Gregor), bezañ don war udb., bezañ kreñv war udb, bezañ arroutet (ur mailh) war udb, bezañ akuit-mat gant udb, bezañ barrek ouzh udb, kaout skiant udb, bezañ un tad den war udb, bezañ ur

mestr d'ober udb, bezañ ifam war udb, bezañ doazh war udb, bezañ solut d'ober udb, bezañ gouiziek d'ober udb, bezañ dreist d'ober udb, gouzout anezhi war udb ; *er kennt sich da aus*, hennezh a zo ur mestr d'ober, anavezout a ra an treuz, hennezh a oar an dibenn eus an dra ; *du kennst dich da nicht besser aus als ich*, n'out ket maoutoc'h egedon ; *er kennt sich in der Musik ein bisschen aus*, un tamm gouiziadur eus ar sonerezh en deus, gouzout a ra un dra pe dra diouzh ar sonerezh ; *sich in etwas (t-d-b) ein bisschen auskennen*, damanavezout udb, na c'houzout ur c'hagnad war-dro udb.

auskerben V.k.e. (hat ausgekerbt) : askañ, askennañ, kochañ, boulc'hañ, diskolpat, ingochañ.

Auskerbung b. (-, -en) : ask g., askenn b., koch g., kran g., hosk g., boulc'h g., boulc'hadr g., skej g., skejadur g., skejadenn b., troc'h g., ingoch g.

auskernen V.k.e. (hat ausgekernt) : disgreuniñ, divaenañ, diaskornañ, displusañ.

auskippen V.k.e. (hat ausgekippt) : diskargañ, skarzhañ, karzhañ.

auskitten V.k.e. : mastikañ, kalafetiñ.

ausklammern V.k.e. (hat ausgeklammert) : 1. lakaat etre krochedoù ; 2. [dre skeud.] lakaat a-gostez.

Ausklang g. (-s, -klänge) : 1. notenn ziwedhañ b., fatadur g. ; 2. [dre skeud.] dibenn g., diwezh g. ; *Ausklang des Festes*, diwezh ar gouel g., ar gouel o tennañ d'e fin g. (Gregor).

ausklappbar ag. : gwintabl, empakapl, hag a c'haller plegañ, pak-dispak, astenn-diastronn, war astenn, pleg-displeg.

ausklappen V.k.e. (hat ausgeklappt) : gwintañ, empakañ, plegañ ; *die Klinge eines Taschenmessers ausklappen*, digeriñ ur gontell-bleg, dispakañ lavnenn ur gontell-bleg ; *ausgeklapptes Taschenmesser*, kontell-bleg dispak b., kontell-bleg war zigor b.

auskatschen V.k.e. (hat ausgekatscht) : brudañ, diskuliañ, gwerzhañ.

ausklauben V.k.e. (hat ausgeklaubt) : 1. didoueziañ gant poan gant e vizied ; 2. [dre skeud.] diskantañ, dibluskañ ervat, c'hwennat, sellet a-dailh ouzh, nizañ, diskejañ, disec'hañ ; *Fehler ausklauben*, diskantañ pizh un destenn / dibluskañ ervat ur pennad-skrid (Gregor), c'hwennat ar fazioù diouzh ur pennad-skrid, peurreizhañ ur pennad-skrid.

auskleben V.k.e. (hat ausgeklebt) : pegañ ; *mit Tapeten auskleben*, gwiskañ (goloñ) gant paper-moger.

auskleiden V.k.e. (hat ausgekleidet) : 1. *jemanden auskleiden*, diwiskañ u.b., noashaat u.b., dibrennañ war u.b., lemel e zilhadr diwar e dro d'u.b., diwiskañ e zilhadr d'u.b., tennañ e zilhadr d'u.b. ; 2. [tekn.] gwiskañ, gwarnisañ.

V.em. : **sich auskleiden** (hat sich (t-rt) ausgekleidet) : en em ziwiskañ.

Auskleidezimmer n. (-s, -) / **Auskleideraum** g. (-s, -räume) : gwiskva g., gwisklec'h g.

ausklingeln V.k.e. (hat ausgeklingelt) : kemenn gant ur c'hloc'hig.

V.gw. (ist ausgeklingelt / hat ausgeklingelt) : ehanañ da seniñ.

ausklingen V.gw. (klang aus / ist ausgeklungen / hat ausgeklungen) : 1. fatañ, ehanañ da seniñ, ehanañ da dregerniñ, mougañ, paouez ; 2. [dre skeud.] echuiñ.

ausklinken V.k.e. (hat ausgeklinkt) : 1. [fun] distagañ, leuskel da vont ; 2. [bombezennoù] dilaoskiñ, disteurel, teurel, dozviñ ; 3. [tekn.] dizleizennañ, distegnañ.

V.em. **sich ausklinken** (hat sich (t-rt) ausgeklinkt) : *sich aus etwas ausklinken*, diskregiñ diouzh udb, en em dennañ eus udb.

Ausklankvorrichtung b. (-, -en) : biz g., pluenn b., ki g., diskrog g., distegner g., distegnerez b., dizleizenner g.

ausklopfen V.k.e. (hat ausgeklopft) : 1. skeiñ gant, kannañ, lopañ, bazhata, dotuañ ; *Teppiche ausklopfen*, kannañ (lopañ, bazhata, diboultrennañ) pallennoù ; *Wäsche ausklopfen*, kannañ an dilhad fank, lopañ an dilhad fank ; *die Wäsche wird ausgeklopft*, emañ an dilhad o kannañ ; 2. [dre skeud.] *jemanden ausklopfen*, frotañ kaer u.b., skrivellañ mat u.b., diboultrañ pizh dilhad u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, sevel koad dreist u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., mont rust (dre vil) d'u.b., mont rust (dibalamour) ouzh u.b., mont a-stroñs d'u.b., mont feuls ouzh u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b., divouzellañ u.b., strilhañ u.b., ober un hejañ d'u.b., hejañ start u.b., hejañ didruez u.b., dihorañ u.b. pennkil-ha-troad, strilhañ u.b. e-giz ur wezenn bilhoù, ober ur strilh d'u.b. e-giz d'ur wezenn bilhoù, strilhañ u.b. evel ma vez graet gant gwinizh er c'houer, lardañ e billig d'u.b.

Ausklopfer g. (-s, -) : loper g.

ausklügeln V.k.e. (hat ausgeklügelt) : ijinañ, gwellaat, klokaat.

V.em. : **sich ausklügeln** (hat sich ausgeklügelt) : *sie klügelte sich (t-d-b) etwas Neues aus*, itrikañ (irienniñ, steuñviñ) a reas un taol nevez.

Anv-gwan verb **ausgeklügelt** : hefil, tri mil gempennet, graet gant kalz a ijin.

auskneifen V.gw. (kniff aus / ist ausgekniffen) : P. diskampañ, disvantañ kuit, jilgammañ, mont el lev, mont er gas, en em dennañ, treiñ e gilhorou, sachañ e gilhorou gant an-unan, kas e gilhorou, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, rankout he c'hribat, gounit a veg botez, c'hoari a veg troad, gallout kaout hed e c'har, gallout kaout hed e votez, skubañ ar ouinell, mont d'e dreid, harpañ ar vanell, sachañ e garavelloù gant an-unan, mont da redek ar c'had.

ausknipsen V.k.e. (hat ausgeknipst) : [gouloù, kleuzeur] lazhañ.

ausknobeln V.k.e. (hat ausgeknobelt) : 1. tennañ d'ar sord gant diñsoù, brokañ en ur c'hoari diñsoù, bilhiñ ; 2. [dre astenn.] ijinañ, itrikañ, iriennañ, steuñviñ.

ausknöpfbar ag. : lem-laka, bouton-divouton, helam, lamadus.

auskochen V.gw. (hat ausgekocht) : 1. bezañ o peurboazhañ, bezañ oc'h echuiñ da boazhañ ; 2. mont en tan ; 3. aezhenniñ en ur boazhañ.

V.k.e. (hat ausgekocht) : 1. *Fleisch auskochen*, poazhañ mat kig ; 2. [mezeg.] *die Instrumente auskochen*, ober ur berv d'ar binviñ evit dishadennañ anezho ; 3. *ausgekocht*, [dre skeud.] dre zindan, kildrouk, kuzh-ha-muz, kuzh-muz, souchet, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, gweet e hentoù, gwidreüs, ganas, gaou, beskellek ; *ein ausgekochter Schuft*, ur fripon touet g., ur filouter daonet g., ur fripon eus ar penn g., ul lampon

diouzh ar penn g. ; *das ist ein ausgekochter Schuft*, n'eus nemet kildro ennañ, un den a gant tro eo, gwidre an diaoul a zo en e gorf, n'eo ket onest e c'hoari, hennezh ne sell ket eeun ouzh Doue james, hennezh a zo ur spered besk a zen anezhañ, an den-se a zo koad-tro ouzh e ober, un den gaou eo hennezh, ur pezh klufan eo hennezh, c'hoari a ra e vleiz, c'hoari a ra e vitouig, dre zindan eo, kildrouk eo, kuzh-ha-muz eo, kuzh-muz eo, hennezh a zo ur yudaz, hennezh a zo ur gwasker, hennezh a zo ganas, troidellus eo, beskellek eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù.

auskommen V.gw. (kam aus / ist ausgekommen) : **1.** mont er-maez, sortial ; **2.** brudañ, dont da vezañ brudet ; **3.** dont a-benn, en em dennañ, en em bakañ, ober e dreuz, ober e dreuziad dre ar vuhez, ober e dreuziad dre ar bed, en em gavout, P. pakañ an daou benn, sec'hañ an eil dorn gant egile, gwalc'hiñ an eil dorn gant egile, skoulmañ, skoulmañ ganti, skoulmañ an daou benn, kaout a-walc'h evit ober e dreuz ; *ohne Dolmetscher auskommen*, en em glevet kuit a jubennourien ; *mit wenig auskommen*, *mit wenigem auskommen*, *mit Wenigem auskommen*, **a)** bevañ diwar nebeut, bevañ moan, tremen gant nebeut a dra ; **b)** bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, ober moan wadegenn, ober gwadegenn voan da goan, na vezañ druz (na vezañ hir, bezañ treut, bezañ tanav, bezañ berr) ar peuriñ gant an-unan, bevañ diwar bara ha dour ; **c)** ober kalz gant nebeut, bezañ gouest da dennañ un ibil eus brenn heskenn, tennañ talvoudegezh (splet, frouezh) eus an disterañ traoù ; *mit seinem Lohn kommt er nicht aus*, ne c'hounez ket e zour, ne c'hounez ket an douar, ne c'hall ket en em gavout gant e damm pae dister, n'eo ket e c'hopr a-walc'h d'e gunduiñ ; *mit meinem Lohn komme ich eben aus*, gant va gopr e c'hellan justik skoulmañ ganti, gant va gopr e c'hellan justik en em gavout, amañ n'emañ ket ar vammenn, n'em eus ket da zioueriñ gant va gopr, va gopr a zo just a-walc'h da'm c'hunduiñ, gant va gopr e c'hellan justik pakañ an daou benn, gant va gopr em bez mil boan o skoulmañ an daou benn, gant va gopr em bez bec'h o skoulmañ ganti, gant va gopr em bez bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, gant va gopr em bez bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile ; *dürftig auskommen*, ruzañ anezhi, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, na vezañ druz (na vezañ hir, bezañ tanav, bezañ berr) ar peuriñ gant an-unan, bezañ just an arc'hant gant an-unan, na gaout da zioueriñ, fritañ paourentez, fritañ mizer, fritañ mizer gant paourentez, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, fritañ laou, na vezañ kreñv an arc'hant gant an-unan, na vezañ kreñv an traoù gant an-unan, bevañ divalav, bevañ treut, mizeriñ, disec'hañ gant an dienez, langisañ gant paourentez ha mizer, morfontiñ, bevañ-bevaik, bevañ truilh, krakvevañ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentez vras, kaout ur vuhez treut, bevañ moan (en ezhomm, togn), gweañ anezhi, c'hoari gant glac'harig, chaokat mizer, ober ur bevañ bihan, bezañ treut an traoù gant an unan, ober e dammig silvidigezh, duañ gant ar vizer, duañ anezhi, punec'hiñ, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o

skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bevata, bezañ ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, en em vevañ divalav, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan, bevañ divalav, bevañ er baourentez, na gaout nemet a-walc'h da vevañ disterik, bezañ ezhommek (tavante, en dienez vrasañ, e-kreiz ar baourentez an ezhommekañ), bezañ reuzeudik-meurbet e stad, ren ur vuhez reuzeudik / tremen trist e vuhez / bevañ e kaezhnez / bevañ gant reuzeudigezh (Gregor) ; *ohne unsere Computer können wir nicht mehr auskommen*, n'eur ket evit dioueriñ an urzhiataerioù ken, n'eur ket evit bezañ dizonet diouzh an urzhiataerioù ken, n'eur ket evit bezañ forc'het a'n urzhiataerioù ken ; *ohne Geld auskommen*, ober (tremen, ober e dreuz) hep arc'hant ; *ohne Tabak auskommen müssen*, yunañ a vutun, rankout dioueriñ butun, bezañ forc'het a'r butun ; *ohne Hilfe kommen wir nicht aus*, n'omp ket evit dioueriñ skoazell, dober hon eus a vout sikouret, sikour a rankomp da gaout ; *nicht ohne seine Mutter auskommen können*, na vezañ evit dioueriñ e vamm ; *sie können ohne einander nicht auskommen*, n'int ket evit en em zioueriñ ; **4.** [dre skeud.] en em glevet, en em gordañ, en em ober, en em bleustriñ, en em bakañ, en em gochañ, en em gavout par, en em ingalañ, asantiñ, en em dremen ; *ich komme gut mit ihm aus*, en em glevet a ran mat gantañ, en em ober a ran outañ, asantiñ a ran gantañ, en em dremen a ran outañ, en em dremen a ran dioutañ, tremen a ran dioutañ, ober a ran dioutañ, ober a ran gantañ, mat e vezan gantañ ; *gut miteinander auskommen*, en em glevet mat, en em ingalañ mat, en em bleustriñ, bezañ kalz a gevredigezh etrezo, en em ober an eil diouzh egile, en em ober etrezo, en em bakañ, en em gochañ, en em gavout par, ober segal an eil gant egile, bezañ emglev en o zouez ; *mit ihm kommt man schwer aus*, diaes eo kaout afer outañ, diaes eo ober dioutañ, diaes eo ober gantañ, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ, hennezh a zo ur pezh diaes.

Auskommen n. (-s) : korvoder g., gopr g., pae g., leve g. ; *er hat sein Auskommen*, n'en deus ket da glemm, gounit a ra peadra, e c'hopr a zo a-walc'h d'e gunduiñ, dont a ra a-benn da dennañ e gof er-maez a vizer, en em gavout a ra, a-walc'h en deus d'ober e dreuz, a-walc'h en deus evit ober e dreuz, a-walc'h en deus d'ober e dreuziad dre ar vuhez, a-walc'h en deus d'ober e dreuziad dre ar bed, dont a ra e voued gantañ madik a-walc'h, foenn a-walc'h en deus en e rastell, foenn a-walc'h en deus en e rastell evit debriñ ; *er hat sein gutes Auskommen*, koumanant mat en deus, gounit a ra ur gopr a-zoare, gopret mat eo, druz eo e stal, ur gounider bara eo, barrek eo, hennezh a zo foenn er rastell gantañ, gouest eo.

auskömmlich ag. : a-walc'h, trawalc'h.

auskoppeln V.k.e. (hat ausgekoppelt) : **1.** [hemolc'h] diskoublañ, distrollañ ; **2.** [tekn.] dizenkrogañ, diantellat, dilugañ, digevreañ.

auskörnen V.k.e. (hat ausgekörnt) : dishiliañ, dihiliañ, disgreuniañ, rifiñ, dihadiañ, dirañvañ, diroñjiñ.

Auskörnen n. (-s) : dishilh g.

auskosten V.k.e. (hat ausgekostet) : 1. saouriñ, tañva, blazañ ; *das Leben auskosten*, ober e ran, saouriñ ar vuhez, c'hoari e roll, kemer ar vuhez diouzh an tu mat, tremen kempennik ha brav e damm buhez, bezañ gwell diouzh e vuhez, ren ur vuhez distrafulh, bevañ en (diouzh) e roll, bezañ ur paotr disoursi eus an-unan, profitañ eus ar vuhez ; *sein Glück auskosten*, profitañ eus e blijadur, lakaat e amzer da brofitañ eus e blijadur, kemer e blijadur ; 2. [dre skeud.] *bis zur Neige auskosten*, evañ betek ar berad diwezhañ, evañ ar c'halirad c'hwerv betek ar berad diwezhañ.

auskotzen V.k.e. ha V.gw. (hat ausgekottzt) : dislonkañ, bruihiñ, c'hwedañ, reboursiñ, rechetiñ, lañsañ diwar e galon, resteuler, teuler diwar e galon, strinkañ diwar e galon, lañsañ, lañsañ diwar e galon.

V.em. : **sich auskotzen** (hat sich (t-rt) ausgekottzt) : dislonkañ, bruihiñ, c'hwedañ, reboursiñ, rechetiñ, lañsañ diwar e galon, resteuler, teuler diwar e galon, strinkañ diwar e galon, lañsañ, lañsañ diwar e galon.

auskragend ag. : balirek, o valirañ, a-skarv, baleget, a valir, a valed.

auskramen V.k.e. (hat ausgekramt) : 1. staliañ, dispakañ, displegañ ; *Waren auskramen*, staliañ (dispakañ, displegañ) marc'hadoùezh ; 2. [dre skeud.] ober digoroù gant, bragal gant, dougen randon gant ; 3. *alte Erinnerungen auskramen*, dibunañ eñvoradennoù kozh ; 4. *Geheimnisse auskramen*, diskuliañ kevrinoù, disklêriañ kevrinoù, gwerzhañ an tamm pistolenn, reiñ avel d'ar c'had, toullañ d'an douar, P. dispakañ e grampouezh.

auskratzen V.k.e. (hat ausgekratzt) : 1. skrabañ, kravat, diskrabañ ; 2. *jemandem die Augen auskratzen*, tennañ e zaoulagad eus e benn d'u.b., diframmañ e zaoulagad diouzh e benn d'u.b. ; 3. [mezeg.] karzhellañ, karzhañ, skarzhañ.

Auskratzer g. (-s,-) : 1. raker g., raklerez b., karzhprennig g. ; 2. [mezeg.] loa garzhañ b., karzhell b.

auskriechen V.gw. (kroch aus / ist ausgekrochen) : 1. ruzañ er-maez, en em stlejañ er-maez, skrampañ er-maez, mont a-stlej er-maez, mont a-ruz-korf er-maez, mont a-ruzoù er-maez, buzhugenniñ evit dont er-maez, mont a-ruz er-maez, en em arat er-maez ; 2. [laboused] diglorañ, diglosañ, dinodiñ, diflukañ, nodiñ.

Auskriechen n. (-s) : [laboused] nodadur g.

auskriegen V.k.e. (hat ausgekriegt) : 1. dont a-benn da ziwiskañ, dont a-benn da dennañ ; 2. dont a-benn da echuiñ, kas da benn, pengenniñ.

auskristallisieren V.k.e. (kristallisierte aus / hat auskristallisiert) : strinkennañ.

V.gw. (kristallisierte aus / ist auskristallisiert) : strinkenniñ, mont da strinkenn, dilaviñ ; *das Salz kristallisiert aus*, dilaviñ a ra an holen.

V.em. : **sich auskristallisieren** (kristallisierte sich aus / hat sich (t-rt) auskristallisiert) : strinkennañ, mont da strinkenn.

auskugeln V.k.e. (hat ausgekugelt) : gweañ, distresañ, divoestañ, diaozañ, divarc'hañ, diemprañ, divellañ, diflach, dilec'hiañ, dioeñsiñ.

V.em. : **sich auskugeln** (hat sich ausgekugelt) : [mezeg.] *sich (t-d-b) den Arm auskugeln*, gweañ (distresañ, divoestañ, diaozañ, divarc'hañ, diflach, diemprañ) e vrec'h, dilec'hiañ eskern e vrec'h, ober ur gwe d'e vrec'h ; *sich (t-d-b) die Schulter auskugeln*, diskoaziañ, gweañ (distresañ,

divoestañ, diaozañ, divarc'hañ, diflach, dilec'hiañ, diemprañ) e skoaz.

Auskugelung b. (-,-en) : diempradur g., disklozadur g., divelladur g., dioeñsadur.

auskühlen V.k.e. (hat ausgekühlt) : skornañ, yenañ, gouyenaat, freskaat.

V.gw. (ist ausgekühlt) : 1. anouediñ, dastum (pakañ, tapout) un taol yen, tapout ur c'horfad riv, tapout ur barr riv, dastum (pakañ, serriñ, tapout) anoued, dastum (pakañ, tapout) riv, tapout paourentez, dont ur barr anoued en e c'houzoug, tapout arwez ; 2. yenañ, yenaat ; *auskühlen lassen*, lezel da yenañ, leuskel da yenañ, lezel da deurel e dan.

Auskühlung b. (-) : 1. taol yen g., riv g., korfad riv g., barr riv g., anoued g., anouedadur g., paourentez b., arwez g., barr arwez g., iswrester g. ; *an Auskühlung sterben*, mervel gant ar riv, mervel gant an iswrester ; 2. skornadur g., yenadur g.

Auskultation b. (-,-en) : [mezeg.] selaouennerezh g., selaouennañ, selaouennadenn b.

Auskultations- : [mezeg.] ... selaouennañ, ... klevata, ... selaouennel.

auskultieren V.k.e. (auskultierte / hat auskultiert) : [mezeg.] selaouennañ, klevata.

auskundschaften V.k.e. (hat ausgekundschaftet) : 1. spiañ, furchal, klask titouroù diwar-benn udb, klask disaouzan a-zivout udb, disaouzan war divoud udb, ober enklask diwar-benn udb. ; 2. anavezadenniñ, anaoudaduriñ.

Auskundschaften n. (-s) : 1. spierezh g. ; 2. anavezadenniñ g., anaoudaduriñ g.

Auskundschafter g. (-s,-) : 1. spier g., kelaouer g., titourer g. ; 2. [lu] diaraoger g., gwastadour g., sklêrijenner g., anaouder g.

Auskunft b. (-, Auskünfte) : titour g., ditour g., disklêriadur g., kelaouadur g., stlenn g. ; *jemandem Auskunft über etwas erteilen*, reiñ anaoudegezh eus udb d'u.b., reiñ d'u.b. udb da c'houzout (da anavezout), kelaouiñ u.b. diwar-benn udb, daveiñ udb d'u.b., kemenn udb d'u.b., ditourañ u.b. diwar-benn udb, titouriñ u.b. diwar-benn udb, reiñ liv d'u.b. eus udb, reiñ disaouzan d'u.b. eus udb, disklêriadennañ udb d'u.b., kelenn u.b. a-zivout udb ; *dies wird uns Auskunft über seine Herkunft geben*, en doare-se en em lakaimp war an tres evit gouzout a belec'h eo ; *jemanden um eine Auskunft bitten*, goulenn titouroù diwar-benn udb ouzh u.b. ; *über etwas Auskünfte einholen*, mont da c'houlenn (da glask) titouroù diwar-benn udb, klask disaouzan a-zivout udb, ober enklask diwar-benn udb, dastum ditouroù diwar-benn udb, pennaouiñ titouroù (ditour, testenioù) diwar-benn udb, klask ditour diwar-benn udb, ditourañ udb, titouriñ udb, kelaoua diwar-benn udb, en em zaveiñ a-zivout udb, enklask / kemer kentel / lakaat poan da c'houzout udb (Gregor), mont da glask sklêrijenn diwar-benn udb ; *sie hat sich allerlei Auskünfte eingeholt*, graet eo ganti he fourvez a ditouroù ; *Auskünfte verschaffen*, kelennata.

Auskunftei b. (-,-en) : ajañs titouriñ b., burev titouriñ g.

Auskunftsbeamte(r) ag.k. g. : gwazour e karg eus an titouriñ g.

Auskunftsbüro n. (-s,-s) : burev titouriñ g., servij titouriñ g., lec'h titouriñ g.

Auskunftsquelle b. (-, -en) : tarzhtitouroù g., mammenn ditouroù b.

Auskunftsschalter g. (-s, -) : burevtitouriñ g., servij titouriñ g., lec'htitouriñ g.

auskugeln V.k.e. (hat ausgeklungelt) : P. ijinañ, itrikañ, iriennañ, steuñviñ.

auskuppeln V.k.e. (hat ausgekuppelt) : [tekn.] dizenkrogañ, diantellat ; *einen Gang auskuppeln*, dizenkrogañ un tizh, diantellat un tizh.

V.gw. (hat ausgekuppelt) : [tekn.] dizenkrogañ, diantellat.

auskurierbar ag. : [mezeg.] pareüs, pareadus.

auskurieren [mezeg.] V.k.e. (kurierte aus / hat auskurirt) : kas kuit, parañ ; *seinen Schnupfen auskurieren*, disiferniañ.

Auskurierung b. (-) : [mezeg.] 1. pare g., diglañvadur g., pareidigezh b., parañs b., yac'hidigezh b., gwelladenn b., gwelladur g., gwelladurezh b., gwellañ b., gwelladeg b. ; 2. pareidigezh b., kur b., mezegañ g., mezegadur g., louzaouerezh g., louzaouiñ g., prederiañ g., prederioù lies.

auslachen V.k.e. (hat ausgelacht) : *jemanden auslachen*, c'hoarzhin diwar-goust u.b., goapaat diwar-goust u.b., c'hoarzhin goap war (a, ouzh, diouzh) u.b., c'hoarzhin goap d'u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., ober fent gant u.b., ober foei d'u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., dejanal gant u.b.

V.em. : **sich auslachen** (hat sich (t-rt) ausgelacht) : *sich tüchtig auslachen*, bezañ aet ar bouc'h war lein an ti gant an-unan, c'hoarzhin a-strak (evel roñseed, gwalc'h e galon, leizh e jave, leizh e gorzenn, leizh e zent, leizh e c'henoù), c'hoarzhin a-greiz e galon, c'hoarzhin a galon vat, c'hoarzhin a-greiz kalon, rampañ e c'henoù.

Auslad g. (-[e]s) : [Bro-Suis] diskarg g., diskargerezh g., diskargadur g.

ausladen V.k.e. (lädt aus / lud aus / hat ausgeladen) : 1. diskargañ, digargañ, disammañ, diboullañ ; 2. [merdead.] dilastrañ, dilestrañ, difardañ ; 3. [dre astenn.] digouviañ, diskouviañ.

V.gw. (lädt aus / lud aus / hat ausgeladen) : [tisav.] balirañ, balegiñ.

Ausladen n. (-s) : 1. diskarg g., diskargerezh g., diskargadur g. ; 2. [merdead.] dilastrañ g., dilestradur g., difardañ g. ; 3. [dre astenn.] diskemenn g.

ausladend ag. : 1. [gwez] hag a skign pell e skourroù ; 2. bras, balirek, balegeg ; *ausladende Nase*, fri da blantañ kaol g., fri hinkin g., fri korloko g., fri patatez g., dorn brae g., fri koad g. ; 3. ledan, tev, frank, ec'hon ; 4. ampl ; *mit weit ausladender Geste*, a-zorn-nij, gant ur jestr ampl.

Ausladestelle b. (-, -n) : kae-dilestrañ g.

Ausladung b. (-, -en) : 1. diskarg g., diskargerezh g., diskargadur g. ; 2. [merdead.] dilastrañ g., dilestradur g., dilestradenn b., difardañ g. ; 3. [dre astenn.] diskemenn g.

Auslage b. (-, -n) : 1. dispign g., koust g. ; *allgemeine Auslagen*, frejoù dre vras lies. ; *sonstige Auslagen*, frejoù a bep seurt lies. ; *die Auslagen decken*, *die Auslagen zurückerstatten*, resteuler ar frejoù (ar mizoù), daskoriñ ar mizoù ; *jemandem seine Auslagen vergüten*, divizañ u.b., difrejañ u.b. ; 2. staliad g., stalikerezh g. ; 3. diskouez g., diskouezadur g.

Auslagendiebstahl g. (-s, -diebstähle) : laerezh marc'hadoùrezh dispak g., laerezh er stalioù g., skraperezh marc'hadoùrezh dispak g.

auslagern V.k.e. (hat ausgelagert) : 1. treuzlec'hiañ, treuzkas, diboullañ, divorañ ; 2. [kenw.] divagazennañ, dic'hignoliañ, disanailhañ, distokañ.

Auslagerung b. (-, -en) : treuzkasadur g., treuzkasadenn b., treuzlec'hiadur g.

Ausland n. (-[e]s) : estrenvro b., pellvro b., arallvro b., broioù estren lies., diavaez bro g. ; *fürs Ausland bestimmt*, da gas d'ar broioù estren, da vezañ kaset d'ar broioù estren, da eziporzhiañ, da vezañ eziporzhiet, evit an estrenvro ; *im Ausland*, en estrenvro, er broioù estren, arallvro ; *ins Ausland ziehen*, mont d'an estrenvro, mont da vaez bro ; *femes Ausland*, pellvro b. ; *im Ausland geboren*, ganet arallvro, ganet en estrenvro ; *im Ausland investieren*, postañ arc'hant arallvro (en estrenvro) ; *aus dem Ausland kommend*, a ziavaez bro, o tont a-vaez-bro, degaset a-ziavaez bro.

Ausländer g. (-s, -) : estren g., estrañjour g., divroad g., den a-vaez-bro g., ermaeziad g., [dre zismeg.] lustrugenn g.

ausländerfeindlich ag. : estrengas, digar e-keñver an estrañjourien.

Ausländerfeindlichkeit b. (-) : estrengasoni b.

Ausländerwahlrecht n. (-s) : gwir da votiñ evit an estrañjourien g.

Ausländerwohnheim g. (-s, -e) : bod evit an estrañjourien g., oaled evit an estrañjourien b.

ausländisch ag. : arallvro, estren, estrenel, a-vaez-bro, a-ziavaez bro, diavaez-bro, estrañjour, divroad ; *ausländische Geldsorten*, moneizioù estren lies. ; *ausländische Valuta*, moneiz estren g.

Auslandsanleihe b. (-, -n) : amprest digant broioù estren g., amprestadenn en estrenvro b., amprestadenn diavaez b.

Auslandsaufenthalt g. (-s, -e) : chomadenn en estrenvro b.

Auslandsdeutsche(r) ag.k. g./b. : Alaman hag a zo o chom en estrenvro g., Alamanez hag a zo o chom en estrenvro b.

Auslandsbeziehungen lies. : darempredoù gant ar broioù estren lies., darempredoù etrebroadel lies.

Auslandsgeschäft g. (-s, -e) : oberiadenn genwerzh gant broioù estren b.

Auslandskorrespondent g. (-en, -en) : doaretaer en estrenvro g.

Auslandslieferung b. (-, -en) : [kenw.] 1. kasadenn d'an estrenvro b. ; 2. degasadenn o tont eus an estrenvro b.

Auslandsmarkt g. (-s, -märkte) : [kenw.] marc'had diavaez g., nevid diavaez g.

Auslandssporto n. (-s, -s) : mizoù kas evit ar broioù estren lies.

Auslandsreise b. (-, -n) : beaj d'an estrenvro b., beaj da vaez bro b., beaj en estrenvro b.

Auslandsschulden lies. / **Auslandsverschuldung** b. (-) : dle diavaez g.

Auslandsschutzbrief g. (-s, -e) : [kirri-tan] kevrat kretaet evit an estrenvro b.

Auslandssemester n. (-s, -) : c'hwec'hmiad studioù en estrenvro g.

Auslandsunternehmen (-s, -) : embregerezh diazezet en ur vro estren g., embregerezh arallvro g.

Auslandsverbindlichkeiten lies. : [arc'hant.] dle diavaez g.

Auslandsverlagerung b. (-,-en) : [armerzh] treuzlec'hiañ d'an estrenvro g., treuzlec'hiadur d'an estrenvro g.

Auslandsvertreter g. (-s,-) : gwazour kenwerzh o labourat en estrenvro g.

Auslandsvertretung b. (-,-en) : 1. [pol.] legati g. ; 2. [kenw.] kontlec'h g., iskevredad en estrenvro g.

Auslandsware b. (-,-n) : [kenw.] marc'hadourezh arallvro b., marc'hadourezh a-vaez-bro b., marc'hadourezh diavaez-bro b.

Auslandszulage b. (-,-n) : digoll evit al labour en estrenvro g.

auslangen V.gw. (hat ausgelangt) : 1. astenn ; *mit dem Arm auslangen*, astenn e vrec'h ; *mit dem Arm zum Schlag auslangen*, sevel e zorn evit skeiñ.

2. padout, bezañ a-walc'h, skoulmañ, tapout, spletiñ ; *ich lange mit meinem Geld aus*, gounit a ran peadra, tu 'zo din da skoulmañ ganti, trawalc'h am eus evit bevañ, en em dennañ (en em bakañ) a ran e-keñver arc'hant, trawalc'h am eus evit skoulmañ an daou benn ; *mein Geld langt nicht aus*, berr on gant an arc'hant, berr eo an arc'hant ganin, re just eo an arc'hant ganin, berr on war va c'hezeg, berr eo ar c'hrog ganin, staget berr on, skort eo an arc'hant ganin, emañ Fañch ar Berr ganin, taget on gant ar verrentez arc'hant, berr eo an arc'hant ganin etre va daouarn, bec'h am bez o sec'hañ an eil dorn gant egile, bec'h am bez o walc'hiñ an eil dorn gant egile ; *das Geld langt für einen Monat aus*, a-walc'h a arc'hant a zo evit padout ur miz, an arc'hant-se a bado ur miz ouzhomp.

Auslass g.(-es,-lässe) : difourk g., diskarz g., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarz g., skarzherezh g., skarzhadur g.

auslassen V.k.e. (lässt aus / ließ aus / hat ausgelassen) : 1. tremen hep, lezel a-gostez, esevañ ; *sein Frühstück auslassen*, mont war var e lein, tremen hep e lein ; *bei seinem Gebet das letzte Stück auslassen*, darniñ e bedennoù ; 2. [dre skeud.] *an jemandem seinen Zorn auslassen*, diskargañ e galonad kounnar war u.b., diskargañ (terriñ, pellezvannañ) e gounnar war u.b., terriñ e imor war u.b., delammat a-enep u.b., treiñ e imor fall war u.b., bezañ direizhet war u.b., ober sodadennoù war u.b., en em gounnariñ ouzh u.b. ; *seine schlechte Laune an etwas (t-d-b) auslassen*, uzañ e imor ouzh udb ; 3. [dre astenn.] disoñjal, tremen dreist ; 4. [sonerezh] *eine Note auslassen*, tremen dreist un notenn ; 5. [kegin.] *Fett auslassen*, teuziñ druzoni, rouzañ druzoni ; 6. [skridoù] *ein Kapitel auslassen*, tremen dreist ur pennad, chom hep menegiñ (hep studiañ) ur pennad, lakaat ur pennad en ankounac'h, sigotañ ur pennad ; *in seinem Bericht hat er absichtlich manches ausgelassen*, damlavarou a zo en e zanevell ; 7. chom hep enaouiñ, leuskel dienaou ; 8. [keflusker] leuskel lazhet, leuskel sac'het, chom hep reiñ tro da ; 9. [dilhad] chom hep gwiskañ ; 10. [Bro-Aostria] leuskel, lezel da vont, dieubiñ, reiñ e frankiz da.

V.em. : **sich auslassen** (lässt sich aus / ließ sich aus / hat sich ausgelassen) : *sich (t-rt) über etwas auslassen*, displegañ udb dre ar munud (diouzh ar munud), reiñ tro d'e gomzoù evit displegañ udb, ober tro gant e gaoz evit displegañ udb, tremen ur c'hraf bennak dre ar vurutell, reiñ forzh displegadurioù, diskoursiñ diwar-benn udb., displegañ udb just-ha-just ; *sich (t-rt) lang und breit über etwas auslassen*, stambouchañ udb.

Anv-gwan verb **ausgelassen** 1. birvidik, leun-barr a vuhez, bouilh, diroll ; *ausgelassener Tanz*, dañs diroll g. ; *die Kinder sind ausgelassen*, diroll eo ar vugale, fraoñval a ra ar vugale, meskañ ha berviñ a ra ar vugale, ar vugale a ra ur riboul, turlutañ a ra ar vugale ; 2. seder ; *ausgelassene Stimmung*, sederoni b., sederidigezh b.

Auslassung b. (-,-en) : 1. mank g., mankadenn b., ankounac'hadenn b., disoñjadenn b. ; 2. displegerezh g., lavar g. ; 3. [yezh.] koazhadur g., berrdro b., berrgomz b., arboell g.

Auslassungsfehler g. (-s,-) : mankadenn b., mank g., ankounac'hadenn b., disoñjadenn b.

Auslassungspunkte lies. : pikoù-arsav lies.

Auslassungszeichen n. (-s,-) : [yezh.] skrab g., virgulenn-grec'h b., soc'h g.

Auslassventil n. (-s,-) : klaped distaol g., klaped skarzhañ g., klaped karzhañ g., klaped diskas g., klaped diskarz g., klaped spurjañ g.

auslasten V.k.e. (hat ausgelastet) : korvoiñ ar varregezh kenderc'hañ ; *voll auslasten*, a) lakaat da dreiñ e barr e ampled ; b) beuziñ gant al labour, debriñ gant al labour ; *voll ausgelastet sein*, kaout implij d'e eurioù, bezañ beuzet gant al labour, bezañ debret gant al labour, bezañ foulet gant al labour, bezañ foulmac'het gant al labour, bezañ foul war an-unan, bezañ mezv evel ar yer en eost, bezañ mac'homet gant al labour, bezañ leun a gefridi, kaout re garrad, bout herr labour war an-unan, bezañ friket gant al labour, bezañ prez labour gant an-unan.

Auslastung b. (-,-en) : [tekn.] korvoerezh ar varregezh kenderc'hañ g. ; *volle Auslastung*, askorad uhelañ g., askorad e barr e ampled g.

Auslastungsplan g. (-s,-pläne) : raktres al labourioù korvoiñ g., steuñv labour g., steuñv korvoiñ g.

auslatschen V.k.e. (hat ausgelatscht) : *Schuhe auslatschen*, torkuliñ botoù, diseuliañ botoù.

Auslauf g. (-s,-läufe) : 1. beradur g., dever g., deveradur g., diskarg g., diruilhad g., dizour g. ; 2. toull skarz g., riboul g., genoù g., dinaou g., toull an dizour g. ; *Auslauf der Wasserrinne*, genoù san an dour lous g., genoù kan an dour lous g., toull skarz an dour lous g., riboul an dour lous g. ; 3. [merdead.] digaeadur g., loc'hañ g., diborzhañ g. ; *Auslauf eines Schiffes*, disparti ul lestr g., loc'hañ ul lestr g. ; 4. plas g., lec'h g., lijor g. ; *hier werden die Tiere genug Auslauf haben*, amañ e vo ec'hon d'al loened, en o ec'hon e vo al loened amañ, amañ e c'halla al loened bale en o ec'hon, amañ e vo frank war al loened.

Auslaufbahn b. (-,-en) : [karr-nij] leurenn ruilhal goude ar pradañ b., roudenn ruilhal goude ar pradañ b.

auslaufen V.gw. (läuft aus / lief aus / ist ausgelaufen) : 1. sortial, mont kuit ; *ein- und auslaufen*, mont ha dont, antreal ha sortial ; *das Schiff läuft aus*, emañ ar vag o kuitaat ar porzh, emañ ar vag o tiorzhañ, emañ al lestr o vont kuit, dizouarañ a ra al lestr a'r porzh, digaeañ a ra al lestr, mont a ra ar vag er-maez.

2. berañ, diverañ, silhañ, dizouarañ ; *das Fass läuft aus*, koll (berañ) a ra ar varikenn ; *der Teich läuft aus*, dic'hlanhañ (fotañ) a ra ar poull-dour ; *hier läuft uns das Wasser aus*, amañ emañ ar c'holl, dre amañ e silh an dour.

3. mont da get, echuiñ, chom a-sav ; *der Fluss läuft in der Wüste aus*, mont a ra ar stêr da hesk (da zisek'h) e-barzh ar gouelec'h, mont a ra dour ar stêr da netra (war netra, da goll,

da vann, da beurgoll) er gouelec'h ; *spitz auslaufen*, echuiñ gant ur beg ; *die Maschine läuft aus*, ehanañ (paouez) a ra ar mekanik da dreiñ.

4. [amzer] echuiñ, bezañ o tilostañ, dont d'e zibenn, dibennañ, tennañ d'e ziwezh, bezañ tost echu, bezañ tost disoc'h, bezañ damdost echu, bezañ war an echu, bezañ war e bare, soetiñ ; *der Vertrag läuft aus*, emañ ar gevrat o tilostañ, ar gevrat a denn d'e dermen, soetiñ a ra ar gevrat, erru pare eo ar gevrat.

5. [dre astenn.] echuiñ, disoc'h ; *das läuft gut aus*, mat eo pep tra oc'h echuiñ mat ; *das läuft noch schlecht aus*, gwallfinveziñ a raio an dra-se, gwall ziwezh (drouziwezh, gwallfinvez) a vo gant an dra-se, un distag c'hwerv (ur gwall zistag) a zo da gaout gant an dra-se ; *er möchte wissen, wie das Ganze für ihn auslaufen wird*, emañ e gouign e go.

V.k.e. (läuft aus // lief aus // hat/ist ausgelaufen) : *die Bahn auslaufen*, mont (reded) eus eil penn an hent-red d'egile.

V.em. **sich auslaufen** (läuft sich aus / lief sich aus / hat sich (t-rt) ausgelaufen) : daoubenniñ, difreñ, difelpañ, dispac'hañ, kabalat, en em zrastañ, fistoulat, turmudañ, froudañ, turlutañ, fraoñval, meskañ ha berviñ, fourgasiñ, froudañ, punellat, lavigañ, ober ur riboul, meskañ, merat, trabotellat, trapikellat, trevelliñ, firbouchal, diskrapañ.

Auslaufen n. (-s) : **1.** [merdead.] digaeatur g., diborzhiañ g. ; **2.** silhadenn b., dizour g. ; **3.** redadur g., redeg g.

Ausläufer g. (-s,-) : **1.** rakmenez g., pennroz g., skoazenn venez b., skoaz venez b., harpell venez b. ; **2.** skourr g. ; **3.** kreskenn b., redenn b., stolon g., rederez b., garenn-red b., korzenn-red b. ; *die Pflanze ist dabei, Ausläufer zu entwickeln*, krog eo ar blantenn da redeg.

Auslaufhahn g. (-s,-hähne) : kog diskarzh g., kog spurjañ g., kog distaol g., kog skarzhañ g., kog diskas g.

Auslaufmodell n. (-s,-e) : produ eus fin ar steudad g., kenderc'had eus fin ar steudad g.

Auslaufrohr n. (-s,-e) : tuellenn diskarzh b., tuellenn spurjañ b., tuellenn distaol b., tuellenn skarzhañ b., tuellenn diskas b.

auslaugen V.k.e. (hat ausgelaugt) : **1.** sachañ, sunañ ; *den Erdboden auslaugen*, diwadañ an douar, disec'hañ an douar, skuizhañ an douar, koll an douar, disteraat an douar, treutaat an douar, sachañ war an douar, sunañ an douar, disasuniñ an douar, didrempañ an douar, didemzañ an douar ; *die Wurzeln der Kiefern haben den Erdboden ausgelaugt*, diwadet (disec'het) eo bet an douar gant gwizioù ar pin ; *Kohl laugt den Boden aus*, ar c'haol a goll an douar, ar c'haol a zistera an douar, ar c'haol ne vezont ket pell o tiwadañ an douar ; **2.** [kimiezh] koueziañ, lisiviñ, bugadiñ ; *Salz auslaugen*, diveinelaat ; *ausgelaugte Asche*, koarad g., stloag g. ; *einen Kessel mit ausgelaugter Asche bestreichen*, koaradenniñ ur chaodouron ; **3.** mac'homiñ, faezhañ, diviañ, skuizhañ, dinerzhañ, breviñ, lazeriañ ; *die Arbeit hat ihn ausgelaugt*, kaset en deus e yec'hed da get gant al labour, torret ha brevet en deus e gorf gant al labour, uzet en deus e gorf gant al labour.

Auslaugen n. (-s) / **Auslaugung** b. (-) : [tekn.] sildrouezhiñ g.

Auslaugkessel g. (-s,-) : bailh-kouez g., bod b., penton-kouez g., berverez b., lisiverez b.

Auslaut g. (-s,-e) : [yezh.] soniad diwezhañ g. ; *im Auslaut*, er fin, oc'h echuiñ udb.

auslauten V.gw. (hat ausgelautet) : [yezh.] *auf etwas (t-rt) auslauten*, echuiñ gant udb.

ausläuten V.k.e. (hat ausgeläutet) : lakaat ar c'hleier da seniñ [evit kemenn udb].

V.gw. (hat ausgeläutet / ist ausgeläutet) : echuiñ da seniñ.

ausleben V.k.e. (hat ausgelebt) : **1.** peurziorren, gwerchelaat, brunellat, degas da wir ; **2.** dilasañ, diskargañ, pellezvannañ.

V.em. : **sich ausleben** (hat sich (t-rt) ausgelebt) : **1.** ober e ran, saouriñ ar vuhez, c'hoari e roll, kemer ar vuhez diouzh an tu mat, tremen kempennik ha brav e damm buhez, bezañ gwell diouzh e vuhez, ren ur vuhez distrafiñ, bevañ en (diouzh) e roll, bezañ ur paotr disoursi eus an-unan ; **2.** [dre skeud.] anadiñ, erzerc'hañ, dont war wel, en em ziskouez.

auslecken V.k.e. (hat ausgeleckt) : lipat ; *seinen Teller auslecken*, ober ul lip d'e asied.

ausleeren V.k.e. (hat ausgeleert) : **1.** goulloñ, goulloñderiñ, lakaat goullo, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, riñsañ, diskargañ, spurjañ ; **2.** [dre skeud.] *sein Herz ausleeren*, en em ziavaeziñ, diavaeziñ e boan, digeriñ (diskuliañ, dizoleiñ, diskargañ, disammañ, divarrañ) e galon.

V.em. : **sich ausleeren** (hat sich (t-rt) ausgeleert) : **1.** [mezeg.] ezwagrennañ e lin, ezverañ e lin, diskargañ lin, teurel lin brein, goriñ, gwiriñ, dislinañ, P. dizourañ ; **2.** P. troazhigellat, skuilhañ ur banne dour, dizourañ, troazhañ, ober, staotañ, dizourañ e gig, troazhañ, ober ur staotadenn, teurel ur banne dour, cheñch dour war ar buzhug, frigat, ober e boull, ober ur poulladig, [merdead.] cheñch dour war ar pesked, cheñch dour war ar c'hranked.

Ausleerung b. (-,-en) : **1.** karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarz g., skarzherezh g., skarzhadur g. ; **2.** [post] sav-lizheroù g. ; **3.** [mezeg.] deveradur g., argasadenn b., skarzhadur g., dourennadur g., diskarg g., diskargadur g., ezwagrennadur g., ezveradur g.

Auslegearbeit b. (-,-n) : marelladur g.

auslegen V.k.e. (hat ausgelegt) : **1.** staliañ, dispakañ, displegañ, lakaat, diskouezadegañ, lakaat a-wel, lakaat a-wel-kaer, lakaat war ziskouez, lakaat e diskouez ; *Waren auslegen*, staliañ (displegañ) marc'hadourezh.

2. [dre skeud.] displegañ, disklêriañ, degompren, dezintent, deveizañ ; *ein Gesetz auslegen*, displegañ (disklêriañ) ul lezenn ; *einen Text auslegen*, displegañ (disklêriañ) un destenn.

3. gwiskañ, goleiñ, marellañ, brizhellat, enskantañ, rikamaniñ, damaskinañ ; *mit Fliesen auslegen*, gwiskañ gant daroù (gant mein plat), karrezañ, karrezennañ, karraozennañ, darañ, karrellañ ; *mit Fliesen ausgelegt*, leuriat a garraozennoù, karrellet.

4. *Geld auslegen*, diyalc'hañ, digefiañ, astenn arc'hant, foñsañ arc'hant (Gregor).

5. [tekn.] krouiñ, koñseviñ, sevel, ober.

6. [kegin.] *eine Form auslegen*, foñsañ ur moull.

Auslegen n. (-s) : 1. [kenw.] staliadur g., stalierezh g., displegerezh g., dispakerezh g. ; 2. displeg g., addispleg g., displegadenn b., displegatur g., disklêriadur g. ; 3. [tekn.] marelladur g., enskantañ g., darañ g., damaskinañ g.

Auslegeordnung b. (-,-en) : [Bro-Suis] 1. [lu] gwel g., gweladeg b., moustr g., gweloù lies. ; 2. roll g., listenn b., renabl g.

Ausleger g. (-s,-) : 1. displeger g., disklêrier g. ; 2. sichenn b., korbell g. ; 3. [gavr-houam] brec'h ar c'havr-houam b., brec'henn ar c'havr-houam b., gwalenn ar c'havr-houam b. ; 4. [merdead.] kempouezer g., adwern b.

Auslegerbrücke b. (-,-n) : pont baleget g., pont-skourr a-skarv g.

Auslegetisch g. (-es,-e) : [kenw.] taol dispakañ b.

Auslegung b. (-,-en) : 1. [kenw.] staliadur g., displegerezh g., dispakerezh g. ; 2. displeg g., addispleg g., displegadenn b., displegatur g., disklêriadur g., devarnouriezh b. ; *Textauslegung*, displegadenn destenn b., displegatur testenn g., displegerezh g. ; *Bibelauslegung*, prezegen santel b. ; 3. [tekn.] marelladur g., enskantañ g., darañ g., damaskinañ g.

Auslegungssache b. (-,-n) : afer a steradur b., kistion a gomprenidigezh b.

ausleiden V.gw. (litt aus / hat ausgelitten) : 1. bezañ e boanioù oc'h echuiñ ; 2. [dre skeud.] *er hat ausgelitten*, echu eo gant e boanioù er bed-mañ, ar marv en deus lakaet diwezh d'e boanioù, an Ankoù en deus disamet anezhañ eus e boanioù.

ausleiern V.k.e. (hat ausgeleiert) : uzañ, teuc'hiñ, lakaat uz en udb ; *ausgeleiertes Gewinde*, aegou dall g., aegou dallet g., aegou togn g.

V.em. : **sich ausleiern** (hat sich (t-rt) ausgeleiert) : dont da vezañ laosk, dont trec'houllo en dra-mañ-tra, dont laoskijenn en dra-mañ-tra, skarpiñ.

Anv-gwan verb **ausgeleiert** : poazh, uzet, teuc'h.

Ausleihe b. (-,-n) : 1. prest g., prestadenn b. ; 2. draf ar prestadennoù g., gwich ar prestadennoù b.

ausleihen V.k.e. (lieh aus / hat ausgeliehen) : 1. prestañ, reiñ e feurm, reiñ war zistao, reiñ e prest ; *Geld auf hohe Zinsen ausleihen*, prestañ arc'hant war gampi uhel, prestañ arc'hant gant uzurerezh (Gregor) ; *gegen Pfand ausleihen*, prestañ war ouestl, goulenn kredoù a-raok prestañ arc'hant ; *kannst du mir, bitte, dein Fahrrad ausleihen* ? ne c'hallfes ket prestañ da varc'h-houam din ? ; 2. amprestañ, kemer e prest ; *sich bei jemandem etwas ausleihen*, goulenn udb war brest digant u.b., amprestañ udb digant u.b.

Ausleiher g. (-s,-) : prester g., louacher g.

Ausleihung b. (-,-en) : prest g., prestadenn b.

auslernen V.gw. (hat angelernt) : *man hat nie angelernt*, neb a oar a gavo desk, pep tra en deus e gentel.

V.k.e. (hat angelernt) : deskiñ betek penn ; *er hat sein Handwerk angelernt*, desket en deus e vicher, echu eo e stummadur.

Auslese b. (-,-n) : 1. dibaberezh g., diforc'hidigezh b. ; 2. [bev.] diuzouennañ g. ; *die natürliche Auslese*, an diuzouennañ naturel g. ; 3. dreistdibab g., bleuñv g., diuz g., dibab g., boked g., bokedad g., bouedenn b., bouf g., begenn b., savadenn b., marc'hadourezh eus ar gurunenn (eus ar vegenn, eus an dibab, diouzh an dibab, eus an diuz, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, kentañ

troc'h, dibab) b. ; 4. [lenn.] *literarische Auslese*, dastumad skridoù g., teskad g., bokedad skridoù lennegel g. ; 5. [gwin] anvadur orin kontrollet g.

auslesen V.k.e. (liest aus / las aus / hat ausgelesen) : 1. dastum, serriñ, sevel ; *Steine auslesen*, diveinañ, dastum mein ; 2. [dre skeud.] diforc'h, diforc'hiñ, dilenn, didoueziañ, choaz, dibab, diuzañ, dispartiañ ; *sorgfältig auslesen*, digejañ (Gregor), dilenn (dibab, diuzañ, dispartiañ) ar pep gwellañ, ober un dibab da, ober dilenn da, c'hwennat ; *Kartoffeln auslesen*, ober dilenn d'an avaloù-douar, dibab avaloù-douar, ober un dibab d'ar patatez, dilenn an avaloù-douar.

Auslesen n. (-s) : [stlenn.] *Auslesen von Daten*, tennañ roadennoù g.

Ausleseprozess g. (-es,-e) : 1. dibaberezh g., diforc'hidigezh b. ; 2. [bev.] diuzouennañ g.

Ausleseverfahren n. (-s,-) : dibaberezh g., diforc'hidigezh b.

ausleuchten V.k.e. (hat ausgeleuchtet) : 1. sklêrijennañ, goulaouiñ (implij en tu gouzañv e brezhoneg nemetken), sklaeriañ ; 2. [dre skeud.] sklaeraat.

auslichten V.k.e. (hat ausgelichtet) : dizerc'hiñ, diskoultrañ, divarrañ, noashaat.

Auslieferer g. (-s,-) : kaser g., dezouger g., deroer g.

ausliefern V.k.e. (hat ausgeliefert) : 1. *Waren ausliefern*, degas marc'hadourezh, dereiñ marc'hadourezh, dezougen marc'hadourezh ; 2. droukreiñ, gwerzhañ, trubardiñ, flatrañ, diskuliañ, disklêriañ ; 3. [gwir] *dem Gericht ausliefern*, lakaat etre daouarn ar justis ; 4. [gwir] *einen Gefangenen ausliefern*, dazbroañ ur prizonad ; 5. *jemandem auf Gnade und Ungnade ausgeliefert sein*, bezañ e vuhez etre daouarn u.b., bezañ etre daouarn u.b. hag en e drugarez, bezañ dindan truez pe zidruet u.b., bezañ e trugarez u.b. (Gregor), bezañ e krog daouarn krabanek u.b. ; *den wütenden Fluten ausgeliefert sein*, bezañ taolet ha distaolet gant an tarzhiou mor dirollet eus an eil tu d'egile evel ur c'hoariell.

Auslieferung b. (-,-en) : 1. deroadur g., degasadenn b., dezougerezh g., dezougadur g. ; 2. [dre skeud.] *Auslieferung eines Geheimnisses*, diskuliadur ur c'hevriñ ; 3. [gwir] *Auslieferung von Verbrechern*, dazbroadur torfedourien g.

Auslieferungsschein g. (-s,-e) : [kenw.] paperenn dereiñ b.

Auslieferungsvertrag g. (-s-verträge) : [gwir] kendivizad etrebroadel a-zivout an dazbroañ g.

ausliegen V.gw. (lag aus / hat ausgelegen) : bezañ displeget, bezañ dispak, bezañ staliet.

Auslieger g. (-s,-) : 1. [merdead.] gward-aod g. ; 2. displeger g. ; 3. post-kroug g., sichenn b., korbell g. ; 4. [gavr-houam] brec'h ar c'havr-houam b., brec'henn ar c'havr-houam b., gwalenn ar c'havr-houam b. ; 5. [bigi] kempouezer g., adwern b.

Ausliegerberg g. (-s,-e) : [douar.] torgenn dest b., tosenn dest b.

Auslinie b. (-,-n) : [sport] linenn wrimenn b., linenn gostez b.

auslochen V.k.e. (hat ausgelocht) : [tekn.] minaouediñ, bilhiñ.

auslöffeln V.k.e. (hat ausgelöffelt) : 1. debriñ gant ul loa, debriñ a-loaiadoù, evañ a-loaiadoù ; 2. [dre skeud.] *für jemanden die Suppe auslöffeln müssen*, dougen an toaz d'ar forn evit unan all, pakañ evit unan all ; *er muss die*

Suppe (den Brei) auslöffeln, paeañ a ra bremañ diwar-bouez e groc'henn (Gregor), dezhañ eo bremañ da zougen an toaz d'ar forn, en em gavout a ra gwazh eus kement-se, en em gavout a ra diaes eus kement-se ; *die sollen doch jetzt bitte die Suppe auslöffeln*, ra vezo war o reuz, ra vezo kement-se evit o c'holl, dezho eo bremañ da voustrañ war o c'halon, dezho d'en em zibab bremañ, kac'het o deus en o zokoù ha ret eo dezho bremañ o lakaat war o fennoù, kaoz int ma'z eus bremañ kouezhet ur bec'h warno, dezho eo bremañ da zirouestañ o neud, gwazh a se evito, dre o faot eo ha n'o deus den da damall, pennkaoz int eus o maleur, pennkaoz int mard eo bremañ kouezhet ar bec'h warno, n'o deus nemet lakaat en o c'hichen bremañ mard eo kouezhet ar bec'h warno.

ausloggen V.gw. (hat ausgeloggt) : [stlenn.] klozañ un dalc'h, serriñ un dalc'h.

V.em. : **sich ausloggen** (hat sich (t-rt) ausgeloggt) : [stlenn.] klozañ un dalc'h, serriñ un dalc'h.

auslönnen V.k.e. (hat ausgelöhnt) : 1. paeañ ; 2. [dre astenn.] dic'hoprañ, difredañ, ezfredañ, digouviañ, digargañ, dizorniañ.

auslöschen V.k.e. (hat ausgelöscht) : 1. lazhañ, mougañ, distanañ, didanañ, esteuziñ ; *er löschte das Feuer aus*, mougañ a reas an tan ; 2. [dre skeud.] *ein Übel auslöschen*, diwiziennañ un droug bennak, diwiziennañ ha distrujañ un droug (Gregor), terriñ war un droug bennak, dibennañ ur si fall bennak, lemel ur pleg fall ; *das Almosen löscht die Sünden aus*, aluzen a walc'h ar pec'hedoù ; 3. *eine Schuld auslöschen*, renkañ un dle : a) peurbaeañ un dle ; b) diendleañ u.b., dizleañ u.b. ; 4. diverkañ, difasañ, raskañ, teuziñ.

Auslöschung b. (-,-en) : 1. mougadur g., mougerezh g., mougadenn b. ; 2. steuziadur g., steuzidigezh b. ; 3. diverkadur g., difasadur g.

Auslösehebel g. (-s,-) : distegner g., dizleizenner g., biz g., pluenn b., draenn b., ki g., diskrog g., distigner g., distegnerez b., spletenn b., delanker g., delusker g., diasker g.

Auslöseknopf g. (-s,-knöpfe) : meudikerez b., pluenn b.

auslösen V.k.e. (hat ausgelöst) : 1. distrollañ, distrobañ, distrobellañ ; 2. dasprenañ, akuitañ ; *Gefangene auslösen*, dasprenañ prizonidi ; 3. *ein Pfand auslösen*, tennañ (dilasañ) ar pezh a oa bet roet e gouestl / diouestañ udb (Gregor) ; 4. [lu] *einen Angriff auslösen*, distagañ un argadenn ; *das Feuer auslösen*, distagañ tennoù, tennañ ; 5. [tekn.] distignat, dizleizennañ, distegnañ ; *einen Hebel auslösen*, distignat ul linier ; *die Öffnung des Fallschirms auslösen*, digeriñ e harz-lamm, distegnañ e harzlamm ; 6. [kenw.] diendleañ, dizleañ ; 7. [mezeg.] diemprañ, divellañ, dioeñsiñ ; 8. *Knochen auslösen*, diaskomañ ; 9. [dre skeud.] degas d'e heul, degas war e lerc'h, tennañ d'e heul, tennañ war e lerc'h, delankañ ; *eine Kettenreaktion auslösen*, delankañ un dazgwered ristennek ; *ein Gefühl auslösen*, degas ur santad d'e heul, lakaat ur santad da sevel e kalon u.b.

auslosen V.k.e. (hat ausgelost) : tennañ d'ar bilh, tennañ d'ar bilhed, tennañ d'ar bilhoù, bilhiñ, teuler d'ar sord, tennañ d'ar sord, teuler bilhoù ar udb, tennañ ar bilhed ; *die Anteile einer Erbschaft auslosen*, teuler kemblac'h war al lodennoù ; *mit einem Messerwurf auslosen*, terchal.

Auslöser g. (-s,-) : 1. [tekn.] biz g., pluenn b., ki g., diskrog g., distegner g., distegnerez b., dizleizenner g., distigner g., spletenn b., delanker g., delusker g., diasker g., meudikerez b. ; 2. [dre skeud.] abeg g., pennabeg g., pennkaoz g., orin g.

Auslösezählrohr n. (-s,-e) ; [tekn.] konter (muzulier) Geiger g. ; *das Auslösezählrohr spielt verrückt*, pennfolliñ a ra ar muzulier Geiger.

Auslosung b. (-,-en) : tennerezh d'ar bilh g., tennerezh d'ar sord g. ; *Auslosung von Losen*, tennerezh ar prizioù da c'hounit g.

Auslösung b. (-,-en) : 1. daspren g., dasprenadenn b., dasprenadur g., dieubidigezh b., distrob g., diluz g. ; 2. [kenw.] diskarg g. ; 3. [mezeg.] diempradur g., divelladur g., dioeñsadur g. ; 4. [tekn.] distignadur g. ; *impulsgesteuerte Auslösung*, distignadur dre skogoù g.

ausloten V.k.e. (hat ausgelotet) : gourhedañ, sonteal, sontañ, muzuliañ gant ar plom.

auslüften V.k.e. (hat ausgelüftet) : reiñ avel da, lakaat da aveliñ ; *Kleidungsstücke auslüften*, reiñ avel da zilhadoù 'zo, lakaat dilhad da aveliñ, lakaat dilhad d'ober un aveladenn.

Auslug g. (-s,-e) : [lu, kozh] post-evezhiañ g., post-ged g.

auslugen V.gw. (hat ausgelugt) : gedat, spiañ, evezhiañ, bezañ e spi, bezañ war c'hed, bezañ war evezh.

ausmachen V.k.e. (hat ausgemacht) : 1. tennañ ; *Kartoffeln ausmachen*, tennañ patatez ; *Kartoffeln beim Ausmachen beschädigen*, darnañ patatez, darnañ avaloù-douar ; 2. [dre heñvel.] *das Feuer ausmachen*, lazhañ (mougañ, distanañ, didanañ) an tan ; *das Licht ausmachen*, lazhañ (mouchañ, mougañ, steuziñ, steuziñ) ar gouloù ; 3. kendivizout ; *einen Preis ausmachen*, en em glevet war ur priz, en em gordañ war ur priz, tonkañ ur priz ; *ein Treffen ausmachen*, divizout peur ha pelec'h en em welet, merkañ un deiziad, deiziñ un emwel, merkañ un arroud ; 4. [dre skeud.] mont d'ober, bezañ [udb] eus an-unan, bezañ [udb] eus an dra-mañ-tra, bezañ anezho ; *im Ganzen macht das zehn Mark aus*, dek mark e vo en holl ; *diese zwei Zimmer machen die Wohnung aus*, an daou bezh-se (an div gambr-se) a ya d'ober ar ranndi ; *der Größenunterschied zwischen beiden macht nicht viel aus*, n'eus ket kalz a vent etre an daou zen-se ; *diese Kosten machen die Hälfte unserer Ausgaben aus*, ar mizoù-se a zo an hanter eus hon dispignoù anezho, ar mizoù-se a ya d'ober an hanter eus hon dispignoù ; *bei der Versammlung machten Jugendliche den größten Teil der Anwesenden aus*, en emvod e oa ar re yaouank ar re niverusañ a-bell ; 5. *Ihr Spott machte ihm nichts aus*, lezel a rae o goapaerezh da vont gant an avel, ne rae van ebet eus o goapaerezh, ober a rae fae war o goapaerezh, dichastre e oa diouzh o goapaerezh ; *die paar Minuten machen nichts aus*, n'omp ket war-bouez pemp munut ; *das machte ihm nicht viel aus*, ne oa ket gwall nec'het gant an dra-se ; *das macht nichts aus !* ne ra forzh ! ne vern ! heñvel eo ! ne laz ket ! daoust da se ! ne denn ket da vraz ! n'eo ket kalz tra ! n'eo ket kalz a dra ! n'eo ket strikt ! n'eo ket pikol tra ! n'eo ket pikol ! n'eo ket marv mil den ! ne denn ket da wall dra ! n'eus ket a ziaez ! n'eus ket a forzh ! n'eo ket grevus ! n'eo netra ! nebeut a dra n'eo ken ! gwall nebeut a dra eo ! re nebeut a dra eo ! avel traken ! n'eus droug ebet ! n'eus ket a zroug ! se ne ra mann ! se ne ra mann ebet ! n'omp ket

war-bouez an dra-se ! an dra-se ne ra ket ! ne rit ket kalz a forzh ! ne rit ket paot a forzh ! forzh ebet ! ne rit forzh ebet ! ne rit ket a forzh ! ne rit ket forzh ! ne rit forzh a netra ! pe vern din ? pe vern ouzhin ? pe laz din-me ? pe forzh a ran-me ? pe forzh a ra din ? pe forzh a zo din ? pe forzh din ? ha forzh a ra din ? ha forzh a zo din ? petra a ra se din ? petra eo an dra-se din ? pe kaz a ra din ? n'on ket chalet gant an dra-se, n'on ket darbarek gant an dra-se, forzh a se ! ; *was macht das aus ?* pe laz ? / pe kaz a zo ? / pe vern ? / pe forzh a zo ? (Gregor), petra vern an dra-se ? forzh a se ! ; **6.** diguzhat, diskoachañ, dinoñ, diournat, lec'hiañ, diforc'hiñ, kavout ; *jemanden in der Menge ausmachen*, gwelet u.b. war-greiz tout an dud ; *ich habe einen Rechenfehler ausgemacht*, kavet em eus meskont. Anv-gwan verb **ausgemacht** : **1.** tonket, termenet, divizet, merket ; *es ist ausgemacht*, tonkit aze ! roit din ho torn ma vo tonket ! darc'haou aze ! a-du ! asant on ! ali on ganeoc'h ! ; *das ist eine ausgemachte Sache*, graet eo ar gra ; **2.** touet, echu, peurechu, pomet, eus ar penn, diouzh ar penn, kaledet, aheurtet, a-dreist par, eus ar re washañ ; *ein ausgemachter Dummkopf*, ul loukez echu g. ; *ein ausgemachter Schuft*, ur stronk labous g., un hailhevod g., ul lavagnon g., ul louzaouenn fall b., un hailhevodeg g., un hailhoneg g., ur peñsel fall g., ur pikouz fall g., ur gaster g., ur stronk g., ur standilhon g., un diaoul a baotr g., ul lakepod g., ur fall lakez g., un noazour g., ur gwall bezh g., ur pezh lous g., ur pezh vil g., ur pezh divalav g., ur pezh fall a zen g., un den brein betek mel e eskern g., un dra milliget g., ul loen brein g., ul loen vil g., ul loen lous g., ul loen fall g., ul loen mut g., ur vosenn a zen b., ul lastezenn b., unan gwazh eget ar vosenn g., ur paotr e gont a fallagriez ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., un den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., ur paotr n'eus netra a vat ennañ g., ur paotr gagn g., un higenn b., ur gwall higolenn b., ur sapre lampon g., ul lampon eus ar penn g., ul lampon diouzh ar penn g., ul loen gars g., ur c'hast b.

ausmahlen V.k.e. (mahlte aus / hat ausgemahlen) : malañ, burutellat, bleutaat, burutellañ.

Ausmahlen n. (-s) : mal g., maladenn b., maladur g., maladeg b., munuderezh g., breverezh g., brevidigezh b., braeerezh g.

Ausmahlung b. (-, -en) : mal g., maladenn b., maladeg b., arreal g.

Ausmahlungssatz g. (-es, -sätze) : feur bleutaat g.

ausmalen V.k.e. (hat ausgemalt) : **1.** peurlivañ ; **2.** enlivañ, livañ ; **3.** [dre skeud.] taolenniñ, taolennañ, deskriñ, dezrevell.

V.em. : **sich ausmalen** (hat sich ausgemalt) : *sich (t-d-b) etwas ausmalen*, faltaziañ (ijinañ, empenñ, gwelet) udb, soñjal gant an-unan, soñjal d'an-unan.

ausmanövrieren V.k.e. (manövrierte aus, hat ausmanövriert) : skarzhañ, bannañ er-maez, dizorniañ, distroadañ.

Ausmarsch g. (-es, -märsche) : [lu] loc'hañ g., ermaezhiadeg b.

Ausmaß n. (-es, -e) : **1.** muzul g., ment b., mentelezh b., ec'honder g., ec'honded b., lijor g., braster g., astenn g. ; *in großem Ausmaß*, largik, a-vras, a-lark, sof-kont, gros, a-foziadoù, dreiskont, paot-mat, gras Doue, forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-

mui, e-leizh, a-leizh, diouzh an druilh, a-druilhadoù, dizamant ; *es ist kein Leichtes, ein Werk von solchem Ausmaß zu korrigieren*, n'eo ket gwall aes reizhañ ul labour a-vent gant hemañ ; *wer kennt das Ausmaß Ihrer Liebe zu den Menschen ?* piv a anavez ar braster, an donder hag al lec'hed eus ho karantez evit an dud ? ; *er kannte nicht einmal das Ausmaß seines Wohlstands*, ne ouie ket ar pegement eus e zanvez ; *ein Gebäude von kolossalen Ausmaßen*, ur savadur ramzel g. ; **2.** pouez g., pouezusted b., pouezuster g., pouezelezh b. ; *internationale Ausmaße annehmen*, etrebroadelañ, etrebroadelaat ; *gewaltige Ausmaße annehmen*, dont a vihan da vras, dont da vezañ bras-divuzul.

ausmauern V.k.e. (hat ausgemauert) : [tisav.] priata, mogeriañ, muriañ, mañsonat.

Ausmauerung b. (-, -en) : mañsonerezh g., priata g., mogeriañ g.

ausmehren V.k.e. (hat ausgemehrt) : [Bro-Suis] votiñ dre sav-dorn, divizout dre sav-dorn.

ausmeißeln V.k.e. (hat ausgemeißelt) : kizellañ, divouedañ, kleuzañ, kleuziañ.

ausmergeln V.k.e. (hat ausgemergelt) : skuizhañ, faezhañ, breviñ, lazeriañ, dinerzhañ, treutaat, kinviañ.

Anv-gwan verb **ausgemergelt** : kastiz, digiget, treut-ki, treutoc'h eget ur sklisen, kastiz evel an Ankoù, treut evel ar marv, treut-marv, treut-gagn, treut evel ur c'hagn, treut-kign, treut-eskern, diskarn, distronk, karzhet e gorf, kaset, distruj, moan evel an drezen, n'eus mann outañ, treut evel ur c'hant tachoù, dizeriet, diviet, koazhet ; *ein ausgemergeltes Gesicht*, ur fas kinviet g./b.

ausmerzen V.k.e. (hat ausgemerzt) : **1.** diouennañ, dinodiñ, distrujañ ; *der Mensch wird niemals die Ratten ausmerzen können*, ne c'hallor morse kas da netra (kas da vann) gouenn ar razhed ; *mögen alle Erdbewohner ausgemerzt werden*, ra vezo karzhet an Douar diouzh kement den a zo war e c'horre ; **2.** [dre skeud.] c'hwennat ; *die Druckfehler aus einem Buch ausmerzen*, lemel an holl fazioù bizskriñ (ar vioù koukoug) diouzh ul levr, difaziañ ul levr, c'hwennat ar vioù koukoug diouzh ul levr, peurreizhañ ul levr, peurreishaat ul levr ; *alle politischen Anspielungen aus einer Schrift ausmerzen*, tennañ eus ur skrid kement a denn netraig d'ar politikerezh ; *diese Krankheit kann auch anders ausgemerzt werden*, gallout a c'haller lazhañ ar c'hleñved-se e-giz-all c'hoazh ; *die Pest ausmerzen*, harluañ ar vosenn a-douez an dud, harluañ ar vosenn a-vetoù an dud.

Ausmerzung b. (-, -en) : **1.** diouennadur g. ; **2.** lamedigezh b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarz g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadeg b., rask g.

ausmessen V.k.e. (misst aus / maß aus / hat ausgemessen) : **1.** mentañ, muzuliañ, metrañ, gwalennata, rahouennañ, ober muzul, ober muzulioù, kemer muzul, kemer mentoù udb ; **2.** [mat.] diñsañ, trimac'hañ ; **3.** [merdead.] jaojañ ; **4.** [kenw.] munudañ, dibezhiañ.

Ausmessen n. (-s) / **Ausmessung** b. (-, -en) : **1.** muzuliadur g., mentadur g., metradur g. ; **2.** [mat.] diñsadur g., trimac'hañ g. ; **3.** [merdead.] jaojadur g.

ausmisten V.k.e. (hat ausgemistet) : skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, riñsañ, dideilañ, gouloñ, digaoc'hañ ;

den Stall ausmisten, skarzhañ dindan ar saout, skarzhañ dindan al loened, skarzhañ ar c'hraou, karzhañ ar c'hraou, riñsañ ar c'hraou, digaoç'hañ ar c'hraou, disaotrañ ar c'hraou, goulloñ ar c'hraou, skarzhañ ar staol, karzhañ ar staol, riñsañ ar staol ; *ausgemistet*, skarz, riñset ; *den Stall mit der Kotkrücke (mit der Mistkrücke, mit dem Kotschieber) ausmisten*, skarzhañ ar c'hraou gant ur rozell, rozellat ar c'hraou.

ausmünzen V.k.e. (hat ausgemünzt) : moneisaat, moneizañ, skeiñ moneiz.

Ausmünzen n. (-s) : moneizadur g., monidigezh b.

ausmustern V.k.e. (hat ausgemustert) : 1. ensellet ; [kenw.] *Waren ausmustern*, digej ar varc'hadourezh, dibab marc'hadourezh, standilhonañ marc'hadourezh ; 2. disluañ, diluañ, pellaat, kas kuit diouzh an arme ; *ausgemusterter Soldat*, soudard dic'hopret g., soudard disluet g. ; *ausgemusterte Pferde*, kezeg o deus graet o amzer lies. ; *ausgemusterte Kuh*, pratenn b.

Ausmusterung b. (-,en) : 1. dibab g., choaz g., diuz g., dilenn g., dibaberezh g., diforc'hidigezh b., digejadur g., didoueziadur g., standilhonerezh g. ; 2. [lu] disluañ g., disluadur g.

Ausnahme b. (-,n) : esevded b., nemedenn b., ezreolenn b., ezreolder g., ezreol b., direizhadenn b., direizhenn b., esparadenn b., direizhder g., direolder g., dibarded b., dibarder g. ; *eine Ausnahme machen, eine Ausnahme bilden*, bezañ direizh e-keñver ar reolenn, mont diwar ar reolenn, bezañ un nemedenn eus an dra-mañ-tra, esevañ ; *mit Ausnahme von*, oc'h esevañ (Gregor), nemet, panevet, estreget, estrevit, war-bouez, war-vete, war-vetek, betek ; *die Ausnahme bestätigt die Regel*, e-keñver pep reolenn ez eus traoù direizh, n'eus tra na gav un diforc'h bennak, nend eus reol ker bras ma c'hallfe skoueriañ pep tra (Gregor), an ezreol a gadarn ar reol, kant maouez kant hiviz / nemet unan a vefe dihviz ; *alle ohne Ausnahme*, tout-razh, tout-pizh-razh, holl-razh, holl-pizh-razh, razh a-bezh, an holl gweitbunan, an holl dud tout, an holl hep diskontañ nikun, an holl hep esevañ nikun, an holl hep na vankas gour, an holl hep faot ebet, holl a-bezh, holl en ur bagad, holl a-gevret, holl d'un dro, holl e-kevret, holl asambles, an holl en ur ser, an holl ser-ha-ser, an holl e-ser, holl a-genstroll, holl a-geñver, holl a-gor, holl a-unan, holl a-unvan, holl a-unstroll, holl asambles hep digarez ebet, kement den a zo tout, an dud holl gweitbunan, pizh an dud ; *alle ohne Ausnahme kamen, um sich diese Leute anzusehen*, ne oa hini ebet a gement na vije ket bet o rentañ ur gwel d'an dud-se, deuet e oant holl gweitbunan da rentañ ur gwel d'an dud-se, deuet e oant razh a-bezh da rentañ ur gwel d'an dud-se.

Ausnahmebestimmung b. (-,en) : diarbenn esevded g., esevded b.

Ausnahmeerscheinung b. (-,en) : plegenn dreistordinal b., tra dreistordinal g., esparadenn b.

Ausnahmefall g. (-s,-fälle) : nemedenn b., direizhadenn b., esparadenn b., direizhder g., esevded b., ezreolder g., darvoud nemedennek g., darvoud nemedel g.

Ausnahmegenehmigung b. (-,en) : aotre dreistordinal g.

Ausnahmegericht n. (-s,-e) : lez-varn esevded b.

Ausnahmegerichtsbarkeit b. (-) : barnerezh esevded g.

Ausnahmegesetz n. (-es,-e) : lezenn esevded b.

Ausnahmepreis g. (-es,-e) : priz dibar g., priz dreistordinal g.

Ausnahmeregelung b. (-,en) : reoladur dibarek g., reoladur esevded b., reoladur dreistordinal b.

Ausnahmesituation b. (-,en) : plegenn dreistordinal b., stad dreistordinal an traoù b., stad-difrae b., stad a zifrae b., saviad dreistordinal g., plegenn nemedel b., plegenn nemedennek b.

Ausnahmezustand g. (-s,-zustände) : stad dreistordinal b., stad-difrae b., stad a zifrae b., stad-seziz b., stad a c'hronn b.

ausnahmslos ag/Adv. : *alle ausnahmslos*, an holl hep diforc'h nikun, an holl a-zifec'h, an holl a-zifec'h-kaer, an holl gweitbunan, pizh an dud, tout-pizh-razh, an holl dud tout, an holl hep diskontañ nikun, an holl hep na vankas gour, an holl hep faot ebet, holl asambles, an holl hep digarez ebet.

ausnahmsweise Adv. : ezreol, en un doare dreistordinal, en un doare direizh e-keñver ar reolenn, en ur vont diwar ar reolenn evit ur wech.

ausnehmen V.k.e. (nimmt aus / nahm aus / hat ausgenommen) : 1. *ein Nest ausnehmen*, *Vögel ausnehmen*, dineizhañ laboused, dineizhiañ laboused, difoupañ un neizh, digrakañ un neizh, difoupañ ploged, difontañ un neizh, distekiñ un neizh ; 2. *einen Bienenstock ausnehmen*, goulloñ ur gestad wenan ; 3. *Geflügel ausnehmen*, divouzellañ (skarzhañ, distripañ) laboused-porz ; 4. *Fische ausnehmen*, dibab (difastañ, divouzellañ, difritañ, distripañ, disklipañ, goulloñ, goullonderiñ, dilenn, renkañ) pesked ; 5. [dre skeud.] *jemanden ausnehmen*, kignat u.b., diennañ u.b., goro arc'hant digant u.b., rozellat arc'hant u.b., sunañ u.b., gwallañ u.b., gaouiañ u.b., grevañ u.b., ober gaou ouzh u.b., flipat u.b., friponat u.b., touzañ u.b., debriñ u.b., diwadañ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b. ; 6. *jemanden im Spiel ausnehmen*, peilhañ u.b., skarzhañ yalc'h u.b., krazañ u.b., sac'hlutañ u.b., sklutañ u.b., stunañ u.b., stuntellañ u.b., silc'hañ u.b. ; 7. [dre heñvel.] esevañ, diskontañ ; *Anwesende ausgenommen*, war-bouez (estreget, estrevit) ar re a zo deuet, nemet ar re a zo amañ, oc'h esevañ ar re hag a zo deuet ; 8. [dre skeud.] *das nimmt sich gut aus*, n'eo ket ur vezh da welet, brav eo da welet, neuz en deus an dra-se.

ausnehmend ag. : dreistordinal, dibar, espar.

Adv. : dreistordinal ; *ausnehmend schön*, koant, mard eus unan - koant, mard eus hini - koant-tre - brav-kenañ - kaer-distailh - kaer-eston - kaer-meurbet - koant-hardizh - koant-ifam - brav-hardizh - brav-ifam - brav-kruel.

ausnüchtern V.k.e. (hat ausgenüchtert) : divezviñ.

V.gw. (ist ausgenüchtert) : divezviñ, diabafiñ, kousket war e win, kousket war re vras kofad, kousket goude (gant) re gofad gwin, uzañ e vanne, euvriñ e gofad, mougañ e win, tremen e win, koll e win.

V.em. : **sich ausnüchtern** (hat sich (t-rt) ausgenüchtert) : divezviñ, diabafiñ, kousket war e win, kousket war re vras kofad, kousket goude (gant) re gofad gwin, uzañ e vanne, euvriñ e gofad, mougañ e win, tremen e win, koll e win.

Ausnüchterung b. (-) : divezviñ g.

Ausnüchterungszelle b. (-,n) : kell divezviñ b., kell diabafiñ b.

ausnutzbar ag. : gounezus, gounezadus, korvodadus.

ausnutzen / ausnützen V.k.e. (hat ausgenutzt / hat ausgenützt) : 1. *etwas ausnützen*, mataat eus udb, en em vataat eus udb, emvataat eus udb, kemer tro eus, kemer e dro eus, bezañ gwell eus udb, en em gavout gwell eus udb, en em gavout mat eus udb, tennañ e vad eus udb, kaout e vad eus udb, tennañ vad eus udb, ober e c'hounid eus udb, ober e c'hounidegezh eus udb, kemer tro eus udb, kemer tro ag udb, kemer tro da udb, lakaat udb da dalvezout, lakaat udb dindan gorvo, kerziñ udb, kerzañ udb, ampletiñ udb, profitañ eus udb ; *eine Lage ausnützen*, malañ diouzh an dour, na vankout d'e grog, tennañ e vad eus un dro-vat, ober e vad eus ur blegenn, ober e c'hounid eus un dro-vat, ober e c'hounidegezh eus un dro-vat, mataat eus un dro-vat, en em vataat eus un dro-vat, lakaat ar glizh da gouezhañ war e dachenn ; 2. *jemanden ausnützen*, gwaskañ (korvoiñ, mac'homañ, krignat) u.b., bevañ diwar-goust u.b., abuziñ u.b., profitañ eus u.b. ; 3. *alle Vorteile ausnützen*, bezañ mat pep tra d'an-unan, bezañ gouest da dennañ un ibil diouzh brenn-heskenn.

Ausnutzung b. (-, -en) / **Ausnützung** b. (-, -en) : implij g., tennerezh splot g., korvoerezh g., korvodur g.

auspacken V.k.e. (hat ausgepackt) : 1. dispakañ, disac'hañ ; 2. [dre skeud.] disac'hañ e gaoz ; *die Wahrheit auspacken*, dispakañ (disac'hañ) ar wirionez, anzav ar wirionez, anzavout ar wirionez, anzav e wall, P. diskargañ e c'hor, dislonkañ e dorfed, dont e-barzh, dont d'ar gêr, dont d'an dosenn ; *tüchtig auspacken*, dont didroidell gant an-unan, dont krak-ha-berr gant an-unan, dont berr-ha-krenn gant an-unan, komz didortil, komz distag, na chom da chaokat e c'henou, komz didro, komz displeg, na ober tro gant e gaoz, na reiñ tro d'e gomzoù, na reiñ tro d'e lavar. V.gw. : 1. dispakañ, disac'hañ, dizober ur pakad ; 2. [dre skeud.] tintal, dispakañ (disac'hañ) ar wirionez, anzav ar wirionez, anzavout ar wirionez, anzav e wall, P. diskargañ e c'hor, dislonkañ e dorfed, dont e-barzh, dont d'ar gêr, dont d'an dosenn, dispakañ e grampouezh.

Auspacken n. (-s) : dispak g.

auspauken V.k.e. (hat ausgepaukt) : 1. embann war ar groaz, embann (skignañ) d'ar seizh avel, embann a-gri-forzh, trompilhañ ; 2. [dre astenn.] duvelliñ.

auspeitschen V.k.e. (hat ausgepeitscht) : skourjezata, skourjezañ, foetañ, kelastrennañ, reiñ lêrenn [d'u.b.], reiñ kerc'h [d'ub] gant lêrenn e skourjez, lêrennañ ; *mit einem Lederriemen auspeitschen*, lêrennañ ; *jemanden mit Brennesseln auspeitschen*, reiñ ul laz linad d'u.b., linata u.b.

Auspeitschen n. (-s) : foetadur g., foeterezh g., skourjezataerezh g.

Auspeitscher g. (-s, -) : skourjezataer g., foeter g.

auspfänden V.k.e. (hat ausgepfändet) : [gwir] sezisañ, lakaat seziz war, lakaat ar seziz war.

Auspfänder g. (-s, -) : [gwir] sezizer g., sezizour g.

Auspfändung b. (-, -en) : [gwir] seziz b.

auspfeifen V.k.e. (piff aus / hat ausgepfeiffen) : *jemanden auspfeifen*, c'hwibanat ouzh ub, hual (huataat, hudal) u.b., hudal war u.b., krial hu war u.b., huperiñ war-lerc'h u.b., lakaat an hu war u.b., choul war u.b., mezhekaat u.b., boufoniñ u.b., dejanal u.b., ober an hu war u.b., ober hu war u.b., ober an hu ouzh u.b., ober hu ouzh u.b., ober an hu hag ar you war u.b., lakaat an hu hag an hop war

u.b., ober hu hag hop war u.b. ; *er wurde ausgepfeiffen*, sevel a reas an hu warnañ a-berzh an holl, an hu hag an hop a zirollas warnañ, an hu hag ar you a zirollas warnañ.

auspflanzen V.k.e. (hat ausgepflanzt) : displantañ, diblantañ, treuzplantañ, dibodañ.

Auspflanzung b. (-, -en) : displantadenn b., displantadur g., displantadeg b., treuzplantadenn b., treuzplantadur g., treuzplantadeg b.

auspflücken V.k.e. (hat ausgepflückt) : rouesaat (tanavaat, distankaat) ar frouezh [en ur wezenn].

auspichen V.k.e. (hat ausgepicht) : *etwas auspichen*, induiñ diabarzh udb gant peg du.

Auspizium n. (-s, Auspizien) : diougan g., evndiouganerezh g. ; *unter jemandes Auspizien*, dindan gwarez u.b., dindan askell u.b.

ausplätten V.k.e. (hat ausgeplättet) : lavnennañ, follennañ.

ausplaudern V.k.e. (hat ausgeplaudert) : brudañ, diskuliañ, divegiñ ; *ein Geheimnis ausplaudern*, diskuliañ ur c'hevren, disklêriañ ur c'hevren, gwerzhañ an tamm pistolenn, reiñ avel d'ar c'had, toullañ d'an douar ; *sie plaudert alles aus*, sioul eo evel ur sac'had minaouedoù, honnezh a zo evel ur minaoed en ur sac'h, ur beg toull a zo anezhi, ur sac'h dizere a zo anezhi ; *bei jemandem etwas ausplaudern*, plantañ udb gant u.b.

ausplündern V.k.e. (hat ausgeplündert) : preizhañ, preizhata, ober ar skrap, skrapañ, divorañ, gwastañ, glac'hariñ, peliat, dibourc'hañ, riblañ, diannezañ, dizalbadiñ, enebouriñ, dic'hloanañ ; *etwas regelrecht ausplündern*, ober skrap ha riñs en udb, lakaat udb e skrap, skrapañ ha diskrapañ kement tra 'zo, preizhañ, preizhata, ober ar skrap, gwastañ, peliat, lakaat ul lec'h en arigrap, lakaat an arigrap war ul lec'h, ober ar beilh en ul lec'h bennak, lakaat ar beilh en ul lec'h bennak ; *ein Haus ausplündern*, diannezañ un ti, skrapañ kement a zo en un ti, divorañ kement a zo en un ti, plaouiañ kement a zo en un ti, ober skrap en un ti, ober skrap ha riñs en un ti, lakaat un tiegezh e skrap, ober ar riñs en un ti ; *sie werden Sie ausplündern*, laeret e viot ganto.

Ausplünderung b. (-, -en) : arigrap g., skrap g., preizhadeg b., preizhadenn b., preizherezh g., skrapadeg b., skraperezh g., peilh b., dibourc'herezh g., freuz g., drast g., reuz g., dismantr g., distruj g., dizalbad g., gwastidigezh b.

auspolstern V.k.e. (hat ausgepolstert) : golc'hediñ, matarasenniñ, bourellañ.

Auspolsterung b. (-, -en) : bourelladur g., bourell b., dibouboù lies.

ausposaunen V.k.e. (posaunte aus / hat ausposaunt) : embann war ar groaz, embann (skignañ) d'ar seizh avel, embann (skignañ) d'ar pevar avel, embann a-gri-forzh, trompilhañ, taboulinañ.

auspowern V.k.e. (hat ausgepowert) : kas da baour, paouraat, kas war ar plaen, kas d'ar bern, teurel war an douar noazh, mac'homañ, gwaskañ, mac'hañ, sunañ, gwallañ, gaouiañ, grevañ, ober gaou ouzh, flipat, touzañ, debriñ, kignat, diwadañ.

V.em. **sich auspowern** (hat sich (t-rt) ausgepowert) : re strivañ, reforsiñ, en em ziviañ, gwallgas e gorf, en em darzhañ, en em lazhañ, lazhañ e gorf, na zamantiñ d'e gorf, bezañ dizamant ouzh e gorf, bezañ re zizamant eus

e boan, na gaout damant ebet d'e boan, bezañ ki ouzh e gorf, poaniañ evel an diaoul kamm, plantañ e-barzh, lakaat re a gas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, loeniñ, loeniñ e gorf, lopañ, lardañ, bezañ re galet ha re zidruet ouzh e gorf, reiñ re a vec'h d'ar c'hanab, bouc'halañ, ruilhal ha merat re e gorf, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, c'hwezhañ e-barzh, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ, bezañ re zidruet outañ e-unan

ausprägen V.k.e. (hat ausgeprägt) : 1. merkañ, arouezennañ, doareañ ; 2. [dre astenn.] skeiñ moneiz, moneizañ ; 3. [dre skeud.] spisaat, fraeshaat, splannaat, kreskiñ, pouezañ war, lakaat anat.

Anv-gwan verb **ausgeprägt** : *ausgeprägte Gesichtszüge*, dremm trolinennet spis b., tailh spis an dremm (Gregor).

Ausprägung b. (-, -en) : 1. doare g., stumm g., tro b. ; 2. derez lemmder g.

auspressen V.k.e. (hat ausgepresst) : 1. gwaskañ, peurwaskañ, mac'hañ, moustrañ ; *eine Frucht auspressen*, gwaskañ ur frouezhenn evit kaout he dour, tennañ an dourenn eus ur frouezhenn (Gregor), deverañ ur frouezhenn, dichugañ ur frouezhenn ; *Trauben auspressen*, gwaskañ rezin, flastrañ rezin, lakaat reziñ dindan ar waskell, moustrañ rezin ; *die Maische auspressen*, gwaskañ ar vouden, gwaskañ an dorchenn ; 2. [dre skeud.] *jemanden auspressen*, kignat (mac'hañ, gwaskañ, diennañ, mac'homañ) u.b., goro arc'hant digant u.b., sunañ u.b., gwallañ u.b., gaouiañ u.b., grevañ u.b., ober gaou ouzh u.b., flipat u.b., friponat u.b., touzañ u.b., debriñ u.b., diwadañ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b., korvoiñ u.b. ; *die Steuerzahler auspressen*, sunañ ar gevrozourien.

Auspressung b. (-, -en) : 1. eztennerezh g., eztennadur g., gwask g., gwaskadenn b., gwaskadur g., gwaskerezh g., gwaskadurezh b., mac'herezh g. ; 2. [dre skeud.] korvoerezh g., mac'homerezh g., gwask g., gwaskerezh g.

ausproben / ausprobieren V.k.e. (hat ausprobt // probierte aus / hat ausprobiert) : esaeañ, esa.

ausprügeln V.k.e. (hat ausgeprügelt) : *jemanden ausprügeln*, breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, bleukata u.b., malañ u.b. a daolioù, ober butun gant u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwaskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloiñ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, reiñ ur roustad (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead bazhadoù, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, fest ar vazh, fest ar geuneudenn, kerc'h, segal, koad) d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., maoutañ u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil,

tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen u.b. a daolioù bazh / distremen u.b. a c'hoari gaer / distremen hetus u.b. / kiviañ a-dailh u.b. / frotañ ur re bennak gant eoul garzh ken na lufr / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. a c'hoari gaer / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. (Gregor).

Auspuff g. (-s, -e) : 1. diaezhennerez b. ; 2. karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhañ g., diskarzh g. ; 3. pod skarzhañ g., tuellenn skarzhañ b., korzenn-diaezhenniñ b., korzenn an aezhennoù devet b., korzenn ar moged b.

Auspuffgas n. (-es, -e) : aezhennoù skarzhet lies., gaz diskarzh g., moged g.

Auspuffkrümmer g. (-s, -) : tuelleg-diaezhenniñ b., tuelleg skarzhañ b., tuelleg an aezhennoù devet b., tuelleg ar moged b.

Auspuffrohr n. (-s, -e) : tuellenn skarzhañ b., korzenn-diaezhenniñ b., korzenn an aezhennoù devet b., korzenn ar moged b.

Auspufftopf g. (-s, -töpfe) : pod skarzhañ g., pod karzhañ g., didrouzer g., mouger-trouz g., mouger g.

auspulen V.k.e. (hat gepult) : [norzh Bro-Alamagn] dibluskañ, eskaoutiñ, diglorañ ; *Krabben auspulen*, dilenn kranked.

auspumpen V.k.e. (hat ausgepumpt) : 1. bangounellat, riboulat, goullonteriñ ; 2. [mezeg.] *den Magen auspumpen*, ober un tamm gwalc'hiñ d'ar bouzelloù, reiñ ur c'hristal / strinkellat bouzelloù u.b. (Gregor) (*ar ger 'kristal' a ra Gregor a Rostren gantañ a zo deveret eus ar galleg 'clystère', latin : clyster : gwalc'hiñ*) ; 2. [dre skeud.] *er ist ausgepumpt*, war e nerzh emañ, skuizh divi eo, skuizh marv eo, faezh eo betek skoulm e ene, yost eo, yostet eo, paket en deus un taol-dinerzh, brev eo, brevet eo, divi eo, gell eo.

auspunkten V.k.e. (hat ausgepunktet) : [sport] *jemanden auspunkten*, gounit war u.b. diouzh ar poentoù, trec'hiñ u.b. diouzh ar poentoù.

auspusten V.k.e. (hat ausgepustet) : P. lazhañ dre c'hwezhañ ; *die Kerze auspusten*, c'hwezhañ e fri d'al lutig, mouchañ ar gouloù, divouchañ ar gouloù, divouchañ ar c'houlouenn-goar, mouchañ ar c'houlouenn-goar.

Ausputz g. (-es, -e) : kinkl g., kinkladur g., gwarnisadur g.

ausputzen V.k.e. (hat ausgeputzt) : 1. kinklañ ; *den Christbaum ausputzen*, kinklañ gwezenn Nedeleg ; 2. [dre heñvel.] kempenn, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, dilastezañ ; *ein Fass ausputzen*, riñsañ ur varikenn ; 3. *das Licht ausputzen*, c'hwezhañ e fri d'al lutig, mouchañ ar gouloù / divouchañ ar gouloù (Gregor) ; 4. *einen Baum ausputzen*, diskoultrañ (diskourrañ, divazhañ, divarrañ, divleñchañ, divrankañ, krennañ, noashaat) ur wezenn ; 5. [dre skeud.] P. *jemanden ausputzen*, kiviañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor), kannañ e gouez d'u.b., kannañ e roched d'u.b.

V.em. : **sich ausputzen** (hat sich (t-rt) ausgeputzt) : en em c'hreiañ brav, en em fichañ, en em gempenn, mont war e begement, mont en e c'hloria mundi, en em stipañ, en em wiskañ en e gaerañ evel Yann o vont da graoña, en em wiskañ mat evel ar bourev pa'z a d'ober e Bask,

en em wiskañ en e faroñ, en em lakaat en e vrav ; *ausgeputzt*, aveet, dreket, keitet, en e faroñ, gwisket en e faroñ, gwisket-faro, greiet, ficht-kaer.

Ausputzer g. (-s,-) : dic'harzher g.

ausquartieren V.k.e. (quartierte aus / hat ausquartiert) : dilojañ, diannezañ.

ausquetschen V.k.e. (hat ausgequetscht) : 1. gwaskañ, peurwaskañ, mac'hañ, moustrañ, flastrañ, frigasañ, frikañ, chikañ, chikiñ, gourfouliñ, pladañ ; 2. [dre skeud.] *jemanden ausquetschen*, atersañ u.b., goro u.b., diennañ u.b., dibluskañ u.b., diskantañ u.b., ober goulennou forzh pegement ouz u.b.

ausradieren V.k.e. (radierte aus / hat ausradiert) : 1. diverkañ, gomañ, rasklañ, raskañ, lemle ; 2. [dre skeud.] diskar rez an douar / lakaat rez ar sol (Gregor), diskar a-benn-font, peurziskar, rezañ, dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, gwastañ, glac'hariñ, disac'hañ, dic'hastañ, drastañ, freuzañ, peurzistrujañ ; *ein Volk ausradieren*, diouennañ ur bobl, diwriennañ ha distrujañ ur bobl, lazhadegañ ur bobl ; *diese Krankheit kann auch anders ausradiert werden*, gallout a c'haller lazhañ ar c'hleñved-se e-giz-all c'hoazh ; *die Pest ausradieren*, harluañ ar vosenn a-douez an dud, harluañ ar vosenn a-vetoù an dud.

ausrangieren V.k.e. (rangierte aus / hat ausrangiert) : teurel d'ar blotoù, teurel war an teil, teuler d'ar bern, reputiñ, reputañ.

ausrasieren V.k.e. (rasierte aus / hat ausrasiert) : troc'hañ, touzañ.

ausrasten V.gw. (ist ausgerastet) : 1. [tekn.] diskregiñ, mont kuit ; 2. [dre skeud.] P. brizhañ, dizatiñ, alfoiñ, ober e baotr fistoulik, c'hoari e baotr, bezañ troet en un tarv, mont e breskenn, folliñ, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantiñ, mont dreist-penn, mont e belbi (e berlobi), ober un tamm diroll, garzhenniñ, c'hoari e loa, c'hoari al loa, bezañ an diaoul gant an-unan, bezañ diroll, bezañ dirollet, bezañ perc'hennet gant an diaoul, kas warnezi, ober jabadao, ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gernel, ober an diaoul hag e bevar, c'hoari e loen, ober ar seizh diaoul hag e benn, krial evel un egaret, magañ cholori ar mil diaoul, ober karnaj an droukspered, ober un trouz an diaoul, diaoulat ; *er rastet aus*, koll a ra mik e benn, mont a ra dreist-penn, mont a ra tok-tok, paket en deus anezho, e spered a droc'hoilh.

V.dibers. (hat ausgerastet) : *es rastet bei ihm aus*, a) P. dirollañ a ra, emañ o vont e breskenn, folliñ a ra, pennsodiñ a ra, treiñ a ra da sot, diskiantiñ a ra, mont a ra e belbi (e berlobi), diboellañ a ra, pennfolliñ dall a ra, mont a ra dall ha mezv, koll a ra mik e benn, folliñ a ra, aet eo tok-tok, paket en deus anezho, aet eo gant ar c'hatar, kollet eo gantañ e skiant-vat, koll a ra e benn ; b) boud eo, e douet (en arvar, en amzivin, war var) emañ, chom a ra en entremar, dall eo e gazh, dall eo e saout.

ausrauben V.k.e. (hat ausgeraubt) : 1. dibourc'hañ, skrapañ e draoù digant, divorañ e draoù digant, c'hwillañ (u.b.), dirannañ [u.b. eus udb], dic'hloanañ [u.b.] ; *sie werden Sie ausrauben*, laeret e viot ganto ; 2. [mengleuz.] digoadañ, lemle ar c'hoadañ.

ausrauchen V.k.e. (hat ausgeraucht) : butuniñ betek penn, peurvutuniñ, kas da ludu ; *ich habe meine Pfeife ausgeraucht*, aet eo va c'horniad e ludu, aet eo va c'horniad

butun e ludu, aet eo va c'horniad e ludu, luduet em eus va c'horniad, luduet eo va c'horniad ganin.

V.gw. (hat ausgeraucht) : 1. butuniñ betek penn, peurvutuniñ ; 2. mont e ludu, peurzeviñ.

ausräuchern V.k.e. (hat ausgeräuchert) : mogedenniñ, mogediñ, mogidellañ ; *die Mücken ausgeräuchern*, mogediñ evit chaseal ar c'hwibu.

Ausräucherung b. (-) : mogedennadur g., mogediñ g.

ausraufen V.k.e. (hat ausgerauft) : tennañ, diskolpañ, diskalfañ.

V.em. : **sich ausraufen** (hat sich ausgerauft) : *sich (t-d-b) die Haare ausraufen*, a) divleviñ e benn, tennañ kuchennadoù blev a-ziwar e benn, dirañsañ e vlev, sachañ blev eus e benn, diframmañ e vlev diwar e benn ; b) [dre skeud.] bezañ sach-blev (chabous, fich-blev, krog-blev, krogou, bec'h, patati, butun) etrezo, bezañ krog an eil e greouichenn egile, bezañ chabous (c'hign-c'hagn, cholori, patati) ganto, blevata, en em vlevata (Gregor), en em zigreñañ, en em gannañ, en em c'hennañ, mont d'an taolioù.

ausräumen V.k.e. (hat ausgeräumt) : goulloñ, goulonderiñ, lakaat goullo, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, diskarzhañ, distaliañ, distaliñ, disternañ, disterniañ, distrobañ, distrobellañ, riñsañ ; *ein Zimmer ausräumen*, diwarnisañ ur gambr, riñsañ ur gambr, ober ar riñs en ur gambr, diannezañ ur gambr / diveubliñ ur gambr (Gregor), tennañ an arrebeuri eus ur gambr, P. divorañ an arrebeuri eus ur gambr ; *ausgeräumt*, skarzhañ, riñset, distlabezet.

Ausräumung b. (-,en) : karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzhañ, diskarzhañ, skarzherezh g., diskarzherezh g., skarzhadur g., diskarzhadur g., skarzhadenn b., diskarzhadenn b., distalaj g., riñs g.

ausrechnen V.k.e. (hat ausgerechnet) : jediñ, dejediñ, kontañ, mentañ.

V.em. : **sich ausrechnen** (hat sich (t-d-b) ausgerechnet) : 1. *sich (t-d-b) etwas ausrechnen*, bezañ war c'hortoz eus udb, gedal udb, gortoz udb ; 2. *sich (t-d-b) etwas ausrechnen*, ijinañ udb., prizañ udb

Ausrechnung b. (-,en) : jed g., jedadenn b., jedadur g., kont b., konterezh g., dejedadur g.

ausrecken V.k.e. (hat ausgereckt) : astenn, ahediñ.

Ausrede b. (-,n) : remistenn b., risklenn b., kildroenn b., digarez g., falszigarez g., lank g., rezon b. ; *faule Ausrede*, remistenn b., risklenn b., digarez ki g., digarez toull g., digarez goullo g., digarez war-bouez un neudenn vrein g., digarez ken teñval hag an noz g., fariennou lies., farielloù lies., falszigarez g., digarez didalvoud g., fall digarez g. ; *um eine Ausrede nicht verlegen sein*, kavout atav mil digarez da dennañ, na vankout morse digarez d'an-unan, kavout atav un digarez pe un all ; *alle erdenklichen Ausreden werden vorgebracht, damit das Bretonische draußen vor der Tür bleibe*, kant rezon gwiroc'h eget ar wirionez a vez kavet evit lezel ar brezhoneg e-tal an nor (evit prenañ an nor ouzh ar brezhoneg), kant digarez a vez kavet evit lezel ar brezhoneg e-tal an nor (evit prenañ an nor ouzh ar brezhoneg) ; *da hilft keine Ausrede*, n'eus ket da dorañ, n'eus ket da gaeañ ; *Ausreden suchen*, klask troioù-pleg, klask troioù, klask troidelloù, klask digarezioù, mont a gildroennou d'u.b.

ausreden V.k.e. (hat ausgeredet) : 1. peurlavaret, peurechuiñ e gomzoù ; 2. [dre astenn.] *jemandem etwas ausreden*, argas ur ratozh bennak diwar spered u.b., dizaliañ u.b. d'ober udb., dibennadiñ u.b. a ober udb.

V.gw. : komz betek penn, echuiñ e gomz.

V.em. : **sich ausreden** (hat sich ausgeredet) : 1. *sich (t-rt) mit jemandem ausreden*, en em ingalañ (en em renkañ) gant u.b. ; 2. [dre skeud.] tennañ digarezioù toull, mont a gildroennoù d'u.b. ; *sie redet sich (t-rt) aus*, mont a ra di warbouez un neudenn vrein, en em dennañ (en em bakañ) a ra gant digarezioù ki (gant digarezioù toull ha gaouiat, gant remistennoù, gant risklennoù, gant falszigarezioù, gant digarezioù didalvoud, gant digarezioù goull, gant kantikoù seurezed, gant fall digarezioù), emañ o klask troioù, emañ o klask troioù-pleg.

Ausreder g. (-s,-) : digarezeur g., risklennour g.

ausreffen V.k.e. (hat ausgerefft) : [merdead.] leuskel ur riz.

ausreiben V.k.e. (rieb aus / hat ausgerieben) : 1. frotañ, rimiañ ; 2. [tekn.] trogleuziñ, divouedañ.

V.em. : **sich ausreiben** (rieb sich aus / hat sich ausgerieben) ; *sich (t-d-b) die Augen ausreiben*, dibikouzañ e zaoulagad, frotañ e zaoulagad, rimiañ e valvennoù.

ausreichen V.gw. (hat ausgereicht) : spirañ, bezañ a-walc'h, bezañ trawalc'h eus an-unan, bezañ pezh a gar ; *mein Geld reicht aus*, a-walc'h a arc'hant am eus, barrek on gant an arc'hant ; *mein Geld reicht nicht aus*, berr on gant an arc'hant, berr eo an arc'hant ganin, re just eo an arc'hant ganin, berr on war va c'hezeg, berr eo ar c'hrog ganin, staget berr on, skort eo an arc'hant ganin, berr eo an arc'hant ganin etre va daouarn, emañ Fañch ar Berr ganin, taget on gant ar verrentez arc'hant, n'em eus ket a-walc'h na hanter eus an arc'hant a zo ezhomm ; *zum Spielen reicht dieser Platz aus*, pezh a gar eo al leur-mañ evit c'hoari ; *das bisschen, was ich habe, reicht mir aus*, an nebeud am eus a zo a-walc'h evidon, kontant on gant va nebeudig ; *ein Jahr würde nicht ausreichen, um eine solche Arbeit zu Ende zu führen*, ne vefe ket trawalc'h gant ur bloavezh evit echuiñ un hevelep trevell ; *da der Arbeitstag nicht ausreicht, muss er auch noch nachts arbeiten*, lakaat a ra an noz da astenn an deiz, kemer a ra war an noz evit hiraat an deiz ; *meine Tabakvorräte werden nicht bis Ende der Woche ausreichen*, me ne bado ket va butun ouzhin betek fin ar sizhun.

ausreichend ag. : bastus, spirus, a-walc'h, trawalc'h, peadra, ar pezh a ranker, e gont a, kreñvoc'h eget justoc'h, muioc'h eget nebeutoc'h ; *notwendige und ausreichende Bedingung*, amveziad ret ha spirus g. ; *ausreichend frankiert*, an timbroù rekis warnañ, timbret evel ma'z eo dleet, timbret evel ma faot.

ausreifen V.gw. : 1. krouiñ, dareviñ, azviñ, meüriñ, eogiñ, eostiñ, michodiñ ; *die Sonne lässt die Früchte ausreifen*, an heol a ra d'ar frouezh azviñ, gant an heol ne vo ket pell ar frouezh o tareviñ, gant an heol e tarev ar frouezh ; *das Geschwür reift aus*, emañ ar gor o c'horin, emañ ar gor o fumañ ; *das Geschwür ist ausgereift*, brein eo ar gor, fuloret eo ar gor, fumet eo ar gor, war-nes diskargañ emañ ar gor, prest eo ar gor da ziskargañ e lin, savet eo ar gor ; 2.

[dre skeud.] *ein dichterisches Werk ausreifen lassen*, leuskel amzer d'ur varzhoneg da zareviñ (da vezañ peurvat).

ausreinigen V.k.e. (hat ausgereinigt) : naetaat, kempenn, dilastezañ, dilouzañ, difankañ, distlabezañ, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, propaat, purañ, puraat, glanaat, glanañ, difallañ, digousi, digousiañ, disaotrañ, distronkiñ, divastrouilhiñ, freskañ, yac'husaat, onestaat, riñsañ, spurjañ.

Ausreise b. (-,-n) : treuzadenn an harzoù b., tremenidigezh an harzoù b., ermaeziadenn b.

Ausreiseantrag (-s,-anträge) : [istor, RDA] goulenn viza evit kuitaat ar vro g.

Ausreiseerlaubnis b. (-,-se) / **Ausreisegenehmigung** b. (-,-en) : [istor, RDA] aotre da guitaat ar vro g.

ausreisen V.gw. (ist ausgereist) : kuitaat ar vro, tremen an harzoù.

Ausreisevisum n. (-s,-visen) : [istor, RDA] viza evit kuitaat ar vro g.

Ausreisewillige(r) ag.k. g./b. : den hag a zo a-du da guitaat ar vro g.

ausreißen V.gw. (riss aus / ist ausgerissen) : 1. tec'hel, tec'hout, delammat, sachañ e skasoù gant an-unan, achap ; *von zu Hause ausreißen*, mont da redek dre laer, mont d'ober ur c'haloupadenn, mont da c'haloupat, ober un dec'hadenn, ober un achap, ober un achapadenn, mont kuit eus ar gêr, mont el lev, mont da vreskenn ; 2. mont kuit, distagañ, dispegañ.

V.k.e. (riss aus / hat ausgerissen) : 1. tennañ, diskolpañ, diframmañ, diskalfañ, difreuzañ, digrakañ, diblantañ, displantañ, diboullañ, dizouarañ ; *die Stoppeln ausreißen*, soulañ, skolpiñ ; *Unkraut ausreißen*, lazhañ al louzeier fall, lazhañ ar c'hagn, tennañ al louzoù, c'hwennat, digrakañ al louzeier fall, dilastezañ an douar, dizouarañ al louzoù fall, diframmañ al louzoù fall diouzh an douar ; *Haare ausreißen*, displantañ blev ; [dre skeud.] *mit der Wurzel ausreißen*, diwriziennañ, diframmañ, lemel, tennañ kuit, sachañ kuit, heskiñ, diwriziennañ ha distrujañ (Gregor) ; 2. [dre skeud.] *Bäume ausreißen*, ober traoù dispar.

V.em. : **sich ausreißen** (riss sich aus / hat sich ausgerissen) : *sich (t-d-b) die Haare ausreißen*, **a**) divleviñ e benn, tennañ kuchennadoù blev a-ziwar e benn, sachañ blev eus e benn, diframmañ e vlev diwar e benn, dirañsañ e vlev ; **b**) [dre skeud.] bezañ sach-blev (chabous, fich-blev, krog-blev, krogou, bec'h, patati, butun) etrezo, bezañ krog an eil e greouichenn egile, bezañ chabous (c'hign-c'hagn, cholori) ganto, blevata, en em vlevata (Gregor), en em zigreoñañ, en em gannañ, en em c'hennañ, mont d'an taolioù ; *er hat sich (t-d-b) dafür die Beine ausgerissenn*, lakaet en doa kas war e gorf evit dont a-benn eus an dra-se, torret en doa e gein evit dont a-benn eus an dra-se, foeltret en deus bet e revr oc'h ober an dra-se, meret en doa e gorf evit dont a-benn eus an dra-se, dispac'het en doa d'ober an dra-se, kabalet en doa d'ober an dra-se, difretet en doa d'ober an dra-se ; *sie hat sich (t-d-b) dafür die Beine ausgerissenn*, avelet he doa he lostenn evit dont a-benn eus an dra-se ; *er reißt sich (t-d-b) kein Bein aus*, ne ra netra gant e gorf, ober a ra e zidavez (e gorf didalvez), ne ra ket ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat a ra e zaouarn an eil en egile, ne rafe ket ur c'hrogad, ne rafe ket ur c'hraf, ne ra ket ur fulenn war ar plaen, ne vo ket lazhet gant al labour, ne rafe ket an disterañ kraf, ober a ra e

varv, ne ra taol ebet, hennezh a vez oc'h ober mann a-hed an deiz, ne ra glad, chom a ra da straniñ, emañ o kinviañ (o kozhañ) el leziregezh, emañ o lardañ diegi, ur paotr diskuizh eo, n'emañ ket bale an eost gantañ, hennezh a zo ganet skuih, hennezh e pad pell outañ ober pezh a zo d'ober, hennezh ne c'hwezo ket lec'h ma c'hwez ar broc'h, ober a ra aner ; *er hat sich (t-d-b) wirklich kein Bein ausgerissen*, n'en deus ket diskaret e gostez oc'h ober se, n'eo ket bet lazhet gant al labour oc'h ober se, n'en deus ket torret e rafjenn oc'h ober se ; *er würde sich (t-d-b) für ihn ein Bein ausreißen*, e groc'hen a rofe evitañ, n'ouzon ket betek pelec'h ez afe evitañ, pep tra a rafe evitañ, mont a rafe en tan evitañ, mont a rafe da vale war ar mor evitañ, en em zivadeziñ a rafe d'ober evitañ.

Ausreißen n. (-s) : 1. diframm g., diframmad g., diframmerez g., diskolp g. ; 2. tec'h g., tec'hadeg b., tec'hadenn b., galoupadenn b.

Ausreißer g. (-s,-) : 1. achaper g., tec'her g., tec'had g., diandak g., paotr tec'hidik g. ; 2. dezertour g. ; 3. [sport] tenn c'hwit g. ; 4. tra dreistordinal g., esparadenn b.

Ausreißerei b. (-,-en) : achapadenn b., achap g., galoupadenn b., tec'hadenn b.

ausreiten V.gw. (ritt aus / ist ausgeritten) : ober un droiad war varc'h.

V.k.e. (ritt aus / hat ausgeritten) : *ein Pferd ausreiten*, kas ur marc'h d'ober un dro-vale.

ausreizen V.k.e. (hat ausgereizt) : 1. [kartoù] ober ar gemennadenn uhelañ aotreet ; 2. [dre skeud.] *ein Thema ausreizen*, disec'hañ (diskantañ, dibluskañ, goro, diskejañ, diennañ) ur c'hraf bennak ; *alle Möglichkeiten ausreizen*, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober e seizh gwellañ, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, en em aketiñ e pep doare, ober e seizh posupl, ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober bec'h bras, ober gwellañ (gwelikañ) ma c'haller, ober diouzh e wellañ-holl, ober e wir wellañ, ober eus e wellañ, lakaat an diaoul e pevar, ober par ma c'haller, ober pellañ ma c'haller

ausrenken V.k.e. (hat ausgerenkt) : gweañ, distresañ, divoestañ, diaozañ, divarc'hañ, diemprañ, divellañ, dioeñsiñ, diflach, dilec'hiañ.

V.em. : **sich ausrenken** (hat sich ausgerenkt) : *sich (t-d-b) den Arm ausrenken*, gweañ (distresañ, divoestañ, divellañ, diaozañ, divarc'hañ, diemprañ, diflach) e vrec'h, dilec'hiañ eskern e vrec'h, ober ur gwe d'e vrec'h ; *sich (t-d-b) die Schulter ausrenken*, diskoaziañ, gweañ (distresañ, divoestañ, diaozañ, divarc'hañ, divellañ, diflach, diemprañ) e skoaz ; *das Kind hat sich den Kiefer ausgerenkt*, ar bugel a zo divarc'het (diaozet) e c'henoù, dizahet eo javed ar bugel, ar bugel en deus freget e c'henoù.

Ausrenkung b. (-,-en) : diempradur g., disklozadur g., divelladur g., dioeñsadir.

ausrichten V.k.e. (hat ausgerichtet) : 1. steudañ, renkañ, eeunañ, diblegañ, addressañ ; 2. [mengleuz.] *ein Flöz ausrichten*, dizoleiñ ur wazhennad ; 3. [moull.] *linksbündig ausrichten*, marzekaad a-gleiz ; *rechtsbündig ausrichten*, marzekaad a-zehou ; 4. *einen Gruß ausrichten*, ober e c'hourc'hemennoù d'u.b. a-berzh unan all ; 5. [tekn.] diwariañ, kreizañ ; 6. prientiñ, aozañ ; 7. ober ur gefridi, kas en-dro, seveniñ, kas da benn ; *einen Auftrag ausrichten*, seveniñ (ober) ur gefridi, kas ur gefridi en-dro, kas ur gefridi

da benn, ober ouzh e gefridi, ober diouzh e gefridi, degouezhout ganti da vat ; *er hat seinen Auftrag ausgerichtet*, kaset en deus e gefridi da benn, sevenet en deus e gefridi, pengennet en deus e gefridi, graet eo e gefridi gantañ, par en em gav an traoù gantañ, graet en deus ouzh e gefridi, graet en deus diouzh e gefridi, degouezhet eo ganti da vat ; *man brauchte ihm nur zu sagen, was auszurichten war und schon war er unterwegs*, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag edo diouzhtu war an hent ; *ich habe ihm ausrichten lassen, dass ich morgen komme*, roet em eus kefridi da zegemenn dezhañ e teuin warc'hoazh ; 8. [dre skeud.] dont a-benn eus ; *er hat nicht viel ausgerichtet*, n'eo ket aet gwall bell ganti, n'eo ket deuet gwall vat gantañ, chomet eo da ruzañ anezhi ; *damit ist nichts ausgerichtet*, n'hon eus diverret tamm, kement-se ne gas ket al labour war-raok.

V.em. : **sich ausrichten** (hat sich (t-rt) ausgerichtet) : *sich nach etwas ausrichten*, delc'her tost d'udb, heuliañ pizh udb, mont diouzh udb, ober diouzh udb, kemer udb da skouer, kemer skouer diouzh udb, kemer skouer diwar udb, tennañ skouer diouzh udb, reizhañ e emzalc'h diouzh udb. ; *auf den Eigenbedarf ausgerichtete Landwirtschaft*, labour-douar bevidik g.

Ausrichter g. (-s,-) : prienter g., aozer g.

Ausrichtung b. (-,-en) : 1. aozadur g., oberiadur g., sevenidigezh b., sevenadenn b. ; 2. treuzkasadur g., treuzkas g. ; 3. durc'hadur g., tuadur g. ; 4. renkadur g. ; 5. [optik] *schlechte Ausrichtung*, digreizañ g. ; 6. [tekn.] diwariadur g., diwaradur g.

ausringen V.gw. (rang aus / hat ausgerungen) : *er hat ausgerungen*, deuet eo ar marv da zisammañ anezhañ eus e boanioù, echu eo gant e boanioù, serret en deus e levr.

ausrinnen V.gw. (rann aus / ist ausgeronnen) : redek, berañ, deverañ, diruilh.

Ausritt g. (-s,-e) : baleadenn war varc'h b., pourmenadenn war varc'h b., tro-vale war varc'h b., marc'hekadenn b., tamm pourmen war varc'h g., tamm tro war varc'h g.

ausroden V.k.e. (hat ausgerodet) : difraostañ, difontañ, soulañ, freuzañ, digrakañ, digoadañ, digrannañ, digeriñ.

Ausrodung b. (-,-en) : difraosterezh g., diwriaziennadur g., distrouezhadeg b.

ausrollen V.k.e. (hat ausgerollt) : 1. dirollañ, dibunañ ; 2. *Teig ausrollen*, ledañ toaz gant ar ruilhenn.

V.gw. (ist ausgerollt) : echuiñ da rollañ, peurrollañ.

ausrotten V.k.e. (hat ausgerottet) : 1. diouennañ, dinodiñ, lazhañ, diwriaziennañ ha distrujañ, diwriaziennañ, dineriñ, lazhadegañ, c'hwennat ; *der Mensch wird niemals die Ratten ausrotten können*, ne c'haller ket kas da netra (kas da vann) gouenn ar razhed ; *mögen alle Erdbewohner ausgerottet werden*, ra vezo karzhet an Douar diouzh kement den a zo war e c'horre ; 2. [dre skeud.] *ein Laster ausrotten*, diouennañ un tech fall, diwriaziennañ ha distrujañ ur pleg fall (Gregor), terriñ war ur si fall bennak, dibennañ ur si fall, didechiñ, heskiñ mammenn un tech fall, lemel ur pleg fall ; *diese Krankheit kann auch anders ausgerottet werden*, gallout a c'haller lazhañ ar c'hleñved-se e-giz-all c'hoazh ; *die Pest ausrotten*, harluañ ar vosenn a-douez an dud, harluañ ar vosenn a-vetoù an dud ; *sie versuchen, die bretonische Sprache auszurotten*, klask a reont reiñ lamm d'ar brezhoneg, klask a reont lazhañ ar brezhoneg.

Ausrottung b. (-,-en) : distruj g., peurlazh g., lazhadeg b., diouennadur g., marvidigezh b.

ausrücken V.gw. (ist ausgerückt) : mont kuit, kemer penn an hent, kemer e hent, mont en hent, mont el lev ; *bei Nacht und Nebel ausrücken*, ober koumanant-noz, mont kuit divalav, kas ar c'hazh gant an-unan, troc'hañ kuit didrouz-kaer ; [lu] *die Truppen rücken aus*, ar rejimantoù a ya kuit, ar rejimantoù a gemer penn an hent.

V.k.e. (hat ausgerückt) : [tekn.] *Zahnräder ausrücken*, dizenkrogañ rodoù dantek, diantellat kraoñennoù.

Ausrückung b. (-,-en) : 1. disparti g., dilec'h g., ermaeziadenn b. ; 2. [tekn.] diantelladur g., distign g.

Ausruf g. (-s,-e) : 1. estlamadenn b., estlammodell b. ; 2. embann g., embannidigezh b., enkant g.

ausrufen V.k.e. (rief aus / hat ausgerufen) : 1. estlammañ, sailhañ digant an-unan, dont trumm gant an-unan ; 2. *Zeitungen ausrufen*, embann kelaouennoù dre gêr (Gregor), youc'hal kelaouennoù ; *öffentlich ausrufen*, embann, bannañ, enkantiñ ; *zum König ausrufen*, lakaat u.b. da roue war an tron.

V.gw. (rief aus / hat ausgerufen) : youc'hal.

Ausrufepartikel b. (-,-n) : [yehz.] rannig estlammañ b.

Ausrufer g. (-s,-) : 1. [istorj] harod g. ; 2. hoper g., krier g. ; *öffentlicher Ausrufer*, embanner g., enkanter g., bannour g., krier g., tabouliner g. ; *Totenausrufer*, embanner an dud varv g.

Ausrufesatz g. (-es,-sätze) : [yehz.] lavarenn estlammiñ b.

Ausrufezeichen n. (-s,-) : [yehz.] pik-estlammiñ g., pik-estlamm g.

Ausrufung b. (-,-en) : 1. embann g., embannidigezh b., enkant g. ; 2. estlamadenn b., estlammodell b.

Ausrufungspartikel b. (-,-n) : [yehz.] rannig estlammañ b.

Ausrufungswort n. (-es,-wörter) : [yehz.] estlamadenn b., estlammodell b., rannig estlammiñ b., ger gervel g.

Ausrufungszeichen n. (-s,-) : [yehz.] pik-estlammiñ g., pik-estlamm g.

Ausrufzeichen n. (-s,-) : [Bro-Suis] pik-estlammiñ g., pik-estlamm g.

ausruhen V.k.e. (hat ausgeruht) : diskuizhañ.

V.gw. (hat ausgeruht) pe V.em. : **sich ausruhen** (hat sich (t-rt) ausgeruht) : 1. diskuizhañ e begement, distegnañ e spered (Gregor), diderriñ, ober un tamm diskuizh, ober un diskuizhadenn, ober un diskuizh, ober e ziskuizhoù, ober ur pennadig diskuizhañ, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, repoziñ un tamm, kavout e repoz, kemer e repoz, repoziñ, ober un ehan, ehanañ, diwaskañ e gorf, ober ur ruilh, kemer didorr, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, ober ur gourvez, lakaat e gorf da zibouezañ, diblegañ e gein, digeinañ, difaezhañ, ec'hoazañ, paouez, chom da baouez ; *sich von den Strapazen ausruhen*, diskuizhañ eus e boanioù ; *sich im Stehen ausruhen*, ober un diskuizh merser ; 2. [labour-douar] bezañ war gozh, bezañ war e gozh, diskuizhañ, paouez, yenañ, kozhañ ; *Felder als Weideland ausruhen lassen*, lezel parkeier da ziskuizhañ dindan peuriñ.

ausrupfen V.k.e. (hat ausgerupft) : 1. tennañ, diskolpañ, dirañsañ, sachañ ; *Haare ausrupfen*, divleviñ ; *Federn ausrupfen*, dibluañ, displuañ, displuennañ ; 2. [gwad.] dibilpouzañ.

ausrüsten V.k.e. (hat ausgerüstet) : aveiñ, gwarnisañ, terkañ, greiañ, bastañ, binviaoua, sterniañ, fardañ, harnezañ

; *ein Schiff ausrüsten*, fardañ ur vag (Gregor), paramantiñ ur vag, greiañ ul lestr, sterniañ ul lestr, terkañ ul lestr.

Ausrüsten n. (-s) : 1. paramantadur g., paramanterezh g., sterniadur g. ; 2. aveadur g., aveerezh g., gwarnisadur g., terkerezh g.

Ausrüster g. (-s,-) : gwarniser g., aveer g.

Ausrüstung b. (-,-en) : 1. prestoù lies., reizhoù lies., rikoù lies., binviachoù lies. ; [lu] *in feldmarschmäßiger Ausrüstung*, gwisket evit mont d'ar stourm, fardet gant e glavioù brezel, hamezet gant e glavioù brezel ; 2. fardaj g., paramant g., paramantadur g., paramanterezh g., sterniadur g. ; 3. aveadur g., aveerezh g., gwarnisadur g., terkerezh g. ; 4. [tekn.] *Ausrüstung eines Stoffes*, kempennidigezh un entof b. (Gregor).

Ausrüstungsgegenstand g. (-s,-gegenstände) /

Ausrüstungsstück n. (-es,-e) : pezh aveiñ g., aveadur g.

ausrutschen V.gw. (ist ausgerutscht) : 1. diflipañ, riklañ, risklañ, rampañ, lampraat, tec'hel diwar an hent ; *ich war ausgerutscht*, me a oa rampet va zreid ; *jemandem rutscht etwas aus*, diflipañ a ra udb a-dre zaouarn u.b. ; *das Glas ist mir ausgerutscht*, va gwerenn a zo aet diganin ; *bei Glätteis ausrutschen*, risklañ war ar riell ; 2. P. [dre skeud.] *sie ist ausgerutscht*, torret he deus he botez, faoutet he deus he botez, toullet he deus he botez, faotet he deus, faziet eo, manket eo, bet eo en aod a-raok ar Chandelour ; *ihm rutsch leicht die Hand aus*, n'eo ket evit e zorn, prim eo : an taol kerkent (kenkent) hag ar gomz, emañ atav e zorn araozañ, mont a ra d'an dud evel ur c'hi d'ur paotr kozh, hennezh a zo buan da skeiñ, mont a ra diouzhtu d'an taolioù, dantañ a ra kent harzhal, taer eo e bav, techet eo da gregiñ mut en dud.

Ausrutscher g. (-s,-) : 1. c'hwitadenn b., fallaenn b. ; 2. fazienn b., fallvarch g., beiadur g.

Aussaat b. (-,-en) : *die Aussaat*, an hadañ g., an haderezh g., an here g., mare ar gounidoù g., koulz an hadañ g., koulz an haderezh g., amzer an hadañ g., amzer an haderezh g., mare an haderezh g., koulz an here g. ; *die Aussaat ist vorbei*, bet eo ar yar-here ; *heute ist die Aussaat zu Ende*, hiziv emañ ar yar-here.

aussäen V.k.e. (hat ausgesät) : hadañ ; *Samen aussäen*, hadañ greun, teuler had.

aussacken V.k.e. (hat ausgesackt) : disac'hañ, tennañ eus ur sac'h.

Aussage b. (-,-n) : 1. lavarou lies., disklêriadur g., diogeladur g., dazlavar g., lavared g., lavarenn b., lavar g. ; [gwir] testadur g., testenabez b., testeni g. ; *Aussage eines Zeugen*, testeni g. ; *beeidigte Aussage*, testeni war (dre) e le g. ; *wahrheitsgetreue Aussage*, testeni gwir g. ; *seine Aussage widerrufen*, diskanañ (Gregor), dislavaret e desteni, en em zislavaret, distreiñ diwar e desteni ; *jede Aussage verweigern*, na respont grik - chom dilavar a-grenn, serret e c'henoù gant an-unan - klozañ war an-unan ha chom war dav - derc'hel gant an-unan - na rannañ ger (grik) - na faoutañ ger - na zaouhanteriñ ur ger - na seniñ grik - na wikal (na zic'hwezhañ, na zihostal) ger - derc'hel kloc'h war e soñjoù - ober ur skoulm war e deod - derc'hel war e latenn - moustrañ war e soñjoù - nac'h komz - klozañ war e veg - prenañ kloc'h e c'henoù - prenañ kloc'h e veg - tevel mik - chom mut - chom simudet - simudiñ - mudañ - ourzal ; *eine einfache Aussage reicht nicht, ihre Wahrheit muss auch bewiesen werden*, n'eo ket a-walc'h lavaret, dav eo prouiñ ;

2. *er ist äußerst vernünftig in seinen Aussagen*, dalbezh e lavar traoù fur, dalbezh e komz gant furnez, dalbezh e komz fur, fur-meurbed e vez atav pezh a lavar ; *nach Aussage von*, hervez, poz da, post da, liz da, gouez da, hervez lavar u.b., diwar lavarou u.b., da lavaras u.b., evel ma lavaras u.b., diouzh pezh a lavar u.b., diouzh klevet u.b. ; *nach Aussagen der Historiker*, war anzav an istorourien, hervez testeni an istorourien ; **3.** [preder.] lavarenn b.

Aussagekraft b. (-) : nerzh prouiñ g., nerzh prouek g., pouez g.

aussagekräftig ag. : prouek.

aussagen V.k.e. (hat ausgesagt) : disklêriañ, diogeliñ, lavaret ; *das sagt nichts darüber aus*, ne ro ket muioc'h a sklêrijenn deomp, kement-se ne zispleg netra.

V.gw. (hat ausgesagt) : [gwir] *vor Gericht aussagen*, reiñ (dougen, rentañ) testeni dirak al lez-vam, testiñ ; *zu Gunsten von jemandem aussagen*, testeniañ a-du gant u.b., difenn u.b. gant e desteni ; *gegen jemanden aussagen*, testeniañ a-enep u.b., kargañ war u.b.

aussägen V.k.e. (hat ausgesägt) : troc'hañ gant un heskenn, heskennat.

Aussagenfunktion b. (-, -en) : [mat.] kendaveenn lavarennel b.

Aussagenlogik b. (-) : [preder.] logik lavarennel g., reizhpoeiloniezh lavarennel b.

Aussagesatz g. (-es, -sätze) : [yezh.] lavarenn-diogeliñ b. ; *affirmativer Aussagesatz*, nannnac'hadenn b., lavarenn gadarnaat g.

Aussageverweigerung b. (-, -en) : nac'h dougen testeni g.

Aussagewort n. (-es, -wörter) : [yezh.] doareenn b.

Aussamung b. (-, -en) : [louza.] distrewiñ g.

Aussand g. (-[e]s, -sände) : [Bro-Suis] kas g., kasadenn b.

Aussatz g. (-es, -sätze) : lorgnez b., loventez b., lovrezhez g., lovrezh b., lovroni b., lovmez b., kleñved Hansen g. ; *vom Aussatz befallen werden*, lovreañ ; *vom Aussatz stark entstellt*, lovr-pezhell, lovr brein.

aussätzig ag. : lovr, lovrek, loup, mezellek.

Aussätzige(r) ag.k. g./b. : lovr g., lovrez b., lovreg g., lovreghez b., kakouz g., kakouez b., kakouzen b., kakouzell b., mezell g., kouzin g., malord g.

aussaufen V.k.e. (säuft aus / soff aus / hat ausgesoffen) : peurevañ, peurlonkañ.

V.gw. (säuft aus / soff aus / hat ausgesoffen) : rinsañ e werenn, lonkañ e werenn en ul lamm (en ur c'hrogad, en ul lonkad, en un takad, stag-penn, en un taol-kont, hep distekiñ, en un analad, en un taol).

aussaugen V.k.e. (saugte aus / sog aus // hat ausgesaugt / hat ausgesogen) : **1.** sunañ ; *den Erdboden aussaugen*, diwadañ an douar, skuizhañ an douar, disec'hañ an douar, peurgoll an douar, koll an douar, disteraat an douar, treutaat an douar, sachañ war an douar, sunañ an douar, didremañ an douar, didemzañ an douar, disasuniñ an douar ; *die Wurzeln der Kiefern haben den Erdboden ausgesaugt*, diwadet (disec'het) eo bet an douar gant gwizioù ar pin ; *Kohl saugt den Boden aus*, ar c'haol a goll an douar, ar c'haol a beurgoll an douar, ar c'haol a zistera an douar, ar c'haol ne vezont ket pell o tiwadañ an douar ; *diese Schmarotzerpflanzen saugen die Bäume aus*, al loustoni arvevat-se a ziwad ar gwez ; *eine Wunde aussaugen*, spinañ ur goli ; **2.** [dre skeud.] *jemanden aussaugen*, kignat u.b., diennañ u.b., goro

archant digant u.b., sunañ u.b., gwallañ u.b., gaouiañ u.b., grevañ u.b., ober gaou ouzh u.b., flipat u.b., friponat u.b., touzañ u.b., debriñ u.b., diwadañ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b.

Aussaugen n. (-s) : sunerezh g., sun g., sunad g., sunadenn b.

ausschaben V.k.e. (hat ausgeschabt) : **1.** purañ, spurañ, skrabañ ; **2.** [mezeg.] karzhellañ, skarzhañ, karzhañ.

Ausschabung b. (-, -en) : [mezeg.] karzhellañ g., skarzhidigezh b., karzhidigezh b.

aussachten V.k.e. ha V.gw. (hat ausgeschachtet) : kleuzañ, kleuziañ, kevian, kavañ, klazañ, krouiziñ, toullañ, poullañ.

Aussachten n. (-s) / **Aussachtung** b. (-, -en) : kleuzadur g., kleuzidigezh b., kavatur g., toulladur g., kevadur g., kevian g., krouizadur g.

Aussachtungsarbeiten lies. : labourioù kleuziañ lies., labourioù kevian lies.

ausschaffen V.k.e. (hat ausgeschafft) : [Bro-Suis] teuler er-maez eus ar vro, skarzhañ eus ar vro, argas diouzh ar vro, bannañ eus ar vro, ermaeziañ ; *einen Ausländer ausschaffen*, teuler (skarzhañ, argas) un estrañjour er-maez eus ar vro, bannañ un estrañjour eus ar vro, ermaeziañ un estrañjour.

Ausschaffung b. (-, -en) : [Bro-Suis] argasadenn eus ar vro b., argasadenn diouzh ar vro b., ermaeziadur g.

ausschalen V.k.e. (hat ausgeschalt) : digeriñ ; *Austern ausschalen*, digeriñ istr, digrogennañ istr ; [tekn.] digodañ, dispeuriñ, dispeurenañ, tennañ ar c'hoadaj.

Ausschalen n. (-s) : [tekn.] digodañ g., dispeuriñ g., dispeurenañ g.

ausschälen V.k.e. (hat ausgeschält) : **1.** diglosañ, diglorañ, dibluskañ, diskroc'henañ, peliat ; *Äpfel ausschälen*, dibluskañ avaloù, diskroc'henañ avaloù, peliat avaloù ; *Nüsse ausschälen*, dibluskañ kraoñ (Gregor) ; *Erbsen ausschälen*, dibluskañ (diglosañ, diglorañ, dispenn, dilenn, disac'hañ) piz-bihan ; *Krabben ausschälen*, dilenn kranked ; **2.** [mezeg.] tennañ.

ausschalten V.k.e. (hat ausgeschaltet) : **1.** raskiñ, dilammat, kas kuit, lakaat er-maez ; *einen Konkurrenten ausschalten*, diarbenn ur c'hevezer, distroadañ ur c'hevezer, kas ur c'hevezer d'an traoñ, skubañ ur c'hevezer, reiñ lamm d'ur c'hevezer, reiñ ar skar d'ur c'hevezer, kas ur c'hevezer kuit, kas ur c'hevezer diwar hent hag eus e c'houloù, kannañ ur c'hevezer, riñsañ e dreid d'ur c'hevezer, kemer an tu kreñv war ur c'hevezer, sevel war varr, kemer e greñv war ur c'hevezer, tapout an tu war-c'horre war ur c'hevezer, skubañ dindan botoù ur c'hevezer, troc'hañ a-raok d'ur c'hevezer, troc'hañ dindan ur c'hevezer, rouzañ ar bloneg d'ur c'hevezer, kaout an dizober eus ur c'hevezer ; **2.** [tredan] *den Strom ausschalten*, lazhañ an tredan, troc'hañ an tredan, troc'hañ red an tredan ; *das Licht ausschalten*, moustrañ war an nozelenn, lazhañ ar gouloù ; *ausgeschaltete Lampen*, lampoù dienaou lies., lampoù didan lies. ; **3.** [kirri-tan] *einen Gang ausschalten*, dizenkrogañ un tizh, diantellat un tizh, cheñch tizh ; **4.** lazhañ, herzel, distignañ ; *den Motor ausschalten*, lazhañ ar c'heflusker, ober d'ar c'heflusker sac'hañ, herzel ar c'heflusker ; **5.** [tekn.] *die Kupplung ausschalten*, dizenkrogañ, diantellat.

Ausschalter g. (-s,-) : [tekn.] afell b., spanaer g., disjunter g., disreder g., troc'h-red g.

Ausschaltung b. (-,-en) : 1. [tredan] troc'h g., disjuntañ g., disjuntadur g. ; 2. [dre skeud.] [polit.] *die Ausschaltung eines Ministers*, skarzherezh ur maodiem g., torridigezh ur maodiem eus e garg b., diskargadur ur ministr g.

Ausschank g. (-s,-schänke) : 1. ti-chopin g., trapig g., tavarn b., ostaleri b., kafedi g., ti-evañ g., evlec'h g. ; 2. taol-gont b., kontouer g. ; 3. gwerzhidigezh diedoù alkoolek b.

Ausschankerlaubnis b. (-,-se) / **Ausschankrecht** n. (-s,-e) : aotre derc'hel tavarn g.

Ausschankzelt n. (-es,-e) : kaborell b.

ausscharren V.k.e. (hat ausgescharrt) : 1. skrabañ, kravat, diskrabañ ; 2. [kozh, skol-veur] *einen Dozenten ausscharren*, diskolpañ tammoù bihan gant ur c'helenner, ober trouz treid e-pad ur prantad kelenn, strakal gant an treid evit ober al lu gant ur c'helenner.

ausschattieren V.k.e. (schattierte aus / hat ausschattiert) : skeudañ, stompañ, teñvaliñ.

Ausschau b. (-) : *nach jemandem Ausschau halten*, gortoz u.b., gedal u.b., spiañ u.b., evezhiañ u.b., bezañ e spi war u.b., bezañ war c'hed (war evezh) eus u.b. ; *für jemanden nach einer Braut Ausschau halten*, bazhvalaniñ evit u.b., jubenniñ evit u.b.

ausschauen V.gw. (hat ausgeschaute) : 1. *nach jemandem ausschauen*, klask u.b., spiañ u.b., evezhiañ u.b., bezañ e spi war u.b., bezañ war c'hed (war evezh) eus u.b., gedal u.b. ; 2. [dre astenn.] *böse ausschauen*, a) bezañ ar stumm warnañ da vezañ drouk. b) [dre skeud.] na vezañ gwall vat, bezañ gwall sinadoù d'u.b.

ausschaufeln V.k.e. (hat ausgeschaufelt) : 1. kleuzañ (kleuziañ, toullañ, krouziziñ) gant ur bal ; 2. diatreidiñ (skarzhañ, karzhañ) gant ur bal.

ausschäumen V.k.e. (hat ausgeschäumt) : gwarnisañ gant spoue, bourellañ gant spoue.

ausscheiden V.gw. (schied aus / ist ausgeschieden) : 1. mont kuit, distagañ ; *aus dem Geschäft ausscheiden*, dont war e leve, dilezel an aferioù, kuitaat an aferioù, reiñ e zilez ; *ein Beamter scheidet aus*, ur c'hargiad a zeu war e leve ; 2. [sport] *eine Mannschaft scheidet aus*, skarzhet (skaret) ez eus bet ur skipailh eus ar genstrivadeg, roet ez eus bet lamm d'ur skipailh.

V.k.e. (schied aus / hat ausgeschieden) : 1. dispartiañ, disrannañ, lemel, digevreañ, digevrediñ ; [kimiezh] *ein Gas ausscheiden*, dileuskel un aezhenn ; 2. ezverañ, ezwagrennañ, diverañ, diwagrennañ, diwagrenniñ, dourennaouiñ, borc'hañ ; *Eiter ausscheiden*, teuler lin, diskargañ lin ; *Kuhfladen ausscheiden*, beuzelat ; *Kot ausscheiden*, kac'hat, difankañ, fankañ, ober àr e gorf, ober ; 3. [Bro-Suis] mirout ; 4. [Bro-Suis] pennaroueziañ, disheñvelout [diouzh], dishañvalout [diouzh], diforc'h [diouzh], diforc'hiñ [diouzh], dispartiañ [diouzh], digemmañ [diouzh], digejañ, didoueziañ, c'hwennat.

Ausscheidung b. (-,-en) : 1. rask g., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarz g., skarzhadur g., skarzerezh g. ; 2. disparti g. ; 3. [sport] tro skarzhañ b., tro-skarat b., tro c'hwennat b. ; 4. [mezeg.] ezveradur g., ezwagrennadur g., diveradur g., diskarg g., diskargadur g., diwagrennadur g., diwagrennerezh g. ; 5. fank g., kaoc'h g., failhañs g., kac'herezh g., kac'hadenn

b., kac'hadell b., stronk g., mon g., mours g., brenn str. ; *flüssige Ausscheidung*, a) staot g. ; b) foer b., foerell b. ; *die Exkremente und die flüssigen Ausscheidungen der Tiere*, an daou orin lies., an diouladoù lies.

Ausscheidungskampf g. (-es,-kämpfe) : [sport] tro skarzhañ b., tro-skarat b., tro c'hwennat b.

Ausscheidungsspiel n. (-s,-e) : [sport] match dispartiañ g., krogad dibab g., krogad skarat g., krogad skarzhañ g., abadenn skubañ b.

Ausschelte b. (-,-n) : kroez g., kroadenn b., krezerezh g., gourdrouz g., gourdrouzerezh g.

ausschelten V.k.e. (schilt aus / schalt aus / hat ausgescholten) : 1. skandalat, rezoniñ [u.b.], en em rezoniñ [ouzh u.b.], noazout [u.b.], kelenn c'hwerv [u.b.], kas da, teñsañ, chikanal, chikanañ, gourdrouz, gourdrouz gant [u.b.], gourdrouz war-lerc'h [u.b.], ober kroez da, ober brud da, gourmachiañ, reiñ ur skandalenn [d'u.b.], pouilhañ, soroc'hal da ; 2. *jemanden ausschelten*, langajal u.b., pec'hiñ war u.b., dichekal u.b., hopal war u.b., huchal war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunujañ u.b., kunujenniñ u.b., delazhiñ kunujennoù war u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., argarzhiañ u.b., letaat u.b., lavaret traoù d'u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., karnajal war u.b., chikanal u.b., chikanañ u.b., huerniñ u.b., hujatol u.b., pouilhañ u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemmennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., soroc'hal d'u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b.

ausschenken V.gw. (hat ausgeschenkt) : 1. ober an dorn, servijañ banneoù ; *jemandem ausschenken*, diskenn ur banne d'u.b., teuler ur banne d'u.b., diskargañ ur banne d'u.b. ; *kostenlos ausgeschenktes Getränk*, hini bouzar g., banne kuit g., banne bouzar g. ; 2. [dre astenn.] derc'hel tavarn

ausscheren¹ V.k.e. (schor aus / hat ausgeschoren) : 1. troc'hañ ; 2. [merdead.] *ein Tau ausscheren*, spisañ ur fun.

ausscheren² V.gw. (ist ausgeschert) : 1. cheñch hent, treiñ diwar e hent, diroudañ ; 2. [karr-tan] disteudiñ ; *aus einer Fahrspur ausscheren*, cheñch forzh b., cheñch banell b. ; 3. mont kuit, treiñ kein, pellaat.

ausscheuern V.k.e. (hat ausgescheuert) : purañ, spurañ, onestaat.

ausschicken V.k.e. (hat ausgeschickt) : 1. kas, daveiñ ; 2. argas, kas kuit, kas er-maez, skarzhañ, diberzhiañ, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal.

ausschießen V.k.e. (schoss aus / hat ausgeschossen) : 1. Tennañ ; 2. distruj gant un tenn ; *ihm wurde ein Auge ausgeschossen*, un tenn a bochas (a darzhas) dezhañ ul lagad en e benn (Gregor) ; 3. uzañ dre forzh tennañ ; 4. [dre heñvel.] *einen Preis ausschießen*, mont ur priz gant an-unan en un dennadeg, gounit ur priz en dennadeg ; 5. digemmañ, didoueziañ, reputiñ ; *schlechte Ware ausschießen*, reputiñ marc'hadourezh didalvoud.

V.gw. (schoss aus / ist ausgeschossen) : [su Bro-Alamagn, Bro-Aostria] koll e liv, dislivañ.

ausschiffen V.k.e. (hat ausgeschifft) : dilestrañ, douarañ.

Ausschiffung b. (-, -en) : douarañ g., dilestrañ g., douaradur g., dilestradeg b., dilestradenn b., dilestradur g., diskenn g.

ausschildern V.k.e. (hat ausgeschildert) : panellañ, diskouez gant panelloù, heñchañ, balizennañ ; *ausgeschildert*, panellet, balizennet.

ausschimpfen V.k.e. (hat ausgeschimpft) : skandalat, kas da, rezoniñ [u.b.], en em rezoniñ [ouzh u.b.], noazout [u.b.], kelenn c'hwerv [u.b.], teñsañ, chikanal, chikanañ, gourdrouz, gourdrouz gant [u.b.], gourdrouz war-lerc'h [u.b.], ober brud da, hujaotal, pouilhañ, soroc'hal da, argarzhiañ, delazhiañ kunujennoù war, rendaeliñ ; *dein Vater wird dich ausschimpfen*, klevet a ri kroz gant da dad, klevet a ri ur guchenn gant da dad, klevet a ri da jeu gant da dad, klevet a ri ur vuhez gant da dad, klevet a ri da santa maria gant da dad, klevet a ri ar gousperoù gant da dad, storlok a glevi gant da dad, soroc'h az po gant da dad, klevet a ri trouz gant da dad, klevet a ri da begement gant da dad, tapout a ri da begement gant da dad, tapout a ri da draoù gant da dad, klevet a ri da bater gant da dad, tapout a ri trouz gant da dad, tapout a ri kroz gant da dad, gourdrouzet e vi gant da dad, pakañ a ri ur guchenn digant da dad, klevet a ri traoù gant da dad ; *jemanden ausschimpfen*, langajal u.b., dichekal u.b., hopal war u.b., huchal war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunujañ u.b., kunujenniñ u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., leuskel leoù spontus gant u.b., letaat u.b., lavaret traoù d'u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., ober trouz d'u.b., karnajal war u.b., chikanal u.b., chikanañ u.b., huerniñ u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennnoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., rendaeliñ u.b., krignat fri u.b., hujaotal u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b.

ausschirren V.k.e. (hat ausgeschirrt) : disterniañ.

ausschlachten V.k.e. (hat ausgeschlachtet) : 1. dispenn, dibezhiañ ; *einen Wagen ausschachten*, dispenn ur c'harr ; 2. [dre skeud.] *alles für sich ausschachten*, bezañ mat pep tra d'an-unan, tennañ e vad eus kement tra 'zo, ober e c'hounid eus pep tra, ober e c'hounidegezh eus pep tra, bezañ gouest da dennañ un ibil diouzh brenn-heskenn ; 3. [kelaouennoù] *ein Ereignis ausschachten*, disec'hañ (diskantañ, dibluskañ, goro, diskejañ, diennañ) un darvoud bennak.

ausschlacken V.k.e. (hat ausgeschlackt) : tennañ kuit ar c'haoc'h-houarn (ar skant-houarn, ar c'henn) diouzh, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, riñsañ, dibriañ, difankañ, puraat.

ausschlafen V.k.e. (schläft aus / schlief aus / hat ausgeschlafen) : [dre skeud.] *seinen Rausch ausschlafen*, kousket war e win, kousket war re vras kofad, kousket goude (gant) re gofad gwin, uzañ e vanne, euvriñ e gofad, mougañ e win, tremen e win, koll e win.

V.gw. (schläft aus / schlief aus / hat ausgeschlafen) ha V.em : **sich ausschlafen** (schläft sich aus / schlief sich aus / hat sich (t-rt) ausgeschlafen) 1. diskuizhañ, kousket e walc'h ; 2. chom da sac'hañ en e wele, ober grallig, diveureiñ, ober kousk-mintin, ober teil, ober teil tomm, chom d'ober laou, chom da vagañ ar c'hwen, chom da vreinañ war e c'holc'hed, chom da ziveureiñ, chom da

flaeriañ, chom da vuzuliañ lin, chom d'ober laou, chom da lipat an tomm, kemer ar c'hraz, kousket hed ar mintinvezh (betek pell an deiz, betek uhel an deiz) (Gregor).

Anv-gwan verb **ausgeschlafen** : 1. diskuizh, kousket e walc'h gantañ, dihun-mat ; 2. [dre skeud.] ijinus, ijinnet-mat, gwidreüs, korvigellus, beskellek, fin ; *er ist ein ausgeschlafener Kerl*, n'eo ket ur paotr hualet, itrik en deus, ur spered ijinus a zen eo, un tamm paotr abil eo, n'eus nemet korvigell en e gorf, un den leun a ijin eo, un den a gant tro eo, hennezh a oar e ziluzioù, hennezh a zo gouest da gavout ar poell e pep kudenn, n'eo ket moñs, n'eo ket mogn, n'eo ket mogn e zivrec'h, n'eo ket mañchek, hennezh a zo paotr an itrikoù.

Ausschlag g. (-s, -schläge) : 1. luskelladur g., drivadenn b. ; [fizik] *Ausschlag der Magnetnadel*, drivadenn an nadoz warellek b., amdennad an nadoz warellek g. ; 2. [dre skeud.] *den Ausschlag geben*, ober al lañs, dispartiañ, bezañ skarus, bezañ krennus, bezañ gourfouezus ; 3. [mezeg.] dispuilh g., burbu str., burbuennnoù lies., porbolennnoù lies., boutonnoù lies., nozelennnoù lies., daroued str. ; *Ausschlag bekommen*, burbuenniñ, darouedenniñ, feloniñ ; *der Ausschlag bricht durch, der Ausschlag bricht aus*, dispuilhañ a ra ar burbu, burbuenniñ a ra ar c'horf, darouedenniñ a ra ar c'horf ; *vom Ausschlag befallen sein*, bezañ porbolennet e gorf, bezañ burbuennet e gorf ; *er ist vom Ausschlag befallen*, ur bern burbu a zo dispuilhet dezhañ ; *Hautausschlag*, daroued-ruz str., darouedenn b., derederez b., felon g., dispuilh g.

ausschlagartig ag. : [mezeg.] darouedennek, e doare ar burbu, a-zoare gant ar burbu, a-seurt gant ar burbu.

ausschlagen V.k.e. (schlägt aus / schlug aus / hat ausgeschlagen) : 1. terriñ ; *einen Zahn ausschlagen*, terriñ un dant ; *ein Ei ausschlagen*, terriñ ur vi ; *einem Fass den Boden ausschlagen*, didalañ ur varrikenn, dizeunat ur varrikenn, direvrañ ur varrikenn, distradañ ur varrikenn ; 2. *Wäsche ausschlagen*, kannañ an dilhañ fank ; 3. [dre skeud.] *das schlägt dem Fass den Boden aus !* aet eo al loa dreist ar skudell, gwasket on evel un torch-listri, barr eo ar muzul / leun-chouk eo ar voesel (Gregor), re zo re, kement-se a ya dreist ar yev (dreist an arroudenn, dreist ar roudenn), kement-se a sko diwar re, biskoazh kement all ! aze emañ ar boch ! ; 4. [dre heñvel.] *mit Samt ausschlagen*, gwiskañ gant voulouz, voulouzañ ; *mit Pelz ausschlagen*, doublañ gant ur foulenn, feurañ ; *ein Zimmer schwarz ausschlagen*, stigmañ ur gambr e du ; 5. [dre astenn.] diarbenn, nac'hañ, nac'h, nakañ, refuziñ, disteurel ; *eine Bitte ausschlagen*, na reiñ e c'houlenn d'u.b., diarbenn goulenn u.b., nac'hañ e c'houlenn ouzh u.b., nac'h e c'houlenn ouzh u.b., dinac'h e c'houlenn ouzh u.b., dinac'h e c'houlenn d'u.b., refuziñ u.b. ; *meinen Vorschlag, gemeinsam nach Spanien zu fahren, hat sie ausgeschlagen*, refuzet he deus ac'hanon da vont ganin da Vro-Spagn ; *eine Einladung ausschlagen*, dinac'h ur bedadenn, dinac'h ur gouiadenn, nac'h ur bedadenn, nac'h ur gouiadenn, disteurel ur gouiadenn.

V.gw. (schlägt aus // schlug aus // hat ausgeschlagen / ist ausgeschlagen) : 1. (hat) : *das Pferd schlägt aus*, rual (gwinkal, diswinkal, talmañ, distalmañ, frinkal, teisal) a ra ar marc'h, darc'haouiñ a ra ar marc'h un taol gwink, reiñ a ra ar marc'h un taol gwink, distagañ a ra ar marc'h ur

winkadenn, distagañ a ra ar marc'h ur ruadenn ; *nach jemandem ausschlagen*, gwinkal ouzh u.b. ; *mehrmals ausschlagen*, gwinkal ha diswinkal ; *ausschlagendes Pferd*, marc'h gwinkler g., marc'h gwaller g., marc'h tik g. ; *einem Pferd das Ausschlagen abgewöhnen*, divoazañ ul loen eus ar gwinkal ; **2.** (hat) : *das Herz hat ausgeschlagen*, paouezet he deus ar galon da dalmañ, serr eo ar galon ; **3.** (hat/ist) : *die Waage schlägt aus*, lañs (gwalenn) ar bouezerezh a ya war un tu ; **4.** [louza.] (hat/ist) : broñsañ, bouilhañ, broustañ, bosañ, jolliñ, teñvañ, diglorañ, dideñviñ, lagadenniñ, sapiñ, divorfilañ, eginiañ, sevel, deliañ, deliaouiñ ; *die Bäume schlagen aus*, diglorañ a ra broñsoù war ar gwez, broñsoù a zo o tont (broust a ziglor) war ar gwez, bouilhañ (broñsañ, broustañ, bosañ, lagadenniñ) a ra ar gwez, deliañ a ra ar gwez, deliaouiñ a ra ar gwez ; *unten stark ausschlagen*, bodenniñ ; *unten stark ausschlagend*, bodellek ; **5.** [dre skeud.] (ist) : *es schlägt zu meinem Vorteil aus*, emañ ar rod o treiñ a-du ganin, emañ ar voul ganin, kement-se a ra va jeu, gwell on eus kement-se ; *er möchte wissen, wie das Ganze für ihn ausschlagen wird*, emañ e gouign e go ; **6.** (ist) : *zum Guten ausschlagen*, treiñ da vat ; *zum Schlechten ausschlagen*, treiñ da fall.

Ausschlagen n. : **1.** [kezeg] gwink g., gwinkadenn b., ruadenn b., teisdenn b., taol gwink g., gwinkal g. ; *einem Pferd das Ausschlagen abgewöhnen*, divoazañ ul loen eus ar gwinkal ; **2.** [louza.] deliaouiñ g., deliañ g.

ausschlaggebend ag. : skarus, krennus, krenn, diskoulmus, diarvarus, gourfouezus, -dispartiañ, tu pe du ; *ausschlaggebendes Argument*, arguzenn skarus b.

Ausschlagung b. (-, -en) : [gwir] dilez g., dilezidigezh b., dizalc'h g., nac'h g., nac'hadenn b., dinac'h g., refuz g.

ausschlänmen V.k.e. (hat ausgeschlänmt) : difankañ, riñsañ, karzhañ, ober karzhadenn, skarzhañ ; *einen Graben ausschlämmen*, riñsañ ur foz, karzhañ un douflez, skarzhañ un douflez, difankañ ur foz.

ausschleifen V.k.e. (schliff aus / hat ausgeschliffen) : [tekn.] **1.** breolimañ, teneraat ; **2.** lemman ; **3.** divouedañ ; **4.** rimiañ.

ausschließen V.k.e. (schloss aus / hat ausgeschlossen) : **1.** forc'hiñ, esevañ, diberzhañ, skarzhañ, touch kuit, diskouviañ, ermaezhiañ, lakaat er-maez, ezkaelañ, ruzañ kuit ; *niemanden davon ausschließen*, na lezel den ebet e toull ar c'hae, esevañ nikun / espern den ebet (Gregor), na lakaat den ebet a-gostez ; **2.** prenañ an nor ouzh u.b. ; *er hat mich ausgeschlossen*, serret (prennet) en doa an nor ouzhin ; **3.** boikotiñ.

Anv-gwan verb **ausgeschlossen** **1.** skarzhet kuit, lakaet er-maez, esevet, diberzh ; **2.** [dre skeud.] *es ist ausgeschlossen*, dibosupl a-grenn eo ! n'eus ger a-se ! n'eus anv ebet a gement-se ! n'eus kistion eus se ! n'eus ket a barlant ober se ! ; **3.** *Sonntag ausgeschlossen*, nemet da Sul, nemet ar Sul, estreget da Sul, estreget ar Sul, war-bouez da Sul, war-bouez ar Sul.

ausschließlich ag. : digen, evit unan hepmuiken, forc'hus, dispellaus ; *eine ausschließliche Gunst*, ur c'hrad vat hag a dalv evit unan bennak nemetken b., ur c'hrad vat divoutin (Gregor) b., ur c'hrad vat miret strizh evit u.b. b., ur c'hrad vat digen b.

Adv. : nemet, nemetken, hepmuiken ; *er ist ausschließlich auf seine Gesundheit bedacht*, hennezh a viton e yec'hed.

Ausschließlichkeit b. (-) : forc'husted b., diforc'had g., digended b.

Ausschließung b. (-, -en) : forc'herezh g., diforc'hidigezh b., forc'hidigezh b., forc'hadur g., forc'h g., ermaezhidigezh b., ezlakadur g., ezkaeladur g.

Ausschließungsprinzip n. (-s) : [fizik] digenlec'hiaduster g., pennaenn an ezkaeladur b.

ausschlüpfen V.gw. (ist ausgeschlüpft) : **1.** diglorañ, diglosañ, dinodiñ, diflukañ, nodiñ ; *die Küken werden bald ausschlüpfen*, deuet eo poent nodadur al laboused bihan ; *die Küken sind ausgeschlüpft*, difluk eo ar poñsined, difluket eo ar poñsined, digloret eo ar poñsined, digloset eo ar poñsined, (di)nodet eo ar poñsined ; **2.** en em silañ er-maez.

Ausschlüpfen n. (-s) : nodadur g.

Ausschluss g. (-es, Ausschlüsse) : **1.** argasidigezh b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarz g., skarzherezh g., skarzhadur g., forc'herezh g., diforc'hidigezh b., forc'hidigezh b., forc'hadur g., forc'h g., ezlakadur g., ezkaeladur g. ; *Ausschluss aus einem Verein*, skarzhadur eus ur gevredigezh g., skarzhadenn b., skarzhadeg b., diskarzhadenn b., diskarzhadeg b. ; **2.** [gwir] *Ausschluss der Gütergemeinschaft*, disparti a vadoù g. (Gregor), disrann a vadoù g. ; **3.** *unter Ausschluss der Öffentlichkeit*, prenet an dorioù warnañ, an dorioù serret (Gregor), disforan ; **4.** [melestr.] *zeitweiliger Ausschluss vom Dienst*, torridigezh eus e garg evit ur pennad b., astal g. ; **5.** [sport] divarrekaat g., skarzhadur g., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarz g., skarzherezh g.

Ausschmelzung b. (-, -en) : [tekn.] teuz g., teuzerezh g., teuzidigezh b., digemmeskadur g.

ausschmieden V.k.e. (hat ausgeschmiedet) : goveliañ, morzholiañ.

ausschmieren V.k.e. (hat ausgeschmiert) : [tekn.] lardañ, eouliñ, lindrenniñ (induiñ) gant lard, lindriñ gant lard, lenkraat.

ausschmücken V.k.e. (hat ausgeschmückt) : **1.** stipañ, kinklañ, fichañ, afesoniñ, divilaat, fardañ, bravaat, bravikaat, koantaat, kaeraat, pinfañ, gwiskañ brav, kempenn, paramantiñ, mariklezañ, rikamaniñ ; *seine Rede ausschmücken*, reiñ tres (ton, tro) d'e brezegenn ; **2.** [dre skeud.] *eine Nachricht ausschmücken*, propikat (falsañ, alaouriñ) ur c'heloù, ober un tamm kempenn d'ur c'heloù, alaouriñ an neudenn.

ausschmückend ag. : kaeraus, kinklus, kinkladurek, kinkladurel.

Ausschmückung b. (-, -en) : kaeradur g., bravadur g., kinkladur g., kinklerezh g., kinkladurezh b., ficherezh g., stiperezh g., brageriz g., aornadur g., fich g., kempennadur g., kinkl g.

ausschnappen V.gw. (hat ausgeschnappt) : diantellañ, distignañ, distegnañ.

ausschnaufen V.gw. (hat ausgeschnauft) : tennañ e alan, ehanañ, diskuizhañ, ober un ehan, ober un tenn anal, kemer e anal, sachañ e anal, alanat, kaout e alan en-dro, ober un tamm sav-kein (un tamm diskuizh, un diskuizh(ig), un diskuizhadenn, un tamm diskrog), ober ur pennadig diskuizhañ, ober e ziskuizhoù, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, ober ur ruilh, kemer ur pennad

ehan, kemer ur pennad habaskter, kemer didorr, kavout e repoz, kemer e repoz, repoziñ, ober ur gourvez, lakaat e gorf da zibouezañ, diblegañ e gein, digeinañ, diwaskañ e gorf.

Ausschneidebogen g. (-s,-bögen) : follenn gant tresadennoù da didroc'hañ b.

ausschneiden V.k.e. (schnitt aus / hat ausgeschnitten) : 1. troc'hañ, didroc'hañ, skejañ ; *zackig ausschneiden*, dantelezhañ, ober kammoù, drailhañ, troc'hañ ha didroc'hañ (Gregor) ; 2. dic'harzhañ ; *einen Baum ausschneiden*, krennañ (divleñchañ, divazhañ, divarrañ, diskoultrañ, diskourrañ, bouskalmañ, diorblañ, riñsañ, noashaat) ur wezenn ; 3. [mezeg.] ezskejañ, dazbidañ ; 4. dic'houzougennañ, krouiziñ ; *ausgeschnittenes Kleid*, dilhad dispak (digor) war ar bruched.

Ausschneidung b. (-,-en) : [labour-douar] bouskalm g., diskoultradur g., diskourradur g., divarr g., divarradur g., divarrezh g., dic'harzherezh g., diorbladur g.

Ausschnitt g. (-s,-e) : 1. krouizadur g., troc'h g., troc'hadenn b., skej g., skejadur g., skejadenn b. ; 2. *Ausschnitt aus einem Buch*, pennad tennet eus ul levr g., arroudenn tennet eus ul levr b. ; 3. *zackiger Ausschnitt*, drailh g., drailhadr g., drailhadr b., kammoù lies. ; 4. [kenw.] *im Ausschnitt verkaufen*, gwerzhañ a-hini-da-hini, gwerzhañ hini-ha-hini, gwerzhañ dre ar munodoù, gwerzhañ dre ar munud / gwerzhañ diouzh ar walenn / gwerzhañ diouzh ar pouez (Gregor) ; 5. *Zeitungsausschnitt*, pennad-skrid didroc'het diouzh ur gelaouenn g. ; 6. [dilhad.] fal g., brennid g./b., P. dic'houzougadenn b. ; *tiefer Ausschnitt*, askre dispak b./g., brennid dispak g./b., brennid dibrenn g./b., dilhad digor-mat war ar brennid g., digerc'henn don g.

ausschöpfen V.k.e. (hat ausgeschöpft) : 1. puñsañ ; 2. [merdead.] *Wasser ausschöpfen*, riboulat dour, karzhañ dour, dizourañ, skobañ ; 3. kas da hesk, disec'hañ, heskiñ ; *einen Brunnen ausschöpfen*, kas (lakaat) ur puñs da hesk, disec'hañ ur puñs ; 4. [dre skeud.] *alle Möglichkeiten ausschöpfen*, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober e seizh gwellañ, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, en em aketiñ e pep doare, ober e seizh posupl, ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober bec'h bras, ober gwellañ (gwellikañ) ma c'haller, ober diouzh e wellañ-holl, ober e wir wellañ, ober eus e wellañ, lakaat an diaoul e pevar, ober par ma c'haller, ober pellañ ma c'haller.

Ausschöpfen n. (-) : puñserezh g.

ausschöpfend ag. : klok, spis, resis, pizh, dik.

ausschoten V.k.e. (hat ausgeschotet) : diglosañ, diglorañ, dibluskañ.

ausschragen V.k.e. (hat ausgeschragt) : [tisav.] digeriñ a-skizh, ober ur skizhadenn.

ausschrauben V.k.e. (hat ausgeschraubt) : distardañ, diviñsañ, diserjantañ.

ausschreiben V.k.e. (schrieb aus, hat ausgeschrieben) : 1. *seinen Namen (voll) ausschreiben*, lakaat e anv a-bezh dre skrid, skrivañ e anv a-bezh.

2. [dre heñvel.] *treuzskrivañ, adskrivañ ; eine Rechnung ausschreiben*, ober ur gont, sevel ur facturenn.

3. *embann ; eine Stelle ausschreiben*, kinnig ur post-labour ; *einen Wettbewerb ausschreiben*, embann aozadur ur genstrivadeg.

Ausschreiber g. (-s,-) : adskriver g., eilskriver g., diskriver g.

Ausschreibung b. (-,-en) : 1. skrivadur g., skridaozañ g. ; 2. [dre heñvel.] diskrivadur g., diskrivadenn b., eilskrid g., adskrid g. ; 3. [melestr.] *Ausschreibung eines Wettbewerbs*, embannadur kefridiel ur genstrivadeg g. ; 4. [armerzh] galv da ginnigoù g.

ausschreien V.k.e. (schrie aus / hat ausgeschrien) : *Zeitungen ausschreien*, embann kelaouennoù dre gêr (Gregor), youc'hal kelaouennoù ; *etwas ausschreien*, reiñ udb da c'houzout e pevar c'horn ar barrez, trompilhañ udb, brudañ udb.

Ausschreier g. (-s,-) : 1. [istor] harod g. ; 2. hoper g., krier g. ; *öffentlicher Ausschreier*, embanner g., enkanter g., bannour g., krier g.

ausschreiten V.gw. (schritt aus / ist ausgeschritten) : 1. gaoliata, astenn e gammedoù, astenn e c'har ; 2. skeiñ diwar re, mont re bell ganti, mont re lark ganti.

Ausschreitung b. (-,-en) : *Ausschreitungen*, disolañsoù lies., stlabezennoù lies., gwalldaolioù lies., mestaolioù lies., gwalloberioù lies., taolioù kriz lies., krizderioù lies., targemedoù lies. ; *Ausschreitungen begehen*, ober gwalldaolioù, ober traoù direizh, ober e renkoù, drastañ ha gwellañ, preizhañ, preizhata, felladenniñ, skeiñ diwar re, degas (hadañ) freuz ha reuz, lakaat an tan hag ar gwall dre ur vro, seveniñ taolioù kriz, targemediñ tud ; *die Soldaten hatten schlimme Ausschreitungen begangen*, freuz ha reuz (krizderioù, targemedoù) a oa bet gant ar soudarded ; *die Ausschreitungen der Engländer in Irland*, gwalldaolioù ar Saozon en Iwerzhon lies., taolioù kriz a-berzh ar Saozon en Iwerzhon lies., krizderioù ar Saozon en Iwerzhon lies., targemedoù ar Saozon en Iwerzhon lies.

Ausschuss g. (-es, Ausschüsse) : 1. [lu] emaeziadur ur vannadell g., bannerezh g. ; 2. kengor g., kuzul g., poellgor g., bodad-labour g., kengefridiez b., komision b., strollad-kefridi g. ; *beratender Ausschuss*, kuzul aliañ g., poellgor kuzuliañ g. ; *geschäftsführender Ausschuss*, kuzul (poellgor) merañ g. ; 3. [kenw.] repujoù lies., reputailhoù lies., ravaladoù lies., distaoladennoù lies., marc'hadourezh taolet d'ar bloù b., marc'hadourezh taolet d'ar bern b., marc'hadourezh lakaet a-stal-gostez b., marc'hadourezh reputuet b., marc'hadourezh ravalet b., distaoladur g., kozh varc'hadourezh b., amrefus g. / dilez g. (Gregor), dichoaz g..

Ausschussbrett n. (-s,-er) : krustenn b.

Ausschussholz n. (-es) : koad blod g.

Ausschussmitglied n. (-s,-er) : ezel ur c'hengor g., ezel ur c'huzul g., ezel ur poellgor g., ezel ur bodad-labour g.

Ausschusssitzung b. (-,-en) : emvod ur c'hengor g., emvod ur c'huzul g., emvod ur poellgor g., emvod ur bodad-labour g.

Ausschussware b. (-,-n) : repujoù lies., reputailhoù lies., marc'hadourezh taolet d'ar bloù b., marc'hadourezh taolet d'ar bern b., marc'hadourezh lakaet a-stal-gostez b., marc'hadourezh reputuet b., marc'hadourezh ravalet b., distaoladur g., kozh varc'hadourezh b., amrefus g. / dilez g. (Gregor).

ausschütteln V.k.e. (hat ausgeschüttelt) : hejañ, stroñsañ, strilhañ.

ausschütten V.k.e. (hat ausgeschüttet) : 1. skuilhañ, fennañ, riñsañ ; *einen Eimer ausschütten*, skuilhañ (fennañ, riñsañ) ur c'helom ; *Wasser in Strömen ausschütten*, skuilhañ dour gant ar varazh vras, skuilhañ dour puilh-ha-

puilh ; **2.** [arc'hant.] *eine Dividende ausschütten*, dispartiañ ar ranndalioù, dispartiañ ar c'hampi gounezet diwar ar c'hevrannoù ; **3.** P. *sein Herz ausschütten*, digeriñ (diskuliañ, dizoleiñ, diskargañ, dileuniañ, disammañ, dispakañ, divarrañ) e galon, en em ziavaeziñ, diavaeziñ e boan, dispakañ frank e galon, disac'hañ, en em zisac'hañ, en em zisammañ, lavaret e nec'hañs d'u.b., diskouez e ene en noazh ; **4.** *das Kind mit dem Bad ausschütten*, lakaat ar bank en tan dre ma vez kollet an alc'hwez, devañ ar gwinizh war un dro gant an dreog ; **5.** [dre heñvel.] leuniañ, stankañ, kargañ, atrediñ, peurgargañ, induiñ.

V.em. : **sich ausschütten** (hat sich ausgeschüttet) : *sich (t-rt) vor Lachen ausschütten*, bezañ puchet kement e c'hoarzh, bezañ daoudortet o c'hoarzhin, bezañ daoudortet gant ar fent, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, tortañ, daoudortañ da c'hoarzhin, tortañ gant ar c'hoarzh, hejañ gant ar c'hoarzh, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, rampañ e c'henoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan.

Ausschüttung b. (-, -en) : **1.** [arc'hant.] *Ausschüttung der Dividende*, paeamant ar ranndalioù g. ; **2.** *plaenadenn* b., *savenn* b., *sav* g., *sav-douar* g., *chaoser* g./b. ; **3.** *skuilh* g., *skuilhadr* g., *skuilherezh* g.

ausschwärmen V.gw. (ist ausgeschwärmt) : nijal kuit, teuler, teuler e hed, ober e hed, barriñ ; *die Bienen schwärmen aus*, teuler a ra ar gestennad, emañ an hed o nijal kuit, emañ ar gwenan oc'h ober (o teuler) o hed ; *zum zweiten Mal ausschwärmen*, adtaoliñ ; *zum dritten Mal ausschwärmen*, flac'hadiñ.

Ausschwärmen n. (-s) : barriñ g. ; *erstes Ausschwärmen*, kenthed g. ; *zweites Ausschwärmen*, tarvhed g., *tarvhedad* g. ; *drittes Ausschwärmen*, losthed g., *flac'had* b.

ausschwefeln V.k.e. (hat ausgeschwefelt) : soufrañ, sulfurañ.

Ausschwefelung b. (-) : soufrañ g., sulfurañ g.

ausschweifen V.k.e. (hat ausgeschweift) : [tekn.] **1.** kantourniñ, heskennat a-dro ; **2.** krouiziñ ; **3.** divouedañ.

V.gw. : **1.** riboulat, furikat, ribodal, rouliñ, mont da vreskenn, pailhardiñ, reilhennat, riblañ, riotal, tourc'heta, c'hoari las, bambochal, en em reiñ d'an direizh, en em reiñ d'an diroll, mont da heul an ebatoù, redek war-lerc'h an ebatoù, redek an ebatoù, rouliñ an ebat, tremen e vuhez en direizh ar vrasañ, ober e bezh fall, bevañ en e roll, ren ur vuhez diroll, punañ ur fall vuhez, bevañ en diroll, riboulat noz ; **2.** mont re lark ganti ; **3.** fablañ, rambreal, alfoiñ, alteriñ, trevariañ, berlobiañ, ambren, trelatañ, mont gant komzoù iskis, bezañ en alfo, dibabiñ, raneal, treuzfaltaziañ, lezel e spered da vale, treiñ diwar ar gaoz, P. dibarkañ.

Anv-gwan verb **ausgeschweift** : krouizet, bolzennek, bolzek, teurennek.

ausschweifend ag. : **1.** diroll, direol, direizh, debordet, dirollet, direoliet, diboell, diboellet, disolit, distrantell, ribot, dizurzh, re zieub e zoareoù, re libr e zoareoù, foll ; *ausschweifender Lebenswandel*, doug divuzul da laouenaat ar galon g., valigantiz b., gwallgundu b., gwallvuhez b., lor vuhez b., buhez lor b., buhez direol b., buhez dirollet b., buhez diroll b., diroll g., dirollerezh g., direizh g./b., bordelerezh g., dizurzh g., gastaouerezh g., gasterezh g., oriadezh b., pailhardiezh b., reilhenn b.,

riboderezh g., roulerezh g., buhez digempenn b., frankizoù boufon lies., doareoù re zieub lies., doareoù re libr lies., riblerezh g., plijadurezhioù orgedus lies., follentezioù lies., follezh b. ; *eine ausschweifende Jugend verleben*, roulat e yaouankiz ; *er führt ein ausschweifendes Leben*, en em roet eo d'an direizh, en em reiñ a ra d'an holl zizurzhioù, lezel a ra kabestr gant e dechoù fall, en em reiñ a ra d'an ebatoù dizurzh, ren a ra ul lor vuhez, ren a ra ur vuhez lor, mont a ra da heul an ebatoù, redek a ra an ebatoù, rouliñ a ra an ebat, roulat a ra an ebatoù, roulat a ra an ebat, redek a ra war-lerc'h an ebatoù, tremen a ra e vuhez en direizh ar vrasañ, punañ a ra ur fall vuhez, ober a ra e bezh fall, bevañ a ra en e roll, egaret eo gant ar blijadurezh fall, ren a ra (kas a ra) ur vuhez diroll (direol, direizh, dirollet, direoliet, diboell, diboellet, digempenn, distres, distrantell, disuj), atav e vez o kas warni, emañ atav o riboulat noz, emañ atav o furikat, ur riboder a zo anezhañ, ur rouler a zo anezhañ, ur bambocher a zo anezhañ, emañ atav o serc'haouiñ (o serc'hiñ, oc'h orgediñ, o pailhardiñ, o reilhennat, o riblañ, o riotal, o ribodal, o tourc'heta, o roulañ, o vreskenn, o c'hoari las, o vambochal), ober a ra follentezioù, c'hoari a ra anezhi, fringal a ra ; *er ließ von seinem ausschweifenden Leben nicht ab*, en em zerc'hel a reas da vambochal.

2. diziwezh, hir-spontus, luziet, disklaer, stambouc'het, stambouc'hus, ranezennek, gourfonngeriat, flapus ; *sich (t-rt) ausschweifend über etwas auslassen*, stambouc'hañ udb., displegañ udb dre ar munud (diouzh ar munud), displegañ udb just-ha-just, reiñ tro d'e gomzoù evit displegañ udb, ober tro gant e gaoz evit displegañ udb, tremen ur c'hraf bennak dre ar vurutell, reiñ forzh displegadurioù, diskoursiñ diwar-benn udb. ; *eine ausschweifende Fantasie*, ur faltazi dirollet b., ur faltazi hag a ya da vale bro b., ur faltazi diroll b.

Ausschweifung b. (-, -en) : **1.** [tekn.] kantourniñ g., heskennat a-dro g., krouizadr g. divouedadr g. ; **2.** doug divuzul da laouenaat ar galon g., valigantiz b., plijadurioù foll lies, plijadurioù diroll lies., follezh b., follentez b. ; *Ausschweifungen*, diroll g., dirolloù lies., dirollerezh g., follentezioù lies., follezh b., bordelerezh g., dizurzh g., ebatoù dizurzh lies., gastaouerezh g., gasterezh g., oriadezh b., pailhardiezh b., reilhenn b., riboderezh g., roulerezh g., frankizoù boufon lies., plijadurezhioù orgedus lies., riblerezh g., lor vuhez b., buhez lor b., doareoù re zieub lies., doareoù re libr lies., direolamant g., gadalezh g. ; **3.** erionell b., rambre g., sorc'henn b., sorbienn b., brizhuñvre b., treuzfaltazi b., emdouelladr g., sorc'hennerezh g., frenezi b., jaodre g., randon g.

ausschweigen V.em. : **sich ausschweigen** (schwiege sich aus / hat sich (t-rt) ausgeschwiegen) : tevel e c'henoù ; *sich (t-rt) über etwas (t-rt) ausschweigen*, tevel war udb (Gregor), ober an tav war udb, delc'her udb en e c'henoù.

ausschwemmen V.gw. ha V.k.e. (hat ausgeschwemmt) : **1.** lemel, ezverañ, ezwagrennañ, gwalc'hiñ ; *Schnecken ausschwemmen lassen*, *Schnecken ausschwemmen*, lakaat melc'hwed da deurel o c'hrañch ; **2.** silañ.

Ausschwemmung b. (-, -en) : [mezeg.] ezwagrennadur troazh g., ezveradr troazh g., troazhañ g.

ausschwenkbar ag. : [tekn.] 1. gwint-diwint, gwint, gwinteiz, gwinter, gwinteris, gwintus, war wint, gorre-gouziz, sav-disav ; 2. koublet, kenvellet, oaoellus.

ausschwenken V.k.e. (hat ausgeschwenkt) : 1. riñsañ, disgwalc'hiñ, tremen en dour ; 2. lakaat da dreiñ war e ahel, lakaat da dreiñ war e baoell ; 3. gwintañ, gwintellañ. V.gw. (ist ausgeschwenkt) : 1. [tekn.] gwintañ, paoellañ ; 2. [karbedoù] disteudiñ.

Ausschwenkung b. (-) : 1. [tekn.] gwintañ g., paoellañ g., paoellerezh g. ; 2. [karbedoù] disteudiñ g. ; 3. riñsañ g., disgwalc'hiñ g.

ausschwitz V.k.e. (hat ausgeschwitzt) : 1. c'hweziñ, kas kuit diwar c'hweziñ ; 2. [mezeg.] naoueziñ.

V.gw. (hat ausgeschwitzt) : 1. c'hweziñ kalz ; 2. naoueziñ, dourasenniñ, berañ, gouelañ.

Ausschwitzen n. (-s) : 1. c'hwezadur g. ; 2. naoueziñ g., naouezadur g., dourasenn b.

Aussegnung b. (-, -en) : *die Aussegnung des Toten*, ar sav-korf g.

aussehen V.gw. (sieht aus / sah aus / hat ausgesehen) : 1. gwelet ; *von dieser Warte sieht man weit aus*, eus ar were-mañ e vez gwelet pell ; 2. klask ; *der Türmer sieht nach dem Schiffe aus*, paotr an tour-tan a glask ar vag war ar mor ; 3. [dre heñvel.] seblantout, hañvalout, diskouez bezañ, kaout doare da vezañ, kaout gobari da vezañ, kaout ar gobari da vezañ, bezañ doare war an-unan da vezañ, bezañ doare d'an-unan da, fesonniñ, bezañ treset, stummañ, stummañ da vezañ, bezañ a-stumm da vezañ, bezañ an neuz war an-unan da vezañ, kaout un neuz bennak ; *sie sah echt wütend aus*, un dremm fuloret a oa outi ; *er sieht gut aus*, ruze eo e benn, dremmet-mat eo, neuz vat a zo warnañ, neuz vat en deus, doare vat en deus, feson vat en deus, fesonet mat eo, brav eo e stumm, stummet mat (stummet brav) eo, stumm mat en deus, doare vat a zo warnañ, doareet-mat eo, un den a arvez mat eo, arvez mat en deus, un den treset mat eo, un den a dres eo, un tres kaer a zen eo, hennezh a zo askomet mat ha livet kaer ; *wer gesund ist, sieht gut aus*, diwar boued mat e teu neuz vat, yec'hed an den a glev ouzh e vagadurezh ; *er sieht gesund aus*, hennezh a zo livet yac'h, liv ar yec'hed a zo warnañ, liv yac'h a zo warnañ, liv livrin a zo war e zivjod, liv kreñv a zo dezhañ, gobari en deus da vezañ yac'h, hennezh en deus ar gobari da vezañ yac'h, yac'h eo da welet, gwelet e vez warnañ ez eo yac'h, feson yac'h en deus, un neuz yac'h en deus, lintrañ a ra ar yec'hed war e dal, ruze eo e benn ; *sie sieht gar nicht krank aus*, n'he deus ket feson glañv, n'he deus ket doare da vezañ klañv ; *er sieht schlecht aus*, neuz fall a zo warnañ, neuz fall en deus, droukneuz a zo warnañ, droukneuz en deus, ul liv a zo war e c'henoù, liv an diyac'h a zo warnañ, tres fall a zo warnañ, hennezh a zo livet fall, gwall-livet eo, min fall en deus, doareet-fall eo, n'emañ ket en e liv, n'en deus ket feson yac'h, al liv peñver a zo gantañ ; *er sieht müde aus*, tres ar skuizhder a weler war e zremm, neuz ar skuizhder a zo war e zremm, liv ar skuizh a zo en e gerc'henn, liv ar skuizh a zo warnañ, stumm skuizh a zo warnañ, un neuz skuizh en deus, un aer skuizh en deus, un aer skuizh a zo warnañ, aer ar skuizhder a zo warnañ, doare a zo dezhañ da vezañ skuizh, gwelet e vez warnañ ez eo skuizh, dremmoù skuizh a zo dezhañ, skuizh eo da welet, diskouez a ra bezañ skuizh ; *er sieht freundlich aus*, neuz

un den hegarat a zo gantañ, diskouez a ra bezañ hegarat, hegarat eo da welet, hegarat eo an dremm anezhañ, dremm vat a zo gantañ, un den a zremm vat eo, dremm un den mat a zo warnañ, un dremm seder ha hegarat a zo gantañ, hennezh en deus un aer vat, hennezh en deus un aer jentil, neuz-dremm un den hegarat a zo warnañ, doare un den hegarat a zo warnañ da vezañ, doare a zo dezhañ da vezañ un den hegarat, stummañ a ra hegarat, stummañ a ra da vezañ hegarat ; *er sieht sehr freundlich aus*, hennezh en deus un aer vat e vec'h, dremmoù kuñv a zo dezhañ ; *er sieht elegant aus*, un dalc'h mat a zo warnañ, stad a zo ennañ, un den a droc'h eo ; *betrübt aussehen*, *bekümmert aussehen*, bezañ un aer nec'het war e benn, bezañ du e benn, bezañ du e zremm, bezañ karget e vazh a spenn, bezañ nec'h hag enkrez en e gerc'henn, bezañ mantret e zremm, na vezañ ken nemet feson ar boan-spered war an-unan, bezañ feson ar boan-spered war an-unan, bezañ neuz an enkrez war e zremm ; *warum seht ihr so betrübt aus ? warum seht ihr denn so bekümmert aus ?* petra a laka du ho penn ? petra a ra deoc'h bezañ ken nec'het ? perak dremmoù ken doaniet ? ; *er sieht statlich aus*, tres kaer a zo warnañ, neuz kaer en deus, doare-vras en deus, stad a zo ennañ, un den a stad eo, un den a droc'h eo, diskouez kaer en deus, dremmoù brav a zo dezhañ, hennezh a zo un den askomet mat ha livet kaer ; *er sieht nach nichts aus*, n'en deus stumm ebet, stuziet-fall eo, ur paourkaezh den eo da welet, un den a netra (un hanter den) eo war a seblant, n'eus ken nemet liv dister warnañ, ar stumm a zo warnañ da vezañ ur paourkaezh tra dreut, liv an dienez a zo warnañ, feson an dienez a zo warnañ, pleg fall en deus, c'hwezh an dienez a zo gantañ, dougen a ra un aer baour a-walc'h ; *er sieht ganz harmlos aus*, liv divalis a zo warnañ, ar stumm a zo warnañ da vezañ ken dinoaz hag un oan, diouzh e welet n'eus ket a aon da gaout dirazañ, diouzh e welet n'eus ket peadra da foerañ dirazañ, diouzh e welet e c'haller kaout fiziañs ennañ ; *er sieht jünger aus als er ist*, n'emañ ket ar stumm gantañ da vezañ ken kozh-se, ne ziskouez ket bezañ en oad-se, da welet ne seblant ket bezañ ken kozh-se, n'en deus ket doare da vezañ ken kozh-se, n'eo ket ken yaouank ha m'en deus doare da vezañ, diskouez a ra bezañ yaouankoc'h ; *er sieht todkrank aus*, liv ar marv a zo en e gerc'henn, merket eo gant bizied an Ankoù, hennezh a zo hudur da welet ; *er sieht danach aus*, ar stumm zo warnañ ; P. *wie der aussieht !* neuziet divalav eo, hennezh a zo ur struj warnañ, un den strujet fall eo, digempenn eo, foutouilhek eo, disparbuilh eo, ur strouilh a zo anezhañ, chelgenn eo dezhañ, distruj eo, diskramailh eo, difarle eo ; *die Sache sieht günstig aus*, sin vat a zo gant an afer, treiñ a ra an afer da vat, reze a zo gant an afer da echuiñ mat, emañ ar rod o treiñ a-du ganeomp, emañ ar voul ganeomp, ar voul a ruilh ganeomp ; *aussehen wie*, bezañ heñvel ouzh, bezañ feson (stumm, neuz, doare, tres) udb gant an-unan, bezañ stummet (fesonet) evel (e-giz), bezañ treset da ; *es sieht so aus, als wäre er tot*, neuz ar marv a zo warnañ, ne ra alament ebet, ne ra esmae ebet, hañvalout a ra bezañ marv, seblantout a ra bout marv, ne fiñv ket kennebeut ha pa vefe marv ; *das Wetter sieht schlecht aus*, doareet-fall eo an amzer, fesonet fall eo an amzer, emañ o c'horin amzer fall, tres fall a zo war an amzer, a-stumm da vezañ fall emañ an amzer ; *es sieht nach Winter aus*, goañv a

zo ganti ; *es sieht so aus, als ob der Regen noch lange dauern wolle*, keal da badout a zo gant ar glav, reze a zo gant ar glav da badout ; *es sieht nach Regen aus - es sieht so aus, als ob es regnen wolle*, homañ a zo glav ganti, 'm eus aon, risklañ a reomp kaout glav, amzer-c'hlav a zo, 'm eus aon, keal da gaout glav a zo ganti, glav a zo enni (ganti), 'm eus aon, gwelet e vez stumm ar glav war an amzer, un distrap glav a zo war an amzer, ne chomo ket divanne an amzer, 'm eus aon, feson c'hlav a zo gant (war) an amzer, n'eo ket stummet mat an amzer, sin glav a zo ganti, liv ar glav a zo ganti, gouenn c'hlav a zo, o ouennañ reiñ glav emañ, troet eo an amzer war ar glav, 'm eus aon, stumm ar glav a zo, stummet fall eo an amzer, doareet-fall eo an amzer, stummet eo an amzer d'ar glav, stummet eo an amzer d'ober glav, stummet eo an amzer da c'hleboriñ, emañ o c'horiñ glav, amzer fall a zo ganti, 'm eus aon, stummañ a ra an amzer da gaout glav, a-stumm d'ober glav emañ an amzer, an amzer a zo stummet diouzh ober glav, stummañ a ra d'ober glav, lusk da c'hlav a zo en amzer, luskañ a ra ober glav, an amzer a zo o nodiñ reiñ glav, reze da c'hlav a zo war an amzer, feson an dour a zo war an amzer, feson an dour a zo ganti, fesoniñ a ra d'ober glav, fesoniñ fall a ra, sin (seblant) glav eo an dra-se, seblant a c'hlav eo kement-se, seblant glav a zo en amzer, diougan glav a zo en (gant an, war an) amzer, emañ o tommañ dour dimp, 'm eus aon, diougan amzer fall a zo, seblant amzer fall a zo, barradiñ a ra, barraouiñ a ra, homañ a zo o varraouiñ, glav a vo, 'm eus aon, kinnig a ra ar glav kouezhañ ; *es sieht nach Schnee aus*, bouederch a zo en amzer, emañ o c'horiñ erc'h, erchus-bras eo an amzer, emañ an amzer e toull an erc'h, liv an erc'h a zo war an amzer, erc'h a zo enni (ganti), gwelet e vez stumm an erc'h war an amzer, gwelet e vez distrap an erc'h war an amzer, risklañ a reomp kaout erc'h, feson erc'h zo gant (war) an amzer, lusk d'an erc'h a zo gant an amzer, sin erc'h a zo ganti, liv an erc'h a zo ganti, gouenn erc'h a zo, o ouennañ reiñ erc'h emañ, troet eo an amzer war an erc'h, stumm erc'h a zo ganti, stummet eo an amzer d'an erc'h, an amzer zo stummet diouzh ober erc'h, feson an erc'h a zo ganti, sin (seblant) erc'h eo an dra-se, seblant a erc'h eo kement-se, diougan erc'h a zo en (gant an, war an) amzer, erc'h a vo, 'm eus aon ; *es sieht nach Gewitter aus*, feson arvez a zo gant an amzer, arveviñ a ra an oabl, risklañ a reomp kaout un arvez ; *das sieht nach etwas aus*, brav eo da welet, n'eo ket ur vezh da welet, neuz en deus an dra-se ; *manche Menschen sind bloß dazu da, die Sache zahlenmäßig nach mehr aussehen zu lassen*, tud 'zo a ra niver ha netra ken ; *damit es nach mehr aussieht*, evit ober niver ; **4. P. alt aussehen**, **a)** bezañ gwall luziet en un afer bennak, bezañ gwall strobet en un afer bennak, bezañ e fagodenn ha kant gant an-unan, bezañ en em vountet en ur gudenn skoemp, bezañ kouezhet en ur gudenn lous ; **b)** bezañ faezhet, bezañ trec'het, bezañ kannet, bezañ an tu koll gant an-unan, bezañ koll, bezañ koll gant an-unan.

V.em. : **sich aussehen** (sieht sich aus / sah sich aus / hat sich (t-d-b) ausgesehen) : **1.** gwelet betek penn, peurwelet ; **2.** *sich (t-d-b) die Augen aussehen*, skuizhañ e zaoulagad, dallañ mouilc'hi, ober gaou ouzh e zaoulagad.

Aussehen n. : doare g., arvez g., dalc'h g., aer g., aeridigezh b., min g., neuz b., neuz-dremm b., neuz-korf

b., neuziad b., neuziadur g., stumm g., liv g., feson b., tres g., gwel g., gweled g., diavaez g., diavaezioù lies., derc'h g., enebañs b., gobari g., tailh b., seblant g., spes g., spurmant g., taol g., aoz g./b., diskouez g., pok g. ; *ungesundes Aussehen*, liv an diyac'h g., liv peñver g. ; *statliches Aussehen*, doare-vras g., tres kaer g., feson vat b., stad b., troc'h g., diskouez kaer g. ; *jemanden nach dem (bloßen) Aussehen beurteilen*, mont d'u.b. diouzh e welet, barn u.b. diouzh e welet (diouzh an diavaez).

aussehend ag. : *gut aussehend*, doare vat gantañ, neuz vat gantañ, feson vat gantañ, doareet-mat, brav an diavaez anezhañ, brav da welet, brav diwar c'horre, dremmet-mat, livet kaer ; *ein gut aussehender Mann*, un den a droc'h g., un den brav e dreuz g., ur paotr lipet g., un tres kaer a zen g., un den a dres g., un den treset mat g., un den kaer an taol anezhañ g., un neuz vat a zen b., ur stumm mat a zen g., un arvez brav a zen g., un dremm gaer a zen b., un den askomet mat ha livet kaer g. ; *gesund aussehendes hübsches Mädchen*, bouilhez b., plac'h livet yac'h b.

ausseigern V.k.e. (hat ausgeseigert) : [tekn.] digemmeskañ.

Ausseigerung b. (-,-en) : [tekn.] digemmeskadur g.

aussehen V.k.e. (hat ausgeseiht) : silañ.

aus sein (ist aus / war aus / ist aus gewesen) : **1.** bezañ echu ; **2.** *auf etwas aus sein*, klask udb, bezañ war c'hed udb.

außen Adv. : er-maez, en diavaez, a-ziavaez, diavaez ; *außen herumgehen*, ober an dro dre an diavaez ; *nach außen*, war an diavaez, war ziavaez ; *diese Tür öffnet sich nach außen*, digeriñ a ra an nor-mañ war an diavaez ; *von außen betrachtet*, gwelet eus an diavaez (en diavaez, diwar-c'horre, diwar-benn, a-ziwar-c'horre, a-ziavaez) ; *von außen her*, diouzh an diavaez, eus an diavaez, a-ziavaez ; *von innen nach außen*, eus an diabarzh d'an diavaez.

Außen g. (-s,-) : [sport] askeller g. ; *Linksaußen*, askeller kleiz g. ; *Rechtsaußen*, askeller dehou g.

Außenabteilung b. (-,-en) : [kenw.] eilstal b., adstal b., isstal b., iskevredad g., trev b.

Außenaltar g. (-s, Altäre) : [relig.] telt g.

Außenanlage b. (-,-n) : terkadur diavaez g., aveadur diavez g.

Außenansicht b. (-,-en) : gwel a-ziavaez g., gweled a-ziavaez g.

Außenantenne b. (-,-n) : stign diavaez g., rastell diavaez b.

Außenaufnahme b. (-,-n) : skeudtapout en diavaez g.

Außenbahn b. (-,-en) : [sport] **1.** [sportva] roudenn diavaez b. ; **2.** [poull-neuial] roudenn-dour diavaez b.

Außenbeleuchtung b. (-,-en) : **1.** gouleier diavaez lies. ; **2.** [karr-tan] gouleier lies.

Außenbezirk g. (-s,-e) : karter bannlev g., karter tro kêr g.

Außenbordmotor g. (-s,-en) : keflusker diavaez-bourzh g., keflusker ezvourzh g., pouleñverez b., keflusker lem-laka g., keflusker helam g.

Außenbordmotorboot n. (-s,-e) : kanod dre dan g.

aussenden V.k.e. (sendete aus / sandte aus // hat ausgesendet / hat ausgesandt) : **1.** kas, daveiñ ; *Boten aussenden*, kas kannaded ; **2.** (sendete aus / hat ausgesendet) : skignañ, skingas ; *Funksignale aussenden*, skingas skinarouezioù ; *ein Radioprogramm aussenden*, skignañ ur program skingomz, skignañ abadennoù ; **3.**

strinkañ ; *die Sonne sendet ihre Strahlen aus*, strinkañ a ra an heol e vannou grizias, tarzhañ a ra an heol, saezhenniñ a ra an heol, o terriñ e c'houzoug emañ an heol.

Außendienst g. (-es,-e) : servij diavaez g., servij skignañ g., servij arvalien g., nerzh gwerzhañ g.

Außendienstmitarbeiter g. (-s,-) : beajour kenwerzh g., biziter g., difraeer g., derc'houezour kenwerzh g., P. chiner g.

Außendurchmesser g. (-s,-) : [mat.] treuzkiz diavaez g.

Außenfassade b. (-,-n) : talbenn g., tal g., diaraog g., fasadenn b., tu diaraok g. ; *die Außenfassade ist für das Erscheinungsbild eines Hauses maßgebend*, an tu diaraok a zo pouezus-meurbet evit gwel un ti, an tu diaraok a zo pouezus-meurbet evit gweled un ti.

Außenfilm g. (-s,-e) : film troet en diavaez g., film troet en un endro gwir g.

Außenfläche b. (-,-n) : gorread diavaez g.

Außenhafen g. (-s,-häfen) : [merdead.] rakporzh g.

Außenhandel g. (-s) : kenwerzh diavaez g./b.

Außenhandelsüberschuss g. (-es,-schüsse) : reñver mentel ar c'henwerzh diavaez g.

Außenhaut b. (-,-häute) : **1.** [karr-nij] gwiskad diavaez g. ; **2.** [merdead.] plankennoù diavaez ar c'houc'h lies., bourdachenn b., bordaj g., bordajenn b.

Außenkurve b. (-,-n) : diavaez ur gammdro g.

Außenminister g. (-s,-) : ministr an Diavaez g.

Außenministerium n. (-s,-ministerien) : ministrerezh an Diavaez g., ministrerezh an Aferioù diavaez g.

Außenpolitik b. (-) : politikerezh estren g., politikerezh diavaez g.

außenpolitisch ag. : war tachenn ar politikerezh diavaez, hag a sell ouzh ar politikerezh diavaez.

Außenquartier n. (-s,-e) : [Bro-Suis] karter bannlev g., karter tro kêr g.

Außenschielen n. (-s) : [mezeg.] loakrerezh ezwar g., ezwarded lagadel b.

Außenseite b. (-,-n) : **1.** tu diavaez g., tu a-ziavaez ; **2.** [tisav.] talbenn g., tal g., diaraog g., fasadenn b., araog an ti g. ; **3.** [dilhad.] tu mat g., tu diavaez g.

Außenseiter g. (-s,-) : **1.** [sport] sportour a eilrenk g., marc'h a eilrenk g. ; **2.** *gesellschaftlicher Außenseiter*, arlezad g., oreliad g., disokialad g., den hag a vev ez distag diouzh an dud all g., den dioutañ e-unan g., paotr en e bart e-unan g., distaoladenn b., lankon g. ; *er ist ein Außenseiter*, bevañ a ra ez distag diouzh an dud all, mont a ra ez distag, chom a ra d'ober e lankon.

Außenseiterrolle b. (-,-n) : **1.** [sport] roll a eilrenk g. ; **2.** roll er marz g., roll a eilrenk g., roll arlezat g.

Außenseitertum n. (-s) : orelezh b., arlezadegezh b., arlezadezh b., oreliadegezh b.

Außenspiegel g. (-s,-) : kilseller diavaez g.

Außenstände lies. : kredouriezhoù lies., dleoù da enkefiañ lies., dilerc'h dle g., restaloù lies.

Außenstehende(r) ag.k. g./b. : den er-maez eus ar jeu g., den diberzh g., diavaeziad g.

Außenstelle b. (-,-n) : [kenw.] eilstal b., adstal b., isstal b., iskevredad g., trev b.

Außenstellung b. (-,-en) : [lu] raklec'h g., rakpost g.

Außenstürmer g. (-s,-) : [sport] askeller g.

Außen tasche b. (-,-n) : godell war-benn b.

Außen taster g. (-s,-) : [tekn.] kelc'hier mentañ g.

Außentür b. (-,-en) : dor diavaez b. ; *Außentür zum Dachboden*, oued b.

Außenverputzverkleidung b. (-,-en) : [tisav.] paramant g.

Außenwand b. (-,-wände) : **1.** [savadur] moger diavaez b., paramant g. ; **2.** [teltern] lien diavaez g.

Außenwelt b. (-) : bed diavaez g. ; *diese Autobahn würde unsere Region mit der Außenwelt verbinden*, ar gourhent-se a zigorfe hor rannvro war ar bed - ar gourhent-se a zienezenne hor rannvro - un alc'hwez a zigorfe hor rannvro war ar bed, e vefe ar gourhent-se ; *sich der Außenwelt (t-d-b) öffnen*, **a)** treiñ e spered ouzh an traoù a-ziavaez ; **b)** [polit.] digeriñ e vro war ar bed.

Außenwerk n. (-s,-e) : [lu] rakvur b., rakdifenn g.

Außenwinkel g. (-s,-) : korn diavaez g.

Außenwirtschaft b. (-) : kenwerzh diavaez g./b.

außer araog. + t-d-b (rouez : + t-c'h) : **1.** en diavaez eus, er-maez eus, a-ziavaez da ; *außer Hause sein*, na vezañ er gêr, bezañ er-maez eus ar gêr ; *außer Hause essen*, debriñ e kêr ; *außer Landes gehen*, divroañ, disvroañ, divroadenniñ, ermaeziañ, kuitaat ar vro, mont kuit eus ar vro.

2. [dre heñvel.] *ein Werk außer Tätigkeit setzen*, serriñ ul labouradeg ; *außer Gefecht setzen*, ledañ ouzh torgenn, skeiñ ouzh torgenn, lakaat war e c'henoù, astenn war an dachenn, astenn ouzh torgenn, astenn ouzh an dorgenn, reiñ lamm [d'u.b.], faezhañ, daoubenniñ, pilat, trec'hiñ, pladañ, disparfoeltrañ [ul lu], flastrañ rac'h [ul lu] ; *außer Kurs setzen*, terriñ talvoudegezh udb, lemel diouzh red an archant, lemel eus an amred, nullañ ; *außer Dienst*, (a.D), war e leve, er-maez eus e garg, dilabour ; *die Maschine ist außer Betrieb*, direnket eo ar mekanik, direizhet eo ar mekanik, aet eo ar mekanik er sac'h, e-maez arver emañ ar mekanik-se.

3. er-maez a, hep ; *außer Sicht*, *außer Sichtweite*, er-maez a wel, a-ziabell gweled, a-zisgwel ; *die Schiffe sind jetzt außer Sicht*, ar bigi a zo aet diwar-wel, ar bigi a zo aet a-ziwar wel, ar bigi a zo aet diouzh gwel, ar bigi a zo aet koll-gwel ; *außer Gefahr*, diwall, gwarez, salv, dizañjer, er-maez a zroug ; *der Verletzte ist außer Gefahr*, sampar eo ar gloaziad bremañ, barrek eo ar gloaziad bremañ, dizañjer emañ ar gloaziad bremañ, n'emañ ket ar gloaziad en argoll ken, bez emañ ar gloaziad er-maez a zañjer (er-maez a zroug) ; *außer Atem*, dianalet / dielc'het (Gregor), dianalet ha miget, berranalet, dialan, berranal gantañ, berr e anal, tenn e anal, berr warnañ, gant e anal o kinnig mankout, o tielc'hat, kollet e anal gantañ, manket e anal dezhañ, berr war e gezeg ; *sich außer Atem laufen*, redek betek bezañ dialan / redek ken na goller an alan (Gregor), redek betek koll an alan, redek betek dianalañ, redek betek tapout an dirouf ; *ich bin völlig außer Atem*, me a zo bouc'h 'vat, va anal a c'hwit din, va anal a vank din, dianalet ha miget emañ ; *außer Fassung*, stouvet, mantret, sebezet, saouzanet, abaf, divarc'het, skoelfet, alvaonet-holl, kalmet ; *außer Rand und Band geraten*, bezañ diroll, bezañ dirollet, kas warnezi, ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gernel, ober an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, c'hoari e loen, diaoulat, ober jabadao, magañ cholori ar mil diaoul, ober karnaj an droukspered, krial evel un egaret, ober un trouz an diaoul ; *außer sich sein*, bezañ aet er-maez anezhañ e-unan, na vezañ mui mestr war e imor, na vezañ

mui mestr d'e gorf, bezañ dic'halloud evit pouezañ war e imor, bezañ fuloret-naet, bezañ fuloret-ruz, bezañ fuloret-ran, bezañ fuloret-mik, bezañ e gouez, bezañ e benn e gouez, bezañ diskiantet gant ar gounnar, bezañ ur fulor en an-unan, bezañ war e varc'h, bezañ en imor santel, bout e gwalarn, gwalarniñ, fuc'hañ gant ar vuanegzh, fuc'hañ gant ar gounnar, bezañ e gerc'h o tommañ d'an-unan, bezañ e gerc'h o krazañ d'an-unan ; *außer sich geraten*, belbiañ, mont e belbi, sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e ivinoù, mont diwar re, mont gant an droug a zo en an-unan, diboellañ gant e gounnar, diskiantañ, diskiantaat, breskenn, folliñ, follañ, pennfolliñ, mont e benn e gin, sodiñ, mont er-maez eus e groc'hen, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont e gouez (e fulor, e kounnar), mont e droug, mont e feuls, mont malis en an-unan, mont seizh mil malis don en e gorf, mont e volc'h diwar e lin, koll e bothouarn bihan, fachañ ruz, mont kounnar vras en an-unan, mont droug en an-unan, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, hejañ e gi, taeriñ gant ar fulor, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, mont e revr war e chouk gant an-unan, pignat en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, taeriñ, fumañ, kounnariñ, mont dreist penn, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, lammat dreist penn, glazañ, en em c'hlazañ, mont e-barzh blev kriz, mont war e varc'h / divudurunañ / divarc'hañ (Gregor) ; *ich bin außer mir vor Freude*, er-maez ac'hanon emañ gant al levenez, ouzhpenn laouen on, o nijal gant al levenez emañ, peuzfoll on gant ar joa, laouen on ken-ha-ken, laouen on mui-pegen-mui, ken laouen ha tra on, dirollet on gant al levenez, digor eo din, ne zoug ket mui an douar ac'hanon, war ar pevarzek-kant emañ, fest a zo ennon, em laouenañ emañ, kement a zo ennon a drid gant al levenez, trefuet-holl on gant al levenez, bleuniañ a ra va c'halon gant al levenez, santout a ran ar joa o redek dre va holl wazhied ; *außer Reichweite*, er-maez a daol, er-maez a ziraez, dreist diraez ; *etwas außer Acht lassen*, bezañ digas ouzh udb, bezañ diseblant ouzh udb (dirak udb), na ober van eus udb, lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr, lakaat udb en ankounac'h, na ober na man na mordo eus udb, tremen dreist udb, na ober forzh gant udb, na zerc'hel kont eus udb, na ober a fed eus udb, sigotañ udb ; *außer allem Zweifel*, *außer Zweifel*, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, en un doare sur, hep ket a var, hep mar na digarez, a-dra-sur, a-dra-wir, hep mank ; hep douetañs ebet, hep mar ebet, hep mar, hep lakaat mar, hep ket a var, kuit a var, n'eus douetañs ebet, hep kretaat.

4. nemet, estreget, estrevit, estr, estroc'h, war-bouez, war-vete, war-vetek, betek, e-skeud, en tu hont da, ouzhpenn ; *außer ihm habe ich keinen Freund*, n'em eus mignon ebet estregetañ (estrevitañ), va mignon nemetañ eo, n'em eus ken mignon nemetañ ; *sie hat niemand außer mir*, n'he deus kristen nemedon ; *er wollte außer dem Geld auch noch Hilfe haben*, e-skeud an arc'hant en doa c'hoant kaout sikour ivez, ouzhpenn an arc'hant en doa c'hoant kaout sikour ivez ; *die Bretagne ist vom Meer umgeben*, *außer von einer Seite*, Breizh a zo mor en he zro nemet ouzh un tu, mor a zo en-dro da Vreizh nemet ouzh un tu.

5. stagell genurzhiañ. : a-vihanoc'h ..., keneve ma ..., anez ..., nemet ..., anez ma..., nemet hag-eñ ... ; *außer es ist etwas passiert*, nemet un dra bennak a vefe erruet, nemet hag-eñ e vefe erruet un dra bennak, keneve ma vefe erruet un dra bennak ; *er wird bestimmt kommen*, *außer er ist krank*, sur e teuio, nemet klañv e vefe - sur e teuio, nemet hag-eñ e vefe klañv ; *ich glaube dir nicht*, *außer du zeigst mir den Brief*, ne gredan ket ac'hanout nemet diskouez a rafes din al lizher

außer dass stag. isurzh. : paneve ma, panevet ma, panevet e, keneve ma, nemet ma, nemet, nemet hag-eñ, salv ma ; *sie ist eine schöne Frau*, *außer dass sie zu groß ist*, ur vaouez koantik eo panevet ma'z eo re vras (nemet ma'z eo re vras, keneve ma'z eo re vras, nemet hag-eñ ez eo re vras, nemet re vras eo, salv ma'z eo re vras) ; *es gibt keinen Ausweg*, *außer dass wir ihn um Hilfe bitten*, ne vo ket tu deomp diflipañ eus ar blegenn-mañ, nemet goulenn a rafemp digantañ dont da sikour ac'hanomp ; *er war geheilt*, *außer dass er in der Erregung manchmal stotterte*, pare e oa, nemet besteodiñ a rae a-wechoù pa veze strafuilh ennañ ; *die Eltern gestatten der Tochter viel*, *außer dass sie allein verreist*, lezel a ra an tad hag ar vamm o merc'h d'ober he roll, nemet ne aotreont ket anezhi da vont da veajiñ hi hec'h-unan ; *er wird kommen*, *außer dass er krank wäre*, dont a raio, nemet klañv e vefe.

außer wenn stag. isurzh. : keneve ma ..., anez ..., nemet ..., anez ma... ; *ich gehe täglich spazieren*, *außer wenn es regnet*, mont a ran bemdez da bourmen, nemet pa vez glav – mont a ran bemdez da bourmen, keneve ma vez glav.

Außerachtlassung b. (-) : anvirezh g.

außeramtlich ag. : anofisiel, amgefriediel.

außerbetrieblich ag. : na sell ket ouzh an embregerezh, diavaez d'an embregerezh.

Außerbetriebsetzung b. (-, -en) : lakidigezh e-maez arver b.

außerdem Adv. : estroc'h eget kement-se, ouzhpenn, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, en tu-hont da se, en tu all da se, a-hend-all, a-du-arall, zo-mui-ken.

außerdem ag. : prevez, na sell ket ouzh al labour, er-maez eus an eurvezhioù labour.

Äußere(s) ag.k. n. : diavaez g., neuz b., arvez g., diavaezioù lies., neuz-korf b., neuziad b., neuziadur g., gwel g., gweled g., spes g., seblant g., spurmant g., gobari g., koc'henn b., pok g., aer g., aeridigezh b. ; *von angenehmem Äußeren*, plijus da welet, plijus an diavaez anezhañ, plijus diwar-c'horre (a-ziwar-c'horre) ; *viel auf das Äußere geben*, lakaat an diavaezioù e penn-kont, reiñ fed d'an diavaezioù, plijout d'an-unan an diavaezioù kaer, ober stad vras eus an diavaezioù, barn an traoù diouzh an diavaez anezho nemetken, mont d'an (barn an) traoù diouzh o gweled nemetken, na sellet nemet ouzh an diavaez, na sellet ouzh ar goc'henn nemetken, sellet ouzh an traoù hervez an doare anezho ; *jemanden nach seinem Äußeren beurteilen*, mont d'u.b. diouzh e welet, barn u.b. diouzh e welet (diouzh an diavaez) ; *nach seinem Äußeren zu beurteilen müsste er wohl ein Krieger sein*, neuz a zo warnañ da vezañ brezelour ; *auf sein Äußeres bedacht sein*, *auf sein Äußeres halten*, bezañ bepred fichet brav ; *sie ist auf ihr Äußeres bedacht*, ur verc'h eo hag a zo stad

enni, ur verc'h kran eo ; [polit.] *Minister des Äußeren*, maodiern an Diavaez g., ministr an Aferioù diavaez g.

äußere(r,s) ag. : diavaez, a-ziavaez ; *äußerer Rand*, bevenn diavaez b., bord diavaez g. ; *der äußere Schein*, an diavaez g., an neuz diwar-c'horre (a-ziwar-c'horre) b., an neuz a-ziavaez b. ; [mat] *äußerer Winkel*, korn diavaez g. ; [nukl] *äußere Strahlenbelastung*, skinatadur diavaez g., skinata diavaez g.

außerehelich ag. : e-maez dimeziñ, anpriedel ; *außereheliches Kind*, bugel anpriedel g., bastard g., avoultr g., bugel ar garantez g., frouezhenn ar pec'hed b., P. bugel beuzet e dad e stank ar vilin avel g., labous garzh g., bugel tapet diwar ur marc'h-red g., bugel tapet diwar red g., bugel tapet diwar nij g., bugel bet diwar an avantur g., bugel tapet diwar an avantur g., bugel an degouezh g., bugel sant Jozef g., tapadenn b., distaoladenn b., mab-egile g., bugel bet badezet e-tro-kein an iliz g.

außeretatmäßig ag. : ezkellidsteuñvel, ezkellidel.

außereuropäisch ag. : eus diavaez Europa, aralleuropat.

außerfahrplanmäßig ag. : *außerfahrplanmäßiger Zug*, tren ouzhpenn g.

außergerichtlich ag. : amkefridiel ; *außergerichtlicher Vertrag*, akta dindan siell brevez g.

außergewöhnlich ag. : dreistordinal, dic'hiz, digunvez, digustum, divoas, divoutin, iskis, espar, disparailh, nemedennek, nemedel, disheñvel, marvailhus, moliac'hus, dis, n'eus ket nemeur eveltañ, evel ma ne weler ket nemeur.

Adv. : dreistordinal, dreistnatur, -dreist, -ral ; *dieses Kind ist außergewöhnlich vernünftig*, ar bugel-se en deus ur preder sebezus evit e oad, ar bugel-se en deus skiant ar pezh n'ec'h eus ket gwelet biskoazh, ar bugel-se n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, ar bugel-se ne guzh ket al loar en e c'henoù ; *außergewöhnlich freundlich*, hegarat dreistnatur, hegarat-espar.

außerhalb araog. + t-c'h : en diavaez eus, er-maez eus, e-maez, a-ziavaez da, diavaez ; *ich weile außerhalb*, n'emaon ket er gêr, aet on diouzh an ti, emañ diavaez an ti ; *außerhalb der Stadt*, en diavaez eus kêr, er-maez eus kêr, a-ziavaez da gêr, e-maez kêr, er-maez a gêr (Gregor) ; *außerhalb des Landes*, en estrenvro, er-maez eus ar vro, a-ziavaez d'ar vor ; *außerhalb der zulässigen Maße*, e-maez gobari ; *die Arbeiten innerhalb und außerhalb des Hauses*, labourioù an ti ha labourioù ar maez lies.

außerirdisch ag. : ezdouarat, ezdouar, ezvedel.

Außerkraftsetzung b. (-,-en) : freuz g., freuzidigezh b., dispenn g., dispennerezh g., torr g., torridigezh b., diwiriekadur g.

Außerkurssetzung b. (-,-en) : divoniañ g., divoneizañ g.

äußerlich ag. : diwar-c'horre, a-ziwar-c'horre, diavaez, a-ziavaez, diavaezel ; *äußerliche Ruhe*, peoc'h diwar-c'horre g., sioulder war a seblant g., sioulded diouzh an doareoù b. ; *äußerlicher Eindruck*, santadur diwar-c'horre g. ; *die äußerliche Ähnlichkeit trägt*, se a zo ar pezh eo ar vesperenn d'ar berenn ; [dre skeud.] *äußerlicher Mensch*, spered diwar-c'horre a zen g. ; [mezeg.] *äußerliches Heilmittel*, louzoù da implijout war ziavaez ar c'horf g. ; [preder.] *äußerlicher Wert*, talvoud diavaezel g.

Adv. : diwar-c'horre, a-ziwar-c'horre, en diavaez, er-maez, a-ziavaez ; *er ist nur äußerlich fromm*, devot eo hervez

feson nemetken, ar spes en devez da vezañ devot hepmuiken, devot eo da welet hepmuiken, devot eo diwar-c'horre, ur c'hristen a zo anezhañ me 'ra goap, ur c'hristen bihan boazh a zo anezhañ, ur c'hristen tremenet dre ar ridell a zo anezhañ, ur brizhkristen (ur c'hrakristen, ur c'hrakdevod, ur c'hristen bouk, ur c'hristen yen klouar) a zo anezhañ (Gregor), ur c'hristen fall a zo anezhañ e gwirionez.

Äußerlichkeit b. (-,-en) : diavaez g., diavaester g., doare g., arvez g. ; *sich nur an Äußerlichkeiten halten*, barn an traoù diouzh an diavaez anezho nemetken, mont d'an (barn an) traoù diouzh o gwelet nemetken, reiñ fed d'an diavaezioù kaer, ober kalz a stad eus an diavaezioù, derc'hel kalz a stad eus an diavaezioù, lakaat an diavaezioù e penn-kont, ober stad vras eus an diavaezioù, sellet ouzh an traoù hervez an doare anezho.

äußerln V.k.e. (hat geäußert) : [Bro-Aostria] *den Hund äußerln*, ober un dro gant e gi, pourmen e gi, bale e gi.

äußern V.k.e. (hat geäußert) : 1. reiñ udb da c'houzout, mouezhiañ, ezteurel, lavariañ, diavaeziañ, dispakañ ; *einen Wunsch äußern*, reiñ ur c'hoant bennak da c'houzout, reiñ un het da c'houzout, goulenn udb ; *die Leute äußerten den Wunsch, dorthin zu gehen*, an dud a c'houlennas mont di ; *seine Meinung äußern*, reiñ e vennozh da c'houzout (da anaout), lavaret e soñj, lavaret e santimant, distagañ e glapad, teuler e vennozh, reiñ e ali, dispakañ e vennozh, eztaoliñ e soñj ; *als erster seine Meinung äußern*, kentkuzuliañ ; *ebenso wenig wie jeder kann er uns daran hindern, unsere Meinung zu äußern*, ne c'hall ket mirout ouzhomp a zisplegañ hor soñj kennebeut ha den all ebet ; 2. diskouez, eztaoliñ, diskouezata ; *seine Freude äußern*, bezañ laouen ouzh an dud, diskouez e levez, diavaeziañ e levez.

V.em. : **sich äußern** (hat sich (t-rt) geäußert) : 1. en em ziskouez ; *wodurch äußert sich (t-rt) die Krankheit ?* dre beseurt merkoù en em ziskouez ar c'hleñved ? ; 2. lavaret e soñj, komz, en em ziavaeziañ ; *sich (t-rt) zu etwas äußern*, lavaret e soñj diwar-benn udb. ; *sich abfällig über etwas äußern*, ober goap eus udb, ober fae eus (ouzh, war) udb ; *sich (t-rt) vorsichtig äußern*, pouezañ mat pep ger a-raok komz, komz dibab, sellet pizh ouzh e gomzoù, bezañ sevenet-pervezh e gomzoù, pouezañ e gomzoù, teuler evezh war e gomzoù, beilhañ war e deod, beilhañ war e soñjoù, beilhañ war e galon.

außerordentlich ag. : dreistordinal, amordinal, digunvez, digustum, divoas, divoutin, iskis, espar, disheñvel, nemedennek, nemedel, marvailhus, dis ; [skol-veur] *außerordentlicher Professor*, kelenner hep kevrat didermen g.

Adv. : penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, dispar, -kenañ, -meurbet, -spontus, -eston, -iskis, -dreist, -ral, dreistordinal, dreistnatur, kenañ-kenañ ; *außerordentlich schön*, brav-iskis, brav kenañ-kenañ, brav-dreist, brav-ral ; *dieses Kind ist außerordentlich vernünftig*, ar bugel-se en deus ur preder sebezus evit e oad, ar bugel-se en deus skiant ar pezh n'ec'h eus ket gwelet biskoazh, ar bugel-se n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, ar bugel-se ne guzh ket al loar en e c'henoù ; *außerordentlich freundlich*, hegarat dreistnatur, hegarat-espar.

außerorts Adv. : [Bro-Aostria, Bro-Suis] er-maez eus kêr, en diavaez eus kêr.

außerparlamentarisch ag. : e-maez parlamant ; *außerparlamentarische Opposition*, emsav ar studieren e miz Mae 1968 e Bro-Alamagn ar C'hornôg g., eneberezh e-maez parlamant g.

außerplanmäßig ag. : 1. ouzhpenn, er-maez raklun ; 2. [arc'hant] ezkellidel.

außerschulisch ag. : er-maez eus ar skol, en diavaez eus ar skol, diavaez ar skol.

außersinnlich ag. : ezsquantennel, er-maez eus ar skiantoù, dreistmerzadel.

Außersinnlichkeit b. (-) : ezsquantennelezh b., dreistmerzadelezh b.

äußerst ag. : pellañ, diwezhañ-holl, eizhañ ; *der äußerste Stadtrand*, ar bannlevioù pellañ diouzh kreiz-kêr lies., ar c'harterioù tro kêr lies. ; *das äußerste Dorf*, ar gêriadenn bellañ ; *das äußerste Ende*, ar penn all tre g., ar penn pellañ g. ; *im äußersten Westen des Landes*, e kornôg pellañ ar vro ; *äußerster Termin*, termen diwezhañ g. ; *äußerste Linke*, tu kleiz pellañ g. ; *äußerste Grenze*, peurveenn b. ; [dre skeud.] *im äußersten Falle*, d'ar gwashañ-holl / d'ar muiañ-holl / evit ar gwashañ / evit ar muiañ (Gregor), da ziwezhañ-holl, d'ar gwashañ tout, da rekour diwezhañ, gant ar stard, nemet ret-holl e ve ; *jemanden zum Äußersten bringen*, dismantrañ spered u.b., lakaat tro e boned u.b., lakaat u.b. da vont e gouez, ober d'u.b. koll e benn, lakaat u.b. da vont er-maez eus e groc'hen ; *er geht immer bis zum Äußersten*, pa vez krog ne ziskrog ket ; *jemanden aufs Äußerste treiben*, mont dreist ar pal gant u.b., lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. d'ar par pellañ ; *als äußerstes Mittel*, da rekour diwezhañ ; *die äußersten Mittel anwenden*, [dre skeud.] bezañ mat pep tra d'an-unan, mont dezhi dizamant, mont dezhi a-droc'h-trañch ; *zum Äußersten kommen*, mont dezhi dizamant, mont dezhi a-droc'h-trañch, mont dezhi gwashañ ma c'haller, mont dezhi par ma c'haller, mont dezhi pellañ ma c'haller ; *auf das (aufs) Äußerste*, diwar re, kalz re, divuzul, dreist-penn, hep kemm na ment, dreist pep tra, dreist-muzul, dreist pep muzul, dreist kemm, dreist reizh, betek re ; *aufs Äußerste gefasst sein*, bezañ o c'hortoz ar gwashañ traoù da c'hoarvezout, bezañ e sell e c'hoarvezfe ar gwashañ traoù ; *sein Äußerstes tun*, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober bec'h bras, ober gwellañ (gwellikañ) ma c'haller, ober e seizh gwellañ (e seizh posupl), ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, en em aketiñ e pep doare, ober eus e wellañ, ober e wir wellañ, ober diouzh e wellañ-holl, lakaat an diaoul e pevar, ober par ma c'haller, ober pellañ ma c'haller ; *in äußerster Not sein*, bezañ en estrenvan, kaout estrenvan, estrenvaniñ, bezañ en e vrasañ anken, bezañ en e holl ankenioù, bezañ enkrezet bras (Gregor), bezañ nec'het evel an diaoul gant e bec'hed, bezañ nec'hetoc'h eget sant Pikorn an halegenn gamm, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ nec'het evel sant Pêr gant e bec'hed, bezañ ken nec'het hag un troc'her lann kollet gantañ falz ha fichell, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ gwall dapet (en ur gempenn, kempenn ganti, brav ganti, el lagenn, en ur grenegell, sac'het en ur gaoc'henn, gwall strobet, e viz er wask, e viz e gwask, e fri er wask), bezañ paket propik, bezañ paket er wask, chom e fri er wask, bezañ en ur soubenn vrav, tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv,

bezañ fresk, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ er vouilhenn (er vizer), bezañ berr war e sparl, bezañ en avel d'e voue, bezañ paket fall, bezañ tapet fall, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ en un enkadenn vras, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, na vezañ en un eured, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ tapet en ur pleg berr, bezañ aet betek ar mouch, bezañ karget e vazh a spenn ; P. *das ist das äußerste der Gefühle*, ne'z in ket pelloc'h eget ar c'hinnig-se.

Adv. : -groñs, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, iskis, spontus, eston, -terrupl, -diremed, -echu, kenañ-kenañ, -meurbet, -ral ; *das ist äußerst lächerlich*, un dra lu eo mard eus unan, un dra lu eo mard eus hini ; *ich sage euch das nur äußerst ungern*, diegi vras am eus o lavaret an dra-se deoc'h, meurbet a ziegi a zo ennon o lavaret an dra-se deoc'h ; *äußerst grausam*, kriz-groñs, kriz kenañ-kenañ, kriz-meurbet, meurbet kriz ; *äußerst starke Schmerzen*, ur boan iskis b., ar gwashañ poan b., ur boan araj b., droug braouac'h g., bazhadoù lies., poanioù kriz-diremed lies., poanioù disaour lies., poanioù terrupl lies., poanioù grevus lies., poanioù divat lies., gloazioù kreñv lies., ur boan ifem b., un araj poan g., poanioù da grial lies., poanioù skrijus lies., poanioù garv lies., poanioù dreist-penn lies., poanioù kalet lies., poanioù kriz lies. ; *wir werden das Ganze äußerst diskret behandeln*, miret e vo pep tra kuzh, ne vo ket a vrud eus se, ne vo toulet da zen eus hon afer ; *ein äußerst wirksames Arzneimittel*, ul louzoù mat-asur g. ; *er geht äußerst vorsichtig vor*, mont a ra dezhi gant evezh bras, mont a ra dezhi dre sil (a-silik, dre vrav, gant moder, dre voder, dre het, dre gaer, dre zouster, dre du, gant mil evezh, koul, koulik, war e zres, war e zresik, gant ar brasañ evezh, pizh ha kempenn), mont a ra dousik dezhi, mont a ra dous dezhi, gouzout a ra treiñ e grampouezhenn, gouzout a ra ar stek, mont a ra bravik ganti, mont a ra dres dezhi ; *äußerst sparsam leben*, bevañ divisañ ma c'haller, tremen gant nebeut, ober e dreuz gant nebeut a dra, bezañ nebeut a dra a-walc'h d'an-unan da vevañ, en em vagañ gant nebeut a dra, tremen gant soubenn an tri zraig, tremen gant soubenn ar pouezioù horolaj, bevañ diwar nebeut a dra, bevañ diwar bara ha dour, bevañ gant bara ha dour, bevañ gant pizhoni ; *äußerst wenig*, gwall nebeut, gwall zister ar c'hementad anezho, kement ha bezañ, ken nebeut ha tra, forzh nebeut ; *zu Hause war das Kind äußerst brav*, *draußen im Dorf aber benahm es sich wie ein echtes Teufelchen*, ar bugel-se a oa un oanig er gêr, un diaoul e kêr - ar bugel-se a oa ur skouer a barfeted er gêr, un diaoul e kêr ; *er ist äußerst vernünftig in seinen Aussagen*, dalbez e lavar traoù fur, dalbez e komz gant furnez, dalbez e komz fur, fur-meurbet e vez atav pezh a lavar ; *äußerst schlecht*, fall-fin, fall-put, fall-daonet, fall-hoc'h, fall-du ; *äußerst schwierig*, *äußerst schwer*, diaes-ral.

außerstande Adv. : en dic'halloud, dic'houest ; *außerstande sein, etwas zu tun*, na vezañ evit ober udb, na c'hallout ober udb, bezañ en dic'halloud d'ober udb ; *jemanden außerstande setzen, der Gesellschaft zu schaden*, lakaat

u.b. en dic'halloud da genderc'hel gant e walloberoù, lakaat u.b. en dic'halloud da noazout d'ar gevredigezh, lakaat harz da walloberoù u.b.

äußerstenfalls Adv. : gant ar stard , d'ar gwashañ-holl / d'ar muiañ-holl / evit ar gwashañ / evit ar muiañ (Gregor).

außertourlich ag. : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] a-gresk, ouzhpenn.

Adv. : estroc'h eget kement-se, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, en tu-hont da se, en tu all da se, zo-mui-ken.

Äußerung b. (-en) : 1. disklêriadur g., lavar g., lavarad g., lavaradur g., displegerezh g., bomm-lavar g., lavarenn b., lavared g., komzenn b., prepoz g., distaoladenn b. ; 2. evezhiadenn b. ; 3. *gutachtliche Äußerung*, prizadur g., prizachadenn b., prizacherezh g. ; 4. raksin g., rakarouez b., kentarouez b., diougan g., seblant g., sin g., sinad g., ardamez g., arouezenn b., arouez b. ; 5. ermaeziadenn b., ermaeziadur g., eztaol g.

außerweltlich ag. : ezvedel.

aussetzen V.k.e. (hat ausgesetzt) : 1. *ein Rettungsboot aussetzen*, morañ ur vag saveteiñ ; *der Sonne aussetzen*, heoliañ.

2. *ein Kind aussetzen*, dilezel ur bugel, kas ur bugel da gavad, degas ur bugel da gavad ; *ein Tier aussetzen*, a) dilezel ul loen, kas ul loen da gavad, degas ul loen da gavad ; b) leuskel ul loen da vont en e frankiz, reiñ e frankiz en-dro d'ul loen, dilaoskiñ ul loen.

3. *in einem Teich Fische aussetzen*, lakaat pesked en ul lenn, neriñ ul lenn a besked, peskedusaat ul lenn.

4. *jemanden einer Gefahr (t-d-b) aussetzen*, lakaat u.b. en dañjer, lakaat u.b. en arvar, lakaat u.b. dirak un dañjer bras, arvariñ u.b., pirilhañ u.b., lakaat u.b. en argoll.

5. [dre heñvel.] *jemandem eine Rente aussetzen*, leveañ u.b., pañsioniñ u.b., retrediañ u.b., lakaat ul leve bloaziek d'u.b. ; *einen Preis aussetzen*, kinnig ur garedon, reiñ ur priz, reiñ ur gopr.

6. [dre astenn.] *deren, dereniñ, daleañ, goursezañ, ampellañ, kas da belloc'h ; die Zahlungen aussetzen*, ehanañ da baeañ, chom a sav gant ar paeamantoù, daleañ ar paeamantoù ; *eine Reise aussetzen*, deren(iñ) ur veaj, daleañ ur veaj, goursezañ ur veaj ; [gwir] *goursezañ, ampellañ, astalañ ; die Vollstreckung des Urteils aussetzen*, daleañ sevenidigezh ur vamadenn, dereniñ sevenidigezh ur setañs, goursezañ d'ur c'hastiz bennak, astalañ oberiadur ur setañs.

7. laesañ, legadiñ.

8. *an etwas (t-d-b) aussetzen*, kavout abeg en udb., kavout si en udb, kavout tro da abegiñ, kas brav war-lerc'h udb, kaout da lavaret en (war, enep) udb, kavout da abegiñ diwar-benn udb, begonata udb, kavout anv en udb, gouzout anv en udb ; *an dir ist manches auszusetzen*, war da gont ez eus ur bern traoù da lavaret ; *es gibt mancherlei an diesem Werk auszusetzen*, peadra a vefe da rebech d'an oberenn-se, abegoù a-walc'h a vefe kavet en oberenn-se ; *du hast immer etwas auszusetzen*, n'out mat nemet da gaoc'hañ ar stal - te ne deuz ket ar sukr ez kenoù - te a gav atav abeg e kement tra a zo tout - te a vez atav oc'h abegiñ hennezh pe honnezh - ne rez nemet dispenn da nesañ - klask a rez abeg bepred - n'ouez nemet chaokat pep labour graet gant ar re all - ne gavez nemet rebechoù d'ober - atav e kavez abeg e pep tra - te a gav atav tro da abegiñ - kavout a rez bepred drezenn da stagañ ouzh pep tra - ne

gavez netra vat - ne gavez nep tra vat - bepred e kavez da lavaret e kement bramm 'zo tout - te a gav da lavaret enep kement tra 'zo - kant rebech ha kant all a gavez e kement tra 'zo tout - klask a rez atav c'hwen e loeroù ar re all - tremen a rez da amzer o tispen labour ar re all - tremen a rez da amzer o tivruañ ar re all - ne gavez gras gant den ebet - kaer 'zo ober, morse ne reer da c'hrad - kaer 'zo, morse ne reer da c'hrad - kaer hon eus ober, morse ne vez graet da c'hrad - klask a rez kant si d'an holl - ne baouez ket da abegiñ ouzh an dud - atav e fell dit kaout gwell pe well - ne welez netra nemet a-dreuz - te a blij dit rezoniñ - ur spered rekin out - ur penn-treuz out - ur spered kamm out - atav e vezez o figuzañ - atav e vezez o pismigañ - atav e vezez o pigosat - atav e vezez oc'h ober beg bihan - ur beg m'en argarz a zo ac'hanout - ur pismiger out - ur c'hac'her diaes a zo ac'hanout - ur chaoker-laou a zo ac'hanout - ur flemmer out - un nagenner out - ur chikaner out - un noazour out ; *ich finde daran nichts auszusetzen*, ne'z an ket a-enep kement-se, ne gavan netra da damall en dra-se.

V.gw. (hat ausgesetzt) : 1. *mit der Arbeit aussetzen*, diskregiñ diouzh al labour, paouez da labourat ; *ein- und aussetzen*, spanaat ; *ein- und aussetzend*, spanaus, astalus, mareadek, a-vare, a-frapadoù, a-vareadoù, a-goulzadoù, bep eil mare ; 2. [mezeg.] *das Herz setzt aus*, c'hwitañ a ra ar galon, paouez a ra ar galon da dalmañ ; 3. [tekn.] *der Motor setzt aus*, c'hwitañ a ra ar c'heflusker, ar c'heflusker ne ya ket mui en-dro, sac'het eo ar c'heflusker, sac'hañ a ra ar c'heflusker, chanañ a ra ar c'heflusker, arakiñ a ra ar c'heflusker, bouc'h eo ar c'heflusker, ur skoilh a zo gant ar c'heflusker, boudañ a ra ar c'heflusker, mouzhañ a ra ar c'heflusker, aet eo ar c'heflusker da Gervouzhig, bourdiñ a ra ar c'heflusker, bourdet eo ar c'heflusker, houbet eo ar c'heflusker, gludet emañ ar c'heflusker, sac'het eo ar c'heflusker, ober a ra ar c'heflusker fas koad deomp ; 4. [c'hoari] *er setzt aus*, a) ehanañ a ra ; b) dilezel a ra e dro, leuskel a ra e dro da dremen.

V. dibers. (hat ausgesetzt) : P. 1. *es setzt bei ihm aus*, a) chom a ra boud, n'eus alamant ebet dezhañ ; b) dirollañ a ra, mont a ra e breskenn, folliñ a ra, pennsodiñ a ra, treiñ a ra da sot, diskiantiñ a ra, mont a ra e belbi (e berlobi), belbiañ a ra, diboellañ a ra, pennfolliñ dall a ra, mont a ra dall ha mezh, koll a ra mik e benn, aet eo tok-tok, paket en deus anezho, mont a ra gant ar c'hatar, kollet eo gantañ e skiant-vat, koll a ra e benn ; c) emañ o vont ermaez eus e groc'hen, emañ o vont e gouez (e fulor, e kounnar), emañ o sevel war beg e dreid, emañ o vont diwar e dreid, emañ e volc'h o vont diwar e lin, emañ o koll e bothouarn bihan, fachañ a ra ruz, emañ kounnar vras o tont ennañ, emañ droug o tont ennañ, emañ o hejañ e gi, emañ o taeriñ gant ar fulor, emañ tro o tont en e voned, lakaat a ra e voned ruz, emañ o vont d'ober ur roñse bras, prest eo da lammat war ar marc'h glas, emañ o vont d'ober ur marc'h bras, emañ e revr o vont war e chouk gantañ, pignat a ra en e wezenn uhelañ, sevel a ra en e avalenn, ober a ra ur folladenn, dispakañ a ra e gounnar, fuloriñ a ra, follañ a ra, krugañ a ra, brouezañ a ra, brizhañ a ra, distalmañ a ra, en em zistalmañ a ra, loariañ a ra, imoriñ a ra, taeriñ a ra, fumañ a ra, kounnariñ a ra, mont a ra dreist penn, sevel a ra ar grub ennañ,

sevel a ra ar grug dezhañ, lammat a ra dreist penn, glazañ a ra, en em c'hlañ a ra, mont a ra e-barzh blev kriz, mont a ra war e varc'h / divudurunañ a ra / divarc'hañ a ra (Gregor) ; **2. jetzt setzt's aber aus** ! re 'zo re ! aet on diwar re ! te 'vat a ya er-maez en dro-mañ ! war dri zroad emañ ! trevariañ a ra da skiant ! emañ o c'hoari gant da voned ! diskiantañ a rez ! n'emañ ket mat da benn ! n'out ket mat gant da benn ! n'out ket mat ? kollet eo da benn ganit ? kollet eo da spered ganit ? ha deuet out sot ? aet out e belbi (e berlobi) ! paket ac'h eus anezho ! aet out ganto ! loariañ a rez ! trelatet (alfoet, alteret) eo da spered ! goap a rez !

V.em. : **sich aussetzen** (hat sich ausgesetzt) : *sich (t-t) einer Gefahr (t-d-b) aussetzen*, kemer ur riskl, en em forsiñ, sachañ bec'h war e gein, sachañ ar c'harr war e gein, kas ar c'harr war e gein, sachañ ar c'havazh war e gein, tennañ ur riskl war an-unan, tennañ reuz war-an-unan, en em lakaat dindan vec'h ; *sich der Gefahr aussetzen, abzustürzen*, mont e gwall (war var, e-tailh) da gouezhañ, en em lakaat e-tailh da gouezhañ, bezañ risklet da gouezhañ ; *sich (t-t) der Kritik aussetzen*, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da bakañ brud fall, en em lakaat war var da vezañ lakaet dindan teod an dud, reiñ krog d'an teodoù fall, reiñ krog d'an abegadennoù, sachañ rebechoù war an-unan, sachañ chaok ha stran war an-unan, reiñ bazh d'e gannañ, reiñ abeg da rebechoù, bezañ risklet da dapout brud fall ; *sich (t-t) strafrechtlicher Verfolgung aussetzen*, bezañ dellezek a brosez, tennañ (sachañ, tennañ riskloù) ur prosez war an-unan, en em lakaat e-tailh (e riskl, a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vezañ kaset dirak ar varn, en em lakaat e-tailh (e riskl, a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vezañ poursuet dirak al lez-varnn, bezañ risklet da vezañ poursuet dirak al lez-varn ; *sich (t-t) der Lächerlichkeit aussetzen*, en em lakaat war var da vezañ goapaet, ober diouzh bezañ goapaet, lakaat an dud da c'hoarzhin goap diwar e goust (d'ober al lu gant an-unan, da stagañ goap diwar e goust), reiñ abeg da fars / lakaat an dud da c'hoarzhin war e goust (Gregor) ; *sich Unannehmlichkeiten aussetzen*, sachañ bec'h war e gein, en em lakaat dindan vec'h, en em fourrañ e kudennoù, sachañ ar c'harr war e gein, kas ar c'harr war e gein sachañ ar c'havazh war e gein, sachañ tan war e gein, en em ziharpañ, ober e ziaezamant, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da bakañ bec'h, bezañ o tanzen trubuilhoù a-benn an amzer da zont, bezañ o hadañ danvez keuz, bezañ o hadañ greun keuz, bezañ o hadañ kerse, bezañ o prenañ kerse, tennañ reuz war an-unan ; *sich der Sonne aussetzen*, mont da heoliañ, mont dindan sked an heol.

Anv-gwan verb **ausgesetzt** **1. allem Wind und Wetter ausgesetzt**, skoet gant ar seizh avel, etre ar pevar avel, dispak d'an avelioù, e-kreiz ar gas, digledour, diglet ; *der Flut ausgesetzte Flussmündung*, aber b., kanol b. ; **2. dem Spott ausgesetzt sein**, bezañ graet a bep seurt goapaerezh ouzh an-unan, gouzañv goapaerezh an dud, sachañ goap an holl war an-unan, bezañ tregaset dalc'hmat ; **3. die Kartoffeln werden grün, wenn sie den Mondstrahlen ausgesetzt werden**, sklêrijenn al loar a laka an avaloù-douar da loariañ, pa bar al loar war an avaloù-douar e c'hlañzont ; *die Kartoffeln werden grün, wenn sie*

nicht vollständig von Boden bedeckt sind und so den Sonnen- und Mondstrahlen ausgesetzt sind, an heol hag al loar a c'hlasvez ar patatez pa ziskouezont o fri er-maez eus an douar, diwar levezon an heol hag al loar e c'hlañz an avaloù-douar pa ziskouezont o fri er-maez eus an douar ; **4. ausgesetztes Kind**, kavaden b., kavad g.

Aussetzen n. (-s) / **Aussetzung** b. (-,-en) : **1. Aussetzung von Truppen**, dilestradeg soudarded b., dilestradur soudarded g., dilestradenn soudarded b. ; **2. dilez g.**, dilezidigezh b. ; *Aussetzung eines Kindes*, dilezidigezh ur bugel b., kasidigezh ur bugel da gavad b., degaserezh ur bugel da gavad g. ; **3. [dre heñvel.] Aussetzung einer Rente**, kenaozadur ul leve g. ; **4. kinnig g.** ; *Aussetzung eines Preises*, roidigezh ur priz b. (ur gopr, ur garedon) ; **5. [arc'hant.] Aussetzung von Kursnotierungen**, feuriadur miret g. ; **6. [dre astenn.] Aussetzung der Arbeit**, dilezadeg-labour b., diskrog-labour g. ; **7. [tekn.] Aussetzung des Stromes**, troc'h(ador) tredan g., troc'haden drean b. ; **8. Aussetzung des Motors**, c'hwitadenn ar c'heflusker b., stroñsoù ar c'heflusker lies. ; **9. [mezeg.] Aussetzung des Pulses**, gwazhienn veud dizingal b. / gwazhienn veud o skeiñ a-roadennoù b. (Gregor), poulz dizingal g. ; **10. goursez g.**, diwezataat g. ; **11. legad g.**, laes g. ; **12. pismigerezh g.**, pismigadenn b., abegadenn b. ; **13. zeitweiliges Aussetzen, zeitweilige Aussetzung**, spanaenn b., span g., spanaat g.

Aussicht b. (-,-en) : **1. gwel g.**, digor g., taolennad g., selladur g., gweled g., taol-lagad g. ; *schöne Aussicht aufs Meer*, gwel brav war ar mor g., digor brav war ar mor g., taol-lagad brav war ar mor g. ; *eine schmale Aussicht zwischen Bäumen*, un digor strizh etre ar gwez g. ; **2. [dre skeud.] diawelad g.**, diarsell g., diougan g. ; *Zukunftsansichten*, diaweladoù lies., diarselloù lies. ; *gute Aussichten haben*, bezañ ar voul gant an-unan, bezañ ar rod o treiñ a-du gant an-unan, bezañ avel vat gant an-unan, bezañ avel a-du gant an-unan, bezañ war an hent mat, bezañ war an hent da zisoc'h ; *keine Zukunftsansichten bieten*, kinnig un oabl bac'h, kinnig un dazont dic'hoanag ; *etwas in Aussicht haben*, bezañ e sell eus (a) udb ; *in Aussicht nehmen*, kinnig ober udb, bezañ e sell da ober udb ; *jemandem etwas in Aussicht stellen*, reiñ esper d'u.b. da gaout udb (Gregor), ober d'u.b. esperout udb ; *man hat uns einen Lohn in Aussicht gestellt*, bez' hon eus bet keloù da gaout pae, kaoz a zo bet da gaout pae, keal a zo bet e vijemp paet.

aussichtslos ag. : didalvoud, dic'hoanag, aner, diremed, hep achap, dispi ; *aussichtsloser Fall*, kaz (pleg g., afer b.) diremed g. ; *die Lage ist aussichtslos*, n'eus mann d'ober, aze n'eus netra d'ober, aze n'eus micher ebet d'ober, er blotoù emañ, n'eus doare ebet da wellaat an traoù, n'eus diskoulm ebet, n'eus diflip ebet evidomp, nend eus ket a achap, n'hon eus na tu na lañs, en dic'halloud emañ, emañ koll ; *die aussichtslose Lage der ärmeren Bevölkerungsschichten*, oabl bac'h an dud paour g., dazont dic'hoanag an dud paour g. ; *künstliche Lebensverlängerung in aussichtsloser Situation*, arloup yac'hadel g.

Aussichtslosigkeit b. (-) : vended b., vender g., oabl bac'h g., dazont dic'hoanag g., dispi g., dizemper g., dizemperañs b., dizesper g., dic'hoanag g., pleg diremed g. ; *zur Aussichtslosigkeit verurteilt*, tonket da c'hwitañ.

Aussichtspunkt g. (-s,-e) : gwel kaer war ar vro tro-dro g., arvestva g.

aussichtsreich ag. : grataus, diougan keloù mat gantañ, war an hent mat, digor e zazont, war an hent da zisoc'h ; *das aussichtsreichste Pferd beim Rennen*, ar marc'h stummet ar gwellañ da c'hounit g., ar marc'h diarsell trec'h gantañ g.

Aussichtsturm g. (-s,-türme) : gwere b., arsellva g., arvestlec'h g., gwelva g., sellva g.

aussichtsvoll ag. : grataus, diougan keloù mat gantañ, war an hent mat, digor e zazont, war an hent da zisoc'h.

aussieben V.k.e. (hat ausgesiebt) : 1. kroueriañ, krouerat, silañ, tamouezat, burutellañ, bleutaat, gourmeriañ, gournat, grellat, kroelardiñ, ridellat ; 2. [dre skeud.] ober un dibab da, ober dilenn da, kroueriañ ; *die Menschen, die reinwollen, werden streng ausgesiebt*, ne vez aotreet mont e-barzh nemet dre doull an alc'hwez g.

aussiedeln V.k.e. (hat ausgesiedelt) : divroañ, kas kuit eus e vro.

Aussiedler g. (-s,-) : 1. divroer g., divroad g. ; 2. advroer g., advroad g.

aussingen V.k.e. (sang aus / hat ausgesungen) : 1. kanañ betek fin ; 2. *eine ausgesungene Stimme*, ur vouezh distreset dre forzh kanañ b., ur vouezh distreset dre fin kanañ b., ur vouezh groilhet dre zalc'h kanañ b. ; *sie hat sich ausgesungen*, gwelet (tapet) he deus ar bleiz, groilh eo he mouezh dre zalc'h kanañ.

aussinnen V.k.e. (sann aus / hat ausgesonnen) : ijinañ, imbroudiñ, itrikañ, iriennañ, steuñviñ, forjañ.

aussitzen V.k.e. (saß aus / hat ausgesessen) : 1. uzañ [un azezenn] ; *ausgesessener Stuhl*, kador uzet b. ; 2. [dre skeud.] lezel [udb] da c'hoiñ, chom war vete gwelet [disoc'h udb], lezel an amzer da ober.

aussöhnen V.k.e. (hat ausgesöhnt) : *jemanden mit jemandem aussöhnen*, difachañ u.b. e-keñver u.b. all, unvaniñ u.b. gant u.b. all, unaniñ u.b. gant u.b. all, adunvaniñ u.b. gant u.b. all, distennañ ar gordenn etre u.b. hag unan all, lakaat u.b. ervat gant unan all.

V.em. : **sich aussöhnen** (hat sich (t-rt) ausgesöhnt) : 1. *sich mit jemandem aussöhnen*, lakaat diwezh d'an droukrañs etre an-unan hag unan all, peoc'haat ouzh u.b., bezañ emglev adarre (bezañ distennet ar gordenn) etre an-unan hag unan all, difachañ, divroc'hañ, en em un(v)aniñ gant u.b. / ober e beoc'h gant u.b. / en em lakaat ervat gant u.b. (Gregor) ; *sie haben sich ausgesöhnt*, difachet int, difach int ; *sich mit etwas aussöhnen*, en em ober diouzh udb, tremen diouzh udb, en em ober gant udb, degemer udb, asantiñ d'udb ; 2. dfachañ, divroc'hañ, peoc'haat, unvaniñ en-dro, unaniñ en-dro, P. dont kaoc'h-foer.

Aussöhnung b. (-,-en) : adunvanidigezh b., adunvanadur g., unvanidigezh b.

aussondern V.k.e. (hat abgesondert) : 1. diforc'h [diouzh], diforc'hiñ [diouzh], dispartiañ [diouzh], digemmañ [diouzh], disrannañ [diouzh], digevreañ, digevrediñ, digejañ, didoueziañ, lakaat a-gostez, dibab, dilenn, ober dilenn da, c'hwennat ; 2. [kimiezh] ezverañ, ezwagrennañ, diverañ, diwagrennañ, diwagrenniñ, teuler, diskargañ, dourennaouiñ, borc'hañ.

Aussonderung b. (-,-en) : 1. digejadur g., disparti g., didoueziadur g., dibaberezh g., disrannadur g., disrann g.,

diforc'h g., diforc'had g., diforc'hidigezh b., forc'herezh g. ; *Aussonderung von Büchern*, digejadur levrioù g., disparti levrioù g., didoueziadur levrioù g. ; 2. [kimiezh] ezveradur g., ezwagrennadur g., diveradur g., diwagrennadur g., diwagrennerezh g.

aussorgen V.gw. (hat ausgesorgt) : lakaat arc'hant a-gostez evit e gozhni, lakaat arc'hant a-gostez (tuañ arc'hant, gorren arc'hant, kostezañ arc'hant, gouarn arc'hant, restañ arc'hant, arboellañ arc'hant, kosteziañ arc'hant, espern arc'hant, sevel arc'hant, erbediñ arc'hant, ober boujedenn, ober yalc'h a-dreñv) e-sell ar gozhni, dastum arc'hant evit ar gozhni.

aussortieren V.k.e. (sortierte aus / hat aussortiert) : dibab, dilenn, digejañ, didoueziañ, lakaat a-gostez, ober dilenn da, ober un dibab da, jaojañ, dispartiañ, c'hwennat, kroueriañ ; *Kartoffeln aussortieren*, ober un dibab d'an avaloù-douar, ober dilenn d'an avaloù-douar, dibab avaloù-douar, dilenn avaloù-douar, dispartiañ avaloù-douar ; *die faulen Äpfel aussortieren*, divreinañ avaloù, lemel an avaloù brein diouzh ar re yac'h.

ausspähen V.gw. (hat ausgespäht) : *nach jemandem ausspähen*, gortoz u.b., gedal u.b., spiañ u.b., evezhiañ u.b., bezañ e spi war u.b., bezañ war c'hed (war evezh) eus u.b.

V.k.e. (hat ausgespäht) : 1. [lu] anaoudaduriñ, anavezadenniñ, ober ged-tro ; 2. [gwashaus] spiañ.

Ausspann g. (-s,-e) : 1. ostaleri b. ; 2. [tekn.] distrolladur g., divontañ g., distardañ g.

ausspannen V.k.e. (hat ausgespannt) : 1. displegañ, dispakañ, ledañ, gourledañ ; *seine Flügel ausspannen*, displegañ (digeriñ, dispakañ) e zivaskell ; 2. disterniañ, distagañ ; *ein Pferd ausspannen*, distagañ ur marc'h, disterniañ ur jav, disterniañ ul loen-kezeg diouzh ur c'harr ; 3. P. kemer, amprestañ ; 4. tennañ ; 5. P. trufiañ, lakaat en tu diouzh an-unan, divorañ, skrapañ ; 6. reutaat, stegnañ, reudiñ, sonnaat.

V.gw. (hat ausgespannt) : [dre skeud.] distegnañ e spered (Gregor), diderriñ, diskuizhañ, ober un tamm diskuizh, ober ur pennadig diskuizhañ, ober un diskuizh, ober un diskuizhadenn, ober e ziskuizhoù, ober un ehan, ehanañ, diwaskañ e gorf, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, diblegañ e gein, digeinañ, lakaat e gorf da zibouezañ, kavout e repoz, kemer e repoz, repoziñ, ober ur gourvez, kemer didorr, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, ober ur ruilh.

V.em. **sich ausspannen** (hat sich (t-rt) ausgespannt) : distegnañ e spered (Gregor), diderriñ, diskuizhañ, ober un tamm diskuizh, ober ur pennadig diskuizhañ, ober un diskuizh, ober un diskuizhadenn, ober e ziskuizhoù, ober un ehan, ehanañ, diwaskañ e gorf, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, diblegañ e gein, digeinañ, lakaat e gorf da zibouezañ, ober ur gourvez, kemer didorr, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, kavout e repoz, kemer e repoz, repoziñ, ober ur ruilh.

Ausspannung b. (-,-en) : ehan g., diduell b., diduadenn b., diskuizh g., diskuizhadenn b.

aussparen V.k.e. (hat ausgespart) : 1. mirout diac'hub, derc'hel diac'hub ; *einen Platz für jemanden ausparen*, mirout ur plas evit u.b. ; 2. lezel e-maez, lezel a-gostez, lakaat a-gostez, ober hep, tremen hep, chom hep ; *dieses besonders heikle Problem blieb bei den*

Verhandlungen ausgespart, ar gudenn gwall skoemp-se a voe lakaet er-maez eus ar c'hendivizoù.

Aussparung b. (-, -en) : 1. kognell b., krouizadur g., kleuzenn b., pukadenn b. ; 2. digor g., toull g. ; 3. plas diac'hub g.

ausspeien V.k.e. (spie aus / hat ausgespien) : disteurel, dislonkañ, bruilhiñ, c'hwedañ, lañsañ, lañsañ diwar e galon, reboursiñ, rechetiñ, tufañ, skopañ, krañchat, sklabousat.

Ausspeien n. (-s) : 1. skopadur g., tuferezh g., tufadur g. ; 2. dislonkakenn b., c'hwedadenn b., c'hwedenn b., dislonk g., distaol g., distaoladenn b.

aussperren V.k.e. (hat ausgesperrt) : 1. *jemanden aussperren*, serriñ (prennañ) an nor ouzh u.b. evit mirout outañ a zont tre ; 2. [dre astenn.] *Arbeiter aussperren*, kas micherourien d'ar gêr, ezkaelañ ar greanti ; 3. [dre skeud.] pellaat, lakaat a-gostez.

V.em. **sich aussperren** (hat sich (t-rt) ausgesperrt) : prennañ an nor surentez war-lerc'h an-unan ha lezel an alc'hwezioù e-barzh an ti.

Aussperrung b. (-, -en) : ezkael g. ; *die Aussperrung beschließen*, divizout ezkaelañ ar greanti.

ausspielen V.k.e. (hat ausgespielt) : 1. c'hoari ; *eine Karte ausspielen*, *ein Blatt ausspielen*, c'hoari ur gartenn, lakaat ur gartenn war an daol, darc'haouiñ ur gartenn ; *er spielt die Herzkönigin aus*, lakaat a ra an damez keur war an daol ; 2. lakaat er c'hoari, lakaat el lotiri, brokañ ; 3. [dre skeud.] *er spielt den letzten Trumpf aus*, emañ o c'hoari koll pe c'hounit, o c'hoari an taol tu pe du emañ, emañ en e sach diwezhañ.

V.gw. (hat ausgespielt) : 1. c'hoari da gentañ, digeriñ ar c'hoari, bezañ an dorn gant an-unan ; 2. c'hoari ur match ; 3. [dre skeud.] *er hat ausgespielt*, aet eo pellañ (an hirañ) ma c'hall mont, echu eo gentañ, lipet eo, dibunet eo e gudenn, P. kac'het eo ar gwellañ gentañ.

Anv-gwan verb **ausgespielt** uzet ; *eine ausgespielte Platte*, ur bladenn sonerezh uzet b.

Ausspielung b. (-, -en) : [c'hoari, lotiri] tennadenn b.

ausspinnen V.k.e. (spann aus / hat ausgesponnen) : 1. *Fäden ausspinnen*, neudenniñ ; 2. ijinañ, imbroudiñ, steuñviñ, forjañ ; *eine Geschichte ausspinnen*, ijinañ un istor.

ausspionieren V.k.e. (spionierte aus / hat ausspioniert) : spiañ.

Ausspionierer g. (-s, -) : konoc'her g., fri-furch g., fri savet g., c'hweshaer g., fri-c'hweshaer g., furcher g., firbouch g., firboucher g., c'hwiletaer g., c'hwiliel g., furiker g., fuketer g., spered kurius a zen g.

ausspotten V.k.e. (hat ausgespottet) : ober al lu gant, ober al lu eus, goapaat, dejanal.

Aussprache b. (-, -n) : 1. distagadur g., distag g., distilh g., giz prezeg b. ; *eine gute Aussprache haben*, distilhañ mat, bezañ mat (reizh) e zistagadur, distagañ mat, distagañ mat e gomzoù, distagañ e c'herioù a-vad, dispegañ mat ur yezh, bezañ distagell, bezañ distag e c'her ; *eine schlechte Aussprache haben*, chaokat, bezañ berr e deod, drailhañ plouz ; *eine fremdartige Aussprache haben*, distagañ ar yezh gant ur pouez-mouezh estren ; *der Einfluss des Rundfunks auf die Aussprache*, roll ar skingomz war emdro distagadur ar yezh g., delanvad ar skingomz war emdro distagadur ar yezh g. ; 2. [dre astenn.] disklêriadur

g., diviz g. ; *ich wünsche eine offene Aussprache mit Ihnen*, c'hoant 'm eus ho kwelet evit komz fraezh ganeoc'h ; 3. [dre skeud.] *eine feuchte Aussprache haben*, skopigellat pa vezer o komz, sklabousat, bezañ ur flister eus an-unan.

Ausspracheangabe b. (-, -n) : /

Aussprachebezeichnung b. (-, -en) : treuzskrivadur soniadel g.

Aussprachewörterbuch n. (-s, -bücher) : geriadur distagadur g.

aussprechen V.gw. (spricht aus / sprach aus / hat ausgesprochen) : 1. distilhañ, distagañ, disklipañ ; *gut aussprechen*, distilhañ mat, distagañ mat, disklipañ brav, disklipañ mat ; *laut aussprechen*, distagañ a vouezh uhel ; 2. lavaret e soñj, displegañ e vennozh ; *er hatte noch nicht ausgesprochen*, ne oa ket e gomz peurlavaret.

V.k.e. (spricht aus / sprach aus / hat ausgesprochen) : 1. distilhañ, distagañ, distrobañ, dispegañ, digejañ, distripañ, disklipañ, divegañ ; 2. mouezhiañ, ezteurel, eztaoliñ, diavaeziañ ; *seine Meinung aussprechen*, lavaret e soñj, displegañ e vennozh, reiñ e vennozh da anaout, eztaoliñ e soñj ; *sein Bedauern aussprechen*, diskouez e geuz, keuziañ, lavaret e geuz ; *ein Urteil aussprechen*, dougen ur varmedigezh ; *sein herzliches Beileid aussprechen*, kinnig e c'hourc'hemennou doujus a gengañ ; *die Leute sprachen den Wunsch aus*, *dorthin zu gehen*, an dud a c'houlennas mont di ; *etwas nicht zu Ende aussprechen*, lavaret udb diwar hanter.

V.em. : **sich aussprechen** (spricht sich aus / sprach sich aus / hat sich ausgesprochen) : 1. *sich (t-rt) für jemanden aussprechen*, mont a-du gant u.b., sevel a-du gant u.b., pouezañ a-du gant u.b., sevel en tu (en un tu) gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b., mont en un tu gant u.b. ; *er hat sich (t-rt) für diese Lösung ausgesprochen*, deuet eo a-du gant an diskoulm-se ; 2. *sich (t-rt) leicht aussprechen*, bezañ aes da zistagañ ; 3. *sich (t-rt) mit jemandem aussprechen*, komz fraezh gant u.b. ; 4. *sich (t-rt) aussprechen*, tabutal an eil gant egile a-zivout un diemglev, breutaat, bezañ dael (arguz) etre an-unan hag unan all a-zivout udb.

Anv-gwan verb **ausgesprochen** : splann, anat ; *ein ausgesprochener Fehltritt*, ur falsvarchadenn, mard eus unan b.

Adv. : groñs, mik, rik, krak, krenn, kenañ, meurbet, mard eus unan.

ausspreizen V.k.e. (hat ausgespreizt) : rampañ, dispakañ, distennañ, stampañ ledan, digeriñ, diskalkañ.

aussprengen V.k.e. (hat ausgesprengt) : lakaat da darzhañ, freuzañ, terriñ ; *Wurzeln aussprengen*, diframmañ gwriziennoù.

ausspriessen V.gw. (spross aus / ist ausgesprossen) : kellidañ, korzenniñ, eginañ, diwanañ, dont, dizouarañ, broudañ, bouilhañ, broñsañ, broustañ, divorflañ, eginañ, sevel, labourat ; *die Saat ist ausgesprossen*, diwan eo an had.

ausspringen V.gw. (sprang aus // ist ausgesprungen / hat ausgesprungen) : 1. (ist) : diantellañ, distignañ, distegnañ ; *eine Feder springt aus*, distignat a ra ur winterell ; 2. (ist) [tisav.] balirañ, balegiñ ; 3. (hat) : ehanañ da lammat.

ausspritzen V.k.e. (hat ausgespritzt) : strinkañ dour war, flistrañ dour war, skeiñ ur strinkadenn war, lakaat dour da zellamat gant.

V.gw. (hat ausgespritzt) : 1. strinkañ, flistrañ, plomañ, delamm, diflipañ, diflukañ, difukañ, strimpañ ; 2. P. diskargañ, skopañ, strujañ, tufañ.

Ausspritzung b. (-, -en) : [mezeg.] krizal g., P. spurjañ dre dreñv g.

Ausspruch g. (-s, -sprüche) : 1. bomm-lavar g., evezhiadenn b., arroud g., arroudenn b. ; 2. barn g., bamedigezh b., setañ b., devam b. ; *Ausspruch der Geschworenen*, bamedigezh an doudi b., devam an doudi b.

aussprudeln V.gw. : 1. (ist ausgesprudelt) strinkañ er-maez en ur virviñ, strinkañ er-maez en ur vouilhañ, strinkañ er-maez en ur vourboulhañ, strinkañ er-maez en ur glogorennañ, strinkañ er-maez en ur glogoriñ ; 2. [dre skeud.] (hat ausgesprudelt) komz dilokez, komz joredijore, komz puilh, drailhañ e c'henoù, drailhañ kaozioù evel ur vilin-baper, bezañ puilh e gaoz, bezañ e deod e-giz ur vilin avel, trabellat, treiñ (malañ) avel, pilpenn e c'henoù, fistilhañ, raskañ, langajal, drailhañ langaj, glaourenniñ, glabousat, klakenniñ, grakal, dic'hourdañ e latenn, diroufennañ e deod, distagañ komzoù mesk-divesk.

aussprühen V.k.e. (hat ausgesprüht) : strinkañ, teuler, strimpañ ; *Funken aussprühen*, fulenniñ, elfenniñ, teuler fulennoù, teuler elfennoù.

ausspucken V.k.e. (hat ausgespuckt) : 1. tufañ, skopañ, krañchat, skloubousat, rechetiñ ; *spuck den Kirschkern aus*, tuf da askom kigne en-dro ; *den ganzen Dreck, der sich in deiner Kehle abgelagert hat, musst du ausspucken*, bez e rankez teuler er-maez tout an traoù lous a zo e-barzh da c'houzoug ; *der Vulkan spuckt stoßweise Feuer und Flammen aus*, an tanvenez a daol kaouadoù tan ha flamm ; 2. [dre skeud.] tufañ, dislonkañ, disteuler, strinkañ.

Ausspucken n. (-s) : skopadur g., tuferezh g., tufadur g.

ausspülen V.k.e. (hat ausgespült) : 1. skaotañ, gwalc'hiñ ; *das Geschirr ausspülen*, skaotañ an traoù (al listri), gwalc'hiñ an traoù ; 2. riñsañ, diswalc'hiñ, riboulat, straboulhat ; *den Mund ausspülen*, riñsañ e c'henoù ; *die Gläser ausspülen*, ober un tremen d'ar gwerennoù, riñsañ ar gwerennoù, ober un tamm riñs d'ar gwerennoù ; *Schluck Schnaps zum Ausspülen der Tasse nach dem Kaffeetrinken*, banne riñs tas g., riñsadenn b. ; 3. krignat ; *das Ufer ausspülen*, krignat ribl ar stêr ; 4. *die Wurzeln ausspülen*, lakaat ar gwizennoù war-wel, disklosañ ur blantenn, dizoleiñ gwizioù ur wezen (Gregor).

ausspülend ag. : [mezeg.] digaledus, mat da skarzhañ ar bouzelloù, ... skarzh, ... spurj, ... sklis, ... kas d'an traoñ, laoskus.

Ausspülung b. (-, -en) : 1. skaot g., gwalc'hidigezh b., gwalc'h g. ; 2. riñsañ g., diswalc'hiñ g. ; 3. krignerezh g.

ausspüren V.k.e. (hat ausgespürt) : diguzhat, diskoachañ, dinoiñ, diournat.

ausstaffieren V.k.e. (staffierte aus / hat ausstaffiert) : 1. gwiskañ, gitañ, droukwiskañ, fagodenniñ ; *jemanden unmöglich ausstaffieren*, droukwiskañ u.b., fagodenniñ u.b. ; 2. aveiñ, terkañ, greiañ ; *ausstaffiert*, aveet, dreket, keitet.

V.em. : **sich ausstaffieren** (staffierte sich aus / hat sich (t-rt) ausstaffiert) : en em c'hreiañ brav, mont en e c'hloria mundi, en em fichañ en e vravañ, en em wiskañ en e granañ, en em lakaat e-grei, en em lakaat en e vrav, mont war e begement, en em wiskañ en e gaerañ evel Yann o vont da graoña, en em wiskañ mat evel ar bourev pa'z a d'ober e Bask, en em wiskañ en e faroñ, en em binañ, en em ginklañ, en em stipañ, en em fichañ kaer ; P. *sich unmöglich ausstaffieren*, *sich lächerlich ausstaffieren*, en em fagodenniñ (Gregor), en em wiskañ evel ur forc'h, en em wiskañ evel ur vaskaradenn, lakaat dilhad hag a ya d'an-unan evel gar ur c'hi en ur sac'h, goueliañ sant Meurlarjez ouzhpenn ur wech ar bloaz, en em zic'hizañ, bezañ ur farsite an doare m'eo gwisket an-unan, en em wiskañ n'eus forzh penaos, en em wiskañ forzh penaos, en em wiskañ forzh peseurt mod, bezañ ur meurlarjez eus an-unan, bezañ ur vaskaradenn eus an-unan, bezañ ur jak eus an-unan ; *er ist ganz unmöglich ausstaffiert*, *er ist lächerlich ausstaffiert*, greiet drol eo, gwisket dotu eo, ur paotr difurlu (diharak, dijaoj, diskrelu, diskramailh) a zo anezhañ, ur farsite eo an doare m'eo gwisket hennezh, gwisket eo evel ur spontailh brini, gwisket eo n'eus forzh penaos, gwisket eo forzh penaos, gwisket eo forzh peseurt mod, ur meurlarjez a zo anezhañ, ur vaskaradenn a zo anezhañ, ur jak a zo anezhañ, ur moc'hailh a zo anezhañ ; *lächerlich ausstaffierte Frau*, loukezenn b., stramm g.

Ausstaffierung b. (-, -en) : [gwashaus] gitaj g., stignaj g., greiamant g., kourtaj g., grei g., moc'hailh g.

Ausstand g. (-es, -stände) : 1. diskrog-labour g., harz-labour g. ; *in den Ausstand treten*, dilezel al labour, diskregiñ diouzh al labour, ober un diskrog-labour, paouez gant al labour ; 2. [kenw.] *Ausstände*, dilerc'hioù dle lies., kredouriezhoù lies., restaloù lies. ; *Ausstände einziehen*, adkavout an arc'hant dleet, enkefiañ kredouriezhoù ; 3. [dre astenn.] *Ausstand geben*, reiñ un tamm amzer ouzhpenn (evit ober udb), askouezhañ un tamm amzer ouzhpenn (evit ober udb), astenn an termen d'ober udb, daleañ, reiñ termen d'u.b. ; 4. [Bro-Suis] disparti g., dilez g..

ausständig ag. : 1. *ausständige Arbeiter*, harzlabouerien ; 2. [kenw.] *ausständige Zahlungen*, paeamantoù dleet a-bell 'zo lies., paeamantoù dale ganto lies.

ausstanzen V.k.e. (hat ausgestanzt) : [metal.] stampañ.

ausstatten V.k.e. (hat ausgestattet) : 1. aveiñ, bastañ, gwarnisañ, terkañ, binviaoua, greiañ, kenstummañ, kenurzhiañ, staliañ, gwiskañ brav ; *ein Zimmer ausstatten*, aveiñ (meubliñ, kempenn, annezhañ, greiañ, gwarnisañ) ur gambr ; *mit Rädern ausgestattet sein*, bezañ rodek, bezañ rodellek ; *mit imposanter Männlichkeit ausgestattet*, *gut ausgestattet*, kastret-mat, kastrek, iziliet a-zoare, kalloc'h, kellek ; 2. *die Tochter austatten*, reiñ argouroù d'e verc'h, argouraoiñ e verc'h, reiñ argouroù d'e verc'h, sevel argouroù d'e verc'h, reiñ udb d'e verc'h en argouroù (Gregor) ; 3. *ein Schiff ausstatten*, fardañ ur vag (Gregor), paramantiñ ur vag, greiañ ur vag ; 4. *mit Vollmacht ausstatten*, reiñ prokul d'u.b. / reiñ kannadur (kemmenadurezh dreistordinal) d'u.b. (Gregor), reiñ galloud diharz d'u.b.

Ausstatten n. (-s) : terkadur g., aveadur g., binviadur g., gwarnisadur g., kenstummadur g., kenurzhiaur g., kenurzhiezh g., terkerezh g., staliezh g.

Ausstatter g. (-s,-) : gwarniser g., aveer g.

Ausstattung b. (-,-en) : 1. terkadur g., aveadur g., binviadur g., gwarnisadur g., kensummadur g., kenurz g., kenurzhiadur g., kenurzhierzh g., terkerezh g., stalierzh g. ; 2. *Ausstattung eines Schiffes*, paramantadur ur vag g., paramanterezh ur vag g., paramantoù ur vag lies. ; 3. *Ausstattung eines Buches*, kenaozadur ul levr g., kenaozadenn ul levr b., diskouez ul levr g., arbarad ul levr g. ; 4. *vornehme Ausstattung*, dilhadoù cheuc'h lies., doare cheuc'h d'en em wiskañ g., jolifted b., diskouez kaer g. ; 5. [c'hoariva] *Ausstattung*, leurginkladur g., loadur g. ; 6. *Oper in großer Ausstattung*, abadenn c'hoarigan war an ton bras (war an ton uhelañ) b., opera war an ton bras (war an ton uhelañ) g. ; 7. [kenw.] arbarañ g., arbaradur g., arbarad g. ; 8. argouroù lies., troñs g., troñsell b.

Ausstattungsfilm g. (-s,-e) : film tonius g., film pompadus g.
ausstauben / ausstäuben V.k.e. (hat ausgestaubt / hat ausgestäubt) : diboultrennañ, diboultrañ.

ausstechen V.k.e. (sticht aus / stach aus / hat ausgestochen) : 1. *Rasensoden ausstechen*, tennañ kuchennoù leton, troc'hañ mouded glas, diskantañ an douar ; 2. *Torf ausstechen*, taouarc'ha, troc'hañ moudennoù taouarc'h (moudennoù du, moudennoù loc'h) gant an heskenn-brad ; 3. *jemandem die Augen ausstechen*, broudañ e zaoulagad d'u.b., skarzhañ touloù e zaou gantolor d'u.b., pochañ e zaoulagad (tarzhañ e zaoulagad, toullañ e zaoulagad, brochañ e zaoulagad) en e benn d'u.b. (Gregor) ; *jemandem ein Auge ausstechen*, borniañ u.b., dilagadañ u.b., borignal u.b. ; 4. *Flaschen ausstechen*, distouvañ boutailhoù ; 5. *einen Konkurrenten ausstechen*, diarbenn ur c'hevezer, distroadañ ur c'hevezer, didroadañ ur c'hevezer, kas ur c'hevezer d'an traoñ, skubañ ur c'hevezer, kas ur c'hevezer kuit, kas ur c'hevezer diwar hent hag eus e c'houlou, kannañ ur c'hevezer, riñsañ e dreid d'ur c'hevezer, kemer an tu kreñv war ur c'hevezer, kemer e greñv war ur c'hevezer, sevel war varr, tapout an tu war-c'horre war ur c'hevezer, skubañ dindan botoù ur c'hevezer, troc'hañ a-raok d'ur c'hevezer, troc'hañ dindan ur c'hevezer, rouzañ ar bloneg d'ur c'hevezer, kaout an dizober eus ur c'hevezer, reiñ ar skar d'ur c'hevezer, reiñ lamm d'ur c'hevezer, touzañ e varv d'ur c'hevezer.

Ausstechform b. (-,-en) : didammer g.

ausstecken V.k.e. (hat ausgesteckt) : 1. gwintañ, gwerniañ, lakaat a-wel, displegañ a-wel ; *die Fahne ausstecken*, gwintañ (gwerniañ) ar banniel ; 2. [dre heñvel.] plantañ, sankañ, gwarnisañ ; *den Hut mit Federn ausstecken*, lakaat plu ouzh e dog.

ausstehen V.gw. (stand aus / hat ausgestanden) : 1. bezañ staliet, bezañ displeget ; 2. kaout dale, bezañ gortozet ; *seine Antwort steht noch aus*, n'eus respont ebet eus e berzh c'hoazh, n'en deus ket respontet c'hoazh ; 3. [kenw.] *ausstehende Gelder*, arc'hant da adkavout g., arc'hant da zont c'hoazh, dilerc'hioù dle lies., kredouriezhoù lies., restaloù lies.

V.k.e. (stand aus / hat ausgestanden) : padout gant, gouzañv, hulmañ ; *Höllenqualen ausstehen*, diwaskañ poanioù an ifern, bezañ taget gant ur boan ifern, dont reuziad d'an-unan, bezañ poazh gant ar boan, reuziñ poanioù kriz-diremed, reuziñ ur boan araj, reuziñ poanioù terrupl, reuziñ poanioù disaour, reuziñ poanioù divat,

kouezhañ gloazioù kreñv war an-unan, bezañ taget gant ur araj poan, poaniañ da grial, kaout poan da grial, diwaskañ poanioù skrijus, gouzañv poanioù kriz-diremed, diwaskañ poanioù garv, diwaskañ poanioù dreist-penn, diwaskañ poanioù kalet, bezañ malet gant ar c'hoazh, bezañ poanioù kriz o hegal ouzh an-unan, gweañ poanioù kriz, bezañ gwasket da vat, bezañ klañv e-giz ur merzer ; *den Schmerz ausstehen*, padout gant (herzel ouzh, gouzañv) ar boan ; *jemanden nicht ausstehen können*, na badout ouzh u.b., na vezañ evit gouzañv u.b., na vezañ evit avelañ u.b., na vezañ evit pakañ u.b., bezañ e malis ouzh u.b., endevout malis ouzh u.b., na vezañ evit en em ahelañ gant u.b., na vezañ evit ahelañ gant u.b. ; *er kann mich nicht mehr ausstehen*, droug en deus ouzhin, troet en deus e veno ouzhin, n'eo ket mui evit gouzañv ac'hanon, ur malis en deus bremañ ouzhin ; *sich nicht ausstehen können*, na vezañ evit avelañ an eil egile, na vezañ evit pakañ an eil egile, na vezañ evit en em bakañ, na vezañ evit en em c'houzañv, na vezañ evit en em ahelañ, na vezañ evit ahelañ an eil gant egile, bezañ e malis an eil ouzh egile, em gasaat, en em ereziñ, en em giañ, bezañ ar vouch o karzhañ etrezo, bezañ bec'h bras etrezo, bezañ evel ki ha kazh, bezañ evel bleiz hag oan, en em ober evel an tan hag an dour, bevañ evel tan ha kler, bezañ an debr hag an dag etrezo, en em vresañ hag en em gignat, bezañ atav o krignat fri an eil egile, bezañ rouzet ar bloneg, en em glevet e-giz daou gi war ar memes askorn, bezañ evel daou gi war an hevelep askorn.

ausstehend ag. : *ausstehende Gelder*, arc'hant da adkavout g., arc'hant da zont c'hoazh, dilerc'hioù dle lies., kredouriezhoù lies., restaloù lies.

ausstehlen V.k.e. (stiehlt aus / stahl aus / hat ausgestohlen) : dibourc'hañ, divorañ e draoù digant, skrapañ e draoù digant, preizhañ, preizhata.

aussteifen V.k.e. (hat ausgesteift) : 1. stañsoniñ, skorañ, harpañ, peurellañ ; 2. doublañ ; 3. kreñvaat, startaat.

Aussteifung b. (-,-en) : kreñvadur g., skoradur g., harperez g., pantilhonadur g., speurellañ g.

aussteigen V.gw. (stieg aus / ist ausgestiegen) : 1. diskenn, mont diwar ; *alles aussteigen !* diskennit gwitibunan ! diskennit holl a-zifec'h ! diskennit holl ! ; *vom Schiff aussteigen*, dilestrañ, divagiñ, lakaat e dreid en douar, diskenn war an douar ; 2. dispegañ diouzh e garg.

Aussteigen n. (-s) : diskenn g.

Aussteiger g. (-s,-) : 1. den hag a vev ez distag diouzh an dud all g., den dioutañ e-unan g., paotr en e bart e-unan g., arlezad g., oreliad g., disokialad g., distaoladenn b. ; 2. [polit.] keuziad g., den hag en deus troet kein d'e strollad sponterien g. ; 3. den hag en deus dilezet ar stourm g.

aussteinen V.k.e. (hat ausgesteint) : 1. [frouezh] disgreuniñ, divaenañ, diaskornañ, displusañ ; 2. divaenañ.

ausstellen V.k.e. (hat ausgestellt) : 1. kinnig, diskouez, diskouezadegañ, lakaat a-wel, lakaat a-wel-kaer, lakaat war ziskouez, lakaat e diskouez ; *Bilder ausstellen*, kinnig un diskouezadeg taolennou ; *ausgestellt werden*, bezañ war ziskouez, bezañ o tiskouez ; *im Museum werden schöne Exponate ausgestellt*, traezoù brav a zo war ziskouez er mirdi, traezoù brav a vez o tiskouez er mirdi ; 2. *Waren ausstellen*, dispakañ marc'hhadourezh, staliañ marc'hhadourezh / displegañ marc'hhadourezh (Gregor) ; 3.

[lu] *Posten ausstellen*, lakaat gwarded, lakaat gwardoù, lakaat soudarded da evshaat (da vesa, da ziwall, d'ober gward), staelañ gwarded, lakaat gedourien d'ober gward ; **4.** [kenw.] sevel ; *eine Rechnung ausstellen*, sevel ur fakturrenn, fakturrenniñ ; *einen Scheck, einen Wechsel ausstellen*, leuniañ ur chekenn, tennañ ur chekenn, leuniañ ul lizher-eskemm, sevel ul lizher-eskemm ; *einen Schuldbrief ausstellen, einen Schuldschein ausstellen*, ober merk ; *einen Schuldbrief in Höhe von tausend Euro ausstellen*, ober merk evit mil euro ; *jemandem einen Scheck ausstellen, einen Scheck auf jemanden ausstellen*, tennañ ur chekenn e gourc'hemenn u.b. ; [melestr.] *eine Bescheinigung, ein Zeugnis ausstellen*, sevel ur skrid-testeni ; *einen Pachtbrief auf jemandes Namen (t-rt) ausstellen*, ober lizher ouzh u.b. ; **5.** [tekn.] lazhañ, troc'hañ, lakaat da sac'hañ, herzel.

Ausstellen n. (-s) : [kenw.] staliadur g., stalierezh g., displegerezh g., dispakerezh g.

Aussteller g. (-s,-) : **1.** diskouezer g. ; **2.** pestalier g. ; **3.** saver g., siner g.

Ausstellfenster n. (-s,-) : [tekn., kirri] prenestr kostez bihan paoellus a zigor war an diavaez g.

Ausstellung b. (-,-en) : **1.** diskouezadeg b., diskouez g., saloñs g. ; *Ausstellung von Gemälden*, diskouezadeg taolennoù b., diskouez taolennoù g. ; **2.** [kenw.] staliadur g., stalierezh g., displegerezh g., dispakerezh g. ; **3.** diskouezadur g. ; **4.** *Ausstellung einer Rechnung*, savidigezh ur fakturrenn b. ; *Ausstellung eines Wechsels*, savidigezh ul lizher-eskemm b. ; *Ausstellung eines Visums*, savidigezh ur viza b.

Ausstellungsdatum n. (-s,-daten) : deiziad savidigezh g.

Ausstellungsfläche b. (-,-n) : gorread diskouezadegañ g.

Ausstellungsgegenstand g. (-s,-stände) : traezenn kinniget en un diskouezadeg b., traezenn war ziskouez b., traezenn o tiskouez en un diskouezadeg b., pezh kinniget en un diskouezadeg g., pezh war ziskouez g., pezh o tiskouez g., pezh lakaet e diskouez g.

Ausstellungsgelände n. (-s,-) : tachenn an diskouezadegoù b., diskouezva g.

Ausstellungshalle b. (-,-n) : sal-diskouezadegañ b., sal an diskouezadegoù b.

Ausstellungsstand g. (-s,-stände) : diskouezlec'h g., stal-diskouezadegañ b.

Ausstellungsstück n. (-s,-e) : traezenn kinniget en un diskouezadeg b., traezenn o tiskouez en un diskouezadeg b., pezh kinniget en un diskouezadeg g., pezh war ziskouez g., pezh o tiskouez g., pezh lakaet e diskouez g.

Ausstellungstag g. (-s,-e) : **1.** deiz an diskouezadeg g. ; **2.** deiz savidigezh g.

Ausstellungstier n. (-s,-e) : *Ausstellungstier bei einem Landwirtschaftswettbewerb*, loen prizioù g.

Ausstellungsware b. (-,-n) : marc'hadourezh da vezañ lakaet war ziskouez b.

Aussterbeetat g. (-s,-s) : *auf den Aussterbeetat setzen*, na welet dazont ebet evit udb, lakaat udb e-touez an traoù o vont da get (an traoù o vont da goll, an traoù barnet a-walc'h da vont da get), bezañ udb kollet da vat evit an-unan, na welet doare da wellaet udb.

aussterben V.gw. (stirbt aus / starb aus / ist ausgestorben) : **1.** mont da get, mont da netra, mont war netra, mont da vann, mont d'ar bern, mont da beurgoll, dizeañ, mont war

zizeañ, mont da droadañ, mervel ; *die sind nicht alle ausgestorben*, c'hoazh ez eus diouto ; *dieser Menschenschlag ist ausgestorben*, n'eus ket ken a dud e-giz-se ; *bei uns ist die Weberei ausgestorben*, ar gwiaderezh a zo marv en hor bro, ar gwiaderezh en hor bro a zo aet da droadañ ; *wenn unsere Sprache ausstirbt*, mar deu hor yezh da vervel ; *Bienen und Schmetterlinge sterben alle aus*, a-benn nebeut ne vo mui na gwenanenn na balafenn Doue ebet ; **2.** *die Stadt ist wie ausgestorben*, didud eo kêr, buhez ebet e kêr, marv eo kêr.

Aussterben n. (-s) : *im Aussterben begriffen*, o vont da get, hag a ya da get, en arvar da vervel, war an hent da vervel, aet tost da netra, aet tost da vann ; *vom Aussterben bedrohte Art*, spesad en arvar da vont da get da vat g., spesad en disherit g., spesad o vont da get g. ; *keine Fortpflanzung bedeutet Aussterben*, ret eo genel pe venel.

Aussteuer b. (-,-n) : argouroù lies., troñs g., troñsell b. ; *jemandem eine Aussteuer mitgeben, jemanden mit einer Aussteuer versehen*, argouraouiñ u.b., reiñ argouroù d'u.b., sevel argouroù d'u.b. ; *etwas als Aussteuer mit in die Ehe bringen*, degas udb da argouroù ; *eine ansehnliche Aussteuer mit in die Ehe bringen*, degas un tamm mat a argouroù ; *etwas als Aussteuer bekommen*, kaout udb en argouroù ; *damit eure Tochter unseren Sohn heiraten darf, muss eure Familie zehn Kühe als Aussteuer erbringen*, evit ma c'hallfe ho merc'h dimeziñ d'hor mab, e rank ho tiegezh degas un argouroù a zek buoc'h.

aussteuern V.k.e. (hat ausgesteuert) : **1.** Argouraouiñ, reiñ argouroù [d'u.b.], sevel argouroù [d'u.b.] ; *jemanden mit etwas aussteuern*, reiñ udb d'u.b. en argouroù (evit argouroù) ; **2.** [dre heñvel.] *jemanden mit etwas aussteuern*, aveiñ u.b. gant udb, founisañ u.b. eus udb (Gregor).

Ausstich g. (-s,-e) : [Bro-Suis] **1.** [sport] match dispartiañ g. ; **2.** dreistdibab g., bleuñv g., diuz g., dibab g., boked g., bokedad g., bouedenn b., bouf g., begenn b., savadenn b., marc'hadourezh eus ar gurunenn (eus ar vegenn, eus an dibab, diouzh an dibab, eus an diuz, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellañ, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, kentañ troc'h, dibab) b.

Ausstieg g. (-s,-e) : **1.** diskenn g. ; **2.** [karbedoù] dor ezkerzh b., mont er-maez beajourien g., ermaez g.

ausstöbern V.k.e. (hat ausgestöbert) : diguzhat, diskoachañ, dineizhañ, diboufañ, dinoiñ, diournat.

Ausstockung b. (-,-en) : **1.** difraosterezh g., diwrizeniñadur g.

ausstopfen V.k.e. (hat ausgestopft) : **1.** choukañ, kargañ, bourellañ, kalafeltriñ ; **2.** plouzañ ; *Tiere ausstopfen*, plouzañ krec'hin loened, kargañ krec'hin loened gant plouz ; *ausgestopfte Tiere*, loened plouzet lies. ; **3.** [kegin.] farsañ.

Ausstopfer g. (-s,-) : plouzer g.

Ausstopfung b. (-,-en) : plouzadur g.

Ausstoß g. (-es,-stöße) : **1.** [barikenn] lakidigezh war doull b. ; **2.** tufadenn b., distaol g., dilaoskadenn b. ; *Dampfausstoß*, tufadenn aezhenn b., tufadenn vurezh b., bouilh aezhenn g., bouilh burezh g., bomm aezhenn g., bomm burezh g., dilaoskadenn vurezh b., dilaoskadenn aezhenn b. ; **3.** kenderc'hadur g., kenderc'had g..

ausstoßen V.k.e. (stößt aus / stieß aus / hat ausgestoßen) : **1.** argas, kas kuit, kas er-maez,

ermaeziañ, skarzhañ, diberzhiañ, touch kuit, diskouviañ, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal, ruzañ kuit ; **2.** *einem Fass den Boden ausstoßen*, didalañ ur varikenn ; **3.** *disteurel, dileuskel ; Feuer ausstoßen*, tufañ (dislonkañ, disteuler) tan ; *schwarzen Rauch ausstoßen*, mogediñ du ; *Rauchwolken ausstoßen*, poufal, teuler bouilhoù moged ; **4.** leuskel, lezel ; *einen Schrei ausstoßen*, leuskel ur garm skiltr, ober ur griadenn, teuler ur c'hri, ober ur c'hri, lezel ur griadenn, leuskel ur c'hri, leuskel ur youc'hadenn, argadiñ ; *sie stieß einen Schrei der Verwunderung aus*, lezel a reas ur griadenn diwar hec'h estlamm ; *das Schwein stieß ein Gurren aus*, ar pemoc'h a laoskas un oc'h, ar pemoc'h a laoskas un oc'hadenn ; **5.** *Drohungen ausstoßen*, stlepel (dislonkañ, dic'henaouiñ) gourdrozoù, gourdrouz ; **6.** *Verwünschungen ausstoßen*, dic'henaouiñ mallozhioù, distagañ mallozhioù, foeltradiñ, kunujenniñ, droukpediñ, gwallbediñ, sulbediñ, karnajal, leuskel jarneoù ; *der Betrunkene stößt Verwünschungen aus*, emañ ar mezvier o kalkennañ, emañ ar mezvier o tic'henaouiñ tourc'haj ; **7.** *einen Bewunderungspfiß ausstoßen*, leuskel ur c'hwitelladenn diwar e estlamm ; **8.** *die Kuh stößt ihren Fruchtkuchen aus*, ar vuoc'h a ro he gwele, ar vuoc'h a ziskarz he gwele, ar vuoc'h a daol he gwele, ar vuoc'h a ziskarz he gwisk, ar vuoc'h a daol he gwisk ; **9.** *aus einer Partei ausstoßen*, skarzhañ er-maez eus ur gostezenn bolitikel ; *jemanden aus einem Land ausstoßen*, skarzhañ u.b. er-maez eus ur vro, bannañ u.b. eus ur vro ; *aus der Kirche ausstoßen*, eskunugañ ; **10.** [lu] *ein Torpedo ausstoßen*, bannañ un dorpedenn (un darzherez) ; **11.** *jemandem die Augen ausstoßen*, skarzhañ touloù e zaou gantolor d'u.b., pochañ e zaoulagad (tarzhañ e zaoulagad) en e benn d'u.b. (Gregor), broudañ e zaoulagad d'u.b. ; **12.** *jemandem einen Zahn ausstoßen*, terriñ un dant d'u.b. ; **13.** *das Herz saugt das Blut an und stößt es dann aus*, ar galon a sun ar gwad ha diboullañ a ra anezhañ war-lerc'h, ar galon a sun ar gwad ha strinkañ a ra anezhañ war-lerc'h, ar galon a riboul hag a ziriboul ar gwad ; **14.** produiñ, kenderc'hiñ, fardañ, oberiañ, oberiata.

Ausstoßen n. (-s) / **Ausstoßung** b. (-,-en) : **1.** distaolidigezh b. ; **2.** argasadenn b., argasidigezh b., argasadezh b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarz g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadeg b., forc'herezh g., diforc'hidigezh b., forc'hadur g., forc'h g. ; **3.** [fuc'hellou] bannerezh g.

ausstrahlen V.k.e. (hat ausgestrahlt) : **1.** skinañ, bannañ ; **2.** *Wärme ausstrahlen*, dileuskel gwrez ; *einen Geruch ausstrahlen*, sevel ur c'hwezh bennak diwar an-unañ, leuskel ur c'hwezh bennak, skignañ ur c'hwezh bennak, fennañ ur c'hwezh bennak, dont ur c'hwezh bennak diouzh an-unan, teurel ur c'hwezh bennak, kas un aezhenn bennak, teurel un aezhenn bennak, gwentañ ur frond bennak.

Ausstrahlung b. (-,-en) : **1.** arwarzh g., karism g. ; **2.** [skingomz] skingaserezh g. ; **3.** [fizik] skinaerezh g., skinaad g., skinaat g. ; *spektrale Ausstrahlung*, gremsked skalfadel g. ; *Ausstrahlung von Wellen*, ec'hodiñ gwagennoù g.

ausstrecken V.k.e. (hat ausgestreckt) : astenn, ledañ, gourledañ, skignañ, gourhedañ, stiral, strewiñ, dispakañ ; *der Baum streckt seine Zweige weit aus*, ar wezenn a skign (a strew) pell e skourrou, dispak-kaer eo korf ar wezenn ; *die Arme ausstrecken*, gourhedañ e zivrec'h, astenn e

zivrec'h, digeriñ e zivrec'h ; *die Hand zum Betteln ausstrecken*, astenn e zorn.

V.em. : **sich ausstrecken** (hat sich (t-rt) ausgestreckt) : astenn e izili, en em astenn, divorzhediñ, dic'hourdañ, en em zic'hourdañ.

Ausstreckung b. (-,-en) : emled g., emledadenn b., astenn g., emastenn g., astennidigezh b., astennadur g., emledigezh b., displegerezh g., displegidigezh b.

ausstreichen V.k.e. (strich aus / hat ausgestrichen) : **1.** lemel, diverkañ, barrennañ, raskañ, kroaziañ, razañ ; *ein Wort ausstreichen*, lemel ur ger gant un taol pluenn, diverkañ (barrennañ, raskañ, kroaziañ, razañ) ur ger ; *die Falten ausstreichen*, diverkañ ar plegoù ; **2.** [dre heñvel.] *mit Fett ausstreichen*, lindrenniñ (induiñ) gant druzoni, lindriñ gant lard ; *mit Farbe ausstreichen*, lindrenniñ (induiñ) gant liv, lindriñ gant liv.

V.gw. (strich aus / hat ausgestrichen) : [mengleuz] dont a-rez, rezañ, dont a-resed, resediñ ; *eine Gesteinschicht streicht aus*, ur wazhenn gailh a red a-rez gorre an douar ; *an der Erdoberfläche ausstreichendes Gestein*, sourm g., resed roc'hellek g.

Ausstreichung b. (-,-en) : **1.** raskadur g. ; **2.** lamidigezh b. ; **3.** lintraj g. ; **4.** lardadur g. ; **5.** resediñ g.

ausstreuen V.k.e. (hat ausgestreut) : **1.** strewiñ, stlabezañ, skignañ, feltrañ, fennañ, fouilhezañ, skuilhañ, distrewiñ, fuilhañ ; **2.** *Gedanken ausstreuen*, skignañ (brudañ) mennozhioù, gwentañ komzoù en avel ; **3.** *Gerüchte ausstreuen*, skignañ brudoù, lakaat brudoù da redek, gwentañ brudoù en avel, lakaat gedon da redek, leuskel gedon da redek, sevel voltennoù, skignañ brozennoù, brozennat, dozviñ istorioù e-touez an dud, sevel brudoù, lezel brudoù faos da vont e-touez an dud.

Ausstreuerung b. (-,-en) : **1.** skign g., stlabez g., skignadur g., strewadur g., strewerezh g., skignerezh g., stlabezerezh g., fenn g., skuilh g., skuilhadur g., skuilherezh g., skuilhadeg b. ; **2.** [dre skeud.] *Ausstreuerung von Gedanken*, skignerezh (skignadur g., brudadur g.) mennozhioù g.

ausströmen V.gw. (ist ausgeströmt) : **1.** redek diouzh an druilh, ruilhal, diruilh, en em skignañ, deverañ ; **2.** evodiñ, sevel, diaezhañ ; **3.** fuiñ ; *Gas strömt aus*, fuiñ a ra an aezhenn.

V.k.e. (hat ausgeströmt) : **1.** disleukel, leuskel, teurel, fennañ, skuilhañ ; *einen Geruch ausströmen*, sevel ur c'hwezh bennak diwar an-dra-mañ-tra, leuskel ur c'hwezh bennak, skuilhañ ur c'hwezh bennak, dont ur c'hwezh bennak diouzh an-dra-mañ-tra, teurel ur c'hwezh bennak, reiñ ur c'hwezh bennak, kas un aezhenn bennak, teurel un aezhenn bennak, gwentañ ur frond bennak ; *die Sonne strömt Wärme aus*, fennañ a ra an heol e dommder, skuilhañ a ra an heol e dommder, an heol a skuilh gor ; **2.** [dre skeud.] *dieser Mensch strömt Kraft und Ruhe aus*, hennezh a bar youl ha peoc'h war e dal.

Ausströmen n. (-s) : [gaz] fuadur aezhenn g.

Ausströmung b. (-,-en) : **1.** deveradur g., beradur g., dever g., diskarg g., diruilhad g. ; **2.** [fizik] fenn g., amstrewiñ g. ; **3.** [kimiezh] dilaoskadenn b., dilaosk g., evodadur g., evodad g., diaezhañ g.

Ausstülpung b. (-,-en) : [mezeg.] koeñvenn-vouzelloù b., avelenn b. / toullgof g. / tarz-hkof g. (Gregor).

ausstützen V.k.e. (hat ausgestützt) : stañsoniñ, skorañ, speurellañ, harpañ.

aussuchen V.k.e. (hat ausgesucht) : choaz, dibab, dilenn, diuz, diuzañ, diforc'hñ, ober un dibab da, ober dilenn da, digejañ, didoueziañ, c'hennat, dispartiañ, kroueriañ ; *sorgfältig aussuchen*, didoueziañ pizh ; *ausgesuchte Ware*, marc'hadourezh eus ar gurunenn (eus ar vegenn, eus an dibab, diouzh an dibab, eus an diuz, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellañ, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, kentañ troc'h, dibab) b.

austäfel V.k.e. (ausgetäfelt) : plañchodiñ, plañcherisiñ, parkediñ, doublañ, lambruskañ, koadañ, koataat, koata.

austapezieren V.k.e. (tapezierte aus / hat austapeziert) : paperañ, pallennañ, stigmañ.

austarieren V.k.e. (tarierte aus / hat austariert) : kempouezañ, keidañ, balañsiñ ; *die Waage austarieren*, kempouezañ ar bouezerez.

Austausch g. (-es,-e) : eskemm g., eskemmad g., eskemmadenn b., eskemmadeg b., eskemmerezh g., eskemmidigezh b., kemm g., trok g., trokadenn b., trokadeg b., trokerezh g. ; *Gütertausch*, redennoù kenwerzh lies., trezhidell ar madoù b., amred ar madoù g., amredad ar madoù g.

austauschbar ag. : eskemmadus, eskemmus, kemm-digemm, cheñch-dicheñch.

Austauschbarkeit b. (-) : eskemmusted b., eskemmuster g.

austauschen V.k.e. (hat ausgetauscht) : eskemmañ, kemmañ, trokañ ; *die alten Maschinen gegen neuere austauschen*, erlec'hiañ ijinenoù arnevesoc'h ouzh ar re gozh.

Austauschmotor g. (-s,-en) : keflusker a eil dom g., keflusker eildom g.

Austauschpartner g. (-s,-) : kenskriver g., kenseurt g., eskemmer g., eskemmour g.

Austauschprofessor g. (-s,-en) : kengelenner-erlec'hiad g.

Austauschschüler g. (-s,-) : skoliad hag a gemer perzh en un eskemm g.

Austauschstoff g. (-s,-e) : danvez divankañ g., kendanvez g., meni g., erlec'hiad g., ersatz g.

austeilen V.k.e. (hat ausgeteilt) : **1.** darnaouiñ, lodañ, lodennañ, kenlodennañ, dasparzhañ, kevrennañ, ingalañ, rannañ, reiñ ; *Geschenke austeilen*, ingalañ profoù, reiñ pep a brof ; **2.** *Faustschläge austeilen*, distagañ (skeiñ) domadoù, findaoniñ domadoù, difoeltrañ domadoù, darc'haouiñ (dispegañ, disvantañ, plantañ) domadoù, dic'hastañ domadoù, sankañ gennoù ; **3.** [relij.] *seinen Segen austeilen*, reiñ e vennozh, skuilhañ e vennozh, skuilhañ e c'hrasoù ; *ein Sakrament austeilen*, ministrañ ur sakramant, sakramantañ.

Austeiler g. (-s,-) : damaouer g., ingaler g., lodenner g., purchaser g.

Austeilung b. (-,-en) : **1.** damaouiñ g., ingaladur g., lodennadur g., lodennerezh g., kenlodennerezh g., dasparzh g., dasparzhidigezh b., roidigezh b., ingaladur g., ingalerezh g., ingalidigezh b., kevrennadur g. ; **2.** [relij.] *Austeilung des Segens*, binnigadur g.

Auster b. (-,-n) : [loen.] istr str., istrenn b. ; *reich an Austern*, istrek ; *portugiesische Auster*, istr Portugal str. ; *europäische Auster*, istr boutin str., istr plat str. ; *pazifische Felsenauster*,

istr don str. ; *Austern suchen*, *Austern sammeln*, *Austern ernten*, istra.

Austerität b. (-) : strizhentez b., strizhded b., strizhder g., garventez b., ruster g.

Austeritätspolitik b. (-) / **Austerity-Politik** b. (-) : strizhentez politikel b., ruster politikel g.

Austernbank b. (-,-bänke) : istreg b.

Austernfischer g. (-s,-) : [loen.] morbig b., pig-vor b.

Austernhändler g. (-s,-) : marc'hadour istr g.

Austernlaich g. (-s,-e) : [loen.] had istr str.

Austernlarve b. (-,-n) : larvenn istr b. ; *Austernlarven*, munus istr g., larved istr lies.

Austernmesser n. (-s,-) : kontell-istr b., kontell-gregin b.

Austernpark g. (-s,-e/-s) : istreg b., park-istr g., parkad istr g., park istrerezh g.

Austernpilz g. (-es,-e) : [louza.] skouarnog g.

Austernschale b. (-,-n) : krogenn istr b., krogenn un istrenn b., klorenn istr b.

Austernwasser n. (-s) : lenn b.

Austernzucht b. (-) : istrerezh g., sevel istr g., saverezh istr g., magerezh istr g., magañ istr g.

Austernzuchtanlage b. (-,-n) / **Austernzuchtbetrieb** g. (-s,-e) : istrerezh b., magerezh istr b.

Austernzüchter g. (-s,-) : istraer g., istrer g., istrour g., saver-istr g., mager istr g.

austicken V.gw. rannadus (ist ausgetickt) : brizhañ, dizatiñ, alfoiñ, dirollañ, mont dreist-penn, breskenn, mont e breskenn, mont da vreskenn, bezañ troet en un tarv, folliñ, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantiñ, mont e belbi (e berlobi), mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, diboellañ, pennfolliñ, mont dall ha mezv, koll mik e benn, mont e benn e gin, koll e benn, koll ar stur, c'hoari e loa.

austiefen V.k.e. (hat ausgetieft) : kleuzañ, kleuziañ, donaat.

austilgen V.k.e. (hat ausgetilgt) : **1.** diouennañ, dinodiñ, lazhañ, diwriennañ ha distrujañ, dineriñ, lazhadegañ, c'hennat, lemel ; *diese Krankheit kann auch anders ausgetilgt werden*, gallout a c'haller lazhañ ar c'hleñved-se e-giz-all c'hoazh ; *die Pest austilgen*, harluañ ar vosenn a-douez an dud, harluañ ar vosenn a-vetoù an dud ; *mögen alle Erdbewohner ausgetilgt werden*, ra vezo karzhet an Douar diouzh kement den a zo war e c'horre ; **2.** [dre skeud.] *eine Schuld austilgen*, ardalañ un dle, peurbaeañ un dle, goleiñ arc'hant un dle, en em zieubiñ diouzh un dle, en em ziendleañ, diendleañ, en em lakaat kuit eus un dle ; mougañ un dle ; **3.** [fazioù reizhskrivadur] c'hennat.

Austilgung b. (-) : **1.** distrujadur g., distrujerezh g., distrujidigezh b., distrujadenn b., distruj g., diouennadur g., diwriennadur g. ; **2.** [arc'hant.] diendleadur g., ardaladur g.

austoben V.gw. (hat ausgetobt) : diskargañ e imor, diskargañ e gounnar, terriñ e gounnar.

V.k.e. (hat ausgetobt) : *seinen Zorn austoben*, diskargañ e imor (e gounnar), terriñ e gounnar.

V.em. : **sich austoben** (hat sich (t-rt) ausgetobt) : ebatal, ober joa, bragal, c'hwistañ, fringal, c'hoari e loa, c'hoari al loa, c'hoari e roll, ober e baotr fistoulik, c'hoari e baotr, ober un tamm diroll, ober e ran, ober e reuz paotr yaouank, breddiskargañ ; *Jugend will sich austoben*, evit dont da dud a-dra e tle ar re yaouank teuler o grom (Gregor)

- evit dont da dud a-dra e tle ar re yaouank ebatal en o diviz da gentañ - a-raok dezho dont da dud a-dra e rank an dud yaouank ober un nebeud taolioù diroll - ar frouezh gwellañ, a-raok dareviñ, zo bet trenk, c'hwerv, put-ki - gant kolo hag amzer e veūra ar mesper - an hailhoned eo a ra ar wazed - gant kolo, heol hag amzer, e teu bouk ar mesper.

austollen V.em. : **sich austollen** (hat sich (t-rt) ausgetollt) : ebatal, ober joa, bragal, fringal, c'hoari e loa, c'hoari al loa, c'hoari e roll, ober e baotr fistoulik, c'hoari e baotr, ober un tamm diroll, ober e ran.

austönen V.gw. (hat ausgetönt / ist ausgetönt) : fatañ, ehanañ da seniñ, ehanañ da dregerniñ, mogañ, paouez.

austopfen V.k.e. (hat ausgetopft) : dibodañ.

Austrag g. (-s, Austräge) 1. diskoulm g., renkadur g. ; *zum Austrag bringen*, renkañ (un afer), kompezañ an traoù, heñvelaat, plaenaañ ; 2. [sport] *einen Wettkampf zum Austrag bringen*, aozañ ur genstrivadeg.

austragen V.k.e. (trägt aus / trug aus / hat ausgetragen) : 1. *Post austragen*, dasparzhañ al lizhiri ; 2. [kenw.] *eine Summe austragen*, tennañ arc'hant diwar ur gont, lemel arc'hant diwar ur gont ; 3. *einen Streit austragen*, kas ur rendael betek penn, peurgas un diemglev, skarat un arguz, skarat war un arguz bennak, diskoulmañ un arguz da vat ; 4. *ein Duell austragen*, duvelliñ, en em gannañ e duvell ; 5. *etwas auf internationaler Ebene austragen*, etrebroadelañ udb, etrebroadelaat udb ; 6. [dre astenn.] *ein Kind austragen*, mont betek an termen (hep diforc'hañ) ; 7. [sport] *einen Wettkampf austragen*, aozañ ur genstrivadeg ; *die Olympischen Sommerspiele 2012 wurden in London ausgetragen*, e Londrez e voe dalc'het c'hoarioù olimpek an hañv 2012 ; 8. lemel, diverkañ, barrennañ, raskañ, razañ, kroaziañ.

Anv-gwan verb **ausgetragen** : *ausgetragenes Kind*, bugel bet ganet d'an termen, bugel aet betek an termen g. ; *ausgetragene Kleider*, dilhadoù tremen teuc'h lies., dilhadoù graet o reuz ganto lies.

Austräger g. (-s,-) : 1. paotr-al-lizhiri g., dasparzher g., kemanner g., kannad g. ; 2. douger g. dougner g., portezher g., kaser g., degaser g. ; 3. [dre skeud., brudoù] siler g., pakajer g.

Austragung b. (-,-en) : 1. dasparzh g., dasparzhidigezh b. ; 2. dougadur g., dougerezh g., doug g., portezañ g. ; 3. tennadenn arc'hant diwar ur gont g. ; 4. diskoulm g., renkadur g. ; 5. [sport] dibunadur g., dalc'h g. ; *als Ort für die Austragung der Olympischen Spiele ist Berlin vorgesehen*, e Berlin eo emañ ar c'hoarioù olimpek da vezañ.

Austragungsort g. (-es,-e) : [sport] lec'h ma vez dalc'het ar gevezadeg g.

Australien n. (-s) : Aostralia b.

Australier (-s,-) : Aostralian g.

Australierin b. (-,-nen) : Aostralianez b.

australisch ag. : aostralian, ... Aostralia, ... eus Aostralia.

Austrasien n. (-s) : [istor] Aostrazia b.

austräumen V.gw. (hat austräumt) : kuitaat e huñvreoù ; *etwas ist austräumt*, aet ez eus un huñvre bennak e puñs an avel, aet ez eus un huñvre bennak da stoupa, aet ez eus un huñvre da netra.

austreiben V.k.e. (trieb aus / hat ausgetrieben) : 1. argas, kas kuit, skarzhañ, kas er-maez, ermaeziañ, touch kuit, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal, ober ar riñs war ; *die Juden*

wurden aus der Stadt ausgetrieben, e kêr e voe graet ar riñs war ar Yuzevien ; 2. *das Vieh austreiben*, kas ar chatal da beuriñ (da vaez) ; 3. *Knospen austreiben*, bouilhaasañ, diglorañ broñsoù war an-unan, broñsañ, bosañ ; 4. [dre skeud.] *den Teufel austreiben*, argas an diaoul eus ur c'horf perc'hennet gantañ, stoliañ an diaoul, stoliañ u.b. evit argas an diaoul eus e gorf, enderc'hel an droukspered da zilezel ur c'horf perc'hennet gantañ (Gregor) ; *den Teufel durch Beelzebub austreiben*, mont a zrouk da wazh (Gregor), eskemm ur marc'h born gant unan dall, dimeziñ an naon gant ar sec'hed, kouezhañ eus ar billig en tan, mont eus ti al louarn da di ar bleiz, mont eus ar foenneg d'ar menez, mont eus ar park d'al lanneg, kouezhañ eus an derzhienn domm en droug-sant, kas kuit an diaoul en dre Veelzebul ; 5. [dre heñvel.] *divoaziañ diouzh*, dizonañ diouzh, lemel, terriñ ; *ein Übel austreiben*, lakaat diwezh d'un droug bennak, argas (remediñ) un droug bennak, troc'hañ ur c'hiz fall, terriñ un tech fall, lemel ur pleg fall ; *ich werde dir schon die Lust austreiben, dorthin zu gehen*, me a zinodo ac'hanout alese ! me da zisodo da vont di ! me a zesko dit mont di c'hoazh ! me a lamo ar c'hoant da vont di diganit ! ; *dem werde ich das Lachen schon noch austreiben*, me a zesko dezhañ c'hoarzhin c'hoazh ! me a zesko dezhañ dic'hoarzhin ! m'e gaso da c'hoarzhin c'hoazh ! me a grenno dezhañ ar c'hoant da c'hoarzhin ! emañ o c'hoarzhin c'hoazh, me a zihuno anezhañ ! bremaik e raio ur c'hoarzh all ! bremaik e tic'hoarzh ! me a zistago ar c'hoarzhin dioutañ ! me a lamo e c'hoant c'hoarzhin digantañ ! ; *euch werde ich das Schimpfen schon austreiben*, m'ho kaso da douiñ ! ; *jemandem seine Launen austreiben*, difroudennañ u.b., diloariañ u.b., divoumounañ u.b., diwraç'hañ u.b. ; *jemandem die Neugierde austreiben*, kizañ e fri d'u.b. ; *jemandem den Hochmut austreiben*, diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, lakaat u.b. en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., ober d'u.b. ameniñ, divarc'hañ un den rok, bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b. ; 6. [tekn.] darsankañ.

V.gw. (trieb aus / hat ausgetrieben) : kellidañ, korzenñ, eгинаñ, diwanañ, dont, dizouarañ, bouilhaasañ, broñsañ, broustañ, broudañ, bosañ, sevel, labourat ; *die Saat hat ausgetrieben*, diwan eo an had. *der Samen ist aufgekeimt*, diwan eo an hadenn ; *der Samen ist aufgekeimt*, diwan eo an hadenn ;

Austreibung b. (-,-en) : 1. argasadenn b., argasidigezh b., argasadeg b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzhadur g., skarzhadeg b., skarzherezh g. ; *Austreibung aus dem Besitz*, argasadenn (argasidigezh) eus e vadoù b., diberc'hennadur da-heul un disentez varnerezh g. ; 2. *Austreibung aus dem Paradies*, argasidigezh eus ar baradoz b. ; 3. *Austreibung von bösen Geistern*, stoliadur g.

austreten V.gw. (tritt aus / trat aus / ist ausgetreten) : 1. *der Fluss tritt aus*, dic'hlanañ a ra ar stêr, dinaoziañ a ra ar stêr ; 2. *hier tritt uns das Wasser aus*, amañ emañ ar c'holl dour ; 3. *aus einem Verein austreten*, dilezel ur gevredigezh, treiñ kein d'ur gevredigezh, diemzelañ ; 4. *aus dem Kloster*

ausgetreter Mönch, divanac'h g., manac'h divanac'h et g., manac'h aet er-maez a vanac'h g. ; *ausgetreter Priester*, diveleg g., kloareg diveleget g. ; **5.** *P. austreten*, mont da blegañ (da buchañ, da zifankañ), mont war-vaez, mont a-gostez, mont war ar gador doull, mont er gador doull, mont d'ar gador, mont d'ober, mont da zozviñ ur vi hep pluskenn, mont da lakaat un tamm da yenañ, mont d'ober e aezamant, mont da harpañ ar c'hleuz, mont d'ober un dilas-bragez, ober un dilas, mont da dennañ e ibil [ibil koad ar vragez eveljust !], mont en distro, mont da stigmañ e revr, mont d'ober un neizh, mont d'ober ur gac'hadenn, mont d'ober ur blegadenn, mont d'ar staol.

V.k.e. (tritt aus / trat aus / hat ausgetreten) : **1.** flastrañ, frikañ, bresañ, pladañ ; *ausgetreter Weg*, hent toull et g., hent digor g., hent fraeet g. ; **2.** *Schuhe austreten*, uzañ botoù, torkuliñ botoù, diseuliañ botoù ; *ausgetretene Schuhe*, botoù tremen teuc'h lies., botoù graet o reuz ganto lies., botoù aet da fall lies., botoù torkulet lies., botoù diseuliet lies., gagnoù lies. ; **3.** *Feuer austreten*, mougañ an tan gant an treid, lazhañ an tan gant e dreid ; **4.** [dre skeud.] *er hat seine Kinderschuhe ausgetreten*, aet eo er-maez a vugel, n'emañ ket mui oc'h uzañ e vragoù kentañ, taolet en deus e c'hrom (Gregor), n'eo ket ur bugel ken, n'eo ket eus an torad diwezhañ, n'eo ket ganet gant labousig dec'h.

Austria n. (-s) : Aostria b., Bro-Aostria b.

austricksen V.k.e. (hat ausgetrickst) : *P. jemanden austricksen*, kaotañ ha pegañ u.b., reiñ kelien (kañvalet) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvalet, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b., pentañ lern d'u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., devañ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, toazañ, bratellat, strañ, stranigañ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, flemmañ) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louamiñ u.b., kouilhoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou dre veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., strobinañ u.b., touzañ e c'henoù d'u.b.

austrinken V.k.e. (trank aus / hat ausgetrunken) : **1.** evañ betek ar berad diwezhañ, touzañ (heskiñ, peurgas) e vanne, riñsañ (disec'hañ, heskiñ, peurlipat) e werenn, disec'hañ gwer, echuiñ e werennad, gouloñ e werenn, goullonderiñ e werenn, skarzhañ e werenn, ober ar riñs war udb ; *eine Flasche bis zur Hälfte austrinken*, *eine Flasche zur Hälfte austrinken*, *eine Flasche halb austrinken*, degas ur voutailhad d'an hanter ; *er hat seine Flasche im Nu ausgetrunken*, ne oa padet pennad ebet e voutailhad outañ, hennezh a skarzhas pront e voutailhad, hennezh ne badas ket pell outañ skarzhañ e voutailhad ; **2.** *auf einen Zug austrinken*, evañ en ul lamm (en ur c'hrogad, en ul lonkad, hep diskrog, en ul lonkadenn, stag-penn, en un taol-kont, hep distekiñ, en un analad, en ur redadenn, en un tenn, en un tennad, en un takad, en un troc'h), ober un taol c'hwitell, klapañ e werennad, evañ kuit a zistokañ diouzh e werenn.

Austritt g. (-s,-e) : **1.** disparti g., ezkerzh g., ermaez g. ; **2.** emziskarg g./b., dilez g. ; **3.** [kimiezh] *Austritt von Gas*, dilaoskadenn aezhenn b., dilaosk aezhenn g.

Austrittskanal g. (-s,-kanäle) : kan-foll g., kanol-skarzh b., kan-distrouilh g., distrouilh g.

Austrittsventil n. (-s,-e) : klaped distaol g., klaped skarzhañ g., klaped karzhañ g., klaped diskas g., klaped diskarzh g., klaped spurjañ g.

austrocknen V.k.e. (hat ausgetrocknet) : sec'hañ, disec'hañ, disec'haat, dizourañ, gwazhiañ, disaniañ, krazañ, spelc'hañ, spelc'hiñ, skamilañ, kas da hesk, lakaat da hesk, heskaat, heskiñ, krinañ, tanailhañ, [avel] serinañ, [avel] skarinañ ; *vom Wind ausgetrocknete Lippen*, muzelloù suilhet gant ar gwent (gant an avel) lies.

V.gw. (ist ausgetrocknet) : disec'hañ, disec'haat, dizourañ, mont da hesk, heskaat, heskiñ, krinañ, serinañ gant an avel ; *das Brot trocknet aus*, diazezañ a ra ar bara, disec'hañ a ra ar bara, disaouriñ a ra ar bara, karnañ a ra ar bara, krazañ a ra ar bara, ar bara a ya kras ; *die Erde ist ausgetrocknet*, o c'houlenn glav emañ an douar, itik eo an douar gant ar sec'hor, c'hoant glav en deus an douar, diwad eo an douar, an douar a zo erru diwad, glav a zo ezhomm, emañ an douar o c'houlenn dour, ezhomm a c'hlav a zo gant an douar, ur c'hlebiadenn a rafe mil vad d'an douar, emañ an douar en engortoz a gaout glav, disaour eo an douar, krin eo an douar, hesk eo an douar.

Austrocknen n. (-s) : digleboradur g., digleboriñ g., dizourennañ g., disec'hadur g., dizouradur g., sec'hadur g., hesk g., heskadur g.

austrocknend ag. : disec'hus, heskus, sec'hus, skarnilus, skarnil, spelc'h, spelc'hus.

Austrocknung b. (-) : digleboradur g., digleboriñ g., dizourennañ g., disec'hadur g., dizouradur g., sec'hadur g., hesk g., heskadur g.

austrommeln V.k.e. (hat ausgetrommelt) : **1.** embann ouzh son an daboulin ; **2.** [dre skeud.] brudellat.

austrompeten V.k.e. (trompetete aus / hat austrompetet) : embann war ar groaz, embann (skignañ) d'ar seizh avel, embann (skignañ) d'ar pevar avel, trompilhañ, taboulinañ.

auströpfeln / austropfen V.gw. (ist auströpfelt / ist ausgetropft) : takenniñ, tapenniñ, beradiñ, beradañ.

autsch estl. : *autsch ! aiaou ! aiou ! oei !*

austüffeln V.k.e. (hat ausgetüffelt) : **1.** talfasat, kalfichat, bitellat, bitrakiñ, trikarmadiñ ; **2.** itrikañ, iriennañ, steuñviñ.

austuschen V.k.e. (hat ausgetuscht) : gwalc'hliavañ.

ausüben V.k.e. (hat ausgeübt) : **1.** *einen Beruf ausüben*, bezañ war (eus) ur vicher, seveniñ ur vicher, ober ur vicher, plediñ gant ur vicher, c'hoari ur vicher, pleustriñ ur vicher, pleustriñ war ur vicher, embreger ul labour ; *seinen erlernten Beruf ausüben*, labourat war e vicher ; **2.** *Einfluss auf etwas (t-rt) ausüben*, kaout (dougenn) levezon war udb, levezonañ udb, delanvadiñ udb ; *auf jemanden Einfluss ausüben*, kaout peg (krog, hoal, perzh, levezon) war u.b., kaout krog en u.b., levezonañ u.b., awenañ u.b., broudañ u.b. ; **3.** *Reiz ausüben*, chalmiñ / boemañ (Gregor), bezañ plijus (bezañ un dudi) da welet ; **4.** *einen Druck auf jemanden ausüben*, aliañ start u.b, gwaskañ u.b, c'hoari (pouezañ, delc'her, dougen levezon) war u.b, gwaskañ war dibab u.b ; **5.** *an jemanden Rache ausüben*, tennañ venjañs eus u.b. (Gregor), en em venjiñ eus u.b.,

talvezout e wall (e zismegañs) d'u.b., kas ar freskad (an dorzh) da di u.b., lakaat u.b. da zic'haouiñ evit un dismegañs graet, kaout digoll eus un dismegañs ; **6.** [polit.] *ausübende Gewalt*, galloud seveniñ g., galloud erounit g., galloud oberiañ g., erounid g. ; **7.** [gwir] *ein Recht ausüben*, ober diouzh ur gwir, implijout ur gwir ; **8.** *ein Verbrechen ausüben*, seveniñ un torfed ; **9.** [arc'hant] *eine Option ausüben*, akuizitañ da vat, seveniñ al lizher-gwerzh, sevel un diuzad.

Ausüben n. (-s) / **Ausübung** b. (-) : sevenidigezh g., implij g., embreg g., embregerezh g., embregadur g., pleustrevezh g., pratik g., pleustr g. ; *Ausübung eines Berufs*, sevenidigezh ur vicher b., pleustr ur vicher g. ; *Ausübung des Arztberufes*, embreg mezegel g., pleustrevezh ar vezegiezh g. ; [gwir] *Ausübung eines Rechtes*, implij eus ur gwir g. ; [melestr.] *in Ausübung seines Dienstes*, pa vez (pa oa) o seveniñ e garg, hag hennezh en e garg, en embreg e garg, oc'h ober diouzh e garg, en e garg, e karg ; *in Ausübung seines Dienstes sein Leben lassen*, mervel e karg ; [relij.] *Ausübung des Glaubens*, pleustr relijiel g., pleustr ar relijion g., pleustrevezh relijiel g., pratik ar feiz g., akt a feiz g. (Gregor).

ausufern V.gw. (ist ausgefuhrt) : **1.** dic'hlanañ, dinaoziañ ; **2.** [dre skeud.] treiñ da fall, tennañ da fall, mont war fallaat, bezañ krog ar sistr da drenkañ, dont al laezh da drenkañ.

Ausverkauf g. (-s,-käufe) : **1.** difoar b., pilwerzh g., dibennwerzh b., peurwerzh g., arc'hantadur g., taol balaenn g. ; **2.** [gwashaus] dilez g., dilezadenn b., dibennfreuz g.

ausverkaufen V.k.e. (verkaufte aus / hat ausverkauft) : difoarañ, ober ur skub d'ar varc'hadourezh, peurwerzhañ, gwerzhañ war zistaol, pilwerzhañ, lakaat e pilwerzh, gwerzhañ a-stok-varc'had, arc'hantañ.

ausverkauft ag. : **1.** *die Ware ist ausverkauft*, n'eus ket mui eus an traezoù-se (eus ar varc'hadourezh-se), an traezoù-se n'eus ket ken anezho, ar varc'hadourezh-se n'eus ket ken anezho ; **2.** [c'hoariva] *das Stück ist ausverkauft*, leun-chouk eo ar sal-arvestiñ, leun-chek eo ar sal-arvestiñ, bourr-sank eo ar sal-arvestiñ, n'eus ket ken a vilhedoù evit ar pezh-c'hoari.

Ausvierung b. (-) : [tekn.] karreerezh g., karrezerezh g., karreadur g., karrezadur g.

auswachsen V.gw. (wächst aus / wuchs aus / ist ausgewachsen) : **1.** dont d'e vent ; *er ist fast ausgewachsen*, tost echu eo e gresk gantañ ; *er ist jetzt ausgewachsen*, en e vraz emañ bremañ, deuet eo d'e vent, en e vent emañ bremañ ; *ausgewachsener Jüngling*, krennard mat g., krennard deuet d'e vent g. ; *noch nicht ausgewachsene Schweine*, moc'h-krenn lies., krennarded lies., perc'hell lies. ; *beinahe ausgewachsene Schweine*, moc'h krenn-mat lies. ; **2.** [labour-douar] *das Getreide wächst aus*, deuet eo an ed da gellidañ diwar o gar ; **3.** [dre skeud.] *das ist ja zum Auswachsen*, koulz eo d'an den skeiñ e benn ouzh ar voger, amañ ez eus peadra d'an den da goll kalon, peadra a zo da goll kalon, peadra a zo da bennsaoutiñ.

V.em. : **sich auswachsen** (wächst sich aus / wuchs sich aus / hat sich (t-rt) ausgewachsen) : **1.** dont a vihan da vras, mont war gresk betek bezañ udb bras ; *diese Streitigkeiten wachsen sich zu einem Krieg aus*, da-heul ar rendaeloù-se e teuo ur brezel, ar rendaeloù-se a gaso d'ar brezel ; **2.** *sich*

zu Ähren auswachsen, pennañ, diveuziñ, tañvouezennañ, evodiñ, pennaouiñ, diodañ / disac'hañ (Gregor) ; *der Weizen hat sich zu Ähren ausgewachsen*, disac'h eo ar gwinizh.

auswägen V.k.e. (wog aus / wägte aus // hat ausgewogen / hat ausgewägt) : pouezañ ha dibouezañ, pouezañ, pouezata, lakaat e kemm, keñveriañ, hañvalout, studiañ pizh.

Auswahl b. (-,-en) : **1.** dibab g., dibabadur g., dibaberezh g., choaz g., diuz g., dilenn g., savadenn b. ; *eine Auswahl treffen*, dibab, divizout, diuz(añ), choaz, ober un dibab (un diuz, un dilenn, e ziviz, ur choaz) ; [kenw.] *zur Auswahl*, war zibab, da zibab, da ziuzañ, da choaz, diouzh ho tiviz ; *eine große Auswahl vorlegen*, kinnig un dibab bras a varc'hadourezh, bezañ pourvezet-mat ; *literarische Auswahl*, dastum g., dastumad g., dastumadenn b. ; **2.** savadenn b. ; *erste Auswahl*, dreistdibab g., bleuñv g., diuz g., dibab g., begenn b., boked g., marc'hadourezh eus ar gurunenn (eus ar vegenn, eus an dibab, diouzh an dibab, eus an diuz, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellañ, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, kentañ troc'h, dibab) b.

auswählen V.k.e. (hat ausgewählt) : **1.** dibab, divizout, diuz(añ), choaz, diforc'hiñ, dispartiañ, ober un dibab (un diuz, un dilenn, e ziviz, ur choaz), barn, dilenn, kroueriañ ; *ich würde ihn auswählen*, e zibab a rafenn a-dreist pep hini ; **2.** [kr-l] *viele sind berufen aber wenig sind ausgewählt*, kalz a vez galvet, met nebeut a vez dibabet.

Auswahlknopf g. (-s,-knöpfe) : [stlenn.] padellig b.

Auswahlmannschaft b. (-,-en) : [sport] dibabidi lies.

Auswahlmenü n. (-s,-s) : [stlenn.] barrenn al lañserioù b.

Auswahlprüfung b. (-,-en) : kenstrivadeg b., diplom g. ; *in den Schulen hat die Zeit der Auswahlprüfungen begonnen*, er skolioù emañ loc'het ar gouren evit ar c'henstrivadegoù.

Auswahlqualität b. (-,-en) : begenn b., marc'hadourezh heberzh b., dibab g., kentañ troc'h g., diuz g., dilenn g., dreistdibab g.

Auswahlspieler g. (-s,-) : dibabad g., c'hoarier dibabet g., dibabad g.

Auswahlverfahren n. (-s,-) : **1.** [sport] tro skarzhañ b., tro c'hwennat b., tro-skarat b. ; **2.** kenstrivadeg b.

auswalken V.k.e. (hat ausgewalkt) : **1.** kommañ ; **2.** merat, mezañ, dorloñ, ledañ gant ar ruilhenn ; *Teig auswalken*, ledañ toaz gant ar ruilhenn.

auswalzen V.k.e. (hat ausgewalzt) : **1.** [metal.] lavnennañ, follennañ, pladañ, stiral ; **2.** [dre skeud.] *etwas auswalzen*, ober tro gant e gaoz, reiñ tro d'e gomzoù, reiñ tro d'e lavar, mont dreist ar roudenn, lavaret amplot'h eget justoc'h, lakaat war ar barr.

Auswalzung b. (-,-en) : [metal.] lavnennañ g., follennañ g., pladañ g., stiral g.

Auswanderer g. (-s,-) : divroer g., divroad g.

auswandern V.gw. (ist ausgewandert) : **1.** divroañ, disvrañ, divroadenniñ, ermaeziañ, mont da vaez bro, kuitaat ar vro ; **2.** treuzannezañ.

Auswanderung b. (-,-en) : **1.** ermaeziadeg b., ermaeziadenn b., ermaeziadur g., divroadeg b., divroerezh g., divroañ g., divroadur g., divroadenn b. ; **2.** treuzannezadur g.

auswärtig ag. : diavaez, a-ziavaez, a vaez bro ; [kenw.] *auswärtiger Handel*, kenwerzh diavaez g./b. ; [polit.] *die*

auswärtigen Angelegenheiten, an Aferioù diavaez, an Diavaez g.; *auswärtiges Amt*, ministridi an Diavaez g.; *Minister des Auswärtigen*, ministr (maodiern) an Diavaez (an Aferioù diavaez) g.; *auswärtige Politik*, politikerezh diavaez g.; *auswärtiger Krieg*, brezel diavaez g.; *auswärtiger Schüler*, diavaeziad g.

auswärts Adv. : 1. er-maez, en diavaez ; 2. *auswärts essen*, debriñ e kêr, debriñ en un ostaleri ; *auswärts schlafen*, kousket el lec'h all ; 3. *auswärts wohnen*, bezañ o chom pell diouzh kreiz-kêr, bezañ o chom er bannlev, bezañ o chom en diavaez kêr ; 4. *die Füße auswärts setzen*, bezañ war ar charre, kerzhet war charre, bale war skuilh, kerzhet war skuilh, kerzhet an treid war vaez, kerzhet e dreid gant an-unan war ziavaez, kerzhet gant begoù e dreid en diavaez, bezañ mors ; *auswärts gerichtete Füße*, treid panez lies., treid war vaez lies., treid war ziavaez lies., treid lakez lies.

Auswärtsschielen n. (-s) : [mezeg.] loakrerezh ezwar g., ezwarded lagadel b.

Auswärtsspiel n. (-s,-e) : [sport] match en diavaez g.

auswaschen V.k.e. (wäscht aus / wusch aus / hat ausgewaschen) : 1. riñsañ, gwalc'hiñ, diwalc'hiñ, disgwalc'hiñ ; 2. *Wäsche auswaschen*, ober kouez, redek ar c'houez, ober lisiv, bugadiñ, ober ur vugadenn, ober bugadenn, kannañ ; 3. *Wolle auswaschen*, dizruzañ gloan ; 4. *einen Fleck auswaschen*, lemel ur saotr diwar ur pezh dilhad ; 5. dislivañ dre forzh gwalc'hiñ ; *ausgewaschenes Kleid*, pezh dilhad dislivet g. ; 6. *die Augen auswaschen*, soubouilhañ e zaoulagad ; 7. [douar.] *das Ufer auswaschen*, krignat ar ribl, dispenn ar ribl ; 8. *der Regen hat die Wege ausgewaschen*, erru eo skarzhet ar gwenodinier gant ar glaveier, erru eo dirañvet ar gwenodinier gant ar glaveier, toulllet-didoulltet eo ar gwenodennoù gant ar glaveier, kaniet eo an hentoù gant ar glaveier, foeltret eo an hentoù gant ar glaveier ; 9. *Maniok auswaschen*, lakaat maniok da c'hlec'hiañ ha da eogañ.

auswaschend ag. : krignus.

Auswaschung b. (-,-en) : 1. gwalc'h g., gwalc'herezh g., gwalc'hadurezh b., gwalc'hadur g., gwalc'hidgezh b., gwalc'hadenn b., gwalc'hadeg b., gwalc'hiñ g., bugaderezh g. riñsañ g., disgwalc'hiñ g. ; 2. krign g., krignerezh g., krignañchadur g. ; 3. [tekn.] sildrouezhiñ g.

auswechselbar ag. : eskemmadus, eskemmus, kemm-digemm, cheñch-dicheñch, lem-laka.

Auswechselbarkeit b. (-) : eskemmusted b., eskemmuster g.

auswechseln V.k.e. (hat ausgewechselt) : cheñch, eskemmañ, erlec'hiañ ; *ein Rad auswechseln*, erlakaat ur rod, cheñch ur rod ; *die alten Maschinen gegen neuere auswechseln*, erlec'hiañ ijinennoù arnevesoc'h ouzh ar re gozh.

Auswechselspieler g. (-s,-) : [sport] eilc'hoarier g.

Auswechselung b. (-,-en) / **Auswechslung** b. (-,-en) : eskemm g., erlec'hiadur g.

Ausweg g. (-s,-e) : 1. diflip g., difourk g., isuenn b., toull distank g., diank g. ; 2. [dre skeud.] diskoulm g., disentez b., achap g., hent an dienañ g., moaien b./g., diflip g. ; *als letzter Ausweg*, da rekour diwezhañ, da ziwezhañ ; *einen Ausweg suchen*, klask un toull-karr da dec'hel kuit, klask toull d'ober udb., klask un disentez d'ur gudenn, klask an dro d'en em dennañ, klask an dro d'en em bakañ

; *für Sie gibt es keinen Ausweg mehr*, n'eus moaien ebet mui evidoc'h, n'eus diflip ebet ken evidoc'h, n'oc'h eus na tu na lañs ; *es gibt keinen Ausweg, außer dass wir ihn um Hilfe bitten*, ne vo ket tu deomp diflipañ eus ar blegenn-mañ, nemet goulenn a rafemp digantañ dont da sikour ac'hanomp.

ausweglos ag. : diremed, dic'hoanag, dispi, hep achap ebet ; *sie sind in auswegloser Lage*, gwall arvarus eo o doare, en avel d'o moue emaint, en un enkadenn emaint, en ur blegenn diremed emaint, chom a reont en diaskren, nend eus ket a achap dezho, n'o deus diank ebet ; *die Lage ist ausweglos*, n'eus mann d'ober, aze n'eus netra d'ober, aze n'eus micher ebet d'ober, er blotoù emaomp, n'hon eus na tu na lañs, n'eus doare ebet da wellaat an traoù, n'eus diskoulm ebet, n'eus diflip ebet evidomp, achap nend eus ket, en dic'halloud emaomp.

Ausweglosigkeit b. (-) : dispi g., dizesper g., dic'hoanag g., plegenn hep achap ebet b., plegenn hep diflip ebet b., plegenn diremed b.

ausweichen V.k.d (t-d-b) (wich aus / ist ausgewichen) : 1. *einem Wagen ausweichen*, treiñ diwar ur c'harr, tec'hel diwar ur c'harr, tec'hel diwar hent ur c'harr, diwall diwar hent ur c'harr, mirout a vezañ ruilhet gant ur c'harr ; 2. *einem Stoß ausweichen*, *einem Schlag ausweichen*, diarbenn un taol, treiñ diwar un taol, mirout ouzh un taol a dizhout an-unan, gwic'hañ un taol ; 3. *dem Kampf ausweichen*, tec'hout diouzh kement krogad 'zo, chom pell diouzh e enebour, na reiñ krog ebet d'e enebour ; 4. *einer Frage ausweichen*, tremen hebiou ur goulenn, treiñ diwar ur goulenn, tremen dreist ur gudenn (Gregor), respont hebiou, ober an tav war ur c'hraf bennak, sigotañ ur gudenn ; 5. *einer Gefahr ausweichen*, tec'hout diouzh un dañjer, diwall na gouezhfe ur bec'h bennak war e chouk, en em virout ouzh un dañjer, dizarbenn un dañjer, pellaat diouzh ar billig pa vez o virviñ ; 6. *auf etwas (t-rt) ausweichen*, ober gant udb e defot gwell.

V.gw. (wich aus / ist ausgewichen) : komz tanav, kaozeal tanav.

ausweichend ag. : *ausweichende Antwort*, respont dispis g. (toull, displann, kudennek, amster, damsklaer, forc'hellek, troidellus, hebiou), lank g.

adv. : *ausweichend antworten*, respont hebiou, bezañ dispis (forc'hellek) e respontoù, bezañ berr da respont, bezañ gwall nec'het evit kaout ur respont da reiñ d'u.b., klask tro, komz tanav ; *er hat ausweichend geantwortet*, chomet eo e respont en entremar, respontet en deus hebiou ; *hätte sie mir ausweichend geantwortet*, wäre ich sofort zu ihren Eltern gegangen, n'he dije ket respontet mat din e vijen aet da gaout he zud diouzhtu.

Ausweichflughafen g. (-s,-häfen) : aerporzh rekour g., aerporzh sikour g.

Ausweichgeleise n. (-s,-) / **Ausweichgleis** n. (-es,-e) : [hentoù-houarn] hent eiltuañ g.

Ausweichklausel b. (-,-n) : [gwir] diferadenn astalus b.

Ausweichmanöver n. (-s,-) : 1. embregadenn evit tremen hebiou b., maneur evit treiñ diwar an enebourien g. ; 2. [dre skeud.] diflip g., tec'h g., tec'hadenn b., lank g., remistenn b.

Ausweichschiene b. (-,-n) : [hentoù-houarn] hent eiltuañ g.

Ausweichstelle b. (-,-en) : 1. hent a-gostez g., lec'h tremen hebiou g., goudorlec'h g. ; 2. [hentoù-houarn] hent eiltuañ g.

ausweiden V.k.e. (hat ausgeweidet) : distripañ, divouzellañ, difastañ, disklipañ, goullouiñ, goullonderiñ.

ausweinen V.gw. (hat ausgeweint) : echuiñ da leñvañ.

V.k.e. (hat ausgeweint) : *etwas bei jemandem ausweinen*, kontañ e drubuilhoù d'u.b. en ur ouelañ dourek.

V.em. : **sich ausweinen** (hat sich ausgeweint) : *sich (t-d-b) die Augen ausweinen*, gouelañ evel ul leue, gouelañ dourek (druz, forzh, gwalc'h e galon, a-nerzh e galon, leizh e galon, leun e galon, evel ur vadalen, evel ur feunteun, a-boullad, a-boulladoù, tenn, leizh e gof), skuilhañ daeroù puilh (stank, druz, c'hwerv), leñvañ evel ur glazard hag a zo kouezhet en ur grugell verien, gouelañ e walc'h, gouelañ e-leizh e varv, ober ur c'hofad garmiñ, garmiñ evel ur vadalen, dont tev an dour eus e zaoulagad ; *sie weinte sich (t-rt) in meinen Armen aus*, gouelañ a reas dourek ouzhin.

Ausweis g. (-es,-e) : kartenn-anv b., paper-tremen g., teul-anaout g. ; *den Ausweis vorzeigen*, diskouez e baperioù (e lizher-tremen, e dremen-hent).

ausweisen V.k.e. (wies aus, hat ausgewiesen) : 1. argas, kas kuit, kas er-maez, divroañ, disvroañ, forbanisañ, forbannañ, skarzhañ, ermaeziañ, diberzhiañ, touch kuit, diskouviañ, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal, ober ar riñs war, ruzañ kuit ; *die Juden wurden aus der Stadt ausgewiesen*, e kêr e voe graet ar riñs war ar Yuzevien ; *jemanden aus dem Lande ausweisen*, skarzhañ u.b. er-maez eus ar vro, teuler u.b. er-maez eus ar vro, skarzhañ u.b. eus ar vro, argas u.b. diouzh ar vro, forbannañ u.b., forbanisañ u.b., isilañ u.b., bannañ u.b. eus ar vro ; 2. [dre astenn.] diskouez, prouiñ, anataat, gwiriañ, splannaat.

V.em. : **sich ausweisen** (wies sich aus, hat sich (t-rt) ausgewiesen) : 1. diskouez e gartenn-anv, diskouez un teul-anaout ; *sich nicht ausweisen können*, bezañ dibaper ; 2. *sich als ... ausweisen*, diskouez bezañ ; 3. [Bro-Suis] *sich über etwas (t-rt) ausweisen*, kantreizhañ udb gant teulioù.

Anv-gwan verb **ausgewiesen** : gwiriet, prouet gant teulioù, kantreizhet.

Ausweiskarte b. (-,-n) : kartenn-anv b., paper-tremen g., teul-anaout g.

Ausweiskontrolle b. (-,-n) : kontroll paperioù g.

ausweislich araogenn + t-c'h : testenikaet gant [teulioù kantreizhañ], gwirikaet gant.

Ausweispapier n. (-s,-e) : teul-anaout g., kartenn-anv b., paperioù lies., paperoù lies. ; *keine Ausweis-papiere bei sich haben*, bezañ dibaper.

Ausweisung b. (-,-en) : ermaezhidigezh b., argasadenn eus ar vro b., argasadenn diouzh ar vro b., skarzhadenn diouzh ar vro b., berz chom er vro g., divroañ g.

ausweiten V.k.e. (hat ausgeweitet) : ledanaat, brasaat, astenn, ec'honaat.

V.em. : **sich ausweiten** (hat sich (t-rt) ausgeweitet) : 1. ledanaat, brasaat, mont war ledanaat, mont war vrasaat, mont war zigeriñ, en em astenn, emastenn, emledañ, en em ledañ, bezañ war emastenn, ec'honaat, dont a vihan da vras ; *sich international ausweiten*, etrebroadelañ, etrebroadelaat ; 2. distennañ, distignañ ; 3. treiñ da fall, gwashaat, mont war gresk.

Ausweitung b. (-,-en) : ledanadur g., frankadur g., astenn g., emastenn g., astennadur g., kresk g., emled g.

auswendig ag. : 1. diavaez ; *die auswendige Seite*, an tu diavaez g. ; 2. [dre skeud.] dindan eñvor, dre eñvor, dre 'n eñvor, a-zindan eñvor, rez ; *einen Wald auswendig kennen*, gouzout an ardremez eus ur c'hoad dindan eñvor, anavezout kement korn ha digorn hag a zo en ur c'hoad (Gregor) ; *etwas auswendig lernen*, deskiñ udb evel e Bater ; *ein Gedicht auswendig lernen*, deskiñ ur varzhoneg dre (dre 'n) eñvor (dindan eñvor, a-zindan eñvor) ; hennezh en doa desket e gentel betek ar bomm diwezhañ ; *auswendig können*, gouzout dre (dre 'n) eñvor (dindan eñvor, a-zindan eñvor, dreist-penn-biz, dreist penn e viz, evel e Bater), gouzout rez ; *er lässt ihn zur Strafe ein Gedicht auswendig lernen*, reiñ a ra ur varzhoneg da zeskiñ dezhañ evit pinijenn ; *er kennt das ganze Lied auswendig*, gouzout a ra ar son-se war he hed, gouzout a ra rez ar son-se ; *einen Menschen in- und auswendig kennen*, gouzout mat diouzh u.b., anavezout mat u.b., anavezout u.b. evel p'en dije an-unan maget anezhañ, anavezout u.b. pennkil-ha-troad, gouzout mad ha droug u.b., anavezout u.b. en daou du, kaout meiz mat ouzh u.b., gouzout an tu diouzh u.b., gouzout holl ribouloù u.b., gouzout diouzh holl ribouloù u.b., gouzout troidelloù u.b., gouzout brav diouzh u.b. (Gregor), bezañ debret ur minod holen gant u.b.

Auswendiglernen n. (-s) : deskiñ dindan eñvor g., deskiñ dre eñvor g., deskiñ dre 'n eñvor g., deskiñ a-zindan eñvor g.

auswerfen V.k.e. (wirft aus / warf aus / hat ausgeworfen) : 1. argas, kas kuit, kas er-maez, skarzhañ, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal ; 2. toullañ, kleuzañ, kleuziañ, kevian, krouiziñ ; *einen Graben auswerfen*, toullañ ur foz, foziañ, kleuzañ un douflez, kleuziañ un douvez, fozellat, touflañ, krouiziñ ur foz ; 3. disteurel, tufañ, dislonkañ ; *Patronenhülsen auswerfen*, disteurel klaouennoù tennoù ; 4. [merdead.] teuler, stlepel ; *den Anker auswerfen*, teuler an eor er mor ; *ein Netz auswerfen*, stlepel ur roued ; 5. [mezeg.] *Blut auswerfen*, teurel gwad, disteurel gwad ; 6. [arc'hant] *jemandem eine Summe auswerfen*, grataat (deverkañ, derannañ, reiñ) ur somm arc'hant d'u.b.

Auswerfen n. (-s) : [mezeg.] dislonkakenn b., c'hwedadenn b., c'hwedenn b., dislonk g., distaol g., distaoladenn b.

auswerten V.k.e. (hat ausgewertet) : 1. tennañ splot eus, lakaat da dalvezout, lakaat dindan gorvo, korvoiñ ; 2. dezvarn, dezrannañ, dielfennañ, priziañ, dihaeziñ, dibluskañ ; *einen Text auswerten*, dihaeziñ un destenn, dibluskañ un destenn ; *die Lage der Dinge schildern und auswerten*, sevel ar poent, kavout ar poent, taolenniñ stad an traoù ha dielfennañ anezhi.

Auswertung b. (-,-en) : 1. gounezerezh g., korvoerezh g. ; 2. dielfennadur g., dezrann b., priziadur g.

auswetzen V.k.e. (hat ausgewetzt) : *eine Scharte auswetzen*, a) [ster rik] lemel ur boulc'h en ul lavnenn dre livnañ. b) [dre skeud.] dispenn un droug bennak, digoll (kempouezañ, dispenn) an droug graet, dic'haouiñ evit an droug graet, difallañ (renkañ, digoll) udb.

auswickeln V.k.e. (hat ausgewickelt) : 1. dispakañ ; 2. *ein Baby auswickeln*, divailhuriñ ur vagadell.

auswiegen V.k.e. (wog aus / hat ausgewogen) : pouezañ pizh, pouezañ rik.

Anv-gwan verb **ausgewogen** 1. kempouezet, pozet, poellek, kompez, diazezet ; 2. *ausgewogene Ernährung*, magadur kempouezet mat g. ; 3. [dre skeud.] *eine ausgewogene Rede*, ur brezegenn voder (gerreizh, fur, pozet, pouezet mat pep ger enni) b.

auswinden V.k.e. (wand aus / hat ausgewunden) : [Bro-Suis, su Bro-Alamagn] gweañ, gwaskañ, dizourañ.

auswintern V.k.e. (hat ausgewintert) : lakaat da dremen ar goañv, goañviñ.

V.gw. (ist ausgewintert) : bezañ gwastet gant ar riv.

auswirken V.k.e. (hat ausgewirkt) : 1. [kegin.] *den Teig auswirken*, merat (mezañ, dorloñ, embreger) an toaz / lakaat an toaz e go (Gregor) ; 2. [dre astenn] *pourchas, pourvezañ, degas, darbariñ, bastañ ; jemandem eine Vergünstigung auswirken*, toullañ evit u.b., ober evit u.b., darbariñ d'u.b.

V.em. : **sich auswirken** (hat sich (t-rt) ausgewirkt) : *sich (voll) auf etwas auswirken*, dazgwerediñ ouzh udb, disteuler e efedoù war udb, efediñ a-zevri-bev war udb, efediñ parfet war udb, kaout efed dre adlamm war udb, adlamm a-daol-dall war udb, teuler war udb, kouezhañ dre adtaol war udb ; *es kann sich gut auswirken*, efedoù mat a c'hell dont da-heul an dra-se, an dra-se a c'hell ober gwell, an dra-se a c'hell ober vad ; *sich nachteilig auswirken*, bezañ noazus, ober (degas) gaou.

Auswirkung b. (-, -en) : gwered g., dazgwered g., efed g., dilerc'h g., heul g., heuliad g., delanvad g. ; *die katastrophalen Auswirkungen der Dürre*, gwered drastus ar sec'hor g.

auswischbar ag. : hag a c'haller diverkañ.

auswischen V.k.e. (hat ausgewischt) : 1. diverkañ, disfasañ, spoueañ, torchañ ; 2. [dre skeud.] *jemandem eins auswischen*, ober an dall (ur gwall dro, un dro lous) d'u.b., c'hoari an dall (un dro gamm, un dro lous, an troad leue) d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., tennañ un dro-dall (un dro-bleg) d'u.b., c'hoari un taol gast d'u.b., c'hoari un taol fobiez d'u.b., straniñ d'u.b., ober lous d'u.b., ober divalav d'u.b., ober un divalaverezh d'u.b., ober un divalaventez d'u.b.

auswitern V.k.e. (hat ausgewittert) : 1. c'hwesha, klevet, ruflañ, musa, musat, fronal ; 2. *ein Geheimnis auswitern*, dizoleiñ ur c'hevrin, diskoachañ ar voualc'h war he neizh, dont a-benn da c'houzout ur c'hevrin, sikañ e viz en toull.

V.gw. (ist ausgewittert) : 1. bezañ gwastet gant an amzer, mont a-dammoù, bruzunañ, bezañ krignet ; 2. [mengleuz., kimiezh] ec'huziñ.

auswölben V.k.e. (hat ausgewölbt) : bolzañ, krommañ.

auswringen V.k.e. (wrang aus / hat ausgewrungen) : dizourañ, gwaskañ stegn, gwaskañ-diwaskañ, gweañ ha disgweañ, tortisañ, moustrañ ; *die Wäsche auswringen*, tortisañ ar c'houez, gwaskañ-diwaskañ al liñselioù, gweañ ha disgweañ ar c'houez, gwaskañ stegn al liñselioù, dizourañ ar c'houez, moustrañ ar c'houez ; *ausgewrungene Wäsche*, dilhad diwask lies. ; *sich (t-d-b) das Haar auswringen*, gwaskañ e vlev d'o dizourañ.

Auswuchs g. (-es, Auswüchse) : 1. disneuz b., disleberded b., diforched b. ; 2. torzhell b., kreskenn b., tagos g., torosenn b., tort g., loupenn-gig b., yoc'henn b. ; 3. *Auswüchse*, dirollerezh g., disolañsoù lies., stlabezennoù lies., gwalldaolioù lies., mestaolioù lies., gwalloberioù lies., taolioù kriz lies., krizderioù lies., diboelled b. ; *die*

Auswüchse der Natur werden durch die unablässige Arbeit des Menschen ausgeglichen, garvder an natur a vez kempouezet gant labour diehan an den.

auswuchten V.k.e. (hat ausgewuchtet) : [tekn.] kempouezañ.

Auswuchten n. (-s) : [tekn.] kempouezañ g., kempouezerezh g., kempouezadur g.

Auswurf g. (-s, Auswürfe) : 1. skop g., skopadenn b., skopitell b., tufadenn b., krañch g., krañchad g., kranchadenn b., kroz g., dislonk g., dislonkadur g., distaol g., distaoladenn b., dislonkadenn b. ; *Husten mit Auswurf von Schleim*, paz brein g. ; 2. *eruptiver Auswurf*, dislonkadenn mein-teuz b., dislonkadenn lava b. ; 3. *Auswurf der Gesellschaft*, a) paourkaezh treul g., labaskenn b. ; b) stlabez ar bed-holl g., mezh an dud b., ravalidi lies., noueañs b., lastez str., breinaj g., lignez b., tud didalvez lies.

auswürfeln V.k.e. (hat ausgewürfelt) : tennañ d'ar sord gant diñsoù, brokañ en ur c'hoari diñsoù.

Auswurfmasse b. (-, -n) : diskargadur ur menez-tan g.

Auswurfsschale b. (-, -n) : krañchouer g.

auszacken V.k.e. (hat ausgezackt) : 1. drailhañ, dantelezhañ, krouiziñ, didroc'hañ ; *ausgezackte Blätter*, a) delioù kranellek lies. ; b) follennoù dantelezh et ; 2. [lu, tisav.] kranellañ, tarzhellañ.

Auszackung b. (-, -en) : 1. diskolpadur g., drailhadenn b., drailhadur g., krouizadur g., dentadur g. ; 2. [tekn.] kranellañ g., kranelladur g.

auszahlbar ag. : paëus, taladus.

auszahlen V.k.e. (hat ausgezahlt) : 1. peurbaeañ, peurdalañ ; *jemandem seinen Lohn auszahlen*, goprañ u.b., paeañ e c'hopr d'u.b. ; *jemandem seinen Lohn nicht auszahlen*, derc'hel e c'hopr ouzh u.b., arboellañ e c'hopr d'u.b., arboellañ gopr u.b. ; 2. *die Angestellten auszahlen*, reiñ o goprou d'an implijidi, paeañ o c'houmanantoù d'an implijidi.

auszählen V.k.e. (hat ausgezählt) : 1. kontañ, niveriñ, pegementiñ, jedadenniñ, diniveriñ ; *die Stimmzettel auszählen*, kontañ ar mouezhioù ; 2. [sport] *einen Boxer auszählen*, kontañ "out" ur bokser, kontañ an dek eillen.

Auszahler g. (-s, -) : paeer g., taler g.

Auszählung b. (-, -en) : niveradur g., diniveradur g., niveridigezh b., kont b., konterezh g.

Auszahlung b. (-, -en) : paeamant g., taladur g. ; *telegraphische Auszahlung*, paeamant dre lizher-arc'hant g., taladur dre lizher-arc'hant g.

Auszahlungsabschnitt g. (-s, -e) : paperenn paeamant b., paperenn daladur b.

Auszahlungsanordnung b. (-, -en) : urzh-paeañ g., urzh-talañ g.

Auszahlungsschein g. (-s, -e) : kemenn paeamant g., kel taladur g.

auszahlen V.k.e. (hat ausgezahlt) : dantelezañ.

auszanken V.k.e. (hat ausgezankt) : skandalat, kas [d'u.b.], rezoniñ [u.b.], en em rezoniñ [ouzh u.b.], noazout [u.b.], kelenn c'hwerv [u.b.], teñsañ, gourdrouz, gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b., hujatol, ober brud da, soroc'hal da, delazhiñ kunujennoù war, rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b.

auszapfen V.k.e. (hat ausgezapft) : tennañ eus ar varrikenn.

auszehren V.k.e.(hat ausgezehrt) : lakaat da zizeriañ, dishevelebiñ, gwanaat, dinerzhañ, fallaat, disteraat, faezhañ, krignat, drastañ, treutaat.

V.em. : **sich auszehren** (hat sich (t-rt) ausgezehrt) : dizeriañ, mont war zizeriañ, kastizañ, koll, gwanaat, dinerzhañ, fallaat, disteraat, faezhañ, mont e wad e dour, treiñ e wad e dour, langisañ.

Auszehung b. (-) : 1. gwanadur g., gwanidigezh b., kastizadur g., treutadur g., langis b., krinderzhienn b., kleñved-sec'h g., amwad g., tizik g., fallezh b. ; 2. koll danvez g., koll bouedenn g., koazhadur g.

auszeichnen V.k.e. (hat ausgezeichnet) : 1. merkañ, aroueziañ, diforc'h, tikedenniñ, skritellat ; *die Waren auszeichnen*, lakaat prizioù (liketañ ar prizioù) war an traezoù (war ar varc'hadourezh) ; 2. medalennañ, goprañ gant enor ; *Mitarbeiter auszeichnen*, medalennañ kenlabourerien ; *mit einem Preis auszeichnen*, prizañ, reiñ ur priz da ; *einen Schriftsteller mit einem Preis auszeichnen*, loreañ ur skrivagner.

V.em. : **sich auszeichnen** (hat sich (t-rt) ausgezeichnet) : bezañ dreist, dreistaat, en em vrudañ ; *sich (t-rt) durch gute Leistungen auszeichnen*, bezañ mat-dispar e zisoc'hoù, en em zisheñvelaat dre e zisoc'hoù mat, dreistaat.

Auszeichnung b. (-, -en) : 1. merk g., arouez b., tikedenn g., skritellig b. ; 2. tikedennerezh g. ; 3. medalenn a enor b. ; 4. enor g., meneg g. ; *die Prüfung mit Auszeichnung bestehen*, bezañ degemeret gant ur meneg, tapout ur meneg en un arnodenn, ober berzh en e arnodenn gant gourc'hemennoù, tremen un arnodenn gant enor ; 5. [moull.] lizherennadur g.

Auszeit b. (-, -en) : [sport] astal-c'hoari g., pennad dic'hoari g.

ausziehbar ag. : 1. teleskopek ; 2. astennus, astennadus, astenn ennañ, war astenn, war astenn-diastrann, rikl-dirikl, pak-dispak, astenn-diastrann, gorre-gouziz, sav-disav, lem-laka, pleg-displeg ; *ausziehbarer Tisch*, taol war astenn b. ; 3. orjalus, orjalennus, orjalennadus.

ausziehen V.k.e. (zog aus / hat ausgezogen) : 1. tennañ, ermaeziañ, lemel, diwiskañ ; *den Mantel ausziehen*, tennañ e vantell diwar e dro, diwiskañ e vantell, lemel e vantell ; *seine Weste ausziehen*, tennañ e jiletenn war-c'horre ; *seine Strümpfe ausziehen*, diwiskañ e loeroù, tennañ e loeroù, lemel e loeroù ; *die Schuhe ausziehen*, lemel e votoù eus e dreid, lemel e votoù, diarc'henañ e dreid, tennañ e votoù, diwiskañ e votoù, divotiñ, diarc'henañ / tennañ e lêroù (Gregor) ; *jemanden ausziehen*, lemel dilhad u.b. diwar e dro ; *jemandem die Hose ausziehen*, divragezañ u.b., divragaouiñ u.b., dilavregañ u.b. ; *jemanden nackt ausziehen*, diwiskañ u.b. en noazh, noashaat u.b. ; [dre skeud.] *den alten Adam ausziehen*, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin, cheñch doare bevañ, kerzhout en ur vuhez nevez, en em ziwiskañ eus an den kozh a zo en an-unan, en em ziwiskañ eus e gig (eus e gorf), cheñch buhez / kuitaat e vuhez kozh (Gregor) ; *jemanden bis aufs Hemd ausziehen*, lakaat u.b. en noazh / dibourc'hañ u.b. / diwiskañ u.b. en noazh (Gregor), displuñvañ u.b. ; *jemanden beim Spiel bis aufs Hemd ausziehen*, peilhañ u.b., skarzhañ yalc'h u.b., krazañ u.b., sac'hutañ u.b.,

sklutañ u.b., stunañ u.b., stuntellañ u.b., silc'hañ u.b. ; *die Uniform ausziehen*, kuitaat al lu, mont kuit (reiñ e zilez) eus an arme, dilezel an arme ; 2. [dre heñvel.] eztennañ ; [kimiezh] *einen Stoff ausziehen*, eztennañ un danvez, douhenniñ un danvezenn ; [labour-douar] *Rüben ausziehen*, tennañ beterebez ; 3. astenn ; *die Tischplatte ausziehen*, astenn an daol ; 4. *eine Zeichnung mit Tinte ausziehen*, adober linennoù un dresadenn gant liv-skrivañ ; 5. [tekn.] stirañ, stiral, neudennañ ; *Draht ausziehen*, stirañ orjal ; 6. *die Sonne zieht die Farben aus*, an heol a ra d'al livioù dislivañ, dislivañ a ra al livioù gant an heol ; 7. a) *jemandem die Kleidung ausziehen*, diwiskañ u.b., lemel e zilhadi diwar e dro d'u.b., diwiskañ e zilhadi d'u.b., diwiskañ u.b. eus e zilhadi, tennañ e zilhadi d'u.b., noashaat u.b., dibrennañ war u.b. ; b) [dre skeud.] P. *jemanden ausziehen*, dibourc'hañ u.b., lakaat u.b. war an noazh, lakaat u.b. a-blad, goro e arc'hant digant u.b., tennañ e arc'hant digant u.b., diwadañ u.b., sunañ u.b., peilhañ (kignat) u.b., diskantañ e yalc'h d'u.b., krignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., dispegañ gwenneien diouzh yalc'h u.b., displuñvañ (touzañ) u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b.

V.k.d / V.gw. (zog aus / ist ausgezogen) : mont kuit, dilojañ ; *aus der Heimat ausziehen*, divroañ, kuitaat ar vro ; *aus der Wohnung ausziehen*, dilojañ, ober cheñch-ti ; *heimlich ausziehen*, ober koumanant-noz, mont kuit divalav, kas ar c'hazh gant an-unan, troc'hañ kuit didrouz-kaer ; *auf Abenteuer ausziehen*, mont da redek an avantur, mont da welet peseurt chañs a zeuio d'an-unan, mont war-lerc'h e chañs, mont da redek ar c'hwitell, mont da redek e reuz, mont da ruilhal e vout, mont da glask e vad, mont da glask e chañs, mont en avantur Doue, mont gant e avel.

V.em. : **sich ausziehen** (zog sich aus / hat sich (t-rt) ausgezogen) : en em ziwiskañ, en em ziwiskañ eus e zilhadi, diwiskañ, lemel e zilhadi diwar e dro, diwiskañ e zilhadi, tennañ e zilhadi ; *sich nackt ausziehen*, mont en noazh, mont en e noazh, en em lakaat en noazh, en em lakaat en e noazh.

Ausziehen n. (-s) : tennadur g., tennerezh g.

Auszieher g. (-s, -) : tenner g.

Ausziehfeder b. (-, -n) : doug-pluenn linennañ g.

Ausziehleiter b. (-, -n) : skeul astenn-diastrann b., skeul-rikla b.

Ausziehplatte b. (-, -n) : astenn g.

Ausziehrohr n. (-s, -e) : tuellenn teleskopek b., tuellenn astenn-diastrann b.

Ausziehschacht g. (-s, -schächte) : [mengleuz.] poull aerañ g.

Ausziehtisch g. (-s, -e) : taol war astenn b.

Ausziehtusche b. (-, -n) : liv Sina g.

Ausziehwinde b. (-, -n) : [tekn.] difornerezh b., difornier g.

auszieren V.k.e. (hat ausgeziert) : kinklañ, fichañ, stipañ.
auszischen V.k.e. (hat ausgezischt) : *jemanden auszischen*, c'hwibanat ouzh ub, hual (huataat, hudal) u.b., hudal war u.b., krial hu war u.b., huperiñ war-lerc'h u.b., ober an hu war u.b., ober hu war u.b., ober an hu ouzh u.b., ober hu ouzh u.b., ober an hu hag an hop war u.b., ober an hu hag ar you war u.b., lakaat an hu hag an hop war u.b., lakaat an hu war u.b., lakaat an hu hag ar you war

u.b., choul war u.b., mezhekaat u.b., boufoniñ u.b., dejanal u.b.

auszoomen V.k.e. ha V.gw. (hat ausgezoumt) : zoumañ war-dreñv.

Auszubildende(r) ag.k. g./b. : stajiad g., stajiadez b., desker g., deskerez b., deskad g., deskadez b., deskard g., deskardez b., deskadour g., deskadourez b., paotr-micher g., plac'h-micher b., bugelez b., mous g.

Auszug g. (-s,-züge) : 1. arroud g., arroudenn b., arroudennad b., pennad g., pennadenn b., bomm g., tennad g. ; *Auszüge aus einem Buch*, arroudennoù eus ul levr, pennadoù tennet eus ul levr ; *ich habe nur Auszüge aus diesem Buch gelesen*, n'em eus lennet nemet laeradennoù eus al levr-se ; 2. danevell b., paper g., skrid-testeni g. ; *Auszug aus einem Konto*, stad ur gont b. ; 3. [gwir] *Auszug aus dem Strafregister*, skrid-testeni eus roll al lez-varn g. ; 4. ermaeziadeg b., ermaeziadenn b., ermaeziadur g., dilojadeg b., dilojadenn b., diloj g., divroadeg b., divroerezh g., divroadenn b. ; [istor] *Auszug der Juden*, treuztiriadur pobl Israel, divroadeg an Hebreiz (an Hebruzed, an Hebreed, an Hebreaned) b. ; 5. *im Auszug*, e berr gomzoù, berr-ha-berr, e berr-ha-berr ; *in Abzügen*, a-dammoù, a bennadoù ; 6. [kimiezh] douhennad g., eztenn g., tennad g., strilhadur g. ; 7. dibunadeg b., lidambroug g., lidkerzh g., prosesion g. ; 8. astenn taol g.

Auszugsmehl n. (-s) : flourenn vleud b., bleud flour g. / flour g. (Gregor).

auszugsweise Adv. : 1. e berr gomzoù, berr-ha-berr, e berr-ha-berr ; 2. a-dammoù, a bennadoù.

auszupfen V.k.e. (hat ausgezupft) : dibluañ, divleviñ ; *die Haare auszupfen*, divleviñ.

autark ag. / **autarkisch** ag. : klozarmerzhel, -emvastañ ; *autark leben*, bevañ diwar e beadra, bevañ e klozarmerzh, pleustriñ an emvasterezh.

Autarkie b. (-,-n) : emvastañ g., emvasterezh g., ekonomiezh kloc'h b., klozarmerzh g., emwalc'h g.

authentisch ag. : 1. gwir, gwirion, peurwirion, gwiriek, diles ; *authentische Abschrift*, eilskrid hag a glot gant ar skrid orin g., eilskrid gwiriek (testeniekaet) g. ; 2. [preder.] diles, gwirion.

Authentizität b. (-) : 1. dilested b., gwiriegezh b., gwirionder g., gwirionded b., peurwirionded b., peurwirionder g. ; 2. [preder.] dilested b., gwirionder g.

Autismus g. (-) : aotegezh b.

Autist g. (-en,-en) : aoteg g. [liester aoteien].

autistisch ag. : aotek.

Auto n. (-s,-s) : 1. karr-dre-dan g., karr-tan g., tangarr g., karr g., oto g./b., gwetur b., gwetur-dre-dan b. ; *ein Auto fahren*, *ein Auto lenken*, *ein Auto führen*, bleniañ (bleinañ) ur c'harr-tan ; *Auto mit Raupenantrieb*, karr-tan war raouier g., karr-biskoulenn g. ; *ein amerikanisches Auto*, un amerikanenn b. ; 2. [dre skeud.] *er guckt wie ein Auto*, souezhet eo evel un teuzer kloc'h (Gregor), ken bras eo e zaoulagad ha brammoù saout, chom a ra da lachañ evel ar yer ouzh an erc'h, chom a ra war e gement all (da vamañ evel ur genaoueg), kouezhet eo war e gement all, chom a ra genaoueg, chom a ra abaf, chom a ra abaf evel ur yar displuñvet, chom a ra da sellet gant e c'henoù, mont a ra e genoù, chom a ra bamet, chom a ra en estlamm evel ur bouc'h kavet gantañ ur c'henn hag ur prenn.

Autoabschleppwagen g. (-s,-) : disac'herez b.

Autoanhänger g. (-s,-) : adkarr g.

Autoanruf g. (-s,-e) : taksilec'h g.

Autobahn b. (-,-en) : gourhent g. ; *diese Autobahn würde unsere Region mit der Außenwelt verbinden*, ar gourhent-se a zigorfe hor rannvro war ar bed - ar gourhent-se a zienezennfe hor rannvro - un alc'hwez a zigorfe hor rannvro war ar bed, e vefe ar gourhent-se ; *gebührenpflichtige Autobahn*, gourhent dindan dreizhaj g., gourhent dindan gwir-treizh g. ; *vierspürige Autobahn*, gourhent peder forzh g.

Autobahnabschnitt g. (-s,-e) : tamm gourhent g., pennad gourhent g.

Autobahnanschlussstelle b. (-,-n) : bretell gourhent b.

Autobahnausfahrt b. (-,-en) : mont e-maez ar gourhent g., bretell mont e-maez b., hent-maez gourhent g., isuen gourhent b., ezkerzh gourhent g.

Autobahnbenutzungsgebühr b. (-,-en) : taos gourhent g., treizhwir g., gwir-treizh g., treizhaj g.

Autobahndreieck n. (-s,-e) / **Autobahnkreuz** n. (-es,-e) : [gourhentoù] eskemmer g., diheter g., treuzforzher g.

Autobahngebühr b. (-,-en) : taos gourhent g., treizhwir g.

Autobahnkreuz n. (-es,-e) : [gourhentoù] eskemmer g., diheter g., treuzforzher g.

Autobahnnetz n. (-es,-e) : rouedad gourhentoù b.

Autobahnraststätte b. (-,-en) : tavarn-preti gourhent b.

Autobahnring g. (-s,-e) : gourhent tro-kêr g., gourhent trobarzh g.

Autobahnvignette b. (-,-n) : pegsun an taos gourhent g.

Autobahnzubringer g. (-s,-) : bretell gourhent b., hent-barzh gourhent g.

Autobatterie b. (-,-n) : batiri karr-tan g., pod-tredan g., daspugner g.

Autobau g. (-[e]s,-e) : tangarrerezh g., kartanerezh g.

Autobiographie b. (-,-n) : emvuhezskrid g., danevell vuhez b., emvuheziadur g.

Autobombe b. (-,-n) : karr-pej g., karr bombezenn ennañ g.

Autobombenattentat n. (-s,-e) : gwaldaol gant ur c'harr-pej g.

Autoboot n. (-s,-e) : bag-a-dan b.

Autobus g. (-ses,-se) : karr-boutin g., bus g., aotobus g., kengarr g.

Autobusdoppeldecker g. (-s,-) : karr-boutin daou estaj g.

Autobussammelstelle b. (-,-en) : pennlec'h g.

Autocar g. (-s,-s) : [Bro-Suis] karr-boutin g., bus g., aotobus g., kengarr g.

autochthon ag. : henvroat, engenidik, orinadel, kentidik.

Autochthone ag.k. g./b. : henvroad g. [liester henvroidi, henvroiz], engenidig g. [liester engenidien], henvroadez b., engenidgez b., kentidig g., kentidgez b.

Autodidakt g. (-en,-en) : emzeskad g. [liester emzeskaded], emzesker g.

autodidaktisch ag. : emzeskat.

Adv. : evel emzeskad, drezañ e-unan.

Autodieb g. (-s,-e) : skrapier kirri-tan g., laer kirri-tan g.

Autodiebstahl g. (-s,-diebstähle) : skraperezh kirri-tan g.

Autodrom n. (-s,-e) : 1. karrva g., redva kirri g. ; 2. [Bro-Aostria] roudenn kirri tos-tos b.

Autodroschke b. (-,-n) : taksi g.

Autoelektrik b. (-) : staliadur tredan en ur c'harr-tan g.
Autoersatzteile lies. : pezhioù eskemm lies.
Autofähre b. (-,n) : karrlestr g., ferri g., lestr-ferri g., bag-treizh b., lestr-treizh g.
Autofahren 1. bleinañ kirri g. ; 2. beajiñ gant kirri g.
Autofahrer g. (-s,-) : karrtaner g., tangarrer g., bleiner-karr g. [*liester* bleinerien-girri].
Autofahrschule b. (-,n) : skol-vleinañ b.
Autofahrt b. (-,en) : beaj gant ur c'harr-tan g.
Autofokus g. (-,se) : fokusadur emgefre g., fokusañ emgefre g., gwikefre unanstañ b.
autofrei ag. : difennet d'ar c'hirri-tan, berzet ouzh ar c'hirri-tan.
Autofriedhof g. (-s,-höfe) : bered kirri b., P. park ar c'hozh kirri peñse g.
Autoführerschein g. (-s,-e) : aotre-bleinañ g., [dre fent] madagaskar g.
Autogarage b. (-,n) : karrdi g., lab-karr g.
Autogas n. (-es) : gaz tireoul liñvennet g., G.T.L. g.
autogen ag. : [tekn.] aotogenek ; *autogen schweißen*, keveldeuziñ.
Autogenese b. (-) : 1. ortogeniezh b., reizhengehent g. ; 2. ontogeniezh b., bouddedarzh g., unandarzh g.
Autogenschweißer g. (-s,-) : keveldeuzer g.
Autogenschweißung b. (-,en) : keveldeuziñ g.
Autogeschütz n. (-es,-e) : [lu] mindrailherez emgefre b.
Autograf n. (-s,-e/-en) / **Autograph** n. (-s,-e/-en) : emzornskrid g.
Autogramm n. (-s,-e) : sinadenn b.
Autogyro g. (-s,-s) : karr-nij-tro g., tronijerezh b.
Autohalle b. (-,n) : ti-kirri g., hall kirri war ziskouez g.
Autoheber g. (-s,-) : krog-krik g., krogell b., dibrader g., marc'h-karr g.
Autohersteller g. (-s,-) : 1. saver kirri g. ; 2. [dre astenn.] merk karr g.
Autohof g. (-s,-höfe) : gar kirri-samm b., gar-hent g., parklec'h kirri-samm g.
Autohupe b. (-,n) : korn g.
Autoimmunkrankheit b. (-,en) : [mezeg.] kleñved emwaredek g., kleñved unanhangaeel g.
Autoindustrie b. (-) : tangarerezh g., karrtanerezh g.
Autoinsasse g. (-n,-n) : beajer g., pasajour g., treizhad g.
Autokappe b. (-,n) : kalabousenn lâr b.
Autokarte b. (-,n) : kartenn-hent b.
Autokino n. (-s,-s) : parklec'h sinema g.
Autoklav g. (-en,-en) : [tekn.] aotoklav g., kaoter-gloz b.
Autoknacker g. (-s,-) : skraper kirri-tan g., laer kirri-tan g.
Autokoffer g. (-s,-) : mal b., koufr g.
Autokolonne b. (-,n) : lostad gweturioù g., lostennad kirri b., steudad kirri b.
Autokran g. (-s,-kräne) : karr-samm-gavr g.
Autokrat g. (-en,-en) : unvelour g., groñsveliad g.
Autokratie b. (-,n) : unvelouriezh b., groñsveli b.
autokratisch ag. : unveliek, groñsveliek.
Autolenker g. (-s,-) : [Bro-Suis] karrtaner g., tangarrer g., bleiner-karr g. [*liester* : bleinerien-girri].
Automarder g. (-s,-) : 1. [loen.] mart g. ; 2. [dre skeud.] P. skraper kirri-tan g., laer kirri-tan g.
Automarke b. (-,n) : merk karr g.

Automat g. (-en,-en) : emgefreed g., ingaler emgefre g., emfiñver g., emluskur g., darbarer g. ; *Briefmarkenautomat*, darbarer timbroù g.
Automatenbüffet n. (-s,-s) : preti emservij gant ingalerioù boued emgefre g.
Automatenknacker g. (-s,-) : skraper ingalerioù emgefre g.
Automatenrestaurant n. (-s,-s) : preti emservij gant ingalerioù boued emgefre g.
Automatik¹ b. (-) : 1. emgefre b., emfiñverezh g. ; 2. boest an tizhoù emgefre b. ; 3. emzianteller g.
Automatik² g. (-s,-s) : karr-tan emgefre g.
Automatikgetriebe n. (-s,-) : boest an tizhoù emgefre b.
Automation b. (-) : aotomataat g., aotomatadur g., emgefrekaat g., emluskerezh g.
automatisch ag. : emgefre, emgefreek, emlusk, emfiñv, emfiñvus ; *automatische Steuerungsanlage*, emstur g. ; *sich automatisch einstellen*, en em reoliñ diwar emlusk, en em reoliñ en un doare emgefreek, en em reoliñ hep emell an den.
automatisieren V.k.e. (hat automatisiert) : emgefrekaat, robotekaat.
Automatisierung b. (-) : emgefrekaat g., emluskerezh g., emfiñvadur g., robotekadur g., robotekaat g.
Automatismus g. (-, Automatismen) 1. [tekn.] emgefre b., emgefregezh b., emfiñverezh g., emlusk g. ; 2. diyoul b., divennerezh g., diyoulegezh b., diarzoug g.
Automechaniker g. (-s,-) : mekaniker g., karrdiour g.
Automobil n. (-s,-e) : karr-dre-dan g., karr-tan g., tangarr g., oto b.
Automobilausstellung b. (-,en) : diskouezadeg kirri-tan b., saloñs ar c'hirri-tan g.
Automobilbau g. (-[e]s,-e) : tangarerezh g., karrtanerezh g.
Automobilclub g. (-s,-s) : klub karrtanerien g.
Automobilist g. (-en,-en) : [Bro-Suis] karrtaner g., tangarrer g., bleiner-karr g. [*liester* : bleinerien-girri].
Automobilklub g. (-s,-s) : kleub karrtanerien g.
Automobilmarke b. (-,n) : merk karr g.
Automobilsalon g. (-s,-s) : saloñs ar c'hirri-tan g.
Automodell n. (-s,-e) : patrom karr g., doare karr g.
autonom ag. : emren, emrenek ; *teilweise autonom*, damemren ; *autonome Szene*, tu kleiz pellañ emren g. ; *autonom sein*, bezañ emren, ober e stal e-unan.
Autonomie b. (-) : emrenerezh g., emren g., emrended b., emreizherezh g.
Autonomismus g. (-) : 1. emrenelouriezh b. ; 2. tu kleiz pellañ emren g.
Autonomist g. (-en,-en) : 1. emrenelour g. ; 2. ezel eus an tu kleiz pellañ emren g.
Autonummer b. (-,n) : niverenn-anaout ar c'harr b., niverenn ar blakenn-varilh b.
Autopark g. (-s,-e) : karbedeg b., parkad-kirri g.
Autopilot g. (-en,-en) : [kirri-nij] sturier emgefreek g., stur emgefreek g.
Autopsie b. (-,n) : korfскеjadur g., korfскеjerezh g., kelanskejadur g., kelanskejañ g., dispennadur-korf g.
Autor g. (-s,-en) : skrivagner g., aozer g., oberour g., oberer g., saver g. ; *Korrekturen des Autors*, *Korrekturen durch den Autor*, divankadurioù aozer lies., divankadurioù an aozer lies. ; *der Autor lässt seinen*

Roman in Berlin spielen, lec'hiet en deus ar skrivagner e roman e Berlin.

Autoradio n. (-s,-s) : skingomzer karr g.

Autorahmen g. (-s,-) : kastell-karr g., kastell g.

Autoreifen g. (-s,-) : bandenn-rod b. [*liester* bandennoù-rod].

Autoreisezug g. (-s,-züge) : tren karr-kouskedenn g., tren houarnrouta g., tren hent-houarn-hent g.

Autorennbahn b. (-,-en) : redva-kirri g., karrva g.

Autorennen n. (-s,-) : redadeg kirri b.

Autorenrecht n. (-s,-e) : [gwir] gwirioù miret strizh an oberour g.

Autoreparatur b. (-,-en) : ratreañ kirri g., disac'herezh-kirri g., dreserezh kirri g.

Autoreparaturwerkstatt b. (-,-stätten) : karrdi g., atalier ratreañ mekanikerezh g.

Autorisation b. (-,-en) : aotre g., asant g., aotreadur g., koñje g.

autorisieren V.k.e. (hat autorisiert) : aotren, aotreañ ; *jemanden zu etwas autorisieren*, aotren udb d'u.b., reiñ aotre d'u.b. d'ober udb, reiñ an aotre d'u.b. d'ober udb., reiñ koñje d'u.b. d'ober udb, reiñ e asant d'u.b. d'ober udb, reiñ asant d'u.b. d'ober udb, lezel u.b. d'ober udb.

autoritär ag. : beliek, taer, groñs, reut, aotrouniek, aotrounius, aotrouniezhus, krenn-ha-karak, mestronius, mac'hom, douget d'e benn e-unan, arloup ; *autoritärer Staat*, Stad aotrouniek b., Stad veliek b., Stad arloup b. ; *er ist ziemlich autoritär*, paotr a-walc'h eo, gwaz a-walc'h eo, hennezh a zo kreñv d'e benn, douget eo da c'hourc'hemenn, hennezh a zo kroc'hen ouzh e ober, kiger a-walc'h eo, hennezh a zo ur c'hole, ur galedenn a zen eo, un den en ur pezh eo, hennezh a zo ur galon dir a zen, ur paotr reut eo, ur paotr tout en un tamm eo ; *sie ist ziemlich autoritär*, honnezh a zo kreñv d'he fenn, douget eo da c'hourc'hemenn, plac'h a-walc'h eo, ur gwall vaouez eo.

Autoritarismus g. (-) : aotrouniegezh b., aotrouniuster g., aotrouniusted b.

Autorität b. (-,-en) : 1. aotrouniezh b., beli b., mestroni b., mestroniezh b., perzh g., reizh b. ; *der Wille des Volkes bildet die Grundlage für die Autorität der öffentlichen Gewalt*, youl ar bobl eo diazez aotrouniezh ar veli gevredik ; *Autorität, nicht Majorität* [Stahl, 1850], kentoc'h aotrouniezh eget youl ar muianiver ; *manche sind allergisch gegen jede Form von Autorität*, dam 'zo ne c'houlennont ket bezañ mestroniet, dam 'zo ne vezont ket evit padout ouzh pep stumm a aotrouniezh, lod 'zo a nac'h pep stumm a aotrouniezh ; *sich Autorität verschaffen*, tennañ doujañs ouzh (war) an-unan, gounit doujañs an dud, dougen d'an doujañs ouzh an-unan ; *die Mönche stellten sich unter die geistliche Autorität eines Superiors*, en em lakaat a reas ar venec'h dindan reizh un tad ; 2. den barrek g., mestr g., mailh g., tad den g., tarin g., tarinez b., beuf g., briegezh b. ; *Autorität genießen*, bezañ doujet ; *als Autorität gelten*, tremen da vailh, bezañ un den a bouez war e dachenn, kaout pouez war e dachenn, bezañ ki war e dachenn, bezañ ur mestr d'ober war e dachenn, gouzout an dibenn eus an dra, bezañ un tad den war e dachenn.

Autoritätsargument n. (-s,-e) : arguzenn ar vriegezh b.

autoritätsgläubig ag. : sentus evel un den skoelfet, sentus da vezañ displek.

Autoritätsgläubigkeit b. (-) : sentidigezh displek b.

Autorkorrekturen lies. : divankadurioù aozer lies., divankadurioù an aozer lies.

Autorschaft b. (-) : 1. perzhded a oberour b. ; 2. [dre astenn.] kevread an oberourien g.

Autosalon g. (-s,-s) : saloñs ar c'hirri-tan g.

Autoschalter g. (-s,-) : gwic'hed drive-in b.

Autoschau b. (-,-en) : diskouezadeg kirri-tan b., saloñs ar c'hirri-tan g.

Autoschlange b. (-,-n) : lostad kirri-tan g., lostennad kirri b., steudad kirri b.

Autoschlosser g. (-s,-) : mekaniker kirri g., karriour g.

Autoschlusslicht n. (-es,-er) : gouloù a-dreñv g.

Autoschneekette b. (-,-n) : chadenn b.

Autoschuppen g. (-s,-) : karri g., lab g., skiber b.

Autoschutzbrief g. (-s,-e) : kretadur disac'herezh ha skoazell g.

Autoskooter g. (-s,-) : manej tos-tos g., tos-tos g.

Autoskooterchaise b. (-,-n) : oto tos-tos b., karr tos-tos g., tos-tos g.

Autostraße b. (-,-n) : gourhent g.

Autostrich g. (-s,-e) : karter a louvigezh e kirri-tan g.

Autostunde b. (-,-n) : eurvezh hent gant ur c'harr-tan b.

Autosuggestion b. (-,-en) : ematiz g., emvouskinnig g., emc'houdreñ g.

Autoteile lies. : reizhoù karr lies., rikoù karr lies.

Autotelefon n. (-s,-e) : pellgomzer-skingaser staliet en ur c'harr g.

Autotypie b. (-,-en) : emskriverezh g.

Autounfall g. (-s,-unfälle) : gwallzarvoud gant ur c'harr-tan g., gwallzarvoud karr-tan g.

Autoventil n. (-s,-e) : begel rod Schrader g.

Autoverkehr g. (-s) : riboulerzh g., tremenerezh g., tremeniri b., tremen-distremen g.

Autoverlad g. (-s) [Bro-Suis] / **Autoverladung** b. (-) : hent-houarn-hent g., houarnrouta g.

Autoverleih g. (-s,-e) : ajañs kirri da feurmiñ b., ajañs feurmiñ kirri b., burev feurmiñ kirri-tan g., ajañs louaj b.

Autovermieter g. (-s,-) : feurmer kirri-tan g., louajer kirri g.

Autovermietung b. (-,-en) : ajañs kirri da feurmiñ b., ajañs feurmiñ kirri b., burev feurmiñ kirri-tan g., ajañs louaj b.

Autoversicherung b. (-,-en) : kretadur karr g., asurañs karr b.

Autowaschanlage b. (-,-n) : porzh gwalc'hiñ kirri g., gwalc'herezh kirri-tan b.

Autowäsche b. (-,-n) : 1. gwalc'herezh kirri-tan g., gwalc'herezh ar c'harr-tan g. ; 2. porzh gwalc'hiñ kirri g., gwalc'herezh kirri-tan b.

Autowerkstatt b. (-,-stätten) : karrdi kirri g., atalier ratreañ mekanikerezh g.

Autowrack n. (-s,-e) : kozh karr-tan peñse g.

Autozoom n./g. (-s,-s) : zoom emgrefe g.

Autozubehör g./n. (-s) : reizhoù karr-tan lies., rikoù karr-tan lies.

Autozug g. (-s,-züge) : tren karr-kouskedenn g., tren hent-houarn-hent g., tren houarnrouta g.

autsch ! auweh ! auwei ! auweia ! estl. : aiaou !

Auvergne b. (-) : *die Auvergne*, Arvern b.
Aval g. (-s,-e) : ergein g., kretadenn b. ; *per Aval*, kement-mañ o talvezout da ergein.
Avalgeber g. (-s,-) : ergeiner g.
avalieren V.k.e. (hat avaliert) : ergeinañ.
Avalprovision b. (-,-en) : pourvezad kretadennañ g.
Avance b. (-,-n) : *jemandem Avancen machen*, ober kinnigoù d'u.b., ober ur c'hrog war u.b. ; *sie hatte ihn bei seinen Avancen ermuntert*, roet he doa ton d'e ardoù, kemeret he doa kraoñ digantañ.
Avancement n. (-s,-s) : uhelidigezh b., enraog g., enraokaat g., savidigezh b., avañs b.
avancieren V.gw. (ist avanciert) : uhelaat e karg, mont war well, bezañ anvet war well, krapañ, sevel e karg, pignat e karg ; *er ist zum Hauptmann avanciert*, lakaet eo bet da gabiten, er rez a gabiten emañ bremañ.
Avantgarde b. (-,-n) : penn a-raok g.
Avantgardist g. (-en,-en) : pennaraokaour g.
avantgardistisch ag. : penn a-raok, disheñvel-krenn diouzh kent, reveulzius.
AvD [berradur evit : **Automobilclub von Deutschland**] kleub alaman ar garrtanerien g.
Ave n. (-/-s,-/-s) / **Ave-Maria** n. n. (-/-s,-/-s) : Ave b., Ave Maria b.
Avenue b. (-,-n) : bali b., rabin b.
Aversion b. (-,-en) : kas g., erez b., baleg g., onglenn b., glazentez b., digengarantez b., digarantez g./b., droukc'has b. [gegen, ouzh].
Avis g./n. (-/-es,-/-e) : kemenn g., kel g.
avisieren V.k.e. (hat avisiert) : kemenn.
Aviso g. (-s,-s) : [merdead.] lestr-avizer g., bag-kanoliañ b.
Avocado b. (-,-s) / **Avocado** b. (-,-s) : [louza.] avoukez str.
Avogadro g. : Avogadro g. ; *Avogadrosches Gesetz*, *Gesetz von Avogadro*, *Avogadrosches Prinzip*, *Satz von Avogadro*, savelenn Avogadro b.
Avogadro-Konstante b. (-,-n) / ag.k. b. : [fizik] niver Avogadro g.
Avranches n. : Avrañchez b.
Avunkulat n. (-s) : eontrelezh b.
Axel g. (-s) : Absalom g.
axial ag. : ahelek, ahelel.
Axiologie b. (-) : talvoudouriezh b., aksiologiezh b.
Axiom n. (-s,-e) : anataenn b., pennwirionez b., aksiomenn b.
Axiomatik b. (-) : [mat.] aksiomatik g.

axiomatisch ag. : aksiomatek.
Axiomatisieren n. (-s) : aksiomatekadur g., aksiomatekaat g.
Axt b. (-, Äxte) : **1.** bouc'hal b. ; *kleine Axt*, bouc'hal vihan b., bouc'halig b. ; *breitblättrige Axt*, bouc'hal digor b. ; *mit einer Axt bearbeiten*, bouc'halañ ; *mit der Axt fällen*, bouc'haliañ ; *die Axt steckte fest im Holzklotz*, gennet e oa ar vouc'hal er piltos ; **2.** [dre skeud.] *die Axt an die Wurzel legen*, troc'hañ ar c'hentañ droug, mont en arbenn d'an droug, terriñ war abeg an droug ; *sich benehmen wie die Axt im Walde*, bezañ kasaus-kenañ e zoare, bezañ atav ur reuz en an-unan, bezañ atav o trabasat, bezañ Kerdrubuilh (un tregaser) eus an-unan, bezañ ur fritutun, bezañ dichek, bezañ digoll, bezañ diardoù, bezañ digompliment, bezañ difoutre, bezañ dibalamour, bezañ ur Yann dibalamour eus an-unan ; *die Axt im Hause erspart den Zimmermann*, an neb en em veul e-unan en em veul pa gar.
Azalee b. (-,-n) : [louza.] gourvug-roz g., brugig-roz g.
Azetat n. (-s,-e) : [kimiezh] aketat g.
Azeton n. (-s) : [kimiezh] aketon g.
Azetylen n. (-s) : [kimiezh] aketilen g.
Azetylenentwickler g. (-s,-) : ganer aketilen g.
Azimut n./g. (-s,-e) : azimut g., hanle g.
Azoren lies. : *die Azoren*, inizi Azorez lies.
Azoren-Wolfsmilch b. (-,-en/-e) : [louza.] laezh-bleiz Azorez g.
Azot n. (-es) : [kimiezh] nitrogen g., azot g.
Azteke g. (-n,-n) : Aztek g.
Azubi g. (-s,-s) / b. (-,-s) : [berradur evit : **Auszubildende(r)**] stajiad g., stajiadez b., desker g., deskerez b., deskad g., deskadez b., deskard g., deskardez b., deskadour g., deskadourez b., paotr-micher g., plac'h-vicher b., bugelez b., mous g.
Azur g. (-s) : ebr g. ; *Azur des Meeres*, pers g.
azurn ag. / **azurblau** ag. : glas-oabl, glas-pers, pers, glas-mor, damc'hlas.
azyklisch ag. : **1.** [mezeg.] ankelc'hiadek ; **2.** [kimiezh] digorvellek ; **3.** [louza., petalennoù] lakaet war droellenn, lakaet a-droellenn.